

ס פ ר

הכרזת

יסדו החכם החבר

רבי יצחק סנגרי ז"ל

אשר קדש שם שמים בויוכוהו הישר

הברו כל ערבי החכם הגדול אני כל המשוררים רבי
יהודה הלוי ספרדי ז"ל

והעתיק אוחו

החכם ד' יהודה אבן תבון מרכון ספרד אל לשון הקודש במגדל
לוניל בשנת ד"א תתקכ"ו ליצירה

עם פירוש מפואר ומוצד נחמד פי' הרש אשר לא הי' לעולמים מספיק
ונפלא עד מאוד ועם האגרות היקרות והחמודות כ"את החסיד הנשיא וראש
גולה רב חסדאי בן יצחק ו' שפרוט הספרדי ז"ל:

הובא לכית הדפוס ע"י ה"ח הרבני מוהרר ירוחם במוהרר ישכר בער ולה"ה מלבוב:

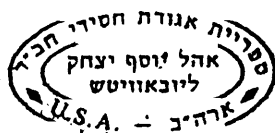
בשנת תקנ"ו לפ"ק

ו ו י ו

נעדרוקט בי"א יאועף הראשאנצקיא קייזערליכען קעניגליכען דייטש אונד
העבראעישען האף בוכדווקער אונד בוכהענדלער איס מעלקער האפע' נעכס דעם שאטמען סהארע

Nro. 111.

Druck bei Joseph Gröschangky, k. k. deutsch- und hebräisches Hofbuchdrucker und Buchhändler
im Silberhofe Nro. 111.

הסכמה וחרם

מהרב המאה"ג הגאון המפורסם נ"י ע"ה פ"ה כבוד מוהרר צבי הירש רוזאניש האב"ד
דק"ק לבוב בן בנו של הנשר הגדול רבן של כל בני הגולה הגאון מוהרר יעקב יושע
האב"ד דק"ק פ"פ דמיין בעה"מ ס' פני יהושע :

גדול מעלת סדר הכוזבי וקדושתו נרעת לסגולת פנינו . כי הוא הממלא בתי הגשם טלם הורס ומלחיו סגנונת לאסדז ויחאז הצרופים . וכל
דבריו תיוסדים על אדני האמת והכתי דת ועיקרי האמונה הזכ"ס . וכבר הליכנו למענינו גדולי הראשונים וזינו לניסחם אחריהם להגות
צו ולהיקר אותם על לוח לבם ויהיה מי שאתר שסדר לך פן מעוזז את סלוי וכו' . הוא גדוהת הראשונים אשר הו' לבס כפתחו של חולס דנקד
נפטם אחריו והבידו יקר מעלתו וקוו צו המועלת וחלקו לו מעלת והנה יתירה כי הוא ממונים וסכון מלדת עלינו דת והאמונה תסגנו . סגס
ציומב בלוי גדוהת הללו סהלגנות מתמעטות וסדערת מהתנסות סכל אים הינא לא יתום מלאו הספר הזס וצחיקו יסא כי הוא לבאח ולתפארת לפליטת
יסכאל חף אונס סתסגנו הו' יתיר מחלף שנים וסרוק מעכנזי ללשונינו וסוה דבר מוטעב סתעמקם להצקת סהגנת פניינו מלודף לזס עומק סמוטב
ונחוף על חמת סמורס אשר עליו יסגו . עוד הוא כלול מסכנה סכונת וסוה תהקב ועולס מדלב על הני סכונות ונסיסוס חמת סוקד עיומט
נשגניס דגדניס מעסיס אחד זאחד יסבו ולא נודע כי זלו בקולר לסגרו ודקות ציוורו בלמודיות וסעשיות וקול רעמו בנגליות מו יסגונן . ועבר צו
וקסס רעב זמאח לדברו ונלאו סתלמודיסיס גס לא דניס יסכרו לזס עד סכונת כוננז סתסגנר למלוא דקד סלולס וסוסיס תקווו צניס . והניס וסס
לחמיני ציד ס"ס סדנני סמופול סמוסלט חסס וסופר מוהרר יוהס במוהר"ל יסבר צפר ז"ל מ:צניני דודו סנר סגול סחיק סתעורסס מוהר"ל יסרסאק
סלוי ז"ל ס' סו"ת עס ססכנת גדולי זאוגני דורו . עוד פי' על ס' סכחני סגננו צוקינוו וספיוסס סוה יסססיק עד מלוד וכל אדם
לחז צו יתפול על צוות ספיוסו וסס אול רעסו יתגסו על סכונ צנינו חיק סוה קולע אל סכונ חמת כונמו סל ספיוני סעמק סכל
עמוק וכל מי אשר יעטוס ספיוסו יסחיר דלו כי חורו עיני ויתיר סחי' סתענכ סה"ל דב מוטלנ בתלמוד עוד כל יקר לחת עיני סכל
סכונות וססיס צפיוסו זס מלוד ונכין לסלולמו על ונונת סדסוס . הניס כס דברי וסחי' חס סדיע לי לבלינו להסיב גבול אשר בגלו לסגוני'
סלח להדיסיס ספני סס עס ספיוסו סה"ל צלני וסות סל מוהר"ני סה"ל מן סס ססיס עיוס כלות סדעפזס הניס ע"ס ח' הו' ח' מנחס תקיס לפ"ק :

הק' צבי הירש רוזאניש החו' בק"ק לבוב
יע"א ואנפי'

הקדמת המביא לבית הרפוס

רב הרעות זמירות מליחות ספר סכנכו סוה כי הניס סססיר' סס עוצנס' סלמונות סלו כנס ז"ל כנר קדונו ר' ילזק סגנרי סנר
למך אלכורי וכו' ז"ה כונה שנים זאמן תונרמה כידוע ממקלט כתיבס וסחכס אז נמל'זו סזונות וממדות סכמותיו סתורות על
סכמתו סגדולה זתורה וצקלס וכל סכמות צניין מפורות כלסון ערב וסחכס ר' יוהדס הלוי ספיוסן סספריי מלא אותס וזנר ספר
מהס כלסון ערבי וסועמק ללשוניו וכו' עכ"ל . ורזיס זסדו צוס סדעס סתפיר' ילמך סגנרי יללו כל לוח' הדצריס זסנת ד' אלפיס ת"ק
ליוירה ור' יוהדס הלוי סספריי מלאס זומני וקלסס וזנר מהס ס' כלסון ערב ור' יוהדס סכן סתון סעמיקי לענברי . ונרסס זס עין
דנין מענין פתיחת סספר סננתחיל סמרי יוהדס זן שאלו וסוה דברי סעמיקי . סמר סתסנר סכונה על ר"י הלוי ונמך דצדרי מה
סשאלו אותס ומה סזוכר מטענית ססנר וסוה ר' ילמך סגנרי א"כ סתסנר לינינו ססנר ור' יוהדס זן שאלו סמכס לינינו כ"ז מעמיק וסוה זן
סתון וכלמות ססגנון דעלמו נמל'ז סס' סלמונות לרז סגרי' גלון אשר סוה ג"כ סעמיק ר"י זן סתון וסחמת כל פתיח סוה סמר
יוהדס זן שאלו סמר סתסנר וסמנר סוה ר' סערי' גלון וכן זפ' סלמונות להרמז'ס רסשוניס יזולו דברי סתעמיק סמר סמול זן סתון
סמר סתסנר וכן זתחלת פתיחת סמורה וסוספס . וסר עוד יסוק סדעס ליסכו לר' סגנרי סוה מלדרי סרסצ"ד זס' קבלמו
סמזכיר מענין סלגרות סלס רז ססרסי סססי' זר' ילמך ז' ספרוט ונרסס סלירע כל לוח' סענין זונן מן סמוני' . סמכס זולמו
מהסכמיס וסכוה לר' הלוי דעלמו ונעל מלוד עניס כנס עליו וז"ל סוה מלא זכרת ס' דעיקר סתמיות אשר כל יוהדי נלמך
זנריתו ילות לו ללמוד ולנכס סיכתס על לוח לב כל אדם מנניו ומלמודיו עס לינוי וסרסס ססמר לך פן מעוזז את סלוי וכו' עד ומרע
סעס היות סוה ר' יוהדס סגנר מיחס זרסשית סספר דצדרי כולס לחנר סזנר אין ססקי הוה סו' סתמיליס ומסרס את סכל זכמתו

כי דעה אגב על דרך השרידים חשלתון ועולילו ודומיהם השמים נקלת המלחמה דבר דיווגי צפי סקראט וקאטוני מן הנודעים צדוותם
דחוסים אליו יחס גם הוא את ויכוחיו הקדושים הם אל חכם קדמון שאירע לו כעין המעשה היא אשר לדברי בעל ס' האמונות
נקרא ר"ר סגברי וכו' עכ"ל * והמליץ הגדול ר' יעקב צדקני ז"ל ג"כ יחסו לר"י הלוי וכך ה' מונה שצחו וז"ל ר' יהודה הלוי מתאמר
צעניני החכמות צמחלותיו ופיוטיו הנפלאים וממנו עוד אללינו ס' הכוזב כש מה שקצנתו הפליג לחקיר ויצא צמחיו התורה והצנחות
על זר הסכמת הדת והמושלכל בכל כמו יותר מכל אשר ה' לפניו וכו' עכ"ל והגאון ר"י מוסקאטיו החליט שה' הדבר צמחיותו מתה לא
משל * סיף דבר כצמו ענינו הנכבד והנורא והחכמה המופלגת הקצוע צו נתפלאו גדולי החכמים כי השליח עשה הגדול תושי' לחזק ידיהם
רפות דבריו החמונה * כאיש מלחמות יציר קנאה יאל לקראת בושקי רומי קשמות הפלסופים הממלטים צדת אשר זה פרי כל מדי וכל
חטאת * הם המהרסים סודר הנמוסי ומסר המדינוי * רצו עצדים המתפלאים על חזוניהם בעם צמרוס ההשגחה ימראו *
מוריה ולין שם מנוכה יקראו * זרחה זרעת המינות צמלחם * האופכים ללענה משפטי התורה המקיימת החיוז * השולחים מלי
לסוס לצדות להם עדות מכל אשר צמרו * שקר ולא לאמונה גברו * כנראם מטענות הכוזבי אשר ערך נגר החצר על מה אדניו הוטנצו
ונשמת מי יאלה ממנו * כי כל רואיהם יכירו כי הם מעמקי שפת הפלסופים וסצרות יולדו על דברי אריסטו וסיעת מרמחובי האמורים
צדעמו יחד עליו יתמלאון להסתער עליו ולהקיפו תשובות משיבות וסצרות זרות לשבר עול לנתק מוסרות * ואולם החצר גם הוא חכם
וירע דרך עניהם ונציץ אל כל דרכי הקירותם צמה ילצו אורחותם וסצו צמעגלותם * ויש פיו צמרז מדה * ואל מחורת לפעונו ירו הדם
לצלע ענחם ומחשבותם להפך * לאישא פני כל כופר * ועל זה הקועז יסוב כל דברי החצר כי החצר צמחמתו כלל כל מה שעלה וכל מה
שעלה על דעת מתפלספים אשר מלאו מקדם להכחיש החדוש ולדבר תועה * צדצדים אשר נצמו מרועה * ואשר העמיקו סרה להוליא
עטיס עתק * ולור מתקומו יעתיק * והצד יתאחר עח ודת האמת לו לצור מעוז * ישחק לתשואת המיימת המתפלסופים * הן צבערת
יחריו וי הכהר העלומים דרכי הבינויים * כקש נחלצו לו עניני הקטיהס * יצטח כי יגיוח ירחן החכמות אל פיהו * גפיו מלהש אשר
ורמיוותיו מהל חור * ומי יכלכל דבריו * ומי יצין סמרו * ומי יצעה מלפיו * אשר ממקום קדוש יתהלכו * ולגודל חכמתו אשר לש
יבשר ולא ימד * סוגרו דלמי הצנתו * והי' כל הצל ועמד * אחריו יואר נחוצו * להורות לפניו דרך הקוש * להאיר עניי החכמים
צצנתו וצרו וזהויליא לאור מעלמה * ה"ה הרב הגדול הגאון מ' ישראל הלוי ז"ל * הפליח צפירושו זה עד מאלד וכל
השגילו ואמת אהוב יודה כי ענינו צעלמותו קשה וילאה אדם לפרש דברי הבוזרי אס לא שהאס תלמודי גדול וצקי צלל החכמות יעוד
זאת צחר לצון ערומים לצרש צורך נקל ולא עד שיקל לכל מתחיל לצא שעריו * גם גדולים מקירו לצ אשר להס צינה יתירה ולת כל
גצוה ירלו צעיונים הדקים ונצגנים וכל דבר הקשה יכירו עד היכן הביע חכמת הרב המפרש אשר על שרשי כונת המחבר יתחקק *
ומלחנה גדולה עשה צפירושו זה ותועלתו דנה להעמיד ארמנות הדת על חלה * הגצה למעלה * צמעלות אשר יודה * ובצר הכורה
ערך מעלתו גדולי * וטובים מחכמי הדור ומצני המדע * וחלו פני להצילו לצית הדמיוס כי זה הפירוש מצבר דוד * הבאון בג"ל זה שלשים
שנה להפצרת סממי צרניו צעודנו צלל קירת הגניר המפורסד דון ר' יואל יפה * ש' * אשר לו ציחוד להחזיק טועה כי זה הקרב צדינות יען
לרצות את הרב המפרש צהון עתק צעור לקרצו אל המלאכה צמיצר הפירוש הזה כאשר הדעמי זאת נאמנה צהודעאל שהדפסתי
ולדקת פורונו צישראל צקהל רב צצרתי כי על צרני הללמת הכניר הג"ל יולד הפי' הנחמד הזה * אך טרדת הזמן וימי הוזהק לא
הספיקו ציר הרב המפרש להצילו לדפוס * ואחר פטירתו פפלו כצניו צידי זרים וצמוכס הפי' האהוב הזה וכל מי אשר החזיק צאזיה
נוהקונטריסיום היו לו ללל * והיו אצני חפץ כאצני גיר ונופלות חינו מי יסיר לרוש צתקנתם * אשר יואלח ואשר יציאס לצית הדפוס *
עד שקמתי אני צע"ה לחקור אחר אותם החמודות וכל צהן סיי צצרים כי לי מה יקרו וערצים דברי רורי הגאון ז"ל ומה' היתה הנסצה
שמאלה כחן יודי לכלל הכמצים השייכים לפי' הזה * שנסמתי את מנתי * כצנור מתרוגן מייץ הזמן וחמת רעלו קמתי * עוצמתי את ציתי
ואת מקומו נעשתי * לא שלתי ולא שקמתי * ואת עול ההדפסה עלי כצדתי * זה לא משדתי * ועל יופי המלאכה ועוז ההגנה כמי
האספר שקמתי * עם כל זאת לא נחתי לחטוא חכי לתקן דבר מה מדעתי כי מי זה יכניס ראשו וישפיע שפוט צצנלו צדצדי כמו חלה
דקי הליור ונקה * או יצטא צצפתיו צדצדים העמודים צדמוו של עולם וצפתחון פיו לא יכלס * לזאת סמרתני נפי מחסיה זולת צצצרים
כשוטים צדק פ"צ ע"ה * א וצמחלת מאלר ד' * אשר לקולר דברי המחבר ומלד עומק המושב הודצרים סתומים וגס רציתי את הלחן אשר
רצים נתקצו צצצנתו ומיהס מי שפירש צזה העיון ממה שהבינו דצריהם אלו וכהס חין אחד ממחוק לצאר על אחימת כונת המחבר
ואחזה חכלי אחימה לצי מדי עוסקי צצהתו לתקן קלת יגס פה לא עשיתי מאומה כי אס מה שהצאתי דברי הראצ"ע ז"ל כפי מה שסס אשר
צדצדיו יעוד המעיין ויראה זרוע האמת על מי נגלמה כי הן הן דברי החצר וזה הדרך דרך ג"כ הרב המפרש ז"ל ומעשה כל מעיין ישפוט
צצדק כי הגדילו לעשות צפירושו ומרנה הדעם צצצנת כל דברי הספר וה' צרמתי וואיר ענינו ויראצו צפלחות מותרות * ויקיים צצו ומלאה
הארץ דעה וכו' דברי הערוך צעבות הקודס המתמחה מרמוק ניכח כצוד מעלת החכמים וקטני עצדיהם * מתחצק צצמר רגלי תלמידי
תלמידיהם * אסקופה הגרסת ומדרס לפרישותם הצעיר לחלף והקטן ירוחם צצובה ר' ישכר צצר זל"ה ס' מלצבו :

מכתב רב חסדאי בן יצחק מ"כ למלך אלכזר

אפודת נזר לשבט מושלים הממלכה הנהללה • כועס ה' עליה • ושלוס בכל מחוקקיה ורב כבאה • ישע תלבושת על מכונה ומועדה ומקראיה • חילי לבאה ושלטי הגבורים יעונו ביד המפלאה • קוסי מרכבותיה ורוכביה כל יסוגו אחר זרות כבאה • דגלי טפסריה דורכי לוחמיה יטטו האס גאה • את חילי רביה וזרק חניתיה בזכוד מטאה • מפלחו לב אויבי אדני המלך למען רבות תלאה • בלאורי מרכבותיו לין עוז ורגש ויראה • רוכביה יושעון ובטלוי ישובון מארץ נוראה • יחידתי לזאת תשתפך אשרי עין שרואה • זאת המלך ביום קרב כחמה זרחה ופליאה • חיליו כזרקים ירוון טנים לרבבה ואחד למאה • קמיהם יעיקון כאשר תעיק העגלה המלאה • בינו כל מלוקי ארץ מי שמע כזאת ומי ראה • רדות טריד באבירים עיסקו ויסתירו עיר ומלואה • עוז זרוע עליון חילם גם עזרם ותהי לתשואה • זאת פעולת טרי ומנת גמולו בממלכה החטאה • רבות את הוד ותפארת כיר לאום מני בטן כשואה • אזכרה אותות מני קדם ורוב עברה ורעל אגמאה • זהיותה רבואה על ענניה ועל שמניה קפואה • רק דגולה היתם והנה זרויה לכל רוח ופאה • גמם חזפה וחד עליה ומחה לא מלאה • פדה לא כעדתה ואת עת הדרור לא באה • רצועה ברצועת אחז ואל חופש לא ילאה • ותחדה כאני טבורה ומטכד לא סבואה • עורפיה הסיגיה וממקדש הקדש הולואה • ארכו העתים וכמטכו הימי ומופת לא גראה • כחטם חזון וכביא ולא כפרץ רוח ולא מראה • חזיון איש חמודות לא יגלו ולא כותר כל כבואה • אל אל איילתי אפרש כפי כנפשו למאה • פזורי קלות פזורי אפסים לאסוף מארץ משואה • כוגי המועד אז לאל יביעו העת שקויניהו והנה באה • נלח קרית מלך רב תקיחם כאשר קאה • רוממות מעוז טראינה עיכי טארית הנמלאה • ועמלכת בן ישי כסוד חזות הכבואה • קרטי טנים ברזל מהיום ההוא והלאה •

בימינו חסדאי בן יצחק בן עזרא מנני בלות ירושלים אשר בספרד עמד אדני המלך המסתחף אפיס ארזה לעומתו והכורע אל מול מקום שנת נחלת מעלת גדולתו מארץ מרחקים * השגשג בשלותו והשגש גדולתו וצמנומתו והפורש כפיו להגשג בשמים להאריך ימי' על ממלכתו בקרב ישראל * מי אכני ומי חיי לעמוד בה לחקות מכתב אל אדני המלך ולבקר יקר תפארתו חבל גשענתי בקשת נתיבה ומעגלי מישרים ומה יכולת סרעף להלוא אמרי ספר אלל הולכי גולה שוכמי רצגס אשר סר מעליהם הוד מלכות ומשבו עליהם ימי עולד ומשפט ואותותם לא נראו צארן ולפי שצני בגולה אנו פליטת ישראל עבדי אדני המלך שרוים בשלוח צארן מגורינו כי אלקינו לא עזבונו ולא סר לנו מעלינו * ויהי כאשר מעלנו צאלקינו הביאנו במשפט וישת מועקה במתנינו ועוד את רוח הפקידים אשר היו על ישראל וישמרו עליו שרי עמים ויכדו עולם וילאוס צחימה עזה * ויכעו מחמיהם וממלאן אותם לרות רבות ורעות וכראות אלקינו את עניים ועמלס ואפס עמוד ועוזו היתה סבה מאמו ויזיבני לפני המלך ועלי הטע חסד ויסב את לבנו אלי לא צדקתי כי אם צחסדו ולמען צרימו וצוזת עניו הלאן קודרים שגבו ישע ומרפיכה ידי לוחמיהם ומתקפו ידם מעונש ויקל עולם צרחמי אלקינו *

יודע לאדוני המלך כי שם ארצנו שאנו גרים צמורה צלשון הקודש ספרד וצלשון ישמעאלים יושב הארץ אל אנדלס * ושם מדינת הממלכה קרטובה ארכה המשה ופשיים אלף צאמה ורומז עשרה אלף והיא משמאל לים המלך אל ארצם היולא מן הים הגדול וסובב כל הארץ וצין הים הגדול וצין המדינה הזאת וצין הים הגדול אשר חין אחרי יסוב טעמ מעלות ממעלות הרקיע אשר השמש הולכת מהם צכל יום מצלה אחת לדברי החכמים החוים צכוכבים * וכל מצלה מהן צארן טשה וששים מילין ושתי ידות מיל וכל מיל שלש אלפים אמה בן נמלאו צמטע מעלות שש מאות אלף מילין ומן הים הגדול הזה הסיצנת את כל הארץ אל מדינת קישטאנדינא שלש אלפי' ומאה ונתרחקה מדינת קורטובה משפת הים ההולכת לארצם שמיים מילין וחלוא צספרי הסכמי' כי אורך ארץ חלכור ששים מעלות שסס מאתים וששים ועשרה אלפים וזו קורטובה אל קישטאנדינא * והגני אקדים זכר עדת רחצה לצנומיה צטרס אפרטנה * ועצדן יודע כי קטן מצעירי המלך אדוני גדול מצבוי ארצנו אבל איני מורה כי אם מזכיר :

אמרן מחכמונים יודעי העמים כי המקום הפונה ללכת השמש צחנות טלה ומאזנים וצוהם ישמרה ממיולא דבר השכל מרצני המדינות צאלו התמותו צארן מורה שמש עד מצווא צמקום הזה אשר אלו נקשר קו צנגלל השמש צהשמות לילה ויום ויהי' הולך אל קצה הקו השני על חק סמו הזה * הן נמלא מרחק מדינותינו מן סמו שמה ושליים מעלות ומרחק קושטאנדינא ארצעה וארצעים ומרחק צנולכס שצע וארצעים מעלות * ולא הולכתנו לחוות את זאת כי אם מרוב תמהון אשר תמהי מחר מלכותם אשר לא הביע אלינו ולא שמענו את שמעה כי אמרנו אכן אורך הדרך יעלים ממנו את שמע תפארת ממלכת אדוני המלך אצ"פ ששמעתי כי פפלו צמקום אדוני המלך שני אנשים מאנשי ארצנו שם האחד ר' יודא צב' מאיר צב' נתן איס צנון ויסר וגרסן ושם הצ' ר' יוסף הגרים גם הוא חכם אשריהם מה עוז חלקם אשר זכו לראות את יקר תפארת גדולת אדני המלך ומשכ צבדיו ומעמד פשרתו ומנומת ה' נחלתו ונקל צעיני ה' להפליא גם לי כחסד הגדול הזה ויזכני לראות את הוד אדוני ואת כסא מלכותו ולהקציל פניו צביעימים :

גם אבי לאדני המלך את שם המלך המולך עלינו שמו עמד אלהותן בן מממד בן עמד אלהותן בן מים בן השאס בן עמד אלהותן כולם מלכו זה אחר זה וזלמו מממד אבי מלכנו אשר לא מלך כי מת צמיי אבינו ועמד אלהותן השמיני הוא הוא ארץ ספרד בהשמת עליהם צני אלעכאבי קרוביהם אשר המו מלכו צארן שנער צעת הזאת ועמד אלהותן זה השמיני הפונה ארץ ספרד צקים עליהם צני אל עכאבי קיא בן מצדיא בן השאס בן עמד אלהותן זה הנקרא אמיר אלמעינין ושמו ידוע מהתעלס ולא ה' כמותו צמלבים אשר היו לפניו * ועדת ארץ ספרד עמלכת עמד אלהותן והאמיר אלמעינין יהי

יהי אלקיו עמו שש עשרה מעלות שהן אלה ומאה חילין * זאת מדת ארץ ומעלתו בצבולותיה ארץ שמה רבת כהרות ומעיינות וצורות מרובות ארץ דגן ומירוש ויבנה רבת מנוצות ועדנים וכל מיני מגדים גנות ופרדסים ומצאחת כל עץ פרי ומפרחת כל מיני עלים אשר מעליהם מגדלים המשי כי המשי לרוב אצלנו מאוד וגם צהרי ארצנו וציעריה מלקטים תולעת שני לרוב וגם נחלא אצלנו הרי רכוס למינין הרבה ויש צארנו מינא לכסף ומעריה מוצינס נחשת וגזרים צרל צדיל ועופרת ואזני הסך ואזני גפרית וזני שיש ואזני זכוכית ומזיא ללאון כי כן שמו בלאון ישמיעלים אשר יבואון סומרים מאפסי הארץ ורוכלים מכל המדינות ואיים רחוקים יבחרו אליה מארץ מצרים ומאשר המדינות העליונות מציאים צום ואנן יקרה וסומרת מלכים ורוכלת רוזנים וכל חמודות מצרים ויאסוף המלך המולך עליה סגולת כסף וזהב ונכדות וקהלת חיילים אשר לא אסף כמוהו מלך אשר ה' לפניו ומדי שנה צנעה הגיע קניינו אלי הגד מאת אלה זה' זה חק קניינו בכל שנה ושנה ואין זה כי אם מרוב הסופרים הבאים מכל הארצות ומאיהם וכל דבר סחורתם וכל אדותם לא יתכן כי אם על ידי ולפי דברי:

שברך והודלאלה הגומל עלי צרוך הסדיו * ומלכי הארץ כשמעם את גדולתו ואת חוקפו יוצילו שי לו ויחלו פניו צמחנות ועל ידו תלשנה גמולתם * תצנעה שפתי מהלה לאלקי השמים אשר הטה אלי חסדו לא צדקתי כי כי אם צרוך רחמי ואת כל השלמים האלה מציאי המנחות אני שאל אותם תמיד צדד אחינו ישראל פליעת הגולה אם שמעו שמע לדבר הדרור לשרידים אשר בלו בצעורה ולא מאלו מנחו על אשר הודיעוני שלומי הרם"אן הסומרים שאמרו לי כי יש ממלכת ליהודים נקראים על שם אלכור (וצין קוסטנטיניה וצין ארנס מהלך ט"ו יום צים אצל צינעה יש צינינו אומות רבות) ולא האמנתי לדבריהם כי אמרתי לא יאמרו לי צדד הזה כי אם לרבות אותי ולהתקרב אלי ואשמעם על הדבר הזה עד אשר באו שלומי קוסטנטינא בתורה וכתב מאת מלכס אל מלכנו ואשאלם על הדבר הזה וישיו אותי כי באמת הוא הדבר הזה וכי שם המלכות אלכור וצין קוסטנטינא וצין ארנס מהלך ט"ו יום צים אצל צינעה יש צינינו אומות רבות ושם המלך המולך יוסף ואניות באות אלינו מארנס ומציאים דבים ועודות וכל מיני סחורות והם הגשי. אחותינו ומכודים עלינו וצינינו וציניהם שלמות ומנחות ולהם כח ומעוז גדודים ומיילים וזא ים צומנים ואני כשמעי את הדבר הזה מלאתי כח ומזקק ידי ואמלא תקותי * ואקוד ואשתחוה לאלקי השמים ואשן כס וכה למזוז ליר כחמן לשלוח לארצם לקעת אממת הדבר ולדעת שלום אדוני המלך ואת שלום עצדיו אחינו ויפלו הדבר על כי ר מיק המקום והזמן לי הקב"ה כידו הטובה עלי איש אחד שמו מר יצחק צד נתן וישם נפשו בכפו וימנדב ללכת בארתי אל אדוני המלך ונתתי לו שכר גדול לרוב וכסף וזהב קרנתי להוצאותיו לו ולמשרתיו לכל דבר לדרכך וגם שלחתי ממנוני מנחה מכוונת למלך קוסטנטינא והצקשה ממנו לעזור לשלומי זה בכל צרכיו עד הגיעו אל המקום אשר אדוני מונה שם וילך שלומי זה אל קוסטנטינא ויעמד לפני המלך ויתן לו בתצי ומנחתי ויכדד את שלומי ויתאחר עמו כמו ר' חדשים עם שלומי אדונינו המלך קר רעה יום א' אמר להם לשבז אלינו וכמו כן השיב את שלומי ועמו אגרת וכמו צה כי הדרך אשר צינינו וציניהם והאומות שצינינו צקטעה והים סוער לא יעצר צה אדם כי אם צמן ידוע וכשומעי את הדבר הרע הזה חרה לי עד מות וינר לי עד מאוד על אשר לא הקים את דברי ולא עשה כרצוני ומרוב מהומתי ונכפלה רעתי ואחרי כן רציתי לשלוח אגרת אל אדוני המלך משפת ירושלים עיר הקודש וערנו לי אנשים מישראל להוליך אגרתי מארנס לנצינים ומשם לארמני"אל ומארמני"אל אל צרעם ומשם אל ארנס אני טרם אכלה לדבר אל בני והנה שלומי המלך הבגלים צאים ועמהם צ' אנשים מישראל שם הא' מר שאל ושם הב' מר יוסף וכשמעם את מהומתי כחמו אותי ויאמרו לי תנה לנו אגרותיך ואנחנו נגיעם אל מלך הבגלים ונשיל כבודך יאגר כבוד אל בני ישראל היושבים בארץ הגרין וגם כן ישלמה אל ר"ס ומשם אל בנגלד עד שיגיע פתך כרצונך אל המקום אשר אתה רוצה :

הבוחן

הבוכה לזכות **המלכה** והמוקד כליות יודע כי לא עשיתי כל זאת לכבודי כי אם לדרוש ולדעת האמת אם יש מקום שיש ניר וממלכת לגולה ישראל ואין רודים צהם ולא מושלים עליהם ולא ידעתי כי נכון הדבר הייתי מואם בכבודי ועוז גדולתי ונוש משפחתי והייתי הולך מהר אל גבעה צים וציעשה עד צוא אל המקום אשר אדני המלך חונה סם לראות גדולתי וכבוד מעלתו ומושב עבדיו ומעמד משרתיו ומנומת פליעת ישראל ונראותי את יקר תפארת גדולתו מאורנה עיני ומעלונה כליותי מצענה שפתי מהלה אשר לא עזב חסדו מעם ענייו :

ועתה אם על המלך טוב ואם יראה במאוויו עבדו מיקר נא גפשי צעניו ויזיה את הסופרים העומדים לפניו לכתוב את עבדו תשובה הגוטה אלו מארץ מרחקים ויודיעני שורש הדבר ויסוד כל המעשה אך היתה נפילת ישראל במקום ההוא ואזמינו ספרו לנו כי במלכת צהם ה' סם המקום נקרא הר שעייר ואזוני יודע כי הר שעייר רחוק מן המקום אשר הוא חונה סם וחקינו אומרים כי כבר נקרא הר שעייר אבל נתגלגלו הגזירות וילאו מדעה אל רעה עד אשר נלחמו צרף אשר הם יושגי עליה וגם אמרו לנו ישישי הדור קדמוני האמנם כי על מעלם נגורה שמד ויעמוד חיל כשדים צאף ונחמה זיגונו צמעה ספרי המורה וכתגי הקודש ועל זאת מתפללים צמעה ותשזיל הספרים למדו את צניהם להתפלל צמעה ערב וצוקר עד אשר משכו העתים וצרו ימינו' שכו ולא ידעו ארת המערה על מה נהגו להתפלל צמוכה אבל נהגו מנהג אצוים ולא ידעו על מה הולקן ימי' קם איש ישראל וצקס לדעת על מה וינא אל המערה וימלאה מלאה ספרים ויוציאם משם ומן היום ההוא והלאה שמו צניהם ללמוד המורה ככה ספרו לנו אצוטינו כאשר שמעו הקדמונים שומע מפי שומע והצירים עתיקים וארתן צ' אגשים אשר מארץ בגזלים מר שאלו ומר יוסף אשר ערצו לי להוליך אגרותי אל אדוני המלך אמרו לי כי היום כמו שש שנים צא אלינו איש ישראלי אצניהוד איש חכם ונצון ושמו מר עמרים ואמר כי הוא מארץ אלכוד והי' צצית אדוני המלך ומארכלי שולחנו ונכדו אלנו וכשמעו שלחתי אחריו מלאכים להשינו אלו ולא השיבוהו גם ציה אמצה - מקומי וסופה מוקלמתי :

ועתה הנה מקומי האגרת הזאת לאדוני המלך ומנומי למולו שלא מכדד עליו שאלתי ויזיה להודיע את עבדו כל הדברי' הלה וכל ענייני ארצו ומליצה שצט הוא ומה דרך המלכות אך ינחלו המלכי' כשא כבוד המלכים המשצע ידוע אם ממספחה הראוי' למלך ואם מלך צן מלך כאשר הוא מנהג אצוטינו צהיותם שוכנים צארנס' ויודיעני אדוני המלך במה מהלך ארצו ארכה ורצנה ערי חומה וערי פרות ואם היא משקה או גשומה ועד אן פגע ממעלתו מספר מיליון גדודי ושריו זאל נא ומר לאדוני צשאלי מספר גדודיו יוסף ה' עליהם כהם וכו' ועיני המלך רואות ולא שאלתי השאלה הזאת כי אם למען אעלו צרנות עם הקודש ויודיעני אדוני המלך מספר המדינות אשר הוא דודה צהם ומספר המם אשר ישינו לו אם ימנו לו מעשר ואם אדוני חונה תמיד צעיר הממלכה ידוע או אם הוא יסוצ את כל גבול ממעלתו ואם האיים הקרובי' אליו אם מהם מתייהדים ואם ישפוט את עמו או אם יקום להם שופטים ואין עלותו צית ה' ועם אחיה אומה יערוך קרצ ועל מי ילחום ואם המלחמה דוחה את הצצת ומי הפמלכות והגויס אשר סציוצו ומי שמש ומי שס ארלס ומי שס הערים הקרובות אל ממלכתו מן צרס"אן ומן צרע"ה וה"צ אלאצוצ ומנהג הליעות הסופרים ההולכות אל מחו אדוני המלך ויודיעני כמה מלכים עלכו לפניו ומי שמש וכמה מלך כל אחד מהם וצאחיה לשון אמת מדברים וצימי אצוטינו ככל אלנו איש ישראל כצן דבר הי' מסיחם צצצו דן עד שמגיע לקן צן יעקב והי' מדבר צצמות וקורא שמות לכל דבר צלס"ק וכל דבר לא נעלם מעט ונעמדו לדרוש צהלה בן ה' אומר עמניאל צן קנו קבל מפי יהושע מפי מהם מפי הצבורה" עוד צקסתי הפליאה מאת אדוני להודיעני אם יש אצלכם זכר להצצון קן הפלאות אשר אצו ממכים זה כמה שנים וגלא משגי אל שצי ומגולה אל גולה ומי בק תהולת המעשה להחשק על זאת ואיכה אובל למת חמי על מורצן צית תפארתינו זעל פליטת חרצ אשר צאו צאס וצמים-אשר נשארנו מעט מהצצה ונרד מכבוד ונצב צגולה ואין לאל יענינ צאומרס לנו כל היום לכל עם ועם יש מלכות ולכם אין זכר צארץ

צאֵרָךְ וּבִאֲסֵר שְׁמַעְנֵנו אֵת שְׁמַע אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ וּמוֹקֵף מַלְכוּתוֹ וּרְוֹב הַיְיָלִיו מִמַּכְנֵנו צִוֵּאת כִּשְׁאֲנוּ רֵאשִׁי וּתְמִי רֹמְנוּ וּמִחִזְקֵנָה יִדְיֵנו וּמַהֲי
מַמְלַכַת אֲדוֹנֵי לָנוּ לַפְתַּח־פֶּה פֶּה וּמִי יִחַן סְפוֹת הַשְּׁמוּעָה הַזֹּאת כִּחַ כִּי צִוֵּה מַרְצֵה גְדוּלְמֵינוּ וּצְרוּךְ ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא
הִשְׁבִּית לָנוּ גּוֹאֵל וְלֹא הִשְׁבִּית נִיר וּמַמְלַכַת מִשְׁנֵטֵי יִשְׂרָאֵל יַחֲי אֲדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם וְהַיְיָמִי שׁוֹאֵל צַדֵּק אֲדוֹת אֲשֶׁר לֹא שְׂאֵלְתִים
לֹלֵי כִי יִגְוֹרְמִי לְהַכְצִיד עַל אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ צִהֲרֻצוֹת מַלִּים כִּי בֵן דֶּרֶךְ מַלְכִים וְאֲמַנְס כְּכַר הַרְצִימִי וְכַנְגִי מוֹדֵה צִוֵּאת וְאֵל יִאֲשִׁימֵנִי
אֲדוֹנֵי כִי מִרְוֹב שִׁיחִי וְכַעֲסִי דְצַרְמִי עַד הִנֵּה אֲבַל כְּמוֹנֵי יִשְׁבֵּה וְכַמּוּכֹה יִסְלַח כִּי אֲדוֹנֵי יוֹדַע כִּי אֵין עִם גּוֹלֵה דַעַת וְלֹא עִם צַנִי
שְׂבִיבֵה תּוֹשִׁי' וְאֵנִי עַצְדֵךְ לֹא פִקַּחְתִּי עֵינַי כִּי אִם צַמּוּךְ גּוֹלֵה וְדָלוּת ע"כ יֵשׁ עַל אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ מֵאֲמַתֵּת הַחֶסֶד וּמֵאֲדוֹרֵת הַאֲמַת
לְהַעֲצִיר שְׂבִיבֵי עַצְדוֹ וְצִלָּה סַפֵּק כְּכַר שְׁמַעַת אֵיךְ הָיוּ מִכְתָּבֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְמֵה אֲבִרְוִמִיָּהִם וְמֵה מִנְהַג צַסְפְּרֵי שְׁלִיחוּתָם וְאִם עַל
הַמֶּלֶךְ טוֹב יַעֲצִיר שִׁגְגַת עַצְדוֹ כִּידוֹ הַטּוֹבֵה וְכַחֲמָדוֹ הַגְּדוּלָה וְשִׁלוֹם רַב לְאֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ לוֹ וְלֹרְעוֹ וְלַצִּימֹה וְלַכֶּסֶף אֲדוֹ עוֹלָם וְיִאֲרִיךְ
יְמֵי' עַל מַמְלַכְתּוֹ הוּא וְצַנִי צַקְרַב יִשְׂרָאֵל :

וזאת תשובת יוסף המלך התוגרמי:

אל רב חסדאי ראש גולה בן יצחק בן עזרא הספרדי הנכמד אלינו והכבד עלינו. הנה אודיעך שנה אלינו כתבך המכובד על יד ר' יעקב בן אליעזר מחרן נמן ואמחנו זו וששנו על צינתך והכמתך ואמלא כתוב בכתבך מקום ארץ ארצה ורחצה ויוסם ענד אלתמן המלך המולך עלי' ויקר מפארת גדולתו. ועזרת האל לוי. עד כנישתו מדינת מזרח. עד שנשמע עולם מלכותו בכל הארץ ופחדו כל המלכים אילולי שוחי קושטאנטינא לצוא בנשורות ויספרו לכם האומות מלכותינו ודינינו לפי שהייתם מכזיזים אותו לפנים ולא הייתם תאמינים בו ונקשת להודיעך אמתת הדברים מלכותינו ויוסמינו ואיך נכנסו אצותינו בדין ישראל והאיר האל עינינו ושר קמינו. עוד נקשת לדעת מדת ארצנו ורחצה והגויים אשר סביבותינו והתשלימים אמתנו והגלחמים עלינו ואם יתכן לצוא שלמינו אל ארצכם ולתלות עמי מלככם היקר והנעים שהמשיך לנצות לאהבתו בטוב דרכיו והציאם באהבתו ויושר מפעולותיו לפי שהאומות אומרים להם כי אין לישראל מקום ממשלת וממלכה שהיו ישראל נהנים בדבר הזה והי' להם להרמת לב ומענה לשון וצנח ותהלה צעיני האומרים להם כי אין לישראל שארית ולא מקום מעשלה וממלכה ואנחנו משינים תשובתך על דבר ודבר עם השאלה ששאלת בכתבך תשובת הששים כך והשמחים בכתבתך אשר זכרתם מחרך ויוסם המולך עליה כבר נגע אלינו וכבר היו צעיני אצותינו אגרות דרישות שלום והדבר הזה הי' שמור בצפרינו ידוע לכל זקני ארצנו. ונחדש מה שנקדם צעיני אצותינו וכנסו אותו ירושה לננינו. שאלת בכתבך מאיזה אומה ומאיזה משפחה ומאיזה שבט אנחנו: **דע** כי אנחנו מבני יפת ובני תוגרמה בנו ומלינו בספרי יחוסים של אצותינו שהיו לתוגרמה עזרה צניס ואלה שמותם הראשון אביו תירוש אורר אובין בתל תרכא כזר זנור בלנד סאור. אנו מבני כזר הוא השניעי כתוב אללו שנימיו היו אצותי מת, מספר והקב"ה נתן להם כח וגבורה ועשו מלחמה עם גויים רבים ועצומים מהם וצעור האל ברשום ויירשו ארצם וצדמו ויירדפו אחריהם עד שהצירה הבה הגדול ששמו רוג"א עד היום הזה הם חונים על נהר דונ"א וקרובים לקאשטאנטינא ויירשו כוריים את ארצם. ואח"כ עברו דורות עד שצמד מלך אחד מהם ושמו בולאן היה איש חכם וירא אלקים. צוטח בכל לבו ויסר את הקיבאים ואת עובדי ע"ז מן הארץ וחסה כל כנפיו ונראה לו מלאך בחלום ואמר לו בולאן ה' שלחני אליך לאמר שמעתי את תפלתך ותחנתך הנה ברכתך והרצתיך ואקיים מלכותך עד סוף הדורות ואמסור את אויביך בידך ואתה עמוד בנקר והתשלל לפני ה' וכן עשה. וירא אליו שנית ויאמר לו ראיני את דרכיך וראיני את מעשיך וידעתי כי תלך אחרי בכל לבבך ואני חפץ לתת לך מצוות חק ומשפט ואם תשמור מצוותי ועשפתי אזכרך וארצך ויען ויאמר לתלך הדובר אליו אתה ידעת אדוני מהשעת לבי וחקרת כליותי שלא שמתני בטחוני אלא כך אצל העם שאני מולך עליהם הם כופרים לא אדע אם אמינו כי אם נא מלאכי חן צעיניך ואם עלי ותגלגלו רחמים פראה לפניי הזר הגדול שלהם והוא יעזרני על זאת והקב"ה עשה כרצוני וירא לשר האל בחלום וכאשר השכים בנקר בא ויגד למלך והמלך קנץ כל שריו ועבדיו ואת כל עמו ויגד להם את כל הדברים האלה. וייעצו צעיניהם הדבר וקבלו עליהם את הדין. ונכנסו תחת כנפי השכינה. וירא אליו המלאך עוד ויאמר אליו הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוני ואתה בנה בית לשמי ויען ויאמר רבש"ע מאד אני מתצייש לפניך שאין לי כסף הזה לעשות כמו שיתכן כאשר צדוני. אמר לו חק ואמך קח עמך כל חיליך וקום לך אל ארץ רודלנ"ם ואל ארץ ארד"ל הנה נתתי פחדך ואימתך בלכם ומסרתים בידך והנה זמנתי לך ב' אצרות א' של כסף וא' של זהב ואני אחי' עמך ושמרתך

הגדול לפאת זמן עד הנהר הגדול ששמו יוצג והם יושבים פראת צלח מומה והולכי' צלל המדצד עד שמגיעים עד גבול ההגדא"ים
והם רצים כחול אשר על שפת הים כלם נוחני' לי חם ומדא ארצם מהלך ארצעה חדשים ואני יושב על מצואות הנהר ולא
אחוצ את רוסיים הבאים בצפינות לעצור אליהם וכמו כן לא אחוצ את כל אויביהם הבאים ציבשה לעצור אל ארצם ואני אלמס
עמקם מלחמה קשה ואלו עצמתיים היו מכחירים כל ארץ ישמעאל עד גבול"ד ועוד אודיעך שאני יושב על הנהר הזה צמרת
שדי ויש לי בתוך מלכותי שלשה מדינות. הא' יושבת זה המלכה עם נערותיה וסריסיה ארבה ורמזה חמשים על חמשים פרסה
עם עבריה והבפרים הסמוכי' לה והיושבים זה ישראליים וישמעאלים ונזרים ואומית אחרות מלשונות אחרות יושבים זה
המדינה השנית וצמרתה' ארבה ורמזה שמה על שמה פרסאות. והאדינה השלישית אני יושב זה עם שרי ועבדי וכל משרתי
הקרוצים אלי והיא קטנה ארבה ורמזה שלשה על שלשה פרסאות וזין השומות הנהר מושך והולך ואנו יושבי' צמיתה כל המורף
ובמדה ניסן אנו יולאים אל המדינה והולכים איש אל שדהו ואיש אל גבו ואל עבודתו ועוד כל משפחה נמשפחה יש להם אחות
לצמתיים ידוע נוצעים וחונים בגבולם צממה וצמיריים לא ישבע אדם קול כובג ואין שטן ואין פצע רע ואני ושרי ועבדי
עם ועל מהלך עשרים פרסאות עד שגיע לנהר הגדול הנקרא ורש"אן ומשם נסוב עד שנבא אל קנה המדינה זו מדת
ארצנו ועקום עוטמנו והארץ אינה באומה רבה ויש זה נהרות רבות מגדלים דגים לרוב ויש זה לנו מעיינות רבות
והארץ טובה וזמנה שדות וכרמים וגנות ופרדסים כולם משקים מן הנהרות ויש לנו כל עץ פרי לרוב מאוד ועוד אודיעך
גבול ארצי לך מרח מהלך עשרים פרסאות עד ים גרב"אן ולפאת דרום מהלך שלשים פרסאות ולפאת מערב מהלך ארבעים
פרסאות ואני יושב בתוך הים שדותי וכרמי וגנותי ופרדסי בתוך הים ולפאת זמן מהלך שלשים פרסאות נהרות ומעיינות
רעם ונצור ה' יושב לנעת. ועוד שאלת מדנר קן השלחות ואנחנו עינינו אל ה' אלקינו ואל חכמי ישראל הישיבה שצירושלים
ואל הישיבה שגבול ואנו דמוקים מליון אל שמוע שמצנו שרוב הצונות מעו המשפחות ואבן אבן יודעים שאומה אל יישר
בעיני אלקי' ויעשה למען שמו הגדול ואל ימעט לפניו מורצן צימו ובטול עבודתו וכל התלמות אשר מלאתנו ויקיים צנו
וצמאום יבא אל היכלו וכו' ואין צדיקו כי אם כצואת דניאל ואל אלקי ישראל ימהר הבאולה וקצץ גליותינו ונפולותינו
צמיינו וצמייך וצמי רכל צים ישראל אזהבי שמו חכרת צאגרמך שאתה מתאווה לראות פני גס מאוד אני כוסף וצמאווה
לראות פניך הציממים ויקר תפארת תצמחך וגבולתך ומי ימן וכו' כדברך ולו זמימי להתמצר עמך ולראות פניך הננצדים
והנצמיים והצממדים אתה מהי' לי ללב ואני אהי' לך לנן ועל פוך יסק כל עמי וצדברך היימי יולא ונא וצמנתך

הכונה ושלוס רב ;

כסודר שה' חפץ זאת המעשה אשר נתגדל עליה וזאת יצא להמקרב אל חלקי השמים: אכל מעשיך חניט רזיים כלומר' אלו המעשים לא בלעד שלא משיג על ידם קרנת אלוקים אלא שאינם רזיים כלל והם ממגדלים לבנות הטובה ולפי הא"ח

שומר מעבך ל' יחיד נראה שלא צא החלום להגיד לו על כלל אמונתו צפעס אחת כי שקר נסכו אכל צא צהדרגה צכל מעשה יומוד אשר חשב כי צללה יח' כי לא לראון היא לפני ה' כדי להפריעו מאמונתו שנתגדל עליה מעט מעט פן ירבה עליו השעמוס אלו צא יח' החלום על כלל אמונתו פתאום מחפש שכבר נשמש עליה לכן צא אליו על כל מעשה ומעשה עד שצבחות החלום פתמים רבות ראה שגל מעשיו אינם נכונים ולכן אמר מעבך דהיינו וצחינת המחלת הסערות עליו ומעשיך צצחינת צירוף כל

הסערות: והוא הו' משתדל וכו' וכי יפתה איש מרגס ארי ישתדל: צלצ שלס כלו' לא לכוננת ע"ל אך להמקרב להאל התעור אמתו צחיין לילה ובתדומה שאפת חפזו: כונתך רזייה וכו' מה שהולך צכל פעס להודיעו שמונתו רזיו' ולא הו' לריך רק לומר שהמעשים אינם רזיים הארה צזה שלא על הכונה הטובה לצד יח' האדם אכל לריך מעשה ומורה מיומרת מלת ה' מן השמים וכמה שאזרו שמוון הנפש כמו מזון הגופני וכמו צצמוון הגופני יש מצביעו וסועד הלצ ויש כמרצות לגוף כך צצמוון הנפשי שהוא המורה והמלוה יש אשר יעשה האדם וחי צבס ויש אשר מכתרת הנפש חז"ה לא על הלאם לצדו יח' האדם כי על כל מולא פי ה' יח' האדם: והמיהד צצוף ככנס לדת היהודי מלשון ורצו' מעמי הארץ מתהודי' והיינו גר לצד ורק שס גר נאמר על המקבל דת יהודית צצרך לא לו וזה המלך שצכנס צצורת ה' עם עמו וצצארצו נאמר לשון נתיחד: והי' מעטנות הצצר וכו' כי מתחלה אחר צצחמת לו כי אין מעש צצמונתו הלך לחשב דרך האמת צצ אגשי העולם והתחיל מן הפילוסופים וצח"ז אל מתיית האומות הצכנות לו ולא כמייצגה דעתו עד שמלא זת הצצר וצתווכה עמו עד שנתה שקטה דעתו להחמיץ לעמורת היהודים היא צצחמת צלי שום ספק: והסנימו לדעתו זה המלך הסכים לדעת הצצר ולנ"א נפשי הוא מיצב על ר' יהודה הלוי שצמייצגה דעתו לכתוב את כל תוקף הויכוחים שצפלו צין המלך והצצר אשר יש צבס די לצצר מתלעות החולקים עלינו: כאשר נפלו צצרכי הויכוחים צצענות ותשצות צצדי שיהא מועלת למשכילים להכניס הצצרים צצלס: וזוהו צצחלות לצקס וכו' כלומר שפניו שהוגד לו צצסות שמעשהו אינו כרצה ולא הוגד לו צציאור חיזה מעשה הוא הצצרים ודחי שהיתה הצונה הצלהית שחפש צצלמו חיזה דרך הוא הצצרה ויצין צצגלו את הקדוש אשר צו צצר ה': שהי' צצדורו שהי' נראה

סימן א אמר יהודה צן שאלו המעתיק צן מצון: אמר המחבר הוא ר' יהודה הלוי הפייטן הספרדי: שאלו שאלו: ככל הלשון שאלו הוא המקור והוא נמלא צמקוס עמוד ועצד וצינוני (בל"א פראגין) ומקמור מורה על רציו הפעולות התכונות זה אמר זה כמו הלון ותקוע' (יהושע ו') הלון וגדול (צראשי' כ"ז) וכענין הזה הגישו אליו צאלות רצות רצופות זו אחר זו לכן לרוף המקור עם הפעולה: מן הטענות וכו' טענה לשון מציעה כמו טענו צחסיס שצלשון חו"ל וצאמר על המקשה על צצידו לשון טוען שטוען קושייתו עליו והמתרן קרחה מפרק שפורק משאו מעליו וקנרת ב"כ טעונה: מוזן מן הנולדים כי לא יודנד מהס מחומה צכל הספר וכ"כ הרצ המיפרס צעל קול יהודא: ועל המיני' פי' הקראים צצסי' ס"ה מוחמר ב"כ אמר הצצר שס שהקראים הם אמת שעמדו צומן ינאיו המלך המכחישים תורה צצע"ס צצלצ * צמנס הצדוקים והצייטוסים אינם כי אס אימיקורסים מכחישים עולם הצא ועס כל זה לא נכונע לצרור' גם הקראים צצס מינים וכלשון הגנ' צצמעה דניאיו המלך צצדוקסין פ' האומר אשר צימוו לן מטה הרעצה היה וסס נאמר אמר רב נחמן צצריצחק מיד צצורה צו מניות מניח מורה שצכנצ מורה צצע"פ מני' וצסי' ל"ח מצאמר ג' נראה שס מכת ענן ושאלו אשר צצמוו צימוי רב יהודאי צצון ז"ל צצעצר שלא רצה לסמכס הרימו יד ננד צליי הקצלה כצצר הראצ"ד צצס' קנלתו וחוליו שפני שזותם צציו ינאו צצב צצצד זכרס עד צציוי רב יהודאי הג' קמו אלו הצצורים צצחת אצותיהס מרצות אגשים מטיים וחלו שציומינו על שס יקראו: הצצר * צצב אמרו שס זה נאמר על שלייתו אמוני ישראל צצקראים צצדיס כללו סס כולס נפש אחת כענין וצצנת לרעך כמון ויהיפק צצופרים סס פרידים: ולא יצויר צצס צצור וכמ"ס הרמב"ס ז"ל צצ"א מפרקי אצית * וחולס שס הצצר הזה כפי אשר כצצ הרצ המפרס צעל ק"י צצס החסיד ר' סס טווב צצס' האמונית לפנים צציראל גדול שמו מאוד ונק' ר' יצחק הסנגרי והי' קדמון מאוד זה חלקו ו' שנים כנו' צצסי' מ"ו מה המאמר: כי נכסה עליו החלום פצמיס רצות מלת נכסה נאמר ג"כ על רציו הפעמים זה אמר זה ואינו דוקא על שני פעמים והוא מלשין שונה צצולמו (בל"א וידר האלט) ולכן צציר צצדידי ווסף ועל הצנות החלום פעמים: כחר הוא סס מדינה אחת וכצצ הרצ צעל קול יהודה צצס יוספיון הראשון שסס מציפתת תוגרמה ומושצותם צצאלוקים הששי לגד מורה וכנו' צצס' צורת צצרך: כאלו מלך מדצר עמו ר"ל חלום מורגס מאוד: כוונתך רזייה כפי הצצרה הו' המלך הזה כל ישעו וחפלו ליצוד הו"ר והצורה וכל מעשיו היו להמקרב אליו אך

אמר יהודה בן שאול ז"ל: אמר המחבר:

א שאור שאלו אותי על מה שיש אתי מן הטענות והתשובות על החולקים עלינו מן הפילוסופים ואגשי החזרות חוץ מן הנוצרים ועל המיני' (פי' הקראים) והצדוקים והבייתוסים החולקים על המון ישראל וזכרתי מה ששמעתי כבר מטענות החבר אשר הו' אצל מלך כוור הנכנס בדת היהודים היום כארבע מאות שנה כאשר נוכר נודע בספרי דברי הימים כי נשנה עליו חלום פעמים רבות

אמר המחבר ב"כ אמר הצצר שס שהקראים הם אמת שעמדו צומן ינאיו המלך המכחישים תורה צצע"ס צצלצ * צמנס הצדוקים והצייטוסים אינם כי אס אימיקורסים מכחישים עולם הצא ועס כל זה לא נכונע לצרור' גם הקראים צצס מינים וכלשון הגנ' צצמעה דניאיו המלך צצדוקסין פ' האומר אשר צימוו לן מטה הרעצה היה וסס נאמר אמר רב נחמן צצריצחק מיד צצורה צו מניות מניח מורה שצכנצ מורה צצע"פ מני' וצסי' ל"ח מצאמר ג' נראה שס מכת ענן ושאלו אשר צצמוו צימוי רב יהודאי צצון ז"ל צצעצר שלא רצה לסמכס הרימו יד ננד צליי הקצלה כצצר הראצ"ד צצס' קנלתו וחוליו שפני שזותם צציו ינאו צצב צצצד זכרס עד צציוי רב יהודאי הג' קמו אלו הצצורים צצחת אצותיהס מרצות אגשים מטיים וחלו שציומינו על שס יקראו: הצצר * צצב אמרו שס זה נאמר על שלייתו אמוני ישראל צצקראים צצדיס כללו סס כולס נפש אחת כענין וצצנת לרעך כמון ויהיפק צצופרים סס פרידים: ולא יצויר צצס צצור וכמ"ס הרמב"ס ז"ל צצ"א מפרקי אצית * וחולס שס הצצר הזה כפי אשר כצצ הרצ המפרס צעל ק"י צצס החסיד ר' סס טווב צצס' האמונית לפנים צציראל גדול שמו מאוד ונק' ר' יצחק הסנגרי והי' קדמון מאוד זה חלקו ו' שנים כנו' צצסי' מ"ו מה המאמר: כי נכסה עליו החלום פצמיס רצות מלת נכסה נאמר ג"כ על רציו הפעמים זה אמר זה ואינו דוקא על שני פעמים והוא מלשין שונה צצולמו (בל"א וידר האלט) ולכן צציר צצדידי ווסף ועל הצנות החלום פעמים: כחר הוא סס מדינה אחת וכצצ הרצ צעל קול יהודה צצס יוספיון הראשון שסס מציפתת תוגרמה ומושצותם צצאלוקים הששי לגד מורה וכנו' צצס' צורת צצרך: כאלו מלך מדצר עמו ר"ל חלום מורגס מאוד: כוונתך רזייה כפי הצצרה הו' המלך הזה כל ישעו וחפלו ליצוד הו"ר והצורה וכל מעשיו היו להמקרב אליו אך

כדאש צעינו המוצמד שזולתם והתחיל בחקירתו מן הפלוסוף והוא כפי מחשבתו בתחלה כחמורו דרזיעי ס' י"ח ו"ל חני דואה אומן מגנה הפלוסופים ומיחס אליהם היפך מה שנתפרסמו צו עד שכל מי שנזנל ונפרש יאמר עליו שזס פלוסוף וכבר שמע דרכס ולכן לא שאל על מעשהו כאשר שאל לחכמים צמי' ד' וה' ודע שזה הפלוסוף הי' מנת חרסו היוני שעמד צימי אלכסנדר מוקדון שהי' סמוך לזנין צית שני ולא כל הארץ (מלגד צני ישראל) שפה אחת לקרוא צסס לזא השמים לעצוד השמש והירח וזולתם מן כוכבי מרוס * ולא ידעו מן אור המורה כלל * ויהי כאשר החלו הפלוסופי לרצו על פני האדמה ונכללס חרסס "והנ"ז" (פלוסוף צ"ל יון דוד הפחמה ר"ל אוקצ המכמה כ"כ המוס' פ' כל כתבי) התחילו להאמין צמחויז המליחות ר"ל אלוה קדם אך צאופטים מגוינים וכנו

רבות כאלו מלאך מדבר עצו ואומר לו כונחך רצוי אצל הבורא אבל מעשך אינם רצוי והוא הימשתדל מאוד בחזרת הכוזר עד שהי' משמש בעבודת הדיכיל והקרבנות בעצמו בלב שלם וכל אשר הי' משתדל בטעשים ההם המלאך בא אליו בלילה ואומר לו כונחך רצוי ומיעשיך אינם רצויס (י"ח מעשך הינוני) וגרם לו זה לחקור על האמונות ודתות והתייחד בסוף הוא ועם רב מהכוזרים והיו מטענות החבר מהשנתיישובה נפשו (י"ח נפשי) עליהם והסכימו לדעתו י"ח לדעתי י"ח נפשי לדעתו ודאיתי לבחוב הדברים כאשר נפלו והמשכילים יבינו אמרו כי כאשר ראה מלך כוזר בחלומו כי כונחתו רצויה אצל הבורא אבל מעשהו אינו נרצה וצוהו בחלום לבקש העששה הנרצה אצל הבורא שאל פלוסוף אחד

קרן מחומר עם רצון חלקי לוור שהאדם הרואה דבר הראוי נשלם חמר הרצון ממנה שהי' לפני הרצון מה שלא יתכן לתאר צו הצורא * מתק לזונו צפוי וזי מה ערך יש צין רצון אדם להצל דמה עגד רצון חלקי וכמו שאין לכה האדם וחכתתו סוס ערך ודמיון לכמו ומכתתו יתצרך הכלמי צעל מכלית כך הוא רצון צני אדם כאין לנגדו * ואם אללנו שלחננו פיעס רוליס ופעס צלמי רוליס שלמות או חסרון * ומה דמיון יש לרצון הצורא שהוא תמיד על סדר אחד צלמי משמנה * רולס ה' חת יראיו היתחלים לחסרו (מהל' קמ"ז) ונאמר ועשי אמונה רלנו (משלי י"ג) וצהפכו נאחר רעע ואלוכב חמס שנאה נפשו (מהל' י"ח) ואין כאן שנוי צו יתצרך * רק צהתקצלים הרצון והעדר הרצון ונמ"ס אזי להס כי נדדו ממני (הושע ז') ורלנו יתצרך מתפשט צצרוחיו לצלמי תכלית

וכמ"ס בגוזה שמים על הארץ כן בגד חסרו על יראיו ר"ל צלמי תכלית רק חמס המרמק ויתר גדול שיכול האדם לשער למשל * וכלל כל הנעשים והנצרחים והילודים והנאלדים קיומם רצון הצורא * ואולם העדר הרצון נקרא שנאה וחינו רק צחקרה הוד התקבל וכמ"ס כי רגע צלפו חייס דרלנו (מהל' ל') ואנחנו רוליס פעולת הרצון והרממים צאצ נגד צנו שאינו צנו רק צחקרה ר"ל מלד הגוף על אחת כמה וכמה יהי רצון הצורא אותנו צעלס מבוק ועד נפס וכמ"ס הלא הוא חצק הוא עשך ויכוונך ונאמר הן יקוד לי אפרים וגו' ע"כ המו מעי לו (ירמי' ל"ח) אך העון גורם לסלק הרצון כנ"ס ענוותיהם היו מצדילים ציניס (ישעי' כ"ט) ואיך לא ירצה צניו ופועל ידיו * ועל דל המסל אמרו צמרח שמי שאינו רואה לפרנס את צניו הקטנים מכרזין עליו עורצא צני צני והאי צצרא לא צני צני (פירש"י אדם זה ברע מעוף העורב האכזר ואעפ"כ זן את צניו) : ומכל הכוונות * ר"ל לא צלצד הרצון רק כלל הכוונות לא יתואר צו יתצרך : כי הכוונה מורה על חסרון רלנו כי אדם שימכוון לאלוה ענין עשיומו טרס שהוליס כוונתו אל הפועל צעשות זה הדבר הי' עשיון חסר מדרגה זו שהי' צה כשהלסים כיונתו ומה עשה שיקס לחפן ה' ורלנו אשר לעולם דצרו נלצ צשמים מתחצות לצו לדוד ודוד לא סר ולא יסור והכוונה ותשלום הכונה הכל אחד * ומה יענה ממעשה חלוט ומחצולותיו וכמ"ס והוא צלמד ומיוישיצנו וכפשו אותה ויעס (איוב ז') ר"ל שכל פיצולותיו הן צלחדות אין פירוד צין הכוונה והעשיה מפני שאין מי שיפיר עלמו וישוד דעתו אצל נפשה אומה ויעס ואם נראה פעולות רבות מתחדשות זא"ז * זה צערכינו אצל צערכו יתצרך אין זה חדס כצד סיו יולאליס עגזיס לפניו יתצרך : וכן הוא נעלה מיידיעת סלוק

שנראה מצדרי זה הפלוסוף ציוכוחו עם המלך והמלך אף הוא סטורו על פיו צעשנותיו כמו שינא * אך המתצר העמיק עלה והפליח תופ' צעענותיו נגד הכופרים מכל אשר היו לפניו * וכמ"ס הרצ צעל קול יהודא צסס חכס קדמון מלומתינו שהי' אומר דצרי הרמ"צ רוצס קרוצים אל האמת * ודצרי הרצ"ג רוצס וכו' ודצרי הכוזרי כולס אחת 'עד כאן * ולפי שרעה החצר להראות אמתית דצרי העמיק דצרי הפלוסוף וטענותיו לאשן דעת אלוה דרך עבר רוח רעה על אלו הפלוסופי לחשוב מחשבות כאלו ומה כח ראייתם ויאמר זאת הרשעה וישך אל פיה אכן העופרת ציוכוחיו הנלמני * ואחנס כן ראייתו לפרס צקצרה רליות זה הפלוסוף למען יצינו מ'צונות החצר עליהם ולא יהי חזות הכל כספר המתוס וגו' וכאשר עשה המפרס שקדמני ה"ה הרצ צעל קול יהודה ועס זה נכנסתי על דצרי זה הפלוסוף צכל דצור ודצור ועד מהרה ירולו דצרי צפירודי להעדר את מקורו ולהשצית את דצריו צקצרה וטרס יקרא והני אענה להפיר עלמו עוד הוא מדבר ואני אשמע לקלקל רליותיו * וכסימני' הצאים יצואר דצדרי החצר וצפירודינו הכל צמריכות : אין אצל הצורא לא רצון וכו' כפי הגרסה סיפר לו המלך את חלומו ואין ראה אותו הש"י להכטותו למחי' ולמען ייטיב לו וכמ"ס נ"כ המפרש קול יהודה ע"כ התחיל זה הפלוסוף לעעון נגד כלל הרצון חלקי"ת ולעשות צפסס המלך שקר וחסס על כצוד המלך הכמיד הצדדים תחת טענותיו : כי הוא נעלה ר"ל כצג שנתאר אותו צמות חספן והרצון שאס ימפרן אדם צמדה נכוונה הוא שלס יותר אחר החפן ממה שהי' קודס ונ"כ הי' קודס חסר מה שלא יתכן לתאר צו הצורא יתצרך ונשא ערוס עעיני אל קדוש ישראל לעלות צמלונים יעד רצון

מלקי הדברים. הנה עוד הוסף מרי לכתש ידיעות פש"י פטרטים וחלקי הדברים פי' כל אדם צפני עלמו נקרא חלק צעך מין האדם כולו באומרו שאין אמו יודע ח"ו רק מין האדם וכן כל מין אחד ממני שאר צעלי חיים ופשטיא שלדעתו אין ידיעה צמשה אדם אף כי צמשה צמ"ג וצמשה לשון עני' וגדולה נראה שהסקיף ב"כ אל דעת האומרים ח"ו שאין השגחה צעולם השפל וצנני אדם מאחר שהס נצזים ושאומרים צעך גדולתו יתצרך . אס מלך שסס נצזים : צעניו . ואס מצלתי יכולת צעזור שסס משתנים וכנ"ו צמורה פי"ג ממ"ג

אחד שהי' בדורו על אמונתו . א"ל הפלוסוף אין אצל הכורא לא רצון ולא שואה כי הוא נעלה מכל החפצים ומכל הכוונות כי הכוונה מורה על חסרון המכוון וכי השלמת כוונתו שליסות לו ובעוד שלא השלם הוא חסר וכן הוא נעלה אצל הפלוסופים מידיעת חקקי הדברים

כל הצדדים וכו' ומחמים כצלי מדע ונצזים כצלי השכל ועוד אדבר צזה צסמוך : מפני שסס משתנים . פי' הפרטים הנולדים צעולם סס משתנים צכל רגע וא"כ יתחדש ח"ו הצדורא ידיעה אחר ידיעה וזה לא יתכן וזכר זה צסס הכופרים צהשגחה וצדיעות צמורה צמ"ג * חזת הדעה הגיע לו לזה הפלוסוף לפי דרכו אשר מלא קיס צעניו צאומת הקדמות ואשר ישמה מרפש הדעת הזאת יאמר כי כל אלה הפרטים והשנוים הנראים צעולם סס צמקרה ח"ו צלי מנהיג ו: מסדר הפרטים ורק הכללים שמורים

וכמ"ס המורה צפ"ג ממ"ג לדעת ארס"טו כל הפרטים ומלקי הדברי ר"ל כל העניינים ההיים צעולם צשמים וצאלר ויושגי צה סס ח"ו צמקרה ואשר הרעה הזאת נגד פניו לא צלצד שיכמיש ידיעת העמידות אלא חפי' הדברים שצנר יאלו להוי' והס צמציאות יאמר שלא יתכן צהס הידיעה מממת שסס משתנים ויהי' מדוש ידיעה אחר ידיעה ועוד מפני שסס הרבה ויתרצו הידיעות זכר המורה צמ"ג כ' ממ"ג צסס ארס"טו גס זה מרפת כצלי גויס הנז' השוכנים צערפל לא עליהס הופיע אור הדת האמיתי המלמד אותנו שכל דברים הנעשים צעולם סס צמפן ה' הקדום ואין כאן לא שנוי ולא מדוש ידיעה כי הכל מאתו והכל מראשית גלוי לפניו וכמו שצאלר עוד צסמוך כמ"ס מי זה אחר ותהי' ה' לא לזה וצדרך פרע הוא אומר כל אשר חפץ ה' עשה צשמים וצאלר מעלה נשיא' מקרה הארץ צדקים למטר עשה מואל רוח מחולרותיו הרי ציאל כל המתהווה צכל א' מד' יסודות הכל צמפלן ציסוד עפר הרי מעלה מן הארץ העצים והמטר הוא מיסוד מים וצדקים מיסוד אש ורוח הוא מיסוד האויר . הרי שכל המפעל אשר צשמים וצאלר וצכל א' מד' היסודות צפרט הכל קשור צמפן אלקי ומדוקק כמוט השערה . וגס כל צעלי חיים האלמים נקשרים צמנועותיהס צמפן וצלון הש"י כנראה מצוחר מעליית האמצעים והערצו על ארץ מלרס צמפלן יתצרך וצרונו סר הערצו * וכן צלמו הנחמים צישראל וצדים כאלה ומעמה מצוחר שכל דבר הממוש אלינו מדש רק צערכנו שאין אנו יודעים רק הסצה האחרונה הממדש אותה לפנינו . ואלוה צערכו יתצרך אין כאן מדוש וכל הסבות הקדומות כצרי יאלו נצצים וכמ"ס לעולם ה' צדרך נצצ צשמים וגו' וכמ"ס חמ"ג זה שאמר דוד המלך ע"ה אשרי הצנר אשר הקמה א' עיי"ש צאריכות וכן נמאל צלסון הרבה כצולות העמיד צמקוס עצר צעצור שצערכו יתצרך הרי כאלו כצרי יאלו לפועל ומקדס מראשית הכל צמי לפניו וכמ"ס מי פעל ועשה קורא הדורות מראש אנו ה' (ישעי' מ"א) ועיי' צמורה ריש פי"ג חמ"ג זה שאמר דוד המלך ע"ה אשרי הצנר אשר סס אל ה' מצטחו ולא פנה אל רבאים וגו' . רצות עשית אתה ה' אלהי כפלחותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אגידה ולצורה עלמו מספר (תהלי' מ') ר"ל שאשרי האיש הצועה צה' ולא פנה לצו לעלת הרשעים המתהקים צעשנות כצני' לנגד הידיעה וההשגחה כאלו יש כאן ח"ו רצוי או מדוש ידיעה כנו' שאין הדבר כן רצות עשית וגו' שסס היות

ואצחר פירושו צסמוך כאלו האומרים אף ידע אל יש דעה צעליון . והנה הסצרה הראשונה טעונה מצוחר שאין הצדולה והרוממות סבה לבסות וגלון . ואדרבה הנסיון מורה הסיף שהסבות רוח והגיאיות קנין לפחותי הערך והענוה והמעלה צגדולי הערך וצערך הגדולה תבדל הענוה והמעלה והצורא יתצרך מאחר שאין תכלית לגדולתו כמו כן אין תכלית לענוותנותו וממלתו על צדואיו וכצרי עשרו צזה חז"ל להעיר על אלו ומסקות חז"ל אמר' ויחנן כל מקוס שמה מואל גדולתו של הקצ"ה סס אמה מואל ענוותנותו ומפני שרוממות הקצ"ה הוא משלטה פנים . הא' מדך גדולתו וגזרותו . והצ' מדך נחמתו וקדושתו הרס והנשא . הג' שכינת כצודו פרמיון צדמיוניו מאחר מלמתו כמ"ס אלקים צשמים ואתה על הארץ ולכל אלו השלטה מלאו חז"ל ב' ראיות ככפי אלו ב' הגדולות הנה תמלא ענוותנותו האחד כתוב צמורה . האל הגדול הצנור וצגורא הוא רוממות הגדולה והצבורה וכמוצו אמריו עושה משפט יחוס וגו' . להגיוח מלצ הצודים האומרים שההשגחה רק צללים לכך הוכיח היותר פרטי שצאששים שהוא יתוס ולמנכה . הצ' שנוי צנציאויס כה אמר רס ונשא שוכן עד פרוס וקדוס הרי רוממות הנלחיות והקדושה וכמוצו אמריו אשכזן את דלח' . הג' משולש צכתוצים שירו לאלהים סולו לרוכב צערוצות (כנוי לרקיע היותר עליון כנו' צמגינה פי"ג) הרי הרוממות מדך מקוס שכינת כצודו וכמיצ צמרי' אצי יחומי' וגו' וכמ"ס האלקי מקרצו אנו ולא אלקי מרהוק (ירמי' כ"ג) ר"ל שאינו משגיח רק צעולם העליון שהוא יותר קרוב אלי צמדרגות הרחומי ואלו צעולם השפל ח"ו . והנה צלו הכתוצים צפירוש להוליא מלצנו הן הסצרה הרעועה הנז' הנמסכת מראש פתנים אכזר . לומר כי רוצמות האל יתצרך וגדולתו היא כנותנת סלוח הסצמתו וידיעתו מעלינו . חזת היתה נחלת הפלוסופי' הקדמונים הנלחמים צספך חקירות צני אדם יושגי חסך וללמות . צטרס נכה אור המארה . צטרס עלה המאור הגדול הית האמתות תורת ה' ציד פשה רצינו ע"ה . כמולד אותנו הכך זה הדעת . יען כי גדולתו ית' הצלתי תכליתית הוא טענה וסצה לידיעה צלתי תכלית ומחפשטת צפרטי הדברים מה שנלחה שכל האדם להשיגו וידיעתונו צעך וידיעתו יתצרך כעך כממתינו צעך מכתמו יתצרך . ומה שאנו יודעים אין זו ידיעה כלל צעך ידיעתו יתצרך שהוא צאוסן יותר משצחת ונצצת צאוסו ענין עלמו וכמה שצאמר האל

היה רבים מאוד כשתזנון צנפלות ה' ונחשו צל מחשבותיו
 כמה לנו חוש ידיעה רדיו היינו אלינו ר"ל צערכנו. אין
 ערך אליו כי צערכו כולם נסקרים בסקירה אחת מה שגלה
 של ארזי להשיג ואין הפה יוכל לדבר זה אגדה וגו' עלמו
 מספר וקרוי לזה פי' הבסוד
 צעל חזנת הלצנות זה הפסוק
 צפ"ט משער היחוד כי כולם
 קשורים בקשר אמין בדקדוק גדול
 מאוד נשפע אליו והמון כל
 התנועות שצעולם הן מה

הדברים מפני שהם משתנים ואין בידיעה הבורא
 שנוי והוא אינו יודע אותך כל שכן שידע כוונתך
 ומעשיך וכ"ש שישמע תפלתך ויראה תנועתך.
 ואם

חיים וברי לנו צאטונים כמותי. אף כי דעתנו להצל דמה
 צעד דעת עליון נמה היא. נחשבת ומה יענה יציר ליצורו
 לחסנו מחשבות צה כמו שלא יתפאר הגרזן להנין החצולת
 החוצצ צו כינר היא כך לא נוכל להנין עם מעט הדעת שנקרצנו
 איה' ה' פועל עמה ובכשר כח
 הרמז"ס ע"פ"ה מה' משובה
 וסיים צה הלשון נכס שאין
 להשיג אמתית הבורא שנאמר כי
 לא ידלני האדם ומי כך חיון כח
 צאדם להשיג דעתו של הבורא

ציסודות וצ"ח * ואפילו האדם ומוטיו והרגשותיו ומחשבותיו
 אשר מכה הכנס הם נפקדות בתוך האקור העליון ידיעת ה'
 והיא נקראת ידיעה צאמת ובע"ס * אך ידיעת האדם לא נקראת
 ידיעה רק צמתו השם וכמו שלא נייחס ידיעה לבע"ח ועכ"ז
 נאמר דרך העברה ידע שר קונהו וגו' (ישעי' א') כן היא
 ידיעת האדם וכאמור צמפלימינו הלא וכו' ומכמי' ככלי מדע
 וכו' ומותר האדם מן הבהמה חיון כי הכל הכל * והשגמתו
 ית' מקפת אומנו מכל פנה ופנה ומקפת צמורין וצסקין צין
 חלקו כמותיו בדיוק גדול * וכמ"ס כי עיניו על דרכי איש
 וכל צעדיו יראה חיון חשך ואין לזמות להסתר סס פועלי חיון
 (חיון ל"ד) ר"ל של תנועות האדם הקטנות והפחותות שהם
 עד כמדוך כף רגל חיון אדם שלט צרמו שידעם הוא צעלמו
 לפניו יתברך הם חרותים ומצוראים מאוד וכמו שחמתו לצלתי
 חכלית כן ידיעתו * ונאמר מניד לאדם מה שימו (עמוס ד')
 ונאמר אני ה' חוקר לב צתן כליות (ירמי' י"ג) ר"ל שאפילו
 דמדומי מחשבות העוזרת על דעת האדם גלוי וידוע לפני
 יתברך ונאמר נר חלקי' נשמת אדם חופס כל חדרי צתן ר"ל
 ששגת האדם שהוא חלק אלוה ממעל שעל ידה יודע כל
 פעולותיו וצספר ראשית חכמה צסס הפסיקתא מצוה משל
 לאדם שהי' נשוי צת חלק ונשצא אל המלך הי' המלך אומר
 לו כך וכך כעסת היום וכן וכך צדרת וכן כל פרטי מעשיו
 והי' האיש הוא אומר מי מצני פלטינו שלי מניד לחלק כל
 אדוותי והי' אומר מהם, שבעולם צת המלך הוא נשוי ואין
 לא ידע המלך מעשיו והנמשל מצדד כנ"ל על נשמת האדם
 ודעה"ה אחר ה' הקרתיני ומדע אתה ידיעת צמתי וקומתי צת
 לרעי מרמוק (יתכן שהוא רמו לנשמה שהיא רעו כנפשו) ארמי
 ורצני זרית כפי' המפרשים שהוא מלשון זר וזה כלומר שהק"ה
 מסצז אותם צור מסצזי ולכן יודע. כל תנועותיו ומעשה
 מצודר שלפי אמונתו חיון מקום עענה לא מן רדיו פעולות
 כנ"ל ולא מן שגלות האדם ומחיותו אשר נגד זה אחר חיון
 חשך ואין לזמות להסתר סס פועלי חיון ומה מאוד תסמך
 שערת צשריני צזום אל לב חיון ידיעת הבורא והשגמתו מרחפת
 על פניו וצין ידיו והנה ה' יצר עניני ישיה ומציו ומאלו
 הדואה עליונותיו וכל צעדיו יספר הצינר והעמיר והאיה
 דורש יחד * ואם יעצון המתעקש אלה אהמו עוליס עם
 צחיתונו אשר נתן ה' לפניו והאפשר צירינו צעשיות מלות
 ה' או צהמרוצן ואי' חיפוש תצקע נתיב צין ידיעת ה' המקפת
 העצור ועמיר וליה לרקו יחדיו * זו היא שגלת ידיעה וצחירה
 שצנר עמדו עולה הראשונים כמו שאזכור צסמין * נאמר
 חלקי' הנין לרעה והוא ידע מקומה ומה אלו ומה סינינו צעדך חלקי'

ית' ח"ס הנניא כי לא מחשבותי ומחשבותיכם וגו' עכ"ל *
 והמזר הפילו לדבר צה צמאמר ה' וסס נדבר עוד אס חכנו
 חלה' חיים * וצה די נללות מעליו מלודת היצר ורשמו
 אשר עמן זועם ה' יפול סס ואשר לצצו פונה אחרי תלות
 עולם ומחשקיו גס מחשבותיו ורעותיו אחרים יורלו וכמ"ס
 לא יחפון כסיל צמצונה כי אס צהתגלות לצו (משלי י"ח) ונאמר
 כאום פשע לרשע צקצד לצו חיון פחד חלקי' לנגד עיניו (ר"ל
 כפירת ההשגחה כמ"ס המפרשים צסס מדרש ילקוט) כי חלוק
 חליו צעיניו למלוא עונו לשגור פי' שגעה לו חלוקה וטענה
 צעניניו ההשגחה והצחירה הסומכת דרכי תלותו והחשק אשר
 צקצרו יעור עניו שכלו ולא יראה חלות טענות טענות הילר
 כדי שיהא העון חליו לו וולוי זה ודלוי שלא הי' מתפתה
 צענות סקד ולא הי' פונה לצו לנצק קושיות כלפי מעשה
 חלהיו ולהית כצון וחכס חיון כמורו צצצן כדאי לצקר דעת
 עליון ומשפטו ונדמה לאיכר ר"ל אדם פחות מעובדי חמה
 אשר עברו יין והוא משמולל צמך צימו מטיח דבריו כלפי המלך
 ומעשיו וענייניו לא זכו צעיניו וצפעולותיו יסיס חלה כן
 המסתבר מתלות לצו ומרוס עיניו * יסא מרוס עיניו אל קדוש
 ישראל * ומפני שצנר צה צענין העיון והשכלה אחר צקצד לצו
 ר"ל סק מצין העיון צמך כלצ וכמ"ס רש"י ז"ל * כ"ז נגד
 החוקרים המהרסים לעלות צמחקר חן לשלימי חמוני ישראל
 כלמר שאין שאלה זאת צריס לפע"ס * כי נאמר הבורא ציס דרך
 לעצור בגוליס והצוקע צריס צמזרד לא יעצור לו לפנות דרך
 לצחירה זלעשות נתיב לאפשריות נקיוס מורמו וכמאמר חו"ל
 שהק"ה נמלך צמורה צצרימת עולמו ואחרו שחמירה קתמה
 לעוים * ואחרו עוד מפלי חתמה הקצ"ה עם מעשה צראשית
 שסס לא יקצלו ישראל חת המורה יחזירו לתורה * והרצה
 מאמרים כאלו * וצלו ספק שחוונו על הצחירה לקיים המורה
 או לא שחוליא אותה מכלל כל המליחות וקישור העצעיים *
 וכל זה לחמלת ה' על צרוחיו ומגדול טונו * שאלו היתה
 הצחירה צענות ה' כחמד מן שאר העצעיים הסומרים
 פקודיהם על ענין אחד והי' כדקדק כרשע לא יצויר סרר ולא
 עינש * וה' חפן לזכות חת צרוחיו וכן מתן הצחירה
 לפניהם למען ייטצ להם ליוס שכילו ארוך * למך מאוד כמרלו
 דבריו חו"ל צמרקי חנות פ"ג * צאמרס הכל לפיו והרשות
 צמונה וצטוב העולם כדון * והכל לפי רוב המעשה * ע"כ כי
 הנה שמים רעות היו נגד פני הפורסוף הזה * ה"ה כפירת
 הידיעה * והצ' הכחשת קיוס המורה צמעיס מיוחדים צאמרנו
 שאין חפן לה' צצעשים מיוחדים חך חך לעסוק צמוסלות
 ואלו לא תמוס צחיה דת שמהי' וצזה ארבע הכל לפיו כלומצ
 סאי.

שלין שום טענה לא מן שני הידיעה ודיויים וכענין שזכרנו למעלה שגורבה עיקר ענין הידיעה מקורה זו ימצרך והכל לפי לפניו כלומר כל פרט ופרטו פרטים קומהו כל הנמלכות מיום דברו עולמו ועד סופו והמון כל התנועות גלוים לפניו

מלא ולא יתחדש לו שום שני וכאמור למעלה צהריכות * וכן תלמד את כן הצמירה מלין אמאל * לזה אמר והרשות נמנה ר"ל אין הידיעה מעכבת הרשות שני האדם לצמור מה שילה צמנין עצמה * לעצור או להמרות * כי מי שאלמר והי' העולם הוא אמר שמהא הצמירה ציד האדם יען כי תכלית הצריחה היתה למען

ישמרו תקיו ותדומתיו למען ייעז להם ח"ט וצטוב העולם כדון ר"ל שיעקר הצריחה היתה לטוב לנו זה לפי שהכל לפי רוב המעשה ר"ל שיעקר אושר האדם ולדקתו לעשות מעשים ידועים היואלים מפי עליון ולפי רוב המעשים עוצים או רעים יהי' דעו הממול והעונש לא כדעת הפלוסוף שחיק טמיה שזכרנו * שהוא צרף וע"כ יודע כל פרט ופרט שום צדש שהוא צרלו וכענין שנאמר הנוטע און הלא ישמע הילר עין הלא יביט * דרך העברה אינו צלמת רק דרך דמיון קרוב לאלות והוא כדבר העוצר ואין לו קיום ועמידה * עלת העלות סבה הראשונה לכל הסנות וממנו נשתלשלו כל הנצרכים ממילא מלד מיוצ ע"כ לא ידע הפיטים * זה דרכו כסל למו * ולא סר האדם נולד ממלד שקדמו * צלח נמק צמרונו שרי אנו רואים שהאדם נולד ומתחדש ממלד אמר ודמר אחר ואלו הראשון מי הולידו אם לא הסבה הראשונה הוא הילר הוא הצורא הוא עשהו ויכוננהו ולזה שנה צלולמו לומר שאין כאן אדם הראשון אצל כך הלכו הדורות לצלמי תכלית וסוף זה שאמר ולא סר האדם נולד ממלד וכו' ואם נשאלנו הלא הפלוסופים עומם מודים שעלות ועלולים אין תכלית להם שקר וכמ"ס הרמ"ב ז"ל צמ"ג ראש ח"ב פ"י שנאמר שזה יהי' סבה לזה זה לזה עד צלי קן וסוף הוא דבר שקר וה"א שיחמון ? אמרו שאין זה רק צסדה שצנעם משא"כ הולדת איש ממלד יהי' האב סבה לצנו צמקרה צלצד זה חלוק של הכל ורעות רוח יהי' איד שיהי' עכ"פ הצן נחלה צלצו ולא הי' אפשר שיוולד רק ע"י אדם המוליד וכן אצו צלצו ובמלד דבר אחד תלוי על חצירו וחצירו על חצירו וכן הרבה שעכ"פ לריך שגיגע צסוף ליתד תקועה צל תמוט * כך עכ"פ לריך שיהי' אדם ראשון לא נולד ממלד זהו איר כפיו של הקצ"ה וממנו הוחלו המולדות להקרא על שם אצומהים וכבר זכר מזה המשל הרב צעל מנהו הלצנות צבער היחוד וכבר הביא החמד צמלמר ה' סו' י"ד סוף פ"ב מופת צברד על שאין העולם קדמון וצמידושנו ציחור המופת וכענין הזה יוצן צכל מייני צעלי מייס וכל סיח הצדה וכל ירק עשב שחלמר שא' נולד מהצ' שקורס לו הביע הדבר לנצרה תלדמה והוא הראשון שנצרה צמעהה צלשית : מתרצנות צו * מורכבים צו והס' הד' יסחרת

ואם יאמרו הפילוסופים שהוא בראך הם אומרים זה על דרך העברה מפני שהוא עלת העלות כבריאת כל נברא לא מפני שהוה ככונה מאתו ולא ברא מעולם אדם כי העולם קדמון ולא סר האדם נולד טאדים שקדמו מהרכבות בו צורות ומזנים ומדות מאביו ומאמו ושאר קרוביו ואיכיות מן האוירים והאצורות והמזונות והמיסות עם כחורת הגלגלים והמולות

אם חויר מים עפר : לורות * הם כמות הנפש : ומזנים מלשון יין חובג והס' הלימות שצדס אשר אמרו שנמנו מן ד' לימות או מרות והס' מרה ארומה * מרה ירוקה * מרה לננה * מרה שמורה : ומדות * מרות הנפש צממה ועגלות או רצון ועגנה וכיואל צזה נס מדות המון סגול צנולד ועצוי : מלצו וחמו * כלו' יורש המדות והמזנים מלצו וחמו כי טצע הצן קרוב לעצמי חציו וחמו ומשפתמו : ואיכות מלשון איד וכילד חמו מקרי האדם צמורא גופי שסר או לנן וכיואל צזה נס יהי' חס צצצו או איש מלונן והדומה לזה ממקרי הגוף : מן האוירים עד כאן זכר השגים

אשר צדם משתנה אדם אחד אחר מלד הפרט * ר"ל מלד אז ואם ואח"כ זכר ההשתנות מלד הכלל הכולל עמו צשניו זה רבים גם עד כאן זכר צשניו אשר יקרה לכל אדם מיום הולדו עד יום מותו שהיא מלד התולדה * אח"כ זכר צשניו אשר יכול להשתגל עליו צכל עת ועת * כי צמון שהאיר קר כמו צימות החורף ישתנה קלת טצע האדם ותולד פניו ממה שהיא צקן כשהאיר חס וכן האויר פועל צלדש ציולות ומולשה חס טוב ואם רע כמפורס : והארצות ישמנו צני אדם כפי מקומות מופצותיהם צנצורה ושאר טעמים כי יש ארץ מגדלת צגורים ויש ארץ מגדלת חלשים וכמ"ס רש"י ז"ל פ' שלח לך כי מלצד שני האויר מקרירות לחמימות תתלוי צמלצ המדינה לצפון או לדרום שהדרומיים חוירים יותר חס כחודע ליודעים מעט צמכונה * עוד ישתנה לפי מלצם למורת ארץ ישראל או למערב (נודע להכתיי חמת) * והחיים יחסו כל חלק וחלק מהישוב לפי משלת עזנות ידועים אשר הורה להם הנסיון כי טשיפיעו כחם על מלקי היסוד צאופני' שמים ומזה יתחלק טצע צני אדם צלצרות שונות : והמזונות נחשך' לאדם איכות הטצע צממימות או צקרירות והדומה לזה מן החמון שהירגל צו : אם הוא חס צצצו או היכר זה וכן אם הוא מלכל דק מוליד דס טוב או הפכו * וכן לפי כמות אכילתו חס' רב ואם מעט ישתנה הטצע : והמימות * הנחל צשני המדינה שמים ממנו כי יש מגל חממים ויש מגל טפשים וכמלמר חז"ל : עם כמות הגלגלים * הנה הפלוסוף הזה אל עבר פניו ילך לחמק דעתו לא האדם נופל ממת שגיים רצו' מלוד * והוא השתנות אשר לא מלד האויר והארץ והמזון אין סדר וענין מוקבל להשתנית הזה אצל אין מספר לגדודי הסנות הכשפעים מהרקיעים ולצד השמים והס' הגלגלים שהס' הרקיעים שהניחו חכמי התכונה מספרם משעה זהה שצעה לצבעה ככני לכת שהס' שצמי ליק מלדים חמה נונה כוכב צלצנה * וגלגל המולות צמנוכו קועים י"צ מולות שמתלתן טלה וסותן דמים * ועד כ"ח לורות ידועות להם מדרוס המולות וט"ו לורות מלפונם והס' עם מספר י"צ מולות מ"ח והס' מ"ח לורות המפורסמות ומתוכס ככללו כל ככני שמים הנראים צעולם מלצד ז' כוכבי לכת שזכרנו * והמשיעי הוא שקראו אותו גלגל היומי המסצנ

מחצרות השנים הוא ך' ר"ל שני ככזי' מהם אפשר שיתחלק
 חצורם על ך' א' אופנים • והוא כזה • שזמי זקק • ש"מ •
 ש"ח • ש"ג • ש"ב • ש"ז • ש"מ • ז"ח • ז"ג • ז"ב • ז"א •
 ז"ח • ז"מ • ז"ב • ז"ל • ח"ה • ח"ב • ח"ל • ח"ג • ח"א •

כ"ל • וצדק זה ממזרת שלשה ככזים יאור זל' אופנים •

כהז • שז"מ • שז"ח • שז"ג • שז"ב • שז"א •

שח"ב • שח"ז • שח"ג • שח"ב • שח"א • שח"ז • שח"ג • שח"ב • שח"א •

זח"ב • זח"ז • זח"ג • זח"ב • זח"א • זח"ז • זח"ג • זח"ב • זח"א •

חכ"ב • חכ"ז • חכ"ג • חכ"ב • חכ"א • חכ"ז • חכ"ג • חכ"ב • חכ"א •

מהם יחד ג"כ ל"ה • שלח"מ • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א • שלח"ז • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א •

שלח"ב • שלח"ז • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א • שלח"ז • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א •

זמכ"ב • זמכ"ז • זמכ"ג • זמכ"ב • זמכ"א • זמכ"ז • זמכ"ג • זמכ"ב • זמכ"א •

מחכ"ב • מחכ"ז • מחכ"ג • מחכ"ב • מחכ"א • מחכ"ז • מחכ"ג • מחכ"ב • מחכ"א •

שלמ"ב • שלמ"ז • שלמ"ג • שלמ"ב • שלמ"א • שלמ"ז • שלמ"ג • שלמ"ב • שלמ"א •

שלח"ב • שלח"ז • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א • שלח"ז • שלח"ג • שלח"ב • שלח"א •

למנ"ב • למנ"ז • למנ"ג • למנ"ב • למנ"א • למנ"ז • למנ"ג • למנ"ב • למנ"א •

זבז"ב • זבז"ז • זבז"ג • זבז"ב • זבז"א • זבז"ז • זבז"ג • זבז"ב • זבז"א •

שממכ"ב • שממכ"ז • שממכ"ג • שממכ"ב • שממכ"א • שממכ"ז • שממכ"ג • שממכ"ב • שממכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

שלמחכ"ב • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א • שלמחכ"ז • שלמחכ"ג • שלמחכ"ב • שלמחכ"א •

סציו הארץ צכל ך'ד שעה פעם א' ומצריה כל הגלגלים צמועטו
 ומחמת התנועה והמוראה נפלאה אשר להמון הגלגלים סציו
 הארץ אמרו כי ממדת ערוצו והסתנות צד' יסודות' אש
 חורף מים עמר והיא הסצה והסתתלה לכל מורצב שנעולם
 שהוא מסצור היסודות הנצור'

ובמ"ש הרמ"צס ז"ל צפ"ד מה' ורמזולות ורחי"לים

יסודי התורה ח"ל ושניו זה יוה' (ר"ל השתנות היסודות)

צפציות הגלגל וצסציותו ויתצרו ארצעתו ויהי' מהם אשר גולמי (ר"ל גוף) צני ארס ונפש מי' וכו' עכ"ל • אמנם ישתנה מזג

המורצב ואיכותיו צקור וחוס וכיוצא צזה לפי מוצז המזלות וכל זצז השמים צרצע צהוי' כלשך יתצחר עוד • והמזלות הס

שצעה ככזי לכת שצרתיו כן נראה שצקור הנחת השס של מזלות הוא על ז' ככזי לכת • והושאל שס זה להי"צ מזלות ג"כ צסס

מזל כי אמרו המדקוקים כי השרש קול • והוא מענין נזילה שמחמת מורוצתס נרואיס כנחלים וזה שס נאות לככזי לכת •

ומחמתס יגיע עקר השקוי צסיסודות משני דרכים • האחד מממת התנועה המגיע מהסתקצותס אל הארץ כי מפני גודל גופס

שסס כמו הארץ ויש גדול מן הארץ הרצה כמו השמש וכן שצמי זקק מחזיק כ"א יותר גדול כמה פעמים מן הארץ וירח ככז

ננה אף שסס קטני' מן הארץ עכ"ל להס גודל ערוס • איך ספק שהתקצותס והתרחקותס מן הארץ מוליד תנועה גדולה צחוויר

הסמוך לנו והיא המחוללת כל ההשתנות צעולם השפל • והשנית הוא השקוי מהשפע אשר יגיע מאיכות כחותיהס כמו השמש

שהיא ראש ויסוד לכל המיטעות אשר ציסודות והקצירות מהלצנה • וכן ילאו כחות מכל אחד מחמתס כוכזי צנוכה

צחויכות מיחודות ומפני שמועטתו אלו הככזים סציו הארץ אינה צצרך שזה אצל לפעמים ימהרו תנועתס מפעמים • פעם

רמוקים מן הארץ יותר מפעם • פעם נועי' לצפון פעם לדרום • הדן נותן שציקר התנועה תלוי צבט ולעומתס יקרה השקוי צכל

אחד ממלקי הארץ צקצרתס אל נוכח ראשס ומדקחתס מהס • והחיילים • הס התון הככזים צגלגל השמיני ומהס הארצעים

ושמנה לורות הנודעים לקדמונים וכל צורה מקצון איזה סך ככזים וצמוכס י"צ מזלות המפורסמים לכל ואלו נקראו ככזים

הקיימים • מפני שאין נראה להס תנועה מורגשת צפני עמוס מוצד התנועה הכוללת שצמעת לפת אשר נראה לכל זצז

השמים ע"י גלגל היומי • וגס מאלו יתהיה תנועה צחוויר הסמוך לנו מחמת מורוצתס צתנועה היומית אצל לא נרגש

להס קירוצ ורחוק פעס יותר מפעס כמו לשצעה ככזים הנזכרים • אפס יחסו להס איכות ידועות מעצמי הארצעה

יסודות • כי אצרו • טלה • ארי' • קשת • מזלות האש • תלמוס מחזנים דלי' מזלות הרוח • סרטן עקרב דגים • מזלות

המים • טור צמולה גדי' מזלות העפר • וכיוצא צזה צשאר צורות שצככזים העליונים והכל נלקח מוצד כסיון הקדמונים

ויאמרו כי כל מזל לפי כהו שפיע צחוויר שלנו וע"י יתמוז ושתנה האויר ושאר יסודות השלשה • צערכים ההיים מהס

הנה אמרו הקדמונים הפונים צחיון ככזי השמים כי לכל ככז וככז מו' ככזי לכת פעולות שונות צבעי' תחת כ"א מהי"צ

מזלות וכן להס פעולות אחרות צבואס זה תמת זה וצבתמצרס צ"צ ג"ג ד"ד ה"ה ו"ו א"ז כולס כלסד • ואצרו אצד כי

על

אלה הם הק"ך ממזרות אשר אמרו שעל פיהם ילאו כל

השניים צעולם השפל והוא כשיתחצרו צמקום א' צגלגל המזלות צדכזי' הנזכרים • ולאמנם אף צולת חיצורס

תתהיים פרטי' שמיס רציס צכל נקודה ונקודה • ד"מ מרחק שצמי מן זקק אס מעלה אחת או ז' או ג' וכו' עד ק"פ

מעלות • וצערך כמות מרחק שצמי זה שאר ככזי לכת וצערך כמות מרחק כל הככזים זה ככז זה ואף זה צערך מקוסי

מוצס צכל מעלה או כל נקודה צגלגל המזלות • ועס כל זה יאורף השקוי מוצז שלהס אס צגווה רוס אס צשכל רוס אס

צצפון ואס צדרוס צצרך הככז ההוא • וצערך שאר הככזים וצערך מוצס צמזלות וכשיצפרו יתחלפו השניים האלה הס

רציס מאור מאור עד שאין כפלה יוכל לצדד • כי הירופיס מתרציס צכל מספר כפי כפילת סה כל המספרים שממתיו זה

צזה וכפילתו עמו • ד"מ אחד איך לו שוס צירוף • שנים יפ לו ז' צירופס דהיינו כפילת שנים עם מספר הקודס

לו דהיינו ז' פעם א' • שלש לו ששה צירופיס כמו כפילת מספר שלשה עם מספר שנים שלפניו שהס ז'

רופיס • ארצעה לו ך'ד רופיס כמו כפילת ששה שלפניו עם ארצעה • חמשה לו ק"ב צירופיס ה' פעמים

כ"ד • ששה תש"ב רופיס ששה פעס ק"ב • שצעה חמשת אלפיס ארצעים • כמספר שצעה פעס תש"ב • וכו' • ח"ש

צס' יאירה פ"ד ז"ל ז' אונים צוות ז' צתים • ג' צוות ו' • ד' צוות כ"ד • ח"ש צוות ק"ב • ו' צוות תש"ב • ז' צוות

ה' אלפיס ארצעים צמים מכאן ואיך לא וחצבו מה שאין סהס יוכל לצדד • וכוזר צדכזי הקצר מאמר ד' ס' כ"ה •

ועל

ועל אודת הדבר הזה כתב הרא"ב בעקבותיה לספר קהלת כי לא תמצא מתכונת מלאכת השמים נמשלת למתכונת אחרות דגם אחד עב"ל וכוונתה הזאת צד הפלוסוף הזה לגנוב דעת עליון כאשר פלו שפתיו שח"ו לא יתכן הדיעה בעבור השנוים וחק זה פרי מעלתו לנר וכלתו יתנצח וכנס עגלת הוודי שמים והדדים המייחסים כל מעשה עולם השפל והשמות לחמות השמים והצד

וחכל שב אל הסכה הראשונה לא בעבור כוונה ממנה אבל הוא אצילות גאצלות ממנה סבה שנית

הסבות זידיעתו ורזונו עד סוף סנה האחרונה ועד פרת האחרון ופועל ציטרות צמפלו ולא שיתנהג בדרך השפעת הכביצים צלד כי נבער כל אדם מדעת זה ואם יוצאו מלכס הוודי שמים סדרות ונסיונות ויזינו להם חזיונות ע"י צמי השמים ומצטייהם ויש יעשו פסלי טלסמאות להוריד כחות הכביצים (כנהוג לענו"ס שביו הקיומונים) וזאלה יתנשאו לדעת מה יהי צלרן חין זה רק

הכל הבל מעשה תעמועים להטעות ולהכחיל המון השומעים כימי יצא לענות אחר עומק השתדלותם צמחמת התכניה והסקודה בחזיון שלהם אך רק צעת פקודתם יאצדו צעת שיפקוד ולקדק ולצקר אחר דצריכה היקרו דצריכה אם לא אז מתיק ובלו השמים שגיונם כשמש וירח יתפרסם שקרם לעין כל והיסוף לצאר עוד לא חאלה חלק יעקב כי יודר הכל הוא ושצט נאלמה ה' נצלות שמו (סס) הנה אהנו שלימי אמוני ישראל תשיצים כל המעשים וכל התנועות לה' נצלות וחין עמו אל נבר ויצמנו דצרינו והוא אם נשא אל אל כפינו ושסם אלקינו נזכיר נשאלת אשר יענוו משמי קדשו ויניק לנו גשם נצדות כמו שמלינו צמואל שנלמר ויקרא שמואל אל ה' וימן קולות ומטר (שמואל א' י"ח) וכן צלחיהו (מלכים א' י"ח) וזש"ה היס הצבלי הגויס מגשמים וחס השמים יתנו רביצים הלא אמה הוא ה' אלקינו ונקוה לך כי אמה עשית את כל אלה (ירמיו' י"ד) ועל זה דקדקו חז"ל ואמרו ג' מפתחות לא נמסרו לשלימי ה' מפתח של מטר ואשר אמרו צ"פ כל כתבי מורה לחשוב תקופות ומולדות שנאמר כי הוא חממכס וציתכס נגד כל העמים פירש"י עז"ה זה וינל לידע אם תהי' השנה הזאת גשומה או שמונה חין ספק שהי' לחממי ישראל סוד אחר מוקבל ממי הבנזיאים בחזיון לא דרבי אלטגנינות קדמונים שאל"ב מה חממתם לנגד העמים יש צוה הלא אדרצה להם עשר ידות דרכם זה וכמו שהויל דצרי החצר סוף ס' ט' ממלחמ ד' צפירוס וכל מה שהכרתי די למלאות פי הכופרים צדיעה ונשגחה חן: והכל שצ' ר"ל כל התנועות הלא אחרים צעולם כל אמת סנה דהיינו גורם לתנועה שאחריה כמו שנלמד ד"ב כי המטר גורם הזמיחה לידק הארץ ולמער סנה אחרת ולאחרות אחרות עד שהם כלים צמנה רשונה שהויל הצורא יתנצח: חזילת כל שפע רוחני המגיע מאלל משפיע עליו נקרא צלשון המוקרים חזילות מל' ויחלל מן הירח (צמדד יח) נאללת ממנה סנה שני' שצ על קיחו לפרס האולת הקטורה צלבו צהנמת הצריחה צרזון רק צללו ח"ו נחמיצ ממנו סנה שני' צמיצו ויהי' מלאך העליון שצכולס נאלל מסנה רלשונה ונקרא נאלל הראשון אללס וזה האלל ממנו שלישיית וכן עד אשר והסעירי נק' אללס שלל הפועל הנותן כל התנועות בדרך סנות ומסוציצי צעולם השפל ויהי כאשר התשו אותם זמת לצצס מהאמין דריחה צרזון עכ"ז נחלצנו עוד צלצמס ולא ידעו לצרד דצריהם חמיצו הזה מה הוא וכילד נמהוה ועל סוס מה נחמיצו נאלל האל' מן הצורא יתנצח הנה יש אמרו שהויל חמיצו האל מן הגוף מציח ליוי מיוחד וכל השומע יחחק לו כי הצלל שצנפיים חינו סוס ראי' וממס חך הוא העדר אור השמש מה שהגוף הויל עפסקי צין עקוס הלל למאיר עניו ומה דמית יערט

הכביצים והמזלות והם יפעלו צלרן ע"פ דרכי לגוליהם ומרולתם וחלצו להם מצבים ויעשו להם צמים חללו משט יודרם כל פגע ועל פיהם יהי' כל ריב וכל נגע ולא אמרו חי' אלקי' עישה שמים וכל צללס יחד כל ככזו נשק וכסוליהם וכמה שנלמר שמו מרוס עיניכם ורשו מי צרף אלה המצויל צמספר צללס לכלס צמס יקרא מרוס אוניס וחמיצו כח' ונלמר הידעת חקת שמים חס תשים משטרו צלרן (חיצ ל"ח) ולא מפיסם חנו חיון וחוינס רק כמשתוים ריזס לפניו ולהם סבות צפונות חלהיות מיוחדות לכל ככז כפי אשר יקבלו צכל עת ורבע מחדון הכל ולא על פי מרולתם ומנועתם המקריית צלדד יחי' האדם אך לכלס צשמות יקרא וצכל זמן יפקודו על מנועתם והשפעת רלזנו צהס ללצצ צחמס צכל אשר יהי' שמה רוח אלוהים ללכת במשל הסוס תחת הרובכ עליו אל כל אשר יתפון עטנו מרוס אוניס וחמיצו כח ר"ל יכולת הרובכ צערצות יתנצח המפר אותות דים וצער ככזי' ויתחוס וחין דצר ממהוה צולת השגחה ורלזון פרטי' והמופת הגדול צזה הלא פיהם יענה צס כי חי' חיפוח חממתם וקומו נח ויגידו מאשר יצא על הארץ הלא חס יתחממו להניד עמידות ע"י דרבי הכביצים והחזיון לפי דרכם אשר נלחוס צעלמיו"ס וקדמוני הוודיים ויצוקש הדצר וימלא הכל מעשה תעמועים צעת פקודתם יאצדו והי' חס כה יאמר! למועד הזה קלצנה צניצ חל השמש מצט אהצה והתנין יהפך חליוו וצכו לטויה ומול דגים יצנה צימו צלדק בשם נצדות יהי' צלרן יפרח הצרון ותגל הערצה לא כן צדיו שד משדי צל נבר עיניו וכולל נצרת חלבו נלות מדצר יצג מליר צכל חן מורצ על פני הארץ חין מים לשתות ואם כה יאמר! רחמי צמיוני משג ירח עמד וצולה צציה ופני' לא הי' לה ועקצ צצית חלדים נלצ לריצ חס וזיה ורעצ גדול על פני הארץ שז חזה מעיוניו יולחים צצקעה וצהר וה' נתן המורה לצוקה הכרמל והצנן כגן ה' עמקים יעספו צר וצמה הלא יענה החוזה אנה הלכה חממתך אשר טפחת ורצית אמה וחצית חצותיך מעולם לעשות כתיס למלאכת השמים חין קן לכל עמלס אשר עמלו חמת השמש ושאר ככזי השמים לדעת מוללס ומוצלס למח נוקשת צלמרי פק' ישחקו שלד הצעירים ויתקלסו צן הכערים וכצר ציחר זה הכניח צפירוס צלומרו עושה חן צכמו מתינ תגל צמחממו וגו' לקול תחו המון מים צמסים ויעלה נחילים מקלה ארץ צרקוס למער עשה מולל רוח מאלורותיו נבער כל אדם מדעת הוודיס כל צורף חפסל כי שדק נכסו ולא רוח צס הגל המה מעשה תעמועים צעת פקודתם יאצדו (ירמיו' כ"ח) ציאר צזה שוירר הכל יתנצח שהויל סנהה רלשונה כפי השס שיקראו לו שפלוסופים כמו שחלטו מלל הסנה שניה כך ישחלטו כל

יערצו צה לכוונתו יתברך עם הכחלל ממנו. ואחרים אמרו שהוא כדמיון האור היוצא מן השמש עם השמש. והאחרון שבהם אמר שהוא כמשל המושגל מן השכל. וכמה ערמו ויגעו ומאקע עלמם נכבולת אשר השמים ושמי השמים לא יוכלנהו וכי החומר העכור הוא שהיה הארץ ומלוכה יהי' אור מאין סוף צ"ה הדק מכל דקוהוא נרו או יהי' המושגל ממנו היתכן שהיה האור מן המאזר או המושגל מן המאשגל כפי רחוק צמדוהי כמרחק הגשמי מן הרומי שהם הפנים והכחוב צוות ואומר עושה ארץ נכמו מנין תכל צמנתו וצפונותו יחד שמים: והדבור הסנות ההמוסרנות וכו' כל המושגל דק לפתו ממיד וכו' א' שיתפד ומנו כלומר המנהג ממיד דרך סצנו אין סגוי לו ולא כן לדעת תורמינו האמיתית. כי אמנם יש מקום לנס אף שהוא נגד הטבע ואין חלוק אללנו מצועל ה' צין הנס לטבע. אפס שהדבר היותר מורגל והיותר

טמיהי נכנה אותו צנס טבע ועכו' יש צו כח אלקי ופעולתו צכל רגע כמו צענין כנס. וכמאמר ח"ל מי שאמר לשמן ויליק הוא אמר לחומן ויליק (תענית): והמשלשו לשן ירדת הסנות תלמעלה למטה דבקות זו צרו כמו המשלשל דפנות תלמעלה למטה (סוכה י"ו) ופירש"י ז"ל כל תלמעלה למטה קרוי שלל: כאשר אתה רואה אותם. כלומר זה שאתה רואה מן הסנות והמסובצ' שצנול: והדקות קדמון ר"ל כל ענייני התנועה הנראי' צמפנה הטבע (לפ"ד) כמאשי' זה מזה כך הי' פעולם כמאשי' מסיבה ראשונה צלי התחלה להם: ולכל איש מואיש עולם. כל פרט ופרט כמו איש אחד. או שור או גמל הכל יקרא צלשנס צל' איש: סנות צנהם יגמר הגה לפי צבעור מה שלא נמצא שום איש ר"ל פרט אחד דומה ממש לפרט אחד צתוארו וצנודלו וצכל ענייניו הוא ראי' המורה על הצורח צרלון המימד לכל א' צורתו (וגזכר קאת מזה צמורה פירע מחצ"צ) ע"כ נמצא לומר לפי דרכו שהם צמקרה כפי ההרכבות והאיכות שני: כפי ההרכבות ערך כמות היסודות אחיה יסוד מד' יסודות גוצר צזה הפרט אשר לצומתם יתכארו אופני השמים: והאיכות הם האחרים והאצרות וכל מה שזכר למעלה שצשלמו סנותיו ר"ל שהיה נגמר כפי האפשר למין היאור ד"ח האדם צשלמות האפשר למין האדם. וכן הסוס ד"ח כפי השלמות האפשר למין הסוס והוא צבעור שלא ניעדר א' מסנות השלמות האפשרות צזה המין כולו: וצא שלם. כפי האפשר למין כנו: ככזוי הם הצוכני' צצארות הממות מאור: אשר לא הוכן ליותר. עמדת החוס כגדול לא יצא מוגו צבערך השלמות צמנו ד' יסודות זה לפי צענתו (לפי דעת תורמינו הם רובם מצרע עם ולא ניקח

שלמות האנושי רק לזרע עם וזרע עם היות' מסרים מצד שם ארורים): מקנול צורת האדם. שהם אמנם נמשלו כצממות נדמו לא מואר אדם להם הולכים ערומי צמולות. וצורת אדם שאמר ר"ל התמונה אשר לאדם צכללות האצרים. צזה צלצד ידמו לאדם. או ר"ל שלא הוכן לקנול צורת האדם דהיינו הנפש רק צמכלית החסרון שאין להם דת לא עיונית ולא מקנולת דומה אותם המורה צמ"ב פ"א לצעלי חיים שאינם מצדדים: והדבור צמכלית החסרון צמחוק לשון הצנועות וקדוק המלות: נכמנו צמנוות' לשון נכמנו כולל הרצה מענייני כמות הסוספר כמוותכן הצניס מתנו (שמות) המדה והאיפה והצת מכן אחד יהי' (יחזקאל מ"ה) ונאמר על שער השפעה רומנית כמו ותוכן רומות ה' (משלי י"ז) ואמר שחומר הפלוסוף מתוקן על מכן שיכול לקבל כל השלמות האפשרי צמין האדם: הפדומיו' מוסר מדת דרך ארץ כמו להתרחק מן הכעס ומדבור שקרים ולמעט צצמנוגות צני אדם והדומה צזה. צזה לריך למוד והרגל ערס כל השלימות צצנבור שפפוש של אדם צצבע נטה אל החומר. חולת מדת המוסר לא יקנול שום מדע כמאמר ח"ל אס אין דרך ארץ אין תורה: והמדעיות. למוד החכמה: והמעשיות מעשים טובים: וזה תכלית השלמות אשר עליו יקרא צנס אדם וזה פרוי: ולו חסר מלוכה. לפי כח האדם והאפשר לו שיעשה: אשר הוכנה לו מן השלימות והחסרון כלומר שנגמר צו השלמות אשר הוכן צחומר האדם לקבלו. והחסרון ממתת שהוא קשור צניף צלצד אשר לא יכול להגיב אל שלמות יותר צבערו קשור צניף: ואמצעיים אין להם תכלית. כלומר הסנות שלכל איש ואיש עד שיטלם שזכר למעלה הם הרצה מאור וצ"ד גומא אמר אין להם תכלית כמו ויצבר יוסף צר הרצה מאור עד כי חדל לצבור כי אין מחסר. א"כ צצמי' כח חלק אפשר שיחולק לצמתי תכלית: והשלם. אדם השלם: דק צו כלומר ישפיע עליו: מין אלקי. אור עליון צאופן שמופך על החומר שני וזו ממו נכרות כל עלילות מצדדי הילר צצאדם: שהוא נקרא השכל הפועל. המלאך. או הנחלל הצעירי או החסרון צצנאללים והוא מפורסם צקהל הפילוסופי' צזה שמו אשר יקראו לו צבעור שיאמינו כי ממנו מולאות חיים וכל הנפשות אשר צעולם הוא השכל ממנו יהיו והוא מוליא כל הכמות כל הפועל כמו שהשגש סבה להוליא הראי' צאדם נכח אל הפועל כצירח על הדבר ההוא. כן השכל הפועל. שאדם שיכיל אחיה דבר פעולת ההשכלה הוא זה השכל הפועל שהופיע עליו אשר צאורו נראה אור והסבר האריך צזה צצאמר ה' סי' י"צ ושם נדבר אס מכן ה' צנו: שכלו הצפעל' האוקול השפעה משכל הפועל: דנקות המאחדות' כלומר

שניית ואח"כ שלישית ורביעית והדבקו הסבות והמסובכות והשתלשלות כאשר אתה רואה אותה והדבקות קדמון כאשר הסבה ראשונה קדמונית אין לה תחלה ולכל איש מאישי העולם סבות שבהם יגמר כפי ההרכבות והאיכות ויש איש שנשלמו סבותיו וכא שלם ואיש שחסרו סבותיו ובא חסר ככזוי אשר לא הוכן יותר מקבול צורת האדם והדבור בתכלית החסרון והפלוסוף אשר לו נתכנו תכונות יקבל בהם המעלות הצדודיות המדעיות והמעשיות ולא חסר מאומה מן השלמות: אבל השלמות הזה ככח צריך בהוצאתו לירי מעשה אל למוד ומוסר עד שתראה התכונה על הענין אשר הוכנה לו מן השלמות והחסרון: ואמצעיים אין להם תכלית והשלם ידבק בו מן המין אלקי שהוא נקרא שכל הפועל. ידבק בו שכלו הנפעל דבקות התאחדות עד

להתרחק מן הכעס ומדבור שקרים ולמעט צצמנוגות צני אדם והדומה צזה. צזה לריך למוד והרגל ערס כל השלימות צצנבור שפפוש של אדם צצבע נטה אל החומר. חולת מדת המוסר לא יקנול שום מדע כמאמר ח"ל אס אין דרך ארץ אין תורה: והמדעיות. למוד החכמה: והמעשיות מעשים טובים: וזה תכלית השלמות אשר עליו יקרא צנס אדם וזה פרוי: ולו חסר מלוכה. לפי כח האדם והאפשר לו שיעשה: אשר הוכנה לו מן השלימות והחסרון כלומר שנגמר צו השלמות אשר הוכן צחומר האדם לקבלו. והחסרון ממתת שהוא קשור צניף צלצד אשר לא יכול להגיב אל שלמות יותר צבערו קשור צניף: ואמצעיים אין להם תכלית. כלומר הסנות שלכל איש ואיש עד שיטלם שזכר למעלה הם הרצה מאור וצ"ד גומא אמר אין להם תכלית כמו ויצבר יוסף צר הרצה מאור עד כי חדל לצבור כי אין מחסר. א"כ צצמי' כח חלק אפשר שיחולק לצמתי תכלית: והשלם. אדם השלם: דק צו כלומר ישפיע עליו: מין אלקי. אור עליון צאופן שמופך על החומר שני וזו ממו נכרות כל עלילות מצדדי הילר צצאדם: שהוא נקרא השכל הפועל. המלאך. או הנחלל הצעירי או החסרון צצנאללים והוא מפורסם צקהל הפילוסופי' צזה שמו אשר יקראו לו צבעור שיאמינו כי ממנו מולאות חיים וכל הנפשות אשר צעולם הוא השכל ממנו יהיו והוא מוליא כל הכמות כל הפועל כמו שהשגש סבה להוליא הראי' צאדם נכח אל הפועל כצירח על הדבר ההוא. כן השכל הפועל. שאדם שיכיל אחיה דבר פעולת ההשכלה הוא זה השכל הפועל שהופיע עליו אשר צאורו נראה אור והסבר האריך צזה צצאמר ה' סי' י"צ ושם נדבר אס מכן ה' צנו: שכלו הצפעל' האוקול השפעה משכל הפועל: דנקות המאחדות' כלומר

אוצר מאמר כוורי ראשון נחמר ה

בלומר שהדנקות יהי' צאופן שיהי' שכלו ושכל הפועל • ושכל הפועל ושכלו הכל אחד צאופן שכחות הגוף ותלות החומר יהיו נדוכאים תחת החומר ולא יוסיפו עוד מחשבות עניני העוה"ז לנצח צנזול השכל לעשות מירוד צין הדנקים : אין צנייהס שנוי שישטי מעליו עניני גשמיות

לגמרי ואך נללס חלקים יתהלך כאחד מנצח מדוס : כל כליו אחדים ר"ל איברי האיש ההוא • כל עשתונותיו והאיצרים ועצו פועלת הגוף צנעניני עוה"ז כדרך כל הארץ ואך כל פועלותיו הגופני יומשכו על דנקות הרוחני • ויטו שסכ אחד לקנש נכחם את ארון כל הארץ לקדם עניו בכל יכלתם : ולא ישתמשו כלס' חלל צמשי' היותר שלמים • כל המעשים יהיו כדי להתקדצ אל הקודש : וצעמים יותר נכונים לעשו' הטוב צמון היותר זורך צו : וצטוב צנעניניים • השפיע חלקו יצנהו ציוס המוצחר צמלות ויזמנהו ליר • כדרך שאמרו יש קונה עולמו צצנה אחת ויש קונה וכו' : כל כליו האצרים והמחשבה והדמיון והצרון שחלת מעשיהם הס לקוים הגוף צעה"ז • ועתה נוסדו יחד לשחר במחם לקודש וכלאו רק לכך צלצד נולדו • ואין להם עסק עוד לדור עס החומר כפיפה אחת : לא

לשכל היולני • מלת היולני הוא לקדמונים סס לחומר הראשון אשר אמרו עליו שממנו נתהוו כד' יסודות וכל חלק ממנו נתלצד זורח אחת מד' יסודות לזה זורת אש ולזה זורת אייר וכו' וכנז' דרמ"צס צפ"ג מה' יסודי התורה משנה יוד • והנפש אשר לכל הנצדחים הצעלי מייס האלמים הנקרא צלצונס זורה אמרו שהוא נספע משכל הפועל על כללות חומר היולני • ואמרו עס זה שמוטבע כח אחד בחומר הזה והוא הכנה לקבל שפע של הפועל • ומשל משלו צאדם הכח אשר צו להצין ולהשכיל הוא כח אחד מוכן צו צצדיהם מלצד נשתמו כמו העין המוכן לראות ויש צו כח לראות כל המראות כן הוא הכח הזה להשכיל השכלות דקות כמו הצנת האורות או ענין הכשמות שיש צצדחים וזה שמו אשר יקראו לו שכל היולאני וכשישכיל סוס דבר אז הכח הזה שהי' יקרא משכיל חומר הקרא שכל צפועל וכמו שהדבר הנראה לעין הוא עלור צדמיון האדם והוא רואה צפועל כן הדבר המושכל נלמד צשכל ומושכל והכל אחד • וכמו שהריך ענין להוציא כח הראות אל הפועל דהיינו אור השמש או אור אש • כן תריך ענין להוציא השכל אל הפועל אשר יאמרו עליו כי הוא שכל הפועל הנכר • והמורה הריך צזה צנס"ח מה"א

והחצר ממחר ה' סי' י"צ • ואמרו לפי דרכם זה שראוי שיוצג השכל הפועל לחדס השכל כמו שחפצר לראות השמש שהוא המוציא הראות אל הפועל • וגדולה מזו אמרו שאם משיג השכל הפועל אז הוא ושכל הפועל הכל אחד צשכלו נדצק צשכל הפועל והרי הוא משיג את עצמו צצמי' מלאך

הי' ואך רק צמיון האדם הצלמי שלמים שעוד עורנה יש לחומר חלק ונחלה צמחשנות לצו ואס ישיכל פפע אחד דבר מה • אח"ז חוזר אחר תלות חומרו פעמים צרות ואלה צונים חין והנה טחיס אותי תפל יספיק צינו לצין השכל הפועל • וכל זמן שהוא קשור בחומר נקר' שכל נפעל היולאני : צכח כלומר צעוד שלא צל לשלימות הוא עדין צכח : ומועט פעמים • ההצנה היא מועטת מן ההרע' כדרך האדם : המקוים • לשון נפעל ר"ל תקות אדם צעולמו : מטוכרה • צן ונקי מל' כעלם השמים לטוכר : מן הספיקות • יודע כל דבר על צוריו וסוס ספק לא יכין לנגד עיניו : גס צמיה המלאכותית לא זו צלצד אלא אף שיצו צמדת המלאך לגמרי נצדח מן תלות הגופניות ויחיס צעסקיהעולם ומחשבות לצו רק להצק צעליון ומכיר את עצם שכלו כמו שהמלאך

מכיר עצמו ועלמו ר"ל צוראו : והם שכלים • עלס רוחני : מופשטים מחומרים אינם מתלצנס צחומר כי החומר הוא ענין אשר יש צו הכנה וכח צלצד ומקבל צגרים ומנועות ואינו עומד על ענין אחד אפי' רבע ולכן אי אפשר שיכיר את עצמו • וכל זה לא תהי' ולא תקום צמלאכי עליון : קדומים סז על קיוח צדרך אשר צל צמחלה ואנחנו צעלי הדת נחמין צהמלאכי' צצדחו • ואמרו מו"ל סצצדחו צשני : ואינם יראים הכליון • שיפסד ויתצטל מציאותם והם חיים קיימי' לעולם • ותפס לשון יראים כדי לעשות התיקש על האדם האלס שנדצק שכלו צשכל הפועל שאף הוא אינו ירא מייס המימה והפסד גופו וכמו שצמחר והוכך : והשכל הוא הפועל • דהיינו שכל הפועל שזכר שהוא המלאך כמות הנפשות לדעת זה הפיוסוף : ואותו דבר אחד • כלומר זה הדבר שהי' פועל אלא שכלו הנפעל נדצק צשכלו כפי שערר ההשכלה אשר הי' צזה המשכיל לפי ערך מדרגתו • זאת דעתו צנפס אשר הדעת הזאת לא מצא צקהל הי' עד עולם ועוד חוון לדבר צזה איה' צצדרי המחצר צפ"ה סי' י"צ : וכמה נפשו צחיים כלומר זאת מנומתו עדי עד : צכח הרמ"ס • כת לשון חצור אישים כמו כת עדים צל' הגמרא • כתז הרצ המפרש צעל קול יקודא ז"ל צספר

השכח המפורסם ט"ו עדות נאמנה וממדר ועולה על המדר •
 כתבו בספר תולדות הכתמים כי לפי דעתם הרמ"ם הוא חניך
 הקדמון ר"ל הכתוב בתורה וכו' והי' מפורסם שלימותו ע"כ
 נאמר עליו ויתהלך חנוך את האלילים ע"כ: וזה אשר יבונה
 דריון אלרים: חזר לראש דבריו

אחר מנני אדם אולי הוא יותר טוב לשני אחרים ממני •
 והכניעה נכנע לכל חיס ואיס וחוסק לעזור אותם בכל כמו
 ולגמול מסד להם מרוב נדבט לנו: וכל מדה מעולה • נכונה:
 עם ההגלה וכו' צליוף זה מגדל ומדומם ומשנה לסנה ראשונה

להפיק דעת הכחר אשר קרצת
 אלקים יחפץ וסס דרך לנקט
 רצון ה' והוא הסוב לנו
 החורנית להקשיב דעתו אירחמו
 צלומר לו כי אך רק צלומר
 הפוספוס ומדות ישרות יתהלל
 המתהלל והוא מכלית הרצון
 חלקי ולא בתורה מיוחד' מאת
 ה' מן השמים ה"ו: על דרך
 העברה העובר על הלשון צורך
 קירוב: אמתת הצדרי' כחומר
 פעסק צפלוסופיה צהנת
 הצוור' והנפשו' אשר צנצרא'
 וצמלאני מעלה וזו מנחי
 מהספקות וכמה שאמר המצר
 צרציעי סי' י"ט חלל מה
 שאמרתיך הוא שרש אמונת
 כי תבלית ההלכה לחדס חוננה
 כי אם המדע העיוני וכו' זה
 לא יתכן עם עסקי העולם
 ע"כ הם רואים שיפרשו פן
 הממו והגדולה ע"כ: פועל
 הוא קיים ועומד צבי'ומות:
 נפעל כשעמדו צנחו ולא נשלוס
 כקרה נכעל שרריך עוד פעילות
 עד שיחא אל השפעל: צמדות
 כמו פרחתק הפעם והענוה
 והחוננה והיושר: וצמעשי' הוכך

ואסקל כיו"ס' וסקרא' ט' ואפלטון וארס' טו' כי הוא
 דים וכל מי שעלה אל מדונהם: והישכל הפועל
 דבר אחד עומד לעד: וההו אישר יכונה ברצון אדים
 על דרך העברה או על דרך הקירוב: ודפשו ובקש
 ידעת אמתת הדברים עד שישוב שכלך פועל לא
 נפעל: והדבק בדרכי הצדיקים במדות ובמעשים כי
 הם עזר בציור האמת ודבקות הלמידה וההדמות
 לשכל ההוא הפועל: ותיכף לזה העלה בידך טדת
 ההסתפקות והשפלות והכניעה וכל מדה מעולה
 עט ההגד'לה שמרוב'מים לם'בה (י"א יוממות וסנה)
 הראשונה לא כדי שיהנך רצונו ולא להסיר מעליך
 קצפו: אבל בעבור ההדמות לשכל הפועל בבחינת
 האמת וספור כל דבר במה שהוא דאוי לו ודעתו
 כאשר הוא ואלה הם סמדות השכל: וכאשר חתי'
 על התכונה הזאת טן האמונה אל החוש על
 יצוה תורה רמיה ובאיוה דת ובאיוה מעשה
 ובאיוה דבור ובאיוה לשון אמה או בדה לעצמך
 דת לעיני'הכניעה: ולרוסס ולשבח ולהנהגת מדותיך
 וביתיך ואנשי מדינתך" א"ס ה"ם סומ"כים (י"א)
 סממיות) עליך ושומעים אליך אוקה לך לדת הנמוסים
 השכליים אשרו הכרו הפלוסופים: ושים נגמחתך
 וכונתך וזך נכשך: וכללו של דבר בקש וזך הלב
 באיוה

הסצה ראשונה והכל אחד:
 שיהנך רצונו שיתן לך שד:
 טו: ולא להסיר וכו' ירחת
 העונס: ההדמות' שיומה:
 צמנית האמת צליור האמת:
 צמה שהוא רחוי לו: מה
 צמת נן: וספור כל דבר צמה
 שהוא רחוי לו ודעתו כאשר
 הוא: ר"ל רחוי להלל הסצה
 הראשונה צעור שראוי לספר
 כל דבר צמה שיש צו צמת
 ולדעת אותו כאשר הוא מן
 המהלה וכו"ס צרציעי סי' י"ג
 וז"ל כי הפלוסוף אינו מנתק
 אלא שיוספרוהו על אמתתו
 וכו': על התכונה הזאת על
 כמדה והשעור הזה: מכאן
 וחליך אל תחוש על חיה
 מרה מכי': חזר לסורו לראש
 דעתו ויאל עתק מפיו כי כן
 דרך גדר אשר דרכו נסתרה
 ולא הופיע עליו הדת האמת
 מאצותיו: איזה תורה שס
 תורה נאמר על הוראה והלמד
 מל' יורו משפטק ליעקב:
 וצליזה דת' נמוס: וצליזה
 מעשה אשר יפקוד צעל דת
 ההוא לעשות לפי דרכו:

וצליזה צדור כדצור אשר יאמר עליו צעל דת לדבר צו קדראו
 אל ה' ולו חלרים ירועים וזמות מיוחדים המורים לפי דבריו
 על חלוד: וצליזה לשון אשר יצחר צו דת לשרת צו צקודש:
 או דה ימלא לעלמו דת כוני: לענין הכניעה • שיהי' פרי
 הדת הזה להורות צני אדם שיהיו נכנעים ורוח נצטרף יהי'
 להם ממיד: ולרוסס ולשנה" את הסצה ראשונה ומיה' ה'
 ידבר פיהם: ולהנהגת מדותיך שיהי' דת הזה יורד על כי
 מדתיו בעצות ועוזר להנהגת עלמו צהם: וציתך •
 צני ציתו הסדים למתעמו: ואנשי מדינתך הסהובים
 עליך במלמונים כי דת אמת צמך: הגווסים הסכלים •
 המלות אשר הסכל ממייז אותם: ואים הנמתך ובונתך •
 לשון מגמת נראה הכונה הפנימית והמשוקה לעשות איזה
 דבר צכוונה עזה כמו מגמת פניהם קדימה (מנתק א'):
 וזך עפך כלומר כל מעשיו אשר יעשה יהי' לצבו פניה
 צעשיתו שהוא כדי לנחלח נפשו ולפסע עקמונית מדותיו אל
 הושר ושורחצ דעתו להצין ולהכיל: וזך הלצ זכות ולמות
 הלצ: אחר אשר מציץ כללי הממנות היסד אשר הכל חלו
 עליו

תמים ופועל לזך והוא על נדיוצת יקום גומל חסדים נונים
 לכל צלי עינם מלחמו מן לכל והדומה לזה מן המלות צמץ
 אדם לחצרו: כי הם עוד צליור האמת' ממתת שהצדיות
 דהמעשים הטוצים פעולתם חסר ואמת' הנה הסוגה צלהצתם
 מתוך לא ימלט שלא יחקה על לנו יורד ההמת חרות צנפסו
 נללח' אחר הפומב על זאת ידו כל הדוים' כהס צני נכר
 אשר לא הופיע עליהם אור דת מעולם היינה להם החכמה
 לישא לצנס אל כפס אל אל צמאים והמרו כי עשות הסד
 ואמת הוא מיי נפסס ורוח חפס • אנו צעלו דת אמת כי
 כ: צוז חילה מקור מים. חיים ואורחות הושר מה תרח עלן:
 ודצות הלמידה שידבק נפשו להצהה את הלמוד צמנה:
 וההדמות לשכל הפועל • שיהי' לזכרון צין עיניו ענין המלחך
 הזה זשפעת רוחניות: מדת הססתפקות שסמפק צכל
 ענייניו צכל מה שיזמן לו כפי ההכרח לגופו צלצד' ולא
 יבקש מותרות ומדה זאת מקור לכל המדות טובות: והשפלות
 שכל רוח צכני כל אדם: כן דרך הסממים להיות כי הם
 עכרים חסרוס והרנס הוא צענייהם עד שמוצני' על כל

עליו הוא הלימוד צמחות ומצין היסודות על האמת ומאחר שהכללים והיסודות נטועים בקרבו צמוס וצוהר אז לא יבזש אם יקרה לו איזה שגיאה בפרטים ועכ"פ על שם האמת יקרה צמחתו ועם זה יראה להשתדל צמעים המרגילים ליוזי זוך

וכל כמות שאני פונה בנתי לראון האל ועם כל זה צא הפלסם האמת והעידו צי שרק מחשבותי רלויה והמעשה אינו נראה : ואין ספק שיש מעשה שהוא נראה צעלומתי כלומר תורה מיוחדת ומלוה ידועה שהאל צומר נזה לא כפי המחשבות העולות על דעתך שאין כאן

מעשה נראה להועיל צעלם רק תועלתו צמקרה ללרף שכל האדם ולפשת הפקומיות שלצנו כמאמר הפלוסוף צבי"א : ואם איננו כן מה לפרס וכו' שזו חזר לדחות דבריו מלד המפורסמות וכבר אמרו שהקס הנלמי נקרא מה שהקדמומי מפורסמות וכן כחצ המורה צני פ' י"ד וה"ו עוד עשות הראי' צמפורסם אלל האומות כולם וכו' ע"כ וצזה טען על הפלוסוף הזה אשר צנפו יצא להרצח מוסדות הדתות מה שכל צני עולם כנגדו ייתכן שלמורה צדק ה' את הארץ וגם צני אדם גם צני איש לא יצינו משפט ורק לפלוסוף לצדו נתנה הארץ : מה לפרס ושמעאל הם שמי אומות המפורסמות וכפי מה שאמרים דת פרס דומה צמקרה לדת ישמעאל מלד שגמ קי' צפרטי

באומר אופן שיתכן לך אחרי אשר רבין כללי החכמות על אמתתם ואז תגיע אל בקשתך ר"ל הדבק ברהני (נ"א סדניקס צמוחי סה"א) ר"ל שכל הפועל ואפשר שינבא אותך ויודיעך העתידות בהלוטות אמתיים ומראות נאמנות :
ב אמר הכוזרי וראה אני דבורך נכוחים ומספיקים אך אינם מספיקים לשאלתי מפני שאני יודע בעצמי כי נפשי זכה ומינשי ישרים לרצון הבורא ועם כל זה היתה חשובתי כי המעשה הזה אינו נרצה אעפ"י שהכוונה רצוי ואין ספק שיש מעשה שהוא נרצה בעצמותו לא כפי המחשבות ואם איננו כן מזה לפרס ולישמעאל שחלקו היישוב נלחמים זה בזה וכל אחד מהם זכה נפשו וכוונתו לאלקי' ובכדל ונפרש וצם ומחפלה והולך ומגמתו לדוונ ארת חכירו והוא מאמין שהרינתו צדקה גדולה וקורבה אל הבורא ית' וכל אחד מאמין כי הליכתו אל גן עדן והאמן לשניהם זה דבר שלא יתכן אצל השכל :

ג אמר

דמס ומחת ממללת אלו הצי' מלכותי כמעט כל צ' חלקי העולם איז"א ולמקרא ומפני שארץ הבורא היא צלרנות האינד"יא ללד מזרח צאקליס הששי וכיא חלק הא"י וכת"ש הרצ צעל קול יהודה צס לורת הארץ ע"כ נשא משלו מהידוע והמפורסם ציניקס : נלחמים ממד' מחמת שגיו דמס : ובגדל ונפרס יש צהס פרושים שפורשים עצמו מהכחות העולם : והולך ומגמתו להרוג את חצירו עם כל הצדקיותו דתו עכ"ל כל מגמתו להרוג את אישי האומה שנגדו ולא עוד שחשב כי לזקה תהי' לו הריגתו צגסם זה האיש גם הוא נפרס ונס ומתפלל הרי שצנ"פ כל צני העולם מאמינים שמי שאינו אוחז צמעשים המיוחדים מן הצורא מלוה להרבו וצהכרת שיש כאן מעשה נראה אלל הצורא : והאמן לשניהם זה דבר שלא יתכן אלל השכל ר"ל ושמא תאמר הלא אם לנצח פ"נה היום לנטות אחרי הסכמת רבים מה צלעק אלי הלא כל הארץ לפנדק ונטה לך אל אשר תחפון מהדתות האלו על זה אמר שלא יתכן הקירוב אל אחד מהם כי מי יודע איזה הישר ולחזון צשתיהו ג"כ לא יתכן לקצץ צין שני דצרים הפכיים ועכ"פ כל אישי העולם חולקים עליך וכי לך לצדך נתנה ארץ וזולמך כסום נפרד אין הצין והנה צשלשה דרבי' ולא המך להדוף דעת הפלוסוף הזה : הא' מלד מלומה הנשנה עליו : הצי' מלד המוסכס לכל העולם : והג' מלד הצנוחה הגודעת כמו שיצא צדבריו סי' ד' ועל הא' שם ארצו צקרב לצו כיסם על כבוד המלכות :

הכללים ויסודו"ם שם שקרא אסחי" מה יועילו המעשים המזככים את הנפש אחר שלבו צל צמו : ולמפר שינבא אותך הפלוסוף הזה שצ שלו לצדו נתנו כל השלמות האפשריים צדק הארץ : וצלירוף זה קטנו צנינוי מהילות הצנוחה ורוס ועלמה וצלצנו יתחצו כי צני הנציחים מהם ולכן שחוח לפני השכל הפועל ועל פיו ישך כל חצונסם (כדודע דעתם צנצוה) ולכן שמנאס ללמר למי יחפון השכל הפועל לעשות יקר יותר ממנו הפילוסופים : הנה מה רמקה עלתם מדעת תורתינו : ולמה לא יקומו הפילוסופים ויגירו האמתות ללמר מה שלא נמלא זה מעולם ולמה לא הלא קרוב הוא השכל הפועל אליה מגוול" : ולמנות תורתנו הקדושה כי הצנוחה מופיע מנצוה על צנוס וצנוה עליהם ולף גם זאת

הסגולה מיוחדת צורע ישראל צלצד : וצלירוף הכנה הטבעית מלד הגוף צריכה הנשמה צנצויה להיותה הציבה ממקור ישראל ממי צריכה העליונה וכת"ש צטרס אלרף צצנו ידעתך וצטרס מלל מרחס הקדשתך (ירמי' א') כשהוא אומר צטרס מלל מרחס הקדשתך הרי הכוונה הטבעית אמורה : וצלמר צטרס אלרף וגומ' הוי אומר זו היא נשמתו מעיקר יצירתה :

ב אמר הכוזרי וראה אני את דברך וכו' : אמר דרך הצוה הפלוסוף צבי"א ח' ויע צכה חקירתו הדמיונית לרופף מעוררי הדת והתורה ועם נפשו צכף עיונו ולונו צשרירי סצרות צטנו צצומרו לומר כי ח"ץ אין כאן דת מחויב יולל מפי עליון אך זאת תורת האדם ואושרו לרכוב על כנפי הקפירה לצקס האמת כפי גורת שכלו צלצד : דברך נכוחים ר"ל עול מה שהצאת הוי לך לצדך אני חפן להתוכח עמך דרבי המקורה אך אטעון עליך מלד המוחס (דבר שדס מרגיש צח' מה' חוסיס נק' מוחס) וטוב מוחס אחד ממלל חפניס רעות רוח המקירות : אך אינס מפיקים עם כל טרחתך ולריכתך עזרת ללא הועיל ולא השצת על השאלה שאני צה והוא מל' זממו אל ספק (מהלים ק"מ) צל"א איזו פיהרן : מפני שאני יודע צעלמי כי נפשי זכה ומעשי ישרים כלפי מה שאמרת כי אין חפן לה' צצדס צמעשים יודעים רק שימור חמר האמת ויזך נפשו מהאמן השקר וישתדל חמר מדות טעות להדמות לשכל הפועל הנה נפשי יודעת שך אני עמדי

התלוכות ועל הצ' היתה השוואה צבי' ג' ועדיין ה' מפרפר לקיים דעתו עד הראי' השלישית שנאלס דומי' שוכן צבצמו :
ג אמר הפלוסוף אין צדק וכו' הפלוסוף הוא לא שת לצו גם לזאת ואמר הלא ממקום שזאת להביא ראי'

הדברים שבעולם השכל וכנ"ל צבי' שלפני זה אשר ע"כ אמרו שהצנזורה אינה רק שפע חלק' יית הוורדת דרך שכל הפועל ונדקצת צנפס הנציא : ועם זה ה' ראוי כפי מעשה הפלוסופי' וכו' ועמה לו יהי' הדברים

מזדה תצדח הרי צדק להביא ראי' מלד הרבים צאמרך כי לא תהיה צדק ה' תכל ומלואה ויהי' כל בני אדם כלום כשרד חזק הצינ' על זה השיב הזאת משנת למשפט היתכן דרביהם לעשות האדם כדבי הוסי להרוג אותו צעזור שאינו מאמין צשכלו דת של חצירו ומה יעשה העני הזה הלא לצו אכסכו ואף הוא חושב כי נוכח פני ה' דרכו וצמטשיו יעלה אל הר ה' ומאחר שנתגאל מעשרו על אמונת אצותיו מה מעשו כי יעלה הכורת עליו : מפני שמתחם השכל ולכן החמלה מוטבע צבה ולא יענו משפט מות צעזור שאינו מאמין מה ששכלו מנגד אותו ואדרבה זה אושר האדם שלא להאמין מה שאין שכלו מסכים עמו ולחיה ראי' תביא מאותם השופכים דם נקיים :

ג אמר הפלוסוף אין בדת הפלוסופים הויגת אדם מפני שמנתם השכל :

ד אמר הכוזרי ואי זה דבר שהוא נוטה מן האמת אצל הפלוסופי' גדול (י"ח יומה) מאמונת' שהעולם חדש ושהוא וברא בששת ימים ושהסבה הראשונה מדברת עם אחד מבני אדם עם הרוטמות שמרוממים אותו הפילוסופים מידיעת החלקיות ועם זה ה' ראוי כפי מעשה הפלוסופים וחכמתם ואמתתם והשתדלותם שחיה' הנבואה ידועה בהם ונמצאת בנייהם מפני הדבקם ברוחניות ושיסופר עליהם נפלאות ונוראות וכבוד וגדולה ואנחנו רואים החלומות הנאמנים למי שלא התעסק בחכמה ולא בוכך נפשו ונמצא הפך זה במי שטרח בה וזה מורה כי יש לדבר האלהי סוד אחר וזלת מה שזוכרת אהה הפלוסוף :

אחר

ע"ה וכל אכשי הסם מעולם וחס אמנם שאף אלו הקדושים ודחי שאף הם היו פלוסופים ולא נצטר מהם מכל מה שאפשר שיסביל הפלוסוף נוסף על לדקתם צמלות אף לא הו' תפלתם צכות על הדרך הזה של הפילוסוף כי חס צבורות חלק' יוסי' הנתקרים צמורת אמת : וכבוד וגדולה חמי הביע כבוד וגדולה מהמין בני אדם אליהם ולפי דבריך ה' ראוי לפי כשרון הנהגת הפלוסוף וחכמתו וענוותנותו שכל בני עולם עד מהרה ירואו אמריו ויבקשו מורה מפיו וכבוד והדר יעטרהו ככל אשר יפנה כמו שנתאל צאצרהם אצינו ע"ה כי עמדה לו חכמתו לקצן המון נפשות אין מספר תחת כנפי הדת והמורה ועוד עודנה כבודו מלא עולם וזכרו לנצח ממזרח שמש עד מצואו : ואנחנו רואים החלומות לודקים וכו' לא לצד שלא תלוימו לנבואה אף ב"כ לחלומות לודקים הנמצאים צהמון בני אדם ואדרבה צמי שלא למדו שום חכמה נמצאו חלומות לודקים : ולא צוק נפשו ר"ל שלא הביעו אצו אלו החלומות צשכל חכמה שלמד ולא צשכל צזק נפשו צציון פלוסופי' : ומלא כפך זה צמי שטרח צבי' כולומר הטורחים צחכמה מעולם לא נמצא צם אפילו מדרגה זו ולא די שלא השיגו צעזור חכמתם קרצת חלקים אף נראה עוד כי חמת ה' היתה נצבה להצס לצס אחריות וזה היות כי יש לדבר חלקי סוד אחר נוסף על החכמה והוא צמלפוני המורה והמורה צבורו אל תצא נפש הפילוסוף אשר לא נחל דת מאצותיו : ולא יכול עוד הפלוסוף נענות כי צבהל מפני טענות הכוזר נגדו וצכן הפשיל חרפתו לאחריו ויאל לו צפתי נפש :

ד אמר הכוזרי ואיזה דבר שהוא נוטה מן האמת אלל הפלוסופים גדול יותר מאמונתם שהעולם חדש וכו' אמר לו וכי זו צלצד יש לך לטעון על צעלי הדת לומר שאין מנתתם השכל צעזור הריגת בני אדם על דבר הדת הלא גם מדוש העולם ושאר עניינים עקריים הכוזרים מה שכל בני העולם מאמינים צו וזאת פינת הדמות הוא חלק רחיק מן האמת כנז' דצדריו צבי' שקדם וח"כ מי צצדא את האדם וחסו מאין הוא צוה להרגו חס יעצור על דצדריו : וחסכצה הראשונה הוא הצורה ונק' צצס הפלוסוף סבה ראשונה : מדצרת עם אחד מצני אדם הזוכים לנבואה וואע"פי צצס"ם שלפני זה הודח הפלוסוף צנצואה צצותו ואפשר שינצא אותך ויודיעך העתידות וכו' אינו מאמין רק שחגיגה ההשפעה על נפש הנציא מסנה לצבה עד שכל הפועל ומסם יושפע על נפש הנציא לא שידר חלקים עם האדם פא"פ וצצניו ירחם וצאצויו יצמע ואמר זה המצר צצאור יותר צבי' מ"ו מזה התאמר ה"ל שס והאמינו העם מן היום היתה כי משה מדובר צצדור התחלמו מלת הצורה לא קומה למשה צו לא מחשצה ונח עצה שלא תהי' הנצואה כאשר מצצו הפלוסופי' מנפש חדככו מחשצותיה ותיצקן צשכל הפועל הנקרא רוח הקודש או צצצריאל ויערורו וישלילוהו ואפשר שיתדמה לו צעת היתה צמלום או צין שינה ויקלה כאיש מדצד עמו וצומע דצדריו צנפשו לא צאצויו וצמחצצמו לא צצניו ואף יאמר כי הצורה דצד צו וכו' : עם הרוממות שמרוממים אותו הפלוסופי' ר"ל צצירוף מה הפלוסופי' אומרים שהוא מרומם ונצגן מידיעת חלקי

אחר כך

אמר הכחרי האל פרס וישמעאל וכו' אחר שראה שאין צפי הפילוסוף להאיל לו תשובה שנתנו דעתו עליה חזב למשפט כי אמת מארץ תלמה והדת אשר יאמינו מרצית אנשי העולם הוא הקדוש וזומו יצמר ה' וזה ערס האירו עליו דברי

המזר כמדומה לו שהעבודה אשר זה חפץ ה' ודלוי שהוא לעם אשר מלכותם בכל משלה ועכ"פ לא תהי' העבודה הנכונה אותה שצד עם עני ואציון המדוכא תחת רגלי זולתם מהעמיים כי על מה יעשה ה' ככה עד שנאמר יתן הסכל צמרותים וגו' ומפני כן הסיח מלצו עדת היהודים ומורתם ולא שם פניו אליהם אך ולא לחפש האמת ציון שמי אלו האומות הקרוצים אלו חסדי צדקה פרס וישמעאל כסודר שעכ"פ אחד מהם לזרקה צלתי ספק: די לוי. כלומר אין נרדף לו ברור אם דבר ה' אמת צפיהם אם לא די בצלמות האלו כמה שהם שפלים צדוים וסחסי ציון העמיים: ל"א מוסלמותם חזב כי עם אורז עלות הם ואין צדק תשובה וכמו שאמר צבי"ר כי השפלות והדלות לא עשו להם מדה טובה. ולא נתן

אחר כך

אמר הכחורי בלבו אשאל פרס וישמעאל כי אחד משני המעשים הוא הנרצה מאין ספק אבל היהודים די לי במה שהוא נראה משפלותם ומיעוטם ושהכל מואסים אותם וקרא להכם מחכמי פרס ושאל אותם על חכמתו ומעשהו ואמר לו אני מאמין בחיוד הנבראות ובקדמרת הבורא יתכרך ושהוא ברא העולם כולו בששת ימים ושכל המדברים צאצאי אדם ואליו הם מתייחסים כולם ושיש לבווא השגחה על הברואים והדבקות במדברים וקצף ורחמים ודבור והוארת והגלות לגביאיו וחסידיו והוא שוכן בתוך רצויו מהמוני בני אדם וכללו של דבר אני מאמין בכל מה שבא בתורה ובספרי בני ישראל אין ספק באמתתם בעבור פרסומם והתמדתם והגלותם בהמונים גדולים: ה אמר הכחורי לפקסי אין ככאן מקום לסברא אך הסברא מרחקת רוב הדברים האלה אך כאשר תחאמת ברא' והנסיון ער שיאמין בו כל הלב ולא ימצא דרך אחת להאמין בזולת מה שנתברר. אצלו ויתחכם להקשרה וינהלר. לאט ער שיקרב

ההרו כל לשונות הבנים אל מורת ישראל לתמוך עלי' פינתו דמיהם: והתמדתם שהי' הנסיון מתמידים יום או יומים או חדש יומים ולדעת חכמינו ז"ל התמידה כל מכה חודש ימים ולא הי' מקום לומר שהיא תצנולה או מקרה. וכן כ'אמר

צבילו לא יום ולא יומים וגו' עד חדש ימים והמן התמיד ארצנים שנה ר"ל שהי' מקום למחון ועקרב ולא יעלה צו כל עשב ועס זה לא נחסר להם לא תקון ולא מים שהי' התן והבאר תמיד עמיהם כמאמר ח"ל וזכר זה המזר צבי"ר פ"ה: והגלותם בהמונים גדולים. כל הנפלאות לא היו צפני איש אחד או משפחה או שבט אך רק צמלרים לפני כל בני ישראל אנשים ונשים וכל ההמון הגדול של המצויים רואים צענייהם עמיהם:

ה אמר הכחורי לפקסי. כבר נזכר צדפים יסן של הכחרי רמז הפרסי היה וענין אמונתו. והכחורי השיב עליהם כי מה שדמה להנחם מעלצוננו ולגוה דעתו צדציו צענין הדת נכונה תוחלמו צענור שאין צדציו מקום שיוסצר אלל הדעת. כי מי שלצו הומה לנקה האמת ממקירו. איזה צית

יצנה לו להסקיט המיימו. והדת הנכונה איה מקום מניחמה ואשר לא הורגל צדום דת לא תגוה דעתו רק צדרי ססצרתו נוטה אליו: אך הסצרה מרחקת רוב הדברים לא צלצד שאינה נוטה לקרב אך אדרבה הסכל מרחיק רוב הדברים שזכרת: אך כאשר תחאמת צדרי' והנסיון. אמר אין הדעת מקבלת להאמין שום דבר אם לא ע"פ שני דברים. הא' הדבר שהסכל מחייב. והבני הנראה צדום ואמנם גדול ענין החוש מענין השכל שאין אחד הרגשת החוש כלום. שהדבר הנראה צדום ומנוסה פעמים ושלל אע"פ שהוא רחוק אלל השכל לא מפני זה יכזב השכל דבר הנראה לעין. ואם לא יצין אותי הלא יכזב צצצתו וילין צמרפתו על קירר דעתו ועכ"פ השכל נמשך צעל כרמו אחר האמנת הדבר ההוא: עד שיאמין מינע עד אשר ימשוך אחר האמנת החוש וכופף הרהורי סכלו מעט מינע כל הלצ. ואז הלצ כולו נקשר צהאמנת הדבר כי לא תמכן האמונה השלמה ולא תתפשט צלצ כל עוד שאין הלצ נקי מפסולת הרהורים על הספק: ולא יימצא דרך אחרת להאמין צזולת וכו'. כי כ'אשר יעמוד הלצ צמקום צר אין לנשות ימין ושחאל כי אם להאמין על ככה מאחר שנתברר אללו צדום וצנסיון: יתחכם להקצה אז צלצו יצין פי סקר ענה לו סכלו על הרחקת הדבר ההוא צערס ראוטב צמאם והוא מתחכם לקרב

לו אלקי' לצ לדעת עד צא צדריו עם המזר כמו שיצא אח"ז: צדום הנצרות. מדוש העולם צכללו ופרטו: וצקדמות הצורא שהיא יתברך כמלא ואין עת אל מליאותו: וסכל המצדדים. כל בני איש צצכל העולם: אלאוי אדם. אז אחד הי' לכולם והוא אדם הראשון הנולד עפר מלדמה: ואליו הם מתייחסים כולם הוא אשר קראו הש"י אדם צענור סגלקח מן האדמה וע"כ כל אחד מצני העולם קרא אדם: והצצקות צמצדדים. משגים על האדש ופוקד על מעשיו וסוכן אללס כמ"ס ושננתי צתוך בני ישראל: וקלף על עוצרי רצונו. ורחמיים על עושי רצונו: והגלות לצביאיו צדריך גלוי והכביא רואה אותו צעין צזולתו: ולחסיון הם צעלי רוח הקודש וכו'. צמאמר ג' סי' י"א עיי"ס: צתוך רציו העם אשר יצמר צדום וירלה מעשיהם: צמורה. צמורת משה רצינו ע"ה: וצספרי בני ישראל. צביאים וצמוצים: אין ספק צחמתתם צכל הדברים הנכריים צמורת בני ישראל: צענור פרסומם. האותות והמופתים הנכריים צמורה זו נמפרסמו מאוד צנת ההיא אפילו אלל האומות כמ"ס שמעו עמיים ירגוץ ורחה צמרה כי שמענו את אשר הוצי' ה' את מי ים סוף מפניכם (יהושע צ') והפרסום הזה לא נחלש ולא עברע כמו עם אורך הזמן ממלרים ועד הנה ואדרבה הוסיף אומץ עד כי

הענין דמיון גם בי יוקין לא יסור ממנו והי' לי זזה מקום המגלות שכן נחלו לי אצותי ומאחר שכל מגמותי לחקור דת האמתית למה אחר צדדים אשר לא שערס השכל חדשים מקרוב צלו וזזה נכסוקו טענות המפריס וגם הוא הלך לדרכו:

ואחר כך וכו' ואם יראים ממנו ר"ל אם

נמלא צמורתם שום דבר המראה על הגשמיות: נפשהו * מפרשים אותו שלא ע"פ פשוטו: דרך העברה * ר"ל שלא צדקדוק מכוון רק כדי לשגר את האוזן: וקורבו לשללו שהצדדים כחמרי' כך לקרב הענין אל כולם: עם הודלתינו ר"ל צירוף לזה הם מוחים צספר תורתם ונכדו הוא אמונתם ואומרים על ספרם הזה שהוא דברי אלקי' והוא פנות דתם: והוא צעלמו מופת * הספר הזה חשבוהו מחובר מיופי הלשון וצבירות המליצות לפי דמיונם * אין זה רק אצבע אלקי' ר"ל רוח אלקי' דבר צו צהמניה דתם דהיינו כותב הספר ההוא: צעצור עצמו צעצור עלם הספר ההוא כי לא נזכר צספר תורתם שום פלא טעשה ע"כ אמר שהצדדים עצמם הן הן עדי אמונותו: נ"ל מפני חזקו יתכן לפרש שר"ל שהצדדים מיוסדים צכחצו יוסר דברי אמת וחס חוקים שאין דרך לדמותם: ושנציאלו חותם הצניאים סוף הצניאים: ומצטל כל מורה הקדומה הוא אחר שכל התורות שקדמו לפניו לא נתנו עד אותו הזמן שהוא צו צלמירו

שהוא שליח האל לקרוא כל שוכני מצל אל תורתם: וצמול וסר: השומעו לנציה שלהם: השבת רוחו אל גופו צגן עזן הם אומרים כי האיש הצדיק אחר מיתמו חזרת הכשמה אל הגוף כמו שהי' קודם והוא נכנס' צגן עזן ומתענג שם על רוב טוב גיפני: ונעמיות לא יחסר כל מיני טענוגים המשמחים את הגוף וכל המאזות אשר יתאזה צעולס הוא שם ומלאם ושם ימלאו לו מחשקיו ככל אות נפשו: הממרה צתורתם: אש לא תכבה ר"ל צניהנס:

ו כיו שרזין ליישר אותו וכו' גלפי סיוס דברי הישמעאלי שאמר שהנציה שלהם שלחו האל לקרוא לכל האמוות אל תורתם וצמשעות דבריו שלא צל על ידו שום אות או מופת אך שסספר דת שלהם הוא עלמו העד * ע"ז עזן הכוזרי וכי צזאת יאמינו צו העולם כונו וכי מי שרונה לצד ענין

לקרב הרחוק ההוא עם צרות והקשים ר"ל דמיונות אשר יחפש צמפוש אחר מפוש: ויכהלה לאע * יכבד דעמו צמתיכות לתקוע דמיינו הרחוק משכל ההוא: כאשר יעשו הטבעיים חכמי הטבע המתחכמים לצקם טעמי הכמות אשר על פיהם יהי' כל ספה הנראה לעין

צדדים הנמלאים וכל יעשה וכל חפסם לענות על הסוה והטעם למה הי' זה על ענין כך וכך: צממות המופלאים * הדדים אחר צמנס נפלא מהם: שס יסגור להם עליהם מצלי ראותם היו מכמיסים אותם * כמו ד"מ אלו לא ראה אחד מהצמנים ההם אצן השואצת הנקרא מאגנעט * והיו מספרים לו כי יש אצן אחד והוא מושך אליו הצרבל ולא שום דבר אחר מן המצמכות ולא שאר גופים ועוד אס נעמדינו על איזה עוקן חד צלופן שיכול לסצו הנה והנה אצו יתנועע מעלמו ויעמוד לכו אחד מכוון אל קוטצו הלאפני והשני אל קוטצו הדרומי ותסם לא יזוז עוד * וגם הצרבל הממוך צקוטצו יקנה טצצו ולא עוד שהממוך צקוטצו הלאפני יסוצ אל קוטצו הדרומי והממוך צקוטצו הדרומי יסוצ אל קוטצו הדרומי (צ"ל הלאפני) ודבר זה נודע ומכמיסים הי' מכמיסים אותם המניד זה על פניו לו יעידו צו אלק אנשים כי יעשון מי שם צמאגנעט חכמה ומי נתן לאלן דומם ציהה יפרוש

ואחר כך קרא להכם מחכמי ישמעאל ושאל אותו על חכמתו ומעשהו ואמר לו

אנחנו מקיימים האחדות והקדמות לאלקי' ית' והחדוש לעולם והיחס אל אדם ונרחיק הגשמות בכלל ואם יראה ממנו שום דבר כדברינו נפרשהו ונאמר כי הוא דרך העברה וקירוב לשכלנו עם הודלתינו כי ספר תורתנו דברי אלקי' והוא בעצמו סופת התחייבנו כקבולו כעבור עצמו מפני שאין אדם יכול לחבר ספר אחר כמודרו ולא נפרש אחרת מפרשיותיו ושנביאנו הוא חותם הנביאים ומכטל כל תורה הקדומה לו וקורא כל האומות אל תורת ישמעאל וגמול השומעו השבת רוחו אל גופו בגן עדן ונעימות לא יחסר טאכל ומשתה ומשגל וכל אשר תאורה נפשו ועונש הממרה הליכתו אל אש לא חכבה ולא יתמו יסוריו לעולם:

ו אמר לו דהכוזרי מי שרוצין ליישר אורו

בדבר האלקים ולברו אצלו כי האלקים

נכפיו לתימן סוצו אל צפון והוכך אל דרום: וכאשר רואים אותם מתחכמים * מפני שה דרכם לדרוש טעמי הטצע: ושצים להם צמות וכו' * מצימים להם צמות רחוקות מאחר שלא עמדה להם ממתם לצאר זה עפ"י צמות הגופות והיסודות יצילו עצות משרתק ויחמרו כי זה האצן צרית לו עם הכצבים צעצור נעיימו אל הקוטצים ודרך דמניתו לו: ולא ידמו הצרות * וכל זה הלחץ השיאם שלא לדמות מה שעייניהם רואות: אצל אפי איכני מונל דעמי נוחה וכו' ר"ל אס ככה יעשו הטבעיים הוא מפני שיראו כך צענייהם * אצל אפי מאחר שהצדדים רחוקים ממני למה אכפוף דעמי צעל כרחי לקבל אותם כי לא ידעמים צמוט אף לא שמעמים עד היום: ולא גדלתי עליהם לא נתגלתי צמור דת ההוא עד שיהיו הצדדים נכסטים צקריזי מימי הצערות צעוד שלא נלסם השכל וזו נמקע

ענין גדול כזה שה"י דבר עם צבר ודס : והוא מרחיק זה צורך המוטבע צניי אדם הם מרחיקים להאמין זה צלתי מופת וכמו שכן ה' חפץ הכוזרי ממנו שיציר לו דצריי כדי שחף הוא יאמין צדק דעת לעולם וכי צלתי מוטבל להכניס ראשי בעול דתך : צריך לצרר אללו דצרים מפורסמי

עכ"פ פתח דצריך לריך שיחי' על ענין ספור מפורסם צלתי כגון נסים מפורסמים המשנים הטבע או אז יכנע לז האדם הצלתי מאמין ואז ידע כי ודאי הצורה אשר צלתי על זה הטבע הוא צעלמו טהה-אחוס להמיר אגודתם חפני רגון הנציח וזו ידני כן דצרי ה' אמת צפוי מאחר שח"א לדתם הנראה צחוס : ולואי שיאמין וכו' כי אפילו מי שחאמין צניסים עדיין אינו מאמין צלתימות שה"י יודבר עם האדם כח"ט ושתחי' התחלתו מן הצירא וכח"ט החצר צני' פ"ז מזה המחמר וכח"ט עוד היום ראינו כי ידבר אלקי' את האדם וחי :

ז אמר לו החכם וכצד נראו וכו' הנה הטיב הן אמת צענת הגלות הנציח ההוא שס אחרותיו אומות ואז רלו כל צצר ימדיו הנועדים עמו צמעמד ההוא אך לעת כזאת שצצר חלפו והלכו להס האנשים האלו ומת כל הודר ההוא הנה צנייהס אשר קמו מצאריהס והציר האחרון היה אין להס שיור רק אחרותהס : אך לא הושמו וכו' כעת הזאת לא אוכל להסיס לפניך א הוס הנכסים להיעיד על הצלת תורתנו כי תאמר ערצא ערצא צריך . ואס תצטיון צניי קרצו אחיו למוד לשונך לשון ערצו ומגאל צקשמך ואני טעמי טהציוא הישמעאלי ה' אומר שהדת שלו אין לורך להכרעת המוכחים כי הוא מקובל צכל ואין צו

הצירור והמופת ג"כ מהפוך מרוץ שהעולם ממועד וכל זדעת האפיקורסים מאמני מופת תורתו מנער הוא

האלקים מדבר עם בשר ודם והוא מרחיק זה צריך לברר אצלו דברים מפורסמים שאין מדהא להם ולואי שיאמין עם זה כי הבורא דבר עם אדם ואס ספור תורחכם מופת לכס והוא בלשון ערבי אין מכיר טופחו והאות שלו לועז כמוני וכאשר יקרא באוני אינני מבדיל בינו ובין זולתו מלשון הערבי עז שיאמין (י"א שחאמין) שהוא האות :

ז אמר לך החכם וכבר נראו על ידו מופתים לא הושמו לאות בקבול הורוח :

ח אמר הכוזרי אין הדעת נוחה להודות שיש לבורא חברה עם בשר ודם כי אם במופת שמהפך בו טבע הדברים כדי שידע כי זה לא יוכל עליו אלא מי שברא הדברים מאין ושיחי' העינין ההוא לפני המונים יראוהו בעיניהם ולא יגיעם בספור ובקבלה ושיחקרו על הדבר ויבחנוהו בחינה אחרת בחינה עד שלא יפול בלב אדם ספק כי יש בו צד דמיון או צד כשפים ולואי שתקבלנה הנפשות הדבר הגדול הזה שבורא העולם הזה והעולם הבא והמלאכים . והשמים . והמאורות . יתחכו אל החומר הנכונה הזה ר"ל האדם ושידבר עמו וימלא משאלותיו ויעשה בקשותיו :

ט אמר החכם הלא ספור תורתנו מלא מדברי משה ובני ישראל ואין מדהא במה שעש' כפרעה ושבקע את הים והציל את בחיוריו וטבע את אשר קצף עליהם . והוריד להם המן . והשליח . אשר האכילם אח"כ ארבעים שנה במדבר . וישרר עם משה כהן סיני והעמיד השמש ליהושע . ועור אותו על הגבורים בני ענק . ומה שעשה קודם לכן מן המבול ומהפכת סדום ועמורה . הלא זה דבר ידוע ומפורסם ואין בכל זה צד סברא שה' בתחבול' ולא בדמיון :

י אמר הכוזר צתורה ע"י משה ממה שה' קודם לכן ותכלית צדרי זה הכנס הנה ציאר לו שצצר מקום הוצר ענת הכופרים מודעת זאת לכל הלאן פי ה' משמים השקיף על צני אדם צתורה מיוחדת . ומעתה ראו שחאמין כי זאת היא התורה מהנציח ישמעאלי צעצור יוכי מליהנה וזאת דצורה :

הטבע . שאז עד לך יסוד משפט אשר צו נצראים צליון גמור הקדמות כונה כעטן תכלה אצל לענות צזה : לפי המונים קצון גדול מאכשי' שכולס רואיסיחד : ולא יגיעס צספור וצקצלה . שחאדי יספר לחצירו מה טראה : וצקצלה ההוא חאמין לו ומקבל דצריי וכמי המורגל צל' גמרא קבלה מני' או לא קבלה מני' כלומר שלא ראו ההמוני' כולם רק אחד יספר להם והס מקבלים ממנו ר"ל חאמני' לו : לך דמיון חאמין ענינים : או לך כשפים וח"ט צמה יצחק זה אמרו שיש סימני' להצחק והיומר נראה שמתכוון לכשאף שצדך חכמות שהיחס צעצעות מניד צו' כי הכשף שעי' סטרא אחרא הרי האפיקורסים פשיעא שאינס חאמניס אפטרותו ג"כ :

ע ואין ממה אין צזה שוס מקוס לדמיות שצצר הכוזר : את צחוריו צרע אצרהס יתחק ויעקב אשר צמר ה' צצס לקחת אותס לו לעס ומצוחר מלוד מהצבור שיש לצורה יצננך עם צני אדם ושומר את הצריה ואת החסד להאצות הקידוסיס עד סוף העולם והוא סוד אמוניה וקיסורה : את אשר קלף . מצוחר מגמול הטוב לצוניס והעונש לרשעים ממת ה' מן השמים : ודצר עם משה וכו' צתחלה זכר קיוס צני ישראל צנס ופלא שהמליטס מיט שונאיהס והצריף לחס חקס וחל"ז נס הפרטי מצוורו עם משה : ומה שעשה קודם לכן צתחלה צצר לו המפורסמות ומעל"משה ויתחייב מזה להאמין הכוזר צתורה ע"י משה ממה שה' קודם לכן ותכלית צדרי זה הכנס הנה ציאר לו שצצר מקום הוצר ענת הכופרים מודעת זאת לכל הלאן פי ה' משמים השקיף על צני אדם צתורה מיוחדת . ומעתה ראו שחאמין כי זאת היא התורה מהנציח ישמעאלי צעצור יוכי מליהנה וזאת דצורה :

אופת הלאומיות ולמטה ממנו הנחמ' והוא שהקדמותיו מפורסמו' ולמטה ממנו הספוק. והוא שהקדמות שלו מספיקו' צפני ההמונ עם ומיישנים דעתם לקצוע צלצס לחצת חיזה דצר והוא כענין הדרוס ולכן נקראו

נגיני אמת: מלך לכשי ארצ' אך אנשי ארצו לדיקים וישרים: ומדותם הטובות הן מספיקים צפרט שנוסף על לזקת' צלמניה יש להם מדות ישרות וגם נושאים ונותנים צלמניה שהוא הדצר היומר כולל העורב כצא מלך מנהיג יצר ומלך

שפיטקו במ דבר שתחיישב הדעת עליו ומהם מה שלא יספיקו במ' כל שכן שיעמידו במ מופת: יד אמר הכוזרי רואה אני דברך היהודי טוב מפתיחתו. ואני רוצה עתה שאוסיף לדבר עמך:

טו אמר החבר אבל פתיחת דברי היא המופת' ועוד כי היא הרא' אין צריך עמה לא ראי' ולא מופת:

טז אמר הכוזרי ואיך הוא זה: יז אמר החבר אם תתן לי ושות לחקרים לך הקדמות. אבאר לך כי אני

רואה דברי כבדים עיניך ונקלים בעיניך: יה אמר הכוזרי הקדם הקדמותיך ונשמעם: יש אמר החבר אלו היו אומרים לך כי מלך

הודו איש חסד ראוי לרוממו ולתת כבוד לשמו ולספר מעשיו. במה שינייע אליך מצדך אנשי ארצו. ומדותם הטובות' ושמשאים ומתגבם באמונה. ההיירת חייב כזה להגידו ולהאמינו:

כ אמר הכוזרי ואיך הייתי חייב בו ואני מסופק אם צדק אנשי הודו מעצמם ואין להם טלך. או צדקם מחמת יולכם או משני הפנים יחד:

כא אמר החבר ואם היו כאים אליך שלוחיו. בתשורות הודיות אינך מסתפק שאינם נמצאים לא בארץ הודו בארמנות המלכי' בכתב

שפורסם שהוא סאתו. ועמו רפואות שהם רפואות אותך מחלייך. ושומרות עליך בריאותיך וסמי המות לשונאיך והגלחמים כך. שאתה יוצא להם בהם. וטמית אותם מבלי כלי מלחמה ההיית חייב כזה להיות סר אל משמעתו ועבודתו:

כב אמר ממנו מלא חפניך תזרוק השמימה וכו' לצדק על פני כל המחנה אשר מדיחו יפלו שאלך לפניך חללים צלרן: סר אל משמעתו מפנה מכל עסקים וכל חפניך לשמוע מה יענה המלך כזה וצמח תוכל לקדם פניו לעצדו. ואלוה הנחמל מזה

מסי' י"ט עד כאן הנה הוא זה. המלך הודו הוא הנחמל ומלך אשר הוד יקדד לפניו. וצני ישראל צמלרים כצר שמינו ממנו מגורל

כצאים אחרים: טו אבל פתיחת דברי וכו'. אמר לא כמו שגלה על דעתך שדצר ריח הוא. כי אדרצא ממנו יחד ממנו פנה לכל הצא אחריו ולס ריח הוא ומלך הוא ריח: ועוד כי היא הרא' אין צריך עמה וכו' יתכן לפרט שר"ל שזאת הפתיחה היא הראיה צעמים ממש כמו שמצארה וכו' וכו' לזה שום רא' ומופת שאלך אחר מראית עין כלום וכו' צדצרו ס"ס ק"ה מזה המאמר וצמ"ס י"ד ממאמר ה':

יו ואיך הוא זה. כלומר צלחה לך יצוא המופת או הרא' צדצרים אלה שפתחת צמ"ס:

יז אם תתן לי רשות וכו'. כלומר שיעה לנו לכל מה שיקדם לו. ולא ימחר להשיב דצר צטרס ישמע קיעט: כצדים עליך שמימתן עליך לטורח' וצעצור זה אלתה מצח לשכל מלי אחר שליך מתחלה לשמוע דברי ידמה לך לאמרי נושא כענין שנא' נפש צעצה מצות גופת (משלי כ"ו):

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

צצאים ריחון צלצ השומעים כן צמתיקות הצדדים או שיר לו מליצה להאמינ חיזה דצר. והטעמה כשמה או שזחת מההקדמות טעות. או צנין ההקס והמולדות צטעות:

יד רואה אני דצריך היותי טוז וכו'. משז שהוא הדצר אשר אמר שליך ציחודים יודע לסדר דצרו ומחר שפתח דצרו לא הלידו כהוגן כי ההתפלות ממיד צריכו להיות חוקים מכל דצרי היותם הצאים אחריו שהוא כמו יסוד לכל הצדדים הצאים אחרים:

טו אבל פתיחת דברי וכו'. אמר לא כמו שגלה על דעתך שדצר ריח הוא. כי אדרצא ממנו יחד ממנו פנה לכל הצא אחריו ולס ריח הוא ומלך הוא ריח: ועוד כי היא הרא' אין צריך עמה וכו' יתכן לפרט שר"ל שזאת הפתיחה היא הראיה צעמים ממש כמו שמצארה וכו' וכו' לזה שום רא' ומופת שאלך אחר מראית עין כלום וכו' צדצרו ס"ס ק"ה מזה המאמר וצמ"ס י"ד ממאמר ה':

יו ואיך הוא זה. כלומר צלחה לך יצוא המופת או הרא' צדצרים אלה שפתחת צמ"ס:

יז אם תתן לי רשות וכו'. כלומר שיעה לנו לכל מה שיקדם לו. ולא ימחר להשיב דצר צטרס ישמע קיעט: כצדים עליך שמימתן עליך לטורח' וצעצור זה אלתה מצח לשכל מלי אחר שליך מתחלה לשמוע דברי ידמה לך לאמרי נושא כענין שנא' נפש צעצה מצות גופת (משלי כ"ו):

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

יח הקדמם הקדמותיך. נתן לו רשות לצדד: ונשמעם כלמי שאלר דצרי כצדים עליך אחר כי ישמע צצונו צל: יט במה שיגיע אליך. שיגיע אליך ספור דצרים על ידי

סגורל הנדק שה' להצות והסולך דרכיהם והם דמיון אנושי
חרזו מפני שה' עניינם מפורסם כנו' צמחיק' ואיש ישראל
דמיון הכחך השומע שמע אנושי חרזו' וחמ"ז הגיעו השלושים
טעם משה והארזן' והי' ראשית דבורם אליהם ה' אלהי
אזוטימס שלמני אליהם •

והמתנות ששלח להם • הוא גם
הוי"ה הקדוש המורה על
חדוש העולם וההשגחה ושמי
הטבעיים צדקו גם ועם זה
הבצטה על גאלותם וכחמלך
הכחזו לכן אמרו להם אני ה'
והולאתי אתכם וגומ' וכן פי'
הרמ"בן ז"ל בפסיקו' אלו טעם
הוי' מיוחס לאשר מלכותו בכל
מ'עלה ומנהיג בחסדו כל אנושי
עולט' • וכאשר שלח משה שאל
יחמרו לו מה שמו מה יאמר
אליהם • השיבו ית' כה תאמר
ה' אלהי אזוטימס וגומ' •
והכחז המפורסם הוא התורה
הקדושה שעיניהם ראו כבוד ה'
במעמד הר סיני וצלוניהם
שמעו קול אלקים חיים מדבר
מתוך האש ורומז ג"כ ללוחות
שנא' והכחז מתכבז אליהם
הוא וחמרו חו"ל מ"ס וסמ"ך
שלושות צנעט היו עומדים
והרמזאות הם על דרך המאמר
הכחז והי' חס שמוע תשמע
וגו' כל המורה אשר שמתי
צמורים לא אשים עליך כי אני
ה' רובאריך • וגם אמרו חו"ל

כב **אמר הכוזרי** כן הוא יהי' הספק הראשון
סר ממני אם יש לאנושי הודו
מלך • אם לא • והייתי אז סאמין שמלכותו ודבריו
נוגעי' אלי •
כג **אמר החכר** ואם ישאלך השואל עליו במה
תתאר אותו •
כד **אמר הכוזרי** בתוארים אשו התבררו אצלי •
ואחבר אליהם אשר היו ספק
אצלי והתבררו באלה האחרוני •

כה **אמר החכר** על הדרך דוח השיבותיך כאשר
שאתני וכן פתח משה לדבר עם
פרעה כשאמר לו אלד"ה העברים שלחני איך ר"ל אקי
אברהם • יצחק • ויעקב • מפני שהי' דברים מפורסם
אצל האומות כי התחברו אליהם דבר האל הים •
והנהיג אותם ועשה להם נפלאות • ולא אמר אדי
שמים וארץ שלחני אליך • ולא בוראי ובוראך • וכן
פתח דבריו אל המון ישראל • אנוכי ה' אלהיך אשר
הוצאתיך מארץ מצרים • ולא אמר אני בורא העולם
ובוראכם • וכן פתחתי לך כאשר שאתני על אמונותי
השיבותיך במה שאני חייב בו • וחייבין בו כל קהל
ישראל אשר התברר אצלם המעמד ההוא כראות
עיניהם •

שאלו כל המדעין אשר היו בכל אחד מהמון בני ישראל נמרפאו
במעמד הנבחר הזה ושאר הענין מוזכר •

בן הוה' • כמו ח"כ • שמלכותו ודבריו נוגעים אלי אז
אלמין שהמלך יודע אודותי ומכיר צי ופנה אלי
בצנוד מלכותו וחסף זרועו למלאות נפשי חסת נדבתי ידו •
כג **במה** מתאר • בצלחה תואר וסימן מספר ממנו •
כד **התבררו** אללי • צמה שאני יודע צו שהוא חמת כבוד
והם המתנות והכחז מפורסם וכו' • והאמר
עליהם והאסף עליהם כנו' • אני מתחיל בתוארים הנזכרי'
צסי' • ו"ע' • והאסף איך התחיל מלכותו להבנות עלי ועדיין
הייתי גוססתפק עד שנתברר לי כפי הנז' צסי' כ"א •
כה **דברם** מפורסם וכו' דבר האנושי הי' מפורסם אלל
האומות • כי טרם הופיע ה' רוח קדשו צלרן
ע"י האנוש איין חזון נפרד ועולם ועיר פרח ה' אדם מתהלך
צארתה • וע"י האנוש התחיל אור אלד"ה להתפרסם • כי סנצ
ה' בכתתו שיתלבו צוטימו מגוי אל גוי וממלכה אל עם
אחר וצנ"מ לא הניח אדם לעסקם ונעשה להם נפלאות ונאים
בכל מדרך קף רגלם • אז נודע לכל העמים כי יש אלקי'

חכם הפרסי והישמעאלי סנצויהים צלו אל כל בני העולם •
אלל אנתני מחמיני' סנצויהי' צנזא משיח יציק ולו יקבת עמיס •
אשר אז דבריו לא יסוצו ריקס כי אז יתפן ה' בכל צבר יחדיו
וישפוך רוחו עליהם • וכמ"ס והי' אחרי כן אשפוך רוחי
על כל צבר (יואל ג') ורוח ככון יחודש בקרב כל בני עולם
והם מעלמם עד ה'הרה ירולו לנשק הדוס רבלי משיח לזק
וכמ"ס והלכו עמים רבים ויאמרו לנו ונעלה אל הר ה' אל
צית אלהי יעקב • וכאמר ושפט צין סגורים והביח עמיס רבים
וכמתו חרבותם וכו' לז ישא אל גוי חרד ולא ילמדו עורד מלחמה
(ישעי' צ') אלל העמים יודו ויצברו לרת האמת מזד סכלס
אשר יצוק צהס ה' לו • וכאמר אל אהפוך אל עמים שפה
צדורה לקרוא כולס צהס ה' ולצברו סכס אחד (לפני ג')
וכאמר ציים הוהו יחי' ה' אחד ושמו אחד (זכרי' י"ד) ואלוס
לענת כזאת איין לורים אנתנו ואנתנו צלצד חייצים צה • לכן
פתח דברי האידו צמה שאני חייב מזד שאני מנני ישראל • כי
על אמונתי שלמני ולא על אמונתי ולא על אמונתי ולא בני עולם •
המעמד ההוא צדאית עיני' • ומצד הר סיני בדכתיב וכל
העם רואי' את הקולות ואת הלפיד' וגומ' ובתיב ויראו את
אלקיך

אלקי ישראל ותחת רגליו וגו': הקצלה הנמשכת של נפסקה מעולם רק דור לודר הגירו עזח נפלאותיו ית' ממה שראו בולם זדור הראשון זמראית עיניהם ממש' ולאפשר שמהא הגירסא' שהיא כמראית העין זכ"ף שקבלה כזו הי' כמו מראית עין וכן הוא זל' המזר זס"ם י"ד מאמר ה' :

עניהם ואח"כ הקבלה הנמשכת שהיא במראה העין :

כי אמר הכוזרי אם כן אני רואה שתורתכם אינה נתונה כי אם לכם ואין חייב בה זולתכם :

כי אמר החבר כן הוא' וכל הנלה אלינו מן האומ' בפר"ט (זכ"א חינו) יגיעהו המוכה אשר יטיב הבורא לינו' אך באמונתנו לא יהי' שוה עמנו' ואלו הי' חיוב התורה מפני שבראנו הי' שוה בה הל'בן והשחור' כי הכל בריאותיו אך אנו הייבים בה (ז"א הטום) מפני שהוציאנו ממצרים' והחזכר כבודו אלינו' מפני שאנחנו נקראים הסגולה מבני אדם :

כה אמר הכוזרי אני רואה אותך מרחפק היהודי' ופני שב דברך רזה אחר שהי' שמן :

כש אמר החבר בין רזה בין שמן הרחב לי לבך עד שאפרש אותו :

ל אמר הכוזרי אמור מה שתוצה :

לא אמר החבר ברין העין הטבעי' נתחייב לקיחת המזון' והגידול' :

וההולדה' וכחותם וכל תנאיהם' והתיחר בזה הצמח

שהוא למראית עיניך' אך צמה שיש צו מן הציוד והפירוש : הרחזלי לנך' כלומר יטפון הצורים זלצו ולא ימחר להוציאם עד אשר תרזר דברי ער סופס ומכלה המליצה מפי אז ישכיל השמנה היא אם רזה :

ל מה שמראה' הרוני ואני אקריש וחתאפק עד אשר תכלה לזרז :

לא ברין העין הטבעי' חמר המזר המר בעם מלנך כי לא נפלאים דברי ולא רחוקים' זל וארחך

דוגמתו צעולם זכמות הטבע והתמיל לרזן זכמות הנפש' ונקטן החל מנפש הלוזמת' והוא הכח אשר זלמחים וכל שיה הסדה' וכח זה נקרא נפש הטבעית כנו' דדברי

המזר מ"ז ס"ס י"ד : נתחייב לקיחת המזון' חמר הכל מראה שכל אשר תתמיל להתמולץ צו כח רוחני ונפש מה' א"א שיתקיים צעולם מזלי מזון' והגידול' והטס זכס כח שהיוו גללים מעט מעט עד שיצא אל שעורו הראוי למין הזה' וההולדה' אחד מוליד הדומה לו' וזה מזוחר ונודע

זבעלי חיים' וכן זלמחים זכול יש זרעו צו המלמחי זדומה לו' וכמותם' הכמות הנצריים להם' ד"ת לכה הזן נרזך (כפי דעת הראשונים) כח המושך המזון אל האלטרומכא (זל"א מאגין) וכח מחזיק המזון וללחות הנצרכות לקיום הגוף' והכח הדוחה לפסולת אל ז" צית הרעי וכן לגידול יש כח המהפך המזון והליחות לזכר הגידול' וכן יש כלי הזרע המזכלים הזרע והמורידים אותו צפי האמה צעת הזיווג' וכן הוא בכל למחים ושיח השדה שזעולם כאשר השכילו חכמי הטבע האחרונים והכירו שיש זכל אמה ועין השדה דמות זכר ונקבה וזוהר ויחי (דל"א ע"א) עץ פרי דא נוקצא' עושה פרי זכר' וכל תנאייהם התמלי השיך לכל אחד כי לא ידמו שפעולתם' כי הזן הוא כח לא נפסק מהם' והגידול אינו רק לזמן מוגזל וכן ההולדה ויתצאר כל זל באריכות מאמר ה' פ"ז : והתייחד צז וכו' המזר זמח פיו זכמתה ולהורות נתן לפניו נקישור המליחות זכלל' והוא על ג' מינים' הא' גמחי חומרי גס ועכור' והב' ההיפך לו והוא הזן והטבור חי ללזח ורוחני' והג' האתמעי להם והקישור שניהם יחד והוא המורכב מנמחי ורוחני' והיו קררים לכל המליחות זכלל איש אחד וכמ"ש הרמ"ז זס צמורה ח"א פ' ע"ז

כי אמר רואה וכו' ואין חייב זה זולתכם' אחר אשר בלה אזנו כי זלני ישראל לזר נתנה התורה מתמלה ולא לקרוח לשאר עמים חלוקה' ושאר אומות לא נלעוו רק צו' מלות זני נח קסדר שמו כן הול הקרז חלוקה' מאשר האומות לא יקבל זכר עלי' ולאפשר שיענש על זה :

כי הן הוא' ודאי שאין חייב זה לא' מאשר עמים :

וכל הנלה אלינו וכו' אחר שאעפ"י שאין שום אדם נענש עליה מלנך זני ישראל' עכ"ל לענין הטובה אינו כן אך משנה אחד לזר ולארח משהאל וכל הזל לחסות תחת כנפי

אלקי ישראל תהי' משכורתו שלימה : אך זלמוגמנו' ר"ל שיהי' חייב להאמין כמו איש ישראל' ואולי שאין זכרו גדול כמו זכרו כמו שאח"ל גדול מלזה ועושה מני שאינו מלזה ועושה : הלזן והשחור' כלומר אדם אשר נשלים כמו הלזן' והשחור הם זני הכושים אשר לא זכובן זשלימות רק זמכלית המסרון כנו' זכס' א' : הסגולה הנזכר שזני אדם' זכאל השלים דברי ציזמר ציזור וגילה לו שיש הזל עמי זין זני ישראל לשאר זני אדם והיינו מזך הנפשות כנו' למעלה ציזרוטי זכס' כ"ה :

כה אני רואה אותך הירודי מתהפך' חזר לכנות אותו זסס יחדי להקטין מדרגתו כי חרה לו על מה שלקח עטרה לעלמו להזדיל זין זני ישראל וזין העמים זעלם וכאלו הם מין אחר לגמרי' ואמר שהוא מתהפך פעם יזרז זכהכל ופעם זככלות' ומש כי כן יהי' מנכב היהודים מלז שלא למדו דברי המליצה כי זממלה הי' נראה לו שפתיחתו היתה שלא זכהכל' וזכז זכס' י"ד אחר שדבריו עוצים' ושז חזר אל דברי סגלות זכמחלה' ודבר הטוב שהי' צו זכס' י"ד אף הוא שז דיה אחר שאחריה הוללות ויכז לזו מלהאמין כי לא האמין שכ"כ יש הזל זעלם זין זני אדם :

כי אין רזה זין שמן וכו' : אחר אל זמלה רומך להשיב זרז זערס תשמע צאורו' ולא תסתכל זמאמר כמי

ע"ז ז' דע ני זה הנמלא ככלו הוא כליש אחד והאריך צה סס וצוהר ריש פ' תולדת ז'ל כל מלך להסתדל (עוסק) צאורימא חיכו קיים עלמא וקיים כל עובדא ועובדא (כל הנבראים) על תקוני' קדקא יאות' ולית לך שיפא ושיפא (אנר

לו רק כחות טבעיות • ואין זו לא תנועה ולא חושים ושאר עניינים הנכזרי' צבי' זה : ונתחייבו מהם תנועות • הנפש אשר צבעלי חיים ר"ל צבחות הארץ וצבוח השמים וזולתם מן רמש האדמה • נראה ממנה פעולות נוספות מכה האתמים שהם רוחים ומתנועעים אלה

ואנר) קוימא צי' צבר נש דלא הוי לקצלי' (כנגדו) צרי' צעלמא דלא כפה דבר נש מתפלג שייפין • וכולה קיימין דרגין על דרגין מתקנין אלין על אלין (כל א' מתקן למה שעליו) וכולהו חד גופא הכי נמי עלמא כל חינון צדין שייפין ושייפין קיימין אלין על אלין וכד מתקנין (מתחדדים על תקון נכון) כולוהו הוי חד גופא ומש וכולא כגונא דלורימא דהא אורימא כלא שייפין וקיימין אלין על אלין מתקנין אימענדו חד גופא ע"כ • והנה התחיל לספר מהפחות שצמרכבים עד סוף המדרגות כולם והוא הסולם אשר מוצא ארצה ורלשו מגיע השמימה • ולאמר שהראשון הוא האמת וצ"ח אשר נעלה מדרגתו צערך האדמה • והאצנים • והגולאים והם מיני מתכות ושאר החפלים אשר ילאו מן העפר והד'

הצפחה • ובעלי חיים • מבלעדי האדמה והאבנים והטוצאים והיסודות:

לב אמר הכוזרי זה כלל שצריך לפרוט אותו אבל אמת הוא:

לב אמר החבר ובענין הנפשי התייחדו בעלי חיים כולם ונתחייבו מהם תנועות

וחפצים וזדות וחושבים נראים ונסתרים תאוות וזולת אלה:

לד אמר הכוזרי גם זה מכובד אין דרך לדחותו:

לה אמר החבר וכדין הענין השכלי התיחד המדבר מכל החיים • והתחייב

ממנו תקון המדות והמעין והמדינה • ושאר חנהגות ונמוסים מנהיגים (נ"ח מהגינים):

לו אמר הכוזרי גם זה אמת:

לו אמר החבר ואיוו סדרנה אתה חושב לעלה מוזאת:

לח אמר הכוזרי מעלת החכמים הגדולים:

לג אמר

יסודות • והעיר אחזן שהדבר אשר צו חיזה נפש לא יתכן שיעמוד צו חישור הזה מצלי מח היורד עליו מנוגה על גבוה הנובע משפע הרוחני • כמו האמה מזונו מער השמים וגם כדבות ינא ה' עליו וילוי זה יתדד ויצב וכלמה נפשו • והצבל חי • מזונו האמה אשר צו יומר שפע הרוחני שהיא כח האנחה • והאדם מזונו האמה והצבל חי • עד שהבגזמיות שבהם זן מלק הגשמי והרוחני מלק הרוחני ר"ל נפש האדם • ועוד יש לנפש המשכלת מזון מדבר ה' שהיא התורה והעבודה וכמ"ה כי לא על האדם • ל' לדוד יחי' האדם כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם כפל מלת האדם • הראשון הוא כלל לגוף ונפש • והשני הוא שם לנשמה והשכל שהוא עיקר האדם כי התלהבות חשק התורה והחכמה והאצת עשיות המלות ליראי ה' הם משגיעים הנפש ר"ל הנשמה • וזאת יצא המצר להוסיף לקח ומחמה ולהסיב לצ הכחד אל אמרי צינה להצינו איך יהי' ההצל צין צני האדם צמרחק עלום והתחיל ממדרגת האמה שהוא מתייחד ר"ל נבדל ממה שלמטה ממנו:

לב אמר הכוזרי זה כלל שצריך לפרוט אותו וכי' אמר הכלל שאמרת הוא אמת • אבל עדיין לא הגעתי לסוף דעתך צמה אמת פוערתי • ולדין אמת לפרט צדיק אלה עד שמתגיע אל פסד דברי הויכוח אשר צינינו:

לג ובענין הנפשי נתחייבו ר"ל צבעין האדם נבדלו צבעלי חיים ועלו מדרגה אחת יותר מן האמה שאין

ואנר) קוימא צי' צבר נש דלא הוי לקצלי' (כנגדו) צרי' צעלמא דלא כפה דבר נש מתפלג שייפין • וכולה קיימין דרגין על דרגין מתקנין אלין על אלין (כל א' מתקן למה שעליו) וכולהו חד גופא הכי נמי עלמא כל חינון צדין שייפין ושייפין קיימין אלין על אלין ומתקנין (מתחדדים על תקון נכון) כולוהו הוי חד גופא ומש וכולא כגונא דלורימא דהא אורימא כלא שייפין וקיימין אלין על אלין מתקנין אימענדו חד גופא ע"כ • והנה התחיל לספר מהפחות שצמרכבים עד סוף המדרגות כולם והוא הסולם אשר מוצא ארצה ורלשו מגיע השמימה • ולאמר שהראשון הוא האמת וצ"ח אשר נעלה מדרגתו צערך האדמה • והאצנים • והגולאים והם מיני מתכות ושאר החפלים אשר ילאו מן העפר והד'

לד אמר הכוזרי גם זה מכובד אין דרך לדחותו:

לה אמר החבר וכדין הענין השכלי התיחד המדבר מכל החיים • והתחייב

ממנו תקון המדות והמעין והמדינה • ושאר חנהגות ונמוסים מנהיגים (נ"ח מהגינים):

לו אמר הכוזרי גם זה אמת:

לו אמר החבר ואיוו סדרנה אתה חושב לעלה מוזאת:

לח אמר הכוזרי מעלת החכמים הגדולים:

לג אמר

כבר וצורח ממנו וכיוצא בזה: תאוות • יש בהם תאוה להתעורר אל חיזה דבר מה שאינו שייך לקיום מינו כפי המוצא לכל כמו הנשיכה והגיחה והשיר לעוף המננן • ומעוה האשי לתולעת המשי וכיוצא בזה שאין התועלת מוצן רק לחוקרים • גם צורח צמאלל היותר ערז לו:

לה וברין הענין השכלי • ר"ל הדבר הנוגע אל נפש השכלית: התיחד המדבר • נבדל צו האדם שיש לו כח הדבור

ונתכון על הפחות שצמדברות האדם • והוא שאין לו דת אלדיו"ת ולכן קראו מדבר שאין צו עליו על צבל חי רק הדבור: החיים • צעלי חיים • והמתחייב ממנו תיקון האדות:

השכל מחייב לשמור עלמו מן שפיכת דמים והגבל והניאוף וכדומה לזה ממה שאמרו חז"ל שאלמלא לא נתנה התורה למדנו גול ממעלס וכו' ושמרו שאפילו לא נכתבו ראויים הם להכתב • וצדקות אלו יבדל מן הצדקות: והמעין מתיקן צני עיר ומנהגים:

והמדינה מנהג המדינה שיהא צורך וכל כוונתם לשמור הקצון האנושי על תיקונו וסדורו והם הנמוסים אשר צורים להם צני אדם לקיים הקצון • ונימוס לשון חק ומורה • וצנזקויתיים לא תלכו • מרגום וצנימוסיסין לא תהבון: כי אם צמורת ה' מפלו מרגס אילינן צנימוסא דה' רעוית':

לו ואיזה מדרגה אמת חושב בלומר אשר שכבר עשה הגמה שמדריגות יעלו מן המומר העבוכר עד לנ השמים ועלם הרוחניות האם ממדרגה הזאת ועלה צבר ה' ע"כ

שמתאמר

שתאמר כי יש עוד מדרגה למעלה מזה ומה היא המדרגה הזאת:
 לע איני רוצה לומר: אין כוונתי לומר: אלא מעלה: מדרגה:
 מפריד את צעליה המדרגה הזאת מתן ההבדל בין

לט אמר החבר איני רוצה לומר אלא מעלה
 תפריד את בעליה פרידה
 עצמית כהפרד הצטח מן הדומם והפרד האדם
 מן הבהמה אבל הפרידה ברב ובמעט אין לה
 תכלית:

ז אמר הכוזרי אם כן אין מעלה במורגשים
 יתירה על מעלת בני אדם:

מא אמר החבר ואם ימצא אדם שיבוא באיש
 ולא יזקק בו ויעמוד מבלי מאכל:

ולא ירעב והיה בפניו וזהו שאין העין יכולה להסתכל
 בו ולא יחלה ולא יחלש וכאשר יגיע אל תכלית יצו
 ימות לרצונו כמי שיעלה על משתו לישן וישן בעת
 ידוע ובשעה ידועה עם ידיעת העבר והעתיד:
 מה שהיה ומה שיהיה. הלא המעלה הזאת נפרדת
 בעצמה ממעלת בני אדם:

מב אמר הכוזרי אבל המעלה הזאת היא לדית
 מלאכותית אם היא נמצאת וזה

מדין

צעלים של המדרגה הזאת וכן
 מה שתחתיו במדרגה אחת:
 פרידה עצמית. הבדל שהוא
 צעלם. והוא ענין המעמיד
 הדבר שהוא כמו גורת הלוטם
 לצומח. הבדל ממנו העפר
 והיסודות. ומה שהוא צעלם
 אינו מקבל תוספת וחסרון
 כי כח הלוטם לא תאמר זו
 גדול או קטן כי לא תאמר
 כח לומח זה גדול מן כח
 דומם זה אך הוא ענין אחר
 לגמרי. וכן בכל המדרגות
 שזכר עד הנה: ברז ומעט:
 ר"ל חכם קטן או חכם גדול:
 אין לה תכלית. כי צכה
 להוסיף עלי תכלית וקו ד"מ
 אדם אחד יותר חכם מחבירו:
 ויוכל שיהיה אחד יותר חכם
 מזה מעט ואחד עוד יותר
 מעט וכן עלי תכלית.
 ואיזה מקום החכם הוא
 ומה שמו כי גרע פי הבדלו
 הטבעי מכל האדם שגל פני
 הארמה לומר שא"ל שיהיה למעלה ממנו ואפי' היה
 כן לא נבדל מחבירו רק ברז ומעט. והם נופלים תחת
 מין אחד ואין זו מדרגה: פרידה מקרית. הבדל החכמה הוא
 במקרה. שאם יוסר ממנו החכמה ישאר האדם על הענין
 שהיה. וכל דבר שאינו מתבטל בהסיר הדבר הזה ממנו. כמו
 אם יוסר כח הלוטם פון העשב מתבטל מענינו לגמרי. אז
 נקרא מקרה:

ע א"כ. כשתמצא לומר כחכם ככסיל הכל על מדרגה אחת
 יתבאר. אז אין במורגשים שהם צעלי הרגש ותנועה.
 רק שני מורגשות. והם הצעל חי והאדם שהוא המדרגה
 העליונה בכל:

מה ואם יוכל אדם וכו'. אמר אין זה מן המדה. הוא
 ואחרך מדרגה יותר עליונה צמין אדם עלמו.
 ואחת תמוה כי יש במדרגת האדם שיתאמר מעלות כל הנמצאים
 יחד. וידעת היסוד והסגות אל לבבך. כי העלוי שדדומם
 והאנשים והמנצח צעלם הוא שאין האש שלט בהם משא"כ
 צלומה ובע"ה וכמו כן במלא ענין מעלה צע"ה משא"כ
 באדם. והוא שיוכל להתעבד זמן מה עלי מאכל. כמו שנתראה
 צתולעת המשי כמפורסם מעניינו שהוא אחר אחר מקוף עלמו
 צהמשי אשר יוליד מפיו הוא מונח צתוכו כמו שזה שצועות
 עלי תנועה ושא"כ נוקב חור צמשי המקיפו ויולא עם כפיים
 והי' לשון העוף ואלו יזוודו אל נקיבתו והיה משלבת צלים.

אשר מהם נולדים התולעת המשי. וכן נאמר על מין אחד מן
 העוף (כ"ק שוואלצ ג"ה) שכל ימות החורף מונח צמים.
 ומעתה המילצ ורואה אך נמצא אדם צלח צבל המעלות
 שצמלקו הכנראים וכמו שנגזר: שיצוא צלש זה משה האיש
 לא שלט צו האש. כי נאמר

והר סיני עשן כולו מפני אשר
 ירד עליו ה' צלש וצתי' אח"ו
 וירד ה' על הר סיני אל ראש
 ההר ויקרא ה' למשה אל ראש
 ההר ויעל משה. וצטוף פ'
 מצטעים כחצו ומראה ה' באש
 אוכלת צראש ההר חיה ה' באש
 אש צווערת ממש כנאמר צפ'
 עקב ועתה למה נעדת פי
 תאכלנו האש הגדולה הזאת
 וצמיו ויצא משה צמוך העקב
 ויעל אל ההר. וצדנרי המצר
 צם' פ"ו שהאש צסצנה את
 הר סיני נשארה ארבעים יום
 רחוקין אותה העם ורחוקין את
 משה צל צתוכה ויולא צמננה:
 ויעמוד מצלי מאכל כל הארבעים
 יום כמו שא"ל' משא' והיה
 שם עם ה' ארבעים יום לחם
 לא אכל ומים לא שתה: ולא
 ירעצ כלומר לא נשתנה צגופו
 כלל ולא הרגיש שום תאוה
 למאכל מפני שחוק מנועם ה'

ולחלמות השפעה אלקית היורדת על נשמתו והוא השביע
 אותו יותר ממה שיזונו המצדדים צמוון השמתי. והיה צפניו
 זוהר. ולא עוד כי לא חרה לו ולא נבלו פניו אצל ארבעה
 כוזבך גופו עד שצנוד ה' עליו זרה לעיני כל ישראל וצמ"ש
 וירא אהרן וכל בני ישראל כי קרן עור פני משה ויראו מנשת
 אליו סוף פ' משא: שאין העין וכו' לא יכלו הצע להביע
 צפניו כנראה מענין המסוה שנתן על פניו: לא יחלה ולא
 יחלש. לא שלטה צו שום כחצ וחולשה כמ"ש צפ' זאת הצרכה
 ומשה צן ק"ך שנה לא כהמה עינו ולא נם לימה: וכאשר יביע
 אל תכלית ימיו הנה צתוכג שצעולם ברז יתלם וימות אף
 לא ירע עמו כרגים הכחשים צמגודה והוא כאלו כרת
 צרית את המות ומת לדעתו צפקודת ה' כמ"ש צב' האזינו
 ומת צהר. והוא לשון צוה שצוה ה' סימות צמאנו
 וצראינו: וצצעה ידועה כמו שאמר צפ' וילך צן משה ועשרים
 שנה אכני היסוד. שהיוס כלו שנותיו ופניו מועדות ללב
 בצור החיים: עם ידועת העבר והעתיד צצירוף פליאות
 נציאתו אשר הגיד הצצר שנות העולם מאדם רחוק וכל
 מקריסה והעמיתות כנראה מת' וילך ופ' האזינו: כפרדת
 צעלמה ההבדל הוא צעלם משאר כל בני אדם:

מז הריא אלקית מלאכותית. עוד עורנה לא ידע אלמי נוגעים
 הדברים אש ה' כנר צמליאות אדם אחד על אלו
 התארים או הצצר מש' יספר לכן אומר שזאת המדרגה אינה
 מדרגה

חדרת אדם רק מדרגת מלאך: אם היא נמלאת ר"ל אם נמלא צדי' צזה התואר לית דין צד נש: זה מדין ענין אלקי' כלומר הן זו מדרגה אלהותית צין הגשמי והרוחני ומורכבת מציניסם אצל כילה אלקי' ת:

העוונות כמו וחזרון שזע שנים נצנתה לפני לטון עזרים וצנין צבל צדור הפלגה והדומה לזה וכל זה הגיד צבא נצואתו המופלגת שראה כל הדברים על עניינם צמראה ולא צחיות העצר והעמק הכל גלוי וידוע לפני' ועם כל זה

לא לחנם צלו כל הסיפורים האלו אך רק לרמז לסודות עזמות' ח"ל הזוכר פ' צהעלותך (ד' קנ"ג ע"א) ר"ש אומר ווי להבוא צד נש דלמד דהא אורייתא אמת לאמתחא ספורין צעלמא ופי' מלכי עילאי (מלאכי עילון) כתיב צבו עשה מלאכיו רוחות' האי צמאר עילאי צעעמא דמתחין למתא חע"ג דמתחין מתלצטין צלצושא דהאי עלמא (ר"ל מלצוש סהעין יוכל לריחות) וחי לאו דמתלצטי צלצושא כגונקס דהאי עלמא לא יכלי למיקם צהאי עלמא וכו' וחי צמלאכי כך' אורייתא דצדא לכו (סודו ידוע למכמי הקבלה) וצדא עלצין כולהו וקיימת צגינה כיון דמתא להאי עלמא חי לאו דמתלצשא צהאי לצוין דהאי עלמא לא יכלי עלמא

מדין הענין האלקי' לא מן השכלי ולא מן הנפשי' ולא מן הסבעי':

מז אמר החכר אלה קצות תארי הנביא שלנו' אשר אין עליו הולק' אשר נראה

על ידו להמון התחברות הדבר האלקי בהם' ושיש להם אלוה מנהיגם כרצונו' וכפי עבודתם והמרוחם' והגיד להם הנעלם' והודיע איך הי' חדוש העולם ויחס בני אדם קודם המבול איך נתיחסו אל אדם' ואיך הי' המבול' ויחס שבעים אומות אל שם הם ויפת בני נח' ואיך נפרדו הלשונות ואיך שכנו' והאיך צמחו המלאכות' ובנין המדינות' ושני העולם מאדם ועד עתה:

מד אמר הכוזרי גם זה תמה אם יש אצלכם מנין ברוד סבריאית העולם:

מה אמר החכר בו אנו מונין ואין בין שני יהודים

למסבל' וע"ד האי ספור דאורייתא לצושא דאורייתא חיכו ומאן דמשיצ דהבוא לצושא איהו אורייתא ת"ר' ולא יבא לי' חילוקא צעלמא דאחי צנין כך אמר דוד גל עיני ואצטעה נפלאות מתורתך מה דתמות לצושא דאורייתא ע"כ' עוד הריך צזה והציא משל מן אדם המלונש צמלצוש נהא שהמכל סוכר שזה הוא עיקר אומת האדם וחינו מסתכל צנוק ונשמה אשר תחת זה הלצוש: ושני העולם' שנות העולם אשר מוזן צרימת עולם עד עתה צמצור צסאוך סי' ת"א:

מד אמר הכוזרי גם זה תמה אם יש אצלכם מנין צדור וכו' ר"ל נוסף על תמימתו שמתה צסי' כ"א צמה שהעיר לו חוץ שאנחנו הסגולה ואמר שהראה לו לדעת עולם מלאך ועד עתה הי' חפץ לידע אם הי' זה המנין צדור נשתלב זה המספר ואם אנחנו היום שומרים זה המספר ולא ככנס עלינו חייה צלצול ושגיאה צאורך הזמן וכפי הנראה הי' עדיין לצו צל עמו להאמין מדגש היעולם אף כי מנין שנות עולם כנראה מדידיו צסי' ס' מזה המאמר עד ציא דצרי המצר צסי' שאח"ז אמרת הי' צרפתהו להאמין צבל לצו כנו' צסי' פ"ה:

מה כן אנו מונין' כלומר אין לנו מנין אחר זולתי' והצטנן הזה מפורסם וגלוי הוא לכל ומורגל לכל צני ארואתהו עד שאנו מונין צו צבל צערתמינו ועסקינו ולא יפול

ג"כ ארצנים יום כמו אליהו כמ"ש ויך צבא אכילה הבוא מ' יום (מלכים) ויש שצאו צבא וילאצטמיים צגופס כמו חנני' מיסאל ועזרי' וצזאת מדע כ' אצחנו הכבולה מצני אדם עומדים צין אלדים וצזת הדברים: אשר מין עליו מונק' ממקום שצאת צתמה להצלה: מהס והס האומות שחלקו ליצוש ציניסם הם עזום מודים צבל זה ועושים עטרה ליצאתם מדצרי תורתנו ונציאנו: הדצד האלד"י צסם' כי על ידו יידה השניסע על הר סיני והופיע להם תורתו: הנהיגם כרצונו' רצה אומנו שנקיים מצות מיוחדות אשר לינו ימצך: וכפי עזוזתם' טוז יחי' לצדיק פרי מעלליו ואלכ: והמרותם מי שיש צו מרי ישולם על מניו ענין שפאמר חוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו' והגיד להם פנעלם דצרים הנלתי ידועים להם כמו הספורים והמקריים אשר קרו מיוס צדור' הי' האדם ועד זמניהם: איך הי' מדוש העולם' הכל הגיד כפי רוח הי' אשר דצד צו צספור מעשה צראשית אשר הדברים כוללים כל דצרי המוקרים אשר צבל דור והוא על צמותיו ידוך צמסילה היעולה צית אלדים' צלחו כל העשתונות להצינו אם לא אשר קצלו סוד האלקי' ת איש מפי איש עד מרע"ה ומעט ומעט יתקצרו המוקרים צדוב הזמני' וצעולם השתדלותם צקלכו: ויחום צני אדם איך התלדו צני אדם לתשפתותיהם קודם המצול: אל אדם צברון יצל אצי ומצ אהל ומתקנה וחמיו וצל אצי כל תופס כנור ועוגז' ומצול קין לעש כל מרש נחשת וכנרל: וצנין

יכול צו לא בלגול ולא שמה : ואין צין שני וכו' לא נחלק אדם צוה מעולם לא בשום דור ולא בשום מקום : מהדור ועד כוזה כלומר בכל מקום שהיהודים והכננים הם ונתמזרו בגלות ראשון ושני' ואף שנחלקו צדיקים ומנהגים בהרבה גושי התורה כנראה בתלמוד שלנו' ועל כל זה בשנות העולם אין כלן מחלוקת' אפני רבילותו וסגור צמי הכל בספור ימי השנה : מזו ופרטם מנצור' ר"ל שאעפ"י שלא

מהם היו צנים ר"ל מחנכים חלו ולא הזרע הקדוש וסגולת צני אדם מצני צניהם נולד הצרעה יצחק ויעקב : והשאר בקליפות החומר העכור וזרע נפרד מעט מעט מן הקדושה' והוא היתה מעורבת צה צמכת חלקית' צדמות קליפת הפירות אשר הכינה הטבע לתועלת הפרי' ולא נתמזר צם וכו' ר"ל שאעפ"י שצנים אלו הי' כח להוליד הסגולה כמו מרחד"מ אשר הוליד הצרעה' עכ"ל הוא צעמנו הי' צדמות קליפה וכן הצרעה חזיני ע"ה אעפ"י שנמסר לו סוד סודו העולם והמנין עדיין הי' צמחית ויחד כי לא ניתן למסור אותו לכל צניו שהוא ישמעאל וצני קטורה' רק ליצחק לבדו וכן יצחק לעצמו לא לעשו' והיו היחידים ר"ל לא ניתן למסור רק להטוב מצניו : עד שהוליד יעקב וכו' ולא נודק החומר הרע לגמרי פי לא הי' פסול צניו' וכולם קצלו וקיימו אותו הסוד והמנין עליהם ועל זרעם' וכל עדת ישראל ספרו אותו

יהודים מחלוקת מהדור ועד כוש :

מז אמר הכוזרי וכמה אתם מונים היום :

מז אמר החבר ארבע אלפים וחמש מאות ופרטם מכבאר בספר החומש

שלנו מימות אדם ושות ואנוש עד נח עד שם ועבר' עד אברהם יצחק ויעקב עד משה' ואלה היו לב האדם וסגולתו' ולכל אחד מהם היו בנים' והשאר בקליפות אינם דומים לאבות ולא התחבר בהן הענין האלקי' ונפנה הפנין האלה לאלה האלהיים והיו יחידים ולא רבים עד שהוליד יעקב י"ב שבטים כולם ראויים לענין האלהי ושבה האלקות בקהל רב ובהם היה המנין ואנחנו קבלנו מנין שני הקדמונים ממשה' ונדע מה שיש ממשה ועד עתה :

מה אמר הכוזרי זה הפרט מרחיק המחשבה הרעה מן הלב' מהכזב' וההסכמה כי

דבר

צמחים מאמינים בחוזה העולם וכו' יתברך' וישראל כל צני עולם שמו ונס לעו משקר צדומיהם אשר שמו הכיכבים והגלגלים לאלוה והאמינו שהם היו מלא' : ואנחנו קצנו וכו' בלומר האף ששמנין הי' מפורסם בכל צני ישראל כמה הוא לצריאת העולם' עכ"ל לא ידעו לפרט סדר הדורות מאדם הראשון עד האבות וכיזא ויחך נתמזר המנין הזה ומשה על פי ה' ביאר להם הסדר צמרות : ונדע ממשה ונדע עתה' השנים שעברו ממשה ועד עתה הם ידועים ע"פי ספרי הכתיבים כמה עבר מיליאת מלרים עד צניו צית המקשה הי' וזמן עמידתו וע' שנה ימי גלות וזמן עמידת צית שני' ואח"כ ימות המנאים והאמוראים והגאונים ואח"כ תחול המנין הזה להיות נמנה בכל ישראל (ר"ל קודם לזה הי' מונין לתלמים ונקרא משזון השטרות והתזילו אותו המנין צ"ל אלפי' ד' מאות מ"ע ליצירה כ"ג מדברי הרמב"ם פכ"ד מה' שטתה) עד עתה' מה זך הפרע' זה שזכר מדברי החומש אף כשתלמה הקבלה הזאת ויחידיו סגולה עד משה : מרחיק המחשבה הרעה' מי אשר מחשבה רעה נגד פניו ולבו מהסס מלך ידענו החדוש הזה של העולם ואופ"א היינו ציוסיו ארץ : מן הלב מהכזב וכו' : להלילנו מאלדם רשע אשר דבר צליעני יצחק בלבו ומחשבתו פונה אל שרש פרה דדרי הפלוסוף צני' אל שטען נקמות ויחשבו שכן הי' המוסכם לקבוע זמן לצריאת העולם' בדי לבנות עניו דמות צדיות כי לא כל היחידים שהיו מאלדם ועד נח אשר מפיכס כשתלמה הקבלה היו צמחים וכן נמנה עד הצרעה שאפשר שהי' מהם מי שלא דבק צהם הענין האלהי בתורה אפי הצרעה וכמ"ס החצר צני' צ"ה' ואולי הם הורישו הסממה הזאת בשקר לצנייהם : כי דבר כזה' ר"ל

עכ"ס צנימי אנוש עשו טעות גיגול ואנוש ענינו מן הטועים הי' : ואמרו הואיל והאל צדא הכובדים והם משמשים לפניו לזנו הוא שיעבדום צני אדם כמו שהמך רואה שיכבדו העומדים לפניו וחוה כבודו של מלך' : והוא ז"ל השז שהצד יסבור שאנוש לדיק תמים הי' ורק דורו היו העובדים והציו דעת מי שסובר כן ודלא בהרמ"ם ואמר שצמחא נתכוונו על דורו' וצמחת שנים ספרים איתא כזה אפילו עובד אילויים (כידור) אנוש (אך הדרש דאשרי אנוש יעשה זאת אינו עולה לכונן זה) עוד השז דלא כל הנזכר' צדציו הי' הסגולה ודי לו שהוליד הסגולה והטוב כמו תרח אפי הצרעה' וצמחת שלא צא המזר רק להזכיר אמונת החדוש ואין כשתלמה הקבלה צה' ושלפ"כ אמונת חדוש העולם לא קצלו רק צני ישראל ולא גויי ארצות עובדי אילויים וזה מציאות טוב טעם כי הרמב"ם ז"ל כתב צמח הנזכר שכאשר ארץ הזמן אחר דור אנוש נשבה סס האל לגמרי ומצנו כל חמתי הדורות שאין שם אלהי רק הכננים והגלגלים' עד שעתד הצרעה חזינו ע"ה והתחיל לקרוא צם אמונת הש"י' והנה אלו שפצרו שהכננים הם חלקית ואין אלוה מוצלעם ודאי שהוצרכו להאמינו צדמות העולם שהם הכננים והגלגלים חלקיות שלהם שלא נצרחו רק כך היו מעולם ונשכו חדוש העולם מכל צני עולם מלמד היחידים שזכר וצנה סר טענת הכוזר מה שאין המנין הזה נודע לכל צני עולם כנראה ממחשבתו צני' מ"ד' : ואולם אנוש אעפ"י שזף הוא הי' מן הטועים עכ"ל האמינו חדוש העולם והאל צדא אותם לצדור כנזכר בדברי הרמ"ם : לצדאם וסגולתו' כמו שהלכ נותן חיים לכל הדור כי ילאה תורה מפי אלו לשם שטרות צאך וליהיות להקדוה הנאים לפליעה גדולה' ולכל אחד

ר"ל חשדון ומנן שהוא ענין קל ומסור. לכל אדם צין חכם וצין עמוס ויד הכל ממשמשים צו: שיסכימו עליו עשרה. אמילו לא יב'י' זכל הדור ההוא רק עשרה אנשים והס יסכימו לחתוך הקצה ומספר מוסכם לצריחת עולם. ובי' כי ישאלם צביהס

ממר כמה זמן עבר מצריחות העולם יאמר כך וכך העניי האנשים האלו יקבר ואזנייהם יבדד, לספר לפניהם דבר לא נשמע עד כה. ואף אם יקבלו זאת הנה צנחך הזמן יתחדש להם צלזל החשדון מאמר שקר אין לו רגלים ויסוד להשגן עליו. והכל יודעין צחשגן. ולא יושחצלהס לעין ומחל לפי הדת ההוא אם יאל לחשצו חשדון. אמר כי אין צוה ענין מפורסם שיעליל למה הזה הצדוי כי אין חלון צין אם הזמן שמהצריחה אלף שנים או ח' ויגלו סוד הסכמתם. מאמר שריגישו צלזל צחשגן זה אומר צכה זה אומר צכה. ואין כלן יסוד להשגן עליו אז יתגלה

דבר כזה אי אפשר שיסכימו עליו עשרה מבלי שיתבלבלו ויגלו סוד הסכמתם. או ידחו דברי מי שירצה לברר אצלם דבר כזה. כל שכן המונים רבים והמנין קרוב. אין הכוונ והשקר יכול להכנס עליו: מט אמר החבר אבל אברהם אבינו עצמו הי' בדור הפלגה. ונשאר הוא וקוביו

בלשון עבר אבי אבינו לזה נקרא עבריו ובא משה אחריו לארבע מאות שנה והעולם מלא מהכמת ישמי' וארץ ובא אל פרעה וחכמי מצרים וחכמי בני ישראל חוקרי' עליו על אשר לא האמינו לו אמינה שלימה כי הבורא מדבר עם בני אדם עד שהשימעם דבריו בעשרת הדברים וכן היו עמו עמו ולא מסכלוחם אבל מהכמתם. מיראתם תחבולות החכמות השימפיות בעבור הכוכבים ווולחם מאשר לא יעמדו למחקר בפני

קודם ופשיטא שלא עמד טעם הקצלה צכה: ולזה נקרא עברי כענין שגאמר ויצא הפליט ויגד לאצרים העברי (פ' לך נך) שאין הכונה שנקרא כן על שם עבר הנהר שא"כ מה צא הכתוב ללמדנו צוה ועוד כי עיקר המינה חסירה כי מלת עבר צלי מלת נהר אין לו שום מירוש

לכן אמרה החצר שהכתוב מייחסו אהר עבר (ודעת רש"י ז"ל אינו כן אך עברי ע"ש עבר הנהר ומקרא מהייעו שאל' ולס יולד גם הוא אפי כל צני עבר משמע כפירוש"י): והעולם מלא מחמת' שמים וארץ. כלומר כל צני עילס מלמד אצרהס חרשו מלאו ידיהס מחמת שמים וארץ ר"ל חכמה החכמה והטבע' וות מאמר שהיו עוצדים הכוכבים והמזלות וצונים היכלות לשמים. היו חוקרים לדעת מהלכס ומלצס צרקוע השמים צכל עת וצכל שעה: וחכמי מלרס כי הם היו היותר שפורסמים צחכמה זו מעולם צעצור שעלס השמים הי' תמיד עיבור ונקי צאציהס מצלי אד וענן כי לא

ירד שם גשם ואין מונע מהביט תמיד צמלצ ככבי שמים ומנועותיהם: אמונה שלימה וכו' וכונו שאל' צפ' ואתחנן היום הזה ראינו כי יבצר אליה' את האדם ומי: וכן היו עמו עמו ר"ל שגמו שפרעה ומכניו מאנו לדעת את ה' ונחשו צו' לגמרי כמו כן צני ויהאל אפי"י שהאמינו צוה' ונחשה צ"ו עיין היה לצס חלוק וההכרחי מהכשכ צמיון מעשים: ולא מסכלותם שהיו צומרים החדות מן המלות ובהפקירא ניהא לכו והמלחה הזאת הביאס שלא להאמין: אצל מחמתם. ר"ל זאת היה להם לחנמה: מיראתם תחבולות כי אין ראוי להאמין כל דבר כפמי טרס ימקר עליו פן נעשה צביה תחבולה: החכמות השימפיות או אלו יש כח צכצדי השמים להוריד מעשים ופעולות להיודעים להשתמש צכה כמו שהיו סוצרים אז כל צני עולם שהככבים יאלינו מרוחם ליעידיהם לעשית צקדסם נפלאו': וזולתם פעולת שחר חכמות להיודעים צעצעי הדברים: מאשר לא יעמדו לנחקר. לא יב'י' להס קיוס להחוקר עליהם. והוא ירגיש שאין אלו מעשה ה'. כי מעשה ה' לא יפול דבר ארצה והכל יתקיים וכן יעשה צכל עת וצכל שעה. לא כן טעל כוזרי השמים שלא יתקיים כולו כפי אשר יגיד עליו צתחלה אצל יתעבר צו הרעה מן השקר. וכן ילעך אל מעשיו לכזון שעות ידועות מן היום או היליה. וז"ל הרמב"ם ז"ל צפ"י מה' יסוד המורה כשיצא אדם הראוי לנציה וכו' אומרים לו אם נציה אתה אמור דברים העתידים להיות וכו' אומר. ואלו מחכים לראות היצואו דצרוו אם לא ואפילו נפל דבר קטן הרי זה נציו שקר. והלא המעוננים והקוסמים אומרים מה שעמית להיות מה הפרס צין הנציו וצונס. אלא שהמעוננים והקוסמים וכו' ולא צכה מקלת דצריהס מתקיימים ומקלתם אינס

ויתודע לכל שכל זה שקר הי' ולא הי' רק הסכמה: או וידחו וכו' ולכל הפחות אלף אם יהיו צני אדם נצובי' צו ואינס יודעים מולאו עכ"פ אם יתלצ אס לנגדס ויאמר להס כי כך הענין צני ספק הלא כולם יחדיו יתנו צקולס עליו לתה מנין לך זה דבר דצריך: המונים רבים. ר"ל לבי דעת מחמיני הקדמות אין כלן אדם ראשון וקצלה מיהדים שך רק עולם מלא תמיד כמנהגו עמה כן הי' מעולם. היתכן צפמטע פתאוס יוונסך רוח שקר צלצ כל צשר ימד להסכים על מנין ידוע: והמנין קרוב ר"ל צימוי נח לא הי' מצריחות עולם רק אלף שנה וצימוי מהס רק אלפים ות"ק שנה. וד"מ אם יקוס נציו צמון הזה ויאמר לנו כי העולם נמתח זה אלף או אלפים שנה לא יומר. מי פתי יאמין לדצרוי: להכנס עליו. כי דרך השקר להיות נכנס צלצ מיעט מיעט צתחלה מיעט מן השקר מעורר צחמת ואין יבצר צו. והל"כ השקר ממוסף והולך עד שנסחר לצדו קצוע צלצ. מה לא ילייר צאנין והשגן הזה מכל מה שקדס: מט אבל אצרהס וכו' אמר שכלצד תשובת דצרים נכוחים אחר השיצ המתן. אין מקום להסתפק צעצור הויחדיה הנכנסים צמין הקצלה אשר היו עוצדי ע"א כמו תרח. כי לא הי' צורך להשתרגות הקצלה מאצ לצן דוקא. כי אצרהס אציט לא הוצרך לקבלת אציו ושאר יחידים הצלמי כשרים כי הוא הי' צדור הפלגה וכו'. אז צן מ"ח שנה כמ"ט רש"י ז"ל צצנת (ד"י ע"ג) ועדיין הי' עבר אפי אציו קיוס. ואף נח לא מת עד שנת כ"ח לאצרהס וקבל מהס: צדור הפלגה. ר"ל שכל עיקר הקבלה מחדש העולם ומנן עמידתו לא הגיע צחיותות רק לאצרהס וקרוציו. אמנס שאר כל צני עולם הלא נמתללל לשונס ונשגח מהס לשון הקודש שהיו משמשי' צו

הכופרי' צענין הפלגה וצנסי' האלו כן הי' להם סכרי' אז שהי' זמן כתיבתם קודם ת"ק שנה ממחציתם אשר בכל אומה ומחמתי מזריס' ומי יסוס עור או אלס שלא יגיד לו קרא לא ספר ומתרחק כתב ולשון מזריס' קודם ת"ק שנה לא לשון

הקודש הרי יאחז ויתגדה : ענ גלותו * הצא לגלות אודותו : הייסוסי * יחס האומות : והלשונות מתי התחילה האומה פלונית להשתמש ד"מ צלשונס וצכתנס :

נא לא היו מולקין וכו' אמר כ"ש שערתיני מתכתיני צראייחק ויפה אמרת * שלא צלנד שלא היו מאמיניס לדבריו * אזל הי' מקוס אתם לצרר שקרותו ולפי' עמו שהם אוהביו לה ויכולו לעצור על הגדת הכוז' כזה וחי' מוצנין אומי' כ"ש המלדים ושאר האומות :

נ"צ מקובלים חוקיס ומיוסדיס כלומר זמתי' אין לפקפק צקלה אמת * כי מאחר שעב"פ נחצבר הפרע הזה של דור הפלג' וצלזול הלשונות ויחס האומות וזה מופת על כי עיני ה' משועטות צכל הארץ וכל צעדין יספור ומשניח על בני אדם ומני' מצואר' מדוש העולם ונפלה ולא מוסקי' קוס דעת הפלוסיפיס צנסי' ח' ולא חכרו דצריהס ולא יעלו על לז לעולם :

ענ האתרה רואה * החצר הוסיף אומן לצאר מדוש העולם אף צולת דרך המקובל שחזר עד כה : שהלשונות קדומות * ר"ל אס יש מקוס לשכל שאימין * כי כל הלשונות אשר צכל עם וכ היומעילס צלי התחלה רק הטצע המחייצת סדר התנועה וההרגש לאדם היא המחייצת הלשון וכמו שיטתנה תואר כל עם לפי מושצ ארלס צצע הארץ היא כן יטתנה הלשון והכל מעצמם צצע ויאחרו מאמיני הקדמות שכן היו הלשונות מעולס צלי התמה :

נד אבל הם מדעות * אין מקוס להסתפק צזה כי ודחי שהי' עת שנתחדשו הלשונות הבה ללג על עם ועם אחר שלא היו מקודם : מוסכס עליהס אין כאן ענין שימשך צצע * ויהי' איזה טעס או רוח להנחת הלשון ציופן זה * מלנד שכן הסכימו : מורה ע"ז * הראי' על זה : חצירס חצור חלקי פלשון צצניה והשכל צצלסה חלקיס : השמות * שס דצר מה כמו שמיס ארץ והדומה לזה * שאין שום סכל שגילס שדרוש טעס לזה צכל לשונות העמיס על מה נקרא צצס זה דרך שכן הסכימו : והפעלס כמו אזל צנה שמר והדומה להס : והמלות

אינס מתקיימים בענין שנאמר ועמדו נא ויושיעוך הוצרי שמיס המחויס צככיס מודיעיס למדיס מאשר יצואו עליך מאשר ולא כל אשר * ואפשר שלא יתקיס מדצריהס כלום אלא יעשו צכל בענין שנאמר מפר אומות דייס וגו' אצנ הנצוי כל דצריו קיימים שנאמר כי לא יפול מדצר ה' ארלה ענ"כ ה' הדצר המצויף * והצ אשר צו עירוצ סביס אף שהאז נדמה צמראהו לזה אשר * אס יחקר אחריו להשליכו צלס אז ישחר תוארו :

כשצ המזוקק נקי מסיגיס : הולך ומוסקי' שאחר הכסיון צלס יתנוון יותר ממה שהי' קודם * כדמיון הזה דצר ה' כל עוד שמוקרין עליו נמצאר אמתתו ונכנס יותר צלז אדם : ואיך יעלה צצעת וכו' כלו' אין נעלה על דעמינו : שידומה אלס שאל צני ישראל נחקק דמיון שאל להאמינ צכל זה על שקר הלא אשר ראו עיניהס צכל האופת עור עורנו לא האמינו בשלימות ולא חזקיס ממקירה אחר חקירה צצור חכמתס * ואיך יעמוד לבס לשמוע ענין מצואר' ופשוט כי הוגד להס כי זה כמתס מלות שנה שהאז הזמן שמדור הפלגה עד זאת ממלרי' צקורצי' כי מצרית צין הצתריס עד זאת ממלריס הי' ת"ל שנה כנאמר צצטר : צא ומוסצ צני ישראל צארץ מזרי' (ויפדס י"ז) צשיינו מצרית צין הצתריס) ת"ל שנה * ומדור הפלגה שהי' אז אצריס

נ אמר הכוזרי זה לא יתכן ואיך יתכן זה * ואנחנו מוצאים ההכמות ככתב ידי מחבריהס מחמש מאות שנה ודבר פ"י (נ"א חינו) שהי' מחק שנה ילא יעבור הכוזב על הגלותו כמו היהסיס והלשונות והכתובות : נא אמר החכר והיאך לא היו חולקין על משה במה שאמר והיו עמו חובעים אותו כ"ש זולתס :

נג אמר הכוזרי אלה דברים מקובלים חוקיס ומיוסדיס :

נד אמר החכר האתה רואה שהלשונות קדומות אין להם תחלה :

נז אמר הכוזרי אבל הם חדשות מוסכס עליהם * מורה על זה חבורס * השמות והפעלס והמלות

צן מ"ח שנה כנ"ל עד צרית צין הצתריס שהי' אז צן ע' שנה כמ"ס התוס' צצצת (ד"ז ע"צ) כמו כ"צ שנה * הרי מנ"צ שנה * ומעת שגולד משה עד דור הפלגה כמו שע"צ שנה והוא שאמר לעיל וצא משה אחריו לארצע מלות שנה * והחצר תפס להרוחה מספר גדול שאפילו הוא חמש מלות שנה עכ"ז הוא זמן קרוב צצחינת אמונה זאת * שנאמין שקדס ת"ק שנה הי' שפה אחת לכל הארץ והוא לשון הקודש ומאז נפלגו ונתפרדו הלשונות והאומות כפי שהס היום * ואס יגיד לנו אדם כזה הענין על זמן קרוב כזה הלא צנ בני אדם צצני איס כולם ישחקו עליו ויחצצבוהו למשוגע איס הרוח ולא יאמינו זה צצוס פניס אף כי החוקריס :

נ בכתב יד מחצריהס הכוזר הוסיף אות ומופת על דצרי * והוא שהרי צדור הפלגה היו כולם מדצרי' צל' עצרי' ומסתמא גס יכתב הי' אחד לכולס עד אחר ההפלגה שפלגה כל אומה לכתבה וללשונה * והנה נמצא ספריס צצמינו שכתס המתצר קודם חמש מלות שנה ומסתמא לדעת

זהמלות הם מלות קדרות המצדדים והמירדים הכונה כמו שמר לי אכול זה: והם ען האותיות וכו' ר"ל נראה כי הוא מסודר במלאכת מחשבת שגראה הלשון מחובר ממש מולאים שהנימו המדקדקים: ואלו הי' צבע לא הי' צבע לא אחת כמו אל אח צמנועה אחת כמו אל אח או צמורגת לפיך או' צמורגת הנגן בני חתון אומיות והכל ממואל הנרון והאדם כסום עגור יפסף יהיה כיונה וע"כ נעשה צמנועה לסדר הלשון צמנון קל ומנון: כה הראית נדה לשון מלכו: היצר הכה להמך צדדים וחמר לו מחמר צמנצמר שאף הלשונות קדומות: לנו נא ונכחה מי הולידם ומאין צאו: האם ראית עם אשר לשון עמו יעצור אשר כמגדל עליו מעורר: ויזיה לו לשון מדש ישממש צו: או שמעת עליו: האם שמעת כדבר הזה צמנו קדומיות:

זהמלות הם מלות קדרות המצדדים והמירדים הכונה כמו שמר לי אכול זה: והם ען האותיות וכו' ר"ל נראה כי הוא מסודר במלאכת מחשבת שגראה הלשון מחובר ממש מולאים שהנימו המדקדקים: ואלו הי' צבע לא הי' צבע לא אחת כמו אל אח צמנועה אחת כמו אל אח או צמורגת לפיך או' צמורגת הנגן בני חתון אומיות והכל ממואל הנרון והאדם כסום עגור יפסף יהיה כיונה וע"כ נעשה צמנועה לסדר הלשון צמנון קל ומנון: כה הראית נדה לשון מלכו: היצר הכה להמך צדדים וחמר לו מחמר צמנצמר שאף הלשונות קדומות: לנו נא ונכחה מי הולידם ומאין צאו: האם ראית עם אשר לשון עמו יעצור אשר כמגדל עליו מעורר: ויזיה לו לשון מדש ישממש צו: או שמעת עליו: האם שמעת כדבר הזה צמנו קדומיות:

נו אמר המצר ניסוף על הנזכר עוד הסיף לקח על המדוש מלך אחר: שחולקת צמנוע ר"ל שאין מניין הימים צמנוע כמו שאנו מניין: חזל כולם הממלס מייס ראשון צמנת ומחרי' להתחיל מייס ראשון וכן ממיר: הימכן שיטון צוה: נחקיר צמכלנו מאין להם הזאה זאת: אנשי הצי' צני ארץ מינ"ל והיא קלה המזרח: חיי המערב הם חיי פורטינאטו"ש אך הם צקרה המערב ומשם מתחילין לחשוב אורך המדינות כנודע ליודעים קלת צמורגת"אה: ומחמר שם רמוקים זה מזה כרמון מזרח ממערב ממש מי נתן צלסס להורות סדר הצבע צמנין אחר: מצלי מתחלה שלא יהי' איש אחד המתחיל ואחריו נמשכו צ' הקצוות: הקהל והסכמה ר"ל שכל צני עולם נקאלו יחד והסכימו על זה:

והמלות והם מן האותיות הלקוחות ממוצאי הדבור: נה אמר החבר ההאית בודה לשון מלכו או שמעת עליו:

נו אמר הכוזרי לא ראיתי ולא שמעתי ואין ספק (כ"א ט"ז) שהגיעו אליה בדור מן חדורות ולא היתה קודם לשון שהסכימו עלי' מהסכמת עם מבלתי עם על לשון מבלתי לשון: נו אמר החבר השמעת על אומה שחולק בשבוע הידוע שהתחלתו מייס ראשון והשלמתו בשבת: הימכן שישוו בזה אנשי הצי' עם אנשי איי המערב מכלי התחלה: והקהל: והסכמה: נח אמר הכוזרי לא יתכן זה לא בהסכמה מן הכל וורה לחוק: או שיהיו המדברים כולם בני אדם או בני נח או וזלחם: ויהי' השבוע אצלם מקובל מאביהם:

נח אמר החבר זה רציני לשמוע: וכן מנין העשרה הסכים כל אדם עליו במדוח ובמערכ: איזה טבע יבא לעמוד בעשרה לא שהוא מקובל ממתחיל בו:

ס

נח לא יתכן זה אלא צמנועה וכו' הודה לצדדיו ואמר שאין צוה רק שני לדידים או שנאמר שכל נאספו והסכימו ע"ז: וזה סגרא רמוקה ולא נמנה להאמין: ע"כ לא נשאר נד יסוד צוה רק שנאמר שכל המצדדים ר"ל כל צני אדם כולם ילאו מאדם אחד: יהי' אדם ראשון: או נח: או זולת זה איש אחד הי' חז לכל צני עולם וכולם קבלו ממנו והוא הי' התחלה לכלם:

נח זך רימתי לשמוע: כל גלגולי הצדדים לא צאו רק לצדד דבר זה מה שאתה צעמך כמת הודאה לדבר זה: וכן מנין העשרה: עוד יש מופת ממה שכל צני עולם מניס עד עשר ומשם מודדים למנות אחד עשר והוא ההמלת המספר כמו אחד והעשרה צמירגת אחד והעשרים צמירגת שנים וכן שלש' צמירגת שלש וכן' עד מאה ומאה צמירגת אחד יכן ממיר: וזמה יהי' השמנון על זה הדרך לכל צני העולם: חוזה צבע וכו' חפילו אש תמלא לומר כי מנין השצעה צסי' שלפני זה יש לו דך סתך שהוא נד שצעה כצני לכת: מה נאמר צמנין עשרה: חס לך שהוא מקובל מאיש אחד וזה מה שריתי לצאר חקרונה שמעטה וחמה דע נך:

צדדי חכמה הן צדדי הימין' מי קורא צום: זכרי כולם יאצרו מהם וכמ"ש הרב צעל קול יהודה ראוי זאת צום הרל"ג אשר אף הוא פנה להכריח מיום העולם מלך הלשונות בדרך זה: זאין ספק שהגיעו אנו' ר"ל הלשונות אשר לכל עם ועם: ודאי שהי' עם ממי שהגיעו אליהם: ולא היתה קודם לשון שהסכימו עליו: וכו' לא שנאמר שצונו לשנים המוסכם להם מחו והמניחו להם לשון מדש: חזל לא הי' להם לשון כלל מן הלשונות אשר אנו מולאים עמה בכל אמה ואומה: מהסכמת עם מבלתי עם: ולשון מבלתי לשון: כלומר לא הי' מקודם לזה לשונות חלוקות צעמיים: וכל עם מוסכם להם לשון: מחלת הלשון המוסכם לעם אחד: חזל קודם לזה הי' לשון אחד וספה אחת לכולם והוא לשון הקודש מוסכם מאדם הראשון אשר רוח ה' דבר לשון הקודש והנחתו: כמ"ש ויקרא האדם שמות וגו' ונאמר וכל אשר יקרא לו האדם בשם מי' הוא שמו: והמורה צפ' ל' מה"ג כתב ז"ל וממה שגורף שמדעיה ותמערער עליו אמרו ויקרא אדם שמות וגו' למדנו שהלשונות הסכימות לא טבעיות כאשר משנו זה עכ"ל' וח"כ לא רמזו הדבר כי צמנס דור הפלגה כל הארץ דברו בצמנת אחיהם אדם הראשון: וכאשר נטחה לשונם צדור הפלגה כל העמים טיש לרדפו פנה צמסמת לשונם מלמד עזר ואצדדים

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד יד

ס איך לא יפגוש עליו. מלשון סכין פגים שזיגרי חז"ל. כלומר ראו שיכנס הרב רבן זלמן ומסרו מעט צלמונתך כמו פגם. פגום לשון מסרון והשמתה נח"ש צמוסוף הערוך ערך פגם :

סא באומה מוחזקת : מוחזקת צמוסוף ישרים צדק השכל ומפורסמים צמכמה : שמסכימים עליו הכל כל האומות מסכימים כי איש חכם חרוז : מצלי מחלוקת צמנין ידוע שה' מצוה צו כי יש מנין כך וכך לזה הצנין ד"מ : אומה מופקרת שוטים וקלי הדעת ואומה שפילה הנשאלת מן עובדי עבודה זרה צימי הקדמונים אשר מלאו את הארץ אז ונקראים לאצ"ה חכמים המורה צפ"כ מ"ג שהיו צימי אשרה אצ"ה אשר אחרו שהשונים והכנזים הם חלקות : והם למקד קדמונים : ח"ל כאשר סגל אשרה הכל צעוד השם (מן עובדי עבודה זרה שהיו צמנו) נאמר לו ואשרה מצריכה ומקלך אזור : והי' אחרית ענינו מה שגדלה היום מהסכים רוב אצ"ה העולם להגדילו ולהתנצח צו (ר"ל צאצאים) עד שיתיים אליו מי שאינו מזרעו ואין מולק עליו אלא אשרה האומה היא השפלה אשר כשאר צלמות הארץ כנפרי התורן צקלה צפון והכוזרי צקלה דרום עכ"ל היו שפלותם מעיד על קיום ומקלך אזור ויש לפרש מופקרת מלשון אפקרותא שזיגרי חז"ל והוא לשון קלות וחולפה :

ואין אללם דבר צדור אינם מסכימים על דעה אחת בעבודתם והדברים שאומרו צוה לא יאמרו אותם על אומות ענינים : רק לחזק שקרות דתם שהשמים הם עובדים אותם הם קדמונים ולכן הם מפליגים בצדו השנים כדי לדחות דברי הפלמינים צדוה העולם ואצ"ה התורות : כאשר הם מכניסים אותם צלמייהם שחאחר הם עובדים לצלמי השמש והירח ע"כ נלחמים להאמין שהם קדמונים : וכמו שגם אחת מודה צטות ושקרות חלליהם כך כל ענייניהם הכל וכזו : והרת"ס ז"ל צמורה שם האריך לפרסם קלון דעתם וטעותם : ואמר שם שנאלף צפסרי עבודתם שחמד מנציחו אשרה פסקה נצואתו על זמן מה : ואח"כ הגידה לו האשרה היא שהי' לה ריוע עס

ס אמר הכוזרי ואיך לא יפגים עליו אמונתך זאת מה שאומרים אנשי הודו כי מקומות יש אצלם ובניינים : וברור אצלם כי יש להם מאות אלפי שנה :

סא אמר החבר הי' זה מפגים עלי אמונתי אלו נצצא זה באומה מוחזקת : או בספר שמסכימים עליו הכל : מבלי מחלוקת במנין ידוע : ולא ימצא זה אך הם אומה מופקרת ואין אצלם דבר כבוד והם מכעיסים את אנשי התוורת בכמו או הדברים כאשר הם מכעיסים אותם בצלמיהם ואליליהם ותחבולותם ואומרים כי הם מועילים להם ובוזים למי שאומר כי יש אצלו ספר מאת האל"הים וחברו כזה ספרים מעטים חכמים יחידים מבני אדם נפתח בהם מי שדעתו קלדך נקצת ספרי ההוכרים שכותבים בהם מנייני עשרת אלפים שנים (נ"א עשר"ת) או כמו ספרי העבודה הנבטית שזוכרים שם שמות ינבושאור : וצג"ת ורוא"ני : ואמרו כי היו קודם אדם : ושינבושאור הי' רבו של אדם הראשון והדומה לזה :

סב אמר הכוזרי אמרו כי טענתי עליו באומה מופקרת : וכעם שאינם מסכימים על דעת אחת : והיטבת התשוב' כוזר : מה תאמר בפילוסופים והם כאשר הם מן המחקר והדקדוק והסכימו על הנצח"ות והקדמ"ות (נ"א הקדמות) לעולם ואין זה עשרת אלפים ול"א אלפי אלפים אלא דבר שאין לו תחלה ותכלית (נ"א אינו) :

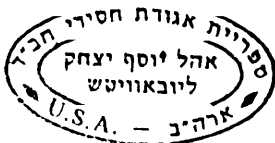
סג

היצרות וכס דחלים שהוא הי' רוצה להיות אלו"ד צמקומה : ולזה שיכתוב לכל הדיינים שיטפשו ציניהם ויאמרו ח"ה הוא הטוב בצמטיהם וכדומה לזה הצלי הצלים : וצחים למי שאומר וכו' ומאחר שהם מקללים דת אשרהם אצ"ה נמקיים צהם ומקלך אזור להיותם נצזים

וספלים צארץ : ההוצרים החוזים צנכזים כמו ויושנך הוצרי שמים (ישעי' מ"ו) : מניני עשרת אלפים שנים צספור דצרי הימים כדי לחזק שטותם צקדמו' העולם : שזוכרים שם שמות וכו' וכל כוונתם להכעיס אצ"ה האמת האמיני יהדות ומאחר שלא עס צינות הוא ע"כ אין מהם טענה כי אין מציאות ראוי' מן השמים :

סז אמר כלומר צזאת יפה דצרת :

כי טענתי עליו צחתי ליקח ראוי' והיטבת התשובה שאלדבה מאחר שכל העולם לא יאמרו הקדמות מלד צוערים צעם ומעט הכסילים אשר צקלה הארץ נמצא כי הקדמות אינו רק דעת שוטים שצעולם : מה תאמר צפילוסופים הלא עס היותם מועט' וקטני ארץ כמה חכמים מחוכמים : והם כאשר הם וכו' כלומר נודעים ומפורסמי' צחקירה ומדקדקי' לזקק האמת ולא יצדו דברים לחזק דתם : והסכימו כי ר"ל שאצ"ה מי שאינם על דעה אחת ומחלקים צע"כ נכו' צס"י י"ג עכ"פ והשוו כולם שהעוב' קדמון : ואין זה עשרת כלומר יותר ויותר ירחיקו יהדות מן הדיינים כי אומרים שאינו נופל תחת הזמן כלל רק שאין לו תחלה : ותכלית ר"ל למנין השנים שהעולם עומד אין לו סוס מספר שיכלה והוא ענין אין תחלה והכל אחד וגם יש לפרש תכלית על שלא יחמד העולם רק יעמוד לנצח מאחר שאינו הוה (ר"ל נדח"ה) אינו נפסד כמו שהוא רגיל צפי הפלוסופוס ונמשך לנצח"ות הכלמיות והקדמות שלפני זה : ודע שהפלוסופי' שזכר היינו ארס"טו והנמשכים אחריו כי הוא החל להיות צבור ליד את הצדיות על חלונת הקדמות : אמנם חלפוען הקודם לו וסייעתו האמינו צדוה העולם וצמעה צראשית מלד שהאמינו צמומר קודם כנו' צמורה פי"ג מ"ז ולקמן סי' ס"ז צדרי התנצ :

אוצר

מאמר

כוורי ראשון

נחמד

סג **אין** להאשים אותם. ודאי שלא נמרד ונמעל פנה לבס להאמין הקדמות כמו חכמי הלצ"ה המעפילים באמונה זאת לקיים עבדיהם אבל מחמתם ודעתם התפשית מצלי מורה דרך להם וקבלת אמוניהם היא הציאתם לטעות הזה. ונמשכו בזה אחר דעת אבותם חכמי הלצ"ה אשר היה יאלו: שלא נחלו חכמה. חכמת סתרי מעשה בראשית אשר היו למורה ליחודי אגולה אצל מפי חכם כנז' צס"ו מ"ז: ולא מורה עיניהם לא ראו ולא קבלו מאונתם מעמד הר סיני והפלא הגדול והנורא אשר מן השמים השמיע ה' אליהם את קולו על הארץ. ולפיכך הלכו צעירות לבס להאמין אל אשר יצאם מקודתם: השוכני' בצפון ואין זה מקום השפעה לרוח אלקי' דק צ"י הנקרא גוף חיות אשר ירש שם צן נח כמ"ש צס"ו ז"ה ז"ל שם היה סגולה נח מפני שהוא יורש האקלימי' השווים אשר אמלגניתם וממדתם ארץ כנען אדמת הנצואה וילא ית אל צפון וחס אל דרום ע"כ: ולא היתה החכמה ציון וכו' שמה תאמר אף תקטן צעניך מעלת בני יון. והלא חכמתם מלא בנייהם וכל הארץ יצאו ללמוד חכמתם בכל שבעה מיני חכמות. וח"כ ראוי להאמין בכל אשר אמר. לזה רמז לו כי לא מלגס יאלו הדברים בכל שאר החכמות: מעת שגברו וכו' אלכסנדר מוקדן לקח המלוכה מריוש הפרסי: ואל פרס מנשדים. כורש לקח

עם הספרי' כי דבר כזה לא ניתן לכתוב רק קבלה צ"פ בשמה זה נודע:

סד **וכי** זה מחייב וכו'. תאמר מה שתאמר עכ"פ בכל יודעים שארסעו מלד עלמו ה' חכם גדול והרי הוא הליד יד לנאר קדמו העולם מה הקשים פלוסופיים:

סה **כן** ודאי שלא לאמין לו: מפני שהטריח את שכלו. ר"ל השכל שה' לו עזרו לרעה ויך לאחור ולא לבנים כי אין כח בשכל אדם לעמוד על זאת המקור' העמוקה מלד שפע הנצואה וקבלה אמתית: וחשב נחלת העולם הוא ה' רואה לקרב אל שכלו ולהצין ענין הנצואה בעולם: וסופו מורכבו כי הכלל אלל הפלוסופים כל נצרא נפסד וצחק כל שאינו נצרא אף קדמון הוא עומד לנח' ומפני זה ה' קשה ליייר לו התמלה. כי חמר מאחר שהגלגל לו תנועה סנונית אין צד דבר מן ההפך א"כ אינו נפסד שהפך (ר"ל כמו המורכב מל' יסודות שהם הפכים זה לזה) הוא סבת ההפסד. ומה שאינו נפסד אינו מתכווה וכונו שזכר בשמו המורה צפ"ד מ"ח צ' דרך הג': כאשר ה' קשה ג"כ הקדמות ר"ל שמה שקשה להאמין החדש מחמת קושיות פלוסופיות כמו כן קשה על אמונת הקדמות והמורה צפ"ו מ"ח צ' ביאר שיתר קושיות ישיגו למאמיני הקדמות מאשר ישיגו למאמיני החדש: הקשותיו רחיותיו: הנוטי' אל הקדמות. הראיות

סג **אמר החבר** הפלוסופים אין להאשים אותם מפני שהם עם שלא נחלו

חכמה ולא תורה מפני שהם יוניים. ויון מבני יפת השוכנים בצפון. והחכמה שהיא ירושה מאדם. והיא החכמה המוחזקת בכח אל"קיי. איננה כי אם בורע שם שהוא סגולת נח. לא פסקה החכמה ולא תפסוק מן הסגולה היא מאדם ולא היתה החכמה ביון. אלא מיצח שנברו ונתתקה החכמה אליהם מפרס. ואל פרס מכשדים. וקמו בהם הפלוסופי' המפורסמי' בימי' ההם לא קודם לכן. ולא לאחר מכן. ומעת ששכה המלכות לרומיים לא קם בהם פלוסוף מפורסם עד עתה:

סד **אמר הכוורי** וכי זה מחייב שלא נאמין לארסעו בחכמתו:

סה **אמר החבר** בן מפני שהטריח את שכלו ומחשבתו בעבור שלא היתה בידו קבלה ממי שיאמין בהגדתו וחשב ברחלת העולם וסופו (כ"ח עד עט) והי' קשה על מחשבתו לצייר ההתחלה כאשר ה' קשה ג"כ הקדמות. אך הכריע הקשותיו הנוטים אל הקדמות במחשבתו המופשטת ולא ראה לשאול על מנין יגני' בני שהי' לפניו והיאך נתייחסו בני אדם. ואלו היו הפלוסופים באומרה שינהל מקובלות ומפורסמות שאינו יכול לדרוהר אותם ה' מתעסק (כ"ח מה"ק) בהקשותיו ומופתיו לחזוק החדש עם קשיו כאשר החזיק הקדמות אשר הוא יותר קשה לקבל:

סו

המלוכה הנצטרך מן צד. ועם הממלה נלקחו כל ספרי החכמה. וארסעו שהי' מלמד אלכסנדר מוקדן כנודע בנינו לידו כל הספרים וכבר נודע כי החכמה נעמקה לבקשים מנני ישראל. וכבר אמרו שכל ספרי שלמה הגיעו ליד ארס"טו. והתברר העליוס זה צמתה לשוני בי ממילא מוצן הן הכסדים זה עם לא היו לא חלו ולא ילדו החכמות מעולם אף הגיעה להם ג"כ מהאמונה אשר שלטו עליה והם בני ישראל וצס"ו ס"ו תאמר צ' ביאר זה צפידוס: ונעמט ששנה המנוכות לרומיים צימי לולייאנוס קיסר כ"כ הרב צעל קיל יהודא: לא קם צהס פלוסוף. וזה רמז כי לא צכת מחמתם אשר היצאו מלגס נברו חיל בכל החכמות כי כאשר נלקחו הספרים מהם לרומי במרחיה חכמתם וא"ללמה לא הגיעה להם ג"כ קצת חזק העולם

שעל הקדמות היו נראים צעניו יותר מכריעים: צמחשבתו המופשטת הערומה מצלי קבלה מאזותיו שאדרבה כולם האמינו הקדמות כחק הלצ"ים. ומה יענה האדם להכל דמה להקיף שגרו צענינו' אלק"יים להתהיך בחקר תהום צעיונו להוכיח החדש מלכו: ולא ראה לשאול. לא פנה לנו לחקור על מנין שנות עולם. כי הספיקו לו כנזי הלצ"ה והספרי' צשנים רבים מאוד נכזר צס"ו ס' ואף נמייחסו בני אדם אחר שלטת בני נח כי ומסתמא ה' מולא צספרים קדמונים ענין וחה. ועכ"פ לא ה' מולא סוס ספר לפני זמן הפלגה. והי' נותן דעתו על מה זה: עם קיי' חצ"פ שיצ נגדו קושיות לרעתם: יומר קשה לקבל. וח"ל העורה צפ"ו ר"צ מ"ח צ' כאשר התנצר אללנו שזאת השאלה. והיא

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד טו

והוא חס השמים הוויס (ר"ל זרואים) או קדמונים' אין מופת על אחד משני הסותר' צה' וזיארורו הספקות (ר"ל הקוסיות) המתמיינות לכל אחד משני הדעות' הראינו לך שדעת הקדמות יותר רצ ספיקות ויותר מיוק צמה שראוי שיאמן צחק הסס (ר"ל ציכות

הס"י) מחובר (ר"ל נוסף על זה) להיות המדוש דעת מזרהס אזינו ונציגו משה דנינו עליהס השלו' וכו' עכ"ל :
 הו' וכו' יש צמופת וכו' .
 קסצר שארס"טו
 הציא מופת על הקדמות ולזה הוקסע לו וכו' יש צמופת הכרעה וכו' דבר שצא עליו כבר המופת' היוכל השכל לזון על הפך הדבר עד שהכרעה מתפשט ותקוצל צשלו' וכמו שאמר המצר שאלו ה' ארסטו צלומה שקבלו המדוש ה' מחזק המדוש צמופתו' הלא אין אחד המופת כלום' וממ"ז חס יש מופת על המדוש חזק הכריע הקדמות' וחס יש מופת על הקדמות חזק ה' יוכל למזק המדוש :

סו אמר הכוזרי וכי יש צמופת הכרעה תחפשט בשכל :
 סו אמר החבר וכי מאין לנו מופת בשאלה הזאת הלילה לא שתנא התורה כמה שידחה ראי' או מופת' אך תבוא התורה כנפלאות ושנות המנהיגים לבריאת הדברים או להפך דבר ו דבר אחר' להורות על חכמת בורא העולם ויכלתו לעשות מה שחפץ ובעת שיחפוץ' ושאלת החדוש והקדמות עמוקה' וראיות שתי הטענות שוות עד שתכריע החדוש הקבלה מאדם ועד משה בנבואה אישור היא ספק יורו נאמנת סן ההקשרה' ואם ה' מצטרך בעל תורה להאמין ולהודות בה' יולי (צ"ח אינו) בחומר קדמון ועולמים ובים קודם העולם הזה לא ה' בזה פגס באמינות' כי ה' טאמין כי העולם הזה הוא חדש מזמן ידוע ותחלת האדם אשר היו בו אדם וחיה :

סח אמר הכוזרי די לי נאלה הטענ' המספיקות (כ"ח הדגנים המספיקים)

בשער
 וחומר זה אין לו תחלה' והוא יסוד וחומר להעולם ככלל' והקצ"ה מנייר ממנו עולם לפי אשר תחיו מחמתו' וכשעומד זמן מה לפי גזירתו מחזירו לחומר' ומנייר ממנו עולם וכן היו עולמות צלמי תכלית קודם העולם הזה לפי עקשית הדעה הזאת' וזאת הדעת האמין אפ"טון שקודם ארס"טו' והמורה צפ' ק"ה ח"צ כתב דומה לזה ח"ל חמס' חס יאמן הקדמות על הדעת השני והוא דעת אפלטון והוא ששמים הוויס ונפסדים הדעת ההוא לא יסודו יסודי המורה ולא תמשך אחריו הכונת האותיות (ר"ל הכס' שנתורה) אצל העצרתס (ר"ל אפטריוס סיחיו) ואפשר שיפירסו הכתובי' עליו וימלאו לו דמיונות רבות צמחוי המורה וזולתם שאפשר להתלות צהס וגם יהיו לראי' אצל אין הכרח ויחיד אומנו לזה וכו' . וכל עת שלא יתבאר זה בדעת צמופת לא זה הדעת נטה אליו ולא הדעת ההוא ג"כ נציע אליו עכ"ל : ותחלת האדם תחלת המשך מין האדם : אדם וחיה אשר היו יוצר כפיו של הקצ"ה ומשם החל האדם לרבו ע"פ האדמה צמולרת זכר ונקבה :

סח די לי וכו' הכוזרי מלך עלומו כבר מאן להטות אין דצדרי הפלוסוף צס' ח' . אך עינו מה נגד המצר כדי להוליא ההרהור מננו ממה שיצקה נפשו לאהבו אותס חממת מתמסס' ע"כ הורה עמה שצד ילא הספק מלנו ודברי היספיק

סז ומאין לנו מופת בשאלה הזאת' היתכן שימלא מופת בשאלה רחוקה כזאת' וארס"טו עלמו לא

מלא לנו לומר שיש לו מופת צה וכו"ס המורה צפ' ט"ו מח"צ שהמופת הוא מה שכל ההקדמות הס אמתיות צלי ספק והס כמו המוחשות כמ"ס צס' י"ב צפירדוי ומאין לנו הקדמות כאלו לענין קדמות העולם : שחכא המורה וכו' . הלא התורה צחה ללמד לאדם דעה והשכל ולתת לפתאים ערמה ומשס מקור החכמה והצינה' ואין תעלה על דעתך שתורה להאמין דבר שהשכל מבחישו מחמת ראי' או מופת המכשכש כנגדו : אך מצא התורה כנפלאות' והיא המלמדת אותנו דרכי המופת מהקדמות אמתיות שסס המוחשות ר"ל מה שהמוט רואה שהקדמות המוחשות אין אמריהס שוס ספק והמופת הנצנה מהה לא יתכן שיסתפק צו שוס אדם כנודע' כי צלו הנפלאות לשנות המנהגים צדריה דרי' כמו שהיתה מכת כניס שנצרחו כניס לפי עשה' וכמו ירדק המן שנברא מחלל יורד מן השמים : או להפך דבר אל דבר' כמו שהפגנו המיס לרס והמטה לנחש : להורות על חכמות הצורה לזאת יקרא חכמה בי מה' לוקחה זאת והיא מיוסדת על מכוני האמת : לעשות מה שחפץ וכו' . זה מופת שאין אחריו כלום לענין מדוש העולם וכמו שצברו והולך : וראיות שתי הטענות שוות כלומר לא כמו שצלה על דעתך שיש מופת בשאלה זו מלך היקף השכל כי כמו שא"ל לשכל האדם להאיז מופת על המדוש פשיטא שאין מופת על הקדמות כנו' צסוף ס' ס"ה ומעמה עמדה הקבלה כלור מעיו להכריע המדוש : ואם ה' מלטרך

תספיקי' לטכך דעתו : ואם תארך חזרתי וכו' ואם יתחבר עמו בצורך זמן יותר : הטענות המספיקות . הוא החלק הב' שאמר המופת הנקרא גלות' ונקרא סימון' והיא היא' הנצניית יול הקדמות מפורסמות כמ"ס צסי' י"ג והנה הכרעת הדעות מלד נגזרת משה

הנראית ציורת המלה לפי קטנותה אך כל אשר תקנון הציורה יהי' כח המכמה וסיכולת נראה צה יותר ותקנון הצורה יותר נפלא עכ"ל . ולפיכך אם מנח טענה זו יצוא האדם ליעול את השם לזרד שיש לו חזור עם הצורה הלא נאלמ לו יתוש קדמך בפליאות הציורה :

טע בדבריך זה שנגנסת לעשן מרמשי

האדמה בפליאות הציור' צבה . כל צפן שהוספת משונה לדבריך מאחר שתרצה כי יש דנקות וחזור להצורה אפי' לפחות שציורים' וכ"ס צמין האדם : האלה מיוחס וכו' האמה מעריך צמחצמך החכמה הזאת שנקטני ארץ למחלת הכוכבי' או הגלגלים חלילה שתאמר שמהם ילאו צריאת כל דבר על הכונה הזאת הנוראה ומהם ילא הציור הנפלא אשר להם צתכונת האיצרים וסיוורם : או לזולתם . כמות השכלים או השכל הפועל הצדוי לפלוסופים :

היכול המשער . ששם היות שע"י התנועות השמימיות המעשה נגמר ע"י פעולתם צחמימות וקדירות והלמות והיצבות אינו צדעת וצחכמה מהם כמו שלא ידע הגרזן והמקצת פעולת הפועל צו' וה' לזרד הוא המעריך והמשער שיעור נמות הצורך לכל אחד מן היסודות והחוס והלמות והדומה לה

דיוק גדול צוי מוספת וחסרון וזכור זה עוד צדצדיו סי' י"ג ח"ג :

ע פעל הטבע . כך פועלת הטבע מעולם צחומר השפי :

עא ומה הוא הטבע . הלא על זאת שאלתיך . מי נחך למסד המולדות וצוירם חכמה . ומי שם צסודר הזה הנראה ממיד צינה :

עב כח מן הכחות . כלומר כזר יש כח שיפעול ד"מ צנריד חטה הנורעת צרף שילא ממנה שכלים' וכן צינת הרצן כשיתחמם ילא הרצן על מה שהוא צצוירו וכן צכיוולא צזה צכל הצדדים : ואין אלו יודעים . שאין אמתו יודע כילד ואין יגורם הטבע דבר הנפלא הזה :

עג אבל יודעים צו כידיעתינו . כלומר כמו שאין אמתו יודעים ומה שצצויר פי' מלת טבע כך הפלוסופי' עצום יצטו צשפתם מלת טבע כפי מאמר הבמון הקוראים אותו צסם זה כי לא ידעו מה' ואחריהם ירלו אותו הפלוסופי' ולצם לא נכוץ עצום להצין מה יצדרו צזה :

בשער הזה ואם תארך חברתי עמך אטריחך להראות לי הטענות המספיקות . אבל שוב אל לגול דבריך והיאך החחוק בנפשכם הדבר הנדול הזה שיהי' לבויר הגופות . והרוחות . והנפשות . והשכלים . והמלאכים . אשר נתעלדה והתקדש . והתנדל . מהשנת השכלים כ"ש מההושים' חבור עם הנריאה הזאת הנכונה (ניח הנמנז) חצוננה בחמרה ואם היא נפלאה בצורתה' כי בקטן שבוטשים מפליאת חכמתו מה שאין הדעת משוגת אותו :

טס אמר החבר בדבריך זה לא היוצרכתי בדברים (ניח הנכמתי אל דניסי)

ובים להשיבך האחה מיוחס זאת החכמה הנמצאת בכריאת הנמלה דרך משל אל גלגל או אל ככב . או לוורתו (ניח לזולתם) מכלתי הכורא היכול המשער אשר נתן לכל דבר חקו מאין הוספת וחסרון :

ע אמר הכוזרי וזהו המיוחס אל פעל הטבע :

עא אמר החבר ומה הוא הטבע :

עב אמר הכוזרי כח שחכחות על מה ששמענו בחכמות ואין אנו יודעים מה הוא' אבל החכמים יודעים אותו בלי ספק :

עג אמר החבר אבל יודעתם בו כידיעתינו . דרד

אחד רק זכר שם הפלוסופי' ושם העברי' : מהשנת השכלים' שחפילו התלך העליון אינו משיג עצם כחודו וכ"ס שכל הפועלי' וכ"ס האדם המושפע ממנו לפי דעתם' וכ"ס שהמושים ושינו מראות ה' : המגונה צחצרה' החומר לא יהי' בעלם השמים' אשר לפי דעת פלוסופי' להם ג"כ חומר אך זך ונקי . אף לא כחומר הכצבי' המאירי . אצל חומר מגונה שהם ד' יסודות היותר גס ועצ שצנפות : ואם היא נפלאה צצורתה אעפ"י שיש פלא גדול ציורת גוף האדם ואיצריו ותכונות חלקיו' ושמה תאמר הרי מצברי אחיה אלו"ד שאף שהוא גס ועצ ה' הוא גשאו ויטוננה על הענין הנפלא הזה וע"כ הוא מפני שיש לו להצורה חזור עם החומר : כי בקטן שצדמים וכך קסצר שלא מן השם הוא זה הפלא צבה קרובה ממנו אצל הוא צדרך הטבע כלומר צסי' ע' שא"כ הרי גס צכל רמס האדמה היותר פחומים יש מפליאת חכמת היצירה צסם מה שאין הדעת משגת' ח"ל החסוד צעל ח"ה צשער היחוד מ"ז' הכמה נראית צקעני הציורות וצדוליהן כי כח החכמה הנראית ציורת הפיל לפי גדול גופו אינו יותר נפלא מנח החכמה

זאת התנועה היא מפסדת העלם הזה הרי אין התנועה זו ר"ל בתוכו רק מצחוק ואין זה טבע ורק נקרא צבט טבט מה שהיא מקור וסנה לכל ההסתנות והיא צחות הדבר אשר היא נמלאת בתוכו דוקא. ו"ל המורה צפ"י מח"צ אשר שהזכיר מענין כח הלומה ונפש התי

והמזדברת. שאלה בשתבון אלו הכחות נמלא' שני מינים הווית כל מה שיתהווה. ועמידת המתהווה הכוח ר"ל שפירט מינו תמיד ושפירט אישיו זמן אחד וזהו ענין הטבע אשר יאמר שהוא חכם מנהיג מבטיח צהמלאות המי נמלאות מחשבות מחביו נשמירמו והממדמו צהמלא כחית נותנות לורה הס סבת מליאותו וימות ונות הס סבת עמידתו ושפירטו הזמן עכ"ל וכן הס דברי המצר בתאמר ממשי סי' יוד צנחור יוטר :

עד כאלו הוא אומר. כלומר עדיין לא פירשו סם הטבע. ולינו רק כמפליג בדברים וכאומר שכל דבר שיש לו תנועה מעלמו. ר"ל מעלם הדבר לא ע"י אחר מצחוק. וכן הנמה מעלמותו ר"ל בתוך עלם הדבר ההוא : יש לו סנה מה' יש דבר המצבצ והגורם זה : והסנה ההוא קראו אותה טבע. ועדיין אין אמנו יודע מה צקשו צנה הסם ומה צלו לומרנו צו. מאמר שלא פירשו מי הוא הכח הזה :

עה עם דיוקת רב והצדל וכו' כבר זכר אפן רט"ד צנני מהשטע פ"א מקום עיני צלות הכנסה. שהנה אמרו שגדר הטבע הוא מה שהתמלת התנועה מתוכו. וע"י קסה הלא הספן שצחוק הספינה והוא מניע הספינה אף לנו נאמר שתנועת הספינה היא צנבע. מאחר שהתמלת התנועה מתוכה והוא הספן שצחוק הספינה. ולא ישיב הלא הספן אפשר שי"א מהספינה ופירד ממנה. אף אמה אמור לו גם נפש המי וכן הלוחה ונשמת האדם אפשר שי"א ויפירו ממנו. ועיקר המשיבה נאמר שהטבע היא המעמדת עלם הדבר על מה שהוא והוא המתנועע אותו ראשון ואחרון כי הלוחה לא הי' צמח ערם גיאלת אינו הכח הזה והכח הזה הוא ראשון אשר נביע אותו ונללאת הכח הזה ממנו נמשלל הלוחה ואי אפשר שישוב אליו עוד וכן הוא צנפס המי ונשמת האדם שלא משוב עוד אל הגיף רק צדלון ה' לא צנבע. משא"כ צספינה הרי הי' אפשר שתנועע קודם לזה הספן ואחריו מספן אחר. עוד זכר סם ספן אחד וז"ל וכן צנה שיקור עליו צמה שאמר זה חס כל מניע צכל אחד מן הענייני' הטבעיים הוא זולת המתנועע או חס יש צכאף דבר יניע עצמותו כל זה צמתי מוקף לזה הכדר רולה לומר צדיעה הראשונה צדיעותו עכ"ל. ולזה כיון המצר צמ"ס וידבר' מצהילים ר"ל שיש צזה וויכוחי' רצים ועיונים לפי דרכם אל העולה מידיעתם צנבע צדיעה ראשונה הוא זה :

ע"ו א"כ

גדר אותו הפלוסוף. סם גדר הוא ענין המצאר הננת כל דבר ההוא עד שיצדיל צינו וציון זולתו מן הדברים ולא יטעו צו כמו הגדר המקיף מין אחד מן הזרעוני' והצדיל צינו וציון אשר המיני' שלא יתערב צסם. ד"ת כשתלמד מלת מי אפשר שתכונת אל האדם. ואפשר אל צעלי חיים. וכשתלמד מדבר. הרי עשית גדר לצדריך ההוא האדם דוקא וכן גדרו מלת טבע כענין שמצאר : התחל' וסנה. כל דבר המקיים עוקר הענין ההוא נקרא התמלה לו וכן נק' סנה כמו שתאמר ד"ת כי הלצ התמלת המי וסנמו זכ"כ המורה פ"ל מח"צ :

גדר אורחו הפלוסוף. כי החתלה. והסברה אשר ברה ינוח וינוע הדבר אשר הוא בו בעצם ולא בטקרה :

עד אמר הכוזרי כאלו הוא אומר כי הדבר אשר ינוע מעצמו וינוח מעצמו יש לו סנה מדי. ברה ינוח וינוע והסברה ההיא היא הטבע :

עה אמר החבר זה הוא שרצה לומר עם דיוקת רב ודקדוק ודפרוש בין מדי שיפעל במקרה מ"ה (נ"א עין מה) שיפעל בטבע והדברים טבהילים השוטעם אבל העולה מידיעתם בטבע זה הוא :

והמצב צהולך ממקום למקום נאמר שהתנועע ההולך הזה וכן צדבר דומם שנתמק ממקום למקום ושייה מצבו נאמר שהתנועע אל צדך כלל כל ההסתנות כגון הלימה ונידול והיתוך ויציות והוקוף הכל נק' צסם תנועה וכן הוי' והפסד הכל נכנס תחת סם תנועה מלצד כי תנועת המקום הנקראת תנועת ההעמק היא הראשונה והקודמת לכל התנועות צנבע (זהו ציאר המורה ריש ח"צ הקדמה י"ד האף שיש צזה מקום עיון אינו שייך לעניינינו). וכן אמרו כי כל תנועה אשר תנועתה ומנומתה הוא צחוק אותו הדבר ממש כמו הלימה וההתוך שמתנו ומתוכה יכו'. וגם סם תנועות המתיימי' עלם הדבר הזה שהוא על ענין הזה ד"ת לולי הלימה צלומח לא הי' הלחמ זה צעולס. וכן היתוך ר"ל כיוסם אותו הדבר ויפסד הוא ג"כ ענין הנמשל העלם הזה. וכן תנועת המקום אשר לצ"ח אשר יתעורר ללכת אחר חפלו והיא מתוכה ג"כ (לאפקוי התנועה המביע מצחוק כגון אדם המושך את הלחמ או הצע"ה ממקום זו היא תנועה מצחוק) וצמחאי' שהיא לקיוס עלמו כגון צקסת המהלכה והצריחה מן הדבר המזיק לו כל אלו התנועות נקראים צסם טבע ר"ל הכח המעורר אותם על זה הענין וכן הלוחה וכו' הוא גק' טבע. ולא צמקרה כגון אמר ועשה ממנו צגד הג' התנועה הזאת צצנצד היא מקרה קרה ללמר מן המללכה וסבת התנועה היא מן הפועל. ואפילו רופא המרפא עלמו האף שהסנה אשר קצלה זאת הרפואה היא מזג הרופא. והסנה אשר המליאה הרפואה הזאת היא שכל הרופא וזה קיוס לעלם הרופא. מ"מ הכמת הרפואה אינה מלד עלם הרופא כי ינוקין כלל האדם להתקיים מצלי שיחי' להס שכל על הרפואות. הרי זה לע"פ שהוא כח הרופא עכ"ז הוא כח צנדל ממנו. וכן כל דבר המציא התנועה או המנומה ללימה צצרה צאוקף שאותה התנועה או המנומה הוא קיוס למין צצרה מהנצדלים או הססדו צעמו כדרך כל הארץ ר"ל כשיש מציר יעומת המי צעמו מצלי שיצוא זה ע"י אחר מצחוק שלא לע"מי

עו א"כ רואה אני * אם זה כוונתם לקרוס טבע לשיעור השפיע היורדת לעול' הפל' ח"כ לחננו תועים צמנו' ה"ה של טבע ועל מה עשו ככה כי צמנו ר"ל שמו חותנו ר"ל מצו האדם הנקרא צמס טבע הפועל צו צלי שכל והנהגה כמ"ס המורה צ"ט ע"י מח"ג

עו אמר הכוזרי א"כ אני רואה שהרעוני בשמות אה ושמונו משתתפים נ"א וישמנו משתתפים (ואפשר לתקן ושמנו מתחתיים) עם הכורא באשרנו הטבע חכם פועל ואפ"ש (נ"א טעם לומר) בורא על טעם דבריהם :

עו אמר החבר כן הוא אבל יש לסודות ולשפש ולירח ולככים פעלים על דרך החמסה והקוור וההרמבה והיושב והתלויים בהם מבלי שניחם להם חכמה רק עבודה. אבל הציור והשעור וההזרעה וכל אשר יש בו חכמה לכונה. לא יתייחס כי אם לחכם יכול משער (נ"א היכל המשער) ובי שקורא אלה שמתקנים החומר בחמוס ובקרוור טבע לא יזיק. כי שמרתיק מהם החכמה כאשר ירחיק מהאיש והאשה יצירת הולד בהתחברו. אך הם עוזרים לחומר המקבל (נ"א לקבל) צורת האדם והצורה מאת המצייר החכם. ואל יהי רחוק בעיניך הראות רשמי עיניים אלקיים נכבדים בעולם הזה התחתון כשיהיה

מן היסודות והמוס והיוצג והנחות * אשר מזאת הסבה חין אחד מהם דומה לחצרו : וההזרעה כח המוליד אשר צל זרע אשר יזרע וצרע צע"ח להוליד כדמותו : חכמה לטובה שנעשה צחכמה לכוננת המועלת והתיקון : כי אם לחכם המשער.

צלמי לה' לצדו המשיגים בכל פרט ופרט. וכמ"ס חז"ל המלאך הממונה על ההריון נוטל הטפה ומצמידה לפני הקצ"ה וחומר לפניו רצ"ע ע"פ זרמה תהא עלי' חכם או טעם וכו' (גדה פ"ג) וזהו שאמרו הטבע חכם ופועל הוא הקצ"ה א"פ א"פ וזלמו הפועל דבר מה או שיצין סוד עלמו צוה : ומי שקורא וכו' ר"ל שסס זה נחמד בשאלה ג"כ על המתקנים החומר שסס הגלגלים והכלבים ופעולת היסודות : לא יזיק חין צוה ע"כ כששמרתיק מהם החכמה * אם לצו נכון עמו להצין כי לא מחכמה יעשו זאת רק ככלי הפועל ע"י האומן ועכ"פ עיקר השם זה של טבע נחמד על הצורה ית' * ולאמנו נקרא חכם הטוב המממיר והנמשך ממיד צעולם צקיום הצדיות צמס טבע מאמר שאנו מורגלים צו' אצל איש נכז יצין כי פועל ה' כל זאת

ואין הפרש בין הכס לטבע צהשגת ה' ותמלו צפעולמו * אלא שהטבע הוא פועל צתמידות והנס צעת הצורך לו כי חין חלוק צין שלוח מים על פני חולות הגרסה לנו ממיר וצין הולאת המים מצור המלמש צעת הצורך להמון רב שהעולם ומלוחי כזען עליהם ונצרא צציל ישראל כמעשה שהי' צמדצר וכדומה לזה * עד שאני חומר שהטבע הוא צמדרגת נסים רבים מתמידים ותכופים זה לזה צלי מספר * ואין להשיג הלא הטבע אינה מצמת צפעולמה וחי' כלריק כרצע * וזרע חטים גזונים ראוי שלא ילמחו * וכי יתרחש ניסח לסקרא * זאת היא שאלת הצל כי העולם כמנהגו נוהג כדי שלא לצל הצמידה וכמ"ס חז"ל ראוי הי' שהצא על אשת חצירו שלא תתעצר אלא עולם כמנהגו נוהג ושוטי' שקלקו עתידין ליתן את הדין ועוד ארצ מזה אי"ה : כאשר ירחיק מהאיש והאשה וכו' ר"ל כמו שלא ימצא מי שיהי' שוטה כ"כ שיאמר כי הולד הנולד מחצור האיש והאשה הוא חמתה כמתמם של זה האיש והאשה : אך הם עוזרים הם יעשו פעולת עבודה ע"י רוח התאוה הנעוה צהס מנפש המרגשת ומולוים זרעם שהוא כחומר צד היוצר צורת האדם שהוא הקצ"ה : והצורה' הנפש וכל כמותו ולויר הנוף : המצייר החכם הקצ"ה : ואל יהי רחוק צעניך הראות וכו' * מעתה חר למענה השאלה צמס' ס"ח שהי' הכח מרחיק שיהא חצור לצורה העולם עם החומר הצבה * ואמר לו הלא הראה רשמי עיניי' אלקיים * כלומר הלא מראה חותם המך ה' ופעולת חמתו הנשאלה צעולם הזה כי הוא לצד עשני

צמנו רואה אני * אם זה כוונתם לקרוס טבע לשיעור השפיע היורדת לעול' הפל' ח"כ לחננו תועים צמנו' ה"ה של טבע ועל מה עשו ככה כי צמנו ר"ל שמו חותנו ר"ל מצו האדם הנקרא צמס טבע הפועל צו צלי שכל והנהגה כמ"ס המורה צ"ט ע"י מח"ג וכן פעולת הצורה צהשגת כל דבר והשגחתו צו חף זה קראוהו צמס טבע : ולא קרצ זה חל זה ואח' עיניהם רק שמוק השם עיי' צאיף המורה צדיאורי השמות צמלת טבע ולנ"ח ושמנו מל של וכן ר"ל ג"כ שסס טבע אשר למזנו משתתף צמס טבע הנחמד על פעולת הצורה והיא היא עם ניסחמה ראשונה : צלמדנו וכו' ר"ל חוה צלמדו הטבע חכם ככוננת על הצורה : ואפשר טעם לומר צורה כלומר למה לנו לנפש פי זרות צעומק שפה לקרוס צמס טבע ולא צמס צורה : על טעם דבריהם * לפי פירוש דברי הפלוסופים :

עו כן הוא * ודאי שאלת שאמרו הטבע חכם נחמד * כלפי הצורה : אצלים וכו' השם זה של טבע לא צמנס הונח

צמנו רואה אני * אם זה כוונתם לקרוס טבע לשיעור השפיע היורדת לעול' הפל' ח"כ לחננו תועים צמנו' ה"ה של טבע ועל מה עשו ככה כי צמנו ר"ל שמו חותנו ר"ל מצו האדם הנקרא צמס טבע הפועל צו צלי שכל והנהגה כמ"ס המורה צ"ט ע"י מח"ג וכן פעולת הצורה צהשגת כל דבר והשגחתו צו חף זה קראוהו צמס טבע : ולא קרצ זה חל זה ואח' עיניהם רק שמוק השם עיי' צאיף המורה צדיאורי השמות צמלת טבע ולנ"ח ושמנו מל של וכן ר"ל ג"כ שסס טבע אשר למזנו משתתף צמס טבע הנחמד על פעולת הצורה והיא היא עם ניסחמה ראשונה : צלמדנו וכו' ר"ל חוה צלמדו הטבע חכם ככוננת על הצורה : ואפשר טעם לומר צורה כלומר למה לנו לנפש פי זרות צעומק שפה לקרוס צמס טבע ולא צמס צורה : על טעם דבריהם * לפי פירוש דברי הפלוסופים :

עו כן הוא * ודאי שאלת שאמרו הטבע חכם נחמד * כלפי הצורה : אצלים וכו' השם זה של טבע לא צמנס הונח

עשנו צמטצע חממתו • ואין לזרים אתו לא גבלג ולא מלאך שיבי' ממוצע זהות הפעולה אך הוא נעלמו ונכחדו • וכמו כן לא תרחיק טבינת ערוז צמך בני עמינו וגלוי כבודו אל סגולת בני אדם : כשיהיו החומרים ההם נכונים ושמה חממתו הלא צקען צברמשים נ"כ נראה רשמי ענייני' אלהיים וכמו שהיז צסי' ס"ח ליה סתם מולא הקושי' הזאת צלמרו כי רדאי לאו כל אשין שוין אפי' צמין האדם ולא כל הרולה ליעול את השס ינא ויטול • כמו שרלה צטצע המלויות שפמי שהחומר מוכן כן תגיע לו הצור' או הנפס' כי לא לחומר אשר הוכן לקבל צורת הלימח' לא יקבל צורת הצע"ח לא מלך קמוץ הצורא יתצרך המשפיע צטפע רצ צלי תכלית לכל הנצרכים' אך ממני שהחומר אינו כדאי לקבל צמני עמיה שהוכן אליו • וכן חומר הצע"ח א"א שקבל כפס האדם • אמנם האדם יש צו מלך חומרו הכנות לעלות מדרגו' רבות כפי חממתו ומעשיו •

עד שאס יהיו מעשיו והכגמו מתקנים גופו צערך ונענין דרכי ה' ומלותיו יהי' עוכן להציג חורח חיים למעלה חמר מותו ויש אשר יהי' משכן לכבוד ה' ויגיע לנצואה והוא תכלית השלמות • וכמו כן כשיעוצ הכנת חימרו לעצדת ה' צדך מלותיו וילך צשריות לצו אזי גררע חמרו צמרון רצ ולא יללית לכל ואך רק ירד לשאלו מעיה : וזהו שרש האמונה • מן הענייני' האלו מניע שורש העלמונה מי שילמץ צה לנהל ולנהג גופו וחמרו צמחקר הזה חמר דרכי ה' לצלמי שור' מכל המלוה אשר יצוה אותו ה' מן השמים יגיע להטוב הגדול ר"ל לחזור רשמי ענייני' חלקיו' : ושרש המרי ואשר צודה מלצו עניינים ויחמר לצקס צהס קרבת חלקיו' הוא העוצד ע"ז וישחית כפשו עד כי ילך צגיה ללמות ויצוה צציחור ויתר צסי' ע"ט :

עמ ואיך יהי' שורש האמונה וכו' • איך מענין אחד וילך דגר והסוכו תכלית הרע או תכלית הטוב :

עט כן הוא כך הוא צודאי : אשר יכונן אשר נראה להכינים : לקבל הרשמים וכו' להוריד טבינת כבוד ה' ימעלה צצני אדם : אינס ציכולת האדם • נצער האדם מדעת צמה וסיב הדגר הגדול הזה : ולא יוכלו לשער כמותם חמר זה כלפי הקרצנות על דרך שחלמר צפ' שמיני זה הדגר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' והיינו הקרצנות הצחמרים צפרדה • וכבר הי' מפורסם צכל אומות שהקרצנות הם סבה להורדת הרומניות כענין שחלמר צצלעס צנה לי צזה שצעה מוצמות וגו' עכ"ז אי' אכסר שיסער האדם כמה קרצנות

כשיהיו החומרים ההם נכונים לקבל אותם ווהו שרש האמונה ושרש המרי :

עח אמר הכוזרי ואיך יהי' שורש האמונה הוא שרש המרי :

עט אמר החבר כן' כי הדכריש אשר יכונן לקבל הרשמים ההם האלקיים אינם ביכולת אדם ולא יוכלו לשער כמותם ואיכותם • ואם ידעו עצמם לא ידעו וסניהם' אך הויתם וחבורם' והזמון להם צריך כזה אל ידיעה שלימה מפורשית תכלית הביאור מאת האלקים • ומי שהגיעו הדבר הזה וקיים אותו ועל גבוליו והנאיו בלב שלם הוא המאמין • ומי שהשתדל לתקן דברים לקבל הענין ההוא כמחקר וסברות והקשות ממה שימצא בספרי החו' והורדת הרוחניות ועשיית הצלמי' והשלסמאות הוא המסרה כי הוא מקריב הקרבתו ומקשיד הקטורות מהקשיה וסברא' ואיננו יודע אמיחתה שרואי ובמה ואיך ובאיזה מקום ובאיזה עת ומי מבני אדם ואיך ראי' להתעסק בענין ההוא ועניינים רבים ספורם יארך (נ"א ויסיח) ככסיל אשר • נכנס באוצר רופא מפורסם כי רפואותיו מועילות • והרופא איננו

סיקריז : ואיכותם מה מהמנינים יהיו או איך יעבדו צהקרצתם : עלמס עלס הקרצנות כמה וליך יקריצם : זמניהם צחיה זמן יקריצ : אך הויתם העניינים שצחס : ומצורס' חזור פרטי הדנים הנוכגי' קרצנות וכמה שורכ צסימן צ"ט ח"ל תכונות הקרצנות וליך מקריצים אותם צדמס ונתחיהס ממלכות חלוקות כולם צציחור מלח ה' שלא יחסר מהס דגר קטן ויפסד הכל כמו הויות הצעציות אשר הם מתחצרות מייחסים דקיס לא משיגים המחשבה ע"כ : והזמון להם המשכן והכהנים צצגלי שרד ושאר עניינים הנלמרי' צמורה כמסופר צדברי החצר צצליסי סי' נ"ג וצציחור ויתר צסי' צ"ט : ידיעה שלמה מפורשת • כענין שחמר צסי' צ"ט כי המשכן וכליו וענינו הרלו למטה רומניות צורה גשמית וכן צית המקדש לדוד ככל צורת הצנין והכלים שיטשו הכל צמולר מפורש להס : ומי שהגיעו' כלומר העע אשר צי צמר ה' להודיע להס פל זה צאר היטב : על גבוליו צציחור הרלו : ומגליו איך יעשה כל צדד : צצז שלס • ולא יהי' לצצו סיבה אל מחשבת גבול צעת קרצנו : ומי שהשתדל' לשון פתיווכי יפתח מרגום ארי יסדל :

לתקן דברים • לצנות היכולת ולעשות צורות להקריז שס קרצנות : הענין ההוא השפעת השכינה : והקשות מתיק לדמות דגר אל דגר : והורדת הרוחניות לפי מחשבתם : והטלסמאות צורות מיוחסות לכוכבים • וחמרו שורה זו העשית צמני פלוני • וצמוצ אלמוני • כשיוקטר לו צקטורת זה • ויתפלל לו צדברים כך וכך וישחמו לו יהי' כך וכן מן העוצה עליהם • והאריך צזה הרמז צסי' המשנה דשאלו את הזקני' צע"ז (דף נ"ד) : וצליחה מקוס וכו' • שאז צמשכן או צצית המקדש וכאשר מצוחר צדצרו צסימן צ"ט : ככסיל ר"ל אותם המצקסים לקבל העניינים צצקיקרמס ועשיי הטלסמאות דמנו לכסיל הנכנס וכו' : רופא מפורסם והנמשל צזה הוא הצורא יתצרך הרופא כל צער • והאלור הם לצח השמים והיסודות : כי רפואותיו מועילות צצר מפורסם כי בהגנת העולם השפל מושפע דרך הנוכגי' והיסודות קצירות ומחומות ושאר הויות צענייני הטבע הכל כאשר לכל הם ר"ל הכצנים והמזלות הם ככלי צצית האומן ציד הקצ"ה ככו' צסי' שלמי זה וכמה שאנו אומרים צתפילת שצת עוצי' מחורות וכו' כח ונצורה נתן צהס להיות מושלים צקצד צצל : והרופא איננו איך ה' צקצסם להורות אותם דרכי עצודת ה' לסצצ עליהם עוצבת כענין שחלמר חרחה לכס ירדאי שמי שמש צדקה ומרפא יכנמיה

(מלאכי ג') ונאמר יומם השמש לא יכבה וירח זלילה: מכוננים אל האוצר ההוא מפני שרוחן שמהם יולאים פעולות אל עולם הזה רוזים לינן הטוב מהם: והכסיל ההוא הם החזים וכומרי ע"א: הי' גותן להם מן הכלים הי' מלמדים

כפי מה שכתב צפ' תרומה צענין המשכן וזרעו ויקרא והמצנן יצק וזוהר צראשית (77 פ"ט ע"3) צמטרי תורה ז"ל צמועדו מחי היו וכו' חלא מיעודו דשלטא צהאי זמנא וכו' כד קרצן אמתקצ בלא נעלין מולקא ואתצדוק קליפין ע"ש: נפתים צנמוסי הכוכבי' עיי' צדצדרי

איננו בו ובני אדם היו מכותים אל האוצר ההוא לבקש התועלת והכסיל ההוא הי' גותן להם מן הכלים ההם והוא לא הי' סכרי הרפואות ולא כמה ראי להשקות מכל רפואה ורפואה לכל איש ואיש והמית אנשים רבים ברפואות ההם אשר היו טועילות להם ואם יודמן שיהכל תועלת אחד מהם בכלי מן הכלים ההם ישו בני אדם אליו ויאמרו כי הוא המועיל עד אשר יראו לזולתו תועלת בטקרה ישו ג"כ אליו ולא ידעו כי המועיל בעצמותו אמנם הוא עצת הרופא ההוא החכם אשר חבר הרפואות ההם והי' משער אותם כראוי והי' מצוה החולדה שיוזמן מה שצריך לרפואה מטאכל ומשקה ותנועה זמנוחה ושינה והקצה ואויר ומשיגל וזולתם ועל הדרך הזה היו בני אדם קודם משה זולתי בעש מועיר נפתים נמוסי הככבים והטבעים ונעתקים מנימים אל גיטוס ומאלוה אל אלוה ואפשר שמחויקים ברכים מהם ושוכחים מנהיגים ומנהלים ומשימם סבה לתועלת והם בעצמם סבה לזקין כפי ההכנה והזמן אבל המועיל בעצמו הוא הענין האלדי והמויק בעצמו הוא העדרו:

פ אמר הכוזרי נשוב אל עניינינו והודיעני איך קמה תורתכם ואיך פשטה ונראתה איך נתחברו הדעות אחרי אשר היו חלוקות ובכמה שנים נתייסדה האמונה ונבנתה עד שנהחקה

השמש והככבים שהם צער הכלים ציד הצורה יתצדך מכיר הרפואות ר"ל צאיזה דרך התועלת צא לעולם מן הככבי' ועד איזה גבול יגיע כחס והרמאות שצמח הכלים הם דוגמת רוח ה' המורחפת על זצא השמים להטותם אל כל אשר יתפץ ולא כמה ראויר ר"ל שיעור כמות פעולת הככב מקרירות או ממימות ושאר מנהגם אשר צס ישמש הצורה צעניני הקי' והטבע צשיער מלומס כנו' ס' ע"ו: תועלת אחד מהם כלומר ענין אחד מהתועלת כמו שחנו רואים ד"מ תועלת החמימות והקרירות היואל מן השמש וירם: כי הוא המועיל ר"ל הככב פועל זה צדעתו והשכלתו: יראו זולתו תועלת צמקרה ככר זכר המורה צפ' כ"ט מח"ג חיק היו עשדי כוכבים הקימוני' חומרים שהשמש הוא אלוד הגדול והיו טוענים נגד אצריס חזינו ע"ה ממה שהוא גגלה ומשורס מפעולת השמש צעול' וחמר להם אצריס צדקתם בגרזן ציד הרוצ צו ע"כ ור"ל שאינם פועלים רק צמקרה לא צמפלט וצענמות: חצר הרפואות כלומר צורא שמים והאדן וכל זצאס: והי' משער אותם כראוי כלומר הי' קולצ עליהם צמכתמו שיעור גודל השמש והירח ושאר כוכבים אשר הם משטרים צארן ומשער צמכתמו הצלתי תכלית כמה יגיע מפעולת כל אחד מהם להיות העולם צמשתך הצריחה צסדר המולדות זשאר העניינים הנזקקי' לקבל תועלת מהם כמה יקוצל מהם צמדה וצמשקל' והי' מניה אל המולה וכו' ר"ל כמו שסס מק ומשפט וגבול קוצו להשפעתם צארן לאמר להם עד פה תצא כן הי' מנין החומרים השפעתם צברי שיהיו ראויס לקבל כמשל הזמן שצריך שיזמן המולה צמאכל וצמשתה וכו' צדמיון זה הם צני אדם החומרים מורת אמת ומלות חלקי' צעשה ול"ט שזו העולם ומלואו חייס מפסיקי' צינו וצין כבוד ה' אשר יודח עליו הקורע כל חשכת החומר וגסות העולם השפל ואין עומד לגרו מפני כי ירד עליו רוח חלקים ואלום שאלה בי חבצר ירד לשעת הראצ"ע צסוד המשכן ויקרצנות

עצותם יפגעו צסם כל חלי וכל מכה: כפי ההכנה וכו' כלומר מחשתם הכנתם והצנמתם: צעלמו צעלס:

פ נשוב זכר' נחור אל ענין הראשון הכו' צסי' כ"ו וכו' והכחר נמפלא מדצדיו על אשר אמר כי אנחנו הסגולה מצני אדם וע"ז נמשך הויכות עד כאן עד שהסדר הכור מתימתו מלצו וכפף נפשו להודות על זה הדצר וצקס ומנו סיכו' מצאר והולך ענין תורתני: חיק קמה תורתכם וכו' צאיזה לופן למחה מורת ישראל והי' מוספת והולכת: ואיך פשטה עד צנתפטה: ונראתה ונמקצלה אל עמיס צדים ופסט עניניה מיס עד יס וממרח שמש עד מצואו: נמתצרו הדעות כשוו דעות האומות אשר היו חולקי' על תורתכם: וצכמה שנים כלומר כמה זמן יס מעט שהתחילו האומות לקרצ עלמס אל האמונה הזאת מעט מעט עד שקבלו כל צני העולם: המתלות סדמות וכו' ר"ל כי רמוק שיאומן צצמטע

צמכתמו שיעור גודל השמש והירח ושאר כוכבים אשר הם משטרים צארן ומשער צמכתמו הצלתי תכלית כמה יגיע מפעולת כל אחד מהם להיות העולם צמשתך הצריחה צסדר המולדות זשאר העניינים הנזקקי' לקבל תועלת מהם כמה יקוצל מהם צמדה וצמשקל' והי' מניה אל המולה וכו' ר"ל כמו שסס מק ומשפט וגבול קוצו להשפעתם צארן לאמר להם עד פה תצא כן הי' מנין החומרים השפעתם צברי שיהיו ראויס לקבל כמשל הזמן שצריך שיזמן המולה צמאכל וצמשתה וכו' צדמיון זה הם צני אדם החומרים מורת אמת ומלות חלקי' צעשה ול"ט שזו העולם ומלואו חייס מפסיקי' צינו וצין כבוד ה' אשר יודח עליו הקורע כל חשכת החומר וגסות העולם השפל ואין עומד לגרו מפני כי ירד עליו רוח חלקים ואלום שאלה בי חבצר ירד לשעת הראצ"ע צסוד המשכן ויקרצנות

שצפתה פתאום יחדש רוח חדש בלבו כל ההמוני להאמין מה שלא האמינו חזותיהם וע"כ התחלה מה' מן יחידים השלמים המצויני' שקרות דתם והם צעורת השם הולכים ומתגברים עד שרצים נאספים להספח על אמונתם: ונעורים צעלם: העור

וגו': עם חזקתו מלכות מלרים היו צפת הריא בתכלית ההלמה ונוראה למלכי ארץ כנרע מדברי חז"ל: ולא יכול להסתר מהם מלך גדול כזוכו לא הו' נכחו לזרות עליהם שלא יעזבו: לכנסו צהיכלו: צרע ליתן אותם צבית הסוחר או לנלותם: צמיימהו וצחרלם כחז הרא"ש צע

צא מצד שהם צרים' ומי יקום צפניהם וכתב הרב צעל קול יהודה שאמר זה כלפי עניינו שהגיייר צסתר וחס"ז נתחממו להציל כל עמו צמסירת הנרית כנז' צרים צמחר צ' ויומר נראה שנתכוון לזרות פרס וישמעאל וכעין המעשה שהי' צהקמת דתם שנעזרו לצסוף ע"י מלגים כנודע:

שנתחזקה ונשלמה כי התחלות חדות מבלי ספק לא תהיינה כי אם ביחידים (נ"א ליחידים) שמתנברים לעזור הדבר אשר ירצה האלקי' להראותו והם הולכים ורבים ונעורים בעצמם או שיקום דהם מלך עזור' ויכריח ההמוני על הדבר ההוא:

פא אמר החבר לא יקום ויגדל על הדרך הודה אלא הנמוסים השכליים אשר התחלתם מן האדם: וכאשר יגבר ויעור יאמר כי הוא יעזרו מהבורא ומלמדו והדומה לזה אבל הנימוס אשר התחלתו מהבורא הוא קם פתאום ואמר בו (נ"א יאמר לו) היה ויהי כבריאת העולם:

פב אמר הכוורי הבהלת אותנו ברבויך החבר: פג אמר החבר אבל הענין מכהיל יותר כי היו בני ישראל משועבדים במצרים שיש מאות אלף רגלי סבן עשירים שנה ומעלה מתחסיים אל שנים עשר שבטים לא נמלט מהם איש ולא ברח אל ארץ אחרת: ולא נכנס ביניהם נכרי מיחלים המועד אשר יעד בו ה' אלקי אבותם אברהם יצחק ויעקב שינחילם את ארץ כנען וארץ כנען היתה בעת ההיא בידי שבע אומות בתכלית ההצלחה והחזקה (נ"א סנו והחוקק וסאלתס) ובני ישראל בתכלית הדלות והעניי כיד פרעה: הורג את כניהם שלא ירבו ושלח משה ואהרן עם חולשתם ועמדו כנגד פרעה עם חזקתו באותות ובמופתים ובשנוי (נ"א עס שאי) הפנהגים ולא יכול להסתור מהם: ולא לצוות עליהם ברע ולא למנוע עצמו מעשר מכות אשר חלו במצרים כמימיהם וכאוצרים ובנפשותם ובצמחיהם (נ"א וצמחם) ובכהמתם ובנפשותם שמת מהם ברגע אחד בחצות לילה כל בכור בכתייהם ואין בית אשר אין שם מת זולתי ברמי בני ישראל וכל הזכות האלה היו באות באזהרה ובהתראה ובמועד ומסתלקות כדי שיתברו כי הם

צסדר וחרף פסוק ויחמר ה' וגו' הך את עפר הארץ שהשגש מכות הראשונות שהם זל"ץ היו ציסודות השפלים שהם עפר ומים והם ע"י אהרן שהימה מדרגתו מחומה ממשה: והמכות שהיו ע"י משה צמטהו היו צעלוינים והוא צלויר והם הצדד והאצרה שברוח הציאם והחוקק שהי' צלויר ג"כ כמו שמעלת משה עליונה על אהרן: וצמיינה זו מספר החצר המכות צסדר מלמטה למעלה צתחלה ציסוד מים ועפר: וחס"ז ציסוד חויר העליון עליו: וחס"ז צנח הצומח הייותר ככד מיסוד פשוע: וחס"ז צצהמתם שהוא הצע"מ המדרגה יותר עליונה מן הצומח וחס"ז מכת הכוף מצני אדם כמו מכת השחין שהוא צמדגה יותר על הצעל חו: וחס"ז צנפשותם שהיא המדרגה העליונה והיא מכת צבורות: הרי שהיו המכות צכל חלקי הצדד ציעולם לנמנן ידעו כי לה' הארץ ומלואה והוא המשגיח צכל חלת וצכל פרט מקטן ועד גדול צנצדראים: כל צקצק וכו' וחין צית כלומר לא הו' צתואר ענייני המנפה ר"ל כי צעב מצנייני הצדד והמנפה שצצית אשר יתחיל הצדד שס יתמו האנשים כולם ומעט מהם ניילע צדק מדוש: ואשר ימלט מן הצדד על הרוב ימלט הוא וציתו ונאן היו ממים הצבורים צכל צית וצית והאשר נשאר צמייס למען ידעו כי צהשגה רצה מן השמים ירדה מנה זו עליהם למען יסלחו את בני ישראל שהם צמדגת צבור נגד כל העמים כמ"ש בני צבורי ישראל: צצהרה שהי' מזהיר לו: שסלה את בני ישראל: וצהתראה כי חס מאן אתה לסלה הנני וגומ': וצמועד שקצע לו זמן כמו הנני מניח ממחר אצרה צצבוליק: ומסתלקות הוסרו מעליו צעבת שהמתין לפני משה צמועד שאמר לו האף שהס"י ידע שיקפה את לבו ולא יסלב יתם

פג הבהלת אותנו צבוריך צדדריך כלומר שאתה מפליג אותנו צדדריס מזהילים שאין סופן למנוע כצבור שאין כן מנהג דבר ה' שיתאווה למנוע אל הפך פתאום כי מנמע הנם עדיף: פג. אבל הענין מזהיל: כלומר כצד הו' לעולמים דבר מפליג יותר: מתיחסים וכו': כולם יודעים ויחסם עד הצצטים: לא נמלט מהם איש להיות נכנס צית המלרים: ולא נכנס ציניהם נכרי: כלומר שלא הו' צהם עירוב ממזרות חרע המלרים וכח"ש חז"ל אחת היתה ומרסמה הנתבז והיא שלומית צת דצרי שהי' לה צן מן מצרי: מיחלים מקוים: אשר יעד מלת יעד משתמשים צו צלצונו' הפלוסופי מצני עמו על לבון נדר והצצטה אלשון חס לצנו יעדנה וכן שמעו ונטה וני יעדה (מיכה ו'): עם חולשתם צעבת שהיו צנלותם בתכלית החולשות והירידה וכח"ש ויחי צימי' הצצים שהם וינת מלך מלרים יאחזנו בני ישראל וגו' וישמע אלהי' וגומ' ופשה הו' רועה

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד

אותם • ועוד שה' ראוי שלא יסודו מעליו עד שיטלה אותם מקודם אך שדע כי מה' יאל הדבר ומלכותו ככל משלה להרע ולהטעו : תפן יש לו רלון • סיפק דעת הפלוסוף נסי' ח' אשר הוליא עמק מפיו בלמודו חין אלל הנודע רלון : עושה חפלו

וא"כ למה אמר מלדס ועד נח והשמיט האמרים וכבר נתקבס צוה הרצ צעל קול יהודה • ול"כ שלא זכר רק המלות אשר היו מייצגין עליהם ונענשים בזין האדם כמו ו' מלות שאלמדו חז"ל שכן נח נהרג עליהם • ויותר נראה לומר שצלת לא קיימו רק מלות ל"ת לא מלות עשה

בלונו מאת אלוה חפץ עושה חפצו בעת שיחפוף לא מצד הטבע ולא מצד הככבי ולא מצד כשפים ולא במקרה • ואחר יצאו בני ישראל בדבר ה' בלילה ההיא בעת שמתו בכוריהם • מעבדות פרעה והלכו דרך ים סוף ומנהלם עמוד ענן ועמוד אש והלכים לפניהם • ומנהיגים אותם • ונגידים וכהניהם שני הקנים האלוים משה ואהרן היו בעת יטבתנבאו בני שמונים שנה ויותר • ועד דעת ההיא לא ה' להם מצות כי אם מעט מורשה מן היחידים ההם מאדם ונח • ולא במלם משה • אבל הוסיף עליהם ואח"כ רדף אתריהם פרעה (ו"ח ומיל) ולא בצרכו אל כלי מלחמה ולא היו מלומדי מלחמה ובקע עליהם נ"א להם את הים ועברו בתוכו ומבע בו פרעה וחילו והישיבים הים מתים לעיני בני ישראל והדבר ארוך וידוע :

פד אמר הכוזרי זהו עיגן אלקי באמה • ומה שנתלה בו מן המצורת ראוי לקבלו • כי אין נכנס בלב מאמתו (כ"ח מהמתו) ספק לא מכשפים ולא מהחבולה • ולא מדמיון ואו נדמה להם המכיות והבקע הים ויעברם בתיכו לא ידומה להם הצלתם מן העברות ומות מעבידיהם וקחתם שללם והישיבו מאונם הצלם יודה עקשות מאפיקורסים : פה

שלא הי' ספוק זינס לעשות מחמת עבדותם ותדע שהרי מנ"ו מיל"ה לא קיימו צמלרים שלא ניתן להם מלית מיל"ה עד ליל יליאתם ממלרים כמ"ש רש"י ז"ל בסדר צא בצסוק והי' לכם למשמרת חע"פי שהקב"ה ליה עני' (אצריס ולזרעו ומכ"ס שאר המלו' שקבלו האצות מעמון ולא נלטו זרעם עליהם : ולא צילם משה כלומר לא צעל משה את הכצע מלות מן היצין שמתם הקצ"ה לכל בני היעלים וצני נח עדיין חייבים צהם ער היום ולא צעלם מהם ורק לבני ישראל צהם : סגנו' הוסיף מלות מעמה אל יקשה צענין מה שאמר המצר שהת' האל"ה יקום פתאום והרי חף כלן נלטו צמלה רק שצע מלות ואח"כ הוסיפו עליהם מלות וכמה שהקשה הרצ צעל קול יהוד' כיה' מלות לא נלטו מלד צהם בני ישראל צמירי ה' אך רק מלד צהם חיים מדברים וחיונם ילד כלל בני אדם צמוך צני נח • ושאר היצות הם מיוחדים להם צליד וזה קם להם פתאום עם גלותם : ולא

היו מלומדי מלחמה וכו' הביא ראוי שלא הי' צנסיס בהם שום עזר וסעד הטבע כי חין לורך ככל זה ציד ה' אשר לא תקרר ותפן ה' יליחי פתאום צלי העשות והקדמות : פד וכזה שנתלה צו מן המלות • המלות התלוים ציולת מלרים • כלומר מלד שאלתם צמר ה' מכל העמים ועשה להם נפלאות כאלף רחמים הם לכל המלות אשר נתן להם הצורה ציחר מה שלא עשה כן לכל צוי • וצוה הודה לדברי ההצר כי פתח דבריו האירו ציזוב ועל כנון הציזו צמה ששאל אותם על אמונתו צסי' יוד והיתה רלשית תשוצתו שמתין צאלקי האצות המיוזל חת צני ישראל ממלרים : וחלו נדמה כלומר שחס ח"ו נדמה ונאמר דורך משל רחוק כי נדמה להם הכל צלחית עינים ונטיעות • הלא לא צצציל עינותם וחלומותם אשר יאמרו לכנסם ילאו פסיי ממלך עז הרודה צהם צמקה : ומות מעבידיהם שכל המלרים השולטי מתים לפניהם והם לקחו כל שללם : והשאר ממונס • נשאר האמון אלנס • ואלנס אצעות עינים לא יעמוד רק כמעט

לשנות דרכי הטבע כפי גזרת חכמתו לאפוקי דעות הכופרים צנסיס : צנת שימפון • לאפוקי דעות הונרי השמים והצדים שההשמות צנצע רצין שיהי' ע"פ מערכת השמים לפי הזמנים המייצגים זה הענין לפי מלנס אמנס צלו המכות כפי ההמראה • וסרו צנע שנגנע' פרעה וצקם מלפני משה ציסורו : ואשר ילאו • ואחר כן ילאו כמו ואחר צלו משה ואהרן (שמות ה') : והלכו דרך ים סוף צלי דרך ומסלול צמדבר ציה : ומנהלם מרליס הדרך לפניהם : עמוד ענן וכו' כמ"ש והי' הולך לפניהם ויומם צעמוד ענן לנחיתם הדרך ולילה צעמוד חש להאיר להם (שם י"ג) : ונגידים וכהניהם ציריהם כמו חמה כהן לעולם (מלכים ק"ו) מולך כהנים שולל (איוב ו"צ) : שני הזקנים כמז הרצ צעל קול יהודא ש"ל ונגידים וכהניהם ששם שני הזקני' משה ואהרן : צני שמוני' שנה • כמז הרצ הצ' צהם הראצ"ע על פסוק ומשה צן שמוני' שנה וגומו ח"ל הזכיר שנותיהם ולא מללנו ככל המתקרא צצויים שהזכירם הכמות שהתנצחו צקנותם רק אלה ני מעלתם גדולה מכל הנצויים ולהם לצדס הי' מדבר ה' צעמוד ענן עב"ל ויהי' כונת החצר ג"כ לכוור מעלת משה ואהרן צנצואתם : מן היחידים ההם מלדס ועד נח • כלומר אדם נלטוה על ששה מלות • ונח נלטוה על אשר מן החי רפי שצע מלות שנלטו עיניהם כל צני עולם וישראל צכללם • חע"פ' שגמרתא דסנהדרין חמעע שאלס נלטוה על ו' מלות (דף צ"ו) הנה הרמז"ס כמז פ"ט מה' מלכים שנה נלטוה על אשר מן החי וכתב הכ"ץ שהוא משום דהכי משמע דסנדר כרי' יהודא אמר רב (דכ"ט) דאמר אדם ראשון לא הותר לו צצר לאכילה ולא אשר מן החי צצליד הי' אשר לו רק אפילו כל הצצר והלכן ס"ל דנה נלטיה על חמ"ה • ונ"ש מן היחידים ר"ל אותם היחידים שזכר צסי' מ"ז שהיו לצ האדם וסגולתו הם קבלו אלו המלות איש ממי חיש • וחע"פ' שהרמז"ס שם כמז שצריהם הוסיף מלות מילה והתפלל שחרית ילחק הפירוש מעשר והתפלל לפנות היום יעקב הוסיף עץ ה:ה ותפלת ערצית וצמלרים הוסיף עמרם מלות יתירות

רצו ולאנחנו רואים כי צעלי הכסף ואומי עינים עפ"י הרוז
נפתי כפן מדלמת חיסר: עקשות מחמיקורסים: לא יאמר
זה רק חמיקורם שטה:

פה שעמדו במדבר מ' שנה ונודלי דמיונות וצבנלי'
לא יתקיים

עם רב כזה צלי מאלל צמון
ארוך כזה חף לא צבנלי'
ומחנולות שהעוסקי' צבנלי'
ומחנולות רובם ככולם חסרי
לחס דליס ואציונו' כמו שזכרתי:
פי גם אלה נסים אלו של
ירידת המן ממני
שהלכה נסים נראו צו מלמד
ירידתי: והס הא' שהשאר
ממנו לצוקר הצליס וזה רמו
החבר צאומרו צסי' שלפני זה
והורה להס לחס נצרה יוס
יוס: הכ' שצ"ש יוד כפליס:
וכג' צצנת לא יוד: אין צסס
מדהס: ח"א להתרים צזה
כעקנ שזכר הרל"צ צצרת
המן כלפי צפלופי המין אשר
אשר שה' כדמות מן הווד
צצנע צלרות אלו: והוא ז"ל
הציון שזה ח"א ממנה עענות
הא' שלינו יודר היום צצנד
הוא שום מן וצקר ענה המין
שהו כי החר הזה יודע ר"ל
הר סיני עוד יודע היום:
ועוד חף צמקס שווד אינו
יווד רק צניסן וצלייר: גם
הגורה הצליס צצוקר ולל יוד

צצנת כנו' לפני זה והן הן דברי הכוזר: ח"כ מוצה לקבל
ר"ל מאלל למדנו חיוצ קבלת צצנת: שהענין האלקי נצצק
צו: כלומר זה היום יס לו ענין ודציקות צצוד חלקי' מחמר
שראינו שצו צצנת המן: ויס לצמירתו ענין יותר נעלה משאר
מלות השמה שמחיקויים אוחס צצצור שצמעו מפי משה רציונו
ע"ה ואולם השצת עיניכם ראו פליאות סודו מלת האלהים
צמה שלא יודר המן צצצנת והוא מלוה חמורה יותר ומפני כן
קראו צסס מוצה וכמו שהוא צל' הס"ס הדלקת נר צצצנת מוצה
(שצת דק"ה ע"צ ותוס' סס):

פי מודה' מירידת המן: סס נלעוו על השצת נדכתיצ
ראו כי ה' נתן לכם את יוס השצת ונוסף
על זה גדול כח מלוחו שהיא עדות על צריאת עולם וצו צצנת
אל מכל מלאכתו: ומה שאני עתיד לזכרו: שהשצת שורש
ויסוד לכל המלות והוא אחד מעשרה הדצרות אשר פי ה'
יקצנו לעיני כל ישראל צצנת תורה וכנזכר צצמוך: עם מה
שהאמינו ר"ל אש"פ שצבר האמינו צה' וצמשה עצדו לכל
המופתים אשר רלו עיניס: חף יודר האלקים עם האדם
עדיין לא נמייסצ לכל להאמיץ כי ה' מן השמים ימקח עיני

פה אמר החבר ואחר ודי יותר מודה שעמדו
במדבר מ' שנה מקום אין זרע
והוודי להס לחס נברא יוס יוס מלכד השבת אכלוהו
ארבעים שנה:

פי אמר הכוזרי גם אלה אין כהם מדהח
מה שמתמיד ארבעים שנה
לשש מאות אלף איש והנלויס אליהם יודר ששדה
ימי' ויסחלק יוס השבת א"כ חוכה לקבל השבת
מפני שהי' הענין (נ"ה ששעין) האלקי נצבק בו:

פי אמר החבר השבת מוודה עליו מודה'
ומכריאת העולם בששר ימי
בראשיית: וממה שאני עתיד לזכרו: והוא שהעם
עם מה שהאמינו כמה שבא (נ"ה צו) משה אחר
המופתים האלה נשאר כנפשוהם ספק איך יודר
האלקים עם האדם כדי שלא תהי' התחלת החורה
מיעצה ומחשבה מחמת אדם: ואחר יחבורו עור
ואומץ מרת האלהים: מפני שהי' רחוק הרבור
בעיניהם מזולת אדם בעבור שהדבור נשמו וצרה
ה' להסיר הספק מלכותם וצורה אוהם להתקדש
הקדושה הצפונה והגלויה ושם הרבר נחוץ כד
הפרישות

להסקיף על העצב הנצוה הזה צן אדם לכצל דמה ללמדו
ולהדריכו צצלות ומקודות מיוודות כי חף יתמזר הצירח
עם קדושתו ורומינותו עם החומר העבור הזה כאשר שאל
הכוזר צסי' ס"ח: כי שלא תהי' וכו' כלומר שכל המושמים
אשר רלו לא הועילו כי עדיין

כשאר להס מקום שימצו כי
התחלת התורה יחי' מעשה
ומחשבת אדם להמציא נ"ה נוס'
ישרים להכנה העם וכתאמר
הפלוסיף צסי' ח' או צדה לך
דת לענין הכניעה וכו': מחמת
לחס ר"ל הדת הוא חף צו
טעם וסוד רומני רק מיקין
ענייני האדם הוכנו לתקון
הקצין' והמדות עכנין ניומי
העומס: ואחר יתצורכו עור
ולאומץ מצנו שאיס שלם כזה
המניח דת הישר צמקין חליסי
הס"י יעשה רציונו צצצנתו אוח
ומופת לשנות העצעים ככה
יעשה ה' כפי אשר יצקס
ממנו: מפני שהי' רחוק הדבור
כלומר שאף שצבר האמינו
צצצצנת הסס צצפליס ודצקותו
צצצדס: עכ"ז מצנו שיהי' זה
דרך רומני והוא שידקק הסקע
הרומני צצצצנת האדם השלם
צצופן שידע עמידות ויס לו
כח לשנות העצמים לא צצדך
שידע הסס ויגיע השמויעה
לאוני האדם וכנזכר צצמוך:
מזולת אדם: מי שאינו אדם

מצנו שלא יצויר צו הדבור כמו שלא יצויר הדבור צמה שהוא
למוטה ממדרגת האדם כמו צעלי חייס: כך דמו שלא יצויר
צמה שלמעלה ממנו: שהדבור גשמי: הקול היוצא מן האדם
מן הריאה דרך הברון והחך והוא גשמי וחומני' אוחו כלים
גשמיים ג"כ שסס הלשון והשניים והשפמים: הקדושה הצפונה
והגלויה: אמר להס וקדשס היום ומחר וכנכו שמלותס:
והקידוש הוא שיעהרו לצס ומחשצנתם לצלתי יחי' עם
מחשצות ורות: והיא הקדושה הצפונה: וכנכו הצננו' היא
הקדושה הגלויה: ושס הדבר נחוץ צה' יסוד הקדושה ועשרת
המחשצס הוא צהסידר ממחשצה ענייני השמשים והרבור הנשים
לכן לוח פרישות הנשים כדי שלא יעבור על מחשצתם ענין
גשמי גם ועבור כזה שהוא השרש צמולדות הגשמיים צכל
מילואות העולם השפל הצה' וכמ"ס המורה צפ' ל"ו מח"צ
צצמור ההכנה ומדרגות ללגשי הנצוה והרור הקודש: וצמוך
דצדיו כצצ צה' יחי' ממי שצצצצלה מחשצתו ומשוקמו לעניינים
צצצמיים כלומר מה שהצכה היא שומף לאדם צצצצות אלו
כמו חיליה וצמי' והשמיים: וצצצרת השמי' שהוא ענין
היומר גם צצצצצוץ הגשמיית וצפ' מ' כצצצצנת המענוגי'
הגופי'

אוצר

מאמר

כוזרי ראשון

נחמד

בצופו' הוא תחלת מדרגת אכזי הכמה וכ"ש הנציא' וכ"ט מואוס המשגל ר"ל התשמים: ולשמע ר"ל חף לשמוע כמו צנ"א שמו שהוכן הנפש צהס נקדושה לפונה שיגיעו למדרגת הנצוה' כך נודק והוכן הגוף שלהס צאופן שיכולו אזניהס לשמוע ממש דברי אלקי' מייס:

הפרישות מן הגשים והזמון לשמוע דברי האלקים והתקדש העם ונודמן למדרגת הנבואה ולשמע (נ"א חף לשמוע) דברי האלקים פנים בפנים. והי' זה אחר ג' ימים בהקדמת אותה גדולת מקילות וברקים ורעמים ואש שסבבה את הר סיני' ונשאר' האש ההיא ארבעים יום וראין אותה העם וראין את משה בא בתוכה ויוצא ממנה. ושמע העם דבור צה בעשרת הדבורים' הם אמרת החורה ורש'י' (נ"א סמוות הטקסט) אחד מהס מצות שבת. וכבר קדמה מצותו עם הורדת המן' ואלה עשרת הדבורים לא קבלם הדמיון מאנשים יחידים ולא מנביא כי אם מאת האלקי' נתנו אבל לא הי' בהם כח כיושרה לראות הדבר הגדול ההוא'. והאמינו העם מן היום ההוא' כי משה מדובר בו בדבור התחלתו מאת הבורא'. לא קדמה למשה בו מחשבה ולא עצה שלא תהי' דנבואה כאשר חשבו הפלוסופי' מגפס יודככו מחשבות' והדבק בשכל הפועל הנקרא רוח הקודש או גבריאל ויעורוהו וישכילוהו ואפשר שיתדמה לו בעת ההיא בחלוס או בין שינה והקצה כאיש מדבר עמו ושמע דבריו בנפשו לא באוניו' ובמחשבתו לא בעיניו' ואז יאמר כי הבורא דבר בו יוסרו (נ"א וסו) אלה הסברות במעמד הגדול ההוא'. ומה שנלוה אל הדבור האלקי מן הסכתב האלקי שחקק עשורת הדבורת האלה בשני לוחות אבנים יקורה ונתן אותם אל משה וראו אותם סכתב אלקי (נ"א חמת) כאשר שמעו אותם דבור אלקי ועשה להם משה בסצות האלקים ארון והקים עליו חמשון הידוע ונשאר וזה בין בני ישראל כל ימי הנבואה כחשע

בצופו' הוא תחלת מדרגת אכזי הכמה וכ"ש הנציא' וכ"ט מואוס המשגל ר"ל התשמים: ולשמע ר"ל חף לשמוע כמו צנ"א שמו שהוכן הנפש צהס נקדושה לפונה שיגיעו למדרגת הנצוה' כך נודק והוכן הגוף שלהס צאופן שיכולו אזניהס לשמוע ממש דברי אלקי' מייס: פנים בפנים בני אמצעי בין בני ישראל וצין הנבואה חף הם פועו מפי הנצורה ממש: בהקדמות אותם גדולות וכו' קדמו אותם הללו כדי למרק גופם ולשדר כח המומד אשר צהס מחמת הקולות הנוראות ועלויות אשר לא נשמעו מן העולם ואם הגדולה המתלקחת צמון המוסך אשר מן הכלה העליונה והמדרה אשר הגיע להס קרעו לנס הכשמי והסירו מעליוס מחשבת הסומריים: דבור לא דבר צרור ותולתה כאשר ידבר אש אל רעהו צחמך הלשון ולותיות' לחפוקי מועת המורה פ' ל"ו מח"צ סהדור הי' למשה צלד ישראל לא שמעו רק קול פסוט צלא חתק לותיות: חף לא כדעת הרמב"ן ז"ל סרק צ' דעות רחשונת שמעו צחמך לשון והשאר צקול פסוט. רק כל יוד דבר' שמעו צחמך לותיות וכ"כ הר"י ארנצנאל ז"ל צמרצנת המחנה פ' ולתמנן כ"כ הרצ צעל קול יהודה וכן הוא פשט הכתוב: למות המורה' עמודים אשר המורה נתונה עליס כמו למות הסופים (ישע' יוד) והארו מז"ל סכל המורה היא נגולה צצרת הסדרות וכו' צרס' פ' משפטים על פסוק ולתנה לך את למות האזן והמורה והמורה מז"ל כל מרי"ג ככלל עשרה דצרות הן עכ"ל: נ"א המורות וסרטיהן:

דהיינו מורה סצנת ומורה סצנ"פ סקצלו הסניו. והס סלכות למשה חסיני המורגלי' צצרי מז"ל. ומירישי הפלות המקורנות ולזה גורס מורות צל' רניס: וכבר קדמה חזיתו וכו' ונסנה צסינו מפני שהוא מן השרשים והיסודות סלכל המלות: לא קבלס הדמיון כלומר לא הגיע לזנס: מחשבים יחידים וכו'. ומפני שהמעינה וכל חממה מושים ככלל עקרס צצמרה' והוא הכח המציי' לפני המוחס להביר אותה ממה שרעה או שמע אותה ככד לכן אמר צל' קללת הדמיון: כח

במסה ונענין שאלמו מז"ל מסה מחילה לצד אהרן מחילה לצד זקנים מחילה לצד וכו': והאמינו העם. הי' זה כדי שמה יצאו ראי' להאמין שהצורה צחסו ונחמלתו על עמו צמר צמסה להנחילס מורתו על יוד והיתה נצוהת מסה רצינו ע"ה לא צצכותו לצד אצל גם צצירוף זכות כלל בני ישראל אשר גם צצכותס נצצק הסדור צמסה ולא כעלת הפלוסופי' צעניינו נצוה המיוחסים אותה קרוב לצעט והכל תלוי צצכנת האיש ההוא צלצד: או גבריאל מלאך הממונה על הרוח הקודש והחלוס האמיתי כענין שנאמר גבריאל הכן להלן את המראה (דניאל ס') וכבר נודע שדניאל לא הי' נביא וכן אמרו מז"ל צצ"פ דמגילה ורק הסתמט צרוח הקודש ונחלמות צודקות היו דצרו: בין שינה והקלה ניס ולא ניס מיר ולא מיר שהוא קלת צשינה ואינו יסן לגמרי: וצמחצנתו וכו' נדמה צצמחצנה שהוא רואה איהו דמות אצל עיניו לא ירשו ממש: ולא יאמר כי הנורא דצד צו. הפלוסופי' לא יאמינו מדרגה גדולה יותר מזה ורק זאת המעלה יכנו צצס דצור הנורא. או ר"ל כי האדם ההוא הכדמה לו כן צרוח הקודש או צחלוס יאמר צצד העצרה סכס"י דצד עמו: יוסרו אלה הסצרות וכו' הי' המעמד הכצבר הזה כדי להסיר מהס אלו הסצרות: ומה שנלוה אל הדבור האלקי וכו' נצטרף אל דצור האלקי מכתב הלוחות שהיו מכתב אל"ים מרות על הלוחות. והיו כל המון בני ישראל רוחים פליחות הכתב ולא הי' עוד ספק

צלסס למקמף חף שהכתיבה ענין גשמי מואחד סכבר שמעו הדצור יולא מפי הקצ"ס: יקרות אזנים טוצות ואלרו מז"ל של סכפירין היו ולהס קישי מופלג ולותיות נחקקו עליה' צנס אלקי: צצלות אלקי' ארון: כל מדות ארכו ורחצו ואיכותו הכל מיד הי' הסכיל צכדי שיבי' מקוס משכן צצוד הי' צמון המשכן אשר הוקס עליו צצוד הי' וכצובר צצ"ל צע כי הכל נעשה לעמות עולס העליון להיות צות צצול לה' אלקי ישראל: כל ימי הנצוה' כי הנציזים כולס שפע

צלסס למקמף חף שהכתיבה ענין גשמי מואחד סכבר שמעו הדצור יולא מפי הקצ"ס: יקרות אזנים טוצות ואלרו מז"ל של סכפירין היו ולהס קישי מופלג ולותיות נחקקו עליה' צנס אלקי: צצלות אלקי' ארון: כל מדות ארכו ורחצו ואיכותו הכל מיד הי' הסכיל צכדי שיבי' מקוס משכן צצוד הי' צמון המשכן אשר הוקס עליו צצוד הי' וכצובר צצ"ל צע כי הכל נעשה לעמות עולס העליון להיות צות צצול לה' אלקי ישראל: כל ימי הנצוה' כי הנציזים כולס שפע

ה' ינקו מזיו כבוד המקדש וה' הסוכן זליון צעוד שהי' הנית הקדוש וכל כליו על מכונס אשר כל הפרטים היו לריבין זה לזה להורדת השכינה כמו זהירות הטבעיות כשיחסר כח אחד מהבטל מי יתצטל אודותו" והארון והלוחות היו בצמדת הלכ

כחשע מאות שנה עד שמדו העם ונגנו הארון ונבר עליהם נביכד נצר והגלם :

פח אמר הכוזרי מי ששומע דבריכם כי האלדים דבר עם המונכם וכתב להם

לדורות וזולת זה הדין עמו שייחס אליכם דעת ההגשמה וגם אחס אין להאשימכם כי אין מדהיה למעמדות הגלויים הגדולים האלו ויש לרזן אתכם לזכות בהשלכת ההקשה והעיון השכלי :

פט אמר החבר חלילה לאל מה השקר ושיכורא מן התורה מה שהשכל

מרחיק אותו וישימהו שקר ותחלת עשות הרברים הוא הצווי שנאמין כאלקים והשני האזהרה מעבוד אלקים אחרים ומעשות פסל ותמונה ותבנית וכללו של דבר מהגשים ואיך לא נרוממהו מהגשמות ואנחנו מרוממי קצת מכריאותיו מהגשמות כנפש המדברת אשר היא האדם כאמת כי אשר ידבר עצמו ממשה וישכיל וינהיג איננו לישונו ולא לכו ולא

ותננית שע"כ הכוונה לומר על המאמין צאל יתצדק שלא יאמין צו שום תמונה או תואר ותננית שחין לומר על ע"א הדין כנר נחמד לא יהי' לך חלקים אחרים ואיך יהי' הדבור מורה על הגשמות

הש"י שם צוה שלא להאמין בגשמות והוא דבר מותר את עצמו : וכללו של דבר מהגשים ר"ל הכלל היולא מאברהם הוצאת של לא תעשה פסל וגו' הוא שלא נלייר דמיונינו שהאל יתצדק על איה תננית של בגשמות : ואיך לא נרוממהו מהגשמות כלומר איך מוכל לחסד אומנו שחין אכחנו מצני' רוממות האל איך הוא רמוק מהגשמות : ואנחנו מרוממים וכו' ר"ל שאפי' על הגנוראים מהש"י כמו גשמת האדם אנו מאמינים שהיא רחוקה מהגשמות : כנפש המדברת היא גשמת האדם המיומדת לו וזה יודל מן הצעלי חייס והיא יודלת מן המיומדת לאדם ומפי' שההבדל הנראה שצין מין האדם לצעלי חייס הוא הדבור לכך נקראת נפש המדברת ויפח צלפיו גשמת חייס ויהי האדם לנפש מי' תרגומו ונפש צלפיו גשמת דחוי וכות צלדס לרוח ממללא :

אשר היא האדם צלמת כלומר חשפי' שאנחנו קורין אדם כפי הנראה לעינים שהוא הגוף אינו כן צלמת רק האדם צלמת היא הגשמה הנלתי נראית ועלי' כאמר צלס חלקי עשה את האדם : כי אשר ידבר עמנו ממשה וכו' לפי שאמר שיעקר האדם היא נפש המדברת הפס הנפש היומר משוצה שאפשר שמהי' זמין האדם והיא נפז משה רצינו ע"ה (וכבר נודע צסוד ת"ת הכולל כל גשמת ישראל צסוד שקול משה כנגד כל ישראל) ונשא משלו מן דבור משה אל דבור הש"י ואמר שכמו שהדבור היולא מן האדם אינו ממדת הגשמות שזו שהרי אינו נמזא צצעלי חייס זולת האדם אך הוא ממדת נפש המדברת ר"ל הגשמה כן נוכל לקרצ אלונו שילא דבור מן הש' וכענין דמפרס ואזיל : איננו לשונו כלומר הדבור שצלדס אינו מלך בגשמת והגוף שהרי צעלי חייס איך הם פה ולשון להם ולא ידברו : ולא לנו וכו' כן איך הדבור מלך הלצ צצלדס חשפי' שאמר שהלצ משכן לכם כמתעורר צלדס ולא המוח שהוא משכן לשלם האדם סנה לדבור האדם צלמת : אך הם כלים וכו' הלשון והלצ והמוח הם דמות כלי ציד האומן שע"י פועל צלומתו כן נשמת האדם פועלת הדבור ע"י הכלים האלו דומה לנה למה שאמרנו הלצ מצין כליות יועלות לשין מהתך פה ג.מר (פ' צמה מלליקין) וכל זה אינו רק צמקרה ר"ל אינני הגוף הם

צצע"ה אשר צהעדרו ימות הצצע"ה לכן אחר שנגנו הארון צסוף צית ראשון צימי ילשי' מלך יהודה כדליתא צימלא (דף מ"א) פסקה הנצואה וכסתלקה השכינה מישראל : ואז יכול האויב להמנבר עליהם להבלותם : כחשע מאות שנה קרוצ לתשע מאות שנה כי משעה שנכנסו לארץ עד שיאלו ממנה הי' תמנ"צ שנה כמנין ונוטתם כדליתא צגיטין (דף מ"ח) ומעת שזאו ישרל סיני שהוא מגבול ארץ ישראל ככו' צסי' י"ד ממלר שני עד שנכנסו לארץ מ' שנה הרי תמנ"צ שנים ויהינו קרוצ לת"ת שנה :

פח וזולת זה כמו כתובים צלצע צלדים :

וכמו וה' הולך לפניכם : הדין עמו שייחס אליכם דעת הגשמה כלומר צלדק ידבר מי שתולה צכס שאלם מחלמינים שהש"י על תואר גוף ונוי' מ"ו כי לא ילייר דבור רק מגרון ולשון וכלי הדבור : וכן לא ילייר כתיבה צלי יד ואלצעותי וכן הסליכה לא ילייר רק צגשמות : וכבר מוכסם לכל צעלי העיון כי לא יתואר הש"י צשום מקרה ממקרי הגשמות : אין להאשימכם : לא יוחס צכן לעון כשאתם מחלמינים כן : כי אין מדמה וכו' ממלר שכן רחיתם צדוש וכן היו צפלי כל קהלכם הרי אתם מחוייבי' להאמין כל זה : צהשלכת ההקשה והעיון השכלי ר"ל אתם לא תמנו צלמונתכם לחוש מה שיש נגדכם מחושיות הקש' הפלוסופים ועיונים שכלים תשליכו אותם מעל פניכם ואתם הולכים צעמ צהלמת דבר הנראה צעין מה שחין ספק אחריו :

פט חלילה לאל מן השקר כלומר חלילה שיאמר האל דבר הסותר את עצמו כי צמורה עלמה הזכיר

מהלמנת בגשמיית : ושיצא צמורה מה שהשכל מרחיק אותי אמר זה כלפי מה שאמר שחין להאשים אותנו ממלר שכן כתוב צמורה אף שהוא נגד השכל כי חלילה שיצא צמורה ענין שהוא נגד השכל כי המדה ארצה מקור מצוה השכל לא מנגדת לשכל : ותמלת עשרת הדברים וכו' ציאר לו כי ארצה אנו מוזהרין על זה צמורה ומרחיקין מהגשמה וכל מי שהאמין מהגשמה כאלו אינו מאמין צאל כלל והוא כעצוד ע"ז ורש"י לזה צמקוס שזוה האל יתצדק צהלמנתו שלא נעצוד ע"א שם צלדו חיקף שלא נעשה פסל ותמונה

סבה לדבור נמקרה ולך הנשמה היא סגנון צעלם וצאמת: ומטה נפש הכדורה מכרת איננה גסם. כלומר עיקר הענין המדבר והמכיר והמצדן אינה גשמית: ואיננה נגזלת נמקום: אי אפשר ליתן שום מקום ומדה לנשמת האדם ולומר ד"מ שהיא מופסת לזוה מקום

ולא מוחו אך לה כלים למושה ומשה נפש מדבר מכות איננה גשם ואיננה נגבלת במקום. ולא יצר פטנה מקום ולא תצר היא מהכלל בה צורות כל הברואים: ואנחנו מתארים אותה בתארים מלאכותיים ורוחניים כ"ש בורא הכל יתברך אטנס הרין עלינו שלא נדחה מה שקבלנו מן המעמד ההוא ונאמר שאין אנחנו יודעים איך נגשם הענין עד ששב דבור וקרע את אונינו ולא מה שבורא לו יתברך ממה שלא הי' נמצא וכ"ל (נ"ח ולא) מה שהעביר לו מן הנמצאים כי לא יחסר לו יכולת כאשר נאמר כי הוא יתברך ברא את הלווחות וכתב אותם כתב חרות כאשר ברא את השמים (נ"ח והכניו) במאמרו בלבד. ורצה יתברך ונגשם (נ"ח ונגשמו הלווחות) על השיעור אשר חפץ. ויג' המחכונה אשר הפץ. ונהרת בהם הכתב בעשרת הדברים כאשר נאמר כי קרע את הים ושמוהו לחימות עטרים מימין העם ומשמאלם ובסלילות

כן הי' אפשר שצדא אז איזה ענין כמו זה יהי' משועב הדבור כי מי ישער חכמתו ויכלתו הכלתי תכלית: ולא מה שצדא לו יתברך. קחי על שלא נדחה ור"ל שכן לא נוכל לדחות ממה שראינו שצדא ה' והם הלווחות: ממה שלא הי' נמצא. האצנים אלו צדא אותם הש"י אז ענין חדש ונפלא מה שלא הי' מקודם לאפקויו ממה שכתב המורה פ"ס"ו מה"א שכלות הלווחות והכתב שעליהם היו צדואים ונמומים מששת ימי צדאית חבל הקצ"ה צדא אותם לו ר"ל לרזינו צעת המעמד ההוא:

וכל מה שהעביר לו מן הנמצאים. כמו שלא נוכל להיות מה שהעביר הקצ"ה מן העולם לרזינו מה שהי' קודם צדואיות כמו שימת הים למרצה בקריעת ים סוף ושימת אור למשך צמכות מלרים. כי אין חלוק אצל הפלוסופים אס צדואה יצדא ה' דבר חדש בעולם. או יבעל דבר הנצדא כבר ואין פלא צדואות הלווחות יותר משימת הים למרצה: כי לא יחסר לו יכולת

הן להרוס הנצדא. הן לצדוא מה ש"לא הי' צבל עת שיחמק: כאשר נאמר וכו' כלומר וכן אנו אומרים שצדא הלווחות לרזינו כמו שצדא השמים והארץ: כי הוא יתברך צדא את הלווחות. הוא לדור צלי אמצעי ור"ש הכתוב והלווחות מעשה חלקי' המה שהוא יתברך צדאם לשעתן: וכתב אותם כתב חרות. לא שצדאו כן כמצינים. רק אח"כ נכתב עליהם הכתב חרות. ואפשר שהוא מעטם שחמרו חז"ל הוצא צילקו פ' יתרו נסס המכילתא על פסוק וכל העם רואים את הקולות שהדבור של אש שילא מפי הקצ"ה נחנך על הלווחות וכל דבור כשילא מיד נחרת על הלווחות: כאשר צדא את השמים והכצנים צמאמרו. זה שנאמר כמצינים צלצבע חלקים אינה הוראה גשמית ח"ו שניחם להש"י אלצע שהוא מתארי הגוף. אף לא כאלמד שהי' כלי נצדא חקק צו את הלווחות וכמו שהצין המורה מדברי אונקלוס פ"ס"ו מה"א. כי אין זה רק מדת צדא. ודס שהפעול לא יפעול דבר רק ע"י כלים אצל לא כן מדת הקצ"ה כי הלוא השמים נצדאו ואין המוחלט צמאמרו ר"ל צדאו צלצבע וד"ע הקורבן לסדר את הארץ נאמר ג"כ כי אראה שחך מעשה חלצננותך כן נאמר צמכות הלווחות ע"ד צדא מורה כלאון צני אדם וזה האמר כמצי' צלצבע חלקים כאלו נאמר כמצי' דבר חלקים וכ"כ המורה סס: על השיעור אשר חפץ צאורך ורוחצ וגוזה: ועל המתכונת. האורה שלהם שיהיו מרובעים. כמו אינה חותם תכנית (יחזקאל ג"ג): ושמוהו לחימות. ענין שגח' והמים להם חומה: ומסלות מסודרות. שצילים

הוא מופסת לזוה מקום צמטיער לה אורך ורוחצ וגוזה כדת הגשמי וכשנאמר הנשמה ממלאת הגוף לא נאמר זה רק לסדר את הארון הנשמה נותנת כח ומיית לכל הגוף דרך התלצפות רוחני בענין שנאמר על הש"י מלא כל הארץ כבודו שהכוונה על כח הש"י הרוחני בענין שאמרו חז"ל הקצ"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו: ולא ידך ממנה מקום הוסיף צילוא צענין הנשמה ורוחניותה שהיא צאופן שלחן המקום נר תמנה דרך הגשמי אס הוא ירוחצ צמקן' אחד אז אותו המקו' נר מלקבל דבר אמר לא כן הנשמה כי אינה מוחזקת אפי' מודו של מחצ ור"כ לא ידך המקום שציליה. והוא מלאה בכל המקומות אין דבר

גשמי סותם צפניה ומונע חנייתה: ולא תצר היא מהכלל בה לורות כל הצדואים. כלומר מעולם לא תקטן נפש האדם שתיגע הרוחניות והם הצורות אשר לכל הדברי' הנצדאי' שבעולם כולם אפשר שיהיו נחקקים ומתעלמים צממת האדם הפח' וברך שלמר המליץ צס' צמית עולם נקלו' הרגל ככלו ורוח צמיתו צקצוי הצדואה מוליק ומציא מעלה ומוריד עד ואסוף צמפניו גלילות ארץ צתעלמו ורומו וצנחאותו שמקים ע"ב: וראננו מתארים אותה צתארים מלאכותיים רוחניים. ר"ל אע"פי שכמות הנפש נראים לנו דרך כלי הגוף עכ"ז אנו מאמינים שהנפש צמאר מלאך רוחני: כ"ש הצדוא הכל יתברך שאס נאמין שהנפש רוחנית כ"ש שהצדוא לזתה ואין יעשו יצדו עתק ליחס חליונו חמות הגשמית חלילה: חונס הדין עלינו וכו' ר"ל לא צעזור זה אנו השליכין דרכי ההיקש והיעיון. אך הדין נותן זה ויש מקום צעיון לקרע זה הענין הנראה מן המעמד אל השכל חצלי שיהיה לו יתברך הגשמי:ט. שלא נדחה מה שקבלנו מן היעמד הנס בכל מקום החוס קודם לכל דרכי העיון ומאמר שמתענו צאננינו ורזינו צענינו מחויבים אכחנו להאמין כי חמת ה' היתה כל זאת אעפ"י שחלילה לתאר אותו יתברך צסס דררא דגשמות. כי לא צצדיל זה יתואר הצדוא צגשמות. כי כמו שלחן אנו מציינים דרך הדבור צאדם ואין הנפש פועלת צסס אעפ"י שהיא רוחנית והגוף גשמי. כן לא נדע צאיזה ענין נמגסס רחן ה' ונתהווה לדבור עד שיהיה הארון שומעת כי כמו שצדא האל כלים לנשמת אדם שיעד צסס

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד כא

הסודרים • ואמרו חז"ל שנקרע הים ל"ג שזילים למספר שזעי ישראל • וכן הקריעה וכו' קריעת הים: והגנין נלגזו: המים נמו נד וכחמה צורה מיימים ומשמאלם: והתיוקן: שהסם לפנים דרך ישר צלי עקוב צקרקע הים: מיוחס אליו יצטרך ר"ל שזמו שהי' כל זה במאמר השם נלגז ולא שרצה לו כלל לפעול על ידה כן הי' הקריעה שזכנת הלוחות ואימון האותיות בזמנן יוסר צלי אלצה או זולתו איזה כלי נבראת. ולא אל סנות אלמציני' שינרא הק"צה איזה סרה שיסבז זאת הפעולה • וכרז צעל קול יהודה הקסה צזה הרי כמוז מפרש ויש משה אל תרו על הים ויולך ה' את הים צרוז קדים ענה כל הילול ויחס את הים למרצה ויצקעו המים והלא הרוז הי' סרה נצקיעת הים וזין אמר שהי' כלל סנה קדומה לו • וכחמק ליושב • ולפי קולר דעמי נראש שאין כאן קושיא שדואי שכל ענין אשר סזמנו צרואה ועומדת מכרז כשליטרך הנם שיהי' או וחי' הנם צסנה הזאת להביא אותה קודם ואחריה יצול הדבר המצוקש כמו שמלאנו צמכת ארצה • והי' נבב רוח קדים צארן כל היום וכל הילול הצוקר הי' רוח הקדים. נשא את הארצה • וכן צבסירו כמזב ויהסוך הי' רוח ים חוק וישא את הארצה ויתקעהו ימה סוף כי דרך הנם לנרף אליו סזמנו הטעזיית ודבר זה מוזאר ומוסחק מענייני' דמים • ולפיכך מפני שדאי שיקראו המים המוזנר' לרין תמיד רוח חזק כנראה צקריסות הנהרות כבודלות וכן הרוח הוא ענין נברא נבר לא דבר מיוחד עתיקוד הי' הנם צדרך רוח חזק כדי למעט צנס צמקוס שאפשר ולזה לא נתכוון המצר • ורק נתכוון להנסיס שנעשו שיקרע הים לגזרים כי מתמלה נקדש כולו כענין שאלמר קפאו תהומות צלם ים רוח"ז נקרעו ליו"צ קרעים וכחלצו צו י"צ מסלות עד קרקעית הים וכחמרו המים כשיעור רוחז המסלות והקרקע כוסס לדרך ישר שאמנם אלו הנסיס היו צלי שום אלמעי ולא נאלר שהי' צדא כלי להי יעשה מעשהו וזה שאלמר כי המים עמדו צמאלרו ר"ל שנערמו ונלצו כמו נד כמ"ש וברוח חזק נערמו מים נלצו כמו נד כולוים רוח חזק ר"ל חרון אפו כמ"ש רש"י ז"ל: צועל הצרואים • ר"ל שאעפ"י שגשמת האדם לא תוליד הדבור רק ע"י כלי הדבור • וכן הכתיבה רק ע"י האלצעות • לא כן מעשה הי' הנוראים אשר כל יכול ולא יצד ממנו לעשות חסלו צמאלר נלצד: ונלטיירו צמפלס המים כנטיירו למסילות ושזילים מסודרים צליור מתוקן: צלורת האותיות • כי כמו שהצדד היולל מן הפה מוליד תנועה

צליור הסמוך לו • והסמך צבסמך לו עד שמיני לוחז השומע ודופק על הקרוס סצלוון סכוח כמו מוק ודרך אותה הדפיקה מרגשת כנפש שזמית הקול ואודותו צמחון התנועות כפי סהס • כך לא יצלר מהי' כהוליד הגועה צליור צלצונו לצד שיהיה מביע ללוחן כנביא צממוני' חתוך אותיו ויקול צדדים כי כסס כה ונסיך צלדס לף יקסה"י לו להמליץ ענייני' אחרים כהוליד פצולת הדבור צלופניס זולת כלי הדבור סצלדס: על העניינים שהיא חפץ להשמיעם כלומר כוסף לציור האויר יתילד צנפש הארה וצינה יתירה לקבל הדבור דק הכול המצויר צליור ולפיכך הדבור המביע לכיול לא ישמעו אותו שאר צני אדם סנלתי זכאים מאלר שהיא דק ומלטייר צדממה דקה לא ירגיש צו רק כנביא: או הסמוך • כשהיה צרלון הס"י להשמיע צדריו לכל עדת ישראל צסיני אשר או צודק כנפש והביעו למדרגת הנבואה כנודע:

ומסילות מסודרות ורחבות וארץ ישרה ילכו בה מבלי טורח ולא עיבוב: וכן הקריעה והכנין והתקון מיוחס אליו יתברך לא צצטרך בו אל כלי ולא אל סכות אמצעיות כאשר יצטרך בפועל הכרואים • כי המים עמדו כמאמרו ונצטייח כחפצו • וכן יצטיירו האויר המביע אל איזון הנביא כצורות האותיות שהם טורות על העניינים שהוא חפץ להשמיעם אל הנביא או אל ההמון:

צ אמר הכוזרי זאת השענה מספקת: צא אמר החבר ואינני גוזר שהי' הענין על הדרך הזה ואולי הי' על דרך יותר עמוק ממה שיעלה ממחשבה (כ"א נמחשבה) אך העולה מזה האמנת מי שראה המעמדות האלה כי הענין ההוא טאת חבורא מבלי מצוע מפני שהם דומים לבריאה הראשונה והיצירה (כ"א וסיניס לחסוים) וחאמין הנפש בחורה הנחנה בהם עם האמונה כי העולם חדש וכי הי' בראו כאו שהחבאר

ז זאת הטענה מספקת • תשובה זאת כדאי להסיר ממכם עקשו' פה המייחס' אליכם אמונ' הגשמי': לא ואינני גוזר כלפי שקילס צדריו והקל סזצונו צניה שאלר שהכל נהי' צדצרו ונבראו הלומות ונלטיירו האותיות צנס צמפלז לצד וכן הי' ליור חתוך אותיות זאוידי שכל זה מספיק' לסלק הגשמיות • עוד אמר המצר שאין זה אמור רק להסיצ לאפיקודם לפי דרכו שזה מספיק להקבות שניו ועס זה אפשר שיס עוד צזה ענין יומר עמוק כי מאלר עמוק מחשבות הי': ממה שיעלה מתחשבה • ד"ל עמוק ממה שאפשר שישג שכל האדם כי יתכן לפרש צדרך חכמי האמת הדורכים צמלולות הסודות ועקצותיהם לא נודעו להמון העם: אך העולם ממה המכלית סצצונו נמהו העניינים הנוכרים צדרך הפליאות האלו אעפ"י שיס מקוס לאפיקורסים לרדות ציחוס הגשמיות וגס מהכלל העולה מהצדדים: האמנת מי שיראה וכו' הי' חפץ למען לקדו ליעט ירחתו וזהבצו צקרז לצנו והראנו כפללות הדומות לענין צדיאות עולם וחדושו מלין ולפיכך הראש עניינים כאלה לא צצילי שיאמינו בהגשמה ח"ו: מצלי מלוע מצלי דבר אלמעי: לצריאה הראשונה כמו שהעולם כולו נברא מלין כן נבראו הלומות והיין מלין לא הי' שום דבר אשר יתהוו ממנו: והיורה כמו שנלטייר העולם כולו צמפן הי' כך הי' ליור הנבז צלומות והדבור מעשרת הדברים צליור: הנימנת צכס צדצרות מן השמים וכלומות: עם האמונה כי העולם חדש • הי' זה צל ללמד ונמלא ללוד כי כמו שלומות והמן והצאר נבראו מלין ומלפס ונתחשו

המיוחס' אליכם אמונ' הגשמי': לא ואינני גוזר כלפי שקילס צדריו והקל סזצונו צניה שאלר שהכל נהי' צדצרו ונבראו הלומות ונלטיירו האותיות צנס צמפלז לצד וכן הי' ליור חתוך אותיות זאוידי שכל זה מספיק' לסלק הגשמיות • עוד אמר המצר שאין זה אמור רק להסיצ לאפיקודם לפי דרכו שזה מספיק להקבות שניו ועס זה אפשר שיס עוד צזה ענין יומר עמוק כי מאלר עמוק מחשבות הי': ממה שיעלה מתחשבה • ד"ל עמוק ממה שאפשר שישג שכל האדם כי יתכן לפרש צדרך חכמי האמת הדורכים צמלולות הסודות ועקצותיהם לא נודעו להמון העם: אך העולם ממה המכלית סצצונו נמהו העניינים הנוכרים צדרך הפליאות האלו אעפ"י שיס מקוס לאפיקורסים לרדות ציחוס הגשמיות וגס מהכלל העולה מהצדדים: האמנת מי שיראה וכו' הי' חפץ למען לקדו ליעט ירחתו וזהבצו צקרז לצנו והראנו כפללות הדומות לענין צדיאות עולם וחדושו מלין ולפיכך הראש עניינים כאלה לא צצילי שיאמינו בהגשמה ח"ו: מצלי מלוע מצלי דבר אלמעי: לצריאה הראשונה כמו שהעולם כולו נברא מלין כן נבראו הלומות והיין מלין לא הי' שום דבר אשר יתהוו ממנו: והיורה כמו שנלטייר העולם כולו צמפן הי' כך הי' ליור הנבז צלומות והדבור מעשרת הדברים צליור: הנימנת צכס צדצרות מן השמים וכלומות: עם האמונה כי העולם חדש • הי' זה צל ללמד ונמלא ללוד כי כמו שלומות והמן והצאר נבראו מלין ומלפס ונתחשו

כן לא יקרה על הנפש שתחוק בצלה חגיגת חזון העולם
מכאורח יתחדך ואלו אחד הוא יצאו : ספיקות הפלוסופי
וכו'... כנר נשגב עקצית פיהם ככל סי' א' :

כן הוודר חתרו וכו' : ע"כ נצרך הדבור מאיננו סרי'
צנינים בדגדג אדמד

הפגד שלמנו הסגילה מני
חום נסי' כ"ו ונכנסו מענין
לענק עד כה' שציעו הכנר
בספור הגפולות שעשה ה'
לנגדנו נמדנו למען מהי' ירחמו
על פינו' : ולא מלא תהיה
ה'רפמינו נעשיית הפגול : שלא
מטה בספור נשמי עקד' צענור
שהם על קדן מטה החכמה
לשנה שלא עקד' : ומצאנו מה
שחפרסס' : מן תשנה ליטע לי
מה זאת שאחר כל השנה
היא והגדולה הזאת וה' חשמי
שמים הקוף עליהם נגפולות
אשר לא נגדלו כל הנשים
הלו' : ונמלו זאת שנתך חינו
המעמד עשו להם עגל מסכה
ופט למעלה וכחשו צה' : מה
שנחפרסס' : מן חתור הככה
קלון ערום כמה שאמר הכנס
הכל אדם (משלו) הלא הוא
הנין חפרסס ונדע : מכלתי
האלהים : מהן סרי' ע"ז נרתייה
רשע לטעם חשב מלרום
לעשות להם ע"ז שורתלו צה
אנשי ארצם וכמו שהיה דעת
רז סעדי' גאון חזר הראש"ז
נמשע העגל :

כן חטא שהגדילוהו עליהם לנדולתם : לא כשגלה על
דעתך סרי' זה טעם צעורה זרה אצל לא ה' כ"כ
חשב גדול האף שהגאון נבתיים נראה סרי' חשב גדול
כח"ס רד כי חשב עמך סרו חזר מן הדרך וכו' : ושם
אמר אלה טעם הכס טעם גדולה : כי זה שהגדילו חינו
הטעם הקד"ה ותהי' ה' צעך גדולתם שטעם קטן צעך
הידיעה הגדולה סרי' להם אז הכל הנסים אשר רלו עיניהם
הוא נכשב לנולד מלא חמה שאלו שגת תלמוד עולה
דוק' : והראש"ז כתב צפ' וישלח נכסות וכו' : התחנה הנאמר
לביטעה : ח"ל היטע כי כל שכן קטן וגדול נגדו האשה :
על כן העין קהל לגדול יקראו גדול ע"כ (כ"כ) כי ארז צעל
ק' (שמו) : והגדול מן חשמינו ספורים : סומן לגדילים אשר
בלחך שנחפרססו העלומים : נחאזר שהע"ה חון חום
צדיק צלחן אשר יעשה טוב ולא יחשב : לא כן הרשע'
הנחפרססו חיון מספרים למסאזומים ושטחיים עליו מספר
ובדאי יקר וגדולה לירדאל סרי' : מספרים העלומים סך
וקר עשו ועם זה יהי' העלומים מעשיים ושל מרס

שהחבארו שכרא הלווחת והמן חולחתי : רפוחו מלב
המאמינן ספקות הפלוסופים ובעילי הקדמות :
צב אמר הכוורי הזהר החבר שקא חכה בספור
שכתי עמך ורתייב טרה
שנחפרסס וישודע מסרים עם אלה ההעפדות כי
ישעתי שכתוך זה עישו עגל ועבדוהו מכלתי
האלהים :

כן אמר החבר חטא שהגדילוהו עליהם
לנדולתם : והגדול מי שחטאו
ספורים :

צד אמר הכוורי וזה שנתיחד ועזרת לעמך
ואי זה עין גדול מזה ואי זו
מעלה חישאר אחר זה :

צה אמר ההבר הרפה לי מיטע יעד ישאבאר
לך גדולת העם ודי לעד
שהשים כחום לעם ולאוצה טכין אוכות העולם
חול הענין האלהי' על המונס' ער שהנישע כולם
אל בעלת הדבור ועבר הענין אל נשיהם והי' כהן
בביאות 'אחר שלא הי' הל הענין האלהי כי אם
ביחידים כעני אחר אדם הראשון כי אדם
הי' שלם מכלתי חטאי : כי אין מענה בשלימות
ביעשה

והטעם לא הניעו רק לנשו עשר פתיים צה"ס וינשו חתמי
זה עשר פתיים : אחריו ח"ל עשרה נאסיות כסי אומינו
אל הקיום נמדרו טנים נמים טנים ארז צעל וכו'
(עיהצין ד' ט"ו) וצ"כ דרכנו למדנו מנחרא זאת רזאי'
למדנו הכנר שלא הי' חשב
הצגל ע"ז סרי' חשני חינו
המעשה מן הנאסיות והקישו
חינו לשאר הנאסיות :

לי וזה הנשוחך ילי וזה
עין גדול מזה :
נצטר שאלה רזיה צינחך
כס להחפאר חמה חכמה
קלונ' כי מה נלצ צמתך סימד
וחספר לעינומיסם הלא שון
ע"ז שקל נגד כל הציות
דומה למה שאחריו ח"ל
המורה נצ"ל ככופר ככל
המורה כולה וחיו מעלה
נאחלה להם עיד :

זה הרפה לי מיטע הנוחה
לי והחמן על

הרף ממני ואשתיס : עד
שאוחר חלך וכו' : נגד מה
שחשד חינו כי מחשבת עמו
מהלל אותם נמחט שקד' כי
הגדול לך זה עד שנס חמה
מתן חיה ציונו על יקר
מכארת גדולתם : היולי לצד' :
עד ציני וניקן היצר הגדול
היה גסס ה' לקחת לו בני
אחד מקרב עמים רבים להיות
לו לעם והנה נמשע מנין
מנחאר נשע טעם בני ישראלים

הסגילה מכל הצדים כמו כן הוור היות אשר צס נחר ה'
צחור לצת להם חירמו ולשית להם ככל גפולותיו הם
הסגילה מכל הירדות אשר יקחו מאחריהם ופאטע סגנונים
לא רק כחוסס ויולי הענין וכו' המינס שכל הצונס הי' וני
נפש וטהורי פראות : אל מעלת הדבור : וכו' לשמוע דע ה'
כמו שחכס הגניא צדור : וענר הענין אל נשיהם : כן היות
הקדושה שופעת עליהם נשפע רז עד שגולל מרוחם אשר
עליהם על נשיהם : וכמה שאחריו ח"ל רחמה שגיה על
היס מה שלא ראה יחאקל : אשר אלא הי' חל וכו' כלימד
שחפ"י שקדים להם לא הי' חיון נשקן ואם היות נגדוה
שגלחת היות ע"ד הפלא וקך יחיים וכו' חיות מלא שגדול
אדם הראשון לא נשע כידר הזה שיהי' כל עם ה' נבויים
והיה לפי שם ועת הזאת כולם נעדרת הנאסיה : כי חום
הי' שלם : המחיל לספר מאין הגיטו שיעלה הזאת לגני ירדאל
ואמר שזינו הראשון אדם והיו סרי' שלם נמכלתי סאלמית
שאפשר שיזר יהא נלדס מחאר סרי' יזיר כפוי אל הקד"ס
וכמו שנחאר ורובך מעלומי : מלגמי נגלו' : ענלי סמרון
וספוד

והעדר צדק ענין הכללות: כי אין עטנה שלמות וכו' כלומר לא הי' נעדר צדקו של נערך שאלו חסר כוונתו מטפה סרוחה שגם עיקר יצירתו מחולל העין והוא אשר מחמת הילך יתארה למלכות מחלומה ומחשבו יתחברו אמו והאיש והאשה גם שניהם נעצרו מ'חיים נדבקים יחד' אמנם חסר הראשון יד' ה'הוא יכוננוהו ויזרנהו: חסר יוכל לו יצא מי שהוא חסר נחמיות יצא לעשות פועל ידיו שלמות כפי גדול מחמתו: ואם מ'חוקף ליה צדו יוכל על הכל כגם אין מחסיר לפעולה הוא צדק שלמות שאפשר: מאומר צדו לזורה: הכה והוא שיעב חסרונו: האדם מלך מנו וממנו והרעננו ורמותו שידמן שיהי' צדק כל שלמות יחד כמה שלמנו הטבעיים: וכן יגיע הסרונו מלך הנשמה מלחה מקור היא נמלצת כגם שידע להכמי'הקבלה: והאדם החומר אשר צד צדו ה'הוא

והקומה) ועל שלמות יצירתו ונגלה שנעקרו והוא אחר צדיו וכן נזי הוא לכל הפרדות עכ"ל וכן פי' התוס' לשון צדיו גם העיד: וקבל כגם קבל לשון חזק מל' גמרא פ' בספיה עמד הקב"ה לסיק על ירושלים אף קבל עתידים ופי' נעדר צדק עמך הן חוקים: עיון למבליס וצדוה' חסר צד קפרא אחר מה עתידים הללו קפלו' מלמעלה וצדוה' מלמעלה והן צדוה' נך פשוט של מורה נדבחה לפניו ולחמיהו כ"כ הערך: ולפי' יהי' הפיחה שחוק הקב"ה צד הנפש על שלמותה: גם יש למד מלשון כפל וגם זה מל' חיל' הציורו רש"י צדוה' צד' הארץ אשר אמה שוכן עליה ונית' מלמד שחל הקב"ה כל ח' והאיהו מחמיו: ויהי' המונן של הכה והשלמות אשר אפשר שיהי' נכנס לל' ניתן לאהר"ר מעט מעט עם גדונו כדרך כל הארץ שמתח

האדם מתחמם צד על ער שיעוקו ומגדל צדוה' אצל ניתן על הכל עם יצירתו וכן העין צדוה' וצדוה' הנפש שמתחמם עם הגדול ככל צדוה' מה של' ה' כן צדוה' ר' והנה החלקי חדר הסבל: ר"ל הנפשה אורח הקידש אשר השכל אשר שגוע לתכלית כלי שהוא המדנה אל הנפשה נחמד מ"ל חין הקב"ה משרה שנינו אצל על חסר וכו' ומשם יעלה למעלה הנפשה: והנה אהר"ר הגיע למדנה הנפשה מסגות המעלה וה' דבר עמו פ"פ נדבמי ויוה' א' את האדם ונית'. המעלה אשר צד יצקן צדוה' וכו' הענין זה פירושו המצר נחמד ה' סי' י"ב ח"ל וכבר הוציח הכה הדברי (שכל האדם) צקת' החשים מהדבק שכל הכללי צדוה' י: שרומממו מהשמש צדוה' ורעיון וסוד מעולו הטורה גלמוד כנפשה ומקרא סגולתו זאת (ר"ל מעלתו האמת) קדושה ומקרא רוח הקודש ע"כ: עוד גם צדוה' י"ד והנה הצדוה' ית' כזים חזני הנפשה זה צדוה' הנחמדים מסגות חותן הגפשות אשר יצרו העולם נכללו ויראו אלוהים ומנחמו ויראה קלמס בת הקלמס וידע קלמס סמרי קלמס כמו שגד' גם חזני ידעתי הרבו ומנחמו לא נדע זה וצדוה' זה חס לא שדוה' דרך הנפשה ע"כ: וכבר נקרא אללנו צן אלקים: חס הראשון נק' צן חלבים צדוה' יצדוה' מכל צד חס שגלמס אחרו מ"ל שלשה שותפי' צדוה' הקב"ה והצד והצד: אמנם אהר"ר חזנים נכלו לו נעצמים סתקוה' יצרו ועשאו צדוה' ונכס ועליו יתחמם סם זה חזרו מכל צדוה': וכל הירומים לו מרעו: ר"ל כל הנשך שלמות ונדקן צו הסגולה אשר עליו יקראו צדוה' חסר המעשים אל השלמות האפשרי צדוה' חסר הסגולה האמת היא מרעס לסם מלחיים כרחק

אל האורה ר"ל הנשמה אשר הן צד ליעט אמה נחמד הירומים חזני כל צדוה' עולם יחלו שם שניהם היו נחמיות השלמות: מתוך שכנת זרע מאנ' אשר יאמרו היום כי עצע הן נמשך לפי מזג שכנת זרע של האדם נחמיות או נקירות והרומה לזה ירושה הוא לו מחזיו: חסר האדם זרע הנפשה והדם שמתנו כזון הולד צדוה' אמו והעצב נמשך אחריו ב"כ: ולא מהמאנו שמתן חסר המעלה לפי החזיונות אשר מורגל צדוה' וכבר נמאד זה דבריו הפלוסוף סי' א': והנפשה צדוה' הגדול' האדם עיר פרא יילד וזה הוא לדרך המהלך ומנכסו צדוה' נערומו להטותו אל ה'ת' והשלמות ולולי זה יאשר כסום כסד חין הנין וכמ"ש חנוך לנער ע"פ דברו גם כי יצקן לא יסוד מתנו (משלי) ולפי זה כפי העדר ומסרין צדוה' הנפשה כך לא יתגדל צו השלמות: והעיקות כלומר הילדות והנחמות: והתא'שות האויר וכו' גם זה מצוהר צדוה' א': כי יצרו וכו' כי הכה חסר לעמל יולד לדרך שיעבור מתוך אלו התקיים העצורים על ראשו הפעננים ממנו השלמות: ואמנם חסר הראשון יצרוה' צדוה' אמת כחש המנוע לסיף ימי הנחמות: השלם צדוה' ומנו שלם נחמיותו וחזיוו והעצב על דרך מעליב צדוה' הרחוי כחש המנוע למנו יציו: וצדוה' חסר כחש נכד שקטו מתנו רחמיות הנחמות והילדות כענין שאמר הכתוב העדר רעם משךך כי הילדות והשחר'הכל (קבלת י"א) והוא נכד שלם צדוה' כענין שלמנו צד' אלו טריות כל מעשה צדוה' צדוה' נכדוה' נכדוה' נכדוה' נכדוה' ופירש המהר"ש א"ל ש"הורה על כל צדוה' נכדוה' על צדוה' שאמר לה זה פי' לה'תן נכדוה' ונכדוה' נכדוה' פי' על התכלית הנפשה ממנו שכל נכדוה' צדוה' אמת והמורה מלמד צ' פ"ל כהם פ"ז שכל מה שצדוה' חסר נכדוה' על שלמות כמותו (ר"ל הגדול

הראשון אדם הנקרא בן אליהם ומה' היתה זאת הסגולה אליו בראשונה לרשת לזרעו אחריו. אמנם הפיחות שצנני אדם לא ניהם אותה אל אדם הראשון אך אל המומר אשר צין לזעו וררע הנמשך מחומר הגוף וממעשי כל אדם לפי מה שהוא. וצוהר פ' בראשית

מפני קנאתו בו על המעלה הואת נתן לו תחתיו שות והי' דומה לאדם והיה סגולה ולב ווולתו בקליפה וסגולת שות אנוש וכן הגיע הענין עד נח ביחידים היו כולם דומים לאדם ונקראים בני אקים שלמים (בגניחתם ובמדתם) ג'א בכריאותם ובמדותם ובאריכות הימים ובחכמות וכיכולת ובימיהם אנו מונים מאדם ועד נח. וכן טנה ועד אברהם ואפשר שהי' מהם מי שלא דבק בו הענין האלקי כתרם אבל אברהם בנו הי' תלמיד לאבי אביו עבר ועוד שהשיג נח בעצמו והיה הענין האלקי דבק בהם מאבות אבותם אל בני בנים ואברהם הי' סגולת עבר ותלמידו יע'כ נקרא עברי. ועבר היה סגולת שם ושם הי' סגולת נח מפני שהוא יורש האקלמים השוים אשר אמציעתם וחמדתם ארץ כנען. ארמת הנבואה

האדם וכו' תח חזי צעמח דבר נש חזיל צלורח קשוט ואמשיך עלי' רוח קדושה עלאה ואתדבק צי' צרף דיוליד ויפוק מני' לעלמא הוא משיך עלי' קדושה עלאה ויפא קדיש בקדושה דמארי' כמה דכתיב וחייתם קדושים והתקדשתם וכד חיהו חזיל צסטר שמאלא ואמשיך עלי' רוח מסאצא ואתדבק צי' צרף דיופוק מני' לעלמא הוא אתמשך מני' רוח מסאצא ויסאצא במסאצא דחאי סטרף עכ"ל: מפני קנאתו צו על המעלה הזאת כענין שג'א וישע ה' אל הנזל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה ומפני שנתקנה צוה קין הרגו:

הרבה נודע: וזיכולת שהי' להם נח להוריד השפע האלחית ולידע עתידות: וזימיהם אנו מונים וכו' המנין מן השנים שמן אדם ועד נח אנו יודעין ומחשבין אלו האנשים ממספר ימי שנתמיהם הנכזרי' צננוצ' וזולה הם שהאריכו ימים:

וימר ומולתם צדוות יהים: שהציג נח צעלמו' אברהם הי' מכיר את נח עלמו: סגולת ענר ותלמידו. מה שפסם עמד לבדו כי אפשר ג'כ שהי' תלמיד שם צ' נח. חזלי מפני שהי' ענר נציח כמ"ש צצצת (ד"א) נציח גדול הי' ענר שקרא את בנו פלג: וע'כ נקרא עברי לשיקוי ממ' רש"י ז"ל על פסוק ויגד לאזרם העברי פ"ט לך שבערי ר"ל מנענר הנכר שמא צא הכתוב ללמדנו צוה היחס. ועוד שלפי פירש"י חז"ל שם מיוחד לבני ישראל לבד אך בני ישמעאל וישעו ג"כ רחיים שיקראו צצס זה וברי הכתוב אומר כי תקנה ענד עברי וגומ' ואינו מדבר רק צצן ישראל ונאמר

והי' דומה לאדם. כמ"ש ויקרא שמו שות כי שות לי אלקים זרע אחר תחת הנזל כי הרגו קין שהי' צמדגה הדומה להצל. ונאמר ויולד צדמותו כללמו ויקרא את שמו שות ונתב המורה צס"א חמ"א כי כל מי שקדמו בנים לאדם ערס הוליו את שות לא הביעה אליהם צורה האנושית צאמת אשר יהיו אלס אדם ודמותו וכו' אמנם שות כאשר למדוהו והיכניוהו ונמלא שלס צגלמות האנושי אחר צו ויולד צדמותו וצלמו ע"כ: וסגולת שות אנוש המוצתה שצנני שות הי' אנוש וגם ממנו ילא הזרע הנצחר והסגולה שצנני אדם: צני אלקים כל הדורות שמאדם ועד נח היו נקראים צני אלקים צענור המדות והשלמות הנכזרי' צסמוך חה נועה לסצרת הרמז"ן צוה שלס הראשון הציומו מעשה דיו של הקצ"ה הי' צתכלית השלמות צנני ונכח ונקומה ושאף שנקנסה עליו מיתה הי' מעצמו לחיות וזן רצ וכשר צא המצול על הארץ נתקלל עליהם האזור והלנו וימותם הלך וחסור: צצריאתם שנצראו על אופן היותר מתוקן וחזן שצמנן אשר צענור זה האריכו ימים הרבה אחרו צמדד רצה פ' כ"ו ז"ל ויראו צני אלקים ולמה קורא אותם צני אלקים ר' מינאי צר"ש צן רצו שחיויהו אחרו שחאריכו ימים צלי צער וצלי יסוריו: על הונח צס ר' יוסי אומר כדי לעמוד על התקופות ועל המצננות ועל המולדות ע"כ: וצמדתם שהיו חנשי מדות צצוה הקוהה כמ"ש הנמלים היו צארן צימים יהס. ולכ"א יהי' הפירוש צצריאותם ר"ל שהיו צריחים ותקוסם וצמדותם שהיו שלמים צמדות ובענין שאמר לעמלה השלס ציזירותיו וצמדותיו: וצצריעתם סימס וצתמנות ר"ל חכמת התכונה הלקומה מן המצטים צמאלך לצא השמים ודרך לזה וזן

כי יעבר לך אחין העברי וכן דעת הראצ"ע צפ' משפטים ע"ע: וענר הי' סגולת סס. חר צספור שלגלת יחוס הסגולה לאחור מאצרהם ועד נח. מפני שהפסיק צתרח ואלו הי' ג"כ אחיה מהס דומים לתרח מצלי שלמות. ורק ירושת הסגולה הגיע לאצרהם מענר. ולענר משס. ולשם מנח: האקלמים השזים. התוכניים הקדמונים חלקו את היסוצ כולו שהוא חלק האפוני לצצעה רצועות מדרוס לצסון. והנה האחרונים חושצים היסוצ מן המסוה עד רוחס ס"ו מעלות חה הוא עיקר היסוצ כי חלק הדורוני הכל שצצוהו צתוך היסוצ צענור רוב המוס שצו. ואף צצפון לא חצצו ליסוצ רק עד ס"ו מעלות. והוא ממקום שהיוס והלילה שויס כמו שהוא צתשוה ועד מקום שימלא יוס צלא לילה והי' היוס כ"ד שעות צזמן שהשמש צראש סרטן. וכן הלילה כ"ד שעות כשהשעש צראש גדי וכמו שהוא לצדדים ס"ו מעלה צתרחצ מן המסוה כנודע צתכונה. וכל חלק מן רוחס הארץ שצו יפוסף היוס הארוך חזי שעה נקרא אקלים. ולאחרונים לפיכך כ"ד אקלים. וחולס הקדמוני' לא חצצו ליסוצ הגון רק עד מ"ח מעלות ולפיכך חצצו שס אקלמים עד מ"ס מעלות וממ"ח עד ס"ו חצצו לאקלים אחר מימת רוב היסוצ שצו לרעתם מהקדירות וצין הכל שצצנה וצצנו אקלים הא' עד י"ו מעלה וחזי והיוס הארוך י"ג שעות. ולפיכך האקלים הרציעי נקרא אקלים השזים כלומר ממוצ מקור וחוס על ענין שוה: אשר אמציעתם ומחמתם ארץ כנען. ר"ל שס כפל צצלקו האקלים הר' והאמצע שצו הוא ח"א כמו שנידע כי ירדלים ל"ג מעלות מן המסוה הרי הוא צאמצע רובצ היסוצ שהוא ס"ו מעלות. ודעתו שנתמלה הימיה ארץ

ארץ ישראל בחלק שם רק שכנעני' כשזה עשני שם זה לעת רש"י ז"ל פ' לך בן צפון והכנעני או צפון וז"ל שה' בונה את ארץ ישראל מזונו של שם זקנו של אברהם שצמחו של שם נפלה כשחלק נח לצניו את הארץ שנאמר ומלכי

נצחיים: לנצואה מתמדת' כי יש נצואה פוסקת כענין שנאמר ויתנצחו ולא יסאו שלא נתנצחו אלא נצואה היום כפירש"י ז"ל צפ' בהעלותך וכמ"ס המורה צפ' מ"ה מה"צ כי יש נצחיים שנצואתם נפסקים זמן הרבה וחוזרות לו ויש נפסקות לגמרי: וסוד נצח של מרים

הנצואה ויצא יפת אל צפון והם אל דרום' וסגולת אברהם מבניו יצחק' והרחיק כל בניו מהארץ הזאת הנסוגלת כדי שתהי' מיוחדת ליצחק וסגולת יצחק יעקב ונרחה עשו אחיו מפני שזכה יעקב בארץ ההיא' ובני יעקב כלם סגולה היו כלם וארים לענין האלקי והי' להם המקום ההוא המיוחד בענין האלקי וזה הי' תחלת הענין חול האלקי על יקחל אחרי אשר לא הי' מצא כי אם ביחידים וישמרם האלקים ויפרסם וירבם ויגדלם במצרים כאשר יגדל האילן אשר שרשו טוב עד שהוציא פרי שלם דומה לפרי הראשון אשר נוסע ממנו רוצה לומר אברהם יצחק ויעקב ויוסף ואחיו והי' מן הפרי משה ואהרן ומרים' וכמו בצלף ואהליאב וכמו ראשי המטות ושבעים הזקנים אשר היו ראיים לבבואה מתמדת' וכן יהושע בן נון וכלב בן יפונה וחור בנה של מרים וזולתם רבים ואז הי' ראיים להראות האור עליהם וההשגחה ההיא הרבנית (י"א סלקית הגנונית) ואם היו כיניהם ממרים היו נגעלים אך הם כלי ספק סגולה כאשר הם בתולדתם ושבעים מן הסגולה וילידו מי שיהיה סגולה ונהורים כאב הממרה כעבור מה שיתערב בו מן הסגולה אשר תראה בבנו או בכך בנו כפי מה שתזדקך הספה כמו שאמרנו בתורה וזולתו

הנצואה ויצא יפת אל צפון והם אל דרום' וסגולת אברהם מבניו יצחק' והרחיק כל בניו מהארץ הזאת הנסוגלת כדי שתהי' מיוחדת ליצחק וסגולת יצחק יעקב ונרחה עשו אחיו מפני שזכה יעקב בארץ ההיא' ובני יעקב כלם סגולה היו כלם וארים לענין האלקי והי' להם המקום ההוא המיוחד בענין האלקי וזה הי' תחלת הענין חול האלקי על יקחל אחרי אשר לא הי' מצא כי אם ביחידים וישמרם האלקים ויפרסם וירבם ויגדלם במצרים כאשר יגדל האילן אשר שרשו טוב עד שהוציא פרי שלם דומה לפרי הראשון אשר נוסע ממנו רוצה לומר אברהם יצחק ויעקב ויוסף ואחיו והי' מן הפרי משה ואהרן ומרים' וכמו בצלף ואהליאב וכמו ראשי המטות ושבעים הזקנים אשר היו ראיים לבבואה מתמדת' וכן יהושע בן נון וכלב בן יפונה וחור בנה של מרים וזולתם רבים ואז הי' ראיים להראות האור עליהם וההשגחה ההיא הרבנית (י"א סלקית הגנונית) ואם היו כיניהם ממרים היו נגעלים אך הם כלי ספק סגולה כאשר הם בתולדתם ושבעים מן הסגולה וילידו מי שיהיה סגולה ונהורים כאב הממרה כעבור מה שיתערב בו מן הסגולה אשר תראה בבנו או בכך בנו כפי מה שתזדקך הספה כמו שאמרנו בתורה וזולתו

ממי

כן הוא צמרת רבה ויקרא הציור רש"י ז"ל פ' משא צפון וירא אהרן: והשגחה הי' הרבנית ר"ל השגחה פרטית כפי אשר יאמינו בני ישראל על דעת רבני העם ונראה ש"ל הרבנית לאפוקי דעות הפלוסופי' בהשגחה ר"ל מהי דעתא וכן פירוש הרבניות לנוסח אשר שרש לומר שמשגית בכל פרט לפי ראינו וחיוב חקלתו לא דעת הפלוסופי' המיחסים ההשגחה לנצח הכלל והמין השם יסמנו השם והמהמנס ומהמנס' ויש לפרש עוד כי הרבניות ר"ל הרבניות כי אדוני תרגומו רבני וצמחא ד' סו' ג' אמר כי שם זה מורה צימוד על השגחה פרטית: ואם היו ציניהם ממרים היו נגעלים' חוד צפון הסגולה מצני אדם ואין השתלשלו התולדות מאדם עד אברהם אבינו ע"ה צמח שאמר למעלה ואשאר שהי' צמח מן שלם דבק צו הענין האלקי בתרחו' ונתעבד צפון אברהם אבינו ע"ה שצו נגמר הפרי הראשון משל לחיך ששרשו טוב ועמה פ'

הנמשל מה ואמר שאם היו צמח הדורות אשר נמנו מאדם ועד אברהם ממרים כמו תרח הם צעמם היו נגעלים ר"ל נמאסים מן השם ולא נדבק צעמם שום ענין אלהי והשגחתו ועכ"ז הי' נמנים צמח סגולה בני אדם צעמור שהי' עמון צמח זרעם להוליד הסגולה כמו שם צמולדתם וטבעם מן הסגולה ר"ל כמו שם נולדו מן הדוקים ואניהם הראשין הי' סגולה בני אדם ולפיכך הי' צמחם להוליד הסגולה דומה לצניו הראשון כמשל הפרי מאלון ששרשו טוב: ונזכרים צמח הממרה' הקצ"ה שומר האיש הממרה ועובר על ראינו צעמור בן שעתיד ללדת ממנו כענין שאמרנו חז"ל שהקצ"ה הי' חס על שמי אומות עמון ומואב צעמור שילאו מהם רוח המואבי' ונעמה העמוני' וכ"ה צוהר פ' תולדות הקצ"ה ארוך רבנא עם רשיע' צנין דישוק מנהון גוצא טבא צעמא כמה דאפיק אברהם מתרח רחיו גוצא טבא ושראף וחולקא טבא לעמא ע"כ: כפי מה שתזדקך הספה כפי אורך הזמן אשר לרץ שיוקק המומד הרע לפעמי' והי' צעת קרוב ויהי' צדקה

לא הי' אפסר שהי' אל ענין אלקי יל כל הנשים של שום צדיק וסגולה אשר הי' קודם יעקב רק מיעקב וחילך כבר נזדקק הסגולה וחפץ ה' אשר הי' צדיקא אדם להוליא ממנו הסגולה מצני אדם ונתקיים צניו יעקב ורעם: וישמרם האלקים וכו' שעם היות שהיו אז ערומים מתורה ויצאת ולא הי' צמח השלמות על מכונו עכ"ז צמות האמונה אשר הי' מוסרם צלם נדבק צמח השגחה אלהית: ויפרי וירצם כל התולדות אשר היו מוכנים ללדת אל השלמות אשר נתעבדו עד כה מחמת הקליפות והפסולת אשר הי' עמון צדע אדם' ועכשיו שהגיע הזמן שזדקק הזרע ציעקב וצניו אז הסיף לרוב צדצו עמוס ור': כאשר יגדל האילן וכו' כשיוקק מאלון טוב גרעין או ענף ונוטעין אותו הנה אף שהי' הנוטע ממנו אינו מוליא פירות טובות כמו האילן הראשון עכ"ז חס ושתלשלו הנטיעות משני לשלש וכו' עכ"פ יאף לצסוף פרי הדומה לפרי הראשון כך היו האצות דומים להיותם בני אלהים כמו אדם הראשון וכן משה ויוסף יאשר

צראה האור צננו ולפעמים צנן צנו או צדור שאמרו: כל הכולל מהם ומיפת כל הנולדים הם צדמית קליפה האומרת את הפרי כאשר שכזככה עפת נח וילאה הפרי משם והקליפה מהם ליפת וכדמיון הזה צשאר התולדות שילאו משם עדיין

האורה: וזו היא מיוחדת בצדד מופלא ונכרי ר"ל האורה הזאת לעפ"י שהיא עץ ואצן מעשה ידי אדם עכ"ז יאמרו שיש לה עליו ויחוד משאר לזרות עשויות צדי אדם: צדד מופלא ונכרי ר"ל זר ומיוחד כמו שאמרים ד"מ שאוכלת או שותת או מדברת עם נביאי

ה' ערוז פסולת עד יעקב שעליו נח' ואנכי נטעתיך שורק כולו זרע אמת (ירמי' ז'): ה' נפון' ה' טמון: ענב ענב' תפס ענב לדמיון צעזר ענב' נניא ועל שמו חגו נקראים ענבים כנח' למעלה:

במי שלא נדבק בו הענין האלקי אך בשרש תולדתו שיוליד סגולה מה שלא היה כן בחולדת כל הנולד מחם ויפת' ונראה כזה בענין הטבעי כי כטה יש מבני אדם שאינו דומה לאב כלל אך הוא דומה לאבי אביו ואין ספק כי הטבע ההוא והדמיון ההוא היה צפון באב ואף על פי שלא נראה להרגשה כאשר היה צפון טבע עבר בבניו עד שנואה באברהם:

זו זאת צאמת היא הגדולה וכו' הכנור חנה

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

צו אמר הכוזרי זאת באמת היא הגדולה הנמשכת מאדם ואדם הי' הגדול שבכריות הארץ ונתחייבה לכס הגדולה על כל הנמצאים בארץ' אבל איה הגדולה הזאת מן ההטאת הזאת:

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

צו אמר החבר כי האומות כולם בזמן ההוא היו עובדים צורות' ואילו היו הפלוסופי' מביאים מופת על היהוד ויעל האלקות לא היו עומדים מבלי צורה שמכונים איה ואומרים להמונס כי הצורה הזאת ידבק בו ענין אלהי וכי היא מיוחדת בדבר מופלא נכרי וטהם מי שמייהם זה אל האלים כאשר אנהנו עושים היום במקומות המכובדות אצלנו עד שאנו מתכרכים בהם ובעפרם ואבניהם ומהם מי שמייהם אוהו אל רוחניות ככ מן הככבים' או חיל מן החיילים או מערכת מול ווולת זה' ולא היו עוסימיים ההמון על תורה אחת לא בצורה מורגשות שמכונים אליה והיו בני ישראל מצפים למה שיעד אותם משה שיוירד להם ענין מאת ה' שיראו אותו ויקבילוהו כאשר היו מקבלים עצמד

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

צו אמר המנר וכו' אחר שהכנור הורה לדצדיו שראוי שיקרא לעם הזה סגולת צני אדם' הואל צאר זו שעוד עידנו לא ירדו צני ישראל ממעלתם נגד כל צני אדם' ואף לא פנה לצם ח"ו להכחיש חנהי אצונתם ללכת אחרי אלהים אחרים: כי כל האומות היו עובדים לזרות' כל צני אדם צמון ההוא היו אטומיו לז וערלי צטר וכל אמונתם לא היו רק בצורות המורגשות לעין צפסילים מעשה ידי אדם: ואלו הי' הפלוסופי' וכו' ר"ל עלצד עקשותם ומטעותם צעצורות זרות דהיינו הכובצים עוד הוסיפו סרה מאולת הקצורה צלצם לומר שא"ל לעבד יראתם מולתי תמונה גשמית לנגד עינס ואעפ"י שהי' הפלוסופים מציגים מופת שאל אחד צארן והיו מקבלים להאמין האחדות צשמים' עכ"ז היו אומרים כי לרץ למקן לורה מלוצה מבשמת אשר חלי' יסתחור המוניקה: ידבק צו ענין חליה שפע חליה' מ חונה על זאת

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

צו אמר המנר וכו' אחר שהכנור הורה לדצדיו שראוי שיקרא לעם הזה סגולת צני אדם' הואל צאר זו שעוד עידנו לא ירדו צני ישראל ממעלתם נגד כל צני אדם' ואף לא פנה לצם ח"ו להכחיש חנהי אצונתם ללכת אחרי אלהים אחרים: כי כל האומות היו עובדים לזרות' כל צני אדם צמון ההוא היו אטומיו לז וערלי צטר וכל אמונתם לא היו רק בצורות המורגשות לעין צפסילים מעשה ידי אדם: ואלו הי' הפלוסופי' וכו' ר"ל עלצד עקשותם ומטעותם צעצורות זרות דהיינו הכובצים עוד הוסיפו סרה מאולת הקצורה צלצם לומר שא"ל לעבד יראתם מולתי תמונה גשמית לנגד עינס ואעפ"י שהי' הפלוסופים מציגים מופת שאל אחד צארן והיו מקבלים להאמין האחדות צשמים' עכ"ז היו אומרים כי לרץ למקן לורה מלוצה מבשמת אשר חלי' יסתחור המוניקה: ידבק צו ענין חליה שפע חליה' מ חונה על זאת

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

מי שמייהם אותו' ר"ל הפסל ההוא: אל רומניות ככז וכו' יאמר כי ככז פלוני משפיע על הזורה ההיא: או חיל מן המיילים אחד מן ל"ו לזרות הנלגל שזכרנו צסי' ח': מערכת מול ח' מ"צ מזלות: ולא היו מסכימים ההמון על תורה אחת וכו'. ר"ל ההמון לא היו מקבלי' שום תורה מצלי שיתלצו להם לורה מורגשת גשמית: שמכונים חליה' ההמון היו חוקקין דמותה צמוחס עד שמקבלים יראתה על פניהם כי ח"א לקצוע יראה צלצ ההמון זולת ענין מורגש חקוק צדמיונו כדבר המנר צרציעי' ס"ם ג' והשלים ציאורו סי' ה' ע"ש: שיראו אותם ויקבלוהו שיבוי רוחים הרבר צענייהם ויהי'

המנר צדדני' וכמ"ס הסדר גדלש דצדיו צמי' שקדם הרפה לי מעט עד שאצאר אלנך גדולת העם' והכנור קנל ממנו שדחאי כך רחוי שממשך גדולה להולאים מלדס הראשון ונדחאי שימלא חלק מורעו אשר להם יורשה הגדולה ההיא אך ונאחר שנס צני ישראל הוא הקדוש והזוכה צמעלת חניו הראשון מדוע מטעו מטעה הגדולה הזאת הסותרת הכל ומה שלמות נשאר להם עוד אחר עזנס אלהי אצונתם ועשו להם ענל מסכה וחל אחר מה שלא עשה כן כל גוי והיו ירדו למדרגה היותר פחותה שכל צני אדם:

הימה הנצולה נמלא ישראל וכיום ממורסמים מזמינים להם וכשנגזר הארון צבית שני פסקה נצוה מירחאל ולא נעשו להם נסים ממורסמים להכלל והם ג"כ דברי החזן דרבינו סי' ג' וז"ל וכן רומזים אל ארון הצבית ולומרים עליו ארון כל הארון

צבנו הרחוק הפלאות צבאלו וצבנו צלעו וכו' : והם על ענינם לא שנו מארס ועדים וצבדיהם • צבנו עדי ככו' רבו הפירושים מה סי' החזן לא גלה דעתו צה ומסתתרת הדברים נראה שדעתו כדעת הרצ"ב עה' תכשע למתפרט כל אחד ואחד למי כצדו וצרכת ה' אשר עליו ומה שג' צמטעה עגל ולא שמו איש עדיו עליו היינו מפמי אצולתם הורידו תכשטיהם וכן כתב מהר"י אצנרנאל וכן פי' הורד עדין מעלין • שאמר להם שיתאכלו על עונם • והדברים מרמים שכן דעת החזן שאלו סי' דעתו שהי' העדי ענין כתר רומני אך אמר צסוף הסימן שלא נעדר מהם דבר רק הלוות • ויהי' כונת הצבית שישאל האמינו צמשה שעלה אל האלוקים להוריד להם לחות וידעו שיכל להתעבצ עלי ומסתה כל זמן מ' יום • ולכן צתוך מכך

כל הזמן הזה שנסתפה משה לא נתנו לצ להתאכל עליו כי ידעו שעודנו מי יושב צבמר עליון מוכן להוריד להם הלוות והעדות : (נ"א לעתם) ר"ל ששמו הזמן שקבע להם משה שהוא מ' יום : וצוסס מהם מ' יום • ר"ל שסצרו שנתעבצ משה יותר מהזמן שקבע להם כמו שפי' רש"י ז"ל שסצרו שאותו יום שעלה הוא מן המנין וכסצורים ששהא יותר : והוא לא לקח יריה • לא לקח אחר מוונות כלל וכבר ידעו שלא יתעבצ יותר מהמנין שקבע להם כעד כאן יתעבצ עלי מחבל : אלא על מנת שיסוד וכו' • כלו' שדקדק עליהם האון כמ"ס רש"י צמוסם שאמר להם כסוף מ' יום אנו צא צתוך ו' שעות שדקדק אפילו על השעה וכ"ס שלא יתעבצ יום יותר : על קתם הכאון ההוא הגדול ר"ל שלא כל בני ישראל היו צצותה עשה אך רק קתם מהם ולמחר חז"ל שהוא הערצ רצ : ההוא הגדול • שאעפ"י שנאלמר ויחקלו העם על משה צמטעה אגשים רבים אין זה תימה כי מעם גדול צבני ישראל אז שסם ס' רצוה אף הקתם מהם הוא הרצס : והתחילו קתם העם להחליק • נחלק לצס להרהר אחר משה צבדעה חלוקות ומחשצות וצמחדם להם צלצול ומריצה צין קתםם לקתםם ולא הי' דעת כלם שיה צזה : ומרצים העליות וכו' נראה שחשצו כי לא יעצור כח יגוד אבה להצוך כל כך שיעמוד לחמצעי צין אנהים צין

ויהי' נגדם תמיד מלשון ויכה קצל עם (מלכי' צ') שמירוסו נגד העם : כאשר היו מקבילים עמיד ענין וכו' • כשילאו ממלרים היו רואים לפנייהם עמוד ענין ועמוד אש שהוא ענין בשני הוריד להם השם מן השמים להנחותם צוך אחר

עמוד הענין ועמוד האש בצאתם מצרים אשר היו מביטים אליו ומקבילים ומגדלים אוחו ומשתחויים נכחו לאלהים • וכן היו מקבילים עמוד הענין אשר הי' יורד על משה דברו אתו האלקים והיו עומדים בני ישראל ומשתחויים (נ"א משתחויים) נכחו לאלהים וכאשר שמעו העם דברי יצירת הדברים ועלה משה ל ההר להוריד להם הלוות כתובים ולעשות להם ארון להיות להם דבר נראה שיוכנו נגדו שבו יהיה הצבית לאלהים והבריאה הרבנית (נ"א סגנונית) ורצה לוטר הלוות וזלת מה שדבק בארון מהענין והכבוד ומה שנראה כינבורו מהמופתים • ונשאר העם מצפים לרדת משה והם על ענינם לא שנו הארס ועדים ובגדיהם אשר עמדו בהם יום מעמד הר סיני אך נשארו בתכונתם ממתינים למשה (נ"א לעתם) ובושש מהם מ' יום • והוא לא לקח צידה ולא נפרד מהם אלא על מנת שישוב ליומו • או גברה המחשבה הרעה על קצת ההפון ההוא הגדול והתחילו המון (נ"א קתם) העם להחלק מחלקות וכיובים העצות והמחשבות עד שנצטרכו

בי אשפר שיחי' דבר נכדא בשני יולא צבפן • לא נסתה כמו שהי' הצדור ככו' צס"ם פ"ט וכענין הזה היו מלפים אל הלוות הורדים מן השמים ועלה משה אל ההר וכו' כמו שג' ויאמר ה' אל משה עלה אליו הרה וגו' • וצמנה לך את לחות האצן ויתכן שאמר זה צבני ישראל ערס עלותו אל ההר : ולעשות להם ארון • שהיא הי' מקוס טכינת כצוד ה' ודנה ה' הי' יולא מצין שני הכרוצים • וכתיב ויהי צנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' וכו' : שצו יהי' הצבית לאלוקים • שצארון יהי' קיסור הצבית שצין צני ישראל וצין ה' שהוא מלד התורה אשר צצרון ועל סס זה נקרא ארון הצבית : והצריחה הצבנית • ר"ל צבית הלוות יש מלין צצפן הארון ה' ורצנית ר"ל אדונית • וצמחלד מ' סי' ג' ציאר איך סס זה של אדני מורה על היכולת והמולט כענין שנאלמר כל אשר חפן ה' עשה צמנים וצצרון • ואמר סס עוד כי היו לומרים על הארון ארון כל הארון : רוצה לומר הלוות • הוא מפרש דרבינו מה שאמר והצריחה הצבנית שרצה לומר צזה הלוות שסם היו הצריחה הולת : זולת מה שצק צצרון מהענין והכבוד • מוח מהלוות המונחות צצרון הי' קדושה צצוקה צצרון וכצוד ה' מופך אוחו תמיד וכצוד ה' מדבר אל משה ונעל הכפרת מצין שני הכרוצים : ומה שנראה צצבור מן המופתים • כל זמן שהי' הארון נמלא

צני אדם להודיר להם מעשה ה' הנורא ונפלא. ואולי לא
מלך כמו בקצול הענין הנפלא הזה ומת צהר לכן הי' עם
לצדק דבר צליח להסכים שראוי שיעשו להם אחיה מורגש

(כ"ל שניטפו) מהם אנשים לבקש נעבד מורגש יכונן
נגדו כשאר האומות מבלי שיכחישו בלאהות מוציאם
ממצרים אבל שיהי' מונח להם להקביל אליו
כשיספרו נפלאות אלהיהם כאשר עשו הפלטיחים
בארון שאמרו כי האלהים שם וכאשר אנחנו
עושים בשמים ובכל דבר שאנו יודעים שתגועתו
אמנם היא כחפץ האלהים מבלי מקרה ולא רצון
אדם ולא טבע וחטאתם היתה בציוו אשר נאסר
עליהם ושיחשו ענין אלהי אל מה שעשו ביים
ורצונם פכלתי מצות האלהים ויש להם התנצלות
כמה שקודם מהמהלוקת ביניהם ולא הגיעו עיבדיו
אל שלשת אלפי איש מכלל ישרא' מאות אלף
שהיו אבל התנצלות הגדולים שסייעו בעשותה היה
בעבור שיראה המצרה מן המאמינן כדי להרוג
הטמרה

שאין דבר ממוצע המסבב התנועה היא כמו כל התנועות
שתחת השמים שלהם סבות ולסבות סבות והסבה האחרונה
היא תנועת הגלגלים דהיינו השמים שמהם מסובבים כל
התנועות שצבועים ד"מ הגשם סבתו הענין והענין סבתו
האיד העונה מן הארץ והאיד

סבתו תנועת הגלגלים והשמים
ואולם השמים עצמם אין סבה
לתנועתם רק חפץ ה' בלבד
ומעטם זה אנו מכנים השם
בשנים ג"כ כמ"ש כי שמש
ומנו ה' בלחות (תהלים) :
ולא טבעי כי לא כאלה שם
עצמו רק על כל הדברים הנעשים
תחת השמש ויתבאר מלוקו
הדברים צמחתי סו' כ' באומר
כי המעשים יהיו אלהיים או
טבעיים או מקריים או מנצריים
וכן ותכלית כונת דבריו לננות
מעל צני עמינו חרפת ע"ז
צמעה העגל שמה שהסתחו
לנגדו ואמרו עליו אלה אלהיך
ישראל לא היתה נונתם רק
שחצוהו לעגל זורה אשר שם
ימכה שפע הקדוש מהש"י

כמדובר : ומחמתם היתה ציוו אשר נאסר עליהם . ר"ל
ועכ"פ חטאו הרבה על שעשו להם זורה שאסר להם הקב"ה
בעשרת הדברים כמ"ש לא תעשה לך פסל וכל חמונה אשר
בשמים ממעל ואשר בארץ ממחת ואמר פן תשחמו רגשיכם
פסל תמונת כל וגו' תזנית כל צלמה אשר בארץ : ושימרו
ענין אלהי וכו' ועוד ה' חטא שני שחטאו עשו להם
ענין מורגש מדבר הגלגל נאסר עכ"ז ה' חטא גדול כי
לא כל הרובה ליעול את השם יצא ויעול שחטאו הארון
והכפרות והכרזים אלמלא היו ע"פ הדבור לא היינו
מיחסים לשם שום הודרת שפע אלהיית והי' אסור
להשתחוות נכחו : ויש להם התנצלות צמה שקדם מהמהלוקת
צנייהם ר"ל כי להם טענה להגלל ממה שזכר קודם לזה
שחטאו שמת משה וע"ז נחלקו קתום ונקשו זורה מורגשת
למען תהי' יראתה על פניהם ככל הגוים אשר ראו לפניהם
צומים הם : אבל התנצלות הגדולים וכו' ח"ת צמה
סייע ארצן בדבר הזה ושאר הגדולים והטובים שכל המון
הגדול הזה למה החרישו ככלע רשע חמונת הש"י : ה'
צעבור שיראה הממרה מן המאמינן . שיהי' נראה מי הוא
הרשע י"ז עובד ע"ז ומי הוא עובד ה' כדי שלנסוף
כשיצא משה ישפט את העובדים צמיתה . דומה למה
שאררו חז"ל בסנהדרין שכל חייני מיתות אין ממנינין להם
עדים ר"ל שאין מסתירין עדים אחורי הגדר למייצו מיתה
על מה שעשה בסתר מאמת מן העצירות אשר עליהם
משפט מות . מלבד ממוסת לעבוד ע"ז שמתירין עדות
אחורי הגדר וזה שהוסת ממנו מזור ושאל אותו ואומר לו
אמור לי הדברים שאתה נאמרת לי והלא אומר וכו'
ואח"כ

מתכות ואף אם יצא צעפר ויהי' שם זמן רב לא יחמר
ממנו דבר ולא יפסוד תוארו ולכן תיפק כשראה אותו משה
שרפו בלש וטחנו דק לעפר להקל מהשגתם כי אף שמתעב
הוצא שלא יעלוני צו האל ואח"כ שיהי' נשרף צדום אופן
כנודע צבעע ומשה שרפו צדום (ואין צורך למה שנדחק
הראצ"ע אחר שהוקשה לו אידך ה' אפסר שיושרף הזהב) .
ואפסר שמתעם זה הסכים ארצן לתת להם זהב כי ודאי
ידע שיצא משה וישרפנו למען ידעו כי הכל נכנס ואף
הזהב שאין טבעו להקבל ההפסד נשרף : להקביל אליו כשיספרו
נפלאות אלהיהם . שיהיו מכונים לצד נגד הפסל ההוא
להודות את אלקים המשפיע אלהותם על הפסל ההוא לפי
מחשבתם ועושה להם על ידו נפלאות : כאשר עשו
הפלטיחים צארו שאמרו כי אלהים שם . ר"ל שאפי' הנכרים
והם הפלטיחים כאשר נלקח להם הארון שמו אותו צנית
דבון אלקיהם לכוון אליו כבודאח ומפלה לאל השמים . כמו
שנאמר וישמעו הפלטיח' את קול התרועה וגו' זידעו כי
ארצן ה' צא המחנה וכשנצטב הארון כתיב ויקחו פלטיחים
את ארון האלהים ויציאו אותו צית דבון אלקיהם (שמואל
א' ד' ה') : וכאשר אנתנו עושים צמחים . כי חק לישראל
לכנות שם אלהים צדום שמים והוא מורגל הרבה צדרי
חז"ל צאומרם ויהי מורא שמים עליכם (פ"א דלצות)
וכן אמרו כל מעשיך יהיו לשם שמים וכדומה לזה ודוגמתו
צמורה כי אשא אל שמים ידי ואמרתי מי אנכי לעולם
(צב' החיזוני) ופירש"י ז"ל צמרון חפי אשא ידי אל עמי
בצבועה ע"כ . והטעם צזה זכרו המצד צמאמר ד' סו' ג'
וסם נבאר ח"ה : שתנועתו אמנם היא צמפץ אלהים . ר"ל

ואח"כ מציאים אותו לז"ד וסוקלים אותו כך חשב אהרן שראוי שיהי' כמחריש על עונם למען ידע מי הוא אשר ידו ראשונה צמעל הזה ויכרובו אח"כ וכו' נכתבו שפלו בשלש אלפי איש: ונחשב להם לעון ר"ל שעב"ז נחשב זה לעון

המטרה העובד אותו. ונחשב להם לעון מפני שהוציאו המרי מן הכח הצפון אל גבול המעשה ולא היה העון (י"א סעיף) ההוא יציאה מכלל עבודת מצויאם ממצרים אך הי' מרי לקצת מצותיו כי הוא יחביך הוהיר מן הצורות והם עשו צורה והיה להם להמתין שלא יקבעו עצמם (י"א לע"מ ה"א מנחה) דבר שיקבי' להו וימשכו אחריו ומזבח וקרבנות וזה הי' מעצת מי שהיה ביניהם מן החוזים והאצטגנינים חשבו שיהי' פעולותם הסבירות קרובות מן הצעשים האמתיים והיה ענינם כזה כענין הכסיל אשר זכרנו שנכנס בחזרת הרופא והמית האנשים אשר היה מועילם ברפואות ההם קודם לכן. עם שלא היתה כונת הינם לצאת מעבודת האלקים אך היו חושבים שהם משתדלים בעבודה ועל כן באו אל אהרן לגלות מצפוניהם ועל כן סייע בעשותו ונאשם בהוצאתו מרייהם (י"א מייס) מן הכח אל המעשה והדבר ההוא הוא גדול מאוד בעינינו. מפני שאין בזמן הזה צורות נעבדות ברוב האומות. והיה קל בזמן ההוא מפני שהיו עושים כל האומות צורות לעבוד אותם. ואלו היתה חטאתם שעשו בית כרצונם לעבודה לכיון אליו ולהקריב בו הקרבנות ולכבדו לא הי' דבר גדול בעינינו מפני מה שאנחנו נוהגים בו היום מעשו' בתים ובחירתינו (י"א ויחנה) אותם וגדלנו להם והתברכו בהם ואפשר שנאמר שהשכינה חלה בהם והמלאכים

המטרה העובד אותו. ונחשב להם לעון מפני שהוציאו המרי מן הכח הצפון אל גבול המעשה ולא היה העון (י"א סעיף) ההוא יציאה מכלל עבודת מצויאם ממצרים אך הי' מרי לקצת מצותיו כי הוא יחביך הוהיר מן הצורות והם עשו צורה והיה להם להמתין שלא יקבעו עצמם (י"א לע"מ ה"א מנחה) דבר שיקבי' להו וימשכו אחריו ומזבח וקרבנות וזה הי' מעצת מי שהיה ביניהם מן החוזים והאצטגנינים חשבו שיהי' פעולותם הסבירות קרובות מן הצעשים האמתיים והיה ענינם כזה כענין הכסיל אשר זכרנו שנכנס בחזרת הרופא והמית האנשים אשר היה מועילם ברפואות ההם קודם לכן. עם שלא היתה כונת הינם לצאת מעבודת האלקים אך היו חושבים שהם משתדלים בעבודה ועל כן באו אל אהרן לגלות מצפוניהם ועל כן סייע בעשותו ונאשם בהוצאתו מרייהם (י"א מייס) מן הכח אל המעשה והדבר ההוא הוא גדול מאוד בעינינו. מפני שאין בזמן הזה צורות נעבדות ברוב האומות. והיה קל בזמן ההוא מפני שהיו עושים כל האומות צורות לעבוד אותם. ואלו היתה חטאתם שעשו בית כרצונם לעבודה לכיון אליו ולהקריב בו הקרבנות ולכבדו לא הי' דבר גדול בעינינו מפני מה שאנחנו נוהגים בו היום מעשו' בתים ובחירתינו (י"א ויחנה) אותם וגדלנו להם והתברכו בהם ואפשר שנאמר שהשכינה חלה בהם והמלאכים

נח"מ וזאתה המלאכה הי' מלך להשמדו: מפני שהוליו המרי מן הכח הלפון וכו' שער כהי' החטא של מחשבתם הרעה לפונה צלצס והוא נגמרה למעשה על ידי הזהב שהסליך אהרן זאח וילא העגל: ולא הי' העון ההוא יולא מכלל מוליאם ממצרים ר"ל שלא ילאו נחטט זה מכלל עיקר האמונה אשר לנו בני ישראל כמו שבי' פמיתת דברי המדר צסי' י"א חף ומינו מתכה פמיתתו זאת צסי' כ"ה. ומעמה נקט לתקן זה שכתבו ויחמדו אלה אלהיך ישראל אשר העלון מלחן מלרים יאשה מה' שאלת שאלת האמונה קסליכו אחרי גיווס להמיד פומה נקלוק העגל מה נשאר עוד נדס. לכן סצו המדר הדברים שלא נתכוונו זה שלא לעזוב אל מוליאם ממצרים. פך רק שחשנו שאל מוליאם ממצרים נתן משכנו על העגל: שלא יקבעו עלמם וכו'. זאת נואלו מחוד כי מלא לנס לקצוע להם יראה צעס גופס וחשנו כי שכלם האנושי יסיפיק להם צסוס שכל והינן איהו דרך יסכוז עליהם נצוד הי' חאת הרשעה ילאה להם מהאלות הקאורה צלז החמים והכורי שמים שהיו ציניהם אז אשר להם סצרות צדיות לנחר ע"פ דקיע השמים ונאלם להמליא להם לורות ועצודות ויחשנו כי זאת יראה להם נצוד הי': ענינן הכסיל שצורו והוא צסי' ע"ט: אשר הי' מועילם וכו' קודם לכן. צעת שהי' הרופא ציתו היו הרופאים מעלים ארוכה לכל העובק צסם. והכסיל אשר לא יצין סופן השמוש צסם לא די סלינס מועילים אלל רצים מללים יפילו: עם שלא היתה עונת העס וכו'. ללומר שאף שנטה לנס לעלת החוזים עכ"ז לא נאוחו לנס נשאלו מעצרת כסי' לגמרי אך היו מוסגים סכן נאה לעצוד לאל הכצוד הסוכן אחס צתוך מצצבים. ולסון כמקרא מסייע לואת הכצוד צמיה שנה' אלה אלהיך ישראל אשר הענוך מלחן מלרים כטהו אומר העלון לסון רצים משעע דכיינו נצוד הי' הסוכן על הכורה

היהו שחלו לא נשמענו כ"כ שיאמינו כי הפסל נסך אשר עלצו יסם צין לילה. הוא הוליאם ממצרים. ומ"ל למדר צפ"ד מיתות חלמלא ויו שצהעלון (סר"ל שלא ענדו את העגל צצנד רק נשמוק הי"י) נתמיינו שונאיהם אל ישראל כליה ע"כ. זה קרוד לצדני הכתר שכתב: אך היו מחשבים שהם משתדלים בעצודה. משנו כי למורה יומסז להם כי יצדו עצודה לעצוד את הי' דרך לורה עשי' להם: וע"כ סייע וכו' למען ידעו כי שקר נסכס: שאין צמון הוס לורות נעצודת. לומר שע"י איה לורה העשו' למללכת השמים תוריד שפע אלפיית צלרן כי נכר תמו נכרתו הסצרות האלו מן הארץ אלל צמיהם הכס היו כל האומות רגילים צסם: ואלו הימה חטאתם שעצו צית כרואנסוכו' כלומר הכצ צעלמן אלו לא עשו ישראל את העגל. רק היו צונים להם צית כמי כרואנסוכו' מוצח והיו מקריצים סס קרצנות צדיות מדעתם ומחשני' להוריד שפע אלדיו"ת שדליו גס זה דרלא דעצתה זרה ועכ"ז לא הי' כ"כ רע צעניו הצריות האף שהיו מקריצי' קרצנות ומשמותו' לעומת הצית הוס וכרועים וקודים נגד כותלי הצית והמצח נמה שהיו עוסיס צצית המקדש כענין שאלמר דצסקה וני תאלמר אל הי' אלהינו צצמנו כלא הוא וגומ' ואלמר ליהיה ולירושלים לפני המצח הזה משתחוו (מלכים צ' י"ח) וצדלוי שהשתחו' נגד צית ומצח הצדוי לעלתם דומה להשתחו' ועצודה לעגל שגס זה דוף וגסס כמו העגל: וצמירתינו חותם. אלהנו צומרים לנו כל מקום היטר צענינו לעצוד את הי' מה שלא הי' נן צימים כרואסינים כשיראל שריוס על אדמתם סככל פנו לעלות ולידלות צצית הכדול והקדוש צצירושלים: וגדלנו להם. לנו מגלים ומסצמים לומס וקורין חותם מקום הקדוש: וכמצרכנו צסם. אלהנו נשואים צצרות משס וכמאלמר חז"ל סצנות הקצתת וכמסנת לצית הכנסת חסיגים חריכות ימים: שסכנינה סורה צסם וכמלאכים חונים סציומיהס צמגילה (דכ"ט ע"א). ואלמר סס עוד אצוב דשמואל כויו יתיצ כצלישתא דסך ותיצ צצברדעל אחיו סנינה. שפע קול ריבשא ולא נפס אתו מלאכי הסרת וקא מצעתו ליה אמר לפני רבש"ע עלצו ושלינו עלצו מי נדח.

אוצר

מאמר

כוזרי ראשון

נחמד

דמה לפני מי חמד לכו שצוקה ע"כ: להמחזרות קהלינו. נקום הינון בני אדם אל המפלה: ה' הדבר הזה נכרי ה' הענין זר בעינינו שאלחנו נצמד לנו עליוס ולזבנים ומתים צרף להמשך לנו שפע הקדוש והשכינה ציית הננו לנו בכל אמת נפטרנו וצדקתינו: צמון היתמה המלכות לישראל צמד שהיו על הימחם: צנטיס משתדלים: צ' אכסין מתחסדים צמטיס בני למורה ימצז להס על יצמו להס צמה צניסם להצדע עליה קרצנות לה: הס די המלכיס כמו מקו' יהש' תלכו יהודה כמ"ש (מלכי צ' י"ח) הוא הסיר את הצמות עוד סס (כ"ז) צספור דברי יאשי' מלך יהודה: אשר צמר צו האלוסי' צמקיס סיהי' צני' סס שהוא סר הבורי: והתכינה אשר לוח סיהי' המדע צסורך ורומז ולורת הצנין הכל צנתז מיר ה' הסכי' ולא ה' דבר נכרי צה הצורות וכו' הוכיח שהכל הולך אשר הליוי: שהרי עשו צורות כרפוס צמשכן וצית המקדש וצלה לוי חף צית גריחו אסור לעשות מדעת צני אדם וצומי צמי הכנסיות שחנו עושים צבלות סא"ח וצלתן וצמורו צמגילס (ד' כ"ט) סמלחו להר סמך צנציאסיס דכתיב וציהי להס למקדש מעט (יחזקאל י"ח) וע"ז אשר שבעוד' אשר לוח הקצ"ה לא יהי' הדבר צה זר אפי' צצורות: עכשו האנשים צצט לוי הרבו

והמלאכים חונים סביבותיהם ולולי הצורך להתחברו קהלינו היה הדבר הזה נכרי כאשר היה בימי האלכות שהיו מוחים באנשים משתדלים שהיו עושים בתים לעבודה היו נקראים בטות והיו חסירי המלכים הורסין אותם כרי שלא ינדלו וולתי הבית אשר בחר בו האלהים והתכונה אשר צוה בה ולא היה דבר נכרי בה הצורות אשר צוה הוא בהם מהכרובים ועם כל זה נענישו (י"ח עשו) האנשים אשר עבדו העגל ביום ההוא והרגום והיו מספור כולם שלשת אלפי איש מכלל שש מאות אקף ולא פסק המן לרדת למוונם והענין לסוכך עליהם ועמוד האש להנחותם והנבואה מתמדת ונוספת ביניהם ולא נעור מהם דבר מכל אשר נתן להם וולת שתי הלוחות אשר שברם משה והתפלל להשיבם והושבו להם ומפור להם הענין ההוא:

צח אמר הכוזרי ככרעות עצתי בזה שעלה בדעתי וכמה שראיתי בחלומי כי אין האדם גניע אל הענין האלחי אלא בדבר האלהי רוצה לומר במעשים שיצום האלהים ואם לא היה (י"ח סה"ח) כן רוב בני אדם משתדלים אפילו החווה והקוסם ועובד האש ועובד השמש והמשנים וולתם:

צצ אמר החכר כן הוא וכן כל תורתנו כלם כתובות בחורה מדבור האהים עם

צמחצמו גם קודם שראש צמלומו אמת הענין הזה והמחוס עזרו לקיים הינון לנו ואשר זמס צעלמו: אל הענין האלחי רצון האל וחסדו עליו: ואס לא ה' כן' שאלו נאמר חין חפן ה' צמעסיס ידועים רק צהשתדלות לעבוד את ה' יהי' צחיה ענין סיהי' יסיב קרצת אלהים: וכמה אשר סנה הפלוסוף צולותו צסי' א': רוב בני אדם משתדלים רוב בני עולם מצקסיס לעשות פעשים צלז ככוך להס אלהים ולמה הפליא ה' חסדו לקחת לו גוי מקרצ גוי להיות לו סגולה: אפילו החמה והקוסם סהס הרועים צצני אדם מפני סהס יצלו צסקר ימיהם וחחוס להס משלות שול ומדומים צהגרת עמידות חף סהס רואים שלא כן דברי כוציסיס וככל אשר יגידו יצצרו: ועוצדי אס והסמט ויש מהס שרפיס צניסס לירחמס וחוצסיס סנזי יסינו נעימות ימין ה': והמאסיס הס המאמיני' צצני חלדו"ת' וכענין שזכר המורה צחלק ראשון פ' ע"ה כי נעו צנפירתס לומר סיס' שני חלרות כח' מנהיג החומר המתחון ואין פעלו תלוי צנצנלי' והצ' מנהיג הגלגליס ואין פעלו תלוי צחומר המתחון: וצדדי הסדר מאמר ד' סי' ג' נצבר ג"כ ענין המשנים סכל חלו המעליס צנצנטיס: הס מצערימיס עלום צעצודתס וממעסקיס צירחמס צחוצפס להשיב שובע סמחות ואלה כולם ירדו לצחר סמת ואנחנו נלך

צסס אלוסיס סייס: צע כן הוא כך הוא ודאי סכל מעשי צני אדם מקטן ועד גדול צמאלכו וצמלוציו וצמנתנו וכל הנהגתו וצפרט ענייני צנין הצית ולורתו והקרצנות אשר צעצודס נסיב סכינת כבוד ה' הכל לדיך הודיה מאת ה' מן השמים וכמ"ס הכתוב מלמד להועיל מדריך וכו' (ישעי' מ"ח) וצזאת יצא האדם אל הקודש ושאר הנהגות סאדס צודה עלצו הכל המה: וכן כל תורתנו וכו' כל הנהגות צני אדם צכל מעשי ה' הכל צכתז מיר ה' נאמר לנו: מדצוד אלהים עם משה כל מה סצוה ה' הכל ה' צציאור רמז צחותן שלא נפאר סוס פרט סהי' משה מלוח אסנתרו וכן כל דור המדצור היו מנייסיס מעשי ה' אשר לוח אותם: ואפע"ז סצמלמוד מלחנו מחלוקת צני' הססוקיס זה ה' לקודר דעתם צצרך דעת משה רבינו

העצדים את העגל: ולא פסק המן מרדת נחונס וכו' עד ולא נעדר מהס דבר סכל כתוב צנחמי' ע' וז' הכתובים אף כי עשו להס עגל מסכה ויאמרו זה חלקך אשר העלך מארץ מצרים וישעו נאלות גדולות ואתה צרמחין הרצים לא עזבתם צמדצר את עמוד הענין לא סר מעליהם ציומס להנחתס צסדך ואת עמוד אס צלילה להסיר להס ואת הדרך אשר ילכו צם' ורוחק סרובה נתת להסבילס (והיינו נצוהס מתמדת ונוספת עליהס שזכר הסצרי) ומנך לא מנעת מפיהס ומיס נתת להס לנחמס: וארצעים סנה כלכלתם צמדצר לא חסרו סמלותס לא צלו ורציהס לא צלוק ע"כ:

נח עזרת עמתי עור הדבר הסוכסם דעמעו צני סגוי מלשון ה' צצחות יען ומי יפר (ישעי' י"ד): צמה סצלה דעמתי מה ססחמין עמד סגלו וחולגי סי' מסתכל

דנינו ע"ה ודורו שהי' לנס רמז הרצה כי דור ההוא הי' המוצמד שצנני אלס ומסס ולינד היו הדורות הולכים ומתמעטים כמה שאלמו ריש כילד מעצין דורות הראשוני' הי' לנס פתח כפתחו של אולם ודורות האחרוני' כפתחו של

עם משה וזמנה שכתב משה ונתן להמון הגדול ההוא בכבוצים בחדבו לא נצטרכו בס (י"ח נס) לקבלה ולא להוראה פרשה ופרשה ומצוה ומצוה ותכונ' (י"ח ח' תמינה) הקרבנות ואיך מקריבים אותם ובאיה מקום ובאיה צד' ואיך נשחטים ואיך עושים בדמם ונתהיהם ממלאכות חלוקות כולם בכאור מאת האלהים שלא (י"ח לה) יחסר מהם דבר קטן ויפסד הכל כמו ההיות הטבעיות אשר הם מתחברות מיחסים דקים לא תשיגם המחשבה לדקותם אשר אם יארע מכשול מעט ביחסי' ההם היתה נפסד' ההויה ההיא ולא היה הצמח ההוא או החי ההוא או האבר ההוא דרך משל' לא מופסד או נעדר' וכן זכר (י"ח מינ) איך תנוחה הבהמה הקרבת ומה יעשה באבר אבר ומה שיש לאכילה ומה שיש לשריפה' ומי יאכל ומי ישרוף ומי יקריב מן הכחות אשר המצוה בהם

היכל ואנן כמלא מחט סדוקת ע"כ: להמון הגדול ההוא שהיו דור דעה כנודע והיו מצויני' כל הדיני' המתורה אשר הם משס לפניהם: לא נצטרכו נס צדינים הכתובי' צמירה ול"א זה ר"ל צמורה: לתקנ' ולומר לתקנ' פי' הדבורים והממות כי היו מצוינים הכל מהרצת הדבורים והממונים צמורה שכתב' וכן מורה שבעל פה הכל הגיד להם משה ומפי הנצורה צאופן שלא נשאר דבר קטן שלא פירש להם: ולא להוראה פרשה פרשה: לא הי' לרדך להוראה בכל פרשה ממי יחי' חיונה נוהג כי יש מלות מליים צלחן ויש מליים צבאנים וצמקש ויש חוצות הגוף כי הכל מפורש בכתוב: ומלוא

הערך אשר לאיכות אלו. ככל דבר גשמי משתנה הרבה כפי גזרת חכמת הס"י המשער לכל' נחמ ומי שעור הרדך לו מחיכות אלו ומחמת זה נבדלו הנצורים למינוכס ולמריכסיס' וכנה מד' אלו האיכות והיסודות הורכבו מיניס רצנים מאוד ופרטים שונים כממעט און מספרי וע"כ הערכים אלו נחלקים לחלקים דקים מאוד' ויהיו ד"מ ערך החום אל הקור צלמח זה משחנה מערכו צלמח אחר צחיק קטן מאוד עד שאין המחשבה משגת הקוטן הזה ועכ"ל יגרוס זה הסגוי שיהי' הצלמח האחר צדל ממנו ככל עניינו וחס יקרה הסגוי צערך זה הכל נפסד ולא יתהוה נחמ זה או המי ההוא: או האבר ההוא' ר"ל האבר הנצרה לפעולתו צנוף אם יסתנה הערך ההבריחי אשר צהרכנתו יתצל פעולתו: אלא מופסד או נעדר' הנה אם כנר נצרה הדבר צערך השלם כפי הדרך לו וחס"ל נחסר ערכו אזי יפסד הענין ההוא יבש חזיר וגבר ימות

ויחלש ואם צערס נוצר לא נלסם ערכו אזי הוא נעדר ואינו מתהווה כלל: איך תנומת הצבחה הנקצנת וכו' . צעולה נחמר ונתח אותה לנתמיה והיא כולה מנותמת לנתמים' ובשלמים צוה רק להסיר את החלב שעל הקרב ואת שתי הכליות ואת היפרת על הכנר ונוסף על' צבשס האלי' תמימה: ומה יעשה צבצר אבר' כענין שנחמר וערך את ראשו ואת פדורו שהי' מכסה צית השמיטה עם הפדר' ובחלב והכליות ויומרת על הכנר להקטיר המוצמה ואם כשז הוא מקריב וצח שלמים אלימו קריבה כמ"ס חלבו האלי' תמימה משא"כ צעו: ומה שיש לאכילה מוסב על הנחמר להעלה כלומר שציר מה שיהי' להקרב מן הקרבן ומה שיהי' ממנו לאכילה כמו כל הנצטר מלצד האימורים העולים לצבוח וכן יש צבס מה שהכניסם זוכים צצחיה' שלמים ושאר קדשים קלים: ומה שיש לשרפה' האמורים: ומי יאכל' אם הכניסם או הצעלים' זכריים או נקבות' כגון הדשי קדשים שאינם נאכלים רק לזכרי כהונה: ומי ישרוף' קטיר כענין שנחמר והקטיר הכהן את הכל המוצמה ומה שמדך מי ישרף אל מי יאכל הוא מפני שלא הי' הכהן רשאי לאכול מן הקרבן צטרס שהקטיר החלצים וכמ"ס גם צטרס וקטירון את החלב וצח נער הכהן ואמר לאיש הוצח מנה צצר' ללגות לבינן וגומ' ומחי מטחת הכערים גדולה מאוד (שמואל א' צ') ובמדרש שמואל' אימח אחר להם הקב"ה מפני מה אתם אוכלים את הנצטר ומנימ' את החלצים שטומי' צמחה ע"כ: ומי יקריב' כמ"ס והקריבו צני אהרן את הדס דיינו קבלה והולכה וזריקה והקדשה

מלוא' וכן צעשיית המלוא כילד תהי' הכל מצואר צאר היעצ: ומכונת הקרצנית לזיר ומכן הקרצנות והמיני' הנצמרים להם זכר או נקבה צן שנה או יותר ואיזה מקומן של זכמים' ומכל זה מצואר כי לא אלדס דרבו לצדות לו מלצו מעשים ומלות שצבס יתקרב אל ה' צסום דצר קטן או גדול: ואיך מקריבים אותם' כמ"ס ארס כי יקריב מכס קרבן לה' לרצונו יקריבו' ואיזה מהם עולה שהיא כולה כליל או מטחת שהצטר נאלל או שאר מיני קרבן: ובאיה מקום' הוא מקום אשר יצמר צו ה' צצית הצמירה או צמסן צעורה לא צהיכל וקדשי קדשים וחולת אלו המקומות הי' נקרא שמוטי מון: ולאיה לר' קדשי קדשים שמיטתן צצופון' קדשים קלים שמיטתן כלל מקום צעורה: ואיך נשחטים' שמיטתן צכלי שרת כדלמר צצנחי' (ד' ל"ד): ואיך עושים צדמס: סדר זריקת הדס: ונתמיהס' סדר הקרצת הנתמים כמ"ס את הראש ואת הפדר וגומ' וקרצו וקרעו וגומ': ממלאכות חלוקות' הרצה חלוקי דינים הם צמעסה הקרצנות: כולם צצאר מלח אלהים' על הכל השקיף ה' לסדר לנו משפט הקרצמס: לא יחסר מהם דבר קטן ויפסד הכל' כל העניינים שנסדר משפטי הקרצנות הם כולם לריכין זה לזה ואחר מעכב את חזירו ואם יחסר דבר קטן ממנו כל הענין נפסד: כמו שהויות העצמיות' כל מה שנתהוה ונצרה צעולם עפ"י הדבר הנקרא טעו: אשר הם מתחצרות צעולם מוחסים דקים' כל מה שצרה הקצ"ה צעולמו מעניינים הבשמיים הם מחוצרים מד' איכות שהם קר וחס יבש ולא הנמשי' אחר טעמי הד' יסודות' אומס מדד הימוס ר"ל

זהקטרה היא צבאנים ואלים שמיטה צור כשרה: מן הכתוב אשר המורה צה"ל ר"ל הכהנים שעליהם להקריב כי נחלקו למשמרות ומשה חלק הכהנים לח' משמרות ודוד חלק ע"ה חלקם לכ"ד משמרות וה' מלואה על כל אחד מהמשמרות לעבוד צבוע שלו כנו' צבענית (דכ"ז)

לנשי העמק מתפללים ד' תפלות שהם שמרית מנחה בעילה ועוד תפלה אחת צין שמרית ומנחה בהקדמת עוסף כדליתם צבענית (דכ"ו): שיארך ספורו * הספור מהדקדוקים בכל אלו הענייני' הם ארוכים: אך סומטס צו וכו' * כלומר

לא מלצנו ומדעתינו אנו עושים כל הדקדוקים ההם אך רק כל הדברים ערומים צמורה צדק שבעתיקו רציתנו ר"ל מכמי הש"ם פירשו המקרא צדק שקבלו דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה: כ"א ומשיכו המסכים עלשון ומסך פתח שער התער * או ר"ל עלשון בסוי כמו והמסכה הגבוהה על כל הבוים (ישעי' ב"ה): * היאלו לו רוחניות כלומר צשפע רוחנית שהגיע לו צלותו ענין עד שהצין הנורה הנשמית צאורך ורומצ וגו' * שאלו המרחקים לא יצטיירו צרוחניות שאין הם לא מקום לא אורך ורומצ ולא גובה ועומק אבל יש כאן ענין שפע העקיים זה הגבול כמו שאנו אומרים ד"מ כי נשמת אדם מקיימת מואר האדם צד"ח אצרים ועל שער ידוע וממיה אומה בן הדין בכל השפעות הרוחניות אל דברים הנשמיים וצוה הענין הגיע השפע הנצוילי אל הנצויל באשר הרחיצ העמיק המצר הבאר צוה צמאלר ד' סי' ג' ושם נרצד אי"ה: * בלשר חתנו לו - כלומר כך הוסד הענין שיהי' דוקא על זה המואר. ואם אלו לא יוכשר והוא כמו תנאי שאין אחריו כלום: וכן הצית הגדול אשר צנה שלמה כאלמר ד"ה א' כ"ח הכל צנתצ מור ה' השכיל כל מלאכת התצנית: אשר יעדנו צו * אשר הנצויל לנו לצנות צעת הבאולה שתי"ב. צ"ב: לנצויל יחוקאל * כנו' ציחוקאל מ' אך שראה צמראה נצוילה איש מראהו פמראה נחוסת וצידו קנה המדה ומודד כל תצנית הצית והדעת מברעת שזה היעוד על הצית שיצנה צאחרית הימים צצת הבאולה שאלו צית שני הרי לא הי' צמאר שראו ליחוקאל רק צקלת דברים כמ"ש הרד"ק צפסוק וקומה קנה אחד: צברא שיוליא אדם מלצר אחיה ענין: ולא הקשה * שלמוד דבר מתוך דבר צדרכי הביון הפלוסופי ומה שאנו לומדים צהיקס אינו ענין לזה ודך אחר לו ואינו מלד העיון רק סך קצלוו סכל הנאלמר צמקראל אחד ראוי שיהי' לשניהם דין אחד צכל הפרטי' שאלמר: ולא התחמית * שנתחכם צצנצת טעמו המלות למה נצטווע על כך כי קלד סכל האניטי משיגי זה והאלהים הצין דרכס: מצינו וכו' * לפעילי מה סכגינע צני ישראל מן הנצוילות והנסים אשר נעשו לישראל * וכבר נתפרסם כי מעולם לא הגיע שום שפע נצוילי לשום אחד מן הפלוסופי'

בהם לא יעבדום (איני ני"ח) ואיך תהי' חכונת המקריבים עד (איני ני"ח) שלא יהיה בהם פגם עם תכשיטיהם ומלבושיהם וכ"ש מלבוש כהן גדול אשר נתן לו רשות לכא אל מקום הענין האלהי מקום השכינה והארון והתורה ומה שנתלה בוה מן הקדושה והטהרה ומדרגות הטהרות והקדושות והתפלות דבר שיארך ספורו אך סומכים בו על קריאת התורה ומה שהעתיקו רבותינו והכל מדברי חאלהים עם משה וכן חכונת המשכן כלה הראתה למשה בהו סיני המשכן והאהל והשלחן והמנורה והארון ויצר המשכן ועמודיו ומכסיו (י"ח ומשיי"ט) וכל מלאכותיו הראו לו רוחניות וצורתם נשמיות כאשר התנו לו וכן הבית הגדול אשר בנה שלמה הראה לרוד צורתו ורוחניות והבית העולמים הקדוש אשר יעדנו בו הראה לגביא יחזקאל צורתו ותכונתו ואין בעבודת האל כברא ולא הקשה ולא התחכמות ואלו הי' כן היו הפלוסופים מניעים ברוב חכמתם ושכלם לכפלי מה שהגיעו בני ישראל:

ק אמר

וכ"ש מלצו כ"ג וכו' * ר"ל צדי לצן שזהם נכנס כ"ג לפני ולפנים ציוה"כ היה הדקדוק צהס יותר והוא צצבנים שזהם צהס כ"ג ציוס כפור אחד שז אינו עובד צהס פמס שנית כמו צפסק הרעצ"ס צפ"ח מה' כלי המקדש: הענין האלהי הוא צית קדשי קדשים שסם הארון והכרוצים אשר מסס ר"ל מצין שני הכרוצים היה הדצור מניע למשה: והתורה * הם הלוחות וכמ"ס ואל משה אמר עלי אלי הרהר תו' ואמנה כך את לחות האצן והתורה והתורה אשר כתצתי להדורות ופיר' שי ז"ל צחומש סכל תר"ב מלות נכללו ציד דצרות אשר על הלוחות: ומה שנתלה צזה * ומה ששיך עוד להכנסת הכהן צצית קדשי הקדשים וכלל כל עצרות של יוה"כ שצרך קדושה וטהרה כחופס שטינו ערה קידושין ומש עצילות מקדש ועובל הכהן גדול צו ציוס: ומירדת הטהרה והקדושה * כלומר מתי היו הטהרות והקדושות דעינו צצעהם שיה' עשתת צמדרנת כלצושה מצצדי זה צלנדי לצן או צצייך וכן כל כהן העובד הי' צרך לקדש ידיו ורגליו וכן צצנינו מלות כהונה בכלל יש הרבה ענייני קדושה כחוסם שנאלמו צפ' קדושים תהיו והטהרות לפי המדרגות כחוסם שטינו טכל ועלה אוכל צמעסר יעצרי צמשו אוכל צפרומה הציא כפרתו אוכל צקדשים: והתפלות שהי' הכה"ג מתפלל ציוה"כ צלצלה ודוים שאמר חבר נא וכו' ותפלה קרה צצית קדשים * וכן צכל הסנה היו

דעצד עצרתו פסולה ע"כ: וכ"ש מלצו כ"ג וכו' * ר"ל צדי לצן שזהם נכנס כ"ג לפני ולפנים ציוה"כ היה הדקדוק צהס יותר והוא צצבנים שזהם צהס כ"ג ציוס כפור אחד שז אינו עובד צהס פמס שנית כמו צפסק הרעצ"ס צפ"ח מה' כלי המקדש: הענין האלהי הוא צית קדשי קדשים שסם הארון והכרוצים אשר מסס ר"ל מצין שני הכרוצים היה הדצור מניע למשה: והתורה * הם הלוחות וכמ"ס ואל משה אמר עלי אלי הרהר תו' ואמנה כך את לחות האצן והתורה והתורה אשר כתצתי להדורות ופיר' שי ז"ל צחומש סכל תר"ב מלות נכללו ציד דצרות אשר על הלוחות: ומה שנתלה צזה * ומה ששיך עוד להכנסת הכהן צצית קדשי הקדשים וכלל כל עצרות של יוה"כ שצרך קדושה וטהרה כחופס שטינו ערה קידושין ומש עצילות מקדש ועובל הכהן גדול צו ציוס: ומירדת הטהרה והקדושה * כלומר מתי היו הטהרות והקדושות דעינו צצעהם שיה' עשתת צמדרנת כלצושה מצצדי זה צלנדי לצן או צצייך וכן כל כהן העובד הי' צרך לקדש ידיו ורגליו וכן צצנינו מלות כהונה בכלל יש הרבה ענייני קדושה כחוסם שנאלמו צפ' קדושים תהיו והטהרות לפי המדרגות כחוסם שטינו טכל ועלה אוכל צמעסר יעצרי צמשו אוכל צפרומה הציא כפרתו אוכל צקדשים: והתפלות שהי' הכה"ג מתפלל ציוה"כ צלצלה ודוים שאמר חבר נא וכו' ותפלה קרה צצית קדשים * וכן צכל הסנה היו

הפלוסופי אך מתו צנעם מרה ועצמם המוקרים עובדו
צמולות הספקות:

ק בכמו זה • יבכמו אלו הרלויות שמנאר והולך : תנות
הנפס • תמישז דעת האדם על צידור האמונה בלי שום

להורות הדרך הישרה לכל בלי עולם הי' לרך לזה זמן רב
ועלום כמו שמנאר והולך : ולא הי' דברו מביע עד מליו •
ר"ל שאפילו אם היה מיישר הרבה אומות אך רק עכ"פ
הי' בלתי אכפרי סיגיעו מי משה להביא כל האומות תחת

תורת אחת שהי' לרך שילך
מגוי אל גוי ומממלכה אל
עם אחר והנמעט דבר ננעט
שיספקו ימי מי אדכ אחד
שינא בני אדם אשר לא ידעו
מעולם ענין יראת ה' ועבודתו
אך הורגלו צענדות זרות
ועצנים פתאום אל התורה
והעבודה • ומעמה אפי' מלי
העולם הי' קשה להביא אל
הדרך הישרה : היה פנס
צליחותו • ר"ל שאפי' אם
תאמר שעב"פ הי' מיישר עמים
רבים והי' יותר רלוי עאשר
לא כל רח לגוי אחד בלנד
שהם בני ישראל וע"ז אומר
שאפי"ס יותר רלוי לענין מעשה
ה' ואלהיו שינא השליח אל
עם אחד וישלים כל שליחותו
עד שלא יפול דבר מזרה ה'
משאלו כל לכל העולם ולא
היה משלים עלתו והשליחות
כלו והי' נראה פנס צליחותו
והי' מונע וכו' • הוסוף צלור
למה לא שלמו הקב"ה לכל בני

ק אמר הכוזרי בכמו זה תנוה הנפש לקבל
התורה מכלי! ספק ולא פקפוק
שיבא נביא לעבדים משועבדים לחוצים ויעד אותם
שיצאו מעבודתם בעת! ההיא מבלי אחרו על
התכונה ההיא ושיכניסם אל ארץ כנען והיא ביד
שבע אומות כל אחת מהם חוקה מהם והודיע לכל
שבט חלקו מהארץ קודם שיגיעו אליה והתקיים
הכל בושן מועט כמפותחם נוראים זה מאמת גדול
השולח וכבוד השלוח וגדול מעלת העם אשר
אליהם לבדם שולח ואלו הי' אוטו כי אני שלוח
לישר כל העולם ולא היה דברו מניע עד חציו היה
בנש בשליחותו מפני שלא נשלמה כונת הבורא
בשליחותו והיה מניע (בשלמת שליחותו) נ"א השלמה
חיות ספר תורתו עברי והיה מעצם וסורה ולאות
רב על אומות שבא והודו וכזור להבינו ולעשות
מה שכתוב בו אלא אחרי מאות שנה שיקרה
(אליהם להסתנות עליהם) נ"א להם להשתנות אליהם
בעבור צחון או שכונה (או נחיות) נ"א לא בראיית
הנביא

העולם : כ"א השלמה • ר"ל התורה היות ספר תורת עברי
צכת ולשון של בני עבר שהוא לשון הקודש וכחז אשורית •
ואעפ"י שזימי יהושע נכתבה התורה צע' לשון לדעת מו"ל
צפ' אלו באמרו על האזנים שהעמידו צלגלג • הי' אז כדר מת
משה עבר ה' שהוא השליח האמתי אשר יכול ללמד לבני
העולם והקב"ה מסכים על ידו לתמוכו בניסים ונפלאות לעת
הגורך מה שלא עשה כן לעולם נביא זולמו במ"ש ולא קם עוד
נביא וגו' לכל האומות והמופתים אשר עשה לעיני כל ישראל:
על אומות שצא וכו' • הם אומות מפורסמות רחוקות כמ"ס
מלכי שצא וסבא אשכנז וקריצו : להציו • שיכלו להציו דברי
התורה צולת קבלה ומירוש כמו שהיא תורה שצ"פ המקובל
איש מפי איש עד משה רבינו ע"ה : אלא אחרי מאות שנים כלומר
אם לא שיתעבד הדת צאון כמה מאות שנה : שיקרה אליהם
שיקרה להם דברי התורה וזאת הלאו מלאו עמה תורה היקד
דברי : להסתנות עליהם • כלומר שמתוך הזמן הרב הזם
אפשר שיטמו הדעות צבני האומות מחמת מקרה מה :
צעבור גלחון שמהא יד מלך יסוראל תקיפה וסיפקו צירו להכריח
כל האומות לדת ישראל : או שכונה • מחמת שיהיו בני ישראל
סוכנים צין האומות מפחדים צארבע נפשות וכל האומות
יצינו אל תורת היסודים השוכנים בקרנם וירלו כי עם
חכם גנבון הוא ויתאוו לתורתם : או צרלויות הנביא צעלע •
שיטע

האדם הלז : שינא נביא וכו'
תחיל לספר הענין הנפלא
אשר לא היה כמותו מעולם
והוא שינא נביא אל עבדים
ומעובדים נבזים וספלים אינן
להם לא מושיע ולא עוזר
משום בני אדם ולא אחד
לדור כל צעור ה' להתיצב נגד
העין וכל בני המדינה והצטיה
אותם שינאו כולם מפשיים
מנס אק פסג : מבלי אחר •
צלו עכוב זמן עוד : על
התכונה ההיא שלא יתעכבו
עוד להותם עבדים צנוריים
ולא יהיו על התכונה שהיו :
ושיכניסם אל ארץ כנען • ולא
זו בלנד אף הצטיה אותם
להכניסם אל ארץ מפורסמת
שהיא סמנה וטובה • והיא
ציד צע אומות • אעפ"י שהיתה
עדיין צידו אלוים קשים כר
היתה מוחזקת ציד משה כאלו
כר כנשה : צע אומות וכו' •
עשרה אומות נתנו לאצרהם
רק השלמה מהם שזם עמוך

ומאז ושעיר דהיינו קני קני
אך שער נתן לאדם שאף הוא מורע אצרהם ואלויות עמוך
ומאז נתנו ללוט בשכר שהק עם אצרהם בן פירש"י ז"ל
צסוד דברים : כל אחת מהם חזקה מהם • כל אחת מה'
אומות • היו חזקים מישראל כמ"ס להדיש גיים גדולים
ועלומים ממך וצנתשם שכל גוי אחד מהם עלום מישראל
וכן נראה שמתוך עי ועמו היה חזק מצני ישראל צנת שטר ה'
השגמתו מהם : והודיע לכל צע חלקו • אולי למד זה מפרשת
זאת הצרכה כמו שג' לננימן אחר וגו' וצין כתפיו שכן דהיינו
מקום צית המקדש וכן צצרכת יוסף ושאר שצטיס מרומז
צהם החלק שהגיע להם כמו שצירש"י ז"ל סס : מאמת •
מנאר צאמת : גדול השולח • גדולת מי ששלח את משה הוא
אלקינו אשר ידו גדול משלה לעשות כל אשר חפץ צצמיס וצצרך :
ובכוד השלוח • מעלת משה רבינו ע"ה אשר שלמו ה' : וגדול
יעלית העם אשר אליהם וכו' • גדול מעלת בני ישראל אשר
הצ" צמר צם מכל גויי אצרות : ואלו הי' אומר וכו' הכחר
עם מפיו לימן טעם על מה עשה ה' ככה כי הצדיל עם
צני ישראל לימד אותם צדת אחת המה לבדם ולא כלל צה
כל בני אדם ימד וצצ שכן ה' רלוי צמנהו הטצעי מפני שלא
יתכן שיפול מדבר ה' אצרה סוס דר צקתן או גדול והי' לרך
שיק' ענין השליחות מקיים בגלו חס הי' בלתי אפשר כי

שימנו לז אל כל האמות אשר עשה אשה ולצד יצין כי תורת אמת היתה צפוי ול"א י"ו לא צדויות הנציה צעלנו מוסב למעלה ור"ל ס"א שמתקיים התורה אל כל בני העולם צדויות הנציה צעלנו שהוא ויגיעה רצה על כל האמות ולפ"ז יהיה זה שג"ל אחריו או נציה אחר וכו' ר"ל ששפסד ג"כ שמתקיים התורה ע"י נציה אחר שיקום אחריו ויחיר על תורת משה כענין שנאמר הנני שולח לכם את אליהו לפני צוא יום ה' הגדול והנורא וגו' :

קא לא - קרא משה וכו' . לא כאשר עלה על דעת הכוזר שהקב"ה חפץ לתת תורתו לכל בני העולם ולולי מניעה הטבעית שלא ה' אשה יכול לנמור הדבר צאנך ימי חייו מלך רצוי בני העולם וסלשן אל לו חפץ ה' צהס און מעזור לחמת ה' לתת ערומה לכל בני חלד ליישרם אל תורתו . אלל מתחלה לא צחר ה' רק בישראל עמו וצכות זה הוליס מציט עבדים ובת"ס וזה לך האות וגומר ע' אנכי שלחתיך צהוליתך את העם ממלרים מעבדון את האלהים על הכר הזה : ואנשי לשונו . עלומר לכך לא נתנה התורה רק צלסון עברי מטוס שלא נתנה רק לעברים : וייעד אותם הנורא וכו' . גם צזה השיב דעת הכוזר אחר צמה שחצו שחפסי בן לא נתנה התורה לכל האמות כי ה' נמנע שלימד משה צימיו סהרי ה' זה חפסר ע"י שחר נציהים שיקומו ליישר כל צטר יחדיו כמו שהצטיח אותנו צנציהים בת"ס צציה מתקדן כמוני יקום לך ה' אליהך : כל ימי הרצון והצנן וכו' . כל זמן עמידת צית רחשון היתה הנצוזה בישראל לא עשה כן לכל גוי כרי מצוחר שלא נתנה התורה רק לזרע יעקב עמו וכמו שיצא צסי"ק ג' :

קב דיה יותר עוז וכו' . הקסה אותו על גוף הדבר מדוע עשה ה' ככה ולמה קצרה ידו כציוכל להושיע כל בני עולם יחד : וה' יותר נכון . לפי הסד ה' הצלמי תכלית להטיב עם כל צדויו : ורלוו צחכמה . האל החכם צלמי תכלית ודאי שרלוו שיחכם כל בני חלד כי יחפון צחכמה :

קג ודלא היה יותר עוז וכו' . אמר כי דבר זה נמנע כמו שצמנע שיהיו כל צהמות שדי וחיות יער פה להס וידצרו כלחד מן האדם : ממה שקדם צסי"ק מ"ז

ול"ה : צלום שה' לז האמים הוא שם צן אדם הראשון שה' המוצחר שצחמים וסגולת אדם הראשון : לאור ההוא . החור השופע על ילוד משה כפי האפסר שיכול לקבל מלך ענב האנושי ושת צן אדם הראשון קבל אור האלהי צתכלית

שחפסר : חולתו כקליפה . שחר הצנים הגולדים הם היו לריכים לסגולה היה לכורך הקליפה אל הפרי וכן הוא מעצב המצויות שמה' הקליפה קודמת ומקפת הפרי כך הדין כמתן שלא יהיו כל בני אדם סגולה ורק זרע יעקב צלצד נפרט ממין אדם כפרי ושחר צני אדם כקליפה להס : חיצנו מקבל אותו . ר"ל שה' מן הגרנע שיהי כל הארע מקבל האור האלהי צלמי ססולת וכן ה' הענין נובה עד צוה יעקב אשר זרעו ה' כולו זרע אמת : נצדלים מצני אדם . מופסרים מן צני אדם : צעניינים מיוחדים אלהי"ס . צעניינים קרויים המיוחדים צהס : שמים אותם . אותם הצדלים המיוחדים צהס משמים אותם לכל העם ההוא יחד : כלו הם מין אחד . כך השני וההצדל נראה צצומה ישראלית שהס נראה כולם כמין אחד כמו שמין אדם נצדל מכל הצעלי חיים טבעולס צמה שיש להס הצדל מיוחד צצבור ושכל כך צני ישראל נקראים מין צפני

עלמו נגד כל בני עולם צהצדלת מירמס : ועלם אחד . כלומר הם נצדלים צעלם שלהם מכל האמות וההצדל שחלד העלם הוא ההצדל היותר גדול שחפסר כנודע : מלחכות . נפסס טהור כוזהר מלאכי מרוס : מתקשים כולם וכו' . ר"ל הכל מוכנים אל מדרגת הנצוזה מה שלא נמלל צהס אדם שאין הקב"ה משרה שכינתו רק על ה'ששפמו' המיוחדות מישראל בת"ס חז"ל : ורצס מניעים . כלומר הרצה מצני ישראל מניעים אל הנצוזה וחז"ל אמרו כי עמדו מישראל ס' רצוה נציהים : צמעשים וצמלונים . צתורת אמת : והקדושה . מקשים עלמס צחציותם וצמלנצושיהם וצעליותיהם : ופגיעת הנציהים . הנציה מתקבל צצולתו כשיבע נציהים אחרים וכמו שנאמר צמהס וחללת מן הרוח אשר עלך וגומר' וכן נאמר צשאלו ופגענת חבל נציהים וללחה עלך רוח ה' והתנצית עמם ובהפכת לאים אחר : ושמעו דצרוי האלכיים . כשצומע הדצרים היואלים מפי הנציה שהס צקול חזיר וחוק וכן ה' הקורא מפיו כמ"ס מפיו יקרא חזי וחני כותב על הספר צציו (וימ"ל צ"ו) חזי מתעורר נפס השומע לקצלת השפע דרומנית וכמו כן ראית

הנביא בעצמו או נביא אחר שמעיד ומזהיר על תורתו :

קא אמר החבר לא קרא משה לתורתו וזלתו עמו ואנשי לשונו וייעד אותם הצורא להזהיר על תורתו כל הימים על ידי הנביאים ועשה כן כל ימי הרצון והזמן שהיתה השכינה ביניהם : **קב אמר הכוזרי** והלא ה' יותר טוב שיישר הכל והיה זה יותר נכון וראוי בחכמה :

קג אמר החבר והלא ה' יותר טוב שידיו החיים כולם מדברים א"כ כבר שכחת מה שקדם בהמשך זרע אדם והאיך חל הענין האלהי באיש שהי לב האהים וסגולת האב מקבל לאור ההוא וזולתו כקליפה איננו מקבל אותו עד שבאו בני יעקב כלם סגולה ולב נבדלים מבני אדם בענייני מיוחדים להיים שמים אותם כאלו הם מין אחד ועצם אחד מלאכותי מבקשים כולם מעלית הנבואה ורוכם מציעים אליה בעבור שהיו קרובים אליה במיעשים הנרצים והקדושה והטהרה ופגיעת הנביאים . ודע כי כל אשר יפגע נביא בעת פנעו אורו ושמעו דצרוי האלהיים : וצחחדשרת לו רוחניות

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד כח

ראיית הנצח עושה רושם נפגש הרואה אותו וכולל זו שפע הרוחניות וכמ"ס צפ"ק דעירוצין אמר רבי האו דחידנא מחצתא דחזית' לר"מ מאחורי' ואלו חזית' מקמי' חידנא עפי לקיים מה שנאמר והיא עיניך רואות את מוריק : ומכרת מסוגו נ"א ממינו :

רוהניות ונפרדת מסוגו (נ"א ממינו) בזכות הנפש והשתוקקה אל המדרגות ההם והדבקו בעגורה ובטהרה זאת תהי' אצלם הגדולה הנראית והאור הכהיר בממול העולם הכאי' כי השבוקש ממנו איננו אלא שתשוב נפש האדם אלהית תפרד מחושיו ותראה העולם ההוא העליון ותהנה בראיית האור המלאכותי ושמיעת הדבור האלהי כי הנפש היא רהי' בטוהרה מן המותר כשיכלו כליה הנופיים וכאשר תמצא תורה שפניעים כחכמותיה ומעשיה אל המדרגה הזאת במקום אשר צורתה ועם העיניים אשר צותה בהם היא מבלי ספק התורה שמוכסח בה לחשאי הנפשות אהו כלות הגופות : **קד אמר הכוזרי אני רואה שיעורי וזלחכם שמגים ודשנים מיעדיבם :**

קה

הנא הוא צמה שהנפש מתענגת בראיית האיר העליון שהיא השפע השופע על נפשו : האור המלאכותי * האור שהוא מענין המלאכים וכו' הענין יקרה להמון הנציחים צמת מול עליהם שפע הקדוש : ושמיעת הדבור אלקי הנה יטעיר לנצח קול מדבר אליו מן ה' :

הנפש היא * של הנצח והאדם * לו מסוגלת בני האדם : צומח מן המות כלומר אין פחד המות לנגד עיניו : כשיכלו כלים הנופיים ר"ל שכבר כלו ותמו הכלים הנופיים והנפש נפרדה מהחושים ותארת הנפש ואין נפשו קשורה עוד בחשקי העולם הזה כי כבר ילאו מאמו והיו לו לזרע וגם אהבנם כבר אצרו ממנו : וכאשר תמצא תורה וכו' * מור לראש דבריו דצדור סגולת בני אדם ותארת ושאי אפשר שכל בני אדם יגיע למדרגה הנכבדת הזאת רק מלק מהם חיה לא יהי' אך רק במירה מיוחדת מן אלקים ולפיכך לא צלחה התורה להמון בני אדם מאומות העולם כי נמנע שיהיו הגל כמו הסגולה כמו שנמנע

שיהיו כל צע"ח מדברים או שיתהוו הפירות מצלתי קליפות מסביב : במקום אשר לית' כמו שחלק ה' עם בני ישראל כך יש ארץ נצחית לזה מכל הארצות והיא ארץ ישראל : היא מצלי ספק המורה וכו' כלומר כמו שמי שנגיע למדרגת הנצחית מוצטח בהשאלת הנפש לעויד עד כך כל קהל עדת בני ישראל כולם מוצעמים שזכות המורה ועשיית מצותיה הם יעמדו לנו ויתלבה הגר הבנה : אל המדרגות ההם * כי יש הרבה מדרגות אל הנצחית ובמאמר ח"ל צמננה דסוף סוטה זריות מציא לידו נקיות ונקיות מציא לידו טהרה וטהרה מציא לידו קדושה וקדושה מציא לידו ענוה וכו' עד ומסידות מציא לידו רוח הקודש : זאת תהי' חללם * זאת המעלה תהי' אל צעלי הסגולה הנזכרים כלומר צערך זה שיגיע השפע לנצח צדודו חי אך הוא אז צלל מחושיו כגודע מדרכי הנצחית צמת שגביע לנצח אז כל החושים צללים ממנו ונפרד מעיני עוה"ל אך נתקשר צעולם העליון וצענין זה יהי' ביתר עז בממול העולם הנא כאשר תפרד הנפש לגמרי מן הגוף : כי המצוקש מיונו * המצוקש ממין האדם אינו רק שתשוב נפשו כנפש מאלף ה' : תפרד מחושיו * הנפש תפרד מחמשה החושים שהם הראיה והשמיעה והטעם והריח והמאוש אשר צפטר יסודם ועקרם עניינו הגוף והגשמיות זאליהם מונה הרגשם וצערם צלחם הם כוזשים את נפש האדם תחת משלתם ומונעים אותו מהשקפת הרוחניות ותראה העולם העליון כלומר יראה אותו בראי' רוחניות דהיינו השכלה מלך אור העליון שהיא למעלה הרבה מראיית העין : ותהנה בראיית האור ההוא * גלומר מענוג העולם

הרואה אותו ושומע דבריו : צמות הנפש * כשהנפש זך וטהור צלי גסות הטבע הגולד ממדות רעות ומארות גופניות ואז תוכל לקבל האור ההוא ע"י השתוקקה וחשק האדם המלייר ומדמה שכלו עניינו הקדושה והשפע ואז יורד עליו השפע כמאל הנראה צר שכנה ועדיין עשני ימלה אם תשים אותו תחת נר הדלוק אז ירד השלכצת דרך העין מלמעלה למטה ויתלבה הגר הבנה : אל המדרגות ההם * כי יש הרבה מדרגות אל הנצחית ובמאמר ח"ל צמננה דסוף סוטה זריות מציא לידו נקיות ונקיות מציא לידו טהרה וטהרה מציא לידו קדושה וקדושה מציא לידו ענוה וכו' עד ומסידות מציא לידו רוח הקודש : זאת תהי' חללם * זאת המעלה תהי' אל צעלי הסגולה הנזכרים כלומר צערך זה שיגיע השפע לנצח צדודו חי אך הוא אז צלל מחושיו כגודע מדרכי הנצחית צמת שגביע לנצח אז כל החושים צללים ממנו ונפרד מעיני עוה"ל אך נתקשר צעולם העליון וצענין זה יהי' ביתר עז בממול העולם הנא כאשר תפרד הנפש לגמרי מן הגוף : כי המצוקש מיונו * המצוקש ממין האדם אינו רק שתשוב נפשו כנפש מאלף ה' : תפרד מחושיו * הנפש תפרד מחמשה החושים שהם הראיה והשמיעה והטעם והריח והמאוש אשר צפטר יסודם ועקרם עניינו הגוף והגשמיות זאליהם מונה הרגשם וצערם צלחם הם כוזשים את נפש האדם תחת משלתם ומונעים אותו מהשקפת הרוחניות ותראה העולם העליון כלומר יראה אותו בראי' רוחניות דהיינו השכלה מלך אור העליון שהיא למעלה הרבה מראיית העין : ותהנה בראיית האור ההוא * גלומר מענוג העולם

קה אמר המצר אבל הם כולם אחר המות כל הצעומותיהם אינם רק לאחר המות והוא ענין אשר עין לא ראתה עורכה זכענין הדולה לשקר ירחיק עדותו: ואין צחיים מהם מאלוהים אין שום דבר שיעיר עליו שיהיה כך. אבל

קט אמר המצר אבל יעדנו. הואל צאר ענייני גמוליו הטוב ואמר שלא צלצד בשכר הנפש שחזר מות האדם וצלתו נרגיש צחיינו כרתנו צרית לאלוקינו אבל גם צעדנו חיים אמתנו נפלינו מכל העמים וחת היתה הצעמח ה' אלינו

היעודים שהגיד לו המצר והם מהשארית הנפש והמעננה מחור הסליון וגיורו עליו ענייני הנצח צעמות נצואה צהמרד הנפש מן המושס ומזה לנו לוקמים ראשי על ממות עולם הצל ואמנם ההנאות המגיעות אין לנו יכולים להשיג צעדנו קשורים צמור כי מה שלנו מדמי' לתענוג והנאה צחיימינו קשורי צמור אינו תענוג צערך הנפש ארדצה סמי ומלום יחשפ לנפש אך שלט יודעים שענ"פ התענוג הוא יותר יומר הרצה מכל מענוגי עולם הזה וכמאמר ח"ל יפה שעה אחת של קורת רוח צעולם הצל מכל חיי עוה"ז: ולא דבר שורה עליהם אין צהצלי האומות דבר שורה על השארית הנפש וקיוו צגדולת צלתי הגוף כמו שלחננו רואים ממעלת הנצח צעת שפרד מן הגוף והחושים:

קו אמר הכוזרי וכו' צח כמלעוב על דצרי המצר ואמר שחע"פ צנתצור אללכס השארית הנפש ויעודי הסערה צ"ר"ל הטוב הצפון עכ"ל אין אחד מן הצפודים מלפני

שיחיהו ומי חיוו וילכו להם וינא יום המיתה עד שיהיה נכון לאור עולם הצל: אבל אם היה ציכולת וכו' אם ה' ציכולת הלאם שיחיה אלף שנים וממילא יהי' השכר הצפון לו והיעודים ההם מתאחרים לצל לו: וישאר צמסרות החיים י שאר קשור צחיי העוה"ז מלשון ננתק מוסרותימו: וצעול העולם עול העולם הזה ועשאו: ה' צומר צה' יומר ה' צומר לנפשו ענצוני עולם הזה ערמו ועשאו מכל מי עולם הצל ואין גם אחד צימנור ממות צנפש חפצה:

קז ומה תאמר וכו' אם רואים צמלמינים ציעודים עדיין לא שמת צמי שעניו ראו מעמדים הגדולים ר"ל ענייני הנצואה והנצח כאשר עווד צחיים הוא משמת צחור העליון ונפשו עולה למעלה כחמד מן מלאכי מעלה הגם צזה תאמר שמתאוו צחיי צער צעה"ז:

קח שתחמיד נפשו על הפרידה מי' סרואה מעמד נפלא וכוח משמת צחור העליון ונפשו אז נפרדת מן החושים והי שמתאוו שמתמיד הנפש על הפרידה הזאת לעול ועד:

קה אמר החבר אבל הם כולם אחר המות ואין בחיים שהם מאומה ולא דבר שיוורה עליהם:

קו אמר הכוזרי ולא ראינו אחד מן המאמינים ביעודים ההם שהוא מתאוו למדידותם אבל אם היה ביפלתו לאחרים אלף שנים וישאר כמסרות החיים ובעול העולם ועצבונו היה בוחזר בנה:

קי אמר החבר ומה תאמר במי שהוא רואה אלה המצמדים הגדולים המלאכותיים:

קיא אמר הכוזרי מבלי ספק שהוא מתאוו שתחמיד נפשו על הפרידה מעושייו ותשאור נהניר כאור ההוא והוא מדה (נ"א טו"ח) שמתאוו המות:

קט אמר החבר אבל יעדנו הדבקנו בענין האלהי נבנבואה ומה שהוא קרוב לה והתחבר הענין האלהי בנו בגדולה ובכבוד ובמפסחים ועל כן איננו אומר בתורה כי אם (נ"א טס"ח) תעשו המצוה הזאת אביאכם אחרי המות אל גנות והנאות אבל הוא ואתם תהיו לי לעם ואני אהי לכם לאהים ואנהיג אחכם ויהיו מכם מי שיעמוד לפני ומי שיעלה לשמים כאשר היו הדולכים בין המלאכים וקוראים להם

מלפנים מוקדם שנה' דצקים צענין חלקי וכו' יתן ה' את רוחו עלינו: ומה שסוף קרוב לה אל הנצואה כמו רוח הקודש: והפמנר הענין וכו' כלומר וכשיתמנר צנו שפע אלהיית עד כי יעשה ה' צקצצו ונגר עמינו נפלאות אשר לא נצראר צכל הגויים: שאלם מעשו המלוא הזאת וכו' לפיכך לא נתפרס צמורה צמוך הצרכות והקללות ענין הגנות והנאות ר"ל שכר ועונש צעולם הצל מעני שזה היה ענין מפרסס צין כל האומות וכל אחת מהאומות היה מעשרת את דתה ציעודים דשנים ורעננים כמאמר הכוזר צסו' ק"ד וצמה יודע חיפה מי הוא הקודש ומה האמת לחיו היא לא צדדים נראים ונעשים צום העולם: אבל הוא אומר וכו' לכן היתה הצעמח חלקינו להראות את גדלו צזה העולם ויהי נועם ה' עלינו צעדנו צחיים: ואנהיג אחכם י וכדי יוקר וגדולה נגר כל העמים כי ה' מנהיגנו ומדריכנו צכל ענייננו ומעשינו: ויהי מכם מי שיעמוד לפני ה' הצדיקים והחסידים העומדים צצית ה' צלילת לעצור

את ה' צמנרות צית חלקינו וכו' ואתם תהיו לי מחללת צהנים והוא לשון עצורה צגדולה וצכבוד כמו ה' כהן לדוד (שמואל ז' ז'): ומי שיענה לשמים ה' הם הנבזים כי אין ספק כי צעת הצעת הנצואה היתה נפשו קשורה צעולם העליון הרוחני והוא מתהלך צין מלאכי מעלה: כאשר היו הולכים צין המלאכים וכו' הניח ראשי על זה כי נפש הנצח היתה עולה צשמים צעמות הנצואה כי כן נקרא הנצח יחזקאל צן אדם צכל ענייני נצואה כדי להבירו צין המלאכים העומדים ציניהם וכו' רש"י ז"ל ציחזקאל ז' פסוק ח' וז"ל צן אדם וגומ' צן אדם קורא ליחזקאל ממוך סראה המרצבס הולך צין עלייה ומשמת צה צמלאכים לומר אין כלן ילוד חשה חלה זה כן העטים מין אחד לרצי והנאהו עכ"ל וצדלוי כי כמז שעה יחזקאל צין מלאכי מעלה ומשמת צמרצבס כמו כן היו שאר הנצחיים עולים כי אין לומר שיומר היתה מדרגת יחזקאל מכל שאר הנצחיים כי ארדצה חז"ל אמרו כי יחזקאל ה' דומה לצן כפר סראה את התקן וישעי' ה' דומה לצן כדך סראה את העלך

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד כט

המוך וכל מה שראה יחזקאל ראה ישעי' זענין יותר משנצח * ומה שאמר המסדר וקוראים להם המלאכים צן אדם כל רבים וחזרו על כל המקרא ולא מלאנו לשון זה רק זכרנו אחד שהוא יחזקאל אולי לירף לזה דרש חז"ל צפ"ר עקיבא בשעלה משה למרום אמרו מלאכי

השרת לפני הקד"ה רשע"מ מה לילוד למה זינינו וכו' עד מה אנוס כי מזכרנו וצן אדם כי תפקדנו ודרשו חז"ל שכן אמרו מלאכי השרת על משה רבינו ע"ה: ויהיו ג"כ המלאכים הולכים זיניה' כמ"ש ופתהלכתי בתוככם: ותראו אותם יחידים ורבים שומרים אמתם וכו' ומ"ש הנה אמתם וכו' למיך לשמך דרך ורואים אותם כמ"ש (ציהושע ה') וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וכו' כי אני שר צבא ה' עתה צאתי ומלאך שעלה מן הגלגל להוכיח את ישראל כמ"ש וישל ומלאך ה' מן הגלגל אל הצבאים (שופטים ז' א') ומלאך הבראה לביעור ולמנוח. והמלאכים אשר נראו לנער אלישע כמ"ש ויתפלל אלישע ויאמר ה' פקח נא את עיניו ויראה ויפקח ה' את עיני הנער וירא והנה הנה מלא סוסים ורכב אש סביבות אלישע (מלכים ז' ו') ונאמר חזקיהו מלאך ה' סביב לירמיהו ונאמר כי מלאכיו יורה לך לשמך

כלומר שהקצ"ה יעד להם צרכות שנאשר ייטיבו מעשיהם אשר אז מהי' השגיגה שריו' צניהם אשר מזה ימשך להם כל הטוב שהשגחה פרטית כמ"ש אם צדקוהו תלכו וגו' ונתתי בשמיכם צמתם וגו' עד ואכלתם ישן נוסח וישן מפני מה ש תויראו ונתתי משכני בתוככם:

על מנהג הטבעי. כלומר לא כפי רצון ה' וטבעו אשר טבע בעולם לכל האומות כלל אזל צחפן מיוחד גדול משאר האומות: אס תמרו. אס ימרו צה': מהגזירות והנגף וכו' שהרע והנגף ושאר הקלות יגיעו אליהם שלא דרך הטבע אזל צדק פלא כי כל העולם כולו יהי' צדוק והם צדוקות פלא וכן הנגף כמ"ש ידבק ה' צן את הדבר וגו' שלא יתפסק הדבר אל זולתם מנני ארץ רק ישראל כלל יהי' דבק צחפן ה': דבר שהוא גדול מן הענין הטבעי שהוא חפץ ה': חפצוים כולם כל הצדקות הטובות כולם כולם אומת שרש אחד והוא תקות קרבת אלוקים ותלאויו ואחר העיקר הזה נמשך סוד עולם הזה שגם זה עיקרו קרבת אלוקים ותלאויו אשר אליהם תאסף נפש האדם אשר מותו. וכאשר נתברר לנו קרבת אלוקים והשגחתו עלינו צמקיים שצטולס הזה מה שעינינו

רוחות אז פשיטא שצנו נכון צטוח צסר עולם הזה אשר שאנחנו דנקים צה' אלדיו: ותורתנו כבר הראית לנו וכו'. גם זה השיצ נגד שאלת הכוזר צסי' ק"ד מן יעודי האומות המצטימים הצטוחות גדולות לאחר המות. שמתמינו אמנם לא צלה רק ציעוד קרבת אליהם שהכל תלוי צו צין צחיים צין לאחר המות ומן הגלגל לנו נקח ראוי' על הכסמך ממנו שהוא ענין אשר שיצ האדם אחר מותו ומתוך דברי המצר למדנו משוצה למין השואל למה לא נזכר צמורה מצד עולם הזה צצרכות וקלות וכבר האריכו המפרשים ציטצו זה וחפשו מקראות מתנ"ך אשר שם מרומז שזר עולם הזה. ואני זעניתי דעתי ממה מחוד הלא מקרא מלא הוא צתהלים כ"א חיים שאל מתך נתתה לו אורך ימים עולם ועד. הנה אורך ימים עולם ועד דלאי שלא יגויר רק צעולם הזה. ומה שלא נזכר צין צצרכות והקלות מפני שלא דברה המורה זה דבר שיש צו מופת צצוה"ו. וכן נראה שהמזר אף הוא היה מתכוון להשיצ נגד זאת הקושיא עכ מתך דבריו עד סוף המלך הזה: מצדים שהיו וכו'. צמורה של צמי אדם: שהיו עומדים צמדדני כי סגר עליהם המזר מעו צישימון דך ולא מלאו

צכל דרכי: ותתמידו צצרו. יארכיו ימים על האדמה אשר נתן להם ה' וכמ"ש למען תחיון וגו' והארכתם ימים צצרו אשר תירשון (פ' ואתחנן): אשר היא עוזרת וכו'. ארץ ישראל עוזרת על הצבואה וראיית המלאכים כי לא נמלא שום צבוא חוץ ארץ ישראל שלא התנצח תחלה צצרו ישראל וכמאמר חז"ל אין הק"צ מהרה שכינתו צח"ל ונזכר צצדרי המצר מחמר צ' חסי' ח' עד סו' כ"ג: ויהי' שצעה ועוצמה ודעמה צענין חלקי. הכל צהשגחה פרטית חפילו השוצע והזול. או היוקר ושאר ההלכות הכל לא יתנהג ע"פ הטבע כלל רק צהשגחתו יתצרך וכמ"ש הכתוב ארץ אשר ה' חלקך דורש אותה תמיד עיני ה' חלקך עד מרשית השנה עד אחרית השנה כלומר שאע"פ שצנוה צצעולם השוצע והרצון נמשך לפי עתים ידועים צצנה הוא יורד המורה לצדקה ועמקים יעטשו צר נדע שנות שוצע הוא ולהיפך משא"כ צצרו ישראל שכל השנה יוכל השוצע והרצון להשתנות כי עיני ה' יתצרך צה מראשית השנה ועד אחריתה ואין למונה הטבעי צה דבר אזל ישתנה הרע והטוב עליהם צכל עת כפי הצמנות מעשיהם: זולתם. וזן מצני ישראל השוגנים צצדמתם: כי תראו עם שכינתי

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד

עיר מושב: והיה יודע אזותיהם • היה מנחם אזותיהם של בני החבורה הזאת שהיו מחוברים וצעלו דתיתו: ולא עלה על לב איש • מנני החבורה שמדבר: שילאו מלפני המלך • ששרים כבדים בלבו ילאו מלפני המלך צננוי המלך צלמות אל החבורה הזאת: ולא שילכו אל המדבר •

לא האמינו ששרים כמותם ישלחם המלך מלחמתו וממכון שצמו אל המדבר אשר הם מונים שם והכל מלאכה המצרים הם: ולזהו צלמות • המלך לזה את האש הזה מן המצרים שצא אליו ראשונה צלוויס יודעים המורים דרך לבני החבורה על שילאו מן המדבר הזה לעת שיחפון צם המלך: וצנו להם ארמון • להשלוחים הם צנו צית ככון וכשא לשכינת כבודם שם: ושנו המצרים שולמים שלוחים וכו' • מאחר שביני אליהם האיש הראשון שצא ממלך הודו ממנו למדו קלת' אף הם לתפוש ולחקור הדך שילכו צה אל המלך מצלי שימנו צו צעור השלוחים הםם שהיו מורים אותם סימני הדך הזה ואכן הוא קרוב להגיע אל המלך צלי מכשול: קל עניו מאוד לא רחוק ולא נפלא מהם כאשר היו סגורים קודם שהגיעו אליהם השלוחים כי הם דמוקים מאד מעיר מושב ולא יספיקו ימי חיי האדם בצורך זמן הדך ועכשיו הבינו כי לא רחוק הוא רק לנו שאינו יודע הדך ומשמצ צהלוכו הוא מהלך כל ימיו ואינו מביע אל המקום, והוא חזל לנו שיוצא הדך הוא קרוב מאוד ונהלם עליו ציאתו לשם: כי העלה נראית • הסנה והענין המייצב הדבר נקרא עולם: י' כדי להתמחר צמלך שידעו הדך שיצאו צו אל המלך וכדי שיראה אותם המלך: היא הטובה הגדולה כלומר לא הארצו ציאו יומת על מהית הטובה שיגיע אליהם אז כי די להם צמה שיחברו להיות צמוצם מלך מצלי המלכים אתו עמו צממיה צמת אשר אין טובה להעלה מזה אחר שיהנו מצד המלך ויתענגו מיוצו מכוסו ישתו ומשפחו יאכלו והטוב צה לא יוכלו לשער ולא לדמות צנפסם צעדים צמדד ליה וערבה כמו שלא ידע העצד אשר היה מעידו אחר הרמיים מתענגו המלך ושריו אף אזו יוספר לו יהי' כמלחם ציעניו אחר שלא טעם דונמתו מיוצו עד שירגיש צעלמו ויראה ציעניו וכמו כן פשיעת שא"ל להסביר שר עולם הצה המשיצח והתמפור מכל תענוגות צני אדם שאפשר שידומם עלצד שצדש

ממלך הודו ונזולה מפני שידע שהוא מן החברים ההם והי' יודע אבותיהם מקדם והיו מאוהביו ונתן לו מתנות יקרות שנישא אותם אל חבריו והלבישו בגדי חמודות ושלה עמו מעבדיו אנשים ולא עלה על לב איש שיצאו מלפני המלך ולא שייכחו אל המדבר ההוא • וצוהו בצרות וכת עמו ברית לקבל עבודתו וכא אל חבריו עם השלוחים ההם ההודיים ושמתו בהם החברים ההם והשתדלו בכבודם ובנו להם ארמון שהושיבם בו ושבו החברים ההם שולחים שלוחים להגיע אל ארץ הודו ולראות פני המלך מבלי טורח בעור אלה השלוחים שהיו טורים אותם הדרך הקרובה והישרה וידעו כולם כי מי שרוצה ללכת אל ארץ הודו הוא קל עליו מאוד כשידבק בעבודת המלך ויכבד שלוחיו המגיעים אותו אליו ולא הוצרכו לשאול למה נעבוד העבודה הזאת כי העלה נראת לעין כדי להתחבר במלך וחברתו היא הטובה הגדולה • והחברים הם בני ישראל וההולך הראשון הוא משה וההולכים אחייהם הם שאר הנביאים וחשלוחים ההודיים הם השכינה והמלאכים • והכנדים החמודות הם האור השושכל אשר חל בנפשו מהנבואה והאור המורגש אשר חל על פניו והמתגורר היקורת השלוחות הם השני לזכות בעשרת הדברים ובעלי הנמוסים האחרים לא ראו מכל זה מאושה אך אמרו להם קבלו עבודת

מלך

אחד שהיא קרנת אליהם והוא שנוכה להתמחר אחר המות צאור פניו הוא כנולל הכל צנונג שאין לו תכלית למצין לקרצ הדבר אל לבו: והמצרים הם • עתה מצאנו הנמשל: וההולכים כלומר אותן שידעו שידעו שילכו אל המלך צלמות הדך שילכו אל המדבר אשר המצרים מונים שם הם הנביאים אשר נשמתם מתקשרת צעולם העליון צעת הנבואה וחזרת אל הגוף כדי ללמד לעדות דבר ה' להדריך את בני דורו אשר צארו: הם השכינה והמלאכים • השכינה הוא לדעת המתד כבוד ה' הראיה צארו לבני אדם כנו צמאמר ד' סי' ג': והצנדים החמודות וכו' • הצנדים צמשל מה שצנדים את השלוח הראשון והוא משה: האור השושכל אשר חל בנפשו • השכינה שהיתה שרוי עליו • ולפיכך המד צמשל הקדים ציאו השלוחים ההודיים ואת ציאו הצנדים החמודים אעפ"י שצמשל הקדים הצנדים לפי שהי' צריך להקדים ענין השכינה ששרתה על משה לכן פורש מקודם ענין השלוחים: והמלאכים • האף שלא נזכר צמבו צצאו מלאכי' עם השכינה' על הר • סיני מפס דרך מ"ג צ' ר' עקיבא שאמרו כששמעו ישראל הצנרות חזרו לחמוריהם י"ג מיל והיו מלאכי השרת מידיון אותם שנאלת מלאכי צנצנות יודוין וידוין: והאור המורגש • הנראה לכל והוא קרן עור: והמתנות היקרות הם

השני לזכות • צמשל הקדים המתנות אל צנדי החמודות וכאן הקדים הצנדים • מפני שהצנדים החמודות הם השראת השכינה על משה וקרן עור הנה השכינה שרמה על משה קודם מתן תורה טרם שמתנו לו הלוחות ואולם קרן עור זכה משה לאחד מ' יום השניים שצריד הלוחות השניים לפיכך פעם הקדים המתנות פעם הקדים הצנדים: וצעלי הנמוסים אחרים • צעלי שר החמודות כיוו יצמשל יפרס, המכרים לצעלה התוליה ענאם צדת ישראל ורולים ללכת צעקנותם ומתשחרים צעולם הצה צרו צויות ותענוגות צני אדם: לא ראו מכל זה מאומה • אין להם שום ראי' על השראת הנפש וכבר רעונו כי לא עמדו אזותם על הר סיני ולא ראו שום צניא מעולם שיצאו ראי' על קישור נפש האדם צעולם פרוחני שקיחו מענו ראי' על השראת הנפש וכבר הצילם הצה: אך אמרו להם קבלו עבודת המלך • מניחי הדת שלהם אמרו אל המונח שקצנו

השני לזכות • צמשל הקדים המתנות אל צנדי החמודות וכאן הקדים הצנדים • מפני שהצנדים החמודות הם השראת השכינה על משה וקרן עור הנה השכינה שרמה על משה קודם מתן תורה טרם שמתנו לו הלוחות ואולם קרן עור זכה משה לאחד מ' יום השניים שצריד הלוחות השניים לפיכך פעם הקדים המתנות פעם הקדים הצנדים: וצעלי הנמוסים אחרים • צעלי שר החמודות כיוו יצמשל יפרס, המכרים לצעלה התוליה ענאם צדת ישראל ורולים ללכת צעקנותם ומתשחרים צעולם הצה צרו צויות ותענוגות צני אדם: לא ראו מכל זה מאומה • אין להם שום ראי' על השראת הנפש וכבר רעונו כי לא עמדו אזותם על הר סיני ולא ראו שום צניא מעולם שיצאו ראי' על קישור נפש האדם צעולם פרוחני שקיחו מענו ראי' על השראת הנפש וכבר הצילם הצה: אך אמרו להם קבלו עבודת המלך • מניחי הדת שלהם אמרו אל המונח שקצנו

שיקצלו ענדת חלקי הכמים המשיג על בני חס ומצק ענדתם ומשלם גמול ליראיו וכאשר ישאלו אותם מנין להם זה הם מצויים ראי' מתורת ישראל כאשר השיב הפרסי צבי' ד' והישמעאלני צבי' ט': ויענה אחכב' ידן אחכס צענוים קשים: ומכס מי שחמד לא צא חלינו חרס וכו'. מפני שאין להם יסוד נאמן דבר יש מהם שממקמים צהאמין זה אחר שלא ראו כדומה לזה צמיי האדם כמו הכנזאה כנ' ח"כ יחמדו מי איפוא המודר אשר צא מנג עקן או מניכסו וסיפר לנו את כל המוללות אותנו: ורובם הגבירו סדור ענינם וחבור עצהם וקבלו העבודה ויחלו נפשותם בצפון יחול חלש אך בנראה יחול חזק ונאמן ומתגדלים ומתפארים על עמי הארץ שבהם באמונה ואיך יתפארו אלה בטענה מה שיגיעו אליו אחרי מותם על מי שיגיע אליו כתייו והלא טבע הנביאים והחסידים קרוב אל הקיימים בעולם הבא יוחר מטבע מי שלא קרב אל המדרגה הזאת:

מלך הודו כאשר קבלו עליהם החברים ההם ואחרי המות תגיעו אל המלך ואם לא תעשו ירחיק אתכם ויענה אתכם אחרי מותכם ומהם מי שאמר לא בא אלינו אדם שיגיד לנו שיהיה אחרי מותו בנן עדן או בגיהנם. ורובם הגבירו סדור ענינם וחבור עצהם וקבלו העבודה ויחלו נפשותם בצפון יחול חלש אך בנראה יחול חזק ונאמן ומתגדלים ומתפארים על עמי הארץ שבהם באמונה ואיך יתפארו אלה בטענה מה שיגיעו אליו אחרי מותם על מי שיגיע אליו כתייו והלא טבע הנביאים והחסידים קרוב אל הקיימים בעולם הבא יוחר מטבע מי שלא קרב אל המדרגה הזאת:

קי אמר הכוזרי כמה הוא רחוק מן הדעת שיהיה האדם כלה בפעו אבר גופו ונפשו וזלתי הפלוסופים על דעתם. ועוד יאמרו אנשי התורות שהוא ישוב חי לעד בנעימות בעבור מלה שהוא אומר בפיו ואפשר שאיננו יודע כל ימיו וזלתי המלה ההיא ואפשר שלא יבין עניינה כמה גדולה מעלת המלה שתעתיק ממדרגת הבהמות אל מעלת המלאכים. ומי שאינו אומר המלה ההיא ישוב בהמה אפילו אם יהיה פלוסוף חכם עושה טוב כד ימיו כוסף אל המעלות ההם: קיא אמר החבר אין אנחנו שוללים משום אדם גמול מעשיו הטובים מאיזה אומה שיהיה אבל אנחנו רואים הטובה הגמורה לעם

צחמתם צלומם להצק שכל הפועל כנ' צבי' א' וזולתם עדי אונד וננכר צחמד ה' סי' י"ד כללו לא נכרח זה העולם רק לזוות לזה הפלוסוף. כמה רחוק הדבר הזה והוא מוסכם לכל צעלי דת שקר נכנו וכבר צעלה דעתם אלא כל חרס אך גם צהנת צעלי המורו' לא הונח לנו. כמו שצמד וחזיל: ועוד יאמרו חכמי המורו' צעלי דמות פרס וישמעאל: שהוא יסוב מי לעד צנעימות. האדם אחר מיתם יסוב מי צנוף ונפש צנן עדן כנ' צס"ס ט' דצדרי חכס הישמעאל: צעבור מלה שיאמר צפיו. שיאמר שמאמין דתם: שאיננו יודע' כלימיו לא למד שם דבר ולא ידע לעשות זום מעשה עוז: ואפשר שלא יבין עניניה מה פתרון זאת המלה או חס יאמר אותה המלה בלשון אחרת מה שאינו מציין אותה גם צוזת יבא לזכות צנוים ה' כמה גדולה מעלת המלה. חמד דרך תימה ובי כל כך גדלה מעלת המלה לנו ובי כל כך יגדל מציגת היצור צמלה אחת: שמתעית ממדרגת הצהמ' וכו' שחסור הנפש ממדרגת צהמות מל' ויעתק מסר' ל' אלו לא אחר המלה הזאת היתה נפשו יורדת למטה כנפש הצהמה ועשיו צעבור שגשא המל' הזאת על שפמיו תהי' נפשו כאחד מלצח מרוס עולה צמרוס: ומי שאינו אומר המלה אפילו חס יא' וכו'. התחיל צצעלי המורו' למי דרכם וצא בלע לפרש רשמו גם נגד דמיו צמה שצחמד ישראל הוא אפילו נעדר מעשיו טובים היא העולה למעלה צחמונה לצד וכמ"ס חז"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"צ ונפש הפלוסוף העושה טוב כל ימיו אשר לא מצני ישראל הוא כפיח היורדת למטה ונמשל כצהמה והחצר הביע לסוף דעתו כנראה להלן צבי' שח"ז: קיח אין אהנתו שוללים וכו'. אין דעתינו לגבול (מל' סלל) משום חרס יהי' מאיזה אומה שיהי' גמול מעשיו הטובים חס יגדק דרכיו השם ישלם גמולו וזה דוקא צמעשים טובים לא צחמירת המלה יתקדש כמה שמצב הכבוד: אבל אהנתו רוחים הטובה הגמורה. זה שאמרתי שלצני ישראל לצדס ניתן העולם העליון יותר מולתם הוא מפני ראוותינו צמוש חס קרובי' צמייס אל ה' חס הנציאי' צנציאותם וחס הייסודים צענוותם ודכות גופם מתת הנפש השכלית ושאותם בלצד צחר ה' לו לעס ליתן רוחו עליהם יותר מכל עם ונעדר היה ג"כ טובות

הרבה צצבר ועונש צעוה"צ ויערודים דשי' ורעננים וצוה צחזקים דתם נגדנו: על מי שיגיע אליו צחיון. הלא עם דת בני ישראל הביעו צחיים למדרגת עוה"צ כמו שבי' נראה צנציאים וחסידיים הם הענוים וספלי רוח ולצם נדכא ונצנר ונמנעים מתענוגי עוה"צ ומחומיו החומריות וחס הקרובים אל ה' כמ"ס קרוב ה' אל נצברי לצ: קרוב אל הקיימים צעוה"צ. אל המלאכים אשר הם חיים וקיימים צעולם העליון: מי שלא קרב אל המדרגה הזאת שחר צעלי דתות אשר לא הי' חס מחמין דת הבהו מתנצח מעולם חף לא רוח הקודש נחלא צחס כמו שבי' מנאל עם מורת ישראל: קי בלה צצענו. הכליון דצק צצענו היותו מורכב מיסודות הפכיים ועצמיים מתנגדים וזה מציא צהכרה שח"א שיהי' הנוף נלמי: ונפשו. חס נחמד חלילה שאף הנפש אצד צחצית הנוף מלצד הפלוסופי' אשר שצצנו. להמלט עצמם

עצמות עוה"כ ציתר שאת מן העוזה המגיע לאשר לא מצני ישראל המה: ואנו עורכים מעלתם אלל האלקי' וכו'. כלומר אחר שאנחנו רואים מעלת הכניא צעת שאזרו חזיוו בגשמיים כמו שהיא צעמות הגוהה שזו היא בתקליט המעלה וכן

החסיד המדבא נפשו הנה יהי' שכלו מאיר צעורו צחיים ומזה אנו יודעים שאמר מותם אמרי שתפרד נפשם לגמרי מן הבוף כמה וכמה ותגדל נפשם ותתקרב אל אלוים: קיב והתרמד הדמיון הזה

לעם הקרובים בחייהם ואנו עורכים מעלתם אלל האלהים אחוי מותם בערך ההוא: קיב אמר הכוזרי והתרמד (כ"א ועמוד על) הדמיון הזה כהפך וערוך מעלתם בעולם הבא:

קיב אמר החבר אני רואה שאתה מננה אותנו בדלות ומסכנות ובהם היו מתפארים גדולי האומות האלה כי אין מתפארים אלא במי שאמר מי שהכה על לחייך הימיני הכן לו השמאלי ומי שלוקח שליחך תן לו חלוקך והגיע הוא וחבריו וההולכים אחריו מאות מן השנים מן הבנו והיסורים וההרג אל ענינים נפלאים וידועים והם הם הפארום וכן בעלי הורה ישמעאל וחבריו עד שנברו: ובאנשים ההם היו מתפארים ומתגדלים לא במלכים האלה אשר גבה שיאם ורחבה מלכותם ונפלאו מרככותם א"כ ערכנו מקורבת האלהים יתור קרוב ממה שאם היתה לנו גדולה בעולם הזה:

קיד אמר הכוזרי כן הוא אלו היתה כניעתכם ברצון אבל היא בהכרח וכאשר תמצא ידכם תהרגו אויביכם:

קשו אמר החבר מצאת מקום חרפתי מלך כוזר כן הוא אלו היה רובנו מקבל מהדלות כניעה לאלקים ובעבור תורה לא היה מניחנו הענין האלקי כל הזמן הארוך הזה אבל הפועל מטנו על הדעת הזאת ויש שוכר לרוב מפני שהוא נושא על הגלות בין הכרח ורצון כי אלו היה רוצה היה חבר לנוגש במלה שיאמר בלי מורה וכמו זה איננו אבר אצל השופט הצדיק ואלו היינו סובלים

אדרבה יכפיל שטרנו בעולם הבא כמה שנקדם שמו צין הבוים סובלי' הגלות למען כבודו: וזהם מתפארים וכו'. צענויות ודלות שסבלו צעלו דת פד"ם על אמונתם צטרס גדלו והליוחו להותם מושלים צארן: הכן לו השמאלי' יתן למכהו הלמי השמאלי ונראה שהי' מורה לעמו לישא עול הגלות על שמם ולקבל צאהבה: אל עניינים נפלאים וידועים - הריגות משונות ויסורים נוראים: והם הם הפארום - והיא התלתם עתה צמה שמסוריהם קבלו על עצמם כך וכך מן היסורים והריגות על דמם: לא צמלכים האלה האחרים אשר לחוז בקולה ארץ ואיים רחוקים: אשר גבה שיאם גדולתם ומעלתם - מל' אם ישלה לשמים שיאו (איוב כ'):

קיד כן הוא - אמת הי' הדבר: אלו היתה כניעתכם וכו'. אלו נכנעו ישראל תחת יד האומות צאהבה ורלון ושמתיו ציסורים המסיגים צעצור הנעימות שימלא אותם בעולם הבא: אצל היא צהכרה - אף הם צומרים צגדולה וגארה ומתוס רלון אהבת הממשלה והמרומוות

אף שיד האומות תקיפה עליהם הישא ה' פניהם צעצור זה:

קשו מצאת מקום חרפתי - ודאי כי כאן יש מקום אחר לגלות ערות חרפתיו: כן הוא אמת הדבר

כאשר צרת שדלוי היינו ומקצלי' רב עוז מהקצ"ה: אלו הי' רוצנו וכו' - אם היו רוב

קהליו מקצלים הכניעה ודלות מחמת חללים וצעבור כבוד שמו ואהבת תורתו: לא הי'

מניחנו הענין האלקי וכו'. לא היתה השגחה אלל"ית עוזבת אותנו דלים ורקים צגלות המד

עד היום הוה: אצל הפועל ממנו על הדעת הזאת - אין אתנו רק ויחידים ומתי מספר

המקצלים הכניעה ודלות מפני כבוד ה' ואלו ימקו צגלות צעון רוצם: ויש שבר לרוב: ועכ"פ

גם להרויז שבר על סבלותם: צין הכרח ורלון' כלומר לא כמו שאמרת שכניעתיו צהכרה

אצל אינו צהכרה מוחלט רק צדרך ממוגע צין הכרח ורלון' שעם היות שרצונו אינם סובלי'

הגלות צשמחה לצקס קרצת אלקים צעצורו והיו צומרים יותר שיצטררו על רודיהם על

כל זה נקרא רלון צצחינת אהבת אלקינו ומורתו ולמען

מורתיו נספול חרפתיו צדלון נפשנו כי אלו הי' רוצה להמיר

דמו"ה הי' מצר לנוגש: צמלה שיאמר והוא שמקבל ירחתם כדר הי' צן מוריו מן הגלות כאחד

האומות - ולפיכך אף שכל דרוינו ונבישותינו הם מחמת שנתת האומות אותנו ואין לאל ידנו להגיל נפשותינו מהם - עכ"ו הואיל

ושונאים אותנו צעצור הצדלותינו מדתם וצדינו לשוץ לדתם אלו היינו רוצים וכלל זאת שמו לא נמיר ולא נחליף צדין שנטול שברנו:

וכמו זה איננו אצל שופט צדק כמו הרלון הזה שאנחנו נחוקים צלרות צעצור דמינו אין שברה אצל אלק הקצ"ה שהוא שופט צדק

אינו מקפח שרס: ואלו היינו סובלים הגלות וכו'. לשם האלהים כדאוי אלו היינו שמים ושמי' צמה שאלו וצחיים לכות נפשוניל קדוש

שם האל המשקיף על כל התללה אש' מאלתנו צעצור עבודתו כמה וכמ' הי'

ה' ממיל האל שברנו צעוה'ז ואיך היתה נפשנו זכה וזרה
צדקה לרבות את פני האדון ה' צעוה'ז: היינו למאד הדור
שאנו מטיפים וכו' - היינו גם אנחנו לתפארת הדור האחרון
שיה' זמן צילת המשיח ולכרון לפני ה' ממיד איך נגלותינו

סובלים הגלות הזה והדלות לשם אלקים כראוי היינו
לפאר הדור שאנו מצפים עם המשיח והיינו מקרבין
עת הישועה העתירה שאנו מייחלים אותה - ואנחנו
איך אנחנו משויים עם נפשותינו כל הנכנס בתורתינו
במלה כלבר אבל כמעשים שיש בהם טורח על
הגפש מטהרה ולמוד ומילה ומעשים תוריים רבים
ושינהוג במנהגינו ומחנאי המילה וסכותריה שיוכור
תמיד כי הוא אות אלהית שָׁמָה אלהים כאכר
התאווה הגוברת לנבור עליה ולא ישאמיש
בה אלא כראוי בהנחת הזויע כראוי (ל"ח נמקום הראוי)
ובעת שראוי וכאשר ראוי אולי יהיה מצליח יצלה
לקבל הענין האלקי ומי שדבק בדרך הזה יהיה
לו ולזרועו חלק גדול מן הקורבה אל האל יתברך ועם
כל זה לא נשתוה הגר הנכנס בתורתינו עם האזרח
כי האזרחים לכדם הם ראויים לנבואה וזולתם תכלית
ענינם

זרית דעלמא חתקיים עלוי כד"א אס לא זריתי יומס ולילה
מוקות שמים ורחן לא שמי וכו' עד מנאן אולמנא כל מנאן
דנטייר האו זרית דעלמא חתקיים עלוי חקרי לדיק מנ"ל מיוסף
זנין דנטר וכו' זכה דלקרי לדיק עכ"ל עוד זכ' ויחי (ד'קפ"ט
ע"ג) ותא חזי אינון דלא נטריין קיימא קרישא (אות הצרית)
גרמו פרישא זין ישראל לחזובן דשמיא זנין דכתי' וסרתס
ועזרתס וכו' דהא אייהו כמאן דסכיר לאלהא אחרא דמסקר
צהאי את קיימא (צרית קודס) עכ"ל ליה אחר שאין הגר נכנס
לדמינו עד שמקבל עליו התחייב האלה: ולא ישמח זה צחצר
זה ר"ל צמיחה אלא כראוי לקיים מצוות פ"ז: בהנחת הזרע
כראוי להמשיך תולדות מנשים המותרות לנו: כ' אחרת
ר"ל ע"י תשמיש צחצחו ולא יוליא וזרעו לנעלה: וזכתי שראוי צימי
טוהרת אשתו ולא אשתו צדדתה לא יקרב: וכאשר ראוי
כשיעור עונש: כראוי לאדם לא שיה' מצוי אלא אשתו כתרנגול:
אולי יהי מצליח וכו' מוכב למעלה על ענין הגר שחס מקבל
עליו כל התחייב הנכרי: צה הנכנס לדמינו או מקבלים אותו
אולי ילליה לקבל ענין אלרי והשגמת ה' כאלה מישרחל:
האזרחיים לכדם הם ראוי לנבואה כנ"ס חז"ל אין השכינה
שורה אלא על המתעמדות המיוחסות שישרחל ואע"ג שאלאנו
שעובדיה התנצח והוא הו' גר אדומי כנ"ס חז"ל ככר
כמישצ זה עזוב טעם ע"י מ"ס הזוהר ז' ויטל (ד'קע"א
ע"א) חז"ל מה זין עשה לשאר כניאוי משה אסתכל וכו' שאר
כניאוי היו נפלי על אנשייהו ואתחלש חילא דלהון ולא הוי יכלי
לקיימא על צורי' דמלה חלן ברס להון דא זנין דכתיב כי נגע
צבא ירך יעקב והוא נולע על ירכו' וכל אינון כניאון לא יכלי
לקיימא על מה דזינין הקצ"ה למעבדי לי' לעשו צר ועבדי כניאוי
דהוי גיורא דלמי מסטרא דעשו דא קאים צקוימי' עלוי דעשו
ולא אחליש מילי' ע"כ. ומעשה חין דנין אפטר משאי אפטר
אלנבואה זו ע"כ הים נרץ שיהי' גר אדומי צהכרת שיתנצח
על משלת עשו והנה צסנהדרין (ד' לע ע"ג) הקשו מ"ס עובדי'
לארוס אמרו עובדי' גר אדומי הו' והיינו דלמרי אינשי מני' צי'
אצא ליזיל צי' גרמא וכו' כי אחא רב דימי אחר ירך מתוכה
מסרתה ליה רמו נפלא אל ירך יעקב וחלישות בה הכניאוי
נגד עשו כי כל הכניאויים זולת משה היו מקבלי' הכנואה מספי'
נחא (כנרע לחכמי אתם ונזכר צוהר מלכד משה שהתנצח מת"ת)
ונלא סוד ירך כנרע לתחילתים כקבלה ועכ"פ לא יקשה על
כלל דברי המצד שאמר שאין ראוי לנבואה רק האזרח אף שגמלא
אחד יולא מן הכלל כי נצטיל אחד לא יוסרת הכלל דומה למה
שאמרו חז"ל אין לנזין מן הכללות: תכלית ענינם שיקבלו מהם
וכו'

עגרות חלקינו: והיינו מקרבין וכו' - זכורת זה היתה הישועה קרובה להגלות: שאנו מייחלים יקוים: ואנחנו איך אנחנו משויים וכו' צמלה נצדד' אחר אשר העיר לו חזון הברור כי עם קיום דת תורתנו והכנעת נפשותינו צנצנת ה' כבוד ה' עלינו זרה צעדנו חיים אף כי אחר מותינו - חזר להטיב על תולדותנו צס' ח"י נגד צעלי הית וכללו מושך קשת לתומו יורה חלו נגדנו צמה שיאמר כי צמלה אחת יקנה איש צמר ולא ידע עולמו מה שלל קנה הפלוסוף עם כל חכמתו ומעשיו הטובים - לא לנו זאת הדעת לא לנו מילה לאל מרשע ושיהי' הכנסם אל דמינו צמלה אחת יהי' שיה לנו צעויני ה': מתהרה ולמוד ומילה וכו' כמאמר

חז"ל צינמות (דמ"ו ע"ג) גר שצא להמגייר מודיעין אותו מקלת מצות קלות ומקלת מצות חמורות ואח"כ מלין אותו וטובלין אותו ומה שהקדים הטרה שהיה הטבילה למילה אולי מפני שהטבילה כוללת גם לנקבות: ומעשים תוריים רבים עניני המצות וכו' חז"ל (סו) מודיעין אותו עון לקט שכתה ופאה ומעשר עני ומשמיצ' שגם שאר מצות היו מודיעים אותו דלמא שס אמר ר"א מאי קרא ותרף כי מתאמלת אמר לה נעמי לרות אחסר לנו יחוד - צאשר תליני חלין - מפקדינן אתמוס שנת - צאשר תלכו אלך - מפקדינן אתר"ג מצות - עמד עמי - אחסר לנו ע"א' וחלקיך אליה ע"כ - חז"ל הרמז"ס צפי"ג מה' איסורי ציאה משנה י"ד המלה הכנינה כשיצא הגר או הגיורת להמגייר צורקיין אחריו שחא צגלל מתון או כשציל שררה שיעול או מפני הפחד צא לנכנס לרת חס לא נמאל להם עילה מודיעין אותו כווד על התורה ועורח שיש צעשיתיה על עמי הארץ כדי שיפרשו חס קבלו ולא פירשו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותם שחא' ותרף כי מתאמלת היא ומחלל לדבר אליה עכ"ל: ושינהוג צמנהגו שיעוצב ג"כ מנהגי אומות לגמרי וינהיג מנהגי ישראל: ומתנאי המילה וסודות' - כל' שזה שנכנס צמילה לרת ה' איך מפני מעשה המילה נצדד אצל אות זרית צאדם האזרחי תמיד כי שס חלקים נקרא עליו למען לא יסוד אחר תלוותיו: שמה חלקים שס חלקים: צאשר התאווה הגוברת וכו' - שהיה יסוד כל המצות וזה כל האדם חס שומר הצרית הזה נח' לדיק כמו שהארין צה הוהר הקדוש חז"ל ריש פרשת נח מ"ס כל ישראל אית לון חולקא דעלמא דלמי ת"ע זנין דנטריין

אוצר

מאמר

כוזרי ראשון

נחמד

וכו' תכלית ענין הגרים שיקבלו מן הנביאים מה משא ה' אל כל עם צעמם אינם זוכים לנצולה: והיעודים ההם אשר ערבו נך - חור אל שאלתו בס' ק"ד והוא מה שלא נמלא צדורתינו רק יעדה עולם הזה ואלל שכל חומות נמלא יעודים שמנים מה שעבר לו להנצור: אשר קדמו חממנו: אין זה דבר חדש שהיה השומות כי כבר זכרו זה חממנו וספרו מ:ינינו גן זה ודגריה' צעירי צ'פ' (ג'ד'יע) וצפסמים (י"ג'ד') ומדדו אותם לאורך ולרוח: (צפסמי' ס"ה) מלדיס ת' פרסה על ת' פקס'וכו' עד עולם ה' משטים צ'ן וגן ה' ה'ם צעקו ועין ה'מס' גביהנס' וצמעה דר' י'הוסי צ'ן לוי הנדבס צסוף ספר שגולי לקט מלמתי ז"ל הלך ר"ו צ'ן לוי ומספ' צ'ן עדן כולו ומלא צה ז' צמס' צ'ע' וכל צית וצית י"צ רבוא מילין צ'ורך וצרות' וכו' עוד סס צענון ציהנס רלומי צמס' אורכן עשרה מילין על חמסה מילין כמותים צנים צנים של חס'ע"כ: וספרו הנעימית צ'ן עדן: והיסורין צגיהנס: הקרונות' שמדדו מזמן קרו' והיו ח' ח"ז"ל: ודדתי עמך' ה'מנלל מדוע לא הגיד לו עד כה והיעודים הצוררים צדדתי ח"ל מפני שהוא עמד עוסק צדדתי הנביאים והמקרה ככלל: ולמה הוא' הגנדר צדדתי החכמים: כי צדדתי הנצולה וכו': אל תדמה צ'פסך כי דבר חדש הוא ענין השחרת הנפש אלל ח"ל ולא נזכר כלל צדדתי הנצולה אלל כבר נזכר ג"כ צדדתי הנצולה והוא מקרה אלל צנקלת (י"צ) האומר וזכור את צוראך צימי צמרותך עד אשר וגו' וסצ העבר על הארץ כשהי' והרוח תצו אל האלדים אשר נתנה ור"ל גוף האדם שיסודו ועקריו מעפר כענין שגאל' כי עפר אמה ואל עפר משו: וצדדתי הנצולה חמיית המתים' כמו חמס' שהי' יחזקאל וצדדתי יסעי' יחיו מתוך נגלתי וקיוון וצדדתיאל ורצים מציני חמתי כפר יקילו וגימ' וצפ' חלק הרבו להציו מקראות לצאר חמיית המתים מן התורה: ושלמות נביא שמו אליהו' צסוף מלאכי שהי' סוף כל הנביאים סיים צדדתי סכה אנגי שולח לכס את

ענינם שיקבלו מהם ושיהיו חכמים וחסידים אך לא נביאים והיעודים ההם אשר ערכו לך כבר קדמו חכמינו לספר נן עדן וניהנס ומדדו אותם לאורך ולרוחב וספרו הנעימות והיסורין ביותר מה שספרו שאר האומות הקרובות וברתי עמך עד עתה על מה שבא במקרא בדברי הנביאים כי לא נזכר בהם יעודי העולם הבא הרבה כביאור כאשר נזכר הרבה בדברי החכמים ואמת הוא כי בדברי הנבואה שישוב העפר שבנוף האדם אל הארץ ותשוב הרוח אל האלקים אשר נתנה וכדברי הנבואה תחיית המתים לעתיד ושליחות נביא שמו אליהו כבר שולח בוטן העובר ולקחו האלהים כאשר לקח וולתו שהוא לא טעם טעם מיחה ויש בחורה חפלת טי שהתנבא ברוח האלהים שהתפלל על עצמו שימות מורת ישרים ותהיה אחריתו כאחרית בני ישראל: וכבר שאל אחד מהמלכים נביא מת והתנבא לו בכל מה שיבא עליו כאשר היה מהנבא לו בחייו ואם היה מעשה המלך שהוא אסור בחורתינו ורצה לומר הדישה אל המתים הוא טורה כי היו העם מאמינים בימי הנביאים כי הנפשות נשארות אחר כלות הגופות ועל כן היו שואלים המתים ופתוחת תפילתינו שיודעים אותה הנשים והקטנים כ"ש החכמים אלהי נשמה שנחת כי שהורה אתה בראתה ואתה יצרתה אתה נפחתה כי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד ליטלה מטני ולהחזירה כי לעתיד לבא כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך ה' אלהי שאתה הוא רבון כל המעשים ברוך המחזיר נשמות לפגרים מתים: ונן ערן עצמו אשר הרבו בני אדם לזכור לא לקחו אותו כי אם מן החורה והיא המדרגה אשר הוכנה לאדם ולולי שחמא היה עומד בה לנצח וכן גיהנס הוא מקום ידוע קרוב ליורשלים גימ' שאין האיש נכבית ממנו היו שורפין בו עצמות הטומאות והנבלות

אלה הנציו לפני צוא יוס' ה' הגדול והגורל והשינו לצ צרות וגימ': כבר שולח וכו' צימי אחאז ועורנו מי וקיים צבולס עיון ורצה צלחית הימים: כאשר לקח האלקים וזלמו' כמו מנוך שנא' צו ויתהלך מנוך את האלקים ואיכנו כי לקח אותי' מה שעבר לו להנצור: אשר קדמו חממנו: אין זה דבר חדש שהיה השומות כי כבר זכרו זה חממנו וספרו מ:ינינו גן זה ודגריה' צעירי צ'פ' (ג'ד'יע) וצפסמים (י"ג'ד') ומדדו אותם לאורך ולרוח: (צפסמי' ס"ה) מלדיס ת' פרסה על ת' פקס'וכו' עד עולם ה' משטים צ'ן וגן ה' ה'ם צעקו ועין ה'מס' גביהנס' וצמעה דר' י'הוסי צ'ן לוי הנדבס צסוף ספר שגולי לקט מלמתי ז"ל הלך ר"ו צ'ן לוי ומספ' צ'ן עדן כולו ומלא צה ז' צמס' צ'ע' וכל צית וצית י"צ רבוא מילין צ'ורך וצרות' וכו' עוד סס צענון ציהנס רלומי צמס' אורכן עשרה מילין על חמסה מילין כמותים צנים צנים של חס'ע"כ: וספרו הנעימית צ'ן עדן: והיסורין צגיהנס: הקרונות' שמדדו מזמן קרו' והיו ח' ח"ז"ל: ודדתי עמך' ה'מנלל מדוע לא הגיד לו עד כה והיעודים הצוררים צדדתי ח"ל מפני שהוא עמד עוסק צדדתי הנביאים והמקרה ככלל: ולמה הוא' הגנדר צדדתי החכמים: כי צדדתי הנצולה וכו': אל תדמה צ'פסך כי דבר חדש הוא ענין השחרת הנפש אלל ח"ל ולא נזכר כלל צדדתי הנצולה אלל כבר נזכר ג"כ צדדתי הנצולה והוא מקרה אלל צנקלת (י"צ) האומר וזכור את צוראך צימי צמרותך עד אשר וגו' וסצ העבר על הארץ כשהי' והרוח תצו אל האלדים אשר נתנה ור"ל גוף האדם שיסודו ועקריו מעפר כענין שגאל' כי עפר אמה ואל עפר משו: וצדדתי הנצולה חמיית המתים' כמו חמס' שהי' יחזקאל וצדדתי יסעי' יחיו מתוך נגלתי וקיוון וצדדתיאל ורצים מציני חמתי כפר יקילו וגימ' וצפ' חלק הרבו להציו מקראות לצאר חמיית המתים מן התורה: ושלמות נביא שמו אליהו' צסוף מלאכי שהי' סוף כל הנביאים סיים צדדתי סכה אנגי שולח לכס את

אלה הנציו לפני צוא יוס' ה' הגדול והגורל והשינו לצ צרות וגימ': כבר שולח וכו' צימי אחאז ועורנו מי וקיים צבולס עיון ורצה צלחית הימים: כאשר לקח האלקים וזלמו' כמו מנוך שנא' צו ויתהלך מנוך את האלקים ואיכנו כי לקח אותי' מה שעבר לו להנצור: אשר קדמו חממנו: אין זה דבר חדש שהיה השומות כי כבר זכרו זה חממנו וספרו מ:ינינו גן זה ודגריה' צעירי צ'פ' (ג'ד'יע) וצפסמים (י"ג'ד') ומדדו אותם לאורך ולרוח: (צפסמי' ס"ה) מלדיס ת' פרסה על ת' פקס'וכו' עד עולם ה' משטים צ'ן וגן ה' ה'ם צעקו ועין ה'מס' גביהנס' וצמעה דר' י'הוסי צ'ן לוי הנדבס צסוף ספר שגולי לקט מלמתי ז"ל הלך ר"ו צ'ן לוי ומספ' צ'ן עדן כולו ומלא צה ז' צמס' צ'ע' וכל צית וצית י"צ רבוא מילין צ'ורך וצרות' וכו' עוד סס צענון ציהנס רלומי צמס' אורכן עשרה מילין על חמסה מילין כמותים צנים צנים של חס'ע"כ: וספרו הנעימית צ'ן עדן: והיסורין צגיהנס: הקרונות' שמדדו מזמן קרו' והיו ח' ח"ז"ל: ודדתי עמך' ה'מנלל מדוע לא הגיד לו עד כה והיעודים הצוררים צדדתי ח"ל מפני שהוא עמד עוסק צדדתי הנביאים והמקרה ככלל: ולמה הוא' הגנדר צדדתי החכמים: כי צדדתי הנצולה וכו': אל תדמה צ'פסך כי דבר חדש הוא ענין השחרת הנפש אלל ח"ל ולא נזכר כלל צדדתי הנצולה אלל כבר נזכר ג"כ צדדתי הנצולה והוא מקרה אלל צנקלת (י"צ) האומר וזכור את צוראך צימי צמרותך עד אשר וגו' וסצ העבר על הארץ כשהי' והרוח תצו אל האלדים אשר נתנה ור"ל גוף האדם שיסודו ועקריו מעפר כענין שגאל' כי עפר אמה ואל עפר משו: וצדדתי הנצולה חמיית המתים' כמו חמס' שהי' יחזקאל וצדדתי יסעי' יחיו מתוך נגלתי וקיוון וצדדתיאל ורצים מציני חמתי כפר יקילו וגימ' וצפ' חלק הרבו להציו מקראות לצאר חמיית המתים מן התורה: ושלמות נביא שמו אליהו' צסוף מלאכי שהי' סוף כל הנביאים סיים צדדתי סכה אנגי שולח לכס את

מפני

אוצר מאמר כוזרי ראשון נחמד לב

יעודי עוה"צ: אלא חלקיות * פרטים נחלקים שהוסיפו עליהם
 חכמי התורות מן האומות צנינו לזר והמנונה אשר יורו
 הם עליו מהתענוג והיסורים והכל הולך אל מקום אחד :
 קיו גם זה איננו חדש * פנינו סדר ענג ונעימות המגיע
 לנפש הצדיק * והדינים הקשים
 היורדים על קדקד הרשע
 ע"פ משכורתו ופעלו הכל
 כבר נוכרים נדצרו מז"ל
 צלמוד ובמסכ' גיהנם (נראשית
 חכמה שער היראה): שלא
 משמע מאומה מה שמהנה אותך
 ואתה מקשיב אותו כלל נאמן
 מה שלא יגידו אותו חכמינו
 ז"ל מקודם :

נפני שם היו מעצרון מן העולם כל מיני טומאה וסרחון
 כינו שם זה למקום שם נשרפים נפשות הפושעים המצולמות
 בגלגלי טומאות עונותיהם * וז"ל אמרו שהוא ח' מג' פתחים
 שיש לגיהנם: והמלה עזרית * שם גיהנם הוא לשון הקודש:
 מורכבת * מורכב משני מלות
 מגי ומתנס שהי' נקרא גיא צן
 הכס * (צמלכיס צ' וירמי'
 ז') גיא צן הכס צירוף שתי
 המלות נקרא ג' הכס * ונמרא
 עירוצין (ד"יט) נתנו עוד סמך
 לזה ואמרו גיא שעמוקה כגי
 הכס שרוב היורדים שם יורדים
 על עסקי הכס פירש"י ז"ל
 עריות:
 היו אין מדוש וכו' צנין

והנכלית ושאר הטומאות והמלה עברית מורכבת:
 ק"ו אמר הכוזרי אם כן אין חדוש אחרי חורחכם
 אלא חלקיות מדברי גן עדן
 וגינהם וחכונתם והכפלת דברים והרכותם:
 ק"ז אמר החבר גם זה איננו חדש כי החכמים
 הרבו בזה מאוד עד שלא חשמע
 ממנו מאומה שלא תמצאו לחכמים כאשר תבקשגו:

נשלם המאמר הראשון * שם יתנו צדקות ה' מפי כל אומה ולשון:
 מכנף הארץ שמענו תהלות חאל הנאמן * ויענו כל יושבי תבל אמן ואמן:

סימן א מה שהוא נודעו בספרי כוזרי עסק המעשים כפי אשר קרה להם הם כתובים בספר דברי היםים למלך כוזר: שיבקש מעשה הנראה וכו' אלהים נחמדו כדלה לו מחלומו מקום אשר הם יבצע מעשיו ויגלית במלך ה' אשר זמם: ולכתם שניהם ועם נחמד המפור אין הלכו שניהם: שהיו שונמים לשם אנשים מהיהודים וכו'. אולי לפי הגזירה היתה מנייתם צמעה גזורה עליהם כמלכות שלא יהיו שומרים שבת ודומה לה נזכר הרבה בגמרא. או היו מכת החסידים המתבודדים צמדנד ללמוד תורה כנזכר הרבה בזוהר: ונמולו צמעה אחר שהודיעו להצר מקלת מלות קלות ומקלת מלות חמורות ושאר עניני' הגרמים להודיע לגב ערס שומול כנזכר בדברינו צמאמר הקודם סי' קט"ו מדון הגר' וחמ"ו מלון אותו מיד וכך ה' המעשה ומסתמא טעלו אותם שם ג"כ עמ"י צ"ד קרין גר וח"ל לזכור מאמר שהטעילה ענין קל: ולכס על דת היהודים ר"ל שלא פרסמו עדיין אנה הלך לנס צאמונתם כי היו ירואים ממרצית העם והמונס מן יפנעם צמדן אך היתה הדת נכונה בלכס ומוטעים עם הלכ מחשבות למשון צדשת הכתמים כל בני עמם תחת הדת: אנשים מסגולתם אלהיהם ולאנשי צדיתם: עד שרצו צעור הס"י נהרו אליהם רציע מההמון עד שה' נח צידם להתחזק על שארית בני עמם: ומה שהגיע אליו חילם ואיך נאספו המון חיל עזום ורצ אליו להצנת התורה והעצורה דת ישראל: והיו מכבדים וכו'.

כאשר פתר לו הצצר צמאמר ה' סי' קט"ו צאמרו ועם כל זה לא נשמרה הבר הכנסם צמורמינו עם האזרח וכו' כן ה': על השמות וכו'. כי כן יסד לו הצצר צמאמר ה' סי' כ"ג וכ"ד צאמרו ואם ישאלך השואל עליו צמה תתאר אותו והשיב צתוארים אשר התצדדו אליו וכו'. ואחר שתצדד לו ענין ויאות מלרים ומתן תורה והמופתים אשר הכל ה' צמראית עיין כנזכר שם ס"ט כ"ה פנה לצו לשאלו על התארים והצצר ציאר לו ענין הכנויים תמלה עד שתגלגלו הדברים עד ראש צמאר ד' לצר צם הוי"ה צ"ה: ונתצרכים צם: מתפארים

צם: שאלות עצריות שאלות תוריות צק למלוא דצרי חפך צספר תורת אלדים ושום שכל והצן צמקרא מדצרים הכצוים הצרכים ציאר עפי עומק המקורה והקבלה: על השמות משמות הצצורה נקרא צם כמו אלדים שמשמעו צופט כמ"ט אלדים לא תקלל וכן שדי שהוא מלשון חוזק ותוקף כמו קקול מים רצים קקול שדי (יחזקאל ח') וכן אל מלשון צצורה ושאר שמות שאינן נחמקין: והמדות המיוחסות אל הצורה הם פעולות נמאר צם הצורה יתצרך כמו רחום ומנון ארך אפים וכל ה"ג מדות המורגלות צפי ח"ל הכצורים צמקרא וכן מולאו אל קנא ה' וצעל ממה: ומה שצרא צקנתם מן ההגשמה כהה כצר נצמד צמקרא שאין להצורה עם צרוואו שום דמיון ושזוי צשום ד' ולא יהי' צו שום מדה ממות הצדואים כמ"ט אל מי דמיוני ואשוב ואמר אל מי דמיון אל' ואכ חנו מתארין הצורה צם מוקף או צצורה הרי הוא שזוי צמות שיתארו צם הצדואים. וכן כשנאמר עליו רחום ומנון שהוא מודת צני אדם כשתאמר כפשו מראות. צצער חצירו ויהמו רחמיו עליו הרי השמות צרוף הצדק כי לו נלה המדה זו להיותו מורכב מאיכות ויסודות וצצצורים ישמנה ממיד חצו ודעתו ואיך ניחם ח"ו מדה זאת להצורה אשר איך צו לא הרכבה ולא השתנות ולא התהפכות כי כל אלו הם מקריים אשר יקרו לצדדים גשמיים וגופיים: עם הרחקת הצדד וכו' אעפ"י שהשכל מרחיק כל הצדדים ההם להאמינס צצורה: וכן המורה מרחקת אותו כנזכר צמאמר ה' סי' פ"ט מלילה ללל מן הצקר ומחילת עשרת הצדדים הוא הצווי שנאמין צלקים והשני אזהרה מעצוד צלקים אחרים ומעשות פסל וממונה וכללו של דבר מהגשים ע"כ:

המאמר השני

א ואחרי כן ה' מענין הכוזרי מה שהוא צדע בספרי כוזר מגלותו סוד הלומו לשר צבאו והיה החלום הנשגד עליו שיבקש המעשה הנרצה אצל האלקים בהרי הרים"אן ולכתם שניהם המלך ושר צבאו אל ההרים ההם אשר במדבר על הים' והאיך הגיעו בלילה אל אותה המערה (נ"ה מעיה) שהי' שובתים לישם אנשים מהיהודים בכל שבת. והאיך נראו אליהם ונכנסו בתורתם ונמולו בשערה התיא ושובו א ארצותם ולכס על דת היהודים והיו מסתירים אמונתם עד שיתחכמו (נ"ה ססתחכמו) לגלות סודם מעט מעט לקצרת אנשים מסגולתם עד שרבו וגלו מצפונם והתחזקו על שארית הכוזרים והכניסום בתורת היהודים והביאו החכמים והספרים מכל הארצות ולמדו התורה ומה שהיו מהצלחתם וגבורתם על שונאיהם וכבושם הארצות ומה שנגלה להם טהמטמונים ומה שהגיע אליו חילם מן הרבוי עד מאות אלפים עם אהבתם בתורה והכספם א ביה המקדש עד שהקימו תבנית המשכן אשר עשה משה והיו מכבדים אזרחי ישראל ומתברכים בהם כאשר נזכר בספריהם וכאשר למד המלך התורה וספרי הנביאים לקח החבר ההוא לרב והי' שואל אותו שאלות עבריות ותחלדה מדה ששאל אותו על השמורת והמדורת המיוחסות אל הבורא יתברך ומה שנראה בקצתם מן ההגשמה עם הרחקת הדבר ההוא אצל השכל וכן מרחקת אותו התורה בביאור:

ב אמר החבר שמורת הבורא כולם חוץ

צ שמות הצורה וכו' כלומר השמות שאנחנו הכצראים צצוא לקרוא צם את הצורה אשר צרא אותנו הנצדל ממון הצדל עזום ואין חנו מכירים אותו רק מפעולותיו ומעשיו ושהוא יוצר הכל ולכן כל השמות הם מדות שאלו מדמים ומציריים צשכלנו את הצורה צם וצם נציר שמו צעת צרכיננו לזכור

צ שמות הצורה וכו' כלומר השמות שאנחנו הכצראים צצוא לקרוא צם את הצורה אשר צרא אותנו הנצדל ממון הצדל עזום ואין חנו מכירים אותו רק מפעולותיו ומעשיו ושהוא יוצר הכל ולכן כל השמות הם מדות שאלו מדמים ומציריים צשכלנו את הצורה צם וצם נציר שמו צעת צרכיננו לזכור

לאזרו מלמד שם המפורש כמו שיתבאר: חוץ מהמפורש הוא לדעת המצר שם של ידו"ד וכן הוא לדעת המורה צ"ל מאמרו ח' ושם הוא נקרא כתיבתו נק' שם מפורש והוא מורה על עולם הש"י שהוא ה' והוא ויהי' ומחוייב המציאות מצלתי לירוק לשום דבר

הוא' לזרו הוא נקרא שם זה לאפיקי שם אחי שאלו קורין הכני' זו שם ידו"ד הוא זלירוף אל הנצחיים שאלו נצדח האדם ונצחיות השמים העוזרים אותו לא נק' שם ארון כי שם ארון נק' לנצדו לא יקרא שם ארון וכן כל שאר השמות כולם צדך הוה: הם מדות * מעלות הגדולה מלשון ואנשי מדות ור"ל שאנו מגדילים צהם הצורה: ומגדלות טפלות * ממנויות ותוארים נטפלים להצורה יתצרך ולשון טפל הוא דבר

הנצדק צדד שאליו מענין ודבוקו צאקראי וארעי ואינו מחוור לו דומה לזה בצמח פ' אלו עוזרין צנות ישראל שהגיעו לפרקן וכו' צנות עניים עופלות אותן צדד וכו' וצדמיו הזה הם השמות אשר צדדוק חתיר לנו לטפול צהצורה ית' שמות המגיעים מן פעולותיו כפי זה המעט שאנו מציינים מנפלאות ילדותיו: נלקחות מהפעולות הצדוואים * כלומר שהשמות האלו הם מורים על הפעולות לא שיתפעל האל ח"ו וישמנה מודה אל מדה כללו תאמר מן הרחמים אל הכעס וכדומה לזה בשאלו מתארים אותו בצמיות הפעולות נדמה ח"ו הרצוי צו מרצוי הפעולות * אל הכל נלקח מלד התפעלות והשמות הצדוואים התקבלים השנוי וההתפעלות מכת בורח השם ומעשיו אצני שאנו מקבלים כך וכך מן הפעולות היואלות מגזירותיו ומעשיו אנו מכניס לו השמות האלו כענין שאלמד רחמינו על כל מעשיו: נק' רחום כשהוא מתקן פנין וכו' * כלומר שאנחנו כשמתצונן צפלאי ילדות הטבעיות והשתלשלות ממנו ית' איך הכל צדדא צמיקונו הראוי לו שאלו נחסר פרט קטן מהיות הטבעיות האלו כמה היו הצדיות חסרים וכל עניני הטבע אחד מאלים את חצירו זה מקיים את זה וזה מחזיק את זה ולמד זה זה הכל צדד נפלא והשגחה עלומה לתת לכל דבר חקו צדבע הולך לו כדמיון המרחם על חצירו ומשגיח עליו להאזינו צעת הרעצון ולהשקותו צעת זמאו ולכסותו ציום יקר מחמת שדומה צנפשו זער חצירו צעת חסרונו לדבר הדרך על ח"ל המורה צפ' כ"ד ממאמר ח' וכל אשר הואשגה פעולה מפעולותיו יתואר הוא ית' צמאד אשר יצא ממנו הפועל ההוא * ונקרא שם הגבור מן הפועל ההוא והמשל צו כי בצדשגה דקות הנהגות צדויות עובדי צעלי חיים והמליא צמות צו וצמה טנדלכו אחר לידתו שימנעכו מן המות ומן האצדון ושמרהו מכל חזק * ויועילכו צמושיו ההכרחיים * ויואלו צפעולה הזאת ממנו * ר"ל מהש"י לא תצא אלא אחר הפעולות והמיות רחמים והוא ענין הרחמנות נאמר עליו ית'

חוץ מהמפורש הם מדות ותבניות טפלות נלקחות מהפעולות הצדוואים לו כפי גזירותיו ומעשיו נקרא רחום כשהוא מתקן ענין מי שהיו בני אדם מהרחמים עליו לרוע ענינו מיחסים אל הצורה הרחמים והחגיגה ואמתתם אצלינו חלישות הנפש והמיות הטבע ואין זה ראוי לו יתברך אבל אמנם הוא שופט צדק גוור כריש אדם אחד ועושר אדם אחר מבלי שישתנה בעצמותו ולא ירחם על אחד ולא יכעס על אחר ואנחנו רואים כותב בשופטי בני אדם כששואלין אותם בדינים ודינין כמה שמהיכת התורה ויהי' אנשים זוכים בדין ואחרים חייבים והכל חלוי

הצנת מלות הרחמים והחגיגה צמאת צלצון בני אדם: חלישת הנפש והמיות הטבע הנפשת נחלשת צעור וזלותו וכואב צדלותו צעמל חצירו אשר מעצב האדם ציהי' הומה וכואב כשהוא רואה צצדון איש שהוא צלצמו ודמותו אשר כל המקריים והמליים צזה הליש אפשר שיגיעו אל עצמו ולא צצרו ומעצב האדם שירחם על מחלתו לא צצציל הצדק והיושר שכך ראוי לחנן את זה האדם רק מלד הטבע: ואין זה ראוי לו ית' * ר"ל מה שזין בן מדת הקב"ה אל דרכי טובו מלד חסדו אינם נפסקים מצדוואיו והעמל המגיע לאדם כל עיקרו לא צא רק מלד כי הוא יתצרך אחר ויהי וצהצנתו את מלד גרם מעשי האדם הזה או שכך צורה חכמתו צצדק וכשיחנן אותו מעניו ולערו גם זה מלד דין צדק וגזרת חכמתו יתצרך או להסתנות מעשיו ואין כלן רק יוסר ולדק היורד על פי מדות בני אדם והסתנות מלד עצמם עד שזם צלמי ראוי לקבל הטוב השופע ממנו יתצרך אשר אז ימליחום צרות רבות ורעות: גחר צריש אדם צעניות ודלות אדם מלשון ריש ועושר אל תתן לו: מצלי שישתנה צעלותו * לא כמדת צצר ודם שהוא צרחמים צמין שמיני צחצירו וצכעם צעת שמכחו ומלעד אותו * וכן אם ד"מ יצוא אחד אללו חיים והוא טוב צו ויצק ממנו עוצמו כל אשר יאמר לו יעשה * ואם אחר יצוא אללו למחר והוא אז מתהפך צרוצ בעטו ועצבנו צצקשה כואת הלא יגער צו הרי שזה האחד קבל הטוב ציום טובתו והשני ראה רעה מחמת רעתו והקב"ה לא ישמנה צעת מן העתים כמ"ס אחי ה' לא שניות: ולאנחנו רואים כזה ענין דין ועונש צעת אחר והוא אינו מנינה צעת אחר ועניני דין ועונש צעת אחר והוא אינו צמדות הרחמים צעת הראשון וצמדת הכעס צעת השני ואינו משתנה כלל רק מלזה כן מפני שראה לו שכך היושר והתשפט: והכל תלוי צניב השופע ודינו וכו' ר"ל הכל תלוי צמאמר השופט כפי אשר מלזה ומשתלל ממאמרו פעולות המסד

רחום כמ"ס רחום אז על צנים * ואמר ומחלתי עליכם כאשר ימול איש על צנו * לא שהוא יתצרך מתפעל ויהמו רחמי אלא הפועל ההוא אשר יצא מן האז על הצד אשר הוא נמשך מחמלה ורחמנות והפעלות גמורה יצא ממנו ית' צחק חסדיו לא להפעלות ולא לשינוי וכמו שאנחנו כשמתן דבר למי שאין לו חק עלינו ר"ל חיוצ נקרא זה צלצונינו מנינה וכמ"ס מנונו אמת * אשר חנן אלהי כי חנני אלקי וזה הרצף * והוא ית' ימליח וינהיג מי שאין לו חק עליו והמליחא ולהנהיגו לזה נקרא חנון עכ"ד וזה כונת המצר ג"כ * וכדי להורות על מעשי ה' צדדוואיו צסדר נפלא קראנוהו צצם רחום: והמנינה והוא שם מורה על מתנות חסד אעפ"י שאינו כדאי כמו שפרש"י צדאש ואמתתם: ואמתתם אללינו

הצנת מלות הרחמים והחגיגה צמאת צלצון בני אדם: חלישת הנפש והמיות הטבע הנפשת נחלשת צעור וזלותו וכואב צדלותו צעמל חצירו אשר מעצב האדם ציהי' הומה וכואב כשהוא רואה צצדון איש שהוא צלצמו ודמותו אשר כל המקריים והמליים צזה הליש אפשר שיגיעו אל עצמו ולא צצרו ומעצב האדם שירחם על מחלתו לא צצציל הצדק והיושר שכך ראוי לחנן את זה האדם רק מלד הטבע: ואין זה ראוי לו ית' * ר"ל מה שזין בן מדת הקב"ה אל דרכי טובו מלד חסדו אינם נפסקים מצדוואיו והעמל המגיע לאדם כל עיקרו לא צא רק מלד כי הוא יתצרך אחר ויהי וצהצנתו את מלד גרם מעשי האדם הזה או שכך צורה חכמתו צצדק וכשיחנן אותו מעניו ולערו גם זה מלד דין צדק וגזרת חכמתו יתצרך או להסתנות מעשיו ואין כלן רק יוסר ולדק היורד על פי מדות בני אדם והסתנות מלד עצמם עד שזם צלמי ראוי לקבל הטוב השופע ממנו יתצרך אשר אז ימליחום צרות רבות ורעות: גחר צריש אדם צעניות ודלות אדם מלשון ריש ועושר אל תתן לו: מצלי שישתנה צעלותו * לא כמדת צצר ודם שהוא צרחמים צמין שמיני צחצירו וצכעם צעת שמכחו ומלעד אותו * וכן אם ד"מ יצוא אחד אללו חיים והוא טוב צו ויצק ממנו עוצמו כל אשר יאמר לו יעשה * ואם אחר יצוא אללו למחר והוא אז מתהפך צרוצ בעטו ועצבנו צצקשה כואת הלא יגער צו הרי שזה האחד קבל הטוב ציום טובתו והשני ראה רעה מחמת רעתו והקב"ה לא ישמנה צעת מן העתים כמ"ס אחי ה' לא שניות: ולאנחנו רואים כזה ענין דין ועונש צעת אחר והוא אינו מנינה צעת אחר ועניני דין ועונש צעת אחר והוא אינו צמדות הרחמים צעת הראשון וצמדת הכעס צעת השני ואינו משתנה כלל רק מלזה כן מפני שראה לו שכך היושר והתשפט: והכל תלוי צניב השופע ודינו וכו' ר"ל הכל תלוי צמאמר השופט כפי אשר מלזה ומשתלל ממאמרו פעולות המסד

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד לך

הסוד ופעולות הכעס והוא אינו משתנה כמו כן כל הפעולות היורדות מאלו יתבונן באמצעים טבעיים מעשיים נאמר לשון רחמים צעזר הטוב המאריך ממנו תמיד נלי הפסקה על מעשיו צחצח חכם רומה לפעולת הרחמנות של אז על זנו שהיא צחצח כמ"ט טוב ה' לבל ורחמי על כל מעשיו ונאמר כרחם אז על זכים רחם ה' על ירחי: ו' זלי שיטתה זו שנוי ר"ל זה השופט צמת שגור הדיון לא יתפעל צדמיים או צדכס' אעפ"י שהשופט המכה את הרשע והנתמייז דין א"ל זלי שילגז מרת מכעס צמת הכותם ולכן צענינים המשתגלים ממנו יתבונן הושאל סם רחמים וסם כעס: פעם יקרא אל רחום פעם נקרא אל רחום: ופעם יקרא קנא ונוקם וכו' ואעפ"כ אין שום שינוי זו יתבונן והמורה האריך בזה בפר"ד מחלק א' ור"ל כל הפעולות (ר"ל הפעולות היולאים מבזירת הש"י) אשר כיוולא צם יבוא מתכונת נפשיות והוא הפקחה וכו' או הפקחה או הכעס יבא ממנו יתעלה כפי התחייב הנעשים לא על הפעולות (ר"ל שיתפעל השם וישתנה מ"ו) צדום פנים וכו' ולר"ל למנהיג המדינה כשיהי' נבוא שידמה צאלו התארים ויבואו מאלו הפעולות כשעור וכפי הדיון לא לריתת הפעולות לזד ולא ישלח רסן הכעס כי כל הפעולות רע (ר"ל שיטה הדיון מוד שנתפעל רחמנותו או כעסו: ה' הוא רע) אלז ישמור מהם (ממדת הכעס והרחום) כפי כח האדם והי' נקצת הפעמים ולקצת האנשים רחום וחסד לא לענין הרחמנות והחמלה לזד אלא כפי מה שהוא ראו והי' נקצת הפעמים ולקצת האנשים נוער ונוקם וצבל ממה כפי התחייבם לא לענין הכעס לזד עד שיזיה צריפת איש והוא צלמי כועס ולא קולף עליו ולא מואס זו אצל כפי מה שיראהו מתחייב זו ויציע מה שצביא הפעולה הזאת פן התועלת הנעלה צעס רצ (כמ"ט וכל העם ישמענו ויראו) עכ"ל עור האריך סם והן הן דזרי החצר: וכללו של דבר וכו' צתחלה ציאר מדות רחום וקנא ונוקם המורים על התפעלות והשתנות ורצויים והם היותר גסים ועצים שצמארי הש"י המורים על הגשמיות אשר החצר עד מהרה ירון דברו דרך כלל לשכך זממי הכורז מן הרבורי לזו ווא"ח צז לצאר לו כל המדות צציאר רחם דרך פרט צבי המדות: אזמי השם המפורש מן משם הוי' צ"ה: שמהינה מעשיות: כלומר א' מהחלקים היא מעשיות והצ' עפולות והג' שולליות וכמו שצמאר והנך ווא"ע שלמעלה צראש הסיומן אשר שכל השמות כולם מליצ המפורש הם מדות ותצניות עפוליות הרי שלכולם סם עפוליות יקרא כזר אמרו שלא ימנע שיקרא המין צסם הסוג ד"א אלו קורין סדר עטרות לכל הסדר ההוא המדבר צעניני עומאחת וטטרות וצכלל הסדר מסכת כלים אהלות פרה וכו' ומאחת עטרות והיא אשר פודרת עניני

תלוי מניב השופט ודינו בלי השתנות בו שנוי וכן השם פעם יקרא א רחום וחונן ופעם יקרא א קנא ונוקם והוא יתבונן אינו משתנה ממדה אל מדה וכללו של דבר כי המדות מתחלקות וזלתי השם המפורש יתבונן לשלשה חלקים שתייהנה מעשיות או טפלויות או שולליות והמעשיות נלקחות מהמעשים הבאים ממנו באמצעים טבעיים כמו מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם רחום וחונן קנא ונוקם גבור נקיב והדופים להם והטפלויות כמו ברוך ומבורך מהולל קדוש רם ונשא נלקחות מווסמורת המדברים לו ואלה הם רבות אינם מחייבות לו דבוי ולא

טרה ועומאה ציותר נקראת צסם הסדר: כמו מוריש ומעשיר וכו' אין אלו מן השמות הצורה אלז ר"ל שהפעולות היולאיות מאלו יתבונן צדק סבות מלמעיות כגון שגורה חכמתו צלות איש אחד וצעשירות וצעשירות וצ"ה אינו הסיבות צלזיון הן איש הרש ההוא וצלהלת האחר או שהאחד הגיעו אליו סבות המשפלות אותו לירד מטה ולאחר סבות עלה מעלה כנגד זה וצעזר אלו הסבות נקרא הש"י רחום וחונן לפי פעולות העשיר והכבוד והרוממות וקנא ונוקם לפי פעולות הדלות והשפלות אשר פגע צמאר ואין מזה רצוי והשתנות זו יתבונן כמו שלא ישתנה צמה שהאחד קורא אותו מעשיר ומרומם לפי מה שמקבל ממנו העשיר והכבוד והשני מוריש ומשפיל לפי הדלות והשפלות אשר פוגע אותו

והכל צרגע אחד: בצור ונדבי' הקצ"ה נקרא בצור כשיואלים ממנו עניני נחון וכן נדיב צצציל הטוב הנשפע ממנו: והדומים לזה הם התארים כולם אשר מנידים מה פעל אל והכל הולך אל מקום אחד ומיועד צרוך הוא לא ישתנה צעזור זה: והטפלויות כמו צרוך ומצורך וכו' מרוממות צני אדם וכו' הנה הצדוקים צרוצם להלל אותו ולהיות כי ים מרחק צלמי תכלית צין מעלת הצדוקים לפצורה וצדאי שאין כח ציד נצרא שידע שמן דבר מה לצמח את צוראו אך מכני שהכרת מציא שעכ"פ הנולד משועזד להלל את יולדו אנו מהללים אותו צמה שנוכל לצטות צפה ולשון כפי המיון לצני אדם מה הנקרא צמח ותהלה אמנם מפני שאין צלשון אדם כח לצדד יותר משמחי' והלולים המורגלים צין הצדוקים לצמח זה את זה ולגדל מעלת צני אדם והלולם וזולת זה אין לנו מלות ומינות מורות על צמח וכבוד רק אלו התהילות מה שצני אדם משצחים זה את זה וצלולים אלו אנו מתירים לשונינו כלפי הצורה לצמחו צבס מפני ש"א צענין אשר וולוי זה ה' השצח הזה צצרך הצדוק ית' כמו שאילו נשצח את האדם צצצחים שצצחים צצח את צענין חיים ככום כפרד וזולתם כמה ה' השצח הזה למדפה צצרך צני אדם עא"ו שצצחי צני אדם הם אינם נמפסים צצילול צצרכו ית' אך מפני שעכ"פ לריכים אצחנו לרצח אלו ית' ולצבור אותו צצורה אנו עופלין לו אחיה ענין סם וקורין אותו צצסם צרוך ומצורך מהולל שחינו מורה על סם ענין סם רק שהוא צרוך ומעולה וכן קדוש הוא לשון ריחוק והצדל וכל דבר הצדל ומרוחק נקרא קדוש צין לצמח צין לגנאי נקרא קדושה וגם עומאה נקרא צסם זה צעזור שמרחיקין אותה כמו אל כל מהאכל היקוש (מני צ') ואנו רולים לומר שהש"י כצדל ומרוחק ממנו צצמדרגת מעלה וכן רם ונשא הכונה שמדרגתו ית' מרומם ונשא ממנו וכן אמנם כצדו מלא עולם: ואלה הם רצות אע"פ

שנרצה לו אלו השמות אינם מחייבות הרצוי אינו נמשמעות שנאמר כי צדוק הוא ענין אחר וקדוש ענין אחר כי כל השמות על אופן זה הם טפילים לו על כוונת אחת וענין אחד: ולא מוציאות אותו מאחדות: אין צדק הוראה שיעור הסבורא מ"ו מורכב מענינים יותר מאחד:

פנועה לא יזויר צו יתנצח כי הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו ואין יהי' לו יחס וערך עם מקום גשמי וכל העולמות מלאים ממנו והוא אינו מופס מקום כאשר אמרו החוקרים וזה עיון דק: ולאנחנו אומרים וכו' כשאנחנו קורין אותו יתנצח מי לא יעטע

אצל השולליות ר"ל החלק הב' מן המדות שזכר שאין הכוונה צדק לחייבו לו המדה הזאת אך לסלק ההפך והוא מלאו ואת המלקוח ואת השלל: כמו מי ואחד וכו' צסמוך מנצח העצם למה אין הכוונה צדק על החיוב דק על השלילה: הפכס ההפך מן המדות שלנו קורים אותו: לא לקיים לו אלה: לא שכונתניו לשגח אותו ית' צדק שיש צו אלו המדות רק השגח הוא מה שאין צו ההפך מזאת המדה שאינו מתארים אותו וכמו שיתנצח: על הדרך שאנחנו מציינים: כי צודלוי לא יתנן שנשחזרו צדקה זאת שכן הוא

ולא מוציאות אותו מאחדות אבל השולליות כמו חי ואחד וראשון ואחרון סופר עליו כאלה כדי לשלול ממנו הפכס לא לקיים לו אלה על הדרך שאנחנו מבינים מהם כי אין אנחנו מבינים חיים כי אם בהרגש' ותנועה וכבר התעלד' מהם: ואנחנו אומרים עליו שחוא חי לשלול ממנו תאר המוח מפני שמחשבת הקב קודמת כי מי שאינו חי הוא מת ולא יחוייב זה אצל השכל אך כבר תשלל מהזמן דרך מישל' החיות ולא יחוייב שיהי' מת אחר שאין מדרכו קבול החיים והמות כמו שלא תחוייב ממאמרך שהאבן איננה חכמה שתספר עלי' שהיא כסילה וכאשר האבן פחותה משתקבל החכמה והכסילות כן העצם האלקי יתברך מרוסם מלקבל החיים והמות כאשר איננו

היה לצד את האופן לפי הבנת המון המדברים להורות על שהוא ית' נמצא ומשגיח: ולא יתחייב זה אצל השכל כלומר השכל החוקר ומצין ענין הרמזיות וכמה הוא נבדל מן הגשמיים הנבדל עלום ואינו שופט נמשפט סכלות אומדן המון בני אדם שמושגים מה שאינו חי הוא מת כי יש שהוא יותר משגח ומפואר מן החיות הזאת שאנו מציינים נבסות הצנוניות: אך כבר תשלול מהזמן וכו' משל למה הדבר דומה הוא הזמן כי כמו שלא תאמר ד"מ הזמן חי כי לא יזויר צו חיות כלל - ועכ"פ יש לו מציאות והוא נמצא ולא תאמר עליו שהוא מת מאחר שאינו חי: אחר שאין מדרכו וכו' מאחר שאין שייכות חיות ומיתה צומן רק שאנו מרגישים ענינו מהעבר והעתיד: ומפני שאמרו החוקרים כי הזמן ענין אלו לא יוצג אמתתו ע"כ נשא משלו מן הזמן נגד העצם האלקי יתנצח שפשיע' שאין מדרכו קבול החיים והמות מ"ו: כמו שלא תמייב ממאמרך שהאבן איננה חכמה הוסיף. ציבור לקרצ הדבר אל השכל ממלא האבן לצאר שכל שאין מדרכו קבול הדבר ההוא לא יוצג ממנו משפט בהפך ד"מ האדם מקבל החכמה והכסילות שאלם יהיה צדקת או חכס אי כסיל ולפיכך אמת' אם תאמר למשל שראובן אינו חכס נשמע ההפך שהוא כסיל - אצל אבן דומה מאחר שלא יזויר צדק ענין הפכמה והכסילות ש"כ חף אם תאמר שהאבן אינה חכמה אינו נשמע מזה שהאבן כסיל שח"פ שיהי' רמוקה מחד מחכמה עכ"ז לא תאמר עלי' שהיא כסילה לא מפני חשינותה אצל מפני גרינותה אינה מקבלת חסרון זה האף שה חסרון גדול צערך האדם האבן לשפיותו אמנם אינו מקבל זה החסרון: פחותה מלקבל החכמה והכסילות: אין צדק שום אפשרות לקבל החכמה והכסילות וכשאמר שהאבן אינה חכמה הוא צדק העברה ולא צדקווק: העצם האלקי שהוא

ית' מאחר שאין אנחנו מציינים המלה הזאת יותר ממה שאנו מפרשים צד עניני נצדאים כי אין צלשוניו מלות רק אותן המונחות על עניני הצדושים שאלררית ענינו לפי מוצס וענינים צמות אלו יקראו: כי כן אנחנו מציינים חיים' השם זה של חיים נבזר ממי והוא דבר המרגיש ומתנועע כמו השכלי חיים כולם שכל שהוא מרגיש נכנה אותו צדס מי אמנם ההרגשה אינה נכרת רק מלד התנועה מה שצעת ההרגשה נולד צו תנועה והעיקר החיות נקרא על סס התנועה כי כשנראה דבר שהוא נודד ממקומו צדונו נצין שהרגיש דבר מה אשר הוא נודד עצרו כמו שיקרה לצעל מי מהרעב והלמא או זולת זה אינה ענין יתנויע צנללו: ואנחנו נראה שס המיס המתנועעים ניתן להם תואר חיות כמ"ס ונתן עליו מים חיים אל כלי דהיינו מים הנמשכין צנהרות או הנוצעים כמ"ס הרמ"צפ צפ"א מ"ה פרה: וכבר התעלה מהס הש"י נעלה ומרוסם מעניני הרגשה ותנועה כי הרגשה אינה רק השתנות צבוי החי אם יקרה לו אחס ענין מה שלא הי' מקודם או אם יסגע צו גוף אחר כי ההרגשה אינה רק מה' חושים והנה הרגשת רלוי' היא כשגלוי האור הנופלים על דבר גשמי חזרים ופוגשים צלשוין צמ עין ויורדים למדרי המוח כנודע להכמי רלוי' והשמיעה הוא תעמת האויר הנלנץ והרגחה מן הדפיקה מולד תנועה צבויי הסמוך לו והסמוך הצסמיד לו עד שמקיש צמוף השמעיי שצחוץ וכן הריח הס מלקיש דקים העוליים מן דבר המורמ ופוגשים צמדרי האף וחולם העינס והשמש ענינים מצויר שהוא פגיטת גוף השמעיס צלשוין וכן גוף הנוגע צגוף החי ממש הוא ממשש אותו: והמנס האל ית' יודע ויצין תאזין ומצייס הכל מצלי סיפגוס צו דבר מ"ו רק צדק עליון צורא הכל צסקירה אחת חף שצני ארס שוכני תומר אינס עובינים לשפלות בלד ואין הוא הידיעה הרועטיות: וכן ענין

אוצר

מאמר

כוורי * שני

נחמד

לה

שהוא היוצר והממיל' את כולם : מרומם כלומר משונה יותר
משיקבל תואר זה של חיים והוא כמו מסרון צעך רומעמו :
כאשר איננו מקבל האור וכו' * כמו שדאי אינו מקבל האור
שהוא ענין יותר גם וגשמי ואין צו שום חיות כי האם מאיר

איננו מקבל האור והחושך אבל אם ישאל השואל
אחותנו הישנו העצם ההוא או הוושך היינו
אומרים על דרך העברה אור מיראתינו שיקדים
למשכה שמה שאינו אור הוא חושך * אבל על
האמת יש לנו לומר שאין מקבל האור והחושך אלא
הנופות הטבעיות * והעצם האלקי אינו גוף ע"כ לא
יסופר באור אלא על דרך דמיון או לשלול ממנו
המדה הפחותה * וכן לא יקבל החיים והמות אלא
הנופות הטבעיות והעצם האלקי מרומם ונעלה
מהם * ואם יאמר חיים לא כחיותינו הוא כוננתנו
כי לא הבננו אנהנו מעולם חיים כי אם חיינו וכאלו
אנו אומרים לא נדע מה הוא * ומה שאומר אל
חי ואלקים חיים הוא מדרה כנגד מדרת האליקים
שהם אלקים מתים לא יהי' מהם מעשה * ועל
הדרך הזוה נאמר אחד לשלול ממנו הרבוי לא
לקיים לו האחרות המוכנת אצל'ינו כי האחד
אצל'ינו

השיב שאנחנו מחויבים להבדיל בין הקידם ובין מדת האלילים :
אלדים מתים לא יהי' מהם מעשה כלומר ששם זה הוראה שכל
המעשה מן הפעולות והנפלאות שבעולמות הכל מפעולות
האלדים חיים אשר אלו עובדים אותם ואין אלדים עמדם שיאל
ממנו שום פעולה מצלי אשר

יען אותה ה' והשמש והירח
וכל כצא מרום על פי ה' וסעו
ועפ"י ה' יתנו צלל מעשיהם *
אף כי אלילי ללמיהם שכל רוח
אף צהם וכן נמלא צמלים ש' *
י"ח שכלפי מדרת רשקה שאמר
ההכל היליו חלקי בגוים חיש
את אליו מידו וגו' כי יליל ה'
את ירושלים שלח מזקי' אל
יעני' בלשון זה אולי ישמעה'
חלקן את כל דברי רשקה
אשר שלחו מלך אשר לחרף
וגומו' וזה הורה שהמורגן
וההגל' הכל גברת חליונו וזה
זכר תואר מי וכן דוד במעשה
הפלשתי אשר כי מי הפלשתי
הערל הזה כי מרף מערבת
אלדים חיים שרצה לימר אל
יתהלל בגבור צנורתו הלא כל
הביצורים כאין לפני אלדים
חיים * ומעתה יהי' נחת

תואר חיים כשנצח לומר שכל תקפי הפעולות והגברות הנראים
והביצורים צרפטי העולם הזה המספטי לאלדים ואין דבר נעשה
מצלי פקודת ה' אשר הוא אשר וישיה' (ולדעת התקוצלים יהי'
שם לספירת יסוד שמסס הויית המנועות שצבולס השפל
וקרובים הדברים לדברי החצר) : ועל הדרך הזה נאמר אחד
וכו' המירה צפ"נו מה"א כתב לא יאות אליו ית' תאר החיחות
ליהיותו אלזו מקרה קרה לנמלא כענין תאר חממה וגבורה
והרלצ"ג צספר מלחמות תאמר ה' ח"ג פי"ב חלק עליו ותאמר
שאין האחדות מקרה נוסף על העולם * והרצ צעל קול יהודה
השב כי החצר יאל צורך המורה ולא כן אכני עמדי אצל דברי
החצר מלאים זיו מתיקים נוגה מזד אחר ולא זו הדרך שזכר
המורה אך כוונתו כמו שאבאר : לשלול ממנו הרבוי כלומר שאינו
נחלק לחלקים הרבה : לא לקיים לו האחדות המובנת אליו
לא שאנו מייחסים לו האחדות מאחר שאין אליו פה לדבר
אחדות רק כפי שאנחנו מצינים אותו ומעולם אין אנו
מצינים האחדות המחויב אליו יתברך : כי האחד אליו מה
שנדבקו חלקיו * כלומר אין אליו לדבר שהוא אחד אינו רק
כי כל דבר המונג אללנו והספ יוכל לדבר שהוא אחד אינו רק
דבר גשמי שיש לו אורך ורוחב ונתפס במקום וא"כ אין דבר
שהוא אחד נמלא לנו שעי"כ צריך שתאמר מה זה האחד וכל
מה שתאמר עליו כי הוא זה היו נתפס במקום וא"כ אפשר
לחלקו לשנים ולשלושה וכו' עד אין תכלית וכמו שהמקום שהוא
סוכן עליו מתחלק * וכמו שנדע לצעלי מדירה שכל גשמי אפשר
לקבל חלוקה צנתי תכלית במעשה ואין לך קנין צבולס שאל
יובל

צבכרה חושך : ע"כ לא יסופר צבור * אין לתאר להס"י תואר
אור : אלא על דרך דמיון * אם לא שנקוץ צזה צדמיון פעולת
האור אשר הוא עילה לכח הראות כן הצורף ותצדק עילה לכל
הנמלאים ועד"ל נאמר כי שמש ומגן ה' צבאות : או לשלול
ממנו וכו' זה נאמר כלפי השואל אם האור או לא ולצדו
פונה להבין צו ית' אור ממש אנחנו נשיבוה כן הדבר כדי
לשלול ממנו היותר פחות שהוא החושך וכו"ש המכס היו צומר
את הרע צמיעטו : ואם יאמר חיים * אם יאמר האומר אלדים
חיים : לא כחיותינו היא כוננתנו * אין הכונה על החיות
שאנו מצינים אותו ושהוא כענין נשמת חיים המחיל את הגשמיים :
כי לא הבננו אנהנו מעולם חיים וכו' כלומר ודאי שהמלה שם
חיים היואל מפי האדם אין ציינו להקת העם שום הבנה יותר
מחיים של צני אדם אמנם המצין והמוקר ודאי יאמר כי לא
נתבון על אלו החיים רק על מליחותו הקדוש המחיל כל
העולמות וכל הצבאים חפ' המאלף היותר עליון חייו נבד
הס"י כלא נחשב ואף כי אנחנו נאשמיים כמתים מה אנו
ומה חיינו : וכאלו אנו אומרים לא נדע מה הוא * בתאר חיים
שאנו קורים אותו הוא כלפי הצנתי מצינים כדי לשלול תאר
המות אצל צמנת הרי כאלו אנו אומרים לא נדע מה רק נדע
שיואלים ממנו פעולות מפעולות המי אשר הכל יכול ואין
קץ לכמו : וזה שאומר אל מי וכו' ופן תאמר מה לנו וללרה
הזאת כי נתאר אותו צמנת שאין אנחנו מצינים והרי קרובה
להפסד למרצית העם המצינים הענין על פשוטו * ודי לנו
שגשז כן לשואל אם הוא מי אצל למה נקראוהו שם זה ע"ז

יוכל להתחלק עוד * וזמנתה אין לנו להצין אחד רק צעזור שעורו אינו נפרד ועדיין מרובק יחד הוא אחד וכשנפרד לשינס הוא שנים וכן לשלשה וכו' כמו ד"מ עץ אחד נאמר עניו אחד צעיריו מרובק בחלקיו וכשנתבקע הוא שנים ושלשה וכו' : והתדמו ר"ל חלקים דומים

זה לזה שנתחברו יחד נקרא אחד כאשר תאמר עלם אחד הוא אחד צערוך שחלקי עלם ציחד ואילו נפרדו זה מזה ונשתברו יהיו הרבה עלמות : ויד אחד הוא שיטה אחת מענין האחדות כמו שהאחד המספרי שלמה תאמר אדם אחד שור אחד יד אחד אמנם אין זה נאמר רק על עניינים שהם נמלאים הרבה כמוהו כמו שתאמר ד"מ אדם אחד הנה אשפי' טיה האדם

מורכב ונחלק לחלקים הרבה אמה קורא אותו אחד צערך שני צני אדם שהוא ככל האחד כאלו תאמר ד"מ שלדם אחד נחלק לתאם חלקים הנה צ' צני אדם הם שני מאות חלקים ואך נסכים שנקרא למאה חלקים אחד צעזור דבוק חלקיו ונעשה לבגף אחד צערך שני מאות ולזה נאמר אדם אחד שור אחד יד אחד והוא עם מונח צמקרה כלפי הרבוי מנמותו כלומר שגוף זה לא נמרצה עדיין נקרא אחד שאין כאן שני כמותו ואם יש שני הרי שנים וכן שלשה וכו' ולפי שזה האדם ד"מ או השור נעשה בגוף אחד מחלקים רבים נקרא צנס אחד : וביד אחד צעזור דבוק חלקיו צנשר ועור עד שנעשה כמותו ביד : ואיך אחד המדובק מהרבה חלקי אודר וכן המים וכשיתפרדו יהיו רבים : ותאמר בזמן על דרך הדמיון כלומר בזמן שענינו חלק אחד צא אחד שור חלק הקודם לו והרבוני כשיתברדו חלקיו צנא זה אחד שור זה אך כשאנו מומין צנפשינו קצון הרבה חלקי הזמן זה אחד זה אנו קורים לקצון הזה ד"מ יום אחד או שנה אחת הנה לסצרת המצר סם אחדות הונח חללנו על הענין הנקצן ונמחזר מהרבה חלקים ונעשה אחד וההתאחדות ההוא נקרא אחד מאחר שאין דבר גשמי צנינס שיהי' אחד * וכמו שחבו קורין ד"מ מין אחד כמו שפאמר מין השור אחד מפני שעצמיהם ומהותם של כל אחד ואחד דומה זה לזה המין הזה נקרא אחד מפני שמקצן כל הדומים והיו לצנר אחד דמיון זה נקרא כל המין אחד * ואין לומר כי סם אחד מורה על שאין נמלא דוגמתו ואין דומה לו שסם נתכוין לזאת הכונה הי' ראוי שנאמר יחיד ומעולם לא נאמר תלת אחד רק על דבר שיש דוגמתו רק שהוא נפרד ממנו וכמו ד"מ אדם ויהי' נך סך מעצמות כל מעצב לבדה נקראת אחד צעזור שהוא נפרדת מן הקצון שהוא ד"מ ואלה המצעות ואם תתקן הכל ותעשה מתיבת כסף הרי כל המתיבת נקראת אחד והיקש על זה זמן המחזר עמות הרבה עד שיהי' יום או שנה : כגוף המתדבק כמו דבר גשמי אשר חלקיו יכולים להתדבק כאשר יהיו חלקי הכסף והדומה להם מה שילוייר צהם הפירוד והחיבור : מרומם מהדציקה והפרידה כלומר א"ל שילוייר צו שיפרד חלקיו המדובקים בעו שהוא צנל דברים גשמים שצעולם

אצלינו מה שנדבקו חלקיו זה בזה והתדמו כאשר תאמר עצם אחד ויד אחד (ו"א גיד אחד ואינו אחד) ומים אחדים ותאזר בזמן על דרך הדמיון כגוף המתרבק יום אחד ושנה אחת : והעצם האלקי מרומם מהדביקתו והפרידה ונאמר אחד לשלול הרבוי וכן ראשון לשלול ההתאחדות לא לקיים לו ההתחלה וכן אחרון לשלול ממנו הכליון לא לקיים לו התכלה וכל המדות האלה אינם דבקות אל עצם כבודו ולא מתרבה

שהמחשבה שופעת על אפשרות החלוקה כמו ד"מ השמש נובל לחשוך ולדמות כי גודל גופה אפשר שיתחלק לאלפי אלפים חלקים * וכן אפשר להסוץ על כמותה חלק פעמים כמות ולדבק אליו * משא"כ צעום אחד כשאנו אומרים אחד לא

שכונותינו ציור מליחות ענינו שהוא אחד שכשנצא לציור ענינו לא נמלט משנאיז לנגד דמיונו ענין המקבל החלוקה מאחר שכן עלמיו ודמיוניו אינו נכנה רק אחד דברים גשמים ומעולם לא ראינו זולת דברים מתריים אפס כי צמלת אחד שכלפי הש"י לא גשים שוב דמיון לנגד עינינו רק אדרבה נכוון שיש כאן מליחות כבד שאל"ה שימרצה לעולם ואינו

מקוצן מחלקים רבים ואינו נתפס צמקום שאז הי' מקבל החלוקה וכל דבר שמקבל החלוקה הוא מרצה : וכן ראשון לשלול לו ההתאחדות * ר"ל מה שנאמר אני ראשון וגו' אין המוצן ממנו שהוא ראשון מפני שראשון לא הונח צלשון צני אדם רק על הדבר שיש לו התחלה אך שהוא ראשון להצאים אחריו כמו ציום הראשון מקרא קודם שר"ל ראשון לשבעה ימי הפג ובמו ראשונה יסעו * אך דבר שהוא ראשון ואין ראשית לפניו כמו שהוא השם ית' אין לנו סם צלשון צני אדם מפני שאין מצינים זה רק הסגולה מצני אדם ולפ"י מה שאמנו קורים האל יתברך ראשון אין הכונה ליחס לו הראשית אך לשלול ממנו ההתאחדות כלומר שנתכוון צנא שהש"י לא הושג לו מעולם איחור מ"ו שנאמר שהי' אחד שלא הי' נמלא וה"כ מהי"צ ממילא שהוא ראשון שאין ראשית לפניו : וכן אחרון לשלול ממנו הכליון * כמו כן אחרון צלשון צני אדם מורה שזה אחרון לדבר הקודם כמו והי' אס לא יאמינו לקול האות הראשון יאמינו לקול האות האחרון והי' אס לא יאמינו גם לשני האותות האלה וגו' ולקחת מומימי היאור ושפכת הביצה וגו' הרי זה האות השני הי' נקרא אחרון צערך אל האות הראשון שקדמו * וכשנאמר על הש"י לשון אחרון לא יוצן כמשמעו' צני אדם אצל לא צא סם זה רק לשלול ממנו הכליון כלומר שהוא יתברך עומד לנצח נגמים ואין תכלית לו והדבר אשר עומד לנצח לא יאזיר שיהי' דבר אחריו עד שהדבר הנגמי הוא אחרון צהכרה לכל דבר שאפשר : לא לקיים לו התכלה * כלומר לא שנאמר אחרון צלשון צני אדם המורה על אחרית הדבר שקדמו וצאן התכלית ובמו לאחורונה יסעו שר"ל שגל הזמן האחרון הי' תכלית המסע * והוא ית' אינו נופל תחת הזמן ולא שייך צו לא ראשון ולא אחרון : אינם דבקות אל עצם כבודו אינם שמות דבוקים צו ית' שורה על משמעותם איזה ענין צעום כבודו כמו שהם השמות הגשמים והמורגלים לנו אצל אינם מורים כלום ואינם רק לשלול הפך ומה שימייצ לעלם כבודו אין צנו כח ומעצמות לחתוך לו סם כלל וכלל : ולא מרצה צהם * מפני השמות האלו לא יוצן רבוי צו יתברך כלומר שימחזרו צו עניינים הרבה מחמת שמות אלו כמו אחד שמשמע

משמעת בלשון בני אדם קצוץ חלקים רבים * וכמו ראשון ואחרון
שאל בנני צו ענין רצון שמורה שיש לעיין כינו ונין הדברים
הגופלים תחת הזמן וכמ"ס המורה ספ"ו מחלק א' אצל מפני
שמות אלו מורים השללות לשלול ההפך לא יכנס עמהם שום
רצון ועינין וכן שאר כל המדות

הצלמי תלויות צדק המפורש
שזכר עד כאן בגון רחום וקדוש
וכדומה לזה ממה שזכר למעלה
היו צדק שום רצון : אצל
המדות התלויות צדק המפורש
וכו' מוסד למעלה אל ראש
הסמון צדק שאמר של שמות
הצדק חוץ מהמפורש הם
מדות ותצננות טפלויות נלקחות
מהפעולות הצדקיים שחמס
המדות ר"ל הסנות והפעולות
המיוחדים לשם המפורש : הם
היזירות מצלי מעשים טבעיים
כלומר הם המפורש לא נזכר
על הפעולות המשתלשלות אשר
הן צדק שבעולם כלל אצל
הוא שם מיוחד אל עקרי
היזירות ומקור כל הטבע :
כמו יורד אור * כדור אחר
הטבעיים שהמשע מעמדת כל
היזירות הטבעיות והעולם ככללו

ואלו יתבטל השמש ימות השלם ככללו הרי שזירת האור היא
היא כוללת לכל הנמצא תחת השמש ומפני שהאל ית' משפיע
על אצל השמים נדבק אחר רגע צלי הפסק ואלוהי זה כדור היו
נפסדים כל כסילהם ומאוריהם לכן כאמר יורד צדק הוא
כלומר שיוצר תמיד ומחדש בכל יום מעשה בראשית ומאחר שאין
לאור סבה אמנעית מכל הענינים אשר צעולם השפל ממה שצני
אדם מרגישים צדק לכן נתיחסה הצדקה הזאת לשם המפורש :
ועשה נפלאות גדולות לצדו ר"ל היזירות הנפלאות וככללן
הנפסים היוצאים חוץ מגדר הטבע וההוי' הכל נתלה צדק
המפורש כלל ש"ז מורה שם הוי' שר"ל חידוש העולם צדקו
מוחלט והשתנותו צדק או ככלל כפי גזירת חכמתו יתברך
וכ"כ הרמ"ן ז"ל צדק ואור : רועה צדקו ומפלו מצלי
מצד סבה אחרת * שזה שאמר לצדו לא צל נמצע אל אחר
עמו צדקו המעשים האלו אצל הכונה שהנפלאות הגדולות
בגון הוושך והאור וצדקיות צדק השמים וככלל זה מעשה
הנפסים שכל אלו אינם יוצאים צדק השלמות הטבע ע"י סבה
אמנעית צלמי מידר"ד לצדו : ואפשר שזה רעה צדקו * צד
לפרש עפ"י הפאריקם אל ואור אל אצדקס וגו' שזאת אמר
הס"י למשה : צל שדי * וכדור נודע שסם אל שזת מורה על
החוקק והנלחץ ור"ל דרסוהו מלשון מסדד המערכות כלומר
שמסדד מערכות השמים והשלכות הטבעיים אל אשר ימסוך
עמו : צדק מזה והנלחץ שנתן רחמים להאצות לשמור לאתם
וצדקם ונתן חכס צעני כל רואיהם ולא יכלו לנגוע אליהם
כל מלכי ארץ אפ"י שים היו גרים בצדקתם אך כל זה הי'

מתרבה בהם אבל המדות התלויות בשם המפורש
יתברך הם היזירות מבלי מצועים טבעיים כמו
יוצר אור ובורא הושך ועושה נפלאות גדולות לבדו
רוצה לומר בנוצתו והפצו מבלי מצוע סבה אחרת
ואפשר שזה רעה צדק באמרו וארא אל אברהם אלו
יצחק ואל יעקב באל שדי רוצה לומר בדרך חבה
והנחון כמו שאמר לא הניח אדם לעשקם ויוכח
עליהם מלכים ולא ברא להם מופת כאשר ברא
למשה ועל כן אמר ושמי ה' לא נודעתי להם
רוצה לומר ובשמי ה' מפני שבי"ת באל שדי חשורת
לשניהם ועשה עם משה וישראל מה שלא הניח
ספק בנפשות שבווא היעולם ברא את הדברים
ההם בריאה הישירה מכוונת כמו מכות מצרים
וקריעת ים סוף והמזן ועמוד הענן וזולתם לא מפני
שהם גדולים מאברהם יצחק ויעקב אך מפני שהם
רבים והיה הספק בלבבם * והאבות היו בתכלית
האמונה

צדקים נסתרים הקרוצים אל הטבע ולא הולך צדק צדקה
חדשה כמו נגעי פרעה שכדור ימלאו אנשים צעלי נגעים אך
שהי' הם שחלו צו הנגעים על דבר שרה וכן ענינה צדק כל
דקם לא צדקתך אפשר שיקרה כזה מלד הטבע ולא הי' עיקר
הענין דבר חדש אפ"י שהי'
מעשה נסים : לא הניח אדם
לעשקם וכו' לא עשה להם
נסים מפורסמים לתועלתם
אך רק כדי לשמור אותם מן
הנפסים כפי הכרח הולך
להם : רועה לומר וצמי ה'
לא נודעתי להם שדולי אין
לפרש שהאצות לא ידעו מהשם
המפורש אך הכונה צדק שמה
שהי' נראה לאצות צדקתם
והנבגות אותם הכל הי' דרך
שאר מדות השם והוא אל
שדי המורה על היזירות דרך
השתלשלות הטבע כי זה לצד
הספיק להם לנהל אותם
ולכלל דרכם צענינו עולם הוא
זה שאמר ושמי ה' לא נודעתי
להם מירדו וצדק יוד"ה לא
נודע להם לא הראה להם
נסים מפורסמים מה שזם זה
מורה עליו : מפני שצ"ת צל

שדי תשרת לשניהם * הנה הצ"ת צל נקראת צ"ת משרתת
שהיא נקפת על המלה לשרת * והיא משרתת ג"כ למלת ואמי
והדיבור נכתב וצמי ה' לא נודעתי להם וכיוצא בזה מאל
הצדק * צדק וזת שדי שר"ל ומלת שדי והמ"ס מאל משמש
לשניהם * כמו כן הצ"ת של צל שדי וכ"כ הר"א צדק ריש
ואור : ועשה עם משה וישראל וכו' כלומר צדק ענין המאמר
שאמר השם ואור אל אצדקס וגו' ושמי ה' וגו' שאמר
לו הש"י שרצונו לצדק חסות לעשות נפלאות לעיני כל זה נגד
שאמר משה למה הרעתה לעם הזה וזמה זה שלחתי כי הרה
למשה על שאלתם רעה לצני ישראל על ידו מפרעה ונצא
צעני העם שאמרו אליו ירא ה' וישפטו וגו' והשם השיבו
עתה מראה אשר אעשה לפרעה ר"ל מעשה הכל ואמינו וידעו
כי שלחתיך וכי אצדקס יושעו משועת עולמים וזהו שאמר לו
ואור אל אצדקס וגו' ושמי ה' וגו' ובאלמי אתכם צדקו
נעו' ובשפטים גדולים למען לא יאמר ספק כלל העם שהוא
היוצר והוא הצדק ולא תקד ידו מלצדו צדקה חסות
הולך והרי זה צל ללמד ומלאו למד ונתצדד להם שהצדק
חידש העולם מאין וזאת פינת האמונה וראש המורה : צדקה
חדשה מכוונת * כלומר שיתיה הצדקה הזאת צדקו מיוחדת
להשלים לדרך הגאולה ולתקוע אמונת הש"י כלל היצו ולא לדרך
שום דבר אחר : כמו מכות מצרים * כמו הכניס והחושך שגברו
כניס וכבר חושך עב המצדיל צדק המלרים וצדק אור השמש
וכמ"ס חז"ל שהי' החושך כפול ומכופל שמי שהי' יושב לא הי'
יכול לעמוד : אך מפני שהם רבים וכו' ר"ל האצות הם
עולם

פלאים היו' נציאים ועין צעין ידעו את ה' מלך הכוזבה. אמנם
 א"ה שיהיו כל עם ה' נציאים ורלוו שראו צענייהם לא האמינו:
 וזר כלב: זבי הכנס: שאפי' לא היו פוגעים וכו' הוסיף עוד
 לומר שמלמד ידיעתה את ה' מלך עלמם עכ"ו ממדת לדקתם
 לא היו לרעים למיפתים
 ושיים לחזק אמונתם בהשגחה
 פריית ויכולת ה' שאפי' אלו
 הניח אותם ציד חסד לעסקם
 ולא הוכיח מלכים עליהם והיו
 ארזים צדעתם עכ"ו לא היו
 נוטים מאמונתם כלל וכלל
 ואין הנם צא שלא לנודך
 דלמעט צנס עדין: חסס לב
 הש"י נאמר עליו חסס לב
 ואמין כח' הנה חסס לב
 הכונה זה שהו' יתנך מקור
 החכמה: כי אמנם לא יתואר
 שום דבר נחממה אם לא ידיעת
 ה' ופלאו צדיותו אשר צדק ה'
 ואן מלאות לחכמה זולתו
 יתנך כענין שנאמר אל יתהלל
 חסס נחמתו וגו' כי אם
 צולת אבות השכל וידוע אותי:
 ואין החכמה מדהלו אין החכמה

האפונה וברו הלבב שאפי' לא הי' פוגעים כל ימוחם
 כי אם רעה לא הייתה אמונתם כאלקים נחלשת
 ולא היו צריכים אל כל זה ונקרא אותו חסס לב
 מפני שהוא עצם החכמה ואין החכמה מדה לו
 אבל אמין כח מן המדות המעשיות:

ג אמר הכוזרי איך העשה במדות שהם יותר
 גשמייות כמו רואה ושומע
 ומדבר וכותב על הלוחות ויורד על הר סיני ושמח
 במעשיו ומחצב על לבו:

ד אמר החכר הלא דמיתיו לך בשופם צדק
 שאין חטא במדותיו ויצא
 מדיניו הצלחה עם וכבודם ויקרא אוהבם ושמח
 בהם וגו' על אחרים בהריסת בתיהם והחרים אותם:
 ויספרו עליו בהפך זה שהוא מואם אותם וכועם
 עליהם

שם תואר לו יתנך אל הו' עם החכמה: אבל אמין כח מן המדות
 המעשיות ר"ל שקורא לו עם זה לפי המעשים הנראים צעום צכח
 וגבורה כענין שנאמר התעתיק הרים ולא ידעו (חיוז ע'): ומפני
 הפעולות כאלו הנראים ממנו יתנך נק' אמין כח כמשל בני אדם
 המסייעים דבר כד שיתאמרו אליו נחמם' אמנם לא יתואר זה
 צהס ית' הנותן כח הנוצד בכל דבר משא וצהסעתו וחפלו יתקיימו
 הרים הגזורים וישארו הכרזים על משאם ואלום אם כחפלו ימנע
 מהם ארתם הראוי להם בעשן נמלוח ומאליהם יכלו ומנעם אלדים
 עכצדות וח"כ לא יתואר לו ית' כח צעום אף חפן ור'ון ובענין
 שנאמר תוסף רוחם יבועון ונו' . ולכן יהי' רמין כח מדה
 כמו מדת קנא ונוקם ורחום ומנון שזכר למענה:

ג איך מעשה וכו' כלומר איך תוכל לפרש המדות שהם
 מורים יותר על הגשמייות כמו שמורים המדות
 הגזרות: כמו רואה כענין שנאמר וירא ה' כי רצה דעת
 האדם: כי ענין הראיה צדס וצנעל מיים היא ע"י כלי גשמי
 והוא העין אשר מתקבלת ניוצו האורה הנכפלים מגסס עז
 ומקשי ומשתצרים צזוכיות העיני ויורדים ונדפקים צמדרי
 המוח ומסס הרגש הראותי ועל אחיה דרך נוכל להסציר זה
 צהס' המרום מכל גשמי ודמות ענין גשמי: ושומע: וכן
 השמע הוא ללוו הבעשה צאוויר מקול הדופק ומנעע האוויר
 הסמוך לו והסמוך הסמוך לו עד שמגיע אל תוף השמיעתי
 שצלוון האדם וגוף האוזן נעשה על תכונה נפלאה להכמיל
 מקול היורד עליו ולהרמיצ קולו כעין מלוצרת והוא מוח יומר
 גשמי מן הראות ויומר מוח הדבור הנחמך מכלי הדבור צנצדס:
 וכותב על הלוחות והו' מורה יותר על הגשמייות שלא יצויר
 רק צדי כותבת צעע סופר: ויורד על הר סיני זה נראה

יותר מן הגשמייות כאלו ח"ו יתנך וזר הכל ממקום למקום
 אף כי אל מקום זר וקטן כמו הר סיני ואין ימכן לדמות זה
 צאמר השמים ושמי השמים לא יכללוהו: ושמה צמעשיו
 וממעצז צללו: ועוד גדולה מזו ענין ימחם ה' צמעשיו המורה
 ח"ו השתנות והתפעלות כי
 יתפעל צשמה ועצות: או
 כאלו ח"ו אין רואה את הגולד
 עד שהשתמדות הגולד מניעו
 אל השמחה ואל העצות כמו
 שהאלים חס ירחם מעשיו
 מללימים ישמה ויתעצז בהפסס
 עד כי יתחד ויאל לבו כענין
 שנאמר ויתעצז ה' אל לבו
 ואיכבה נוכל לקרצ הענינים
 האלו אל המוסכל:

ד הלא דמיתיו לך צשופע
 צדק: צסימן שלפני
 זה נשא משלו משופע צדק הגבור
 צדיש אדם אחד וצעושר אדם
 אחר מצלי שישמנה צגונו .
 צנדי לסצר את האוזן המורד
 להס הכמוצים למאר את הצורא
 צמולרי מלך צצר ודס השופט
 כל הארץ וצדק מכוון כסאו .

אשר צמדותיו האנושיות מונתה צמסידות ומוכיח צמיסור את
 צני העולם: שאין חטא צמדותיו: אף חסרון צמדותיו שיהיו
 המדות המוטצצות צו מלך מומר כגון מטיעות אותו לענות
 משפט כמו הפסלות והביאות והאצת הממון ותלות צני אדם
 ומיעוט אמונה שכל אלה הם גורמים להצדוק את הרשע וצהסך
 והוא מל' קולע אל השערה ולא ימחל (שופטים כ')
 וישמנה זו השיצ צדך כלל נגד המדות הגשמייות היותר מתמיהים
 שחמר שיתואר צשופע צצר ודס ח"ה אל שלא יודור עליו תארים
 גשמים לקרצ ענינו אל הצנת צני אדם כמו שמצאר והוכן:
 ויולא מדיניו הבלחת עם וצצודם . ר"ל השופט הזה אשר
 מלכותו צכל מטה וזופט צדק הנה לפעמים נמשך מד ממשפו
 הצדק שיגזור על עמו צניו ויוליח דרכם ויגדל כצודם . והו'
 צעזור צדקת העם ועגודתם הנאמנה: ויקרא אוהבם ושמה
 צהס' . הנה צאמר על השופט והוא שהוא אוהב עמו ושמה
 צצלותם ועוצמתם: אעפ"י שלא הגיע להם זה מלד האצנה אל
 מלד צדקת השופט וצדון שיעלו שרס מלד מעשיהם הטוצים
 עכ"ו לפי שדרך האוהב לגמול כל הטוב שאפשר לאהובו נקרא
 השופט והוא אוהב העם ושמה צהס' וכדמיון הזה נאמר
 ישמה ה' צמעשיו מלאמר שצני אדם נהגים על צד האמת והצדק
 כפי חיוב מנמתו ור'ונו יתנך צמנשפט צדק ימס לו השמחה
 כמו שהאמר מפורסס צדרי תורה כלשון צני אדם: לא שיהי'
 ח"ו השתנות צעום הש"י המעורר השמחה כעצב האדם שחס
 יגיע לו דבר אשר הוא שוקק אליו ומחוסר ממנו ממעורר צו
 השמחה: וגזור על אחרים צרויבת צמיהם וכו' וכן אם מלד
 משפטו הצדק גזר נמתס ולהרסם חיה עם ולהחריס עליהם:
 ויספרו ע"י צהסך אז יאמר צצלוון האדם כי השופט כועם
 עליהם

עליהם ושונא אותם ונעצב בהם האף שלא מלך הכעס והשנאה קרה אותם כאלה אצל כך הדיון נפתן והיושר מתייבזו כן נאמר על הש"ך כדי לסדר את הארון והנה החצר השיב תהלה נבר מה ססיים הכוזר צעצועותיו משמחה ועצבות שהם עניינים

ה' ופליאות חפצו: כמו ויירד ה' עתה השיב לו על שאלתו צסי' הקודם מוירד ה' ואמר בחן מן דבריו שזה לא נאמר רק על הכוזר הנזכר ונק' ה' דרך העברה לח שנינים לה' מה שאמר דראשון סי' ז"ט כי המשכן וכל מלאכותיו הראו לו רומניות וזורתם גשמיית כי נהשו מן גשם דק ובהם אילנות הרומניות: ולאחמנו עמידים להוסיף וכו': הוא צמאמר ד' סי' ג':

עליהם ושהאוויר וכל הגופים נפעלים לרצונו ומצטיירים בדבורו כאשר הצטיירו השמים והארץ ונקרא כותב ומדבר וכן מצטיירות מן הגשם הדן הרוחני הנקרא אצלינו רוח הקודש הצוורת הרוחנית הנקראות כבוד ה' ונקרא על דרך העברה ה' בלבד כמו ויירד ה' על הר סיני ואחמנו עתידיים לדוסיף על הענין הודר ביאור כאשר נדבר על החכמות:

ה' אמר הכוזרי אמור שתהי' ניצול מכל המדות עד שלא נתחייב רבוי מדה יצילך ממדת החפץ שאתה מיהם אוהה ל הכוזר והפילוסוף מרחיק אותה ממנו:

ה' אמר החבר כבר קרבנו אל ההצלה אם לא ישעון עלינו ביושר מדהחפץ נאמר לו אתה הפילוסוף מה הדבר אשר שם אצלך השעים הפעולות היוצאים ממנו ית' אהנס החצר מלא ידיו לפרש ענינו על חפץ וכוונה ממש כמו שהוא ענין הכתיבה והדבור ושאר עניני הכסים שכל זה לא יזויר רק בחפץ ורצון ממש וכמדומה לו שלא הועיל כלום בכל תירוטיו מאחר שקושיית החפץ כ"כ גדולה כמו כל הקושיית שנמדות הג' ציוד:

ממנו נדמות דבור חלוצי האנשים המוכנים לקבל דברי קדשו: ונקרא בותב ומדבר כלומר כאשר נתפעל האצן צרלנו לקבל תמונות אומיות או נאמר דרך העברה כמותים צלוצע אלוים וכן כשנשתנה האוויר להשמיע חפץ ה' אל בני אדם נקרא מדבר: וכן מלטיירות מן הגשם הדק הרוחני הנקרא חלוצי רוח הקודש וכו' ר"ל שזה שאנו קורים רוח הקודש הכוונה בזה שיש גשם דק כמו האוויר או האש והענן אשר הוא מלוצו להרומניות השוכן בו כמו שגוף צן אדם מלוצו לנשמתו כן יש גוף יותר דק מלוצו להגורות הנראות לגביאים ולא כדעת המוקרים שיאמרו כי הנביא לא יראה שום ענין רוחני צעינו ממש רק כך דמה לו ציור השכלי אצל נאותה לו דעת המקובלים שהעין והשכל יחדיו ירגשו צלוצות הרומניות הנראה להם ולה' נקרא רוח הקודש שהוא רוח אוירי דק צו יתלוצ ענין קדושת הרומניות: הנקראת כבוד ה' ועל ענין זה נאמר וישכן כבוד ה' על הר סיני והוא התלוצות הרומניות צגסם הדק צברי שיהי' חפצר להשיבו צחוס הרחי' וכמו שנאמר ומראה כבוד ה' בלש אוכלת צראש ההר לעיני צני ישראל וצוה ר"ל צנשמיית הדק הזה יתכן שפיר לשון הנצלת מוקוס ומנועה וירידה כמו שנאמר מנועה אדעתה צלדס כגאבוט נעתק ממקוס למקוס אעפ"י שנשמתו שהיא רומניות לא ואמר צה לשון מנועה כמה שיאמרו המוקרים עכ"ל נאמר צה העתקה מחמת גוף האדם דרך העברה כפי העתק גשם הדק ההוא: ונקרא על דרך העברה וכו' הכוזר הזה נקרא לפעמים דרך קילור ועיניו ה' צלוצ צעבור שגס נרה' מעשה

ו כבר קרבנו אל ההצלה אם לא ישעון עלינו ביושר מדהחפץ נאמר לו אתה הפילוסוף מה הדבר אשר שם אצלך השעים הפעולות היוצאים ממנו ית' אהנס החצר מלא ידיו לפרש ענינו על חפץ וכוונה ממש כמו שהוא ענין הכתיבה והדבור ושאר עניני הכסים שכל זה לא יזויר רק בחפץ ורצון ממש וכמדומה לו שלא הועיל כלום בכל תירוטיו מאחר שקושיית החפץ כ"כ גדולה כמו כל הקושיית שנמדות הג' ציוד: ו כבר קרבנו אל ההצלה לא כמו שעלה על דעתך כי קושיית החפץ סותרת כל היצוים הקודמים ציור המדות אצל כבר אהמנו נתקרבנו להיומנינו נלולי' מן הקושיית אס לא נשאר עלינו רק עיענה זו של החפץ: אתה הפילוסוף וכו' הנה צראש סימן א' ממאמר א' תחילת דברי הפילוסוף הוללת רעה צאומרו איך אכל הנורא רצון ולא שנאה כי הוא נעלה מכל החפצים ולא צ ממש עד שכפר צמידוש העולם ושכל המעשים והפעולות נופלות צעצע או צמקרה והכל נמשך אחר תנועות הגלגלים והכנצים וכבר ציאר לו החצר חידוש העולם צמאמר א' מסי' מ"ד עד סי' ס"ט עד שהודה לו הכתר אך עדיין הי' רופס טענת הפילוסוף מתקשמת צמעי הכוזר צנדון החפץ והרצון צמסצו שעכ"פ כל הענינים הנעשים צעולס השפל נמשכים אחר תנועות הגלגלים צלוצ או צעצע או צמקרה ובאלו יהי' הפילוסוף היה שזכר הכוזר מורה צמידוש העולם ועדיין אינו מודה כי הכל נמשך אחר הרצון: מה הדבר אשר שם אצלו השמים כלומר מאחר שאתה מרחיק החפץ ומאמר שהכל נמשך אחר תנועות השמים והגלגלים הוא נאמר לו והשמים עומס מה הדבר אשר שם אותם על התועלת והאורך הזה כמו היוצא מפעולותיהם וכמו שצמאר והולך וע"כ שצמאמר

כי צדקו ה' נעשו וכמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה צמיים וצדקו וצמייתו סוף ג' הארץ צמיצור זה וכאן תפס הקולור וצדקו כולו: השמים סובבים תמידי. הם שמונה הגלגלים מלמד בגלגל העליון הנקרא בגלגל היומי שמונה התוכניים והם שבעה לשבעה ככני לכת ששם ש"ס ח"ל

כפי זורך ההויה: והתמונות כל נדבא צדאו הש"י על תמונה היותר נכונה שאפשר צקוים מינו מן האצדדים והביקוים וכפי הלדך לו אשר לא ישבע השכל וההתפלל על פליחות תיקונים כדודע לחכמי הטבע:

וגלגל המזלות שזו כל הככבים הקיימים. וכל אלו הגלגלים כל א' פונה לדרכו בתנועתו המיוחדת לו וכולם תנועתם לדר מזרח מלמד הגלגל היומי אשר יתנוטע לדר מזרח ומזרח צמחו כל הגלגלים שצמחו לסבב סבבו אחד סביב הארץ ככל ה"ך שעות: והגלגל העליון הוא הגלגל המשעי הנקרא בגלגל היומי: נוסח הכל. כל הגלגלים סבורים צמחו והוא נוסח ככלל לכל הגופים והבייות שבעולם: ואין מקום לו. כלומר אין לגלגל הזה מקום שום גשם או גוף יהי' סובב איתו.

השמים סובבים תמיד והגלגל העליון נושא הכל ואין מקום לו ואין נטייה בתנועתו וכדור הארץ מרכז עומד באמצעיתו מבלי נטייה ולא סבה. ושם סדר הכל על מה שהוא עליו מהכמות והאיכות והתמונות ולא הוכל להמלט מהודוח בדבר ההוא כילא בראויהדברים את עצמם. ולא קצתם את קצהם. והדבר ההוא שם האויד מצטייר בישיע בעשרת הדברים ושם המכתב מצטייר חומרת בלוחות קרא אותו אתה חפץ או דבור (כ"ח זור) או כאשר חוצה:

ז. אמר הכחרי כבר נתבאר לי סוד המדות ונתגלה (כ"ח ומגלגל) לי הבנת ענין כבוד ה' ומלאכות ה' ושכינה ושהם שמורת גופלים

והי' זה הגלגל שזקן עליו כמו שהוא כל הגופים שבעולם. שאין לך דבר שאין לו מקום אזל הגלגל הזה הוא סובב הכל ואין סובב איתו רק רוח ה' מחזיקו על מלכו כל ימות: ואין נטי' בתנועתו. תנועתו תמיד דרך ישר תמזרח למערב צדו ונטי קוטביו קבועים האחד צדדים והשני צדפון ועל אלו הנקודות סובב והולך עם כל הגלגלים אשר תחתיו סובב אחד שלם סביב ה"ך שעות. והככבים סבגלגל המזלות מתנועעים על ידו סביב הארץ צמחצ שיה תמיד ללפזן או לדרום. והככבים שהם לפנינים ער"מ הם תמיד צדפון צמרחק האחד וכן פדרומיים: וכדור הארץ מרכז עומד באמצעיותו. הארץ אף היא כמין כדור אטום תלוי' ועומת צמלע במרכז שהיא הנקודה האמצעית של העגלה וכל הקוים היואלים השם אל המקיף הם שוים והארץ צעך בגלגלים קטנה מאד כמו נקודת המרכז צעך העגול שאין לו מדה בלל. וכן הארץ אין לה שום שיעור נדבש צעך גיגל המזלות אף כי צעך בגלגל העליון זה סעיף משרשי הקדמונים שאמרו שכל דבר סובב ח"א צהכרח מכלתי דבר קיים סביבו תהי' התנועה וכמ"ס הרמ"ב צמורה ר"פ כ"ד ח"ג וזהו שאמרו כי הארץ צהכרח עומדת קיימת ועלי' סובב הגלגלים: מצלי נטייה אינה נועה ממרכזה כענין שנאמר יסד ארץ על מכוני' כל תמוט עולם ועד: ולא סבה אין לה סובב אפי' על מרכזה וכ"ס שום סובב לטוקוי מדעת האומר שהארץ סובבת כמו שיאמרו האחרונים היום וכבר הימה הדעה הזאת לעולמים זימי קדמי הקדמונים והקדמונים דחו אותה צמתי ידים. וסבב מלשין סבו לין והקימה: ושם סדר הכל וכו' היסודות והלמחים ושאר עניני העולם ומלואו: על מה שהוא עליו. כלומר כפי שהוא נראה ונרגש צמושינו: מהכמות והאיכות. שיעור היסודות וערכם זה אל זה. וכן שיעור כל אחד מהיסודות ככל מורכב: ואיכות היסודות והמורכבים. שבעה הם והיקר והיושג והלחות הכל בסדר ומגלגל

אזל הם כולם נצדאים. ויש מי שצדאם שליחו גשם ולא דמות הגשם אך דחמי נעלה מכל הנצדאים והוא אשר הצין ורחה ומקד לעשות השמים צמחו ולהכין מכל צמחמתו. ויק' ה' זה לולי שכן רעה או גור או חפץ קח לך אחד מלשונות האלו אשר צע"כ תענה נגד צדאית עולם וגלגל הדברים מול טענת החפץ אשר אתה חוץ כלפי מעמד הר סיני צשיעת המדות. וכמיצת הלוחות: והדבר ההוא. הרזון כמו זה: שם האויר מלטייר פקד על האויר להתנועע ולהתרגש כללו יד עליו קול דברים צחומיות ומינות אלו של עשרת הדברים. ככדי שגייער הדברים אל קבל עדת ישראל: ושם המכתב מלטייר חרות צחומות. כמו כן תפצלו אצתי הלוחות ונצקנו חלקים רבים צכני ששום צליור אומיות ומינות של עשרת הדברים חרות צלוחות: קרא אותם חפץ וכו'. ר"ל ששם היות שדאיי אין לתאר כונת הצדאית צלשון צני אדם. אך ש"א לנו לדבר ולתאר אותו צענין אחר לכן אמר לו לא וחפס לך מלה אף תקרא זה חפץ חו דבר ודבור כי הכל שיה צהוראש גשמיות לפי הנגה גסה צלשון צני אדם. ומורה על ענין רוחמי ככלאז לפי עומק עיין האימתי:

ז. אמר הכחרי כבר התבאר לי סוד המדות וכו' היום הזה בבית המחשבה מרמז טענות הנודות שזכרתי צדאם החלק הזה: ונתגלה לי וכו' מתוך גלגול דרדך נתגלה לי הבנת כבוד ה': מה הוא זה שמתה פעמים נאמר עליו צמחצ צתואר גבאי כמו ומראה כבוד ה' כלש אובלת צדאם הכר לעיני צני ישראל. וכן יכבוד ה' נראה צענין חולתם הרבה מה שמורה שכבוד ה' נתפס צדאי אנושית ופגל צמקום מה שאין הדן נותן צדצרים ריחיים אף כי צה"י עמלו: ומלכות ה' שלוחי ה' הנק"ים מלכאים ונמלא צמחצוים אף שהיו נראים לצני אדם וצ"ש צמחצוים הכמוצים שהיו רואין אותם צדאי גשמית צעינים ממש כמו המלך שראתה הגר שפחת שרה וכמו המלך שראו

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד קח

אחר שקיימתו * וסבתו נודע לחכמי הלאומים שהוא מזד שגלוני השמש נכפלים מן האדום העצים העולים מן הארץ ומחזרים להאיר על הארץ וכבר נתבאר לחכמי המראות שאם יגיעו גלוני שמש על חיה דבר מקשיי בזמן שאינם יכולים לעבור דרך שם הם חוזרים ונכפלים ומשם כמו

שמש יסלך אדם ארץ כותל נכח הוא חוזר כנגדו כך יעשו גלוני השמש * וכמו שזכרתי על ארץ הכו' הוא חוזר תמיד על זיות שוב ר"ל שאם יגיע אל הכותל על זיות נכדת כך הוא חוזר על אותו קו ממש אינו נועה אנה ואנה * ואם יגיע אל הכותל צעוקים מה יוגעה צנפילתו חיה זיות עקומה ר"ל זיות לרה כך הוא חוזר צחותו הזיות אל הכד שנגדו ד"מ אם נרק מזד דרוס

חוזר על אותו זיות לזד לטון וכל זה נתבאר בלמוד"ות * ומשם זה גם גלוני השמש הצאים צעוקים ממחת הארץ מזד חוזר ומכים נאדים הם חוזרים ונכפלים כלפי מערב ויורדים למטה לארץ * וכן צערו חוזר שקיעת השמש וכבר צארו כל הענין צספר ארצות השמים צפ"ח מאחר צ': וזים המעונן * ר"ל שגם זיום המעונן גלוני השמש משתזרים צענן שמתחיהם ונקבלים צארו כמו שיעשה הזכוכית הנקרא צדען גלאו צל"א ומחממים האויר יומר וכמו שאמר חו"ל צפסמים יומא דעיצא כולא שמשא ומסיבה זו העצים נראים לפעמים מאדומים ומאירים: כי האור ניזון מן השמש * השכל יודע שהאור הזה סיבתו השמש אע"פ שאין העין רואה השמש שהיא נסתרת: ובאמר שהאור והניזון מעלם השמש וכו' נראה שר"ל ע"י דעות הקדמונים שהיו חומרים שאין שום אור וחום צמש צענע וכמו שאמר הרצל"ע צפרשת כי משא צפסוק לא מוכל לראות את פני ז"ל ואל תעלה על לך כי יש חום צמש וקור צלננה חלילה חלילה כי הצדיות העליונות נכבדות הן עכ"ל * וכבר נודע דעתם שאמרו שהחום והאור הוא צמש מזד המקרה צעבור שיש לגלוני כח הדומה וזהם דומים יסוד האש שמתחיהם למטה לארץ ויסוד האש הוא המאיר והמחמם צענעם: אך הגופות הנפעלות ר"ל האדום והעננים התקבלים הפעולה: צנכחם כשיהיו נכח גלוני השמש הם מוקצים חלקי האש מה שדמו גלוני השמש ומאירים אותן האדום ומשם נכפלים חלקי האש ויורדים למטה להאיר האויר:

ה אומר החבר כן הכבוד ניצוץ אור אלדי מועיל אצל עמו ובארצו: ש אמר

חוזר ית': על דברים נראים אלל הציאים * הם ענינים צראם ה"ו כדי להראות כבודו על יד אל הציאים * ולא נמכוון צזה אל הציאים צלנד כי מלאנו שראו מלאך ה' מי שאינם נציאים כמו הגר ומנוח וגדעון וכן ה' העמוד ענן והאש האוכלת נראת לכל בני ישראל * אלל הכונה שראתם לאותן שגייע על ידס מעולת עולם הנוגע לכלל ורציו ועל העיקר והרוב ה' זה צנציאים שכל עיקר צנצחתם הימה לישר הכלל וההמוון * וכן הגר שראתה המלאך לקיים צנה ישמעאל להאית ממנו אומה גדולה מאד וכן מנוח הוליד צצצורת המלאך כפי מה שזוה צנהנבמו את שמשון המושיע כלל עדת בני ישראל * וכן גדעון ענינו מוזאר שזא המלאך אליו להושיע את ישראל מיד לחייהם: עמוד ענן * וה' הולך לפניכם צעמוד ענן יומם * ובאמר כי ענן ה' על המצכן יומם ואש מהי' לילה צו לעינו כל צית ישראל לכל מפעיהם: ואש אוכלת * זה שאמר ומראה כבוד ה' כאש אוכלת וכו' לעינו כל ישראל: ועצ כמ"ש הנה אנכי צא אליך צנע הענן: ואש נוגה ציחוקאל סימן ה' וארץ כעין משמל ונז' ראייתי כמראה אש ונוגה לו סיני כמראה הקשת אשר יהי' צענן ציום הגשם כן מראה הנוגה סיני הוא מראה דמות כבוד ה' ואראה ואפול על פני * אשר כל אלו היו גופות גשמיים דקים אשר שכן עליו חפץ ה' והפעלתו צנדי שראו הציאים או זולתם מאשר יצאה ה' לישר הכלל וכס רואים צצציהם ממש צצידוף ההספעה שעל שכלו שלפי חוזק השכל יתחזק חוש הראות כל זמן שאין חסרון צכלי הראי' וזה ענין ענני * ולפיכך אע"פ שהמראה הימה ע"י גשם דק עכ"ז לא יכלו לראות אותם רק הציאים * וזולתם מאשר צמרים הם: ואשר נאמר וכו' כדי להצביר ענן שפע הראוני התלטייר צנשמיים דקים נשא משלו מן השמש ור"ל כמו שנאמר על האור וכו': עלהאור צצוקר וצערב * הוא צעת שהשמש נסתרת מעינינו תחת הארץ ואנו עכ"ז רואין אור שופע מאיר מזד המחזה צצוקר חיה זמן קודם עלות השמש וכן צערב

שראו מנוח וגדעון זן וואש כנזר צשופטים (סי' י"ג) שכל אלו לא היו נציאים ולא יתכן דרך המחקרים אשר ילמדו לפי דרכם צניאל צזה שהי' צמראה הנצויה ולפי מה שהצדיר המזר ציסוד דק המורגש לעין הדבר מיוצ: וצנייה * ענין שכינה הנאמר צנחמיוס כמו וסכנתי צנחמס (שמות כ"ה) וסכנתי צנחך צני ישראל (סס כ"ט) והרבה כאלו צמקרה וכן וה' ככן צניון (יואל ד') וזה מראה כאלו חו"י הצורא נפתס צמקיס ולו מקרי הגשמיית צנחמיר עליו שכן צמקוס פלוני והלא כל העולמות לא יכלכלויל וצדך העצרה אור חו"ל הקצ"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו: וססה שמות * כבוד ה' * ומלאך ה' * וסכנית ה' הכל לא נחמר על עולם

נשלים על דברים נראים אצל הנביאים כמו שאמר (י"ח שנחמר או שנחמד) עמוד ענן ואש אוכלת ועב וערפל ואש ונוגה ואשר נאמר על האור כבוקר ובערב וכיום המעונן כי האור ניצוץ מן השמש אעפ"י שהיא נסתרת ונאמר שהאור והניצוץ מעצם השמש ואינו כן אך הגופות הנפעלות (י"ח הט נפעלות) בנכחם ויאורו בהם:

ה אומר החבר כן הכבוד ניצוץ אור אלדי מועיל אצל עמו ובארצו: ש אמר

חוזר על אותו זיות לזד לטון וכל זה נתבאר בלמוד"ות * ומשם זה גם גלוני השמש הצאים צעוקים ממחת הארץ מזד חוזר ומכים נאדים הם חוזרים ונכפלים כלפי מערב ויורדים למטה לארץ * וכן צערו חוזר שקיעת השמש וכבר צארו כל הענין צספר ארצות השמים צפ"ח מאחר צ': וזים המעונן * ר"ל שגם זיום המעונן גלוני השמש משתזרים צענן שמתחיהם ונקבלים צארו כמו שיעשה הזכוכית הנקרא צדען גלאו צל"א ומחממים האויר יומר וכמו שאמר חו"ל צפסמים יומא דעיצא כולא שמשא ומסיבה זו העצים נראים לפעמים מאדומים ומאירים: כי האור ניזון מן השמש * השכל יודע שהאור הזה סיבתו השמש אע"פ שאין העין רואה השמש שהיא נסתרת: ובאמר שהאור והניזון מעלם השמש וכו' נראה שר"ל ע"י דעות הקדמונים שהיו חומרים שאין שום אור וחום צמש צענע וכמו שאמר הרצל"ע צפרשת כי משא צפסוק לא מוכל לראות את פני ז"ל ואל תעלה על לך כי יש חום צמש וקור צלננה חלילה חלילה כי הצדיות העליונות נכבדות הן עכ"ל * וכבר נודע דעתם שאמרו שהחום והאור הוא צמש מזד המקרה צעבור שיש לגלוני כח הדומה וזהם דומים יסוד האש שמתחיהם למטה לארץ ויסוד האש הוא המאיר והמחמם צענעם: אך הגופות הנפעלות ר"ל האדום והעננים התקבלים הפעולה: צנכחם כשיהיו נכח גלוני השמש הם מוקצים חלקי האש מה שדמו גלוני השמש ומאירים אותן האדום ומשם נכפלים חלקי האש ויורדים למטה להאיר האויר:

ה אומר החבר כן * אמת הדבר שאמרת כי כבוד ה' הוא צדעיון ניזון השמש הפועל צצוקר העב כן ניזון אור חלקי צנשמים דקים * מועיל אלל עמו וצארו ר"ל אינו מועיל רק לזרע ישראל וצארו ישראל וצצידוף השני התנאים אלו יתכנו הדברים שאמרת:

ע מאמרך • מה שאתה לומר : כצד התבאר לי • כבר הבינתי
 זה ממה שהסדרת לי כי זרע ישראל הם הסגולה
 מצני חסד אשר צדק צדק שפע אליו והוא צדיק כ"ח עד
 סוף ס"ח ממאמר ראשון : קשה לקבלו • הדבר אינו מונן

יב בן הרכס הזה • כלומר כן הדבר הזה דומה להר שלכם
 הידוע לכם שמליה צמחו מזרח הפרי שהוא הבפץ
 והגפני' הנטועי' זו הם מזרח הגפנים שבעולם ד"מ : חלל
 לא היו נוטעים זו הגפנים וכו' ר"ל עם היות שההר

מה ענין לחרן מארצות שת"י
 יותר קרובה לקבלת אור ה'
 משאר ארצות הלא כולם ממומר
 אחד קורנו מה לי הכא
 מהלי התם :

ט אמר הכוזרי מאמרך אצל עמו כבר התבאר לי
 אבל מאמרך ובארצו
 קשה לקבלו :

י אמר החבר אל יקשה בעיניך שתתחד ארץ
 בדבר מכל הארצות ואחה רואה
 מקום שתצליח בו צמח מבליתי צמח ומוצא מבלעדי
 מוצא והיה מבלעדי ה' ומתייחדים יושביו בצורות
 ומדות מבלעדי זולתם ובמצוע המוג תהי' שלימות
 הנפש וחסרונה :

יא אמר הכוזרי אינני שומע עם השוכנים
 בארץ ישראל יתרון על שאר
 אנשי העולם :

יב אמר החבר כן הרכס זה שאחס אומיים
 שמצליח בו הכרם אלו לא
 היו נוטעים בו הגפנים ויבדים היצבורה הראוי'
 להם לא ה' עושה ענבים • והמעלה המיוחדת
 הראשונה היא לעם שהיא סגולה ולב כאשר
 זכרתי ויש לארץ עור בזה עם הזעשים והחורות
 החליות כה אשר הם כעבודה לזכרם אבל לא יתכן
 לסגולה הזאת להגיע אל הענין האלקי מבלעדי
 המקום

הוא קרן צן שמן ומקום דשן
 לגפנים • אלו לא היה' נוטעים
 זו הגפנים לא יוכר זו שום
 דשנות ושמות להיותו נעזב
 משום • ואף אלו ינטעו
 זו שאר מיני חלנות אולי לא
 יצליחו זו כלל ויהי' יותר
 גרועים משאלו היו נוטעים
 אותם צארן זולמו כי הבר
 הזה לא יוסיף מת • כמו
 רק לגפנים צלצד : ועודדים
 היצבורה הראוי' וכו' לא
 סוף דבר נטיעת הגפנים
 צלצד • חלל עוד הדבר מלוי
 צהעצודה הרבייה להם כי
 כמו שלהם יתרון על
 כל פרי העץ כן עצודתם
 יתרה על כולם וצהעדר
 העצודה יעדרו הענבים זון
 הגפנים : והמעלה המיוחדת
 הראשונה היא לעם שהיא
 סגולה • ר"ל העם שהיא
 סגולה הם צדמיון הבטן שזו
 הפרי הנצמד מכל הקירות
 וכענין שנאמר גפן ממלרים
 מטעי מגרש גויס ומטעיה
 וגו' ועיקר הללחת העם
 הזה הוא צהר ציון ירכתי

צפון וצבלל ארץ ישראל • ומעתה אין תימה מה שלא נראה
 לעם השוכנים צארן ישראל שום יתרון כי כן אלו היו
 נוטעים צהר שמן שאחס אומיים שאר חלנות או שלא היו
 עוצדים אותם עצודה הראוי להם צודחי שלא יהי' להם
 יתרון גם כן מאחר שלא הוכן רק לגפנים : ויש לחרן עוד
 צזה עם המעשים והמדות וכו' ושמה תאמר הלא אחס
 היום ג"כ שוכנים צארצכס הזאת שהיא ארץ ישראל ואיה
 איפוא הצלחתם לזה השיצ שכל הכבוד הזה אינו מלוי
 צארן צלצד רק צצירוף העצודה ולא יהי' רק צצוק שאפשר
 לעזור ההללחה הזאת צעצודת ה' וצמלות המיוחדות לחרן
 הזאת כמו הקרצנות ושאר מלות התלויות צארן וצהעדר
 המלות מעדר ההללחה הזאת כמו צהעדר עצרת הכרם
 שלא יצליחו פירותיו : חלל לא יתכן לסגולה הזאת • כלומר
 זה שאמרתי שההללחה מלוי' צצרך היא שאפי' צקיום העצודות
 חע"פי שיראש הם יחסולה ע"כ לא יוכלו להגיע אל
 ענין אלקי צארן לא להם אפי' אלו קיימו כל המלות כמו
 שלא יצליחו הגפנים צצרך החרת אפי' יהי' עוצדים צהס כל
 העצודות הראויות לו : צצנעדי המקום צצולת המקום :

המתכות שהם צצצן הארץ שאינו מפורסם כ"כ • ואח"ז ומית
 יער שפירסומו יותר מעט מן הדומם • ואח"ז מן מרות
 יושגי הארץ שלא צודע רק למכירי המדות : וצמצוע המוג
 וכו' צצמצעות המוג יהי' שלמות הנפש כי א"ח שנתוח
 הנפש השלמה על מוג חסר ועוד דבר על זה הצצר צמאמר
 ה' סימן י"ג • וא"כ איננו רחוק שיתלא צארן אחת יותר
 שלמות הנפש ממה שיתלא צארן אחרת • ומאחר ששפע
 אליו לא תבוא רק על נפש שלימה ודחי שגם צזה גורם
 הצבל הצרחת :

יג אינני שומע וכו' לא שמעתי מעולם מעוזרי דרך
 ולוחמי קהות דמוקות : עם השוכנים צארן
 ישראל וכו' • הן לו יהי' כדצריך שכן אפשר ויכול להיות
 יתרון לחרן מן הארצות • אחס עדיין לא הצלת דצריך
 צזה כי אל המקום אשר כוננת פונה אליו שהוא ח"י •
 הרי החוש מכחיש ההלעה שהלעת ואחרת שהשפע מלוי
 צשלימות הנפש • ואיה שלימות אנו מולאים צאנשי ארץ
 ישראל יותר מאשר ארצות כי לא שומעתי מעולם מי שספר
 ייתרון צני ארץ ישראל על שאר אנשי העולם :

יג ואיך הוא זה? כלומר איך יתכן כלל זה שאמרת שלא ידבק שפע אלדי רק בצרף ישראל: מאדם הראשון שנתנא שדבר ה' עמו כר"ש וילו ה' על האדם והנה לא ה' בצרף ישראל כי מקום בן עזן אינו בצרף ישראל לסנרת הנזר וכן משה התנבא בתלמים ויחזקאל צבצל על נהר כנר: וירמי' בתלמי' התנבא בתחמתם: כנזכר בירמי' סי' מ"ג:

יד כי אס צה' בתוך ארץ ישראל: או בעצורה אס נמלא מי שהתנבא בחזון לארץ הנה לא התנב' רק מסיבת ח"י ומחמתם: הנה נתנבא הצדקס כדי שיעצור צה' הנביא הראשונה שהגיע אל הצדקס והוא ערוני צבור כשנים והיא לך מארץ היםה כדי שיעצור בצרף ישראל וכמ"ש אל הארץ אשר ארץ וכן משה היםה עיקר נבואתו להעלות בני ישראל מארץ מצרים אל האדמה אשר נשבעה' לאבותם ועדיין יש לשאול צה' הכל עכ"פ צמאל הכרס הידוע שמתלים הגפנים שנס' י"צ אינו דומה לזה כי מאחר שהיו צה"ל מה יושיענו זה שהתנבאו צבגלה הלל הגפן לא ילית רק -

דוקא צכרס הידוע לא צבעורו אלא שנאמר ג' סי' ס"ה הוסיף החצר עוד ציאור צה' צאמורו סס ז"ל הנבואה המימיה צאנטי צית שני צרבעים שנה מציאוקים הנבעורים צנה השכינה שיהיה צצית ראשון הנבואה הנקנית כסתלקה צהסתלק השכינה ולא היו מקוים לה אלא צעת מופלא ובעצור כח גדול כמו הצדקס משה ותיטי שחננו מקוים וחליהו והדומים להם אשר הם צעלמס מעון לשכינה וציהמלאס וקנו הנמלאים מדרגות הנבואה עכ"ל. נראה מדבריו שצציוס גדולים כמו אלו חין מן הטימה שיגיעו אל נבואתם צארץ אחרת מאחר שהם עלמס כמו ההר המלליה הכרס וכמו שאמר שהם מעון לשכינה: ויחזקאל ודניאל מפניה ר"ל מחמתה וצצצילה התנבאו על שצו ישראל על אדמתם. גס התנבא יחזקאל על פורעניות הרשעים המתמאים את הכרץ צאשמותיה: וכן דניאל התנבא על חורבן צית של וקיצין גלוית יעתיד - ואע"ג שצפ"ק דמגילה אמרו על פסוק וראיתי חני דניאל את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו וגו' (הס חני זכרי' ומלאכי) אינבו עדיפי מיני' וכו' אינבו עדיפי מיני' דאינבו נביאים ואינבו צציו שמשע דדניאל לא ה' נביא ככר ציאר רש"י ז"ל סס וז"ל אינבו נבייה שרי נתנבאו לישראל צצציות של הק"ב והוא לא נשתלח לישראל לשם נביאות עכ"ל ופ"י אף דניאל נביא ה' צצציות שריית שכינה עליו: וכבר היו נענאים צצית ראשון וכו' עוד טעמס שני לנבואת

המקום הזה כאשר לא יתכן שיצליח הכרס בבלעדי ההו הזה:

יג אמר הכוזרי ואיך הוא זה וכבר נכאו מאדם הראשון ועד משה בארץ אחרת אברהם באור כשדים ואח"כ יחזקאל ודניאל בכבל. וירמיה במצרים:

יד אמר החבר כל מי שנתנבא לא נתנבא כי אם בה או בעבורה. הנה

נתנבא אברהם כדי שיעבור בה. ויחזקאל ודניאל מפניה וכבר היו נמצאים בבית ראשון וראו בו השכינה אשר בהמצאה היה מגיע לנבואה כל המוכן לה מהסגולה: אבל אדם היא היתה אדמתו ובה מת כאשר קבלנו כי במערה ארבעה זוגות אדם וחיה. אברהם ושרה. יצחק ורבקה. יעקב ולאה. והיא הארץ הנקראת לפני ה' הנאמר עלי' חסיד עיני ה' אלדיך בה ועלי' נפלה הקנאה והחמדה בין הכל וקין בתחלה כשרצו לדעת איזה מהם הרצוי

יחזקאל צה"ל שהוא מיני שהיו קודם הגלות צארץ ישראל והוכנו אז לנבואה דומה לזה אמרו מו"ל הוצא צילקיש ריש יחזקאל שהקטו סס אף הגיעה הנבואה ליחזקאל צצצל. ואחר מן התירוטים שהצינו הוסיף ה' הים דבר ה' אל יחזקאל

צן צווי הכהן צארץ כשדים על נהר כנר. ה' שדכר עמו צארץ. ה' שדכר עמו צה"ל עכ"כ ובעל קול יהודה הביא צסס מו"ל צה"ל מאי ה' שכבר ה': אלל אדם מה שהתנבא אדם הראשון אף שהיה הנבואה לא צצציל ארץ ישראל: היא הימה אדמתו סס נולד אדה"ר והוסס צגן עזן כי צה"י שער השמים ודרך סס הנשמות עולות לבן עזן ומעמה הדין נותן לפי הסדרש צה"ל נולד ויש לו סיוע מפרקי דר"א שהציא בעל קול יהודא ז"ל ויגרש את האדם ילא אדם ויש לו מוזן לבן עזן צהר המוריה ששערי גן עזן סמוך לכה המוריה ומסס לקחו ולסס המוריו שנאמר לעצור את האדמה אשר לוקח משס עכ"כ: וסס מת' הציא ראי' לצה' שאמר צה"י נולד אדה"ר שמהאר שסס מת מסת'.

צאותה ארץ נולד אעפ"י שגרשו הקצ"ה מגן עין לא מלאנו עם זה שה"ך לארץ אחרת רק כאמר סס וישן מקדם לבן עזן: כאשר קבלנו מדברי מו"ל צענין מערת המכפלה צצצא צתרא פרק הספינה שאמר סס שאדה"ר קבור סס וכבר נודע כי מערת המכפלה היא צצצרון שהיו ח"י: הנקראת לפני ה' הנה נאמר צקין ארור חמה מן האדמה וגו' נע ונד תהי' צארץ ונאמר ויחמר קין הן גרשת אותי מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד צארץ והי' כל מולאי יהרגני וצנשמעות הכתוב שהק"ב גרשו לקין מארץ ישראל וע"י אחר הן גרשת אותי מעל פני האדמה ר"ל מח"י שסס נדצקה השגת ה' ונבואתו ציור מכל הארצות והיינו ומפניך אסתר. וציצאור יומר כתוב אח"י וילא קין מלפני ה' ויש צארץ נוד והיינו שפנה מארץ ישראל והיא הנקראת לפני ה' וכן ציונה ויקס יונה לצרות מרשעה מלפני ה': ועלי' נפלה הכנאה והחמדה צין הכל וקין בתמלה. הנה קין צמר לו לנחלה את הארץ כענין שנאמר וקין ה' עובד האדמה וחרמיק את אחיו הכל ממנה להיות רועה לאן: כשרלו לדעת חיזה מהס הרצוי וכו' מי הוא הקדוש צצציות אשר צו יצחר ה' לקח לו לסגולה צצקים אדם ואחיו יח' טפל צו בקליפה וצלו לצחון זה צצצמתם אשר הביאו להקריב לפני ה'. וכמו שאמר משה לקרח צמת עשו קחו לכם מחמות ושימו צהס קטורת וגו' ונאמר והי' הטיס אשר יצחר צ

ה' הוא הקדוש : ולנו כלומר עיקר האדם וסגולתו : ויהי' זולמו כקליפה ר"ל כי אי אפשר שיהיו גם שניהם מן הסגולה כמו שאי אפשר שתהא הפרי נלי קליפה וכן ה' גזר טבע המלאכות והחומר נחכמת ה"י גם ציון האקסיוס מאדם עד

יעקב היו מעט מן האקסיוס כלל ופרי והשאר להם כקליפה פד שגזרן החומר לגמרי עיניקב ואילן (ובציאור יותר רחב הוא מצוהר לחכמי הקבלה) : ואירע מה שאירע מהריגתו : וצעזור זה הרג קין את הצל אחיו נחשטו שאו אך לו המלוכה וישל לצדו נקרב הארץ : ונשארם המלכות עריות : לא הלוימה מחשבת קין : כי עכ"ז הוא גורם מן הארץ ונשארם מלכות א"י צלי יורש עזר עד שגורל שם : נע ונד צארן ר"ל צלל העולם מלמד א"י אשר גורם חסד : פ"א מלפני ה' לא צרח וכו' לנ"א החצר חזר וזכר אלו כתיבות לפני ה' כדי לפרש שלא צרח אלא ממקום הנצוה : ויש להקשות צוה הלא למי מה שאמר החצר שמי שהי' כבר צא"י יתכן שימצא אח"ז אף צח"ל א"כ מה המלטה השג יונה צמה שצרח למן לארץ כדי שלא יתנצח שם :

וצקול יהודה השיג שאוני המונע צנזוחו של יונה הוא היותה מנעת לעיני אומה אחרת : ואפשר לומר שלזה צרח יונה מארץ ישראל כדי שלא יענש מהרה על מה שכונס נצוחו שמאמר ש"י מקום הנצוה העונש לשצדים מניע יותר מהרה ממה שמניע : צשאר ארצות כמ"ש ולא תקיא אמתם הארץ וגו' כאשר קאה את הגוי הזה : והשיג אותו האלקים אליו : כי נאמר ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אל היצפה וצמשמות הלטן שהקיא אותו הדג אל פתל יפו סירד חסד שכוא א"י וכן משמע צמכילתא שהציא הילקוט ריש יונה שהמשיל שם ענין יונה לכהן שהיה לו עזר וצרח ממנו לצית הקצרות : אמר הכהן יש לי שלוחים כיוולא צך לשלוח חרין ולהצידך משם אמר הק"צ יש לי שלוחים וכו' : ונצא צה כמ"ש ויהי דבר ה' אל יונה שנית : וכאשר נולד שם צדמות הדט : כלומר שם צמר צו ה' לסגולתו והוא היו הקדוש מרחם והיה צדמות אדם ר"ל צמדרגת נשמתו וע"ז נאמר ויולד צדמותו כללמו ככוא ה' זרע קיים צמקום אדם פש"כ הצל מאמר שכתרג וקין נדחה ממחילתו : מדרגה למטה מן עזן וכוה ע"ד שאמר חז"ל על פסוק חין זה כי אם צית אחרים וזה כער השמים : שצית המקדש שלמעט מכון נגבר צית . בעקדש שלמעלה והיוני שלארץ ישראל התיחסות

הרצוי להיות במקום אים וסגולתו ולכו לנחול את הארץ ולהדבק בענין האלקי ויהיה זולתו כקליפה : ואירע מה שאירע מהריגת הבל ונשאר קין ערירי (נ"א ונשארם המלכות עריות) ונאמר ויצא קין מלפני ה' שיצא סגורש מהארץ הזאת שבה היו והי' נע ונד בארץ וכן נאמר ביונה ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה' (נ"א מלמטיה) לא כרח כי אם ממקום הנבואה והשיב אותו האלקים ליה ממעי הדנה ונבא בה' וכאשר נולד שח בדמות אדם כמו שאמר ויולד בדמותו צללמו ה' במקום הבל : כמו שאמר כי שח לי אדים זרע אחר תחת הבל והי' ראוי שיקרא בן אקים כאדם וזכה לארץ ההיא שהיא מדרגה למטה מן עזן ועל"י נתקנאו יצחק וישמעאל (נ"א וסי' יצחק עסקו צלג וסגולה) ונדחה ישמעאל כקליפה אע"פי שנאמר בו הנדה ברכתי אותו והפרתי אותו וגו' בטובה העולמית ונאמר ליצחק (נ"א חייני וחשכר לתקנו צילחה) אה"כ ואת בריתי אקים את יצחק ורצה לומר הדבקו בענין האלקי והטובה בעולם הבא ואין לי ישמעאל ברית ולא לפרסי ואם הצליחו ועל הארץ הזאת נפלה הקנאה

ושייכות עם מקום עליות הנשמות למעלה בנן פדיון ומה שאמר מדרגה למטה הוא צלשון גזמח ור"ל שרך שם עלי' לנן עזן : ונדחה ישמעאל זה שנאמר גרש את האמה הזאת וזאת צנה כי לא יורש צן האמה הזאת עם צני עם יצחק

ובל עיקר הירושה ר"ל ירושת הארץ שממדה שרה שירש יצחק ויגורש ישמעאל ועלי' צוה ה' כל אשר נאמר תליך שרה שמע צקולה : כי צילחק יקרא לך זרע וצדואי כל המרדה הזאת שממדה שרה ואשר נזקק ה"י לצוות ע"ז לאצדדים ושיאמר לו כי צילחק יקרא לך זרע לא ה' עזור קניני ממון ונכסים עוה"ז מעסקי שהניח אחריו אצדדים שירש יצחק לצדו כי יד ה' לא מקלס לצרך את יצחק מזולת ירושת אציו : אצל כל זה נאמר כלפי ירושת הארץ : אע"פי שנאמר הנה צדכתי אותו וגו' הציא רשוי' שלא נפלה הקנאה ציניפס צלל עזון מעות שגזר אחריו אצדדים ולא ע"ז צוה ה' אצדדים שרש יצחק לצדו : שהרי ה' צירד את ישמעאל צממון : צצוזה העולמית צעניני העולם הזה : ונאמר ליצחק כלומר צצניל יצחק : כמו ואמר פרעה

לצני ישראל נצוכים הם וכו' והלמד ליצחק נקרא למ"ד צצניל וכן אמר לו אחי הוא (פ' וירא) ור"ל נאמר לאצדדים על יצחק והי"א שרצה לתקן זה איני יודע מה דחקו צזה : ונאמר ליצחק אחריו בן ואש צדיתי אקים את יצחק הנה צמשמע שנאמר ולישמעאל שמעתיק הנה צדכתי אותו והפריתי אותו והצדיתי אותו צמאד מאד א"כ ואת צדיתי אקים את יצחק על שום מה נאמר לו חס צצוזה עולם הזה חין למעלה ממה שצמצרך ישמעאל שנאמר צו צמאד מאד וע"כ לרין שנאמר שזה הצדית היינו עוצת עולם הצא וצזה הובדל יצחק מישמעאל הובדל עמיו משא"כ קנין עולם הזה שאינו רק הובדל מקרי : ולא הצליתו אע"פי שהם מלליתים צזה העולם : צצבורה וצצדכה שאמר עשו את צבורתי לקח וצמה לקח את צדכתי שזה שקה יעקב את הצבורה כדי שהי' לו הארץ לצדו וצמה עשו כמו שהענין נקוב צצני מלכים כאותה שנאמר את המלוכה נתן ליהורם כי הוא הצבור וכן צארך ישראל מלוי מלכות שלמעלה : (כצ נודע לתקוצלים שא"ל צסוד מלכות) וכלפי שכפר עשו צצשארת הכפש (כענין שאמר חז"ל כפר עשו צצחייית המתים) אמר ליעקב כניי הולך למות ולמה זה לי צצורה : כצבור שטס כל זה שקה הצבורה שהוא יסלות עליו צעולם הזה רק אחר שרה שקצל יעקב הצדכות ואמר לו יצחק שצזול לא

שעזב לא יוכל להתבדך מאמר שיעקב לקח זרעו ושם צעולם
הוא לקח זרעו ע"ז התחיל להתרעם ולומר מאמר שבזרעו
לקח וטובת עולם הוא צמר לו לנחלה ועתה לקח את זרעו
וגם מעלות העולם הזה לא הניח ידו שגדלה שם זרעים
סומרים זה את זה: עד

שגדלה עשו מירושם הארץ
כמ"ט ויקח עשו את נשיו
ואת בניו וגו' כי ה' רבושם
רצ וגו' וילך אל ארץ מפני
יעקב אחיו: עס חזקתו
וכו' כי ודאי לעשו היתה
זרוע עם גבורה לגרש את
יעקב והוא אל יבנה מקומו
וכמ"ט זבנו אל אחיך אל
עשו והנה גם הוא הולך

לקרואו וזרעו מאות איש עמו ויירא יעקב וגו'
הרי שאנולי שמחת ה' היתה זאת שיעקב יסאך צאריך ישראל
למה הלך עשו מכינו הלא אם לכת אחיך הוא ויעקב מפני
הלישתו ה' לדחותו מפניו: ונצוהת ירמי' צמלרים הוא
תמנחם כמ"ט ויהי דבר ה' אל ירמיהו צתמנחם (ירמי' מ"ב):
זה וצבועים שש כי חלק מן מזרים לא"י ימשו וכמו שכתב
להדיו צמאמר רביעי סו' ג' שהוא מקום נצוהת ו"ל שהוא
חזר שם את גבול מים סוף עד ים פלשתיים ויבנסו צו
מדבר סיני ופארן ושעיר גם מזרים כי למקום הוא מעלה
עכ"ל והנה צבועים סו' י"ג זאת הארץ הנשחרת לפני
מן השימור אשר על פני מזרים ויגד גבול עקרון לפני
לכנעני תחשב ופירש"י ז"ל השימור הוא הנילוס למדנו שלא
כנס יהושע צחיו כל מרר הדרומי. אלא ממדבר לין עד
הנילוס הוא תחום עזה וצ"ל על פסוק מקדש צרבע עד
עזה פירש"י ז"ל שלא כנס יהושע כל מרר הדרומי לנד מערב
וכשאר מנצה עד הים וברז נודע שמזרים דרומית מערבית
לא"י ונאמר מעמה כי חלק ממזרים יש השייכת לארץ ישראל
ודומה לזה צמדש על פסוק ויקח יהושע את כל הארץ הזאת
ההר ואת כל הנגב ואת כל ארץ הגושן (יהושע י"א) עזה הוא
גושן מזרים והיא מוצלעת בחלקו של יהודה כמו שאמר ויעל
לקראת אחיו נושם חלמד שהוא צעלו' כלפי א"י וצוכות שהלך
ויהודא צשליחות אחיו להורית לפניו זכה שיהי' לחלקו ארץ
גשן שהוא עונה ע"כ כי ודאי שא"ל להלמה לכוונת המד
שמהא ארץ מזרים כולה צמוך א"י שהי אסור לדור צמלרים
כמו שנאמר לא מוסיק לראותם וא"י הרי אמרו כל ההולך
ד"ל צא"י מוצעת שהוא צן עולם הצא. ואיך שיהי' דברי רש"י
הנ"ל נפלאים ממני צמ"ט שלא בגש יהושע כל מרר דרומי
רק עד הנילוס הוא תחום עזה ונשאר מעזה עד הים. הלא
הנילוס הוא יותר מערבי מן הים מלמד הנראה צמוש צמפת
הארץ הוא גמרר ערוכה צביטין (דף ח') שש תיארו גבול
מערבי של א"י שהוא מרודי ארנון (דהיינו הר החר) צצמקצוע
צפונית מערבית עד נחל מזרים. דהיינו הנילוס והנסין צמים
הגבול חנו רואים כאלו חנו מותח מהר ההר עד נחל מזרים
ועוד שהרי צבולות א"י צפ' מסעי נאמר והי' תולדותיו
כמו מזרים ופירש"י ז"ל שם צעלמו שהנילוס הוא גבול

הקנאה בין יעקב ועשו בכורה ובכורה עד שנודחה
עשו עם חזקתו לפני יעקב עם הולשתו ונבואת
ירמיהו בצעורים בה ובעבורה וכן נבואת משה
ואהרן ומרים בפארן. (ג"ל חיינו) כי סיני ופארן
מגבול ארץ כנען מפני שהם מן (נ"ח י"ז) ים סוף
כמו שאמר יחברך ושתי את גבולך מים סוף ועד
ים פלשתיים וממדבר עד הגדה ומדבר הוא מדבר
פארן

מערבי ומאחר שכנס עד הנילוס מה נשאר עוד צמד
הדרומי לנד מערב. ואולם המד צמוך יסודו על
פסוק ושתי את גבולך מים סוף ועד ים פלשתיים וממדבר
עד הנהר. והנה צמפת הארץ נמלא שים סוף הולך
צאלנסון אל קרן מזרחית

דרומית צלופן שהתשלמו
צלפון צרוח כמו שלשים
מעלות מן המסיה והולך כלפי
דרום עד צמוך י"ד מעלות
מן המסיה. וצאורך מן כ'
מעלות עד ס"ה מעלות ונופל
צחקינים צמקום הנקרא מזרי
ארציקים וחולם הים

הגדול הנקרא ים פלשתיים
כל רחבו וקליטו הוא נגד
א"י והוא גבולו ורוחב הים נגד חורף א"י ורצועה יוגלת מארץ
ישראל ונצלעת צמוך ארץ מזרים דרומית מערבית צמוך ים
הגדול הדרומי והים הגדול רחבו וקלטו משפע ויודד מצפון
לדרום ולמערב צלופן שקליטו הדרומי צאורך ממערב כי הסכימו
לחשוב הארץ מקלם מערב כ"ג מעלות והקלם הצפוני כ"ד
מעלות וגבול הדרומי של הים הגדול הוא צרוח ל"א מעלות.
ומעמה יהי' גבול ארץ ישראל המערבי מקלם ים סוף המערבי
עד קרן ים הגדול מצפון ושם הר ההר שזכרו נגמ' סנ"ז
וצמוך זה רצועה גדולה מדרום ים הגדול הנקרא על
שם מזרים והוא מן ארץ ישראל שייך לחוק יהודה כנרשם
צמפת א"י והוא נגד צמס המדרש הנ"ל. ומעמה זה שנאמר
ושתי את גבולך מים סוף עד ים פלשתיים ע"כ הכונה שעד
צכלל ר"ל כל רוחב הים הגדול וסיוס הגבול צקלם הצפון
שאלמס קלם הדרומי ששים פלשתיים הוא קרוב מלד לסיים
ים סוף וזה גבול מערבי וכן יהי' הים סוף גבול א"י מדרום
וצום שאמר מים סוף עד ים פלשתיים נכללו שני הגבולים
מדרום וממערב. ולפי שים סוף מתפשט להלמה הרבה לקרן
מזרחית דרומית להלמה מארץ ישראל הגיח הכמוצ גבול
הדרומי המדבר והמדבר צכלל ומן המדבר עד פרת הוא א"י
והנה המדבר הוא אלל הים סוף מצפוני צרוס א"י צמוך
מדינת ערב ושם צני ישראל כל המסעות ושם הר סיני
ומדבר " פארן והמדבר הזה הוא צמוך חלק ערב הידצרי
הנקרא ערבי דערטיו וכל המדבר דרומי לארץ ישראל. ופרת
הנקרא עבראט"י. הוא מצפון מזרח לא"י להלמה מא"י
ויורד " אלל ארמי"אה ויורד לנד דרום עד שמינע לגבול
א"י הצפוני דהיינו גבול צמתי מזרחי לא"י ומשפע ויורד
להלמה הרבה אל קרן מזרח דרום ונופל צים פרסי הנקרא
סינוס פלדויקים ומעמה גבול הדרומי הוא המדבר שאלל ים
סוף והמדבר צכלל עד הפרת שהוא גבול הצפוני כנ"ל ומעמה
נחמורו דברי הכמוצ מה שרצו עליהם הפרושים ונלאו להסכימם
לפי הנראה ממוש צבולות הארץ וכן הן דברי המד: הוא
מדבר פארן. הנה נאמר צפ' צהעלמות וישע צני ישראל
מזרי סיני וימנו צמדבר פארן. ומצמה נאמר כי שני המדבר
מדבר סיני ומדבר פארן היו סמוכים זה לזה ומדבר פארן
הוא שם כל המדבר הזה ושם עשו כל המסעות צשלאשים
צשמה

אוצר מאמר כוזרי שני נהמד

ושמנה שנים שהלכו צמדצדי ומה שאמר ויחני צמדצד פארן אינו שם מקום המסע אלז שם כל המדצד בכלל אלז שמו המיוחד הוא קצרות התארה שהי כלן הוא אומר ויסעו בני ישראל צמדצד סיני ויחני צמדצד פארן ולהלן הוא אומר

המוריה וחי' מדצד שממה ורק הצדקס ידע מה נורא המקום הזה ושהוא הסגולה שצארן ישראל : אלתגלה הדצד צימיו דוד כשהי' מיושג' ולא עוד צימיו דוד לא צלצד שלא נהגו צמקוס זה קודש אלה אפי' שהיו יושגים שם צני אדם ועושים

צו כל לרכי צני אדם מודשס ועושדים צו וחי' אח"צ מיעון לשכינה כמו כן אעפ"י שעת לעבדנו זרים חללו קודש עור תחזיר לקדושתה צצוא גוחל צמרה צימיו : כמו שנאמר ויקרא הצדקס שם המקום ההוא ה' יראה כיצול דאי' מן הכמוצ שמקוס העקדה הוא מקוס צית המקדש שהנה הצדקס קרוא ה' יראה אשר יאמר עליו היום צהר ה' יראה ור"ל שיאמרו לדורות שזה הכר הוא מקוס (ה' נראה וכמו שפי' רש"י צומס) וציאר צצרי היום צ' סי' ג' שהמקדש צנו צהר המוריה ולשון מוריה הוא על שסס הורחות ה' ומקוס מוכן לשכינה : שראויים להקרא שערי השמים שאלעפ"י שמים לרום והארץ לעומק הנה המקוס המקשר והמחבר אותם הוא זה המקוס הנצמד אשר נאמר עליו צירך העצרה שהוא שער השמים : המראות אשר ראה צמלוס הנצוויי כתי"ש

מטבעה

ויחלוס והנה סולס מולצ ארצה וגומ' והנה ה' צצ עליו : צצות נפשו : שהיתה נשמתו זכה וצכירה ורואיו לקבל הנצושה : וצד לצצו מל' נקו נפיש וצד לצצו : תלה אותם צמקוס והיינו כפי שהצין מהמראה שהי' סולס מולצ ארצה וראשו מגיע השמים שאין זה כי אס מקוס צודת השפע וירדת הרחמינות מן ה' מן השמים : ויבע צמקוס והכי"ת צפתח שמורה על מקוס הידוע והיחוד : כי פתח הכי"ת מורה על הידיעה כנדע למדקדקים ונקראת כי"ת הידיעה וכמו שכתב הרצ"ב ע"ס : והלא תראה כי הועתק הצדקס וכו' : חזר אל רש"י צצריו צצסי' ור"ל צאלמו הרכס זה שחמס אומרים שמתליח צו הכרס אלו לא היו נעשעים צו הכננים ועושדים העצורה הראוי להם לא הי' עושה ענשים ע"כ ומאחר שזכר כלן צנצושת האצות צאי' השלים המשל כלפי הכננים הראויים להר זה : ועזיין לא מקן משלו צעצוד העצורה הראוי' להם כי האצות לא נלעוו צנצושת אע"פי שקיימו אותם וגס לא הי' להם צית המקדש וקצצנות ע"ז מה וואמר שצצרהס הוא ה' הארס והעיקר ולצ כל ישראל והתחלה לכל אמותו לוח ה' מארץ תלצושות נאשר הלליח והכי"ת את צוראו ושמו צהר מדוס צארן הקדושה : אל המקוס אשר צו

תבאר

פארן : והוא הנאמר בו המדבר הגדול והנורא ההוא כי הוא גבולה הדרומי והנהר הוא נהר פרת גבולה הצפוני ובה המזכורת שהיו לאבות אשר נענו בהם באש העלינה והאור האלדי' וכבר היתה עקידת יצחק אבינו בהר שלא היה בו ישוב הוא הר המוריה ונתגלה הדבר בימי דוד כשהיה מיושב כי הוא המקוס המיוחד המוכן לשכינח וארונה היבوسی עובד וחורש בו כמו שאמר ויקרא אברהם שם המקוס ההוא ה' יראה וביאר בדברי דמי' כי בית המקדש בנוי בהר המוריה ושם מבלי ספק המקומות שראויים להקרא שערי השמים הלא תראה יעקב אבינו שלא תלה המראות אשר ראה לא בזכות נפשו ולא באמנתו ובר לבנו אבל תלד- אותם במקוס כמו שאמר וירא ויאור מדה נורא המקוס הזה ועליו אפר קודם לזוה ויפגע במקוס ווצה לומו המקוס המיוחד והלא תראה כי הועתק אברהם מארצו כאשר הצליח והי' אז (נ"א חיינו) ראוי להדבק בענין האלרי והי' לב הפגולה ההיא וההעתק היה (חיינו צצ"א) אל המקוס אשר בו תגמר השלמתו כאשר יצא עובד האדמה אילן שפריו טוב במדבר ומעתיקו אל אדמה נעבדת

שצב ויעקב צצסס וצצית אל : אשר נענו צהס צאש העליונה : שירד להם אש מן השמים על המצצות : אסס שנעלס ממני מאין למד זה והרי צעקדה נאמר ויקח את האש ואת המאכלת ואס נאמר שהי' זה מפני שמהרה להצויו מן הקצויו עזיין לא שמענו עכ"פ שירד להם אש מן השמים והולי הוליח זה ממה שנאמר צצצרהס וינן סס מוצח לה' ויקרא צסס ה' שר"ל שצסס הוא שהי' לעינו כל הי' קורא אותם להתגייר ולהסות צכנפי השכינה : והאור האלקי : דוח הנצושה שעניני הקצצנות וצניית המצצות הי' לעורר עליהם רומו ה' כמו שמאלנו צצלעס שאמר צנה לי צזה צעצה מצצות וגומ' : וכבר היתה עקדת יצחק אשר צצנו צהר המוריה לא צו מסיפור מיגת הארץ הקדושה עד שנגלגל הצצרים להוליח מלצו לגמרי ממה שהורה יחיקס צסימן י"א מה המאמר צאומרו שחינו שמוע יתרון להסוכניס צאי' מאשר אנשי העולס' ואולי יאמר כמו כן הלא אין אנו רואין סוס יתרון לארן הזאת צצנו צזה בכל וחיך לא נרגיש סוס מעלה ואיזה יתרון קית על אחר ארצות : ואיך יהי' מקוס המקודש מעון מניס ועבר זה אחר שהלא קודם לזה ג"כ לא הצדיו כלל צקדושת הארץ ולא ידעו אפי' מן המקוס שהוא קודש קדשים בגון הר

אוצר מאמר כחרי שני נחמד מא

תגמור השלמתו • ר"ל שמשך זה יואו כל בני הסגולה ויתרצו ויפרו ויהיו לגוי קדוש צורך כולם ויקבלו התורה והעבודה הראוי להם לקדושת הארץ • ולא תשכון השכינה בתוך הקהל תמיד : אינן שפריו טוב • כלומר שמולדתו טובה לגדל ממנו הרבה כיוצא בו אלו יהי' צדמה בעצמת מה שלא יעשה בן אלו יאשר צדמה זאת הצלתי ראוי' לגדל אינן כמותו : וישנן פרדסי • שטעם פריה יהיה נטעם פרי פרדס ולא נטעם אינן מדברי : וירצה אחר שהי' מעט' שלא הי' בו כח להוליד דומה לו : שלא הי' נמלא אלא צנת שידומן וצמקום שידומן • ר"ל שלא הי' מתרצה ומלוי רק צנתים מוכנים וצמקום מוכן וכנכר צמקן י"ו : וכן שזה הנצואה צורעו מזרה הנצואה להתרבות צורעו של אצדס : רצו אנשים אכשי הנצואה כנכר צרביעי סי' י"א :

המושפע מן ה' לכל שיהי' השדה : השנה צאיכותו צקור וחוס' ולמות ויוצג על המצג הראוי לצומח ההוא אז מיד נדבק בו הכח ההוא וכן הי' צעיוני הנצואה כשהיו ישראל שרוין על אדמתם ועושים רלונו של מקום שהיתה הנצואה חלה עליהם צלי ספק :

מטבעה שיצליח בה בשור"ש (גנ"א סה"ט) ההוא וסגדלו שם וישוב פרדסי אחר שהיה מדברי וירבה אחר שהיה מעט שלא הי' נמצא אלא בעת שידומן ובמקום שידומן • וכן שבה הנבואה בורע בארץ כנען רבו האנשים כל ימי עמדם בארץ כנען עם העינים העזורים מהשהרות והעבודות והקרבנות כל שכן בהמצא השכינה • והענין האקי כמו צופה למי שראוי להדבק בו שיהי' לו לאלקים כמו הנביאים והחסידים כאשר השכל צופה למי שנשלמו טבעיו ונשתוה נפשו ומדותיו שיחול בו על השלימות כפילוסופים וכמו שהנפש צופה למי שנשלמו כחותיו הטבעיים השלמה מזומנת למעלה יתירה ותחול בו כחיים וכמו שהטבע צופה למזג והשוה באכיותיו שיחול בו ויהא צמח :

עו אלה כללי החכמה • זה שזר מענין הדקות צשכל וגפס ונח הצומח הם דברים כוללים הרבה ממחמות הטבע ורקד לפרט אותם צפרות ואינן זה עתה אענין ששאלתי : ואמר זה אשאל אותך הוא צמח' ה' סי' י"א וי"ב :

עם הענינים העזורים : מההרות • הכהנים לא יעו צטומאה • וקידוש ידים והגלים • וכל מהא לא התקדש לא יא : והעבודות • המלות המשניות צכלל : כ"ש צהמלא השכינה כלומר שמה שזרעו להרצות הנצואה צישראל היו העבודות והקרבנות • וכ"ש שהיה העור שיתרצו הנצואים מהמת שהיתה

יו אמר הכוזרי אלה כללי החכמה שצריכין לפרוש ואין זה עתה מקומו ואח"ז אשל אותך עליהם במקום החכמה והשלם עתה דבריך בספור מעלות ארץ ישראל : יו אמר החבר היתה מעומדת להישיר כל העולם מוכנת לשבטי בני ישראל מעת הפרד הלשונות כמ"ש בהנחל עליון גויים (כ"א נספיהו בני אדם וגו') ולא נתכן אברהם שידבק בענין האלקי ושיכרות עמו הברית לא אחר שהיה בארץ

השכינה שורה צנית המקדש וה' שוכן בתוך בני ישראל : והענין אלקי כמו צופה וכו' כמו שאדם המושק מאל דבר אחד וצכל נפשו מניע וצופה תמיד מתי יצא לידו כנענין שנאמר הנה זה עומד אחרתלינו חשיבה מן החלונות תלין מן החרבים • כן הענין האלקים חושק מאל להדבק צמי שראוי ומוכן שידבק זו הענין הנכד הזה : והחסידים • צעלי רוח הקודש : כאשר השכל צופה למי ששלמה טבעיו • כאשר אחר הפילוסוף צסי' א' שאם ישלים מדותיו וידבק צדרכי הדיקים וצמדות וצמטעים שאז לפי דעתו ידבק צו שכל הפועל : וכמו שהנפש צופה וכו' • נשמת האדם חלה צעוצר צנען אמו אחר שהוכן לקבלו אי אפשר שמתעצז אמת הנפש והיא צחם וצלה עליו על כל פנים : השלמה מוזמנת להעלה יתירה • כלומר שאינן חסרון מלד המקבל אך כולם צכל תנאיו שיוכל לקבל מעלה יתירה מיד צחם אליו למעלה היהא ואינה מתעצבת כמעט רגע : ומחול צו צמים קהצל ענין החיות והתנועה : וכמו שהטבע צופה • כח הלומח

לשון כחמסר בני ישראל שירד אל המרים צצעים נפש (כן הוא צמדס) כי חלק ה' עמו וגו' הם חלק ה' ועיקר הסגולה מצני אדם וכמו לצ כלל האומות אשר צצלים יחיו כל הגויים ושפע הנרכות יורדים צתחלה לא"י ומשם יתפרדו לכל בני העולם כמה שאמרו מו"ל : ולא נתכן אצדס • לא הגיע למדה זו שידבק צו הענין האלקי והוא הי' שרש כל האומה הנצמחת שחול צנן ה' צצרך הקודש • ולולי זה לא הי' מגיע לכל הכבוד והגדולה הזאת : ושיכרות עמו הצרות שיהי' הוא ורצו אחריו חלק ה' והיותם עליונים לכל גויי הארצות ושירש הארץ הזאת שהנה אחר שאמר לו ה' אנכי מנן לך שצך הרבה מאלו והיינו שזומנו יצטר לטבולמו וע"ז השיצ מה תתן לי ואנכי הולך עירוי ר"ל וליך יתכן לי זאת כמדדגה אחר שאינן לי ידע אמרי שירשו את הארץ הזאת וישכנו עליה צעצודתם האלדית וכצו הנשימו יתברך על זרע אמת צצמרו הצט נח השטימה וספור הכנזים • וגו' • וזמר ואמר לו אני ה' אליך אשר הולחמין מלור כגדים לתת

לך את הארץ הזאת וכמלך חילן הטוב הנמצא במדבר שבעמיקותיה
 אל אדמה טובה שכבר צמח' י"ו וכאמור חצויים צמח אדני
 על ארבעה ובמשמעות זה שני ענינים הא' שאלת אמת אמת
 כי הצמח הנפלאה הזאת' והב' שאלת ענין מהמעשים
 ודבק צמח ה' כבוד חלקו
 כשיהיו צלחן הקדושה ומה
 היא העבודה הראויה למקום
 הנורא ההוא' וכמ"ס רש"י
 ז"ל צמח' ועל שני אלו
 השאלות אמר לו השם ית' קח
 לי עגלה משולשת וגימ' וכמו
 שהוא דרך כורתי הצדית
 לחלק' צמח ולעצור צין
 צמחיה' וזה האות כי לו
 ולזרוע לצדס נמנה הארץ
 אחד שהם כצבור ובענין
 כרת עמו הצדית ולמי יחפון
 מלכו של עולם לעשות יקר
 עתה ממנו' ואמנם ה' די
 שיעשה כל זה בצמחה אחת
 והס' ציה לו נלקחת עגלה
 ועו ואלו ותור וגזל כדי לרמז
 לו ענין תשובת השאלה הב'
 שאלה זכות עבודה ידשו את
 הארץ והיינו זכות הקרבנות
 וכמ"ס רש"י ז"ל צמח' צפי'
 הרמז הוא בפרטות: ומה תאמר

צמחין סגולה היו ראוים להקרא עם ה' כלומר אם כל
 כך גדול כמה של א"י צמחה לצדו ערס שנתנה המורה אף
 כי צמח המון סגולה כל עם ה' שוכנים בצרלס רבי' ראויים
 להקרא עם ה' שכבר היו צמחוד הנצמר צמר סיני וידעו
 דברי העבודה ונגנסו אל הארץ הזאת העיומה להם: נקראת
 נחלת ה' א"י נקראת נחלת ה' כענין שאלת דוד כי גרשוני
 היום מהסתמך נחלת ה' לאמר לך עבוד אלדים אחרים
 (שמואל א' כ"ו) ומה מוצא כי על שם זה נקראת נחלת
 ה' בעבוד שגלו' צלד אשכר לעבוד את ה' כראוי: ובעמים
 קצוים ממנו ימצד' הם מועדי ה' שזכר צמחן שאז כבורו
 יתנדך גאלל ציומר אל מקום הנצמר צמר הקורש צירושלים
 צמח' שם כל ישראל להראות את פני האדון ה': לא מהסתמך'
 המועדים ההם אינם כמו המגים שיעשו ענין דמות הכחות
 סגודים להם מלבד גוים דעת המון המצנפים עת
 שחיה לקצין צמחים מיוחדים ובענין' שאלת צירצם
 ויעש ירבעם חג צמד השמיני וגומ' וכאמר ויעל על המזבח
 צבוח' צמד השמיני צמד אשר דמ' מצלו ויעש חג לצני
 ישראל (מלכים א' ז'): ולא נלקחים מתכמת הכזבים לומר
 עבדי' מיערכת מצד אלו השמים אשר ידחון צפת מן העמים
 כבור על יום יומים למועד ועל כדו למתק השפיט הככבים
 וכמו שהסקיף על זאת הדעת מכם אחד מפרסם צמחי עמינה:
 ולא מוולתה' מוולת חכמת הככבים אזה חכמה: נקראו
 טעמי ה' כלומר עמים שקצצם ה' לפי סממנו ימצד:

צמחיות כענין שאלת חילן חייב אדם לעשר עמו רבלי:
 ועבודת: שצמח המקדש הידועים: ודברים' כגון מלות
 הקהל צים השני של סיכות ולקראו קלת פרשית ממנה
 תורה כלזוניה' וכגון צמת כהנים שאלת כה מצדו את
 צני ישראל וכמו השיר שהיו
 הלויים אומרים צמח המקדש
 שהוא מלות עשה כמ"ס ושרת
 צם ה' אלדיו ואמרו (צמחיובין
 דף י"א) אחי שירות שהוא
 צם ה' הוי אומר זו שירה:
 ומצגים מאעריס שיעורי
 הקרבנות וסדר העבודות כולד
 יהיו: מאללו ימצדך' כל
 פרע ופרע ילא מפי עליון
 ימצדך: נקראים מלכות ה'
 ועבודת ה' כענין שאלת
 ויתן דוד לשלמה בני את
 האולם וגומר עד ולכל
 מלכות עבודת צית ה' (ד"ה
 א' כ"ח) שצמחית האולם
 וכל צית המקדש צלל וכמ"ס
 שם הגל צמת מד ה' עלי
 השכיל (סם):

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

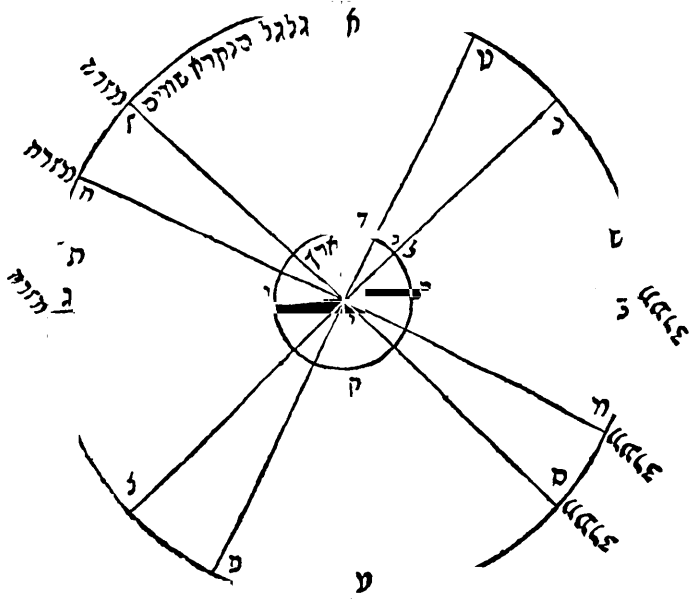
יו אמר הכוורי כסדר הזה ראו שיראה כבוד
 ה' לאומה הנקראת עם ה':
 יח אמר החבר הלא תראה איך קבלה הארץ
 שבתורה כמו שאמר שבת
 הארץ' ושבתה הארץ שבת לה' ולא נתן רשות
 למבורה לצמחות כמו שאמר והארץ לא חסכה
 לצמחות כי לי הארץ ודע כי שבתה ה' ומועדי
 ה' אמנם הם תלוים בנחלת ה':

מב מאמר כוזרי שני נחמד אוצר

השם לשוכן צנקות ד' יציא הרגע עלמה זמן השקיעה לשוכן צנקות ק'. וכן הרגע שהיא מלות היום לשוכן צנקות. מהי הדיחה לשוכן צנקות ז'. והשקיעה לשוכן צנקות ג' וחצי הלילה לשוכן צנקות ק'. הקדמה ה'. הכדור הארצי כחלק מהים האוקיינוס הסובב את כל הארץ לשני חלקי החלק הא' הוא היסוד הזה העליון (בדרך הדמיון) שאנחנו צו וצו שלשת חלקי היסוד שקורין אותם חסי"א חפיקא חרו"פע. והחלק הב' הוא מה שאנו קורין עולם החדש או אמריקי. והחלק הזה העליון הוא מתחיל ממדינת פורטיגאל אשר על שפת ים האוקיינוס צקלה מערב עד ארץ היניס שהיא על שפת ים האוקיינוס מזרח כקרא סינא או מינא. הקדמה ו'. העולם חדש הזה כפי המורגל צפי'. ההמון לא נודע ממנו צימוי הקדמוני' אך בשנת רנ"ז לאלף הששי מאלו חכמי שמו אמריקי אשר נקראת הארץ הזאת על שמו עד היום' אמנם רצים מן החוקרי' נתנו יד לומר שזה שנאמר צמלכי' א' סו' ע' וסו' כי שלמה החלק ע"ה שלח חגיית אוסיריה וצאו לשלש שנים שזאת היא מדינת פי"רו שחלק אמריקי המפורסמת היום אשר שם הזכר ונקראת צפי כל פיר'ו אלא שנשכח זכרה עד שצאו החאברוני' ומלאו אותה. הקדמה ז'. לפי שלכדור אין מקום התחלה כנה נמצלצלו החוקרים מאין ממחילים לקרוא צבס מזרח כלומר חיזה מקום מן הארץ נכבים עליו לומר שמכאן תחלת חשבון הימי' הנמלאי' בצמרי קודש ובשאר סכרי' כדי שיהי' לנו בימד קצוה צמקום גלמן שמסע ותחיל

כדור מלול אשר צנקות האלמנטים הנק' מרכזו הוא הארץ והג'גל צערך הארץ גדול מאוד עד שהארץ אינה נחשבת צערבו רק צנקות. והשמש והירח וכל צבא השמים מקיפי' אותה צמנועתם פעם אחד בכל כ"ד שעות הנק' מעת לעת ויהי' ד"מ. צורה הזאת חצ"ג ממונת הגלגל הד' כדור הארץ ודרך זאת העגולה יהיו צמנועת השמש והירח וכל צבא השמים סביב הארץ כל כ"ד שעות. הקדמה צ'. שמת היום והלילה נמשך מן הצמנועה הזאת. והוא מפני שכל שוכני הארץ אי אפשר שיראו כל אחד לפי מקומו רק חצי הגלגל העליון דרך משל אותם הדרי' צנקות ד' מן הארץ ורשמיים כלפי נקודת א' הכה נילון הראות יולא צקו ישר מנקודת ד' אל ת' לנד מזרח ואל ת' לנד מערב כי קומת האדם אינה נחשבת למחומה צערך גדול הארץ ואנו רואים כאלו עין הרואה צטטח הארץ ממש והדין נותן שלא יראה מן הגלגל יותר מקשת סל"ת אכס מפני שחצי עוני שהוא כמו קו ד"י אינו נמשך לכלום צערך גדול הגלגל אנו חושבי' קשת סל"ת טוה לקשת צח"ג שהוא חצי הגלגל ממש. והאמנם כן מצוחר טוה בעומד צנקות ד' רואה השמש זורח עליו צנקות ג' שהוא אלנו קלה המזרח והשמש סובב והוכך עליו כלפי נהודת צ' המערבי ושוקע צנקות צ' ולא הלילה מהחלת אלנו והשמש מתנועת חלק הגלגל שחמת הארץ צלילה. הקדמה ג'. כצד נודע למתחילים שיש צו לרם סביב הארץ צמון שראשיים פונה למעלה ורגליים עומדות נלצוה ציטר כלפי מרכז הארץ. ובכל מקום כהאדם שם צמיק הארץ כמו צמלק ה' יהי' ג' כ' ד' חשו אל נקודת ע' ורגיו ציטר על נקודת ק'. והל

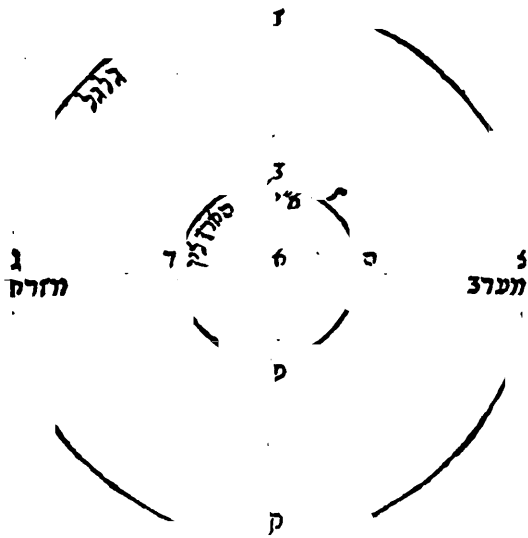
מתהה איך יתקיים האדם צמיק הפינה למטה ואל יפול הנופ: ממנה ששאלת הכל הוא זאת שא"כ יסאל ג"כ על הארץ צכלל על מה היא חלוי' צאיור' וחלקי' החולה ארץ על צלימה הוא עשה את האדם ישר נצב עליה. הקדמה ד'. אמוד מעמה טוה בעומד צנקות ג' ונכח ראשו צמנים ע' השמש זירחת עליו צנקות ה' ושוקעת צנקות ע'. ואשר נוכח ראשו צנקות כ' השמש זורחת לו צנקות ז' ושוקעת צנקות ס' וכמשל הזה צכל העולם וכל אדם לפי מצו רואה חצי הכדור שעל הארץ מסביב. והמני השני שמתת ארץ מכוסה ומנו והעגול המדומה סביב הארץ המגדיל צין חלק הנראה לחלק המכוסה נקרא אופן המפריש או אופקי' והאמנם כן הראות לדעת שאין היום והלילה משמש צטוה לכל שוכני ארץ אלל מקיים ליושני המזרח ומאחר למערביים. עד שנתאמר שצמון שמתה

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד

שחשבונו מאמר שאין היום והלילה צדוק לכל העולם כנו' צדקמה צ' ועוד כרי שכול לסמן מדינות העולם צדוקה אורך הוא צדוק צדוק אל שאר מדינות עד שבהיום הוסכם אלל חכמי אגרי"א להחמיל האורך ממדעו עשר מעלות להלאה ממדינת פורטיגאל ללד מערב' אך כל זה רק הסכמה צדוק' וראוי שמדע שחממינו ז"ל לא כן דעתם אלל הם אמרו בכל מקום ציומה פ' הוויאלו לו וצמחמחא פ' קדוש' וצשאר מקומות זולתם שירושלים נקרא ענין הארץ ושהיא צמלמע העולם' ועם היות שלכדור אין תחלה וסוף וחלמע ע"כ שיוצן המחלל על חלמע היישוב והנה מלד רוחצ היישוב בצר העינין הצולר שחרי כל היישוב צרוחצ ומחצד מקו השופ עד ס"ו מעלות ללד לפון שמש וחיץן אין ישוב הבון מחמת תוקף הקור וגם מלד הדרומי לא חמצו צימים הקדמונים שום ישוב מחמת תוקף החום והנה רוחצ ירושלים מן המסוה יודע זהוה לחצונן הקדמונים כנזכר בצדן עזרא כמו ל"ג מעלות הרי הוא חלמע הרוחצ' וחולס אורך היישוב מאמר שאין כחן מקום צדוק לתחלה ורק מלד הסכמה הנה עם היות שלפי האורך שמוסכם אלל חכמי האומות שהוה להלאה ממדינת פורטיגאל יר"ד מעלות ולפי זה נרסם צממות (הנקר' לנ"ד קרט) אורך ארץ ישראל מן המערב כמו צ"ה מעלות' וחולס מה שכתב הרמב"ם ז"ל בצלבות ק"ה שאורך ארץ ישראל מן המערב הוא ס"ו מעלות ונמסכו אחריו כל חכמי התכונה אשר ממני עמנו אינו יודע לחוה חצונן כוונו' וחכמי לא כן עמדי חלל חז"ל חצו האורך מקלה המרח ממדינה שהיא אלל שפת הים המזרחי והדעת מכרעת שחמצו מן המדינה שהיא צרוחצ נגד ח"י בארץ ישראל' וחנחנו נראה כי ארץ הליני' שהיא מינא שאלל הים המזרחי וחלמעיתה הוא צרוחצ שלשים מעלות מן המסוה וח"כ מן הראוי שזאת נקרא קלה המרח לדעת חז"ל לפי מקומות מוסדותיהם שהוה ארץ ישראל וצלל אשר הם צקרוצ לרוחצ היה מן המסוה ואין זולתה מדינה אחרת יושבת על הים המזרחי שח"י צרוחצ היה או קרוצ לוי ומעתה לא וצדוק צמפה תחלה אורך מינא והאי הסמוך לה שהוה ג"כ צרוחצ ל"ה מעלה וצדוק (לפ"ד האחרוני' וחצונס) מזהוה וארבעים ומחמה צקרוצ וכמה שהוה נרסם צמפה הרי ירושלים מקלה ישוב המזרחי חששים מעלות שהוה רוצע כדור הארץ והרי שם נחה לירושלים שנלמד עליה שהיא צעצור הארץ ויוצוה כל המתחממי' נגד צדוקינו על אמרם שירושלים צעצור הארץ ונקרא מלל מסייע לזה והוה צימחאל ל"ח לשלל שלל וגו' מקלה וקנין יושבי על ענין הארץ ור"ל ארץ ישראל כמה שכתב רש"י והר"דק ז"ל :

הכתוב ומדצרו חז"ל שח"י צעצור הארץ וירושלים חלמע היישוב צדוק וצרוחצ וכו' והרי חכמי הגוים שחמצו עליהם וסותרו' זל"ו כי צמפה של ח"י היסיני' נרסם ירושלים ס"ו מעלות וצמחשי' רק כ"ה וצמחת שגם דצרי צעל חצו האפור שהעיתוק המרסס פכודר צעל קול יהודה נועי' ג"כ לדצרו חלו והוה שחז"ל להם דרך אחר צמחצו האורך שלישוב זולת הסכמת חכמי הגוים הנגוה עמה' אפס שכתב שנידע עפ"י הלקות שאורך ירושלים מקלה היישוב המזרחי הוא ז' שעות וחמי' וצקס להעמיו דצרי חז"ל כי קלה ח"י המזרחי הוא צעצור הארץ חס' צמחצו אורך ח"י מירושלים שהיא צקה מערב ח"י עד סוף' גבול ח"י מן המרח ד' מאות פרסה וכל פרסה ד' מיל וכל מיל צ' אלפי' אמה כמלמד חז"ל וחצו עוד ע"פ דעת צעל צורת הארץ שכל מעלה צארץ היא חמשים וששה מיל ושני שלישי מיל (כל"ל לדעתנו ומה שהגיהה צקול יהודא ס"ו צמקוס כ"ו הוא שעות) וכל מיל ד' אלפי' אמות ולפ"ד קלה המזרח ח"י רחוק מקלה מרח היישוב יותר מששה שעות ר"ל לדעת חז"ל שכל מיל צ' אלפי' אמה והפרסה ד' מיל עולה שעה וחמי' דהיינו כ"ג מעלות וחמי' (שכל שעה תנועת השמש ט"ו מעלה כנודע) הרי מרל"ג פרסאות לשעה וחמי' וכשנכנה מזה ד' מאות פרסה אורך ח"י נשאר רל"ג והוה יותר מחמי' שעה וחלמד שחלוי צעצור שלא יגיע לו' שעות חצוהו כאלו הוא צמלמע וצעל הגבס"ה צנליון חצו האפור צקס לתקן זאת החמי' שעה מלד נעיות ח"י ללד לפון שצגולת האורך מתקרת ועם כל זה הוא שלא צדקוק ליריעים היעצ צמכתם הגיאוגרפיה' ואין שיהו' הוקשה לצעל קול יהודא לשיטת חצו שמוצו ירושלים ענמה צעצור הארץ וצמחת שלפי מ"ס הרי מצולר שמן הלין שהוה נגד ח"י צרוחצ אינו עד ירושלים רק ל' מעלות והוה ששה שעות צמלמוס :

ולמען

ולמען דעת כי כנים דברי וסאין מקום לומר שהאורך נחשבוטן המערה צהחלט עד עקשה מזה הדברי חז"ל. אזכור חלופי המשפחות צהחלחל האורך מן המערב לחכמי האומות. הנה קאתם התחילו מאי חכמי ישראל ועוד מאי הנק' דעל פלסקה ועוד אחרים מאי * דעל קארפה ופלארעם * ועוד אחרים מאי פאלמה * והרפרתים: חושבי' מאי דעל פעררה: והדין נותן שכל המקורות והחמת האלו מנאוך שלדעת חז"ל אנו מונין קסצון הימי' מלרץ ישראל אקסטר שהיא צחמלע היישוב וצטזור הארץ ורחוקה ל'משלות מקלה המזרח' והדין נותן שכל המקורות צשמות הימי' אליה פונים מאסר שהיא הארץ אשר צמרה חלקי' צית זולו לו ומזון לצמור ועפ"י זה מיוסד' דברי הכחזרי

כ אמר החבר והלא התחלת השבת אינה כי אם מסיני ומאלוש קודם לכן שירד המן בו החלה וכי השבת נכנס (נ"א וכי הסגת לח נכנס וחפטר לתקנו וחין הסגת נכנס חלה) על מי שבא עליו השמש אחר פניו על הדרנה עד אחרית המערב ואח"כ עד אשר תחת לארץ ואח"כ עד היצין אשר הוא מזרח היישוב ויקרא השבת לצין אחר ארץ ישראל בשמנה עשר שעות ספני שא"י באמצע לישוב וכאשר בא השמש לא"י הוא חצי הלילה לצין וחצי היום לא"י הוא בא השמש לצין וזה הוא סוד הקבוע אשר הוא נכנה על י"ח שעות כמו שאמרו

והחבר בכל הסמיני' הנאים אחרינו ומעתה תחיל לפרש צעו"ה: אמר הכחזרי הלא תחלת קביעת הימי' מן היצין וכו' כלפי מה שאמר החבר צסי' שלפני זה כי צשמות ה' ומועדו ה' אהנס הם תלוים צחלחלה ה' צשמות דבריו כי מן א"י התחילו מנין הימי' צבריות עולם ועלי' נאמר ויהי ערב ויהי צוקר יום אחד ונכנס השבת שהוא יום השנינו כלשר שקעה השמש לשוכני צארץ ישראל ד"מ צזורה האת' שא"י צנקודת צ' וקלה המזרח צנקודת ד' והשמש שוקעת לצני א"י צנקודת ז' ומרעע הריא התחיל ליל השבת עד שקעה השמש שנית צנקודת ז' שאז התחיל יום א' צשבת שאף צברעע שקיעת השמש צנקודת ז' הי' זמן א"י יום לרדים צנקודת ה' ומאי לילה להקרות צנקודת ד' עיקר השבת וסצון הימי' קצועים עלארץ ישראל * וע"ז טען הכחזרי הלא הדין נותן שתי' ההתחלה מנקודת פ' שהיא קלה המזרח לפי ששם השמש עולה צכדי רביע הנגלל קודם שיעלה על שוכני נקודת צ' וכן שוקע לשוכני נקודת ד' קודם ששוקע לשוכני נקודת צ' שהוא ארץ ישראל ואחר ססדר הקלה' דקמו צמעשה צראשית צמזרח קודם מועדציים ומכני שמה' היישוב צמזרח הוא מדינת היצין הרי גשם הם תחלת הימי' :

כ והלא התחלת השבת אינה כי אם מסיני ר"ל לא נפקא לן מדי צמה שהשמש זורחת צקלה המזרח קודם שזרחה ליושביו' צעצור הארץ דהיינו ארץ ישראל. אך העיקר הולך אחר מעשה האוי מלח שנלטוו על שמירת השבת צאזה מצ"ה השמש הולך ומתנגבל עליהם צעה הריא ששמו צשבת הראשונה והיינו כפי המקום שנלטוו עליה שהוא הר סיני הנכנס צתוך צגול א"י וכן אלוס כי כל המסעות נחשבים על מקום אח' לענין זריחת השמש להם: ומאלוש קודם לכן. הנה נאמר צמקרא ויסעו אילוש ויצאו כל עדת צני ישראל אל מדבר סין וילוו כל עדת צני ישראל וגומר * וצז אחד סיוס פרש' המן נאמר ויסעו כל עדת צני ישראל ממדבר סין וגו' וימנו צרפידים:

ואלוס צפ' אלה מסעי נאמר ויסעו ממדבר סין וימנו צדפקה ויסעו מדפקה וימנו צאלוש ויסעו מאלוש וימנו צרפידים * כדי ששני אלו המסעות דפקה ואלוש צתוך מדבר סין וזיון שצ"פ ירד המן להם טרם שהגיעו לרפידים ע"כ לא נמתאמר יותר מאלוש אלא חפטר

שירד להם קודם לזה צדפקה או צמדבר סין * והרמ"צן ז"ל כתב צשם חז"ל שהמן ירד להם צאלוש כי צראותם שהיו נוסעים וחמונים צמדבר צדפקה וצאלוש ולא יאלו פחדו ונמתרעמו וזה פי' וילוו כל עדת צני ישראל על משה ואהרן צמדבר ע"כ: וכי הסגת נכנס אלא על מי שצא עליו השמש אח' סיני כלומר' הימנן שיכנס השבת מוז למי שצא עליו השמש אחר סיני ר"ל אחר ששקעה לנצז השוכני' צבר סיני ששם יאלו שם השבת ראשונה צעולם ואלו

לשון מוז הוא כמו שהוא צבריו חז"ל ר"פ המגרס: על הדרנה' צמדברות זו אחר זו שכל עוד שהשוכנים יותר מערביים לארץ ישראל יכנס עליהם השבת יותר מאוחר כאלו תאמר שהיכוני' צנקודת ז' ללד מערב ליל השבת נכנסת עליהם יותר מאוחרת כפי הרלוו לשעור קת' ז' וצ' ואם יכה' השבת נכנס עליהם מאוחר מ"ד ד"מ מכל העולו הארצי צה"ה צשבת נכנס עליהם מאוחר צשעה אחת ורקע על זה: עד אחרית המערב * שאלו הדדים צנקודת ה' שהוא סוף מערב לצני א"י שאז ההצדל מתרצה עד רביע ממתת לעת שהוא ששה שעות והשבת נכנס עליהם צרבע שהיא צבר חצי ליל שבת למחצני א"י וזה לפי שהשבת מתחיל לצני א"י צזמן שהשמש שוקע להם צנקודת ז' ולא עדיין לשוכני נקודת ה' חצי יום ו' מאחר שאל ידעו מציבת עדיין כול והשבת הם כשמיגיע השמש לנקודת פ' כך צריכי' למנות סדר הימים תמיד עד שמתקע השמש אף להם צנקודת פ' ולהם תחלת ליל שבת דהיינו לשוכני א"י חצי ליל שבת: ואח"כ צר היצין * כן ילך צבררנה עד היצין כי הנה אורת הדדים צנקודת פ' הנה צזמן שילל שבת נכנסת לצני א"י והשמש צנקודת ז' או לצני וישיב פ' תחלת הזריחה צצוקר וזה נחשצ לצוקר יום ו' כיון שמשעה ראשונה לא נכנס עליהם השבת עד הצעת השמש לנקודת ג' ולא להם שקיעת ליל שבת והיא הרגע צעלמה זריחת יום השבת לצני א"י * אך החבר לא פרט זה פי לפי דעתם צימים הקדמוני' איין שם שום ישוב כנ' צהקדמ' * ו' אהנס צבר רגע חלות תחלת השבת ללין שהוא צשבתת השמש צנקודת ז' מן הנגלל ושוקע עליהם השמש פעם ראשונה אחר צווי השבת * ולא חלות יום השבת לצני ארץ ישראל וכן היצין סוצצ והולך כל יומית עולש צסדר יום השבת וצסדר יומי השצויע כילס שצני ארץ ישראל מקדימין מנין הימי' לצני לין צשענה עשר שעות: כמו שאמרנו נולד קודם חלות וכו' צצמ' דר"ה ד"כ ע"כ צצאמר שמואל ויכלא נתקיי: ל: הריא גולה אחר לי' אצח חזרה דר' שמלוי לאמתאל ידע מר הפי' מילתא דמתיא צצוקר העצור

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד

שנאשר יגיע הירח תחת השמש אז הוא חסוך לגמרי מפני שאז החלק המאיר ממנה פונה למעלה והחלק העכור והסחור אל יושני הארץ והרי הוא כאלו עבר וצעל מן העולם וכשיסור משם צמנועתו לצד המזרח עד שאפשר שיפול חלק מזה המאור שעליו על הארץ

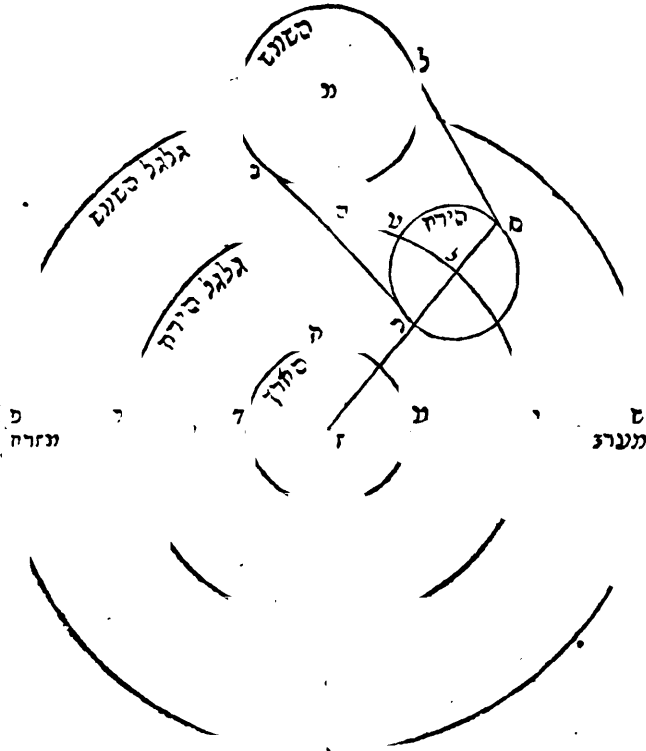
מה המאור שקודם מולד הוא הנקרא צפי כל מולד הלזנה וזה שאנו קורים מולד הלזנה שאנו סומכין עליו

היום הקדמה ד' צומן שהיו מקדשין ע"פ הראי' לא היו סומכין על רגע המולד ע"ממה או אחרים מעט. אך היה לריך שיראוהו צסיף יום כ"ט למועד צערז אחר שקיעת החמה ואז היו קובעים ר"ח ציום ל' ואם לאו היו קובעין הקודש ציום ל"א ונקרא חודש מעתה הקדמה ה' כבר בארו המוכנייה שא"ל ולא יתכן שיראו את הירח למטה בארץ עד שהוא נרחק מן השמש לכל הפחות צכדי י"צ מעלות והוא כדי מהלך מע"ל לירח דהיינו לילה ויום. ואולם צפחות מזה אין רואים אותו כלל כנודע צחכמות הראיות שכל עוד שהמחש נרחק מן העיני נראה יותר קטן ויותר חסוך עד שנסתר לגמרי ולהרחפת הציאור מהקדמות הנ"ל הגני נועה לזור הענין למען

שעבור נולד קודם חזות או נולד לאחר חזות אמר לי' לא (פי' רש"י להם רמז שני שיש חלוק צין נולד קודם חזות לנילד לאחר חזות) אמר לי' מדהא לא ידע מר איכא מילתא אחרניתא דלא ידע מר כי סלוק ר' יודא שלה לכו לריך זיהא לילה ויום מן החדש וזו שאמר

אזכרה ד' שמלתי מחשצין שאמרו נולד קודם חזות את מולדתו נולד קודם חזות צידוע שגראה סמוך לשקיעת

החמה לא נולד קודם חזות צידוע שלא נראה סמוך לשקיעת החמה למאי נפקא מני' אמר רב אשי לאכחשי סכדי עכ"ל בגמרא ובהזכר מלא ידו לפוש המאמרים אלו דרכי התכונה ואני אמר שיסוד דעתו שזה הסוד הנאמר צעיצורים הוא לצני גולה ולחיותן שא"ל להם לקצוע מועדים ע"פ הראי' שע"ז ה' סוד מסור צקצלה ציר ח"ל מעינין הקציעה איך נראה ופשוטו של ענין נולד קודם חזות וכו' הוא הענין המפורסם היום הנקרא מולד זקן אלל צעלי העיצור והוא שכאשר יכי' מולד ראש השנה אחר חזות היום איז איך קובעין ראש השנה צאותו היום רק דוחין אותו ליום שאחריו והצד הראיל צאר טעמו של עינין זה ועל מה אדוני הוטעצו והוא הציאור שצאר צעל המאור צבלכות אלו צעלאו צמס' ר"ה (סס) וטרם אקדים איהו ידיעות תכונות מעינין

הירח: הקדמה א' כבר נמצאר שגלגל השמש הוא למעלה מגלגל הירח וסדר הגלגלים מו' כוכבי לכת הם שמי דרך מאדים חמה נוגה כוכב לזנה ונגלגל הלזנה הוא הגלגל היותר קרוב לנו והוא האחרון. הקדמה צ' כל הגלגלים פונים צמנועתם העצמיית מתערבז למרחק כל אחד גומר הקיפו צומן ידוע ומובצל אך יש להם עוד תנועה מקריית מלך גלגל היומי שהוא גלגל העליון מכולס והוא מסוב צכחו כל הגלגלים שצמכו ורן צמנועה סיצי ומשלים היקף שלם צתוך מעת למת. ואולם השמש צמנועתו העצמיית משלים היקף שלם צתוך שנה אחת והיו הנקרא שנת החמה. והירח משלים היקף שלם צכדי כ"ז יום ואין לורך צזה המקום להזכיר צמין הקיפו שאר כוכבי לכת. הקדמה ג' הירח הוא כדור מקשיי עבור כגון הארץ שאנחנו עליה והאור שלה אינו מגופה אך הוא מן השמש שגלויו מביך על הכדור העכור הוא ומאחר שהוא מקשיי איך הגלויות יכולים לעצור דרך שם והם מתפולאים אנה ואנה ונגפלים ויורדים אל הארץ כנודע ליודעים מעט צחכיות המראות. והנמשך מזה שאין כל כזור הירח מאיר מסציב צשום פנים מלצד הוד השונה אל השמש שסם מגיע אור השמש וגלויו. אמור מעתה

אוצר מאמר כוורי שני נחמד מד

ירון הקורא צו . הנה עגול אמ"פ בגלגל השמש והשמש עליו זנקות
ת"י י"ד בגלגל הירח . עק"ד כדור הארצי ובתשיל למי ששומר
זנקות ק' והאופר אשר לו שז"פ ומאחר שגלוני . השמש יורדי
אל הירח זקרים ישרי כנודע . זכמת המראות וכאלו הם קוי
ל"ס נ"כ שהם מכלית מה שאשף

לשקיעת החמה והכוונה היא לארץ ישראל שהיא
מקום החורה והוא המקום שהורד בו אדם מגן
עדן בליל (י"א ענינו) שבת ומטמו תחלת המנין סמוך
לששת ימי בראשית והתחיל אדם לקרוא שם
לימים וכל אשר (י"א וימס) נושבה הארץ ורכו בני
אדם היו סופרים הימים כאשר יסוד אותם אדום ועל
כן לא יחלקו בני אדם בשבעת ימי השבוע ואל
חטעו עלי באלו שהתחילו מחצות יום סוף הישעב
במערכ והוא כא השמש כא"י ובו זכרא האור
הראשון

זין הקדמוני מה שאין לורך לזכרם והנה רנו הדעות זין
האמות להתחיל מחלות היום ועם זה גמרו ואמרו שנתחיל
מחלות יום כפי שהוא זקלא כמו מדינת פורטינגאל אך
עוד להלאה עם סיום חיי הים הנקראו פורטינגאל . וזה
מלד הסכמה . . . מה והיא

מפני שלחיות שגראה נססיון
שנרול המזוין זאנן המלנגע
פונה תמיד לקוטב הלפניו אך
לא לזמן ממש אך יש לו מעט
נטי' למזרח ואין הנטי' שזה
זכל המדינות ועדיין לא נודע
עממו של דר . מלד שזאלו
זכאי פורטינגאל הכוכר' שסס
המנגענו נוטה ממש אל הצפון
לכן אמרו שמשם ראוי להתחיל
מנין הימיו וזה טעם חלוש אין
ראוי לתקוע ימד עליו : והוא
זח השמש זכ"י . לפי פשע

דעת המזר נראה שה' מושג שקה היסוד הוא רחוק מל"י
רביע הכדור הארצי שהוא ז' מעלות . והדיו נותן לזכור זה
שבהשמש שוקע זכ"י הוא חלות יום לסוף היסוד וכזכר זכ"י
י"ט זיקדמה ד' והגיע לו זה מפני שראה דזכר מול"ש זכ"י
הוא זעזור הארץ וה"כ כמו שסוף היסוד זמורה רחוק ז'ני
מעלות מל"י כן הוא סוף היסוד מלד מערז לפי שה' מושג
קיים לראשונים שהיסוד הוא ק"פ מעלות וכזר הראיתי לדעת
זכ"י י"ט הקדמה ה' שאין זה זכל האקלומים אך זחלקים ח"י
יה' היסוד מתפשט מן ח"י ולמזרח ז' מעלות . אך לזר
המערז אינו רק נ"ה מעלות ישוד על הים האוקיינוס . חפס
חס נזח לתשוב חני הכדור מן הארץ זדקוק הנה ממחר
שתחלנו נקודת מזרח מן האין שיהא על שפת האוקיינוס מן
המזרח ואין רוחב האוקיינוס שנמזרח נכנס זחשזון חני
הכדור הזה העליון . הנה נגד זה ראוי שיכנס רוחב הים
המערזי זתך החלק הזה ויה' נחשז אל יסוד חני הכדור
העליון . ומאחר שעד מדינת זריליאה היא מדינת תחלת
עולם המדע שהוא החלק השני הכדור הארצי . וזחלת שהוא
זמרחק ז' מעלות מח"י (רוק ומשכח זמפה) ועכ"פ זכריו ח"ל
יש להם על מה שישמוכו זמה שהנימו ח"י זחלמע היסוד .
ואסוד לזיאר זכריו המזר שהוא חמר קן תשוב עלי מן
המתחילים מן חלות יום סוף היסוד ונמוקס עמם חפי' לסדרת
זעיקר הימיו אין זלול והזדל זכל העולם עד שנאמר שמה
שיה' זחחד מן המקומות ד"מ יום ראשון זשנת יה' זמקום
אחר יום ג' או ד' זשנת ועכ"פ ה' החשזון תמיד מקדים
לזני ח"י משה שהוא זשאר מדינות זין למזרח זין למערז :
ואל חטעון עלי זאלו שהתחילו מחלות יום . ערס כלה לזכר
זכ"י סוד י"ח שנית והקדים לזה שהתחלת הימיו ראוי שיהיו
מתחלת הלילה . כי המוסכס הוא לבל שלתחלת מנין הימים
יה' עת מוגבל וידוע . או שנאמר שנתחיל מתחלת הלילה
ויה' היום הולך אחר הלילה כמו שחננו זני זרית סוצרים .
או שנאמר כי התחלה מתחילת היום . או שנאמר שהתחלה
מתחלת היום . או מחלות הלילה . ולכל אחת מהסודות דעות

הראשון' של יתכן שיראה את הירח עד שיפא שעור קסת
המרחק שהוא כמו ז'ה שזורה י"ז מעלות זהו קרוזלשעור מהלך
הירח זיום אחד שהוא י"ג מעלות זקירוז . ומעשה אחת
לפרט על סדר הדברים : והכוונה היא לח"י . זה שאמרו
זולד קודם ר"ל שה' מולד הירח קודם חלות היום למזר זני
ח"י לפי חלות היום הנקרא שם : שהיא הארץ הזאת הוא
המקום שסס נתנה התורה דהיינו זמדזר סיני הנקר' ג"כ
ק"ש ח"י כנו למעלה סי' י"ד : והוא המקום שאורד צו
אדם מנ"ע אחד שחטע ונגרש מגן עדן : זליל שנת כי זיוס ו'
זכרה אדם וזענה שטיעית נלווה שלא לאכול מן עץ הדעת
ונעשירית סרח וזחחד נערה נרון וי"ז נטרד והלך לו כנו'
זחגרת סכהרין פרק ד' וכשילא מנג עגן זמייבז זכ"י כנו'
זכ"י י"ד : שמוך לשאת ימל זראשית כלומר לא ה' מי שה'
מונה סדר הימיו עדיין זעולם עד שזח אדם והתחיל לקרוא
להם סס וזה ראשית מינו מן השנת מרבע ששקעה עליו
החמה זליל שנת : וכאזר נושזה הארץ ורזו זני אדם שאחור
זכנפות הארץ ובמרחקו מטבור הארץ למזרח ולמערז עכ"ל לא סר
מפיהם שמות הימים על סס המקוצל מחזיהם מדור לדור עד
אדם הראשון חעפי' שהתחלת הימיו משתנים לפי מזכ כל
מדינה ומדינה חס למזרח או למערז אין זה רק זשעות מיוחדות
זסדר הזריתה והשקיעה וכנו' זהקדמה ד' זכ"י ו"ט . אך
זעיקר הימיו אין זלול והזדל זכל העולם עד שנאמר שמה
שיה' זחחד מן המקומות ד"מ יום ראשון זשנת יה' זמקום
אחר יום ג' או ד' זשנת ועכ"פ ה' החשזון תמיד מקדים
לזני ח"י משה שהוא זשאר מדינות זין למזרח זין למערז :
ואל חטעון עלי זאלו שהתחילו מחלות יום . ערס כלה לזכר
זכ"י סוד י"ח שנית והקדים לזה שהתחלת הימיו ראוי שיהיו
מתחלת הלילה . כי המוסכס הוא לבל שלתחלת מנין הימים
יה' עת מוגבל וידוע . או שנאמר שנתחיל מתחלת הלילה
ויה' היום הולך אחר הלילה כמו שחננו זני זרית סוצרים .
או שנאמר כי התחלה מתחילת היום . או שנאמר שהתחלה
מתחלת היום . או מחלות הלילה . ולכל אחת מהסודות דעות

אור שצדיק לא נברא השמש והמאורות עד יום רביעי והאור הזה הו' תחלת בריאתו בל"י: ובל"כ השמש צינס רביעי נבראו המאורות כנראה מפשט הכתובי: מפני שהי' אור ובלעמו ר"ל הן האור הראשון הן השמש כשנבראו לעומת

הראשון ואח"כ השמש מפני שהיה אור ובלעמו והיה לילה לישוב והלך הסדר להקדים הלילה על היום כמו שנאמר ויהי ערב ויהי בקר וכן הוהירה התורה מערב עד ערב חשבחו שבתכם. ואל הטעון עלי באלה החוכנים המביטים (ג' א' סט) גונבי החכמה ולא היתה כוונתם לגנוב אכל מצאו חכמות מסופקות מעת שנפקה הנבואה והתחכמו בשכלם והכירו חבורים

דקדוק זמן הקפת כל גלגל ד"מ כשצקפו לרעת זמן שנת החמה דקדוק וזה שוב החמה אל נקודה ידועה צמזמות כמו הזמן שימנועע השמש מראש טלה עד שזנו שנית ללס וזה ה' צלמי אפסר להוילא צמזע שנה אחת כי לא יתכן בעוון כל כך

דקדוק עד שיוילאו כל השעות והרגעים שאפסר ול"כ צומן רצ משתנה הזמן הרצה כשיקלפו החלקי וכמו שקרה לנו צמקופס שמואל שקדמה צומינו תקופס האמיתית (והיא תקופס רצ ארץ) כמו י"א יום לכן התחכמו המוכני צומי הקדמוני לררר מצטס אל מצט הקדמוני שהיו לפניס צומן רצ כמו שראה צלמיו"ס צמזעו אצרכ"ס שהי' לפניו זמן

רצ ומלס סס מצנ השמש צמזלות. ושצו השקוף עליו צמזנו וחל"ו חלק הזמן הרצ שזיניהס על הסצו"י מן השמש וילא לו זמן השנה דקדוק וכן עשה צלל המלכני שמן הירח ושאר כוכבים. והנה אלו המזוים קצעו להס הלין תחלה ליקי' כלום' מרגע עמידת השמש נגד ראשי צני לין והיו מתחילים להשת היום ואחריו הלילה. וכן תאמר הלא אלו דקדוקו הרצה צומני שעברו מיום ברוח ה' את הארס וצלו שמים וכסיליהס גלוים ויועיס לפניסם ול"כ למי כחפון להאמין צמדו המוני' יתר מהס: שסס גונבי החכמה. אל תדמה צנפסך כי כמס ועולס שכלס עשה להס כל התכונה הזאת שצדיס ע"י מצניקס הקדוק סברותיס אזל כנר היתה פחכמה הזאת טמונה צמזין חכמי ישראל צהיותס שריון על אדמסס מיימי שלמה המלך והצביאים וקצלתס מעשה רבינו ע"ה צמני השנה לשמש והחודש לירח וכבר רעדו עלי' זני עמינו כמי האפסר וכשנבנו נגלתה גס החכמה עמס וכל הספרי הלכו צנולה עד שהורקו מכלי אל כלי והביעו ליוונים ואל אריוס"טו שהי' מלמד אלכסנדר מוקדן שלט צלל ספרי החכמה של צני ישראל ומסס הגיעה החכמה לצלמיו"ס ומציריו: (ועוד צה קוש' מלך אחר שהכס מלאנו שהמוזים המצדוים לירפו מצניהס אל המצדוים כאשר מלאנו ד"מ שצבדי לרע היקף הירח צמדס אחד כנה לקחו רגע נקוי ירמית שהי' צצכל צמט שמנה ועשרים לצנודר נלך סוף יום י"ח תשרי ולקוי שנית שהיפה כמה מאות שנה אחר זה צשעה להדס אלו דהיינו סעפעטמצוד שעה אחת אחר חרות צציר מערבית לצכל צכדי שעה ושלס וחלקו הזמן צצמזתייס על מספר השקפות אחר נכיון שעה ושלס מה שזריות השמש מקדים צמזרה. וכן נבנו צלל המצניס ומתמד נתנו הקדמה ליום מן המזרה ומאחר שאנו רואיס כי דצניהס כניס צמזנות השמש והירח ע"כ שהתחלת הימים מן הלין): חכמות מסופקות והחכמות היו מסופקיס אללס ולא ידעו לפרספס היעצ: והתחכמו עשכלס וכו' לקחו השיקר והיסודות מצדצירנו והיסופו עליהס ענייניס לפי שכלס ומצנו שסס השיגו יותר מהראשונים: ומצרו צמס מצוריס. כתצו להס צזה ספריס רציס עד שצרו הזמן נשכחו דצני קדמוני הקדמוניס והכל מוצניס כי להס מפשט הצבורה צמזמות אלו ומפיהס אנו מיון וצחמת שלין לסמוך

רצס סוף המערב שהוא צמזמק ל' מעלות מל"י והוא טבור הארץ כשנבראו תיפק שקעו חוה שאמר שהי' אור ר"ל מאיר ובל"י שוקע מלשון כי צה שמת' לעמו ר"ל תיפק ומיד צממת' אחת כלומר צרבע צלי זמן כלל וחלת חצונת הטעני' צמה וטוער ערב הראשון מאחר שלין כלן אור כלל לצני ח"י ועוד עודנה לא ראה אדם פראשון שוס אור: ויחז דומה למ"ס הרמ"ב

צמס קלת המפרסיס שאלמדו שהאור הזה נברא צמערצ ונשקע מיד כדי לירע מדת הלילה וזה פירוש ויהי ערב ויהי צוקר וסניהס חחד צדיחת האור ועכ"ז קדמה הלילה צמזעשה צראשית: ועס היות שהרמ"בן כתצ ע"ז וליניו נכוון כלל מן יוסיפו על שמת ימי צראשית יום קלר עכ"ל. לרעת חכצד לין זלת טענה כלל. מאחר שרודע צצבע ש"ס לחוש הארס וכלל טצענו צנול צהרגמתו שלס ירלה ארס ד"מ דבר קטן מאוד לין חוש הראות ערגוש אורו וכן לכל מושוו צנול ידוע. ח"כ וחלי שיתכן לומר שכן שקע האור או השמש מחר אחר צריאתס עד שלא הרניס פוט ארס הראשון צמס וכן וכמזוחר מצדציר צממוך צממר ז"ל אשר התחילה השמש להסס מסוף המערב ורלה אחת ארס שוקעת ע"כ. וצחודוי ששסת ימי צראשית ומדת היום לפי פשוטו לא נאמר רק צצמזנית צני ארס יוסיני הארץ ולמה יוסיפו על שסת ימי צראשית מאחר שלא הי' צצמזר האפסרי להרגעה: והי' לילה ליצו. כלומר שכלפי מצ"א"י התחילה מדת הלילה צניו הראשון ממצעה צראשית ושלפי האור שהי' עומד נגד סוף היסוד דהיינו ל' מעלות מל"י והי' הולך וסוצצ מל"י הכדור שסתת הארץ וכשהגיע סמת הארץ צמזמק ק"פ מעלות מל"י הי' לילה לכל יוסיני מצי הכדור המיוצב סניו: והלך על הסדר להקדים הלילה על היום הלילה ראשונה התחילה קודס לצני ח"י מלכל צני עולס וחל"י היתה הלילה נכנסת על הסדר ליוצניס מצדציריס לל"י וכן היום שאחר הלילה הי' מאיר ובל"י צהדרגה ע"י כלפי המצדציריס לה ומסס לכל שוכני ארץ ויתצדי מצל עד צמזין ימי השנוע היא הסתחלה מל"י ויראל: כמו שאמר ויהי ערב וגו' והיא רחלי' להקדים הלילה על היום צמספר העמים: וכן הציורה הבורה מערב עד ערב תשצתו את שצמכס. ומזה רל"י ש"ס נקדימה ז' מצוה גדול צמוד חלקי' וכן גורה התורה צמזמית השצת שהוא זכר למעשה צראשית שמתחיל שמירתו מן הלילה שכן הי' הענין צמזעשה צראשית צלי ססס: ואל טעעון עלי צללה המצניס. אל תקשה עלי מן החוים והמוכניס כמו צלמיו"ס ומציריו שהוליוו מל"י השמש והירח וכל לצל השמים עפ"י מה שהיו מצניס צמדו הקפותיהס ונגלויהס והי' כל אחד מל"י המצט שלו אל מצני מי שקדמוהו מן המוכניס צמן רצ עד שממדו על

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד מה

לסמוך עליהם כלל צמה שהוא חולק על התורה וקצלת אנומינו: צהיך התורה: התורה אמרה מערב עד ערב משנתו את שנתם והם אמרו שראוי להשוו הלילה אחר היום: שהם הסכימו גם אלוהי התורה צבתלת היום שהוא מן הליל' שהנה גם אהנו נחמד

הצוקר הראשון צממעה צראשי' כחמיל מן הליל' כלומר הרבע שהגיע האור הראשון או השמש ככה הליל' שהוא תחלת היסוד וממילא הי' אז היום מתחיל ליושני ארץ ישראל וכנ"ו הצקדמה ד' סי' ו"ט: חך המחלוקת צביינו וזינס וכו' דע כי ד' דעות צבתלת חשון המעת לעת * כי הנה זה מוסכם לכל שהתחלה לו צריכה שתהי'

חבורים אשר נתנה סברתם ומכלל זה ששמו הצין תחלה לימים (כ"א למוח) בהפך התורה אבל לא בהפך גמור מפני שהם מסכימים עם אנשי התורה בהתחלת היום שהוא מהצין אך המחלוקת שבינינו ובינם בהקדימנו הלילה על היום וצריך שתהינה השמונה עשרה שעות עיקר בקריא' היום הישיביעי (כ"א צקריח ימי הסעו) מפני שארץ ישראל שהיא בקום

הלילה ראשונה י"ח שעות ועם היום שאחריו מ"ב שעות והם חמשה רבעי מע"ל ואין זה צדין תורה ואף צדין העצב להוסיף רבע שלם שזו שנוי זמן על המע"ל וע"כ שערב וצוקר להם מתאחר צ"ח שעות * וע"כ שכן הדבר שאל"כ גם על א"י עזמה תפול הקוש' הזאת שאמר שהתחיל השקיעה ראשון' והשמש שוקע ממנו לפני נקירת עטור הארץ מה יענו אותו צירושלים עזמה שהם ללד מזרח וכ"ש א"י עזמה וצבל הסמוכה לה מזל המזרח שחשבין צסדר חומני' מן הלילה הלא הלילה הראשונה הי' להם צהכרה יותר מי"ב שעות וע"כ שאין לנו מושגים לזה ולא דקדקה התורה צכך צקצינות צצמות ומועדים

כך לנו אומרים צבל מה שלמנו למזרח שאינו עולה לששה שעות: צהקדימנו הלילה על היום * לנו אומרים צצנרא האור קודם לזה צ"ב שעות שהי' מלצו צנת הצריחה נגד סוף היסוד כנ"ו קודם לזה: ולריך שמהינה השמונה עשר שעות עיקר וכו' * אעפ"י שלפי המונה התחלת הימי' מן א"י רלוני מנין המעת לעת ולעולם ההתחלה מן הלילה כפי שהימה צצנת הצריחה צארץ ישראל עכ"ו יש מצוה ללין צחשבון הימים מאחר שהוא התחלת היסוד עד שגאלמר מתחלת הלילה של יום א' צצנת או שנת כפי שהוא צא"י עד תחלת הלילה של אותו היום צצלמו כפי חשבון צני הליל' שהוא שמונה עשר שעות וצזה השיעור יתאחר המנין להם ומצני א"י אהנו אומרים שעוד עודה נקרא היום הזה על שמו מאחר שעדיין לא הגיע

צא' מד' זמני מע"ל שהזמני' משתני' צצנו מורגש והם תחלת הלילה * ותחלת היום * חמות לילה * וחמות האמר חז"ל שתקנו בהפלות צזמני' כמ"ס ערב וצוקר ולהרים אשיחה ונאלמר חמות לילה חקום להדות לך * והנה כפי הכודע אף היום הצבלים מוני' השעות מהתחלת היום אחת שמים וכו' עד כ"ד ונקראשי' שעות צבליות והאטלייני מונים מהתחלת הילה כ"ד שעות מע"ל וכדעת התורה * והחויים מונים מחמות היום עד למחרתו חמות היום מע"ל אחד שהוא כ"ד שעה * והאר"מי (ר"ל כל חלק ארופי' זולת אטליה) מוני' מחמות לילה לחמות לילה מע"ל כ"ד שעות רק צאופן שמוני' מחמות לילה עד חמות היום שאחריו י"ב שעה ומשם עד חתי הלילה י"ב * והנה זאת המחלוקת שזכר היא דעת הצבלים ואולי כך הי' דעת החוי' הקדמוני' ומעתה עיקר משנת הצבר צזה לומר שנסם האמת הצברו התחלת הזמן הי' צצבור הארץ וצבתילה ערב ואח"כ צוקר עד סוף הקריחה היא צנין מאחורת צ"ח שעות ללד חמינס משם ואליך א"א שחשב צחשבון האישור שא"כ יהי' זה העומד צצבור הארץ ד"מ מונה מולאי צנת ויה שאללו מצעע למזרח תחלת השנת וכן אם נאלמר שחשבין הרובע הזה צדין הקדימה לפני א"י יהי' זה העומד צבתלת לין עם שכנו ללד מערב מחולק צמע"ל שלם ועוד הרי הניח כצד שהתחלה מא"י וע"י השיצ שודאי זה שאמרנו הוא צערך צני מערב א"י חמינס צני מזרחיים לה עד לין צצבור היותם פחות מרביעי היום ואין השמנות צזמן מע"ל צו לנו אומרים צצנת צריחת השמש והיא שוקעת לפני עטור הארץ והתחיל חשבון הזמן ערב ואח"כ צקר כך הי' חשבון למזרחיים מן א"י ר"ל העטור ללד מזרח שאף אללם הי' אז ערב תחלה ואח"כ צקר ואין להשיצ הרי הימה הלילה הראשונה להם יותר מי"ב שעות כפי שער רחוקס ללד מזרח אין זה מפסיד צדין תורה מאחר שלא הגיע המוספת לששה שער מורגש צהשמנות הזמן נחשב אל הלילה ג"כ כמו לפני א"י ואמה קורא צזה ויהי ערב ויהי צקר * משא"כ לפני קלה המערב שהי' אז חמות היום וצני עטור הארץ מתחיתה התחלת היום * וכן לפני לין אם תאלמר להקדים ליהם הערב ולהשוו אותו מעת התחלת מנועת השמש והיא שוקעת לפני א"י נאלא חמה מונה

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד

לראשית היסוד עד שנאמר צעזר זה שזכרו ארבעים ושנים שעות כל יום ויום נקרא על סם אחד דהיינו כ"ד שעות המוע"ל כפי מה שהוא צ"ע ועוד נוסף על זה שמנה עשר שעות ומה שהיום הוא ממש עדין עד התמלת היסוד שהוא הזין ולתוספת הנגה הבני יחוד

לזייר דמות ענין זה והמה רואה שלבני א"י הסוכני צנקה" ע' מן הארץ ומשם התחילה הלילה הראשונה להמש והיינו כשהתחיל האור או השמש להתנועע מנקודת 'ו' אל נקודת 'ל' ומשם אל כ' ומכ' אל מ' ומודר אל ו' וכדור זה כל ימות עולם * אמרו ומתה כשקע השמש נגד נקודת ע' ומזר לשם צסוף כ"ד שעות הרי כלה סם של היום דהוא מצני א"י לגמרי ואם הוא שנת ד"מ כנר הוא חול

צמור אפס מפני שליתר בני עולם עד היום הוא נקרא צמור כי איתן הדרים ד"מ נקודת ע' עדין לא נקרא עליהם שום יום זה צעת שקיעת השמש לא"י והוא להם נגד הראש כאשר הם צמעה צראשית כי לא נקרא שום יום רק מתמלת הלילה לבני א"י וכן לכל שוכני תבל לא התחיל המנין רק מרגע תמלת הלילה ועד שהגיע השמש אל נקו' י' לא התחילה הלילה לנקו' ע' והוא שש שעות אחר תמלת הלילה לבני א"י וכשהגיע השמש אל נקודת ס' דהיינו י"ג שעות אח"כ והוא אז נגד ראש בני א"י ותמלת הצוקר לבני א"י ותמלת הלילה ליושבי י' ועדין לא הגיע שום חצון הימים ליושבי א"י ומאז ואילך התחילה הלילה עקודת י' והוא נכח ראש בני א"י ומאז ואילך התחילה הלילה הראשונה צמעה צראשית לבני א"י וכאשר ה' חלות יום א' לבני ארץ ישראל אז ה' תמלת הלילה לבני א"י והוא י"ח שעה אחר התמלת ל' אל א"י * ומפני שלא נסתלק המעת לעת של יום הראשון מצני א"י אין עד שצנצ הצלגל הקף שלם ועוד נוסף על זה כשעור קשת לב"ו והוא כדי עההק המנין השמש צ"ח שעה הרי שלא נסתלק שם יום הראשון מקצה בני המזרח ראוני בני חלק א"י עד ארבעים ושנים שעות מעת התמלת תנועת האור או השמש * וכן הענין מתגלגל עד היום תמיד ואנו סופרים הימיו לפי מצב א"י וגם מתכוונים לתושבי א"י בכלות שם היום לגמרי מן האור ואם קורין על דרך העברה לאורו היום צמנו עד שישתקע שמו מצני א"י * ואיינו זו להתמיד השנת דכו' שוב התחיל להרחיב הנגה הענין והתחיל מן השנת שהוא ה' היום הראשון אשר מנה אותו לזינו הראשון אחר שגורש א"ע צרבע תמלת השנת וכן ה' משמש לזרות כל ימי עולם * על הדמיון על היום * בלומר כפי הדמיון שמה צמור הראשון א"י הוא חל לבני א"י אחר א"י כך ה' צנצת פצט ראשון שהוא היום הראשון שצנצ צו אדם הראשון השנת והזין עותק שכן יהיו חלום חצונות הימיו זה אחר זה כל ימי עולם * עד שהגיע אל עומת ראשו * עד שהגיע השמש לבני א"י נגד ראשם והיינו בחלות יום השנת * והיתה ערב להתמלת הזין * עד אותה הרגע עדין לא היטה שום ערב לגין ומרגע

מקום התחלה לקריאת שמות הימים בינהובין השמש בעת שהוחל לקרא (כ"ח צעת תמלת הקריאה) בשם שש שעות ואיינו זו להחמיד שם השכת על הדמיון על היום אשר התחילה השמש לסבב מסוף המערב וראה אותם אדם שוקיעת והוא בא"י וקרא תחלת השבת עד שהגיעה אל עומת ראשו אחר ששמה עשר שעות והיתה ערב לתחלת הצין ונקרא לשם תחלת השבת והיה סוף גרדי הקריאה מפני שמה שיש אחריו הוא נקרא כשהוא מורה למקום שממנו מתחילים הימים ואין להמלט ממקו' משתחף חדיה תחלת

זו ואילך התחילו סדר הימיו להתלכלל עליהם : (היה) סוף גרדי הקריאה * בלומר הרגע שהגיע השמש נגד ראש בני א"י ציר' ח' צנצת אז יאלה השנת מצני א"י ולפני מלצם ה' או מולאי שנת ומעתה ממחר שפסק השנת מצני א"י שמה קלי היסוד המזרחי אנו אומרים שאז פסק שם השנת מכל בני העולם וכן הדיון בכל יום ויום שער י"ח שעות אחר אחרו צמנו צ"ע עדין שפסק עלינו קריאת היום הזה צנצ על ארץ עד שישתלק המזין : מפני שמה שיש אחריו וב' * כלפי מה שאמר שהזין הוא סוף גרדי הקריאה לכל יום ויום * שהקשוטא צה נופלת צדדו והוא למה נמת סוף הקריאה לגין * הלח ממחר שהתמלת היא מא"י ומשם אנו פונים לגד מערב וגמרים אחר על הימים

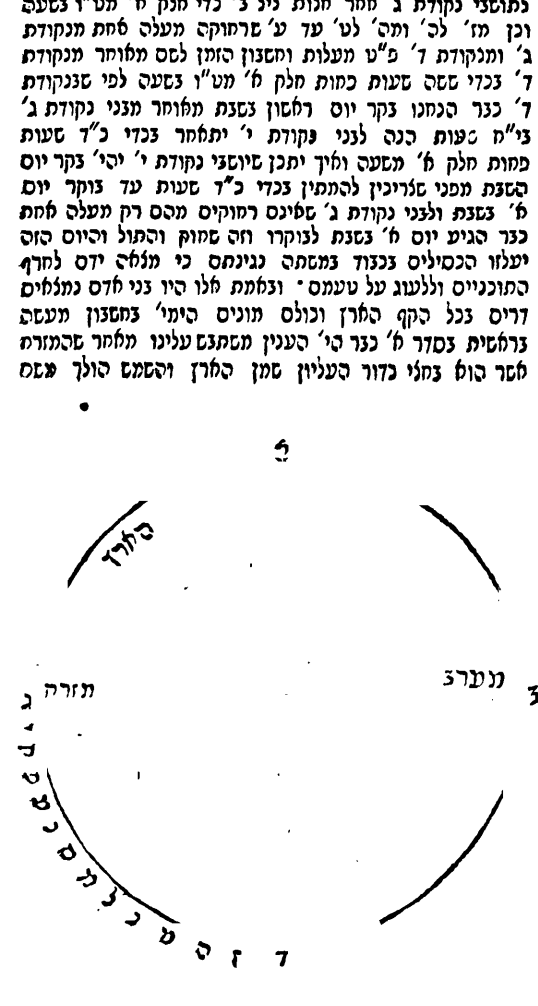
עד שגמיע לי"ח שעות לבני א"י * א"כ גם המזין ואילך הרי יתאחר היום עד שנאמר כי איתן הדרים צנקה" ע' והוא רחוק המזין כלפי א"י כמו ל' מעלות ד"מ שהוא שיעור מהלך השמש צל' מעלות ג"כ דהיינו שתי שעות ושש הערב של שנת שתי שעות ויתר מחומר והיינו עשרים שעות אחר א"י * וכן הדרים כ' מעלות רחוק מן הזין כלפי א"י הרי הצדל כ"ג שעות ומאין לנו לפי זה לשום הזין סוף גרדי הקריאה * וכדי לפנות הקריאה הולאת מדרכו גור ואחר שכן הזין ואילך כלפי א"י אין אנו הולכין צדדו הזה שעד לז' אצל כל המרחק הזה אנו נותנין אותו למזרח א"י שממנו התמלת הימים מפני שאין המרחק הזה רובע שלם שהוא כדי מהלך השמש צמעה שעות אין אנו חוששים עליו ונותנין להם חצון הימים כמו צמנו וצקודמה מועטת כגון שנאמר ד"מ צרבע שקיעת השמש צערצ שנת צמנו א"י היא הרגע צנצר שקעה השמש לבני אחרו המרחק צכדי צ' או ג' או ד' וזה שעות קודם * ונאמר שזיוס ר' צנצת שעה או צ' אחר חלות כנר שקעה להם השמש ליל שנת * ואין להמלט ממקום משתתף תהי' תהי' מזרחו אחרית מערב * וכדי שלא יהיו הדברים רחוקים צענינו שנאמר שעד לזין הוא צנצמית מערב ומשם ואילך נחצב צנצמית מורת ויהיו שני אהשי הסוכניס יחד אחד בקצה לזין ואחר רחוק ממנו מעט כלפי א"י ולהם מרחק צנצמית מצנין הימים כרחוק מורת מתערב כי לזה שצנקה הזין השצון מתאחר מא"י י"ח שעות וכצנני א"י מושגי' תמלת ליל שנת זה שצנקה לזין מושב לחלות ליל יום ששי צנצת * וחלום זה שאללו רחוק ממנו מעט הוא מקדים לבני א"י שש שעות דהיינו צרבע שקיעת השמש צערצ שנת הוא להם חלות ליל שנת * ואין יתכן שניצא צדדו המורה מן אחר השומע יתחק לו ע"כ אחר שצ"כ ואל' להיות צמנו ענין א"י שכל צדדו המורה צמצון קריאת שמות הימים לולי שנתקע מקום אחד מיוחד שנאמר עליו שער כלאן אחרית המערב ומשם ואילך מתחיל המזרח א"ע פי שפס קרובים מאד כי ממחר שהארץ כוזריית והימים משתנים לפי שוכני הארץ סניצ הכדור אס נגלה לשום מק ומשפט צמדפ השיגים וצמצונם לשנתות ומועדות א' אבשר

אפשר לתקן הענין שנים פנים אם לא צדקן הזה • כי אפי' אלו לא נתחילו הצדקן הימי' מל"ו רק מליזה מקום אחר עכ"ז לא נמלא ידיו ורגליו צמין הימים אם לא נכסים על שום מקום ממקומות הארץ שש ימי' אחרית המערב ומשם ואילך תחלת המזרח ולפי זה אנו נחמד שכל הרובע הזה שמתחל' הין עד ח"י וכן מל"י עד התחלת הין וצנני העניינים ולא עד ככלל הוא המקו' המשותף הזה שאינו לא צמנית מזרח גמור שיושג עאליה נקודת' שצורתו הרובע התחלה לימי'

צננת צנוקר • נאמר חמ"ז ומתי יהי' צוקר יוס' א' צננת לתושבי א' אחת תלמד אחר ששה שעות להס' יו' א' צננת צנוקר • ונת שני נקודת' צ' מתי • אחר י"ב שעות דהיינו תחילת ליל י"ז צ' צננת לתושבי נקודת' ג' • ולצני נקודת' ד' מתי • תלמד אחר י"ח שעות דהיינו חנות ליל יו' צ' צננת לצני נקודת' ג' • ולצני נקודת' ז' מתי • תלמד אחר י"ח שעות ועוד שער מהלך השמש צדקיע כגד קשת ד"ז וגינה שהוא מעלה אחת ומהלך השמש כגדו א' מט"ז צננת ימי' אז לתושבי נקודת' ג' אחר חנות ליל צ' כדי חלק א' מט"ו צננת וכן מו' לז' ומ"ה לט' עד ע' שרחוקה מעלה אחת מנקודת' ג' ומנקודת' ד' פ"ט מעלות ומשזן הזמן לשם מאוחר מנקודת' ד' צנני ששה שעות כמות חלק א' מט"ו צננת לפי שצננות ד' כנר הנחנו צקר יוס' ראשון צננת מאוחר מצני נקודת' ג' צ"ח שעות הנה לצני נקודת' י' יתלמד צנני כ"ד שעות פחות חלק א' משעה ואיך יתכן שיושבי נקודת' י' יהי' צקר יוס' הצננת מפני שצריכין להתמין צנני כ"ד שעות עד צוקר יוס' א' צננת ולצני נקודת' ג' שאינם רחוקים מהם רק מעלה אחת כנר הגיע יוס' א' צננת לצוקר חה שחוק והתול וזכיום הזה יעלו הכסילים כצדו צמנתה נגינתם כי מלאה יוס' לחרף התוכנינים וללעוג על טעמם • וצמנת אלו היו בני אדם נמלאים דרים ככל הקף הארץ וכולם מונים הימי' צמסזן מעשה צראשית צסדר א' כנר ה' הענין משמזם עלינו מאחר שהמזרח אחר הוא צמני כדור העליון שמן הארץ והשמש הולך ששם

החלה מזרחה אחרית מערבו והוא לארץ ישראל החלה הישוב ואין זה בדין החזרה לבד אבל בדין הצבע גם פן כי לא יתכן שיהיו הימים השבועיים נקראים בשם אחד בעצמו לישוב כלו אלא אם נקבע מקום שיהיה תחלה לקריאה ומקום לקריאה שתקרב שלא

ש"כ יהי' התחלת הימי' עם קודם לא"י וסותר המונח שלנו ש"י קלה המזרח ומשם מתחיל המנין על כל העולם • וגם אינו צמנית מערב גמור שיושג צהם סדר הימי' מאוחר מן הין • וצנני קנות זה החלק יאמר עליו קלה מזרח צמנית צריחת השמש שמתקדם לשם על החלק המערבי לו • וגם הוא צמנו ר"ל הקלה הזה יאמר עליו מערב צמנית הזריחה שמתאחרת להם מן החלק המזרחי להם • עד שלחלק הזה אין סדר מובדל כלל ושמו זה המקום פנו וריוח לתיקון שחר תלקי העולם שמתשוב התחלת הימים מן א"י ומכליתם צין שהוא י"ח שעות מאוחר • ואין זה צדן התורה לצד ר"ל לא כלצד צדן התורה ע"כ שנודה על סדר זה הגם שרשיית לפי מושכל ראשון כמחייב שני הפכים צנושא אחד • מאחר שהעיון דוחק על זה ולולו זה לא תשלמנה חנות ה' צמועדים והגים אל מי מהמקומות נפנה ולנה נעוזב כבודם וצמנת שקול ענין מפליא וכנר נתרעשו צה התוכנינים הראשונים והאחרונים והמזר לפי עומק שכלו לא פחד ולא קרע עיונו צעזורה אך דרם חותה הפליאה לפי תמונו והוא כפי מה שאומר • כי הנה רצים מהכמנים נתצלצלו צמין התחלת הימי' איך נדון צהם ואיך גמור הווייתם לפי כזרזיית הארץ וכמו שהוא צורה האחת אצד"ג כדור הארץ ונמפוש נקודה אחת צמנת ממקומות הארץ שגרה ויהי' ד"מ נקודת' א' ונשאל על היושבים עם צליה יוס' וצליה שעה הם עומדים • ואתה תענה ד"מ יוס' צנת קודם צמנות היוס' • סוז נשאל והרגע האחת צנני נקודת' א' אומרים עלי' שהיא חנות יוס' צנת קודם מה יענו עלי' תושבי נקודת' צ' שהוא צמרחק צ' מעלות מהם לצד מערב • תלמד שלהם אז רגע זריחת השמש צננת צנוקר • סוז נאמר ומה יענו על הרגע האחת תושבי נקודת' ד' תלמד להם חנות הלילה חליל צנת • ויושבי נקודת' ג' מה מספרים על הרגע האחת • תלמד תחילת ליל צנת חה ע"כ מחויב ומוכרם תלמד שכל רובע מתלמד צננת שעות • סוז נחזור ונלמד אחר שמן הדין שכל רובע מתלמד צננת שעות צריחת השמש להם • ח"כ אם הרגע היא תחלת ליל צנת לתושבי נקודת' ג' הנה נקודת' א' הרחוקה מנקודת' ג' צ' מעלות והשמש הי' צננות ג' ששה שעות קודם שהגיע לנקודת' א' צהכר יתחייב שרגע תחילת הצנת לתושבי נקודת' ג' היא רגע חנות יוס' שני צננת לתושבי נקודת' א' • והרי כנר הנמנה חנות יוס' הצנת וכמעט רגע צנה להיות חנות יוס' שני צננת וזה שחוק והתול • או כנך לדרך זו • נניח לתושבי נקודת' ג' יוס' ראשון

כלפי מערבו הוא מערז למסגרי חגי הכדור התחתון (ר"ל לפי הדמיון) והנה לשוכני' נקודת ח' המזרח נקודת ג' והמערב נקודת ז' וליושבי נקודת ד' המזרח נקודת ז' והמערב נקודת ג' ולפי' אם מאיזה נקודה שרצה נתחיל חשבון הימני' לא תחיל צביע אל מקום אחד מהארץ שהאחד מונה ד"מ יום ראשון לזקור ושכנו הסמוך לו מונה צ"ד שעות מוקדם והוא אללו יום שבת לזקור' וחוליו חין כל זני עולם מונים לשדר הזה כי יש שמונים ויום ראשון מיום ד' בשבת כנוצחאמר ח' סי' וגם חוליו חין כל הארץ מסניע מיושבת אך יש חלק פניו ממנה שאין שם ישוב זני חרס וכאשר כבר חשב צעל יסוד עולם להמלט מקושיא וזו לפי דעמו אז שכל חגי הכדור התחתון כולו יום צלומרו שאין אחריות דגו היים עלינו מאחר שאין שם ישוב זני אדם בכל החגי הזה' ואין צורך לכל זה

כי מלך ענין הטבע אין אדם קושיא נאחזת דבר המזרח צהוש כמו שהוא ענין כדוריות הארץ והף אהנה להיות כי גם החלק התחתון יש בו הרבה ישוב וגם צים נמלאו איים רבים שמוכי' זה לזה עד שנמטע כל הקף הארץ מיושב מלבד זכרו עשרים מעלות פנוים שהיא כדי שצור מהלך השמש צעה ופליט ועכ"פ אם נאמר שכולם מונים צמדי ימי בראשית יחי' הקלף האחד מן הישוב מקדים או מאחר מנינו מן הקלף השני בזמן עשרים ושתיים שעות ז' שלישי' אצתי' שאין התרחק זינייהם רק שעה ושליש וכבר נראה שהמחבר לא חשב לספק הזה מלך הטבע והחוש' רק מלך דין התורה עכ"כ יש לדון תורה מציאות בכל העניינים שאפשר' ואם הי' ישקר אל העמים שפה צרורה וכל הארץ מסניב כולם שומרי' משמרת יחי' צבנות וצמועדים אנה יפנו צבנות הימים ומאיזה מקום התחלת המנין ועכ"כ שנאמר כי נתנה לנו התורה חק ומשפט צה ומקום קבוצ משם מתחילים והוא תחלת המזרח ומקום קבוצ שם סוף המערב דהיינו מח"י עד תחילת הליון: ואין זה דין התורה לדר אצל דיון הטבע ג"כ' כלומר שבין מקרה כל דבר הוא לפי דרכי ה' ומחשבותיו אשר מאוד עמק ונוראיו סוד ירוע יש צבומקה של תורה שמהא הקניעות צימים דוקא מן ח"י והאיים דוקא צליו' אלא חגי' דיון הטבע ר"ל צסדר הגמתי צתיקון שעות היחי' מתינה למדינה השכל גור שצזור מקום שזמנו מתחילה ומקום ששם מסיימים ויהי' איזה מרחק בין השתי מקומות כדי שאליו וצברנו וצבאטרופ בניית שם מזרח המערב ח' ושם מערז צעבר השני: מקום שתהא תחלה לקריאה בגון ח"י מלך המזרח וכל מקומות היעולם יהיו מערביים אליו: ומקום לקריאה ממערב כנ"ל והוא כמו הליון שזמנו אהמנו מערז שהוא רחוק מח"י כדני

שלא יהיה קצתו מזרח לקצתו אבל קצתו מזרח גמור וקצתו מערב גמור' ואם לאו לא תשלם לימים קריאת שם ידוע מפני שכל מקום מסוכב אמצע הארץ מזרח ומערב יחד ותהיה הצין מזרח לארץ ישראל ומערב לתחתית הארץ ותחתית הארץ מזרח לצין ומערב למערב ומערב לארץ ישראל' ואין מזרח ואין מערב תחלה ולא סוף ולא שמות ידועי' לימים והסדר הנזכר נתן שמות ידועיץ לימי' והתחיל מא"י אך לקריא' השם רוח' עכ"פ מפני שלא יתכן לוכו' מקובו' כל נקוד' ונקוד' מהאר' כי בירושלם עצמה מזרחים ומערבי' רבים ושמוזה ציון ד"מ איננו מזר' ב"ה ועגולי אפקיה' משוני' ע"ד האמור אשר לא ישינו' החושי' כ"ש דמשק

רובע ארץ או דומה לזה איזה מרחק מורגש: שלא יהי' קלמו מזרח לקלמו' ע"כ איזה מרחק ונבול לדיך שיתנו צין ראשית המזרח וצין סוף המערב שאל"כ יהי חלק סוף המערב פיגש בראשית המזרח ולא עוד שסוף המערב הוא מזרחי כלפי ראשית המזרח וזה שאמר שלא יהי' קלמו מזרח לקלמו: מזרח ומערב יחד כל נקודה ונקודה היא מזרחית צערך הנקודה שאחרי' ללך מערז ונוכל ללרף אליו' כל המערב הארצי השכל הוא מערז צערכה עד שזו התיקף אליה ואם תחיל מנקודה הסמוכה לה ללך מזרח יהי זאת הנקודה צערכה מערז: ותהי' הצין וכו' הכל מונח צליור הסמוך: ואין מזרח ואין מערז תחלה ולא סוף: ר"ל חגי אפשר לצייר לא מזרח ולא מערז ולא תחלה ולא סוף: אך לקריאת השם רוח צע"פ כלומר אע"פי שליוור כדוריות

הארץ יתחייב שכל מעט קט שהמקום מערבי למקום שאלנו ישמנה אלנו התחלת הימים' וח"כ אך נאמר שא"י התחלה לקריאת הימי' הלא ח"י יש לו אורך ממזרח למערב' וזא"י עלמו משמנים הזמנים למזרחיים ולמערביים' ע"פ השיב שכדי לקרוא שם להתחלה ח"א לדרקק עד כמות השערה ולכן הורחז השם עד שנתפסם כל ח"י להתחלה: כי צירושלים מזרחיים וכו'. ר"ל חגי' אלו הי' מניח ירושלים שהוא צלמצע העולם והוא נקראת טבור הארץ ולומר שמירושלים התחלת הימים עדיין לא ילאו ימי מניבת דקדוק הזה כי ירושלים עלמה יש לה אורך מה ויש צה מזרח ומערב: ושמוזה ציון' הוא הר ציון הנקרא עיר דוד ומושב המלכי' הי' שם והנה צבית קדשי הקדשים צמקום הארץ שהוא חגן שמי' שעליו אמרו מול' שהוא טבור הארץ והוא הנקודה המזרחית צאמת' אלא שעכ"ז גם לציון עלמה יש אורך מה למזרח ויתר עד שמוזה ציון אינו המזרח שצבית המקדש שהוא צלצן שתי': ועגולי אופקיהם משונים' ר"ל האף שלמראשית עין אין שום מציאות למאמר זה שנאמר שהשמש זורחת צליון קודם לנית המקדש מאחר שהמקום קרוב וח"א להרגיש זה עכ"ז מלך עיון הגאומטרי' ודאי שיתחייב עכ"פ שעל כל נקודה ונקודה מן הארץ השמש זורחת קודם לנקודה שאחריה: כי עגול האופקי שהוא אופק המפריס לכל אדם לפי מלכו צין חגי הגלגל שעל הארץ וצין החגי שמתח הארץ וח"כ חגי' צמרחק מעט וקט' ישמנה האופק כי קו האופק הוא כמות השערה צמיון הארס: ע"ד האמור שהארץ כדורית ומדין הכדור שישמנה העגול המתוך הכדור ועובר על מרכזו וכמו שאנו ידמין שגך הוא עגול האופק מן העגול הסמוך לו המתוך ג"כ הכדור: אשר לא ישינו הסוסיים' ר"ל שאע"פי שאין אנו מרגישי' שום קדימת זריחה צמרחק קרוב

קרוב זה מפני שאין המוש מרגיש קוטן עלום כזה כי כנר נודע כי לבדי ששכתה האופק למערכי צערך המזרחי לו נשעור שעה לריך שיכוי המרצק צינייהס ט"ו מעלות (שהוא חלק ח' מכ"ד מן ס"ס מעלות הגלגל) ושעור כל מעלה מן

צגולה ושאר ארנות הרחוקים שהי' וישנים זהס ושס אין לראי' שום מצוח לפיכך נמקום שלל היו יכוליס להביע השלומיס מלאי הי' להס סדר אחר נקציעות המועדות כפי המקולל צידס מפני' משה רבינו

דמשק מירושלם וא"א שלא נאמ' ששבת דמשק קוד' שבת ירושל' ושבת ירושלם קוד' שבת מצוי' ועכ"פ נודה ברוחב' והרוחב אשר נחלקים בו הקוטרים (נ"ח הגוליס) בקריא' יום בעצמו הוא י"ח שעות לא פחו' ולא יותר קוראים אנשי הקטר הזה שבת וכבר יצאו אנשו קוטר (נ"ח גול) אחר מן השבת קטר (נ"ח גול) אחר קטר (נ"ח גול) עד שהתשלמנה שמונה עשרה שעות מן העת שהתחילה בו קריאת השבת עד שתהי' השמש ל' עמת ראש ארץ ישר' ותסתלק הקריא' מהיום ההוא ולא ישאר אדם שיקרא היום ההוא שבת אבל מתחיל בקריאת שם אחר ועל' כן אמרו נולד קודם חצות ביודע

הצדן ממשה עשר פרסה אשכנזיות וכל פרסה כשעור י"ג אלף שלשה מאות ועשרים אמה ופ"כ צמרמק קרוב לא יורגס לעין שאתה תמלא שכדי להקדים הזריחה חלק ח' מת"ת ל"ף נשעה לריך מרמק ק"פ אמה (דוק ותשכח): כ"ש דמשק מירושלם שסס דחלי יס חויה הרגס לעין נקדימק הזריחה שמשנה לדמשק מזרחית לירושלם ככדי שלשה מעלות (כ"ה צבורג"פ יפיהה הישנה) שהוא כדי חמישית שעה אחר תקדים הזריחה צמומס שעה לירושלם: ושנת ירושלם קודם לשנת מלריס: שמלריס צמערב ח"י כנודע: ועכ"פ

גודה צרוח ר"ל שזה שלחו אמרים כי מארץ ישראל התחלת החשבון וכבר נאמר שרק מקומם ארץ שתי' הוא תחלת החשבון ע"כ האמת לא לירושלם וכ"ש כלל ח"י. אין הכוונה לכלול כל ח"י צמחינת האורך שיש לח"י. עלמיה ממערב למזרח מאחר שנא"י עלמו יקרה השנוי הזה ופאי' צירושלים. אך צמחינת הרוחב שכל המקומות מלאי' הנלתי משתנים באורך מלמד שמשתני' צרוחמס מן המסויה ואורכס שזה ל' מעלות מן הלין הם דחלי התחלת אמתית לימים כי לכל אותן המקומות הזריחה שום ממש לנקודת עזור הארץ ולפיכך יתכן לומר שהתחלה מירושלם או מלאי' והכל אחד: והרוחק צקריאת יום ח' צעלמו. ר"ל המרחק המיוסד צדיו התורה שיהי' מתחילת קריאת יומי' שהוא מן ח"י ועד הלין שהוא סוף הקריאה: אשר נחלקי' צו הקטרים ר"ל אלכסוני כדור הארץ שגאשר נשער קו העזור מן ההיקף דרך מרכז הארץ צד"י צנקודה אמלעית שהיא עזור הארץ וקו יורד דרך מרכז הארץ ראשית הלין יהי' מרחק ראשי הקוים דרך המערב ר"ע מעלות דהיינו מרחק י"ח שעות צדקדוק לא פחות ולא יותר וזה המרחק כולו נתפס צדין תורה לענין קריאת כל יום ויום שיהי' שמו נקרא עליו עד אחר י"ח שעות שאלו שמו מסתלק לנמרי מן העולם ומתחיל אחריו יום הסמוך לו צכל העולם כולו: ועכ"כ אמרו נולד קודם חלות וכו' עתה צל לפרש דצרי' גמרא דר"ה שזכרתי למעלה והוא שאמר שמואל שהי' יכול לתקן לכל הגולה. שכבר יודיג שצחיות ישראל על ארמתן דין תורה לחדס חדשים ולקצוץ המועדות הכל תלוי צרחיית הירח אם יום כ"ע למדש צערב הי' נראה הירח הי' יום ל' שאחריו ר"ה והיו מונין ממנו ואס לא הי' נראה הי' מעצדיו המחדס. אך הראי' היתה תלוי' צל"י דוקא שהוא מקום הראי' ואמנם

ממקומות היסוד שמן ירושלם ומסס ועד קלה המערב צבור שנקרא להס סס היום שהוא שלחו קוצעין צו ר"ה ועד תחתית הארץ ועד הלין הרי כללו נראה הירח אחר המולד ואנו קוצעין אותו ראש הסנה ציום המולד והוא מאחר שעדיין סס היום הזה נקרא עליו צל' מפינות העולם. וזה מה שאמרו צגמרא כי סליק ר' זירא שלל לכו לריך שיהי' יום ולילה מן המדס שר"ל שאין אנו קוצעים ר"ה ציום המולד אם לא שחלות היום עדיין יש לו שעות צל' מתלקי העולם לא פחות מלילה ויום שאו כ"ד שעות שאלו אפשר שיהי' נראה הירח צערב יום המולד כפי מה שהוא לצני אותו המקום והוא צהוך י"ח שעות מרגע המולד החל צירושלים. מפני שאין הראי' עד אחר כ"ד שעות מן המולד וכבר פנה יום המולד צירושלים. עכ"ז עדיין נמלא ח' ממקומות הארץ ושס יום המולד קרוס להס ג"כ והס רואין הירח צסוף יום המולד צערב. וצהיות כל אלה קוצעין ר"ה ציום המולד. אם לא שכל חלקי היסוד לא יתכן לראותו אז דומין הקציעה לוי' שאחריו ועפ"ז יוצנו העשך דצרי המצר: נולד קודם חלות צידוע שגראה סמוך לצקיעת החמה. כי אם הי' המולד צירושלים ד"מ שעה אחת קודם חלות והרי עדיין נשאר מן היום עד הערב צל"י צשעה שעות (כי צמון ר"ה היום והלילה שיום צכל העולם) והשמש שוקעת צירושלים אחר ששעה שעות מרגע המולד צמערב והנה המקומות המצדניים לאי' השמש שוקעת ציון מאוחר כפי המרחק שהוא כמו שאמר המערביים צשעור ט"ז מנלה השמש שזקעת להס אחר שמונה שעות מרגע המולד וכן לרחוקים יותר שעה אחר שעה עד שהרחוקים כדי רנ"ה מעלות שהוא י"ז פעם ט"ז. השמש שוקצ להס אחר עזור כ"ד שעות מן המולד שכן י"ז וששעה עולה כ"ד וקודם לזה

צערך אפסר שתרצה להס הירח אס האויר זך וכ"ש אס
טמוול קודם חלות ז' שעות צירוסלים שהירח נראה לרחוקים
ר"ח מעלות מא"י לזד מערב. ואלום אס הי מולד ר"ה
צא"י אחר חלות כאלו תאמר שעה כזו עדינית מן היום ועד
השקיעה צא"י ה' שעות אס

ויוס הוא נראה בקלה מרח ויס כאן לילה ויוס מן החדס:
וכנר נסתלק סס השנת כלומר אס נולד אחר חלות צירוסלים
ועד הערב צירוסלים פחות משעה אס מוסף על זכ
י"ח שעות מה שילול מולאי שנת לאין מאחר מולאי שנת

בידוע שנראה סמוך לשקיעת החמה כאלו אמר
נולד קודם חלות יום שבת בירושלם בידוע שנראה
ביום שבת סמוך לשקיעת החמה והוא עשם יום
השב התמיד שמנה עשרה שעות אחרי שנפקה
קריאת מקום ההתחלה עד ששבה השמש לעמת
ראש ארץ ישראל אחר יום ולילה. והתחיל
להראות הירח למי שהוא בתחלת (נ"ח זמנה) ארץ
ישראל בשבת בערב והככים עם מה שאמרו
רבותינו שצריך שיהיה לילה ויוס מן החדש וכבר
נכתלק שם השבת מן הישוב והתחיל יום ראשון
אף על פי שיושבי ארץ ישראל יצאו משם יום
השבת ושבו בתוך יום ראשון כי אמנם הכונה
השם (נ"ח סיוס) השביעי הפושט בכל הישוב
שיאמרו למי שהיה בצין ולמי שהיה במערב באיזה
יום קבעתם ראש השנה ואמרו יום השבת על
הדמיון אף על פי שאח' טהם כבר היה יוצא
מהמועד

ח"י עדיין אין כאן כ"ד שעות
כנדי שאפטר שירשו אחרו בני
אין צמולאי שנת חתף כי אחר
י"ח שעה כנר מתחיל יום
ראשון לבני זין: ולע"פ
שישני ח"י ילאו מיוס השנת
ושני צמוד יוס הראשון. כלומר
שממני שכנר ילאו בני זין מן
השנת צעת הרא' אין קונעין
ר"ה זיוס המולד אס נולד
לאחר חלות. ח"כ אפילו נולד
קודם חלות שקונעין ר"ה צו
זיוס מחמת מה שיראה הירח
צערך לבני קלה המזרח מה כנך
הרי צעת שיראהו בני המזרח
כנר ילא יום השנת לבני ארץ
ישראל והוא חלות יום ראשון:
כי אמנם הכוונה השם
השני ר"ל זס יוס השני
או כיונל צו מן שעות ימי
השזוע: הפושט צבל הישוב כלום'
כפי שעדיין שמו נקרא עליו

קודם חלות יום השנת צירוסלים או צאיזה יום אחר תימי
השזוע אז בידוע שחלותו היום עלמו יהי הירח נראה בקלה המזרח
ומפס יוס שנת צענור שמתנו אחר התחיל אס הראשון לקרוס
סדר הימים כנ' למעלה: אחרי שנפקה קריאת מקום
בתחלה ר"ל אחר כלות היום השנת צארן ישראל והשמש
שוקעת להס צמערך צמולאי שנת עדיין מתמיד יום השנת
צעולס עד שסוצז השמש כל חוי דזור בתחנות שצערך ח"י
ועוד רביע הכדור עד שמגיע לעומת לראש בני ח"י שהוא
התחלת הלילה מולאי שנת ליושבי התחלת הזין והיינו י"ח
שעות: אחר יוס ולילה ר"ל נוסף על יוס ולילה י"ח שעות
והוא זין הכל מ"צ שעות מן התחלת שנת שצא"י עד סופו
זין: והתחיל להראות הירח. הירח ה' מתחיל להיות נראה
בתחלת החודש: יי למי שהוא צמזרח צצנת צערך כך הוא
הכננן מן הבידוסלות ור"ל בתחלת היסוצ שהוא הזין:
והכסיס עם מה שאמרו רבותינו וכו' ר"ל זזה שאמרו לריך
שיהי לילה ויוס מן המודש הוא הסכמה ומיקון למאמר הזכ
של נולד קודם חלות והא' מפרש את מצירו ור"ל מאחר שאין
הלצנה החדשה נראית עד עבור כ"ד שעות אחר המולד
וקודם זה אין כנר צעין לראותה מחמת דקופה אז ואחר
השמש לפי קורנתו אליו חופף עליו וא"ח שיהי נראה וכלן
שהי המולד צירוסלים קודם חלות ואין לנו מן הלצנה החדשה
עד הערב רק שעה שעות עכ"ז אנו מולאים בקלה המזרח
שהוא נראה צמולאי שנת לפי השנוס כי מרגע שהוא חלות
צירוסלים מתחיל הערב של ליל שנת בקלה מרח ואחר לילה

כל מקומות היסוצ: שיאמר למי שהי' זין ולמי שהי' צמערך
צאיזה יום קבעתם וכו' כלומר נלריך שיהי' צאס ד"מ כשארן
לכל' וא' מני העולם ממזרח שמש ועד מצולו מתי קבעתם ר"ה
יהי' לכולם שפה אחת ותשובה שזה לומר זיוס השנת קבענו
וכן הוא האמת: על הדמיון: וכדומה לזה שיאמרו כולם
זיוס הראשון מימי השזוע קבענו: אלע"פי שאחד מהס כנר
הי' יולל מהמועד וכו' ר"ל זין תורה שמהא ההתחלה
צחשנן הינו' מא"י ולפיכך אלע"פי שכל אחד ואחד אינו מומר
השנת והמועד רק כ"ד שעות שהוא מערב ועד ערב לפי
מלך מקומי עכ"ז כל בני העולם קורין צס יוס א' צשזוע
זיוס השנימה וכולס שוים בקריאת' לא"י אשר ממנו פנה לכל
המקומות. ואין כוונת המורה שיהשזז כל אחד יוס השנימה
אחר פעת שהוא צפ"י כאלו נאמר ד"מ שהחוקי' כנדי שעה
שעות למערב יתחילו השנת ממלות יוס הכסי מאחר שצריג
היה התחלת ליל שנת צא"י שאין הענין כן שהתורה אמרה
שכלל ישנתו יוס אחד צעלמו כפי קריאתו צכל מקומות
היסוצ:

אמר המכרש אחרי ככלותי לצאך דברי החצר צשמועה זו
רליתי ענמי מחויב להעיר על קושיא אחת גדולה
כדבריו והוא מה שכניס צצאס המולד צא"י קודם חלות יוס
השנת אז קונעין ר"ה צו זיוס מפני שצערך הירח נראה
צתחלת המזרח. הלא לא יגויר שיהי' ר"ח זיוס המולד אס לא
שהוא זיוס שלשים שאמנם זיוס כ"ט למודש מעולס אין
קונעין ר"ח שאין שזס חדס פחות מכ"ס ימי. ואס הענין
כן

כן מה לנו לראיית הירח צסוק יום השנת צערד שהוא ליל שלשים ואחד הלא דין הראוי הוא שגראה הירח צסוק יום כ"ט ואז קובעין יום שלשים לר"ח וזה ענין מצואף ונגלה מאוד ורואיני הרצ צעל יתודא שהצתיק מצעל יסוד עולם (מפני שאין הספר הזה

מהמועד כשיהיה האחד במועד כפי מקומוחם מארץ ישראל אבל בקריאת ימי השבוע היה להם המועד ביום אחד כעצמו ומועדי ה' תלויה בארץ שהיא נחל' ה' עם מה שקדחתו

מלוי צירי כעת) שהקסה על החצר ועל צעל המאור הכוץ צשיעמו צענין זה והוא ז"ל השיב עליהם צמאמר ד' פ"ף ועוד סס פ"ח כתצ"ל ודע כי צעל המאור גם הוא ז"ל נשחט צמה שאמר כי על אמצע

ח"י הוא מיוסד אשצון המולדות וכי על קפה המזרח הוא סמוך לראית הלצנה צמדסה וכדי להעמיד סברתו זאת הולך ליש' ולאמר כי בכל י"ח שעות מזרח החמה בכל יום צירושלים קודם ממה שתזרח ציום ההוא צקפה מזרח וזה שקר גדול ומפורסם וטני סודי צראשית' וסדר צרייתא של נולד קודם חלות לפי סברתו זאת יאמר כי אם חל רגע המולד החדש קודם חלות יום שנת ע"ד משל צירושלים צירוע הוא כי הלצנה המדסה שלו היא צראיית לפי כן צסוק יום שנת זה צקפה מזרח' ואם ימול המולד מחלות יום שנת ואילך צירושלים אז הוא ידוע שאין הלצנה המדסה שלו יכולה להראות צסוק יום זה צמזרח' חה שצוש גמור האולי ועת הראוי לפי הצעמו זאת תהי' קודמת לרגע המולד עכ"ל. והרצ צעל קול יהודא כתצ על זה שאם כלפי החצר נאמרו הדברים צבורלות שטמיותם לא ידענא מאי קאמר כי לפי מה שצאמרנו כוונתו למעלה הלצנה המדסה מזרח צקפה המזרח יום שנת לשם שהוא חלות יום הראשון צא"ל לאחר כ"ד שעות מעת המולד צירושלים ועכ"פ תהי' הראוי אחר המולד ע"כ. ואולי שזה כתבו צעל יסוד עולם צלאמרו שלפי הצעה זאת שנקבע ר"ה צשנת ציום המולד ע"כ צירך שתקדם הראוי על המולד וכאלו היתה הראוי צתחלת ליל השנת צצין ואז הדין כותן שתי' הקצויה ציום השנת משא"כ אם הראוי צצין צמולאי שנת מה ישיענו זה לקצוע המועד צשנת. והרצ צעל קול יהודא לא שת לצו לכל זה' ואני כחשר הצלתי היטב צצירי הרצ הזה מצלמתי דבר יותר מפליא שהצין שזה שאמר נולד קודם חלות צירוע שגראה סמוך לשקיעת החמה דהיינו סמוך מלפני שקיעת החמה וכמ"ס צפי' צד"ה כאלו אמר נולד וכו' צירוע שתרעה הלצנה צקפה המזרח ציום שנת לשם סמוך לשקיעת החמה קודם שקיעתה ע"כ. ושצו צסמוך צר"ה וכצד נסתלק כתצ ג"כ ז"ל שגרי צשנת סמוך לערצ הפחול הירח להראות צקפה מזרח' וכן צצירי שכתצ נגד צעל יסוד עולם שזכרתי צסמוך כתצ שהראוי צקפה המזרח תהי' צשנת. ואולי שלפי הנצמו זאת הי' מושצ שהראוי צשנת קודם השקיעה הי' כאלו נראה הירח תחלת ליל שנת לענין שקובעין ר"ה צשנת שהיא יום הראוי' זה דבר שאין לו שום שפעולם לא שמענו שיהא אפשרות ראיית הירח צתחלת מועד לאחר כ"ד שעות אחר המולד צעוד שעדיין השמש זורח על הארץ כי אפי' אחר שקיעת השמש אינו נראה מתוך צעוד שאור השמש חזק על האופק אם לא אחר כדו' שליש שעה אחר שקיעתה וכמ"ס

הרצ"צ צסוק צרף י"ד מהלכות קדוש החודש וכ"כ צרי' פ"א מהלכות קדוש החודש שהראוי הוא צליל שלשים שאם אין נראה צליל שלשים אזו ר"ח ציום שלשים ואחד וראיית יום שלשים לפני שקיעת החמה מוזן דבר שמי' ואפילו אלו נראה ציום שלשים אחר שקיעת השמש

צעוד שלא נראה עדיין רק כוכב ח' שהוא עדיין יום לפי דין תורה שזכרו צנת' ככז ח' יום צ' צין השמשו' ג' לילה עכ"ל הוי כאלו נראה צליל שלשים ואחד והחדש מעובר כמו אם נראה צסוק יום כ"ט אחר שקיע'

השמש ועדיין לא ילא ככז ליל שלשים שכתצ הרמ"ס צפ"צ מ"ה קה"ט דהוי כאלו נראה צליל שלשים והוא ממשנה דרי' פ"ג דר"ה ראוהו צ"ד וכל ישראל וכו' ועה שאמר החצר סמוך לשקיעת החמה היינו סמוך מלמחר' וכלאון הזה נמלא צצירי מ"ל י"ט הסמוך לשנת צין מלפני' צין לאחר' ואני מושצ שאלון צעל המאור גרס לו זה הטעות שכתצ צענין זה אחר זכרו כל ההקדמות השימי' לו ח"ל ולצאר לך הענין הזה כמני נמתן לך משל ודמיון צא' מן הימים שאנו קובעין צו ר"ה כשאנו קובעין אותו ציום השנת אין אנו קובעין אותו עד שיהא המולד צירושלים קודם חלות יום השנת ואותה השעה היא צקפה המזרח תחילת לול שנת וכו' ואחר שתק' הלצנה כ"ד שעות אחר המולד היא תחלת קדומה והוא שיעור החודש הנראה נמלאת הלצנה נראה צמדסה ליושצ קפה המזרח צסוק יום שנת לפני שקיעת אור החמה עכ"ל צמדמה לו שקודם שקיעת החמה קאמר'. והרי כלאון הזה כתצ סס למעלה מזה שאין העין שולט לראות הירח עד שיגיע המרחק ליו"צ מעלות זה יתרון מהלך הירח על החמה צכ"ד שעות ובכן האור פושט על פני' עד שכת העין שולט עליו לראות קודם שקיעת אור החמה עכ"ל. וכונתו צזה שמיני שאין שעות רצ לראות הירח צתחלת החודש אחר שקיעת גוף החמה מפני שהירח שהוא קרוצ לו אז שוקע אחריו עברה מלצד צכנדי שיעור תנועת גלגל היומי ציו"צ מעלות שהוא כמו ד' מומצי שעה אחר שקיעת גוף השמש' וצמוך שער הזה ירדין אור החמה גרס על האופק כענין המפורסם צגמרא' צכנדי מהלך שלשה ורציע עדיין יום צס"פ צמה עוליקין וצכנדי הלך ג' חלקי מיל אחר זה הוא צין השמשות עד שכדי מהלך ד' מילין עדיין אינו נאסף אור השמש מן האופק לגמרי והוא לכל הפחות שעה וחומש שעה ולפ"ז צירך שיהי' לירח שיעור מורגש כ"ב צעת ראייתו עד שלא יפסיד לו אור החמה הנשאר עדיין ולולי זה כצד הי' הירח נראה צנפחות משער הזה הרצה אפס צתחלת החודש צעת הראוי' טרס ששקע אור החמה לגמרי כצד שקע הירח עצמו חמת קרצמו לשש אז חה מצואר'. והנני מחר לענין הראשון ואומר שכדי ליישצ צירי החצר אין לנו אם לא שנאמר שק' קצלו מ"ל לסמוך על ראי' כצו צבולה לקצוע ציום המולד זל"ע: תלו' צחוף כלומר כל החשבונית מן סדר היומי' חומי' המולדות הכל נחשבים לפי מלצ ח"י כצוכז: עם מה שקראמו' צצירף עה שקראת צספרי הקודם ושאר ספרי' וכנ"ו. צצמאר זה סוף סר

א' ח"ל וכאשר למד המלך התורה וספרי הכנזאים לקח המלך המצד שהוא לרצו לו והי' שאלו אותו שאלות עבריות ולמעלה מזה אמר שקבלו המכמים והספרים מכל הארצות: לאשר נקראת וכו' כלומר לחזק הכמוצי אשר ח"י נקראת

מלך מדי על בנין הצית • ואיך לזה ליחזק להקריב קרצנות צצית המקדש כמ"ס ומה חסדן ר"ל ומה לריבון וצני תורין ודכרין ואחריו לעלוזן לאלקא שמ"י וכו' עד די להון מהקריצין נמוחין לאלה שמאי ומלנין לחיי מלכא וצנוהי: ויון כמו אלכסנידוס

הר קדשו כמה שנאמר רוממו ה' אלקינו והשתחויו לר' קדשו (תהלים ל"ט) והדוס רגליו הצית המקדש נקרא הדוס רגליו כמ"ס ולא זכר הדוס רגליו ציוס חרוץ אפר (איכה ז'): ושער השמים • כמו שאמר יעקב איך זה כי אס צית אלקי' מה שער השמים וכו' והוא הר המורי' מקוס המקדש: וכי מניון מלא תורה פסוק הוא (ציעני' ז') ומה שהי' מזריות לאצות לדור זה הקצ"ה הי' מורז את האצות שדורו צה"י כמ"ס צאצרהס לך לך מלרנך וכו' ונאמר המהלך צארך לארצה ולרמזה וכו' וצילחך גור צארך הזאת וכו' וכן ציעקך נאמר שזו אל ארץ אצומיך ולמולדתך ואהי' עמך: והיא צידי ע"א אעפ"י שהיתה אז צידי גויס ערציעכו"ם עכ"ל נטוול לדור זה וכצ"ש חז"ל ציטליהי כחצות לעולס ידור אדס צה"י צעיר שרצה עכ"ס

שקראתו לאשר נקראת הר קדשו והדוס ורגליו ושער השמים וכי מציון חצא תורה ומה שהיה מזריות לאבות לדור בה והיא כידי ע"א והכספם לה והעלותם עצמותם אליה כיעקב ויוסף וחזנת משה לראותה ונמנעה ממנו והיה קצף והראתה לו מראש הפסגה והיה חסד ומה שהיה מבקשת האומות פרס והודו ויון ווולתם להקריב עליהם ולהתפלל בעדה בכית ההוא הנכבד ומה שהוציאו ממנוס על המקוס ההוא ואס היו מחויקים בחקים אחרים מפני שלא קבל אותם הנמוס האצתי ומה שהם טרוממים אותו עם העדר הראות השכינה עליו ושכל האומות חוגגים אליו ומחאויס לו וזלחינו מפני גלותינו ולחצנו וממה שזכרו רבותינו ממעלתה יארך ספורו:

כא אמר הכוזרי השמיעני קצת מה שידוטן לך מדבריהם:

כב אמר החבר ממה שאמרו בענין זה הכל מעלין לארץ ישראל ואין הכל מוציאים ודנו האשה שאינה רוצה לעלות עם בעלה לארץ

ואל ידור צמ"ל ואפי' צעיר שרצה ישראל: והכספם לה כלדיקי' הי' חושקים ואוהבים אותה מלשון נכסף נכספת אל צית ארץ: והעלותם עלמותם אליו כיעקב ויוסף כל' יעקב שספק צדו שיעלכו יוסף צה"י לקצרו לזה להעלותו סס מייקף אחר מותו ויוסף שלא סיפק צידו ללוות על זה לכל הפחות צק שצעת הפקודה יעלו עלמותיו לא"י: ומחנת משה לראותה • משה רבינו ע"ה כל חסלו היתה רק לראות הארץ הזאת ועל זה המתנן כמ"ס אעצרה נא וחררה את הארץ העוצה וזאת היתה עיקר נקשתו לא שיאריכו ימיו או שיאכל מפר' : ונמנעה ממנו והי' חקף • כלומר מזה מנואר סזה ענין גדול ונורא מה שמחמת זה נגרעט משה על ישראל צלומרו ויתעצד הי' צו לתעננס • אשר צעצורס הביע לו ענין הסלע אשר לא זכה לראותה: והראתה לו מראש הפסגה ויהי' חסד • ר"ל שממה שהצינו לו הסי' עלה ראש הפסגה וגימור מנואר שעיקר צקשת משה רבינו ע"ה היתה לראותה צענין שיצא ממה נמנע ונמנעה ממנו לו חסד לראותה מראש הפסגה הרי כמה הוא דבר גדול: פרס והודו כורס מוּך פרס ודריוש מלך הודו וכמ"ס צמחלת עזרא כה אמר כורס כל ממלכות הארץ נתן לי אלקי השמים ואומי מקך לצנות לו צית צירושלים • עד שס סי' ו' נזכר איך פקד דריוש

מוקדון כנו' ציוסיפון ספר ח' מהכבוד הגדול שפשה למחני' הכהן הגדול ואיך נתן לו הרצה זהב לצדק הצית הקדוש צירושלים וכן צמאמר שלישי פ' י"ז זכר היוסיפון מתלמי מלך יון מהכבוד והבדולה שפשה למחני ישראל ושלח מנחות אל הכהן הגדול צירושלים וצפ' כ"ח מאמר ד' מספר מן הקרצין והמנחה ששלח אנטיוכוס הראשון להורקדוס צנח הסוכות: ווולתס כמו קסרי רומי כצדו הצית המקדש כנו' ציוסיפון ג"כ: ואס היו מחויקים צמוקים אחרים • אעפ"י שהמלכים הנזכרי' לא שמרו את התורה אצל הי' להס חוקים אחרים • מלצד שהיו מאמיני' צאלקי השמים עכ"ל היו מנטלים ומנשאים את צית המקדש: מפני שלא קבל אותם הנמוס האנומיי • כלומר התורה לא קבלה אותם לא נתנה התורה לאצותיהם ורק לזרע ישראל נלצד: עם העדר הראות השכינה עליו כלומר אף שהכינה נעדרת עתה עכ"ל מרוממים אותו: ושכל האומות חוגגים אליו מתנועעים אליו ומחאויס לו מלשון ויחוגו ויוגעו כשכור כי כל האומות מתאויס שתעלה ח"י צבורלס ומוישצים ממיד איך לכוצסה: וזלחינו מפני גלותינו ולחצנו • מלצד אכחכו שכודר בגלות ימנע אותנו לעלות ולדור סס מצלי צואת הגואל צ"צ אשר צרוח שפתיו ימית רשע והוא ינמילנה אוחנו אמן אמן:

כא מזה שידמין לך מדבריהם • ר"ל שלא יעטרך להזכיר לו כל דברי חז"ל מספור מעלת ח"י רק מה שהוא זכור עכשיו והיומר שקול אללו:

כב הכל מעלין לא"י וכו' • משנה שני' צסוק כחצות (דק"י) ופירש"י ז"ל הכל מעלין את כל בני ציתו אדס כופה לעלות ולצט עמו צירושלים • דהיינו שמכל הארצות כופין לעלות לא"י • וצ"י כופין לעלות צירושלים וכנו' סס צמחסה: ודנו האשה • סס צמחח שסס היות שאמר ד"ל כיתה קסין גירושין שהמירו לדור יחוד עם אצישב האנומיית ולא המירו לו לגרס אחת מי"ה נסיו ויקח את אצישב • וצנגין המירו לגרס ולא שהפסדויה כחצומה: והכפו היסך הדין הזה שאפי' אס האשה רוצה לעלות והאיש אינו רוצה שופין

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד מט

שכופין אותו לגרסה וליתן כמות: שכל יהודי הדר צא"י דומה למי שיש לו אלוה וכל הדר צא"ל דומה וכו' עד סוף הס' הכל בכתובות סס' ומה שנכפל הלשון במאמר הדר צא"י דומה כמי שיש לו אלוה והדר צא"ל וכו' דצנא רשונה

נראה מיותרת הכוונה לומר שדירת ח"י נלכד בהטעה גדולה לעולם הצא וכמו שאמרו בגמרא סס כל ההולך ד' אמות צא"י מוצטח לו שהוא צן עלום הצא: לך עבוד אלקי אחרים לפי שהי' דוד לריך לנרוח אל שאר ארלות חוץ לארץ ישראל: וכבר שמו לארץ מזרים מעלה ושפטו על זולתה מק"ו ומה מזרים שנכרתה עליה זרית וכו' הנה נראה שהחזר סס פניו אל המסרי והציוו הילוקוט פ' שופטים וז"ל מנין שאפי' סוס אחד צטל כדאי הוא שימזיר את העם למזרים ת"ל רק והלא הדברים ק"ו ומה מזרים שהזרית כרותה עזירה מחזירתן לשם שאר ארלות שאין הזרית כרותה עליהן עכ"ל עכ"ל ולפי שיעת שהדר יהי' אמרם והלא הדברים ק"ו ענין צפני עמנו ואינו מוסב על אפי' סוס אחד צטל כדאי הוא שימזיר את העם למזרים

לארץ ישראל שתצא שלא האיש אינו רוצה לעלות עם אשתו בארץ שיוציא ויהן כתובה ואמרו לעולם יהודי אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה גוים ואל יהודי בחוצה לארץ אפי' בעיר שרובה ישראל שכל יהודי הדר בא"י דומה למי שיש לו אלוה וכל יהודי הדר בחוצה לארץ דומה למי שאין לו אלוה וכן ברוד הוא אומר כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלקים אחרים לומר לך שכל יהודי הדר בחוצה לארץ כאלו עובד עכו"ם וכבר שמו לארץ מצרים מעלה על שאר הארצות האחרות ושפטו על זולתה מקל וחומר ואמרו ומה מצרי' שנכרתה עליה ברירת אסור' שאר ארצות לא כל שכן ואמרו כל הקבור בארץ ישראל כאלו קבור תחת המזבח ומשבחים מי שמת בה יותר ממי שנשוא אליה מת ממה שאמרו אינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו אהר מיתה אבל אמרו במי שהיה יכול לדור בה ולא דר בה שאסור לשאת אותו אליה לאהר

הכא מוצא אדמה מעשה לו וכתי' הכס וכבר אדמנו עמו ע"כ ומשנתי' מי שמת צה חז"ל שצחו יותר מי שמת צא"י: ממי ששואו חלי' מי שלא הי' אשפר לו לדור ואך רק נשאו אותו כשהוא מת וקנזוהו צא"י שאעפ"י שאף זה ענין גדול כמו שמלאנו ציעק שרצה נקט לקודרו צא"י ויוסף שמנע ממנו קצורת כל גופו סס לכל הפחות ציה להעלות עלמותיו לא"י עכ"ל מי שמת צא"י וקלט אותו האויר הקדוש החופף תמיד צארן הזאת יותר משוכה: ממה שאמרו: צנמ' סס אינו דומה וכו' צנעטא דעולא כזה רגיל דהוי סליק לא"י נח נכסי' צמולה לארץ וכאשר ספרו לר' אליעזר שהי' צא"י שמת צח"ל אמר אמת עולא על אדמה שאמר תמות' קרא עליו צלשון המקרא הנלמד צנעמו ר' לבן' שנתקיים צו כענין שאמר עמוס אל אומי' כהן צית אל ואתה על אדמה עמלא תמות' חזרו ואמרו שחורנו צא לקודרו כהן צא"י אמר אינו דומה קלטתו מחיים לקלטתו אחר מיתה ועכ"פ מת צאדמה עמלא: אצל אמרו' כלומר אל תחשוב שעכ"פ מי שאין דר צא"י ואמר מותו נקצר צא"י הוא מדרגה גדולה והאדמה מכפרת עליו אעפ"י שאינו דומה לקלטתו מחיים עכ"ל דבר גדול הוא שאין זה נלמד רק צמי שא"ל לו לדור צתובה מחיים אצל צמי שאפטר לדור צתובה ולא דר לא

צטל כדאי הוא שימזיר את העם למזרים ויהינו שר"ל לעצירה זו של הרבות לו סוס אחד אפי' שרואה לעצירה קטינה עכ"ל נמשך לשראל העונש הזה הגדול שיגלו למזרים וע"ז אמר ומה מזרים שהזרית כרותה עליה ר"ל שכבר נלמד להם אשר ראיתם את מזרים היום לא תוסיפו לראותם עד עולם שאף זה אזהרה לשב למזרים עזירה מחזירתן צטל עזירה של הרבות סוס יהיו חוזרין וגולין למזרים שאר חרנ' שאין הזרית כרותה עליהם עכ"ל שיבוי גולים לשם צטל עזירה וצאמת שצפסיקתא כמלא צפי' כענין הזה וז"ל ומה מזרים שאמר הקצ"ה לא תוסיפון לשב צדוך הזה עוד היו השיצום עונם שנא' והשיצו ה' מזרים צאניות וגו' שאר ארלות שאין הזרית כרותה עליהן עכ"ל נראה מוזכר שהחזר מהספרי הנ"ל לקח הענין הנלמד ופרשו לפי דרכו כנ"ל ודבר החזר צזה לריבין תלמוד: ואמרו כל הקבור צא"י כאלו קבור תחת המזבח כלומר האדמה שהוא קבור צה מכפרת עליו כמו הקרבן שעל המזבח והוא סס צנמ' אמר רב ענין כל הקבור צא"י כאלו קבור תחת המזבח כתיב

הכא מוצא אדמה מעשה לו וכתי' הכס וכבר אדמנו עמו ע"כ ומשנתי' מי שמת צה חז"ל שצחו יותר מי שמת צא"י: ממי ששואו חלי' מי שלא הי' אשפר לו לדור ואך רק נשאו אותו כשהוא מת וקנזוהו צא"י שאעפ"י שאף זה ענין גדול כמו שמלאנו ציעק שרצה נקט לקודרו צא"י ויוסף שמנע ממנו קצורת כל גופו סס לכל הפחות ציה להעלות עלמותיו לא"י עכ"ל מי שמת צא"י וקלט אותו האויר הקדוש החופף תמיד צארן הזאת יותר משוכה: ממה שאמרו: צנמ' סס אינו דומה וכו' צנעטא דעולא כזה רגיל דהוי סליק לא"י נח נכסי' צמולה לארץ וכאשר ספרו לר' אליעזר שהי' צא"י שמת צח"ל אמר אמת עולא על אדמה שאמר תמות' קרא עליו צלשון המקרא הנלמד צנעמו ר' לבן' שנתקיים צו כענין שאמר עמוס אל אומי' כהן צית אל ואתה על אדמה עמלא תמות' חזרו ואמרו שחורנו צא לקודרו כהן צא"י אמר אינו דומה קלטתו מחיים לקלטתו אחר מיתה ועכ"פ מת צאדמה עמלא: אצל אמרו' כלומר אל תחשוב שעכ"פ מי שאין דר צא"י ואמר מותו נקצר צא"י הוא מדרגה גדולה והאדמה מכפרת עליו אעפ"י שאינו דומה לקלטתו מחיים עכ"ל דבר גדול הוא שאין זה נלמד רק צמי שא"ל לו לדור צתובה מחיים אצל צמי שאפטר לדור צתובה ולא דר לא

צ'לנר שאין בתצורתו לשם תיקון חזל חמי' חסור לשאת אותו לשם ולמד זה ההירושלמי סוף כללים ור"פ הנושא רני נר קריא ור' אלעזר הוה מטיילין (לשון טיול) צ'אייסטרין (בדמויות העיר) רלו ארונות שהן צ'אין ממ"ל אמר רני נר קריא לר' אלעזר מה

עצרו לכותיים או לח"ל ולא לחירות (ועיין צמוס' דף מ"ד ע"ג ד"ה לחולה לארץ) הרי שאע"פ שהמאמר עצמו קיימ"ל דעובר צעשה עכ"ז מחמת קדושת הארץ פקעה העשה וכן הדיו צענר שגרת מה"ל לא"י שיוצא לחרות והיא צרייתה (ס"ד ד' מ"ה): וזולת זה הרבה

לאהר מותו ישאמו בחייכם ונחלתי שמתם לתועבה ובמיתתכם וחבאו והטמאו את ארצי והיה זה הקפדת רבי הנינא כאשר שאלו אותו אם מותר שילך פלוני להוצ' לארץ שייכם אשת אחיו שאמר אחיו נשא עכו"ם ומת ברוך המקום שהרגו והוא ירד אחיו וישאמו מכירת קרקע לע"כום וישאמו מכירת קורות הבית והניהו חרב ושאמו אין דנין דיני קנסות לא בארץ ישראל ושלא יצא העבד לחוצה לארץ וזולת זה הדבה ועוד אמרו אוירא דארץ ישראל מחכים ומאהבתם אותה אמרו כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מוכסח לו שהוא בן העולם הבא ואמר רבי זירא לכופר כשרצה לעבור עמו בנהר בלי מקום מעבר מתאוהו לעבור בארץ ישראל דוכתא דמשה ואהרן לא זכו ליה מי יימר דוכינא ליה: כג אמר הכוזרי אם כן אתה מקצו בחכרת תורתך שאין אתה משימ המק' דהוה.

עוד נזכרו עניני' רבים צמלמוד דיינים המלוים צקושת הארץ דומה לזה אמרם ציננות (ד' ס"ד) צדין הנושא חסה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה ויולד וימך כתוצתה אע"פ שאין ראוי לדבר זכר לדבר והיא מקץ עשר שנים לצנת חזרם צ'ארץ ללמדך שאין ישיבת ח"ל עולם מן המניין ע"כ: ועוד אמרו וכו' עד כחן דבר צדיינש הממויני' לא"י ועוד סיפר צספורי מעלותי לצד חויר דח"י מתכים מיימר דר' זירא פ' מי שמת: ומאזהבתם אותה אמרו כל המהלך ד' אמות צ'א"י מוצטח לו שהוא בן עולם הצ"ל כלומר שמאזהבת חו"ל את הארץ הפליגו לדבר דבר נפלא הזה שצ'הילוך ד"א צ'א"י קנה לו מיי עולם הצ"ל וצוהר פ' אחרי

(דף י"ט ע"ג) אין מוכרין להם צמחוצר לקרקע ואמר צנמ' תסוס דכתיב לא תחנם לא תתן להם חני' צקרקע: ושאמרו להם מכירת קורות הצית • זה לא נמלא צמוס מקום וצלי ספק שיש כחן ט"ם וחולי צ"ל ואין מוכרין להם דירות הצית כלומר שאין משכירין להם בית לדור שם וכמה שאמרו צפ"ק דג"א (דף ב"ה) לדעת ד' יוסי שאמר משכירין להם צמים צ'א"י אף צמקום שאמרו לא לציט דירה אמרו מפני שמכנים למנוע ע"ה וזה דווקא צ'א"י וכמ"ש תמוס' שם צד"ה אף צמקום צסם הירושלמי: והביחה חמרו צכ"ל כלומר שאסור להניח ענין צ'א"י שיחרוצ אותה וכחותה ששנו צסוף מרובה אין מגדלין בהמה דקה צ'א"י ופיר"שי העטעם שלא יחריצו השדות: ושאמרו אין דנין דיני קנסות חלל צ'א"י כלומר אין סוס צ'ד רשאי לדון דיני קנסות חס לא נסמכו צ'א"י וצבל אין סמיכה כלמיטא צצרק קמח דסנהדרין ד' י"ד וצ'הוצל (דף פ"ד) וצרמ"ס פ"ד מה' סנהדרין וצ'אמת שאין זה רק צדיני קנסות חלל צבל הצדיני צמקום שצריך מומחין מלמד הודאות והלכותות למלאן דלית לי' דא"צ מומחין חפס שצדצרים השפיתום אמתו שלימותיהו דקמתי עצדי וכדלמא צ'הוצל סם משא"כ צצדי דלא שכיט ולית צי' חסרון כוס לא ועדינן שלימותיהו וח"כ מלד שאין דנין דיני קנסות אין עולוי לא"י רק מלד עיקר הדיון שאין סמיכה רק צ'א"י וצדיי החצר קלת שלא צדקוק: ושלא ילא העבד לח"ל - חמי' עצד כענני העיקר חללנו שאם מכרו רנו לח"ל יולא לחרות מיד שמכרו בצו קנסין לי' וכך בנו צעשה וצטיין (דף מ"ג ע"ג) המוכר

מות פסקא המתחלת כמעשה הרץ מדרים ז"ל אמר ר' יבדול זכלה חולקא מלן דזכי צמייני לחאדי מדורא צצרעא קדישא דכל מלן דזכי לה זכי לאכבדא מטלח דשמיע דעילא דכחית על ארעא (ר"ל משפע הקדושה המושפע סם תמיד) עיי' סם ולא עוד חלל אי זכי צמייני זכה לצ'מתכחא עלי' דוח קדישא תדיר וחולי שעי' אמרו ששהולך ד"א צ'א"י מונעט וכו' מחמת שמך עליו רוח קדוש: ואמר ר' זירא לכופר וכו' צסוף כתוצות ר' זירא כי הוי סליח לא"י לא אשכח מצדא למעבר נקט צמלרד וקעצד ח"ל האי לדוקי עמא פויחא דקדמיתו פומייכו ולחזנייכו חכתי צפיוותייכו קיימיתו ח"ל דוכתא דתסה וזהרן לא זכו מי יימר דוכינא ע"כ ומיר"שי נקט מלרס יש מקום שאין גשר ומשליכין עץ על רובצ הבהר מספה לשפה ואינו רחב לילך עליו כי אם אוחז צידו צצבל המתוח למעלה הימנו קצור שני ראשי צשני יתדות אחד מכאן ואחד מכאן צשני עצדי הבהר • עמא פויחא עם צהול: כשרצה לעצוד עמו צצבר כלומר שכו' ר' זירא רוצה לעצוד צצבר סמוך לכופר כהה שהי' אז עמו וכן זהה עם היצום (שופטים י"ט) כמו סמוך ליצום:

כג אמר כן אם כך העיקום הוה גורל פלאר ספרת: אמה מקלד צצמת תורתך כמדומה שאין אמה מוצב התורה כראוי ולמה אין חסם עושים כלאר צצרת: שאין אמה משיס המקום הוה מנמתך וצית חייך ומומך סי' ראוי שמעשה המקום תכלית חתך וכוונתך ויחיו הכל רעים חליה כל עוד רוח צ'אפס כמו הרץ לקיים חיי: ולמה אמר רחם על לין.

ליון כי היא ציית חיינו ולא עוד שכן הוא שומה צפיקס
 לומר כך תמיד וכוזר בדבר צלצל לא ציטעה כי מעט מאוד
 נראה מהיהודים הצדיקים לא"י לשנת סס : ותאמין כי השכינה
 שבה אליו השכינה תחזור ליון צנינות בגולה והנצחיה צלצל
 זה וע"ז אומרים בית חיינו
 שהיה השפע הקדוש הניקרא מיוס
 צאתם וכן נאמר בצרכת ו"ח
 צא"י המחזיר שכינתו ליון ואיה
 ההתאמנות אל המקום הזה ;
 ואלו לא הי' לה מעלה וכו'
 אפילו לא הי' לא"י מעלה זו
 שעמידה השכינה לחזר לסס
 מלמד מה שהיה צענר מיוס
 הוקם המכנס עד חורבן הבית
 שהיה כמו תת"ק שנה וכנר
 זכרתי השכונ זה צמאמר ח' סי'
 פ"ז : שמתכספה שיחשקו :
 הנפשות היקרות כלומר אלו הי'
 צכס מי שגפשו נחלצה ממקור
 ישראל צאתם צנפמה קדושה
 כנר היה מושק לעלות לסס :
 ותזכנה זה שמה' מוזככת
 ומטוהרת צאירה של ח"י
 ובשפע קדושה כי השפע הקדוש
 נצדק צהראוי לה הצדוקת אליה :
 כאשר יקרה אותנו צמקומות
 הנציאים וכו' כלומר כאשר הענין
 הזה כשהי' האדם צמקו' הנציאי'
 יצדק זו קלת משפע הנציאי
 כענין הנזכר צאחל (מאחל ח')
 שכאשר פגע חבל נציאי התנבא
 עמיה עד שנתפלחו עליו
 המון הפך ואמרו הגס שאלו
 צנציאים : והוא לכל מקום כונה

הזהה טגמתך וכירת הייך וטורחך וארתה אומר
 רחס על ציון כי היא בית חיינו ותאמין כי השכינה
 שבה אליו ואלו לא היה לה מעלה אלא ההמדת
 השכינה ברה באורך תת"ק שנה היה מן הדיון
 שתכספנה הנפשות היקרות לה ותזכנה בה כאשר
 יקרה אותנו במקומות הנביאים והחסידים כל שכן
 היא שהיא שער השמים וכבר הסכימו כל האוחזות עך
 זה הניצרים אומרי שהנפשות נקצו"י והמטנה שעלין
 אותן אל השמים והישמעאלים אומרים כי היא
 מקום עליית הנביאי' אל השמים ושהיא מקום
 מעמד יום הדיון והוא לכל מקום כונה וחג אני רואה
 שהשחחיותך וכריעתך נגדה חונף או מנהג מבלתי
 כונה וכבר היו אבותי' הראשוני' בוחרים לדורכה
 יותר מכל מקומות מולדתם ובוחרים הגרות בה יותר
 משהיו אורחים במקומותם כל זה עם שלא היה
 בעת ההיא נראית השכינה בה אבל היתה מלאה
 זמה וע"ז ועם כל זה לא היתה להם תאוה אלא
 לעמוד בה ושלא לצאת ממנה בעתות הרעב אלא
 בצצות האלקים והיו מבקשים לנשוא עצמותם
 אליה :

כי אמר החבר הוכשתני מלך כוון והענין הזה
 הוא יאשר מנענו מהשלמת
 מה שיעדנו בו האלקים בבית שני כמה שאמר רבי
 אשמחי

והג כלומר כל האומות מתכוונים אל המקום הזה ותולים כל
 ההללחה האנושיות זו וכל משתמם אליו כמו התג : אני רואה
 שהשתחיותך וכריעתך נגדה * מה שאנו משתמחים וכורעים
 נגד ח"י כענין שאמרו חז"ל פ' תפלת השחר הי' עומד חז"ל
 יכוין כנגד ח"י שגאחר והתמללו אליך דרך ארלס : חונף
 כלומר כאים החונף לרעהו ומראה לו כבוד ולבו צל עמו כן
 אתם עצמם ארלסם מלעלות אליה לדירה ואתם חונפים
 אותה צהשחוי' לגדה מה שאין מושך עליכם זה סוס שפע
 קדוש ומעלה יתירה מזה : או מנהג חזלתי כונה מנהג צלי
 עעס : וכנר היו צצותיכם הראשני' וכו' אצרהס ינאק ויעקב
 הי' עיקר דירתם צא"י וצומרים לדור זה והכמוז מעיד עליכם
 זה שנאמר וגם הקומתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ
 נענן את ארץ מגוריהם אשר גרו בה (צסדר וראח) וכן נאמר
 צאצרהס ונתתי לך ולדורעך את ארץ מגוריהם הרי נראה שהכמוז
 סיפר שנתם צנתם צצמרו להיותם גרים צארץ לא להם מהיותם
 מושגים צארץ מולדתם צענר הכנר אשר שם יצו צצותם

כלומר צצותה הפת שדרו סס
 האצות עריון לא שרתה השכינה
 סס מעולם כמו שהיה עמה שים
 לה המעלה מהתמדת הסכנה
 סס תת"ק שנה כנונר : לא
 היתה להם תאוה אלא לעמוד
 בה ומעשה יש עטנה על
 היהודים למה לא יצמרו ג"כ
 לעיוז ארלס ומולדתם ללכת
 לגור צא"י כאשר ימלאו ויסכלו
 עול הגרות כאשר סנלו האצות :
 ושלא ללאת ממנה צעמות
 הרעב שכן מלינו ציעקז שלא
 ירד ונארימה צעת הרעב לגור
 סס טרס שסלמ צערו צנו יוסף
 ועס כל זה הי' ירא לירד סס
 עד שהצטומו הקצ"ם ואמר
 לו אל תירא מירס מצרימה *
 ואע"ג שנאמר צאצרהס ויהי
 רעב צארץ וירד אצרס מצרימה
 לגור סס הרי משצומז צלדו כי
 כנר הרעב צארץ ולולי שהי'
 הרעב כנר עליו לא הי' יורד
 מצרימה וכנר אמרו חז"ל צפ'
 הספינה ת"ד חין יולאין מארץ
 ישראל לחונה לארץ אלא ח"כ
 היו סאחיים צסלע אמר ר"ג
 שמעתי צפי' חומתי צומן סאיק
 מצויין ליקח אצל שמצויין ליקח
 אפילו סאה צסלע חין יולא

ולזה ציאר הכמוז שהי' הרעב כנר צענן שהי' מוכרה שילא
 אס כדצרי ת"ן או כדצרי ר"ס : והיו מצקשים לנשוט לעצמותם
 אליה כמו שמלאנו ציוסף הדיוק :

כי הובישתני מלך הכוזר הכנר הודה ולא צוה כי אנחנו
 עם ידועתינו את כל פרשת גדולת ח"י
 ומעלותיה וענ"ז חין אנחנו רגוים לעוזב ארץ מלחמיש
 צחו"ל עם היקום אשר צרגלנו וליןך לדור צא"י לסבול עוני
 ודוחק קלת עם סיות שהרבה הי' לדחות חיי עולם הזה השפל
 והצנה מפני חיי עולם היקרים : מה שיעדנו צו האלקי'
 מה שהצטיחנו יודרנו : רני ושמתי צת ליון כי הנני צו ושכנמי
 צחונך נאס הי' (זנרי' צ') הרי שהיתה ההצנחה שמשרה
 השכינה צצית שני כחוקף מנייתה צצית ראשון ולא הי' כן
 כי צעלה הכנולה ושאר דצרי' שמוז חז"ל ציומא סהסרו צצית
 שני : וגשאריו רונס ודגוליהס כי נראה ממעוט העס שעליו
 כונה שנאמר (צנחמי' ז') כל הקהל כאשר ארבעה רבוא אלפים
 והגזולים שניהם סהסם הליים לא רצו לפלות כלל שנאמר ואקנאס
 אל

הל הכהר הצא אל אחיא וגו' ומצני לוי לא מלאמי שם (עזרא ח') ומפני זה אמרו צדמות (דפ"ו) שעזרה קנסם ליום ונטל מהם מעשר דלשון ונתן לכהנים: רוליס בגלות וצדורה וכו' אפילו שהיו צדצצ בגלות ועודים למלכי המדינות עכ"ל לא היו צדמירן לעלות לא"י לנצח צדמדות מפני מלכות עכניסה ועסקיהם שה' להם : אמר שלמה * פסוק צדיר העירום : כנה הגלות צדינה דמה הגלות לחדם היסן שחזיו וכחמותו נחיס וצנילים היו מצין ואין מרגיש כך היו ישראל בגלות שכל עיקר חיותם ורצונותם שהם התורה והמנו' נפסקים מהם : והכל עד שמו שהלדס כשהוא יסן וכל תנועות אחריו צנילים עכ"ל עדיין יש תנועה ללז והוא אינו יסן לעולם שלוי זה הי' יסן שינת עולם כך היתה השכינה עדיין מרחפת על פני בניצויים צא"י כמו שהיו אז חגי זכרו' והלאכי והיתה בשיני' לופה להעיר אחתם מתוך שינת הגלות : קול דודי דופק קריאת אלקים לשוב כמו שהוכח הנחמן דופק על פתחו אהובו המעמיק צדינתו לומר לו קום דודי עד מתי תצטוב לך ונרוה דודים : שראשי נמלה על על השכינה שיזאה מללני המקדש * כחשל הזרם הדופק הצשמורת הצוקר וסומר לחצון עד שיפתחו לו שמומר עד מתי אלכי נלצ תחת חויר השמים עד שראשי נמלה מן הטל היורד צמחר כך היתה השכינה מלטה להם צעומה מוז מלל

קורמה שהוא צית המקדש הכמרז והכל כדי לשדר את האחזן ממשל דבור צני אדם : על עולותם לשוב כמו העלל הנעמן צנוטמו ומחשק תנומתו אינו מרגיש צנוצת העולם ואינו משגיח ואינו חכיר לורך עמידתו לקיום גיפו ולמתקן ענייניו ואם אהובו כנפשו קורא אותו אף הוא אינו מכיר צוהובו וצמה שקורא אותו לעוזתו : דודי שלמ ידו מן החור על עזרה * כמו שהובצו מכהים ידו אליו דרך מור הנית עד שמכיר צו קלת ומתחיל לעורר נפשו כך הי' ענין עזרה שלמ צעדס אל הגולה לשוב לא"י אהנס לא זכו שיצוא אליהם נציה צלותם וצמוכמים כמו שעשה משה וכבר אמרו מ"ל ראוי' היתה צויה שני' שמה' נציהה ראשונה שציימי משה אלל אגדס החטא : עורר צכס * מכיר צכס : והצנילים * חגי זכרו' כמ"ס

ושגיה בת ציון כי כבר היה מענין האלקי מוזמן לחול כאשר בתחלה אלו היו מסכימים כלם לשוב כנפש חפצה אבל שבו מקצתם ונשארו רובם ונדוליה (תקנתם וישלחו) כבכל רוצים בגלות בעבודה שלא יפרדו ממשכנותיהם ועניניהם ושמא על זה אמר שלמה אני ישינה ולבי עד כנה הגלות בשניה והלב הער התמדת הנבואה ביניהם * קול דודי דופק קריאת האלקי לשוב * שראשי נמלא מל על השכינ' שיצאה מצללי הקדש ומה שאמר פשטתי את כחנתי על עצלותם לשוב * דודי שלח ידו מן החור על עזרה שהיה פוצר בהם ונחמיה והנביאים עד שהודו קצתם לשוב הודאה בלתי נסורה ואמרו כשל כה הסכל ונתן להם כמצפון לבם וכאו העינים מקצרים מפני קצורם כי הענין האלקי איננו חל על האיש אלא כפי הודמתו לו אם מעט מעט ואם הרבה הרב' ואלו היינו מזדמנים לקרוא אלקי אבותינו בלבב שלם וכנפש חפצה היינו פוגעים מפנו מה שפגעו אבותינו בצצרים' ואין דבורנו השתחוו להר קדשו והשתחוו להרו' רגליו והמחזור שכינתו לציון וזולת זה אלא כצפצוף הורויר והדושה לו שאין אנחנו חושבים על מה שנאמר בזה וזולתו כאשר אמרת מלך הכור :

כה אמר הכוזרי יספיק לי זה בענין הזה וארצה עתה שתקרב לי מה שקראתיו בקרבנות ממה שיקשה על השכל לקבלו ממה שאמר

והתנני חגי נציהה וזכרו' צן עזרה נציהה על יהודאי די ציוהוד וצירושלם צכס אלה ישראל עליהון * צנן קמו זרובצל צר שאלתיאל וישוע צר ויודק ושריו למנצח צית אלהס די צירושלם (עזרה ה') : ואמרו כשל כה הסכל צנחמו ר' ויחמר יהודה כשל כה הסכל והעפר הרבה (הטיט לצנין עדיין מרובה והמלאכה גדולה עלינו) ואנחנו לא נוכל לצנות צחומה : ונתן צמלמין לצכס * החטא נחרת צמלמני לצכס שלא הי' לצכס שם לעבודת האל : ונצחו העניינים מקצרים * השפע אלקי שהי' מוזמן לחול עניהם לא הניע להם כפי הרחוי רק צקורו ופחיות ממה שהי' צצית ראשון : כפי הודמתו * כמו ההכה שהלדס מכוין אליו וכמ"ס הכמוצ הכון לקרואת אלקין : מה שפגעו אצותינו כל"ל ור"ל מהגסים והנפלות ונעש צמלרים : ואין דבורנו והשתחוו להר קדשו וכו' ר"ל ונח שאלו מזכירים דודי אלו הפסוקים צתפלה והדבור מורה על מצוב ארץ הקדושה ואין היא קצועה צמלמונו ואנחנו ממחויים אליה מתיר : אלא כלפניו הצודיר * זרור הוא מין * עזרה וכמ"ס צכס"פ המונל לא לננס הלך הוצר אלל העורב אלל מפני שהוא מינו וכבר נודע שיש אפטריות למין עורב הזה ללמדו לצנות איזה מלות ודברים מלשון צני אדם עם היות שאינו מצין כלל מה שמלכף עכ"ל נראה לשומע שמדבר איזה ענין * כך צעו"ה אהינו מדברים שלמדנו אצותינו ואין לצנו עמנו צזה :

אלו הפסוקים ממתת הרבל הקרצת עמה שתקרב לי וכו' אני רוצה שתקרב לי אל הסכל ענין הקרצות * לא נל לצקס טעם הקרצות כמו שאין לצקס טעמי המלות בכלל כי מי צל צבור אל"ר ולמלוח חקר שדי לצנין דרכס ואלמו מ"ל שלא נתגלו טעמי המלות * אך צקס על קירוב ענין הקרצות אל הסכל מפני שהס כפי הנראה על פשטיהם נגד הסכל : ממה שאמר את קרצני לחמי וגו' היתכן שהאל הכגצז מכל דרכי אנוש ומדותיו ימואר צו אהילה או ריח שהס מאורעות צעלי חיים אשר צעפר יסודס : ואמר על הקרצות כי הס קרצן הי' ולחמו וריחו * אף הוא הרגיש שיש לסצצ המקרה דמת קרצני נחמי

אוצר מאמר כוורי שני נחמד נא

לחמי דקאי על לאשי עד"ל שהוא קרנן ולחס אזו כמה שחצי צלמת צסי' שאח"ו * ככן חזק שענתו עוד צמה שנקרא קרנן ה' כמו שנאמר את קרנן ה' לא הקריב צמוערו (צמדנר ט) ונאמר כי את לחס אלקיך הוא מקריב (ויקרא כ"א) ונאמר וירח ה' את ריח הנחוח (בראשית ח') שסס לא נזכר מלת אז:

שאר את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי ואמר על הקרבנות כי הם קרבן ה' ולחמו וריחו:

כי אמר החבר מה שאמ' לאשי מישר כל קשה הוא אומר כי הקרבן ההוא והלחם וריח הניחוח אשר הם מיוחסים אלי אמנם הם לאשי ר"ל האש הנפעלת לדברו ית' אשר מאכלה הקרבנות ואחר כן יאכלו הכהנים שאר חלקה והכונה בזה תקון הסדר כדי שיחול בו המלך חול גדולה לא חול מקום ושום דמיון הענין האלהי הנפש המדוברת החלה בנוה טביעי בהמי כאשר נשתוו טביעי ונסדרו כהתיו הדור נכון לענין יותר נעלה מצנין הבהמות והיה ראוי שיחול השכל המלך אצלו להורות איתו ולישרו ולהתחבר אצלו כל עת אשר ישאר הסדר ההוא וכאשר יפסד הסדר יפסד ומצנו וכמדומה לכסיל כי השכל צריך לטאכל

כי מזה שאמר לאשי מישר כל קשה * מה שיצא הכתוב ואמר קרבני לחמי לאשי והכוונה בזה גלו' שאין קרנן לחס ה' רק לחס האש של הש"י אשר יורד מן השמים לאכול את הקרבנות וזה מישר כל הקב"ש' שאע"פ שנאמר לפעמי' קרנן ה' ולחס ה' הוא ע"ד הקלור והכוונה גם צ"ה שהיא קרנן ולחס אז ה' וילמוד שמוס מן המפרש: הוא לוואר כי הקרבן וכו' אשר הם מיוחס' אלי כלומר כל הקרבנות הנקדשים צמאות ה' ואליו הם מיוחסים כאלו הם הם לחס ה' כפי דמיון הכס אמנם כפי האמת הם לחס אשי ר"ל אז

כי בכל מקום שאנו מכניס גלוי כבוד ה' צלחן וכבר נודע כי השמים ושמי השמים לא יכללוהו אין מקום נחל ממנו * וכשאנו מכניס גלוי כבודו וירידתו לארץ עיקר הכונה בזה השגתו צמטיות צבגולת האדם ומתקן לרכס ומישר הנהגתם

ומשד הטבע והמקרה הצאים לפי דרכם לנגוע צהס לרעה כמו המלך המחזין והמקשיב והמאשיג על קהל הענינו להנאי' על לך היותר טוב ונלחם עם טונחיהם ועושה שפטים ברשעי עמו לבער הרע מקרבנו וזה שאמר חול גדולה לא חול מקום שהקב"ה מגלה גדולתו ושופט צלחן ומליל ירחיו הרי אנו מדימים שנגלה עלינו כבוד מלכותו ממדת שזכינו לקבל הנהגתו ממנו יתנצח ציחוד לא צדק עצע או צדק מקרה: ואם דמיון הענין האלו וכו' * כלומר חס קשה צעניך צבנת ענין הקרבנ' ואיך ע"י הקרבנות מדבק שכינת כבודו יתנצח צתוך קבל עזרתו שום משום לפניך לדמיון הנפש המדברת והיא נשמת האדם החלה

היורד מן השמים: הנפעלת לדברו יתנצח * האש הזה מתקבל פעולת אכילת הקרבנות צדבר ה' רלוני צרלונו יתנצח וצהשגתו על עזרתו העושים רלונו; ואח"כ יאכלו הכהנים שאר חלקה * הנה כונו שגזרה חממתו יתנצח ללוות על אכילת האש כן גור שיאכלו הכהנים צמאות ואשמות הצער הנשאר הן אכילת האש וכמו שאין צבגולת כהנים לחס ה' כי הנה האוכלים כן צהס האוכלת אין לחס ה' רק לחס האש: תקון הסדר * תקון המדרגית צעס ה' צכדי שירא אליהם כבוד ה' ומקרא מלא הוא צסדר שמיני צעת שהוקס המשכן קרא משה לאהרן ולצניו ולקני ישראל וצוה אותם על הקרבנות ונאמר ויאמר משה זה הדבר אשר מעשו יורא אליכם כבוד ה' ומה אין דנין על כלל הקרבנות: כדי שיחול צו התנך * כבר נודע שכל ההרגשות וילאות מן המוח ואמרו הקדמונים שהשגמה והוא השכל צבאדם מקומו צמוח ולפי דרכם חלקו מדרי המוח לד' חלקים וקראו להם מדמה חכרוני ומחשבי * אמנם המוצר שצבולס אשר סס מתיחסת נשמת האדם ועיקר שכלו צלמת הוא שרקאוהו שופט והוא הכח המושל על כל כמות האדם בכלל ושופט צין האמת והצדק והנאה והמנוחה ועל ידו הנהגת כל בנין; וכל מניעותיו ומצויו מתכיים ממנו כמו מלך השופט כל הרצון ומלבונו צכל משלה ולפי שפת המחצר מנמת פניו למוות השגתה הש"י ומצעריו צלחן צהשגתו ויצתתו צעס סגולתו ציחוד אל נשמת אדם המוכנת את גוף האדם ושופטת איתו ונאמר חז"ל צייק יצר טוב שופטי ועל כן נשא דמיונו מן המלך צלמרו שהכוונה תקון הסדר כדי שיחול צו המלך וצמי שיחול עוד * חול גדולה וכו' ר"ל

צגוף הטבעי: צהמי כי מלמד נשמת האדם המצדלת צינו וצין צעיל מו הרומש על הארץ ומתר האדם מן הצהמה אין וה"ש' אשר לו נמכנו עלילות צרא גוף צהמי להיות משכן לנשמת האדם אף אמה אל תתמה מה שזוה השס לעלות צהמות לאישים צכדי שיהי' האש האוכלת איתוריהם משכן לכבוד אלהים השופט צלחן: כאשר נשמו עצבינו ונסדמו כמתיו סדור נכון וכו' * ר"ל עם היות שיקר האדם הוא הנשמה סכו עכ"ז אין מקום לשאלה שנאמר הדי ה' מקלר לצרוא את האדם צולת גוף וצער אף צחלק רוחני צלצד וצודאי שאלת הצל היא זאת ועכ"פ אנו מודים שולוי שיש כחן גוף מורכב מד' יסודות צהרצה הראוי לאדם וסדור כמתיו ההרגשות ושאר הכחות כמו הכח המתעורר והמדמה ושאר כחות * ר"ל ליוצר ענין האדם: לענין יותר נעלה מענין הבהמות * ר"ל שאע"פ שאף הבהמות להם כחות אלו אמנם אין ערך ואין דמיון להם לפי מה שהם צאדם שזה יומר דקים ורואים לקבל נשמת האדם מה שאין צבכית צעילי מייס וכו' שהרמז"ס צכ"צ משמנה מרקיס צלואמו שזין כה הן ד"מ צבנשר הוא כה הן צבאדם שהכח הן צבנשר פעולתו מנפש הכשר וזה פעולתו מנפש האדם: והי' ראוי שיחול השכל המלך אלו כי כבר הסכימו הקדמונים שאם אדם כמות האדם ומדומיו שגמים אצל יהי' חסר צמדמותו כמו רוח או אכור וכיוצא לזה לא יתכן שיהי' השכל ש"ס אלו כי עצמי צני אדם השלמים צריכין שיהיו מדומס נבדלים ממדות צעילי מ"ס: הסדר הציא כמות האדם וצדיותו: וכאשר יפסד הסדר הציא כטיניע חיה הפסד לגוף האדם הן מצד מלישות כמותו הן מצד העדר צצרים

אין עלם היפס משתנה מאחר שהיא רומני * אך אין הבדף
 ההוא ראוי לקבל השכל ע"י נפש רומניית מאחר שנספס
 קצורו וסדרו: כסדר עבודה מעבודות כל קרבן לפי עבודתו
 והקטורת סדר קטורת הסמים: והזמירות * השיר שהיו

הלוים אומרים צבית המקדש:
 והמאכל והמשתה מה שנלשנו
 הכהנים בלקיחת מה ושיק
 ואשר יאכלו את המטעם ואת
 האשם: על תכלית הטערה
 והקדושה באומה שאמרו עזב
 ועלה אוכל זמער הערבי
 שחלו אוכל זמרוה הביא
 כפרתו אוכל זקדשים * עוד
 אמרו שני צמולין שלישי זמרוה
 רביעי זקודש פוסל הרי שמכלית
 הטהרה לריכה שתי' זקדשים:
 והקדושה האכילה מקדשי
 קדשים לריכה שתי' זמקום
 קדוש: עד שנאמר בהם עבודה
 ה' ולחם ה' * ובשזיל זה
 נקראים עבודת ה' כלומר
 זמרוה וזקודשה לא שנאמר
 ח"ו שהוא מאכל ה' ולאכילה
 הוא לריך: והכל כנוי לרזנו *
 כלומר מה שנאמר לחם ה'

למאכל ולמשתה ולריח בעבור שרוא' אותו כי הוא
 מתמיד בהחמדתה נפרד בהפירם ואינו כן אכן
 הענין האלהי מטיב לכל רוצה הטוב ובעת שיסדר
 דבר ויכון לקבל הנהגתו לא ימנע ממנו להאציל
 עליו אור והכמה ודעת וכאשר יפסד סדרו לא
 יקבל האור ההוא ויהיה הפסדו והתעלה הענין
 האלקי מהשיג אותו שנוי או הפסד וכל מה שיש
 בסדר עבודה מהעבודות והקרבנות והקטורת והזמירו'
 והמאכל והמשתה על תכלית הטהרה והקדושה עד
 שנאמר בהם עבודת ה' ולחם אלקיך וזולת זה
 והכל כנוי לרזנו בסדר הטוב באומה והכהני' וקבלו
 מנחתם על דרך הדמיון וחולו אצלם לכבוד להם
 והוא נעלה ונקדש מן ההנאה בטאכלם ובמשתיהם
 אך מאכלם לגפשותם כמו שעכול האצטומכא
 והכבוד כאשר היה נתקן ואח' כך יתקן הצלול ממנו
 בלב

מירושו לחם הנעשה כפי רזון ה' על סדר הטוב שאפשר:
 באומה צדמת ישראל העובדים את ה' ציראה ומנונים עלתם
 לקבל דעת עליון: והכהנים עם חסידתם ויושרם עומדים
 צבים ה' לעבוד עבודתם נקדושתם: וקבלו מנחתם על דרך
 הדמיון מה שנאמר שהקב"ה מקבל מנחתם כענין שנאמר
 ויחם ה' את ריח הניחוח * ונאמר ותעבד לה' מנחת יהודה
 וגיו' אינו מדובר רק בדרך משל כשרולה לומר שזוכן הקב"ה
 עליהם צסדר המקבץ להם מעבודה או אומרים שברית
 הניחוח הוא ושעריה לו המנחה: והוא נעלה ונקדש מן
 ההנאה * האל הזוכן צמתי שמי קדם אין לו ענין ודמיון
 שניחם לו הנאה משום ענין אף כי מן מאכל ומשתה אף
 כשאנו משיגים השלמות או אומרים כצבול שזה לחמו של
 הקב"ה * אך מאכלם לנפשותם זה המאכל מיוחס אל מציאו
 הקרבן והכהנים הזוכים משולמן גבזה ואוכלים לחם הפנים
 ושאר קדשים וזה נשם הקרבן כמו שדרשו חז"ל שאין כפרה
 לנעלים אם לא יאכלו הכהנים שנאמר ואלכלו את אשר כפר
 צסם מלמד שהכהנים אוכלים והנעלים מתקפחים * כמו
 שעכול האצטומכא הוא הקדיש שקריין מאגין זל"א ושם יורד
 המאכל דרך הושט * וכהנ' אמרו * הראשונים כי המאכל
 מתעכל תחלה בצלנטומכא והלחה שדה אשר מתמלית
 המוצר שנמאכל וצמשתה הולך דרך ורידים דקים אל הכבד
 ושם מתעכל ועול מני ושם נפרשים החלקים המרים שצדם
 אל המרה והדם נתקן שם והאל הדק העולה משם עליו
 תנשא נפש הלוואחת שצאדם * ומשם יורד מקלף הדם אל
 מדרי הלז ושם עבול שלישי ויוקמן הדם שם ויתר והאל העולה
 ממת

צדדים המקיימים את הגוף עד שיפסדו כמותו ככה יפסד
 שכל האדם צעזעור: ומדימוה לכסיל * הכסיל חושב: כי
 השכל לריך למאכל ומשתה הנה צעזעור שרואה כי כל עוד
 שהאדם אוכל ושותה מלא רוח חכמה וכשיעדרו ממנו פעולות
 אלו לצד צל עמו והוא כסיל

עפרד אין הצין ומאחר שרואה
 האדם האוכל ושותה חרט וחושב
 ושאינו אוכל ושות' נמשל ככהמה
 והשכל נפלא ממנו צדמת הכרדת
 מאכל ומשתה לתרואת עניו
 ישפט הכסיל והשכל לריך
 למאכל ומשתה: ואינו כן' הנה
 הכסיל לא יצין את זאת: אכן
 הענין האלקי מטיב לכל רוצה
 וכו' ר"ל דהוי שנשמת אל ה' *
 לא אכילה ולא שתייה ולא שאר
 עניני לורך הגוף אפנס האל
 יתנך צבדיצת מסוד לא ימנע
 נשמה קדושה נלולת מיו
 צנודו לרצקה צמומר הגופני
 כשהגוף הזה מוכן לקבל נשמת
 שדי רומניית ואז הגשמה תלה
 על הגוף ומנהגת אותו צדמה
 וצדינה אפנס המשכיל מנין
 שזה השכל אשר צאדם נציל

הצדל רצ מן השכל הנפרד מן המומר כמו שהיא נשמת האדם
 טרם צויה אל הגוף או אחר מיתת הגוף * שאפנס שכל
 האדם וידיעתו מעורר עם עניני גופים שכלו וליורו
 אינו רק צדמיון צמתי וכל ידיעתו אינו רק צדיקש מן הקודם
 אל המאחר וצאדרגה מתולדה אל תולדה וכל אלו אינם רק
 מקריים צמתיים אך השכל והמדע אשר לרוחני כשנפרד מן
 הגוף הוא ידיעה רומניית פתאומית והצניר והעמיד וההיה
 הכל סוקר צסקריה אחת והכל שזה אללו צענין ויתר נצילה:
 שרצה מאד משכל הדבוק צמומר ומאחר שצביות האדם צמתיים
 הנה אם יחלש הגוף ע"י איזה ענין שיהיה לא יתלח השכל
 כלי צפעולת חכמת האנושיית וגופנית ולהיותו עדיין דבוק
 צמומר אין לשכלו שום פצילה עד הפרדו לגמרי ואז ישוב
 אל שכל רוחני לגמרי ויחכם צימר שאת * חיה עיון דק מוצן
 למשכיל: וצדמת שסדר דר ויכון וכו' * צדמת שהמומר מסודר
 ומוכן לקבל דבר מה מהשפעת האל וקדושתו הקב"ה אינו
 מונע ממנו ההשפעה זו ומוכן ונתן עליו דעה והשכל כפי
 הכח אשר צענין המקבול: וכאשר יפסד סדרו לא יקבל האור
 ההוא ויהיה הפסדו * ומעתה דמה ענין הקרבנות וסדרם
 צמדי שיראה על ידם כבוד ה' אל גוף האדם המצונה צצנוד
 נכון ומצור מתוקן כדי שיחול עליו נשמת שדי וזור עליון:
 ויתעלה ענין אלדי מהשיג אותו שנוי או הפסד * אל
 תדמה צנפסך שצנוד אלדי ישג השמחת עד שתאמר
 שצמשתנות סדר עבודה לא תשרה שכינות שהשנוי ההוא אינו
 משיג רק אותו שצעזעור סדר הקרבנות או אומרו אין צנו
 צם לקבלו והשנוי משיג אותו צצנוד כמו שצמשתנות הגוף

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד נב

עמנו יותר דך ומדוקק ועליו משא הכנס החיונית שצאדם וכן כלב ועלה מקצת הדם דרך ורודים אל חזרי המוח ושם נתעכל אל מכלית הדקות ושם משכן הנפש השכלית והיא נשמת האדם ע"כ יחמרו הקדמונים שהנפשות שלשה והם עזעיות (רזוני לומחת) וחיוניות זנכסית * והמדקדקים יותר מן הקדמונים אמרו שהנפש אחת והיא הנשמה שצמחו וממנה נמשכים אלו הנחות בצבד וצבד וכמ"ס הרמ"צם כפ"א חמשנה פקקים שהקיים לפקרו חנות * ואיך סיהי' משל המצר עולה יפה לפי דרך הראשונים * וצחמת שלאחרונים היים דרך אחר לגמרי והרבה השיבו צתקון גוף האדם ואיצריו וצני מעיו ונדיו מה שלא ידעו הראשונים כלל ומ"מ דרך המצר יבטח על נכון צבל האופנים : ויתוקנו ג"כ כלי השיכול צרומות והולכות דרך הדפקים והעצבים והורודים * הנה העצבים הם הדימויים וההנחה היא עצה נפרד קרוב לעצם המלאכים שנאמ' בהם די מדרהו עק בשרא לא איתוהי ויהול בגוף חול מלאכות והנהגה לא חול מקום והיא לא הנהיגה נהמזון ההוא פאוטה כי היא נעלה ממנו והענין האקי לא יהול כי אם כנפש מקבלת השכל והנפש לא תתחבר כי אם ברוח חס שבעי אי אפשר לו בלתי מקום שיקשר בהקשר הלהב בראש הפתילה דמיון הפתילה היא הלב והלב צריך אל משך דם והדם

אעפ"י שהיא לורה קדושה רוחניות נפרדת מצלמת הדבד מן החומר ודומה לתלכים ורדיון נותן שלא תתחבר נפש הזאת אל מומר האדם שהם הנשכים כי כמו שנאמר על המלאכים שא"ל שדורו עם בני אדם כנמיה אחת שנאמר כי מדרהו עם צברת לא איתוהי (דניאל ח')

בלב והצלול שבצלול ברוח יתקן הלב והרוח והמוח במזון ההוא ויתוקנו ג"כ כלי העכול ושאר האברים ברוחות ההולכו אליהם דרך הדפקי' והעצבים והורודים * וכללו של דבר שיהיה המזג כולו מהיוקן ומזמן לקבל הנהגת הנפש המדברת אשר היא עצם נפרד קרוב לעצם המלאכים שנאמ' בהם די מדרהו עק בשרא לא איתוהי ויהול בגוף חול מלאכות והנהגה לא חול מקום והיא לא הנהיגה נהמזון ההוא פאוטה כי היא נעלה ממנו והענין האקי לא יהול כי אם כנפש מקבלת השכל והנפש לא תתחבר כי אם ברוח חס שבעי אי אפשר לו בלתי מקום שיקשר בהקשר הלהב בראש הפתילה דמיון הפתילה היא הלב והלב צריך אל משך דם והדם

ועכ"ז לנו רואי' מפליאו' חכמת יולרנו איך ע"י המאכל והתשמה שאלם איכל ושותה ילך הענין מסנה אל סנה אשר נעצורם גם הנפש מלאה בית צלב והנשמה קן לה צמות * אף אחת אל תמחה על ענין הקרננות איך יהי' נעצורם ואורחותם משכן לשפע אליו לאיתומתו : ויחול צנופו חול מלכות והנהגה כז"ל מה שאנו מדמיים ואומרים שהנפש שרה צנוף האדם היינו צנניות המלכות והנהגה שכל הנחות והאצרים הם מונבחים ע"י הנפש הזאת ומבלעדה לא ירים איש את ידו ואת רגלו שזום פעולה : לא חול מקום שנאמר שטרפסת

שצאדם הדופקים צבל רבע * רעעצים הם המימרים והם הגידים הדקים היוצאים מן המוח ומתפשטים צבל הגוף והם כל הראשונה אשר צנוף ומחמת שהם דקים מאוד לא הרגישו צהם הראשונים חס הם מולוים או לא והאחרונים הרגישו שיש צהם חלל דק מאוד והורודים הם גידי הדם שדרך עליהם הדם יורד אל הלב * וכל זה משנה ראשונה שאמרו שדרך הדופקים הרמות הולכות אל כל האיברים להאיל עליהם רוח חיים וכבר נמצא צנוף זה אל כל הדם יוצא ממחד השמאלי שצב ומזון דרך הדופקים אל כל חלקי הגוף ומשם סוצו והולך דרך הגידים שנית אל הלב וכן הוא סוצו והולך ממד כל עוד שהאדם חי וצערם שימות האדם אין כח לצבל לשלח את הדם אל הדופקים ולא אחר מותו נמלאים הדופקים רקים מצלי דם מלצר שימלא דם קרום צגידים אשר דרך שם יורד הדם מחליו לצד הלב ומחמת זה הגיעו הראשונים לומר שהדופקים מולכים והצדדים ארוכים אין כאן מקומם * והנה אמר המצר לפי דרכו שזמו שהאלטומכא מעכלת את החזון ומתקנים אותם ומן התקון הזה נמשכו הרמות מן הלב והמוח לתקן האלטומכא עממה בן וצדמיון הזה הוא חכילת הבהנים מזהו וצם יחול תיקון הראשון והם כדמיון האלטומכא והכדו ומן התיקון עולה תיקון יותר מעולה ע"י עכול האש את הקרננות שהם צדמות העכול האחרון הנשמה צמוח וצמו שלא מלה הנשמה שצאדם ושולחת רמות דרך כל הגוף אל כל חלקי האדם ואל כלי העכול עצמם כן ומחצר רוח אליו צאש האוכלת שעל הצנח והולו שפע קרום צבל האומה וצכהנים עצמם המקרננים הקרננות והאולכים שירי הקרננות והם דומים לכלי העכול שצאדם : וכללו של דבר כלל המאכל שצאדם הוא סנה ומקן שיקבל האדם נשמתו : אשר הוא עשם גמיר וכו' * * * * *

מקום ויוצרת צלחה חלק מחלקי הגוף כי דבר רומני לא ישיגהו משיגי בגוף * וצחמת שזה ענין עמוק מכל עמוק ולא יוצן דק לפילוסוף מוצק ועכ"פ כבד צח המופת שכן הענין צלי ספק ואף כוזר לא נסתפק צזה צענין נשמת האדם : כי הוא נעלה ממנו * נשמת האדם מלד רוחניותה רחוקה מאד להיות לה שום מצור וצוק עם החזון הבשמי הזה : והענין האלקי ר"ל הנשמה : לא יחול כי אם צנפם * הואל צלר סדר קישור דומיות הנשמה צנוף גשמי ואמר שהנשמה מתקשרת צנפם והיא הנפש החיונית ויש שקורין אותה נפש המתארה או נפש הצהמית : והנפש לא תתחבר כי אם צרוח * גם הנפש החיונית אינה גשמית כמו הגוף ואף היא לא תחול צנוף צלי אמצעי מוכן למצר אותם והוא רוח חס טעני והוא נפש הטבעית וקורין אותה נפש הצומחת : אי אפשר לו צלתי מקום שימקשר ר"ל ורוח חס טעני עמנו אינו חל צנוף אם אין לו מקום מיוחד שימקשר צו והוא הלב שמשם יוצא רוח חס טעני ושם מקומו : בהקשר הלב צראש הפתילה * כדי להצין מה טעני של הקישור הזה ומה ענין רוח חס טעני להיות שוכן צבל נשח משלו מן קישור הלב צראש הפתילה שצנר ששם היות שהאש טעני לעלות למעלה והוא גשם קל מאוד צעל תנועה צדולה ואינו עומד לצדו צצולל התחזון כהרף עין ועם כל זה אנו רואים שצמול צצולל התחזון עור כנברו וממדצק עמו על זמן ידוע והוא הפתילה אשר צצוק דבר שקן ודשן וזולתם מן הגופים שיש צהם נח הסרפה ודמיון הפתילה שצתקן השמן הוא הלב שהוא מקור הדם : והלב צריך אל משך דם * הגה כמו האש שצנר אינו מתעכב כהרף עין מצלי מעטעה ופעולה שהיא עכול השמן שהפתילה שואצת וכשלא ימצא מוצנו נטרד והולך לו * בן הלב לא יחול צו רוח הטעני מצלתי שהיא שולח

הדס ויגעל אמתו שהוא במקום השמן שזנר. גזרה חכמת הצורה צפליאת תבניתו להמליץ לו לחדס מולא לרס המתחש בכל עת תמורת דס הכתעכל מן רוח הטבעי ורס אמתו צאופן שיכול למשך אלזו דס תדיר: והדס לא יתהוה וכו' ומפני שהכנסה הקרובה להמילדות הדס הס כלי העכול שצאדס צרף לו הס' כלי העכול ורס האלעומכא והכנז ושמיסה סהס הזני מעיים כמו מעי היולא מן האלעומכא שקרוין אמתו הטבעיים. מעי השנים עשר (לפי שאורכו י"ז אלעצות בכל ארס לפי גדלו) והדרח דצנתא שצהס כסל' העכול ונפרס' הלהם הדקה הלצנה שקרוין אמתה לימה חלוצית מן הפסולת שצמזן ומשלמים את הלימה הזאת דרך לנורות אל הדס וכנז נודע שמוכן הדס הוא לימה לצנה עם מערובות כדורים קטנים דקים מלא מצטר והס סוצנים והילכים צמנועת הלימה כמו שילך החול צמוך המים המתנועעים ממחמת חוקק מנועמס יס להס כח להוליק עומס החול הרוק וכן דס צאדס צערו צמנועמו הוא אדום כשיולא מן הצעלי חיים אל כלי ועומד סס איזה זמן נפרדים הכדורים ההס מן הלימה ונפליים אל תחתיות הכלי והלימה נפרדת מהס ועולה למעלה כמו שיכול החול צמנים צעומס צגלי אל תחתיו הכלי. והכנה צמיון הוה הרשון צמשל כלי העכול העיר חוץ צמשל שהוא כמו האש שעל המצח אשר הוא פועלת צלי כונה כמו האלעומכא ושאר כלי העכול: וכן נלטרך הלז אל הריאה וכהרון וכו' וזה דמיון שני מן האיברים שהס כלי הדבור והנמשל הוא הארון שהוא צמדרגת הלז והכרוצים שהס צמדרגת הריאה המדחפת על הלז ושהדבור יולא משס כענין שנאמר וישמע קול מדבר אליו מצין שני הכרוצים: והאף' החועס: והקרוס הוא הערש המצדיל צין האיברים העליונים שהס הלז והריאה וצין הכנז והטחול וכלל צני מעי' שנכרס' וכנז נודע שיקר פעולת הריאה הוא לשאוף האויר מצמון ולהוליא האויר הפנימי והס' יור את האדס צמכמה וצרא חלל גדול סניז הריאה והלז. והריאה והלז צמוך זה החלל סגורים ותסוגרים מכל ד' מלמעלה הוואר והחזה והקרוס שהוא הערפס הזכר סוגר עליו מלמעלה צאופן שלא ינכס רוח אל החלל הזה מצמון צאוס פנים מלצד הריח הנשאף אל הריאה דרך הפה והחוטם ומפליחות האל סס צקרוס המצדיל ורודים וגידיים צרצות העצב. הס נמחמים כלפי הזני מעיים והדקים ולז הזני מעיים נדחקים צכרס החלון והכרס עולה ונמתח. וצכן יהי' החלל צמנוכו הלז והריאה יותר גדול לצמנתו והריאה תחלף מקוס להמפסט יותר צמוך זה החלל. והכוח הנשאף מצמון יורד אל הריאה דרך הסמטנות והריאה כולה נפוחה ומתחלאת כל החלל. וכן יש צמזה מיתרים וגידיים ויודים מצין הכמפיים צ' מיתרים גדולים ומתחלקים לענפים צין הללעות ויורדים אל מיתר החזה צאופן שצדמת כענע הוהה מתרחצת והחלל הזכר מתפסט מעע יותר כלפי מן וכל זה מחמת הרוח הנשאף שהריאה עומדת נפוחה צמכלית האפשר. ונמעט

והדס לא יתהוה כי אם בסכת כלי העכול יעל כן הוצרך אל האצטובכא הכבד ושמישיהם. וכן נצטרך הלב אל הריאה והגרון והאף והקרו' והמיתר המניע למיתרו החזה לעבודת הנשימה להשות מזג הלב באויר הנכנס ובעשן היוצא והוצרך לבער מותרי המזונות אל כלים כחות דוהות וכלי היציאה והשתן והיה הגוף מכל אשר זכרנו והוצרך אל העתקת הגוף

רנע הקרוס עולה למעלה וצני מעיים עולים למעלה והכרס נמתח כלפי פנים והחזה נמתח אל החלל ולז הריאה נדחקת והאויר הפנימי שצריאה נדחק לחוץ וזו היא הנשימה שלרס צכל רגע להכניס את האויר ולהוליאו כך הזינו הראשונים מענין הריאה והראשונים ציחרו זה צענין יותר מדויק לפי עצב האויר שעמדו עליו הס ואין רצוני להאריך צזה בלזן מלאמר שאין לורך צו לפי כונת הכנז: והמיתר המניע וכו' הוא המיתר הגדול היורד מצין הכמפיים שזכרנו: להשות מזג הלז. אמרו הראשונים שמפני שהלז חס מלא מחמת התנועה המתירה שצו הוצרך אל הריאה

לרקק עליו ולהרניע אמתו מעט מן החוס שזו ולהצמידו על ממימות ממולע. והאחרונים אמרו שהריאה מקררת הדס היולא מן הלז ומתגלגל דרך כל חלקי הגוף וחוזר אל הלז ומפני שהס מתחמם צמנועמו יהי' יותר צמנומו מלאמר היה וסזו א"ל שיחזיק אמתו חלל הלז וגס מחמת ממימותו העודף על חוס הטבעי יצק לגוף. וצכן הוא עוצר דרך הריאה וס נקטע מומו הגדול: צאוויר הנכנס מצמון שהוא אויר קר צערך חוס הלז ופנימיות הגוף: וצעשן היולא. הוא האויר היולא צכל נשימה שהוא אויר לח נכראה צחוס ציוס קר כשיעמוד האדס איזה זמן צמוך יהיו גלדי קרום סצוכים שצערות הזקן וההפסס שהלמות היולא עם הכשימה נקדשת ולפיכך קרוזו צלצון עשן. גס מפני שהוא חס וגס צזה. למו הראשונים שפעולתו להוליא הממימות המופלג מפנימיות הגוף כדי שיאשר הלז על מזג שוה והאחרונים אמרו שפעולת הולאות הנשימה הוא להוליא הלמות הימרות מן הריאה שסס הרצה לתלוחיות ומלאמר חו"ל הריאה שאז כל מיני משקה והלמות הזה נמתעט צעשן החס היולא מן הפה כמו שיתמעטו המים צקדדה שאלל האש מחמת האד העולה מן הקדדה צדמיחמה ועוד מפני שהאויר הנכנס מתחמם הרצה ולינו נלות למזג הגוף כדרך הראשונים: והוצרך לצער מותרי המזונות אל כלים כחית דוחות. כלומר כמו שהוצרכו כחות הלניע הקרוס והחזה כדי לקיים הגוף על מכונו. כן הוצרכו עוד כחית דוחות לצערי מותרי המזונות אל כליהם ומקומס שהוא מקוס הפרס והשתן ונמתו כחות דוחות צאלעומכא ושאר צני מעיים לחות המותרות שאמר עכולו אל המעי שאחריו וסס מתעכל יותר ונדחה אל שאחריו עד שמגיע אל החלולת שהוא המעי האחרון שסס הרעי וכיס השמן ולכן אומר שלבדי שולא הפסולת מן הגוף אל כלים הוצרך כחות שיחמו אותו וגס כלי הליאה והשתן אשר שמה יצואו: ויותר נראה לגרוס כחות דוחות. והס הרוחות הנושאים אלו הכוחות ויורס על זה מה שאמר צסמוך אלל הכוחות ורוחות נושאים אותס צמה שצק צכס וכו': והי' הגוף מכל אשר שזכרנו ר"ל פנימיות הגוף ועיקר האדס שהס האצדים הפנימיים שנפשו של ארס תלויה צכס: והוצרך אל העתק הגוף וכו' ר"ל

ר"ל מאחר שמי האדם תלויים דמיו והולך מפני זה למזון
 ושמירת הביקורת מן הקור והמוס ושאר מוזיקי הגוף אשר
 צעטע ענין יחלש ויוותר בפגועו זו חיזה הפסד קטן בצאצאיו
 הפנימיים ע"כ הולך אל יבולת העתקה ר"ל מנועה ממקום

למקום צדדי שיכול לילך אל
 דבר הרדיך למיזו ולצרוח מן דבר
 המזיקו ע"כ הולך אל רגלים:
 וכלים שיצאו אליו ענין מזונו
 שרדיך אל חריסה וקלורה ולצנות
 זו צית למאסה מזוים וממטר:
 ודמו מעליו לעמוד נגד מנקשו
 נפשו ותושיפו לו ימינו חרועו
 עונו ע"כ הולך אל ידיים:
 אל ידיים ורגלים זה המשל נשא
 גלמי הלוים ההולכי' מצוי המקד'
 לשמרו דמיון רגלי האדם'
 ונשאי ארון וכליו וכן נשאי
 שמן המשחה והקטורת שהם
 הסהנים דמיון הידים וכנזר
 צסמוך: והולך אל יועלים
 מתרים וכי' ע"כ זכר פעולת
 הולך צבל שעה וצבל רגע'

ובאן חזר אל פעולות הראות
 מלוי אלל יתכן שיזוה אחר כן וכדמיון היועץ הכחם הרואה
 את הגולד המעיד צלוחו ומתרה אותו שלא יעשה כן פן
 ימות וכמשל הרופא שאומר לחולה אל תאכל לונן ולא תמות:
 צמה שידר ממנו צמה שהיועץ ירא ממנו שלא יכשל זו זה
 הכר לעלמו: ויקרה אותו וכן יש צפעולות היועץ לזוה אותו
 על חיזה מעשה צעזר העוז שיגיע ממנו אחר זה: יודעים
 מה שהיו כותמים ומזכירים מה שעזר: כמו יועצי המלך
 הכותמים כל דבר שיקרה בספר דברי הימים למלך יודעים
 ממתת זה להזהיר את המלך שלא יקרה אותו כאשר קרה
 לפלוגי וכדמשל הרופא שאומר אל תאכל לונן ולא תמות כדרך
 שמת פלוגי: או לקוותו' שיעמיתוהו על חיזה מעשה שיעשה
 וילמח העוז ההוא שלמח צלשעזר צמעשה פלוגי צמה: והם
 ה' חושים הנראים והנסתרים היועלים הללו שאמרתם הם
 החמשה חושים שצדקם שהם הראות והשמע והריח והטעם
 והמשיש' שפני אליו ההרגשות אשר האדם מרגיש מהם שומר
 עלמו מן הנזק ומקרב עלמו אל הרדיך לקיומו והרי הם
 כאלו מעינים את האדם לכוון ולרזות דצד הנאות לו ולצרוח
 מן הסיפק וללו ההרגשות הנראים הרגשות מילוניות ואין
 צהם רק הצנת המוחשים נקשט מעשה פעולתם וחמנם
 המוחשים הנסתרים הוא מה שקראוהו הראשונים הדמיון
 אשר צפניניות המוח והוא הכח המופס כל המוחשים ומליד
 אותם דמיונו אשר שנעלם המושש מנגד עיניו ומוקף אותו
 צדמיונו וממנו הזכרון שזכר אדם להרכיב עיניו המוחשים זה
 על זה צעניו שמכיר מה שראה או שמע ככר וכן צהרכנת
 המוחשים כמו שראה כלל שמור נושך צעניו ומכאיב לחוש המושש'
 כשרואה אותו פעם אחרת נזכר מן השמרות שהוא הנרגש
 מחוש הראות שהוא המכאיב לחוש המושש וכן צניולל צזה

הרכנות דנות וממנו הצרכנות שהאדם זוכר מה שעזר עליו
 ויודע להזהר וכרו כל הרגשת המוחשים עלוירים צמוחו והם
 כאלו כמותים לפניו והמכתב מכתב אלדי אשר הם צלדים כח
 הזכרון מרות על דמיונו' ומה הכח יבי' כח המתעורר להיותו
 צומר צניו ומואס צרע כפי אשר

הגוף ממקום למקום לבקשת טה שצריך ליו ולברוח
 במה שיוזיקהו וכלים שיביאו אליו וידהו מעליו
 והוצרך אל ידיים ורגלים והוצרך אל יועצים מתרים
 במה שיירא ממנו ויקרה אותו יודעים מה שהיה
 כותבים ומזכירי' מה שעבר להזהר ממכהו לעתיד
 או לקוותו' והם ה' חושים הנראים והנסתרים
 והיה הראש מהניהם בעזרת הלב והמושכתו והיה
 הגוף כלו מסודר אחר שב אל ההנהגת הלב אשר
 הוא מחנה הראשון לנפש ואם תחול בנוח הוי
 חול שני במצויע הלב וכן נסדר החיות האלקי כמו
 שאמ' יהושעבואת תדעון כיאל חי בקרכב' נפעלה
 האש כהפץ האלקים כרצונו באומה' והיתה אורת
 קבול

הוא צמוח: צעזר הלב והמסתמו' כי הלב נושא משך הכח
 המרגשת והטעניית: אשר שז אל הנהגת הלב' כי ההרגשות
 יהיה מהם המדמה ומן המדמה יתעורר הלב להניע כל הגוף
 וכל צצרו אל פעולה מהפעולות: אשר מחנה הראשון לנפש
 מניה ראשונה וההתחלה לנפש: ואם תחול צמוח הוא חול שני
 אעפ"י שכל ההרגשות הנסתרות הם צמוח הוא חול שני
 צאמצעות הלב' כי אמרו הראשונים שכן המתעורר שממנו
 וילאות מעלות המדות כולם מנני אדם לטוב או לרע אינו
 מתפשט לטוב אחר ולינו רק צבל במאמר חול' צפרקי אצות
 איזה דרך שיתרחק ממנו האדם והיה המוצר צמאמרים מי
 שאמר לרע (ועיין צפי' הרמז"ס סט): וכן נסדר החיות
 האלקי גלומר מקום עיקר השפעה אלדית היה צארון שהוא
 צמדרגת הלב שצניי האדם: כמו שאמר יהושעב צחאת מדעון
 גי אל חי צקצכנס והיריש מפניכם את הכנעני
 וגולל הכה ארון הצרית ארון כל הארץ עזר לפניכם (יהושע
 ג') הכה אשר שאל מי צקצכנס צעזר הארון שעזר לפניכם
 כאלו אל חי צקצכנס דמיון הלב שמשס וילא החיות ושם משכן
 נפש החיונית' ולזה קרא אותו אל חי צכנויה עמוקה אל
 דמיון החיות צלל שנגדו הארון: נפעלה האש צחפץ האלדים'
 סצז דצרי המשל עד שהגיע אל הלב שהוא השתחלת החיות
 ושז חז להחמיק הנמשל ולדמות דצד לדבר ואמר שהאש קבלה
 פעולתה מתפן ה' והיא האש הרצוזה על גצי המוצח:
 צרליותו צלומה': כצכצר צכו להחיותיו צכלל ולינת רוח קדש
 עלינו וכמו שהנפש לא תחול כי אם צרוח חס טצעי והמוס
 הזה לרדי ללוון הלב קבל היתה האש דמיון הרוח החס
 הטצעי: והיתה אות קבול מנחמס ומשורתם' והנה כמו
 שנאשר יקבל החוס הטצעי את הדם להתקשר זו כמות שמן
 והלב כפתילה ודלי שזה האות והמושת על קיום האדם כך ה'
 האות

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד

האית על קיום כלל האומה ציוות השפעה כאשר נדבקה
האש הפלגית אל מנתם ומזרותם: כי האש הוא הדק
והכניעה. היותם עליון שציונותם כפי דעת הקדמונים יסוד
האש נדבק תחת גלגל הירח שהוא גלגל התחמוץ והיותו קרוב
אל החרץ. כתב האצטנאל

קבול מנחתם ותשורתם כי האש הוא הדק והנעלה
מכל אשד תחת גלגל הירח מהגופות והיה מקו'
חולה שומן הלבי הקרבנו' ועתה ועשן ענן הקטור'
והשמני' בדרך האש אשר איננה נתלית כי אם
בחלב בשומן ובשמן כחום הטבעי אשר הוא נתלה
בדק השמן מהדס. וצוה האל ית' במזבח העולה
ובמזבח הקטורת והמנוחה ואחר כן העולות וקטור'
הסמים ושמן המאור ושמן המשחה אולם מזבח
העולה להדבק בו האש הגלויה ומזבח הזהב לאש
היא יותר קלה ודק' אבל אש המטור' היתה יותר קלה
ודקה להדבק בה אור החכמ' והדעת והשלחן להדבק
בו הטובות הגופיות כמו שאמרו רבותינו הרוצה
לחתתב ירדים הרוצה להתעשר יצפין. וכל אלה
עבודת לארון ולכרובים אשר הם במדרגת הלב
והריאה נרדפת עליו. והוצרך לאלה כלים ושמישים
כמו הכיור וכנו ומלקחים ומחיתים וקערות וכפרת
ומנקיות וסירות ומזלגות ונולת זה והוצרך אל דבר
שישמור אותם המשכן והאהל ומכסהו ולשמור הכל
הצר המשכן וכליו והוצרך לנושאי' לכל אלה ובחר
האלקים לזה בני לוי שהם הקרובים כל שכן מעשר
העגל שינאמר ויאספד אליו כל בני לוי ובחר לנכבד
שבהם והוא אלעזר הכהן והוא נושא לנכבד
שכדברים והדק שבהם כמו שאמר ופקודת אלעזר
בן אהרן הכהן שמן המשחה וקטורת הסמים ושנת
החמיר ושמן המאור כל אלה אשר נתלית בהם
האש הזכה והדקה ואור החכמה והדעת והלוי
הנבואה באורים ותומי' ולנכבדת שבכחות הלוי'
אחריו והם בני קהת לשאת חבכרים הפנימים כמו
הארון והשלחן והמנוחה והמזבחות וכלי הקדש אשר
ישרתו בהם ובהם נאמ' כי עבדת הקדש עליה'
כתתה ייטא וכזה אין לאברים הפנימים עצמות
שעוזרים על נשיאתם אבל הבהות והרוחות נושאים
אותם

ושתזולד דרוס. הרוח להתעשר ולפני שתחמה ללד נשין
ושימך מורה צדקם שלחן צלמן. ותהי המנוחה צדמית
משכן הכהנים שהיא צדמית והשלחן דמות האלעזר: וכל חלה
עבודת לארון וכו' קרבנות המזבח וסוד השלחן הם עבודת
מתחמטות אל הארון שבעבוד
העבודה הכניסה מתחלה
בהשפעתה מצין הכרוצים: כלים
ומשמים. והם דמיון הצמי
מעיים עם הכחות המשמעות
אותם: ומנקיות דמיון אותן
האצרי' הפנימיים המנקים את
האדם מן הפסולת והלך אל
דבר שימור אותם. הנה עם
היות שעיור האדם הם אלז
והריאה וכל בני משים הפנימי'
עדיו לא משלם היותו וכל
עור וצד ועלמות הסיכיים את
צני מעיו ולמרים חותם והיה
זה גוף האדם כולו. כן דמיון
זה המשכן וההל' ומכסהו שהוא
כמו עור האדם: ולשמור
הכל חצר המשכן. כמו שכתב
צדק דבר מתפשט חון לגוף
הכלי לריכס לקימור דק לשמור
מן הנזק ולהתקרב אל החרץ
לו שהם הרגלים וכנזר למעלה
כן לעומת זה היה חצר המשכן
מתפשט מחון למשכן ושם היו
שמרים ומשכן. כמו שכתב
ולתה ונתיך חתך לפני אלה
העדות ושגרו משמרתך ומשמר'
כל האלה זאמרו צספרי
הכבדים שומרים מצבנים
והלויים מצמון: והולך לנושאים
לכל אלה: לכל האצרים הפנימיים
שבהם הכות ומקום חור
המכמה לריך כמות נושאים
אותם: שהם הקרוצים לעבודת
ה' והם היו שומרים צרית ה'
צעות צמלרי' וכמו שכתב מו"ל
היצאו הילקיש צמר וזאת
הצדקה על פסוק וללוי חמר ז'
שמרו אמתך וצריתך ינצרו:
כי שמרו אמתך צמדך
וצריתך ינצרו צמלריים ע"כ:
והוא נושא לנכבד שצדקיים והוא

דמיון המוח הנושא שכל האדם ומחמתו: כמו הארון והשלחן
שהם כמו הלז והאלעזר: כנזר: הכחות והרוחות נושאים
אותם הצדקים הפנימיים יש כחות להתרחב ולהתכוון וכו'
הושך אליהם וכן דוקם ולדמיון זה היה כח הלויים הדבוק בכלים
שבת

יאל שפע המזון לכלל האומה מן השולחן. וכוזר פ' תרומה
דף קנ"ג ע"ב ז"ל ועשית שלחן עזי שטים שלחן דא לוי
קיימא לנו צמסכא (הוא עומד צפניויות המשכן) מ"ט צנין
דמני' נתיך מזוכא לכל עלמא: הרוח להתחמס ירדים.

שהם נושאים אותם. וכן כח אלעזר הכהן כמו הכח הפועל צווח בגשמייתו להתרחצ ולכוון. ולמי שתחתם מהלויים. המדרגה שלמעט מהם צלויים: האזורים הרכים החלונים וכנגדם צלום המיליון והספר והמוטע שיש להם כח התנועה להביע אהב ולאהב כפי לורך האדם: לשאת האזורים הקשים. וכנגדם צלום הידים והרגלים שאמנם הידים צדמות הקרסים אשר על ידיהם נלחז דבר צדור ועמודים ואזנים צדמיון הרגלים והיו בני מררי צדמיון הכחות המניעים צלום הידים והרגלים: ונגזרו שתי הכחות צניזאתם צעגלות כמו שלפעילת הרגלים והידיים לריך ענמות וכן לפס ולמוטע שהם צדמיון האזורים הרכים לריכים אל סמסומים רכים כך היה להם עזר צעגלות: כל זה צדור ותכונת חכמת אלקות. וכמו שלל יתכן ששאלו למה צלום אלקים את האדם על זאת התכונה והליזר כן לא נוכל לשאלו צעניני המסכן והקרצנות שאלאנו סדרם נגד צריחת האדם ודמות מצנינו ודי צוה שימלא השכל לדמות דבר לדבר ולדון דבר מדבר וישיר לנגד עיניו חלות שכל ה' ונשמחו בגוף האדם הגשמי דומה ממש לחלות שפי' אלדי צקה עתה אם חפץ ה' צום וחסה על אדמתם מקריצין ממידים כסדרן ומוספים כהלכתם: אצל מה שהוא יותר נפלא ונעלה יעטם שהוא יותר נפלא ונגזג מן השכל: ואיזה תורה מאת הסליבים והצדק. כלומר כמו כלל

אותם כמה שרובק בהם ולמי שתחתם מהלויים והם בני גרשון גשיאת האבירי הרכים החיצוניים והם יריעות המשכן ואהל מועד מכסהו ומכסה התחש ומסך ולמי שתחתם והם בני מורי לשאת האיברים הקשים קרסיו קרשיו בריחיו עמודיו ואדניו. ונעורו שתי הכחות בנשיאתם כעגלות כמו שאמר שתי העגלות לבני גרשון וארבע עגלות לבני מורי כפי עבודתם כל זה בסדר ותכונת חכמת אלקות. ואיני גזור חלילה שהכונה מעבודה הזאת הוא הסדר הזה אשר זכרתיו אבל מה שהוא יותר נפלא ונעלה ושהיא תורה מאת האלקים יתברך ומי שקבלה קבול שלם מבלי שיתחכש בה בשכלו הוא מעולה ממי שיתחכש בה וחקר אך מי שנטה מהמדרג' העליונה ההיא אל הסחקר טוב שיוצא בהם מוצאי החכמה משיעובם לסכרות וערת ולספקות מביאות אל אכזרן:

כח אמר הכוזרי חפליית החכ' כמה שרמית אלא שהראש וחושיו לא שמעתי לו דמיון ולא לשטן הטשחה: כח אמר החבר אמת הוא שישורש החכמ' מופקד בארון אשר הוא במדרגת הלב רוצה לומר עשרת הדברים ותולדותיהם והם החתורה מצדו כמה שאמר ושמת אותו מצד ארון ברית ה' ומשם תצאנה השתי חכמות חכמת החורה ונושאייה הכהני' וחכמת הנבואה ונושאייה הנביאים והם

המלות אל דרכי החקירה חקקים שאספר כי עזר לנו שבת על פינת הקבלה ולתקוע יחד צלמוכה ממלא צית הרהורי חקירה וחכמה אינטיית וכן אמר החבר צמלמר חמישי סימן ח' כי אין הקבלה טובה אלא עם הלז טוב. אצל עם רוע הלז החקירה טובה יותר ע"כ: מהמדרגה העליונה שהיא הקבלה צמוס לצו וצקקיון כפי: אל המחקר מי שמתאזר מאזה להלמיד החקירה אל דרכי התורה: טוב שילול צום מולאי החכמה. טוב שיתמודימי החקירה על ענינים אמתיים שנתמות הטבע שחין ספק צום: משיעובם לסכרות רעות. שיעוזו דרכי התורה אל סכרות החושים והצודי השמי' וכיוצא צוה דרכים משושים: ולספקות. שיכניס ענמו צדרכי הכלסופי' ורעיוני' אשר הם מורת רוח הדת וכלל האמונה: אל צדרון חיצוד בשמתו וירידה צשאלו תחמיות וכן הוא אומר שומה עמוקה פי צורת הסס יללנו:

כח אמר הכוזרי הפלית החבר צמה שדמית נעמק לו משל החבר ונפלא צענינו דמיון הקרצנות אל צנין האדם צלום דמות מצנימו:

כח אמת ששרט החכמה מופקד צדמיון כלומר אע"פי שלא ענלמי דמיון רק לארון שהוא כנגד הלז אצל עדיין למשלוס הענין לריך עוד נושא אמר מלצד הארון כמו שהשלמת האדם לא יהיה מן הלז צלצד ולריך אל הראש וחושיו: עשרת הדברים ותולדותיהם המולדות הס כל המלות צכלל

וכמאמר חו"ל שכל תרי"ג מלות נכללו צעשרת הדברות זיהיה התורה שחזר הארון והוא כמ"ד צפ"ק דצ"ד דף היה צולט מן הארון מצחוץ ושס הי' ספר תורה מונח. וכבר אמרו שהמלות המעשיות כולם תלויס צבת המתעורר וצבת המרגיש אמנם העיקר הוא המתעורר והמרגיש הוא כמו שמש לו (וכ"כ הרמז צ"ס צפ"ד משמונה פרקים) וכבר הודעתי שבת המתעורר תחנותו צלצ: חכמת התורה ונושאייה הכהנים. וחכמת התורה היא ידיעת מעשי המלות כולם ודיניהם אמנם תלויס צבהניס יותר מצשאר העס וכמאמר הכתוב כי יפלא ממך דבר צין דס לדס צין דין לדין צין נגע לנגע צדרי ריבות וגו' וצאת אל הכהנים הלויס וגו': וחכמת הנבואה ונושאייה הנביאים אמנם עדיין יש מדרגה עליונה שהיא חכמת הנבואה שאלמס הכניח

המלות שחין טעמם ידוע אלינו מאחר שהיא מאת אלקים ודחי שחין כח צלום צעור נשמתו צדוקה צחומר להצין דעת עליון ולמה הביע לנו הפקודה הזאת כמו שח"א להצין כל צריחותיו למה נצרחו על זה הסדר ומה טעם יש צנריאתם והיו' ענין הקרצנות כמוס אלצו כמו טעם כלל החוקים שחין צום טעם אך עיקר הדמיון שדמה הסצד וועטה הקרצנות הוא כדו להסיר ענין הגשמיים כלפי הש"י צמה שבאמר את קרצני לחמו ולחם ה' וכיוצא צוה: ומי שקבלה קבול שלם כלומר שחמיון הדבר עפ"י מה שמקבל הענין על פשוטו ומושב צדודאי יש לדבר סוד נעלם מצני אדם ולצו נכון צעוה מלהרבה אמר גזירת הסס: הוא מעולה הוא יותר טוב: ממי שיתחכם צה ומק'י. ממי שמתחכם נצקס עעמים על פי חקירה ולקצב

כנציה לא יגיע אל מדרגה הזאת מכלמי ישלים נפשו בזכות התורה ושלם נצטעה המלכות ואמרו חז"ל אין הנצולה שורה אלא על חכם גבור עשיר ואין ספק שזכום שאמרו היינו בזכות המורה והמורה צד ל"ב ממלק צ' כתב ש"א שימנצ

והם היו כמו היועצים המכירים (כ"ל המתמים) המזהירים האומה והמזכירים והם ראש האומה: כש אמר הכוזרי אם כן אחם היום גוף בלא ראש ובלא לב:

ל אמר החבר כן הוא כאשר אמרת ועוד ולא גוף אבל עצמו מפורד כמו העצמות היבשות אשר ראה יהוקאל ועם כל זה: מלך כוזר העצמות אשר נשאר בהם טבע מטבעי החיי וכבר היו כלים לראש וללב ורוח ונפש ושכל טובים מהנפשות המצויירות מאבן וסיד בראש ועינים ואזנים וכל האיברים ולא חלה בהם מעולם רוח חיה ואי אפשר שיחול בהם אך המה צורות דומות לציורות אדם ואינם אדם:

לא אמר הכוזרי כדברך כן הוא:

לכ אמר החבר כי האנושות עכ"ם, אשר השבו להדמות לאומה אחיה לא יכלו להשיג אל יותר מן הדמיון הנראה הקימו בתים לאלקים ולא נראה בהם לאלקים אות: הפרשו והנורו להראו עליהם הנבואה ולא נראת: החניפו והכעיסו ובעטו ולא ירדה עליהם אש מן השמים ולא מנפת פתאים כדי לכוזר אצל שעונשם מארת האלקים ועל הענין ההוא נפגע לכס ורצה לומר הבית ההוא שהם מכוונים אליו וקא נשתנה ענינם אבל ענינם משתנה כפי רובם ומעוט' וחזקתם וחולשת' ומחלקותם וחכונם על דרך הטבע והסקרה: ואנחנו כשימצא פגע את לבנו אשר הוא בית מקדשנו אבדנו וכאשר ירפא נרפא אנחנו בין שנדיה רב או מעט ועל איזה ענין שיחיה מנהיגנו ומלכנו והמושל

זית ישראל הכה אומרים יצשו עצמותינו וגו' לכן הצדק וגומר עד והעליטי אפכם מקדמונים הרי שדמה בית ישראל צלגתם לצמות יצאת על הדמיון הנבלה היה שאמרו: טבע משעני המינים שברו היו כלים לאדם צמיון יתכן ברצון ה' להמיתם כאשר הצטיינו ויודנו: מהנפשות המצויירות מן אבן וסיד וכו' והם האומות היושבים שקטים על ארצתם מקננים יחד ולהם תורה ונצילים לפי ארצתם וכמו שאמר סי' ל"ב בבלו הם גוף שלם צדק' ולב כאשר היינו אנתני צימי קדם: ולא חלה זכום רוח מעולם: מעולם אין כל רוח נקדצם פה להם יגלה ויברו עינים להם ולא יראו וגו': ואי אפשר שיטעל

זכום הרוח: אין זכום אמירות שיחול רוח מיים צנוף העשוי מעץ ואבן: דומות לזרות אדם לפי מרלתי עין: נע לאומה היתה: לאומה הישראלית: ולא נראה זכום לארזים אות לא נראה צמיתם ההם זכום אות

זכום מופת אלדי: הפרשו והנורו: פרשו חסדיהם את עלנדם מתלות עולם נצורות וסניגוסים כדי שיגיעו אל נצולה:

החניפו והכעיסו ובעטו: שמח תאמר כי נדקתם וזמרו הטובה אשר להם לא הצרכו לנצולה אשר שיקרה לישר הקהל והאמון: הנה גם אם הרשינו מלך והכעיסו את אלדיהם מעולם לא חל עליהם עונש פתאים: והחניפו ומלסון ולא תמתיף הארץ (צמדנר ל"ה): ולא ירדה עליהם אש מן השמים: כמו שקרה לפני בני אהרן על הכנסת אש זרה צנית הקדוש שהיא עין קל הרי מה נורא הציט' אשר שם שוכן כבוד ה' צלמת' וכן צדנר קדח ויאה את מלת ה' ומאלל את השמשים ומאלמים איש מקריבו הקטורת וכן צלל ענותיהם לא: שהא העונש מללל עליהם צדד אות מן ה' וכפ"ט ויהי העם כמתאוננים רע לזני ה' וגו' ומצער צם אש ה': ולא מנפת פתאים כאשר ה' צמדנר נצמעה העגל וצלעס וקדח ביתה מנפת פתאים כלומר מון לצעע שנפלן כמון רצ צמעט רגע: ועל הענין ההוא' נשמרו והכעיסו: נפע לצם וכו': הציט המקודש לאומה הוא צמקום הלל צצני אדם: והדנר מפורסם שאם יגיע איזה פגע ללל הגוף וכל האיברים מתעלפים

וכתלים פתאים וכן הדין מתן אם הביע איזה מרי נגד הציט הקדוש להם שיאחו מיל ונגף לכל האומה: ולא נשתנה ענינם: עכ"ו ענין טונתם היה על סדר אחד כמו שהיה מקודם: אצל ענינם: הללמתם: כפי רובם: אם רצים עמי הארץ והעון רצה הולכים צית ההוא גדלו והלליחו: והמלקותם וחסדם: אם נמלקו קתמם מקתמם ומפורים מתמעט אללמתם' ואם הם מקודים מתגדל אללמתם' והכל כמו שהיא צוואה שנעולם וצדק הטבע וירחתם ועליותם נפילתם ועמידתם הכל כאשר לכל נמשך לפי דרך הטבע או צמקרה: ועל איזה ענין שיהי' אש ויהי' גדמיו צקאה השמים משם וקצן אותם ה' אלדט

אלדט

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד נה

אלדנו : מנהיגנו ומלכנו והמושל בנו והמחזיק אותנו צנין
 הוא וכו' שמה תאמר אם אדרכי בית מקדשנו וימת לבנו
 צדקנו הרי אדרכנו גם אדרכנו לנצח . אין הדבר כן שהרי עריין
 נשארנו קיימים עומדים ולא נסעלק הסויות מעצמותינו לגמרי
 ועדיין הסויות צהם אעפ"י

שהם נפארים אנה ואנה עוד
 נשמר צהם רוח המיים לעת
 מועד ולדני הרומות לכל צד
 האומר לאדם שימיה הוא האומר
 לעצמותינו הנשארות שימיו
 והוא אל חי השומר אותנו
 צלותינו ולנחנו דומים לעצמות
 יבשות הוא הפורס עלינו רוח
 מיים לקיימנו ולהחיותנו צדך
 השגמה נסוית ופלא : אל חי
 האל המותק מיים לכל צד הוא
 המחיה אותנו עם גלותנו עם
 היות שהלך לבנו ונפל ראשנו
 מעלינו :

והמושל בנו והמחזיק אותנו בענין הזה שאנחנו בו
 מהפזור והגלות אל חי :

לג אמר הכוזרי כן הוא כי לא יעלה במחשבה
 שאומה מן האומות יקרה בגלות
 הוזה שלא תשתנה לאומה אחרת כל שכן עם אורך
 הזמן הוזה וכמה אומות אברו : שהיו אחריהם לא
 נשאר להם זכר מהם אדום ומואב וכני עמון וארם
 ופלשת וכשרים ומדי ופרס והברהמייס והצבאיים
 וזולתם רבים :

לד אמר החבר ואל תחשוב כי מה שסייעתיך
 בדבריך הודאה ממנו שאנחנו
 כמו הדבר המת אבל יש לנו התחברות בענין ההוא
 האלקי בתורת אשר שמם ברית בינינו וכינו כמילה
 שנאמרה בהויהתה בריתי בכשרם לברית עולם
 והשבת שנאמר בה כי אות היא ביני וביניכם
 לדורותיכם מלבד ברית אבות וברית התורה אשר
 כרת אתנו פעם אחת בחורב ושינה בערבות מואב
 עם הגמול והעונש התלויים בה הנזכרים בפרשת כי
 תוליד בנים וכמו פרשת והיו כי יבואו עליך ושירת
 האוינו וזולת זה ואין אנחנו במעלת המת אך
 אנחנו במעלת החולת הנשחף (י"א הגדה)
 שנתיאשו מרפואתו כל הרופאים והוא מקוה רפואה
 מצד המופת ושינוי הסנהג כמו שאמר הכתוב
 התחינה העצמות האלה וגשלם המאמר בהגדר
 ישכיל

לג כן הוא אמת שהוא פלא
 מה שאתם מתקיימים
 צין אומות העולם ואין זה כי
 אם נעזור שאתם הדקנים צה'
 אלקיכם מיים כלכם היום : כי
 לא יעלה צמחצנה לא יכול
 האדם לליד ענין זה צמחצנו
 שיהיה זה מדרך הטבע אף
 לא צדך מקרה : שאומה
 מן האומות יקרה צלות הוה
 שיועמן שאומה אמת מיוהגת
 צין כל אומות העולם כולו
 שתשקע צלות מר כזה ולא
 תתהפך צמחצנה אל אומות
 האושלים עליהם והדומקים
 אותם עם כל הקורות אותם
 והמולאות אותם מן הרעות

והמה עדרם מחזיקים צמותם : עם אורך הזמן הנה נתפאר
 אלל חכמי המשקולת שאת דבר קשה וכד דוחק על דבר
 רך שתחמוי אשר צו כח לעמוד נגד קשיות הדבר שעליו יהי
 ערך הדחיקה לפי ערך הזמן וכל עוד שהצד מונח עליו נדחק
 יותר והנה האוצה הישראלית נחמקים זה הזמן הארוך
 ואינם זויס מאמונתם כמלא נימא ועכ"ל הם אינם כלים
 צנייהם : וכמה אומות אברו . ודאי שאין מדרך הטבע מאמר
 שרצה אומות שהיה להם דמות מאצמותיהם מעולם אברו
 צין האומות המושלות עליהם ונחפכו לדת מושליהם ונתערבו
 צהם עד שאבד זכרם אעפ"י שהי' צומן מאוחר אחריהם
 ונחפצו זמן לאדנו : והשרעיים . הם צני קשורה כמו מדון
 והנא וזולתם : והצנייים הם אנשי האלצה צפ' כ"ע ונ'
 מהה' הג' שהיו צימיי הקדמונים מתפשטים בכל הארץ :
 לג רבי מה שסייעתיך צדריך . נסימן כ"ע צאצור הגזרי

א"כ אתם היום גוף צלא ראש וצלא לב והחצר הורה לו
 הוסיף על דבריי צסיון ל' דאמר וצוד ולא גיף אכל עלמות
 מפירות : כודאה ממנו שאני מודה צדצר שאנחנו כמו גוף
 מת לגמרי מאחר נססתלק ממנו צית מיינו צית המקדש והארץ
 אשר שם ה' הי' נקרא עלינו
 ונפשותינו קשורה הצשפעמו
 יתצרך והיום הזה כרתת הקיסור
 הוה מכל וכל שאין הדבר כן :
 אכל עדיין יש לנו התחברות
 צאלדים צמורה הנהגה צנינו
 עוד היום והיא הצלמי מלוי'
 צלצן מה שינחנו ויכולים לקיים
 אף צהויותינו צלצן אוביני :
 אשר שמש צרית צנינו וצני .
 התורות אשר שם אותם ה'
 לקיזור וקיוס צנינו וצני :
 מצד צרית אצות מון מצרית
 אצות : פעם אחת צחרצו
 התוכחה צעפרשת צחקטי ושם
 כלאמר חכרתי את צריתי יעקב
 ואף את צריתי יצחק ואף את
 צריתי אצרהס ואלאך
 אצור . ועוד כלאמר שם ואף
 גם זאת צהיותם צלצן אוביניס
 לא מאחסים ולא געלמים
 לכלתם להפר צריתי אמת כי אני
 ה' אלקיכם : וסניה צערצות
 מואב והיא התוכחה שנמסנה
 תורה צפ' מצא' אשר מצוא'
 שאעפ"י צהויותינו צגלותינו
 הצנחמו פרוסה עלינו :
 התלויים צה' צמורה : כי תוליד
 צנים צפ' ולחמקן ונלאמר שם
 וצקפתם משם את ה' אלדיכם
 ומלאת כי מדרשנו צכל לצבך
 וצכל נפצך צצרך וצונ' ולא

ישכו את צרית צחמיק אשר נצצע להם : והיה כי יצואו צפ'
 אתם לצנים והיו כי יצואו עליך הצרצה והקללה וגומ' והסיוצות
 אל לצבך צכל הגויס אשר הדיחק ה' אלדיך שנה וגומ' ושם
 ה' אלדיך את צנותך ורחמך וגומ' : ושירת האינו מרומם
 צמחילתה ענין הצלות אשר יקרה אותנו צאחרית הימים וסיפה
 צצוצצה הרטיני גייס עמו כי דם עצדיו יקום וגומ' : צמעלת
 המת' כלומר צמרבנת המת : הסולה הצשחק מל' את הצשפת
 ופירש' ז"ל צפ' צחוקתי וז"ל את הצשפת יצ"ר ארס שהי' ש
 חולה ומוטל צמשה אכל צפרו צמור עליו מל' צשפת שהו'
 צשחק ע"כ וצסער עכלל יופי פל צסם רצינו וינה צלשק
 ערצו סח"אף והוא החולי שהנוף מתנונה צו . ומדברי שיהיה
 כראה שהו' הנקרא צלא דער זוכע . שהחולה הי"ך על משנמו
 וצפרו מתכחש ורצה מיוס . אל יוס' והרופאים אומרים צעוד
 אין לו רפואה לחולי זה כנודע : התחינה העצמות האלה פאדק
 בצנצר

הוא וכו' שמה תאמר אם אדרכי בית מקדשנו וימת לבנו
 צדקנו הרי אדרכנו גם אדרכנו לנצח . אין הדבר כן שהרי עריין
 נשארנו קיימים עומדים ולא נסעלק הסויות מעצמותינו לגמרי
 ועדיין הסויות צהם אעפ"י

הגבר ציחוקאל הכאמו צבי' ל' : ונשאל האמור : כלומר שליומות זה הדמיון שאני מדמה את אומת ישראל לחולה הזה : צהנה ישיכל עזדי וגו' צישעה נ"צ ונ"ג שכל אלו הפסוקים נאמרו על איש ישראל ומכני האומה כמאמר חז"ל כל ישראל גרדים זה צזה כנה אותם הכתוב צלוי אחד ועליהם כלאמר הנה ישיכל עזדי ושאר כל הנאמר צענין : ולא תשצנבוהו רוצה לומר משני הנראה כלומר שלא צא צשצנן צני אדם עוד כמו הפסוק כזה שהכרת פניו ומראכו ענתה צו שאין לו עוד חלק צשצנן הסיים מאמר שאין תרופה למכתו והכי כאלו מת ועצר ונטל מן היגולם כן הושצים כל האומות על האומה הישראלית : משני הנראה שמתכוולו איציריו ונתקטעו הרצה עד שאינו צתואר אדם כלל : אשעיסות עקיל צל"א : וידוע ח לי ר"ל : שהחלו ודוע שאין לו תרופה אור"ל השתאו ונכרת צחליו כמו וידוע צהס את אכני סוכות (שופטים ט')

מהפסד היקום ומימת הקרוצים אליו : ומחד האדם ממחד תמיד פן יקראנו איזה אסון צגופו וצמומונו כל אדם לפי ענינו : ועיירה הלך מתפעל צנטירמו מתי יצוא לידו לשלם גמול לשונאיו : ושנאה בלג כואצ צשצנה איזה דבר שחי אפשר לו להשליכו ומגדו : ואצנה אס

ישיכל עבדי מן לא תואר לו ולא הדר לו ובמסחר פנים ממנו נבזה ולא חשבנוהו רוצה לומר משני הנראה ורוע מראהו וכמו הדברים המשוּפּים שיש לאדם אשפּיפות להביט אליהם ומסתיר פניו מהם נבזה וחדל אישים איש פכאיוכות וידוע חולי :

לה אמר הכוזרי ואיך יהיה זה משל לישראל והוא אמר אכן חליינו הוא נשא וישראל לא מצא אותם מה שמצאם כי אם כעונותם : לו אמר החבר ישראל כאומות היו כלב באיברים הוא רב חלילים מכלם ורב בריאות מכלם :

לו אמר הכוזרי הוסיף לי עוד ביאור : לה אמר החבר שהוא בחלאיים מתמייים ופוגעים אותו בכל עת מדאנות ויגונות ופחד ונטירה ושנאה ואהבה וסכנות : ומונו עם העתים בהפוך ובשני מתוספת ומגועת מבלעדי המאכלים הרעים והמשחה הרע וההתנועות והסרחים והשינה והקיצה הכלם פועלים בו וזולתו מן האיברים במטוהה :

לש אמר הכוזרי כבר נתבאר לי איך הוא רב חלילים מכל האיברים : באר לי איך הוא רב בריאות מכלם :

מ אמר החבר היחכן שתתעכב בו ליחה שתעשה בו מורסא או סרטן או תבלול או חבורה או כסול ההרגשה או רפיון כאשר יתכן להתעכב בשאר האיברים :

סא אמר הכוזרי זה לא יתכן כי ביותר מעט מזה יהיה המורת ושהלב בוכך הרגשהו

אוצר איזה דבר ואיך יכולת צידו להשיגו וע"ד שאמר המכס מחלת ממושכה מחלת לב : וסכנות האדם נופל מחת מקרה הסכנות המתרגשות וצלות צעולם : ומזגו עם העמים צהפוך : הלך מקבל מזג העמים כפי שהם מתפכיס מקור לחוס ומלא ליצט כן יתהפך הלך צעלצן וצשצמה מהתהפכות האוויר וכנודע צעצעייתו : וצשנוי מתוספת ומגרעת : כבר נודע לטעמים כי מזג האוויר אינו עומד על מצב אחד צשיו זמן אך צכל רגע ורגע משתנה וצידך כלל כל הנצחים א"ח שיעמדו על ענין אחד רק משתנים צכל רגע להוסיף או לגרוע אך שאין אכחנו מרגישים השני צעצוד שהוא צהדרגה מעט מעט : מצלעדי המאכלים הרעים וכו' מלצד המאכלים הרעים שכל אלו פועלים צלל חודם לכל האיברים : חזלמו מן האיברים צמנומה אין האיברים מרגישים חיש מהר כמו הצי אכ לא יקרה איזה נגע צלחמו אכר : ועכ"פ הלך נושא חולשת כל האיברים :

מ היתכן האם אפשר : שמתעכב צו ליחה שמתעכב צלל איזה ליחה כסדמו מה שממנה יתהוה כל מכה וכל נגע צשידמון כיואל צה צאחד מהאיברים : סרטן מורסא חסוכנת מלד הנקרא קרעצ"ס צל"א : או תצול חז"ל פירשו צצבורות פרק ו' שהוא עור הפוסק את הראות ונכנס צשמו צצעין : ולפי ענינו של החצר נראה שהוא ענין צצר מת שצחי הצכל צין כשצר : או צטול ההרגשה כאשר יולמן צציירים צסתימת הדופקים המולויכים דס הלך אל אותו אצד שאחפסק הרגשת אותו האצד : או רפיון : כמו שצראה לפעמים צצני אדם שיש להס רפיון צידים או צרגלים או צעניים ויש שגולדים צרפיון איזה איברים :

מא זך לא יתכן ודאי שזה אי אפשר : כי ציותר מעט מזה המות : אפי' אס יגרע פחות ממנו החולשה קצת

לו אמר הכוזרי הוסיף לי עוד ביאור : לה אמר החבר שהוא בחלאיים מתמייים ופוגעים אותו בכל עת מדאנות ויגונות ופחד ונטירה ושנאה ואהבה וסכנות : ומונו עם העתים בהפוך ובשני מתוספת ומגועת מבלעדי המאכלים הרעים והמשחה הרע וההתנועות והסרחים והשינה והקיצה הכלם פועלים בו וזולתו מן האיברים במטוהה : לש אמר הכוזרי כבר נתבאר לי איך הוא רב חלילים מכל האיברים : באר לי איך הוא רב בריאות מכלם : מ אמר החבר היחכן שתתעכב בו ליחה שתעשה בו מורסא או סרטן או תבלול או חבורה או כסול ההרגשה או רפיון כאשר יתכן להתעכב בשאר האיברים : סא אמר הכוזרי זה לא יתכן כי ביותר מעט מזה יהיה המורת ושהלב בוכך הרגשהו לו קיין כלל צציירים : כוד חמתי חמורה צח"א סי' כ"ז וסי' מ"ז שאכחנו הסגולה והצ מכל האומות : רצ החללים מכלם : הלך נושא חולשת כל האיברים וצריאותם ציתר שאת מכל חלקי הגוף :

לו הוסיף עוד ציאור : הוסיף לי פירוש צצריך : לח ישראל הלך : צחלאיים מתמייים הוא עלול לקבל כל ריב וכל נגע : צעצוד שהוא משכן הכח המתעורר צצאדם וממנו כל הפעולות המשניות וכל מחשבות צני אדם וצעדי מעליו : וצעצוד זה מחמדיס צו מקריים מצאציים ומחאציים את הכנס צכל עת : מחלשות להציא צנפשו לחמו וצרכיו הצרוצים : ויגונות מהמקרים כפוגעים אותו כמאוס

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד נו

הזאת חין בלא חיות כלל והרי הוא כחלם ומת כי הלך ואינו יוכל להתקיים בשום חולסה הנובעת בו: צנוך הרגשו יש לו הרגשה זכה וצדורה שתיכף מרגיש אפי' דבר קטן: מפניו זכות דמו הים שכלל הוא זון מאוד ומרגיש טיב: ורז כרו כח

ראשון ראשון והכל אחד: לאבדו לאבד אותנו: כאשר עשה האמור' מוכז על אומרו כי אינו מניח עונותינו להטעם עלינו שיהי' כעין שצצה האמורי שהאריך ברגשותו עד שנתחלה האש וקודם לזה לא קבלו שום עונש עד ששאל עונש כדי להמיתם לגמרי: שזה בברכתו:

והיושר המזג ר"ל שאין צמאג הלך המגברות שום תורה ע"ד שאמרו הראשונים כי המגברות המאיה שצדס הם נמשכות כפי הרצנת היסודות והמרות ע"מ שאל יתגבר צדס יסוד אש והמרה הירוקה הממשת ממנו הוא כצדן שופך דמים - וכיוצא באלו ענינים שהאמור' העצמיים הקדמונים ע"כ אמר שהלך מוכר המזג ואין נו"מאזר ע"כ הרצנתו לשים פתיחות

וע"כ הוא מרצנה לנפש האדם כן הם ירצלו צחומות יצרים בעניניהם ואין נהם נבי' למעלות מנוגות ולתארות בהמיות על כן ידומם להיות מוכרס לבדוד ה' ואולי על שם זה נקרא יסודן כענין שנתאר ויהי ציפורן מלך: וכאשר ישיג הלך וכו' ושאף תאמר הלא אנו רואים שהלך חומד ומתאזהר ואין הוא ישר צנוגו: לזה אמר שאין המסרוך הזה עצמי לו: אכל קנין משכנו הרעים ששם האצרים אשר צהם עתה ששם התאזהר ההוא: מתארות הכדד אש מזג הכדד מס הרצה הוא כועס וכמלאמר חו"ל הכדד כובס:

הרגשותו מפני זכות דמו ורב כחו הוא מרגיש בדבר הנובע שיפגעהו ודוחה אותו מעליו בעוד שתשאר בו יכולת לדחות וזולתו איננו מרגיש בהרגשותו ומתעכבת בו הליחה עד שיעשו ממנה החלאים: **מב אמר החבר** אם כן צערו (י"ח עמ) והרגשותו הם מביאי' עליו רב החלאי' והם הסב' לדחות' מעליו בהחלל' פגיעתם קודם שיתישבו: **מג אמר הכוזרי** כן הוא: **מד אמר החבר** וכן הענין האלקי פמנו כמעלת הנפש מן הלב ועל כן אמר בק

אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם: ואלה הם החלאים אבל הכריאות מה שאמרו רבוהינו מוחל לעונות עמו ישראל מעביר ראשון ראשון כי איננו מניח עונותינו להתעכב עליו ויהיו גורמים לאבדנו לגמרי כאשר עשה האמור' שאמר עליו כי לא שלם עון האמור' עד הנה והניחו עד שהתהוק חולי עונותיו והמית אותו וכאשר הלב משרשו ועצמו שוה ומישרו המזג להדבק בו הנפש החיה כן ישראל מצד שרשים ועצמם ידבק בהם הענין האלקי וכאשר ישיג הלב משאר האיברים חלאים שתאוות הכבד והאצטומכא והביצים מרוע מזגם כן ישראל ישיגם החלאים מהתדומתם בגוים וכמו שאמרו ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם: ואל יהי

התנועה שכלל הוא זון מאוד ומרגיש טיב: ורז כרו כח התנועה שכלל הוא זון מאוד ומרגיש טיב: ורז כרו כח וממנו התחלת התנועה לכל איברי הגוף: מרגיש דבר מועט אש מתעכב בו דבר מועט מליחות זרות הוא מרגיש הרצה ומיד דוחה אותו מעליו: צעוד ששאר בו יכולת לדחות' כל עוד שרוח החיוני בו: וזולתו שאר האיברים: איננו מרגיש בהרגשתו אינו מרגיש כ"כ מהרה ואפי' מרגיש חין צו תנועה מחקה לדחות מעליו המותרות: עד שיעשו ממנה מן הליחה הארה: מתחלשים מנות וציטול ההרגשה שאמר ההוא ממדת סמימת הדופקים המולידים אליו הדם ורוח חיים מן הלך:

מז א"כ לערו וצ"ל שיהיו ר"ל מה שהלך ונעטע כל פגע ומעצר טיב המאורע לו בכל הענינים: מציולם עליו רז החלאים: כל הכוזר. צימון ל"מ עד שרזו החלאים כשימתיו אדם ימות ויחלם כשלא יעזור עוד כח הלך לדחות: והם הססה הלעזר וההרגשה שזו הם סנה: צהתחלת פגיעתם צעוד שאינם מתמידים הרצה הוא דוחה אותם מעליו צדלה

כח תנועתו: **מג וכן** הענין האלקי ממנו: שפע אלדיי"ת עיקר חיותו היא עליו עדת ישראל: כמעלת הנפש מן הלך: כמו שהנפש שצדס עיקר חיותו כלל ומשם מתפשט הכח אל כל האצרים וכן הענין אלדי מתפשט בצולם מן המושפע עליו: רק האשכ: ידעתי וגו' ר"ל הם נלדס מקצלים אור ה' והשגחתו בראשונה: על כן אפקוד עליכם עונותיכם (עמוס ג') ממת ששם מניית קדושתו יתקד ע"כ אינו סובל אפי' עון מעט שיתעכב צהם ופוקר עליהם צינוס כפי שיטתו טיבך וידהו העון מתקצס עד שמה' כל העדה כלם קדשים: אכל הצדיות וכו' מה שאמרתי צסו' ל"ז כי הלך רז הצדיות צאיבים וכנגדו בישראל הוא מה שאמרו רבותינו ז"ל מוחל וכו' ברה"ה (דף וף) אמרו על פסוק נושא עון ועובר על פשע תנא דבי ר' ישמעאל מעביר ראשון ראשון אף צתפלת מוסף יוס הכיפורים וסד צח"י וכו' מוחל לעונותינו ולעונות עמו צית ישראל מעביר אשמותינו כלל שנה ושנה וזה ענין מעביר ראשון

ואלצטומכא צדנות התארות שנה האדם רעצתן זולל וסיוח: והצילים כלי ההולדה אשר אמרו הרופאים שאלם הם רחמים וחמים נתולדתם יהי' האדם נוטה הרצה אש תאיות המשגל והמורה צפ"ל בנצ ז"ל מי שמוזג הצילים ממנו חס ונח חזקות הננין וכיסי הודע מדדים להוליד הודע זה רחוק שיהי' ירא חטא אפי' הרגיל עצמו צתכלית הרגל גדול עכ"ל: וצוהר פתח על פסוק וסא איש ישראל המורה וגו' ז"ל מן כדד נפקין כל מרעין וכל מכתות (מכות) ללג שיחי (איברי) גופא וציה שריין: לל איהו זניק מכולא מני' נפקין כל טז וכל צדיותא דשימין כולשו וכל תוקפתא וכל מדוות וכל שליו דליטרך ללל שייפין עכ"ל: מהתדומתם בגוים צמחלל ונהשתה ושאר ענינים עד שקונים מהם מזג רע כמו שקונה הלך תאיות תירות מן הכדד ואלצטומכא וצלים: ואל יהי' רחוק וכו' חליינו הוא נשא שישראל מרגישים טיבך שבעט עונש השגמיי יותר מכל העולם האף שזה המלי שהגיע לישראל הוא קנין להם מהאומות כמו שהלך משיג חולשתו מן תאיות האצרים:

ובמו שנתנועות הלז ומעט המלשה שהיא מרגיש הוא ממלט את כל הגוף ואצירו תן המלשים הגדולים * כן הענג המגיע לישראל ממרק עונות כל העולם שאלולי ישראל אין העולם מתקיים : ואנחנו נזרה והעולם צמנומה * אמור מעמה שטס היותינו צגלות

כלל האדם מצלעדי ישראל יזמה כבוד לעמך * ואולם כלל ישראל צערך הצדיקים אינם צערך המומר אל הגורה כי יתכן שיהיו כל עם ה' צדיקים ונצחיים ונדלוי שאין צקשתינו ליתן כבוד לרשעי ישראל אך שאנו מנארים צקשת הכבוד לעם ה' דהיינו הצדיקים שהם ישמחו בכבוד ה' * מהרה תגלה ומראה מלכותו :

היה רחוק בעיניך שיאמר בכמות זה אכן חליינו הוא נשא * ואנחנו בצרה והעולם במנוחה והצור' המוצאות אותנו סבת לתקנת תורתנו ובור הבר מסנו ויצאת הסיגים מתוכנו ובבורנו ותקוננו ידבק העינין האלקי בעולם כמו שידעת כי היסודות נהיו להיות מהם המוצאי' ואחר כן הצמח ואחר כן החיי' ואחר כן האדם ואחר כן סגולת האדם * והכל נהיה בעבור הסגולה ההיא להדבק בה העינין האלקי והסגולה ההיא בעבור סגלת הסגולה כמו הנביאים והחסידים ועל זה הדרך גסדר מאמר האומר הן פחדך ה' אלקינו על כל מעשך ואחר כן תן כבוד לעמך ואחר כן צדיקים יראו וישמחו מפני שהם סגולת הסגולה :

מה העירות מל' התעוררת: והכנת להעיר

ולדמות דמיון את ישראל לזו והס סגולה מכל העמים : אזל היה לריך נגר היה דמיון עולה יפה אילו היה צבס פרושים מתמות העולם ועוזרים את ה' ציורת מכל האדם אשר על פני האדמה וצמה יודע איפוא כי אדם הם המוצר צעמים כלס קדושים ותוכנס ה' אלם לא צמעלה הזאת וכו' וכוונת הכוורי נסקפ' להגדיל הפלסופים ולמת' עליון מכל צני אדם צעור שהם נבדלים ונפרשים מתדדרי' תמיד וכמו שגלה דעתו צמאמר ד' סימן ו"ח שכל מי שנבדל ונפרשיאמר עליו שהוא פילסוף ע"כ :

מה אמר הכוורי כבר העירות ההבר ודמית והטבת להעיר ולדמו' אבל היה צריך שגוא' בכס מהפרושים והיעובדים יותר ממה שהם בזולתכם :

מו אמר החבר כמה קשה עלי שכחתך פדה שהקדמת' לך מן השורשים והודית אתה כהם הלא הסכמנוכי לא יתכן לחתקרב אל האלקים כי אם במעשי' מצויים מאת האלקים התחשוב כי הקורבנה הוא השפלות והכניעה והדומה להם :

מו אמר הכוורי כן עם הצדק וכן אני הושב וכן קואתי בספריכם כמו שאמר מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה ואמר מה

מו כמה קשה עלי שכחתך : כמה אני מצטער צמה שמה שוכח ההקדמות שהקדמת' לך מה שכנר הודית עליהם * והס צמאמר ה' סי' ע"ט וז' וז"ט * והכוורי הודה לדבריו שס סימן ז"ח: צמעשים מצוים מלת האלקים כמו שהס הקרנות ופרטיהם כנכר שס ושאר המורה ככלל חולת זה לא יצויר קורבה הוא הפסלות וכו' כלומר שה

אל אלקים : כי הקורבה הוא הפסלות וכו' כלומר שה לזר יספיק צמקוס כל מצות המורה : מו כן עם הצדק * ודאי שכן הדבר אמת שהכניעה והשפלות צדוק הצדק צענינים שצין אדם לתנורו ואלס כוז רוח המקוס ורוח הצדיות גס שניהם נוחים הימנו : וכן אני מוסר' כן הדעת מברעת : מה ה' אלקיך כסוק הוא צמורה : ואמר מה ה' דורש ממך וננו' ירה חלים נלפני מה שהקדים המצר צמאמר ה' סימן ז"ז שס רמיזב העמיק הציאור צעניני הקרנות ואיך על יריהס קורבה אל ה' לכלל האומה הנצמרת * וכן קרא עליו הפסוק היה כנאמר צמיכה ו' ולמעלה מזה נאמר * צמה אקדם ה' אהף לאלרי מרוס האקדמנו צעולות צעגלים צני שנה הירלה ה' צלפסי אלים

ציים למיניהם שצבס כפס חיונית : ואח"כ האדם שהוא צדוק עליהם שכלל ונשמה : ואח"כ סגולת האדם שהס זרע יעקב צמיר ה' : והסגולה היא צעור סגולת הסגולה : כלומר לא סוף דבר שהכל נבדל צעור ישראל אלא אפ' ישראל עצמם לא נבדלו רק צעזיל הסגולה שצבס וכמאמר חז"ל צעזיל איהך אדם העולם עומד שנאמר וצדיק יסוד עולם : נסדר מאמר צמפת ר"ה ויה"כ : תן פחדך ה' אלדינו על כל מעשך * להיות כי מצויר שהכללים צערך הפרטים נתו מדרגת המומר צערך הנפש ר"ל הצורה כמו שנאמר שהמורכבים כמו חומר לתיך צעלי חיים וכן כולם צמה פחד זה וכנר נודע שצמלוס החומר תמחוק הנפש' לכך נפתח המאמר תן פחדך ה' אלדינו על כל מעשך שצמפדות

כל כך גנר מטאס שהי' נקל צניניהם לעזור : צמורות השכליות שהם הכניעה והשפלות : והמנהגיות עשות הדרך והרמקת העול ההכרחי בהנהגת הקצון האנושי : לכל קהלה קיצון : הדברים הטבעיים מה שהטבע צו מן הצורך לשמור צריאות : וקיומו שלו הדברים שומרים

הרכבת האדם וקיצון חלקיו זה עס זה ולווי זה נפרדו חלקיו ויסודותיו כך לולוי המנות השכליות והמנהגיות איין כלן שום קיצון אלושי : והמזיק עס כל זה צעזרות הקרצנות : עס כל פטטיהם צרלה וגנוז ונאוף שריו משמרת העצרות צקצנו' כענין שנאמר הגנז רלח ונאף והשצב לשקר וגו' והצחם ועמדתם לפני צנית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם לללם (ירמי' ט') : השמעות כמו סוכה ולולב וכדומה לזה ששמענו מסיני : הסתפק מהם פחות . הנציח מיכה שהוכיח אותם אמר צדק מי שקובל על חצירו ושאל ממנו טייקים הכחות שאפשר ולזה אמר האקדמני צעולות צעגלים צני טכה וגומר כי מה לך אל קרצנות מאמר שאיך מקיים המנות הקודמות שהם כיסודות לאלו המנות כי שמא תאמר שצדקו העצודות והקרצנות יבופר לך עון צלעך הביד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות

חסד וגומר . ר"ל שהמנות אלו הכרחיים אי אפשר מצלעדיהם ואלו לא מקיים אותם איין סוס מלזה צקצנות כענין שנאמר זכר רשעים תועבה . ומה שאמר כי אם עשות חסד שגראה שאיין מלזה צקצנות . זה לא נאמר רק לפני נדרים ונדבות שאיין האדם מייצ צהם רק מלך המ' והרשות וכבר אמרו צדיק מולין אומר טוב מזה ומזה (ר"ל הן מנדר הן מנדבה) שאינו נדר כל עקר והרש' צא צחזושו כח צ' צס ו"א שהוא מפני שהרגיל צקצנות סומך על קרצנותיו ואינו נוהר מן השגנות ומי שאינו רגיל צקצנות מדקדק . על עלמו יותר ע"כ : ואמר ולואי הלוואי : הפחות שנקבלות היותר גרוע שצקצון צני אדם שהוא הכרחי לאדם צמה שהוא אדם . וצזה נמתק עיין אומר הביד לך אדם מה טוב כלומר מזה מה שהוא טוב ללדם צמה שהוא אדם ולולוי זה נמלל כפחות השדה הטורפים זה חת זה : והדרך הטובה . לקיום הקצון זה רמז צאומר מה טוב : וההודאה צטוב הצורא . להודות תמיד על מה שהצורא עושה עמו חיים וחסד : לא משלמנה . לא יגיע השלמות צקיומן : השלמות קיום צלימות : ומי שלא החזיק צלה מי שאינו מקיים אותם צלל שלם : איך מחזיק כלומר

אליס צרצנות נחלי שמן האמן צכורי פטעי פרי צעני מטאלת נכסי הביד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט והצנת חסד והצנע לבת עם אלוקך ע"כ . הרי עשות חסד והצנת דרך גדול מן הקרצנות : וזולת זה הדנה כמו מי יגור צאהליך וגו' הולך תמים ופועל דק (מהלים ט') ונאמר מי יגור לנו אש אוכלה וגו' הולך לדקות ודודר משרים וגו' הוא מרומים יסכון (ישעי' לג) ונאמר ודקי צאמונתו ומי (עמוס ז') איך מפס הפסוק הנזכר מפני שנאמר לפני הקרצנות נמדוד : עמ קודמות לה צענע . חסד מן חמשה

קדומו' שזכרו הטבעיים יקדומה צענע היא מה צדד אחד אינו נלך לדרר השני . ואלום השני צריך לו ואי אפשר לו צלעוד יחי' זה הראשון קודם לו צענע . כמו שתאמר כי היסודות הדי' הנמלכות אמתו היום קודמות צענע לכל המורכבים הנמלאים צעולם כי אפשר מניחות היסודות מצלעי המורכב . אמנם אי אפשר שיוכל מורכב צלי היסודות שממנו מורכב . וכן הם המוקים השכליים שהם הכניעה והשפלות ועשות הדרך והצנת חסד קודמים צענע למורה חלקית שהם המנות האלקיות הנקרא

השמעיות ששמענו צפקדות ה' מה שהוא למעלה מן השכל האנושי והמקיים השכליים הם כמו יסודות למורה השמעיות שאלתלל החוקים השכליים איין ליוור כלל למורה האלדית ובמ"ט חז"ל על שלום דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום : וצומן . קדומה צומן היא כשמעיה שצריך לקיים קודם זה מנות השכליות וחמ"ב האלהיות : אי אפשר צלעדיהם בהנהגת חיזה קהלה . לא צלצד שאנו מחויצי צחקים השכליים מלך מנות ה' עלינו הצאים צצרות אלדי השמים . אלא חפי' כל קיצון שיהי' מצני אדם לא יתכן שיתקיים קצולם עד יסכיתו משכלל צקיום אותן המנות השכליות דומה למה שאמרו חפי' לא נתנה התורה למדנו גול מנמלה ועריות מינה וכו' : הדרך צנייהם . אף שהם מסטעמים חת כל העולם עכ"ז מסכימים צנייהם ששום לטעים אווד לא יגזול מלומה מחצרו הלסטים : לא היתה מתמדת חצרתם . שאלתלל שומרים הדרך צנייהם איש חת רעבו חיים יצנע ויתפרד חצילתם עוד הרמיו הצדד צמלקי התורה צסימן י"ז ממאמר ב' : וכאשר הגיע המרי המטע' עתה חזר להשיב על דברי הנזכר צצאלת מה ה' דורש משמך : אל עיין שהקלו

מה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבה חסד וזולת זה הרבה :

מה אמר החבר אלה והדומה להם הם החקים השכליים והם הקדמות והצעות לתורה האלקית קודמות לה בטבע ובזמן אי אפשר בלעדיה בהנהגות איזו קהלה שתהיה מבני אדם עד שקהל הלסטים אי אפשר שלא יקבלו הצדק ביניהם ואם לא לא היתה מתמדת חברתם וכאשר הגיע המרי מבני ישראל אל עינין שהקלו בחורו' השכליות והמנהגיות אשר אי אפשר מבלעדיהם לכל קהלה כאשר אי אפשר לכל יחיד מבלעדי הדברים הטבעיים מאכילה ושתייה ותנועה ומנוחה ושינה ויקיצה והחזיקו עם זה בעבודות בקרבנות וזולתם מן התורות האלקיות השמעיות הסתפק מהם בפחות ואמר ולואי שתשמרו התורות ששומרי' אותם הפחות שבקהלו' מקבלת הצדק והדרך הטובה וההודאה בטוב הבורא כי התורות האלקיות לא תשלמנן אלא אחר השלמת התורו' המנהגיות והשכליות ובתורות השכליו' קבלת הצדק וההודא' בטוב הבורא ומי שלא החזיק באלה איך מחזיק בקרבנות

חוק לצו שלם בקיום הקרבנות והשבת והמילה: ממה שאין השכל מתייבז ונה מרחיקו' אין השכל גוזר חיובם' וכן אין השכל מרחיק אותם' אך קיומם הוא מנד הפסח שלבז מוצד לקיים מצות ה' ואם אמתם לבבו פונה מאחרי ה' מצלות

לדמותו: ומה ה' דורש ממך כפי ערכך שאתה יכול לקבלו: ועולותיכם ספו על זבחיכם' הוא פסוק צירימיה' ז' בהאמר ה' וגו' עולותיכם ספו על זבחיכם וחלבו נשר: היתכן שיחזיק הישראל וכו' הניח דלוי' לצדד הכתובים שע"כ כך פירוסם

השכניות והנהגיות חייב יהיה לבו עמו בקיום אלו המצות וכמו' שמנחם והוקד' חכר קרבנו' וזבת ומילה בעבור שלבו מן המצות הגדולות שנכרתה עליהם' צדקת: אשר צדקת המיחוד' צדקת: הוא בני ישראל ומיחודים ומגדלים עכל גויי ארצות: תוספו' על השכליות שהם האדם וענינת העול שזהם נלטוו בני נח בולם והיו נענשים בעצרתם עליהם נעניו שנעשו צדוק השכל בעבור האמת שהוא בגול ובן ענש סדום ועמורה' גשזיל אלו המצות השכליות היה אך ישראל מייצגם צאלו ועוד נוסף עליהם המצות השמעיית: יתרון הענין האלקי צאלו נודע היוסם גוי אחד צארן בעבור שהגיע להם מצות מן השמים מה שאין השכל יוכל להשיגם ענין שלא זכו בו כל אומה ולשון: ולא ידעו חייב מתייבזו אלו המצות' לכן השלים הסדר דצדיו ואמר שדולס ועב"ם לא יצויר קיום המורה השמעיית מצלעדי ידיתה מושכלים והצדן אלקי הגיע לבו מיבז התורה הזאת שאין השכל גיזר צה אז נדע ונשז

בקרבנות ובשבת והמילה ויולתם ממה שאין השכל מחייבו ולא מרחיקו והם התורו' אשר בהם התיחדו בני ישראל' תוספ' על השכליות ובהם היה להם יתרון הענין האלקי ולא ידעו איד יתחייבו אלו התורות כאשר לא ידעו איד ירד בכבוד ה' כיניהם ואש ה' על קרבנותם ואיד שמעו דבור האל' ואיד אירע להם כל מה שאירע ממה שאין הדעות מקבלות אנתו לולי המעמדות וראות העין אשר אין בו מדחה ועל הדרך הזה נאמר להם ומה ה' דורש ממך' ועולותיכם' ספו על זבחיכם ויולת זה ממה שדוטה לו' היתכן שיחזיק הישראלי בעשות משפט ואהבת חסד ויעוב ה' גילה והשבת ותורות הפסח ושאר התורות ויצלח:

כאשר זכר שדולס שאין הכתובים במשמעם שאין ה' מפץ מליש הישראלי מלכד עשות משפט ואהבת חסד' ויעווב המצות אשר כרת ה' אתנו צדית עליהם ושאר מצות הגדולות והמורה כולם היולת ישראל כזה:

מע אמר הכתוב לא ודלוי שאני מודה לך שאין זו הדרך הישרה שיצור הישראלי צמה שהוא ישראל: כפי אשר הקדמת במאמר ח' סיון ע"ט וז"ל והכוזר הודה שם צסימן ז"ל צלומר כזר עורת עלמי צמה שעלה דצעתי ורתיסי צמלומי כי אין האדם מגיע אל ענין אלקי אלא צדבר אלקי וכו': אצל דעת הפלסופים' אין זאת רק דעות פלסופיות אשר לא ידעו מעשה ה' ולא הכירו נפלאותיו כי לא נחלו דת אמת מאזותיהם וכזכר במאמר ח' סיון ס"ג וס"ה: ולא ירגיש צדחה דת כלומר אינו מצדיל צין הדמות והכל שוים אלו: צהתיכדי להיות יהודי: צהתלכד להיות נצרי: או צדבר שיצדה- שיהיה צודה לו דת מלנו כמאמר

מש אמר הכוורי לא' כפי אשר הקדמת' אבל דעת הפילוסופים יהיה אדם חסיד

ולא ירגיש באי זו דת שיתקרב אם בהתידה או בהחנצור או כוולת זה או בדבר שיבדה לעצמו וכבר שבנו אל ההקש' והסברה השכלית וההתחכמות ויהיו כל בני אדם משתדלים לקבוע תורה במה שמביאה אליו הקשחם' וזה בטל:

נ אמר החכר ותורת משה לא העבירה אותנו בפרישות אך בדרך השוה ולחת לבל

הפילוסוף מאמר ח' סיון ח': וכבר שזנו אל הרקשה והסנרה אם צאלו להאמין לפילוסופים תבי' כל ההנחה האנושית מלוי צהקסים ודמיונים והתמכמות כל אחד עיבד ית דעתו: ויהיו כל בני אדם וכו' כל אחד צונה לו דת כפי מורה צדבר' אפס שעדיין טענת הכתרי צססימן מ"ה נשקפת מצין דצדיו שאפסד שיאמר שצריך שיהי' צכס מהפרושים והעיצודים צצבוק דע"ס יחד הרת אלוי עם הפרישות והבנייה' ועכ"פ ה' צריך שיהיה צכס מהפרושים יותר מהנרסה מכל גוי הארץ' והאזר: הרגיש צזה והסיצ לו צס' שח"ז:

ג ותורת משה לא העבירה אותנו צפרישות' מאמר סנבר הודית שאין האדם מגיע אל תכנית ההללחה רק צענין אלקי ותורה מלח ה' שהיא חרות משה א"כ מה עזורת הפרישית לנו מאמר שזיכה כמורה על ספר המורה שאין לנו לצדוק עזדותם שלם כמכזב: צדוק שהיה' צדוק משוע

אל לצביו בי מן השמים השמיצ את קולו עלינו ועל הארץ ראינו את אלו הגדולה ויציה עלינו מקים צריקים להחיותינו כיום הוא ודבר זה צריך אמונה שלימה צצר לבו ונקיון השכל כשנצטר על פנינו מתעמד הר סיני והאלותיות והמופתים הכתובים צכסר המורה אשר אין מקום לדחות' זלם אמתם הגיע האדם אל בגול הרטע ופרח הזדון להשר חוק המצות השכליות אשר אפי' צן גת בענש עליו כזר ילא מנצול מי מדבר והוא כסום בפרד למוד מדבר איד יצן קיום מצות השמעיית על שום מה היפתח לבו צהצנת אורותם וזר אשר סגר דלמי צענו צהצנת אמונת המצות השכליות' לכן לא מלא הנציה להביר לאיש אשר אלה לו רק קיום המצות השכליות: כאשר לא ידעו איד ירד בצד ה' וכו' כי בעצמותם לא זכו לירידת אש מן השמים על הקרבנות: ואיד אירע להם מן הנסים: שאין הדעות מקבלות אותו קצר כה שכל האדם להשיגם: לולי המעמדות' מעמד היס' והר' עני: אשר אין צו מדמה כל האומות מודים צו וא"ל

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד נח

ממלוע: מכחות הנפש השכל והמחשבה העיונית: והגוף כחות הגוף כמו האכילה והשתייה והדומה להם תלכרי צריאות הגוף: תלקו צדק. כפי הצורך לקיום הגוף נלעוונו לתת לגוף והצריך לקיום כחות הנפש נלעוונו לתת לה הכל צדק שיה' והמורה צפ"ט

לכל כח מכחות הנפש והגוף חלקו בצדק מבלי רבוי כי הרבוי בכח א' קצור בכח אחר ומי שנשטה עם כח התאוה קצר בכח המחשבה ובהפך. ומי שנשטה עם הנצחון קצר בזולתו ואין רב התענית עבודה למי שתאוותיו חלושות וכחותיו חלושי' וגופו רזה אבל טוב שיעדן גופו' ולא המעטתהממון עבודה כאשר יודמן מן המותר מבלי יגיעה ולא יטרודהו קנותו מן ההכמ' והמעשי' הטובי' כל שכן מי שיש לו טפול ובני' ומאווי להוציא לשם שמים אך הרבוי יותר נכון לו וכללו של דבר כי תורתנו נחלקת בין היראה והאהבה והשטחה התקרב אל אלקיך

נקדא מועל ופירשו שם צנמ' גדלא מצי לנעורי נפשי': שיעדן גופו. שיהכל לשזע נפשו: ולא המעטת המיוון עבודה עוד יש תנאי שני שצפריסית לפרוש עלמו מנצקת המיוון שאף זה אינה עבודה רק שלל לרדוף אחר המותרות מן הממון ויצלה כל יגיעותיו

ככל הימים צנצקת ההון ללא צורך: כאשר יח מן מן המותר' אם ממון לו ממון צהימר וצלי יגיעה המטרדת אותו מן התורה ומעשים טובים: טפול. מנופל צנני צית וטף: ומחוויו ומשקו ומפלו: להוליא לשם שמים לפרנס צניו הקטנים שיש מצוה צפרנסתם או לצדקה וג"מ: אך הרצוי יותר נכון. צה רצוי הממון יותר כנין לו כדי שיקיים מצוה יותר צממוני: נחלקת. היא צדך ממלוע: צין היראה והאהבה והשמחה. כנר נודע צנצע

שהיראה מקורה פחד שהאדם מכניס בלבו עיני המיראה אותו ומלייר אותו צדמיונו ומפחד ממנו. אמנם הפחד מולאו מורך לצ ומייכת רוח. והלא ילאו מענגון רוח ודלות הנפש ואמנם דלות הנפש ועצבון רוח יתהוה ממעוט תענוג ומדלות הנאהגה. והפך זה הגאווה והגודל לצב מונעים היראה כענין שנאמר וידעו אפרים ישע שמונן צבולה וצגודל לצב לאמר לצנים נפלו וגיות צננה (ישעיה ע') וחולט הגאווה וגודל לצב מקורם רצות הטובה לגוף כענין שנאמר וישמן יסודך ויצעט. עוד נודע כי האהבה והוא שיתקשר נפש האדם צדצר האהבו לו. לא תתכן שתרצק צדאם אם לא מתוך מעט שמחה כי האדם הדואגונפשו תאכל עליו צעצנונו ודאצנונו ישכח מלחשוק צגום דצר אין אהבה לנגד עיניו ואין אהבה רק מלל אהבה שמחה ואמרו חז"ל אפוס מנותא נבישא אחי ומרחמי (צנחום צצני אדם אוכלים וזמנים הרצה אוהבים זה את זה) והנה דרבי התורה הם הפהרה צינונית כי כמו שצריך שלא יהא אוכל וסוטה ומתענג וצועט צאלדיו כן ההפך שהוא דלות נפש וכניעתה צמניעה ממאכל וממטה לשוץ אין עמו להקשר צאהצת מפריעים את האדם מן האהבה וצעט צאלדיו כן ההפך שהוא הגוף ה' וצעשיית מצותיו צשמחה. ואנחנו נלעוונו לעצוד את ה' מיראה ומאהבה כענין שנאמר עצדו את ה' ציראה וגינלו צצעה שטם היראה יהיו שמחים אצל לא צשמחה של שמוק וקלות ראש אצל צשמחה של קיום המצוה ואמרו עצוד מיראה עצוד מאהבה זה שומר המצר צשהגת האדם צריך שמה' צאופן שיקבל היראה והאהבה לא צעצנונו רוח אף לא צשמחה יתרה אף צדך ממלוע ואסרה עליונו הרצה אכילות ומנעה ממנו הרצה מצוה. וכנגד זה ויתרה לנו התורה עם שמחה כמו צצמות ומועדים וזה ה' צשעור אלקי מדווקק צצדי שיעמוד האדם צדך אמצעי ויכול לעצוד מיראה ומאהבה. ואם אמנם האדם צדך מוטע ויתר אל המצוה צנלה היראה. ואלו ינטה יומר אל ניעתה התאווה מה שלא צוהה התורה צנלה

כח חלק אחד על מצירו יען שהצורה יתצרך שיער צכממו את הצריך לקיום גוף האדם צכדי שיהי' מרכזה לנפש ומוכל הנפש להתדבק צו כפי הצריך לנפש מן כחות הגוף כיו שתאלים הנפש אף היא פעולתה העלמית לה ועל שי עוד זה צרה יתצרך מצוה צגוף וכחות שיעטל האדם למשך אותו אלוו צכדי שיהי' קיום לנפש. מעטה אין רשאו למנוע עלמו מצד המותר לו מאחר שהצורה העצוב צו תאווה עליו ודאי שהוא צרכי לקיום הגוף אם לא ע"צ הצורך כפי אשר ימצאר: הרצוי צכח אחד ר"ל צגוף או צנפש: קצור צכח אחר. כשהאדם יולא מצבול האוה צאחד מהכחות יהיה הכח השני נחלש: ומי שנטה עם כח התאוה. כלומר שמו שדאי מי שנוטה למשך הרצה אחר תאוה הנופניות: קצר כח המחשבה השכל נחלש וכל רוח עיוני אין צקצרו: וצהפך כן הוא מי שנוטה אחר כח המחשבה ומטריח עיונו יותר מדאי תחליט הגוף למות צלא עמו: ומי שנטה עם הנצחון' הגוף הש"י הטביע צדאם מצוה הנצחון שיעמוד אדם על דעתו והוא הכרחי לאדם ומועיל לו צנלחון צצדי התורה והדעות הישרות ולגבור צאנשים הרעים. אמנם מי שנוטה עם התאוה הוא צצסקי עולם צצקשת הנצוד והדומה לו: קר צבולתו. שאר כחות המתעורר צצאדם העשויים להתעוררות קיום התורה והמצוות מתקלרים מאחר שנומן כח המתעורר לצד אחר וגם כחות הנפש צכלל נקלרים: ואין רצתהענית עבודה. הפרישות שאמרת. והצדאשן צצה שהוא התענית אין זה עבודה. רק למי שמרגיש צנפשו שאל גופו מגדר האמצעי והורגל הרצה ללכול ולשמות יותר מדאי או סך צצרה צנצע גסה ומאות הרעצניות גונרת צו עד שמחמת מלוי צטנו עוצר על אחת מצוה ה' כענין שנאמר ואכל ושעז רשן ופנה אל אלקים אחרים. אמנם מי שתאוותיו מצושה ורשן רזה לא צצצד שיקן התענית עבודה אלא אפי' אינו רשאי להצק נפשו ועל כיואל צזה אמרו היושב צצענית

אוצר מאמר כוזרי שני נהמד

עטלה האהבה ופעמה אין אדם ראוי לזדות מלבו פרישות
מה שלא זותה הנורה: והאהבה והשמחה כלומר האהבה
שהיא מתוך השמחה: בכל אחת מהנה. ציון ציראה ועלצון
נפש וציון צהבה ושמחה: צימי השמחה צענוי נפש וקריאת

לחלק תקנות וכו' לנרוד צחממו מיקונים ולמאס שיטורים
צתקון כחות הגפש והגוף השיעור והמוץ שבהם ראוי להכניע
הגוף ולשמחו צעת הנרוד צכני שיחוקן חזור הגפש עם
הגוף על הענין היותר נכון: ושיער השיעור: מה שראוי

אלקיך בכל אחת מהנה ואין כניעתך בימי התענית
יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות
והמועדים כשתהיה שמחתך בכונה ולב שלם.
וכמו שהתחנונים צריכים מחשבה וכוונה כן השמחה
במצותו צריכים מחשב' וכוונה שתשמח במצוה
עצמ' מאהבתך המצוה בה ותכיר מה שהטיב לך
בה וכאלו אחה בא באכסנייתו קרוא אל שלחנו
וטובו ותודה על זה במצפון ובגלוי ואם תעבור כך
השמחה אל הנגון והקורד היא עבוד' ודבקה בענין
האקי ואה' דבריו' לא הניחה אותם התורה מופקדים
אבל כלם תחת מסורת מפני שאין ביכולת בני אדם
לחלק הקנות כחות הנפש והגוף' ושיער מה שראוי
להם מהמנוחה והתנועה ושיער מה שחוציא הארץ
עד שחשבות בשמיט' ויובל וינתן ממנה המעשרו'
והולת זה' וצוה על שביחת השבת ושביחת המועדים
ושביחת הארץ והכל זכר ליציאת מצרים וזכרון
למעשה

להם לנפש ולגוף: מהמנוחה
והתנועה ומתי יהי' האדם עובד
ועושה כל מלאכתו ומתי יצות
וינוח ולא יעשה כל מלאכה
ומתי יתנועע וישם לדרך
פעמיו אל המקום אשר יצמר ה'
שלא פעמים צנה ויהיה האדם
עם זה צמוץ השוה בצריאות
גופו וכחות שכלו אינו נוטה
לא ללד' הוללות ושמחה ימירה
ולא ללד' עזבון רוח וגם די
ספוק פרנסתו צלחם חוקו צלי
רש ועושר יותר מלוי אך צדק
עושר אלמעי: ושיער' הקצ"ה
שיער צחממו הגפלה מספר
המצוה שאפשר שמוציא ארץ
ישראל כאשר יצוה להם את
הצרכה: עד שתשבות וכו' ראה
צחממו שיגיע להם התצוה
דרך הסיפוק הממוצע כשישגמו
מעצדה שנה אחת לשנה שנים
ושנה החמשים וגם יפרשו

אלא מתוך שמחה של מנוח וכן
לדבר הלכה ר"ל לימוד התורה: ששמחה צמורה עמיה מה
שאותך צמר מלך מלכי המלכים לעצרתו כמו שישמח הפחות
שצני אדם כשיקרא אותו מלך גדול לשירותו: מאהבתך המלוה
שמה אהבה הפקודה מאחר שיצאה מפי מתי' ואין לא
יאהב אדם את המלוה כשישים אל לצי צבדולת המלוה אותה
הלא רעד וחיל ויחזרו מרוב התפעלות השמחה שזיעבור זה
צמחשצמו' וחולו שעי' נאמר ויגלו צרעה: צה' צכונה
וצמחשצמו' אלא צעבורתך אלא צעבורה הזאת אף היא אינה רק
עליין צמר צעבורתך אלא צעבורה הזאת אף היא אינה רק
לתועלת עצמך להטיעך באחריתך: וכאלו אתה צא צאכסנייתו'
ולא עוד אלא צמנות השמחה שצצמות ומועדים דומה ממש
למלך החמון שריו אללו לאכול ולשתות לפניו ולשמח עמם
צביכו: ותודה על זה מהיה מודה צל"א דאנקין: צמלפון'
צצ: וצגלוי' צצבור ומצא שמחה: ואם צצ' תעצור צך
השמחה' שגבול השמחה צצך צמר שמת: אל הנגון להרים
קול צציר וקול תודה: והקורד לרקד מרוב שמחה: היא
הצבורה' גם זה נחשב כמכלל עצורה אחר שצא מחמת דנקות
צה' לרדך: ואלה הדברים' ומתי יהיה האדם עובד ה'
צצום וצמפלה וכניעה' ומתי יהי' עובד ה' צשמחה וצקול
תודה: לא הניחה אותם' לא עצה התורה: מופקדים שאים
הישר צעניו יעשה ויצבור לו כל אחד עת ענות נפשו צצום
ועת שמחה כפי אשר ישוק: תחת מסורת סקודת ה' להבגיל
עם לכל חפץ: שאין צבולת צני אדם' אין צחממת האדם:

המעשרות והתרומות התוריות או יסאר צידם כוזר צדק
השוה ועושר הממוצע והכל כדי שלא יחסר לחמם וכדי שלא
יעצמו מרוב הטובה וכאמאר חז"ל אין ישראל יכולים לקבל לא
רוב פורעניות ולא רוב טובה: והכל צצית שבת ומועדים
וצצית הארץ: זכר לניצחת מנצרים' אחר המפרש ראוי
שדע כי צענין אלדי אין למנוע מלת עשמים הרבה
לדבר אחר שלא נמדת צצר ודם מדת הקצ"ה שפעולת צצר
ודם על הרוב אינה רק יליאת תועלת אחת מועול' אחר
אמנם פעולת הקצ"ה כועל אחד ימכן שיתחלק לתועלות
רבות מאד עד שאין כח צאדם לעמוד עליהם כי אם שיעור
מעט מאד כענין שנאמר הקורד אלוד תמאל והמאל צזה
הריאה צאדם וצצ"מ' יש לה תועלת להשמעת הקול ולשאוף
חור קר מצחון ההכרחי למצו חום הדם ולהוציא הליחות
המותרי עם ההכל הלא הוצא מן הפה הרי ג' תועלות
וכדומה לו צכל אצד ואצד הטעניים מוצאים להם לכל אחד
הרבה תועלות יחד וממיד מתחדש להם עוד תועלות וכן
כצמסתכלים בצצילות כלל הנצריים ומתמומים ומתפללים מן
התועלות המתחדשים להם צציעתם מכל קוף וקוף וכל דבר
קטן ודבר גדול הכל צכונה עמומה צחמה נפלה להרבה
תועלות לא תשצע האוזן משצוע וצצד אצמם ה' הטעניים
האחרונים הוללים צעמקות הטצע' ואם האדם כן הדבר
צצציות הגשמיים' על אחת כמה וכמה יתחייב הענין
צתועלות הרוחניות צצציות ה' אשר ציוו לעשות ולאמלא כל
צני אדם יחד כל אחד מן עשם לאחת ממלות ה' זולת
הענין

הענין שמכון זולתו וכולם ישרים לשכל * אין להרמיק שכלם שפטו צדק וכולם יחד חולי שלא עמדו על א' מאלף מהסוד אשר נעצרו לזה ה' * והומה לזה אמרו צמיגה מה ראתה אסתר שצמנה את המן ונאמרו שם עומים הרבה מתנאים

ואמוראים * ואח"ו אמרו שאליהו נתגלה לא' מן האמוראים ואמר לכלל הטעמים יחד כוונה אסתר ואם אסתר שלא עשתה רק חממת צבר ודם צרות הקודש הדבוק זה כך ק"ו צ"צ של ק"ו על הצדור הכולל מפי הקצ"ה וזה שאמרו מו"ל מקרא אחד מתחלק לכמה טעמים * ומעתה לא יתקשה מאמר המצר צאמרו תמלה שיעיר צציתיה כפי מה שראוי להם מהתגור' והמנוח' ושוב חזר לומר שהיא זכר לזיאת מלרים ושומר הכלל הזה אז תלך נטח: זכר לזיאת מלרים * סימן מירות ובדורה שאנו שומעין מעבודה ואין לנו שטר ומושל צלתי ה'

לדור אשר לו אנחנו עבדים תחת היותנו עבדים לפרעה ועל צוארינו נרדפנו לעבוד תמיד צלי מנוחה * ועוד סימן שני שאנחנו הסגולה מנני אדם לזה אשר לקח ה' אותנו מבור הנחל להיות לו לעם שאנחנו כל בני אדם נבראו לעבוד עבודת תמיד יום ולילה לא יצטוו וכבר אמרו מו"ל צן נח שצנת חייב מיתה עד שצן נח אינו רשאי לחזור לו יום מנוחה * ואנחנו נלשווינו לשנות כי נפלינו מכל האדם אשר על פני האדמה * וכן צנינת הארץ הוא זכר לזיאתנו מאדמה טמאה אל ארץ הקודש הואת אשר עיני ה' דורש אותה לרץ לשמרה צדקושה כדי ששנות אף היא אף שנותיה * חכרון למעשה צדאשית למשן דעת כי כל הנצדאים כולם נמחדשו במאמר ה' צשה ימים וישנות ציום השציעי בן אנחנו סגולתו הולכים צדרכיו שנותים שציעי אחר מלאכה ששה ימים וכך הארץ הקדושה המיוחסת אליו יתרח שנות צנה השציעיגה אחר הוואת תצוואתה ששה פעמים דהיינו צשה שנים: ששני העניינים יזיאת מלרים * ומעשה צדאשית: דומים הם * דומים זה אל זה: שנעשה צמחן אלדים * כי מאחר שעינינו ראו ולא זר את כל מעשי ה' צמלרים והורינו לדעת כי יש אל מאנינו ומצוי אל מעשי בני אדם ופיקד על מעלליהם ומשנה הצדאשים והטבעיים בכל עת שיחפז וצזאת רמה קרנינו לזהר עיני הפילוסופים המטפטים נגד מדוש העולם כי לא יתכן לשנות הטבעיים * לולי הצורא אותם צמפלז: לא צמקרה שקרה כך צמקרה כי המקרה לא יהי' רק צדצר שהי' כצר לעולמים לכל הפחות פעם אחד * וכן המקרה אינו כולל רק ותהווה צפרעים דקים וצזיש אחד כאלו תאמר ד"מ ראוצן עלה צסולם ונצצרה אחת משליצות הסולם צעלותו ונפל לארץ ומת ואמרו צלשין השלום מקרה קרה לראוצן הזה * ואלו נודעין כן למאה אשנים או לארץ או לגוי אחד כולו צעת אחד

למעשה בראשית מפני ששני העניינים דומים שנעשו בחפץ האלקים לא במקרה ולא בטבע * וכאשר אמר יתברך כי של נא לימים ראשונים אשר היו לפניך * השמע עם קול אלקים או הנסה אלקים והיתה שמירת השבת היא בעצמה ההודאה באלקות אבל כאלו היא הודאה מעשית כי מי שמקבל מצות שבת בעבור שבה היה כלות מעשה בראשית כבר הורה בחדוש סבלי ספק ומי שהורה בחדוש הורה במחדש העושה יתבר' ומי שלא קבלה יפול בספקות הקדמות ולא תוך אמונתו לכורא העולם אם כן שמירת השבת מקרבת אל הכורא יותר מהפרישות והנוירות * וראה הייך שב הענין האלקי הדבק באברה

מי פתי שיתלה זה צמקרה * ואולם הטבע צמקן זה כי הטבע כולל כל אשני עולם יחד ונמלא תמיד חללו תאמר הנשמים יירדים ומלמתיים את האדמה אין זה מקרה רק טבע תאמר שאעולם כך הוא וכל יושני תכל אחת להם זאת הפעולה

מירידת הגשם ולזאת אמר המצר צמכתו שא"ל שיתלו העניינים האלו לא צמקרה לא טבע כמו שהעיר הכתוב הצא אחריו: כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך למן היום אשר צדא אלדים אדם על הארץ ולמקאה השמים עד תקרה הנהיה כדבר הגדול הזה או השמע כמוהו השמע עם קול אלדים מדבר מתוך האש * הנה ציאר שאין כאן לד למקרה מאחר שלא הי' מעולם וגם היה דבר גדול ונפלא * ועוד שלא היה צזיש אחד רק צעם פולו וזה שאמר השמע עם וגומ' * הרי נדחה ענין המקרה * ושאל תאמר כי היה טבע וכך הי' גזר טבע

המציאות שיתגלה ה' על צרימותיו פעם אחד להורות להם דרך מלותיו כמו שגזר הטבע צירידת גשמים והדומה לזה מן הטובות לזה אמר או הנסה אלדים לקחת לו גוי מקרבנו וגומ' ואלו היה ענין טבעי היה ראוי שיכלול כל בני אדם כולם: ההודאה צאלקות * צשמירת שבת * אנו מודים שיש כאן צורא עולם אפע"י שאנו שנותים צה יש כאן הודאה על הצורא שאלמלא אין צורא לא יצויר שניתה שציעי: אצל

חלנו היא הודאה מעשית * ר"ל נוסף על הודאה אלדות שיש צורא שאף הפילוסוף מודה צמציאת השם אלא שדולה מו' הוראת שנת שמורה על המעשה שנתחדש העולם מה שהכמיס הפילוסוף צמאמר א'

סימן א': כלות מעשה צדאשית במ"ש ויכל אלדים ציום השציעי מלאצתו אשר עשה: כצר הודה על החדוש שאלולו החידוש לא יצויר שציתה: הודה צמחדש שהוא הצורא יתצריך * צאמונת החדוש נכלל אמונת מציאת השם: ומי שלא קבלה * מי שלא קבל שמירת השבת אשר מורה על חדוש העולם: צספקות הקדמות יפול מ"ו הספק צלצו אם נצדא העולם מחדש או אין לו תמלה אפע"י שמירה צמציאות השם: ולא תוך אמונתו צצורא * אין אמונתו זכה לצורא שיסוד כל התורה והאמונה הוא האמתת חדוש העולם: א"כ שמירת השבת וכו' שהלדם אובל ומתענג יש צדה יותר קירוצ לס' מן הפרישות והנוירות * שאף הכופר חדוש יפרוש ויגור: וראה איך שצ הענין האלקי * אחר שכלה הייכוה שפע הכור צמה שנגם יודצרו צס' * מ"ה צספור ענין הצדקות אשר לנו צאלדים ואנחנו כמו הלצ צבע"י צצריך אומות העולם והכור נכנס עליו צמרפת הפרישות והנוירות שימלא צשאר האומות יותר אמה שהוא אללע" * ועתה כאשר גלה מעליו מרפת הפרישות חזר

חד למינס דבריו וכדי שלא יאמר שאם אנחנו נמדרגת הלך
 צערך כל האדם אשר על פני האדמה - א"כ מה ה' בכל
 העולם טרם היות ישראל גבוי אך נמקיימו הצדוקים בלא לב -
 וזה אחר שיראה שכבר היה ענין אליו שוכן אלל צמיריו
 כמו שהיה מלמד ונח ועזר
 ואצרכם וכאשר אמר כבר צמ'י
 צ"ה מאמר ח' והס' היו לז'
 העולם וסגולתו וחק שלא ה'י'
 צתמלה רק אלל יחידים חמ"כ
 מתרומה הסגולה והיו לעם
 עולם: וצארן הקדושה מניח
 הענין וכו' צמ"י היות הענין
 אל התפשות הננוחה ורצו
 הצדיקים: ונאר צורע צרע
 יעקב שהיה כלה זרע אמת:
 ער שלא נמלט אחד מהם:
 וזה ה'י' פלא שלא יאל אחד
 מחדשו להתדבק 'צניו חרות
 ונכראה מהכתוב שמונה כל
 התפשות והמולדות לא נעדר
 איש וזה מורה כי היו כולם
 באלל אחד וגוף דנוק לא
 יתפרדו כי מאמר שהיו הסגולה
 היו כבוד ה' דנוק צמישים
 ללל יחסר ח' מהס': והנית
 אותם צבוב צמקומות זה ה'י'

וע"כ ט"ם דבריו ול"ל שוכן צניון וכמ"ט וה' שוכן צניון
 (יחל ד'): לדמותם צמיים - הצבות הם צמיון השמים אשר
 מפורסם אלל הכל שמש נראה אור ה' ומשטרו צארן: היושבי
 צמיים - כמ"ט אללך נשאת את עיני היושבי צמיים: ומקרא
 באברהם ואחר כן בהמון סגולתו ובארץ הקדושה
 מביא הענין מדרגה אחר מדרגה ונוהר בזרע עד שלא
 נמלט מהם אחד והניה אותם בטוב שבמקומות
 והפרס והרבם הרבוי ההוא המופלא עד שהעתיק
 אותם ונטעם באדמה הראויה לסגולה ונקרא אלקי
 אברהם ואלקי יצחק כאשר נקרא יושב הכרובים
 ויושב ציון ושוכן ירושלי' לדמותם כשמי' כמו שאמר
 היושבי בשמים מפני הראות אוור באלה כהואותו
 בשמים אך כמצוע ראוי לקבל האור ההוא והוא
 מאציל אותו עליהם ונקרא זה שמו אהבה והיא
 אשר נקבעה לנו ונתחייבנו להאמינה ולהודות עליה
 כאהבת עולם אהבתנו כדי שגשים ללבנו שההחלה
 ממנו לא ממנו אנחנו כמו שנאמר בכריאת החי
 על דרך הדמיון שהוא לא ברא את עצמו אך
 האלקים יצרו והתקינו כאשר ראה חומר שראוי
 לצורה ההיא כן הוא יתברך המחיל להוציאנו
 מצבור'
 העברה נקרא זה הענין אהבה כמנו חממו יתברך שיהי'
 לישראל ארץ גושן לאחזה וכבר נודע שארן מלרים הימה
 המעולה שצארות חוק-מח"י וארץ גושן הימה טוב ארץ מלרים
 וזה סימן מופלא שהשגחה שמי' צגלותם היו צמיטצ הארצות
 שצנעול: והפרס והרבם - מל' פרו ורבו: הרצוי ההוא
 המופלא - שנמרצו חון לטבע ואמרו חז"ל שהיו יולדות ששה
 צברים אחד: צדמה הראויה לסגולה ח"י אשר סס שער השמים:
 ונקרא אליו אצרכם ואליו יאחק כאשר נקרא יושב הכרובים -
 ר"ל כמו שהקצ"ה נקרא יושב הכרובים כענין שנאמר וישאו
 משס ארץ צדיה ה' לצרות יושב הכרובים (שמואל ח' ד')
 שהנה צעבור שהיתה יוצאת השגחה ה' וגבוי כבודו מצין שני
 הכרובים כמ"ט ישמע קול מדבר אליו מצין שני הכרובים עד
 שצעבור זה נקרא האל יושב הכרובים - וצמיון הזה נקרא
 אליו אצרכם ואליו יאחק עם היות שהוא אליו אלרים וארץ
 כל העולמות עכ"ל המתנו עמנו לקרוא אותו אליו אצרכם
 ואליו יאחק ולנמס אלמותו ששיעור קטן כזה לפי שמשס
 תמלה אלתו צארן וסס נדבק צנודו ואלל מהס הענין התכליתי
 שנעצרו בראש העולם שהוא סגולת האדם ופרי מעשי ה' צארן
 שהס ישראל - ולא הודך לזכור אליו יעקב מפני שלא הוציא
 אליו אצרכם וכו' רק לדמיון מה שאנו מיחסים אלתו העולם
 הגורא בשבוא אליו בני אדם שהוא צעבור שמשס נראה אלתו
 צארן: יושב ציון אליו כוונתו על מה שח"י אמרו לה' יושב
 ציון (מהילים ט') כי לא נמלט צמקרא שיקרא הקצ"ה
 ישב ציון אך נאמר אל פרחי עמי יושב ציון (ישעי ח')

אחר אומר הן השמים ושמי
 השמים לא יכלנוד (מלני ח')
 וע"כ הכונה על גבוי אור כבודו:
 הולות אורו גבוי כבוד ה':
 צלה צצות: כהראותו צמיים
 שכל כן מכניס לו יתברך
 השיצה צמיים צנור שמשס
 גבוי אלהותו: אך צמזוע
 ראוי לקבל האור - כלומר
 שאע"פי שאורו יתברך שופע
 צמית תכלית ח"כ מן הדין
 שיראה אורו בכל מקום - אמנם
 הן אמת שחין תכלית להשפעתו
 ואין כילות מלפניו לשפוך רוחו
 על כל צר אפס שהמניעה
 היא מלל המקבל שצריך שיהי'
 האמצעי הזה ראוי לקבל האור
 היותו תחלה ולהשפיע על כל
 העולם וצמדורה הזאת היו
 הצבות - וח"ל אמרו הצבות
 הן הן המרכבה: ונקרא זה
 ממנו אהבה כלומר צדך
 כמנו שמי שחובה אותו המלך
 אהבה רבה מוסר צדו טעמנו שהיא חומס המלך כענין שנאמר
 צמדרכי ויסר המלך טעמנו ויתנה למדרכי צלופס שיהיו כל
 דברי מלכות נחמכים על ידו וכן היה הענין באצרכם שאמר לו
 הקצ"ה ואצרכה מצרכיך ומקלך אחר - ועס היות שחס מלך
 צ"ו מגדל אחד מעצדיו אפשר שהוא צעבור הגמול שקדם לו
 העבר מחס"כ צבקצ"ה שאין זה רק מחמת אהבה בללד וכמ"ט רק
 צצומיך חסק ה' לאהבה אותם ויבחר צרעס וגומ': והיא
 אשר נקבעה לנו - זאת האמונה נקבעה לנו צתפלה צער
 וצוקר אהבה רבה אהבתנו ה' אלדיו חמלה גדולה וכו' ח"מ
 צצבור אצמינו שצטמו צך וכו' הרי שאנו מוליץ האהבה
 צצבות: שהתמלה ממנו - הקצ"ה המחיל צאהבתו אליהם
 צלי שום גמול וטובה שקדם ממנו אליו: לא ממנו אנחנו לא
 קדמה שום פעולה ממנו שיהי' הקצ"ה אוהב אותנו צצבורה
 וכענין שנאמר לא צדקתך וציושר לצנך אמה צל לרשת את
 ארס כי צרעת בגימס וגומ' ולמען הקים את הדבר אשר
 נשבע לאצותך וגומ': צצירות החי וכו' תחילת הצריאה
 צצרה ה' כל רמש החיים: שהוא לא צרה את עצמו - כלומר
 צודאי שאין ליחס שום גמול טוב שקדם הצצרה ה' לזכורו
 אשר צעצורו צרה אותו אך צדצרה וזהבת חסד מהצורה:
 כאשר ראה חומר שראוי לצורה ההיא - כשהקצ"ה רואה חומר
 מוכן לקבל צורת החיים חינו מונע ממנו מלידת לו העוב
 ההוא אשר יכול לקבלו: כן הוא יתברך המתחיל להולידו וכו'
 מפני שראה הקצ"ה את ישראל ראוי לקבל אור מופלא ולהיות
 לסגולה

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד ם

לסגולה צאריך לא מנע מסוד וטובתו מהם: ויהיה להם למלך.
כלומר שידבק שכונת כוזרו בהם בראשונה ומהם יושפע לכל
העולם: אומר וזונה כאמר פעמים הרבה בתורה: וישראל
אשר כך חתפאר: פסוק צישעי' מ"ט:

האחרונים שאלוהי החום הנמשך מהשמש אין שום תנועה
בעולם: וזולת תנועה אין קיום לשום עורבך בעולם:
המוזלים מיני המתכות שצאריך ואזני חפץ: הראות חוש
הראוי לא יעשה פעולתו זולת השמש או חש שהיא תולדת
השמש: והמראים הנראים:

גא **ממצרי** להיות לו לעם סגול' ויהיה לנו למלך כאשר
הוא אומר ושונה אני ה' אל'קיים המוציא אתכם
ממצרים להיות לכם לאל'ים: ועוד שאמר ישראל
אשר כך אחפאר:
גא אמר הכוזרי כמה יצא המאמר במקום הזה
יצאה גדולה: ומחלה המליצה
מחילה רבה שיהיה הבורא מתפאר בכשו:
גכ אמר החבר ההיה זה קל בעיניך כבריאת
השמש:

גג אמר הכוזרי כן מפני גודל מעשיה מפני
שהיא אחור הבורא הסכה בהויה
ובה ובעבורה מסתרו הלילה והיום ופרקי השנה
וההויש המוציא והצמח והחיי' ובאורה הבהיר
תהיה הראוי' והמראים הנראים ואיך לא יהיה בריאתה
תפארת לעושה אצל המדברים:
גד אמר החבר והלא אור הלכות יותר דק
ומעולה מאור הראות והלא
היו כל אנשי העולם כעוון וכתעות קודם בני
ישראל זולתי היחידים אשר זכרונם והיה מהם עת
שאומרים שאין בורא ושאיין חלק מן העולם יתור
ראוי שיהיה נברא משיהיה בורא אך הכל קדמון:
ועם אחר אומרים שהגלגל הוא הקדמון ובורא הכל
ויעבדוהו:

גד **והלא** אור הלכות יותר
דק וכו' החבר
התחיל לדון צמעות האור
אשר לשמש שהוא הענין
המפורסם אלל כל בני אדם
אשר אמר הכוזרי שמפני זה
גאה לתלות צמעות התפארות
לנורה בלשון בני אדם: ולאמר
שעם היות שהשמש פעול האור
לעין הרואה אין זה רק בראיה
הנשמת אשר אדם זכר
שום זה: אמנם עיקר הראיה
שזה נכדל האדם מן הצעלי
חיים האלומים היו רחוק הלל
והצמחתי לנכדיל בנראה צין
רע לטוב חיה צלי ספק מעולה
יותר מראיה הנשמית: צעורן
ר"ל האם הועילה השמש
לאנשי העולם צערם היו ישראל לגוי צאורה הגדיר: הלל
עכ"ל היה עורר וערלי לב עיניהם להם ולא יראו: צמעות
מל' תעיית כשה אינד: היחידים האונות דומייהם: עם:
חומה מן האומות: שאין צורא כמו בת הפיקורס שר"ו
שהיו מכחישים צמליאות הש"י לגמירי ושהעולם וכל אשר צן
הכל קדמונים: יתור ראוי שיהיה בנרא משיהיה צורא: ר"ל
שכמו שנמנע שנאמר ד"מ שהארץ היא הנצורא כך אמרו
צבירוחם שהוא נמנע שמהי' הארץ. בנראת ואין שום מין
מצעלי חיים או למחיס שהיו אמר שלא היו אך כך הי'
לעולמי עולמים נורב צנעצ כמו שהיא עמה: שהגלגל
הוא הקדמון: כבר זכר זה הרמזים צפ"א אהלכות עב"ס
איך נשמרצנה הכפירה הזאת מימי אנוש ואיך וצמורה מ"ג
פ' כ"ט ח"ל ותבלית מה שהגיע אליו עיון מן שהתפלספ
צמנים ההם (ציונים הקדמונים) שדמה שהש"י רוח הגלגל
ושהגלגל והכנכים הם גוף והש"י רוחם עכ"ל: שהאם הוא
עלם האור: דעת החבר כפי אשר אמרו הפתקרים הקדמונים
שליך

גה כמה יצא המאמר הזה
הפסוק הזה שאמר
וערל אשר כך חתפאר:
יצאה גדולה: להיות שכבר
העיר לו החבר חוץ לשמועצמי'
ד' מזה המאמר שכל המדות
הנאמרים כלפי הנצורא כגון
שמחה ועלצות ודומה להם
התפארות אין הדברים אמורים
רק מלד המליצה שאנו מדמים
אותו יתנצך בשופט דק ואבו
מכנים לו המדות כפי לכבר
את האון: ע"כ אשר שזה
שהנמוצמכה להנצורא התפארו'
צאנוט רמה וכן אדם תולעה:
שכמה יצא זה רמוק מן עה
שראוי לכנות להנצורא: גמלה
המליצה מחילה רבה המליצה
לשבר את האון וזה מלה ממיל'
רבה על כבודו יתנצך יותר מדלי
צמחתי' לעגלה להמליץ כמו זה
שיאמר שנוטה השמים וצורא
ארץ לא ימלא לו דבר להתפאר
צו רק צאדם להבל דמה:
נכ ההיה קל צענין צצריאת
השמש: אם היית
שומע מליצה שהנצורא מתפאר
צמח האם גם צזה היית
מתפלח: עם היית שם
השמש וכל יצא השמים אין די
התפארות להנצורא אשר אין קץ לגדולתו:

גה כן אמת שמליצה כזאת כלפי השמש היה נקל לדמיון
לקצלו: מפני גודל מעשיה: מאחר שכל בני עולם
ראוים תמיד המעשים הגדולים המתבטאים מן השמש נקל צזה
לכנות התפארות להנצורא לשבר חוץ בני אדם: מפני שהיא
אחר הנצורא סבה צהוי' כלומר השם ית' ימדה לשמש צאותו
הכח והסגולה לפינול צהויות הנמלאי': סבה צהויה פעולת
השמש פכרת צמלייה וצמולות: וזה וצעצורה מסתדר היום
והלילה: ר"ל צה צהשם סודו מדת היום כל זמן שהיא צורתה
על הארץ: וגם מדת הלילה נודע צעצורה: ששעור הלילה
כל הזמן שהשמש נסתרת: ופרקי הצנה קור ומום קין ומורף:
שזה הכל נמשך אחר תנועת השמש צרמזה ללפון או לדרום
כנודע לתחמיים נכוניה: וההוים כל הכוויות רביעין לשמש
כי אמרו הקדמונים שאלו השמש לא מתחצר שום הרבה
מיסודות בעולם עד שאמרו שאלו נעדר השמש היה כל
היצור שבעולם השמל מתצטל צשעה קלה: וכן אמרו

התפארות להנצורא אשר אין קץ לגדולתו:
גה כן אמת שמליצה כזאת כלפי השמש היה נקל לדמיון
לקצלו: מפני גודל מעשיה: מאחר שכל בני עולם
ראוים תמיד המעשים הגדולים המתבטאים מן השמש נקל צזה
לכנות התפארות להנצורא לשבר חוץ בני אדם: מפני שהיא
אחר הנצורא סבה צהוי' כלומר השם ית' ימדה לשמש צאותו
הכח והסגולה לפינול צהויות הנמלאי': סבה צהויה פעולת
השמש פכרת צמלייה וצמולות: וזה וצעצורה מסתדר היום
והלילה: ר"ל צה צהשם סודו מדת היום כל זמן שהיא צורתה
על הארץ: וגם מדת הלילה נודע צעצורה: ששעור הלילה
כל הזמן שהשמש נסתרת: ופרקי הצנה קור ומום קין ומורף:
שזה הכל נמשך אחר תנועת השמש צרמזה ללפון או לדרום
כנודע לתחמיים נכוניה: וההוים כל הכוויות רביעין לשמש
כי אמרו הקדמונים שאלו השמש לא מתחצר שום הרבה
מיסודות בעולם עד שאמרו שאלו נעדר השמש היה כל
היצור שבעולם השמל מתצטל צשעה קלה: וכן אמרו

שאין למצוא מן יסודות שום ענין ומקרה ופניני הגופות שבעולם התחמין שמתח בגלג הירח וכן אמרו שאין חיימות בשמש ואינו אשוי שזום פנים אך לו כח הדומה אשר נגלונין דומה יסוד אש שמתח בגלג הירח נלפי הארץ ולפיכך פיעל החימויות בתנועתו ודעת

וכן כל כך הלכו צערוון עד אשר הפלסופים ממתת דקות עיונם וצחירות שכלם נפקחו עיניהם מעט והורו כי שקר נמלו להם אצותיהם ונצלו דעת אמרו שאין חלק מן העולם יותר ראו שיהא צורה משיכה נצרה וכן אמר אריסטו וציאו המורה צפ"א מח"ג

ועבדוהו ועם אחר טועים שהאש הוא עצם האור והמעשים החזקים והמפלאים והיא שראויה לעבוד ושהנפש היא אש ועם אחר עובדים וזה כשמש וירח וככבים וצורות בעלי חיים נתלות בצורות הגלגל ועם אחר עובדים מלכיהם או חכמיהם וכלם מסכימים שאין נראה בעולם דבר יוצא מן המנהג והטבע עד אשר הפילוסופים אשר דק עיונם וזכה מחשבתם והורו בסבה ראשונית אינה דומה לשאר הדברים נשו בהקשתם שאין לו מעשה בעולם כל שכן בחלקיות שפרוממים אותו ומכילים אותו מידיעתם וקל וחומר שיהיה בהם חרוש עד שנודככה הקהלה ההיא שהיחה ראוי לחול עליה האור ולעשו לה המופתים הנוראים ולשנות להם המנהגים

קרה להם האפשר הזה צמון צלתי חכמים (כפי דעת הכופרים שהכל קדמוני) וכבר נפסדו כלל המלואות כולם ומאין זה העולם ומלואו והמליאות שאנו רואים אחר צלות מן חוש אומם וע"כ שיש כאן מחויב המליאות המעמיד כל הוים והנפסדים והוא הצורא יתצרך וא"כ עכ"פ יש כאן סבה ראשונה אשר זה קיום היגולם וזאת הסיבה הוא הצורה יתצרך שאיני דומה בשום דמיון לנצראיו שאלו היה איזה דמיון ציניהם הוא נמנע שיהיה האחד סבה לחצירו : נטו צהקשתם אלו הפילוסופים הנריעו הכפירה לזד שני שמתח שאמר הכופרים הראשונים שכל המלואות דומות זה לזה אמרו הם שהצורה כל כך מרומם ומובדל מן זה המליאות עד שאינו נצקש לשנות שום דבר מטבע העולם והוא נמנע שישתנה ראונו או שיתחדש לו חפץ לשנות איזה דבר מטבעו של עולם וכמ"ס המורה צפ"א מח"ג : כל שפן בחלקיות צפרטים שבעולם : שרוממים אותו ומנדילים אותו מידיעתם שאומרים שבעצור רוממותו אינו מלייר צדיעת הפרטים וכנזכר בסוף ח' ממאמר א' צדרי הפילוסוף : וקל וחומר שיתחדש צדס חרוש ופשיעא שאינם מאמונים שיתכונה איזה גם ויחודש דבר שאינו צבע : עד שזדככה כל כך בהתויר דעות הכופרים וגם הפילוסופים שצאו אחריהם שהאמינו בניצול דעת אריסטו שזכרנו עד שזרח כבוד ה' על קהלות ועקש חרע הצרכס אוהבו והס צננות וצחירות שכלם היו ראויים שיחול עליהם אור הצורא : והס אחר שדנצק צדס ענין האלרי היו מחירים לכל העולם כשמש ריה : ולעשות לה לקהלה הזאת : המופתים הנוראים הנסים הנפלאים המציאים מורא צלז עוצרי ראונו ושאי התחילו צני אדם להאמין שיש חלדים

אמרת היתה קדמונים שהיו אומרים שהשמש הוא אש ממשי ומדעת זאת למחה כפירה וסכלות צדעות האנשים שהיו אומרים מאחר שכן וכן פעולות חקות לשמש שהוא האש היזן נותן לעצור את האש וזאת היתה עזרת המולך המפורסמת : ושהנפס הוא אש : כל כך חשיבות מלו צלש עד שאמרו שגשמת האדם הוא אש : היו שהשמש לא הועילה צורה לקוח עיני הסכלים האלו עד שאדרכה צעצורה נפלו לערוון היותר גדול והוכו צסנורים : זולת זה עזרות זרות אחרות : זורות צעלי חיים נתלות צורות הגלגל : כדור נודע

שהחיים והתבונים הקדמונים כאשר צקשו להכיר מהלכות צלז השמים וראו שצכבים אשר צגלגל המזלות הנקראים ככבים הקיימים אין להם תנועה אחרת מלצד תנועתם שסביב הארץ צכל כ"ד שעות ואמנם שצעה ככזי לנת שהם ש"ס ח"כ מלאו להם תנועות שונות וכדי לעמוד על תנועתם היה צריך להם מקומות ידועות צגלגלים אשר עליהם יערכו תנועות אלו ה' ככבים ע"כ צחרו להם בגלג המזלות להיות להם נפקס פתוח לערוך אליהם מהלך ככזי לנת ולכן חלקו בגלג היקף המזלות לי"ג חלקים שוים ואותן הככבים שהיו צלמשע היקף וצדומצ ששה מעלות למסן ולדרוס קראו מזלות וקראו לכל חלק מיו"צ חלקים שס כפי אשר ידומה שיתהווה מהם איזה תואר צעל מי צלש נמשך קוים מככז לככז צאותו חלק לזה עלה לזה שור וכו' והס י"ג מזלות המפורסמות וכן חלקו עוד שאר הככבים שצדדי המזלות צגלגל כולו עוד לל"ז זורות קראו לזה דוז קטן ולזה דוז גדול ולזה תנין וכדומה לזה חיה היה צמון המצול וכמ"ס הרמב"ם צפ"ג מה' וסרי התורה הלה ז' וצדצות הימים טעו צני אדם לעצור אותן צעלי חיים כפי אשר צחרו לפי תכלותם פעס עוצדים את העלאים כמו שאמרו על מצרים : ועס עוצדים השורים ובדומה לזה מן הצורות אשר נקראו צגלג המזלות : מלכיהם כמו שאמרו ח"ל על פרעה שאמר לי יאירי ואני עשיתני וכן נמלא צלזה נצדכ נזר להסתחות ללמו שהקים : או חכמיהם צריחאל צ' צדדיו מלנצ נצודכ נזר נפל על אנפוי ודניאל סגיר ומנחה וכחומין אמר לנכנח לי : דבר יוצא מן המנהג והבעב כולם האמינו שא"א שיתראה גם צעולם מאחר שהוא אינו מנהגו של עולם וסותר הטבע : עד אשר הפלסופים

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד סא

כל גוי הארץ ועל ידיהם יתפרסם אלדמותו יתברך עד שיהיו למתארת לשם יתברך וכ"כ צוקל יהודה נשם המנס ספורנו שכתב וז"ל צלמרו לתהילה ולשם ולתפארת לאל יתברך כאומרו ישראל אשר נצח תפארת.

נו הלא תראה וכו' המצר השלים דבריו לנצר סגולת האומה והתורה ותועלתם יותר גדול מן השמש. ומפני שהציון הכוזרי פסוק מולך ליומן משה צרוע שפארם וגומ' לעשות לו סם עולמם אולי יאמר שעיקר התפארת הי' צמשה לצדו שהיה נמצא אנושי ועל ידו נעשו המסות הגדולות. לכן העיר לו אחין שעיקר התפארת נמשך מן התורה וכלל האומה הישראלית: השמים מספרים כבוד אל וגומר לשמש סם איהל צהם וגומ': וזכר אורה הבולל. הנה צלמרו שהשמים מספרים כבוד אל וציאר אחר זה שזה הספור ר"ל התעוררות ספורי פליאות האל צפי כל צניעולם והוא אומרו אחין אומרו ואחין דברים להם צנעם אך צכל הארץ יאל קור ר"ל יוצר מנוגתם וכמו שהצדור שצאדם מתהווה מתנועת המחשבה והריאה והחזה והגוף צכלל מתנועת מעט כך דמה התנועה הנפלאה שאנו מרגישים צשמים לצדור שע"י התנועה הזאת צקלה תצל מליהם. ואחר הוסיף לצאר מה התנועה הזאת צכל צני עולם מתפלאים ממנה. ואחר לשמש סם איהל צהם בלומר שעיקר ומכלית השמים שהם הגלגלי' להיותם מדור לשמש שהיא בעיקר צצצא השמים המקיים עולם השפל וממנה אור ככצו לכת ואורה כולל כל האור הנראה צארץ: וזכות עזמה ויושר דרכיה. העלם שלה צך וזהיר דומה לתמן הייאל ממוכמו צפנים להצות. ומהלכו אלט צנחת ומתמן כן מהלך השמש צתנועה שיה צהקישו. והוא אומרו ותקופתו על קצותם. והוא ענין נפלא להתמצונן צמהלך השמש העלמי לו שהוא צנטיה מלפון המשוה ולדרומו וסוצו והולך על זאת התנועה תמיד. שהוא הערה על פליאות תמים דעים והצנחתו צארץ שאלולי התנועה צזאת הנטיה לא יתכן ישוב הארץ צכמו שהוא עכציו שאלו היה השמש סוצו צתמיד על עגול א' ממזרח למערב ואינו נועה כאלו צתמיד על קו הצהה הנה היו השוכנים אלל קו הצהה צרוצו שלשים מעלות או יותר אחיה עגור להם קין וחוס תמיד כמו ד"מ להשוכנים צרוצו צ"ג מעלות והשמש צקלה לפון צתצל קרען שאז צרחק השמש מהם צכדי שלשים מעלות ואנחנו מרגישים אז חוס מושלב גדול וצשעיל לפדרים צתמות מדומצו ל' שיהיה להם חוס גדול ולכולם לא יללימו מצולות הארץ מריצו החום. וכן ד"מ להשוכנים צרוצו צ"ג מעלות והי' מוצ האויר תמיד כמו שהוא

אלדים שופטים צארץ מוחץ ורופא ואין מידו מליל והוא המכה את המצרים צכל המכות המפורסמות וצושיע עמו: סומנהים דרני הטבע ומנהג העולם. הטבע גזור [שהיו מים צימים וצנחלים וה' הפך מימיהם לדם המנהג אומר שהשמש זורח לפנות צוקר צכל יום ואלדים שלח מוחץ ויתך וכן צכל הנסים הכל שונה הטבע והמנהג: ונראה עיין צעין צני אדם גס צני איש כולם ראו צעניו גופם וצעניו שכלס: כי יש לעולם השפל הזה: מושל המשיח צנהגתו: ושומר צני אדם להילל את דכא מיד חזק ממנו: ומסדר הנהגת צני אדם על כרחם נגד רצונם: ויוצר הוא היוצר והוא הצורא צכל עת וצכל רגע ולא ירים הטבע את ידו ואת רגלו צכל המרעים מצלמי חפץ ה' הנותן לו כח צכל שעה ואומר לו עד פה מצוא צלאון הנהגתך: יודע הקטון והגדול. אין דבר נעלם ממנו אך עיניו פקוחות על כל דרכי איש ומגיד לאדם חפי' שיהיה קלה:

המנהגי' ונראה עין בעין כי יש לעולם מושל' ושומר ומסדר ויוצר יודע הקטון והגדול שבו וגומל על הטוב ומעניש על הרע והית' סבה להישותח הלכות וכל מי שבא אחריהם לא יוכל לצאת מיסודותיהם עד שישבו היום כל יושבי העול' מודים כחדוש העולם ובקדמות לבור' העולם ומופתם על זה בני ישראל ומה שנעשה להם ומה שגור עליהם: נה אמר הכוזרי זה פאר גדול ויש בו איר שהוא פלא ובאמת נאמר לעשות לו שם עולם ותעש לו שם כהיום הזה לתהלה לשם ולתפארת:

נו אמר החבר הלא תראה איך הציע דוד בשבח התורה כשהקדים ספור השמש במזמור השמים מספרים כבוד אל וזכר אורה הכולל וזכות עצמה ויושר דרכה ויופי מראיה וסמך לזה תורת

שנו צעולם הזה: וגומל על הטוב. גומל לאיש חסד נמפעלו: ומעניש על הרע יתן לרשע רע כרשעמו: והיתה סבה סקקילה הזאת שהם צני ישראל: להישרת הלבצות. צצרוצו הימים וישרו לצנות כל צני עולם והם הם אור הלבצות שאזר צראש הסיון: וכל מי שצא אחריהם הנוצרים והישמעאליים אשר מהם נתיצב העולם ומלואו וגלה הלאמתם מן כל האומות הראשונות שמו להם אומות צני ישראל אומות ומופתים ויסודות לדמיהם: ומה שנעשה להם צמזן שהיו עושים רצונו של מקום: ומה שנגזר עליהם אחר שחטאו והרשיעו שהיה עונשם צהשגמה נפלאה שלא צדרך הטבע: נה אר פאר גדול. הורה ולא צוש שאלו מלין משוגמו וצצלי דעת התרים נגד מלומר הכתוב ישראל אשר נצח תפארת: ויש צו אור צדצר הזה שאלמת: שהוא פלא האור הזה מכהה השמש ותפירה הלבצנה וצושה האמה נגד האור הזה: וצלמת צאמר. עשה נתן לו ה' לצ לדעת להצין שאלמת וליצו זה הנלמת: לעשות לו שם עולם צישעי' סו' ס"ג מולך ליומן משה צרוע תפארתו צוקצ מים הפיכים לעשות לו לשם עולם. וענ"ו דברי הצצר נמתח לו ציאור הכתוב שמה צמחר היצורים הוא שע"י נמפרסם תפארתו יתברך שאז ראו שהצורא מדצר עם אדם ושחשנה הטבע האוכף יס ליציה וצזה נעשה לו יתברך ולמשה עמדו סם עולם לא יכרת: ויתעש כך סם כהיום הזה ונלמד ותעש כך וגומ' דניאל סימן ט' ועמה ה' אלקינו אשר הולאת וגומ' ותעש כך סם כיום הזה: לתהלה לשם ולתפארת דברים כ"ו ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ור"ל ישראל יהיו עליונים על

כעת בתקופת ניסן וגם כזה אין די צדוק שהוא להוציא פרי הארץ ומצולמת כנראה צדוק ופגיעה לדרים ביותר רחוק מזה. וכן אלו הים השמש סובב על עגול זולת הקו השווה מתקרב ללפון או לדרום הים החלק האחד חרב מרוב הקור והשני מרוב החום. וכשחםתכל דהע"ה ציה המועלת של קור וחום קין ומורף הנמשך לפי תקופת השמש צנטייה הפליג השנה צה צאמרו ותקופתו על קלותם ואין נסתר מחמתו כלומר שהולכו צדוקן שאין חלק מן העולם שיהי נסתר מלקבל ממנו תועלת החום הסכרמי לקיום האדם: וסמך לזה תורת ה' תמימה. ר"ל הנה כל השנה הזה שיש השמש ותועלת המופלג הנמשך ממנה אינו רק לגופים צלצל ואין בתועלתה שלמות הגמור. אבל התורה היא שלימה ותמימה שהיא משיגת נפש והיא אור הנפש. אך כמו שאין ענין הלוך השמש בתועלת הגופים מורגש רק למעמיק צחמיה כן פשיעה תורה שהיא אור הנפש על כל התמימות שאפשר צודאי כל דרכיה צחמיה עמוקה אשר לא תסגול אותה הנפש להצין עבודה קשורה בצוף:

אלתתמהו מן הספורים האלה כלומר אין זה הספור מפליאות ה' נחשב למאומה צורך התורה ושם אור לפון יותר: וגלויה ומפורסמת. כמו שאור השמש גלוי בכל קווי ארץ. כן אור התורה למחצותה צה גלוי לכל: ומעולה משנה יותר: ולולי צני ישראל לא היתה התורה עתה השלים דרדיו לוחם התפארת לכלל האומה שאלולי הם לא נמנה התורה כי לא יתכן נתינת התורה לאדם אחד כי לא נמנה לאצות. וגם אין הפרסום רק מצד נתינתה צהמון רב לעיני כל צני ישראל: ועוד כי לא היתה מעלתם צעבור משה שנאמר בזכות משה התורה לקבל עדת ישראל: אבל מעלת משה היתה צעבורם. שאלולי אבות הרצים לא הגיע משה למדרגה זו: כי האהבה לא היתה זאת האהבה שזכר לעיל צסי' נ' שהיא דקות אלדי צרע נצחר מנני אדם ליישר על ידם כל מין האדם כלו: כי אם צהמון ע"י קצון עם ושהם זרע אצות: ונחר צמשה ואז צחר המוצחר שישאל שיהא משה להגיע להם הטוב הקול. וכבר דרשו חז"ל על פסוק לך רד כי שמת עמך שמת עמך כולם נתימן לך הצי"ה לך רד מגדולתך מאחד שמת עמך כולם נתימן לך גדולה אלא צצציל ישראל ואם אין ישראל נפסקה גדולתך: עם משה שנאמר שהעיקר היה משה וצצצילו זכו ישראל מה צנבו: כמו שאמר עם ה' אלה ציוחהל ל"ו ויחללו את עם

קדשי צאמור להם עם ה' אלה ומזרלו יאלו: ועם אלקי צצצרהם. כדני עמים נחספו עם אלקי צצצרהם (יהללים מ"ו): ואין ראיות כהקים וכ' עוד עודנו לא נמה דעת החצר ולא שקטה רוחו לירוף חוליו משנה נלמי קלוסו של הכזרי הפרושים צצצמות צכו' מ"ה לחרף מערכות ישראל לומר שלא גיעו ישראל אליהם צצצרות. ואמר שאין ראיה למקים טונים הענינים שנתלחו לפרושי האומות שהנה הכפרת אומר ומרתם ועשייתם כי היא חמתכם וציתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל המקיס האלה ואמרו רק עם מכס ועצון הגרי הגדול הזה צצצמעט הענין שהעיקר המעיד על מקיס טונים ומרובים הנה היא השמירה והעשיה: דקות המלות לא כאשר יעצרו הגוים את אלדים צצצמלות זכי המליות ודקות המלות: וגשיית גצניו עינים מהפכים עיניהם כלפי מעלה: צנ"ח והעולם דהעלם הצבות הצבות כלומר מפלים הצבים העלמת העינים עד ציעלתי הצבות צצצמלות: צנ"ח חייג חפל: צצצמות

חורת ה' תמימה משיבת נפש והתלוי בו כאלו אמר אל תתמהו מן הספורים האלה כי החזרה יותר בהירה וגלויה ונפורסמת ומעילה ומעולה ולולי כני ישראל לא היתה החזר ועוד כי לא היתה מעלתם בעבור משה אבל מעלת משה היתה בעבורם כי האהבה לא היתה כי אם בהמון זרע אברהם יצחק ויעקב ובחר במשה להגיעהטוב ליהם על ידו ואנחנו אין אנו נקראים עם משה אלא עם ה' כמו שאמר עם ה' אלה ועם אלקי אברהם ואין ראיות החוקים האלקיים דקות המלות וגשיית גביני העינים והעלם הכבות והרכות כחחנה ובהפלה ובחננועת וכטאמרים שאין אחריהם מעשים כי המחשבות הזכות אשר ראייתם מעשים מטבעם שהם קשים על נפש האדם אך הוא עושה אותם בתכלית החאווה והאהבה כהליל אל מקום שהמקומות לחוג שלש פעמים בשנה ומה שדומה מן ההוצאות והמורח והוא עושהו בתכלית השמחה והגילה ובהוצאת מעשר ראשון ומעשר שני ומעשר עני והראין

אשר עשה אליהו (מלכים א'): וצמחמרים אמריהם צנתת וענניה: פוזק אמריהם מעשים זאת עיקר פרישותם וחסידותם מצלעדי שום מעשה מזה וזאת עבודה קלה כל חויף אפשר שיעשה כמעט הפריות הזה ולצו צל עמו: כי המתצרות הצכות ר"ל העבודה הגמורה אשר צה חפץ ה' היא ששה צצצ שלם וצמחצנה לרופה וזה: אשר ראיתם המעשים. ואי אפשר שתקצע צאדם מתצנה זכה אם לא ע"י פעולת המעשים צצצות חתעלם הנפש אל מחשבה צדורה לעצרת ה' והם הם הראיות על שלצו שלם עם אלדי: מצעצם שהם קשים על נפש האדם. צצצות יצמן צין עובד ה' ללא עבדו כי מאמר שלפי מנהגי יר לצ האדם קשה עליו לקבל מעשה עבודה ולולי שהנפש השכלית גובר עליו לעשותם מחצנת ה' וזו שאמר ומרתם ועשייתם כי היא חמתכם וגו': קשים על נפש האדם. כן המלות שיש צהם עוזה הגוף ומסרון כים וכמו שצצחר והולך: צצצמלות התאווה לא צצצד שפנסו סולדת עליו ונמפה על זמן קיומם וצצנינו לקיום מלות הוצרה וכנראה מצרכות שהחיינו שאנו מצרכים על המלות שהם מזמן לזמן: צצצליכה אל מקיס וכ'. הנה נחחייצנו לעלות ולרפות צצצית המקוש ג' פעמים צצצה כמה הוא מהטורח לעיני צצצ

ציתו וכל אשר לו ללכת עם כל זכוריו מהלך הרב הזה שהגיע לכמה וכמה פרסאות ג' פעמים בשנה: וכוולאות מעשר ראשון וכו' מעשר ראשון היה מפריש בכל שנה מן התבואות ומירוש ויהרר ולדעת הרמב"ם גם פירות אילן חייבים צמעער מן התורה: רק

לר"י כל פירו' אילן מלמד מירוש ויהרר חייבים צמעער מדרצנן: ומעשר שני בשנה ראשונה ושני' ורביעית וחמישית מכל שמיטה היו חנונים מעשר ראשון ומעשר שני וצמלשית וצמשיט מעשר ראשון ומעשר עניי' ומה שלא חשב תרומה אולי מפני שלא נפרס שיעורה צמורה ואפי' מדרצנן אינה רק א' מנ' לודע צינונית ומהל א' מנ' ד' מדרצנן' אלא שמתראשית היא לא ניחא שהוא ג"כ רק משקל ה' סלעים מחמש לאן דהייגע נמי כדרי א' מנ' כדלמר גריס ראשית הגז: והראיון עולת ראי' שהתמייצנו צעלי' לרגל וזכלל זה הפגיגה והשמחה: ועזיבת תבואת הארץ צמיעות כל מה שמוציא השדה תבואה מעלמה צמיעה וכל פירות האילן אסור לאספו לבימו אכל יהיו מופקדים: והולאות השמחות וכו' כמו שנלמר וקראת לשנת עונג ושמחה צמיון: ושציתתם

והראיון ועזיבת תבואות הארץ בשמיטות ויובלים והוצאות השבתות והמועדים ושבתתם ומתנות בכורים ובכורות ומתנות כהונה וראשית הגז וראשית עריוסו' מבלעדי הנדרים והנדבות ומלבד מה שהוא חייב בו על כל דודן ושגגה והשלמים ומה שהוא חייב בו מן הקרבנות על המקרים אשר יפגעוהו מן הטומאות על כל לידה שתהיה לו וכל זיבה וכל צרעת וזולת זה הרבה כל זה במצוה מאת האלקים לא משכל בני אדם והתחכמותו ואין ביכולת הכשר לשאת את זה על סדרו ומנהגו וערכו ולא יירא להכנס בו ממשול כאלו שיער ישראל ושיער תבואת ארץ כנען צמחיה ובהסתה ושיער שבט לוי וצוה במדבר בערכים האלה מפני שידע כי כשיהתור הערך הזה ישארו ישראל עשירים ולא יחסר ללוים דבר ולא יגיע הענין לדלות שבט או משפח' כאשר צוה בשנת היובל לשוב הכל כאשר היתה בשנה ראשונה מחלוק הארץ בחלוקי' ודקדוקי' יצרו הספרים מהכילם ומי שהחבונן בהם יכיר שאינם ממחשבת בשר ישתבה ויחורגם חושבם לא עשה

ישראל צמטם צדמתם ומה מוציא הארץ למתה וכצות צמתתם אשר יולד להם צמך כל הדורות: ושלא יוצאו ישראל ממונם על אופני אלו הכריים מן המלות עדיין ישארו עשירים ולא יהי' צהם אילין צממת מתנת ידם ואומרו כאלו שיער הוא כדי לסדר את

הארץ צלמן צמי אדם: ושיער שצט לוי שלא היה להם חלק ונחלה צלמן הקצ"ה היה מציט שיספיק להם המעשרות שמכל השנשים די מחסורם: ולזה צמדנו צמרכים האלו שאעפ"י שנמדד לא היה עדיין צמיונים כאשר היו אחיו כן צמ"י וכל דור הי' הרצוי משמנה צמט עב"י: הולאות הארץ וצרכת ה' אשר נתן להם צלל זמן היה שומר הערך הכריי הזה על סדריסר ויהיה תמיד: ישארו ישראל עשירים' מה שהוא צמאת פלא כשצמיון מה שהארץ כל א' מישראל להוציא מתבואתו וזכלל זה השציה א' משצנה שנים שהיא השמיטה וא' מנ' שהיא היוכל ומסר מתבואתם חלק א' משצנה וא' מנ' לא ומשצו מעשר ראשון שהוא א' מיו"ד ומעשר עניי' צ' פעמים צמיעה דהיינו א' מיו"ד וכשנקצן הכל צמיון המתצורת יעלה וימר

משלים' מלמד ממעשר שני שהיה נכחת משווי צעור לורך אכילתו צירושלים' ומלמד ב"ד מתנות כהונה ומעשר צממה לאכלו צירושלים והולאות שאר קרבנות חוצה ומעשר ממך מכל זרע הארץ' והאילנות וצממות וכמ"ס הרמב"ם צמ"ד מהלכות מלכים וכשנסוף כל זה על השלים יעלה יותר מחצי הרכוש אשר לכל אחד שהיה נתון למלות ועב"י נשאר עשירים והוא פליאות השגתו יתנודק: ולא יגיע הענין לדלות שצט או משפחה' הנה כצד נודע שא"י נחלקה צרוח הקודש צמרוק הגורל שהיה בכסן מכון ואומר צרוח הקודש חלק זה יעלה לשצט זה ועל פיו ילא הגורל מן הקלפי כמו שאמר חז"ל צפ"י נחלין וכן המשפות נחלקו צמיהם צמורל (זה מלאתי צמ"צ צ"ל פרשת מנחם) וכל החלוקות אלו ילאו צמסגחת הש"י שיעיג לכל שצט ולכל משפחה די לרכו עד סוף כל הדורות לפי התולדות שיוציאו ואילו היה נחסר מלחמות חיה שצט או משפחה או חיש כצד היה נפסד הערך הזה וצמאת שלא כשמה הערך הזה כי צמנת היוכל שצו כל חיש למחמותו ולא יכול אדם למכור מחמותו לצמיותם: צמלוקים ודקדוקים' החלק שהגיע לכל אחד מהשצטים היה צדקדוק לפי חוג השצט והוא וצצו ממה שמשניו נטיס לכל מלאכה יש אורכה פרקמטיה ויש שאלכה לעצור חת האדמה ויש שאלכה לגור חניוה וכדומה לזה וסיצד הקצ"ה לכל אחז מהשצטים

מהשנשים כפי מה שהיא מסוגל ודומה לזה אמרו בפסחים (דף ד') הלא זהו קא חזיל ואמר לכוף ימא חסיני זיראתא (פי' שהיה אומר אם היה לו פליטין היה מושק שיהיה חשפת היס) זדקו ואשכחיהו דמזונן קא חתי שנאמר וזולן לאוף ימים

עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום ונשאר הסדר הזה בשני הבתים כמו אלף ות"ק שנה ואלו הלכו העם על הדרך הנכונה היה סתמיד כימי השמים על הארץ: **גו אמר הכיזרי** אתם היום במנוחה גדולה מאלה החובות הגדולות ואי זו עדה חובל לשבור כל הסדר הזה: **נה אמר החבר** העדה שצופה שעונשה וגומלה הלא תראה מה שאמר יהושע לא חובלו לעבוד את ה' כי אלקי קדושי הוא וזה עם מה שהיתה בו עדתו מן החסידות והזהירות בענין שלא נמצא בהם עובד בחרם יריחו וזילת עקן לכרו משש מאות אלף איש והיה מעניש הכל לעתו מה שהיה ומה יהיה מעונש מרים בצרעת ועונש נדב ואביהוא ועונש עוזא ועונש בית שמש כי ראו בארון ה' ומה שהיה ממופתי השכינה שיראה המעט מן העונות לעתם בקירות ובכנדים וכאשר ירבה הענין יראה בנופים על

זהם יהיה עליו למשא כל עוד שאינו יכול להסלים נקמתו ותבך זשימלא לו יכולת ודאי שאינו מתאחר נקמתו ועל זה הדמיון שם לנבדע ענין אלדים שאל קנא הוא ומאחר שלא יצר ממנו כל יכולת ודאי שלא יסא לפשעים שלא להס

ישכן הרי שהיה לכל שנט נטי' ללמד מן המקומות שצטערו: יצרו הספרים יקרו הספרים מל' לר' לי המקום: מהכילס מל' וכל שלים עפר הארץ מלשון מה: מושבס הקירא יתבדך שמשז צחכתמו הכלתי תכלית לסדר דרבי המלות: לא עשה כן לכל גוי שום אומה ולשון לא זכו שהיו להם משפטים מיוחדים לתועלתם צעולם הזה וצעולם הזה: ומשפטים זה ידעום אם אמנם איזה אומה תסדר לה משפט הדת הוא כפי אשר נודים מלכס וחס לא ידעו ולא יצינו על מה יסדום: צטני הצמים' צטני צתי מקדשות והיה נרע מעשרס המופלג שהיה לישראל בצנתם בצלדמתת: ואלו הלכו על דרך הנכונה היו שומרים משמרת ה': היה מתמיד כימי השמים על הארץ בגו שחשז וזיור הצורא יתבדך צציראתו השמי' והארץ שיתקיימו

כך לפי הסדר שסידר להם צמעשה צראשית כך היו ישראל קיימים לפני צאלס:

גו אתם היום צנלותכם: מאלה החיצות המלות הרבות האלו התלויות צארך ר"ל חץ לכם תקנה רק הגלות כי קשה מאד לשמור כל הדברים האלה: ואיזה עדה תוכל לשמור כל צדרי ר"ל חרוק הוא שימלא קצון המון רב שיהיו כולם קדושים שלא ירע לצנע בצולאות הממון והטורח צנמו הסדר הזה שזכרתי בלומר יש לכם פתחון פה לומר שאין ציכולת צצר לעמוד צזה:

גח העדה שלופה מה שמרת איזה עדה תוכל לסמור ולמה לא הנה ודאי מאחר שכולם יחד נופים לפני מי הם נתינים דין וחשבון ומי מתהלך בקרנב לפקוד על עונס יתחייב שיהיו כולם קדושים וסרים לעצדות ה': שעונשה וגומלה המעניס לחוטאים וגומל טוב לנדיקים: לעתה תבך ומיד פורע השקר והעונש: ר"ל השכינה היתה שורה צקרבס וצעצור זה היו תבך נענשים על עונותיהם: מה שאמר יהושע בהזכיר את ישראל קודם מותו ונסה את העם וסאל אותם האם צומרים אלדי חצורי או דוליס לעצור את ה' וענו אותו כולם תלילה לנו מצווב את ה' לעצור אלדים חצורים וגומר ע"ו השיב יהושע לא תוכלו לעצור וגומ' כי אלדים קדושים הוא אל קנא הוא לא יסא לפשעם (יהושע ב' ק') בי הנה ודאי מי שהולך צנאנאיו ומוסק להנסק

צצצור כי שלח ידו לחמו צצרון צראותו כי שטמו הצקר (שמולא צ' ו') עם היות שנתכוון שלא יפול הארון ע"ז מת תקף וגם זה עון קרוצ לצונג: ועונש צית שמש חכשי צית שמש טראו צצרון ה' שהחזירו אותו פלשמים (שמולא ו') ועצרו על מה שנאמר ולא יצואו לראות כללע את הקודש כמאמר חז"ל פ' חלו נאמרין ואפי' על ראי' צעלמא היה העונש צא תבך ואצ"פ שבו' מעשה צית שמש קודם למעשה עוזא הביאו חז"ל מגני קלות העון שלא הי' רק ראי' ועכ"ו נענשו מיד: ומה שהיה ממופתי השכינה ומה שהי' עוד צדך מופת וריעון מוצק שהשכינה שורה צקרב ישראל: שיראה המעט מן העונות אפי' על עון קטן היה העונש נראה: לעתם תבך צלי חומור: בקירות וצננדים צנותלי הצמים וצננדים היה נראה נבע הצרעת ואמר רז"ל צמדק רות חין צצל הרחמים פורע מן הנפשות תחלה מעי חתה למד מליצוב וכו' ואף צנגעים כן תחלה צאים על ציתו' חוד צו הרי טעונים תלילה שנאמר ומלצו את הצננים אשר צהן ננבע ואם לאו טעונים נתייה מוטב ואם לאו טעונין קריעה שנאמר וקרע אותו מן הצד ואם לאו טעונין שריפה שנאמר ושרף את הצד ואח"כ צאין על גופו חור צו מוטב חור צו מוטב ואם לאו צדד יסב חון למחנה ע"כ ואחר אלו הענינים נמשכו דברי הקצר: ירבה הענין צצרת המעל: מן החוק והחולסה כנכר צמדקס סכ"ל וכן צצרת בגוף

הגוף יש שנטרר צניעות ויש שפסגר עוד שנוע ויש שהוא מלודע מוחלט: והכפנים מעומדים הככנים מזומנים להצין זאת החכמה הדקה והנפלאה: להכיר מה מומנה ענין חלקי זה הוא הנגע הנאה על עונש חלקי ואינו טעני: ומלפים

על מדרגות מן החווק והחולשה והכחנים מעומדים לחכמה הזאת הדקה להכיר מה ממנה אלקי ומצפי' בו שבועי' כאשר צפו במד' ומה ממנו מזני מתישב ובלתי מתישב והיא חכמה מופלאה הוהיר עליה הכורא יחברך כמה שאמר השמו בנגע הצרע' לשמומו מאד ולעשות ככל איזר יורו אצמם הכהני' הלוים:

גט אמר הכוזרי היש אצלך בזה דברים מספיקים ומקובלים אותם לשכל:

ס אמר החכר כבר אגרת לך שאין ערך בין שכלני ובין הענין האלקי וראוי שלא נטרח לבקש עלת אלה הגדולות והדומה לזה אבל אני אומר אחר בקשת המחילה מבלתי שאנזור שהוא כן שאפשן שתהיה הצרעת והזיבה תלוי בטומא' הטה כי הטות הוא ההפסד הגדול והאבר המצורע הוא כסרת (כ"א דומה לנשר סתת) והרוע הנפסד כן מפני שהיה בעל רוח טבעי מוכן להיות טפה (כ"א מוכן לקבל רוח חיים טעני) שיהיה ממנה אנוש והפסדו כנגד כח החיו' והנוח (כ"א ונאשר נפסד דומה למת) ואיננו משיג בהפסד הזה לרב דקיתו אלא בעלי הרוחות הדקות והנפשות החשובות המשתדלות להדבק באלקות או בחלומות האמתות והמראות הכרוות ועוד שטעם שימצאו כוכב בעצמם בעוד שלא רחצו מקריי' וכבר נוסה שפסטידים במגעם הדברים הדקים כפניני' והיינות ורובנו משחנה מקברת הטמים

ס שאין ערך בין שכלנו וכו': אך להערך שכלנו דבר חלדי כי אין מנוח לשכל האנושי להצין חפי' אפס קלוה וכמו שלא יורגש ד"מ צחוס השמע הראות והגוונים כן אין שכלנו שום מקום צהצנת ענינים חלדיים ואין לנו לדון צם קרובו אל השכל או רחוקו כמו שלא ישפוט הנוול סומא עיניו הצניעים: עלת אלה הגדולות טעם דברים נפלאים כאלו: צקת המחילה מהס"י: מצלתי שאנזור איני גורר סכן הדבר צדדתי: והיוצות |טומאת הזו והזנה: תלוי צטומאת המת טעם טומאת כטעם טומאת המת: כי המת הוא ההפסד הגדול: מפסיד החיות לגמרי הכל הגוף: והאשר המצורע הוא כמת: המלק שמן המלודע שבו הנגע הוא כאלו מת ולכן הוא טמא (למר המפרש קשה לי ל"כ צר המת שציו טעניו אמרו חז"ל צנת דף י"ג ע"ג אין צר המת שציו מרגיש צאימל יחי' אף זה מכלל הנגעים וזה לא שמענו ול"ע) והרוע הנפסד זרע הזו מטמא ג"כ בצור סנפסד מלקבל לורת אדם: צעל רוח טעני הים צו הכנה לקבל לורת המי להית ממנה אדם: והפסדו כנגד כח החיות והרוח' כמו שהיה צחית הטפה ענין גדול שהיה רחוי לקבל לורת אדם וכשנפסד יהיה הפחיתות צו צערך המעלה שהיה לו מקודם: ואינו משיג צהפסד הזה עניני הטומאות והצרעת והיוצות

יש שנועים טמאם צו הכנה לפעמים שנוע אמת ורואה צניעותאם נחסר הנגע צמרחו או צשיעורו מטהרו ואם עמד צניעיו מסגיר אותו עוד שצעה ימים ואז אם נהה הנגע ולא פשה צעור וטהרו הכהן ואם פשמה הוא מלודע מוחלט וכן אם פשמה צצנוע הראשונה הוא מלודע מוחלט: וכל זה לפי ערך הטמא אם הוא קל אינו מוסגר רק שנוע אמת ואם הענין יותר גדול מוסגר צ' שנועות: וציותר גדול טמא מוחלט: כאשר צמו צנוריים הביא אליה שף ההסגר מכלל הטונס וממתין לו עד שיפוש צתצנה כמו שמתלנו צנורים שאמר הס"י מסגר שצנת ימים ואחר תחסף וגם ראי' שהצרעת עונש חלדי כמו צנורים: ומה ממנו מוגנין יש מהנגעים שאלוים מרוע נתן האדם כמו שאר מלחי הגוף: כי הנה הנגעים המטמאים היו לצנים כמאמר חז"ל צרת ענה כשלא שניה לה כסוד היכל: שאת כמאר לצן שני' לה כקרום צילה' אמתם יש עוד נגעים חתורים יש מהם מכלי' הגוף כמו הסרטן והסקארצוט ודומיהם השם ילינו שאינם מכלל נגעי טומאה מד' מראות הכ"ל

שעליהם חמרו חז"ל כל שיש צו מד' מראות הללו אינם אלא מוצח כפרה (צפ"ק דצרכות) אצל הם מכלל מדוי מורים הרעים ואינם לצנים רק שחורים או נוטים לאדום: מתישצ יש שהיא לרעת נוסנת ואז אינו מסגירו כלל רק מטמאו סתף כמה שנאמר נגע לרעת כי תחי' צדאם וגומ' לרעת נוסנת היא וטמאו הכהן: ובלתי מתישצ מה שאינה נוסנת וטעונה הסגר: חכמה מופלאה ענין חלדי צהכרת הכהן זה שאינו דק מחמת חכמת חללים הנפלאה עד היום הזה לציו עד מכונתה: השמר צנגע וכו' שלא תהא קלה צניעין מפני רחוקה מן השכל שעיין גדול צה צהצנה:

אינם נפעלים דק צאומות ויראל שהם ליקות נפסס וחשיבות נמתס מתפעלים וזה ההפסד ואין העכו"ם מקצלים טומאת משום דבר וכן אמרו צפרק ר"ע צני ישראל מטמאים ציוצה ואין העכו"ם מטמאים ציוצה: המשתדלות להצק צאלקות כל ערת ישראל מוכנים שמשנה עליהם הנצולה כענין שנאמר מי יתן והיה כל עם ה' צציואים: ועוד שטעם שימלאו כוכב כלומר שזה שהם צעלי רוחות הדקות הוא הטעם ג"כ מה שהם מרגישים כוכב צנופס צצוד שלא עזלו מקריים כלומר מוצום: וכבר נוסה וכבר סורה הכסיון: שפסטידים צמגעס הזו והגדה מפסטידים צמגעס: הסצרים הדקים הוצרים הסצוצים: כפניעים המרגליות שיורגש סינו צלונן מראיתם צמנע הגדה והצו: והיינות: היין מתצן צמנעס: ורצונו משתנה רוצ צני ישראל מרגישים הסינו צנופס: מצרבת המתים וקצרות אס יתקרצו אל נפש מת או צית הקצרום: צצית

אשר היה צו מת אס יכנס ארס מישראל לשם דעתו ותצללת ארס זמן: בשכליות בצדדים מושכלים: בחכמות המופתיות: חכמת הפלסוף האמתית: או זכות נפשו מי שרואה לזך נפשו להסתכל בזכות הלז:

לשמה לחשל ולשנייה בכל העמים: מסתכלת: מלשון הסכלת עשו: ויתצנעו גופיהם: גם זה לשון סכלות כמו עשה כבערה (ישע' י"ט): וישתנה יופים הוד זיוס הכפך למשמית ומשך משמור תארוס: וכשהיתה מתרחקת מיחידים: כמו

סא זדה מספיק לי צהרת ציסוז: מה שמסתפק הנפשימה שקשה על הגשם להקרנו אל השכל: זה המותר העלמי הזרע מתהווה מותר המזון המתעלם צנוף הארס והספק לזרע: עם היותו כולו רוח אין צו דבר שאינו נושא לחיות הולד הפצרה והוא מוכן לקבל לורת הארס: מה שהמתן והאזאה אינם מעמלים: והלא ידון גותן: זיהיו אלו מעמלים יומר שזס הגרוע והפסולת שנמאכל הארס אלא יליתו עוד לשום דבר כי נצדדו כל חלקי ההזנה מהם: כי עיור ריחו צלירוף הסרחון של צואה: ועם רוח אעפ"י שהוא הרבה אינו מעמל מה שפורע מעמל צשיעור קטן שהוא כמו חתימת פי האמה צ"ל הניד) וצמה שהגור הכבד שספיק קלם להצין ההצלל שניניהם: ספק לרעת הציוס והבגד: מחמר שלא ליור צזס חיות ומיתה מה ענין הנגע הזאת שמתעל:

המתים והקבורות ומתבלבלת נפשנו זמן מה בכית אשר היה בו מתומי שהוא עב הסבב אינו משתנה לזה כאשר אנחנו רואים דמיון זה בשכליות מי שהוא מבקש לזכות נפשו ומחשבתו בחכמות המופתיות או זכות נפשו לחחנה ולחפלה מוציא לנפשו במזונות העבים וכתוספת המאכל והמשחה היוק וכן ימצא היוק משייבת הנשים בחבורת הליצנים והתעטק בשירי האהבה והשחוק:

סא אמר הכוזרי זה מספיק לי בהתרת מה שתסתפק הנפש למדה הוא עססא זה המותר העצמי רצה לומר הזרע עם היותו כלו רוח מה שהשתן והצואה אינם מטמאים עם כיעור ריחו ומראהו ועם רובו אך נשאר עלי ספק צרעת הכית והבגד:

סב אמר החבר כבר אמרתי לך כי השכיני היתה בישראל במדרגת הרוח כגוף האדם מועילה אותם החיות האלקית ונותנת להם זיו והדר בגופותם ובתכונתם ובמשכניהם ובערת שמתרחק מהם מסתכלת עצתם ויתבערו גופיהם וישתג' יופים וכשהית' מתרחקת מיחיד' נראה על אדמת האיש ההוא סימן התרחק אור השכיני' ממנו כאשר נראה התרחק הרוח פתאום בעבור פחד או דאגה משנה הגוף ונראה בנשים ובנערים בעבור חלישות דחם שיעישו בגופותם מקומות שחורים וירוקים מהציאה בלילה והם מיוחדים זה אל השדים ואפשר שיקר' מזה וזרואית המתים וההרונים חללים קשים כגוף ובנפש:

סג אמר הכוזרי אני רואה שתורתכ' בכלל בה כל דק ועמוק מהחכמות מה שאין כן בזולתה:

סד אמר החבר והסנהדרים היו מצוים שלא תעלם מהם חכמה מהחכמות האמתיות

שהיה צורך כלל ציומוק השכינה מכל ישראל כך קרה היענין צפרטות לכל יחיד: כאשר נראה התרחק הרוח פתאום וכו' הנה הטעני' הסכימו שכל ענין טעני לא ישמנה דק כהדרגה מעט מעט: אמנם ענין רוחני לא יליור צו הדרגה אך הוא חל פתאום ומתרחק פתאום וכענין שזכר הכזר צסי' פ"א מאמר א': פחד אז דאגה פתאומית אז מתפעלת הכפש והגוף אצמנה פתאום: משנה הגוף הפחד משנה הגוף: חלישות רוח מיעווע דעתם לכן הפחד מתקבל אליהם מזהרה: מהיליאה צלילה עפ"י רוח יקרה לשם זה כשילאים צלילה להזין אז מתפחדים הרצה וגופם נשתנה ולפעמים חזי צרם נאכל והוא צלי הרגשת מ ורגל' נקרא צ"א שאלת: והם מיוחד' זה אל השדים: כפי המורגל צפי ההמון אומרים שהשדים לקחו ממנו חותם הכד וכן נקרא צלשוניו אפ גימיון ולדעת המון אין ליה שום כנה רק השדים צלצד וצלמת סגס מחמת פחד העלום אפשר שיקרה כן: שיקרה מה מן הפחד ומראית המתים חללים רעים צנוף וצנפס' והנה כמו שזה ענין צרות הטעני הכולל פתאום כן הוא צענין אלדי המסיר פתאום מאדם אחד מיד נעשה רועס או על כותלי ציתו או על בגדיו או על גופו לפי גודל מעל האיש ההוא ואלה הם עניני לרעת היות והבגד:

סו נכלל צה כל דק ועמוק: צדיני תורה נכללו ענינים עמוקים ודקים שבהכמות: צולמה צשאר תורות הצדויות להעמים:

סז והסנהדרים היו מצוים וכו' לא כמו שאתה אומר שכללו צמורתיו עניני חכמה אצל גדולה הזו יש שלא נעלמה מקהל ישראל שום חכמה ועודע כי

וכמ"ס רואו כל עמי הארץ כי שס ה' נקרא עליך ויראו חמך: וצתכונתם צמדת גופית: כמ"ס צנינו כנטיעים מנודלים צנעוריהם: וצמצניהם כבוד ה' היה מופק על כתלי צתיהם כמ"ס לא יחמוד איש ארנך וזה מיראלת עם הארץ ליגע צנחלתם: וצעת שמתרחק מהם החיות האלקי: אסתכלת עלתם אז הם פתומים מכל האומות כמ"ס והיית

כי היו הסנהדרין כולם מחוייבי' לידע מהם ומ"ס הרמב"ם צפ"כ מהלכות סנהדרין ז"ל אין מעמידין סנהדרין צון גדולה צון צקונה אלא אנשים חכמים ונבונים מופלגים צתורה צעלי דעה מרובה יודעים קלת משאר הסכמות כגון רפואות ומשפון ותקופות ומזלו' ולאטגנינות ורבי המעוננים והקוסמים והמכשפים והצלי ע"א וכו' וכו' צהם כדו שיהיו יודעים לרוד אותם עכ"ל וכך נודע שציר שיהי צה ק"כ אנשים היו מחוייבים למנות צה סנהדרין קטנה. א"כ היו כולם לריכים ללמד כדו שיהיו מוזמנים לעת הלורך למנותם צסנהדרין: מהתכמות האומות' כגון הרפואות והמשפון ותקופות ומזלות: והדמיונות כגון האלגטגנינות שהרבה פעמי'

עושים צחיונם וכל דצריהם מיוסדים על דמיונות ונסיונות שדמו הקדמונים וזה היו הסנהדרין לריכים לידע מפני שיש צזה עניני ע"א שיהי אומרים ככז פלוני עומד צשעה פלוני צמזל פלוני וכהו וכזה לריכין ללגוש צצאת הצצע צצותו עת וכך לריך לזר והצ"ד היו יודעים אם כך עוצדים הכוכב והוא חייב מיתה ומעטם זה היו לריכין לידע חכמת המכשפים והמעוננים שגם זה ככלל הדמיונות וכן הרפואות היו לריכים לידע לשער המכה את חצירו ומת אם היו צמכה זו כדו להמית * וכן אם נתן לחצירו איהם ס ומת * אם הסס הזה ממתת חייצו מיתה * ומלצד זה צעת הלורך להאכיל המסוכן או הסולה ציום הכיפורים * וגם לריך הרבה לדיני נדה כנודע (והתימה תה"כ צפ"כ מה' סנהדרין שהקשה צגם הרמ"ך דלמה היו לסנהדרין לידע חכמות הרפואות ואף הכ"מ לא מלא מעטם כנגדו וברי לריך ולריך): צצעים זקנים דהיינו סנהדרין גדולה * והתימה מן הסדר שהרי כל זה אף סנהדרין קטנה היו מחוייבים לדעת שאף הם דנו דיני נפשות וכמצוה צרמב"ם ה"ג"ל: והדמיונות הם עניני אחיות עינים המדמים לאדם חיזה ענין שאינו צמציאות * וזה היו הסנהדרין לריכין לידע להצדל צין זה שאינו רק צללו וצין הכשוף שהוא חייב מיתה: וההסכמות נראה שהיה ידעת הלשונות ודקדוקיהם שאינו רק מלד הסכמת הלשון וכמ"ס ח"ל שריכין לידע צצ' לשון: עד שהכשפים וכו' ססוף פ"ד מיתות צר' איעזר צן הורקם שאמר לו ר' עקיבא ר' למדני צצטיעת קסוף אמר דבר אחד ונתמלא כל השדה קסוף וכו' ומקשה והתנן העושה מעשה חייב ומשני להתלמד שאינו דלמר מר לא תלמוד לעשות אצל אמה לומד להצין ולהורו: והלשונות צספ"כ דסנהדרין הסנהדרין היו לריכים לידע צצעים לשון: מתפשטות ר"ל יודעים צרוז ההתון: קיימות צצומה * ואינם לריכים ללמוד משאר אומות צעת הלורך אך היה להחכמות מולא צצומה הישראלית: וכן אחר מן הסנהדרין: ואין לא יכיה זה ר"ל שיהיו חכמי ישראל ודעים החכמה: לריכים אליהם צמורה * אין החכמות אלו

והדמיוני' וההסכמות עד שהכשפים והלשונות היו יודעים * ואין ימצאו תדיר שבעים זקנים חכמים אם לא תהיינה החכמות מתפשטות קיימות באומה ובעת שימות וכן אחד יעמד אחר החתיו כמזהו ואין לא יהיה זה וכלם צריכים אליהם בתורה * השבעיות צריכים אליהן בעבודת הארץ לדעת הכלאים ולהזהר מהשבעיות והערלה ובהכרת הצמח ומיניו כדי שישארו על מה שנבראו עליו ולא יתערב מין במין * רוצה לומר לדעת אם השעורה נקרא כנדרוס

ככלל למוד ספרים חילונים שאמרו צריח חלק שההנה צצפרים חילונים אין לו חלק לעולם הצא * מאחר שהתורה לריכה אליהם: הטבעיות חכמת הטבע * ותחלת ענינה מדברת מן היסודות הד' והמורכבים ולמת ארמה וכל שיהי הצלה והארעיים למיניהם: לדעת הכלאים *

התורה אמר שדך לא תורע כלאים דהיינו שני מינים וכן אסור לנו להרכיב שני מיני חילונות ומאין נדע איזה מהם מין זה ואיזה מין זה שיהי אסור צצריעה יחד אם לא שהתורה סמכה על החכמים היודעים עצמי הארעיים כי יש שני מינים והם דומים זה לזה נראים כמין אחד וצהיפך וכמו שאמרו צריח חכמת כלאים השעורים וצצולת שועל אינה כלאים זצ צה וכענין שזכר צסמוך וכן צכיואל

צאלו: ולהוצר מצציעת * הנה אמרו שיהי שיש צה שלשה חילונות גדולות לצית סאה מורשין כל צית סאה צצנילם ערצ צציעת (שציעת פ"א משנה צ) וזה שידעו עפ"י חכמת טבעי החילונות שכל חילן צריך ליניקתו תתל"ג אמה על אמה וצציעות קטנות אמרו י' גטיעות המפוזרות לצית סאה מורשין צצנילם דהיינו ר"ן אמה על אמה לכל אחד וכנזכר צצצא צצתרא (דף כ"ז): והערלה לריכין היו לדעת חיזה נקרא מין חילן וכאחותה שאמרו לענין צצכה היכא דשקלית לפרי איתיה נגוזוח (צרכות דף מ) הוא מין חילן ר"ל ששכסוללים הפרי עריון העץ מתקייפם כל ימי המורק ושזו מוציא עליס מעצו הוא מין חילן וכשחוזר צפורח משרטיו אינו נקרא מין חילן ומצרך צורא פרי הארמה וכמו כן דינו לענין ערלה שאינו נובב צו דין ערלה * וכן אמרו חילן זקן צצנערק מתקומו וכשתייר צצרוו מעט ארמה כחמט של אורגים ושזו נטעו צצקים אחר פעור מן הערלה (פ"א דשציעת משנה ד) והיינו שכן שיערו עפ"י חכמת הטבע שאילן יכול להסחיות מחצט הארמה הזאת הנצשרת צצרטו: וצצכרת הלמה ומיניו * לריכין היו להכיר מיני הנצמחים כאותה ששנינו אין מציאין ירק צירק ולא חילן צצילן ולא ירק צצילן דהיינו מין צצציונו מינו וכן היו לריכין להכיר חיזה מין ירק ואיזה מין חילן כאותה שאמר חילן מרכיבין פיגם ע"ג קידה מפני שהוא ירק צצילן (הכל פ"א לכלאים): כדי שישארו וכו' ז"ל הרמ"ב פ' קדושים והטעם צכלאים כי ה' צרף המינים צעולם צכל צעלי הנפשות כלמחים וצצצלי נפש המנועה וינתן צצם נח המולדות שימתקיימו המינים צצם לעד כל זמן שירלה הוא ימצדק צקים העולם וצזה צצחם שיוציאו למיניהם ולא יאמנו לעד לעולם שנאמר צכולם למינאו וכו' והמרכיב צ' מינים חכמה ומכחיש מעשה צדאשית כללו ימצדו שלא השלים הקצ"ה צצולמו כל האורך ומחצין הוא לעצור צצריחמו של עולם להסתיף צו צצרת וכו' וצחר אף כלאי זרעים מפני שישתנו צצצם גם צצורתם צציותם וינקים זה מזה ויהיה כל ברעין ממנו כאלו הורכב מצני מינו וכו' עוד יש צזה ענינים במוסם רק החצר וכו'

שיש הפשוט : נקראת כנדרום אולי היא שזולת שעל שזכרו צפ"א דכלאים שהוא מין שעורה : או הכרזמור : הוא המרזמור הזכרו צפ"א דכלאים שאמרו שם שאינו כלאים עם הכרוז ופי' הרמז"ס שהוא כרוז מדברי שקלחיו דקים : וידיעת כמה פרושים ושעור הפשטם צריך ז"ל הרמז"ס ספ"ד מה'כלאים מכל הדברים האלו נתבאר לך שזמן שיש צין שני המינים הרמקה הראיה להם כדי שלא ינקו זה מזה אין חוששין למרחית העין כמו שצארונו וצומן שיראו מובדלים זה מזה אין חוששין, לניקתם אפי' הן זה צד זה כמו שמתבאר עכ"ל ובענין שאמרו ג"כ הנוטע ירק צברם או המקיים מקדש מ"ל נפנים וכו' היו נוטעים על ג"ש או על שבע מקדש ט"ו אמות עגולות (משנה פ"ה דכלאים) : ומה שאמר לטנה אחרת חיה שורש נשאר צריך יותר משכה ומה שאינו נשאר כלאותם שנינו בהיותם שדה זרועה חטים ונמלך לזרעם שעורים ימתין

כנדרום דרך משל ממין השעורה : או השיפון ממין חטה : או הכרבתור ממין הכרוב : ובידיעת כחורת שרשיהם ושיעור הפשטם בארץ ומה שישאר לשנה אחרת ומה שאינו נשאר לדעת כמה יונח בין מין למין במקום ובזמן ובהכרת מיני החיים לענין הזה ולענין אחר מה שיש לו ארס ומה שאין לו ארס ובידיע' השריפו' אשר היא יותר דקה מכל מה שזכר אותו ארסכו מידיע' ממיני החיים להרחיק מאכילת המתה ובמעט אשר נשאר בידנו מן החכמ' הזאת מה שהדעות חמהות עליו : ובידיעת המומי' אשר בעבורם מחעכבים הכהנים מעבודה ומומי הבהמות שאינם ראויים לקרבן : והבדלת מיני הויכות לאיש ולאשה : וכשזות הקפי הנדות ובחלקי החכמות ההם מה שאין בשור ודם יכול עליו בדרך סברתו מבלי עזר אלקי ובחכמת הגלגלים והליכותם מה שהעבור קצת

החיים המקרים הגולדים צנוף צעלי חיים שסופם למות מחמתם : מאכילת המתה : כלומר הטריפה שאין כמוה מיה : וצמעת אשר נשאר צדינו וכו' כלומר הנה נחמנו עמה אין לנו יודעים שורש הדברים עפ"י חכמת הטבע אך רק מעט מן הכללי האלו שזמנו מ"ל צצצעים מיני עופות פרטם הרמז"ס צפ" עשירי מה' שמיטה : מה שהדעות תמכות עליו : פלא גדול איך נגלה להם צעומק מחמתם שאך רק צצעים אלו המחלים ממינים צעלי חיים צדלי לא זולתם מה שגללו כל חכמי הטבע והרופאים לעמוד עליהם עד היום : ובידיעת המומים לריך הכרה גדולה ועיון לפרט המומים שאסרה תורה צבל מוס מלקרצ' הנה צמורה לא נזכרו מומי הכהנים רק צדרך כלל עור או פסח או מדרס ונומ' וחינם רק י"צ כללים וכשאתה צאלפרטם הם תשעים מנאס הרמז"ס צפ" מהמלכות ציאת המקדש וצדולי שלא יגיע ידיעת זה מלד ידיעת מואר

איצרו האדם איך לריכין שיהיו : וכאותה שאמרו שאם החוטם שצאדם גדול או קטן מאלצע הקטנה שצדו הוא צבל מוס זכרו הרמז"ס שם וכדומה לזה שצריך השערה צעייית : ומומי הבהמות שאמה לא תמאל צבלס צמקרה רק ששה וחס חמשים צפרטיהם מנאס הרמז"ס צפ"י מה' ציאת המקדש : והבדלת מיני הויכות : להבדיל צין מה שנקרא זיבה בענין שאמרו צ' ראוות לעונאה שיהי' ענאל ז' ימים : ג' ראוות נקרבן : עוד אמרו האיש מעמל צלוצן והאשה צאודס : וכן אמרו האיש אינו מעמל צאונס והאשה מעמל צאונס עוד אמרו צ' דרכים צודקין את הז צמאל וצמשתה וצקפיה וכו' וצלי ספק שלכל זה לריך ידיעות צצצני : וכמות הקפי הגדות וסמות הגדות כיצד מקצב לה וסת כענין שאמרו וסת צינוני ל' יום וקצינות וסמות צלוב וצסירוגין ולימים מימי השצוב ולקפיה ולחכילה והצברים ארובים : וצמלקי המחמות האלו ר"ל צאזה פרייה צענינים האלו : שאין צטר דם יכול להשיג אותם כמו שאמרו י"א ימים צצין נדה לנדה הלכה למשה מסיני : וצמחמת הגלגלים חכמת המנוה : והליכותם סוד הלוח הגלגלים חמן הקפתם וז"ל הרמז"ס צפ"ו מהמלכות קדוש החודש צצומן שצצין עפ"י הראיה (ר"ל שמקדשין החודש על פי הראיה) היו מחצצין ויודעין שעה שמתקן צו הירח עם החמה צדקוק הרצה כדרך שהאלטנגניין עושין כדי לידע אם יראה הירח אה לא יראה וצפ"א מהמלכות אלו משנה ד' נצז ז"ל ואל יהיו לריכים אלו קלים צצנין מפני שאין אנו לריכים להם צצמן הזה שאלו הדרכים דרכים רחוקים ועמוקים הן והוא סוד העיצור שהיו החכמים הגדולים יודעים אותו ואין מוסרין אותו לכל אדם אלא לסמוכים צצונים אצל זה התצצון צצמן הזה שאין צ"ד לקציע עפ"י

לה עד שיתלע ויופך ופירש הר"ס צסס הירושלמי דהיינו ג' ימים צארץ למה וכשהפכים אותה צמרישה ממים השרשים אה"כ וסזן חיינס גדלים (פ"צ דכלאים משנה ג') עוד שם משנה ד' היתה שדה זרועה קצנזס ולוף לא יבא זרע וצא על צביהם שאינן עושים אלא לשלש שנים ופי' הר"ס שאין המלעה זמרישה מועלת להם צעומדים צקרקע ג' שנים ואין מתלעין : לדעת כמה ינח וכו' כל זה היו לריכין שידעו כדי להורות לעצדי האדמה כמה לריך שניחו צין מין למין : צמקוס הוא שעור המרמק שאמרו צמשנה א' פ"ג דכלאים שהוא ג' טפחים : וצומן שצריך שיתפן שעור שמה שיתלע דהיינו ג' ימים כמו שצברנו : וצבהרת מיני החיים היו לריכים להכיר מיני הצעלי חיים איזה מין אכור להציע עם שאינו יצנו כמ"ס צהמתך לא תציע כלאים וכאותה ששנינו החמוד והערוך (חמוד מדברי) אעפ"י שדומין זה לזה כלאים זה צזה וכיואל צזה אמרו צסוף פ' שור שנגה את הפרה תרגול עווס ופסיוני אע"ב דצנו צהדי הדדי כלאים זה צזה : ולענין אחר עוד היו לריכים להכיר הצעלי חיים כדי שידעו איזה מין מהם יש לו ארס והוא דורס ואיזה אין לו ארס בי אמרו שהחמול יש לו דריסה אפי' צנדיים וטלאים וצ"ש צצופות וצבל צעפ"י שהוא גדול ממנו אין לו דריסה כלל אפי' צעופות : ובידיעת הטרופות כלל אמרו חכמים שאם נפסד איזה אצר מאצרים של צעלי חיים הגלגלים מן הצבהת והמים צאונן שאינה יכולה להחיות אחר ההפסד הוא י"צ חודש הוא נקראת טריפה והו שאמרו צריס פרק אלו טריפות זה הכלל כל שאין כמוה מיה טריפה : אשר הוא יותר דקה : ידיעה זו יותר עמוקה צמחמת הטבע מכל מה שצזר ארסטו צפסר צעלי חיים : ממיני

עפי' הראוי' שאנו מחשבים צו היום אפי' תנוקות של צית רצון מגיעין עד סופו בשלשה ורבעה ימים עכ"ל: מה שהעבור קאת מתיולדותי' • חשצון קציעות השנים והמועדים שאנו חושבים הוא קאת תולדה מדידי'ת חכמת התכונה שהיתה מקדם צין חכמי ישראל: מוכן העיבור •

סדור העצורית שלנו מונים השנים שנות הזמה והחשים חדשי הלצנה ומכוונים שכל י"ט שנה שהוא מחזור קטן חון יתרון לשנות החמה על שנות הלצנה והוא ע"ז' עצורים שאנו עושין בכל מחזור שהם גר"ח אד"ט • כלשון חושבים שנת החמה סס"ה יום וחמש שנות ותתקל"ז חלקים ומ"ח רגע • והרגע אחד מע"ו בחלק וזה החשצון הוא לדעת רצ' אדל המדוקק יותר כנכור בהרמז"ס צפ"י מה' קדוש המודש • וכן כשנחשבו שנת הלצנה י"ז חודש

קצת תולדותיה וגדולת מעלת תוכן העבור ידועה ומה שנקבע לאומ' זאת הולדת החנמו החוקרת הצורה • ואיך איננה כן והיא איננה מורגשרת בין האומות מטיעושה ודלותה וגלותה • ומחברת אותה שארית התורה האלקיית חבור שהם בו אחד • ומן המופלא שבה העבור על העקר המקובל מבית דוד מתקופת לבנה שלא בשחנה מכמה אלפים ומאות שנים • וכבר בשחנה קבועי הקובעים מיון וזולתם והוצרך בהם לתקון והוספת אחר מאה שנה וזה נשאר על אמתתו מפני שהוא נחלה בנבואה • ואז נכנס שום שינוי בחלק אחד בעקר היום היה גורם ההפסד

מצית דוד כראיתא דר"ה דכ"ה ת"ד פעם אחת נתקשרו השמים צעזעו ונראית הלצנה צכ"ז לחודש ונקשר צ"ד לקדשו חמד להם רצון במילאל כך מקובל אני מצית הזי אצל שאין חדשה של לבנה פמותה מכ"ט יום ומחלה זשמי ידות שעה וע"ג חלקים • והחלקים הם כשחלק שעה אחת לת"ר חלקים חלקים ואחם מולח שמי חלקי השעה תש"ך חלקים הוסף עליהם ע"ג יסיה תשנ"ג והוא חשצון כ"ט י"ז תשנ"ג שנהבו צו עד היום וכבר נודע שרצון במילאל מצית דוד היה וכן פירש"י ז"ל סס: שלא נשחנה חשצון זה של אי"צ תשנ"ג צמולר הלצנה לא נרגש צו שום שנוי עד היום וכמו שמצאר והולך: וכבר נשחנו קצועי הקובעים מיון וזולתם • הנה אמרו כי דקדק צספרי הקדמונים ומלאו חכמי הרוז שהיו מקודם

אזרכ"ם זמן רצ' העידו שאלאו שיעור השנה סס"ה יום ורביעי יום ובגון רביעי שעה עוד ופיל"וס הפסד שהיה ג"כ קודה אזרכ"ם מלא אותה סס"ה ורביעי צלמלוס • ואזרכ"ם הכסם מלא אותה פמות מעט מרביעי אלא שלא היה צדו יכולת ללמלוס הפחת ההוא מפני מיעוטו • וצטלמיוס שצא אחריו צכדי ש' שנה לירק מצטו אל מצט אזרכ"ם ומלא צארוך הזמן ההוא יוס שלם הצדל מה שגתהווה מקצון העידוק הזה וגזר על הפחת הזה שהוא אחד משלש מלות ציוס ויהיה השנה לדעתו סס"ה יוס ה' שעות כ"ה רגעים י"ז עניים • והכסם אצתי"ו שצא אחריו מלא זמן השנה סס"ה יוס ה' שעות וכמו ל"ו דקון הרי כמה נתצללו חכמי הגויס צמדת השנה ולא נודע להם האמת עם כמה חקירות מזה שבו ידוע לצני ישראל: וזה נשאר על אצמתו סוד העצור שלצני ישראל נשאר צתיקון גדול שדמת שנת החמה לנו סס"ה יוס ה' שעות מתקל"ז חלקים ומ"ח רגע והרגע אחד מע"ו בחלק • ושנת הלצנה שהיא י"ז חודשים כל חודש כ"ט יוס י"ז שעות תשנ"ג חלקים ותתקל"ז חלקים • נמלא אחת אומר שיתרה שנת החמה על שנת הלצנה ינ"ד ימים כ"א שעות • קנ"א חלקים • מ"ח רגעים • וכשאתה כופל היתרון הזה י"ט פעמים • עולה ר"ו יוס י"ז שעה קנ"א חלקים • וכן שצעה פעמים כ"ט יוס י"ז שעה תשנ"ג חלקים שסס ז' עצורים שאנו עושים בכל מחזור מי"ט שנה עולה ג"כ ר"ו יוס י"ז שעה קנ"א חלקים וזה סוד העצור המקובל לנו ממכניאלוס וכן היו חושבים השנה והחודש מימי עולם ומשנים קדמוניות ולא ידעוהו מעולם רק חכמי ישראל כענין שנאמר מגיד דבריו ליעקב ועיין ציסוד עולם מאמר ג' פ"ב: ואלו נכנס שום שנוי בחלק אחד צעקד פיוס וכו' כלומר שאעפי"ז שזה החשצון כל כ"ט י"ז תשנ"ג אינו רק מהולך הלצנה צחודס אמצעי ואחנס צמהלך אחתו פעמים מוסף ופעמים בורע כנודע צמכונה וכן אמרו צגמרא

ינ R פעמים

כל חודש כ"ט ימים י"ז שעות תשנ"ג חלקים לא ימלא יתרון כלל צסוף המחזור וכבר כתב הרמז"ס צפ' הכזכר שעל חשצון רצ' אדל היו סומכים צצית הגדול • ומה שנקבע לעס הדלת החומר ר"ל למי מה ששם צני ישראל צצטעס חלושים מכל עס והס גוליס דלוס ומטולגוליס • וצודאי שכדי לעמוד היעצ על עניני התכונה לריך מנוחה והסקט וממשלה לאחם צנגפות הארץ לעמוד על כל המצעים ולהכיץ כלים מכלים שונים כאשר אנו רואים כמה טרחו חכמי הגויס צטרס עמדו על הלך המאורות וכמ"ס הרמז"ס פי"א מה"ק החודש עשנה צ' ז"ל ודרכי החשצון יס צהס מתקוקת גדולות צין חכמי הגויס הקדמונים שחקרו על חשצון התקופות והגימטריאות ואשנים חכמים גדולים שצמצו צו ונתעלמו מהן צדרים ונולדו להם ספקית ויס מי שדקדק הרצה ולא פגע צדרך הכונה צחשצון ראיות הירח אלא צלל צמיס אדירים והעלה צידו חרס עכ"ל • והצדר מצודר ששקה לעמוד על החמה כוז צגלות וצדלות ואיך היו עושים ישראל צגלותם צקציעות חדשים ומועדיהם: החזקת הצורה • נגד זה חזק הקצ"ה שכל צני ישראל ועיונס עד צצמעט עיונס הגיעו ישראל מה שלא הגיעו לזה כל חכמי הגויס: ואיך איננה כן • כלומר ואיך תאמר שאין האומה הזאת מדלות החומר וחזק השכל שהיה האורה: והיא איננה מורגשת צין האומות מפורות צכל קציו הארץ והס איס יכולים להירס דאש צין האומות ואין להם לא מלך ולא צ"ד שיקבע להם מועדים כאשר היו צזמן היות שקצעו חדשים צירושלים ושולחיס שלוחיס אל כל הקומות ומצבותיהם והס רחוקים צגלותם זה מזה הרצס: ומצצרת אותם שארית התורה הוא דרכי העצור המסוד צידיו עושה לכל צני ישראל כאיש אחד ומקאה ארץ עד קלכו כל מקוס שצני ישראל סס כולס מכוונים מועדיהם ומדשיהם כאחד וזה פלא מהשגחה אלקיית: העצור על העקר המקובל מצית דוד • יסוד העצורים מיוסדים על חשצו חודש הלצנה כ"ט י"ז תשנ"ג חם מקובל

COSRI

פעמים מהלך בצרכיה פעמים מהלך בקלרה, אין זה רק כלל חודש אחד בפני עצמו נמצע הדל אמנם נקצו חודשים הרבה משנים הרב' אין שום הפסד בחשבון עד שיגיע ההבדל בענין שיתרבה ויהיה ממנו יום אחד כאשר הדן נותן שאפי' חלק מתת"קף אלו היה

יותר או פחות מתש"ג חלקים שלנו חושבים בכל חודש * היה מתקצן בשני אלפים מאה וששים שנות הלכנה שהם כ"ה אלף מתת"קף חמשי שלכנה יום אחד שלם שכן תמלא ככ"ד שעה עשרים וחמשה אלף השעיה מלוות ועשרים חלקי מת"קף (דוק ומשנה) ומאחר שהראיה היא חמר המולד כדני יום אחד כנודע שכוונה ואלו הי' נכנס הפסד ציוס אחד חפי' נשיער שני אלפים וק"ס שנה היינו מולאי' הראיה מתאחרת צ' ימים אחר המולד או היה נראה ציוס המולד אם יהיה המורש פחות בחלק אחד ונצמח שלא מלאנו שני זמון יתן תורה ועד הנה : ידועת תקופת המה כמו שחשבונו או"צ תש"ג היה מקובל להם מימי קדם כך היה מקובל להם חשבון תקופת רב ארז שזכרו : וזולתה מהכנז' שהם נצתי נדק מאדים נוגה ככז ונקראים צפי התוכניים ככזי נצוה : חממת המוס' קא' הוא הנקרא' מת"קא ר"ל מבמת הגבון : משו צלומה כלומר ע"ן איני נרץ להאריך בראיות אך משו דעתך : צלומה שהיא

ההפסד גדול מאד לרוחק מה שימצא בין המולד והראיה * וכן מבלי ספק היתה אצלם ידיעת תקופת החמה וזולתה מהככבים * אבל חכמרת המוס' יקא חשוב באומה שהיא מחלקת הנגונים ומעמדת אותם על הגדולים שבעם והם בני גוי מתעסקים בנגונים בבית הנכבד בעהים חנכבדים ולא הוצרכו להחעסק בצרכי הפונסה במה שהיו לוקחים מהמעשרות ולא היה להם עסק וזלתי המוס' יקא והמלאכה נכבדת אצל כל בני אדם כאשר היא בעצמה אינה גרועה ולא פחותה והעם מחשיבות השורש וזכות הטבע כאשר הסומאשיהם במלאכה דוד ושמואל ומה תחשוב במוס' יקא ההיו יודעים אותה על אופניה אם לא :

סה אמר הכוזרי שזה בלי ספק נגמרה וישמה היתה טעורת הנפשות כאשר יאמר עליה שהיא מעתקת את הנפש ממדה אל הפכה ולא יתכן שחהיה היום בערך ממה שהיתה מפני ששבה פחות' בהרעסקו בה השפחות והמבוערים מבני אדם אך יודה עם חשיבותה כאשר יודתם אתם עם חשיבותכם :

סו אמר החבר ומה תאמרי בחממת שלמה וכבר דבר על כל החכמות בכח אקי ושכלי

חושקים לעסוק זה זכל לנס מאחר שאין זה שום עידוד כבוד להם אצל היה נכבדת לכל : כאשר הוא צעלמה איננה גרוע * כאשר היא צלמת חכמה גדולה ויחמה ומלאכה נכבדת : והעם מחשיבות שהרש * מוסס למעלה צמה שאמר

משו צלומה וכו' שחשים לכבד דעתך ח'ך היו לריקים חליה ואיך הגדולים שצלומה פנו מכל מעשיהם ומשתדלים זה * ועם זה העם צעלם היו משרשיהם מן הסגולה מן חכמים ונצויים : וזכות הטבע * עזעס קן ומוכן לכל חממה * כאשר הפ כאשר נודע מוכות השכל והטבע אשר ליהודים : ומראשיהם הראשים אשר יסדר אותה : דוד ושמואל כמ"ש גד"ה ה' ט' המה יסד דוד ושמואל צלומתם * וסס מוכת והולך את אשר העמידו הלויים על עבודתם ועל המסוריים חמר ואלה המסוריים ראשי אבות ללוים נלשכת פעורים כי יומם ולילה עליהם צמלאכה ור"ל פעורים שהיו פעורים מכל מס ועצות המלך וכל מלאכתם היה לשור כזכר למעלה : ומה מחשבו צמוס' קא' כאן סיים דבריו כלפי מה שאמר למעלה משו צלומה וכו' :

סה בלי ספק נגמרה * צלי ספק שהיו יודעים אותה צתכלית האפשר צחמה זו :

מעתקת את * הגפס' המוז' קא' משנה דעת האדם ע"י נגונים מוכנים לזה מודה אל הפכה כמו מעצבות אל השמחה ומעללות אל הזרחות וכדומה לזה : שתייה היום צערך * שיהיו היום יודעים אותה כמו שהיו יודעים אותה אז : מפני ששעה פחותה אין גדולי החכמים מתעסקים זה היום כמו מקדם : צהעסקו זה השפחות היא נעזת לשפחות : וראנכוערים מצני אדם עניי הדעת ושפלים מצני אדם : עם חשיבותה מן החשיבות שהיה לה : כאשר יודתם אתם כמו שידרו ישראל מהיותם עליונים לכל גויי הארץ להיותם נצוים ושפלים וצעת שידתם אתם אצדס גם חממה זו :

סו ומה תאמר צחממת שלמה * הואיל צאר שלא צלכד חממה זו יודה עם יודתינו חף גם בל שאר החכמות שמקור נחמת היו להם צצות יסדאל ומקורם משלמה המלך אשר השלים כל החכמות לתכליתן האפשר מה שלל הי' צנח שום חכס לפניו ולאחריו לעמוד על כיוולא זו : צבח אלזי ושכלי ועצעי * וזה הי' חממת שגלטרע צו ענינים שלל

שלא הגיע אליהם שום חוקר זולתו והוא שחלד כח שכלו וזכות העצם שהיה צו שהיה מכס מכל האדם ולא ימצא עוד אדם שיהיה בשכלו כפי האפשר צנע האדם דומה לו עוד פוסק על זה היה צו כח אליו ורוח הקודש המדריך אותו

צדק תמים שלא יטעה צמיקתו כלאר הגיע לחכמים הגדולים ויזמר שהיה מכס נפל ציורם שעות פשוט מנורח לכל חממת שקרה לו עיפות השכל מרוב העיון עד שלפעמים שנה הרבה כמו שנראה מאריות"ט"ו וכאשר נתגלה היום רוב שגינות צדקיים פשוטים והוא מפורסם היום ציו גדולי האחרונים מהמחקרים משא"כ בשלמה ע"ה שהיה רוח הקודש מופק עליו ומאיר לרגלו: והיו אנשי העולם צאים אליו: זכאן העיר לו חזק שכל החכמות הנמלאות בחומות אשר צהם חממות הדברים כפי הנראה לא מלגם הימה אך מוקדם מהחכמות שלמה לקחו אותם: עד שהוא "כמ"ש ויצאו מכל העמם לשמוע את חכמת שלמה מאת כל מלכי הארץ (מלכים א' ה') ונאמר ומרצ חכמת שלמה מחכמת כל בני

הרומיים: והמעלה לעצרת ר"ל שגם ע"י ההעמקה מלשון הקודש אל שאר לשונות קרה הפסד והבזבז בהנחתם אף כי הורקו מלשון אל לשון ע"כ לא עמד עינמם צם: צנעם הלאון מזד עמנו: ומה שנכלל זה וכו' הענינים

הכבד ארים זלשון הקודש הם יותר נכונים להבין מן הענינים הכבדנים זשאר הלאונות זולתם וכמו שיצוא עוד:

סו דייש לעצרת מעלה על לשון הערב: כלמי מה שנתן לשון הקודש עליון ומוצמר לכל הלאונות אמר לו היתכן שמהל מוצמרת מלשון ערב אשר זה שמתמו הקדמוני' הרצה בהעמקת ספריו החכמה כנודע: היא יותר שלמה לשון הערב שלמה צמות ופעלים ומלות זכל הנורך אל הנמלאים צעולם: משא"כ לשון הקודש שאין לנו רק הנאמר זמנ"ך ואותם השמות שלא הולחנו זמנ"ך לפי עינים איך לנו יודעים אותם וכן חסרים הרצה פעולות ומלות: ורחצה ממנה יש זה שמות ופעולות נרדפים להמליץ ענין אחד צמלות שונות כמו שהיא אלגנו שמש חרס גילה רנה הרצה

ושכלי ושבועי והיו אנשי העול' באים ליו להעתיק חכמתו אל האומות עד מהודו וכל החכמות הועתקו שרשיהן וכללם מאהגו אל הכשרים תחלה ואחר כך אל פרס ומדי ואחר כך אל יון ואחר כך אר

רומי ובאורך הזמן ורב המצועים לא נזכר בחכמות שהם הועתקו מן העברים אך מן היונים והרומיים והמעלה לעברית בעצם הלשון ומה שנכלל בה מהענינים:

סו אמר הכוזרי היש לעברית מעלה על לשון הערב היא יותר שלמה ורחבה ממנה ואנחנו רואים את זה בעינינו:

סח אמר החכר מצא אותה מה שמצא נושאה נתדלדלה ברלותם וצרה כמיעוט' והיא בעצמ' החשובה שבלשונות מקבלה וסברה הקבלה שהיא הלשון אשר דבר בה ה' יתברך עם אדם וחוה ובה דברו שניהם כאשר יורה על זה הגור אדם מאדמה ואשה מאיש וחוה מחי וקין מקניחי

קדם ומכל חכמת מלרים (טס) וצד"ה צ' ט' נאמר ויגדל המלך שלמה מכל מלכי הארץ לעשור ולחכמה וכל מלכי הארץ מנאקים את פני שלמה ששמעו את חכמתו אשר נתן אל לדים זלבו ומאחר שנאמר מכל מלכי הארץ צממע שמקפה הארץ זאו אליו והמדינה היותר מפורסמת בקלה המזרח היא הודו ועל שמה יקרא ארץ הדין ג"כ המזרחית להודו כנודע צמפת הארץ: שרשיהן: והדותיים: וכללם כלל החכמות לפי מחליקותיהם: אל הכשרים תחלה צמורנן בית ראשון שהמריצ צנזכר נר מלך כשרים ואז נלקחו כל ספריו החכמות אל הכשרים: ואח"כ אל פרס הפרסיים והמדיים המריצו את הכשרים שהם דרוז המדי וכורש הפרסי ויצו מחמיהם וכגיעו הספרים אליהם: ואח"כ אל יון אלכסנדר מוקדן מלך יון המריצ המדיים והפרסיים: ואח"כ אל רומי הרומיים המריצו מחלת היונים והגיעו החכמות אליהם: ורצ המלוענים רוב ההצמקות שאמקו מאומה לחומה: לא נזכר צמחמות שהם הועתקו מן העברים כי כאשר עמד ארם"טו היוני והיה לו ממלך רב כי היה רצו של אלכסנדר מוקדן וילא שמו זכל הארץ עד היום הוא ערצב החכמות לפי דעתו והוסיף צהם וצדים הרצה והלניס אותם צגדים אחרים ואחר שירדה אותה הישראליה לתבלית השפלות ונתמפרו זכל הארץ עד שאינם נשנים לעם זצניו האומות השכימו זכרם מן החכמות וכחומה לצני עולם שמן הימים הגיעה אל

יותר ממה שהיא זלה"ק מה שהיא נאות להרצת המליצה: סח מצא אותה: הגיע ללשון הקודש היום: מה שחלף נישאיה: מה שהגיע לנושא' אותה ר"ל לעברים המדבר' זה: נתדלדלה הגיעה לדלי דלות והכפל לחזק ענין הדלות כמו ירקק: דלותם דלות העצרים וזה פטיצ גלפי מה שטען משלמות הלשון כי נתמעט הלשון צגלות: שהולחנו לדבר זלשון שזיחה והארץ אשר זאו שמה עד ששכח לשונם: זורה צמיעוטם זה השיצ כנגד הרחצת המליצה שמה היא אשר דבר זה יתצוך כלומר הקול שהגיע לאדם וחיה צמפן ה' זאלעיות האויר היה צממוך אומיות ולשון הקודש והדין נתון שמהל שלמה כפי האפשר: וזה דברו שניהם הכ"י אשר יר את האדם זכה הדבר דבר מעמו זלשון הקודש זלי שלמדו מן הכערות ומן הרגילות כמו שהוא עתה כנראה האדם אך רק רוח ה' דבר צו וצאשתו זלשון הקודש: כי והיא אף להמעקש שאדם וחיה צראו להם לשון ציום הולדס ומעמה נראה חללו לשון הקודש יש לה מוצו צנפס האדם: יורה על זה דהי' על זה: הגד אדם שם אדם נחמך משם אדמה וכן חיה מחי וכו' וז"ל הראצ"ע זראש ספר שפה ציריה נוכל לעדת מהמורה כי לשון הקודש היא הראשונה והמוסד שטעם (ר"ל הפירוש) שקרא אדם הוא מוצרת אדמה ולא כן זלשון כשרים וקדר וכולם יורו כי אדם היה שמו ע"כ הנס

צא לישב שלא באמר אולי היה לשון אחר ונקרא צו אדם נשם אחר כפי שם ארמה נלשון ההוא וכאשר נעמקה התורה אל לשון הקודש נעמק שם אדם כפי שם ארמה כאשר הוא נלשון הקודש וכן נעמקו שאר השמות שזה אינו שטחי אמתנו רואים שכל האומות

היום לא שנו שם אדם כפי שהיה נקרא בתורה אף שיש להם לשונות אחרות וכן הוא אולם נהעמקת התורה ואלו היה שם אחר מקודש לאדם לא היה משתנה בהעמקה אמנם מ"ש הנזכר מזה מתי הגם שנתב הרח"צ ע"ש שם מי שזה נלשון הקודש ולשון כשדים וקדר עכ"ל לא מנע להביא מזה לזירוף שאר הרמיות שעכ"פ יש מזה ראי' נגד שאר לשונות זולת קדר וכשני: ושם משת כמ"ל ומקרא את שמו י"ת כי שם לי אלים זרע אחר וגו': עם עדות התורה כלומר התורה המסורה נידעו שהיא לשון הקודש ונעמקה דור אחר דור עד מהה רבינו עה"ה שכתב נלשון אחר הגיע לו הדבור מן השמים וכן הדברות

ודאי שכתבו נלשון אחר נשמע מן השמים ונלשון הזה היו כתובים על הלוחות בצלצע אלדים: עד עבר והלשון הזה הייתה מורסה לנבי ישראל מן עבר עד נח עד אדם ונעצורו בעצורו שם עבר: מפני שנאמר עליה עת הפלגה עבר נאמר על לשון הקודש שהייתה נהוגה צפי כל טרם הפלגה מנח ואדם ונעמק שפלטו הלשונות כל העמים הלכו איש אחר לשונו ועבר נאמר על לשונו: וכבר היה אברהם וכו' צא לישב אומרו שלשון הקודש הייתה נקבלה דור אחר דור עד עבר ושמה תאמר הלא אברהם ראשון לאצות ודאי שלא הייתה לשונו לשון הקודש מאחר שגולד ומגדל צפור כשדים וע"כ היה מדבר בלשון עמו שהיא לשון כשדים והיינו ארמית כמזכיר צ"ל דניאל לזה השיב אחת אברהם ה' לו לשון כשדים מיוס הולדו אצל למד לשון הקודש מעבר אצי אציו והשתמש צה לקדושה והארמית היה אצלו לשון מול כי ודאי שהלשון השמור צדקדוק נתיבות ונמלות וננקרותיו לפי הליכות פעולותיה לא יתכן להשתמש צה נתינו דעלמא צדרי מול צדרי איש לרעהו ששפטים לשון קל ומצוה לכל ואולי לרעתו לשון ארמית תולדה מלשון הקודש שלפי קל ומצוה צלשון מול שנתבס הרבה וכן לשון קדר ועבר ואולי נולד השגשג הזה מעת שהפלגה והרח"צ נבז כח צספר שפה צרורה צמחלת הספר לשון הקודש ולשון ארמית ולשון קדר שפה אחת הייתה וכו' ונפרסת וילא על לח ווערמון כתב ז"ל והגאון אחר כי לוח שקים בעצור נקרא נלשון ישמעאל כי הצ' לשונות והארמית מעשפחה אחת היו עכ"ל משמע מדבריו שלשון ארמית

מקניתי ושת משה ונח מינחמנו עם עדות התורה וקבלת דור אחר דור עד עבר עד נח עד אדם ושהיא הייתה לשון עבר ובעבורו נקרא עברית פפני שנשאור עליה עת הפלגה ובלבול הלשונו וכבר היה אברהם מדבר בארמית באור כשדים שהארמית היא לשון כשד' והיתה לו העברית לשון הקדש והארמית לשון חול וכן נשא אותה ישמעאל הערב והיו אלו שלש לשונות משותפות שהדמות הארמית והעברית והעברית בשמותיהם ובהליכותיה ובשמושיה והיתה לשון העברית לבדה המעולה שבה ומעלתה מדוך הסברא לפי העם המשחמשים בה ומה שהיה צריך אליו מהמליצה כל שכן עם הנבואה הפושפת ביניהם והצורך אל האוהרה ואל הנגונים והזמירות ומליכהם משה ויהושע ודוד ושלמה היחנן שיחסר להם מליצה בעת שהיו צריכים אליה לרבר כאשר תחסר לנו היום בעבור שאבר

ולשון קדר דהיינו ערצית הם תולדות לשון הקודש: וכן נשא אותה ישמעאל אל הערב ר"ל אצל ישמעאל שהוא קדר נשתנה לשון הקודש אל לשון ערב: והיו אלו שלש לשונות לשון הקודש והארמית וערצית: משותפות יש להם שמוק צדריה שמות ששים אצלו הצדריה הב' : ומדמות צשמושיה: הארמית וכו' ר"ל דהיינו הארמית וכו': צשמושיהם וכו' כמ"ל הרח"צ ע"ש וז"ל כי הרבה צשמות גם צפעלים אצלו הב' לשונות שזה צדריה או הם קרובים הלא תראה וידבר ההשדים למלך ארמית מלכא וגו' (דניאל) הנו מגורת מלך לעלמין מל' לעולם מ' מ' מ' חיים הלמא מגורת או מל' חלום לעצדן מגורת עצדין - ופסריו מל' מי יודע פשר דבר עכ"ל: ובהליכותיהן וצשמושיה' כן כתב הרח"צ צמקום הנזכר ואמר שם כי ארמית הגרון (דהיינו אה"ע) וירמיו וירמיו וארמיות הנח אה"י וסמני המדברים והנכח שוים הם צמצטם סקל (ר"ל צנין החל) והכדדים (צנין הכד) ונפעל והתפעל וכן עשרת הכנויים שהם מוסדות כל השמות הסמוכים וכל הפעלים הם אני אמתנו כל אלה צלשם הלשונות שוים: לפי העם המשתמשים צה לפי חשיבות העם שמדברים צה: ומה שהי' צריך אליו מהמליצה מפני צורך להעם החשוב למלילות נאות צרחת ציבור להכניס הדברים צלשם השומעים: עם הנבואה וכו' דברי הנביאה שביעה אליהם ודאי שהולרתי להיות נלשון צה צלי חסר ויתיר ומלילה מוצנת צה היעבצפני האפשר כדי שלא יפול טעות צהצנת דברי אלדים: והצורך אל האברהם הולרתי לצוות את העם צדרי ה' וא"כ ודאי שהולרתי ללשון מצוהר כדי שלא יכנס הספק צלשם המזכירים מה צה האל: אל הכנויים והזמירות כצ נודע שצדריהם הכנויים הרבה ממה שיכול האדם להשמיע צקולו ומזה מתהווים הכנויים צסודר ערכיהם לפי ענין הכנון שחפן לומר כבודע ליודעים מעט צמוזיקא והנה כאשר יוסר צמר צדריה לשון לשודר אותו כנוון ידוע צריך ליסוד זה הזמר צדריהו וננקרותיו צנה וצנה צצפור והפסק כפי ענין הכנון וכו' וא"כ ודאי שצריך שיהי' הלשון הזה שלם כפי האפשר כדי שיהא נכון לקבול הכנויים כולם: ומלכיהם משה ויהושע וכו' הדצ' ידוע שכל מדע ופסעה שהמלך חפן ציקרה והוא צעצמו מצין ענינה שכל חבתי העם כולם נושאים נפשה אליה ומשתדלים צה צכל יבלתם וגם מאלרות רחוקות יאספו אליו כל חבתי צ: היתכן שיחסר להם מליצה עמה השיצ לו נגד מה שחפן הכוזר מערכת לשון הקודש צסיון ס"ו להיותה צלתי שלמה האם נאמר שהלשון מעיקרה כן צדריה חסרה ואיך אפשר שששתמשו

עם חכם ונצון הבין הגדול הזה ומלכיהם זראשיהם סגולה
כאלם עממם צלשון מסר כמונו היום עד שלא היו יכולים
לדבר זה כל מה שיזדמן להם לפי האורך כמו שהוא היום
שקשה לסדר ספור ענינים כפי שיזדמן צלה"ק מצלי ערוז
חיה מלות משאר לשונות :

התנועות ונקדאים חרוזי המשקל ויש חרוזים שזהם סדור
יתד ותנועה או צ' או ג' תנועות ככל דלת (והוא הראשון)
וכן בסוגר (הוא השני) ויתד הוא שוא כע עם אחי תנועה
אחריו : הנכנים על הגנונים צני' : ענינים נאות לומר זהם
מאחר שזהם הצרות שוות

למדוגות הנכונים : נ"א על
הלחשים ר"ל על סדור הכוזרים
וכל אלה המעלות לא מלאכי
צלה"ק שא"כ היינו מוולאים
אותם צומירות ומושגמות
שנספרי הקודם :

ע אינם קריים אל המשקל
צדור : ר"ל ענין
המשקל אינו נאה רק להקורא
מעל ספר . משא"כ צדור נגד
השומעים אין צורך למשקל :
ושצריך והמלא יכולים לנגן
צדור לה' כי עוז ר"ל הנה
המוזמר שצדור לה' כי עוז
שמסודר כולו צדלת וצסוגר :

כמו שתלמד הודו לה' כי
עוז הוא הדלת כי לעולם
חסדו הסוגר וכן הודו לאדוני
האדוני' וגומ' הדלת כל"ס
הסוגר' וזה המוזמר מלאושה
צדור כדמיון השירים שצדור
לשונות מלד שאינו צמרו
הנקרא ריים וגם אין צד משקל
שיהיו כל הסדורים שווי
התנועות . מאחר שצדור שעל

פה צין שהמרח מלא התנועות וצין שהוא ריק התנועות
שצמרו שאחריו יכולים לנגן צו : צדורו' לידוד כי עוז
כנגון לעושה נפלאות גדולות לברו שאע"פי שצדורו
לה' כי עוז אינו רק שזה תנועות ובלעושה נפלאות וגומ'
י"ג תנועות עכ"ז ע"י המצטע והקול היוול יכול להמשיך
הנגון צענין אחד לעפ"י שאין התנועות שוות : זה צננונים
צעלי המעשים . ר"ל זה יאות כשהנגון ע"י מעשה המדבר
צנגון צעמידה צמקיס ההפסק ובהתמה צמקיס הסמך
וצקרילות ורמיות כמה שאמר המדבר צסו' ע"צ : אצל
צשירים וכו' והם הסדורים המצודרים צנתצ : נאה הסוגר .
נאה הקריאה : לא הנגשו עליהם לא משאו להם חכמי
ישראל צומירותיהם שכתבו : צעבור המעלה שיחא מועילה
יותר הם היו להם ענינים מועילים יותר צמכית הצדריס
שם העעמים והננינות שעל כתבי קודם שיסדו אותם
צמכמה כפלאה להשמיע כאלו המדבר עומד מי ומדבר
צתנועותיו ורמיותיו צענינו וצאצדיו להכנים עומק הצדריס
צלצ השומע וכן וצדך הוה היו העעמים וצמו שינא
צצדרי צסו' ע"צ :

שאבד הלשון ממנו הראית ספור התורה המשכן
והאפור והחשן ווולתם כשהוצרכו אל שמות נכריות
היאך כצאו אותם עד חומס וכמה נאה סדר הספור
ההוא וכן שמות העמים ומיני העופות והאבנים
וזמירות דוד והתרעם איוב והתכחו עם רעיו והתוכחות
ישעיה ונחמותיו ווולתם :

סג אמר הכוזרי תכליתך בזה ובולתו שתשוה
אותה עם זולתה מהלשונות
כשלמות ואיה המעלה היתירה בה אבל יש יתרון
לוולתה עליה בשירים המחוברים הנכנים על הנכונים
(י"א הלחשים) :

ע אמר החבר כבר התבאר לי כי הננוני' אינם
צריכים להמשקל הדבור ושבריק
(י"א וסיק) והמלא יכולים לנגן (י"א נעם) בהודו לה'
כי טוב כנגון (י"א נעם) לעושה נפלאות גדולות
(י"א כי לעולם חסדו) זה כנגוני' בעלי המעשי' אבל
בשירים הנקראי' אנש'ריא והם החתומים האמורים
אשר בהם הוא נאה החבור לא חרגישו עליהם
בעבור המעלה שהיא מועילה ומעילה יותר :

השומע

אחד מהם כמו שאין אנו
יודעים שמות שאר מיני האצנים
והמחמים והבלים צלה"ק : וכמה
נאה סדר ספור ההוא צקידום
ואיחור צמעשה ההוא כמו
צספור מעשה יוסף מספר
הסנה שמכר צה יוסף ואיך
היה המעשה ומפי שהענינים
שהגיעו ליוסף סמוך לממשלתו
וגדולתו לא היו רק אחר זמן
צערך כ' שנים . הפסיק צמעשה
הקול מספר מעשה יהודה

וענין חמד וידרו הימים והמה צת שוע וגומד וכשתנן הפסק
שור לדבר יוסף ומה היה צמכליתו ואיך הלויח למלוכה .
מלד שהמספר מענין יהודה יש לו חיה סמך למעשה יוסף
שהורידו חיות מגדולתו וכמ"ש רש"י ז"ל : וכן שמות
העמים כל האומות נקראו צסם הרי שלא נחסר מהלשון
אפילו שמת האומות : ומיני העופות שם כל עופות העומאים
וכל אלו השמות צלה"ק : וזמירות דוד הזמירות שאמר דוד
לפי כל ענין וענין אס לשצח או לקינה או לתפלה והכל מענין
המאורע לו אז הנה ודאי מקרה התאורעות לא היו שומרים
סדר הלשון הקודם שהיה דוד יודע ממנה ואס לא היה הלשון
שלא לא היה יכול להמליץ ממנו לכל ענין שהגיע לו : והתרעם
איזו וכו' תרעמות איזו והיכווח שהיה לו עם דעיו הכל היה
כפי שהזדמן לו צלה"ק וכן מוכחות הציחלים ומעולם לא חסר
להם לא שם ולא מליצה צעת האורך :

סג תכליתך צזה . תכלית כל הראיות שהצאת אינם רק
ללמד שלשון הקודם היא שלמה ודי לה שהיא
זוה לכל הלשונות שגם כולם שלמות ועדיין לא שמענו לה
מעלה ותיורה שצנה אותה המצר צסוף סי' ס' : אצל יש יתרון
לזולתה יש יתרון לשאר לשונות מלשון הקודם : צשירים המחוברים
הם חרוזים מסודרים ולכל מרוז תנועות צמספר אחד שוה לכל

עצ כ"י המכוון מן הלשון * תכלית תועלת הדבור : הכנס מה שיש בנפש המדבר וכו' המדבר מתקט להכניס פונת לבו ומחשבותיו אל לב האומע : לא תמור על תומה ח"א שתמור כוונה זאת שיען האחד מתחזות מצדו ומה הוא הפן דבורו בשלמות : אלף פנים אל פנים כשמדבר : כל אחד פנים צפנים משא"כ כשכותב כוונתו לא יוצן כל כך בשלמות הגם שיכתוב בלשון לא משא"כ : שלדברים כהאמרים צעל פה : וכמו שאמרו מפי סופרים * תשל היה צפי סופרים שיש ללמוד מפי הקאמונים עלמם שהם החכמים ולא מפי ספריהם שכתבו הם מפני שאין מוצן על השלמות כמו שצמיעה מפי : צמיעה צמקום ההפסקה מדבור צעל פה נעין מקום שהצבור אינו נמשך אל מה שאמרו אל יסצו אחיה הפסק זה נראה כשמדבר עומד קלת מדבורו וחורר לדבר : ובהתמדה צמקים הסמוך כשהצרים כוונתם סמיכות עניניהם המצד : מחבר ענין דבורם צמיעה קלת : וצמקום הפעולה ההיא היתה צמקום : דבורו צמקום : ורשינו הדבור הרפה מורה על רפיון הפעולה : וצמיעה וקריאות רות צעינו קורן צמיעה : מתמיהה ושאלה יס צען צמיעה עיניו ושפתיו כשיצד דבר צעינו תמיהה או עיניו שאלה * והגדה הספור על המצב צלי תימח ושאלה צמקום : ויחול תקיה עונה חל' זכור דבר לעצך על אשר יחלתי (תליס ק"ט) : ומנועות בלל מנועות הניק : שמתקרת צהם המליכה הפשוטה ע"י מנועות הניק והצרים מתקרים הצרים הנמללים ואינו צריך להאריך כ"כ דברים לבדי צעינו האומעים : ואמסר שיעורו המדבר למנועות עינו וצמיעה וכו' המלך הקרינות והרמיות שיכול המדבר לסמן התמיהה והשאלה עוד יוכל לתאר עם תואר עיניו ושאר אצרי ענין הפעולה שהוא משמר עליה החוקה היא אורפה כמו שאם משמר ענין הכעס או הריון או הגיוה מתאר צמקום צמקום או תמנה : על השעור פנינו צעינו וצמקום וכן צמקום או תמנה : על השעור הקוף ריב כפי גודל ההתפעלות שהוא מכין לספר עליו ד"מ כעסו אם כעס גדול או קטן וכן צמקום הקוף : והצמקום האחת זה המעט הנשאר בדינו מלשון הקוף : הגולרת והנצורה : כנוער זאת הלשון לא היה הצמקום כמו שאר

לשוות שמהו מעת ההפלה * אלל הוא הלשון שסם הצורה בלדס הרלשון ציוס ברוח אוחוונה דבר עמו : צמקים המעשים ההם מן הרמיה והקריאה ושאר מנועות הניק שמן הכתב הנכתב צעמים וצמקום וצמקום : אשר המדבר עומד צמקום : אשר יקרא צה המקרא שאלו קירין צהם כצמי הקודש : וההתחלה מן ההגדה ז"ל הרמ"צס ז"ל צמקום מלות ההגיון ריש פרק ח' ההם אשר יקרא מדקדק הערב (צעל לשון ערצוים) התחלה * הוא אשר יקראו צעל ההגיון הנושא (ר"ל שהוא נושא ענין המסופר עליו) ואשר יקראו מדקדק הערב ספור ההתחלה * הוא אשר יקראו צעל הגיון הנושא (ר"ל ענין המסופר עליו) וכו' ד"מ אמרו רלוצן ועימד - נלמד רלוצן הוא הנושא ועומד הנושא עכ"ל זה שאמר המדבר שהננינות מפרדים צין ההתחלה שהוא הנושא * וצין ספור הדבר ממנו שהיא ההגדה : והפסוק מן הסמוך כשמדבר על אחיה פעולה יזויר עם הכנינות כילד היכה הפעולה שאחת צמקום או צמקום כלאש יזויר צמקום המדבר צעל פה : והלוי מן הצקשה שהם שוים צמקום כמו שזור ושמעט (דצריים 3) הוא לוי שמר לעצך דוד (מליכים ח' ח') הוא

עא אמר הכוזרי ומה הוא :

עב אמר החבר כי המכוון מן הלשון הכנס מה שיש בנפש דמדבר בנפש השומע וזאת הכונה לא תגמר על תומה אלא פנים אל פנים שדרכים הנאמרים מעלה על הדברים שבכתב וכמו שאמרו מפי סופרים ולא מפי ספרים מפני שצמקום בדברי שבעל פה בעמידה במקום ההפסקה ובהתמדה במקום הסמוך * ובחוקק הדבור ורשינו וברמיות ובקריצות מחמיהא ושאלה והגדה ויחול והפחד ותחנה ותנועות שמתקצר בהם המליכה הפשוט' ואפשר שיעור המדבר כתינוק' עינוגובותיו ובכל ראשו וכידו להכין הכעס והרצון והתחנה והנאוה על השיעור שהוא רוצה ובשארית הזאת אשר נשאר מלשונו הכרואה ימצאו עניני' דקים ועמוקים נטבעו בה להנין הענינים ולהיותם במקום המעשים ההם שהם פנים בפנים והם השיעורים אשר יקרא בה המקרא מצייין בהם מקום ההפסקה והסמוך ומפריד מקום השאלה מן ההשוכה וההתחלה מן ההגדה : והחפון מן המחון והצווי מן הבקשה שיחוכר בהם חבורים ומי ש"ו כונתו מבלי ספק שהוא דוחה החבור (ח"א המסודר) כי המחוכר (ח"א המסודר) לא יתכן לאמרו אלא על דרך אחת והוא

צקשה וכן תמיד הלוי צמקל הצקשה ולא יודל חס לא צמקום שמתו המדבר או צמקום : שיחוצר צהם חנורים צעמים יחוצרו הענינים בלשוניו דוחה למ"ס צמקום ס' ע"ד חלל שחמנו מפסידים וכו' שהוא מושם לחברה ונשיצו למחוקת : שהוא דוחה המדור ר"ל שמעלה זאת דוחה מעלת מדור המסודר צמקום שהם כנוף בלל נפש : חלל על דרך אחת * לא יפרס כי חס על כוונה אחת ויעין אכן שמכין צעל השר חלל לא יודל ממנו סוס הדל אשר יתכן שצין מן העעמים : והוא סמוך ברוצ צמקום הנכסר ולא עוד שהשר מפסיד חפי' הירך הזה האחד שמלמד שצצו פונה לתקוצ יתרותיו צין התנועות וכאשר לא תשיג מלינתו למלוא תביה צמקום שהוא צו שזה ש"ח נע דוחק עלמו לנקד שוח נע שלא כדן צלום שעישה סמיכות צמקום הראוי להיות נכסר כמ"ס הראצ"ע צמקום * י"ד על פסוק ועלו מדי שנה צמקום להשמת למלך ה' לנצות ח"ל צמקום שאמר למך צמקום : הנוגרת ולא נפתח הלמ"ד נראה כי הוא סמוך ההם יהוא המשיח

כשיצד דבר צעינו תמיהה או עיניו שאלה * והגדה הספור על המצב צלי תימח ושאלה צמקום : ויחול תקיה עונה חל' זכור דבר לעצך על אשר יחלתי (תליס ק"ט) : ומנועות בלל מנועות הניק : שמתקרת צהם המליכה הפשוטה ע"י מנועות הניק והצרים מתקרים הצרים הנמללים ואינו צריך להאריך כ"כ דברים לבדי צעינו האומעים : ואמסר שיעורו המדבר למנועות עינו וצמיעה וכו' המלך הקרינות והרמיות שיכול המדבר לסמן התמיהה והשאלה עוד יוכל לתאר עם תואר עיניו ושאר אצרי ענין הפעולה שהוא משמר עליה החוקה היא אורפה כמו שאם משמר ענין הכעס או הריון או הגיוה מתאר צמקום צמקום או תמנה : על השעור פנינו צעינו וצמקום וכן צמקום או תמנה : על השעור הקוף ריב כפי גודל ההתפעלות שהוא מכין לספר עליו ד"מ כעסו אם כעס גדול או קטן וכן צמקום הקוף : והצמקום האחת זה המעט הנשאר בדינו מלשון הקוף : הגולרת והנצורה : כנוער זאת הלשון לא היה הצמקום כמו שאר

הנשיא (ר"ל ויהיה פירושו למך של ה' צנחתי) עכ"ל. וכן מלת לצד כשהוא נפרד יהיה צדדי תחת. הבל"ד והצ"ת צמח כמו צמחה וצטוב ללב (דברים כ"ח) וכשהוא סמוך הוא צמח והצ"ת צמח כמו ויהפך ללב פרעה (שמות י"ד) וכן הר"ן צ"ת וכן המשמשת

על קלות המצטע. והנה נתיסד לשון הקודש צמעה ס' שיהי' כל מיצותיו ונקודותיו ודגשותיו ורפיונותיו הכל משוער צענין שיהיו כל פלות הלשון כפי שהם אינם כדורת צמעה ומה שיכבד מלך מולא האומיות ד"מ יוקל מלך אחד כמו שתלמד כי כלל מונח שאומיות

והוא פתוך ברוב המקום הנפרד ועומד במקום הסמוך ולא יתכן להזהר מזה אלא בטורח גדול: עג אמר הכוורי באמת נדחתה מעלה שמעית כעבור מעלה ענינית כי החבור (ס"א סמיה) מהנה השמע והמסורת הזאת כוללת הענינים. אבל אני רואה אתכם קהל היהודים שאתם טורחים להגיע אל מעלת החבור (ס"א סמיה) ולהדמות בוולחכם מהאומות ותכנישו העברית במשקליהם:

עד אמר החבר וזה מתעיתני ומרייני לא די לנו הנחתני המעלה הזאת לא שאנחנו מפסידים תוכן לשוננו שהוא מושם לחברה ונשיבכהו למחלוקת: עה אמר הכוורי ואיך הוא זה: עה אמר החבר הלא ראינו מאה אנשים קוראים במקרא כאלו הם איש אחד פוסקים בעת אחת ומחברים קריאתם כאחד: עה אמר הכוורי כבי התבוננתי בזה ולא ראינו כזוהו לא באדום ולא בערב ולא יתכן זה במקרא (ס"א נקיה) השירים הודיעני מאין היחה המעלה הזאת ללשון הזאת ואיך הפסיד אותה (ס"א תפסיה חומי) המשקל: עה אמר החבר מפני שקבצנו בה בין שני נחים ולא קבצנו בין שלש תנועות (ג"ח)

השירים צלשון הקודש כאשר יעשו האומות ולמה אתם מורידים לשונכם ממדרגתה אל מדרגה הפחותה ממנה: עד וזה מתעיתני ומרייני. אחת כי מילת עון כולנו אשר קרה לנו צעזר שלנו תועים כשה אורד צין האומות מרינו צלשונינו ומעלתה למערב עם הגוים ולעשות כמעשהם: טבן לשוננו עיקר ויסוד לשוננו: שהו מוסס לחברה הלשון הקודש מיוסד לחבר כל המדברים שיוכלו לדבר בשפה אחת כולם כאחד. זה השורד דקדוק הלשון ותנועותיו צלותיותיו ומלוק האומות צמלזיהם צין מה שהו קל על המצטע וצין מה שהו כבד כמו שתלמד שאומיות אחת ע' שמן הגרין הם היותר כבדים מכל האומיות וצ"מף שמן השפה היותר קלים וכן צנקות יש תנועות גדולות קשה המצטע ויש תנועות קטנות יותר קלי המצטע ויש ע"כ הקל מבוטל וכן הדגש יורש על חוזק המצטע והרפה

אחע"ה אינם מקצלים דג"ש צעזר כוד מולאם וכן כשהתני' צת שלש תנועות והכנינה מלרע משמנה אותה תנועה לש"ח כמו מן גדול שצדיו היה רחוי להיות גדולים אלפי שיכבד על הלשון נחמד גדולים צ"ח וכן מן סופר נחמד סופרים

והרצה נחל כיואל וזה כנודע למדקדקים. ומאחר שהענין כן צין שיהי' אחד קרר הנשימה וחלוש המצטע וצין שיהי' האחד אורך הנשימה ומזן המצטע יבוליס צמקרא כאחד כי לא יכבד על קולר הנשימה לבזון צדו עם היותר חזק ממנו. וכן הלשון הזה יכול לחבר המזן רב שיצטעו כולם כאחד ולא יקלר אחד מהם מחמת קולר רוחו מולמו: ונשיבכהו למחלוקת כאשר התערצו עם שירים המושקלים נחלק הלשון כי הארכיו צמקום הראוי לתקד וכן צפת וילא מתקורו אשר יוסד שיהי' מזן לצטע כל אדם לפי מה שהו: עה ואיך הוא זה הכוזר לא ידע יעדונו מיוסודי הדקדוק ומעלתה ולא הצין ענין החברה שסם לפניו החבר

כי לא פירש לו עדיין עד צסמוך צסי' שאל"ז וצסי' ע"ח: עו פוסקים צעת אחת. כולם יכולים לסייס כאחד: ומצברים קריאתם כאחד. לפיכך קריאת כולם מחוברת כאחד:

עו כבד התצוננתי צזה. כבד נתתי לצ זה היה צדודם והסגולה שלשון קודש: כמורה. כמו לשון הקודש: לא צדודם צלשון לטי"ן המיוחסת לאדום: צעזר לשון ישמעאל שהו לשון קדר: ולא יתכן זה א"ח שיהיה זה: צמקרא השירים צקריאת השירים: ואיך הפסיד אותה המשקל כ"ל ע"י משקל השירים נפסדה המעלה הזאת: עו מ"פני שקצנו צה צלה"ק: צין שני נחים. הנה טרע שכל המלות צנפעלים צלה"ק כולם משלש אומיות צלצד ונקראים שרשים והודלת השורש על עבר יחיד וזכר נסמר כמו פקד ש"צ ודומיהן והניקוד חליו קמן וחליו פתח: דג

וכל פועל שמקבל פעולתו דרוך מהרה או צטצע תליו קמץ והליו לירי כמו זקן אבד הפך והוויחיו הוא ניקוד תיבת השורש שהוא ענר נכסתר

התנועות ר"ל הנקודות מועטות ולאנש מתרות רק צעמיד או צנכה או צנקה או צדדים והיה מיוסוד הלשון למעט צמנופות כפי האפשר עד שלא נמלא שלש תנועות רלופות צטום מלה מלצד ע"י דחק וצמקום הממעה הגימור שז"ל שהיא קלה על התנועה יומר תהי' שצא נע או נח כמו מן חקש יאמר בלשון רבים חקמיה וכשתנה קמץ החית לשוא נע כתי שלא יהי' שלש תנועות שהם קמץ סבול מירק רלופות וכן מן פקד בלשון ענר יאמר

שמדקדקים צטעת הקריאה לקרוץ צניגין המצור מקום המצור ולהפסיק צמקום ההפסק זאת הפעולה עושה רושם צנפס להכיר פירוט הדבר צמקרא ומאחר שמצין הפירוט וממשיך הדבור לתי פירוט מכניס צמיומו הזכרון כי אי יצור פעולה אל

המחשבה יתחזק הזכרון צו כנודע צטצע : ומלה מה וליך הפסיד וכו' עתה השיב לו על מה ששאל אותו צסי ע"ד צמקלצ השיב * צמחמחי השירים כמו ויקלצ עץ (מלכים ז' ר'): ענין אלו השני נחיש צסוק המינה כאשר ילמן אותו השיר צצרו אל ימד שהיא שז"ל כע יעשה משו"ל אחרונה שז"ל נע ויקלקל פי' הענין כי אי לא תהי' רעוטה למלה שאלחריה וכן אם יעשה משו"ל ראשונה

(נ"ח מעני שיקלצו צה שני נחיש ולא קלצו צה צין שלם מנועת) אלא על ידי הדחק ובא הדבור נוטה (ח"ח שנקלצו צה כי לסיק יצא הדבור נטע) אל הנח והועילה זאת המעלה רוצה לושר החברה והחריצות על הקריאה והקל בעבורה זכרון והכנס העינים בנפש ותחלת מה שיפסיד במקצב השיר ענין אלה השני נחיש וינוח (ט"ט ויטיו) המליעיל והמלרע וישוב אוכלה ואוקלה שוה ואסרו (פ"ח ואמרו שטות מלרע עתיד וסאל מלעיל

ירי תשתנה הקריאה: ויניח המלעיל והמלרע נז"ל ור"ל. שיעוצו המלעיל והמלרע והוא כמו וישליך צצמקרים אחרים וענין המלעיל הוא כשהגנייה בליזה מנועה שקודם מנועה אחרונה שזה * והמלרע הוא כשהגנייה צמנועה אחרונה שצמלה ואכתוז עד מזה צצמון : יסוז אוכלה ואוקלה שזה * הוא הדבר אשר דבר הצצרים * ע"צ צצעל * השיר יסמוך הדבר הנפדר ויפירד הסמוך והוא כאשר נאמר ואוכלה צצמיות יהיה סב"ף צצ"א כמו הגישה לי ואוקלה מליד צני (צראשית כ"ז כ"ה) והוא לשון מדצר צעדו מניין הקל והאלף סימן המדצר צעדו לעמיד כמו אפקוד וז' השורש צצעל צחולס צצ"לף מדצר צעדו והגנייה שהיא הפשטע מלרע כי ון משפט הלעמיד שיהיה מלרע והיא צמקן שמתח הלמ"ד כן זה צצמיות * חמנס צהפסק תשתנה השו"ל שמתח הכ"ף ללידי וכמו חדלך כרוזן צצודל חדלו (שופטי ה') הרשוק הלמד צצ"א והגנייה * מחמיו והיא מלרע והשני צצירי והגנייה תחת הד"ל והוא מלעיל ולכן יאמר ועשה לי מעעמים והציאה לי ואוקלה (שם ז') הכ"ף צצירי * והטעם צצצור זה צצ"ף כאשר יאמרו המדקדקים שהטעם יהי' צמקום שניו הנקודה * והכנס צצל השיר הצצערכו לשי"א נע ויקד צמקום הנפדר ב"ב צצ"א כתי למנוח לו יתקד ויסוז הסמוך נפדר וישתנה הטעם שהיא הכנייה לצוא מלעיל וכן צהפק כשיצטרך אל התנועה יעשה מן השו"ל צצ"ר ויהיה נפדר צמקום הסמיות : ואצורה ואצורה נז"ל * הנה אצורה הוא מדצר צעדו לעמיד וכשיהיה עס וז"ו והוא צצ"ו צצ"א חזי' בוא"ו וז"ו החצור כמו ויאמר יוסף חלצה ולגידיה לפרעה ואצרה חליו וגומר (צראשית מ"ז) וכשהוא בלשון עבר : וזא"ו וז"ו הסמוך מעמיד לעבר וכבר נודע שז"ו הסמוך עמיד לעבר צצמה ואם זאת ראשונה מאומיות אצער שיון מקצלות דגש הנה מאחר שצריך דגש צאלף שאחר הפתח כנודע למדקדקים שאחר וז"ו הסמוך מעמיד לעבר מתיד דגש יצטרך הרגש עס הפתח ויהי' קמץ כמו ואצורה חליה חמס עב קד

אפקוד צעמיד הרי שצשתנה הפתח שמתח הקוף לשוא נח * וכן כשתצא אור נוספת על המנה לחמריה ורז"ו להנדק צצ"א נח כמו מן פקד בלשון ענר נכסתר צצור נאמר צנכה לנקה פקדת והמיו צצ"ו נח כתי להצדיל צין פקדת שהוא ענר צנכה לצור * והנה הד"ל תהי' ג"כ צשוא נח לפי שיון כה צשוא נע למשך צכמו אור נח * ולא נקוד אותה שאר תנועה זולת השו"ל שא"כ יצואו שלש תנועות רלופות ויכבד על הלשון וצכן ירע שניהם נחיש כמו וילדה בן (צראשית י"ז) וכן יפת אלדים ליפת (צראשית ט') ושני השו"ל"ים נחיש רלופים וכן וישב ושמעאל (ירמיה מ"א) והרצה כזה שיצואו שני שואים נחיש צסוק המינה * והטעם צצלו שני שואים נחיש אמרו המדקדקים שהוא כתי להרוי המלה אחר אחר * ר"ל שהמלה אחר אחריה צצקה חליו וכ"כ המכלל ויפי צסוק פ' נח צצם הצדקקים * והי שאמר הצצר שקלצו צה צין שני נחיש ולא קלצו צין שלש תנועות ור"ל שלא יצואו שלש תנועות רלופות צמלה : אלא ע"י הדחק כמו צלם תהי' אות ראשונה צמנועה קטנה זאחרי' דגש כמו מן כבוד שהצ"ית דגש"ס והגי"מל צחי"רק צלי וי"ד שהיא ת"ק נאמר בלשון רבים צבורים צחיר"ק הגי"מל וכן מן אבד נאמר אבדים וכן יט עוד אופנים אחרים ויתנצר צצמון סימן פ' : וזא הדבור נוטה * שמתחת הסוד הזה יהי' הדבור צלה"ק נמשך ונפסק על דרך אחד צצמשה אל הכה ר"ל שמהא המלה והטוה אל המלה הנחה אשר לחמריה נז"ל הטעם צצם המכלל : והועילה זאת המעלה מן קצון שני נחיש : הצצרה * לחצר הקודמים הצצה שיקראו כלה וחצרו המלות צמקום הראוי להם : והחריצות על הקריאה ההפסקה צמקום הראוי והוא לשון כריתה ומחוך כמו כי כלה וכמלה (ישעי' י') וזה הוא הטעם מה שאמר הצצר צצמין ע"י שאם מלה אנשים קוראים צמקרא בלשו הם איש אחד פוסקים צצת אחד ומחצרים קריאתם כאחד : והקל צצצורה * צצצור חוק הקריאה צזאת מן החצור והפסק : זכרון והכנס העינים צצפשממת

קדש (עזרא ח' כ"ח) • והנה צעל השיר • צהטרכו אל שר"א
 נע ינקוד שר"א צמקוס קמן ויהי' צמשמע לשון עצר • והוא דינו
 צקמן שהוא לשון עמיר וכן להפך אם יערך לתנועה ינקוד
 קמן צמקוס שר"א ויהי' עמיד צמקוס עזר • וחולם כפי
 הכתיב צספרי' אחרים אמרו
 מלרע הוא לשון עתיד וצספרי'
 מלעיל לשון עזר אינו מן
 המדה כי שמי פעמים צלצ
 מלאנו צמקרא ולמרו לשון
 עזר ה'א' • ואמרו לא יש
 ארון אלדי' • יראל
 (שמאל ח' ו' ז') ה' ה' ח' ח'
 אם יש גוי וגומר ואמרו
 און (מלכים י"ח י')
 וגם שניהם הם מלרע • ואמרו
 ואוצר • הנה כסירלה'
 למרע שם דבר מלאן
 אמירה כמו שמאמר אין קול
 ואמרו מה' הוי' וי' החנור
 צו"א וחומר שם
 אמירה והטעם מלעיל כמו
 יום ליום יציע אמר (תהלים
 י"ט) וכשהוא לשון
 עמיד ולמנו וי' המהפכת
 לעזר הוי' צקמן והמלה
 מלרע כמו ואמר אלדי' השקוני
 נח (צדקיות' כ"ה) הנה
 זה דרך צעל השיר צהטרכו
 לש"א ינקוד הוי' צשו צקמן'
 שהוא וי' ההפך וכאלו הוא
 שם דבר ומלעיל או צהטרכו
 צמקוס שהוא שם דבר ויהיה מורה
 יהיה שבתאי ושבתי הנה צמתי
 עזר והטעם מלעיל כמו שבתאי
 צדמתי (זכרי' א') שבתאי לניין
 הוא לשון עתיד • והטעם מלרע
 (צדקיות' כ"ח) • וצעל השיר
 הנה יוסף וי' צדאש המלה עם
 מעזר לעתיד וישנה הטעם
 להיפך שיעוז הוי' כדי שלא
 לו ויהיה מורה לעזר ומלעיל
 צקמת המשקל • וכבר היה
 ליהודים מלילות רחנות ויפי
 אשר גדלו להם האחרונים •
 ההלילה שלנו צמיות כשנאמר
 ביותר ומצאת הנונה ציחור
 המתווד • הגיע לנו ההפסד
 הדברים ולהחיר הנונה וכמ"ס
 מוכן לשוננו שהוא מושם להצדק
 שהשיג את אבותינו צקרי' דת
 COSRI.

בגוים וילמדו מעשיהם ועבדו את
 (תהילים ק"ו) כן אנוהו למדנו
 הדת לשוננו ולסעף פארה:
 עע אשאל אותך המדע וכו' כשמעי
 לשון הקודש איך צדור קריאתם
 והפסקת מורים על מוכן
 כונת הענינים חסד שאולי
 התנועה אשר להם צשעת
 הקריאה מאלה לה צית צסוד
 הלשון ע"כ נכנס עליו צשאלה
 זו טרס כלה לדבר צשצח הלשון
 עד תומו ושאל איתו המדע
 ללרף תנועתם שמתנועעים
 היהודים צכל גופס לפנים
 ולאחור צעת הקריאה אל
 התועלת כאשר דצרת:
 פ אמרו • הראשונים אמרו
 טעם לזה: כי צענוד
 העיר החום הטבעי שהוא כדי
 טעם התנועה שיעשה הבור
 יתנוד החמיות הטבעי
 שצאדם כטבע התנועה שמתעורר
 החום כנודע צטבעות •
 וכשיתעורר החום יתחזק חק
 הקריאה ויתדבק הרעיון: ואינני
 סנוד שהוא' חלי לדעתי חלי
 מושג שום סבה לזה מדל חמר •
 אלא מדל הענין שאנוהו צו •
 רק מדל הדברים שצדתי
 מצבולת הקריאה ולשון הקדש:
 מפני שיכולים לקרוא רצום מהם
 הוא חמר עד שנוכל שנקרא
 כאלה צשפה צרורה וצנעימה
 היה אפשר שיתקצצו עשויה
 מפני הענין הזה לא יערך כל
 לרף לראות צספר כל זמן
 צנגון וצנעימה דצה כל ח'
 הצעם שזו אינו לרף שעיניו
 יפנה זה לאחור לתת מקום
 יצט צספר וחזר חלילה וכה
 יפנו צקריאה חפי' צמנע
 מפי הקוראים מכונים חרומם
 בהספר צלרן ויהי רחוק מן
 צלרנות הסס שלה הו' לים
 צלרנות חלו צכל כמכונים
 עדיין צכל חלק חס"א וגם
 צעמדה כנודע ולכן היו
 צאפותיות גדולות: והיה זה
 הרגילה את היהודים להטנועע
 מנהג מלמד שחרגלו כך עדיין
 היום

מלעיל ענה) ואצרו ואמרו ואומר וכן יהיה שבתאי
 ושבתאי על מה שיש ביניהם מן ההפרש מעבר
 ועתיד וכבר היה לנו רוחב בדרכי הפיוט אשר איננו
 מפסיד לשון כשנשמרם בה אבל השינוי באמירת
 המחוכב מה שהשיג את אבותנו במה שנאמר עליהם
 ויתעורבו בגוים וילמדו מעשיהם:
 עט אמר הכוזרי אשאל אותך התדע למד
 מתנועעים היהודים בקריאת
 העברית:
 פ אמר החבר אמרו כי בעבור העיו החום הטבעי
 ואינני סבור שהוא אלא מצד
 הענין שאנוהו בו כי מפני שיכולים לקרוא רבים
 מהם כזה אחד היה אפשר שיתקבצו עשרה מהם
 או יתר על ספר אחד ובעבור זה היו ספרינו גדולי'
 וכל א' מהעשרה מצטרף שיטה בכל עת לעיין
 התיבה וישוב והוא נוטה ושב חמיד מפני שהספר
 כארץ והיה זה הסכה ראשונה (כ"א חמתי סתות לחוק
 מן הספר) ואחד כן שב מנהג מפני ההסתכלות והראיה
 בנודות.

סיוס אף שיש לכל א' ספר מיוחד והוא לפניו על השולחן; מפני ההסתכלות והראיה נדודים מדיר וכו' ר"ל שאלפי שושנים ומצויים על שולחן אחד הנה כל א' מסתכל ורואה בחזרו צמחנותיו צהמלת הקריאה והכפסאצ צרמיותיו וקריאותיו כדי לכוון עמו אל כונת המצטא *

בנדודם חדיר ולהדמות למי שרוואין אותם (ט"ו) וסמינו חסר (ה) כאשר הם בטבעי בני אדם * אמנם וולתנו קורא כל אחד כספרו ומקרבו אל עיניו או יקרב הוא אליו כפי רצונו מבלי שיצר עליו בו חברו ואיננו צריך שיטה וישוב * ואחרי זה מועלת הנקוד ומסורת הישבע מלכי ומהשיש לנו מהדיוק ומההדקדוק והתועלת היוצאות מההפך אשר בין הקטין והפתח ובין הצרי והסגול ותועלתם בעינינו להבדיל בין העובר והיעתיד בהם כמו שטתי ושטתי וכמו ואברכהו ואברכהו ויבדיל בין פעל לחאר כמו חכם וחכם ובין ה"א הישאלה וה"א הידיעה כמו העולה היא

צעדו לעבר והו"ו וי"ו המצור וצין מדבר צעדו לעמוד והו"ו וי"ו הספד רק שו"ו המצור המלה מלעיל וצו"ו הספד מלרע * והנה מלות שטתי ושטתי להמשיל עיני וי"ו הספד כדי להשיע מעלת הקצו והפחמ צמלת ולצרכהו שט"ו : וכמו וְאַבְרָהָם וְאַבְרָהָם דעכי

יט ג"ב וי"ו המהפכת מעמיד לעבר והיא צפתח כמו ויאכל וישת ויקם וילך ויבן

ואלוס וי"ו המהפכת צו"ו המדבר מלד כשמשש וי"ו המצור נמדבר צידו צננין הכד שזו וי"ו המהפכת ג"כ צפתח כמו ויחד אפי כסס וְאַבְרָם (שמות ל"ג) ולא וי"ו הספד צקחן כי חאר וי"ו הספד מעמיד לעבר יצא דגש תמיד (עיין יסוד הניקוד שער הדגש סי' ט"ו)

ומאחר שהאף שהיא סיומן מדבר צעדו לעמוד אינה מקבלת דגש יהיה מן הדגש והפחמ קצו תחת הו"ו כמו וְאַבְרָם ואחמס (שמואל ז' כ"ג) * והנה כשיהיה ולצרכהו הו"ו צפתח יהיה צמחצ לשון עמיד והו"ו וי"ו המצור וכשיהיה קחצן מהיה הו"ו וי"ו המהפכת מעמיד לעבר כמו וְאַבְרָהָם גס צריך יהיה (בראשית כ"ז) וכתב הראש"ע מי אמור וכו' וי"ו ולצרכהו קחצן צצבור היותו פועל עבר ולאו היה צפתח גדול היה לעמיד עכ"ל * ויבדיל בין פועל לתואר * פועל הוא כשהכוונה לדבר על עשיית הפעולה * והתואר הוא שם מקרה אשר יתואר צעלס היא כי כאשר ימול מקרה המכמה צאדם נקרא חכם : כמו חכם וחכם הנה כשנראה לדבר על האדם שפעל פעולת המכמה ולמד אותו הנה שם הפועל הנה הוא חכם צפתח תחת הכ"ף כמו בני חכם לבן (משלי כ"ג) * והוא על משקל פָּקַד פָּעַל

ולכן חכם מתנועעים בקריאתם זולת הכותבים : ואח"כ מעלת וכו' אחר שהשיע על מה שהיודים מתנועעים צגת הקריאה חר להשלים דבריו צעמלת לשון הקודש * מעלת הנקוד * מעלת הנקודות שגלשוניו : ומסירת השבצ מלכים * הנקודות שלחמותי הם לנו מצודות מפי הקצלה ני צימס הקדמיים לא היו הספרים מנוקדים כמו הס"ת שלנו והיו יודעים הנקודות בקבלה וכמוכר צדרי המצר סימן ל"א ממאמר ג' * והשבצ מלכים הם אא שהוא קחצן גדול * א' שהוא פתח גדול * אי ושמו חירק גדול * אי ושמו דרי * אי ושמו סגול * או ושמו חולם * או שמו שורקי * (ואללינו מלאפוס) ודע שהראשונים קראו ללירי קחצן קטן ולסגול פתח קטן * ועד יש מטענת קטנות והם א' והוא חירק צלל וי"ד והוא מולדת חירק גדול והספרים קורין אותו שר * עוד אמרו המדקדקים האמרוניס שהשמת מולדת הקחצן גדול והסגול מולדת האירי והקחצן (שה) שזמנו קורים שורק * מולדת השורק (אללנו מלאפוס) וא' שהיא קחצן חק מולדת המולם * ונקראים המתנועט הראשים הכ"ל מלכים שכל ידיהם מהיה הקריאה נפקדת על פיהם ילאו ועל פיהם יצואו : ותועלתם צענינים מעלת הנקודות והעצמים להבדיל פי' הדגים בין העמיד והעבר : כמו שישמתי וישמתי * הנה שטתי לשון עבר והוא מלעיל כמו והבאן הזאת אשר ישמתי מלצה וכבר נודע צדקדוק שהפסאט מקומה צסוף המימה והשאלה מלעיל תנקד צצ' טענין (עיין צספר כשחכנס וי"ו המהפכת מעבר זרע) * ואמרו המדקדקים מהיה המלה מלרע וכמו ושטתי ורע (בראשית י"ג) ומן הידוע עוד שאין הבדל צין וי"ו המצור וצין וי"ו המהפכת מעבר לעמיד וצניניהם הו"ו צו"ו וכמו ועשה לו כמות פסיו (בראשית ל"ו) שהיא לשון עבר והו"ו וי"ו המצור וכן הדיח כיוצא בזה ואין הבדל צין מדבר

והוא * חסר * אמנם וולתנו קורא כל אחד כספרו ומקרבו אל עיניו או יקרב הוא אליו כפי רצונו מבלי שיצר עליו בו חברו ואיננו צריך שיטה וישוב * ואחרי זה מועלת הנקוד ומסורת הישבע מלכי ומהשיש לנו מהדיוק ומההדקדוק והתועלת היוצאות מההפך אשר בין הקטין והפתח ובין הצרי והסגול ותועלתם בעינינו להבדיל בין העובר והיעתיד בהם כמו שטתי ושטתי וכמו ואברכהו ואברכהו ויבדיל בין פעל לחאר כמו חכם וחכם ובין ה"א הישאלה וה"א הידיעה כמו העולה היא

צפתה כגדל וכן נשאות שאלה ה"א נקוד' צש"א כמו האל יעות משפט (שהחלף הוא מלות הגדול) (איוצ מ') הברכה אחת היא לך (צראשית ב"ז) שנס בזה ה"א פתח צענור שהצית צש"א נח ולא יצוא ש"א נח אחר הטף כנודע שאין כח צמטק למשך אחריו

נח וכן הַבְּטָחָה שאלו יתכן שיצואו נעים רזופים זש"ל לך נשאתה הש"א מן ה"א ונשאתה הפתח לגד' עוד כלל מונח להמדקקים שאלה ה"א הידוע' והקריאה דגש ואלה ה"א המימיה והשאלה לא יצוא דגש וזה האות שצין ה"א הידועה והקריאה וצין השאלה והתמיהה ויהנמשך מה שאלה תהיה אות גרונית אחר ה"א הידועה מאלה שאז גם ה"א המימיה צפתה כלל כמדובר ואל"ל להצדיקה דגש לפי שאין האות שאלה'

מקבלת דגש אז יהיה הסדל צמה שתהי' ה"א הידועה צקתן לתשלוס הדגש כמו אכני האל אליו אצק (צראשית מ"ו) האיש אשר ננאל (צראשית מ"ד) וכן הדין צה"ל הקריאה כמו הַצְבִי יראל (שמואל ב' א') ונשתנה לקמן כמו האויב תמו (תהלים ט'): כמו העולה היא למעלה מי יודע רוח צני אדם העורכה היא למעלה (קהלת ג') ור' לרוח צני אדם הידוע שעולה

למעלה מי יודע וכותן לז להצין הענין הכפלה הזה מה שיש צין רוח צני אדם העולה למעלה ואיך עתידה ליתן דין וחשבון והכל לפי מעשיו וצין רוח הצהמה הידוע שידדת למטה ולפיכך ה"א העולה נקודה קמן לפי שהע"ף אינו מקבל דגש כג' ואלו היתה ה"א ה"א השאלה היתה נקודה פתח כמדובר וכן ה"א של רוח הצהמה הידועת וכו' היא ג"כ ה"א הידוע' ומורה על זה הדגש שציו"ד היורדת שיצוא ממיד אחר

ה"א הידועה תש"כ אחר ה"א השאלה כמדובר: חולת זה ושאר כללים מן הדקדוק: מיופי סדר גלגול הדבור הדבור נמשך ומתגלגל צסדר יפה: נקצוץ השני נמים כשיהיו שני שוח"ים צסוף המיצה שניהם נמים כמו וישת וישק כדי להקל על המצטט שלא להרצות צמנועות: שוין צה קהלה קצין מלגשים הרצה: מצלי טעות מצלי שיטנה אחד הקריאה מחמת קולר רוחו מוזלמו מן הקוראים עמו: ולטעמים עוד

תנאים אחרים: הנקודות והנגינות של האותיות יש להם עוד תנאים אחרים הבזורים צסמוך: כי צדי הדבור צעציות הצדדים אשר מהם נמהויה הדבור צלפ"ק: צדרך המלוכה כשחלחלותם ליסודות לקוחות ממקור הצרת האדם: משיגם משיג אותם: קמן ופתחה וסדר: כשהצעל חי רוצה להוציא קול הצרב לו שיקמוץ את פיו ומלא הצרתו דרך שפתיו והוא קמן גדול: או שיפתח את פיו ומלא הצרב מרגרו והומה להצרת פתח גדול: או שתהיה ההצרב מורכבת משניים מן הקמן והפתחיה והצמץ קול שצר היא חירק: וצמלוקה

היא למעלה ויולח זה ממה שהם מועילי' מיופי סדר גלגול הדבור בקבוץ השני נחים עד שתבא בדבור העברי קריאה יהיו שוין בה קהלה מבלי טעות ולטעמים עוד תנאים אחרים כי צדי הדבור בעברית בדרך החלוקה משיגי' קמוץ ופתיחה ושבר ובחלוקה אחרת קמוץ גדולה והקמוץ כינוני והוא חולם וקמן והוא שורק ופתיחה גדולה והוא פתח וקטנה והוא סגול' ושבר גדול והוא חירק ושבר קטן והוא צרי והשב"א מונעת בלא כלם בתנאים' והיא התנועה לכדה בלי תוספת וולחה מביאה נח אחריה: והקמץ יהיה סמוך לו נח משוך ולא יהיה סמוך לו דגש כהכונה הראשונה: יאם יבא סמוך

האחרת: כשחלוק אליו היסודות: וצמלוקה האחרת: אליו השלשה כללים נחלקים עוד לחלקים אחרים: קמן גדול והוא קמן כולו שאנו קורים צסם קמן: ושצר קמן והוא צירי כל"ל וז"ל ה"ר אליה מדקדק צספר מסורת המסיר' צהקמ' השלישית

וינקודת א"י קראו לה חירק ויש שקורין לו סדר וכן קראו לו הראצ"ע צהרצה מקומות: שהוא נקרא כן צלשון ערבי: והחסם הכוזרי קרא לחירק שצר גדול ולצרי שצר קמן: ונריר לי כי החירק של תנועה קטנה ר"ל שהוא צלי יו"ד הוא שקראו לו שצר' ואלו שהוא עס יו"ד קראו חירק סתם עכ"ל: והש"א מונעת צבלה כולם צהנאים: הש"א היא הקלה צמנועות מיוסדת להקל המצטט פעמים נחה למרי והיא נקראת צמנועת הנקודה אשר ללות שלפניו כמו אַבְרָהָם שהצ"ת נקראת עס

הפתח שמתח האלף ונדקצת אליה ויש שו"א נע כמו שְׁמַע בְּנֵי שְׂבָאוֹ שצראש המלה היא נעה לעולה וכן יש שו"א נע צלמלע המלה ג"כ: ויש סימן להכיר צין שו"א נע וצין שוא נח כשהיא צלמלע המלה והוא שכל שו"א שיש מתג צמנועה שמתנו הוא שו"א נע כמו זכרה רשלים (איכה א') שנקמן שמתח הדין עמה מתג הוא שו"א נע אלז זכרה לי אלהי לעוצה (נחמיה ה') שאין מתג

מתח הדין: הוא שו"א נח (עיינן יסוד הניקוד שער המנועות סו' י"א) וז"ל ה"ר אלני מדקדק צפרק שירה קריאת השו"א על שלשה ענינים הקריאה האחת היא פשיטה נוטה קלת לקריאה הפתח וכשיצא גע"א אללו היא נקריאת הפתח ממש כמו דבר צליעל: ה"א כשיצא השו"א לפני אותיות: אח"ע: או קריאתו נוטה לקריאת אות הגרון ממש כמו דעו איפה: ה"א כשיצא שו"א לפני הו"ד אז הוא נוטה: קלת נקריאתו אל החירק כמו ויעקב ויוסף ועס הגע"א אז קריאתו צצרו נקריאת החירק כמו ביר משה ואלהן אמנם חס הו"ד נקודה

צחירק אז עס הגע"א תהיה קריאת השו"א נקריאתו הפשוטה כמו וישראל אהצ עכ"ל ועוד יש תנאים הרבה לשו"א נזכרים: צספרי הדקדוק צצריכות: והיא ר"ל השו"א: לגדה צלי תוספת: אינה מושכת נקריאתה שום אות אחריה משא"כ צשאר תנועות ולי התנועה גדולה מושכת אחריה אחת מאלויות אחריו: הכמות כענין שיתצאר אש"ן: ואפי' התנועה הקטנה מושכת אחריה א"ת המנוקד צשו"א נח כמו אַבְרָהָם יצחק סהפתח והחירק צני יו"ד מושכים אחריהם: אות צ' ודל"ו משא"כ צשוא כי לא יצוא לעולם שו"א נח אחר אות המנוקד צשו"א נע: חולמה

שאר התנועות: נח משוך הקמן נמשך צמנועה כללו א"ת א' מאלויות א"ה: ולא יהיה סמוך לו דגש: האות שאחר האות שנקודתה קמן נח תהיה דגושה הנה הדגש יהיה

זיהיה על הרוב עין הדגש המזק והוא המורה על הסרת
 חיזה אות שלפניו והאות שבה הדגש נקראת צמזק המנצח
 והאות שלפניו רשומה אל האות הדגושה ומאחר
 שהקצו נקרא במשיכה לא יתכן שיצא אחריו אות דגושה :

נראה שמהא האות המטונה מן הקמץ בתוצה : כמו וקאם
 שאין צמזק פסוק הוא צהושע (י ו"ד) וקס לשון
 קיומה והאלף אינה מנקדת רק נאצכת אחר הקמץ : שוד
 ושבאל סו"ו צמלת שור והאלף צמלת שמהל נחה ונכתב אחר
 החולם כמו יוצא ויוצאי

ואם יודמן שיצוא : צעזור דוחק
 התכונה ה"ב' סנה צמזק
 יציר המצר כי הלשון מיוסד על
 ג' תכונות : הא' על תאר
 קריאת ה' מלכיס לפי טבעיהם
 ה'ב' על יופי גלגול הדבור
 ה'ג' על סדר הנגינות והדבר
 ידוע במלאכת הקדוק שזה
 שאמרו שאחר תנועה גדולה לא
 יצא דגש ולא שו"א נח : הוא
 צמזק שאין נגינת טעם צלות
 שבה התנועה הגדולה : אבל
 צמזק נגינת טעם יצוא אחרים
 דגש או שו"א נח : ולפיכך זה
 שאמר שעל התכונה ה'ב' יהי'
 דגש אחר תנועה גדולה והדבר
 מנואר צמזמו : זה אינו צעזור
 דוחק אבל כן הדין : אך מ"ס

כמוך לו דגש יהיה בעבור דוחק התכונה ה'ב' או
 הג' ונחו המשוך ח"א או אלף כמו ברא וקנה ויכול
 שיבא אחר הנח משוך נח נראה כמו וקאם שאין
 החולם יבא אחריו נח משוך : והנח שלו וי"ו או א'
 כמו לא לו : ואפשר שיבא אחריו נח נראה כמו שור
 שטאל : הצרי יבא אחריו נח משוך ונחו אלף או
 יו"ד כמו יוצא ויוצאי : אבל ח"א אינה באה אחרי
 הצרי בטבע והתכונה הראשונה אך באה בתכונה
 השנית : השורק מתנועע (מ"ה יעזו) על השלשדה
 חכונות יבא אחריו המשוך ויבא אחריו הדגש והנח
 הגראה : ונחו הו"ו לבדו כמו אלו ללון ולוקח :
 החירק כמו השורק כמו לילין ולבי : הפתח והסגול
 לא

שהאלף והיו"ד
 נחה אחר הצרי : צעזור וצמזקה
 ראשונה : שהוא לפי טבע
 הנקודות ומתוון : אך צאה
 בתכונה השנית : ה"הא צאה
 נחה אחר הצרי בתכונה השנית
 שהיו ליפוי הלשון וזה שצמזקלי
 השמות צמזקל פעה שהוא
 מנחי למ"ד ה"ה (ר"ל)
 שלות ה' מן העשרה הנקרא
 למ"ד בכל מקום הוא ה"ה והוא
 נח) וכן שדה קנה עלה קצה
 והומיה
 נאמר צמזמות צרי כמו שדה
 עפרון (בראשית כ"ג)
 בקנה המדה (יחזקאל ו"ו)
 עלה זית (בראשית ט')

שיצוא דוחק מחמת התכונה השני' אין צדי לפרשו כי מרנו
 על כל המקרא ומעולם לא מלאנו דגש אחר קמץ כשהאות
 צלתי נגינת טעם : הן אמת שמהלכו גזין נודק (ירמיה ז')
 דגושה (ישעיה מ"ד) שהו"ו וה"ו דגושה אף שלפניה'
 הגימל והרי"ש צמזק : אפס שהמכלול דף מ"ח כתב שאלו
 הקמזים הם קמץ חטף ואינם קמץ גדול והיה ראוי שצמז
 שו"א עם הקמץ כדן קמץ חטף : אך מאחר שהדגש אחריו
 השמיני הו"ו כי אין לטענת שהוא קמץ גדול מאחר שהדגש
 אחריו : אם לא שגאחר צדעת המצר איננה כדעת המכלול
 צה ולדעתו הקמץ צמלת בו וצמלת רנו הוא קמץ גדול צעזור
 שאין אלנו שו"א והדברים נראים כדעת המצר שהרי צמלת
 עזי ומרת ים (שמות וכן לא כרת ישרך יחזקאל ז') הקמץ
 שמתם הע"ו אללה שו"א אעפ"י : שהו"ו דגושה
 ומעשה יאמר המצר שאלו הקמזים הם לתפארת הלשון
 זמ"ס צה הרב צמל קול יהיה אינו מוצן כלל כי מלת למה
 זה שלמתי היא צמזכה תחת הלמ"ד והדין נותן שמהא
 המ"ס דגושה מאחר שיש ענינה צמזק זה על התכונה ה'ג'
 ואין כח דוחק כלל וגם חצבת פסח שהפ"א דגושה אין ענין
 לה מאחר שהם שתי מלות : ונחו המשך : הנח המשך אחר
 הקמץ : ה"א או ה"לף כמו ברא קנה שה"ה והאלף נחים
 אחר הקמץ : אמנם מה שמהלכו
 צשו"ו בבו"ו יד"ו עליו הו"ד שצמזו אלו שאחר הקמץ אינה
 נקראת כלל צמזק והו"ד אינה
 צאה רק להורות שהוא גמז רבים וזמרו המדקקים שהו"ד
 היא צאלו כמשפט כתיבין ולא קריין וצמזכות צמזכות אות
 וי"ו איתא מלתא יחדיו דכתיבין וי"ד אחר הקמץ ע"כ : וגם
 צה שבה הרב צעל ק"י שהוסוף יו"ד על הנחים שאחר
 הקמץ : כמו עליו ידיו : ויכול שיצוא חפז שיצוא : משך נח

עיר קצה גבולך ודומה להם הרבה
 לזרי : וכן נמלא לפעמים צמזק כמו קנה שים וזרן (בראשית
 י"ד) : השורק ר"ל המלאפוס : השלש תכונות על
 שלש אופנים שונים והולך : יצוא אחריו המשך מושך אחריו
 הו"ו כח הקריאה והו"ו איננה בתוצה : דע ששלש מיני
 שורק יש : הא' שהנח שלו אינו כתוב אחריו כמו ושמתי פדת
 (שמות ח') וגלת מהל (עזרי' א') קם כך (ירושע ז')
 שב כך (שמות ד') שכל אלו הם שורק הנקרא
 מלאפוס אללנו) אך הם חסרי הו"ו והוא לפי שהנגינה
 צהס מלרע : ומעולם לא נמלא נגינה צמזק של ת"ק : אך
 מפני שאין מקום להגיב אלו האות נקודת השורק נעשה מן
 הו"ו קצון (הנקרא אללנו שורק) ועליוהם נמסר צמזכות חסר
 וי"ו מפני שכל אלו הם שורק שהוא תנועה גדולה והי' ראוי
 להיות עמו וי"ו והרבה בתוכם : ויש שהיו בתוצה כמו
 טובב ארץ מנרים (בראשית מ"ה) פדוע מחרתן (שמות ז')
 וכמו אלו ללון לוקח שזכר המצר : וכיוצא באלו
 שאין דגש אחריהם : והג' שהו"ו בתוצה ואחריה
 דגש כמו הופדה עכש (תהלים ק"ב) לנגד היוולד (שופטים
 י"ג) שהבך מן הוכה והלמ"ד מן היוולד שתיבה
 דגושות ודומיהם והוא שקדלו אותן המדקקים נח עם הדגש
 ונמסר עליהן צמזכות מלא והן הן דברי המצר : והנה הנראה
 ר"ל שהו"ו בתוצה : ונחו הו"ו לצדו הכח של השורק הוא הו"ו
 לצד : לי ולין שהו"ו בתוצה אחר התיק : ולפי שאין היוד
 בתוצה אחר התיק שמתח הלמ"ד וגם הנית : ש"ל לזי
 דגושה וצא דגש אחר התיק : אמנם המדקקים שאחריו אחר
 שכל חידק שאחריו דגש הוא תנועה קטנה והוא הנקרא חירק
 צלו יו"ד ונחו והשבותי מעליך (צמדצו יו"ו) ויש שהוא
 בתוצה

תנועה גדולה אפ"י שאין ה"ד כמות אחריו כמו
 והקמותיה את הסנועה (בראשית כ"ו) שהמירק שמתת הקוף
 מ"ג מאמר שאין המ"ס שאחריו דנוסה. לכן
 נאמר עליו ועל כיוצא בו בתורה חסר יו"ד והחזר לא יוד

וקראו צס געיא ואומרים שנתאלו מהס בתורה פ"ח כמספר
 געיא ולא נחלא ממנו במספרם דבר שיש לסמוך עליו. וגם
 צה הזיוד הסופרים לפינת הכתיבה. וזממת היא השממת
 הקריאה וכו' וסכלות גמור הוא כי איך יתכן שיצא מזה או

לא יבא אחריהם נח משוך בתכונה הראשונה אבל
 חמששם התכונה השנית להשען עליה או למעם
 או למקום הפסק הפרק והתכונה הראשונה תקבל
 הנאיא כשאתה מעיין באות אות. והיכה היכה ולא
 הוגיש על תקנת גלגול הדברים המחוברים מחבור
 והפסק ומלה גדולה וקטנה וזולת זה ואז יכוננו לך
 השבעה מלכים על הכונתם הראשונה מבלי חלוקה
 והשכבא על ערכה מבלי געיא. והתכונה השנייה
 מעינת ביופי חבור המלות וגלגולים ואפשר שישונה
 מן התכונה הראשונה לחקן השנית. והתכונה
 השלישית מבלי השעמים ואפשר שישונה דבר
 (ת"ח)

געיא המורה על משך התנועה
 אלל שו"א נע שאין בו כס
 תנועה לגמרי שאפי' למדרגת
 תנועה קלה לא הגיע אלא
 קריאתו צמחיות היות אפשרי
 גם צעל אור מורה רמז על
 זה צפ' בראשית ח"ל כלאתי
 כשוא טורח עמל בהגות רבו
 המתגים המלאים בספרי אשכנז
 וקוראים אותם צס געיא
 ואזי קורא עליהם מתג לחמוד
 ולמה זה הצל איננו כי ידעתי
 שלא ימוש עליהם שום אדם
 לתקנם צספרו עכ"ל. וזודאי
 שלא ראו צספר הכוזרי שהזכיר
 ממנו. ופוק חיי עאל גברא

התכונה השנית שהיא יופי סודו הדברים: להשען עליה
 שיהיה המאמר כעין על תנועת הפתח או הסגול: או לעפע
 כמו מן אבד נאמר דה' פקד את שרה כאשר אבד ומן הפתח
 נעשה קמן צנזור האתנחתא שמתת המ"ס.
 וכן מן זרע נאמר כי צילתק יקרא לך זרע צסוף פסוק שהיא
 הפסק שפרק ר"ל הפסוק. ומה שקרא לה תכונה
 שנית אף שהיא ענין הטעמים. מפני שהם ענינים מוזכרים
 הנדרים לסודו הדבור: מחזור והפסק כמו מן מאכל צנפרד
 מן לא ען מאכל הוא נאמר צסמיכות מכל מאכל
 פרעה הכן צפתח וכן מן עזר יערר חלק
 נאמר צסמיכות עזר ומס' ה' כרועה
 עזרו (ישעיה מ') וינס מנאמס חלקה (תלים כ') וכן
 מן קדש חדש און שרש נאמר קדשה
 חדשיכם
 ולא תרגו כלומר לא תקפיד
 הדברים: ומלה גדולה וקטנה. כי מלה קטנה היא מלת
 הכנוי כמו לי לו כי זה: וכוננו לך יהיו נכונים על פי התכונה
 הראשונה: השענה מלכים הו' נקודות שזכר למעלה: מצלי
 חלוק שכל אחת תבוא על מקומה הראויה לה כפי יסוד
 המוסד ללשון צתולה: והצ"ח על ערכה על ענינה והיא
 נמשכת אל הנקודה שלפניה ותהי' נחה: מצלי געיא הגעיא
 היא מה שקראו הראשונים לקו פשוט אלא הס"ח צח מלך ימין
 והוא סימן שהצ"ח צ"ח נע. והמדוקקים האחרונים עשו קו
 פשוט אלא הנקודה שלפניה שהצ"ח וקראו אותו מתג
 ייס לו דיגוס הרצה צמלכת הדקדוק וגם הוא מורה שהצ"ח
 נע והוא צמתי אותיות הרועות רלופות שאז הס"ח נע
 אפ"י שקדמתו תנועה קטנה כמו יסבה לאלים צללו
 (פיוז מ') וז"ל צעל צנין שלמה צספר יסוד הניקוד שער
 המקרא ס"ס ל"ד אחר שהזכיר ענין המתג ומשפטיו גם נמלא
 צספרים מין אחר ונשתתג והוא אשד שמתו לימין הבר"ח

רצא דקא מסהיר עלי'. וזהו צמולר שלא אמרו הראשונים
 שיש לגעיא הזאת כח מתג שורה על משך התנועה. רק
 להורות על שו"א נע צלד לא יותר ומעמה אין שום טענה
 וקושיא מדברי צעל צנין שלמה ממה שהצ"ח נקודת צמחיות
 וצמס המרים נגד הראשונים. אח"ו מלאת צספר טוב טעם
 לר' אלי' צמור צפ"ו ח"ל יש קורין לכל מתג געיא וטעות הוא
 צים. כי געיא הוא עס מיוחד למתגים הצאים עם השו"א
 והוא לשון נעקה וצבל מקום שימלא זה לריך צקול ארוך וממנתו
 קו ארוך פשוט בתמונת המתג והנה הם רצים מאחד ולא צל
 רק אלל שו"א"ת שדראש המלה לימין השו"א וקריאת הבר"ח
 אז על ג' אופנים. הא' כשאחריו אחת מאותיות אה"ה
 קריאתו כקריאת אות אה"ה שאחריו כמו תחי דיע קורין
 כאלו נקוד תחי דיעו ואם יצא לפני יו"ד קריאתו
 חיקק מתג כמו ידעו קורין וידעו ביד קורין ביד
 ואם יצא לפני אחר אותיות קריאתו

קריאת פתח ממש כמו של"מים הם קורין כאלו נכתב של"מים
 ללב אנוש קורין ללב וכיוצא צה עכ"ל:
 ואפשר שיטעה מן המכונה הראשונה לתקן
 השנית. כבר נתבאר שלפעמים יתהוה מן תנועה גדולה תנועה
 קטנה כדי לתקן הסמוך והנפרד כמו מן קונה יאמר צסמיכות
 קבה שמים ולרן וכן לתקון הלשון מזכר. לנתקה מן
 עשה צסגול לזכר יאמר צללון נקנה רחם סערה עשה
 דצרו צקמן מתת הס"ן והרצה כמוהם: והתכונה
 הפלגית תועלת הטעמים כ"ל. כי הטעמים ר"ל הגניות
 עיקר יסודתם הם להאיר פירש הענינים וכב"ש הרצ"ע
 צספר המאונים כל פירוש שאינו על דרך הטעמים לא תאבה
 לו ולא תשמע אליו כי צעל הטעמים ידע הפי' יותר ממנו ע"כ
 ולכן אמר שהוא תועלת והיינו לנבנת הדברים: ואפשר שיטעה
 מן דבר משתי התכונות הקודמות ר"ל שעי' הגנינה אפשר
 שיטעה דבר מדון הצ' מתכונה הראשונה כי הגנינה היא
 העיקר.

אוצר

מאמר כוזרי שני

נחמד

העיקר לצאר הפירוט: ואינו נכדי אינו זר. ומחר לצאר
בזר ישונה מן התכונה הא' אל הב' ומסמיהן אל הג' רדיפת
שלש תנועות קריאת שלש תנועות רזופות: שלא יכנס ציניס
נח או דגש. אמרו המדקדקים כשתתרגם המלה בתנועות

הכפל מלכד כשיודמנו צ' אותיות שוות צמלה: כמו
שָׁרָךְ אֵן הַסֵּהר (שיר השירים ז') מרש שרר והקמץ
שמתחיל ה"ן קמץ חטף כמו לא כרת יִשְׁרָךְ (יחזקאל י"א)
והרי כאן שלש תנועות רזופות הקמץ חטף שמתח

משמנה אחת מהן לש"א והו
כאשר תהיינה שלש תנועות לפני
הנגינה דהיינו שהנגינה מלרע
כמו מן גדול נאמר גדולים
ולא גדולים
מפני שקשה
שלש תנועות רזופות צלי מנוחה
יעט לכן נקראת הני"מל
צו"א והיא נמטפת אל ה'
חה כשהנגינה מלרע דהיינו
בתנועה אחרונה שאז אין שום
מנוחה כהצטת השלש תנועות
וחלום אם הנגינה בתנועה
שלפני האחרונה שאז יש מנוחה
בהנגינה זו צמלה צת שלש אותיות
לא תשמנה התנועה לש"א
מלכד צמלה צת ארבעה תנועות
דהיינו שלש לפני

(פ"א דגוי) משתי התכונות הקודמות ואינו נכדי
בתכונה הראשונה רדיפת שלש תנועות שלא יכנס
ביניהם נח ולא דגש אבל באה בתנועה שבא"ת
אחד תנועה שבא"ת שלש ויותר כאשר יעבור זה
בערבי. אבל זה נכדי בתכונה השנייה. ובערת
שיוודמנו שלש תנועות בתכונה הראשונה תבישך
אחת מהם בתכונה השנית כשיעור נח. כי העברית
קשה רדיפת שלש תנועות. אלא בפנישות הכפל
כמו שורך או אותיות אה"ע כמו נהרי נחלי ואם
תרצה תמשיך ואם תרצה תמהר. וכן הכשר התכונ'
הראשונה קבוץ שתי תנועות זאת אחר זאת נמשכות
כשיעור שני נחים וראה תכונה השנית כי הדבור
כזה לא יהיה נאה והפילה אחד משני המשכים
והשאר

מנ' תנועות אלו להרמת הגרון: גה"י גח"ל דגש וחמאה
(איוב כ' י"ז) הנה צמלת נהרי הס' ג' תנועות
קטנות רזופות צלי דגש וצלי נח בתנועה ראשונה ובס הנגינה
צמלת נהרי מלרע. וחלום ממלת נחלי אין ראו' מאחר
שהנגינה מלעיל וכך היא צלל המקרא מלעיל וחלוי שהגינה
צלבז להמשיך לשון הפסוק: ואם תרצה תמשך ואם תרצה
תמהר. ר"ל שלכן לא הקפידו בהגמט ג' תנועות רזופות
צכפולים וצחותיות אה"ע מהיום שזה אין כבוד על קריאתם
צעבור שצאות הכפל אפשר להצליע אות אחת בצדמתה וכלאו כחצו
שורך ואם ירצה יקראו הר"ם כפולה צמשיכה. וכן צחותיות
אה"ע צעבור שמוצאם מן הגרון אפשר להצליע אותם.
ויהי' נקרא כמו גרי: וכן הכשר התכונה הראשונה קמץ
שתי תנועות זאת אחת נמשיכים כשעור שני נחים.
דע כי כלל גדול אמרו המדקדקים שאחד כל תנועה גדולה לא
יצוא נח נראה ר"ל ש"א נח או דגש חזק שהאות נקראת
כלאו היא כפולה והראשונה צש"א נח כמו נגש שהגימל צדגש
חזק קורין כלאו נכתב נגש. ומאחר שכל תנועה
גדולה מושכת אחריה נח נסמך לא יתכן שיהיו שני
קריאות ר"ל שתי תנועות הקריאה זאת אחת כשעור שני
נחים הא' נח נסמך והשני נח נראה מפני שקשה על הדבור
לחבר שני נחים כאחד. מלכד כשתצא הנגינה בתנועה הגדולה
אז יצוא אחריה ש"א נח כמו קַטְרָה. (בראשית לז) מפני שכל
המלה נמשכת אל מקום העטם. ויתכן להמשיך אחריו
ש"א נח ובס דגש. וזה שאמר החצר שלמי תכונה הראשונה
יוכשר קרון שתי תנועות ר"ל שתי קריאות משני נחים זה אחר
זה: לא יהי' נאה ר"ל כד על הדבור: והפילה עשה: כמו
שַׁמְטִי וְשַׁמְטִי. כד נדע שהשם ממלת שמי הוא שום
והוא הנקרא נח ע"ן וי"ו ר"ל שהאות השמי

כמו אם הננים ישמחה (תלום ק"ג) שהנגינה צמ"ת והיו
יתכן שתשמנה נקודת הקמץ שמתחיל ה"ן שהוא מן
ישמח לש"א חל והעיר טוהן לבלה ושמחה (אסתר ח')
שהנגינה צמ"ס ה"ן קמץ כדונו. וכן
אם האות ראשונה בתנועה קטנה ואחריו דגש כמו מן גבור
נאמר גבורים וכן מן אָכַר אָכְרִים ואז לא תשמנה
התנועה הראשונה לש"א. וכן
אם תהי' תנועה גדולה במקום תנועה קטנה צעבור שהאות
שאחריו אינו מקבל דגש כמו הרשעים פריצים גם צזה אין
שינוי לש"א. וזה שצדגש מהיה תנועה
הקטנה שלפניו נקראת צמחירות ונמטפת אל הדגש שאחריה.
ולכן אין טורח בקריאת שלש תנועות רזופות וכן אם תהי'
התנועה הראשונה תנועה גדולה יש אחריה נח משך הנמשך
מתנועה גדולה כמדובר למעלה. והוא שאמר החצר שלמי
התכונה הראשונה אינו זר שיצאו ג' תנועות רזופות אה"פי
שלא נכנס ציניס שום נח ר"ל הנמשך מתנועה גדולה או דגש
שאו ה"ן נמטפת אל הדגש: אבל צאה בתנועה שבא"ת
נלומר יצאו שלשה תנועות רזופות שאין ציניסם נח המשוך
עמתוה ראשונה זה נקרא אללו תנועה שבא"ת לפי מה
כתב למעלה שה"א היא התנועה לדה צלי תוספת חולמה
תניחה נח אחריה. וכן נודע בדקוה שאמר ש"א נח לא יצוא
דגש ומעמה מהי' תנועה שבא"ת ת"ם שאין אחריה דגש אשר
לפי דין התכונה ראשונה יצוא ג' רזופות ויותר: כאשר יעבור
זה צעדי כמו שהוא ענין מתקבל צל ערני אשר לא יחושו לזה:
אזל זה נכדי הוא דבר זר: בתכונה השנית כשנקפיד על
קמץ קלות הקריאה: כשיעור נח ר"ל שמהיה תנועה אחת
נקראת צמך. תנועה גדולה או מצא הנגינה צמלת התנועות
ומהי' המלה מלבי: כי העצרות לשון הקודש: אלא צבגיות

מנ' תנועות אלו להרמת הגרון: גה"י גח"ל דגש וחמאה
(איוב כ' י"ז) הנה צמלת נהרי הס' ג' תנועות
קטנות רזופות צלי דגש וצלי נח בתנועה ראשונה ובס הנגינה
צמלת נהרי מלרע. וחלום ממלת נחלי אין ראו' מאחר
שהנגינה מלעיל וכך היא צלל המקרא מלעיל וחלוי שהגינה
צלבז להמשיך לשון הפסוק: ואם תרצה תמשך ואם תרצה
תמהר. ר"ל שלכן לא הקפידו בהגמט ג' תנועות רזופות
צכפולים וצחותיות אה"ע מהיום שזה אין כבוד על קריאתם
צעבור שצאות הכפל אפשר להצליע אות אחת בצדמתה וכלאו כחצו
שורך ואם ירצה יקראו הר"ם כפולה צמשיכה. וכן צחותיות
אה"ע צעבור שמוצאם מן הגרון אפשר להצליע אותם.
ויהי' נקרא כמו גרי: וכן הכשר התכונה הראשונה קמץ
שתי תנועות זאת אחת נמשיכים כשעור שני נחים.
דע כי כלל גדול אמרו המדקדקים שאחד כל תנועה גדולה לא
יצוא נח נראה ר"ל ש"א נח או דגש חזק שהאות נקראת
כלאו היא כפולה והראשונה צש"א נח כמו נגש שהגימל צדגש
חזק קורין כלאו נכתב נגש. ומאחר שכל תנועה
גדולה מושכת אחריה נח נסמך לא יתכן שיהיו שני
קריאות ר"ל שתי תנועות הקריאה זאת אחת כשעור שני
נחים הא' נח נסמך והשני נח נראה מפני שקשה על הדבור
לחבר שני נחים כאחד. מלכד כשתצא הנגינה בתנועה הגדולה
אז יצוא אחריה ש"א נח כמו קַטְרָה. (בראשית לז) מפני שכל
המלה נמשכת אל מקום העטם. ויתכן להמשיך אחריו
ש"א נח ובס דגש. וזה שאמר החצר שלמי תכונה הראשונה
יוכשר קרון שתי תנועות ר"ל שתי קריאות משני נחים זה אחר
זה: לא יהי' נאה ר"ל כד על הדבור: והפילה עשה: כמו
שַׁמְטִי וְשַׁמְטִי. כד נדע שהשם ממלת שמי הוא שום
והוא הנקרא נח ע"ן וי"ו ר"ל שהאות השמי

אוצר מאמר כוזרי שני נחמד עב

מן השרש הוא וי"ו והוא נח ואינו נקרא. כי הענר שם כמו והאזן אשר שם מראשיתו ואמר המדקדקים שקמן הס"ן מושבת אחריה אלף שהיא תמורת הוי"ו וכן הדין בכל נתי ע"ן וי"ו והנה צמדנר צעדו לענר היה דרוי לומר שמתחיל צמתן ה"ן וי"ו מאחד שהוא ש"ט ש"ך מפני ש"כ היה הקמן מושך אחריו נח נסתר שהוא האלף שהיא תמורת הוי"ו וה"ם שהיא צו"א נח שהוא נח נראה וזה לא יתכן לפיכך הפילו הנח נסתר ונקרו הס"ן צמתה שהיא תנועה קטנה ואי"ו מושבת אחריה כלום. ואל תאמר הלא עלת שמתחיל בכל מקום מלעיל יו"כ מאח"ז שהנגינה צמנועה הגדולה צדד יתכן אחריה שו"א נח. התשובה צום היא שמתחיל שצמתי מדבר צעדו הונח צלשו הקודם מלה דומה מאש לענר מדבר צעדו וי"ו ההפך מהפכת העבר לעתיד. כמו וישמתי את זרעך (צראשית י"ג) שאז הנגינה מלרע וכן הוא. צעדו מנחי ע"ן וי"ו כצמנועה עליהם וי"ו המהפכת. ומפני שצמתי הס"ן ע"כ ה"ל שמתקד קמתן רק צמתה כדי שלא יתחדרו שני נחים רגופים בן הונח צלשו עבר אעפ"י שאז הנגינה צ"ן: הלא תראה פעל וחזרו הדבור צו צהפך. ר"ל מלת שמתחיל היא שזה צמדנר צעדו לענר ולעמיד וי"וין הצדל צנייהם. רק הוי"ו שדרגש המלה והוא וי"ו ההפך: הנקוד תמשך הע"ן והיא פתח ותניח הפ"א והיא קמת. עתה המחיל לצד עיני השרשים בכלל שדרגש הם חלי קמן וחזי במת כמו אמר שפר פגל. הנקוד שהיא הנגינה תמשך הע"ן ר"ל שצנל אלו הפעלים אעפ"י שהם לשון עבר הם מלרע והנגינה צמתה שמתחיל אות השני הנקרא כ"ן הפעל: ותניח הפ"א והוא קמן ר"ל פ"א אינה נחטפת אל האות שאחריה והיא קמן וגם אינה נמשכת כמו תנועה גדולה מפני שהאות שאחריה צנייה ויהי נמשכת וגם זה צנל צמתה שאמר למעלה ולא יתכן קצין שתי תנועות נמשכות זאת אחר זאת. ור"ל צעל לשון למודים שער ח' פ"ה ורואי שדמדע צנל מקום שמתחיל נקודות אלו התנועות גדולות שיש לך להאריך תנועתם להכיר הנח הנמשך אחרים (כדין תנועות גדולות). אלא כשיצא העטם צמות שצנלם שאז משפיל קריאת התנועה הגדולה ופעמוד צמנועת צעלת הטעם אעפ"י שח"י מהתנועות הקטנות והמשל צמלת זכר למי שהטעם צ"ך אעפ"י שצאה צמנועה קטנה שהיא פתח נשפיל קריאת ה"ן צעלת תנועה הגדולה ונעמיד התנועה הקטנה ענ"ד ודין זה נוהג בכל פעל עבר הן שהי' ח"י קמן וח"י פתח וכן שהוא כולו קמן כמו בנה עשה שאז פשיטא שהיא גולרע והאזינה קמתן השעי שהוא סוף המלה להעמיד המלה. ור"ל הדר"ק נסתר המכלול צראשיתו מלת פעל היו

והשאר השני כמו שמתחיל ושמתי וכל הדומה לו הלא תראה פעל וחזרו הדבור בו בהפך הנקוד תמשך הע"ן והיא פתח ותניח הפ"א והוא קמת ומשיכת הע"ן אינה כי אם להשען לא לנח ופה ועל כן השאירו אמר לי ועשה לי על התכונת הראשונה מפני ששבענו על המלה הקטנה. וכן אנו רואין פועל בשני קמצין והוא פעל עבר ונבקש עלת זה ונמצאהו באתנה או בכסף פסוק ונאמר שורה הנח נתיישב בתכונה השנייה בעבור העמידה וההפסק ונמצא העינין הוה הולך בן ער שנמצא עוד פעל בשני קמצין בו"קף ונבקש עלתו ונמצאהו מקום הפסק

צת שלש אותיות לצד. כי הנח צין הפ"א והע"ן אינו יסודי כי אם להרמיז המולא כי לא תוכל להוליא שתי אותיות צמנועה אחת מצלתי נח צנייהם אם לא מדגש השנית וזה לא יתכן להדגש כי על כן נקרא קל עכ"ל זה שאמר ותניח הפ"א והיא קמן שהפ"א אינה נחטפת אל האות שאחריה מאחר שח"י דגושה: כי אם להשען להעמיד המלה עם סיומה: לא לנחטפה. לא תמשך אחריה נח נסתר שלא יתקצו שני נחים כאחד כנז' ומטעם זה מה' הנגינה צמלות פעל עבר מלרע אעפ"י שהדין רומץ שצמדנר תצא הנגינה מלעיל. מפני שצ"ך לאשך התנועה השנית שהיא עם סיום המלה להעמיד המלה ור"ל שצאה לומר להראות לרוך המלה השייכה אל הפעל שהוא שאנחנו כשאמר אחר ההדרגה צום על גוף אחר אשר אמר וכאלו נאמר הוא אחר וזה הוא ההשענות שאמר החצר להשען עליו. ואם תמשך גם התנועה הראשונה צנייה יסיו שתי תנועות נמשכות זאת אחר זאת כשעור שני נחים: ועל כן ר"ל מפני שזה הטעם צמה שצנל עבר נקוד מלרע: השאירו אמר לי ח' תמיה (מלכים ז' ח' י"ד): ועשה לי כמי ועלם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ח'): על התכונה הראשונה ונע"ן והאלף ממלת אחר וגם העין ממלת עשה נמשכת וגם המ"ם ממלת אחר ומושבת אחריה הרי"ש שהיא נח נראה והס"ן ממלת עשה מושבת אחריה ה"ל והוא נח נסתר והרי שתי תנועות זאת אחר זאת נמשכות כשעור שני נחים: מפני ששצנל על המלה הקטנה מלת אחר ומלת עשה דהטעם המלה לי שהיא צמפחה שהוא אחד מן ה"ד מלכים והוא יעט מפסיק ולפיכך ח"ן משיכת הקריאה צמלת אחר ועשה: פועל צניי קמתין והוא פעל עבר. כמו ו' פקד את שרה כאשר אמר (צראשית כ"א) וצמוש ליום לא ישב (מלכים ח'): ונצק עלת זה טעם לזה למה יצואו שתי תנועות גדולות רגופות זו אחר זו: צמתה אחר הוא צמתהתחל: או צסוף פסוק מלת ישב סוף פסוק ועל"כ נמשכה הנקודה להפסקתה הקריאה: שזה הנח. הקמן השני: צמנועה השנית למקן הקריאה וגבלו הדבור: העמידה המנוחה שהוא האמתה והוא צל לעולם צמלצמ הפסוק לסימן מני משמעות הפסוק. וההפסק הוא הסלוק הנקרא סוף פסוק ומפני הוררות חלו הטעמים המיוחדים צא קמן צמנועה פתח: העין היה השתנות הפתח לקמן: הולך צו נוהג בן לא צלצד צניי חלו הטעמים צלצד שהם משמשים הפסקה מרובה: שמתחיל עוד פעל וכו' צוקף שגם הוא ח' מן המלכים והמסיקים עם היות שאינו מפסיק כ"כ כמו האמתהתחל והסוף פסוק הוא יותר מפסיק מכל שאר המלכים: ונצק עלתו וצקטנו טעם לזה מאחר שלא מלאנו צום מקום שיהי' היקף משנה הפתח לקמן

דק צאלו תקומות מיוחדות : מקום הפסק צענין הקוף הזה
 הוא צמקום המפסיק הפסקה מרובה כמו האתנה והסופוסוף
 כמו את צבורתי לקוף (צראשית כ"ז) לחמו לרעב נתן (יתחקאל
 י"ז) הוא זמות יעץ וזמה לזה כרבה שנגב
 אלו וזמיותם היה ראוי

הפסק בענין ודיה דיניו שיהיה אנתנה או סוף פסוק
 לולי דחקים אחרים הצריכו שלא יפול באנתנה ולא
 בסוף פסוק כאשר גם נמצא גם כן פתחים באנתנה
 ובסוף פסוק על זולת ההלוך ההוא כמו וילך ויאמר
 וזקנתי ותשבונה ונמצא עלת ויאמר מפני ההקפדה
 על הענין מפני שאין דין ויאמר לעמוד בו מפני
 צרכו אל מה שאחריו בהשלמת הענין אלא המעט
 כמו אָמַר כי ענינו שלם בהשבה אל מה שקורב
 והוא ראוי לקמץ מפני שהוא מקום הפסק אך
 וילך

מדעתינו ואין אנתנו יודע עד מה עכ"ל : כאשר נמלא גם כן
 פתחים צאתנה ר"ל כמו שאלנו שנעדר האנתנה ממקום שהיה
 ראוי לצוא כן נמלא בסוף שנתנו אנתנה צמקום הצלמי ראוי
 לפי הנקודה אשר צאתה צמולה היא שהיא פתח אשר ע"כ
 גם צה יש טעמים נעלמים שהם למעלה מחכמת
 הדקדוק : על זולת ההלוך ההוא נגד הכלל המונה דקדוק
 צענין זה : כמו וילך ויאמר ויאמר ויאמר ויאמר
 צמקום אנתנה וסוף פסוק כמו ויאמר ויאמר ויאמר
 וכן צמקום פסוק כמו ויקח העבד את רצקה וילך וצאל
 אנתנתה וסוף פסוק כל וילך צמקום אנתנה וסוף פסוק
 ויאמר כל ויאמר שהוא צאתנה וסוף פסוק הוא צפתה
 תחת המ"ם וירכבה ויאמר (צראשית י"ד) וצמקום פסוק
 כמו ויען אלתו התימני ויאמר (איוב מ') וצאל אנתנה
 וס"פ על הרוב ויאמר צמקום אנתנה וסוף פסוק ויקנתי מלת
 וקנתי נמלא צאתנה וסוף פסוק ג"כ צפתה תחת
 הק"ף כמו הנה נא וקנתי (צראשית כ"ז) וצמ"פ
 האנתנה אלו ואני וקנתי (צראשית י"ח) וכן הוא
 צפתה הקוף צאל אנתנה וס"פ כמו אני וקנתי באיתי
 בימים (יהושע כ"ח) אני וקנתי וצמתי
 (שמואל י"ג) כי וקנתי מהיות לאיש
 (רות א') נער הייתי גם וקנתי (תלים ל"ז) :
 ותשדנה מלת השְׁבַרְנָה שהיא עמוד נפעל לנקבות
 רבות וצנין הקל שהוא שְׁבַר כמו ולא שְׁבַר את
 המחור (תלמיד ח') וצ"פ צמקום
 כצ"ת כמו כל מטה למש שְׁבַר (תלמיד ח') אנתנה מלת
 משדנה מלאנו צמ"פ וצאתנה צפת"ח תחת הצ"ית
 כמו וקשתות השְׁבַרְנָה (תלמיד ח') זרעות רשעים
 השְׁבַרְנָה (שם) וצמ"פ עלת ויאמר מלאנו טעם
 מלת ויאמר שהיא צפתה צאתנה וס"פ מפני ההקפדה
 על הענין : לין אנו חושין להאנתנה וס"פ לנקוד צמקום
 המ"ם צמקום מפני שצנין אמירה תמיד זו נרדק לחצרו אל
 הענין האמור : שאין דין ויאמר לעמוד בו לא יתכן שמהא

הפסקה גמורה צמלת ויאמר : מפני צרכו אל מה שאחריו
 מלת ויאמר צריך אל הענין שאחריו מה אומר : צה שלמת
 בענין להשלים ענין האמירה : אלא המעט כמו כאשר אָמַר
 כשיהיה צאתנה כמו ויה' פקד את צרה כאשר אָמַר
 וישמע משה

מחמתו ויעט כאשר אָמַר (שמות י"ח) והוא צמקום
 כי ענינו שלם בהשבה אל מה שקדם : זה הענין שלם צעדי
 מה שקדם מן האמירה כי אין נזכר אחר"כ מה ענין האמירה
 הזאת אצל כצד היתה כמו פקידת צרה ועלת ימרו משא"כ
 כל ויאמר צמקום נזכר אחריו מה היתה האמירה : אפס שעדיין
 קשה על דצרי המחור מן ויה' אָמַר המכסה אני מאצרכם
 (צראשית י"ח) שאעפ"י

נזכר אחריו ענין האמירה מה היא הוא צמקום המ"ם ויש לישב :
 אך וילך והשְׁבַרְנָה מפני שקשה להעתיק השדר ופתחה קטנה
 אל קמלא גדולה כנ"ל בגרסא על כנזר
 ור"ל שקשה לשנות השדר שהוא הצרי והפתחה קטנה שהוא
 הסב"ל אל הקמץ ומאחר שצמלת אלו צאל הפסק צצרי או
 צמקום די להם שיעלו בהפסק אל מדרגה אחת והוא הפתח
 היותר מורדש צקריאה מהם ולא אל הקמץ שהם צ' מדרגות
 וכענין שכבד הראש"ע צמקום צמות סמוך לראשיתו וז"ל וכאשר
 יפתח האות צעבור שיש אחריו נח נראה כמ"ם אָמַר יקמץ
 צמקום גדול אס' ה' צמקום פסוק או צאתנה כי משפט אחד
 להם וכאלו הוא חזי מרו ונקמץ צעבור שהוא מעמד ולא
 תתמה על כל ויאמר שהוא פתוח והוא צאתנה וגם צמקום פסוק
 כי היה תחלה צפתה קמץ (ר"ל סג"ול) והנה עלה מדרגה
 אחת להיותה צפתה גדול ודי לו עכ"ל : והחצר לא הספיק
 לו זה הטעם צמלת ויאמר : לפי שזה עלמו קשה למה רצ
 ויאמר צמקום צלי הפסק ולא כן מלת אמר שכולם צפתה וצפתה
 צמקום גדול לפיכך נתן הטעם צמלת ויאמר הוא תמיד מלה
 דצוקה אל שלאחריה ולפיכך היא צמקום שאין צו עמידה
 כלל וצקנת עמידה צפתה משא"כ מלת אמר : אנתנה צמלת וילך
 משדש ילך שרוב הגזרות ממנו הם צמקום הפל"ד והרבה מהם
 צצרי ולכן די שיצאו צפתה צמקום ההפסק ואין להשיב צמלת
 הפלך שכלמה צפתה וצמ"פ או צאתנה צמקום כמו וצגולה לא
 הפלך (ירמיה מ"ז) צאל אשר הפלך (שמואל ז' ח') כי זה
 משדש הפלך : וכן צמלת משדנה שהיא מן הקל
 שהוא שְׁבַר והכפעל ממנו שהוא עמוד הוא על דרך הקל לומר
 ישדר כמו פתע יִשְׁבַר (משלי ו') ולנקבה יאידה השְׁבַר
 כמו ואזרעי מקנה השְׁבַר (איוב ל"א)
 ולרבות היה ראוי השְׁבַרְנָה ולכן בהפסק השְׁבַרְנָה
 צפתה כצ"ת : צאתה שאין זה טעם
 מספיק צמלת משדנה שהיא אף צאל הפסק היא צפתה תחת
 הצית כמו ביבש קצירה השְׁבַרְנָה (ישעי כ"ז) וכן

היה מלעיל: אמנם הוא במקום נח נראה אין לנו מושגים משך הנגינה במקום נסתר אך במקום נראה: כנגד פן על כולמר כאלו כחוז אחר פ"ח הפעל אות אחד כמו נו"ן שהיא נקרא צע"ח נח ומפני שהג"ן צרוב היא בסוף המלה וקראת צנה נראה נקט למשל

והשברנה פראתיו (יחקהל ל"ח) וכן להיפך הנה מלאנו צרו צמחמוס"כ כמו אשר מצושל צו ישבר(ויקרא ו' אשר יגע צו הזו ישבר"ט טס ט"ו) וצס"ט וקנה תישבר (איוב ל"ח) וצאפס יו ישבר (דניאל ח') וזרין

משיכת הכ"ו וקנה הנגינה וגרמת ס"ח פאן על אינה נבונה: לא כנגד פא ינל לא שמהא משיכת הנגינה במקום נח נסתר מאחר שאין דין ת"ק שמהא אורו' נח נסתר. ואין להשיב למה צפעל עזר כמו אמר שפ"ח הנגינה מלרע ושמר הנגינה צמח שמתח כמ"ס. והחזר אמר למעלה צסימן זה שמיכת הע"ן אינה כי חס להצ"ן לא לנח רפה. ואף כחן מה' הנגינה צע"ן ומה' הנגינה להשען לא לנח רפה. המצודה צזה נחמר דדוקא צפעלים יתברטעם הוה שאנחנו כשאנו' אמר שזר שהכונה הוא אמר הוא נמר והמלה מורה על

וילך ותשברנה מפני שקשה להעתיק השבו אל פת"חה (כ"ח קמ"ח) גדולה מבלי לגלול אבל העתיקוהו אל פתח ושמא וקנתי מהדרך הזה בעבור ששרשו יקן. והעתיקו הצרי בעמידה אל הפתח וכן נחמה מפעל וכל אשר בא על משקלו מלעיל משוך הפ"א והוא בסג"ל עד שנחשוב. שאם לא משכו הפ"א היה מביא צורך הדבור העברי למשוך הע"ן וישוב מלרע ויהיה בין הע"ן והלמ"ד נח רפה אחר סגול וזה דבר חמה ואין חמה בפ"א כי אי אפשר זה בלי נח ומקום הנח רק. והמשך ההוא שהוא מלעיל אמנם הוא במקום נח נראה כנגד פן על) ס"ח פאן על לא כנגד פ"א על אמנם כאשר יבא באתנה או בסוף פסוק שב פעל (ס"ח) פאן על כנגד פ"א על וראינו צורך המשך כאשר אמרנו בשמתי ושמתי. וכן

צרוף מלה אחרת אשר היא נשענת על משיכת הנגינה עם סיוס המלה וכמ"ס למעלה מש"כ צשמות. והולס המדקדקים האחרונים אמרו צפשיעות סלך פעל מלעיל צעזר שזין אחר הסגול שהיא ת"ק לא נח נראה. ולא דגש מה שהיא מן הדין וצ"ח הנגינה תמורת זה מלעיל: צאתנה או סוף פסוק סז פעל כמו מן אבן נחמר צאתנה מלגת אבן (צדשית ל"ה) ומן שפמן נחמר צס"פ יולק עליה שפמן (סס): כנגד פן על וצס"ח פא על. ר"ל שהיה צס"פ שיצוא קמץ צפ"ח הפעל והיא ג"כ מלעיל. ומאחר שמתח פ"ח הפעל ת"ג המושכת אחריה נח נסתר הנגינה למה צ"ח זה ואין לומר שהיא למשך עוד נח נראה כי אינו מן הדין קריאת שני נחים זה אחד זה בלחמוד למעלה צסימן זה ולא עוד שהרי כלל מונח אלל המדקדקים שאחר ת"ג שיש צה נגינת טעם צא אחריה דגש או שר"א נח צלות שאחריה ענה שאינו בן כחן. וא"כ הנגינה מלעיל לא מתבן צין שמהא במקום נח נסתר וצ"ח שהיא במקום נח נראה: וראינו צורך המשך כאשר אמרנו צשמתי ושמתי. צל להשיב על זה שמכני בן צ"ח מלעיל צס"פ וצאתנה וקצענו שהמשך מלעיל מאחר שהמלה הזאת תמיד מלעיל כך היא צאתנה וס"פ. והמדקדקים האחרונים אמרו שכל מצינה שנשמנה צה איזה מנועה צעזר הפסק מאחר מה' נגינת טעם צמנועה צשמתנה להרגיש השנוי כמו ושמתי צני ושראל (שמות ל"ח) הוא מלרע אלל צערים ושמרו הוא מלעיל והטעם צמ"ס שמתתי קמץ: כאשר אמרנו צשמתי ושמתי ככך כתצנו לעיל צסימן זה שמן הדין לנקוד שפתי קמץ הפין ורק מפני שלא יצוא אחר ת"ג נח נראה היא נקודה צממת

וכתב הרד"ק צמכלול צצ"ן הראש' צסר ריעקצן אלעזר שאלו טעם מורת פעל הס צהפסק צמח כמו קמל שנאמר קנה וסוף קמלו (ישעי' י"ט) וצהפסק צמח כמו הפעיר לנכון קמל (ישעי' ל"צ) ואשר הוא מגזירת פעל צהפסק צקמץ וכן דעת רוב המדקדקים וזהו שאמר החזר והעתיקו הצרי צעמדיה (ר"ל צהפסק) אל הצמח: וכן נחמה מפעל דע כי שרשי הפעלים אינם רק שלשה אופנים והוא פעל פעל פעל אמנם משקלי השמות הם יותר מששים והא' מהם הוא פעל כמו ארץ תבן ארץ ארץ ארץ ארץ חולתם. והנה משקל זה תמיד הטעם צו מלעיל כח ארץ ארץ ארץ ארץ (צדשית כ"ג) והנה צפן לפני (סס ל"ט): משוך הפ"א והוא צסגול אות ראשונה משוכה צנגינה אעפ"י שהוא צסגול שהיא מנועה קטנה: צורך הדבור הצערי שהיא לריך לטעם צל מלה: למשך העין צטעם הנגינה: נח רפה אחר סגול נח נסתר עם משיכת הנגינה: וזה דבר ממה שמהא נח נסתר אחר מנועה קטנה. וח"ל שמהא המשיכה צנגינה במקום נח נראה והוא דצין שיצוא אחר מנועה קטנה. מאחר שיש אחריו עוד נח נראה שהוא למ"ח הפעל הנקראת כאלו היא נקודה צצ"ח נח ולא יתבן שהיו צ' נח נראה דלופות: ואין תמה צפ"ח הפעל צסס הוא צנודן זה צסגול שהיא מנועה קטנה ואין משכנו אותה צנגינה: כי זה אי אפשר צלי נח כזר נודע שאחר ת"ק יתחייב שיצא נח נראה או דגש שהוא נכה נח נראה: ומקיס כנח רק. צשמות אלו אין כחן אחר פ"ח הפעל הנקודה צמ"ק לא נח נראה ולא דגש צלות שאחריה מה שאינו צין דקדוק: והמשך ההוא ר"ל מכך הנגינה

אוצר מאמר כוזרי שני נהמד

צפתה ואלעזר שמלת שמי מעליל והטעם צנין וא"כ ספיר יצוא נח נראה אחר ת"ג שיש זה נניית טעם שכן הדין אלא חכמי צפתה ושמי היא לעמיד שזו הנגינה מלרע לא תתכן ת"ג תחת הכ"ץ ודינה צפתה לכן היא ממיד צפתה: **משערי צער וחנניהם** הם מעליל תמיר: על המדך הכ"ח הפעול שהם הטע' צלות ראשון מהם חצפ"י שהי' הדין נותן שלא תהא סס הנגינה מאחר שהע"ן אחריו והוא נלעגת צמד המדך פתח פ"ח הפעול ונראה ע"י הנגינה כאלו נח נראה ונח נסתר יצואו שניהם יחדיו כי חכמי הנגינה מהי' או צמקום נח נראה או צמקום נח נסתר כמדובר: ונחשז ונראה לנו מושבין ורואין: שהוא צמקום פ"על שהרשע הזה הוא צמקום פעל והיה ראו שיהי' שיער בער לולי שע"ן הפעול מאות הנרוך ולכן נחשזה הע"ן צפתה ונח האות שלפניה שהיא הפ"ח צפתה וכמ"ש הראש"ע שער השמו' חלק ג' ח"ל אם היה ע"ן הפעול כלל שם שהי' על משקל ארץ ארז אחת מהי"ם יבשת הפ"ח

נתקנה שמהא נח נראה: עם פתח לעולם ואף זה עם פתח דוקא כמו יגדל יצדק ופעל וחומיהם * חבל יעשה יבנה יקנה חן הכ"ח נחשכת כלל צמקום וכאלו לא נכתבה כלל: ויש לנו אחת לא יש לנו ראה לזה שאין הכ"ח נרגשת צקריאה: על שלא נוקד צפתה גדול שאלך היה הצמד על דמיון אפעל שמהא הכ"ח נרגש כמו הלמ"ד מאפעל היה ראה ח"כ שמהא הע"ן צפתה גדול כמו ע"ן אפעל: והיו אומרים צעזר שלא מפול הפתח על הכ"ח נכה: וע"כ שאין דמיון אפעל עולה לאפעל כי סס הלמ"ד נח נראה וכלן אין הכ"ח חכ"י נחה נסתרת מאחר שהפתח ח"ק וחונה מוסכת אחריה נח כל עיקר: והקמץ מסוך כשה"ח אחר הקמץ אז היא צדין משיכת נח נסתר מש"כ צפתה ומאחר שלא הוגחה לנח נסתר צמדו צסגול שהוא המעט שצמנועות בדממריש ואולי: וע"ן הפעול ממלות אע"כ חזנה וכלל הגורות ככלל לא למלא נח נסתר אחר ע"ן הפעול: אלא

וכן נחמה משער ונער וחבריהם על השדך הפ"א הפעול שלהם והיא פתח ונחשוב ונראה שהוא במקום פ"על ואמנם נפתחו בעבור אחע"ה ועל כן לא נשתנה בסמוך כאשר ישתנה גהר וקהל וזהב בסדך כי הוא על משקל דבר * וכן אעשה יעשה אבנה אקנה בסג"ל עם נח רפה ונחשוב בדמיון הראשון שהוא אפעל יפעל ונראה שע"ן הפעול לא נבנה על משך אבל על נח נראה עם פתח לעולם ויש לנו אמתלא על שלא נוקד בפתח גדול והיו אומרים אעשה בעבור שלא תפול פתחא על ה"א נחה אלא בקמץ והקמץ משוך וע"ן הפעול אינו משוך כל עיקר אלא אם תעתק אליו תנועה או תפול על אלף כמו אצא * וראוי להעתיק אעשה אל סגול מפני שהוא המעט שבתנועה וישבו וישתתף עם הצרי כשיצטרך בתכונה השנית לישבונ"א להשיב תמורתו בעמידה וכמעט שלא יראה לה"א באעשה טקום אלא בהפסק או במעט ויקל הדגש עמה אעשה לך

אם תעתק אליו תנועה ר"ל כשהוא צפסק או צטעם: על אלף כמו אצא שהוא מן יצא קמץ והקמץ מושך אחריו הא"ל וכן כשהוא צעמיר הע"ן נקודה לרי והאלף נחשכת עם הלרי שהיא תנועה גדולה כמו ראשית: ורואי להעתיק אעשה אל סגול * כדי שלא תקשה לך דסוף סוף למה נקוד ע"ן הפעול שהיא הכ"ץ צפתה ולא מהא משוכה כמו שהיא עכשיו צלמי משוכה ויהי' משקל אעשה על משקל אפעל ע"י השיב שכן נקוד הכ"ץ צסגול כדי שלא מהא משוכה לש"ן צסגם הכ"ח אחריו וצמדו צנקודה היותר קצרה צמשיכה שהיא הסגול ועוד שהיא פתח קמץ: יסוד וישתתף עם הלרי כשילטוך צמכונה השנית ליסוד תמורתו * ר"ל כשנלעזך לפי מקוד הדבור צמלת מצעשה כמו מצעשה אפה מצעשה אפור שאז מצא לרי צמקום סגול שיש קמץ דמיון צנייהם צמנועתם: להשיב תמורתו צעמידה כלומר הלרי יצא תמורת הסגול צעמידה כשיש עוד מלה הצעמדת מלת מציגה וסמוך לה שאז הוא לרי וכן מן קנה בנה כאלו צמשיכות קנה שמים ורחץ (בראשית ט"ו) בנה ירושלים לבי שכלת שמים וכלת ירושלים יעמידו ענין הקנין והצנין מה קנה ומה ומה חנה נקוד אלל המצר מקום עמידה והפסק: וכמעט שלא יראה לה"א באעשה מקום שהיא כמעט כאלו אינה נכתבת כלל: אלא צפסקו כמו וכן

גם הע"ן צפתה גדול ומאחר שהוא צמקום פ"על לא נשתנה דינו מדיון פ"על והטעם צו מעליל: וע"כ לא נשתנה צמקום שמשני כן לא נשתנה סס זה כשהוא סמוך אל ענין אחר כמו שיער עירו שהוא כולו פתח ג"כ מש"כ צסס סגול קמץ כמו זהב גהר כשהוא צמשיכות גלמוד וזהב הלרין ההי"ו (בראשית ז') גהר פרת (דברים ח'): כי הוא על משקל דבר סגול קמץ ולכן נשתנה צמשיכות מש"כ צסס פ"על ולכן סגולו סגול שלא ישתנה לעולם צמשיכות כנודע ולכן סס סגולו פתח ג"כ לא ישתנה שהוא מעיניו: וכן אעשה יעשה וכו' צסגול תחת הכ"ץ והוא תמורת עשה קנה: עם נח רפה נראה צדמיון סגול הע"ן מושך הכ"ח אחריו מה שלא יתכן שיהי' נח נסתר אחר הסגול: שהיא אפעל: פעל * כמו שאמנל מצנין פ"על הע"ן מוסכת הלמד צנח נראה כך צצנין אעשה הע"ן מוסכת הלמ"ד שהיא הכ"ח צנח נסתר: ונראה שע"ן הפעול וכו' ר"ל כאשר נחשזין נראה שאין הענין כן שצ"ן הפעול ממלת אעשה וכלל הפעלים שלמד הפעול היא הכ"ח כשהוא צעמיד וע"ן נקודה סגול אין הצנין על המשיכה שמהא הכ"ח נרגשת ונקראת אחר הסגול צנח נסתר שאין זה מעולם שאין הכ"ח הכמוצה צסוף נרגש צקריאה כלל * כי לא נתיסד לעולם צה שמהא הלמד צנח נסתר: אלא על נח נראה למ"ד הפעול

לח

לא יעשה (נראשית ל"ד): או נעטם נכסיהם אחיה טעם
זש"ע: ויקל הדגש עמה. הציח עוד ראו' על שאין
ה"ה נחשת מנבטח ממה שהוא נקל אללנו שיצא הדגש למר
תלת העשה מו וחדעה מה אעשה לך (שמות ל"ג) שהלמ"ד דגושה

ח"כ צדון שתנא הלוי
טרף מעש מקנן לא היתה רחוקה זולת הסגול שהוא המעט
שנתנועות: עד שיצא לורך לרחוקיה
צמלת מרחיק ומעטו כן היא הנוסחא הישרה ומ"ג צמפריס
במראם מעשים היא נוסחא

מחשבת כי
מלות אלו לא נכללו במקרא
צמקן לא צמרי. ובעל קול
יהודה לא שם לזו לכל זאת
וכן כמד למעלה צמקון שמת
מעשה היא צמרי צמקוס
הפסק כמו אם תעשה
עצמו רעה

לך אבנה לי עד שלא תראה משא"כ באצא ואבא
ויבא לו. ולא יבא אחריו דגש ויבא לפניו צרי
בעבור הראות האלף והלא תראה קלותם בה"א
עד שהפילוה מן הכתב והלשוון בויבן ויקו ויעש ואיך
חתישב בצרי. אבל היא נותנת המעש שבתנועות
והיא הסג"ל. זה בתכונה ראשונה עד שחתימקנה
התכונה השנית אל הצרי בהפסק. וכן נתמה
ממראה וממעשה ומקנה וחכריהם מפני שנראה
אוחם בסמוך בצרי ובלתי סמוך בסג"ל ונהיה
סבורים שהאמת בהפך זה. וכאשר נחשוב על למ"ד
הפעל הנחה והיא הה"א כי היא נחשבה כאין וכאלו
הישמות אינם כי אם מרא מעש מקנן. לא היתרה
ראויה לזולת הסג"ל עד שיביא נ"א שיבא צורך
להראותה כנח רפה במראם ומעשים ומראיהן
ומעשיהן (כ"ח מלאו ומעטו) הושב הסג"ל צרי לעמוד
בעת הסמוך במקום הפתח (כ"ח הקמ) במראם ומעשים
ואשר בא על התכונה ראשונה וקא שינחה אותה
התכונה השנית בנקוד אלא בדבור בן כשהוא נפרד
בצרי

לך אבנה לי עד שלא תראה משא"כ באצא ואבא
ויבא לו. ולא יבא אחריו דגש ויבא לפניו צרי
בעבור הראות האלף והלא תראה קלותם בה"א
עד שהפילוה מן הכתב והלשוון בויבן ויקו ויעש ואיך
חתישב בצרי. אבל היא נותנת המעש שבתנועות
והיא הסג"ל. זה בתכונה ראשונה עד שחתימקנה
התכונה השנית אל הצרי בהפסק. וכן נתמה
ממראה וממעשה ומקנה וחכריהם מפני שנראה
אוחם בסמוך בצרי ובלתי סמוך בסג"ל ונהיה
סבורים שהאמת בהפך זה. וכאשר נחשוב על למ"ד
הפעל הנחה והיא הה"א כי היא נחשבה כאין וכאלו
הישמות אינם כי אם מרא מעש מקנן. לא היתרה
ראויה לזולת הסג"ל עד שיביא נ"א שיבא צורך
להראותה כנח רפה במראם ומעשים ומראיהן
ומעשיהן (כ"ח מלאו ומעטו) הושב הסג"ל צרי לעמוד
בעת הסמוך במקום הפתח (כ"ח הקמ) במראם ומעשים
ואשר בא על התכונה ראשונה וקא שינחה אותה
התכונה השנית בנקוד אלא בדבור בן כשהוא נפרד
בצרי

לך אבנה לי עד שלא תראה משא"כ באצא ואבא
ויבא לו. ולא יבא אחריו דגש ויבא לפניו צרי
בעבור הראות האלף והלא תראה קלותם בה"א
עד שהפילוה מן הכתב והלשוון בויבן ויקו ויעש ואיך
חתישב בצרי. אבל היא נותנת המעש שבתנועות
והיא הסג"ל. זה בתכונה ראשונה עד שחתימקנה
התכונה השנית אל הצרי בהפסק. וכן נתמה
ממראה וממעשה ומקנה וחכריהם מפני שנראה
אוחם בסמוך בצרי ובלתי סמוך בסג"ל ונהיה
סבורים שהאמת בהפך זה. וכאשר נחשוב על למ"ד
הפעל הנחה והיא הה"א כי היא נחשבה כאין וכאלו
הישמות אינם כי אם מרא מעש מקנן. לא היתרה
ראויה לזולת הסג"ל עד שיביא נ"א שיבא צורך
להראותה כנח רפה במראם ומעשים ומראיהן
ומעשיהן (כ"ח מלאו ומעטו) הושב הסג"ל צרי לעמוד
בעת הסמוך במקום הפתח (כ"ח הקמ) במראם ומעשים
ואשר בא על התכונה ראשונה וקא שינחה אותה
התכונה השנית בנקוד אלא בדבור בן כשהוא נפרד
בצרי

הצנה חקנה: שהפילוה מן הכתב והלשוון צוינן. כשתנא
וי"ו המהפכת מעמיד לעבר נחמר ויזן צלא ה"א ומן הדין
היה למר מן ויזנה וכן מן יעשה לעמיד צויו
ההפוך ראוי ויעשה אזל נחמר ויעש מפני שאין ה"ה מענין
הקריאה: ואיך תתישב צלירי. כלומר עיקר הגורה ודחי שלא
הונחה שמה' צלרי שא"כ לא היתה ה"ה קלה כ"כ שחפלו
צמלת ויזן ויקן ויעש: אזל היא הנותנת המעט שבתנועות.
הנחת הנקוד תחת ע"ן הפעל ה"י צנין זה שנתנועה היותר
קלה שאפשר והוא הסגול וזה צנהמה רשונה: אל הצרי
בהפסק כלומר אם תנא חללה מלה המפסקת פעולתה והיא
המוכה חללה כמו מעשה אחד מקנה הצרם (נראשית י"ג)
ויבנה ערוס

הצנה חקנה: שהפילוה מן הכתב והלשוון צוינן. כשתנא
וי"ו המהפכת מעמיד לעבר נחמר ויזן צלא ה"א ומן הדין
היה למר מן ויזנה וכן מן יעשה לעמיד צויו
ההפוך ראוי ויעשה אזל נחמר ויעש מפני שאין ה"ה מענין
הקריאה: ואיך תתישב צלירי. כלומר עיקר הגורה ודחי שלא
הונחה שמה' צלרי שא"כ לא היתה ה"ה קלה כ"כ שחפלו
צמלת ויזן ויקן ויעש: אזל היא הנותנת המעט שבתנועות.
הנחת הנקוד תחת ע"ן הפעל ה"י צנין זה שנתנועה היותר
קלה שאפשר והוא הסגול וזה צנהמה רשונה: אל הצרי
בהפסק כלומר אם תנא חללה מלה המפסקת פעולתה והיא
המוכה חללה כמו מעשה אחד מקנה הצרם (נראשית י"ג)
ויבנה ערוס

הצנה חקנה: שהפילוה מן הכתב והלשוון צוינן. כשתנא
וי"ו המהפכת מעמיד לעבר נחמר ויזן צלא ה"א ומן הדין
היה למר מן ויזנה וכן מן יעשה לעמיד צויו
ההפוך ראוי ויעשה אזל נחמר ויעש מפני שאין ה"ה מענין
הקריאה: ואיך תתישב צלירי. כלומר עיקר הגורה ודחי שלא
הונחה שמה' צלרי שא"כ לא היתה ה"ה קלה כ"כ שחפלו
צמלת ויזן ויקן ויעש: אזל היא הנותנת המעט שבתנועות.
הנחת הנקוד תחת ע"ן הפעל ה"י צנין זה שנתנועה היותר
קלה שאפשר והוא הסגול וזה צנהמה רשונה: אל הצרי
בהפסק כלומר אם תנא חללה מלה המפסקת פעולתה והיא
המוכה חללה כמו מעשה אחד מקנה הצרם (נראשית י"ג)
ויבנה ערוס

גדולה בהפסק ות"ק צולת הפסק כמו מן דבר נהמר צמיות
דבר ה' ויואל וזה והנה הלוי ת"ג והסגול ת"ק

הצנה חקנה: שהפילוה מן הכתב והלשוון צוינן. כשתנא
וי"ו המהפכת מעמיד לעבר נחמר ויזן צלא ה"א ומן הדין
היה למר מן ויזנה וכן מן יעשה לעמיד צויו
ההפוך ראוי ויעשה אזל נחמר ויעש מפני שאין ה"ה מענין
הקריאה: ואיך תתישב צלירי. כלומר עיקר הגורה ודחי שלא
הונחה שמה' צלרי שא"כ לא היתה ה"ה קלה כ"כ שחפלו
צמלת ויזן ויקן ויעש: אזל היא הנותנת המעט שבתנועות.
הנחת הנקוד תחת ע"ן הפעל ה"י צנין זה שנתנועה היותר
קלה שאפשר והוא הסגול וזה צנהמה רשונה: אל הצרי
בהפסק כלומר אם תנא חללה מלה המפסקת פעולתה והיא
המוכה חללה כמו מעשה אחד מקנה הצרם (נראשית י"ג)
ויבנה ערוס

הצנה חקנה: שהפילוה מן הכתב והלשוון צוינן. כשתנא
וי"ו המהפכת מעמיד לעבר נחמר ויזן צלא ה"א ומן הדין
היה למר מן ויזנה וכן מן יעשה לעמיד צויו
ההפוך ראוי ויעשה אזל נחמר ויעש מפני שאין ה"ה מענין
הקריאה: ואיך תתישב צלירי. כלומר עיקר הגורה ודחי שלא
הונחה שמה' צלרי שא"כ לא היתה ה"ה קלה כ"כ שחפלו
צמלת ויזן ויקן ויעש: אזל היא הנותנת המעט שבתנועות.
הנחת הנקוד תחת ע"ן הפעל ה"י צנין זה שנתנועה היותר
קלה שאפשר והוא הסגול וזה צנהמה רשונה: אל הצרי
בהפסק כלומר אם תנא חללה מלה המפסקת פעולתה והיא
המוכה חללה כמו מעשה אחד מקנה הצרם (נראשית י"ג)
ויבנה ערוס

כמו גם אך רק דומיהן ודינם שזין להם טעם צפני עומן
אך הם נדבקות צמק למלה שאחריה . וְלִמְצוֹ עוֹד שְׁמֵלֵת
אֵת וּמֵלֵת יֵשׁ וְצִמְמוֹת מֵלֵת צִן שֶׁס לֹא כִּהְיֵה צִמְקָה נִקְדוּת
צִסגוֹל וְכִיּוֹס לֵהֶס טַעַם נִקְדוּת צִנְרִי . וְהֵה שְׁמֵר הַמְצֵר שְׁמֵלֵת

בצרי וסמוך בסג"ל ואפשר שימשוהו הפיעם כמו
בן יאיר בן שמעי והוא על תכונתו הראשונה בסג"ל .
ואפשר שיחפזו הפיעם מלרע שהוא בצרי . ולמחבר
החכמה הדקה הזאת סודות געלמים נמימו ואפשר
שיעמדנו על קצחם וכוון בהם להעיר על הפירושים
כאשר אמרנו בהעולה היא למעלה . וכמה שמבדיל
בין העבר והעתיד . ובין הנפעל העומד והנפעל
היעובר וינקדו נאסף אל עמי בקמץ וכאשר נאסף
בפתח וינקדו וישחטם (פ"א וישחט) בקמץ ואמאינים
במקום הפסק דבור זה היה במקום הפסק ענין
והרכה שמנהיגים הכ"ל הבא אחר הו"קא מנהג
האתנה

הוא סנדר חה נפעל העצמי . והנה ההגדל שיש ציניהם הוא
צמקוד שנפעל העומד ר"ל הצינוני ע"י הפעל נקודה צמקן
וכשהוא נפעל עבר היא פתח : וינקדו נאסף אל עמי הכתוב
ציעקצ (בראשית מ"ט) שר"ל שעבדו או מתכנס והוא גפעל
עומד ולמינן הסמ"ך שהיא
עין הפעל מרשע אסף נקודה
קמץ נָאָפֵף : וכאשר נָאָפֵף
אֶהָרָן (צמדנר
כ"ז) שה"י אמר למשה ואֶסְמַת
אל עמך כאשר נאסף אהרן אֶחָד
שהוא נפעל עבר שכנר נאסף
ולכן הסמ"ך צפתח : וינקדו
וישחט כג"ל והוא וישחט
ויקח משה את
הדם שמת וישחט נקוד רביעי .
וכן וישחט ויקח משה
וישחט ויקח
משה וצמסור : וז"ל ב'
קמץ צענין ומשתנין צעמא
קדמאה רביעי מנין אמתתא

יאיר היא צעם קדמא ואינה
צמקוד והיא צסגול : ואפשר שיחפזו הטעם מלרע שהיא
וכן נמלא צמק שמת בן היא צמק למלה שאחריה ח"י
שהיא צעם עכ"ז היא נחטפת צמקוד מלרע ר"ל למלה
שאחריה צמק כמו ומלר צלחה שמת רמל בן שני ליעקב
(בראשית ל') שיש מקף צין בן לשני (כך
צמקודות גדולות וכ"כ הראש"ע
אך צן נקוד צמקא שהיא משרת ושני צמקא שהיא המלך
בדי שמה מלת בן נחטפת צעם אל מלת שני : ולמחבר
החכמה הדקה הזאת סודות געלמים . ר"ל אין לתמוה
אם ימלאו מקומות היואלות מדוי הוקדוק אשר לפי פשט
המשך הענין . כי מלמד פשט המקרא נמרון המחצר הזה
מהנקודות והטעמים (ר"ל אחי נכנס הגדולה) לסודות געלמים
המרוזים צרות הנקודות : ואפשר שעמדנו על קאתם אפשר
שהצננו קאת מהס : וכוון להעיר על הפירושים למת לז על
עומק הפירוש : כאשר אמרנו בהעולה היא למעלה כבר כתבנו
למעלה צימון זה שה"ל העולה נקודה צמקן לרמז על
השאת הנפש ושכר ועונש . והוא ה"ל הידיעה ולא
ה"ל נקוד עי"ש : וצמא שמנדיל צין העבר והעתיד יש מועלת
לפירושים צדיעת העבר והעתיד כי נרע להצדיל צין וי"ו החצור
וצין וי"ו המהפכת מעבר למעמד כח למעל צימון זה : וצין הנפעל
העומד והנפעל העובר . כבר נודע כי יש צעם ציניים והצין
השני נקרא גפעל . והוא המקבל הפעולה כאלו מאמר ד"מ
ראינון אָכַל את הלחם תהי' מלת אָכַל מציין הראשון והוא
ציןן הקל הנקרא פֻּעַל . והלחם הנפעל .
וכבר אמרו שיש שני מיני נפעל . ה"ל הנפעל העומד כמו
שמאלר ד"מ נפתח הפתח פי' עמה צומן הצדור נפתח ועדיין
לא נסתלקה יד הפתח ממנה . והוא הנקרא צינוני נפעל .
וה"ל הנפעל העבר . והוא כאשר ד"מ נפתח הפתח פי'
בצר היה נפתח צומן העבר עם הכית כי עמה צומן הדבור

תליתא שלשלת ע"כומ"ש צעל קול יהודה שנס וישחט הראשין צלשלת
טעות צידו מחמת המכלול אצן כ"ר כי לא הרגיש צע"ס דסס שהיה
צתלה הציא סס כי השלשלת יש לו משפט הפסק והציא רח"י
מן וישחט השני . ואח"כ כתב וגם צאו קמוליה צלי הפסק כמו
אם אָצְדָק וכו' והרבה כתובים וכתובים וישחט זה הראשון
והשלשלת שליו הוא ט"ס וז"ל רביעי : ואם אינם
צמקוד הפסק דבור . אעפ"י שאינם צמקוד הפסק הדבור וכלל
נודע שצולת הפסק הוא צפתח . כמו וישחט הראשון הנקוד
רביעי . וכן השלישי הנקוד שלשלת הנה השלשלת אין לו דין
אתנה וס"פ והוא הפחות שצמקודים וכמ"ס הצמור צמקוד טוב
טעם פקד ד' : זה היה צמקוד הפסק ענין עכ"ז הוא קמץ
מפני שמורה הפסק התעשה של שחיעה . וצמתת שיש לשאול
ח"כ מדוע לא ניתן טעם אתנה תחת מלת וישחט הראשון כמו
תחת השני ולמה צא השלשלת צלשתי ולא האתנה או הרביעי
ג"כ אך הוא הדבר אשר דבר שיש למחצר החכמה הזאת סודות
געלמים מוזלת פשט המקרא וכמ"ל למעלה צמ"ל זה צמס הצמור :
ואלו הייתי מרחיב צמקוד הזה ר"ל אלו היה מאריך צעניני
הדקדוק : והרבה שמנהיגים הסגול הצא אחר הזרקא מנהג
האתנה וס"פ . ר"ל שאעפ"י שהטעמים המשמים הנקודות אינם
רה אס"ף ר"ל אתנה סוף פסוק עכ"ל נמלא שגס הסגול הצא
אחר הזרקא והזקף יש לו מנהג האתנה וס"פ לטות הנקוד .
דע שזה שמנו הזרקא בכלל הגלמים המפסיקים היינו הסגול
שאחריה שהיא עיקר המפסק לא הזרקא כמו צלח פרעה את
הע"ש . אך לעולם לא יבא זרקא צלי סגול אחרינו
קראו לזרקא מפסיק דורך העברה וכ"כ צמקוד טוב טעם פקד
ד' . ולכן אמר החצר הסגול הצא אחר הזרקא . ואולם הזקף
יש הרבה צמקוד המנהיג הנקודה . כמו ויבִּיעַשׁ (צדקים ל"ב)
ולא יִשְׁבַּע (חזקוני צ') כמוני יבִּירָח (נחמיה ו')
והרבה דומיהן שצא . קמץ צמקוד הפתח
צע"ס

אוצר

מאמר

כוורי שני

נחמד

עה

צע"ן הפעל' אומנם הסגול שאמר הזרקא לא נמלא רק בשלשת הספרים (שהם תהלים משלי איוב) וכמ"ס הרד"ק במכלול צאצן הראשה במשקל פעל וז"ל ובשלשת הספרים המשקל השלישי לזרקא שהוא במקום סגולה צאצן הספרים יש לו

משפט אמתנו וסוף פסוק כמו חנני ה' כי אמלל אגני תלים ו' צלום יחדיו אשכנה ואישן עכ"ל ר"ל

מאמר הוא על ה' והמלה השלישית שהיא אגני שהיא שליטת מן הזרקא הוא מקום הסגול

צאצן ספרים וצא כאן הסוף מסוף במקומו שהסגול מפתח כמו הסוף פסוק ולכן נקוד חלף אגני נקמץ וצא הפסק אגני צפתח וכן האמת

שצמלת ואישן הוא במקום הסגול ולכן צא קמץ תחת שין ואישן במקום הפתח

הרי נמלא שגם לסגול מנהג האמתנו וסוף פסוק וכל זה שיערו מחברי הטעמים עפ"י כוונת עיונות וסודות נעלמים ממנו:

ואלו הייתי מרחיב בצער הזה ר"ל צענתי הדקדוק ואזה כוונת צהנת העצמים: מאריך השפור ר"ל היה מאריך בצפור הדברים: וזאיה מופקרת כל"ל אינה כחומה פרוצה כמו שחזרו רבים על לשון הקודש: אצל הוא צצלות ר"ל צענתיים נכונים י' וידועים:

ואתנה והסוף פסוק והוקף בוולת התכונה הראשונה: ואלו הייתי מרחיב בשער הזה הייתי מאריך הספור ולא הראיתי לך כי אם מעט מהחכמה הזאת

הדקה ושאינה מופקרת אבל היא בעלות ובמסורות: פא אמר הכוורי די לי בזה לחכוב הלשון אצתי ואני מחלה פניך שתעתיק עמי

אל תואר העובר אלקים אצליכפואח"כ אישאל אותך על טענתכם על הקראים ואח"כ אבקש ממך

פדיות ובאשונות שרשים ואח"כ אישאלך על מה ענישאר בידכם מן החכמות הראשונות:

ידעות מקוצלות מחכמה על נכון כמו סוד העבוד והדועה לזה שנלאו חכמי הגוים לעמוד עליהם:

פא תואר עוצד חלקים חללכס ר"ל עוצד ח' מלד הדת והאמונה לא מלד השכל לצד: בדעות ואמונות חכמת בני ישראל המקוצלת להם צרשי האמונה: מן החכמות הראשונות כי צלי ספק גם צאצן החכמות יש לצני ישראל

פא תואר עוצד חלקים חללכס ר"ל עוצד ח' מלד הדת והאמונה לא מלד השכל לצד: בדעות ואמונות חכמת בני ישראל המקוצלת להם צרשי האמונה: מן החכמות הראשונות כי צלי ספק גם צאצן החכמות יש לצני ישראל

ידעות מקוצלות מחכמה על נכון כמו סוד העבוד והדועה לזה שנלאו חכמי הגוים לעמוד עליהם:

סליק מאמר שני בריך רחמנא דסייען:

סימן א מנהג

העובד אללנו ההדל שיש ציון עובד ה' על פי דת תורתנו וציון העובד ציון האורות ענין והפולסופים אשר זה דרכם להרבות צפריות וכירות ולגזר אורת שער ולהתבודד צמדצרות וצפריות וכדומה לזה עד שחשב שאין עבודה רק לענות נפש ולהתנהג הפך מנהג העולם אמנם לא כן חלק ישראל צעדות ה' : איננו נגזר מן העולם מלאכן גורו חלק מן העולם ממנו צורך קיום כפשו' ועכ"ז הגוף מלד טבצו סוקק וכנסק תפקידו הדרך לו עד שיהי' למשא עליו עניני הטבע ולורך האדם הרי צעד שהוא מי' וימלא המים הנה תקלד נפשו צעמלו עד שיהי' מואם צדיניות גופו ורוח חיים אשר צלפו: שחס מעוצות הנורה עליו הקצ"ה צפליאות הגמלתו עשה את

מאמר שלישי:

א אמר החבר מנהג העובד. אצלנו איננו נגזר מן העולם שלא יהיה למשא

עליו וימאם החיים שהם מפורכות הבורא וזוכו טובתו עליו בהם כמו שנאמר את מספר ימיו אמלא והארכת ימי' אבל אורב העולם ואריכות הימי' מפני שהוא מקנה אוחו העולם הבא וכל ימי' יוסיף טובה יעלה מדרגה לעולם הבא אך ידעו שהתאוה זה אלו היה מגיע למדרגת חנוך עומדו בפי' ויתהלך חנוך את האלקים או למדרגת אליהו יזכור לשוב ולהפנות עד שיתיהי' לחכות המלאכים ולא יהיה משתומם ביחידות ובבידודות אבל הם צוחו (נ"א ומנמו) וישתומם כמלא עם מפני שנעדר ממנו עניני העולם השפל ונתוסף עמו ראית (נ"א האות) מלכו' שמי' לא יהיה צורך עמה לאכיל ולמשתה ולכטו אלה תהיה ראוייה

שאר ואת מספר ימיו אמלא (שמות כ"ג) ר"ל שיתקיימו ימיהם כפי האפשר והעוטצב צדק הגוף ואין יצעטו צטובה הזאת וימאסו אותה: והארכת ימיו וכן נאמר למען יעצו לך והארכת ימיו שנאמר ג"כ על אריכות ימיו צעולם הזה: אצל אורב העולם ר"ל העובד ה' אללנו אורב העולם הזה ואריכות הימים שגן ענין הראוי להעמיד חיו הוא אורב אותו: מפני שהוא מקנה אותו העולם מפני זה הוא אורב מי עולם הזה צעוד שמי עולם הזה סס סבה וזיר נאמן לקנות העולם הבא. כי זה הוא בית מועד ועת נעדר לכל בני אדם שיתעסקו צקניני עולם הבא כי כשארם מת הוא מפשי מן המלות וצמה יקנה העולם שכולו חרוך: וכל אשר יוסיף טובה יעלה מדרגה וכו' ר"ל צמעט חיים שאדם מי יומר יכול שיעשה מצוה קלה ויהא מציאתו למדרגה יותר גדולה צעולם הבא: אך הוא מתאוה זה ר"ל אינו צדין המסיד השלם צעדות חלדיו שיהיה שונא הגוף אפי' ישעקר מנמתו

חיו עולם הבא אינו מתנאי זה הפסד גופו ומיתתו הצרכה אצל יתווה שיגיע למדרגת חנוך ואלויהו שלא טעמו טעם מיתה: ולהפנות לפנות מצני אדם והוא עורו מלונצ צנוף: עד שיתמיד לחצרת המלאכים שיוצק גופו עד שיהי' רחוי להמתצר עם מלאכי עליון כמו שגאלנו צקלת החסידים שהיו מתחזרים עם המלאכים צעודנו מי וצכללס הנציחים וגם קלת מחכמי התלמוד וכענין שאמרו צמנמו' פ' התכלת מלאכה אשכח לרצ קטינא ל"ל קטינא קטינא סרצלל צסתוא וכו': ולא יהי' משתומם ביחידות וצדידות כשביגע אדם למדרגה זו שיתמצר עם מלאכי עליון אז רחוי לו הפרישות מצני אדם שאז לא תהיה נפשו שמהה עליו צעוד יחדותו כי כצר זכה לחצורה היותר נכצדת שחס מלאכי מעלה: אצל הם צותו' הם עומדים לו צמקום חצרת בני אדם צות לשון חצור כמו צותא צעלמא צלשון גמרא: וישתומם צמלא עם' מי שהוא צמדרגה זו אדרבה משתומם צביותו צין הרבה צני אדם: מפני שנעדר ממנו עניני העולם השפל כי הנה צעצב האדם ומהצ צחורת צני אדם וזה מועצב צו כדי שישגי תיעלת ההכרחי לאדם אשר אי אפשר להשיג יחידי וכמ"ש חז"ל כמה יגיעות יגע אדם"ר עד שמלא פת לאכול וכו' זה שכבר נכער מלרבי עוב"ז וזהו ראות פני אלהים שהם מלאכי שמים לא יתפון עוד צצורת צני אדם: אשר לא יהי' צריך עמה למאכל ולמשתה ר"ל צשהגיע למעלת חנוך ואלויהו שאינו צריך עוד להתמצר עם האנשים: ולכמו אלה תהי

האדם צממה נפלאה וקבע את תאוות טעניות לקיום נמשו כאשר נודע לחכמי הנחות והרופאים כי יש צנים המתמתן מקום אחד הנק' חדר האור המקצן הלחה הצלולה הנצולת מעוצרת המאכל והאור אותה לעת הצורך צשידמן לאדם אחיה העדר מזון מעוני וזולמו מן האונס יכול עדיין להתקיים חיים כי משס יתפרנס הלצ עד זמן קלוצ וכבר נמלאו סברה צני אדם אשר מתעניס ששה ימים וששה לילות רצופים ועוד נמלא צאלטומכא שרף מד אשר צבעט שהאלטומכא ריקה ממזון השרף הזה מתמחל דרך עור האלטומכא הפנימית אל הורידים הדקים אשר הקצועים מסציו להומעוררים את האדם על תלות האכילה וכל זה שם הרהמן המשגית על צדיותיו צהצמחה נפלאה שלולי זה היו הרבה צני אדם שוכחים מאכול לחמם מפני טרדתם או קולר ירם עד שיהיו נחלשים ומתים קודם זמנם כי כצר יש שיעור וקלצ ידוע לרם האדם הדרך לו מדי יום ציומו לקיום חושיו ואיצריו על ענין הצדיניות שהטעני צו הנצור וכבר מדע שמקור הדם הוא מן המאכל והמשתה היתכן שיתאם האדם צצוצות הנצור ושלוחיו שחס למות הנושיות אשר שלחם הנצור להציריו על האכילה והשתיה להמיותו ולהעמיד צדיאותו והוא יאמר לא אוכל ולא אטעם כאלו אינו חפץ חיים. וכן כיוולא צה ציתר לרבי העולם וכל תלות האנושיות לא נקצבו לצטלה אך לקיום האדם: וזוכר טובתו עליו צחס' הקצ"ה מזכיר זאת העונה שיעשה לצידיקים

תחי' ראוי הדידות השלמה * צאם שהגיע למעלה זו נאה לו שיתגודר בשלמות כי אז לא יחי' לו למשא ולטורח כי אינו צריך לאגשים אחר שא"ל לאכילה ושתייה * ואין לו תקוה מהם ומהמגם וחמת הדידות הנאה לו : אך מתאווים המומי

השלמים כמו אלה ראוי להם להחליט המות : מפני שהגיע אל התכלית שאפשר שיגיע אליו האדם. אחר אין אחריה מדרגה אין עוד מדרגה למעלה מזה : שיקו תוספתה שיקו להוסיף עוד כמה שיחיו זמן יותר ולפיכך להם צלזר ראוי תאות המות והדידות : ולתקיים המתפלסים אהבה צדיקות * ר"ל וגם לחבוה הפלסופים אשר לא מניי ישראל המה להם האבה צדידות : שהדכנה ממשנותם * שזדקן שכל : לילד מסבירותיהם המולדות האמתיות * שבעצור שאין להם דת מקובלת כל השתולותם למשג אחר האמת כאשר ימשג העור צלפלה וזה מתמודדים כדי שלא יטרידוים צני אדם : כמה שנאמר עליהם מהספיות כי הפסוק לא ימלא מנוחה לדעתו צדעת פלסופיות מדורות שקדמו לו כי לא ימדלו הספיקות מוקרב עיונם וממדי האחרונים דומים סברות הרגזונים מלך עמקות העניינים וקולר שכל האדם : ורונים עם זה כגיעת התלמידי ר"ל אעפ"י שהם צוחרים לשנת

ראויה הדידות השלמה * אך מתאווים המות מפני שהגיעו אל התכלית אשר אין אחריה מדרגה שיקו תוספתה * ולחכמים המתפלמים אהבה בדידות כדי שתודכנה מחשבותם לילד מסבירות התולדות האמתיות עו שיגיעו אל האמת במה שנושאר עליהם מהספקות ורוצים עם זה פגיעת תלמידים שיביאו אותם אל המחקר והוכרון כמי שישגה בקבוץ השמוע והוא שונא להתעסק אלא עם מי שישחור כדי שירויח עמו וזאת מדרגת המקורב והדומה לו * ואלה היחידים אין תקוה להם למדרגתם אבל בהמצא השכינה בארץ ישראל בעם המוכן לנבואה ואו היו אנשים נפרדים ושוכנים במדברות מתחברים עם מי שדומ' להם לא היו מהבודדי' לגמרי אבל היו נעזרים על חכמות התורה ומעשיה המקורבי' אל המדרגה ההיא בקרוש' ובטהרה והם בני הנביאים ואך בזמן הזה ובמקום הזה והעם הזה ואין חוץ נפרץ עם מיעוט החכמה הקנייה והערך החכ' ההיא הסביעת מי שהכנים עצמו להגור בפרישות כבר הכנים נפשו ביסורין וחולי נפשי וגשמי ותראה עליו דלות החלאים ויהיו סבורים בני אדם שהוא דלות הכניעה והשפלות וישוב נאסר מואם בחייו מפני קיצתו במאסריו ושכאוביו לא מתאותר לבדידות ואיך לא יהיה כן

המורה גר לרגלם ואור לנתינתם חזל הפרישות להם אל ענין יותר משונם ונעלה כמו שיבא : צעם המוכן לנבואה שהם זרע יתקבל : עם מי שידומה להם * לא היתה פרישתם מציאה אותם לקוץ צמיים חזל היו מתחזרים עם דומיהם מן החכמים : מתמודדים לגמרי

כלאו היושנים ערורים ציער : היו נעזרים מחמת הפרישות : ומגשיה מעשה המות : המדרג' ההיא רמות מלאכי מעלה שזכר למעלה : בקדושה וטהרה על ידי קדושה וטהרה : והם צני הנביאים הנזכרים במקרא שהם תלמידי הנביאים שזכו להדגה צ'ור העליון אף שלא זכו לנבואה מפורסמת : ואין חוץ נפרץ * אין שום נבואה נודעת בעולם : עם מעוט החכמה הקנייה * מיעוט ידיעת החכמה האמתית המקובלת מן האבות והיה למעלה מן העיון : והערך החכמה ההיא שאלמנו נעדרים מידעת חכמה האמת * שהיו הפילסופים מתמודדים בעצור ומעמה אין לנו עסק בפרישות לא מלך צני הנביאים ולא מלך הפילסופים : להגור מלאך נזורו אחר והוא לטון הצדלה ופרישה : כצד הכנים נפשו ציסורין שמאמר שגם הפרישות אינו קונה שום מדרגה עליונה או חכמה המשמשים את כלל ועומדים נכד צער הדידות אשר לטבע האדם כשהוא צד א"ל נגנם

ציסורין : וחולי הגפס חולי הגפס הרומנית ונפש הגשמיית : ותראה עליו יחי' נראה עליו : דלות החלאים נפש עליו תכאז ותואר פניו יסונה : שהוא דלות הכניעה והספלות * כסבורים צני אדם שזה הפרוש דל ורזה מחמת שאינו חפץ בעולם הזה ונפשו אינו שוקתה לשום כנאות הטבעיים ואינו צוחר להתחצר עם כל אדם לפי שגנה צעניו עניני דרך ארץ ועסק העולם הגשמי : ויסוד גאסר מואם צמיון * אין להגור כן רק הוא צדעתו כמו אסור ציזקים ומוטל צצוד השני אשר כל היום מתאווה תאוה למלאות נפש הרעצה והבעדרת מכל צורך הטבעי בדרך כל הארץ : מואם צמיו חפני קולמו צאחסריו * לכך חואם צמיים מפני שהוא קץ צמאסר הזה שהצדיל עלמו מלרכי צני אדם הבכחיים וע"ז הוא כואז ומתהלך קודר כל היום שפלות קומה : לא מתאותר לדידות * לא שהוא מתאוה שיחי' נבדל מעניני העולם חזל ארצה הוא שוקק עליהם אחרד ואולי יומר עהמון צני אדם : ואיך לא יהיה כן לפי טבע האדם : והוא

צדד עכ"ז חושקים להתחצר עם תלמידים העותרים אותם על עיונם : אל המחקר שיצרו אללם שללות ובח"ש חו"ל מתלמידו יותר מכולם שהתלמיד מחכים דעותיו : והצורך שיזכרו אותם הדברים הנשכחים * כי התלמיד שאין עליו משא היציון כ"כ כח הזכירה צו שמור יותר : כמי שגבה צקצון הממוץ * מי שאובצ מאד לקיצין ממון : והוא שוגל להתעסק אלא עם מי שיסמור כדי שירויח * התגרים הגדולים אשר כל מנתהם חלה בריות ממון * שונאים לדבר דבר ולהתחצר עם אדם זולת הסוחרים וידבר ממיד מעניני משא ומתן כדי שאולי יתמוך דבריהם יתמוד לסמור דבר מה וכך ישגו הפילסופים צאכנת חצרת החכמים ולהתמק מהצרת צני אדם הצלתי חכמים * וכנה גם אלו אינם פורשים עלמם מנני אדם לצער עלמו מן הפרישות והדידות רק לחועלת הכנעה : בקר"ט פלסוף מפורסם קדמון : ואלה היחידים חסודי צני ישראל הנזכרים למעלה : אין תקוה להגיע למדרגתם * אין צורך להם להתמודד על הגעת האמת כי

והוא איננו דבק באור אלדי הכנסת ציטוטא עמו חזרים מקשיבים לקולו זני הנביאים הנכדלים ומתבודדים עמו: ולא הגיע להכמות אינו יודע מההכמות שמספיקים להעסקן צהם ולמלא עריצות הכמות

שלין צמו להסירם מעליו צדור שהוא חלם התאום אליהם מוטבעת זו: מהשמע והראי' וכדצור מה שהאדם לרדי לשמע ולראות ולדבר ולעין צמקת גופו וזני צימו מה שהכרמי לאדם: ועור דלים וכו' לעור דלים ולתמוך זני

לפי עומק עינים מספיקים להם עריצות ושמה למעיינים צהם צלל עת וכל שמה נשיכיל דבר שלל השכיל קודם אז תזדקך הנפש ויהלכו כל כחמיו וכן צהשכלה אחר השכלה יולד צהם מנועה חדשה צמחות הגוף ומן ההתנועות הזה מלמח שמח הנפש וחזוק הגוף: שאר חיוו כלומר כל ימי חיוו מיוס פריטמו עד יוס מותו: כל יו ח'ף שנים ימיה האדם לא יכלם עיון ההכמות: ואמור כי הוא ירא' מה יס' לך לומר צפרוט כזה שאינו לא מזני הנביאים ולא מפילוסופים תאמר שהוא ירא' וחסידי: אוהב שיפגע צאלדיו כלומר שיתמזר צאלדיו ירך עקרה כמו שיפגע אדם אוהבו צנקטמו אומו ואינו יודע אנה יצקטמו אזל הולך צזאר הולך חולי יפגעו: צצדיות צמה שהוא מתבודד: והעמידה והמחנה עונד ומתחן ונתפלל: צמה שהוא יודע מהתמנונים: אפי' תאמר שהוא יודע מחנות חדשות וישר שיר חדש המציא הערה והמעוררות צמחת נפש: אין להם עריצות כ"א יומים מעטים: התמנות החדשות לא יעברו רק צעודנס צמדוסם וימים מועטים אח':

כן והוא איננו דבק באור אלהי שימצא בו צוות הנביאים ולא דיגע להכמות שמספיקים להתעסק בהם ולמצוא עריכות כם שאר חיוו כפילוסופים ואמור שהוא ירא' וחסידי אוהב שיפגע אלקיו בכדירות והעמידה והתחנה במה שהוא יודע מההכמות: והבקשות אלה החדשות אין להם עריכות כי אם ימים מעטים בעוד שהם חדשים וכל אשר ישנו על הלשון לא תפעל להם הנפש ולא ימצא לה כניעה ולא חנינה וישאר בעתי היום היום והלילה ונפשו חתבענו בכחותיה אשר נטבעה עליהם מהשמע והראיה והדבור והעיון והעסקן והאכילה והשתיה והמשגל והריחה במטון ותקנת ביתו ועורת דלים ועור התורה בממונו כשיראה שום קלקול הלא ישאר מהחרט על מה שקשר נפשו אליו ויוסף בחרפתו רוחק מהענין האלקי אשר מרח להתקרב אליו:

גדול צעזודה כח"ס הוא"ע על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים: כשיראה שום חלקול - הנה חס יראה שהפרישות הציאה צימו לשחת כמות גופו וזני צימו רעושים ועושים אין מנהל להם ואין מורה אותם דרך ה' והוא נעדר מעשות לזקות ולעזור התורה: על מה שקשר נפשו לעוזר את עמו ולהתבודד צמדצרות: ויוסף צמרתמו רוחק מהענין האלדי יהי' מואה על מעשיו ויצא להרבר אחר מדותיו של הקצ"ה עד שירחק יותר מענין אלדי ממה שקוה להתקרב: צ מעישה החסיד צכנס היום: צמון

ב אמר הכוזרי אם כן ספר לי מעשה החסיד שכנס היום:

ג אמר החבר החסיד הוא הנוהר במדינתו משער ומחלק. לכל אנשיה שרפם וכל ספקם וינהג בהם בצדק. לא יונה אחד מהם ולא יחן לו יתור מחלקו הראוי לו וימצאם בעת צרכו אליהם שומעים לו ממהרים לענותו בעת קראו יצום ויעשו כמצותו ויהירם ויהרו:

ד אמר הכוזרי על חסיד שאלתיך לא על מושל:

ה אמר החבר החסיד הוא מי שהוא מושל בשמע בחושיו וכחתיו הנפשיים והגופיים ומנהיגם ההנהג' הגופיי' כמו שנאמר ומישל ברוחו

הוא שליין צכס לא נצוה ולא מחמת הפילוסופים והפרישות אין עסק לכס צה היום כמו שאמרת ח"כ מה העבודה המחזרת א"כ לא נכס היום: ג מרפם מזונותם: וכל ספקם כל לרניהם: וינהג צהם צצדק. מנכיג אותם צצדק: לא יונה אחד מהם מיל לא תונו איש את אחיו: וימלאם צעת לרבו אליהם כצצריך אליהם הם מוכנים לפניו: צומעים לו צני המדינה צומעים אליו: ויהירם ויהרו יהיו צזהרים צמה שמזכיר אותם המושל - וכל ענין משל אל האדם ואיצריו וכחתיו כמו שמבאר צצמון ה':

ד על חסיד שאלתיך. לא נתן לך כי ממשיך משל הוא נכד כל אדם אך הוא מתאר מושל חסיד:

ה החסיד הוא מי שהוא מושל - ר"ל חף אני לא כוונתי אל מושל המדינות אך אל החסיד המושל צדמותו וצגופו ככלל: נשמע צמושו וכחתיו וכו' החושים והכחות נשמעים אל מנהיגם ומנהלם והוא השכל: הכפשיים כווי החלווה והקנאה והגלות: והגופיים תאות החיכל והשתיה והמשגל: כמו שאלמר ומשל צדמותו וכו' עוז ארך חמיה

הנפש אינה מרגשת צעריצות שלהם מחמת הכרגל: ולא ימלא לה כניעה לא ימוסף צכנס נניעה חדשה צעזור התמנונים הצדורים צפוי: ולא חנינה לא מתחונן כנפש צמדורה יותר גדולה: וישאר צעמי היום ועמי הלילה: ולא עוד שליין התפלה נכובה רק צמונים מן היום והלילה ושאר עמות היום הוא נשאר פניו אין לו עסק כלל ולא מדוש דבר לשמח את הכנס: וכפשו מתצנעו צכחתיו. הכנס טובע את האדם למלאות רלון הכמות המוטבעות צאדם

מנזרו ומתל צרומו מלוכד עיר (משני י"ו) ולכן יתואר החסיד
בזוהל כי ממשלתו יתד מממשלת מושל מדינה מלוכד עיר :
וזוהל המוכן לממשלה כלומר לזה רלוי שקרא מושל צלמת
נואשר שידוע להנהיג צלוק נפשו וגופו כ"ש שנהיג צלוק
אנשי המדינה אלו הי' למושל

לראות ולשמוע דבר הצלתי מוטיל וזרין לו * גם כח הדמיון
לא יומה דמיונו דברים צלתי מועילים : ואחר כן הנהיג
והרעיון * הוא מה שקראוהו הקדמונים כח המתעורר והוא
כח אשר צו ישמוק האדם לדבר אחד או יתאסרו ומזה
הכח יצא האדם אל המתעוררות

עליוס : ומסס כמות המתאסר
שולט בכמות נפשו לסבור
צעד המלוה הימרה מלשון
לא תמסוס שור דישו : אחר
אשר נתן להס מלקס * המיר
להס חלק מן המלוה ההכרמיס
לקיוס הגוף : המספיק * צורך
מוולע צלי מותרות : ומסס
הכמות הכעסניס המנעקסיס
לנלוז * הנה מוטבע צטבע
האדם מרת הכעס והנלוז *
ולף זה לא נטבעו לצטבי
כי יש לורך צהס כדו לנלוז
את העקסיס דעות העיוניות
זהכמוס צעניסיס להורות
הורך היסרה ולחל לריכה מרת
הנלמון : וגערת האנסיס
הרעיס צוה הותרה מרת
הכעס ואמרו חז"ל חין לך
דבר שאין לו מקוס שלא
צדלחת שוס מרה לצטלה *
למוסיס הראוי והשמיעה והריח
זכטעס והמטוש חינו ממיר
עמו להשמט צהס צולת לרבו
ההכרמי שטע"פי שהראות
זהבטע והריח חיינס צוטותו
של אדם ונלסיס ממילח עכ"ל
סונר צעד חושי עולס עיניו
מראות צרע ולוטס חזנו
משמוע דבר צלתי הגון *
ואמרו חז"ל אס נטמע אדם
דבר שאינו בגון יכף אלו'
למך חזנו : ועטס צידוי

ברוחו מלוכד עיר * והוא המוכן לממשלה כי לא היה
מושל בטרינה היה נוהג בה בצדק כאש' הנהגופו
ובפשו * וחהס הכוהו' המתאוי' (י"א התאויס) ומנע
אותס מן הרבוו אחר אשר נתן להס חלקס והספיק
להימה שימלא הטרונ' מהמאל המספיק והמשתה
המספיק על הדרך השוה והרחיצה וכל צרכיה על
דרך שוה ג"כ וחסס הכוה' הכעסני' המבקשי' לציוח
אחר אשר נתן להס חלקס בנצחון המועיל בדבריו
החכמות והדעו' ועגרת האנשי' הרעיס * ונתן לחושיס
חלקס במה שמועיל לו ומשמש בידוי ורגליו ולשונו
בענין הצורך (י"א סגיד) ובחפצו המועיל וכן השמע
והראות וההרגשה המשתתפת הולכת אחריהס ואחר
כן היצו והרעיון והמחשב והזכרון * ואחר כן הכח
החפצי המשתמש בכל אלה * והס משמשיס עובדיס
לחפץ השכל * ולא עוב אחד מאלו הכחות והאיכויס
שירבה במה שהוא מיוחד בו ויפחית הנשארסי *
וכאשר עשה צרכי כל אחד מהס ונתן לסבעייס מה
שיספיק מהמנוחה והשינה ולחיוניס מה שיספיק
להס מהיקיצה והתנועה במעשה העוליס או יקרא
אל עדתו כמושל הנשמע שקורא אל חילו השומע
לעזור לו להדבק במדרגה שהיא למעדה המונה *
רוצה לומו המדרגה האלהית אשר היא למעלה
ממדרגה השכלית * ויסדר ערותו ויתקנה ודומה לסדר
שכדר משה עליו השלום לעדתו מכיבות הר סיני
וטצוה הכח החפצי שיהי' מקבל ושומר לאשר
(י"א)

עשית הפעולות כלס וצמית
דבר מדבר והצרוחה ממנו ומזה
הכח הכעס והרלון * והפחד
והגצרה * ואכריות ורממות *
והאכזה והשנאה * והרצה
מקריס כללו : והמחשז והזכרון *
הוא מנה השכלי שלמד
הקדמוניס שממנו שני כמות *
הא' כח המחשז * והב' עיוני
והכח המחשז הוא הסמכלות
דבר אשר יראה לעשותו אס
אפשר לעשיוו ולס יעשה על
חיה אופן יעשה אופו *
והעיוני הוא הכח אשר צו
יצו האדם הנמלוח הצלתי
משנתו והכמות כולס וילמד
המלכות וממנו הזכרון *
ולח"כ פה החפצי חפץ האדם
לפי טבעו הכופי כפי המועיל
לו צעסקו העולס הזה מנלעדי
חפץ השכל והחפץ הזה עס
כל כחתיולריך שיהיו משמסיס
לחפץ השכל : ולא עזב * החפץ
השכלי חינו עוזב : שירצה
צמה שמועד צו שירצה העסק
צלמד הכמות או האצריס שאתר
שכל חפצו נמשך אחר זה הכח
ממילח ויפחית פעולת הכמות
הנשארסי : לעצעיס כח
הנעשיס הצהמיסי : ולחיוניס
כחות המתעורר : הנשמע *
שברדיו שומעיס אל פקודתה
להצדק צמדרגה שהיא למעלה

ורגליו ולשונו * אלו האצריס צוטתו של אדם ולא יפעלו
דבר צולת רלון וחפץ השכל וצהס כל מעשה צני אדם לטוב
או לרע * וצחפצו המועיל * ר"ל לדבר צלשון דברי כעס
צעד הרלון לנעור דרעסיס חפצו
השועיל לנני ציתו או זולמו להעוסיס למחיה : וכן השמע
והראות וההרגשה המשתתפת * הוא כח הדמיון המשותף
לכל המוסיס ותופס ענינס אחד הסתר המוחש מעינו ד"מ
המוס הראות ראה אדם אחד והרגיש מלרו שהוא לנן ד"מ
והמוס השמע שמע קולו * והמוס המטוש הרגיש שהיא איס
חלק * הנה כשישמע קולו מצפניס מכיר שזה הוא האיס
החלק הלנן : הולכות אחריהס ר"ל ההרגשה המשתתפת
הולכת אחר השמע והראות שטס חינו ממיר לעינו ולחזינו

מענה כמו מושל שרצה ללכוד קריה צזורה אשר שגבה ממנו
עריון : המדרגה האלדוית להצדק צזור העליון : ויסדר עדתו
וימקננה כמו מושל אשר יקרב אל עיר להלחם צה שיממיד אל
חלק ממילו לפי כלי מלחמה אשר ידעיס להשמט צהס אס
איס על פקודתו כפי סדר הראוי כצצו המצלריס : לסדר סדר
משה סצצות הר סיני * שכל עדה מנני ישראל היותר חסודה
מדרגה יותר גדולה לקירוב להר סיני וכמלמר חז"ל משה ולשרון
מחיה צפני עלמס * כהניס ולויס צפני עלמס ישראל צפני
עלמס * וכבר תיאר החצר צפרק פ"ט ממלמד א' את משה
לנפש המדברת ע"כ נמתק דמיון האדם עס כחמויו צסודרס
לסדור משה רצינו ע"ה עס צני ישראל שסס לו ככמות ואצריס
ואמרו חז"ל ששקול משה כנגד כל ישראל * ומזה הכח החפצי *
החפץ

אוצר מאמר כוורי שלישי נחמד עח

ההפך השכלי שהוא צמדגת הסופט כל הארץ מזהו למשנהו
 הכתב הטבעי אשר מלך תלות האדם ויור לכו: לכל אשר
 יביא מחלוקי: מן הכתב השכלי: ויעשהו לעמו: לעת אשר
 פקד חתום השכל להשתמש בזה הזה שאלו לא עשה לעמו
 רק אחי' לא צלד שהמרה
 פקודת המושל אח שמים רעות
 עשה כמו שחלמך ד"מ טוזה
 המלך לשרי חילו להלחם על
 העיר ולהמרים יושביה והם
 לא נלחמו אז עד שנחמו וטעו
 העיר וענו צלום המלך והח"ן
 עלו שרי החילו והכו את העיר
 הרי שמים רעות עשו הא'
 שלא שמרו מאמר המלך צנת
 רעת העיר והצ' שהרגו נפשות
 נקיים אחד שונם מרעם'
 וכן הענין צמות האנושי
 כשלוה לאכול ד"מ צערז
 יה"ב והוא אינו חובל רק
 יאכל למחר צלוס הכפור והרצה
 דמיון זה: כפי אשר יצורה
 מן הכתב השכלי מצלי

(נ"ח לכל אשר) יבא מאצלו צווי ויעשהו לעמו וישתבש
 בכחו' ובאיברים כפי אשר יצוה מבלי השרות יצוה
 אותו שלא יפנה אל שרי המחשכני' המתדמים
 ולא יקבלם ולא יאמין בם עד שיועץ את השכל'
 ואם יכשיר זה ישיש אצלם יקבלם ואם לא ימורם'
 ויקבל החפצי זה ממנו ויסכים לעשותו ומישר כלי
 המחשבה (נ"ח מחשבה) ומפנה אותו (נ"ח חושם) מכל'
 אשר קדם מהמחשבות העולמיות וטצוה המדמ'
 (נ"ח סיני) להמציא ההדור שבצורות הנמצאות אצלו
 בעזר הזכרון לדמות אליו הענין האלקי הנבוק' כמו
 מעמד הר סיני ומיעמד אברהם ויצחק בהר המוריה
 וכמו משכן משה וסדר העבוד' וחול הככו' בבי'
 המקד'

הממיתו ונתקד המאכל סם המות ואפי' יהי' עליו ערז
 צומר ואין יחסוק האדם צדד הממיתו מעקריו החיים
 שהם חיי עולם הצא: יתמשנות עינמיות מתמשנות עסקי
 עולם הזה ולודותיו למתדד' אחר התעוליות המדומות: כי
 כח המדמה לא יוכל להיות
 עניני רוחניים ועסקי עולם
 הצא מלמד צורות נשמיות כפי
 המושגים צלמד מן החושים
 חולת זה נראה לפי דמיונו
 שאין לו מציאות כלל: ופלוה
 המדמה' השכל מזהו את
 הדמיון: למציאה הפדור שצלו'ו
 אללו צער הכורון: ר"ל השכל
 סוקד על הדמיון להרגיל עצמו
 צהגנת ענין הרוחני מן הככד
 שצורות שצולס הזה אשר
 איך הדמיון יכול להכחיש אותם
 האף שאין המוש מרגיש אותם
 ענ"ה הכורון מורה חותם עליהם
 כמו שחלמד ד"ע הלמה ערדנו
 צלצו יצין לין ויפרח וכשירדת
 ממקום גדולו יאכד כח הבידול

אשר לו וכאשר חכור ענינו מה שהי' צעדו למח ומה שהוש
 עתה על כרחו יספוט שיש כאלו חיות כח העצור על המשמה
 והוא כח הנוחם הגם שאין מרגיש אותו דמיונו עכ"ז
 יחמין צהכרח מציאותו וכן צצורות הצעלי חיים כחזכר
 ההגדל שצין צע"ח ממה שהוש צצורו מי ומעלה שהוש צצורת
 על כרחו יורה הדמיון שהיה להם עם מיתם לירה הנחמת
 להם חיים צלפס וכן צכל הצורות הטבעיות: לדמות אליו
 הענין אליו המצוקס: ר"ל כאשר יתחוק הדמיון לקבל שיש
 כאן צורות צלתי מורבשות למוסים תקורות לנשתיים ומשפיעות
 צהס' יתמה שכן הענין צלדס שאעפ"י שהוא גשמי אפשר
 שיהי' צמלז צמקום צכד: מיוחד אשר שם נחמד: צו שפט
 אלד"ת ואור עליון: כמו גרעיין המצוהם או האילן כשיושלך
 צלדמה מדושה ומצולת שיצמח סם ויגדל על מה שהוש מן
 המצוהם או הפרו: וכגון זה יתקם האדם שיהי' מוכן לאור
 העליון: כמו מעמד הר סיני' וכו' ע"י ציור הכוכב ישתקע
 דמיונו ויקד אל לכו יום מעמד הר סיני אשר שם הראני
 ה' את אשר הגדולה' ואת דבריו שמענו מתוך השם: וכן
 מעמד הצרכס ויחוק צעקדה צבר המוריה ששם הגיע
 הצרכס לתכלית השלמות' וצוהר סוף פ' וירא' ויקרא
 אליו מלאך ה' וגו' הצרכס הצרכס פסיק טעמא (ר"ל
 שיש פסיק צין הצרכס: לצרכס) דלוא הצרכס צתראה
 כקדמה צתראה שלום קדמה לא שלום (ר"ל לא הגיע לתכלית
 שלימותו) נבוגא דא שמואל וכו' עכ"ל: וכמו משכן משס
 וסדר העצובה' וכמו סנסדן המסכן ועליו צדד ה' ופקודת
 חלדיית כדי שיחול צו ככד ה' צקלמת ענינו כפי גורת
 הממיתו יתצדק כתי שחמול הצורה לנשית על גוף האדם צהשלמת
 איצירו ומחשו וכחמותו הטבעיים: והנה כמסכן כסדר כסדר
 שירא צו ככד ה' יהא' צכל מקום שיקימו אותו: וחול הככד

המרות מצלתי שומרה את פיו: שלא יפנה אל שרי המחשכניים
 צ"ל: ולמי שדמה השכל העוצמר המושל צכל למלך:
 יתמה הכחות הגדולות אשר הרצה רעויים תחת ידס לשרים
 ושרי המחשכניים המתדמים הם רעיוני האדם השופטים את
 הדבר נעודות להם שכן כגון ורלויו ומעשה את עצמו
 דמיונות כווצות לצחור מנוחה ושמהה צעבור היותו קדוצ
 אל הכמות התאות אשר אחר עמו צקדצו מוהניף את עצמו
 ומוליא משפט מעוקל לנעות אחר שרי המחשכניים אשר כל
 היום יתאו מזהו לאחז צעניני הטה"ר ומעגובו: כי
 הדמיון אינו מציין רק ענינים צממיים גופיים וכשיתמדדו
 השרי המחשכניים עם הדמיון אין אחר יודע רק ללכת אחר
 הטה"ר ותאותיו: ולא יחמין צס עד שיועץ אל השכל:
 כלומר לא יחמין צמשפט מתמשנתו כשעודנו מלוצס צתחומיו
 כי המה יתשכחו והוליא צלדק דינס: אצל יפשוט מעצמו
 מחדת התאות ויתמדד גס צשכל המושם צתעגובות צני
 אדם מן התאות והמציין מה שהוא ענין עולם הצא אז
 יצין מן הוולא מציין שניצס: והם יכשיר מה שיש אללם:
 השכל יצין כי ראויו לחלק זה שיהי' לכמות הגופניות זה
 הכרמי לקיום הגוף: ויקלם יקבל אללו עשיות הדבר הווא:
 והם לא ימרוס או יחסום צעד הפעולות האלו: ויקבל
 הכפלי זה: כח הכתב המושל צנוק יקבל זה מן הכתב השכל
 ויכיר חלו מהם ולא יתחוקק להם כלל: כי הדבר האסור
 מלך גזירת הכורא איך יתחוקק להם כלל: כי הדבר האסור
 מתאוה לדבר הנמנע ממנו: כמו שלא יתאוה השמות
 שצלכשים להתקשר או להיות מושל צצרו: ומישר כלי המחשבה
 השכל מישר כלי המחשבה שלא יתסדו ולא יתאוה לזה כלל
 כמו שאין אדם מתאוה לנמנע ממנו: ומכ"ש שלא יתאוה
 לדבר המוצק ני סום פתי מצני אדם לא יתאוה שיאכל מן הדבר

אשר לו וכאשר חכור ענינו מה שהי' צעדו למח ומה שהוש
 עתה על כרחו יספוט שיש כאלו חיות כח העצור על המשמה
 והוא כח הנוחם הגם שאין מרגיש אותו דמיונו עכ"ז
 יחמין צהכרח מציאותו וכן צצורות הצעלי חיים כחזכר
 ההגדל שצין צע"ח ממה שהוש צצורו מי ומעלה שהוש צצורת
 על כרחו יורה הדמיון שהיה להם עם מיתם לירה הנחמת
 להם חיים צלפס וכן צכל הצורות הטבעיות: לדמות אליו
 הענין אליו המצוקס: ר"ל כאשר יתחוק הדמיון לקבל שיש
 כאן צורות צלתי מורבשות למוסים תקורות לנשתיים ומשפיעות
 צהס' יתמה שכן הענין צלדס שאעפ"י שהוא גשמי אפשר
 שיהי' צמלז צמקום צכד: מיוחד אשר שם נחמד: צו שפט
 אלד"ת ואור עליון: כמו גרעיין המצוהם או האילן כשיושלך
 צלדמה מדושה ומצולת שיצמח סם ויגדל על מה שהוש מן
 המצוהם או הפרו: וכגון זה יתקם האדם שיהי' מוכן לאור
 העליון: כמו מעמד הר סיני' וכו' ע"י ציור הכוכב ישתקע
 דמיונו ויקד אל לכו יום מעמד הר סיני אשר שם הראני
 ה' את אשר הגדולה' ואת דבריו שמענו מתוך השם: וכן
 מעמד הצרכס ויחוק צעקדה צבר המוריה ששם הגיע
 הצרכס לתכלית השלמות' וצוהר סוף פ' וירא' ויקרא
 אליו מלאך ה' וגו' הצרכס הצרכס פסיק טעמא (ר"ל
 שיש פסיק צין הצרכס: לצרכס) דלוא הצרכס צתראה
 כקדמה צתראה שלום קדמה לא שלום (ר"ל לא הגיע לתכלית
 שלימותו) נבוגא דא שמואל וכו' עכ"ל: וכמו משכן משס
 וסדר העצובה' וכמו סנסדן המסכן ועליו צדד ה' ופקודת
 חלדיית כדי שיחול צו ככד ה' צקלמת ענינו כפי גורת
 הממיתו יתצדק כתי שחמול הצורה לנשית על גוף האדם צהשלמת
 איצירו ומחשו וכחמותו הטבעיים: והנה כמסכן כסדר כסדר
 שירא צו ככד ה' יהא' צכל מקום שיקימו אותו: וחול הככד

צוית המקדש שהוא במקום המיוחד הנבחר שהוא הר המוריה : חולת זה הרבה שכינת כבוד ה' באשר מוכן לכבוד ההוא : וזוהי האופר לשמור את זה ר"ל לזכור וזכירה רזופה צלי הספק נק' ג"כ שמירה כמו שמור- את יום השבת לקשור

והוא שימסור זממי דמיוני באשר לא יכול ללייר ענין אור רוחניי כשישמור צלנו מעמד הר סיני ולא ישמחהו על דרך שאמר הכמוז רק השמר נך ואמר נפשו מאלו פן תשגח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך יום אשר עמדת לפני ה' אלריך צמורז וגומ' וזאת פינה גדולה לטור שקולי הדמיון: ויגער צמחשני ושריו כל"ל ר"ל שיגער צמחשנות הדמיוניות ושריו הכוחות המתפרלים באדוניים הסכל לתור,אחר מתנגייעו"ה"ז וכמ"ש שלמה המלך ע"ה איך לך ארץ שמלךך נער ושריך צנוקר יאלכו אשריך ארץ שמלךך פן מוריק ושריך צנת יואכלו צנוורה ולא צמתי (קהלת') ומלוי"ה מתוקה הוא לפי משל הכתר שר"ל שאוי לגוף שמלך שהוא הסכל נער ר"ל עשרת

שהוא המוריה הצלתי חפשיה והמך לא יעשה דבר צלי הסכמת שרי המדינה וכמו ויהשע פן כון נער שר"ל משרת תסה שאין צמיו לכבוש שרי המחשבות ושריך צנוקר יאלכו שאחר שאין מלך צכחות הגוף כל איש הישר צעניו יעשה והנאה לכחות הגוף אינו רק איכילה ושמ' ושינה ואפס זולת זה פועל ולכך תכף שיקץ חשינתו יאחז צחלות האכילה אשריך ארץ שמלךך פן מוריק ר"ל מושל חפשי הנקרא סו' ערען שסס השכל לצדו צנופו או שריך ססס כחות המחשבות היוצנים ראשונה צנהיגת הגוף צנת יאלכו ר"ל צנת המוכרח לאכול שאינו רק לקיום הגוף כרי שיהי' צו כח להתגדר לעצודת ה' ולא למשוך צדרו ציון להתענג צפענוגים וזה צנוורה ולא צנת: מבלבל האמת ר"ל שיגער צסס שלא יצללו עליו האמת ור"ל שיציבו להסעטנות המצלולים כפנת האמת: ומספקו שלא לספק עליו האמת והדואי צעיליות הסמיקות: ויגער צכעסני וצחלונ' כלומר ישמור עצמו מהרגל הכעס וגיטיית תאות: מהטות חפשי ר"ל פן הכעס יעה חפלו מדרך הישר וכן תתארה מטפס חפץ אל מקום שמתוארו זורמת שמה: והטעו והטרידו צמה שיש אללס מהכעס והתאוה ר"ל שמי סססו עלול להיותו מרכזה להכעס והתאוה כל עניינו פונים אחריהם וכל מעשיו לקנאות להקיש כעסו ולרדוף אחר תאות לצו עד שהחפץ בולו טרוד להפקת זממי כעסו ולהשיג תאוותו ור"ל אשרו הקנאה

המקדש וזולת זה הרבה ומצויה השומר לשמור את זה ולא ישכחהו ויגער: במחשבי שריו מבלבל והאמה ומספקו ויגער בכעסני וכתאוני מהטורר החפצי והנייע והטרידו במה שיש אצלם מהכעס והתאוה: ואחר זאת ההצעה ינהיג הכח החפצי כל האיברים המשמשים אותה כזריות וחריצות ושמחה ויעמדו בעת העמידה מבלי עצלה וישתחוו ער שיצוופ להשתחוות וישבו בעת הישיבה ומביטות העינים הכסת העבר אל אדניו ויעמדו הידים ממעשיהם ולא חתקבץ האחת עם אחת ותשוונה (ג"א וישמונים) הרגלי' לעמיד' ויעמדו כל האיברים כנבהלים היראים לעשות מצות מנהיגה לא ירגישו על מיהוש ולא על הפסד אם יהיה להם ויהיה הלשון מסכים עם המחשבה לא יוסף עליו ולא יבטא בחפילתו ע"ד המנהג והטבע כמו הזוריו והפ' פאני אא עם כל מלה מחשבה וכונה בה ותהיה העת

והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם ר"ל שהנמוז צאלס הוא כאלו אינו צעולם מאלו שכל מעשיו נמשכים אחר אלה וכאלו אינו צעולם שיכול לנקט תקנתו והפועל סגורה צעזור: ואחר זאת ההצעה ר"ל אחר אשר סדר המלך צסדר נכון פקודת השדים הראשונים צצמלכותו ססס הדמיון מאין פנות אחר דמיונות בשמיות ויצין עניני רוחניות עו"כ הוא כמו משנה לסכל ושלישו סססו כח המתעורר והספן אז יסכוך הסכל צנת ואלך חפץ הוא יגיב צנא האיצורים והכחות צסדר מתוקן: צריות וצלי עללות כאלמר חז"ל היו צבור כלרי היו פן כומר וקל כנשר לעשות רצון אצין צצמשים: ומרילות יוכה מיומדת צל"א פליים כמו מחשבות חרוץ אך למותר (משלי כ"א): וישתחו עת שילוו להשתחוות ד"ל כל המעשים יהיו צנוונה שלימה לרזון הצדק וצנת שיסתמוה ושתמו מעני שחפלו לעצוד את ה' לא מפני סססו מורגל להשתחוות צשייע אל המלה היא וכתמר צירושלמי צכרות

תאמר ה' מן האמוראים ר"ל אנה מחזיק עיונותא לרישא כך מנצח למודים כרע מנמייה ר"ל סהיה מחזיק טובה לראשו כשמגיע למודים משנמחה הראש מעלמו מצלי כוונה דק מחמת הרגילות שמורגל להשתחוות צמלה זו זה מלוי"ה נאה כלפי המתפללים צלי כוונה משתחוים ומודים ולצס צל עמס וכל מעשיהם צחמת הרגל: ומציות העינים הצנת העצד אל חזוניו ר"ל צל מעשיו תהא ירחת ה' על פניו כעצד העומד לפני אדוני וכך האדם כשישים אל לצו כי קלא כל הארץ כבוד ה': ויעמדו יריהם ממעשיהם וכ' ר"ל כחות האדם כולס צרואים לעשות רזון קונס חולת זה לא ירים את ידיו ואת רגליו כאלו אין רשות לשום כח להגיע צזולת הענין הכרחי לעצודת ה': כצנהלס היראים לעשות מלות מנהיגס כמו אדם העומד לפני מנהיג העדינה שהוא המלך סכל מנמנו לעשות רזון המלך ועמידתו צאימה וצירחה: לא ירגישו על מיהוש או הפסד העומד צנהל לעשות רזון מנהיגו כל כגותו קשרה צעשייתו הזאת עד שסס יקרבו צמוך כך איזה מיהוש קטן צנופו או הפסד צממונו לא ירגיש צו כלל מפני שאין לצו עם טרדת מסקי גופו אך נפשו מלא ותחד על קיום רזון מלכו ומסקיו על פעולתו: ויהי' הלזון מסכים עם המחשבה כל צדור וצדור צצנתס הלזון ישי' צססכמת מושנתו טרס יאל הצדור מפיו כמו המודד לפני המלך שכל צדורו מתוך קירות לצו: ע"ד המנהג מפני סכל הלגשים עהגים להספגל ויצוה גם הוא צמוכס להסליצ עם תמלמו

תחלתו וכחותם שנאמר עליהם יען כי נגש העם צמיו וצפתו כצונו ולצו רמק ממני והכי יראתם אותי מלות אנשים ונלמה ר"ל שמומך כך מנעוריו שיתפלל: והטעם שמוטע הדעה להנות מלות התפלה עד שיכול לזנות ולדבר ולצו פונה אל הרהורים אחרים:

כמו הוריר והפ"ח פלגי: הוריר הוא מין ערוב והפ"ח פלגי הוא מפורסם ואלו שני מיני עופות אפשר שילמדו אותן לזנות חיה ודגים מלחה לטון סיה"י כדודע עם היותם שליוס יודעים כלל מן העוון המדובר: מתעבם ופונה זה ומחשבה להצין פירוט הגלה והכונה שיכוין תפלתו אל הצורא: העת הסיח"י זמן התפלה: לב זמנו לא יח"י זמן התפלה עליו לטרוח וכל"ל אין לו חפץ צנת הדיח אצל יח"י העת הזאת העת היותר נבדד שבכל זמני חייו: ופריו יח"י כל זמני חייו כמו טפל אל הזמן הזה שזוכה להתפלל לפני צוראו* כמו ען והסדה שהיא טפל אל פרו שהיא העוקר המכוון נטיעת העץ: שחר עתותיו זמני כל חייו: כדרכים המגיעים אל העת ההיא ר"ל הכנות וסודות להגיע אל העת הזאת ר"ל שכל עתותיו לא נצראו אלא שיכוין לזה לגופו מכל ההכרחי לו כדי שיחזק גופו ותכוננו נפשו

העת ההיא לב זמנו ופריה ויהיו שאר עתותיו כדרכים המגיעים אל העת ההיא יתאוה קרבתו שבו מתדמה ברוחניים ויתרחק מהכהמיים ויהיה פרי יומו ולילו השלשעות של תפלה: ופרי השבוע יום השבת: מפני שהוא מעמד להרבך בענין האלקי ועבודתו בשמחה לא בכניעה כאשר התבאר: והסדר הזה מהנפש כסדר המזון מהנוף מחפלה לגפשו ונוח לגופו: ומתמדת עליו ברכת התפלה עד עת תפלה אחרת: כהתמדת כח סיעוד היום עד שיסעד בליה"י וכל אשר תרחק עת התפלה מהנפש היא הולכת וקודרת כמה שפוגע אותה מעסקי העולם כ"ש אם יביאוו הצורך לחברת נערים ונשים ורעים וישמח מה שיעכור (כ"א שיעיר) וזכות נפשו מדברים כעורים ונגונים שחמה הנפש אליהם ולא יוכל למישול בה: ובעת התפלה מטהר נפשו מכל מה שקדם ויתקנה: (כ"א וינתקה) לעתיד עד שלא יעבור שבוע על זה הסדר עד שיתקן (כ"א שחקו) הנפש והנוף: וכבר נקבצו מתורים מקדירים עם אורך השבוע לא יתכן לטהרם ולנקותם אלא בהצמדת (כ"א צממתם) עבודת יום אחד עם מנוחת המץ ואז

לשמוך שימו ולעטוף נפשו לפני צוראו מתוך עומק כוח תפלתו יתאוה קרבתו וכו' כל היום יתאוה מתי יגיע עת התפלה ויתוודע לפני צוראו: שזו מתדמה צדוניים וכו' ואיך לא יאפה על זה תמיד והרי הוא אז מתדמה צדונית ופושט מעליו עניני הגשמיות לגמרי וקושר דעתו ונומת צורו ה': ויהיה פרי יומו ולילו וכו' אמר מעתה מה חפלו בכל עתותיו וימיו אם לא שיהי' זה פרי העמים ולוף הזמנים וחלת ימים האדם אל לצו כי לא על הלחם לצדו נצרא האדם לאכול ולשמוח צמטונגים כי אם לדבק נפשו צדוניים זה פרו: ופרי השבוע יום השבת המוצרך מכל זמני חייו הוא יום השבת שאין צו לגוף עסק בכל מלאכה והוא מופנה מצ' לדדין להצדק צענין אל"י: ועבודתו צממתה ולא בכניעה צממת מזה על האדם לשמוח ולטבד את צוראו צממתה הזאת ומקבל עלי' שכר כמו על האדם צמון חיובו: כאשר התבאר כבר צורא זה צדוק צס"י כ' ממאמר שני: וסדר הזה ר"ל סדר התפלה אשר אדם מחוייב זה בכל יום שלם פעמים הוא דבר הכרחי לנפש: כסדר המזון מן הגוף: כמו שהמזון דבר הכרחי לגוף דבר יום ציומו ולא יעבור זמני חביתו בי

יחלש הגוף מגדרו ככה ושים האדם לנפשו סדר התפלה שהיא מזון לנפש דבר יום ציומו שאלוהי הוא חץ קיום לנפש אצל יומטכו כחומיה אחר הגוף וזכותו אשר אליו האדם שואף כל היום ומתעסק צדויותו: ומתמדת עליו זכרת התפלה עד עת תפלה אחרת: ר"ל הצרכה אשר קבלה הנפש צמון התפלה וקרבתה אל ענין האלדי ורוחניותו לא יטפנה כחות הגופניות כשיעבור זמן התפלה והוא פינה לעסקי העו"ה ענין זכרת ה' נמשו עד שיגיע זמן תפלה שאחר' וכן מתמדת אל תפלה: כהתמדת כח סיעוד היום עד שיסעד צליל: כמו שהלחם שהאדם סועד צדוקר אינו מספיק לו רק עד סעודת הערב ואז יסעד שנית ואלו יסעוד האדם סעודה אחת בגוף נחלש: כי המזון צמטעיו מתעכל מעט מעט עד שמתעכל כולו והוא נדח אל מזון אחר כסעודה שאחריה וכן צדוקר צאלדיו צמטת התפלה אחר עבוד התפלה הוא נחלש מעט מעט עד שאחר ומקיים אותו צמטלה שאחריה: ואלו הפסיד תפלה אחת הנפש כחלשת: הולכת וקודרת הולכת ונחשבת: צמה שפוגע אותו מעסקי העולם צעבור היומו נלמד צעסקי העו"ה: אם יציאהו הנורך לצמרת נערים ונשים ורעים: לפעמים יצטרך האדם להתחבר עם פחותי צני אדם אשר אין אדם רק מעשים פחותים ושמחה של הוללות והס אלדים לא נשמע על פיהם דק אכול ושתה וצננו ונבל יסוצנו עיר וירדפו אחר הכלל: זכות הנפש הצהירות שנגש: מדברים כעורים הרהורי נשים: ונגונים שטתה הנפש אליהם יר האדם ולצו אונסו להטות אחר נשים צנת שהס משמלות לפניו כדי שימן עליהם לב וצו הנגונים מרים הנפש מודה אל מדה צהכרה כשהאדם נותן לב לשמוע אותם: ולא יוכל וכו' השכל לא יוכל למשול צנפשו אז: וצנת התפלה מטפר נפשו ר"ל זממי רעיונו הפוגות מול פני עסקי תלות עוה"ל: ויתקנה: (כ"א וינתקה) ר"ל ינתק מעליו הרהורי עוה"ל אשר נספחו על רוחניות הנפש ומחשבים אורה: לעתיד ר"ל ציום השבת ציום השבת יערבנה על מלצה הישר ומתקן כל ימות השבוע אשר העדיפו הרהורי צמטיים על הרמניים מרוב הצנדה אשר האדם מוכרה להשתל צה לפרנסת צימו: והיום הזה קדוש לאדוניו וחסר צו כל מלאכה והרהורי עברה ולא האדם נבל לעבודת ה' ומתקן צמטע העמידה לצא לדה כמו שצנאר והוקן: מותרים מקדירים צמני מותרת מעוה"ל שהאדם פונה אחריהם

אחריהם

אחריהם בכל ימות השבע המחסכים את הנפש : זיהעמדת עזדות יום אחד וכו' שיעמוד לו עזרות ה' יום אחד שיבי' אז פנו מעזדת הגוף לעולם הזה : ואז יראה הגוף : הגוף מראה אז נמחמו את אחד פגם בכל ימות השבע : והוא מלשון אז

תראה הארץ את שנתומיה : ויהיה נכון יהיה מלומח להנצח : וכן הנפש תזכור וכו' כשנסות נצטת אז מרגיש ההנדל צטרות נפשו מימי החול ויכיר איך הנהי' אל עסקי הגוף חוסרת הגויה : הנפש : מתרפאה השתלל דרפואות : ומעמדת חנינה עננה : צעמיד צצוע הצלה : אולי מחול צני וגומ' (איוב ה') : יהיה עתוד יהי' מוכן : לרפואה החדשית עוד הוקצע מקון לנפש בכל ר"ח שיבי' מכפר על כל ימי החודש שעצרו נקדננו' שמקריצין צראשי חדשים וקענין טעשה איוב שהקריצו הקדנות נבלות כל שצוע לכפר על השצוע שקדמה וצמנה ריש שצועות על זוממת מקדש וקקדיו שאין צדק דיעה לא צמחה ולא צסוף שעירי ראשי חדשים ושעירי רגלים מכפרין וכן שאר הצמחים מכפרים כמו שיוסד צמפלת ר"ח רפשי חדשים לעמך נמת זמן כפרה לכל תולדותם צהיות מקריצים לפתך צמחי רצון ושעירי טעות לכפר צעם : וצומן הזה שאין קרצן היחידים מתענים צער ר"ח תמורת הקדנות : לכל תולדותם ר"ל תולדות החדשים

פירוט של לכל מולדותם ר"ל לכל מאורעיהם ומקריהם שגזעמו להם בכל ימי החודש לגצר הגוף על הנפש : ומדושי הימים - מדושי הימים נקראו תולדות צלה"ק כמו שנאמר אל תהלה ציום ימחר כי לא מדע מה ילד יום (משלר"כ) שפירושו ג"כ מה יקרה עוד : ערם יגיע יום מחר : לשגש רגלים שהם ג"כ ימי מנוחה לטכרם הנפש וכמאמר חז"ל מייצאם לעשר עצמו צובל : האדם הנכבד יום הכפור : אשר צו ינקח וכו' יהיה מנוקה על כל עונותיו שקדמו לו בכל הגה כדמך צמשה דרש שצועית על כל עיירות שצמרה הקלות והעמורות הצדועת והשגנות הדעי ולא הדעי עשה ת"ת כריתות וגיפות צ"ד שעיר המשתלח מכבר וזה צעשה שצועה עמו לפי שהעקר צדינו עבר אדם על מלות עשה ועשה משוצה מוחלין לו מיד עבר על מלות ל"ת ועשה טפורה טפורה מולה ויה"כ עכפר (עיין צמנ"ס הלנות משוצה פ"א) וכמד צמנ"ס עוד צ"פ הנכבר צמנ"ס הזה שאין מוצח כפרם המשופה וצמנ"ס אל תה"כ

ואו ירצה הגוף בשכת את אשר חסר לו מששת הימים ויהיה נכון לעתיד : וכן הנפש חזכור מדר שחסרה עם טרדת הגוף וכאלו היא כיום דהוא מתרפאה פחולי שקדם ומתעדת למה שידחה ממנה החולי בעתיד דומה למה שה' עושה איוב ככל שבוש בכניו כמו שהוא אומר אולי הטאו בני' ואחר כן יהיה עתוד לרפואה החדשית שהיא זמן כפרה לכל הולדותם ורצה תולדות החדשים וחדושי הימים כמו שאמר כי לא הדעי מה יולד יום ואחרי כן יהיה עתיד לשלש רגלים ואחרי כן אל הצום הנכבד אשר בו ינקח מכל עון שקדם וישגי בו מה שחסר לו בימים וכשבויעים וכחדשים : והנקדה הנפש מהבלבולים המחשביים והכעסיים והתאוויים וחשוב מנטות אליהם חשונה גמורה כין במחשבה בין במעשה : ואם לא תחנך התשובה מהמחשבה בעבור גבורת הרעיוני עליה במה שקדם לה מזכרון מה ששמעה מימי הנעורים משירים וחירות וולתם הנקה מהמעשה ותתודה על הרעיונים ותקבל שלא חזכרם בלשונה כל שכן שחעשה כמו שנאמר זמתי כל יעבר פי וצימו ביום ההוא צום שהוא קרוב בו להחטות במלאכים : גפני שהוא גומרו בכניעה ובשפלות וכעמידה ובכריעות ותושבחות ותהלות וכל כחתיו הגופיים צמים מהענינים הטבעיים

מכפרים : מה שחסר צימים וצצועים וצמחים : ר"ל מה שלא השיבו מפלות כל יום לתקן וימו ולא השיבו ימי השצמות לתקן השצועות : וכן לא השיבו רשעי החדשים לכפר על החודש ויה"כ מכפר על הכל : מהצלולים המחשביים : מה שנתצנצנו

מחשבותיו מדנקותם צרותיו צעור פניות אל מחצו ערה"א : והכעסיים והתאוויים שלא יכול לצבט כעסו ומחלותיו עד שיאל מגדרו לנטות אחריהם לרעה : ומצו מנטות אליהם הנפש מצו צמשה מנטיה אליהם : צין צמשה להסיח מדעתו עניני המוח והרהורי הכל שדורג צה"ס : צין צמעה יקבל עליו שלא יעשה עוד כקעשה הזה ויתחרט עליו הרצה : כמו אדם שגנה ואכל צלא דעת אחיה ענין שחלה צעצרו והגיע לשערי מות ואח"כ השתל הרצה וטרח צרמוות עד שנתרפא דחי שהמחלל הרע הזה שאלל לא יתאווה אליו לעולם אצל הוא ירא הרצה אפי' להצוט עליו צזכור מה הרעה שהגיע לו עצרו וכ"כ צצום אל לצו כי נטה אל מעשה המימות מיתת עולם ועכשוו נתרפא ממנו יהי' יראת המעשה הזה על פניו כל ימיו חייו : ולא לא תמך המשנה מהמחשבה : אם אי אפשר לו להסיר רעיוני המחאות מלצו : צמה שקדם לה ר"ל לפי שקדם לנפש ונשרשו צה : משירים וחיות טמות

הצמרת ושימות הלדים ומדות צמילות נלות לעורר מלות האר דומיהם שקיעת המחאות ציר לצ האדם : המקה מהמעשה : לכל הפחות תקבל הנפש על עצמה שלא לעשות : ומתודה על הרעיונים יהיה מודה לצוראו שנתקעו צמשהצמו הרקודים רעים שאינו יכול להסירם מעליו : ותקבל שלא תזכרם צלשונה שלא מדצר נהם ולא יוציאם מהשפה ולחון ואז הם כלים מחליהם שהצור עושה רשם צנפס וכססוגר עליו הדצור הם צעלים מעט מעט : כמו שצמח זמתי וגומ' (תהילים י"ז) צמנת בני פקדת לילה צרמני צל תמחל זמתי צל יעצר פי ור"ל אמה ה' הודע מחשבות ודחי אשם תבחין אותי ומארף כליותי לא תמחל שיביו נקיים לגמרי אמנתי צל יעצר פי אני מקבל עלי שלא אעלה אותם על לשוני ויצאו משפתי : ולצמו ציום ההוא האדם צציום הכפור : להטממות צמלאכים ששוע מעליו כל עניני הגוף כפי היכולת שידחו מלמלאכים : כי אסור צרימיה וטיבה ומשמים וכו' : שהא צעורו גומר האדם ר"ל מוסיף

חוסף על האם : זכניעה וזשפלות הוא נכנע וכשפל זעניו זכליכמו יחף כי חסור זנעילת הסנדל והוא סימן הכנעה : וכל כחומיו הגופיים נמיס וכו' הכחות כולם שזאדם כמו הראות והשמע והטעם והזכור ופעולת הידים והתאליס כולם זעלויס ממלאכתם הטבעיות

הטבעיים מהעסקים בתוריים כאלו אין בו טבע בהמי' וכן יהיה צום החסיד בכל עת שיצום שיענה בו הראות והשמע והלשון ולא ישרידם כוולת מה שיקרב אוחו אל האלדים וכן הכחות הפנימיס מדמיון (כ"ח מ"ח) ומחשבה ווולת זה ועפ זה יהיו המעשים הטובים הידועים :

ו אצר הכוזרי מה המעשים הידועים :

ז אמר החבר המעשים המנהגיים והחקיים השכליים הם הידועים אבל

האלרייס הנזופים עליהם לחול באומת אל חי שיחייב שינהיגנה אינם ידועים עד שיבואו מאצלו מפורשים ומחולקים ועוד כי אין המנהגיים והשכליים ההם ידועים שאם נדעם בעצמם לא נדע שיעורם כי אנתנו ידועים שיענה חובה' ומוסר הנפש בכניעה ובשפלות חיובה' וההונאה מנונה' וההפקר עם הנשים מנונה והביאח על קצת הקרובות מנונה' וכבוד האבות חובה וכדומ' לאלה' אך הגבלת זה שיעורו עד שיהיה טוב לכל איננו כי אם לאלדים יתברך אבל המעשים האלרייס אין שכלינו מניע אליהם ואינם נדחים (כ"ח נחמיס) אצל השכל והם נשמעים כאשר ישמע החולה אל הרופא ברופאותו והנהגותיו

זמונים למלאכת ה' : מתעסקים זמוריים בעבודת המורה : טבע זכמי מעשה זכמה שלינס רק לקויס הגוף זלנד : וכן יהי' לזס הכסיד' שחור עוזר על כל כחומיו ופירש עמס אף רק לעזרות א' וזעזור זה נקרא לזס המוזמר כזה עזרה כענין שנאמר קדשו לזס קראו עזרה (ויאל"ז) : וכן הכחות הפנימי' מדמיון וילד ומחשבה כולם יהיו נזדליס זיוס הלזס לעזרות ה' לזד : ועס זה עם טירת הדמיון והמתנה והכחות זכלל : יהו המעשים הטובים הידועים : יהו יגיית האדם אל עשיית המעשים הידועים לכל שהם טובים :

ו מה המעשים הידועים : מה המורה הזאת אשר קראת אותה זנס הידועים זעטרו והזגלתי ידועים מה המה : ז המנהגיים המנהג שיתנהג האדם עם גופו ועצמו : והחקיים השכליים החק שמחויב האדם שיעשה אותו ממה שהשכל מחייב אותו הם הנקראים ידועים ואלו

המנהגיים והחקיים כל האומות מודים על ישרם : אבל האלרייס המאות אשר הם למעלה משכל האדם וזס להם ענין עמוק שאין כח של האדם מניע מביע סודם מלזד האלרייס הוא הזין זרכס והוא ידע את מקומם אשר יעשה אותם האדם ומי זכס זעוה"ז וזעוה"ז הנחיל אותם לאוימתו אשר זמר - זס מכל העמים : הנזופים עליהם על המנהגיים והשכליים : לחול זאומת אל חי המיוחדים לחול זאומה ישראלית : שיחויב שינהיגה שהחויב הוא שהאלרייס ינהיג אותה האומה לפי המנהג העליונה : מאללו מהאל' שפורשים זכלליהם : ונחלקים זכללי הפריים : ועוד כי אין וכו' ר"ז אפי' אותן הידועים אינם ידועים לנמרי כי זריך להם סודר אלדי וגזול מוגבל : שאם נדעם זעלומס' אפע"י שאלו ידועים מהותם : לא נדע שיעורם כיזד נשתמש מהם וזאחה שיעור וכו' מפרש ואולי : ומוסר הנפש ליסר נפשו : והתנאה מנונה להנות את זכירו : וההפקר עם הנשים להפקיר עצמו להשלים תאות הנשים כמי רזונס : קלת הקרובות זיאות העריות כמו האם והאחות והבת שכל האומות מסכימים שזה מנונה : אך הגבלת זה השיעור כמו שתאמר ד"ע על העונה שהכל ידועים שיהא חובה זכשיס

האדם לזד עניו חולשתו ומיעוט ימיו ואיך סופו קצור זעסעף אדמה וזעודו חי עולו לכל חלי וכל מכה וכמה פניג עולס עטורים אותו מכל זד ואין רגע זלי פגע' ועכ"ז אין זיה נזול העונה כי יתכן שעדיין גאחמו פרושה על כל האדם שגם הם חלושי כח כחומיו ומעוררים לכל

ריב וזכל נגע כחומיו ואולי יותר ממנו : אך העונה הנמורה היא שיספיל נפשו נזד דמותו זני אדם כחומיו ולא סוף זזר נזד זני אדם אשר למעלה ממנו אלא אפי' נזד הפחות שזני אדם וכמו שזאלנו זדוד מלך ישראל שהיה היומר משזב והחקיף שזמין האדם זמנו והיתה נכזה שפלה זעניו נזד הפחות' שזכל האדם כמ"ס ונקלתי עוד מחלת והייתי שפל זעניו ועס האמהות אשר אמרת עמס אכזבה (שמואל ז' ו') ונראה שר"ל שהאמהות היומר פחומים זענין איני ממכזד עמסם להיחמי שפל זעניו יותר מהם : ודומה לזה מאמר ח"ל זכרקי אבות מאוד מאוד היו שפל רוח זכמי כל אדם : וכן ההזנה שהיא מנונה לא זלנד הנאות ממון אלא אפי' הנאות זכרים אסרה לנו במורה כמדור ח"ל - וכן ההפקר עם הנשים נקלז לנו שעור העונה כזכרי ח"ל כמ"ס הטייליס זכל יוס וכו' עונת תלמידי זכמים מליל שבת לליל

שבת : והציחה על הקרובות יס זכס ג"כ סדר מוגבל זמורה כי זבת האח מותרת ולשת דרוו אסורה אפע"י שז קרובה יותר : שז שיהיה טוב לכל ר"ל שיש לנו זזה סיודר אלדי זכמכה העליונה שזל אפי' זענין שיהיה טובה לכל אדם להזריכו זרך ה' כמו שתאמר אפע"י שהענוה טובה יס מקום שהענות והגלות טוב והיינו נזד רשעים ועוזרי רזונו להכניעם לעזרות ה' : וכן הציחה על הקרובות יס מקום שהוא מזוה בנין זכס אפי' ואלו יתברך נזכונו עלילות לזות על המות' שזין אדם לחזירו עד שיושלם הקצוץ שלזנושי על תכלית אפסרי וכזכר עוד כ"ח : איך שכלינו מניע אליהם : איך אנתנו מציינים ממנו זס דזר אפי' קאהו : ואינם נראים אלא השכל כ"ל ר"ל שאין אנתנו הזנת סודס אף שיש מהם מה שאינו נראה אלא השכל : והם נשמעים כלומר מאחר שאין השכל רואה עשייתם' עשייתם זאלנו מלד השמיעה זלנד שזך זזנו אלנינו : כאשר ישמע החולה אל הרופא זכרפואות' : שהנה החולה המתעסק זכרפואות נקבל אותם אפע"י שזכס מרים כלענה החיים אלא מוז העעס וחזס הריח וגופו קזה זכס לא וימאנס החולה זכדיע כי זה הרופא למד מלאכת הנתוח וידע סוד האיזרים והגיורים והעירקים והיודים

הורידים ואין הכחות פועלות על ידיו וכיך רוח המיוני סוגג והולך עם הים בכל חלקיו ויודע א"כ המהלך אשר צדקו עמין צאה יודע סוד הרפואות לכל נגע ולכל מחלה ואז יומתח לו מירדות הרפואות שהם כמעט רגע ונותנים לו מיישולם הזה וישמע לדופא

והנהגותיו הלא תראה המילה כמה היא רחוקה מן ההקשר ואין לה דרך אל ההנהגה וכבר קבל אותה אברהם עם קושי הענין על הסבע והוא בן מאת שנה בנפשו ובבניו והיתה אות בו (י"ח נתי) להדבק בו וכורעו הענין האלדי כמו שאמר והקיסותי את בריתי ביני וכיך ובין זרעך אחריו:

ה אמר הכוזרי באמת קבלתם התורה הזאת כראוי ועשייתם אותה בהשתדלו גדולה במקלים בהודמן (י"ח לסודמן) אליה לשבח עליה ולזכור שרשיה ועלתה בברכה וישמעאל ופירס טרחו להדמיית אליכם ועלה בידם הצער מבלי ההנאה אשר ימצאנה מי שהוא חושב בסבה אשר בעבורה סובל הצער הזה:

ט אמר החבר וכן שאר הדמיונים לא יכלו ישמעאל ופרס להחזרות אלינו בדבר הלא תראה אשר קבעו יום למנוחה במקום יום השבת היכלו להדמות אלא כאשר ידמו צורת הציוויים אל צורת בני אדם החיים:

אמר הכוזרי כבר השבת בעיניכם וראיתו ושהוא שם השבת והמועדים מהגדול שבסבות בהשאיר תארכם והדרכם כי האומות היו מחלקות אתכם ולוקחות אתכם לעבדים כעבור בינתכם וזך דעתכם והיו משימים אתכם עם אנשי המלחמה לולי אלה חצותים שאתם שומרים אותם השמירה הזאת המעולה מפני שהם מאת האלדים

צוות צרית קודם וכו' וישמעאל ופרס טרחו וכו' שאף הם נמולים אזל הוא שלח ככתוב שנמולים בני י"ג שנה: טרחו להדמות אליכם הם טרחו עמם צמילה להדמות לישראל: ועלה צדס הצער לער המילה: ממלי ההנאה אשר ימצאנה מי שהוא מושג צמינה וכו' אין ההנאה שצקיום המלוה ממתיק להם לער המילה כמו שמתק לעדת ישראל שהשמתה יתרה על הצער כשוכרים הסבה הזה לות הצרות אשר צינו יתצדק וצני צני ישראל וזה הצדוק ה' מכל הכמים ונתן לנו את תורתו ואנו מקיימין אותה על כבוד: ט וכן שאר הדמיונים כמו כן צשאר ענינים הם רוצים להדמות אלינו ולא עלמה צדס: ולא יכלו וכו' ר"ל כי חיינם יכולים להדמות אלינו צסו דבר: יוס למנוחה: הישמעאל קבע לו יוס הששי והגולרי יוס הראשון מקום השבת: היוכלו לדמות האדם הם שומרים אותם כמו שאנו שומרים השבת הלא עושים הרבה מלאכה רוצים הסוסים ונוטאים משאות ונותנים ונוטאים צו' מלצד שאין זה היום שבו צוה הלא לצאת רך ויוס אשר: לורת היוורים העושים ציור צומר בשמי צדמות אדם: שאינו דומה אל האדם המי: וישמש לאלקי' סוד צהשחירכ': הלא המציע סוף כל הצורות והמון עמדות הוא ראה ומקר מקדם לתת לכם שארית צגלותכם וסאהו שם השבת וכו' מהגדול שנסות שנית השבת והמועדים שם אלדים לסבה גדולה אשר צענור'

נמי' צנוים: צהשחיר מוארכם שישראל לכם מאר קיצון אומה מיוחדת ולא תאצדו צארן אויבכם להמערב צין העכ"ס צלי השחור לכס שם ישראל כמו שקרה לשאר האומות הקדמוניות כששלטה בהם יד אויביהם כמו עמון ומואב וכלשת ודומיהם הרבה: והדרכם שיהי' לכס מואר אדם והידור אנשים: כי האומות היו מחלקות אתכם לולי השבת והמועדים היו האומות מחלקות האומה הישראלית ולוקחים אותם להם לעבדים לשמש למניהם צצמיהם וצכובליהם ומשימים אותם עם אנשי מלחמה ואז היו נפרדים אלו מאלו ואין מורה להם צצק' ואף לא היו יכולים לעמוד על עמלם ממחלות אסורות וצצית שטענו עד שהיו חוזרים לדת העכ"ס ונשבה מ"ו שם ישראל: אלה העתים שצמות ומועדים: השמירה המשולה שאין איב יולף

צכל ההנהגותיו וכו' וכו' כששים האדם לנגד עיניו שלדי הרמות היוצר כל צער מופש כל מדרי צטן הוא צדא' עשאים כונב' והוא הגותם צשמה צסם והוא הרופא הגותם לו מלות יודעות והנהגות שיועילו צשולם הזה וצצעה' צשלא ימאן אורסם השכל אעפ"י שהוא רחוק ממנו כמו שלא ימאן המולי צרפואות אעפ"י שחוט כטעם ממאן אורסם: רחוקה מן ההקסס' מן הריקס השכלי: ואין לה דרך אל ההנהגה' אין שום סברה למילה שמהל מדך הנהגת הקצון הצנושי כמו שאנו שומרים נגלו והנחה: וכבר קבל אומה הצרכים' נצר צוה אותה אלדים לצררהם אף שלא נתנה המורה עדין היא הייתה ראשיה הצווי מן המלות אלדית צעבור ענין האלדית הכתום צמורה זו: עם קושי הענין על הטבע' המילה ענין קשה על הטבע לחמוך מצטר הילך הקצון צן שמונה ואף כי עליו היה הענין קשה להיותו כבר צן מלה שנה: צנפשו וצצניו שהיה קשה עליו המילה צנפשו וצצניו והיתה אות צרית' והיא צ"כ מורה גדולה שהיא אות קיזור אומה ישראלית צסוד אלדי לדעתי אל עליון ומקיסם צצמות שהם למעלה שאינם נראים אל השכל:

ה התורה הזאת כלומר הסודות הזאת שהיא מלות המילה: נראוי כינה הצומר צמורה ומליים צן שמונת ימים: צהשמתלות גדולה צמקלים: אתם מקיימים המורה הזאת צמחן גדול צאסיפת עם צצרים: צכחמן אלו' הצזיטמה צסיוולר צן שיהיה לקיים מלות מילה וכן כמל צער הערלה והסנדק ושאר המתעסקים כולם ששים ושעמים לעשותם: לשצח עליה מצצמחים הלא אשר קדשו צמלהו זו: ולזכור שדשים ועלתה צצרכה' זוכרים שרש מלכה זו והעלה צצעורה נענווינו שהיא אות צרית צצניכם וצניו יתצדק וזה נזכר צצרכה שצצרכים הצז והמוסל שהצח מצדן צצ"י וכו' להכניסו צצריתו של הצרכס איציו והמוהל מצדן צצ"י וכו' אשר קדש ידיו מצצן ומוק צשארו שם ולאציו חמס

איצר מאמר כוזרי שלישי נחמד פא

זרל מתקווה ציוס השגת וחינו מצעיר אש וזמר מכל ענין מלאכה וכן צמיעים לא הותר לו כ"א אובל נסח: מפני שהס פחת אלדים . אינס כמו הגנים לשאר חומות העב"ס שלא הגיע להם מלת אלד"ס אבל הם מרד הגיומס קצע ימי המנהג

לולמנס . ר"ל לולי ימי המנוחה שאתם מתענינס צהס ומוליאס הוללות לא הי' לכם זוס המלה בכל עמל ענודתנס ויגענס לזרים: מפני שהזא שחזק לולל המנוח זיס לכס הוא מזומן לאלל העושלים אשר עליכס צלומנס וברלינס

להקין לעשות ממלאכתם ולכך הם מקילים הדנה צהס אבל אהס דועידים על קיומס להיות מלות ס': ולעלות חזקות . יס לטעם קיומס סבות ועלות חזקות שהס זמר למעשה צראשית והמנועות זמר ליליאת מלרים ומג השנועות למתן תורה: ולולי הם וכו' לולי השגת והמועדות לא הי' אחד מישראל לזכר צד נקי לפלומס צעיריה וזלולתם רק סכני לכד השגת כל אחד ממלנס בכל השנוע כדי לכד השגת צכסות נקי וצמאל ומשמה עד פשגאר לכס מוארכס והדרנס: ולא הי' לכס קצון לולי מועד וסגת שזכס העס סוצנים ממלכסה ויכולים לקצן אל צמי התפלה והמדרסות לשמוע מן רצני הדור אשר מלמס תלמי תורה להמון צמקהלות להורות דרני המולה וחס המעשה אשר יעשו כמו שהבנודמי מכמי הש"ס כנודע: מפני שפלות פשגס לא הי' חזקים צכסות נקי ולא צקצון: לא הייתם מתענינים יוס אחד וכו' לולי שגת ומרד הי' לעד גלות מוסף עליכס כל יצובס ולא הי' לכס נועס אפי' יוס אחד צמק אריכות מיינס: וכד הי' לכס צה וכו' מעתה מלמנס רוח והללה הרצה למנוחת נפשכס: ששית

האלדים ולעלות חזקות כמו זכר למעשה כראשית . זכר ליציאת מצרים . זכר למתן תורה . וכולס ענינים אלדיים אחס פזוהרים בשמירתם: ולולי הם לא היה אחד מכם לובש בגד נקי ולא היה לכם קבוץ לזכרון תורתכס מפני שפלות נפשכס בהתמדת הגלות עליכס . ולולי הם לא הייתם מחגיגים יום אחד באורך ימיכס וכבר היה לכם בזה ששיח ימיכס מנוחה הנוף ומנוחת הנפש (כי"א אפי' אין המלכים יכולים עליה מפני שנפשותם אינם מתישבות ביום מנוחתם כי אם יצטרכו ביום מהוא ליגיעה ותגועה היו נעים ויגיעים ואין נפשוחס במנוחה שלימה . ולולי הם היה כל יגיעכס לזולתכס מפני שהוא מווסן לשלל א"כ הוצאתכס ריח לכס בעלם הזה ולעולם הבא שההוצאה בהס לשם שמים: יא אמר החכר החסיד ממנו נוהר במצות אלה הדברים האלקיים רוצה המילה והשבת והמויעדים ותורתם המצויים פאת האלקים . ולהשמר מן העריות וכלאים בצמח ובבנדים ובחיים ובשמיטה וכיובל ולהשמר מע"כום ומה שנתלה בה: ולהשמר מדרוש ידיעת הנעלם מולת הנכואה או האורים והחומים או החלומות הנאמנים . ולא ישמע אל קוסם ואל חובר ואל מערן מנחש . ולהשמר מהנדות והיובס: ולהשמר מבעלי חיים הממאים במאכלו ובמגעו ומן הצרעת . ולהשמר מן הדם והחלב מפני שהס חלק אשי ה' ושמירת מה שהוא חייב בו על כל עבירה בשונג ומיזד מקרבן זולת מה שהוא

אח כל הן ציתכס יקחו להס לזרכס כאשר יקרה הדנה פנעיים . ואס אהס מחספו מתון איך אהס צמויים שלל יעלה רוח המושל עליכס לקחת כל אשר לכס מידכס: אי"כ הולאתכס צהס מה שאתם מוליאס צהוללות השנמות וכמועדות: ריוח לכס צעולס הוס אהס מריומים צה שחין יד המושל יכולה לשלוט עליו עוד וכללו הולאתכס מתון שאינו שלנס: ולעוה"כ פשכר שמור לכס לעולם הצד לגמול על הולאתכס לכדור יוס המועד והשגת לשם שמים: יא דרדסיד ממנו מזהר וכו' החדר הזכר צמי' ז' המעשים האלדיים אשר החסיד שזלומינו מזהר צהס והשתיל צמלות מילה והכוזר הפסיק דבריו צצמח קיוס המילה צלומתו וצצמח קיוס שגת ומועדי' וחס' חזר החזר לדבריו וחזר שחין שגת ומילה צלד המעשים האלדיים אשר לנו מאשר נוליא עליהס הוללות מתון אבל ניסיף עליהס יומד' ויומר: ומורתם המלווים דיניה' המלווים כילו לימול דיני שגת: צמח כלאי כרס הרעים וצננדים כלאי צדים: וצחיים שלל לעשות מלאכה צבני ונינו צעלי חיים כמו השור והחמור:

ומה שנתלה צה תשמיעו ענו"ס אסדרים צבנאס: ולהשמר מדרוש ידיעת הנעלם כשגרה לעדת אחיה דבר הנעלם ממנו אסר לנו לעונן ולנחש עליו או לשאל צמכספים וסדים: מוחלת הנבואה וכו' איך הדדישה מותרת לנו רק הדדישה מלת הצניא או מאורים ותומים למקד: ולא ישמע ר"ל דהיינו שלא ישמע: מצעלי חיים וכו' וצמגעו ר"ל שמונה הרלים הטמאים הבהן מיזכר ליגע אפילו צכעדה' ואף הישראל אס ננע צה אסור לאכול קדש ולכנוס למקד: ומן הצרעת כנו"כ השמר צננע הצרעת וגומר: על כל עבירה צצונג נקון חסאות ואסס צעצרו על א' מל"ר כריתות על ודאן חסות על ספיקס אהס תלוי: ומיזד נקון קרפן שנועת העדות וצניעת הפקדון וספחה הדופס שצאן על המצד: והצניעות צביר צהרה טהרה

ימיכס מנוחת הנוף וכו' כי צס"ה ימים נ"ב צצנות וימי כמועד שנתה ימים יוס הראשון ויוס ה' מן הפסח ויוס א' וח' מן הסוכות ועזרת יוס א' וצ' ימים ר"ה שהוא תמיד שני ימים שחין השלומים יכולים הגיע לשוס מקוס מלדד בירושלים הי' יוס א' ויוס הכיפור כרי ששים יוס והוא א' צצסה מן סס"ה צקירון: ומנוחת הגג דעת אהס חתישגת צמנוחה: אשר איך החומות יכולים על' מאחר שעליכס פקדת הצדל צשמירה וצניעה איך החומות מכרימים אהכס על צעולה: מכני נפשוחס אינס חתישגת וכו' כ"א יכה' מוכרח איס ישראל ללחוס צצמח מלמחת חזוני וכלל השגת נפשו עליו תאלל ולנו צל עמו לעשות מלמחתו צדיעה שלימה ויגיע הקול והפסו צצמלמח: ולולי הם הי' כל יגיעכס

טעורה לטען לכאן וכאן צהמה עמאה לפרות: ועל כל לידה וכו' קרנן טיולת שהיא כנש לעולה תיר למחלת: ומה שגראה ממנו בדיעות מה שדאח לקרנן הזו והזנה שהיא שתי מדרים או שני בני יונה והשאה אם מראה גשה ימים רחופים

שניעות מן השמיטה ואומדן צמתי קודש מן הנימ והוא חדיג כולל על כל המתנות שאדם חייב למצוא חרמה ועליהן אומדן לא ענתי ממזומין וגו' וה"ל צריך לדקוק עליהם עד שלא יסקר צאומרו לא ענתי: והשלמת רונס רוב עבודת

המקדש הן צרכי מלמד השמיטה: והפסטה ונתוח כשר צורים: המורו המנהגיות ר"ל המסלתי' מנהג וקצון המדיני ועליהן אמרו אלמלא לא נמנה העורה ראו' היא שמנתן: ועזיבת הלקט: השגלים הנפלים צערת קיימת המצוה מן המגל או מן היד כשאלמים אלומים ויהיו הנפלים אחת או שמים: אסור לקטן הוא לעניים: והעוללו' הוא לשכול קצו שצרכיו מחזרים צדקה: וגם אינם נוגעים זו בזו אך הם מפורדות לרץ להניחם לעניים וקראו עוללו' מל' עולל ויונק כך השכונ' הקצו הזה נגד שאר השכונות כמו עולל לאיש: והפארות והפיאות שחלקט מידות האילן לרץ להניח מעט לעניים כמ"ס כי מחזקו דחק לא תמחד אחרך ופיר"ש צומחם לא מעול מפארתו עמנו מכלן שניתי פאה צאילן: ונתנואה נקרא פאה כמ"ס לא תכלה פאת שדך: והמורות הנפסיות כו' בלתי המורות שהשכל מחייב אותם: והם הפילסופיות ר"ל פילסופים הכשרים הניע עיונס לצד מציאות ה' וחרוס העולם: עפ מוספת מה שנתצאר צמורה ר"ל נוסף על ידיעת הפילסופים נתצאר צמורה: כי הוא יתנדך ידע מלפני בני אדם ר"ל מהצמח ונזמח בענין שאלמד מן כי צמח איש או אשה וגומד' אחר לצבו פונה כיום מעט ה' אלדיעו וגומד' לא יאמח ה' סלוח לו כי אי יעשן אף ה' וקאלחו צאיש הכהו (דברים כ"ט) ושהוא גומל וכו' לאיש חסיד כמפעלו ומשלים לרשע כגמול דינו כמבאר בפסוק הכוזב: וכי עיני ה' משועטות בכל הארץ כמ"ס וידעת היום והשנות אל לצנן כי ה' הוא האלוים שמים מעטל ועל הארץ מתחת איון ער (דברים ד'): ואין המסיד מתעסק כו' דרני המסיד שהיא יראת ה' והאשמו מרחפת על פניו ממיד: שעמו עינים ראוות ר"ל שצנולמו יש עין רוחם ומסקיף מן השמים על כל מעליו מקצו ועד גדול: וגומת

שהוא הייב בו מפרדיון כבור (נ"ח סניכות) והכבירים ועל כל לידה שתהיה לה קרבן: ומה שנראה ממנו בדיבות (נ"ח מיטת) וצדעת קרבן ומנחה בלעדי מה שהוא חייב בו ממעשר ראשון ושני ומעשר עני והראיון שלש פעמים בשנה: והפסח ותורחיו: שהוא קרבן ה' חייב בו כל אויח בישראל והסוכה והלולב והשופר: ומה שהוא צריך מהכלים וכלי הקודש השחורים למנחות ולקרבנות האלה: ומה שהויה חייב בו מהקדושה והטהרה: ושמירת הפאה והערלה וקדש הילולים: וכללו של דבר שישמור מהענינים האלקיים מה שיכול להיות נאמן באמרו לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי מלכוד הנדרים והנדרות והשלמים: ומה שהוא מקבל על עצמו טהגויות: אלה והדויה להם הם התורות האלהיות והשלמת רובם בעבודת כהנים: אבל התורות המנהגיות כמו לא תרצה לא תנאף לא תגנוב לא תענה ברעך וכבוד אב ואם ואהבת לרעך כמוך: ואהבתם את הגו: ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: והתרחק מן הנשך והרבית והוהר כמאזני צדק אבני צדק ואיפת צדק והיו צדק ועויבת הלקט והעלילות והפארות והפיאות והדומ' לזה החתרות הנפסיות: והם הפילסופיות כמו אנכי ה' אלריך ולא יהיה קך אלרים אחרים ולא תשא את שם ה' אלריך עם תרופת מה שנתבאר בתורה הזאת כי הוא יתברך יודע יצפוני בני אדם כל שכן מעשיהם ודבריהם ושהוא גומל על הטוב ועל הרע מהם: וכי עיני ה' משוטטות בכל הארץ ואין החסיד מתעסק ולא חושב ולא מדבר עד שייאמין שעמו עינים ראוות וצופות וגומלות אותו על הטוב ועל הרע ופוקדותו עליו

דס צימים הראוים לזיבה הוא צתוך י"א יום צינן כזה לנר"ל מעט שהשאה מתחלת לראות דס יהיו כו' ימים הראשונים ימי כזה ולמר ז' ימים נקראים ימי יצב עד י"א יום ואז צימים אלו אם רואה ג' ימים רחופים סופרת ז' נקיים ומציא קרנן זיבה צמתי ואלח' חחרת לימי כזה וכן תמדי: ואלוס כזו אם רואה ג' ראיות הן צימס' הן צב' ימים ז"ו עמא שצעה ימים ומציא קרנן צמ': ולרעת המורע מציא אחר טהרתו צ' כצמס' ה' אשס והכ' עולה וכצעה אחת לחטאת: ומנחה המורע מציא ע"ג כצמס' שלו שלשה עשרים צולו צדיעית הדין שמו (מנחות דף כ"ה): צלעדי מלמד: והראיות עולת ראו': והפסח ותורחיו כלומר חוקותיו: שהוא קרנן ה' כמ"ס את קרנן ה' לא כקרי צמערו: ולו סוד גדול צענין אלדי שחייבין כרת על ציולו משל"כ צמס קרנן: כי אזרח ישראל: קרנן זה כל יחיד מישראל חייב צו איון נקי: והסוכה והלולב כל אחד מישראל חייב צמעה יציבת הסוכה ונגילת לולב: והשופר לעמי שאין צו מעשה לכולם חייבין הכל לשמח אורו צר"ה: ומה שהסו צריך מהכלים: הגלים הקדושים נמקדש כמו השלחן והמנורה והסדרן: וכלי הקדש המטללים למצמי הקרבן: הסהורים על טהרת הקדש: למנחות ולקרנות והוא על סס לטון הפסוק צמק יסעי' כשאר יציאו בני ישראל את המנחה ככלי טהור צמ ה': ומה שהוא חייב צו צמק הקרבנות: מהקדושה והטהרה להשמר מהחשבת פגול ומחשבת מון חניפה לשמה וצמק פתק קמא דצמס' לשם ששה דברים הזנה חזנה וכו': ושמירת הפאה פלות הרשע והוקן: וקודש הלולים צמק ריעית חייב ללכול הפירות צירולים: מה שיכול להיות נאמן בצמר לא ענתי וגומד' ונמנה על ע"ט אחרון של פסח פתודין צמק ריעית וצמעה

עליו

ולמות ונדע כל דברים נעלמים: וטקיות עליו כל מעות מדברו וכו' הוא נותן דין על כל עות שימנגל מדברו ומעשיו זעמך שאף ע"ז נענש האדם שלא טר דברו ומעשיו שלא יא' מהם תקלה כמ"ס יור' הרים וגומר ומגיד

לדוראוי הגממים על הכסנה זעום השפל איך יתכן שהאומץ והאיור המוליד כלים כאלו למעשים לא יצין מה הוא עלם הראות והשמע ונדחלי שמתי יתנדך מקור השמע והראות זענין שאין אהמנו יכולים להשיג צדך יותר מופלא חי לנו

לדס מה שיהי (עמוד ד') ודרסו ח"ל צרים המיגה שאלינו על שיהי קלה שבין איש לאשתו עמיד האדם ליתן דין עליו: והוא הולך ויטעז כירא וכו' הליכתו וישיבתו וכל מעשיו צדקה וכמ"ס המורה ח"ג פ' פ"ג הוצא צהג"ס זש"ע ח"ה ביוצן ח' ז"ל שיהיה ה' לנגדו עמיד הוא כלל גדול צמרה כי איך ישיבת האד' ומנועותיו והוא לבדו צדיקו כשיצתו ומנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול ולא דברו והרצנת פיו כראשו והוא עם אנשי ציתו וקרבני כדברו צמחש המלך וכו' כ"ס כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקצ"ם אשר מלא כל הארץ כדברו עמד עליו ורואה זעמטיו כמו שנאמר אם יסתר גשם ה' מיד יגיע אליו היראה וההכנעה ופחד ה"י וצושתו

עליו כל מעות מדברו ומעשהו והוא הולך ויושב כירא וחרד המחבייש ממעשיו לעתים כאשר הוא שמה ושש ותיקר נפשו אצלו בעת העבודה ואלו הוא וזכר סוכתו לאלקיו כשהוא סובל הצער בעבודתו וכללו של דבר שהוא מאמין ומקבל מה שנאמר המחכל בשלשה דברים ואי אחה בא לידי עבירה: דיע מה למעלה במך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשך בספר נכתבין: ויראה שמה שאמר דוד השבעה הנאמנה (מיסני"א) הנופע און הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט וכל מה שאמר במזמור ה' הקרחני וחדע יחשוב כי כל איבריו עושמים כחכמה וסדר ושיעור ויראה אותם נשמעים לחפצו והוא איננו יודע מה שראוי להגיע: מהם על הדמיון שירצה לקום ויטאז כל האיברים כעוזרים ונשמעים כבר הקיסר נטו והוא לא ידע האיכרש הם וכן כשיצרה ללכת או לשבת ושאר

מה שצדקה מקור השמע והראיה שאז חבגי הקול אל תוף השמיעי והוא מלא ורידים דקים מקורס מן המוח: וכן הראות הוא כלאר נלוזי האור הכנים על איזה גשם חחרים ממנו ומתקצצים זעין ומס יורדים על העור הכנימי מלא ורידים דקים מלא ונס הס מקורס מן המוח אז נראה הגשם הזה: הרי יחד שרומניות המוח מרגיש הקול או נלוזי אור הגשם יודע שיש כחודעה צלוידי או שיש דבר נלז נגד עיניו: הרי שחלק הרומני שזאס הוא השומע הוא הרואה ואיך תצלל המעלה הזאת ממקור הרומניים והמגזיל כולם: צמחור ה' הקרמני ותדע (מהלים קל"ט) אמת ידעת שצפי וקומי וגומר: יתשוב כי כל איבריו מושמים צמחה וכו': כל האיברים

מושמים צמחה נפלאה נכד צארו חכמי הטבע האחרונים האך כל האיברים שזאס מנועתם צמד נפלא ע"י הורידים דקים הנקראים נרוחין זל"א והם רבים מאוד מחזרים וכל חלק וחלק והם * נלחמים צורך כל האיברים צעלמות ונלז וצני מעיים מיעה שז צמחה נפלאה אחת הנה ואמת הנה אלו מפה ואלו מפה עד צמחתותם וקיוולס אלה נמתחים ואלה מתקווים נולדו כל המנועות שזאס ד"ל הם מצויים תגועה צחטי הנצר צחלקי הנקראי מוסקלום זלטי"ן להתקוף ולהמתיה והדברים ארוכים איך כחן עקומם: כמו שחאמר ד"ח אם רואה האדם לבוק אלצעותיו הרידים שכל חלקי תוך כד מתקצרים ומתקווים והורידים שעל גז היד נמתחים ואז צמחה יבוק אלצעותיו: וכן בכל חלקי הגוף והנה כל הורידים האלו מקורס מן המוח ומן הגשם ומיבך שיעלה צרצן האדם על איזה תנועה הורידים עושים פעולתם חיש מהר האדם מתנועת זלי שמרגיש פזולת הורידין כמו שאיע מרגיש פעולתם צדאי' ושיעיה אמור מעתה כי כל תנועות צני אדם ענין אלהי רומני השורה על הגשם זענין שאלמר מה' מעשיו נכד ואדם מה יצין דרטי (תשלי כ') ח"ס דוד אמת הקרמני ומדע אמת ידעת שצמי וקומי וגומר: כל החומר מספר נפלא הזה: ויראה אותם נשמעים האדם רואה כי מיבך לרזונו האצרים מתנועעים והוא אינו יודע מה שראוי להגיע מהם כלומר איך סדר התנועה והשלימות' הבוררים זאת התנועה: על הדמיון שירצה לקום אדם היושב ורואה שיבוק: כל הורידים נעזרים ונשמעים כל האיברים פונים מתנועתם וסוד וירידיהם עד שהאדם קם: והוא לא ידע האדם אינו צומן

ממנו תמיד עכ"ל: לעמים כאשר הוא שמה ושש צעת שהוא שמה זעניני עולם: יתציה מפני צדורו מאחר שאינה שמה של מלוא לשמחה מה ז עשה: ומיך נפשו אללו צעת העבודה רק צולת ישמה צעת הבעבורת ה' הוא מלמד עליו כעוזר עוצנו עניו נמתך לו: מה שנאמר צפרקי אבות: וכל מעשך צספר נכתבים כלומר כל מעשיו נחובים לדין ומשפן עליהם: הנוטע און הלא ישמע וגומר (תהילי' ז"ד) כלפי מאמר הרשעים שינאמר לא יראיה יח ולא יצין אלהי יתקצ: דוד ענין עליהם צינו הצעורים צעס וגומ' הנוטע און וגומר ר"ל שאלה רשעים הכסילים עונוים שהכל יתנדך לגדולו ורוממותו ורומניתו אינו משגיח צשפלים המון יאורים הגממים וצדשת הצענה הזאת נלכדו כל הכופרים צהשגתה ודוד ענין עליהם צענה נלמנה ד"ל חזקה מל' יתד צמקום כלמן: הלא ה"י נטע און האדם צמחה נפלאה מוכה נעין מוף עקבל הקול המקים עליו ואחן עלאו נטוע צמחנה נפלאה כעין תארות להכפיל הקטם הקול הכניע אליו הנה והנה להרטיז השפיעה: וכן העין ז"י מנוזה צמחה נפלאה צליחותיו ועודותיו ומראיו וורידיו הכולל צקרטו קמעט כל ארבעה חלקי חכמות הראיות המפורסמות וכל חכמי למד לא משצע עינם מלהפליח על מעקות צנין העין ואס הוא ית' סס תועלת השמע והראיה

זו יכן הענין בלגנו וזנתו וכל מגועותיו : ארמי ורבעי
הכנייה באורח והחבוי זרית ורבעי מרגום רבני חרות מלשון
זר ורבי וכל דרכי הסכנת ר"ל לחדת או הרגלת יספר פליאות
ענין האדם בתגועותיו ונתמלא דוד על זה באמרו אמה ידעת

נקיים חלולים חלולים : ממליאם ומעבדים לו וכו' . הקצ"ה
ממליא דרכי הקולות ומעבדי כל הכחות והכלי נשימה לריומת
מזומנים ללורך האדם לנגן לו צעת שיריה : ונלרכו בכל
עת שהוא לרין לזה : והכדנר כן או קרוב לכן ר"ל מה שאמר

כאלו יולרם ממליאם וכו' ללרכו
אינו דרך דמיון רחוק . אצל
הוא כן ודאי שהצורה ממליאם
לו צעת האורך מתש או קרוב
לזה ר"ל שהקצ"ה ממליאם ע"י
הכח שטמן נשקם בכל רגע
כדמסיק : דומה לענין המלאכה
שהאדם עושה צפועל בפיו
איזה כלי שיבי' לה איזה תנועה
צעמיה בלמי הכעת יד האדם
זה : נשימה עושה רחיים
והרחיים סוצני' והכלי מעמס
ע"י כנפי הרוח אשר לה או ע"י
שטף המים : ויילך לו לעמ"י
שהאומן הולך לו פעולת
הרחיים קיימת לנשות מלאכה
זולמו : מה שבעצורו נשפו ר"ל
פעולת העמיה ודומה לזה
מה שנגשו הרחיים שצנילים :
וממשיך להם עם הרגעים
כלומר לא יסור כח אלהי
והשפעתו כמעט רגועולו היינו
מעלים על לב וכו' כלומר אלו
חפץ ה' לסלק השגחתו רגע
אחד ה' העולם כולו נפטר
מחבך צכליו וצמרטיו : וכאשר

ושאר המצבים ולזה רמז באמרו אמה ידעת שכתבי
נקומי ארמי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת יודת
מזה רק ועמוק סמנו אברי הדבור הראה התנתק
מדבר כל מה שהוא שומע והוא אינו יודע באיזה
אבר באיזה עצב ובאיזה מיתו ואוי ללרכו . וכן כלי
החזה בטעם הנגון הוא מרמה אותם ומתקנס ואינו
יודע באיזה דבר כאלו יוצרם ומציאם ומעבידם לו
בכל העתים ובצרכו (לא נלכו ונלכו לנגו) והדבר בן או
קרוכ לכן מפני שאין ענין הבריאה דומה לענין
המלאכים : כי האומן כשהוא עושה רחיים על הדמיון
וילך לו יעשו הרחיים מה שבעבורו נעשו והבורא
יתכרך בורא האיברים ונותן להם כחות ומאשיך להם
עם הרגעים ואלו היו נעלים על לב הסתלקות
השגחתו והנהגתו רגע אחד היה נפסד העולם כולו .
וכשהיה החסיד חושב זה בכל תגועותיו איך לא
הזיינה תגועותיו כולם כמו נתן בהם חלק הבורא
אשר בראם החלה וממשיך להם בעזר חסיד
בהשלמתם והוא לעולם כאלו השכינה עמו והמלאכי'
מתחברים עמו בכח ואם יחוקבחסידות ויהי במקומות
הראויים לשכינה יתברוהו בפועל ויראה אותם עין
בעין

החסיד חושב זה וכו' אם החסיד חושב בכל פנות שהוא פונה
שיר ה' הוא היצוה לו מיל לפנות באשר הוא חפץ : איך לא
תשינה תגועותיו כולם כדבר נתן צהם חלק הבורא : בכל דרכיו
אם לני חושב בכל זה ודאי שכל תגועותיו נתן לאל חלקו
בהוראתו לו ית' על זה : אשר צרחם תחלה הקצ"ה דלא תחלה
תואר האצרים וכל חלקי הגוף : וממשיך להם צמר תמיד .
הוא ית' ממשיך לו הכחות ועוזרם תמיד שיפעלו פעולות חפץ
האדם להשלימם באשר הוא רוצה צמידתו : כאלו השכינה
עמו ציית שכל תגועותיו חושב צפועל ה' ומשעה ידיו :
ומלאכים מתחברים עמו בכח התגרות המלאכים כפום עמו
באופן שאינו רואה אותם אך הם דבקים צרומיות נשמתו .
וה' הרמ"ן צפ' עקב על צבוק ולדקנה צו יתכן שתכלול
הדביקה לומר שמהי' זכור ה' ויהינתו תמיד לא תפחד מהצבוק
עמנו בלכתך דרך וצבוקך וצבוקך עד שיבי' דביו עם בני אדם
צפיו וצלשנו ולבו אינו עמו אצל הוא לפני ה' ויתכן באשר
המעלה הזאת שמהי' נפשותם גם צמיחה לרוב צרור החיים
כי הם צעומים מעון השכינה כאשר רמז בעל ספר הכוה
עב"ל ויתכן שתכלול למ"ש נתן : צנקות הרחיים : צרין
הקדושה : ומצדוהו צפועל ויראה אותם ממש : עין ציין
צעיניו יראה אותם צחקין ולא דרך מראה הנבואה או צבולם
זה

האחרים האצרים זה צה :
וצאחה מותר הם הורח"י הנקר'
נערוזין צ"ל : וכן המה
צעימי הגוף המזה
בשהי' מתרחבת ואז נותנת מקום
לריאה הסגורה צתוך לנשות
החזה להמפגש והיא מתפשטת
והואפת האויר דרך הקטע
ובשמתקרת והריאה נדמקת
האויר ונאם וצעת אדם מד' או מנגן המה והריאה בתנועה רחוק'
וזאת התנועה מהי' לפי מדרגת הקול או הגבון צחוק או צחול'
וטעמי הגבון הם המדרגות הנקראים טאנין צחמת המו"יקא :
דמה וזתם ומתקנס כד נודע . למכמי המח"יקא
שהקול הערב הוא אשר יהי' צערכים שים וידועים וקול רלוני
שיהי' ערך המדרגה הא' אל הב' וכן הב' אל הב' צערכים
ידועים והערכים הגאומים להשמיע קול ערב הם ארבעה הא'
נק' טעריע והוא ערך חמשה אל ארבעה והב' נקרא קוינטע
והא' נק' ערך שלשה אל שנים והב' נקרא סעקטע : : :
והוא ערך משהאל שלשה והב' נק' אקטאווע : : : והוא
ערך שנים אל אחד והנה צכלי : : : הומר המיתרים
שעליהם מתקנים צל' מאלו הערכים כמו שתאמר שמימר
אחד שוקל משהא גבורים והשני שאמריו ארבעה והשלישי ג"כ
שוקל ע"ו הערך שהוא שלשה ושנים וכן כל המיתרים שכלי
צתון שכולן נמתים לנגן עוליסם להוידע נגן והנה הבורא
הר' ערכים או מתקנים לנגן עוליסם על ערך אחד מאלו
שהמנגן צפיו הגרון מתרחב ומתקלר עם כלי הגשימה צערכים
כנבחרים כדיו שילא הקול צחוק וצריפין צער המסודר להולדת
הנגון והמנגן אינו מרגיש צבומ כילד הגבון יונא מברונו :
כאלו יולרם הקצ"ה אשר יר' את האדם וצרח צו נקיים

הוא מ"ס צוהר וירא וק"ל מ"ח נדר לחבור אברהם (אמר שנימול) הו ימינו וכאילו וקצ"ה שיר לנביה תלת מלאכים באתגליה לאקדמיה ל' שלם מאי מיזא דה' באתגליה וכי מין יבול למחמי מלאכי' והא כתיב עושה מלאכי רוחות חלף והוי חמל להון נחמי לארעא

חלף הוא חכמה נפלאה וכדי להראות שהגמחו העולם נשלים הכוללת עם זה החכמה הגדולה שהאדם בכל רגע נתון תחת מטעו יד' שוליו יסובו כחמתו וזני מצוי על אופנייהם להוציא השפלות מהגו יגוע האדם וימות או חלו יפתחו ציפור מלרכו ג"כ חינו יבול להתקיים

ה' חלומה צנרעה שלם יפתח ח"ה מהס או וכו' וגמול שה"י רופא אמתו בכל עת וזכר שעה: וכמה מתוקות מלומה מלות הצנרעה מיוחדות מתקן גדול: שהקדים חמלה צנרעה ר"ל שצדקת האדם חכמה גדולה והוא רוח אלהים אשר עס בקרי: והוא הנפש וצדק צו: נקדים צדק צוף גשמי צהרעה: נקדים וצהרעה מלוליס כשזה נפתח זה כסגר ויעי"ו הרס הולך וכיצד וכל הכמות עושים פעולתם מעמיד כסדרון כל קרבו מתגועו' מתבוננת לא ישקטו רגע זה הוא מיי הגוף והכמות: וזוהו צדופל כל צדק וכו' ר"ל שזה ענין הכרמי צנר צדק מרד שהיא צדק חס מיתו: שצדק צמיס צכל צעלי מייס מרד שזה צדק צריכיס לנמות המחוזקים את הגוף למזון הגוף והוחיס את הפסולת הצלמי ראו למזון לחון והוא רפואה גדולה לגוף: וכלל כל המייס וכו' ר"ל שזה ענין הכרמי צדקס מרד שהיא צדק: וקורר מלפניו האדם הססר קורר מחשבותיו צענין החלסי: בתחולות ד"ל צעניני מעשה העושים פעולה מורגשת צמחשתו: כמות צפירט צתורה: מקוצלות הלכס למשה עסיני: מקנס המחשבה הוא המוח: והולל מל' הלא חללת לי צרעה: מהס מתפילין של ראש: מבעת אל ירו כלומר אל טצורו שכן ישעור אורך רלושת צתפלה של ראש כנו' צש"ע ח"ה סי' כ"ז: מצוע הכמות מקוס כל הכמות: טצופיס: שלם וערודוהו חושיו שלם יפתח להיות פונה אחר הגלית החוסיס: היחוד שהיה פרשת שמע: והבגול והעונש פרשת ויהי' אל שמעו: חזר יליאת מלרוס צפ' קדש ויהי' כי יעיד: טענה ראי': ראש"כ מתגלגל בכל חוסי החסוד מתגלגל לסכז אל כל חושיו חלק אלהי: מלה צרכות צמחנות (דף מ"ג) תניא ר' מאיר חומר מייז אדם לצדך צכל יוס מלה צרכות שאלמד מה' ה' וגומר ומתצ העור צמו' מ"ז צסס גלון כי דוד המלך מקנס

בעין לטפה מדרגת הנבואה כאשר היו סובי החכמים בבית שני רואין הצורות ושומעין בת קול והיא מדרגת החסידים ולמעלה ממנה מדרגת הנביאים ויקבל החסיד מכבוד העינין האלקי הנמצא עמו מה שראוי לקבל העבד מאדוניו שבראו והסיב לו והוא צופהו לגמלו או לענשו ואל יגדל בעיניך מה שאומר חסיד קודם הכנסו לבית הכסא הסככרו מכובדים קדושים כבוד לשכינה והתודותו אחרי יציאתו בברכת אשר יצר את האדם בחכמה וכמה גדולה הברכה הזאת בעיניה וכמה פתוקנות מלותיה למי שהוא מסתכל בהם בעין האמת שהקדים הלה בחכמה וחוחם ברופא בל בשר ומפליא לעשות: למד על פליאת מה שברא בחיים מהכחות הדוחים והמתחזקים ובלל כל החיים באצורו בל בשר וקושד מצפוננו בעינין האלקי בתחבולות מהם מצות כתובות ומהם מקובלות והוא נושא התפילין על מקום המחשבה והוכרון שהראש ואוצל מהם רצועה צבעת אל ירו כרי שיראה איתה עם השיעור (י"א לומר תחת ה' תמינה צכל רגע ועיני) ותפילין של יד על מבועה הכחות רוצה לרצו הלב וחנושא הציצית כדי שלא יסרודוהו חושיו בעולם כמו שאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם והכתוב בתפילין היחיד והגמול והעונש חכר יציאת מצרים: מפני שהיא מענה שאין בה מדרה כי לעיני האל"די החתברות כברואים והשגחה עליהם וידיעה במעשיהם אחר כן מתגלגל בכל חושיו לתת חלק האלקים בהם וכובר קבלנו כי המעט שבשיעורים אשר יצא הישראלי בהם ירי חובתו זה התושבחות הם מאה ברכות לא פחות מהם המפורסמות

צנונה דבני נשא ולא יקסה לך הלא דהא ודאי חינון רחמן קדישין וצטעמט דנחמי לעלמא מתלבסק צחורין וציטו' דגולמין דלחמחו לבני נשא ממש כחיון דיוקנא דלכון ותא חוי אברהם חוי להון כחיון צני נשא עכ"ל: למטה ממדרגת נבואה ר"ל ולין זה עדיין מדרגת נבואה רק מדרגת חסידים שהיא למטה מן הנבואה: טוני החכמים: הטונים שצמחמים: רוחיס הלוות ככזר נספר יוסיפין צענין מלחמות היוניס שדלה יהרהר מכני ושרת החסידים צענה גדודי אש שטיס צחור גלחמים צחויציהס: מה שראוי לקבל העבד מאלדוניו מה שראוי לעבד סיי' מורל רצו על סניו צעוד שרבו נלז נגר עיניו: צצרו וכו' כנה מורל העבד אל הרצ הוא מפני שקנא צנספו וזן חותו ויכול לגמלו ולענשו מכ"ס שירא ממי שצדקו ומטיצ לו: והוא צופיה' הק"צ וראס כל מעשיו: לגמלו לגמול טובה על עבודתו: או לענשו אס ימרו עבודתו: ואל יגדל צצית אל היא מיתנה צענין: צצית הכסא מקוס מיועד לעש' נורנו מלשון ליוס הכסא יצוא (מסל' ז'): היתגדוד מכוזרים קדוסיס משרתי עליון מנו ככוד לאלדי ישראל הרפו ממני עד שצכנס והעשה רלוי וצצוא חליכס ע"כ והוא צנר' דצרכות דף ס' כך הו' נוחיס לומר צמנס כנוכר צש"ע ח"ה סימן ג': ככוד לשכינה ר"ל לפי שהחסיד כל מיעות שמתחשבות פויס' חונס דק צצרכו מפעה ס' וכה ידיו צתנועתיו וחמנס צצית הכסא שליו דשאי להרבר צצרכי קדושה חלוינו יכול לחסוד סס מעשה ס' לך מתגלל בתחמד זה ומקק שלם יפרשו ממנו המלאכים הסומרים אותו בצעור עוינת דנקות מתחשבו צרכמיס צעת הסיא: והתודותו מתקן ינחמו ר"ל לפי טענז דציקותו צצית הכסא צלחמו מתקן חמקו זה צהרלחו צמליאת האל ומחמתו ור"ל שאין זה מקולד יד' ס' שיהא אדם לריך להסוך את כגליו

המפורסמות

תקום בו נכל יום מים מלא נפשות מישראל ולא היו יודעים על מה עד שחקר והבין דרו"ק ותקן להם מלא זכרות נכל יום עב"ל ומתן ק' זכרות כך הוא נלילה כשהולך לישן מנצח המליל וכו' ובשאר על נטילת ידים ושאר יור' ז' סרי ז' גו"ו זכרות מאלהי

המפורסמות. ואח"כ ישתדל להשלימם כריחנים ומאכלים ושבושעות ומראות יברך עליהם וכל אשר יוסיף יהיה תוספת מקרבת אל האלדים וכמו שאמר דוד פי יספר צדקותיך כל היום תשועתך כי לא ידעתי ספורות רוצה לומר כי שבחך לא יכללה המנין אבל אקבלנו עלי כל ימי ולא אמנע ממנו תמיד. והאבהה והיראה מאין ספק נכנסת בנפש עם אלה הענינים (נ"ח עם השור) ומשוערים בשיעור חוריי כדי שלא תביא השמחה בשבתות וימים טובים אל מה שמביא השתוק והתאוה והכטלה ולהמנע מהחפילות בעתם כראוי ושלא תרציא היראה אל גבול שמיאש מהמחילה והסליחה וישאר רואג כל ימיו ועבד כל מה שצוה הבורא מהשמחה בטה שחננו כמו שאמר ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך וימעט שבתו על טובת האלדים כי השבח הולך אחר השמחה ויהיה כמו שאמר בו חחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב. ועבדת את אויביך וגו"ו וישלא תוציאנו הקנאה כהוכח תוכיח את עמיתך נבדרי' אחכמא לדי הכעס והנפירה וחטור גפשו פהחרכות בעתות החפלות וישב בלכו צדוק הדין ישוב שיהא לו למנן ולחסור מהפנעים והצורח האאות בעולם כשיחישב בנפשו צדק כורא החיים ומסירפם ומנהיגם בחכמה ושאין הדעות משינות פורטים אבל משינות כללים במה שהם וראות מחקון הבריאה בהם ומה שכלל מהפליאות המורות על כוונת חכם וחפץ יודע ויכול באשר שם לקמן וגורל מהם מה שהוא צריך לו מחושים נסתרים ונראים

ורוחו

במה עד הגומל חסדים (נצרת סבות ליעקב בה חינה לפי נוסח הקדמונים דק הוא מנהג אשכנזים. וכן מן המעציר סינה עד הגומל וכו' דבבה א') סרי י"ח ז' ונ' זכרות על המורה סרי כ"ג זכרות לילית ומפילין וצדקן שאמר ושתנח סרי כ"ו זכרות ק"ש שמים לנשים וסמים לאמרים נשאר זכרות סרי ל"ז ונ"ד זכרות' שמונ' נשאר סרי שמים ומנחה ומערי' סרי שמיים נשאר זכרות. וכשהוא לולב צדוק ונערב צדוק י"ד זכרות לכל סעודה. יולד נטילת ידים קודם המזון. והמזון י"ח זכרות אחר המזון ועל היין לפניו ונלחמו סרי ז' סרי צין הכל מלא זכרות לפי מה סרי צימים סקדמונים. וסמן סמריים סתתו זכרות חפיקודס' בשמחה יצאה שלל תפלה י"ח זכרות. וכן מקני זכרות טעו והמשיב צדקם המזון סרי המנחה זכרות ימיהו על ק' וסן ג"ה זכרות. וזמ"ח י"ח וסמל ג' להשלימם כחומר להשלים מושיו עם ענין אלפי ככל יגע: פריחנים ומתגלים וכו' זכרות הרים גלים חוש סריה ופמאללים חוש סטעם וצמורות חוש סריחום וצמעות מהם הסרה ואלהם זכרות סריה הוא על הצמיים וזכרות סמריים

האד תלמד שהשמה מקוד הרעות למה נלסווינו לשמות צמעותים. סריה כזו שלא תגלגלו היראה אל גבול סמרה הסמרה המילאים ורועדים ודואנים ממיד כאלו אין תרופה למתם: ויעד כל מה שזוה סנורה צמחה צמה שחננו שהשמה מציאה הסתפקות לנפש והשנח לאלדים מן הסתפקות מקורו: וימעט שחננו וכו' חילו ה' סרי שוכב דגאמו ממיד ה' ממעט שצח ס' ה' כי השנח הולך וכו' כשארס דראה את נפשו צטונו לפי מחשבתו נותן שנה לצעל הסוזה המטיב עמו: מחת אחר לא עבדת וגו' סרי טוונות חלסך כשאר נתן לקלים צעינך לדומה לפניך שאינם דלוי ועבד את ס' חלסך עבדס סעטחה: ועבדת את חווינך צרעו וצמח צעירס וצמוסר כל חווינסיס יענך וירעינך ועכ"ל חמה מוכרת לעצור חותם עבדות סה: וסלא חוילחננו וכו' האדם צריך למנן דעומיו צמט שמה כדי שסם חומן לו לקנאות לאלהיו להוכיח את חזירו או להתוכח עמו בצדרי חכמה ינול לירי כעס כי האצוץ מוליד הכעס והנפירה: ומטרד נפשו. העצוץ יערד נפשו לוכך כוונתו צערת סתפלי: וישג צללו לזוק סדין. זה כלל צמח סמדות סמדות ונעצרות ס' סיהא לכו מקור נפתח להודו' דיוני ס' סיהא לכו סלחן והקטע צמגעו צרעה וסיהי' דומה צעינו פניעמו צרעה כמו צטוזה וסיערך על הרעה כמו שנוצך על הטוב כשיחשוב ממיד סהאור ממים פיעלו לריק וישר סה: סיהא לו למנן ט' סייסו. סה יפי' לו למנן מלסרה

סור מדות סיי"ת צמגעו צו פמאוס דנר רע כי יחשו כי כך סה גרה סממתו צדק חך סלחננו חנים מצינים סבה חמס חין על לפני כסא כבודו: כשימיס צמפסו כוונתו כשימ' לז' להבין כדקס והמיים שעה סורה עם צעלי חיים סללמים וחק' סס סגמנו סס להטרפס חוונטיס סממתו: וסלחן סדערת משיגות פרט' חין סכל סלחננו יוכל להשיב טעם כל פרט ופרט מה סהא חגיע לצעלי חיים: סלל משיגית כללי' סדעות משיגות סכלל סממת סדיסיה מה סיש צמקון כל מין ומין סהצעלי חיים סממתו ערות ולמנה סלסר סרספ ססתכל ציס על סגלית חקון: צלסר סס סגסיס: לקון ודול סערין וצנין: ח

סרחה חקוס סנעס ס נס וביול סה מכל סנו' צס"ע צסו' רכ"ז. ונכרות סעינעו סה זכרות סהחלות על סטוב מנצך סטוב וסמנעו סח ססחינו סס סיה נוצמ לו נלנד רעל סרע צדוק דיין חמ' וכדומה לסס ונכר צס"ע סו' רכ"ז. ולסלטים מל' וני סליונו יסצי נצנען חת ישראל (יכוסע יר"ד): צספ זכרות: עם סחי ומסועריס ר' ל' סהירוס סה עם סממתה וצמקוס סממתה סס סיה סה כמו סממל סס סס צל להמנע צעניו סיה"ל נח' מוסיו ולסמח נפשו והלך לפניו חקו צצרתו חסר סה חקיס עני': סל מה סמנח ססחוק וכו' סס חלו סעוס סממתה: גמל גמיל סרסלס וכו' וסעל

אוצר מאמר כוזרי שלישי נחמד פד

ולעמוך המאכל להם צטרם הנצחו אל הדקים : ראו לרשות כל צעלי חיים יש כלים רחוקים לקבל האויר לטרנו כמו הראש והכרם הצליון לרצת הארומה והוא כאשר מקבל תרומה האויר והוא עומדת נכחה חזקת מן הגדול שזניה וצין זני

המטיים והגרם נמחם ועולה וכשהאויר יוצא מן האדם הראש פתקולות והגרם נשפל כנראה לחוש בכל נשימה ונשימה ולזה הארומה הראש נצמח כפלאה מלאה נקדים חללים מלויים לכמוקן ולהתפשט וכן העצין נפלא דגים יש להם שלחופית מלאה רוח ר"ל אויר וכשהיא נפוחה הרצה ומתפשטת יתפשט הרג מעט בתחתניו ונתן שהמים הם נצמות גמיות גוף הרג שיש נמשל אל כוזב הרג ולא מחויב שיחל הרג שט על פני המים כנודע נצמח החדרסמטטיק וחלום אם חסן הרג לידר צמולת המים יש נכחו צמולות הרורים ומוסק ליוצא אל הר תחתניו לקצן הגלחופית והאויר צמובה מלמס עצמו ומתקטן ממותו ומפני שנתמעט

ממות שטעם הרג והוא יתר נדד מן המים אשר כנוד גופו ולא זולל למטה וכשצו חסן לעלות מרחיב השלחופית ועולה למעלה וזה ענין נפלא בהשגחה : לצצועים העפות והחיות הדורסים הנומים מן הנשר : וכלי הדריסה כמו הפרניים והפה והסיניים : להרצת ולחלו כלי הצריחה להיותם להמלל לצצועים וכדי שלא יחל מיעבים נפסדים לבמרי מן הצצועים צרא להם האל רגלים קלים לרוץ גם גופם קל מוכן למרוצה : ומדות המוקד ר"ל רכות הלז וירטה כדי שצדגסה קלה מן הדורס פונים ליום : וערכם מן הרומות ערך האויר שצנכל כל וכלי : והסדור החכמי : הסדור המחוכם : ואם יצוא טען המחשבה מדלות לו אם יצוא לאדם הראהו מחשבה צמדי לזו : העול על הארצות וכו' שיחשו זה עול כי מה מעלה הארצות ודומי' שיחיו למאכל לצצועים ופן יסור לצצו להשתף שלא נעשה זה מכוונת יולר חכם ואשגית : והצוצו לעצבים ופן תלמוד צננך למה הי' הצוצו ומאכל לעצבים : שיצו עליו השכל איך איהם העול אל חכם שנתצדד דקוי : והשגות אל לצצו כל הדרך והטוב הנמלא צכלוי הצריחה והשגחה עצומה שזהה ואיך תיחס לו העול צעזר פרטי' אחידים אשר חמה מוכך בהם על העול : ושאינו רריך אל העול למה ילא עול ממנו ית' הלא החסון ובעל העול אף הוא לפגיעה בעולה שאינם להגאחו ולעזובו ולמה יעשה ככה יולר הכל : צמקרה שאינו רואה תקון מוכשר לצצועים וכלים לעשות יודם : סיימי אושר צעענת צמקרה : ליימי מושג מ"ו שחן כחן משקיף על מניעת העול והצצוע עורך צמקרה : ושם לו האריגה לצום העצבים ארבע

מה שזה רריך לו לזותו המין לקיומו : ממוסים נסתרים כמו שתלמר ר"מ שכל מיני צע"ח שמונותם ציוי האדם בסוס כפרד סס להם כח הכרה להכיר לרונתיהם לקבל עזרתו כענין שגלמר ידע שור קונכו ומחרו לזום בעליו וכמו צע"ח

ורוחות ואיברים ושם הכלים מפיקים ראויים לרוחות ושם לצצועים פדת הגבוהה וכלי הרריסה והטרופה ושם לאונבת ולאיל כלי הכריח ומדת המוקד ומי שמחשב בכריאת האיברי' ותועלותיה' וערכם מן הרוחות יראה בזה מהצדק והסדרו החכמי' מה שלא ישאר בלבו ספק בצדק הבורא ואם יבוא שנון מחשבה חרואוח לו העול על האונבת כאשר היא מאכל לצצועים והחובב לעכביש ישיב עליו השכל ויגער בו לומר איך איחס העול אל חכם שנתברר לי צדקו ושאיננו צריך אל העול ואלו היה צירת הצבועי' לאונבת וצירת העכביש לזכוב במקרה הייתי אומר כפענ' המקרה איך אני רואה החכם ההוא המנהיג הצדיק הוא אשר שם כלי הציד לאריה מנכורה ויכולת ושינים וצפרנים ושם העכביש מושגח לתחבול'ישם לו האריגה לכוש מבלי למידה יארוג השבכים לזכוב ושם לו כלים ראוי' למלאכה

הוא הריח חזק מאד תפני שמוכותיו מעוטים כדי שיכול לחפש אחר המזון הנעלם מנגד עיניו וחמרו חז"ל כמה חפישת הכלב ג' עפחים וכמו הסוס שלו חיש השמע חזק ופרסוק יריה מלמחה : ורוחות וארצים כל מין ומין יש צקרו מן הרוח ר"ל האויר הסבור צמך גופו ואמנם יחי' הרוח צכל מין כפי לורך קיומו כמו שתלמד שהרוח שצלם ומיני צהמות ומיות השוכנים צארך מישור הוא עז וגם כמו האויר הסמוך לארץ שהוא יתר עז מן האויר שלמעלה מן הארץ כי נדר בתצאר טצעות שהאויר ספוגי מתקוץ ומתפשט ולו כוזב ידוע והוא חלק א' מן ת"ש מן המים ואין ספק שהאויר העליון מנציד תמיד על התחתון וממנו ומלמס חלקיו והסמוך לארץ יותר מלומלם מכולם ועוד שהאויר הסמוך לארץ מלא מאלים וקוטורים והאדם רריך לנשימת רוח אפן האויר הזה העז מפני שהאויר שצקרו ג"כ צממותו וחלו ועלם האדם אל האויר סיור דק אל יכול להתקיים וכמו שזודע צנסיון צהרים הצבועים מלא שחן האדם יכול להתקיים סס מומת דקות האויר : ואמנם השלימים הצבועים צהרים הצבועים כענין שגלמר הריס הצבועים יעלום נמן להם הצדא אויר דק צמך קרצם כדי שיתקיימו לצויר הדק : וכן צצעלי כנף המעופפים צזום מעל גבוה להם אויר דק צחלוליהם כדי שיכולו להתקיים סס : וארצים לכל מין ארצים מיוחדים לפי לזרכו : ושם הכלים מתיקים כלומר משלימים כל לורך איהם המין כמו שתלמר ר"מ כי לכל הצהמות מעלה הכרה והן שחן להם שניים צלמי העליון להם ד' אצמכות כנודע לחכמי הנמות כדי להבך

אורג לו בית מוכן לשמרו זכיר שמחו : תנלו למידה לא לחד
על אדינה זו אך הוכנה לו מלככה זאת צטעשו : יאורג
הצננים לצנור אורג כצננים ומעשה רמת כדי שילמדנו
הצנור צנמלו סמה : וסס לו כלים הרגלי' הרוכנים והפסשו להתבצר

צאיתו התחיינה וגומר * סאך חספר סתה' לכס תרופה
וכרו חסס כנר נטרדים ערות לגוי ורזי חסס כמו עולמות
במת שכנר נתיבשו : וכמה שנאמר יצבו עלצותינו (יחוקאל
(צ) כשפר סה' פתמים חמר לו הסי' יתל' העניות האלה

על הצנור הבדול ממנו : חמן
לו הצנור לחמה אינו אוכל
סוס ענין רק הצנור צלד :
האומר על זה סיה' : האפסר
שאוור על זה סהוא : אלא חכמה
סאיני חטיבה רק חכמה סאיני
סטיבה ולא על ונחלו גלוי
ידוע לפינו הצדק סהא סף סהוא
נעלס מאלמנו : תמים פעלו כל
הפצולות סלמות וסין עולתה
צחס : ומי שנתישז על נפשו
זה סמחשז תמיד סלל ילממי
על מפסולות סנדרס : יס' וכו'
אוצר צדקו תמיד ולא יאונה
לו סוס מחספה רעה : נמוס
איס גס צ ענינו ידוע סנדרת
קענית : שיסמח צחס סנדרות
המניעות עליו : כסירפס לעון
סיס עליו כסיסיס לז אל גדול
העול סנפס סוא וסחל לאלהיו
צנשער וע"כ הסיסמכו סדרס
הולת לכפר עליו לפני ס'
סהל עליו סנפטר מפרעון
הסוב : וסמחלפסר ולגמול ספסון
לר' סמה ס' מסיסד סמכרו סלו
ס' סעז סוא סמור לו לעס"כ
וכנר סמרו ס"ל יספ סעס' סחמ
סל קורת רוס צעו"כ סכל
סיו סוה"ל וכמה סרווי סו
צמטט רנע סהסיג סדרס צעו"כ
נחל מלל עלוס גמול לעו"כ :
ויסמח צמה סהוא מלמד וכו'
ועוד סמה כפולה צמת לז
להסן כמה זכות סמנגול על
מז לרביס סלומדים ממעסוי
הססכל לסכול דין סעורל : זה
צדרות כלומר זה סדרנו עד
סכה סוא צדרות המניעות לאיס
ססד : צדרות סכללות ססס על
סמה ססרללית כולה : צצול

המחשב רעיונים המצנלנים מחשבתו להרהר אחר מדותיו של
הקצ"ה : וצנכל הפסון לעו"כ שיאמר צלנו סהעונס והספולות
לאומה סוא מועלת על סבעת אל דנקות ססכל סרוחמי
לסוה"כ כענין סנאמר קרוב ס' לספני לז סכל עד ססחומר
מחזקק צעוני סרוחניות ממקדז סלוי יומר : וסלס יולסנו סענו
סס וסל סילר סרע סעומד על יסינו לסענו מייסל סוחו :

למלאכה הזאת ומן לו הזכוכ למח' ולמזון כאשר זמן
הרבה מדגי היס לרביס אחרים האומר על זה שידיה
אלא חכמה סאיני מסינה ואצדיק מי סנקרא הצנור
תמים פעלו : ומי שנתישב על נפשו זה יהיה כמו
סאומד' על נחוס איס גס זו לסוכה ויח' חיים עדיכיס
חמיד חקל מעליו הצרות אבל אפשר שיסמח בהס
כשידביש לעון שיש עליו כמי שיפדע חובו והוא סמח
כמה סהל מעליו ממנו ויסמח לשכר ולגמול הצפון'
ויסמח במה סהו' מלמד לכני אדם מהסכל והצדקוה
דין סבורא ויסמח במה שיש עליו סחשס סטוב
והספאר' זה צנרות המיוחדות בו וכן יעשה בצרות
הכוללות כשיעכוו כלכלי סמחשב על לבו אורך
הגלות ופוזר סאומה ומה שהגיע אליה סהודלות
וחסיעוס יחנחס כסחלח בצדוק חרין כסשר סמרוח'
ואח"כ כנכו עינוחיו ובסכל הצפון לעוה"כ וכהרבק
בענין סלקי בעולם סהו וסל יסאשו ספסו מזה
כסמרו הסיחיינה העצמות סהל לנדרל מה סנכחדנר
סנייגשכח וכרנו וכמה סנאמ' יכשו עצמותינו ואכרה
תקוטינו נגורנו לנו יסשוכ ביציאת מצרים : ובכל מה
סנאמר ככמה מעלות טובות למקום עלינו ולא יהיה
רהוק בעינינו איך נשוב לקדמותנו אפי' סל לא יסאר
ממנו סלל אחר : ופמו סאמר אל סרלי חולעת יעקב
כי מה סוא הנשאר מן סדס כששב חולעת בקברו :
יב אמר הכוזרי כמו זה יהיה בגלות חיים עריכס
ויסרה פרי תורתו בעיל הזהו ובעול'
הכא ומי סהוא סוכל הגלות מתקצף כמעט סהוא
מפסיד עולמו ואחריהו :
יב אמר סחבר וממה שיוסיף לו עריכות שיבדך
חמיד על כל מה סהוא מוצא מן
העולם ומה סמציאו ממנו :

יב אמר הכוזרי ואין הוא זה והכריכות טורה יותר :

כל בית ישראל סמה : סנה
סאומרי יגסל עלמותינו וסדרה
תקוטינו וגומר : יסחזו ססונה
סענו מיציאת מלרים סהיו
יסרלל צסל סמדרנה עד מלד
מסעדים לעזרת קסות יומר
מלסר סס סיוס צגלות וסס זה
סוסינו סלינו והולל סוחנו
מסס : צמה מציגות טובות
הנגרות סגריה סלו סולינו
ממלרים ולא עסל צחס ספטיס
דיימו וכו' י"ד נסיס ונפלאות
גדלות זה סח"ז : סלל ס' סלס
סחל מיסרלל לל מקלר יד ס'
לעסומו לגוי גדול ועלס וכמה
סחמו סהי' סלמס סכנו צנדר
וגומר וסעס סאוך לגוי
גדול וגומר : סל סרלי מולעמ
יעקז (יסעי מ"ח) ממי יסרלל
סני עזומין כלוס ס' ור"ל
ממי יסרלל מלסר מועט סכסר
מכס : כי סוא סכסלר מן
סלסס כנ"ל ור"ל סעפי' סלמס
כמו סרס סמט וכנר נרקז
ונססד כל צניינו ולל ססר ממנו
רק מולעמ ס' סלל ס' סוא
העיד לנו :

יב כמן זה סחוסצ צלנו כמו
סזה סכרת יגדרנו לו
סיוו צנלות : ויסרה מל' פרה
רננה : ומי סהוא סנצל סגלות
מתקף כלומר ומי סהוא
מתקף ומסריכר סחל סה"י
צסלו סל סלופ ספסד צ'
עולמות :

יב ומה שיוסיף לו עריכותיו
ר"ל והצדק הנוספי
לו מתיקות על מתיקות כוא מה
סעבך תמיד : על כל מיה סהוא
מולל מן העולם כל מה סמולל

לכרות צו ממנו סעילס ומסריו : ומה סעוללו ממנו ומה סעילס
ומקריו פונעיס צו לענות נפשו וכמלמד ס"ל מייז סרס לנרך
על סרעה כסס סהוא מנך על העונה :
יב ואיך סוא זה צלויה דרך סוא מולל סריכות צענר
סנרכה : והצנכות טורה יוסר סלל סרדצל טורה
סוא לו יומר ולל די לו סרע סכנו עד סערת עז צנרכמו :

עו האדם הגלם גדלו ונחשויו יותר ראוי שיסופר בהרבה
הגלם שמי שהוא גדול יס לספר עליו שהוא מרגיש
יותר הגלם מן הדבר המהנה אותו: מהתינוק והבהמה התינוק
והבהמה אם יאכלו דבר מתוך לחיך לא ירגישו כ"כ עריצות כמו

האדם הגדול: כאשר הבהמה יומר
ראוי וכו' כמו שודאי שהבהמה
מרגשת הגלם יותר במחללה
מה שמרגיש הגלם הרווח מן
האדמה צמס לו כח הלימה:
לעפ"י שהלמה נחזקת ממיד' לעפ"י
צמס הלמה מקבל מוזנותיו מן
המטר תמיד חינו ראוי להגלה
כמו הבהמה:

עו כן הוא ודאי שכן הדבר:
ליתרון המוש וההרגש
בהגלה העריצות נמשך לגדול
עליו המוש וההרגש' כמו שמת'ת'
שמי שיש לו מוש השמע ומצין
דרכי הנגון והקולות כשישמע
נגון יותר נהנה מזה שהוא
שומע ואינו מצין דרכי הנגון'
וכן המצין צמלל' העלור כשרואה
ציוור על השלמות ואינו
צבל חלקיו ימצא הגלם גדולה ומי
שאינו מצין כ"כ זאת השלמות
לא ימצא הגלם כ"כ: ומצקתו
לחצותו האשה הסהיבה לו
החוקה צו ונסקה לו: היה
דואג עלמה שמתללו אותו כגלות
כאלו והוא לא כנהה מהם:
ויחשה הכל הפסד לא די שאינו
שמה צבל מה שקרה אותו אלא
שנפשו עליו מתבל כאלו הפסיד
דבר מה: וינעם צמס יחי'
לו נעימות עממה:

יו ההודרמנות להגלה

והרבהמה
נשאלהם מוזן עלמו קודם לזה
שיכנה וירגיש בהגלה זו: ויחשוב
שהעדר קודם לכן צמעת
שהוא נהנה מוש ההגדל ממה
שמלאה נפשו צמעת הגלה וצין
מה שהי' נפשו קודם לכן צמחמה
אומה הגלה עדיין: כופל ההכאה

נכפלת הגלשו: וזה מתועלת הברכה שאלו לא יצרך חף שהוא
נהנה לכו כל עמו והרי הוא קרוז להנחת הבהמה: אמנם כאשר נותן
לכ מה נחמד לו מקודם ונמנע ממנו שישב לווי רצון האל המשגיח
אשר חנן אותו צוה: וקודם שאוכל מוזן עלמו להנות מלאך
צרכו ה': למי שהוא רגיל צמס צמנה והכנה שהוא מכון
צרכותיו על מה מצרך: מפני שהם מעזירות מין ההגלה צמס

שו אמר החבר הלא האדם השלם (נ"א סגמור) יותר
ראוי שיספר (נ"א סיסופ) בהרגשת
הנאה כמה שיאכל וישתה מהתינוק והבהמה כאשר
הבהמה יותר ראוייה להנאה מהצמח אף על פי
שהצמח ניזון תמיד:

עו אמר הכוזרי כן הוא ליתרון החוש וההרגש
בהנאה כי אם היו מביאים אל

השכור כל אשר יחאוה והוא בעיני שכרותו' ממאכל
ומשתה וישמע הנגוני' ויחכר עם מי שיאהב וחכקתו
אהובתו ויספור לו כל זה כשיורפא משכרותו היה דואג
על זה ויחשוב הכל הפסד ולא ריוח מפני שלא באו
לירו ההנאות ההם והוא בעיני שירגיש וינעם בהם:
יו אמר החבר ההודמנות להנאה וחרגשתה
ושיחשוב בהעדרה קודם לכן כופל

ההנאה וזה מתועלת הברכה למי שהו' רגיל בהם בכונה
והכנה מפני שהם מציירות מן ההנאה בנפש והשבח
עלי' למי שחננה כבר היה מוזמן להעדרה ואו תגדל
השמחה בה כמו שאתה אומר שההיינו וקיימנו' וכבר
היית מוזמן למות וחודה על שהחייך ותראה זה ריוח
ויקל בעיניך החולי והמות כאשר יבא מפני שכבר
חשבת עם נפשך וראית שרוחת עם בוראך שאת' ראוי
להעדר ממך כל טוב כשבךך כי עפר אתה' והיטיב לך
בחיים וההנאות ותודה על כן ובעת שיסידם ממך
תודה ותעבוד (נ"א ומענייה) ותאמר ה' נתן וה' לקח יהי
שם ה' מבורך ותהי' נהנה כל ימך ומי שאינו אוחו
הדרך הזה אל תחשוב כי חנאחו. הנאה אנושית אך
הנאה בהמית איננה מבינה כאשר אמרנו בשכור'
וכן יעלה החסיד אל לבו עיני כל ברכה ויבין הכונה
ממנה ומה שהוא נחלה בה הנה יצייר ביוצר המאור'
סדר יעולם העליון וגודל האישים ההם וגודל תועלתם
ושהם אצל בוראם נקטן שברמשים ואם הם גדולי'
בעצמם

ההגלה עושה רושם צמס ומשמחת מחצתו צמה שהגינה
נפשו הניגור ממנו קודם לכן: כבר הי' מוזמן להעדרה האדם
החסיד חינו רואה ח"ע מוצר בהגלה זו יותר מוזלמו חזני
אדם הניגורים ממנה לולי מתנת לולי חליו: כמו שאתה
אומר שהמינו על כל הנאות

המתחדשות לו מוזן לזמן: וכבר
הי' מוזמן למות וכו' עיני צרכה
שהמינו הוא שאדם נותן על
לבו להדות על זה הזמן העבר
שהמינו הקצ"ה המימה כל
העולמות ולולי שהנחתו צמס
כבר היו נליס' ולוצים והאלם
כאלה מהם: ומראה זה ריוח
הרווח המיות שמים עד כה כי
האדם מצטר למה ושב לעפר
והוא מוזן למות לולי מסד ה'
ומתמו: ויקל צעיניך המולי
והמות חונך מלעטר כשיטענו צין
המולק והמות כילך חמה מוזמן
ולא חמה מת חין זה רק
מניעת הרווח שהרווח לך
הקצ"ה: שכבר חשבת עם נפשך
עשית שצנן עם הנפש וידעת
מלין צמת הלא מן העפר:
וראית שרמת וכו' חמה רואה
ריוח ברצה ששעה לך הצורה:
שאתה ראוי להעדר ממך כל
עונ צענך מלי מקורחין חמה
ראוי לשום טובה צענך ר"ל
ממה שהיית מוטבע עליו: כי
עפר חמה ומה טובה יכול העפר
לקבל: ותודה על כן על
זה: תודה ומעבור ככל' הגירסא
ור"ל מעצור הכער מלך:
ומהי' נהנה כל ימך כי לא
ליוייר צעיתבור שום דלנה עליך:
ומי שאינו אוחס סרך הזה
אלל הוא מושג: ביכל ההנאות
מחויצות חליו: אך הגלה צמית
כמו הבהמה הנהנית שאינה
מרגשת שחף הוא חינו מרגיש
מלאך שחשב תמיד שכן ראוי לו
וחלוי עד יומר נהנה וכהנה
ונמלא חרצא מילר תמיד: ומה

שהוא נמלה צה מה שהוא תלוי צרכה זו: ציוור המאורח
צרכת יוור חור וכו': עולם העליון עולם כנגלים: וגודל
האישים ההם כנגלים: וגודל מועלתם התועלת הנפלא
המניע לזני אדם מהם והם לא נצרו רק לשמח את בני
העולם לא שיהי' צמס לך אלהות חלילה: ושהם אלל צוראם
נקטן שרמשים הנה כגודל העלום שיש להם חונה מעלה
צמךך

בערך המציאות שאינה אלא מעלה גשמיית ונראים צנינו
בזולת מלוד צנרד גופינו הנשמי ג"כ אמנם מד הזורה וסימן
המחמה זהם שום הם אלא הצורה אל רעם האדמה היותר
קטן : ולא הם גדולים וכו' אעפ"י שגדלה לנו שנמשך מהם

פעולת גדלות רצונה : לגדול
הפעולת זה הוא מפני שאנחנו
מרגישים הפועלת המגיע לנו
מהם מה שאין אנחנו מרגישים
מן רעם הקטן : אצל לפניו ית'
הכל גלוי ונכל א' מהם יש תועלת
מכוח מה שאין אנחנו מרגישים
אותו: שמכמותו וההנהגתו ציורית
הנמלה והדבורה כמדת הנמלה
זהם והמנהג טבעי זהם הצורה
והוא שאנחנו רואים שהנמלה
עם קטמיה יש לה הנעה נמלחה
להכין נוקן לחמה למי החורף
ולא הגיע לה זה מד המלמד
והסיון שהרי אינה חיה י"ז
חודש במלחמה ח"ל והם גוללים
צימי הקין ומחין ידעו כי יתאפרך
העת ויהי' השגג על הארץ

בעצמם לגדול תועלתיו (י"א עניינו לגדול התועלת) בהם
הדראיה שהם אצל בוראם כאשר אמרתי שחכמתו
והנהגתו ביצירה הנמלה והדבורה (י"א והטני) איננה
מקצרת בחכמתו והנהגתו לשמש וגלגלה : אך סימני
החכמה וההשגחה יותר דקה ונפלאה בנמלה ובדבור'
(י"א למה שסמנה מהנחות והטני) עם קפנותם יחשוב בזה
כדי שלא יגדלו בעיני המאוזות ויסתהו השמן בקצת
דעות אנשי הרוחניות ועלה בלבו שהסמוע יל' ומזיקי'
בעצמם ואינו כן אבל באיכותם כרוח וכאש ויהיה
כמו שאמר אם אראה אור כי יהל ויפת בפחד לבי (י"א
וישק ידי לפי) וכן יתן אל לבו באהבה עולם הדבק העינין
האלקי בעדה המוכנת לקבולו כהדבק האחד במראה
הזכה ושהתורה מאצלו התחלת חפץ ממנו להראות
בלכותו

צארץ' וכן נשאר הלכנים שאינם רק נכרוז ציד המחזק בו :
כדוח וכאם שאין להם לא חכמה ולא חלק צנינם אך כפגרים
ממים ופעולות רבות נמשכות מהם היש על השריפה והרות
לפרק הרים ולשגרסלעים ולקדר האויר : כמו שאמר חוזה (ל"א):
אם ארצה אור כי יהל ויפת
יקר הולך ויפת צמטר לצי ותשק
ידי לפי גם הוא עון פלילי כי
כחשתי לאל ממעלי וצאור זה
הכתיב הוא שאיזו לא הפשאר
עלמו שלא האמין בשמש וירת
שליך יאמר גם זה עון פלילי
הה גם הלא אין לך עון גדול
מזה: איזו ר"ל שלא עשה כטעות
חד אנוש שזכר הרמב"ם
צפ"א מה' עכ"ס וטעמם הוי'
צמה שחשנו הוהיל והאל צדק
הכניס להנהיג את העול וחלק
להם כבוד לשמש לפניו ח"כ
הם נכזבים צנינו ה' יתנרך
רצוי ח"כ לשמש ויפחדם וכן
רצון האל ומנו שהוא רצון המנך
שיכדו השדים היושבים לפניו

ראשונה במלכותו : זה שאמר חוזה אם ארצה אור כי יהל ר"ל
השמש שלו פעולה נבילה ועצודה חסודה לפני האל והיות
אחריו נמדונה להאיר הילולות ויפת צמטר לבי אולי יפס אמרו
דוד לשמש שראוי לשבח אותם וכן חפץ האל והוא מהלכו ושאליו
אשהש כי להעדר עבודתם מלואני לרות רעות ורעות : גם
הוא עון פלילי שגם לחשת זה שהם ראוים לעבוד הוא עון
פלילי כי כחשתי לאלוה ממעלי : מאחר שאין ערך ואין דומה
לו יתנרך נכזבי השמים המגזייה לשבת בצוה מעל בצוה והמשיפלו
לריות ולפניו ית' אין הבדל צנבראיו והימים דומה לפניו
כמו השמש והכל צדק לכבודו לצד כח"כ כל הנקרא צמתי
ולכבודו צדאיתו יצאיתו חף עשיתיו (ישעי' מ"ג) ואין סוס נצדק
ראוי שיעבוד נצדק אחר כמותו : וכן יתן אל לבו צדאית עולם
אחר שזכר בכונה צדרכת ויזר אור שהיא הצדכה ראשונה שלפני
ק"ט ציור עינין צדרכת אהבה רצה שהיא הצדכה השנית
וננוסה הספרדיים אהבת עולם אהבתנו ה' אלהינו ממלה גדולה
וכו' וכו' נספר אמתלה לרמב"ם : הדבק העינין האלוי ודקות
עינין חלדי : כהדבק האור ר"ל אחר י"י שהוכיר צדכה על
לידות האורות הגשמיים מזכיר צדכה על האור הרומני
השופע על הלצנות שהוא יותר נכבד רצה : כהדבק האור
צדאית הוכה : שם איה גוף מתקיי כמו ח' ממיני המתכות
מלוש הרצה עד שיהא פניו מחולקים כפי האפשר אז האור
המכה עליו מגוף האויר כמו השמש והאש כל האור הנופל
עליו נכפל ממנו וסחר כפי זוית הנפילה ר"ל צלותו עוקם
שהאור נופל על הבוק המלוש הוא מחד ונכפל ממנו אל הכד
שכבדו : וחולם גוף שאינו מלוש האור הנופל עליו מסתופך
אכה וזנה מחמת פעימות השטח ואין האור כולו יכול להסתפק
יחד להאיר כל כך אל עבר פניו וכל זה מוצא צדאית במראות
הנק' קאשתי' ערפי' חם משל לאור עינין הדבק צדע יעקב
לעובר

באופן שחסר למעט אז וכן הדבורה מה רצו מעשה ללקוח
החלקים השחויים מהליתים והפרחים לננות לה צמים כחמנת
לשמש ושם אורות מותר מאכלה אשר מקיף מן אשר מאכל
מהחלקים המלוחקים אשר צמיים ופרחים והוא הדגש : והכלים
הצנרים החליונים כמו העינים והרגלים והספה והחוטם והעיניים
הכרם והצני מעיים והגידים והורדלים והלצ צמח דמם סוד
והולך צב חלקי גופם עם קטנותם : איננה מקלרת צממתו
כלומר הכללה לתנה להם די זרנם ולא קרה ידה צום
עקב נפלא זהם צמלית האיקון כמו הנהגת השמש והירח על
תפקודם : עם קטנותם אל שים קטנים לא יצר מהם כל
הכלים הגדולים להם חיה פלא יותר : יחשוב פיה שחא מאמר
מה צלע לאדם לטרוד רעיונותיו צדאית הרחשים ומתכוונתם :
כדי שלא יגדלו צנינו 'המאורות' ודאי שיש צד תועלת עולם
פן בהצננות צנודל המאורות והגלגלים ופעילותיהם הנפלאים
יעלה על לבו דבר צלעל לאמר אך יש אלהים שופטים בתוך
לבה השמים וכסיליהם יוצא גם השמן צחק רעיוני ממחשבתו
להתייצ עליו לשענו למשך אותו עם פועלי אין עוצדי נצח
שעמים : אנשי הרוחניות הם העושים כונים למלאכת השמים
מחוטטים להם פסילים וטלמנות כחצנית אחד מנצח השמים
צמושם להוריד רוחניות זה הככב אל הצורה היא למתנצחות
ממנה כמנהג אנשי הבלא"ה ועודי ככנים ומלות הקדמונים :
שהם מטיילים ומקיים צמלם : שיש ר"ת כח ונצורה צמח או
צח' מנצח השמים להרע או להטיב מד מפלם : ואינו כן
צמח אין מועיל זהם מד עמלם ואין להם לא רצון ולא חפץ :
אזל צדאיתם פעולתם אינה רק מד העצע 'צמטעצ' זהם אשר
אין כח זהם לצמותו שחאמר כשיגיע השמש צמטעצ נכד
הארץ על כרחו יולד המום והיוצא ח"כ צענין אחר אם לא צדאית
הצדק להקטע מומו שים עינין סמרו או רוח עקרד נעצ

אוצר מאמר כוזרי שלישי נחמד פו

לסודר גופם חרות נפשו: ושהמורה מאלו התחלה חסן ואנו להראות מלכותו בדרך וכו' כגומר שהמורה היא התחלה להראות חסנו בצדקות העולם והאדם מלך נדבך וחסד להיטיבו בצדקתו וכו' המורה הנבונה מן השמים לבני אדם נהמו דנה לעיני כולם וחרות כי הוא שופט וכל הארץ ומלכותו בכל משלו וכל הנהגתו והשגחתו בעולם המתחנן שזה להשגחתו בעולם העליון אף שהאדם בשלל המלך והמלאכים בעולם העליון לא נחשב זה למלומה כי נדרשו מלא עולם וכל נדוהיו שמים בהשגחתו ובחכמתו: ולא גזרה החכמה שיצורו מלאכי ר"ל שזה שהאדם נחמן בדרך והמלאכים נחמן שמי' סוף זה מלך גריעות האדם ומשיבות המלכות: אך חסדי שאל גזרה החכמה שיבין המלאכים בדרך מאחד שאין להם טעמים מתחלפים רק כח אחד פשוט ואמנם הארץ להיותה מן ענינים מתחלפים שם ה' יסודות

מלכותו בארץ כהרואתה בשמים ולא גזרה החכמה שיבוא מלאכים בארץ אבל אדם מורע ורס מחבובים בהם הטבעיים ומחנפים בהם המדות כפי התחלפות ההצלחה הרגיע המזל כאשר נבאר בספר יצירה וכו' אש' יוד מהם יחיד או קהל יחול עליו האור האלקי וינהיגו בנפלאות וכבוראות יצארות מסדר העולם הטבעי ויקרא זה ממנו אהבה ושמוחה ולא מצא העיני האלדי מקבל מסכיה לדבריו דבק בסדר אשר צוה בו אחרי המאורות והגלגלים אלא חסידי בני אדם היו יחידים קאדם ועד יעקב ואח"כ שבו קהל וחל עליה' העיני האלקי לאהב' לחיות להם לאלקים וסדרם במדברו כסדר הגלגלים ארבעה דגלים כארבע רבעי הגלגל ושני' עשר שבטים בשנים

לפני זה והש"י עשה את האדם ישר ומוכן לענין אליו חסם להכנת הגלגלים והמאורות שלא יכו' שום כח טבעי העולם השפל לשלוט בו לרע לו כנזכר למעלה וכך הו' האדם הראשון יחד כפו של הקב"ה ושאר יסודים נדרו אחר דור עד יעקב: ואח"כ ענין קהל מלא וליך היו כל ענין אלקי על קהלם יעקב כולו והיו לבני קדוש ונבטים עושין רצונו של מקום הש"י מנהיג אולם נזרלות ונפלאות נני סדר העולם המתחנן הממוצר המקרה ושניו אלל הם בשמם וירח נגדו ימ' מתייר לא יגנו תפקידם אך שמים ושמיים לעשות רצון קונם צסדר א' על דרך המורה נמו הפאיריות והגלגלים ואין היסודות ואוס עיני עולם השפל יכול ליוע צהם להפריע אותם מעונדם ודלו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליהם והוא נמן אותם בדרך צסדר עולם העליון להיות להם לאלקים ושמיית עון עליהם כאשר הוא בעולם העליון: וסדרם במדבר כסדר הגלגלים ובני לאריות העיני הנפלא כזה סדרם נמדבר שזה ארץ לא זרוע הומים חין לשמות מקום נחש שרף ועקרב לא יתמן לקיים בני אדם בדרך הטבע נשום אופן' שם נקום האור נבאר את זרע קדשו לא חסר להם דבר ולא הווק אולם שום שרף אונחם ולכן סדרם כסדר הגלגלים למיזן דעת כל עמי הארץ כי זה העם אשר ה' נחם צהם חין להם עסק עם עולם השפל אך נלצים קיימים כסדר הגלגלים והמאורות וכאשר הולצו ללחם לא משבו על הארץ שהיו ליה ולא זרועה והאמים נמנו להם לחם צעמם והמים גם הם לא ילאו מן הארץ שאז הי' נראה שיואלים להם מן הנחלים דרך נקיקי הארץ כמו המעשיים הנסובים לנו אלל ילאו מזור החלמים נדבר ה' להראות חסמם ושהם נמדברות עולם העליון כי אלו נלאו להם מים מן השמים ג"כ הו' זה דומה למערד הטבעי היורד בכל הארץ: ארבעה דגלים דגל מחנה יהודה למזרח' דגל מחנה אפרים לדרום' ודגל מחנה דבון לנגון ודגל מחנה דן למערב: כארבעת רבעי הגלגל' הגלגל החמות הכולל י"צ מזלות' והם נחלקים ל' רבעים צמיינת מהלך השמש צמסילתם צענור ההשגחת הנמלא לכל אחד מהרבעים והם ה' מקופות וזה נשיה' השמש צמול טיה יהו' היום והלילה שים בכל העולם והקוד והחום על השווי ותשם וליך היםים מתגדלים ליושבי זמן המזיה (והם רוב ישוב העולם) עד שיגיע השמש למזל סרטן ואז היום צמכליה גדלו' ומשם וליך הולך והתקצר כמו שיגיע השמש אל מז' מואזים ומזרח' היום והלילה על השווי' ומשם וליך הלילה מתגדל והוא צמכליה גדול כשהשמש צמול נדי ומשם וליך הלילה מתקצר עד הגיעו אל יריה ושבו עומדים על השווי וכן חוזר חלילה כל ימי עולם ואלה הם ד' רבעי הגלגל אשר מהם נמשכו ד' ימי הקוד והחום הקין והמזרף כנודע' ומשם אחר

לא יתכן צריחת המלאכים שמה: אלל אדם מציע ודם רק אדם מזרע ודם המתחלף טבעי ומתנצר יסוד אחד על חצירו דופה צדומה אל הארץ אשר לוחח הממה: ומתנלפים צהם המדות' צניו אדם יהיו מדות מתחלפות אלה הפך אלל כמו הכעם והרצון האריות והעולות היושר והכחז וציד האדם קנה המדה וצמירה חפשיית שיצור לו דרך ישרה שהיא תפארת לו לעושיה ותפארת לו מן התורה: כפי המתלפות הלאלמה וכו' זה יתצאר נדברי הסצר צמאמר ד' סו' כ"ה נדברו על הענינים הנאמרים צסדר יצירה: וכאשר יך מהם' כאשר מה' הנות והצדירות צערת ישראל ציחיד מהם אן צקהל ידבק האור האלקי צנפש הויה או צקהל עול: וינבטנו צנפלאות וכו' כדר ילאו מסכלות הסומר ועקרי טבעי העולם השפל הזה ולא יתן ה' היסודות השכלות לנעוע אותם כמ"ש כי מעצור צמים אחר חני ונכרות לא יטטוף' כי תלך צמו אש לא תבוה ולהצה לא תצער כך (ושע' מ"ג) וזהו אף נמדרת המלאכים אשר חין היסודות יכולים למעול צהם מלומה: ויקרא זה ממנו ר"ל זאת המדרגה צנקבל ממנו ית' חנו קורין אותה אהנה ושמה' היא אהנה נמורה שהאל אוהב אותה כי ישמרו מכל רע ומכל נזק נחם האוהב האלחם אשר צידו יכולת להציל האהוב אלל' ושמה' כי זאת היא השמחה הנותרה אשר לא יתערב צה שום עצנן: ולא מלא ענין אלדי תקבל חסכית לדברו צסדר אשר לזה צו אחרי המאורות' ר"ל להיות צהם מלומה: ויקרא זה ממנו ר"ל זאת המדרגה יטה תפקידו ולא ישיגט שום מקרה כמו שם הגלגלים והכניצים השומרים תפקידם על סדר אחד לצד וכל העולם העליון צכלל כך דרכו הנה לא מלא ענין אלדי בעולם השפל דבר התקבל והתמכית (מלשון הסכת ושמה) לדבר חלקי על סדר מכוון וקיים צלי שניו אחד מדרגות המאורות והגלגלים שהיא דנק צסדר שהיא ג"כ: אלל חסידי צני אדם מלמד חסידיו צני אדם הכוזרים

אלו השנויים כל עניני עולם השפל משנים וכל מקרו כולם נקשרים בהשמות הזמנים * כמו כן נסדר הנבי הקדוש הזה על דמות ד' רצעי הגבל להיות עדות לישראל שכל העולם השפל כולו נמשך אחד מעשיהם וזהם עומם אינם נופלים מחמת מקרי השנויים האלו כמו שהגבל

כשנים עשר מולות ומחנה הלויים בתוך המחנות כאשר אמר בספר יצירה והיכל קדוש מכון באמצע והוא נושא את כולם וזה כולו מורה על אהבה ויהיה משבח עלי' ויסמוך לזה קבולו החורה בקרית שמע ואחר כן במה שכולל אמת ויצוב בהענינים הנוחצים לקבלת החורה כאלו אחר שנחבאר לו כל אשר קדם והבין אותו והכירו אסר על נפשו אסר והעיד עדים שקבלו כאשר קבלוהו האבות לפניו וכן יקבלוהו הבנים עד עולמי עד כמו שהוא אומר על אבותינו ועלענו ועל בנינו ועד דורותינו דבר טוב וקיים חק ולא יעבור ואחר כן מסדר הקשרים אשר בהם ישרימו קשרי היהודים והוא שיויה באלהיותו יתברך ובקדמותו ובהשגחתו על אבותינו ושהחורה מעמו ובמפוח על כל זה והוא החחום ביציאת מצרים כיון שאמר אמת שאחה הוא ה' אלקינו אמת מעולם הוא שמך ועורת אבותינו * ואמת ממצרים גאלחנו ה' אלקינו * ומי שהשלים כל אלה בכוונה נמורה * הוא ישראל אמתו וראוי לו שיקרה להדבק בענין האלרי הדבק בבני ישראל שכלעדי שאר אומות עכ"ס ויקל עליו לעמוד לפני השכינה וישאל ויענה וההחייב לסמוך גאולה לתפלה בתכלית החדיצות והוריו' כאשר הקדטנו ויעמוד לתפלה על התגאים אשר קדם זכרם בכיכות הכוללות כל ישראל כי הבקשה והתפלה במה שמתחיד בה

היחיד

חזור גוף עם נפש הוא לרין להכנת החורה הזאת זה שאמר אמת ויליז וכו' וממוקן ומקובל זטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד * ומחוק עוד ענין זה צסדרא דרורה וכו' שאלמר שמפי עלין ואלה התורה הזאת הנה ודלי כמו שהוא קיים וכסאו נכון כן תהי'

התורה והמונתו יתנך לעד זה שאנו אומרים אמת אלהי עולם וכו' הוא קיים ואמונתו לעד ודבריו חיים וקיימים וכו' לעד ולעולמי עולמים על אצווננו וכו' * והעד עדים שקבלו כאשר קבלוהו הפנות ר"ל שמעיד על עמו שמקבל מלכות שמים כמו שקבלו האבות וכן הוא דין שיקבלו וצדענו עד עולם * ואח"כ מסדר הקשרים * הם עיקרי הדת אשר כל הדת כולו נקשר בהם ושאלולי הם התורה כולו נופלת * קשרי היהודים בלו' סיהיו היהודים לניי אחד נקשרים בצרית ה' ובצלו: * ואח"כ מסדר הקשרים * שיש כאן אלוה נמלא המחיה כל העולמות * ובקדמותו * ר"ל שהאל קדמון לכל דבר אשר נמלא לאספיק מדעת הכופרים שאומרים שגם העולם קדמון וכמו שפסק הפלוסוף הנז' בכו' א' ממאמר א' * והשגחתו שהש"י מבטח על פריטי העולם הזה ואין נסתר מנגד עיניו ושהוא השנים צרחו על אצותינו משולם: * ושהתורה מעמו מהשמי' ושך צורה חכמתו להביע אומנו בצבורה למייעולם הצא: * ובקדמות

על כל זה ואח"כ לזכיר המופת שעל כל זה והוא ענין הגאולה ויליאת מריה: * הוא ישראל אמתו ויקר לו שיקרא אל ה' והוא ימעל ויענה להשלים משאלותיו: * תלעדי שאר אומות שאין דבור' * בענין אלרי כמו ישראל: * למיך גולה היא לזר ישראל וכו' ומי"ס צ"י * אלא ישראל: * לתפלה שיהי שמהם עשרה * על התגאים אשר קדם זכרם * והיא צמרתו ענין התורה * והאזהרה אשר לנו עם האל וקשר לנו בהם בחמיכה שלמה כנו: * בצריות הבוללות כל ישראל כי מחבר שלל תקיחתו להצדק בענין א' ל' * הדבק בכלל האומה כי הענין האלרי הדבק בכלל האומה חינו לנו מהם לעולם כמ"ס ואף גם זאת צהותם צדק אינדיהם לא מאתים וגו' * להש' צרית חסם וגו' * וכך נקשרה התפלה יג כללות האומה ולאו מתפלים צדק הכלל וזה חיונו לנו יקן שאלד הכלל אין שול ענין ענין עולם עומד נגדו להיותו קשרים בענין חסיו ויתכן ללמלאה לקשרים בכל עניני נפלאות: * צמה שמתחיד צו הסיק * מה שהיטור שאל לרבי עמו שאל הוא אש יבנה

והמאורות עלונו אינם מקבלים שום שני: * ושנים * עשר צדע כשנים עשר מולות כי כמו שהסבירו כל צדי עולם לחלוק בגלל המולות על שנים עשר חלקים וקראו לכל חלק ממנו מקוץ הנכבים שבו חל כך היו צדי יעקב צמנין שנים עשר והם שצוי יה להרציע צעמים עלילותיהם ושהש"י נתן מטערים צדק למעלה מככבי השמים * ומחנה הלויים שהם לומדי התור' * והמשרה ומסם ההוראה יולאת לכל ישראל כמ"ס וצאת אל הבכני' הלויים וגו': * כאשר אמר צס' יציר' והיכל קדוש מכון צאלע: * הוא הדבר אשר דער החצר צמאמר ד' ס' כ"ה * כי היכל הזה רומח לענין האלוי המהצד צין ההפכים והוא דמיון מנועת המשוה החיניע המולות הקשורים צו צנקודה אלמעית הממחר ההפכים והשנוי' שכן המזלות * וכבר יחסו הקדמוני' לאלות' לצדו הנעטת בגלל המשוה וקראוהו מיניע ראשון כנודע * זה דמיון התורה שהיא דרך אלהי צמחור הנבי והנפש שסם ההפכים כי צהנתת התורה יללימו שניהם בגוף והנפש זה

דמיון מפנה הלויים והתורה צאלע כמדובר: * ואח' נושא את כולם ע"י קיום כל הנצרכים והוא שכינת כבוד ה' הנרגש אצין שני הצדדים: * זה כולו ר"ל הסדר הזה משכינת עמו בצדוה זו ודצוקו צס: * מורה על אהבה כי כן דרך האהבה להיותו נדבך צאלע ממיד וכמ"ס ש צמק הארצים הנאמני' שימני כחותם על לך כחותם על זרועך: * והי' לשבח עלי' * חס ישראל יחיו צלשם על זה כי מה טוב חלקנו שכיני שחק' עלין דצן צנו להצב: * ויסמוך לזה קבלו התורה צמה שאנו אומרים אצינו מלכנו צעור אצותינו וכו' ומתלמד חקי חיים כן' * תמנל' וכו' * עד שמוציא לת' * שיהי הפנה הראשונה והכוללת יחוד הסם והשגחתו וקבלת על מלות צנפשו וצמאמר: * הנחמים לקבלת התורה עם שהוא נחק לקשר עם קבלת התורה ור"ל שיבאר כי זאת התורה חיינו רוח אצינו וצלעיה אף חיות לצולם השפל הזה כל ימי עולם * ואיננה תורה נחשית צל זמן ושמתצטל צוצן מן אצנו: * כי כל עשר שהאדם על פני האדמה יש כאן

ה' להמטיר ולהלמיץ באדמה כדי ללכלכל צמחי חיים פשיטא שלא תקרר יד ה' להקץ ישיני אדמת עפר ולהלמיץ המתים לשלם גמולם הטוב וכענין שנאמר ויולדו מעיר כעש הצרן (תהלים ע"ג) ונצט' כתובות דק"ג חמר ר' חייל צר יוסי עמידים דיקים שצנצני ויעולו מירחשלי'

שלאחר ויולדו מעיר כעש הצרן וחל"ו חומר סומך נופלים ורופא מולים ומתיר אסורים וכוונה שכלל הצריחה לרחם על שחרית נחלתו והטיב לעמור וכל הכרות הקירות אותם צנצני' הוללם רפיחה וטובה צחמרת' וכו"ל צנע המות ללכת ומחה ה' דמעה מעל כל מינס (ישעי' כ"ה) וכאמר וכו' חור הלכנה כחור החמה וכו' צינס חמסה' שר עמו ומחן מכתו ירפא (סס ל') וזילתו כמו סומך נופלים ורופא מולים: וכבר הפציר זה מענייני ישראל ר"ל שעינינו חלו חמרים על כלל ישראל שהם כנופלים צגלית כמ"ש פלה לא חוסף: קום צמילת ישראל (עמוס ה') ונקראים מולים כיה שנאמר על כלל האומה נצוה וחל חייש

חיש מכלוונות ויוזע חולי (ישעי' נ"ג) ונקראים אסורים כמ"ש להוליל ממסגר אסיר מנית כלל ישיני חשך (סס מ"ג): שהם מדמות שהם יתברך נתלה ציולם הזה הנופני ר"ל לפי הדמיון עם מרחים פנים שאלו יתום צינו וזין צריחו צצורו סכנודו דקן צירחיו וצעם סגולתו שוכני הגושות וזן הנה היו לפלוסופים חור אפסול להסיב לבס אמרנית צענוד שהיון צקרוסת האל ורועמותו העלום והנעלה והנשנב עי שפשו ל' כזיר מלאה יום צהנת רוממותו וכו' זה להם כסות עינים ולמסתור לכנף שקק דעתם צפירת השנמתו ציולם השפל צאופרם כי זה כנודו והיא תהלתו לרומם אותו מהשנת השפלים וכמ"ש רס על כל גרים ה' על האמים כנודו ר"ל שהם חומרים צענוד רוממותו כנודו והשנמתו אינה רק על האמים מי כה' אליהו המגזייה לשנת המשיילי לראות ר"ל לא כן חלק ועקב שפשי' שחמיני' ברוממות האל יאמנו שחשפיל לראות ככל חלקי העולם צמנים וצאקן צציה כ"פ הצננחל ורומם זה אחר שאנחנו חזירים השנמתי פשר ציולם השפל לראות צציל זה שיכלר מינו האצנת רועמות האל ויקדשמו ואין הוא כדל מקרי הגרמית ואין יחל צינו וצין הנשמיים: ירומתמו ויקדשמו אכזני מרומם ומקדש' אותם: ויג' לרבו שישיביה אינה ה צו דבר מספרי הכופנים ר"ל אהנו מגדליה אותו ומרחיקים מענו יתברך שישיב אותו איזה עקרה מקרי השמיים או שחלה צו איזה שפור שצחי מצה שרמיים על שנה דבר גופני: צקרוסת הצי' צברקן קדושתו צצילת אלה קרום: כל אשר ספרו צו המלומפי' שם היא מוזין צלל ברוממות העלוב שרוממתי'

חכה להדקן צננין אלדו חלד מעשו תפלתו נשמעת עכ"ל אינה חיוז לכל אדם ואינה מצוה מן התורה כמו תפלת הגלל שהיא מלות עשה לדעת הרמב"ם ואך תפלת היחיד רשות: וכבר קצשו לזה מקום בזמננו תפלה כמ"ש חו"ל שהיחיד שזל לרבו צומע

תפלה: מהצרכה ראשונה שהיא צח"י וכו' אלדו אברהם וכו' ומסיים צח"י מגן אברהם שהיא אפר ה' ברט עמו צרית להיות לו ולרשו אחריו לאלדים דהיינו שהיא ענין אלדו דקן ציה לעולם: ומצינו גואל לצני צניהם למען הצרות חשך כרת את האלות: ומהצרכה שנית וכו' וכן יתן לנו מענין הצרכה השנית: הנקראת צבורות והוא חמה צבור וכו': כי לאלדים צעולם הזה ממעלה עמתת חס שאלו מכניס לו סס צבור צענוד נלחן ענין הטבע ואנו חומרים חמה צבור לעולם ה' ולעולם הוא לשון התמז' ור"ל שכל דבר הנח' והנעשה צעולם האפל הזה הכל כאחד לכל נעשה צפספן יחך זה ענב רק חזן ה' התמיו ונאמר ד"מ חנו קראים המים כגרי' פמיד מן העקוב אל המורד

לא נחשצו שכן הם טבע המים חל כן הוא רצון האל צתמידות כפי הגלות קיוס העולם ואם חסן ה' יידרן יסוב לחמור והמים הנגרים חלה יקומו גד וכן צלל כיוולא ציה: וחינו כאשר מושגי' הפלוסופי' הצמנים: שהוא על הטבעים: חסר נסום אשך צמנים ואורגלו חסם מיקיות עולם עד שכונו לכל הפעולות סס טבע וטם סכלם מהשכל כי זה צעלמו חסן ה' והשנמתו אשר מעולם על צריחיו: ויתן אל לצו ומה יעתק שכל יורפצו לצו להצין חסין שום ענין טבע עומד נכד חקן האל ואפי' להמיות מתים צלל עת שירצה וחיין חלקו צילולת האל צין החלד הנודר מורע האיש וצין הנודר מהאדמה רוק שפני החשך העולם חסן האל להחשק מין האדם מורע האיש ומי שיאמר לעשת זרע שיחי' הוא יאמר לתרוד עפר שיחי' לעמיד לצל לשלם גמול הצדקים: עם רוחק זה מהקשת הטבעיים חשפי' שיה שנין לפי הקשו הויאמינים טענצ רחוק יותר מכל הענייניו שצנעום ססם האל הפצע: וכן מצינו הרחם אחר שזכר יכולת ה' צעיקר יליחת האדם חוזר להוכיח הענין היותר גדול שצנקים העולם השפל והוא הנסם שאלולי הוא חין כאן לראת אדמה וחס חין למת אדמה חין עוק מי יכול להתקיים צאקן וחומור סכל זה צחפן ה' הרמות והענין סכל צרציו יתברך: וצחפני מתיו חס רום אחר שזכר עניינים הכוללים צענעום צאמרו מכלכל מיום כחמד חמי' מתיים עניינים רבים ור"ל שכונו שלא קרה יד ה' להלמיץ מן האדמה כל זרע ושיח השדה ואלולי לא היינו רואים זה צמנעם צלל יום ונראה פתאום דבר נולד מן האדמה כי זה עלא גדול צעינינו וסנה כמו שהתמיהה יכולת

אדומתי' אותו הפלוסופי': אחד שקיים אלהותו ומלכותו •
ושאל תאמר שבכ"פ רחוי להקדים קדושת האל שהיא שנת
צעלם כדברו וחל"כ הבגתו וזהו אשר שכן הוא מן הדק כי
לנו שנתברר לנו צמות חסוי שיש בן אלוה נמלא ומלכותו

שיתפלל ציחדות ויבקש צלרני עליו מן הנוגע לגופו והמנסה
אליו יותר טוב: ומתי' נפשו זכה וכו' כשמתפלל בצדיקות
ושואל נקמת עלמו אפשר שנספס מתי' זכה ומחשבתו סגור יותר
כי לא ימנעו ערדת הריגים כמו שהיה צלם יתפלל עם הכדור:

יש כי הקהל אינם מתפללים
צמה שיש הפסד ליחיד •
ר"ל אעפ"י שהתפלה צורך
כלל צעד כל ישראל אעפ"י שאין
כל יחיד צריך לאותה תפלה כולה
עכ"ל לא יבא צורך התפלה
שום נקשה הטבעת צהפסד
איה ויחיד: והיחיד אפשר שיתפלל
צמה שיש צו הפסד ליחידים
אחרים • כי מן הרוב כל יחיד
מתארה למלאות נפשו להיות
עליון על זולתו וזינו חושש
להפסד ישראל אחד כמו שתאמר
מי שיש לו דלב וכל מיני מנר
ענקש שהיו היוקר צעול צמח'ו
או שאר מיני סמורה כדי
שיריח הרבה: שיש צו הפסד
הפסד היחיד ההוא צלחיתו:
צמה שיעיל העולם וכו' כי מלך
השפע הרצק ציראל לא מלא
סך אך טוב ורמיים: ומכס
ר"ל ועוד טעם אחר: שמעט
הוא וכו' • ר"ל שליני שכת
שישלים היחיד התפלה צנונה
זכה מצלי עירוב מחשבות חזן •
וינרשלימ' פ' הי' קורא אחר ר'
חיית סגל חיותי לא אכונות
אלה עד זמן צעית כוונות
והרהר' צלני מחן ליעל קמי
מלכא קדמאי אלקפתא או רש
בלותא • עוד שם שמואל אחר
אני מניתי אפרוחים רני צון
אחר אנה מניתי דמוסיא (ר"ל
טורי אכן שצרותל) רצ מתנח
אחר אנה מחיק טיבו לרישי דכ
הוי מטי למודים כרע מרגמי' •

יה אמר הכורדי ולמה זה הלא שיתיחד האדם
יחד טוב ותהיה נפשו זכר
ומחשבתו פנויה יותר :

יש אמר החכר אבל היתרון לקהל מכמה פנים
מהם כי הקהל אינם מתפללים

במה שיש בו הפסד ליחיד והיחיד אפשר שיתפלל
במה שיש בו הפסד ליחידים אחרים ואפשר שיש
ביחידים יהיה מי שיתפלל במה שיש בו הפסדו
ומתנאי התפלה הגענת שחה' במה שיעיל העולם
ולא יוקדו בשום פנים' ומחם שמעט הוא שחשלים
תפלה ליחיד מבלי שגנה ופשיעה' וכן קבעו לנו
שיתפלל היחיד תפלת הצבור ושחה' תפלתו בצבור
בעוד שיוכל לא פחו' מעשרה' כדי שישלימו קצתם
מה שיחסר בקצתם בשגנה או בפשיעה ויסחרר
מהכל תפלה שלמה בכונה זכה ותחול הברכה על
הכל ויגיע לכל אחד מהיחידים חלקו ממנה כי
הענין האלקי במסר מנוה ארץ מהארצות כשחהיה
הארץ

הנה גדולי עולם העידו צעלם על קושי הכוונה וכל עוד
שהיו סבורים לכיחן היו נכסלים ציורם ואולי נכסלו צעורו שרצו
להתפלל ציחדות: וכן קצתו לנו • כלומר ולכן קצתו לנו שלא
יתפלל היחיד תפלת עלמו רק תפלת הצבור ושימתפלל צמורת
הצבור: צעד שיכול שאל לא יחל מחן לא יבא יושב ונעל
אך יתפלל תפלת הצבור וימכין להתפלל צעת שהצבור מתפלל':
כדי שילימו קלמם וכו' • ר"ל שאם צנקת אחת לא יבין
אחד כיחן השני או כג': ויסתדר מהכל תפלה שלמה עכ"פ
צנקת תפלת הכל מתי' התפלה שלמה צנונה: ומחול הצרכה
על הכל וכו' • כלשאר הצרכה הלם לא הגלל אז הצרכה גם
היטוד

רבים וכל אחד מתפלל צעד הכלל כולו והוא צמונו וכמאמר
ר"ל צי' תפלת השחר לעולם לשמק אינם צהדי צדרא • ונכלל
זה שמהל תפלתו צנקת הריגים ציית הכנסת כמו שיבא צסי'
י"ט: כי אם לקהל כי הענין האלקי דנק ככלל האומה תמיד
לא סר ולא יסור לעולם: או לאחד שיהי' צמקום קהל • גם
אפשר שיהי' היחיד נגעה אם ענין אלקי דנק צו מנר עלמו
כמו שהם הגבויים וגדולי הצדיקים שהיו צימי' הקדמוני': והוא
נעדר צמנינו זה שצעלם הנצחא וחח הקדש:

יש ולמה זה • שיהי' היחיד נקאר צמפלתו עם הצבור
ויקדק להתפלל צצור: הלא שיתמיד האדם'

קריה אז הוא לרדף ליתן ככלל הדברים שם כדי לנצות חומה סגור
 העיר ומס לו לחוש צדק תקון אחרים: הוא מוציא הרבה אס
 צל לנצות: לו מזודה לעצמו אפי' מתי' קטנה כמו צית עכ"ז
 לרדף להוציא הרבה מעות יותר מהחלק אשר היה מגיע עליו

ליתן לזני הסעיר: ועומד על
 הסכנה" עם כל זה הוא ככלל
 סכנה כי יקרה כח לחוק ציתו
 צדוק רחוי ולשמור אותו ממד
 הוא לרדף ולא יפגע או יסגור
 וכן אלו יפלו עליו שוללים רצונם
 ישיאו את ציתו מנלים ויספצו
 אחרו אל הנחל: צמה טכנסו'
 זו הצדור ככלל התיקונים
 שמתקנים לצדור למדינה כולה:
 מה שיש ביכולת מן תיקוני
 המדינה: עם הדיו וההסכמה
 בהם צמיחה יתקיים עמוד
 הדיו להגיל עשוק מיד עשוק
 וכן ענייני הסכמה מלך רחוק
 עיניהם לפי לרדף השעה לחקן
 ענייני המדינה וצדק לא יחפור
 על משנת כופין אותם לנצות
 לעיר חומה דלמים וצדקה: צני
 ר' אלעזר מר' זוטמן כשקטן צני
 לפי נכפות הן גויזין אז לפי שצמ
 ממוז הן גויזין אז לפי קירוב
 צמים הן גויזין ח"ל לפי קרוב
 צמים הן גויזין ועוד שם לשון
 אחר דלמי ממוז הן גויזין ואין
 ספק שכלל כיוולא צה הולבין
 אחר הסכמה צדוק הדיו:
 אפלטון שם אחר מן השלוסיפוי'
 הקדמונים: מה שיוצא צד'
 המורה: מה שהאדם מוציא
 מלך הישר והסדוק: חלק הכל'
 חלק הכללי בלומר שהחלק
 הקיים הכלל שאלוהי זה נכסד
 הכלל כולו: ממלך הכל שופן
 חלקו אל הכלל: ומוטף לנפשו
 יותר כי אס יגיע נזק ככלל

היחיד ככלל הצרכה: חלקו ממנו כי מה שיש לכלל יש ג"כ
 לחלק: מרוב ארץ משני הארץ: ארץ מהארזות מדינה אחת
 מוציא שחר מדינות: כשתי' הארץ כולה רחוי' כשכל המדינה
 זוכה לתת לה מטר צמחה: מי שאינו רחוי ר"ל אס ימלא

הארץ כולה ראוי לו ואפשר שיכלול בה מי שאינו
 ראוי לו מהיחידים ויצלחו בעבור הרוב ובהפוך זה
 שימנע המטר מארץ מהארצות מפני שהארץ כולה
 אינה ראוי' לו ואפשר שיכלול בה יחידים היו ראויים
 לו ונמנע מהם בעבור הרוב: אלא שדיניו יתברך
 העולמיים ואצלו יתברך הגמול ליחידים ההסבועים
 הבא ועוד שבעולם הזה יתן להם תמורה טובה
 ויטיב להם בקצת טובה יהיו בה נכרים משכניהם:
 אך מעט שינצלו מהעונש הכולל הצלה גמורה:
 ומשל פי שההפלה לצורך עצמו במשל מי שהשתדל
 לחזק את ביתו לבדו ולא רצה להכנה עם אנשי
 המדינה בהעזרם על' חלוק חומותם הוא מוציא
 הרבה ועומד על הסכנה ואשר יכנס כמה שנכנסים
 בה הצבור מוציא מעט ועומד בבטוח כי מה שמקצר
 ממנו אחד משל'תו. אחר התקום המדינה בתכלית
 מה שיש ביכולת ויהיו אנשיהם מגיעים כולם אל
 ברכתה בהוצאה מועטת עם הדיו וההסכמה: ועל
 כן קורא אפלטון מה שיוציא בצד התורה חלק הכל'
 וכעוד שיתעלם היחיד מחלק הכל והוא שיש בו
 תקנת צבורו אשר הוא חלק ממנו: וחשב כי יחויינו
 לעצמו הוא חוטא על הכל וחוטא לנפשו יותר כי
 היחיד בכלל הצבור כאבר האחד בכלל הגוף: אלו
 דיה פקפיד הזרוע על' דמו כשהוצרך אל ההקנה
 היה נפסד הגוף כולו ונפסד הזרוע בהפסדו אך
 ראוי ליחיד להבוקר היצער עד המות בצד תקנת
 הכל' והנחויץ ממה שיעיין עליו היחיד הוא חלק
 הכל שיחננו ולא יתעלה ממנו: ומפני שלא היה דבר
 שחשיגוהו

כולו גם הפרטים נשמתו': ונפסד הזרוע בהפסדו כשהגוף
 מת הזרוע ככלל ממה עמו: והנחויץ כולו שיעיין עליו וכו'
 ר"ל והיוותר מוכרת שיעיין עליו היחיד: הוא חלק הכל'
 החלק המגיע ממנו לחקן הכלל: שאל"כ השתתת הכלל תלוי
 זו וגם הוא נספה עם הכלל ממילא: צדק תקנת הכל' בלומר
 כדי שיתוקן הכלל: ומפני שלא הי' דבר שחשיגוהו ההקפה:
 דבר זה נתקנת הכלל אינו מושג צדוקה השכלי: צמעות
 ומתנות והקרנות שזיה עליהם הצדוקה שצער רחוי מה שיוצא
 היחיד ממנו לחקן הכלל צדדי שיוספק לכהנים וללוים השומרים
 נשמתם ה' ונכס' תקנת כלל האומה: אך כפמשיש וכו' כצד
 נחמד

צדק לעודים מבלעדי שניהם
 אצל אס יגיע עונש כולל על המדינה מעט לרדקים ומלאו שינללו
 ממנו כי לא יתכן שיגיע עם מפורסם רק לרדק גמור כמו האזנות
 והנזילים: ומשל מי שהתפלל לרדף עצמו: מחר על הענין
 שזכר צדק הסי' שיש יתרון בתפלה על הכלל מהתפלה לרדף
 עצמו ונשא משל על זה מהנזכר אחר זה: צמשל מי שהשתדל
 לחזק את ציתו: איש הידע השוללים ולמטיס שלא יפלו עליו
 וצדוק זה התחוק לננות לו בית מנזר צדוקה נכונה דולמות
 צדוק: ולא רצה להכנס עם אנשי המדינה: זה האיש ישב לו
 מוז למדינה ומס צנה ציתו ולא רצה לנכנס לרדף צדוקה קריה
 שצמדינה: בהעזרם על חזק חומותם: צמסנו שאלו ישב צדוקה

נחמד נחמד ז' סי' כ"ו: והראוי להקדים מעשה חזר אל ראש דבריו נסדור נרכת שניה עשרה: נקמה השכל נרכת אתה מונן וכו' שאם אין דעה אין כלום וכמאמר דעה חסרת את קנית: הסמוכה אל מה שאמר' וכו' עז מדרך המשלים

והמקרה אך מדבק בנו ענין אליו לעשות לנו נסים צנת האורך לשדד המערכה והעצב וכנזכר כסי' י"ז מההמלמד ולספור לב העיבור מקדמנו עד שזבל לעצמו עבודה שלמה: לעצד הספינים הפסולת המפסיד שלמות כלל האומה והם המינים המתמכרים לסוד אותנו מאמרי עבודת

הששיגהו ההקשה צוה (ל"א זי) הבורא במעשרות והסתנות והקרבנות וזולת זה והוא חלק הכל מהמטונות אך מהמעשים השבתות והמועדים והשמשות והיובלים וכיוצא בהם: ומתמאמים התפילות והברכות והתושבחות: ומדמות האהבה והיראה והשמחה: והראויה להקדים מהבקשות נקשת השכל והדעת שבהם יגיע האדם להתקרב אל אלדיו על כן הקדים חונן הדעת הסמוכה אל מה שאחריה רוצה לומר הרוצה בתשובה כיו שיהיה הדעת והבינה ההיא בדרך התורה והעבודה כמו שהוא אומר השיבנו אבינו לתורה וקרבנו מלכנו לעבודהך ומפני שאי אפשר לאדם בלתי חטא ופשע התחייב להתפלל על סליחת החטא במחשבה ובמעשה בברכת חנון המוכה לסלוח וסומך אל התפלה הזאת תולדת הסליחה והיא הגאולה ממה שאנחנו בו ומתחיל ראה נא בעיינינו וחותם גואל ישראל ואחר כן יתפלל על בריאות הגופים והנפשות ויסמך לתפלה הזאת הזדמנות מזונם לשמירת כחם בברכת השנים: ואחר כן יתפלל על קבוץ הגלות כמקבץ נדחי עמו ישראל ויסמך לו הראות הצדק והכור העיני האלדי במה שאומר ומלוך עלינו אתה ה' לבדך: ואח"כ יתפלל לבער הסינים והחוטאים בודון וסומך לה שמירת הסגולה הזכה באומרו על הצדיקים ועל החסידים: ואחר כן יתפלל להשיב שבות ירושלים ולשומה מקום שכינתו ויתפלל סמוך לה על משיח בן דוד וישלים בהצרכים העולמים ואח"כ יתפלל על קבול החפלות בשומע תפלה ויתפלל סמוך לה להראות השכינה עין בעין כאשר היתה לנביאים ולחסידים וליוצאי מצרים

הסורנו צעיד שאכשר: כיו סתם הדעת והבינה וכו' עקר נקמתנו שיתן לנו דעה ובינה שהיא דרך התורה והיראה ומה שאנו אומרים השינו אבינו וכו' אין הכונה על המצויים שנעשה אותם על פי התורה עז צחיה צד האדם אך התפלה ציה שאמר עיני שכלנו להצין דרך המעשה הטוב וכמאמר מ"ל הנה לטבר מסייענו: נחמשה ונחמשה מה שחשב לטוב או שחשב כצד: תולדת הסליחה הענין שיגיע לנו כשיסלח ה' לטמאתינו: והוא הגאולה כמאמר מ"ל אזנו אחיטנה וכל עת שיתכפרו שנותינו ויפ גאולה צא: ויתחיל ראה נא וכו' אנו מתפללי' שהשי יפקוד על עניינו ומרודנו צלות ויהי' לנו כהס כפרת עונותינו ועם זה נקמתנו שיבאל אותנו מרדפותינו ויקיל קושי שעצבנו: גואל ישראל הוא לשון הים שגואל אותנו ממד מהצרות הרבות המתרגשות עלינו מצרות איונינו וכו' שהעניינו יורנו ואף גם זאת צהיות צורך איונינו וגו': על צריות הגופי וכו' והוא דרכת רפואנו וכו' והוא תפלה על רפואת הגוף ועל רפואת הכפס לשר העקמיית שכל האדם המתרשל בעבודת ה': הזדמנית מזונם: שגזירות הנון לריך שהיא הפרנסה צדוה ואח"ל אמרו כי יסוד רחמנא

מזונם לחיי יהי: ויסמוך לו הראות הצדק וכו' והיא נרכת השינה שופטנו שיה שאנו מתאווים ומתפללים להצן גליות לא שציל שאנו חושקים להתענג בתענוגים ולא שציל להסמדר על העמים אך כדי שיגלה הצדק צעולה וידבק בנו ענין האלדי והרכב"ס צפ"ח מה' תכלים כחצ"ל לא נתאו הכחמי' והנצחיים לימות הכטיח לא כדי שיסלטו על העולם וכו' אלא כדי שיהי' פניס צמורה ונחממה עכ"ל: צמה שאומר ומלוך עלינו אתה ה' לצדך * וך"ל צזה שלא נהי' נמונים עוד ממה מנהג העצב

עין צעין שמוזה כלל האומה לראות השכינה וכו"ם עין צעין ודחו צצו ה' ליון: כאשר היו ישראל משתחווים צרות השכינה כמ"ם וכו' כצא משה שהלה ירד עמוד הענן ויעמד ממה האהל וגו' וראה כל העם את עמוד הענן עומד כמה האהל וקם כל העם והשתחוו איש בתח אהליו וצד ה' עם משה פניס אל פניס וגו' (שמות ל"ג) וכן ידמה צנפס שהשכינה לא זכה מכותל המערבי צנית המקדש ולכך אנו משתחווים כלפי המקדש וקדישי קדשים: ויכרע כריעת מודים בצרכת הוולה דהיינו

עלם וצפון צהרוב שמך וכן נאה להודות • והנראה נעטם
תתון אלו ההודות אחר סיום המלה הוא מפני שראינו
שארנו מרובין ואין אנונו דווים וסומים שמה תאמר שכל
עוד שלא נתמלאו כל אלו הצקשות אין צידינו שום טובות מהנרות
ואין ראו להודות איתנו • וע"ז

סכלים המולוכלי • הנה השגת האדם צעודו חי אינו רק ע"י
כלים גופניים שהוא המדמה והמתעורר והחשים החתשה
ובליהם הם נחות מקצלות חסרונות הרצה ומולוכנים נציאות
הרצה מה שהנפש נללת מה אחר המות :

כא אוסיפך כחור צזה •
הרמיזו להננה
צזה ע"י משל נאה : וקרה
המלך קורצה גדולה כמ"ש כי
יעקב צחר לו יה : בכל עת
שירצה צכל עת שלצנו שלם עם
אלקינו הקצ"ה עושה עמנו
נפלאות חזן לטבע • וכאלו אנו
יואלים מחשבת עזני העולם
הגשמי היה ומסומפנים צכל
שרי וכת"ש מי כה' אלקינו צכל
קראנו אליו : שיצא אל ציתו
בענין שנאמר שלם פעמים צצנה
ירצה כל בן צורך את פני האדון
ה' : ויהי' צסעדתו כמ"ש
ואכלתם שם לפני ה' אלהיכם
מעשר דגן וגומ' : ושולח אליו
סגולה צריו כמ"ש הנה מלאכי
יך לפניך : ועושה עמו וכו' •
מה שאינו עושה לשום אחד
מעצדיו הדומים לו כנ"ש נגד
כל עמך אעשה נפלאות אשר לא
נבראו צכל הגויים : שוגג או
משע וממעל לשקוד על דלמי
המלך ומואם צזהצת המלך :

והי' המלך פוסק ממנו ולפי
שהואם כזא אשר לו מדרגה
גדולה כזו יותר מכל האדם אשר
על כל פני האדמה ודאי שאין לו
עסק עם שום אדם ואין לו צרות
וחצר צעולם מלצד המלך ושריו
ואם המלך ושריו פוסקים ממנו
צדין הוא שיטאר עירי ומשומם
צין כל צני מדינות המלך אין לו
לא אחי ולא מרמתי ובודאי
שימלאהו צרות רבות ורעות
יותר מכל צני המדינה • וכשהוא
נותן אל לבו לשז על פשעיו
ומצקס מן המלך רממים עיקר

צקשמו שיצוב אל מנהגו ויתלונן צביכל פמלך כי מי שהוא צביכל
המלך אינו נפגע משום אדם צסום רעה וכל הטוב שמור לרגליו •
והדמיון צזה לעדת ישראל צהיות כבוד ה' חופק עליהם היו נצדלים
מכל העמים צדתם ומנהגם ולא היו מתעצבים עמהם צסום דבר
אצל היו מוסים תחת כנפי השכינה ולא היו צריכין לכל אומה
ולשון ואין מי שיהי' יגול לשלוט צזה כמ"ש וישכן ישראל בטח
דד עין יעקב • ונאמר ולא יאמר איש את ארץ צעלתך לראות וגו'
ואחר Z

מצרים באומרו ותחזינה עינינו בשוכך לציון ויהתום
המחזיר שכינתו לציון ויחשוב בלבו שהשכינה נצבת
נגדו וישתחווה לנכחה כאשר היו ישראל משתחיים
בראותם השכינה ויכרע כריעה מודים בברכת הודאה
שהיא כוללת ההודאה כטובות הכורא יתב' והשבת
עליהם יהיו וסומך לה עושה שלום שהיא החתימה
כדי שתהי' פסירתו מלפני השכינה בשלום :

כא אמר הכוזרי לא נשאר לי מקום שלא מפני
שאני רואה כל הענינים מחוקנים
ומסודרים ואשר הייתי תופשו עליכם והוא מיעוט
מה שאני רואה בחפלותיכם מזכרון העולם הבא
כבו השיבוהני עליו כי מי שהוא מתפלל להרבך
באור האלדי כחיינו ער שהוא מתפלל לראותו
בעיניו ויתפלל על מדרגת הנבואה ואין קורבה לאדם
אל האלדים גדולה מסנה • כבר התפלל מבלי ספק
על מה שהוא גדול מהעולם הבא ואם יגיע אליו
יגיע אל העולם הבא כי מי שדבקה נפשו בענין
האלדי והיא טרודה במקרה הגוף ומכאוביו כל שכן
שהדבק בו כשתתיחד בו ותעווב אלה הכלים
המולוכלים :

כא אמר החבר אוסיפך ביאור בזה המשל אדם
שבא אל המלך וקובו המלך
קורבה גדולה ונתן לו רשות לבא אליו בכל עת
שירצה והיה הוא רגיל עם המלך ער שהיה מבקש
ממנו שיכוא לו ביחו ושיהיה בסעודתו והיה עושה
ושולח אליו סגולת שריו ועושה עמו מה שלא
היה עושה עם זולתו ובעת שהיה האדם הזה שונג
או פושע והיה המלך פוסק ממנו לא היה מבקש
ומתחנן כי אם שישוב אל סנהגו לבא אליו ושלא
יפסוק (נ"ה יפסיק) שריו מלבקרו • ואגשי המדינה
כולם

ואחר שחשלו ונגלה מהם כבוד ה' אז כל אומות העולם הדפוס ודדדדס בשלחם הקדומה ומעצה עיקר נקשתינו שיחזירו חלרינו חליו ויחזיחונו כלל ידו תחת כנפי השכינה: ואנשי המדינה כולם וכו' . הנה כל בני המדינה להיותם מושגים צדדיהם ה' להם הרצה טוהות

מיתת עולם ואין להם חלק בעולם הזה וגם מפני שאין רוב תשלום על עולם הזה: ומי שהיה קורא אותו צעת הנעזר . הענין קורא אותו צעת שהוא עדיין צעיר ומתקן שיבא אל צימו: כל שכן שיקוהו צעת המגור . כ"ט שמה תקוה לחדש

מזד שלהם הארץ וכל מגמתם להרבות קנינם ואיש את רעהו ועזרו כי לא ה' עליהם שום פקודת המלך ועזרתו כמו האים הנכרי הנה שכל עסקו אינו רק לשקוד על דלתי המלך ולנקר דביכלו לגשות מה שיהיה ולא שיתחדר עם יושגי הארץ לעבוד את האדמה כמ"ט כי גרים ומגורים אחם עמדי וכן חנשי המדינה כולם לא היו צריכים כלום מן המלך צעדים צמדיהם כי צמך עמם היו יושגים . מלמד כאשר ה' אחד מהם הולך מחזיקתו לדרך רחוקה ונגדל מן בני מדינתו אז ה' מתחנן מן המלך שיטלח מלאכו לפניו לשמרו בדרך: וכו' וצוטמים צמך שיעשה לרונם . היו מתדרכים בלגם כי שום ישי' להם צדך אשר ילכו צה והעולם הזה צטוח להם: אעפ"י שלא השגיח אליהם צדיהם צעיר . אך יצטחו כל העמים להשתלל ציום מחר הוא עולם הזה על המלך שהיה ואיה כל כפלותיו שהרשם המלך צעודם מיים חרוב ה' על מי נגלתה עד שיחמינו כי כבוד ה' יאספם אחר מותם: והי' כל אחד מהם מתפאר על מצרו וכו' ולא עוד שכל אחד יצטוח לנפשו שעליו ישגיח המלך יותר ולו לצדו טוהות הרצה . גפומת לעולם הזה יותר מכל זולתו: צדך הקשמו לפי דרכי הדיקס שחקים צמיונו: כי הוא מרומם המלך יותר מזולתו . הוא משבח את המלך יותר משאר בני אדם: והי' האדם הזה נכרי וכו' . הנה

כולם לא היו מתחננים כי אם בעת שילכו בדרך רחוקה שישלח עמם המלך מי שיצילם מן הלסטים והחיות ופנעי הדרך והיו בוטחים במלך שיעשה רצונם בזה ושישיגיה עליהם אהר הליכתם אעפ"י שלא השגיח עליהם כהיותם בעיר והיה מתפאר כל אחד מהם על חכיו שהמלך ישגיח עליו יותר ממה שישגיח על זולתו בדרך הקישתו כי הוא מרומם המלך יותר מזולתו: והיה האדם הזה נכרי ולא היה זוכר הליכת הדרך ולא היה מבקש מי שיליה אותו . וכאשר הגיע עת הליכתו אמרו לו אנשי העיר תדע כי אחת מת בדרך הזה הטסוכן מפני שאין מי שיליה אותך אמר להם ומי הוא הגלילה אחכם אמרו לו המלך שבקשנו מטנו ושאלנו מאהו ללותינו מיום היותינו בעיר הואת ולא ראינוך אחת שהיית שואל על זה לעולם . אמר להם משונגעים ומי שהוא קורא אותו בעת הכפחה הלא כל שכן שיקוהו בעת המגור אפילו אם לא יפתח פיו בזה: והוא שענינהו בעת השלחה הלא ראו לו שיענינהו יותר בעת הצרה ואם אחם טוענים שהוא משגיח עליכם בעבור שאחם מרוממים אותו היש בכם מי שיקבל עליו זה שקבלתי אני ומי שמרומם אותו כמוני בסבל מן הצעד בעבור שמור מצותיו מה שסבלתי אני ונזהר מן הטומאה בעת זכרון שמו מה שגזרהתי אני או מי שחלק כבוד לשמו ולתורתו מה שחלקתי אני . וכל אשר עשיתי במצותו ובלמודו ואחם מרוממים אותו מהקשה וסכרא ואינו מאבד שכרכם: ואיך יעזובני בהליכתי בעבור שלא הוצאתי הרב בפי כאשר עשיתם אחם מפני שבטחתי בצדקי . וזה הדמיון אמנם הוא למי שהתעקש ולא קבל דברי רבותינו: ואם לא הנה חפילוהינו כולם מלאות

ההוא שהמלך ישמור אותו צעת שיגור וציוס לרה: אפילו אם לא יפתח פיו אפי' אם לא ישלח כלום מן המלך המלך צעמו שמר אותו: והוא שענינהו צעת השלוח בלומר משגיח עליו צפרטות צעת שלוחו שלא יחסר דבר כ"ט שישגיח עליו ציוס רעה וסכנת הנפש: שאלת מרוממים אותו אחם הסמרים צדולתו ונגללספור דברים צעלמח אחם מקוים ההשגחה ההיא: היש בכם מי שיקבל עליו וכו' הלא פשיעא שישגיח עלי צעבור שקלמתי עלי צעודת המלך תמיד: ומי שמרומם אותו כמוני צסכל מן הצער . ואם יש מי שמדומם אותו צכל נפשו ויסכול צעבור צעודתו צער וזה האות על הרוממות האמיתי שוליו זה לא הי' סובל צער צבור צעודת המלך: וציהר מן הטומאה צעת זכרון שמו כי אסור לחיש ישראל להשתלל צלי נטילת ידים וזה טורח מעשי צעבור רוממות כבוד ה' . או מי שחלק כבוד לשמו ולתורתו כי כמה צכול היחודי מן החידוק והבדוק צעבור כבוד ה': וכל אשר עשיתי צמלותו וצלמודו כל מעשי שעשיתי הכל הי' ע"פ צווי המלך וצלעדו לא אחים ירו ורגלי צכל דרכי וצכן אני יודע הרצה מגדולתו יותר מכס: ואחם מרוממים משגיחים: מהקשה וסכרא כי לא קבלתם שום תורה מן השמים רק אחם צדוים לנט שגמים ותפלות מצלי שום צעודה: ואינו מאבד שכרכם לפי דעתכם: מפני שצמתי צדקו ידעתי כי המלך צדקו ישמור לי

שדר צעודתי וישגיח עלי צדך הנה המסוכן: חנה הדמיון אמנם הוא למי שהתעקש . ר"ל המשל הזה הוא עולה למו צדרי המתעקש ואומר שאין צמפילתינו צמאנה עשרה זכרון עולם הזה ואפילו לו יהי' כדצרוי אין מה טענה עליו: ולא קבל דברי רבותינו ממה שהזכירו הרצה מעשינו גן עזן וגיהנם . ולכן חושד אותנו שאין אנו

אף שכל אחד התהלל עמו צמתת שקר עכ"פ כלם האמית שמהלך שגיח על כל בני המדינה מלמד האדם הנה הנכרי הנכדל מכל בני המדינה ומצודד צעניינו ולא צל צמדם וצקלם ולא הי' זוכר הליכת הדרך הנה ולא מתקש עליו: תדע כי אחת מת צדך הנה כנודע . שהאומות אונים את ישראל לומר שימותו

אנחנו שלמים בהאמנת האשרת הנפש וכמה שטען הכחר במאמר ח' סי' קי"ד בחומרו אני רואה שיעודי זולתכס שמנים מיעודיכס והחזר השיב עליו עד סי' קט"ו שסס זכר דברי חז"ל מענייני גן עדן וביהמס: וחס לט' ר"ל מי שאינו מתעקש לנקר אחר

הולכת וקודרת צמה שפוגע אותה מעסקי העולם כ"ש אם יציאנו הלוך לחזרת נערים וגו' ורעים וישמע מה שיעצור זכות נפשו מדברים כעורים וגו' שמהם הגנפ אליהם ולא יוכל למשול בה ע"כ: צעיר השכינה ידו שלים עיר הקודש: על מדרגות הקדושה מכהני' וכו' כלו' כל כת המס קדוש לפי לרכס לעבודה: המון חוגג קצון העם הצאים לירושלים צלשל פעמיו' צטה: יחיה מלחס ה' והוא לפיכך פנוי לעבודה ה' כל ימיו ואין דבר מטרור אותו: כשמואל' שמואל הנביא כמ"ס ויש צס עד עולם (שמואל ח' א') ונדלוי כך היו רבים ומגדלו' צנית ה' מנעוריהם: וצנתי נפשו צהירת נפשו:

כצ זאת מדרגת התכלית אין אחריה' כלומר אין למעלה מזאת המדרגה צללמות האדם מלמד המלך שהוא למעלה מזאת המדרגה צעור שהחסיד חי אמנס אחר שמת אמרו חז"ל כי גדולי' צדיקי' ממלאכי השרת: וצדן מקיים הנצוה' אין זה ממדת הגאלות חס אנשים כלה מנינים עצמים ומקיים שיתנצחו: צמות הקצול הזה ר"ל מתכונת צית קצול כזה: כ"ש עם המלא השכינה ר"ל צמן שבו המלכים צדיקים והיו שומרים עצה צית אלקינו וכבוד ה' שונן צנית הגדול כענין שגא' ולא יכלו הכהנים לעמוד ולשרת מפני הענין כי מלא כבוד ה' את צית ה' כי אפילו צמן המלכים הרשעים כמו אחאז ומנשה שהעמיד אלס צהיכל וצטלו עשרת צית הגדול עכ"ז היו הרבה נציאים צשראל: לפרוש ולהנזר לנפש פרישות ונזירות ממה שלא נזמה התורה:

ממה שאולך צקדאים מה שאתה יודע להשיב על הקריאי' והס הכופרים צתורה צע"פ והולכין אחר פשט המקרא ולכך נקראו קדאים: משמלס צעצוה יומר מן הרצנים ל כל מה שסס מחזיקין למלוה הרצה מדקדקין צה יומר מישראל' וכמו שאתרו צמותים (גנס הם אינס מלמיני' צתורה צע"פ) כל מלוה שהחזיקו צהן הכותים הרצה מדקדקין צהס יותר מישראל (צדיק מולין): יותר מכריעות צשל: ויותר מפיקות יומר צתשגוס מל' וממו אל חפק צל"א חוים פיגרו (מליס ק"מ):

מוכר העולם הבא ודברי רבותינו שקבלו מהנביאים מל"אים מהגבלת גן עדן וגיהנם כאשר בארתי לך וכבר ספורתי לך מה שעושה החסיד בזמנינו זה והיאך אתה סבור שהיה בוטן ההצלחה ההיא ובמקום אלדי ובחוך העם ההם שישורם אברהם יצחק ויעקב והם סגולתם מוטבעים על הצניעות אנשים ונשים אין עולה בלשוונתם והחסיד ביניהם מזדך ואין נפשו מחלכלכה בדברי הנבלה שישמע אותם מהם ואין נתלית בגופו ובכנריו טומאת זכות ונדות ושרצים ומתים וצרתת וזולת זה בעבור שהיו דבקים בקדושה ובטהרה וכל שכן מי שהיה שוכן בעיר השכינה ואינו פוגע כי אם כחות על מדרגות הקדושה מכהנים ולוים וגו' והכמים ושומרים או יראה המון חוגג בקול ונה ותודה של"ש פעמים (ו"א צטה) ואינו שומע כי אם שיר ה' ולא רואה כי אם מלאכת ה' וכל שכן אם יהיה כהן או לוי יחיה מלחס א' ועומד בבית ה' מנעוריו כשמואל ואינו צריך לבקשת המחיה ומתעסק בעבודת ה' כל ימיו מה אתה סבור במעשהו ובזכות נפשו ותקון מעשיו:

כב אמר הכוזרי זאת מדרגת התכלית אין אחרי כי אם מדרגת הפלאים וכדן מקיים הנבואה כבמות הקבול הזה כל שכן עם המצא השכינה וכפי זאת ההיה העבודה שאין צריך עמה לפרוש ולהנזר ואני מבקש ממך עתה שתבאר לי קצת ביאור כמה שאצלך בקראים כי אני רואה אותם משתדלים בעבודה יותר מהרבים ואני שומע טענותם יותר מכריעות ויותר מפיקות לפשט החזרה: כנ אמר

ממה שאולך צקדאים מה שאתה יודע להשיב על הקריאי' והס הכופרים צתורה צע"פ והולכין אחר פשט המקרא ולכך נקראו קדאים: משמלס צעצוה יומר מן הרצנים ל כל מה שסס מחזיקין למלוה הרצה מדקדקין צה יומר מישראל' וכמו שאתרו צמותים (גנס הם אינס מלמיני' צתורה צע"פ) כל מלוה שהחזיקו צהן הכותים הרצה מדקדקין צהס יותר מישראל (צדיק מולין): יותר מכריעות צשל: ויותר מפיקות יומר צתשגוס מל' וממו אל חפק צל"א חוים פיגרו (מליס ק"מ):

מומינו אלל סופט צאמת ודאי שלא יחסו זה סהא יראה כי הרבה צל צמוך תפלתנו מענייני עולם הבא כמו חלו דברים אובל פירומיהן צצוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב וכן הוא צמוך תפלות הספרדים מנח דצי אליהו כל הטינה הלכות צכל יום מוצטח לו סהא צן עוה"ב וכמו צרוך אלקינו שצראנו לכבודו וכו' ונוכה למיו עוה"ב אתה הוא אלקינו צצוה"ז ואתה הוא ה' אלקינו צצוה"ב (גס זה צנוס הספרדיים) וכן צצת צנשמת אין ערוך לך ה' אלקינו צצוה"ז ולין וזלמן מלכנו למיו עוה"ב: ודברי צומינו שקבלו מהנביאים: כלומר אע"פ שאינו נזכר מענין עוה"ב צציאר צצרי הנביאים הנה צומינו סספרו הרבה צזה ודאי שיה' קבלה צידס מן הנביאי' כי לולי הנביאים שידעו זה צנצחתם מי עלה שמים וירד זה צצומינו מנין להס זה: מהצצת גן עדן כלומר ענינו המיוחד לו מלשון והצצת את הכר וקדשתו: כאשר צארתי לך במאמר ח' סי' קט"ו: וכבר ספרתי לך מה שעושה החסיד וכו' צצוה"ז מה המאמר ועד כאן כשלסלו הדברים מהספורי מעשה החסיד צצומינו: והיאך אתה סצור וכו' כלומר מזה אתה יכול לדון מעשה החסיד צצמן ההללחה שהצית הקדוש ה' על מכוני: וצמוקס אלדי צירושלים עיר הקודש: וצמוך העם ההס

אשר זרע קודש מלצתם: מועצתי על הצניעות צצצעס היו צנועים כמאמר חז"ל שסס היותם צבלות מר צנצרים עכ"ז היו גדורים מן העריות שאתם היתם ומרסמה הכמוצ: והכמו צצויהס מוזדך מי סאוחו צמדת הססידות צמוך עם קדוש כזה ודלוי טצה נפשו מאוד כענין שדרשו על פסוק לדיק תמים הי' צדורותיו חלו הי' צדורות צדיקים כמה הי' צדיק: אין עולה צלשונותם כענין שגא' שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כוז ולא ימלא צפיהס לשון תרמית (ככני ג'): ואין נפשו ומלכלכת צצצרי הנבלה שיטמה כאתרו למענה ש' ה' וכל אשר מרחק עת התפלה מהנפש היא

כג הלא הקדמתי לך וכו' במאמר א' סי' ע"ט והכחרי הרה
 לו סי' ז"ח ובשני סי' מ"ט : ולא לא ר"ל אס מאמר
 שהתחכמות האנושי מציא אל רצון האלקים : אנשי הקדמות
 ובעלי הרוחניות וכו' גם אנשים המחמיני' שהגלגל והכנני' הם
 האלהות והם קדמוני' לא

כג אמר החכר הלא הקדמתי לך בוברי כי
 ההתחכמות והסכרא בתורה
 איננו מכיא & רצון האלקים ואם לא אנשי הקדמות
 ובעלי הרוחניות והנגורים בהרים ושורפים בניהם
 כאש משתדלים להתקרב אל האלקים וכבר אמרנו
 שאין מתקרבין אל האלקים כי אם כמצות האלקים
 עצמם בעבור שהוא יודע שעורם ומשקלם וזמנם
 ומקומותם ומה שהוא תלוי באלה הקבלות אשר
 כהשלמתם יהיה הרצון והדביקה בענין האלקי כמו
 שחיה במעשה המשיכן אשרו אבל מלאכה
 ממנה יעש בצלאל את הארון ויעש כפורת ויעש
 יריעות וככל אחת מהם כאשר צוה ה' את משה
 רוצה לומר בלא תוספת ומגורע ואין בדבר מהמלאכות
 ההם מה שהוא מסכים לדעתינו וכברותינו וחתם
 בה באמרו וירא משה את כל המלאכה והנה עשו
 אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויבך אותם משה
 והיה סמוך להשלמתו חול השכינה : מפני שגשלתו
 בשני העניינים אשר הם עמודי התורה האחד
 שתהי' התורה טאת האלקים והשני שהיה מקובלת
 בלב נאמן מהקהל : והמשכן היה ממצות האלקים
 והיה מעשהו מכל הקהל כמו שנאמר מאת כל
 איש אשר ידבנו לבו בתכלית החפץ והרצון והתחייב
 השלמות התולדת שהיא השכינה כאשר אמר
 ושכנתי בתוכם : וכבר דמיתי לך ביצירת הצמח והחיים
 ואמרתי כי הצורה אשר בה יחי' עצם צמח מבלתי צמח
 וחי מבלתי חי איננה מן הטבעיים אך מאת האדים
 יתברך : קוראים אותו החכמי' טבע : ואמת הוא
 כי הטבעיים מודמנים לקבול המעשה ההוא כפי ערכם
 מהחום והקור והלחות והיובש ויהיה זה תמר וזה
 גפן

כזו שיערה נבד ה' צמחן : בלא תוספת ומגורע : שהרי
 אע"פ שהמדני כרצה יותר מן הצורך למלאכה כמו שנאמר
 והמלאכה היתה דים לעשות לכל מלאכה והותר וגו' מרצים
 העם להביא מדי העבודה למלאכה חצר צוה ה' ותן הרואי ה'י
 להביא זכב או כסף תחת
 הכמשת להאדיר המלאכה בצעור
 יותר : אך לא ה'י רשות צידם
 להוסיף דבר אפי' לשבט וכמ"ס
 וזו משה ויעצרו קול צמחנה
 לחמד אים ואשה אל יעשו עוד
 מלאכה למלאכת הקודש ויכלל
 העם מצינו : ודא משה וגו' מ'
 שזה נראה מיותר כמחזיק אס לא
 שחורה על הענין הנפלא הזה
 שראה משה שנעשה הכל עפ"י
 סוד ה' בדקדוק : והי' סמוך
 להשלמתו חול השכינה כמ"ס
 אמרו וידבר ה' אל משה בחדש
 למדש מקיים את המצוין וסמוך
 לו נאמר ויכס הענן את אוהל
 מועד וכבוד ה' מלא את המשכן :
 מפני שגשלתו : המעשים ההם :
 בלב נאמן מהקבל' כלומר
 שימלא קצון ואנשים רבים
 שלבס נאמן עם ה' אז תמול
 השכינה צורך צלמעות מעשים
 מוריים שיעשו : מכל איש אשר
 ידבנו לנו : שהוא מצורך
 שהשם הקדוש שמהם הכדבס
 צמחית החפץ ורצון הלז לא
 להתגורר : והתחייב השלמות
 התולדת : ר"ל מאמר שהכדבס
 מן הלז ילאו ונכוונת רומניות
 כגשם מצינו שמהם התולדת
 כיוולא נהן וכוא חלות רומניות
 פשיניה עליהם : וכבר דמיתי
 לך וכו' במאמר א' מסיון ס"ט
 מד' סי' ע"ט ושם פירסו :
 איננה מן הטבעיים : איך כחן
 שום טבע צשול רק הכל נעשה
 ציון השממו יתברך על כל
 פרט ופרט : אך מה שהיא

כיוולא צוה מן העבודות שהאדם
 כל הדבר אשר אנכי מורה אתכם וכו' איך ראוי לנקט מלות
 ועבודות יותר ממה שצוייתך לא מוסף עליו ולא תגרע שהתוספת
 הוא כמו הגרעון והכל אחד : וכבר אמרנו : צמי' ע"ט ממאמר
 א' : שגורם ומאקלס וכו' מצורך צמי' הנו' : צלפס הקבלות :
 לקבול המלות והמורה : כמו שהי' צמעה המשכן שהקט"ס
 זה על כל פרט ופרט ומלאכתו ומקונו ונדחוי הכל ה' עפ"י
 מהשמימי יתברך אשר עמקו מאוד וכולן היו הכנות והלצות

מורגל ומשך על סדר אחד צלי שמי קדוהו צמי אדם טבע וכבר
 הרמזנו הציוור צה צמי' הנוכרים : ואמת הוא כי הטבעיים
 מדמנים : ר"ל לזאת בלבד ניחם הענין לעצם וכוא שהטבע
 לרד שיאי' מוכן והמוזן לקבול מעשה הצירוף אמר ה' אתן צו
 אונס השם ית' הוא המנין אותם : כפי ערכם מחוס והקור :
 הד' יסודות שכל מורכב יאי' ערכם זה לזח מחוס וקור ולחות
 ויוצג שם האיכיות שבהם ולו ירכם : נתכנו עלילות והוא יודע
 ערך סוס כלרך לכל מין ומין ולכל צמח וצמי : והי' זה תמר
 חפ

אוצר מאמר כוזרי שרישי נחמד צא

זה גפן ר"ל עם היות שכולם מד' יסודות יאלו הנה שני הערך הוא מצויא שיהי' זה תמר זה גפן זה סוס זה ארי והנה זכר אלו הדמיוני' וההיקש על כל הנדרשים: מלחיות שנשכר מוגיהם' כאלו תלמד מיון וזמן וינאל זהן מלחות:

אל כל זרע אשר חרע זה: שהיא מזומנת לקבלו והלחתו צו כלומר האדמה אף היא אינה סבה בעגס ללמימת הרע או יצרת הולך בלשה ואינם רק מקומות מזומני' שגס יללוס הזרע והולד: וכן האומה הפי' ר"ל ישראל: חיינו כי אם לאלהי' לצדו אשר שיהי' החומר והוא

גפן • וזה סוס וזה ארי • והערכים ההם אין אנו יכולים לשער אותם ואלו יכולים לשער אותם היינו יכולים לעשות דם וחלב דרך משל ושכבת זרע מלחיות שנשיע מוגיהם עד שנוכל לברוא חיים שיחול הרוח בהם • או שנוכל לעשות מה שיעמוד במקום הלחם מדברים שאינם מן המזונות בשערנו ההום והלחות והקור והיובש כל שכן אם נדע הערכים הנלגלים ובעשיהם העוזרים על דעת החושים בכל מה שרוצים להראותו בעולם הזה • וכבר ראינו חרפת מי שהשתדל בדבר מהדברים האלה מבעלי הכימא ובעלי הרוחניות בעשות הדבורים מבשר הבקר והיתושין מן היין כי זה איננו משעורם וחכמתם אבל היא טנסינות שמצאום כאשר מצאו המנגל יהיה ממנו הולד ואין לאדם כח יותר ממהנהח הזרע באדמה שהיא מזומנת לקבלו ולהצלחתו בה וישעור הערכים שראויה להם הצורה האנושית איננו כי אם ליצורה יתבדך • וכן האומה החיה הראויה לחול הענין האלקי בינה (כ"א תיבה) איננו כי אם לאלקים לבדו וצריך לשמוע אותה השיעור והערך ממנו ואל יתחכם אדם עם (כ"א על) דברו כמו שאמר אין חכמה ואין חבונה ואין עצה לגנר ה' ואיך אחת רואה התחבולה שנתרמה לאבותינו ללכת אחריהם ולא נתחכם אנחנו בתורה:

כד אמר הכוזרי אי אפשר לזה אלא בהעתקת דבריהם ושטך מעשיהם אם ימצא מי שיאמין בזה מרכים אחוי רבים שלא יעבור על כמותם ההסכמה מקבלת התורה ותולדותיה ופירושיה ממש כוונה בלבבות או בספרים: כו אמר

החומר מוכן האורס נדבקת צו תמיד כי האורה ממכה לחומר שנשלמו כחמיו להדצין צו ובנו' צמחי סי' י': וכ"ש אם נדע הערכים הנלגלים שהעניינים שצוולם השפל נמלים זהם וזכר צס' ח' תלמד ח': ומעשיהם העחדים על דעת החושים • כי החושים ממלמנים שיש השפעה בלשם השמים וכח ובזורה נתן צהם להיות מושלים בקרצ נתל ועל פיהם יהי כל ריב וכל גנע וכי יעשיר איש וכי ירעה כבוד צימו מלח המזל היתה זאת וכי ימך איש וירד מנכסיו הככב דבר לן ריה: בכל מה שרלוים להראותו • כאלו לנגלים ונצח השמים רלון להשפיע צוולם השפל אל מה שיצו וכבר השקינו חז"ל על זאת הדעת צלמרים בני וחי ומזוני לא צוכיתת ת' מלתא אלא צמלתי' אך זה לפי פשט הגמרא • כי להמקוללים שם מזל חינו כאלה על הכני' אך על נצוח מעל גבוה שנפסדות ואין כאן מקומו: כל מי שהשתדל בדבר מדברים אלו שרלו לעשות אינה ענין כמו הטבע: ומצלי הכימא' אי אשר מתנשאים לאמר כי יודעים לעשות ולצטת מנחשת והדומה לזה: וצ גלי הרוחניות שמוצגי' להוריד רוחניות הככב' לצרף וצדמן הדברים שצוולם וכל אלו אצדו צתו ימיהם וצדו הזמן נתגלה חרפתם כי שקר אדם ואין ממש בכל ענייניהם: בעשות הדברים מנשר הנקר וימושין מהיין כלומר שהשיגה ידם לעשות הדברים מנשר הנקר וימושין מהיין חשבו כי כל יכלו ולא יצרך מהם מלחמה מכל אשר חזרו לעשות (זה לפי דמיון הקדמוני' שהדברים נבראו מן הנשר והיחוש' מן היין וכבר נתבאר שגנו צרוסה ושקר האמינו ואין כאן מקומו): כי זה איננו משעירים ר"ל ציולת הדברים וימושין לא צא להם צמחיה רק צמקרה צנסיין: מהגמת הורע באדמה שראוי' כלומר צנקצה שהיא לזרע כוזר כמו האדמה

כלל האומה מזומנת צהנהגתם שיחול בהם רוח ה' ואולם אותה ההכנה לריעה שיהי' נשעור וערך הראוי לזה והיא המידה הנחמנה מן השמים ואלקים לצדו הצין דרכה והוא ידע מקומה: ואל יתחכם אדם על דברו אף האדם ראשי נדבות לו מדת חסידות ומורה אשר לא נלטוה כי ממסיר הערך המשוער: ואיך אמה רואה המתפזלה שנתרמה לאצותימי וכי' כלומר שחלל אותו מה אמה סובר לעלה נכונה איזה הדרך הוא הדרך היורה שנצחור אצותימי לנתי' דומים לאצותימי שקבלו התורה וידעו דרכי' היטב ולא נתחכם אצותימי ללכת אחרי שרירות לננו צפירושי המורה ומלחמה:

כד אי אפשר לזה אלא בהעתקת דבריהם' אי אפשר לשמור דרכי המורה כפי אשר קבלה אצותימי רק שנעתיק דברי הראשונים' צלר היטב: וסמך מעשיהם וסמכותם המעשים של המלכות ומנחילין איש מפי איש עד דורו של משה ע"ה: אם ינאלו מי שיאמין צה מצרים אחר רבים אם נמלא שלם נפסקה קצלת מעשה המלכות מצרים אחרי רבים והנה הכחרי חכה לת המצר דברים לפי מחשבתו שחשב שכבר נשכחה המורה מן הכלל צצית שני כאשר הוליא כל רוחו צסי' כ"ד מהה המלמד צלחורו שאפי' מנחש מוכה לא היו יודעים צקבל ישראל • ולכן אמר כלן צג' ספק אם ינאלו: שלא יעצור על כמותם ההסכמה • ר"ל שחם הם רבים לא נוכל לחשוב שחולו כן הסכימו כי רבים לא יעצור על כמותם ההסכמה כנו' צמלמד ח' סי' מ"ח: מקבלת התורה וכי' ר"ל שתהא קצלת התורה ומירושיה וכל מולדותיה רבים מפי רבים קבלה צורה ממשה שצור בלצמחיהם או צספרים:

כה ומה תאמר אם ימלא חלוק בספר כלפי מה שאמר הכזר
שראו לסמוך על הספרים. הנה ברוב הזמן ישיגו
חלופים בהעמקת הספרים ואנה נפנה:
נו יעייןנו ברוב הספרים. אין לנו משגיח לספרי המועטים
שמלאו בהם החלוק

מרוז הספרים: לא יעבור
עליהם הכוזב: קשה שרצים
יתכוונו אל דבר אחד ויגעו אחר
השקר: כן נמעמקים ר"ל כמו
שהיו נותן להטות אחר הרצים
צדעית. כן הדין נמעמקי
הספרי' אם נחלקו המעוט יטעו
לדעת הרוב:

כן בהחלוק ההקשה ר"ל
ענין קרי וכתיב

שהכתב כך ועפ"י הקרי נקרא
צענין אחר: צדו צעדנו צאיכה
יועם צלותו לך: התראה שהיא
צרו צרי' ש הקרי: ואשר לא נשא
לשוא נפשי מהלום ממורו כ"ד
מי יעלה צהר ה' וגו' אשר לא
נשא לשוא נפשי קרי והכתיב
נפשו צו"ו: וזולת זה הרצה
שנויים כמו אלו צקרי וכתיב:

וזולת זה הרצ' שלא נוכל לספרים
הנה המצד דחק את רגלי הבחר
אשר ה' לצנו פונה אחר עדת
הקראים וכמדומה לו שאין
לנו יותר מספר התורה שלפנינו
ואם ימלא בהם חלוק נלך אחר
הרוב ואין נרדף ח"כ בקבלה.
וע"ז שאל אותו מה יענה לקרי
וכתיב ליה יהיה יאמין הדיקס
השכלי ואנה יפנה אם הקרי
עיקר או הכתיב עיקר או שניהם
כחד טושים ועכ"פ יודה שיש
צדקה עניינים כמוסס מסורים
בקבלה והם הלכה למשה מסיני
וכת"ש הרש"א נמשנה. האם
יחזק שהאחרונים הניחו
הספרים וכתיבו מלות אחרות
ולא ראו למחוק הרשטיות וכמו
שאנו עושים בהעמקת הספרים
שכתבוו אלל מלות הקשות נוסח
אחר הימכן שמתשוב כך:

כח אם תשלוט בהקשה וכו'. הנה השיב לו שדאי תלוי
לנו למחזק שמשדד כליו להלם האחרונים מלות אחרות
ומדעם שח"כ ח"ו שמתנה התורה בולה אחר שמה יד הכל
מתמסרים וכל אחד רשות לו להגיה: צדומיות לכתוב מלה
צמקום חסר או צהיפק: ואח"כ צמלות ישנו המלות: ואח"כ

כה אמר החבר ומה תאמר אם ימצא
חלוק בספר אחד או בשנים
ושלשה:

כן אמר הכוזרי יעיין ברוב הספרים כי הרובים
לא יעבור עליהם הכוזב ויניחו
היחידים כן במעתיקים כשיחלקו המיעוט ישובו
לדעת הרוב:

כן אמר החבר ומה תאמר באות שתמצא בספרי'
בחלוק ההקשה כמו צדו צעדנו'
התראה שהוא צרו. ואשר לא נשא לשוא נפשי
ישיבוהו נפשו. וזולת זה הרבה (כ"א גינה). שלא נוכל
לספרם:

כח אמר הכוזרי אם תשלט ההקשה על אלה
והדומה להם תשנה הספרים

נלם באותיות תחלה ואחר כך במלות ואחר בחכורים
(כ"א נסעוים). ואחר כן בשעמים וישתנו העניינים
וכמה פסוקים יכול האדם להעתיק ענייניהם אל הפכס
בהעתיק אחד מאלה המסורות כל שכן כלם:

כט אמר החבר ואין תחשוב שהניח משה ספר
תורתו אל בני ישראל:

ל אמר הכוזרי מבלי ספק שהיה ספר פשוט מאין
נקוד וטעמים כאשר אנחנו רואים

ספר תורה (כ"א פניו המויה) היום שאי אפשר שיסכימו
עליהם בהמון כמו שאי אפשר שיסכימו על המצה
בפסח ושאר חרותיו שהם זכו ליציאת מצרים
שמתישבת בנפשות ישראל אמתת יציאת מצרים
כמעשים ההם המחפידים שאי אפשר להסכים
עליהם בשנה מהשנים מכלתי שלא יהיה עליהם
מוחה:

לא אמר החבר מבלי ספק שהיה שמור בלכות
בפתחא והקמץ והשבר והגטייה
והשב"א

צחורים חזר המלות: ואח"כ צעעמי' צניגות: וישתגר
הענייני' פירושי הכתובי' וישאום לענין אחר: בהעמקת אחד
מאלה המסורות. ר"ל צשנו אחד מאלו כגון המלה והמסר כמו
שאמרנו ברש סנהדרין צניגות דפנות הסוכ' צסכת צסכ' צסכות סוכה
הרי ד' חדא לגופא פש לן מלתא
והאח' בלכתא וגרעה לשלישית
אטמא הרי שמים כהלכתן
ושלישית אפי' טמא. הרי שדוני
המלה תלוי צדומיות: כל
שכן כולם ר"ל שני המלות
והחצורים והטעמים:

כע ואין מחזקו בכתיב משה
ספר תורתו

לישראל. כמ"ש ויהי ככלות משה
לכתוב את דברי התור' האלה על
ספר עד תמס'. וילו משה את
הלוים טשאי ארון צרת ה'
לאמר לקח את ספר התורה הזה
ושמתם אותו מלד ארון צרות
ה' ויהי עס כך לעד. אך
היתה התורה הזאת אם היתה
מנוקדת צנקודות ועעמים כמו
החומשים שלנו או היתה כתיבה
פשוט כמו הספר תורה שצדינו:
ל שאי אפשר שסכימו עליהם
צהמון ר"ל שאלו היתה

התורה מנוקדת מאין הגיע
השני הזה פתאום שיהיו ספרי
תורות שלנו מצלי נקוד לבחרי
שאין לומר שכן הסכימו צאיזה
דור מהדורות שאי אפשר לשנות
צדד הידוע להמון עם ומורגל
להם צדד יום ציומו מי שלח
ידו צמלכת ה' לעיני כל הקהל
ולא יסקלוהו: כמו שאי אפשר
שיסכימו על המלה צפסח ויאר
תורתיו אלו צלו להסכים שלא
יאלכו מלות צפסח או זולת זה
איה מלה מפורשת מן התורה
מה שהכל עושין מדי שנה צשנה
זכר ליציאת מצרים ואם יאמרו
להם שאין זה מן התורה הימכן
שיאמינו לזה: שמתכצת צנפשות
ישראל אמתת יציאת מצרים

שכולם יודעים טעם המלה הזאת וכבר נשתקע צדמיונס' מלה
זו על שום מה: צשנה מן השנים צנטל אודומם שלא יהיו ע"ז
מוחה כ"ש לכתוב ספר תורה ולעזוב הנקוד מה שכבר הכל
מורגלין צו מיומת עולם:
לא ישקו' שמור צלצנות. שהיו כולם זוכרים דרבי הקריאה'
וכת"ש ה"ר אלני' המתקוק בספר מסורת המסורת
צבקדמתו

צדקתו השלישית רבים יאילו חך ה' אפסר קודם שנאלו הנקודות ללמד לנער הקריאה הנכונה מתיך ספר שאינו נקוד מאחר שהנקודות אח"כ נתקנו בכתב צפנפריס וזו איננה שאלה כי לזון הקודש ה' הלשון שדנרו צו כולם נער וזקן טף ונשים כי לא ה' להם לשון אחרת עד שגלו מעל אדמתם וכאשר נער אחד למד עד שהכיר האותיות ה' רצו קורא עמו עמוך הספר פסוק א' ז' או ב' פעמים עד שה' שגור צפוי ולמי שהנער ה' נקי לשון ה' הוא ה' נקל לו לזכור המלות שקרא וכל מקום שאלא קראם עלי משנה וכו' והצד המיון לזה עיין שמה' וצמת שצד אמרו מו"ל טלנן של ראשונים טי' פתוח כפתחו של אולם ולא ה' כדז זה על הדור ה' והאחרוני' שנתמעט

רוחצ לנס הולרבו לקצוע הנקוד בכתב' ולאמנם מתי התחילו לקצוע הנקודות בכתב רצו הדעות ולדעת ה"ר אלי' הנו' לא נקבעו עד אחר חתימת התלמוד והאריך דרשות צבי' הנו' צמקום הנו' ויש שאומרים שאנשי כנסת הגדולה קבעוהו וסמכו על עה שאמרו נגדריס פ' אין צין המודר אחד רצו מה דמתיב ויקראו צפטר תורת האלקים מפורס ושום שכל ויצינו צמקרא' צפטר תורת האלקים זה מקרא ושום שכל אלו הפסוקים ויצינו צמקרא אלו פסקי עמימים ע"כ' ומה שאמרו ויצינו וכו' זה מקרא ר"ל הנקוד המראה דרך הקריאה ואין להאריך צזה מאחר שאינו מענין הפירוט; צפתח צפתח; והצד הוא הברי והנה בכלל הפתח הוא הב"ל' ובכלל הקצן מולם ושורק ובכלל הצד מירק וזרי וכמה שאמר צבי' פ' מאמר צ' דוד שכתב ה"ר אלי' צמקום הנו' ז' זה לצד מלאתי ראימי כי צעלי הפסוקת לא קראו שמות לנקודות רק לקצן ופתח ובכללם הברי והסגול דהיינו שקראו לזירי ג"כ קצן וסגול ג"כ פתח' וכשאז המדקדקי' הראשונים הבידלו מעט צינייהם בקריאת השמות דהיינו שקראו לנקודה האחת קצן גדול ולזאת קצן' ולזאת פתח גדול ולזאת שמת קצן' אצל שאר הנקודות לא נזכרו צמחם צבל המסורה גדולה וקטנה רק קראו למירק אי' ולחולם או ולשורק או ולקצון א' ולחול' ול' חטפין קראו צמחות אחרות כאשר יתבאר בלוחות שניות צמאמר ז' והמשל צאמרים צמסורת כ"א מילי חד או חד או כמו האמור תאמר וכו' עד ועתה אודיעך הטעם למה לא קראו להן שמות כמו שקראו לקצן ולפתח' וזה שלמי שהתנועות האחרות יש להם סימן אותיות המשך ר"ל הוי"ו ויו"ד או אי' או והסיפיקו צמחות הללו ולא קראו להם שמות אחרים אצל הקצן והפתח שאין להם אות המשך הולרבו לקראו להם שמות מיוחדים וכן הקצן קצן ופתח קצן שאין להם אותיות המשך על הרוח כמו שביארתי צפתח שירה לפיכך קראו להם שמות מיוחדים שהם קצן קצן ופתח קצן' וזח"כ קצן ומדקדקי' אחרים ושנו את שמותם וקראו לקצן קצן. לזירי ולפתח קצן סגול ולדעת אלה הסכים דעת כולם צזה' אצל שמות של שאר

והשב"א והמעטים בלב הכהנים מפני צרכם לעבודה ולהורות את בני ישראל' ובלב המלכים מפני שנצטוו והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו' ובלב השופטים מפני צרכם אליהם בדינים' ובלב הסנהדרים מפני צרכם אליהם כמה שכתוב ושמתם ועשייתם כי היא חכמתכם ובינתכס' ובלב ההסידים כדי לקבל שכר' ובלב אנשי החונף כדי להתגדר בהם; ושמו שבע המלכים והפעמים אותות לתכונה ההם אשר ה' יעתיקום בקבלה ממשנה ומה תחשוב יג' אשר תקגו המקרא בפסוקי תחלה

הנקודות לא הסכים עליהן דעת כלם צזה יש שקורא לנקודת או מולם ויש שקורא לו מלאפום כמו צמלת ויסימור' ופועלו לנילון ע"ס' ולאנחו האשכנזי' קוראי' לנקודת או מלאפום ולא ידעתי מאין הוליאורו כי אין צבל ספרי המדקדקי' והנקדתי' לו כן אך קראו לו שורק ולאנחו קורים שורק לנקודת א' והמדקדקי' קורין לו שגשה' נקודות או קצן ונקודת אי' קראו לו מירק ויש שקוראים לו שצר וכן קראו לו ראצ"ע צהרעה מקומות' והמכס הכוזרי קרא למירק שצר גדול ולזירי שצר קצן עכ"ל: והנטייה ר"ל שאר הנקודות הנוטים לאלו כמו שתאמר שהסגול צבלל פתח ונק' פתח קצן לפי שקריאתו נוטה לפתח' וכן מולם ושורק נוטים בקריאתם לקצן וכן הצצר שהוא המירק צבללו הלידי שקריאתו נוטה אל המירק: מפני לרכם לעצודה' היו לזירין לעיין צתורה ולהצין סדר הקצנות וכינר נקדריס: ולהורות את בני ישראל ובמ"ס ועל פיהם יהי' כל ריב וכל נגע: וקרא צו כל ימי חייו כי המלך שומר הדג וע"כ ה' לירך להצין התורה ולזכור אותה ממיד: וצבל השופטים צמי דינים של ג' הדנים דיני ממונות; וצבל הסנהדרין הם צמקדרין של כ"ג הדנים דיני נפשות וכל עיר שיש צה ק"כ אנשים או יותר מייצגים להושיב שם סנהדרי קטנה שהיא כ"ג: מפני לרכם הלויהם צמה שכתוב כל דבר המסופק צתורה צבל ענייני ההוראה היו לזירים לשאל מהם כלותה שטינו צסנהדרין (דפ"ח) הולרבו לשאל שאלה' מ"ד צבעירס אס שמעי אמרו להן וחס לאו צאים לזה שעל פתח הר הזית וכו': וצבל החסידים' כדי לקבל שצר' המסידים' היו לומדים כל התורה כולה ומדקדקי' צהננתם חעפ"י שאל היו לזירים להוראה' כדי שיקצנו שצר על הלמוד כאלו עשו וכמה שאמרו צמנחות פרק הרי עלי אמר ריש לקיש מ"ד זאת התורה לעולה וגו' כל העוסק צתורה כאלו הקריב וכו': וצבל אנשי החונף וכו' ר"ל אפי' אנשי החונף הנועדים צקבל הסתרים ולצבל צר עמם היו לומדים התורה כדי להתגדר צפני ההמון ולקבל שצר מהם צלופק שאחד מהם לא נעדר שלא ה' יודע התורה: שצע המלכי' כתב ה"ר אלי' המדקדק צספר עוב טעם צפ"ז ז"ל יודע כי התנועות הן ה' גדולות וה' קטנות ואימון הגדולות' כל גדל ופי' ש' והנה הנקוני' גם המשוררים הוסיפו על

הגדולות עוד צ' תנועות קטנות והם הפתח והסגול קראו לכולן ז' מלכים והסימן ויאמר אליהו עכ"ל והמסדר זכר הו' מלכים שהם העיקר והקצן חטף והמירק צלי יוד: אותות לתנועות ההם' ר"ל שהנקודות לא נתנו מסיני רק המשך הקריאה היו יודעים צע"פ והאחרוני' הצינו אותות וליונים הולדוע המשך הקריאה צקצון הפה ופתחתו כדומה לזה כפי אשר קצלו הקריאה צמנשה ומה תחשוב על אשר תקנו המקרא וכו' כלומר צל וראה מהסדר הנפלא והכוונה העמוקה צתקין זה: צפסוקים תמלה' תמלה שמו

אוצר מאמר כוזרי שרישי נחמד

שחן של להצין איהו מקומן של סוף הפסוקים שם הפסוק
 יותר גדול הראוי שיהי' לפי משמעות הכתוב המקובל להם
 חמשה רביעי ע"כ וס' הניחו שמי נקודות זו למעלה מזו כזה:
 וזה הפסוק היותר גדול: ושוב צלחה מלה ראוי להכיר מתי

משמעות הפסוק ושע' האמת
 ויהיו כשהפסוק לא הי' קצר
 כ"כ ואמנם נפסקו קצר מאד
 כסמיקו נטפחה למתי הפסוק
 נמוידיבר הלא משה לאמר
 וכל זה
 צלל הפסוקים וזה הי' לרוב
 לחמן קודם הנקוד לפי שהנקוד
 משתנה עשיל הפסוק כמו
 ארץ הפסוק ארץ שמו
 שמו

דומיין: ולא"כ
 הנקוד אחר הפסוקים מקו
 הנקודות: ולא"כ נטעמי' הם
 הנגינ' שזהם הוראה על הכתוב
 והפסוקים קטנט ומה מלה
 סמוכה יותר לאחריה ומה שיהי'
 סמוך לפני'ה נדע מהנטעמי'
 והם מלכים ומשרים: סימן
 המלכים אתנה זרקא זקף
 קבן

גדול גיש גרשיים
 תלישא תביר טפחא רביעי יתיב פשטא לגרמי' ו

(הוא קו קטן בין המלות והוא כמו פסוק אך יש איזה חלוקים
 צניהם מה שאין כאלן מקומו) פור: סימן המשרים
 קרטא דרגא מונח ירח צן יומה מהשך תלישא קטנה
 פשוטה
 מרכא

מרכא כמלה מרכבל (הוא
 זקף והוא צאות ראשון קראו לו מרכבל) עילוי

(גם הוא מוכח ממש אך כשיצא לפני האתנה או זרקא נק'
 עילוי לפי שהוא משנה נגונו לשבח) והוא כמו טפחא
 ואינו צא צתינה יחיד רוק עם האתנה או עם
 הס"פ או עם הטפחא) והנה המלכים הם מפסיקים
 והמשרים מפצרים המלות אך יש תנאים ומשפטים רבים
 להם צדד הפסוק החוק הוא או הרפה וכן נחצור לכל
 ח' מן המלכים והמשרים רבים ידועים איך כאלן מקומם:
 ולא"כ צמסרות ולא"כ פתחו למסור כל מלה שדרכה להבנת
 פעם מלה ופעם חסר כמו אחס אחס ומלך ומלך ודומיהם
 הנה על כיוצא בהם מסרו לנו כמה פעמים צמקרא נכתב מלה
 וכמה פעמי' חסר כדוי שלא יכול ענית צמכרי התורה עמה
 שנמסרו לנו ממשא רבינו ע"ה להיות שלכל אחד מהם סוד
 במום ולא על חנם צלו פעם מלאים פעם חסרים: עד אשר
 מנו אותיות' כך דקדקו הרבה שלא להוסיף או לגרוע אות אחת
 צתורה עד שזנו האותיות צתורה ושמו ליונים וגזילים צם
 לא יעצרו: ובררו ו"ו דגחון צפ"ק דקדושין למה נקראו
 ראשוי' סופרים שהיו סופרים כל אותיות צתורה שהע' אותיות

תחלה ואחר כן בנקוד ואחר כן בטעמים ואחר כן
 בפסוקות של שמירת המלא והחסר עד אשר מנו
 אותיותיה ובררו כי ו"ו דגחון חצי התורה ושמירת
 כל נכרי מקמץ ופחח וצוי וסגוד יוצא מן ההקשה
 החזאה שמעשיהם בזה לריק ולכבלה או השתדלות
 בדברי חובה:

לב אמר הכוזרי אבל (י"ח טו) השתדלות בדבר
 חובה עם שמירת התורה שלא
 יהיה דרך לשנותה עם החכמה המופלאה כי נראה
 מקביעות הנקוד והטעמים סדר שלא יהיה אלא
 מהכמה נעורת איננה מערך חכמתינו בשום פנים
 ולא יתכן שיהיה מקובל אצל החמון אלא מרכיב
 רצוים או מיחיד רצוי ולא יתכן שיהבל החמון מיחיד
 אלא אם יהיה נביא או נעור בענין האלדי כי החכם
 שאינו נעור טוען מי שהוא קרוב לו בחכמתו שיעשה
 כמעשהו:

לב

והכרחי וכל המורה נשמרת ע"י המסורת והנקוד והטעמים: שלא
 יהי' דרך לשנותה א"ל שיפול בה השנוי צדדים אחר שם דרך
 הספרי' צדדו הזמן כאשר ילכו מהשתקה להשתקו צדדים אחרות
 רבות ואולם המסורה שומרת את ההפסוק כי כל מלה או נקודה
 שיוצאת מן הכלל נחסר עלי' צמסורה כמה פעמים היא כתיבה
 כך: עם החכמה הגמולה צירוף צמכרי צמס המגולה שיש צד
 ואין דמיון זה של המונה הרפין שזכרנו צדדים המגולה עולה
 לזה כלל: סדר שלא יהי' אלא מהכמה נעורת: הסדר שאנו
 רואים צנקוד וצטעמים אינו מהכמה אנושית לולי עור רוח
 הקודש וכאשר האריך החצר צמ"פ מפליאות הטעמים והנקוד
 והחכמה שיש צד: ולא יתכן שיהי' מקובל אצל ההמון ר"ל
 ומלמד מה שגראה כי זה אינו רק מעצרת רוח הקודש הדיונות
 כן שלולי שילאו הדברים מנציח הדור או שהיו מקובלים אצל
 רבים מסיני לא היו ההמון שומעים לקבל זה כי ההמון אינם
 מקבלים דבר חדש עליהם: אלא מרצים רצוים מן הרבים שלפניהם
 שרוח הצריות נוחה מהם וכל שרוח הצריות נוחה הימנו וכי'
 ואותן הרבים קצלו ג"כ מרצים עד מרע"ה: או נעזר צענין
 האלקי צרוח הקודש: כי המכס שאינו נעזר שחס יחי' אותו
 היחיד חכם צלצד לא יתכן שיקבלו ההמון ממנו ענין חדש אף
 שיהי' מופלג צמכמה: טוען מי שהוא קרוב לו צמכמתו שיעשה
 כמעשהו: המכס האחר אעפ"י שאינו חכם כמו זה מאחד
 שאין הצדל צניהם רק צדד וצמענו המכס הזה השני טוען עליו
 שאף לו לצד כמוהו והוא רואה להסביו הדבר אל ענין אחד
 ולא ימלט שימלאו חולקים צדד ואצמנו רואים שאין שום מחלוקת
 צנקוד וצמסרות דבר שיש למזג לו צדיני התורה:

וי"ו דגחון (ר"ל כל הולך על גחון צמדר שמיני) חזיק של
 אותיות של ס"ת דרש דרש חזיק של חיות והתגלה חזיק של
 פסוקים וכו': ושמירת כל נכרי מקמץ ופתח הם זרים היוצאים
 מכללי הדקדוק והנקוד שלא כדון אמר צמסורה שזה זרים
 וכמה פעמים נמלא כן צתורה
 נציאים וכמזיל' לזה סוד מיוחד:
 יולא מן ההקשה מן ההיקש
 הנהוג דרבי דקדוק הלשון:
 הפראה שמעשיהם זה לריק
 וכו' ובי אחת רואה שכל העולם
 הזה של המסורת והשגחת
 הנקוד יהי' לנעלה ויהי' כחותן
 שהוכיח האפודי צמקדמתו ח"ל
 רוב החכמים שראיתי ושעמתי
 מפחיתים ומצבילים אלה החקיר'
 המיוחסת לסופרים והראש"ע
 המשיגים למי שמונה העלין
 והרפין לספרי הרפואה כי לא
 יגעה מכל זה מזור' והנציח
 האשים המצבילים האלו ואמר
 איכה תאלמו חכמים אצמנו
 ומרת' ה' אצמו לכן שאקד
 עשה ענין דקדוק סופרים עכ"ל:
 לב אמר היו השתדלות צדד
 מופלג חלילה לו

מחשוד כזה כי ידעתי שכל זה חז

מחשוד כזה כי ידעתי שכל זה חז
 והכרחי וכל המורה נשמרת ע"י המסורת והנקוד והטעמים: שלא
 יהי' דרך לשנותה א"ל שיפול בה השנוי צדדים אחר שם דרך
 הספרי' צדדו הזמן כאשר ילכו מהשתקה להשתקו צדדים אחרות
 רבות ואולם המסורה שומרת את ההפסוק כי כל מלה או נקודה
 שיוצאת מן הכלל נחסר עלי' צמסורה כמה פעמים היא כתיבה
 כך: עם החכמה הגמולה צירוף צמכרי צמס המגולה שיש צד
 ואין דמיון זה של המונה הרפין שזכרנו צדדים המגולה עולה
 לזה כלל: סדר שלא יהי' אלא מהכמה נעורת: הסדר שאנו
 רואים צנקוד וצטעמים אינו מהכמה אנושית לולי עור רוח
 הקודש וכאשר האריך החצר צמ"פ מפליאות הטעמים והנקוד
 והחכמה שיש צד: ולא יתכן שיהי' מקובל אצל ההמון ר"ל
 ומלמד מה שגראה כי זה אינו רק מעצרת רוח הקודש הדיונות
 כן שלולי שילאו הדברים מנציח הדור או שהיו מקובלים אצל
 רבים מסיני לא היו ההמון שומעים לקבל זה כי ההמון אינם
 מקבלים דבר חדש עליהם: אלא מרצים רצוים מן הרבים שלפניהם
 שרוח הצריות נוחה מהם וכל שרוח הצריות נוחה הימנו וכי'
 ואותן הרבים קצלו ג"כ מרצים עד מרע"ה: או נעזר צענין
 האלקי צרוח הקודש: כי המכס שאינו נעזר שחס יחי' אותו
 היחיד חכם צלצד לא יתכן שיקבלו ההמון ממנו ענין חדש אף
 שיהי' מופלג צמכמה: טוען מי שהוא קרוב לו צמכמתו שיעשה
 כמעשהו: המכס האחר אעפ"י שאינו חכם כמו זה מאחד
 שאין הצדל צניהם רק צדד וצמענו המכס הזה השני טוען עליו
 שאף לו לצד כמוהו והוא רואה להסביו הדבר אל ענין אחד
 ולא ימלט שימלאו חולקים צדד ואצמנו רואים שאין שום מחלוקת
 צנקוד וצמסרות דבר שיש למזג לו צדיני התורה:

לג א"כ הקבלה עמה הפיק החצר וזמנו אשר חכה את הכוזר
שאלו מצלעדי הקבלה שלולי הקבלה אין לנו יודעים
שום מלואה על כזריה מן התורה הכתובה עלי נקוד וטעמים
והקראים גם על שידור נקבלה: על התכונה הזאת עלי

לזה ממה שלא נתבאר צפירוט צמורה: לא נסתפק העם ר"ל
התראה שלא נסתפק העם: חדשי המצרים כבר נודע צמפרי
חכמת הקראית אלג' שהמצרים היו מוונים השנה סס"ה יוס
ועושין י"ז חדשים בשנה כל חדש שלש' יום

נקודות וטעמים שכן המורה
לנו משה רבינו ע"ה:

לד כן חומרים הקראים אף
הם מודים שהתורה:
צריכ' אל קבלת הנקוד והטעמים:
אחר שמללו התורה שלימה:
אחר שלפי דעתם התורה בעת
שלימה צידה נקודות וטעמים
כפי המקובל להם חומרים
שאין לריבם עוד כללום ממדות
שהתורה נדרשה בהם אשר
ציד חכמי ישראל:

לה הנה זה ספר תורת
משה הנודע וכו'

כלפי מה שטען הכוזר צעד
הקראים שיאמרו שהרי התורה
שלימה לפני' מולמת בקרן זוית
ואין צורך עוד לקבלה שקבלו
חז"ל. הן הספר הפשוט בקריאת
המלות ונקודותיו וכן וראים
שכן נתנה פשוטה עלי נקוד
וטעמים והשאר לנו לריבין
לקבלה: צמלותיו אף יהיו המלות
צו נקראות: וצדוד צו כדי לקרוא
הדבורים צמור והמפק: אל
כמה כמות מקבלה: כלומר אל
חדרות דבות מקבלה: מן הנקוד
כילד יהי' הנקוד: ומטעם
כילד יהי' הדבור
נעטם ע"י הגנייה: ומפסק

אף להפסיק הענין: זענניו וצפירושו לפרט הענין
והכוונה צדיני הכתובים: כי הענין רחב מן המלות ר"ל הכוונה
צמלות היא יותר רחבה מפשט המלה ד"מ הנה כתיב צמורה
לא תשגל גדי צמלז אמו. הנה הנודענו לקבלה צקריאת המלה
שחיה בחלב אמו ולא בחלב אמו. וכ"ש שאנו לריבין לקבלה
מה ענין השגול: הנה אס הוא נלדו נלדו נלדו או
גם האפילה אסורה ואם מלז אמו או גדי דוקא או לא וכל
צבר אסור לשגל בכל מלז והכתוב שאמר גדי לא צל להוציא
שאר מיני צמיה פך למדרש חז"ל: התראה כאשר אמר להם
המודש הזה וכו' ר"ל צל וראה אף מלאנו ידיו עלי הקבלה
צענין מורגל ונלדך כזה שהוא קציעת המועדים שהם פנה
בדולה צמורה ואסור ומן וכפת יוה"כ תלוים צמם מלד
המלאכות האסורות צי"ע ואלו לא סמכה התורה על הקבלה
אף לא ציירה לנו מה הוא המודש הזה וכילד אנו חסנין
וקוצעים המדשים והשנים מלמד שרבו הדעות והמנהגי' צמם
מזדחה שמש עד מצולו: על הדמיון ר"ל על דרך זה והדומה

לג אמר החבר א"כ הקבלה אנחנו והקראים
חיבים בה וכל מי שיודה כי התור'
הזאת הנמצאת על התכונה הזאת היא נקראת
תורת משה:

לד אמר הכוזרי כן אומרים הקראים: אבל אחר
שמצאו התורה שלימה אינם
צריכים אל הקבלה:

לה אמר החבר הנה זה פפר תורת משה הוצרכנו
במלותיו ובדבור בו אל כמה כחות מן

הקבלה מן הנקוד (י"ח מניקה) וטעם וספק ומסכורת:

על אחת כמה וכמה אנו צריבין בעניניו ופירושו כי
הענין רחב מן המלות התראה כאשר אמר להם
החדש הזה לכס ראש חדשים על הדמיון לא נסתפק
העם אם רצה לומר חדשי המצרים שהיו ביניהם
או חדשי' הכשדים שהיו עם אברהם באור כשדים:
או רצה חדשי השמש או חדשי הירח או שני הירח
ובתחבולות יסכימם עם שני השמש (י"ח סיניס אומם
עם שני שמש צמחצולות) כאשר בחכמת העבור הייתי
רוצה שישבוני הקראים תשובה מספקת על זה
והדומה לו ואשוב לדעתם כי רצוני להשתדל
שישבוני תשובה מספקת כאשר אשאלם
על מה שיתיר החי לאכול ומה ענין הוכיחה ושמא
היא נחירה או הרג כאשר יודמן ולמה נאסרו זבחי
ארמיים

עם שנה הלזנה וכמו שאנו קהל ישראל חוסנין ג"כ צומן הזה:
הייתי רוצה שיצוני הקראים וכו' ואצו לדעתם אס ישיצו לי
הקראים תשובה נכונה על זה וכו' ביוצא צזה גם אני חלמיץ
דעתם: כי רצוני להשתדל כלפי מה שאמר שרולה משובה על
זה והדומה לזה אחר כי יש עוד שאלות עליהם: על מה
שימיר החי לאכול כענין שנאמר כי ירחק ממך המקום וצחת
מצדקך וכו'. מה הוא זאת הציניה וצליחה מקום היא: ושמה
היא נחירה מי יאמר לנו שזו היא שחיטה צמור ואף הקראים
מודים צזה מנין להם זה לולי הקבלה: ולמה נאסרו זבחי
ארמיים כענין שנאמר וקרא לך ואללת מוצחו הרי מקרא מלז
שאסור לאכול זבחי נכרים מה צין זמני ישראל לצבחי נכרי כלל
לא נאמר צמורה כילד מהי' הציניה ואם יאמרו הקראים
שלאן ציניה היינו שישחוט צסכין כשר צמור ח"כ אס הנכרי
שחט כך למה לא יאכל הישראל ולמה לא מלאנו אוהבה מיחדת
שלא נאלל צימת נכרי: ומה הוא שיש צין זמני והספטו
ושאר מלאכתו אפי' ואמרו שגורת הכתוב הוא שלא יתעסק
הנכרי

אוצר

מאמר

כוורי שרישי

נחמד

הנכרי צהצח שהישראל לזכר אל"כ אם ישפטו הנכרי הנצר או ינתפסו לא יחבל הישראל ג"כ: שיבאר לי המלך האסור מה הוא הנקרא מלך שיבא אסור צאכילה ואחיה הוא השומן המותר הנה דלמי שחזתו שהיו מקריצין מן הקרצין הוא האסור והנה נאמר והקריצו ממנו את המלך

המכסה את הקרצ ואת כל המלך אשר על הקרצ (ויקרא ג') הרי שיש מלך שעל הצני מעיים האסור צאכילה. ואחיהו המותר צאכילה וח"ל אמרו צמולין דל"ג מלך שעל ההמסם וצית הכוסות אסורים וזו מלך שעל הקרצ. והמלך שמתח הפריסה ריניני תמת הקרום שקרוי ציעין צל"ח והוא הדנוק נכרם עמיה ג"כ לדעת ק"ת הפוסקי' טריפה וככו' צ"ע י"ד ס' ס"ד מלמד צני ריינים שנוהגין היתר במקלתו וככו' צ"ע נבגה"ה ס"ס וכן מלך שעל הדוק לדין אסור צורך אמה משתמחולין ללאת מן הקנינה ומשם ואילך שומן הוא וככו' צמולין ס"ס וצ"ע ס"ס' (הקנינה עשו' זמן קשת) ומה שהוא ממוק לעגול אסור לכ"ע והוא צ"ע ה"ל וצמ" חולין ד' ק': כדו שלח חמק צ' עם מצירי כלום' ששם היות שצמרא מלאנו שחלקו (צמ" סס) צמל הקנינה וצמל הדקק הנה הם נחלקו

ע"פ דרשות הכמוצים והמדות שנמסרו להם צמינו לדרוש רצני ומעט אל הקראי הוא שאין לו כל צלמי אל הכמוצ עיניו כל אחד יכול לחלוק על חצירו צלי שום יסוד זה יתעקש ללד זה וזה יתעקש ללד זה צלי טעם וסנדל: וכן האלי' האסורה אל"ס. הנה צממו נאמר צקרינת הכצעים חלצו האלי' תמימה לעמת העלה יסירנה. והנה מו"ל אמרו שאין האלי' עמיה אסורה צאכילה כמו שאמרו צמולין ד' קי"ו והרמב"ם צ"ט מה' מאכלות אסורות כח ז"ל שלשה חלצים הן שחייבים עליו מותר שעל הקרצ ושעל הכליות ושעל הבסלים חל האלי' מותרת צאכילה לא נקרא מלך אלא לענין קרצין צלצד כמו שנקראו חלצים כליות ויותרת הכדד לענין קרצין עכ"ל. והרמב"ם פ' ויקרא על חלצו האלי' ז"ל מלך צלצו הקודש השומן הנפטר וכו' והנה אין צאלי' מלך כלל אלא יש צם שומן וכו' עד והכמוצ הזה שאמר חלצו האלי' תמימה פירש שיקריצ עמנה חלצו צאלי' תמימה לא כבאר יסיר האלי' תמימה עד העלה ר"ל הכליות ויטר עמיה מלך רצ עכ"ל. והנה צ"ע י"ד ס' ס"ד ס"ה כתב ז"ל האלי' מותרת ובלמד שינקר עמנה מה שלד פנים. ועולאו עמ"ש הצ"י צמס מהר"י מיניו כנרסם צאלר הגולה ושם

נאמר שזה מלך צמור מן התורה ואינו יודע מקום ליש הפסק שלד פנים ומ"ש צצ"י שהוא מדברי הר"ף והרמב"ם חפזתי ולא מלאמי ואדרבה הרמב"ם כתב שאינם רק שלשה מיני חלצים ולא זכר מלך האלי' שממנה ללד פנים ואין כאן מקומם של דברים אלו. ונחזור

ארמיים ומה הוא שיש וכן זכחו והפשטו ושאר מלאכתו והייתי רוצה שיבאר לי החלב האסור והוא דבק עם המותר במיעים והקיבה וזולת זה זנקור הבשר ושימסור אלי הגדר שבין המותר כדי שלא אחלוק בו עם חברי וכן האלי' האסורה אצלם היש לה גדר וישמא האחד יסיר קצת הונב ואחר יסיר הקפה כזו שהוא. והייתי רוצה שיבאר לי העוף הסהור מן הטמא וזולת המפורסטים רצוני לומר בן יונה או תור. ומאין הוא אומר שאין התרנגולות והאווו והקורא ואלברכ"א מהטמאים. והייתי רוצה שיתן לי גבול אלי יצא איש ממקומו ביום השבת אם הוא ביתו או חצירו או רשותו אם יהיה לו חצרים רבים או מבוואו או שכונתו או מדינתו או מנוש עירו אחר שתיבת מקום סובלת זה ויותר מזה. והייתי רוצה שיראה לי גדר המלאכה האסורה בשבת ומה הוא המנוע מהקולמס והקסת להניה התורה והחיר לו לסלטל הספר הגדול והשלחן ושאר המאכלים וסיעדת האורחים ולשרוח בכל מה שיסרח האדם לאורחיו והם במנוחה והוא ביגיעה ויותר מזה עבדיו ונשיו וכבר נאמר למען ינוח עבדך ונאמתך כסוך ולמה נאסרה רכיבות בהשוח הנכרים בשבת

או מנולאו המצוי שלו והמצוי הוא לכל הפחות שני מריס פתוחים לו: או שכונתו הרחוק שלו: או מצוינו כלומר העיר שלו ואם הוא גדולה נקראת מדינה: או מנרש עיר שהוא אלף אמה סביב העיר: שמיצת מקום סובלת זה ויותר מזה ר"ל משמיעות ממקומו יש לפרש גם על מנרש העיר שהוא נקרא מקום שלו וחוליו עוד יותר שלא ילא מן הספר של כל מדינה: גדר המלאכה האסורה הנה נאמר לא מעשו צו מלאכה ולא נתפרש מה היא המלאכה: ומה הוא המנוע מהקולמ' והקסת שהוא הכלי שצו הדיו כלומר מה טורח יש צנטילת הקולמ' והקסת להג"יה חפי' אות אחת צמורה שהוא אסור ודבריו מוכיחים שהקראי' מודים שחסור לכתוב צצמ"ס: ויותר מזה עבדיו וגשו שהם טוחים הרבה צמדור השולחנות ומקוני הסעודות והכתוב צוה שינומו עבדיו כמוהו צצמ"ס: ולמה נאסרה רכיבת צהמות הנכרי' צצמ"ס. הנה על צצמית צהמתו נלטה האדם מן התורה שאל' למען ינוח שורך וזמורך וכו' והכמוצ אחר כהמתו צצמ"ס עובר צלצו ככו' צצמ"ס (דק"ג) ולאמסם הוקמה להמדר על רכיבת צהמות נכרים צצמ"ס. וצלמית שהדבר מיתה והלא רכיבת הצהמה צצמ"ס אינו אסור דבר תורה רק מדברצן ומשנה שלמה היא

היא צבילה (ד' ל"ו) ואמרנו בגמ' העטם שאפרו רננן משום שאל יתחנן זמורה ומה ראה לטעון על הקראי' ממה שאסור מדרבנן. ולא עוד שאפי' רבינת צהמתו אינו אסור דבר תורה שהמי נשח את עצמו וכו' נשנת (ד' ל"ד) וכתבו

המות וגמול לשלם לאיש כנמול דיו כי לא צא זה מתקרא רחן צקלה ציר חו"ל ואלוהי סמכה התורה על תורה שנע"פ חיד לא ציאר הכתוב פנה גדולה כזאת בתורה שהיא יסוד ועמוד לכל התורה והעצה כולה: חל צנתה אם המילה דומה

סנת חס לא: או הפסח חס הפסח דומה צנת ומח"ל למדו זה צנורה שוב צניס אלו דצדיס' ומילה דומה צנת למדוהו מציוס' השמיני צניס אפי' צנת: שירך ספור כלליו כלליו אלו הדמיות צנעה דומה למ"כ כ"ט הפרטים: צמך סמכו הרדומיהם על הכתוב: או צקלה צקלנו בן ממי שלפניהם וכן הקראי'ס שאין צניס' מתלוות שלא יבא לשם חלק צינס וצן עמס זה אומר צכה וזה אומר צכה מצני יסוד רלוי שיסמוך עליו ואלו יחלקו קנתם על קנתם צמורה או צנקודה או צמירוס הפסוקים:

לו לא ראייתו ולא שמעתי' אבל אני יודע דרכם צכל זה: משתדלים צכל כסם מתחמלים צכל כסם לצקס סצרות ועיעמים מעמלס ומדעתם לצאר דצריס המסומקי' להס כסנור שזה מפארמס כי טורחיס לצקס קצנת חלדיס:

לו זה עמה שמרתי לך צנר עך המצר רלוימיו צפי' כ"ג צננות ההתמכמות צעניניו המורה והעלות:

והמתחממים צעורה למלאכת השמים נריחם שהס יותר משתדלים ר"ל אותם המתחממים לחסם דרכי צעודה צמלאכת ה' נראה שהוא שכן להס והתקצרות' לאל ולצין הרנר בן רק גרעון ועורון שכרי להשלים חסריו ידיעתם לריני' השתדלות וטורח רב: מעושי מלאכת ה' המתלווים עני' יותר מן הבודעים סדר המלות כיך הם ממוציים לעשות אותם שסם מלווים מן הצורה: מכני שאלה צמנוח ר"ל ההולכים אחר הקבלה מלשו מנוח צקצנתם ולצין לריכיס לצקר אחר משמעות הכתובים ופירושיהם: כהולך צעיר כמו מי שהולך צעיר ולציו ירא מן הלסטיים ושאר פנעיס ולכך אינו נתן לב לחבור כלי קרב: ולא הצדמנו למחלוקת מולק אינס נותנים לב לצקס טענות ומסצות צפירושי הכתובי' נבר החולקים מאחר שזור הקבלה נונה להס והאמת צנוח להס: ואלה כהולך צמדבר הקראי'ס מאחר שאינס יודעין ציאר הכתובים והקבלה צל עמס הס נצוכיס צענינייהס כמו ההולך צמדבר שאינו יודע מה יולד יום ואלו יחי' ננבע צמרב מן הלסטיים או יחי' מאלכ לחיית ע"ב מומן עצמו צמרות וכ"י מלאכה

בשבת ולמה זה נאחרה הסחורה והייתי רוצה שידין בין כל שני בעלי דינים מסדר ואלה המשפטים וכי הצא והפשוט שבחורה הוא סתום כל שכן הסתום כי לא היו סומכים אלא על התורה שבעל פה והייתי רוצה שאראה דיניו ומשפטיו בכל הירושות מפרשות כנוח צלפחד או איכות המילה והציצית והסוכה. ויבאר לי מאין הוא חייב בחפלה לאל ומאין הוא מאמין שיש בית מועד לכל חי וגמול ועונש אחר המיתה ואיך הם דנים במצות הדוהות זו את זו כמילה עם השבת או הפסח עם השבת מי נדחה מפני מי וזולת זה מה שירך ספור כלליו כל שכן פרטיו השמעת מלך כוזר על הכור לקראים ברבר ממה שזכרתי לך בסמך או בקבלה שאין בו ביניהם מחלוקת ממסורת או סנקודה או מטעמים או מאיסור והיתר או מדינין:

לו אמר הכוזרי לא ראייתו ולא שמעתי' אבל אני רואה אותם משתדלים בכל כחם:

לו אמר ההכר זה ממה שאמרתי לך מההתחכמות והסברא' והמתחכמים בעבודה

למלאכת השמים יראד שהם יותר משתדלים מעושי מלאכת ה' המצווים עליה מפני שאלה במנוחה בשה שקבלו ממלאכת ה' ובטחה נפשם כהולך בעיר שלא (נ"ח ולא) הודמנו למחלקת חולקי' ואלה כהולך במדבר איננו

לא היו סומכים אלא על תורה שנע"פ. מאחר שלא נתבאר כל הפרטים צמורה מצודר שציקר הסמיכה סמכה התורה הוא מורה שנע"פ: שאראה דיניו של הקראי': מפרשת צנות ולממד שכל' ולא צני ישראל מדבר איש כי ימות וכן אין לו ועודנה הרנה פרטי' מסופקים וכבר שפטו הלדוקים שהנת יורשת נחלה צמקס צת הצן וכתוכה צעהם ר"י צן זכאי עד שהורו לו כנ' צפ' יס נוחצין ואס יודע האצ או האס את הצן ואס הצעל יודע אשער כל זה צריך לקבל: או איכות המילה דיני התלה ואס מלך צלילה ונולד מהול מה דינו: והצליית כמה חוטין יחי' צהס ומה הס הצברים שמיני' צצליות: אפי' הוא חייב צתפלה' הצצר הלך צצטת הרמ"ס מן הספרי והירושלמי ריש מרק צתפלת צפ"א מה' תפלה והוציאו מן הפסק דתפלה עשה מן הסורה השחר מפסוק ועצדתם את ה' חלדיכס יגומ' וצכל לצנכס איזה עצורה שהיא צכל היו אומר זו תפלה ונראה מדברי המצר שהקראי' אף הם אומרים שהתפלה דבר תורה: שיש צית מועד לכל מי מקום מיוחד לקצן הנפשות והשאררת' לאחר

אוצר

'מאמר כוזרי שלישי

נחמד

מלחמה ומלחמ דידו למלחמה ודמיון זה הם הקראים מאמר שאין יודעים דרכם הם מוזמני' תמיד להתוכח ולטעון נגד הכנזים וזלמ הוא מרצ כמו שלח לרוב ומגינים (ד"ר צ' ל"ג): ואל ישיאך אל יסית אותך: מהשתלמות הרבות

חכמי הגמרא מפי הכנזים ונעשה זקן ממרא וזדה מלגו חקים לא נעזים וחזר ספרים לפי דעתו כי כמינים שצדוק התלמוד כבר נתדללו מעט מצד עד שצמד הוא וחוקם עכ"ל: חייבו עלמם שענת הקבלה ר"ל הרי הם מודים שהדין לקבל משפטו

עשנותיהם וצריכות תשובותיה' במקרא: מרפיון המקבלים ר"ל שאין הכנזים עתנים לב לרדוף אחר המקראות ולקדק על ביאור פט הכתובי' כמו הקרי שכל למודו למתור על הכתובים: נקשו מנלדים להנלר זהם מצינו וייעתם דדיים כל וייעים פנים צענות שטי הכתובים: על ערשתי' ינומו כנכור על משכבותם: ציור קדומה שיהו קבלת אצותינו דור מדור עד משה שאינם לרבי' לקוש לשם מכסול:

המורה מן הקדומים לנו וממי שהוא יותר קדמון ויותר רחוי להאמין: ר"ל רצותינו' הנה הם כשיודו שרחוי לקבל ממני שהוא קדמון ומי שהוא יותר רחוי להאמין: הרי יודו שיש להאמין לדברי רצותינו שהם מקבלה יותר קדומה וממי שיומר רחוי להאמין שקבלתם הוא מן הכנזים: כי הם רבים רצותינו הם רבים: ואלה ענו ושאלו הם יחידים: סנר' גריד' סנר' לבד אשר צדו להם ענו ושאלו: והכחמים מסכימי' כל הכחמים מסכימי' קבלה אחת ובי' ג' מדות שהמור' נדרשת זהם וחף אלס נמלא מחלוקת צדרי חו' אלס בהולאת הדין כנר יג לנו כללים ידועים צפסקי הקיני ינילד להורו וכדברי פי כמו שאמרנו פלוני ומלוני הלכה כפלוני וכן צפסקי הדברי' חיו ממלוקת וכמו שהלריך צוה הרמב"ם בהקדמתו לסדר זרעים עיי"ש: ואלה מחלקים אלו נפרדו דעותיהם וכל אחד יג לו רשות להורות כפי סדרתו

כל מה שאמרת דין הואי' כך הדין תורה חייב שלח נאמין להם: תורה אחת ומשפט אחד יהי' לכם (צמדנר ט"ו) צממעות הכתוב שכל עמתי ישראל יתנהגו בתורה כולם כאיש אחד: כפי סדרת כל אחד צוי הכתוב: ועוד כי כל אחד לא יעמוד על תורה אחת ר"ל לא צלצד שכל אחד מן הקראים יתבן שמהל לו תורה אחת לפי' שגם אותו ישמנה

לח אמר הכוזרי כל מה שאמרת בדין הוא כי החורה הזהירה על תורה אחת ומשפט אחד והקראים כפי סדרתם ירבו התורות כפי סברת כל אחד מהם ועוד כי האחד לא יעמוד על תורה אחת כי בכל יום תתחדש לו דעת ויפגע מי שישיהבו בסענה וצריך שיעתק בהיעתק דעתו. ואם נמצאים מסכימים נדע כי הם מקובלים מאחד או מרבים שקדמום' ומן הדין שנכפור עליהם (ג"א עיי'ו) ההכנסה. ונאמר להם איך הסכמתם כמצוה פלונית והדעת מכרעת בה אל פנים רבים ואם אמרו כן היתה דעת ענן וכנימן או שאול או זולתם חייבו עצמם טענה הקבלה ממי שהוא יותר קדמון יותר ראוי להאמין ר"ל רבותינו כי הם רבים ואלה יחידים.

למרות הרבה עם הזמן כי היום נראה לו כך ולמחר יתוסף דעתו ויראה לו צענין אחד: ויפגע מי שישצוהו צענה ר"ל אפשר שיקבע צלצו דרך עקש וימלא טענה לעמוד נגד המציני' עליו לרשות סדרתו: ולריך שיעתק בהעתקת דעתו כאשר ישמנה דעתו ליום מחר ישמנה טעמו בתורה ויהי' לוי' אחר צלמונתו דיני התורה: ואם נמלא מסכימים נדע שהם מקובלים מאחד או מרבים שקדמום ר"ל שמאלם שאין להם קבלה ממנה הנה זה שגולם מסכימים צו זה קבלו מאחד מן הקראים שקדמום או מקראים רבים שלפניהם: ומין הדין שנכפור עליהם ענין הסכמה שלהם שורת הדין נתון שנאמר שצסקר הסכימו כך ועיקר קבלתם מוטעת: איך הסכמתם וכו' כלומר מנין לכם הסכמה זו מאמר שאלה השכל יג לפרס הכתוב על אופנים רבים: ואם אמרו כן היתה מדת השכל יג לפרס הכתוב על אופנים צממל הזה אשר העיוו פניהם צימי רב יהודאי נאון להרים יד נגד כלל הקבלה מח"ל ומשם פרמ הדון לן משה הרשע לחפור להם צורות נצורים להשקות את הצאים אחריהם את התיים המאוררים כמו שזכר זה הרמב"ם צספר הקבלה ז"ל וזה ענין ה' תלמודי חכס וכן צצו שאלו היה מן אנשי השם ומפני שהכירו צהם שזמן פסול לא נסמכו בלגוים ומקבלתו עלה עשן צלצו כי מרה לו הסוים והדיח רבים להסירם מחר מדריני קבלת מח"ל

צמזמים: מן המקום אשר יבחר ה' הנה נאמר בתורה כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לגוי' וגו' וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלריך צו וצאת אל הכנזים הלויים ואל הזופט אשר יהי' צימי' ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה' וגו' לא מסור מן הדבר וגו' והנה שלשת קבלת חו' ל מלוי צמה שקבלו צצד הגדול צירושלי' ומחויצ' חננה שלא כסור ממנה: ואפילו אם היו רבים מחלקים אם ימלקו דורות האלו רוב צני ישראל על הדבר שילא מפני צ"ד הגדול צצירושלים איך אנו משגיחים צהם כל עיקר שכנר צומה התורה שנעשה עפ"י הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא וגו': ואלה אינם כן הקראים עושין התורה עפ"י צשאלת המודש הזה: הנה הקראים מלעיגים על חו' צמה שקצנו משצון סוד העצור הכסוב עתה צינינו והם עדיין קוצעין חדשים עפ"י רחוי' צצומרים מחמר שמר האל החדש הזה לכם ה' ה' ה' לקדם עפ"י רחוי' דווא צכל זמן וצכל מקום צצמרים שלא נקרא חודש אלס מפני התחדשות הלגנה וצראייתה צצמדושה' וכנר זכר זה ג"כ האצדנאל צצ' וכלמי זה

זה אמר הכחרי הלך הם לא מאלו ידועים ורגליהם צענין זה :
 ואני רואה אותם הולכים אחר הרבנים צעור אדר צאדד
 הבה הם שויים עם הרבנים שאין מעצין שום מודע רק אדר
 וכשהנה לריכה עבור עושין ז' אדרים דוקא ולא זולתו שום
 חזק אחר שנה וכן הם מודים

יחידים. ודעת החכמי' סמוכה על הקבלה מנביאים
 ואלה סברא גרידא בלבד. והחכמים מסכימים ואלה
 חולקים. והחכמים דבריהם מן המקום אשר יבחר
 ה' ואפילו אם היו רבים מסברתם גרידא מן הדין ה'
 לקבלם ואלה אינם כן. ומי' הן שישמיעוני תשובתם
 בשאלת החודש הזה ואני' ואה אותם הולכים אחרי
 הרבנים בעבור אדר באדר והם מקשים להם בראיית
 ירח תשרי איך צמתה צום כפור בתשעה בתשרי
 הלא יבושו והם אינם יודעים אם החדש הוא אול
 או

שם היתה תקופת ניסן זי' צניסן או אחי' מעצין ואם
 היא צט' ודאי מעצין אדר וכאמור צנמרה. וצאמת שהקראים
 מפני שהרגישו מנובתם צעירים של השנים תפסו להם מנהגי
 שאנו נוהגין היום צמוד עבור שנה ועושין צי' שני' צעורים
 ששם ג' ר' ח' י' י' י' י' י'
 וי' כמו שאנחנו עושים וכת"ש
 ג"כ האצנמרה צפ' צא צד"ס
 ואומר שעלם וכו' שהקראים
 נגדרים צה' אחר הרבנים
 ועושין העיצורים צמדר הנז' אה
 חרפה גדולה להם שקוצים
 המדעי' ע"פי הראי' כמו שנהגו
 צפני הצית וצעירי' נגדרים
 אחריו צעל כרחם וקוציעין אוחתם
 כפי התשנן שאנחנו מעצין
 היום: והם מקשים להם נראיית
 הירח. הקראים מקשים על
 הרבנים שקוצים עכשו ע"פ

התשנן ועושין ר"מ ע"פ המולדות והנה יום זה שקוציעין צתשנן
 הוא קודם ליום הראי' ציום אחד. וכמ"ס הרמז"ס רש"פ ה'
 מה"ק"ה ו"ל צמנן שאין שם כנכודין קוצים עפ"י החשנן
 זה שאנו מחשבים צו היום. ואין נוקקים לראי' אלא פעמים
 שה' יום שקוציעין צו צתשנן זה הוא יום הראי' או קודם לו
 ציום או אחריו זה שיהי' לאחר הראי' ציום הוא פלא וצארות
 שהם למערב עכ"ל. חמת הוא שקשה צעיניהם מה שהקציעות
 שלהן אינו כמון ליום הראי' צכדי יום אחד לפעמים. והנה לה
 הוקשה להם מן הקדומה אם יהי' הקציעה אחר הראי' מאחר שאי
 אפשר שיהי' יום התשנן אחר יום הראי' אם לא על דרך פלא וכמ"ס
 הרמז"ס. אמנם הקשו מן המוקדם שאנו עושים ר"ח תשרי ע"פ
 התשנן ואפשר שהראי' מאוחרת ציום אחד שלם: איך צמתה צום
 כפור צתשעה צתשרי שהעצירי לפי תשננונו הוא תשעי לפי הראי'
 ומה שלא הוקשה להם מאחר מועדים איך אנו אובלים צשציעי של
 פסח חמץ. לפי זה הענין אפשר לתקן צשציעת צ' ימי' טובי' וכמו
 שערשין צאמת צרוצ ישראל שני ימי' טובי' ופסח שמתה ימי'. ואולם
 ציה"כ שאין עושים אצלנו רק יום אחד וכתבו הראשונים הטעם שהוא
 מפני שיהי"כ לרך מוספת מצעד יום ופשיעא ש' גילה אסורה
 צחכילה לדעת הרבנים וא"כ היינו לריוני' להתענות שני ימי'
 ושני לילות רזופים ומשכו לסכנה וכנז' צר"ה ד' כ"א רצ צמתן
 יתבו צתעניתא כולא יומא דכפורי לאורתא חתי האי' צגרה אחר
 לוי' למחר יומא רצא צמערה אחר לוי' גהיבין את וכו' אחר
 לוי' דס מהא אחריתו פירש"ז ו"ל הריני מת על יך שמוקחני
 להתענות שני ימי' ושני לילות וצאמת שהקראי' שאינם מודים
 שהלילה אסורה צחכילה עשים שני ימי' יוה"כ כנראה מדברי
 הראצ"ע פ' אמור ואף שאמרתם על הקראים שצמנה' האלו
 שאין מתענים רק יום א' קרוצ הדצר שנתנה תורתם וכמ"ס
 ג"כ רצ צעל קול יהוה ולכן הם אומרי' עלינו שאנחנו עשים
 יוה"כ צתשעה לתשרי: הלא ינוס' הלא תכסה גלימה פנייה
 שהם מדקוקי' עלינו ציום אחד: והם אינם יודעי' אם החדש
 ההוא אול או תשרי כשעצרו. ר"ל שהולכים מדעי' שם סדר
 ענורים מצלי דעת מתי לריכה שהנה עבור מדין מורה. הנה
 אם

שני ומפני מה מוסיפין חדש זה מפני זמן האציו כד' שיהיה
 הפסח צארתו זמן שנה' צמור את חדש האציו שיהא חדש זה
 צאנו האציו עכ"ל. והנה מאחר שהם אומרים שהחדש הזה
 שאמר האל לא נאמר רק דוקא על ראיית הלצנה צחידושה
 ולא קצלו ישראל תשנן העיצורי' כל עיקר ואין יתכן זה הלא
 זה על מודעניסן נאמר והם' עצלם מודים שחדש ניסן שומרים
 אותו לקצרו צחדשי החמה והוא חדש האציו ר"ל הזמן שגשלמה
 שנת החמה היתה על יד' חדש הלצנה יאל יום כ"א שעות
 ועוד יד' חלקים לפי תשנן מולד הלצנה. וכ"כ הראצ"ע צפ'
 צא שהחלקים ר"ל הקראים אומרים שיש קצלה צידם להסתכל
 צדצר האציו. וא"כ הכתובי' מכמישים זה את זה כי חודש
 החמה פעם ל' ופעם ל"א כנדוע ואי אפשר שיכוון חדש החמה
 לראיית הירח צצום פנים ואם יאמרו שצאמת לרך לעצר השנה
 אצל יד' העצור חדש שלם עד שיהי' ר"ח ניסן צעת שגראפה
 הלצנה החדשה. ואין יתכן זה הלא לדעתם החיוב לעשות ר"ח
 ניסן עם ראיית הירח דוקא. ואין רשות לעצר שנה רק דוקא
 אם נמשך האציו והנה ידוע שאפי' אם ציום אחד נמשך האציו
 צריך לעצר והנה הקראים אין יודעים צסוף אדר מתי תראה
 הלצנה החדשה והנה אפשר שתראה הלצנה החדשה ציום ל'
 של אדר וא"כ לא יהי' פסח צחדש האציו ואז לריכה השנה
 להתעצר ואפשר שלא תראה עד יום ל"א ואז אין לרך צעורי'
 וא"כ אין יודעים לעצר השנה כי אחר שכבר נראה החדש
 שוב אין רשות לעצר שאין מעצין אלא אדר זה כבר הוא
 ניסן והנה העיצורים של השני' הם מקולקלים אלא או שמעצין
 שלא כדון או שאין מעצין צעת הצורך. ואולם לדעת חכמינו
 ודאי שהכל נכון אפי' צמון שהיו מתענין ע"פ הראי' לפי שמועד
 העצור הי' אלאם חודש או שלשים יום ולא היו חוששין אם לא
 יהי' ר"ח ניסן צעת הראי' וכשראו אם יתעצר חדש אדר ויהי'
 אדר ל' יום יהי' הפסח צמון האציו (ר"ל התקופה) לא היו
 מעצין השנה רק מעצין אדר דומין ר"ח ניסן יום אחד ולא
 חששו עד ראיית הירח אם יהי' ציום ל' של אדר (וכמ"ס
 צסכהדרין ד"ג ולעצרי' לאדר) וכ"כ הרמז"ס צפ"ד מה"ק"ה

אם עצרו השנה כשיגיע חודש אלול נולד להם ספק אם דיון
ה' הענור שלהם והרי זה החשד אלול או שמה שלא כדיון עינור
וכזר הוא תשרי ונמצא הם מקולקלי' צלום הכפור ונכל המועדי':
או אם הוא תשרי או מרחשוון כשאינן מעצרים וכן כשאין

או תשרי כשיעברו או אם הוא תשרי או מרחשוון
כשאינם מעברין והלא היו אומרים אנחנו הטובעים
ומה נפחד מהבלילה אנחנו לא נדע אם החודש
תשרי או מרחשוון או אלול ואין נקשה למי שאנו
הולכים בעקבותיהם ונלמוד מהם התצטוו בתשיעי
(ג'א גשיעי) או בעשור לחדש:

לש אמר החכר תורתיו קשורה בהלכה למשה
מסיני או מן המקום אשר יבחר
ה' כי מציון חצא תורה ודבר ה' מירושלים כמעמד
שופטים ושופטים וכהנים וסנהדרין ואנחנו מצויים
שנשמע מהשופט הממונה בכל דור ודור כמו שאמר
או אל השופט אשר יהי וגומ': ומסך לו אומר
ועשית על פי החורה אשר יורוך לא תסורו מן הדבר
והאיש אשר יעשה בודון בלתי שמוע אל הכהן ומת
האיש ההוא השווה המרות הכהן והשופט לגדולה
שבעבירות באמרו ובערת הרע מקרבך ומסך לו וכל
היגם ישמעו ויראו בעוד שהסדר נשאר מהעבודה
והסנהדרין ושאר הכתוח אשר בהם ישלם הסדר
וידבק בהם הענין האלרי כלי ספק בין כנבואה בין
באומץ והודעה כאשר הי' בבית שני ולא יתכן לעבור
על כמותם הסכמה מדעתם וכוה נחתיבנו במצות
מגילה

זמקום נאמן והם כללי ההלכות צפירוט התורה שכתב: או
מן המקום אשר יבחר ה' הקצ'ה צנלמו לזה אותנו אם יולד
חיה ספק צמורה ויפלא דבר למשפט שנעשה כפי אשר יורה
אותנו השופטי' שצירושלים עיר הקודש וצאה על זה מלה
מיוחדת ועשית עפ"י התור' אשר

יורוך והצירה שהיא לא מסור מן
הדבר אשר יגידוך והרמז'ס
כתב ריש הלכות ממרים וז"ל
צית דין הגדול שצירושלים הם
עיקר תורה שצ"פ ועליהם
הנטיחה התור' שנה עפ"י התור'
וכו' כי כל מי שאינו עושה
כדוראתן עובר בלא תעשה שנה'
לא מסור וגומ' אחד דברים
שלמדו מפי השמועה ואחד דברי'
שנלמדו מפי דעתם צלחת מן
המדות שהתורה נדרשת בהם
ונראה צענייהם שדבר זה כך
הוא ואחד דברי' שעליוס סייג
לתורה ולפי מה שהשעה לריב
ובן הגזיר' והמיקו' והמנהגו'
כו' כל אחד מאלו הג' מלה
לשמוע להם ע"כ: השיה
המרות הכהן והשופט לגדולה
שנעבירות צלמדו וצרת הרע
מחרץ שכמו שאלמר בעצד כנצי'
ומולות וצרת הרע מקרבך
(דבר' י') שהיה הגדולה
שנעבירות כך נאמר צמי שומרה
אל מה שיורה הכהן והשופט:
וסמן לו וכל העם ישמעו
ויראו ומורה זה שהדבר הרע

היה משצט את כלל האומה ועוקר שרש התורה: צעוד שהסדר
נצאר מהעבודה ר"ל זאת המלה נלעווה עלינו צמן מסדר
העבודה צירושלים והסנהדרין יושגי' צעורה וכשבי' על סדר הזה
היינו מחוייגי' לשמוע אל הרואותיהם ותקנותיהם עד שאנו מנדיקין
צא"י אשר קדשו צלומיו על מגילה ונר חנוכה ועירוב ונטילת
ידי' שאע"פ שהם תקנות אך נתקנו צמן הבית והרי הש"י
לזה אותנו לעשות ככל אשר יורה אותנו מן המקום אשר יצמד
ה': ושאר הכמות הם נצויים וצעלי רוח הקודש וצת קול:
אשר צהם ישלם הסדר ר"ל הכהנים צעורותם והלויה צצירה
ואנשי מעשה צסידותם והשופטי' צצדקת צשפטים: וידבק
צזהם הענין האלרי צציות כל זה על מכונו כבוד ה' וזרח
עליהם אם צצוואה או צרוח הקודש או צצת קול: או צצומן
והודעה ר"ל שיגיע להם התאמנות מבח ה' צרוח הקודש או
צצת קול וכמו שאלמר צסי' ל"ב אם היה צביא או נצור צענין
אלרי ונמאלמר חז"ל צפ"ק דסנהדרין צצמות צצויים האחרונים
חגי צצרי' ומלחני כמלקה רוח הקודש מישראל ועדיין היו
צצמתמשי' צצת קול וכו': ולא יתכן לעצור על כמותם הסכמה
ר"ל אי אפשר שכל הגוי כולו יסכימו על אחיה דבר מדעתם
בלצ

ענור ומה שהיה מרחשוון
לדעתם שמה הוא תשרי ודיון
שיומו צערה צמרחשוון ויקצנו
צו ר"ה וכו' שאלמר שמוקדשי'
עפ"י הרואי' דוקא הם מקולקלי'
צענור השנה או שיעצרו שלא
דיון צצמסס שיראה הירח צצום
ל' של אדר ראשון והמקופה
חסירה ויס ולריכה ענור וחז"ל
לא רלו הירח עד יום ל"א ולא
הימה השנה לריכה ענור וכן
להיפק אם לא יעצרו ודלו הלצנה
ציום א' וכו' למעלה ואם
ישארו מסדר הענור' כצון צידס
מאין להם סדר זה הלא לקחו
זה היסוד מן הרצני' אשר יסודו
שנות העצורים צמחור י"ט
שני' שצצ ענורים ע"פי סוד
המשנן המקינל צידיו מסיני
שכך נעשה צמן שאין ראי'
וכמ"ס הגאון צצינו חנאלו אשר
גאוני' וכן הרמז'ס צצ"ה מה'
ק"ה ומאלר שאינם מאמינים
צצקלה מנין להם סדר הענור'
על דרך זה הלא צמן הראי' דרך
אחר ה' להם צצצור השני'
וכאלר הימה תקופת ניסן צצו'

צניסן או אח"י צודאלי ה' מעצרין ולפי המשנן שאנו מושצין היום
אינו כן שהרי השנה שני' מן המחזור שיש מוספת משנה ומלי
והמוספת משנה א' הוא י"א יום כ"א שעות י"ד חלקי כנ"ל וכשנוסף
עוד מוספת מלי השנה השני' הרי יותר מי"ז יום ועדיין אין אנחנו
עושים ענור עד השנה השלישית וכן צצאר שני המחזור והם נגדרי'
צע"כ אחריו צסדר העיצורי' כנצי': והלא היו אומרים וכו'
כלומר ראו שיאלמר הם לעצמם: אנחנו הטובעי' ומה נפחד
מהצליה הוא משל לאדם הטובע צצנולה וצניט היון ועצו
פחד העציעה הדואג על מה שנגדיו נצללים צניט ורפס כך
הקראים סדר השני' והחדשי' לא זכו צצנייהם מעיקרם ומיסודם
והם דואגים עלינו שאנו צצוים ואלא אללם גם
יוה"כ גם ר"ה וסוכות על הרוב מקולקלי':

לש תורתנו קשורה בהלכה למשה מסיני עתה חזר החצר להשלי'
המאלר צמה שהצני צסי' ל"ז שאנחנו אין לריכי'
להשתלוח כי יש לנו דב מי חננו אלדים להודיענו מוקותיו
צמורה שצ"פ ועתה הוא צלר על מה נמכה קצלמינו ואלמר
שחורמינו קשורה בהלכה למשה מסיני ונעשגללה הקצלה מדר
לדור צלי הפסוק והתורה אשר צצידיו נקשרה בצלאלות חוקית

אוצר מאמר כוזרי שלישי נחמד צו

לכד כי לא ישמעו ההמון רק למו שיש צו עזר אלדי ואם לא כן ימלאו הרצה טועני כנגדם וכמו שאמר המזר צס' ל"צ : ויכולנו לומר אשר קדשנו צמלותו (צצצת דכ"ג) הקשו ממנהל על צרכת נר חנוכה שלנו אומר' אשר קדשנו צמלותו ולונו • היכן ננו רב חויח חמר מלא

מגילה כפורים ומצות חנוכה ויכולנו לומר אשר קדשו: במצותיו על מקרא מגילה ולהדליק נר חנוכה ולגמור את ההלל ולקרא' ועל נשילת ידים ועל מצות עירוב וחולת זה ואלו היו חוקינו יוצאים אחר הגלות לא היו נקראים מצות ולא היינו חייבים לכרז עליהם: אך זהו אומרים בהם שהם תקנה או מנהג' לרוב מצותינו סמוכ' אל משה הלכה למשה מסיני וכן ראוי כי עם שלא היוצרכו למרוח במצוות ארבעים שנה ולא בלבוש ולא בדירה' והם כאשר היו מן הרוב ומשה נמצא עמם והשכינה איננה זוה מהם והוא כבר צוה אותם בכללי המצות היעלה בדעת שלא שאלו על פרטיהם ומחלקותם עם השעות ויעתיקו פירושיהם ומחלקותם וכבר אנו רואים והודעתו את חקי האלדים ואת תורותיו והוא כבר אשר להם באחרונה כי היא הכתובת ומי שרוצה להכריז הפסוק הזה יראה ענין הקראים' ומי שרוצה להאמין בו יראה הכמת המשנה והניגוא והם טיעט מהרבה מהחכמות

משה ומה שלא היה צד משה הי' שאל מפי הצבור: כי עם שלא הולדו וכו' ר"ל דור המדבר שלא היו גריבים לטרוד דעתם צדום עסק מעסקי עולם הזה מאכילה ושמי' והדומה לו וזדלתי שהיתה תורתם אוננתם : והם כאשר היו מן הרוב שם מאות אלף וצדויו עליוס כזה ולדי שהרצ' ספיקות יולאי' ממוך למדוי והכל היו שומעין ממשה על פי הגבור' : ומחלקותם חלוקי הדיונין : עם השעות' ר"ל עם השעות הפשויות להם ציוס : וכבר אמר והודעתו להם את חקי האלדים ואת תורותיו הנה צמשמעות הכתוב הזה שיתרו אשר מתן תורה הי' וכמה שהוכיח מזה ג"כ הראצ"ע ואלו לדברי הקראים מה המרדה הגדולה הזאת שהולדו להם לעמוד על משה מצדק ועד ערב והלא כבר הייתה התור' נתונה והיא כרוכ' ומונחת צקון זוית ומה היו גריבים להעירי את משה בשאלת חקי אלדים ותורותיו הלא עיניס להם ויראו ככתוב צמורה השם לא הי' להם לצ דעת כמו הקראים האלה אשר הכל גלוי וידוע להם מן המורה שצכת' לולי המורה שצע"פ אשר היא כמו גוף וכלי לתורה שצכת וצלעה לא ידים איש את דיו ואת רגלו צכל המורה כולה : וכבר אמר להם צלמורה וכו' ר"ל חפילו את ימעקשו לומר כי דבר זה על תורה שצכת נאמר וכו"ד יתרו קודם מתן תורה צל' הלא נאמר צלמורה צמשה תורה צסדר דגרים כי היא כמתכת וגומ' ואלו לא הי' כאן רק המורה הזאת שצכת לצדה ואין לה פירוש זולת פי' הקראים מה היא החכמה שימטהו העמים עצורה ואיזה מקום צינה שצצילה יאמרו רק עם חכס וננון הגוי בגדול הזה לולי המורה שצע"פ והוללות הפרטיס מן המדות שהמורה נדרשת צזה' אשר עוד הייס כל חכמי האומות מודיס שגלפלו הש"ס ויומק עיונו על האמת עולה על כל חכמת ההגיון וקשה יותר שהחכמות הלמודי' ות והטבעיות מלמד שכל החכמות הן נצבעות וטימונות תמת דברי המלמוד וכמו שיתצאר : ומי שרולה להכריז זה הפסוק וכו' ושיאמר שאין צמורתינו ח"ו חכמה וצינה יאזונו לו ענייני הקראים שצצנתס המורה מאמר שאין אמת רק הפשט והחכמה מאין תמלא צמורה שלהם : ומי שרולה להאמין וכו' לומר לא יאומן זה הפסוק אם לא שיראה חכמת המשנה : והם מעט אהרבה מהחכמות וכו' לומר דברי הגמרא' ויחוקי צמאמרים קארים הרבה מן החכמות הטבעיות וכו' כי גם חכמת הטבעיות מלאה צית צמורתינו הקדושה' והאלדי'ות קן לה צפנות התלמוד' גם המוסרי'ות והגלגלי'ות שמה אפרזותי' אלל כותלי צית מדרשינו : מהחכמו' הטבעי'ות והאלדי'ות והמוסרי'ות והגלגלי'ות הן שמות חלקי החכמות הרגילות דצדרי הקדמוני' וכמה שצב

היכן ננו רב חויח חמר מלא תס רור צנחתי' אמר שאל אצדן ויגדך וכו' וגרסה מכל הפוסקי' שיעקר הסמך שלנו אומר' ולונו הוא מלא מסור וכן נראה מגני' דצרכות (דו"ט ע"צ) כל מיני דצנן אללו ללא מסר' אסמכינה ולפי זה לא יתכן צננך על מה שמקנו החכמי' אחר הגלות כי לאו דלא מסור לא נאמר רק על הדבר היולא מן המקום אשר יצרה הי' וצומן שיש סס כהניס ולויס והשופט שהוא המלך והסנהדרין' וכן נאמר דמתמלא קרא דשאל אצדן ויגדך לא נאמר רק על הסנהדרין צצמקיס חמוצר כמו לא מסור : ולגמור את ההלל צומן אקצ"ו לגמור את ההלל וצומן שאין גומרי' מצרכין לקרא כך כתב הש"ע צז"ח סי' פת"ו וכן מנהג הספרדי' מלמד צצני אשכנז נוהגיס לצדך תמיד לקרא וכו"ס צצ"ע א"ח סי' תפ"ח והוא עפ"י הוראת הר"מ מרוטעצורב והוא מפני משש שחל ידלגו אות אחת ומצרכין צצכה לצטלה ומאמר המזר הוא עפ"י מנהגו שהוא מנהג הספרדיס : ומלות עירוד מצדדי סופרי' אסור לטלטל צצמר שהרצה צמיס פתוח' לתוכו והס של הרצה צני אדם וכן אסור לטלטל מצית לצית צצגרו טטול צצרות צצרים או מרשות אחד לרשות אחר חמי' כולס רה"י כני שלא יצולו להוליא מרה"י לרה"ר או לטלטל ד' אמות צרה"ר ותקנו לזה עירוד דהיינו שגויצן פת מכל צית ונותן צצחד וין הצמים וכן צלס הרצה חלרות צמחורת למצוי אחד גויצן פת מכל חצר ונותנין צצחד מן החלרות יצעה שמקצן אורו מצדך על מצות עירוד' וצכלל זה הוא עירוד צצצילין צצצת שאמר י"ט : ואלו היו מוקנו יולאים אחר הגלות ר"ל שהחכמי' שאמר חלו תקנו לנו איזה דבר או פירשו לנו איזה ענין צמורה אין חנו המייצג' לקיימם ואין צוה רק קייס מנהג או תקנה ואמר זה כלפי הקראים שמתרסם שצכת על ענין ושאלו שהיו זמן רב אחר המורצן : ורוב צמלותו סמוכות אל משה וכו' ר"ל הבס שאמרה המורה שכל דבר אשר יפלא מחמתו שבע אל הצ"ד הגדול צצירושלים עכ"ל לא היינו צצרייס לזה הרצה כי רוב המלות והדיני' כבר היו מקוצלי' ציד הכל ממשה עלמו : וכן ראוי שהי' וזדלתי שכן הדעת מכרעת שצפור משה חי כבר היו שומעים מפיו כל פירושי המורה והמלות צאר הוטצ וכל הספקות שאכפר סיפול לצל אדם עליהם לא יצטר צססתפקו גם דורו של משה ושעמו אורו מפי

עליוס לא יצטר צססתפקו גם דורו של משה ושעמו אורו מפי

על חוצת הלצנות בראש הקדמון וז"ל החכמה מתחלקת לג' חלקי: החלק הא' חכמת הילניות והיא חכמת טבעי הגופים ומתקיימ' והחלק הב' הוא חכמת השמוש בל' ערבי וכו' ויש מי שפירש חכמת המוסר והיא חכמת המנון והשעורים (ר"ל חכמת המספר והמדודה) ויחמ' ככנזים ר"ל הגלגלים והתכונה וחכמת הנגון: והחלק הג' הוא חכמת האלהות והוא דעת האל ומורמו ושאר המושכלות צנפס וצשכל וצלישים הרומתיים (ר"ל מלאכי מרום) עכ"ל וכבר כתנתי ביאוריהם פירושי לספר חוצת הלצנות והחצר זכר הגלגליות לצדד להורות על התועלת העלום היולא ממנה צתורה והוא חסוד תקופות ומולד' וקציעות השנים צמיקון מופדי ה' שצסה נראה חכמת ח"ל אשר הפליחו תגשי' זה יותר מכל האומות וכנז' מזה

מהחכמות הטבעיות והאלהיות והמוסריות והגלגליות ויראה שבאמת ראוי להם להתפאר על כל העמים בהכמתם וקצת מצותינו מן המקום אשר יבחר ה' עם החנאי' הנוכרים וכבר החמידה הגבואה בבית שני קרוב לארבעים שנה וכבר שבה ירמיהו עד מאוד כנבואתו אנשי בית שני והסידוחם וחכמתם ויראתם ואם לא נסמך על אלו על מי נסמך: וכבר אנו רואים מה שנקבע אחר משה היתה מצוה כמו שעשה שלמה שקדש את תוך החצר והעלה עולות בוולת המוכח ועשותהחנן שבעת ימים ושבעת ימים ומה שכחב דוד ושלמה מסדר המשוררים בבית והיו למצוח

ציראל וסדר העזרה צירושלים: וכבר אנו רואים מה שנקבע אחר משה והימה מוזה: הנה אנו רואים שהרשות ציד הצ"ד הגדול לעשות אפי' נגד דברים המפורשים בכתוב אם יסכימו כלם וירחו שכן לורך המלה: כמו שעשה שלמה שקדש את תוך החצר כמ"ש (מלכים סי' ט' וד"ה א' סי' ז') ציום ההוא הידש המלך את תוך החצר אשר לפני צית ה' כי עשה שם את העולה ואת המנחה ואת מלני השלמי' כי מצוה הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העולה ואת המנחה וכו' וצנחמי' פ' קדשי הקדשים נחלקו צוה כמני ישראל שדעת ר' יהודא דדברי' ככתנן שקידש את דלפת העזרה נקדושת המצוה להקטיר על הרצפה ור' יוסי נחלק עליו ולאמר מהו קידש המלך את תוך החצר שקבע מצוה של אצנים מפורז דרלפת וכו': והחצר לפי שתיקר מגמתו

לעוון כלפי הקדשים הצלמי תלמינים רק צנשטי בתמונים הנה יפה תפס דברי ר' יהודא שחס לפי פשוט הכתוב שע"כ יתרו שיש רשות ציד צ"ד הגדול לקצוע ענין אף שהוא נגד דברי הכתוב: ועשות המב שבעת ימים ושבעת ימים צמלכים שם ויעש שלמה צעת ההיא את הסג וכל ישראל עמו קבל גדול וגומ' לפני ה' אלדינו שבעת ימי' ושבעת ימי' י"ד יום וגומ' הנה צמשמעות הכתוב שהי"ד יום היו רלופין: ונמלא שלל התענו ציום הכפורים וכן אמרו ח"ל צפ"ק דמועד קטן: ומה שכתב דוד ושמואל מסדר המשוררים ציאירו ד"ה א' סי' ט' המה יסד דוד ושמואל הרואה צלמונתם והם וצניהם על השערים וגומ' ואלה המשוררים וגומ' והנה דוד חלק את הלויים על כ"ד משמרות כתי"ש כרמז"ס צפ"ג מה' כלי המקדש ז"ל שמואל הרואה ודוד חלקו את הלויים לכ"ד משמרות ועוד משמר כלל שצת: וכל אכשי המשמר מחלק אותם ראש המשמר לצתי אצות וכל יום מיומי השצת עוזדים: צו אכשים ידועים ורלשי האצות מחלקים אלו העוזדים ציום שלהם איש איש על עבודתו וכו' וכתב עוד שם שהלויים מוזכרים שלא יעשה אחד מללכת חצירו שלא יסיע המשורר לצוער ולא השוער למשורר שנא' איש איש על עבודתו וסיים שם שם סייע לוי צמלאכה שאינה מללכתו חייב מיתה צירי שמים שנא' ולא ימותו ע"כ: הרי שזה דין תורה שיוצלו הלויים צעודתם ולא הצדלים משה עד שצא דוד והצדילים וכך היו עוזדים צתמיות זה ושובר חזה משורר חזה שאלמו והיו למלות תמידות והנה צתורה לא נזכר כלל מענין השיר אך דוד תיקן מלות השיר וכן השוערים לא היו צמשנן צצמודר אך צצית המקדש שהיו שערים הולרכו לשוערים הרי שתקון המלות לפי לורך הזמן ולאו סומכים צזה על הדבר אשר יגידו לנו מן המקום אשר צמר ה' (ועיני' מ"ס הרלצ"ע על פרשח המשח הזה וגומ'): ומה שעשה שלמה צמה שצנב צצין צית המקדש צצדה אחרת ומולד אחר ממה שהי' כפסגן צצוי חס הכל הי' ע"פ דוח הקודש נמ"ס הכל צכתב מיד ה' עלי השכיל את כל מללכת התננית

דצריהחצר סי' כ"ט ממלחמ רציעו וז"ל ודלי שיתכן לומר כי היא חכמתם וכו' נגד כל העמים: וקלת מלותינו מן המקום אשר יבחר ה' מוסב למעלה על מה שאמר ורוז מלותינו סמוכות אל הלכה למשה מסיני ע"ז אחר שיש קלת מלות שהם סמוכות ופירושיהן מן המקום אשר יבחר ה': עם התנאים הנזכרים: והם צווד שהסדר נשאר מהעזרה והסנהדרין ושאר הכמות וכו' שזכר בראש הסימן: וכבר התמידה הנצוזה וכו' לפי שכלל התנאים שזכר למעלה הוא דקות הענין האלדי צחס לזה אמר שנעד גם צצית שני התמידה הנצוזה עד מ' שנה וכמו שתיכיר עוד צסי' ס"ה וכבר נזכר צצפר קצלת הרלצ"ד הלוי כי צצנת ת' נפטר עזרה הסופר וחגי צצרי' ומלחתי ונסתלקה צצוזה מוישראל: וכבר שצח ירמיהו עד מאוד אכשי צית שני והוא צצסי' כ"ט צצומרו לפי מללאת לצצל שצעים שנה חפקוד חתכם והקיימותי עליכם את דברי הטוב להשיצ חתכם אל המקום הזה כי אככי ידעתי את כל המחצות אשר אככי חוסע עליכם כלם ה' מחצנת שלום וגומ' וקדחתם אותי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם וצקשם אותי ומלאתם כי מדרשוני צכל לצצם: והנה מקרא זה ודלי שעל צית שנה צצנמר מאחר שאמר לפי מללאת שצעים שנה: וכן צצסי' ל"צ נאמר ועתה לכן בה אשר ה' אלדי ישראל אל העיר הזאת אשר אתם אומרים נתנה ציד מלך צצל וגומ' הכני מקצלם מכל הארלות וגומ' והיו לי לעס ולחני אחי' להם לאלדים ונתתי להם לז אחד דרך אחד ליראה אותי כל הימי' וגומ' עד כי בה חמר ה' כאשר' והצחתי אל העט הזה כל הרעב כן אככי מצוי עליכם את כל הטובה ונקנה הסדה צצארן הזאת אשר אתם אומרים שחמה היא וגומ' נתנה ציד הכסדים ומשמעות אלו הכתובי' שעל צית שני נאמר מאחר שאומר אתם אומרים נתנה העיר ציד מלך צצל וגומ': וחס לא נסמוך על אלו ר"ל על אכשי צית שני צציאורי המלות והתורה: על מי נסמוך האם יותר רלוי שנסמוך על מדיחי הקדשים שאלו וענין ונעווד דברי צ"ד הגדול שבו צצית שני צצמן היות הסכינה

תפנית (ד"ה א"כ"ח) וכן אמרו (בזבחי' ד' ל"ג) צענון סמיכת
אשכ' מלורע שאע"פי שנאמר שהסמיכה צו דבר תורה וגם מוסף
לסמיכה שמיטה דבר תורה עכ"ל צמלורע לא היתה השמיטה
מוסף לסמיכה לפי שלא היה ראוי לכנס עדיין לעזרה במקום

המקדש ששם הו' הדבור ונתיחד והסמיכה מדברת מעל הכפורת
ובמ"ש ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה ולא הארון מתן
את הכפורת אשר אתן א"יך ונועדתי לך שם והזרת אתך מעל
הכפורת מציון שני הכרוזים ומפני זה מקום מלך הארון והכרוזו'
הו' נקרא צית קדשי קדשים *

וע"ז נאמר דבר אל הארון אחיך
ואל יצא צבל על פני הקדש
מצית לפרוכת אל פני הכפורת *
וכבר נודע ג"כ שצנית שני לא
הו' לא ארון ולא כרוזים שנגזר
הארון צימיו יאשי' וכדאיתא
ציומא פ' הויאלו וועל כל זה
עשו צית קדשי קדשים מן המקום
שהו' הארון עומד שם ומלו
פרוכת לפני קדשי קדשים והו'
למקום ההוא קדושת קדשי קדשי'
ומש והנה ציומא נחלקו אם
הארון נגלה לצבל או נגזר במקומו
והרמז"ס סדר כו"ד שנתקומו
נגזר ח"ל צ"פ דמה' צית הכפורה
אצו היתה צנית קדשי קדשים
ששם הארון הו' מונח וכו' וצעת
שנה שלמ' את הצית וידע
שסופו לומר צנה צו מקום לגזר
צו הארון למטה צמטמוניות
עקומות ויאשיהו מלך יהודה לזה

לציות חמירות ומה שעשה שולמה בטנה שכנה ומה
שהניח מטה שעשה משה במדבר * ומה שהעמיד
עזרא בבית שני על קהלו לתת שלישיית השגל ומה
שהעמידו במקום הארון תכונה שתלו לפניו הפרוכת
בעבור שידעו כי הארון גזו לשם:

מ אמר הכוזרי א"יך יחכן זה עם לא תוסף עליו
ולא תגרע מסנו:

מא אמר החבר לא נאמר זה לא להמון כדי שלא
יחדשו משכלם ויתחכמו מדעתם
ויקבעו לעצמם חרות מהקשחם כמו שעושים
הקראים ומהיר לשמוע מן הנביאים אחרי משה
ומן הכהנים והשופטים (נ"א מן המקום אשר יצא י"ח) כמו
שנאמר נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך וגו' *
ואמרו בכהנ' ובשופטים שיהיו דבריהם נשמעים *
והיה מאמרו לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה
אתכם לעשות (נ"ח חיינו) על מה שצויתי אתכם על
ידי

עליו וגו' * והנה עם כל זה המירו להם אנשי צית שני לדון
צנית ההוא צית קדשי קדשים והכנה הגדול עושה שם עזרת
יוה"כ הגם שנתורה נתייחסה העבודה שהיא אל הארון והכפורת
כמ"ס ותן את הקטורת על האש לפני ה' וכסה ענן הקטורת
את הכפורת וגו' ונאמר ולקח מדה הכר והזה צלצצו על פני
הכפורת ומעשה אנו רי אים שאין לסמוך על פשוטי המקראות
זולת הקבלה:

מ א"יך ימכן עם לא תוסף עליו וכו' הו' גופא קדשי א"יך
תקעו עומם לחדש דבר שלא ככתוב צמורה וכו"כ מקרא
מלא לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו על מה נאמר:

מא להבזון * הקצון ההפוכי שאינו מן הצ"ד הגדול שצירושלים
ועיקר אזהרת הכתוב שלא יוסיפו על התורה ועל
פירושי' המקובל מנ"ד הגדול ויגזרו לפרש מדעתם צענון אחר וכן
לא יגרעו מקבלת המכמים צביוורוי המורה * שאלו היתה האזהרה
על הנאמר בכתוב צירוש לא הו' לר"ך לומר לא תגרע ממנו
וכי מעלה על דעתך לעקור דבר מן התורה: ומזהיר לשמוע
מן הכנאים לא צלבד שאין אזהרה על דבר שיזוהר הנביא שלא
לשמוע אותו ושיהי' ככלל לא תוסף אלא אפילו מצוה לשמוע
אותו והתורה הזהירה על זה: כמו שנא' נביא אקים להם
מקרב אחיהם כמוך ותמתי דברי צפוי ודבר אליהם את כל אשר
אצונו והי' האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר צמתי אנכי
אדרוש מעמו (דברים י"ח) ואך נשמע אותו הלא כבר נאמר
לא תוסיפו וגו' וע"כ צה לא נאמר רק על הארון לא על
הנביא: ואמר צכניהם וצשופטים שיהיו דבריהם נשמעים ר"ל

ואע"פ שצדרי חו"ל צמנחות פ' שתי הלחם שלא היו מסדרין
לחם ולא היו מדליקין רק ככלים שעשה משה הנה המצר תפס
לו דברי ר' אלעזר צן שמוע שאמר שעל כולם היו מסדרין לחם
הפנים וכלם היו מדליקין לפי שכך מורה פשט הכתוב * ומה
שכתב צול יהודא שהצד כתבון אל מה שאמרו צמילתא
ח"ל על אמרו כי מוצח הכהנת קטן מהביל וגו' וכי קטן הו'
והלא כבר נאמר אף עולוג' וגו' מה מ"ל קטן מלמד מיום
שנבנה זה נבנו זה עכ"ל ולא שם אל לבו כי זה הדרס אינו רק
לר' יוסי כמאמרים צבחי' (דנ"ט ע"ב) ולדעתו לא קדש שלמה
הרפסה רק צנה מוצח אצנים ופסל זה של נחשת וגבוה ולא מפני
שהו' קטן אלא מפני שרצה לסכלו לעולם והנה הפסד הרי
תפס דברי ר' יהודא שאמר דברים ככתבן ושלאמה קדש הרפסה
ואמרו שם שר' יהודא פירוש הכתוב שמוצח אצנים שעשה במקום
מוצח הכהנת הו' קטן ח"כ עדיין לא שמענו שפסול זה של
עשה * אלא ש"ל שאף לר' יהודא ודאי סלק מוצח הכהנת
באחר שעשה מוצח אצנים במקומו למערכת הקרנות: ומה
שהעמיד עזרא צנית שני על קהלו וכו' כמ"ס והעמדנו עלינו מלות
לתת עלינו שלישיית השקל צמנה לעזרת צית אלדינו ללחם המערכת
וגומר (נחמיו' י') וכתב שם הר"צ ע"י זה נוסף על מחצית
השקל לצורך הענייני' הנכרי' וכך סוחר הצדק ודלא כדעת
הרמ"צ פ' תשא כי שלישיית השקל היינו מחצית השקל של משה
אלא שמוסיפו על השקלים צימיו עזרא: ומה שהעמידו במקום
ארון תכונה שתלו לפני' הפרוכת * הנה כבר נודע שהארון
והכרוזים והכפורת הם היו הכרוזים היותו קדושים צנית

ש כמו שזה שנאמר צניצו ודחי שנאמר אפי' על מזה שהצניצו מזה מה שלא נזכרה צמורה כמ"ס דבר אליהם כל אשר אלוננו . קן נאמר שזה שלמורה התורה כי יפלו מן דבר למשפט וגו' ויש ע"פ הדבר אשר יגידו לך מן המקום האוא אשר יצמרה' לא נאמר דוקא צפירושי הדינים

פשו נאמר אליהם אלא אפילו כל מה שגורו אפילו לא חכר אמנו צמורה דבר וכמ"ס אח"י עפ"י התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור וגו' והיה מאמרו לא תוסיפו ואמנם כן הנה זה פנאמר לא תוסיפו וגו' פירושו שלא יוסיפו ההמון ועל הדברים הנאמרים למשה או על הנאמרים לצניצו ומה שילאו מקצון הכהנים והשופטים מן המקום אשר יצמרה ה' שלא יוסיפו עליהם ולא יגרעו מהם לא חסם עלמם צכלל אזהרה זו: על הנאמרים הנזכרים בצנצואה . הם אופני הצניצו ומה שצניצו שנדע שהוא צניצו אמת ננו' צפ' שופטים וכיתאמר צלנך איכה נדע וכו': ומה שנקצו עליו הכהנים כלומר הדברי' האלו ילאו מקצון הכהני'

די משה ועל די נביא מקרבך מאחך על התנאים הנוכרים בנבואה (ג"ל המקיימים את הנבואה) ומה שנקבצו עליו הכהנים והשופטים מן המקום אשר יבחר ה' מפני שהם נעורים בשכינה ולא יתכן לעבור עליהם שישכימו בדבר. שחולק על התורה בעבור רובם ולא חעבור עליהם השעות לחכמתם הרחבה הירושה והטבעית הקנו' כאשר קבלו כי הסנהדרין היו מצויים לדעת כל החכמות . כל שכן שלא נסתלקה מהם הנבואה או מה שעומד במקומה מבחוק וולת זה ואמרו שלא לחלוק עם הקראים במה שהם מוענים עלינו מן המוכן ממלת ממהרת השבת (ג"ל ועד ממהרת השבת) שהוא מיום ראשון ואחר כן נאמר שאחד מן הכהנים או השופטים או המלכים הרצוים עם דעת הסנהדרין וכל החכמים (ג"ל והחכמים) ראה כי הכוונה מן המספר ההוא לשום חמשים יוס בין כוזרי קציר שעורים וכוזרי (ג"ל לגמרי) קציר חטים ושמידת

חייבה התורה לשמוע הצריהם כדברי התורה עלמה ודעריהם צכלל לא תוסף ולחמבע . ואחר שהגינו אלו השמי הקדמות ה' שאין ללכת אחר הפשט רק אחר הקבלה . והצ' שדברי הכהני' והשופטים צכלל דוד שגן המקום אשר יצמרה ה' ותמים לקבלה ממשה עלמו' ואחר השלימו אלו ההקדמות ממו נכרתו שעות הקראים והבחרי הודה צסי' שחמ" שגור אין לו פה להליק צעד הקראים וצגמרו הייכושים נתן לו משל כולל שמי ההקדמות יחד מענין ממחר' השבת הנאמר צעומר דכתיב והניף את העומר ממחרת השבת . וחמ" נאמר וספרת לכם ממחרת השבת וגו' שבע שצמות תמימות עד ממחר' השבת השציעית מסמרו חמשים יוס ופירשו מו"ל דממחרת השבת היינו ממחרת יוס א' של פסח דהיינו י"ו צניסן וכבר נודע מעטנות הצייטוסין וסקראים הכלשני' אחריהם צאמרוס דמזמור' השבת היינו שבת צראשי' והנפת העומר ועלרת אינם רק אחר השבת דהיינו יוס א' צצוע וכנ' צמנמות ד' ס"ה חכרו שס רלויות רבות לסמור צדריהם

וכנ' שאיש צער אשר לצנצו פונע לרדוק רק אחר פשט הכתוב וראה צדרי הקראים וכמו שהיתה ג"כ דעת הכוזרי צמחלה . ועל זה אמר לו המצר שלו יחי' כדצריך הרי קצמתינו קשורה צבלנה למשה מסיני או מן המקום אשר יצמרה ה' וכאשר ציצר לו צריס סי' ל"ט מזה המאמר . ולא סוף דבר הלכה למשה מסיני אלא אפילו אם נאמר שחזר מן הכהנים והשופטים צצירוק הסנהדרין גס את זה אנהנו חייבים לשמור ולעשות כללו הוא כתוב צמורה ממש ואף שהפשט נראה להמון כדברי הקראים מי צמזמן יודע לפרש צצניה וזהשכל כמו החכמים והסנהדרין ולמי נשמע אם להמון אשר אין להם חלק צצניה או להחכמים והשופטים אשר רוח ה' דבר צהס ומלמד שכן מצטוינו לעשות עפ"י הדבר אשר יורו אותנו . וזה כלל שמי ההקדמות פכו' יחד לגדור צעדו צעד כל שאלותיו ובאשר הודה צצנות צסי' שחמ" כצר פסקת צי המצר צכללות וכי' וצאמת זה שאמר המצר ואחר כן נאמר שאחד מן הכהנים וכו' לא אמרו רק צדרך אם תמלא לומר להפיק שני הקדמותיו הנו' כנגד מה שזכר צס"ס ל"ט צצנין מה ששעה שלמה ועמרה' . אמנם צצנין עלרת עלמו אין לנו מעמוד שנאמר שחזקי כך קצלו ממשה צצנו וכן הדעת מצרעת: ראה כי הכוונה אחד מן הכהנים ראה צמנמתו וכו': כי הכוונה מן המספר ההוא הכונה שכוונה התורה צספירת חמשים שהוא כדי שיעור האזן שיתכן שיהי' מהתחלת קציר שעורים שהוא צכורי קציר שעורים שאז מניפין העומר עד צכורי קציר חטים שאז מג השצעות וכמ"ס וציוס הציוורים צחקריצכס ומנה הדשה לה' צצועומיכס (פ' פנחס) וצפ' ראה נאמר שצנע

וכו': נעורים צצניה צרוח הקודש: ולא יתכן לעצור עליהם שוכימו וכו' ר"ל א"א שיעצור על קצון כזה הסכמה על ענין שכנגד התורה: צעצור צרוס' כי על הרצום לא מעצור הסכמה של כוז ככו' צמאמר ראשון סי' מ"מ: ולא מעצור עליהם שעות לא נוכל להסוד אותם שעות טעמו צצננתם צמורה: לחכמתם הרחבה צעצור שהיו מצמיס גדולים: הירושה החכמה מורשה להם מן הצצנות והצצויים הצמולים צצומה זו מיוס סמנמה התורה: הטציעת שצנע הצומה זכי השכל: הקנויה הסכמה שקנו צהשדלות הלמוד והתמדתם צמחמה צעצור צרכס אלי' מאמר שהיו הסנהדרין מצויים לדעת כל החכמות ככו' צמאמר צ' סי' ס"ד: או מה שעומד במקומה כשנסתלקה הצצואה עדיין היו משתעשים צנת קול צמקום הצצואה: חולת זה הוא הרוח הקודש: ואצורשלא לחלוק עם הקראים צמה שסס עוועים עלית מן המזון ממתל ממחרת השבת וכו' ואחר כן נאמר שאחד מן הכהנים וכו' ציצור זה' הנה הכוזרי האליא רומו צסי' כ"צ צצועורו שעות הקראים יומר מברעת ויומר מפיקות אל הפשט . והעור התחכם לוקלך מתשצמו עד אשר הינו את לצנצו להטומו אל הקבלה וצלנעה לא רים איש את ידו לקיים דברי התורה הזאת עד אשר הגיע לומר צסוי' ל"ט שלא על הלכה למשה מסיני צלנצו אנו מחריים אף גס ששמע מן הכהנים והשופטים צכלל דוד ודוד כמו שאמר או אל השופט ומאן לו ע"פ הדבר אשר יורוך . וצכלל מלא הכוזרי מקום לשאל א"כ על מה נאמר לא תוסיפו וגו' וע"ו השיב המצר שזה לא נאמר רק כלפי ההמון דממתמכים צצמס כמו הקראים אמנם אל הכהנים והשופטים

אוצר מאמר כוזרי שלישי נחמד צח

שצעה שצעות מספר לך מהחל חרמש צקמה תחל לספור שצעה שצעות ואם הדבר כן איך יתכן שנאמר שהמועד קשור ציוס אל תימי השצוע שא"כ פעמים הוא אחר השעור של הציכור כמו שעה ימים רצף אחיה לך נאמר שהתורה הקפידה על יוס

כנגד להסב' פי' הפסוק אל דעמינו כי מאחר שכך קבלנו איך אחריות טענותיהם עלינו מאמר שאנחנו עושים כפי אשר הורו ארענו מן המקום אשר יצמר ה' ומקרא מלא הוא שלא נסוד מדרגיהם:

מג כבד פסקת צי החצר כנלל'
 האלה וכו' כבד גדרת צעדי ככללים האלו שאתה השצת כדרך כלל ואמרת שאפילו אם יהי' פשט הכתוב כמו שיאמרו הקראים אנחנו מחויב' להאמין הפירוש שאמר לנו מן המקום אשר יצמר ה' ואת השצעה כוללת לכל טענותיהם ומאמר שא"ל להכמיס כללות המצר לכן אמר שנפסקו טענותיו אשר היו טמוני' בלבו להקשות מן החלקים ר"ל מן אחיה ענייני' ומלות שנחלקו עמנו הקראים והיה סגור שיכעיס את החצר צהם בלומרו כי ענין הקראים קרוב יותר אל פשט הכתוב וציה רמזו לו כי עדיין לא נהיה דעתו מתלוות הקראים שכלי' צאיזה ענייני' צמורה:

מג כשיתבררו הכללים וכו'
 סוף סוף היה אחיה מודה שהכללים נמצדו ומה איכפת לך צפרטים כי הכלל יותר צודק מן הפרט שהוא חלק מהכלל וכל דבר שכללו מצוחר

צמופת אינן אחריות הפרטים עלינו ואם איזה פרטי' אינם מסכימים לדבר זה שנתצחר על הכלל כולו לא שצניל זה נסוג אחר מן המצוחר על הכלל כולו: כי הרצה שיכנס צהם הטעות ר"ל אינן למדין מן הפרטים כי לא נוכל ליסד שום דבר על הפרט מפני שיש לו שנויים ומתהפך לגוויס הרצה והטעות מצוי הרצה צו ר"ל לרוב חלקיהם אינן הדעת מקיפה צהם אונת טעות: ועוד שאינן להם תכלית ר"ל החלקים אינן תכלית למספרם כי כל דבר יוכל להתחלק צבח עד צלמי תכלית וא"כ אינן שכל גופני להצין אותם על הצירור: מפני שהם מסתצבים בלחמים זה צוה צעצצו והוא מלשון נאחם צסצך צקרניו (צראשית כ"צ) וכן וקפף סכני היער (ישעי' י'): ולא יתלעו המצדדים מצלצולם שכל דבר שאינן לו תכלית לא מקיף צו ידיעה כנודע כי הם מעורצצים יחד וגם זה מלשון מסתצבים שהוא לשון ערצוב (צל"ל פר ווירט) כמו כי עד סירים סצובים (נחום ח'): כמו שנתצדר אללו צדק הצורף: כמו מי שנתצדר לו שהקפ"ה משגי' על עולמו ומנהיג אותו צלצק וציוצר: ושאכממו כוללת בהגתו ית' את העולם הוא צחכמה נפאלה לחיים כללות העולם וקיסרויו זה צוה שיהי' צלצק וציוצר על לך היותר אפשר שיתכן צקיוס כלל העולם ושתהא טונתו כוללת כל יצרי עולמו ובמ"ש עוז ה' לכל: אינו מניט למה שנראה צעולס

ושמירת שבעה שבועות שהם שבע שבתות תמימות ונתן לנו דמיון בתחלת (נ"א שמתלה) יום מהשבוע לומר אם יהי' החל חרמש בקמה מיום ראשון תגיעו במספר עד יום הראשון להקיש ממנו ענאם תהי' ההתחלה מיום שני נגיע עד יום שני והחל חרמש מונה לינו בכל עת שנראה שהוא ראוי (נ"א יז) נחחיל בוונספור בו וקבעו אותו שיהיה יום שני של פסח ולא יהיה בוה סתירה לתורה והתחייבנו לקבלו לתורה מפני שהוא מן המקום אשר יצחר ה' עם התנאי'הנוכרים ושמא היה זה נבנאה מאת הבורא ויכול להיות ונהיה נקיים מבבלוהמבבלים:

מב אמר הכוזרי ככו פסקת בי החבר בכללות האלה אשר לא אוכל להכחישם מחלקים היו בלבי מטענות הקראים הייתי סבור שאכעיסך בהם:

מג אמר החבר כשיתבררו הכללות אל חתן לכת לחלקים כי הרבה שיכנס בהם הטעות ועוד שאינן להם תכלית מפני שהם מסתככים ולא ימלשו המדברים מבבלולם: וזה כמי שנחברר אצלו

א' צצנת דוקא ומה יום מיומים מאחר שאינו שומר זמן צכורי מיום שהוא העיקר אשר פירש אותו הכתוב: ושמירת שצעה שצעות וכו' הכתוב אחר שיהי' המספר שצע שצמות תמימות נצי' שלא נטעה ונאמר שזה שצחמר מספרו ומחיים יום היינו מלצד יום העלצרות ויהי' עלצת ציוס נ"א לספירה ועל זה אחר שצע שצמות פמימו' תהיינ': ונתן לנו דמיון הכתוב פירש לנו דמיון הספירה וחסל לחשל יום כראשון של ימי השצוע שאם חל"ו צניסן צא' צצנת שאלו צדרך הטצע החל חרמש צקמה יגיע המספר עד יום כראשון וציוס מהשצוע שהעומר קרצ צלומו היום מהשצוע הוא חג השצעות: להקיש ממנו לנו דמיון מן המנין הזה שאלו חל"ו צניסן ציוס צ' מהשצוע יכלה המספר ציוס צ' וכו חג השצעות: והחל חרמש מונח אלינו חמנו קצוע ציוס ח' תמיד חזמני תקופת השנה:

ככל עת שנראה שהוא ראוי צו צאיזה יום שיהי' ימימי השצוע אך אם הוא יום ראוי לפי זמן השנה: וקצוע אותו שיהי' יום שני של פסח שצבדו השטים משם מתחיל החרמש: ולא יהי' צוה סמירת התורה שאפילו נאחם שמתחרת השצת כנשמענו אינן מזה סמירה לתורה מה שסופרין ממים מיום שני של פסח וכיון שהוא כן אנו מחויב' לקבלו: לתורה כלומר כאלו קי' כתוב כן צמורה צפירוש: עם המגלים הנצברים שהוא צמון שהצית קיים והכהנים צצצותם והסנהדרין צמלצם: ושמא קי' זה צצנצוה וכו' נתכוון למה שכתב הראצ"ע צפ' אחר מהשה הגיר עפ"י נצוזה שצצנה ראשונה יהי' י"ו צניסן צא' שצנת והיתה הלוי כמי שחל אז וצפ' פנחס שנלעוו לצורות נאמר שצצועותיכס שצעה שצעות וצוה אינן ראי' כי מחלת השצוע יום ראשון צצנת כמ"ש ועמאש שצועיים שהכוונה על מספר י"ד יום ולקף בלון הכוונה לספור מ"ט יום וצוה השיצ אחר מהשצת הכוזרי אשר קי' פונה לצנו אחר דעת הקראים בלומרו צס' כ"צ וחני שומע טענותם יותר מנרעת ויותר מתיקות לפשט התורה אשר מצלי ספק נתכוון ג"כ לעצנתם נמלת מחחרת השצת והמצד השיצ לו שאפילו יהי' פשט הכתוב מורה כדצריהם עכ"ו נוכח ה' דרצינו וכמורה נעשה: ונהי' נקיים מצלצול המצללים אינן לרצין לנו מעתה לערוך ראיות

מן העול לא יקשה לו ממה שנחלא איזה עול צין חשי צני
 אדם קלמס לקלמס: וכמו שאמר וכו' קבלת ה': אם עשק
 רש וגזל תראה צמדינה אל תתמה על החפץ וסיפא דקרא כי
 גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עיניהם ר"ל כי יש כלל תחת
 כלל והפירוש נסגרים צבליים

לשומר ענין כלל העולם ולכן לא
 ידע איש סדר העולם וערכו
 ועלילותיו בלתי הש"י לזדו אשר
 לו נתכנו עלילות לנהוג הכל
 צדק ולחין דבר צעולם שלא גזרה
 חכמתו ויתנך והכל צדק ומה
 שראה צעינינו לעול הוא מפני
 שלא נדע הסבות הקודמות
 והמאחרות מן המאורע ואולי
 שפני זה הרש כך פני צדיק
 ית' מפני עון שקדם לו. ואולי
 הוא להטיבו צמדינו כמו
 שחאמר ר"מ העשוק הזה הו'
 מתפרנס צלער מעצמות קשות
 שה' נשכר להם יום יום וזמן לו
 הקצ"ה שאיש אחד יעשוק שכרו
 ולא יסלסו לו עד שצבור זה פנה
 לעסק אחד וממסך נתעשר וברות'
 לזה וצדק כלל איז אדם רשאי
 להרבה אחר מדותיו של הקצ"ה
 צפריים מאחר שזרע לו כי
 הקצ"ה חייקן העולם על מכונו
 צבללו ודאי שלא יצטר ממנו
 לתקן הפריים: עמידת הנפש
 אחר כלות הגוף. קיום הנפש
 אחר המות: צעורו שליונה
 גשמית שנתזרר שהנשמת רוחנית
 והיא עמס כפרד מן החומר
 כמו המלאך: ואינו מצוי אינו

חושש: אל מה שתקשרו המהשגה כלומר מה שקשה לו מצד
 העיון: מהעדר פעולות הנפש צנת השינה וכו'. איך יתכן
 שנלחמן שהנפש היא כמו מלאך ח"כ למה צנת השינה לזו צל עמו
 ואין אמתו יודע כלום וכן כשיחלה השכל נחלש לא עמד שעמו צו
 ולמה לו לעמס רוחני לאצד כמו צבציל שהגוף יזן או חולה: ומה
 שהיא הולכת אחר מונג הגוף צדק כלל השכל נקשר צכמות
 הגופניים וכוסף וחושק אל מה שהגוף חושק וחשי' הוא לדיק
 גמוד עב"י תאוותיו נוטים אל ענייני הגוף אם לא יבצוס יורו:
 וזולת זה מן המהשגות המצבולות ועוד חוץ מזה האדם מתצלצל
 צמחצמתו כי לא נקשה להצין ענין הרוחניות ואיך תהי' גשמתו
 כפרדת אחר מותו ועבודת קיימת כמו מלאך כי כל עוד שהנפש
 קשורה צגוף וכל השגתה אינה רק ע"י אחד המהשגה חושיו הדין
 כיתין שלא תשיג הנפש שום ענין אם לא ע"י כלי הגוף כמו החושים
 והדמיון ממה שהשיג כצד חושיו ולפיכך כשהשכל נחלש מאומה
 שהגיע העדר לחושים הגופניים לא תוכל הנפש להשיג מאומה
 לפימה קשורה צגוף עדיין עד כי תפרד לגמרי מן הגוף חה

אצלו צדק הבורא ושחכמתו כוללת איננו מביט למה
 שהוא נראה בעולם מן העול וכמו שאמר אם
 עשק רש וגזל משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה
 על החפץ: וכמו שנכתוב אצלו במזות עמידת הנפש
 אחר כלות הגוף בעבור שאיננה גשמית אבל עצם
 נפרד מהגוף כמלאכים ואיננו מביט אל מה שתקשהו
 הפחשבה מהעדר פעולות הנפש בעת השינה ועם
 החולי שהוא מאבד המחשבה: ומה שהיא הולכת
 אחר מונג הגוף וזולת זה מן המחשבות המבלבלות:
 מד אמר הכוזרי עם כל זה אין מספיק לי עד
 שאשבע מדבר עמד על החלקים
 ואם יש לתפוס עלי כזה אחר אשר הודיתי בכללים
 אשר הבאתם:

מה אמר החבר אמור מה שתוצה:

מו אמר הכוזרי הלא עונש הנוק מפורש בתורה
 במה שאמר עין תחת עין וכאשר
 יתן מוס באדם כן יתן בו:

מו אמר החבר והלא נאמר בו אחר כן ומכה נפש
 בהמה ישלמנה נפש תחת נפש
 הלא זה הכופר. והלא לא הו' איש מי שהכה סוסך
 הכה סוכו אבל אוכר קה. סוסו כי אין לך תולית
 בהכות סוכו. וכן מי שכרת ירך אין אוסרים לך קח
 ידו שאין כזה חועלת בכרות את ידו. כל שכן שהיה
 נכנס

עיון עמוק. ועכ"ם אחר שנתזרר לאדם שיש שארית לנפש לא
 ייתור אחר מהשגתו להניח לזכו צלמונת זה מחמת הקושינות
 האלו כי ישפט צדק כי מקולר רוח שכלו לא יציון חת:

מד עם כל זה איז מספיק לי אחר צירור הכללים כלום
 וכשיקש' מן הפריים לרדק למסוד
 שכלו מקולר הנגה לא להרום
 הכלל: מד שאשבע מדבר עמד
 וכו' שנתנו דמתי מדריך אף
 צמלקים והס המקומות שראה
 שדך הקראים יותר קרונים אל
 הפשט של הכמוצים: והס יש
 לתפוס עלי חפץ' שאין לי פה
 להשיג מאחר שכבר הודיתי צכללי
 עכ"כ כדי להשקיש דמתי אני
 חפץ שמדבר עמי מן החלקים:
 מו ענינש כנוק מפורש בתורה
 אחר זה כלפי מה שדרשו

חז"ל מה שנאמר עין תחת עין
 רצה לומר דמי עין וכן כג נוקי
 אדם צלדס שמין הנוק והמזיק
 כיתן הדמים והרי מפורש צמורה
 עין תחת עין שמשעור שמי
 סמי' עין חצירו ינקור עינו ממש
 כמה שאומרים הקראים: וכאשר
 יתן מוס צלדס וגומ' והוא
 סיפא דקרא דשזר תחת שזר
 עין תחת עין הנאמר צפ' אמור
 מורה יותר שיעשו צהחוצל מוס
 ממש כמה שאמר כן יתן צו
 וכמדותה לו שאי אפשר להשיג
 כוונת הכמוצים אל פירוש חז"ר:
 מו והלא נאמר צו ח"כ ומכה
 נפש בהמה וגומ'

נראה ש"ס יש כאן ורדק לציאות והלא נאמר צו לפני כן. כי
 ומכה נפש בהמה ישלמנה נפש תחת נפש נאמר צפ' אמור לפני
 אותו הכתוב של שזר תחת שזר עין וגומ' והואלס ח"כ נאמר
 ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת לא ומכה נפש בהמה
 וגומ': הלא זה הכופר כצד פירוש הכתוב עצמו שזכה נפש
 בהמה ישלמנה ועכ"כ זה שאמר צבהמה נפש תחת נפש פירוש
 כופר ממון הנפש של בהמה תחת הבהמה: והלא לא הו' אומר
 מי שהכה סוסך וכו' דע"כ ככופר מירי מאחר שאמר ישלמנה
 ח"כ וחדי שלא מאמר מי שהכה סוסך הכה סוסו צבציל שאמר
 נפש תחת נפש דאיז זה משלומין רק קנס להמכה חונס לזה
 הניקוח מה תועלת יש לו צככות סוס חצירו ומה צבלת הסוס
 שיה צריך הסוס המי שהיקו והכתוב אומר ישלמנה ולא צבלת
 משפרש על הכופר והיינו דמי הנפש של הסוס המת: וכן מי
 שזרת ירך וכו' מאחר שנתנו רואים שהמורה הקפידה על הנוק
 שהמזיק חייב לשלם ח"כ ה"ה מי שפרטו לו ידו למה לא יקבל
 משלומין גם הוא ומה צלע לניקח צעונס שיסעול הכרת מה
 כיכרתו

שיכרתו ידו וימנעהו וכו' ע"כ נסבול לפרש נפש תחת נפש שהיא דמי נפש לא ירחק ממנו הביאור ג"כ על עין תחת עין שר"ל דמי עין וכן אומרו ובאשר יתן מוס צאלס כן ינתן צו שגס זה ר"ל דמי המוס והדבד למד מעניינו : כל שכן שהי' נכנס וכו' מה שסותר אותו השכל

היתכן שימלא צמורה דין שהשכל פמאלו וכמה שבזר מקדם העיר את אינו צמי' פ"ט מנחמר א' וז"ל מליגס לאל מן השקר ושיצא צמורה מה שהשכל מרחיק אותו ע"כ : מפלע תחת פלע ממה שנאמר פלע תחת פלע וזה ודאי אינו כמשמעו : איך נוכל לשער זה לעשות פלע או צמורה בהמכה כשיעור טעשה לו הוא : שאל ימות וכו' ולא עוד שלא צלצד שא"ל לשער זה כי אפילו אפשר שימות זה לגמרי : ולא ימות האחר מכתומו זה הנפלט לא מת מפלע זה להיבטו יותר חזק וצריח זה ימות : ואיך נקח וכו' ואפילו צעין שהוא אבד משוער לא יתכן ש"כ כי אם יבי' אחד מהם המכה או המוכה צעין אחת המכה אם למוכה רק עין אחד זה סימא עינו ונשאר עוד לגמרי ואם ינוקר עין המכה הרי יואל צעין צעין אחת זה סימא וכן אם למכה עין אחת

ולמוכה שתי עינים ואחר הכאה נשאר צעין אחת זה המכה אם ינוקר עינו האחת נשאר עוד לגמרי : והתורה אמרה כאשר יתן מוס צאלס כן ינתן צו וצמחמות העינין שיכא הפסרון שנתן צאלס שיה להפסרון הניתן צו' וכבר נזכרו צמנו אלו הטענות צמרא פ' החוצל וז"ל תניא רשב"י אומר עין וגומ' ומון או אינו אלא עין ממש אמרת הרי שהי' סומא וסימא קיעט וקיעט האיד אני קורא צוה עין תחת עין והתורה אמרה משפט אחר ומאי קשיא דלמא היכא דאפשר אפשר וכו' עוד שם צמרי אמר אחי' מתנא דבי חזקי' עין תחת עין ולא עין ונפש תחת עין ואי פ"ד עין ממש זמנין דמשכחת עין ונפש תחת עין דעיר ל' לעיני' נפק בשמתי' ומאי קשיא דלמא מימד לחדינין ל' אם מלי מקבל עבדינין ל' ואי לא עבדינין ל' וכיין דלחדינין דמלי מקבל ועבדינין ל' ובכח רוחי' אי מייית לימות מי לא תמן לחדוהו ומת תחת ידו פטור ע"כ ועם היות שבגמרא סתרו אלו הראיות היינו שלא נאמר שלפנינו דנין עין תחת עין ממש והיכא דלא אפשר לוקחין כוכר ועכ"פ יש סמירה לדברי הקראי' שאין פאמינים כלל בקבלה וברי' לריך לקבלה עכ"פ זיהיכא דלא אפשר גס צוה דלחדינין ל' ואי מייית לימות אנו לריכי' לקבלה ומאחר שאין אנו יודעים משפט זה הכתוב לולי הקבלה וברי' הקבלה אמרה ליקח תמיד כפר ופשיעא שאין עענה משפט הכתוב שהקשה

נכנס בדינין האלה מה שמוחר אותו השכל מפצע תחת פצע וחבורה תחת חבורה איך נוכל לשער זה שמא ימות אחד מהם מפצע ולא ימות האחר מכמותו ואיך נוכל לשער כמותו ואיך נקח עין מי שאין לו אלא עין אחת כופר עין מי שיש לו שתי עינים וישאר האחד סומא והשני בעין אחת והתורה אמרה כאשר ינתן מוס באדם כן ינתן בו ומה צרכי לדבר עמך על אלה החלקים אחרי אשר הקדמתי לך צורך הקבלה עם אמתת (ג"א חמונת) המקובל מהם וגדולתם והכמתם והשתדלותם :

מה אמר הכוזרי עם כל זה טוב הוא בעיני לדעת למה צוה השם השמירה מן הטומאות :

טט אמר החבר הטומאה והקדושה שני עניינים זה כנגד זה לא ימצא האחד לא בהמצא השני ומקום (ג"א ובמקום) שאין קדושה אין טומאה כי ענין הטומאה איננו כי אם דבר שאסור על בעליו לנגוש בדבר מדברי הקדושה פטמה שהוא מקודש לאלדים כמו הכהנים ומאכלם ומלבושם והתרומות

הכחרי : אחרי אשר הקדמתי וכו' צורך הקבלה נתגבר מסי' ל"ח עד סי' ל"ט עם אמתת המחוזל וכו' נתגבר סי' ל"ט ומ"א : מה עם כל זה טוב צעני וכו' אעפ"י שאין לשאול על פרטים אמר צורך הכללים ומאחר שנתגבר שהתורה מפי

עליו יצאה אין לנו לשאול על טעמי קת המנות שהשכל מרחיק אותם כי מי יוצא כבוד אלוה' וחולי נכנס כחן צהלה זו לפי שהקראים מתקדשים ומטהרי' מטומאה הנוגעת אלאם צומן הזה : למה צוה השם השמירה ופי' למה נזהרו הכהני' על הטומאה כג"ש אמר אל הכהנים לנפש וגומ' וכן צדק כלל נאמר וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל צד וכל עמא לנפש וגאמר ולא יעמלו את המנייהם (צמדזר ה') והיה רואה לדעת טעם הטומאות צדכי שיוכל לנחמאם לדקו הקראים צמריית הטומאה צומן הזה :

מט הטומאה והקדושה שני עניינים זה

כנגד זה כלומר זה הפך זה דומה לתת להשמות הקראים אלא צעל בגיון שמות מנשרפים כמו עבד וחרון כי לא יתכן מציאת שם עבד לולי חרון שנאמר שהוא עבד לחדוני וכן לא יעיר שם חרון לולי

שם עבד שהוא חדוני וכן לא יאמר שם טומאה אם לא צמציאת הקדושה וכן לא יאמר קדושה אלא בהמלא הטומאה שמה שנאמר טומאה הוא קדוש : ובמקום שאין קדושה אין טומאה שדבר שאין צו קדושה לא יבי' טמא צמיעית הסומאה עליו שום טומאה ואפי' הכהן מותר לחבלו ולא נאסר משום טומאה רק דוקא קדש או תרומה כדמפרש וחילוי ומעטת אם אין מציאות לקדושה כמו צומן הזה אשר חסרנו מעמד השכינה ד"ל שם זה לא הוצר רק על ענין אסור שאסור על צביליו ר"ל מי שהוא צעל הטומאה שיגע בקדושה ומפני מניעת גביעמו בקדושה הונח לו שם שהוא הפך הקדושה : צמה שהוא עקודש לאלדים כלומר להקריב לפני אלדים שאעפ"י שבכלל ישראל נאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו עכ"ל אינם מלויים על הטומאה רק הכהנים שנאמר צמם קדושים יהיו לאלהים והאמר וקדשתו כי את לחם חליקך הוא עקריב קדש יהי' לך ולכן נצמד מזהירים על הטומאה : כמו הכהנים ומאכלם ומלבושם ובמקומות וכו' שכל אלו נקראו קדשי אלדים וכן אסור לסבב להם טומאה כי אסור לטמא את הקדשי' או לסבב להם טומאה כמ"ש הרמב"ם צמ' י"מ מה פסולו

פסולי המוקדשין והוא מנח' דמכות ד' י"ד ומשמע בנח' ג"כ
 דחסור לטמא את התרומה וכן פסק הרמב"ם צ"ל מה'
 תרומות ובפ' י"ז מה' פסולי המוקדשין פסק דחסר לטמא
 קדשים ובפ"ג מה' חזק פסק הרמב"ם שהטמא את
 לוקה אם ה' הכיז שנג
 והטמא מיד: חולתה הרבה
 שהם בני הקודש דהיינו כלי
 השרת שאסור לטמא אות' כמ"ט
 הרמב"ם צ"ל מה' תורה על פסוק
 ובגבלתם לא תגעו: וכן ענין
 הקדושה ר"ל שזה המנוג
 צדס מוקדש לאלדים אסור לו
 לגעו צנומאה כמו הכהן צנון
 הצים: צדדים רנים ידועים
 ומפורסמים ומהי הטומאות
 הפוגעות לא תגעו: ועם היות
 שדבר ידוע שאין הכהן מוחבר
 רק על טומאת מת בלבד וכגו'
 צרמנ"ס פ"יו מה' טומאת
 איזוקת היינו לענין טהרה חייב

והתרומות והקרבנות ובית המקדש חולת זה הרבה
 וכן ענין הקדושה דברי שאסור על בעליו לנגוע בדברים
 רבים ידועים ומפורסמים ורוב זה (י"ח מהס') שהם
 תלויים במעמד השכינה וכבר חסרנו אותה ומה
 שאצלנו היום מאסור שכיבת הגדה והיולדת אינו
 מפני הטומאה אבל היא מצוה גרידא מאת הכורא וכן
 מה שאצלנו מהרחקת האכילה עמה ולהשמר
 מקורבתה אין זה כי אם מניעות וסייעות שלא יתגלגל
 (י"ח ענין) לשכב עמה: אבל חובות המוצאה בטלו
 מסמט: מפני שאנו בח"ל (י"ח חזק טעם) וכ"ש מה
 עואנו

שמעמאין צהאל היינו לטעות ר"י צן צמורא צחולק סס ולג'
 קימ"ל כותיה וכ"פ הרמב"ם צ"ל מה' חנות הטומאה דע"ז
 מעמא כנדה והתקרבנות כגבלה הרי מצוה שלא הימור לכהנים
 לטמא חפי' גשור טומאות חיינן של מת: ורזו מה שהם
 תלויים במעמד השכינה כלומר
 רוב הטומאות חיינן אסורות
 לכהן רק צנון שהיו צמעד
 השכינה שהי' הצית המקדש קיים
 ולוים צנון הוא לא נחסרו
 הכהנים מליגע צסו טומאה
 מלגד טומאת המת מאחר שכבר
 חסרנו צעונותינו כל זה ואך
 חייבים שרי הצדוקים נצערז
 חמתי ועצוי הקראים אשר גודנכ
 מחזיקים צטומאותם ונאחרים
 מליגע צסו טומאה וצאתם סכך
 ראו לפי דעתם שאינם מחזיקים
 הקבלה והתורה אמרה צצחמות
 טחמות נצערס לא תאכלו
 ובגבלתם לא תגעו חזק מו"ל דרש

מלקות וגם לענין טהרה אסור' אף צנון הזה מש"כ צנון הציו' אעפ"י
 שאין הכהן לוקה על שחר טומאות עכ"ל איסורא חיבה מפני
 שהוא מוכן לעבודה תמיד ולאכול קדשים תדיר והרי חפי'
 לשמות יין אמרו צצענית ד' י"ז חנשי מאמר עותרין לשמות
 יין צלילות חזל לא צימים שמה כמדכ העבודה על חנשי צית
 סז ויסייעו להם ופשיטא שאסור שיטמא הכהן את עצמו צנון
 הציות והרמב"ם צ"ל מה' טומאת איזוקת כתב חז"ל מותר
 לצ"ס ליגע בגל הטומאות שהרי הוצייר הכתוב את בני אהרן
 ואת הנזיר מהטמא צצת מכלל שכל העם מותרין ואף
 כהנים וטורים מותרים להטמא גשאר טומאות מן הטמא מת
 והכל מותרין להיות טהורין צרגל מפני שהם נכונים ליכנס
 צצקדש ולאכול קדשים וזה שאמר הכתוב ובגבלתם לא תגעו
 צרגל (והוא מנח' דר"ה ד"ו) וחס נעמא אינו לוקה עכ"ל
 ובצצמעות לשנוי שיש איסור דלורייתא אף לישראל כשמטמא
 עצמו צרגל רק שאינו לוקה וכמ"ס צעל משנה למך והדבר
 מצויאר סכך הדיו צכהנים ככל ימות השנה והתימה שלא
 יהייר הרמב"ם דין זה צכהנים ודדרשה צצצמעות לשנוי שאף
 הכני' מותרין להטמא גשאר ימות השנה גשאר טומאות חזן
 ימת ואין הדבר כן: וכמו שהיו צצצמעות לשון הפחד צחמרות
 שאסור על צעליו לנגוע צדצדים רבים דהיינו כל העומאות
 ומקדש מלא חסייעו ויצאו הכהנים לפימה צית ה' לטמא
 ויזילאו את כל הטומאה אשר מלאו צצכילה ה' לחצר צית ה'
 ויקבלו הלויים להזילא לחלל קדרון (ד"ה צ' צ"ט) ופירש"י צצת'
 דעירובין (ד' כ"ח) ויקבלו הלויים להזילא חזק לשון חזק
 אטמאין צצחלה ויקבלו הלויים עזרת חלילים ומקרבנות' שהן
 כהנים אחרים לא מטמאין אעפ"י שהיו צצכילה הרבה
 חלו מליזאין מן הכהיל (לפי שאין זר נכנס להיכל) וחלו חזק
 ולחזן לויים הוא דמטמאין ולא כהנים עכ"ל דר"י ז"ל והנה
 פ"א מנח' כנדה שח' תזרס גמו דוה וזכר צרים פ' ר'
 עקיצה והתקרבנות מטמא בגבלה כנו' צחולין ד' י"ג ומ"ש ר"י

זה על טומאה צרגל (צ"ה ד' ר' י"ז) שאמר חייב חזק לטמא את
 עצמו צרגל: ומה יענו העניים החומללים כהלה חלל צע"כ
 יאמרו שכל ישראל מותרים שלא יגעו צסו טומאה לעולם
 (וכבר נכסל צזה ח' מתפרשי התורה המפורסמים או חולו
 תלמוד טועה כתב צצמו סנינוע צגבלה חייב מלקות) ולפי
 האמת חפילו הכהן חיינו אסור סיגע צסו טומאה זולת טומאת
 מת רק צנון חפילו כמדובר: חזל הוא מצוה גרידא כלומר חיינו
 מלוי צעטס הטומאה רק מלוה צלגד והטומאה צזה חיינה רק
 סס מושאל לא עיקר הטעם: מהרחקת האכילה עמה עם
 הגדה צצקערה אחת: ולהשמר מקורבתא ליגע צה וחפילו להושיע
 צדר חיידי ליד אשתו כשהיא נדה אסור כנו' צצ"ע י"ד סו'
 קל"ה משום שמה יגע צה לא מפני שלא יטמא צצגייעתה רק
 משום סייג שכינה: ולשכך עמה ולכן חס חיינה אשתו חפילו
 היא נדה מותר להושיע צדר לידה כנו' צצ"ע אכן העור סו'
 כ"א ס"ה צצב"ה: מפני שאנו צמו"ל וכבר נודע שאין דין
 תרומות נובא מן התורה רק צצ"י צין צצפי הציות צין שלא
 צצפי הציות כמ"ס הרמב"ם צרים הלכות תרומות: ומאחר שאין
 חכילת תרומה צח"ל צעלו דינו טומאה לגמרי ורק צצ"י עדיין
 צריכין להם משום חכילת תרומה ו"ס צצ"א חזיר עמא הוא'
 טעות סהרי זה רק דין דרצנן' מה שאומר ח"ל מטמא: מה
 שאנו משמא"ס צו מהקדרות וכנ' ר"ל אהנו צח"ל צצ"כ
 רובגיים צצמיתס וצקדרות ומטמא"ס מהס וח"א להזכר שלא
 ימות אחד אחנו צצית והכל טעמים צצחולה וכן חס יגע אחד
 מחמנו צצת או קצד או נכנס צחל המת סז לא יוכל לטמא
 מפני שאין לנו אפר מטמא וכן ח"א להזכר מניעת השלטים
 והמזורעים והצוים שאין לחנו מכירים אותם: וצחמת שיש
 צזה מקוס עיון שהרי צצילוד פסק הרמב"ם צפ' ח"א משנה
 ו' שטרת המזורע צצפרים ומגבלת ראשונה וסני' נובאת צצפי
 הציות וצלא צצפי הציות צצחן וצחון לחרן אעפ"י שאינו יכול
 להקריב קרבנותיו עד שיצנה הציות המקדש כי טהרת המזורע
 מלוה

אלוהי צפני עומה והצחית קרבותיו מלוה צפני עומה ולא עורר על הטורה ולא עשהה הרי זה צלל מ"ע וכ"כ הרא"ה צ"ס החינוך מלוה קצ"ג ואזכרנו לא שמענו זה מעולם ולא ראינו מי שכתב צדוק סיכהוב דין זה של מלודע וטהרתו צדוק הזה ואמרי צ"ל * וחלוס זה איך לסקפות מאחר שאין צדונינו דיני טומאה מה מלוה שייך צדומאה וטהרה שלו צ"ל דה"ל לענין שמשלחן אותו מן המורה הלא אינו לרץ שלוח רק מעיירות המוקפות חומה שצ"י צלצד כנו' צמשה פ"ק דהלל"א זכ"פ הרמב"ם פ"י מה' לרעת משנה ז' וח"כ צ"ל מה' מועלת צדטרמיו דזה אינו קושיא שהרי המלודע חייב צדריעה ופרימה זעוטה על שפס והוא מלת עשה כמ"ש הרמב"ם פ"י מה' לרעת משנה ו' וכן אסור' צמשיש המטה עכ"פ צמיי ספרו

שאנו משתמשיין בו מהקבוצה והשרצים והמצורעים והזבים והמתים וזולת זה וכן אסורה עלינו הנבלה ולא מפני טומאה אבל מצוה גרידא באסור הנבלה וחנאי השומאה תוספת ולולי שאמרו עזרא תיקן סבילה לבעלי קריין לא היינו הייבין בה חובת התורה אך חיוב טהרה ונקיות אין גנאי הוא בה מקבלים אותה על עצמם לענין הנקיות אין גנאי הוא בה מקבלים אותה על התורה * ואם לא כבר הם מתחככים בסכלות מהם ומשיגים התורה וגורמים לאפיקורסת רוצה לוטר חלוק הדעות אשר הוא שורש הפסדת האומה ויצאתה מחורה אחת ומשפט אחד כי כל אשר נקל בה אנחנו על

צמשים המטה וכבר נודע שהמזרמת אינה פורעת ופורת ואינה עוטה על שפס כנו' צמז"ס פ"י מהלכות אלו משנה ו' וכן מיתרת צמשיש המטה צדרימות (דף ח') והרמב"ם שס משנה ח' וכבר יאלנו מהענין שאנחנו צו * יצדיין אני חוכך צדרי המצר שהרי העיקר אללנו שהכה דוקא ממטא את המזרע כנו' צ"ב דגביש וצמ"ק ד"ו ומאחר שצדוקן זה איך כהן נזקק לטמאו איך כהן טומאה כלל ואך מדרי דש"פ צדעלומך ע"נ פסוק אל נא תהי כמת משמע שייך אם איך כהן מטמא את המזרע עכ"ל הטומאה מלה עליו והוא נכד הכו' צמ"ק צמרח דשס מצוה דלס הכהן שותק חעפ"י שהוא עמא ודאי איך כהן טומאה ול"ע ואיך כהן מקומם של צדריס אלו: ולולי שאמרו עזרא תקן וכו' צ"פ מי שמתו אמרו שזורא תקן

שיהא בעל קרי אסור צדרי מורה כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מצוים אלל נזופים כתרנגולים * והנה אלו היה חיוב עזילה על כל הטעמים כמו שאומרים הקדושים לא ה"י לרץ עזרא לתקנה שודאי כל בעל קרי ה"י לרץ שיטבול לטומאתו גרידא כמ"ש וליש כי מלא ממנו שכנת זרע ורזן צמים כל צדור ועמא עד הערב (ויקרא ע"י): חונת המורה שנאמר שכל עמא לרץ עזילה אפי' אם אוכל תרומה וקדשים: אך חיוב טהרה איך כהן רתן אזרת טהרה צדומרח צעלמא: ונקיות כמאמר ח"ל נקיות מצוה לוי טהרה טהרה מצילה לוי יראה וכו': ואם הם ר"ל הקדושים: מצלתי שיקבלו ר"ל צמנאי שלא יקבלו לתורה: ואם לא ר"ל אזל אם הם מתקבלים זה לתורה ולאומרי' סבך המלות דבר מורה שיהא כל עמא טובל לטומאתו אפי' אינו ככס למקדש ולוכל קדשים כאשר הם סוצרים צלמת: כבר הם מתחככים מסכלות זה כסל למו ולא צדעת יסכמו על זה: ומשיגים המורה * עושים שגוים נכד המצוה צדורה וגורמים לאפיקורסת צזה הכהה את שני הכוזר צמרו סו' כ"צ מזה המאמר שדעה שקראים יותר משתדלים מהרצנים שר"ל שמתחמרים יותר בציוה ענייני' שאין זה השתדלות אזל גרם לאפיקורסת: חלוק הדעות שכל ח' פונה אחר שרירות לבו וצונה לו דעה אחרת מאחר שאין להם קבלה קצוה אחר אלו' יפנו צלמונתם: הפסדת האומה אשר צה צמר ה' מכל העמים: כי כל אשר יקל צו אנחנו לא כמו שיעלה על דעת הכוזר שאנחנו המתקלים נכד צדרי המורה כמו צמז"ס צדרימות חזית לנית צדשות היחיד והקדושים דורשים לעונם חל ילא איש מקומו כפשוטו * ואיך כהן רשאי ללאת מקומו ר"ל חזיתו צצנת ופשיעול לטלטל דבר חזית לנית ואנחנו שצריס ע"כ קצלמינו שאין ככמות הוא אחר דק על האלהה מרשת היחיד לרשות הרבים אזל מרה"י לרה"י איך סוס איסור מורה ורק מדדנן הוא אללנו ענין הכנת העירוב צצתם וצמנאות:

כנו' צמז"ס פ"י מה' הנזירות וח"כ למה עזנו זאת המורה צדוקן הוא וכדלה ג"כ מדרי המצר שאין טהרת מזרעים צדינו * והנה זה לי ליש צזה שהוא מפני שאין הכהנים צדוקן הזה מומזקים לכהונה רק צמילי דרצנן בנון לכול תרומה דרצנן ואין צדוקן הזה כהן מיוחס לענין תרומה דלודייתא וכמ"ש הרמב"ם צ"ב כ' מה' צילות אסורות והוא מג' דקידושין ד' ס"ט ומאחר שאין הטומאה והטהרה תלו' רק צכהן דוקא כנו' צמשה פ"ב דגביש שהכהן לרץ שיהא עיהור לו עמא וח"כ צדוקן הוא שאין לנו כהן ודאי ח"ל שיראה כגנעים ואין להשיב דמ"מ מאחר שאנו ממזיקין לכהני צדוקן הזה צמזקת כהונה להמיר א"כ יראה כגנעים ויהא כמלודע אסור צמשיש המטה * דזה לא יתכן שהרי הכהן לרץ שיגלה כל שער פאת ראשו חקנו מפני שהעזה של מלגלת מלודע דוחה ל"ת כנו' צריס צמות ולא הגיה שתי שערות לא עשה כלום וכמ"ש הרמב"ם פ"א משנה ג' מה' צרעת * וכיון שאין כהן ודאי צדונינו היחך יגלה אותו ויעצור לאוויין והשתת פאת ראשו וקנו מספק * ומעתה ודאי שזה שאמר הרמב"ם שדין מלודע נובג צלרן וצ"ל צפני הצית ושלל צפני הצית והוא ע"פ מורת כהנים פ' מלודע צמעשה דר"ע שטיהר מלודע צ"ל וצמזכפתא דנעשים אמרו לטהרו או לטמאו צ"ל היינו דוקא צדוקן שסיו עדיין כהנים מיוחסים שהיו עדים ששמשו אצותיו ע"ג המוצה כנו' צסע"צ דכמות משל"כ צדוקן הוא והממא מן הרא"ה ז"ל שפסם צדרי' ואמר שרואין כגנעים צכל זמן ושכה לטונו מל' הרמב"ם שכתב צלרן וצ"ל צפני הצית וכו' ולא אמר צכל זמן צדוקן הוא ודאי שאין רואין כמדובר * וח"ל ח"כ צמלודעת למה איך רואין כגנעים צדוקן הוא הלא איך כהן חזית ללו דהקפס * דהנה כבר אמרנו דאין שייכות טהרה הזאת ולא יליך סוס מלוה צה צדוקן הוא לענין שיהא עמא שאין כהן דיני עומאה וטהרה אם לא לענין שיהא מלודע ומורס ועוטה על שפס ואסור

ואם נראה דבר שאינו נאה אפילו לו יהי' כדברך שתמצו
שגנחנו הם המוקלים צום והם המשתדלים: יקל אצל מה
שתמצו כלומר דבר זה נקל מאד נגד הדבר הרע היולא מדעתם
צום שהם נבזים צדעות התירה והלוקתם מזד אחד כופרים

להחזיק בסכלים אנשי הקבלה שנאמר טל ידעו לפדס מלת שמי:
או הסוצרים צום כלומר המפרשים צום כי שבר הנאמר כנזיר
אינו רק דווקא יוון כללו לא ידעו פי' המלה ששם שבר נאמר
על כל דבר המשכר: כי מלת שר לאנשי הסצרה גלוי' וידועה:

ומזד השני מוסיפי' טל
כתורה: צנזולים טל יעבור
הן להקל הן להחמיר לכל מצוה
גבול ידוע צנזלה: מהכנס צום
מה שאין ממנה להכניס צנזוה
מה שאין שייכות לה כולל:
ויולא ממנה ולהפסיד מן המצוה
מה שיש צום וצדויה: צנזור
שהוא לוקח צנזקו וטיגמו מחת'
שהוא לוקח לעלמו דרך הצדקה
לו צנזרו ועינו וטיגמו מי
ציון: ויקל צעניו הקראים הנאת
עכו"ם צל וראה השתדלותם
הרי הם ממירים להשתמש צנזק
וזה הצד מפסילי אלדי עכו"ם
וקטורתם וטומים יוון נסיכיהם:
ועל האמת המות מצלעדי זה
טוב ר"ל אפי' אם ימות ולא
יהנה מעכו"ם טוב משאלו
יבנה מהם ויקיים נפשו וכמ"ס
מ"ל צל מתרפאין חוץ מעל
אשרה: ויקשה צעניו שיסנה
מהחזיר אפי' צדפואה והרי
צמה יתנהב צנזקו צמתהוון צל
צמימיו הנאת עכו"ם אפי'
למציאון: ויאסרו הנאת החזיר
אפי' צדפואה והחזיר צלסור
לאו ומלקות והעכו"ם צנזקילה
צממורה צמיימת צ"ל הלזאת
תקרא השתדלות ומשפט נק:

על עצמנו מהשתמש בשבתות בבתינו בעירוב ואם
נראה דבר שאינו נאה יקל אצל מה שתסבב דעתם
מהתחלוקת והכפרנות עד שיהיה בבית אחד עשרה
אנשים בעשרה דעות: ואם לא יהיו המצות אצלנו
קשוות בגבולים שלא יעברום לא הי' מובטח מהכנס
בה מה שאין ממנה ויוצא ממנה קצת מה שיש בה
בעבור שהוא לוקח בהקשו וטעמו: ויקל בעיני
הקראים הנאת עבודת ככבים וטולות מכסף וזהב
וקצרות ויוון ועל האמת המות מבלעדי זה טוב:
ויקשה בעיניו שיהנה מהחזיר אפי' ברפואה ועל
האמת הוא' מהעבירות הקלות חייב בהם מלקות:
וכן יקל על הנזיר אכילת הצמקים והענבים יותר
מהשכרות משכר הדבש או שבר התפוחים: והאמת
הפך זה כי האסור אינו אלא במה שיצא מהגפן
בלבד ואין הכונה אסור השכרות כאשר יעלה
במחשבה: אבל האלדים יודע ונביאיו ובחוריו ולא
יתכן להחזיק בסכלים אנשי הקבלה או הסבורים
נ"א אנשי הסב"רא כזה כי מלת שבר לאנשי הסברא
גלוי' וידועה ויקבלו שיוון ושבר האמורה כנזיר איננו
כי אם מעשים היין ולמצוה נבוליה מדוקקים עליהם
בהכמה ואם לא יראו במעשים נאים והוריו ירחק
מהם מבלי שיאסור אותם כמו בשר בני כוס
שהוא

כלומר לא יתכן שמיים לנאפי
הקבלה שעטו צנזרות' מחזר שכל
צעל סצרה יודע שכן הוא שפירוש
שבר גלוי לכל רק כנזיר והוא
טל נאמר רק על היין טלנו
הי' הפנין כן למה אסרה התור'
ענזי' לחים ויבשים וע"כ לאו
מעטם שברות אסרה התורה
וכיון שכן דלאי שאנו צריכין
לקבלה צפירוש שבר האמור'
צנזיר: ויקבלו שיוון ושבר האמורה
כנזיר וכו' שהנה ציון ושבר אל
תשת הנאמר צנזני' כדר פרושה
צ"כ על כל שבר צנז' פ' אמרו
לובן פסק הרמז"ם צפ"א מה'
ציאת המקש שהנהן ששתה
מאחר משקים המשכרים ועד
עצודה לוקח ורק השכר הנאמר
כנזיר קצלו שאין זה רק
היולא מן מערובות היין וכמ"ס
הרמז"ם צפ"ה מה' נזירות
משהו א': ולמשהו גבולים
מדוקק' כל: מצוה טל לה גבול
מדוקקת חק ולא יעבור צין להקל
צינלהמיר כפי אשר גורם חמת
אלדית ולא שברות אנושיות:
ואם לא יראו צמנשים נאים:
אעפ"י שלפי המעשים אינם
נראים נאים הגבולים ההם כמו
שתאמר כנזיר אם ישמה כל
היום כולו שבר דנש והוא מתגולל צנזרותו אינו חייב כלום
ואם יאכל חרניים וגינס שהם פסולת הענבים כזית הוא חייב
מלקות: וכן אם ישא אדם משה צנימו ציום הצנת כל היום
כולו אינו חייב כלום וכשיולא צנזרות אחת מצומו לרשות הרבים
ר"ל מקום פרון ורבים עוצרים צו חייב סקילה וכוונה לזה:
והוריו ירחק מהם ר"ל מי שהוא זריו מחמיר על עלמו צאלו
עניינים: מצלי שיאסור אותם אינו אוסר אותם על הכל רק
מחמיר על עלמו לפי שאינם צדן מורה ולא מדרגתן: כמו שבר
כום כום קראו צנזרה לצהמה מסיכנת מחמת חוליו ומחמירין
לשוחטה טרם תמות וכום הוא לצון שחוט שחזד הדין היא
מותרת צאכילה אחר ששחטה אם פרכסה צנעת שמיטה
שהגיעה יד או רגל אף שפיתה חולה עד טלל הי' יכולה
לעמוד ולא ראו צום שום תנועה קודם שמיטה' ואין צנזיעת
אכילת צבר זה רק מדת חסידות כמו שדרשו ח"ל צם' השוחט
על פסוק ונבלה ועריפה לא חלכתי מנעורי (יחזקאל ד')
שיחזקאל שנה את עלמו שצבר אפי' צנזר כום כום אעפ"י
שהוא

וכן יקל על הנזיר אכילת האמוקים והענבים וכו'. וכן יקילו
שאכל הנזיר למוקים וענבים כי צנזור שהקראים אומרים כי
סקירה אסור צל מטה המשכר אפילו אינו יוון ומתשכמים
מדעתם לדרוש טעם היסור הנזיר ציון ושכר שהוא משום טל
ישכר כמיר צמתו וא"כ כל המשקים המשכרים שוים יוון'
ואם זאת הימה הכונה דלאי שאכילת האמוקים ששם ענזי'
יבשים וענזי' לחים שופרים לגיר שאין כחן דררח' דשכרות
רשם כאלו הכו צנזורים ולא ראו מקרא' מלש וענבים לחים
ויבשים לא יאכל הרי החמירו צל דבר המשכר טל כרת
ונגעו צדב האסור צדן תורה: כאשר יעלה צמנשה למי
שרויה לשפוט עגיני המלות כפי אשר תמשכרו דעתו ודאי
שדמה לומר כי מעטם שכרות אסרה התורה לגזיר יוון ושכר
הי' שבר דנש או תפוחים: אצל האלקים יודע ונצ"איו
ונחוריו ר"ל מוצרי האומה: ר"ל אין עממי המלות צניים
על שברת צני אדם אצל הס מוסר אלדים שאין צנח האדם
להגיע אליהם אם לא משפע אלדי או ע"י צניא: ולא יתכן

אוצר מאמר כוזרי שרישי נחמד קא

שהיא מותרת. והנה יש צדק מקום למין לרדות ולומר הנה הטרפה והיא צדקה שארבע לה חייה הפסד בחיבור או צנני מעני הפנימיים נקב כמלא מחט מה שאין כמוה היה שנים עשר חדש היא חסורה דבר מורה ולוקח עליה והיא היא עדיין צריאה חולם וחוקה אמת אוסרין

אומה מפני שמתות צמח שנים עשר חדש אלו לא נשחטה. וזאת המסוכנת עליה המת על כל חלקי גופה והיא מתה לשעתה ואמת מתיר' את צדקה: צעזור שאינו צמח צמות הצמח' שטעם היותו המסוכנת היא מפיני שחפ"י שהוא יורא פן תמות הצדקה ומתהר לשחטה שכל חינה מוכרמת שמתות צדקה מאחר שכל חלקי גופה צלמי מחוסרים: ולאומר שיאמר שטרפה לכך דיון הוא שמהא מותרת כי המתירה לא חסרה רק הצדקה שאין זה שום חפשות שמת' עוד ולא מתרפה לעולם כמו הטרפה חפ"י שעכשו נראה צריאה וחוקה סופה למות צלי ספק: ונלמדה לכך הטרפה

שהוא מנחר בעבור שאינו בטוח במות הנהמה ההיא ולאומר שיאמר כי חרפה והחורה והטרפה שגראית בריאה אסורה מפני לה חולי צמית מבלי ספק ולא יחכן שתחי' מסנו ולא שחרפה ונאסרה ועם הסברא וההתחכמות ישובו הדינין האלו כהיפך ע"כ לא תהליך אחר סברתך והקשתך בתולדות המצות פן תפול בספקות יביאוך לאפיקורסות ולא תסכים דעתך עם חבריך בדבר מהם כי לכל אחד מבני אדם סברא אמנם צריך שתענין בשרשים טן המקובל והכתוב וההקשות הנוהגות על הסדר המקובל להשיב התולדות אל האבות ומה שיוציאך אליו האמן בו ואם יהי' רחוק אצל סברתך ומחשבתך כאשר תרחיק המחשבה והסברא העור הרוקרת וההקשות השכליות מהייכות זה וכאשר תרחיק הסברא

אסורה וכך למדה אותנו הקבלה שלא נאסרה הטרפה רק משום שאין סופה לחיות חפ"י שעכשו היא צריאה: ועם הסברא והתחכמות ישובו הדינין האלו בחיפך. הנה מי שלא קבל מיני הטרפות כחומר ח"ל שמה מיני טרפות נאמרו למטה חסיני וצפרטן הם ע' מיני טרפיות אינו יודע בחייה לך מהי' הטרפה שגדע שאינה יכולה לחיות צלי ספק ועל כמות יפרש המקור של וצבר שגדע טרפה לא תאכלו היינו שטרפה צלופן שלפי מראית עין האדם היא מתה לשעתה וח"כ ה"ה מסוכנת שהיא חסורה. וחולם אס נקבה הריאה והדומה לה ממה שאין סופה לחיות יאמר שהיא מותרת: ולא תהיך אחר סברתך והקשתך בתולדות המצות וכו' לא תתור חמר לצדק לשפט בתולדות המצות לפי סברא חגיגית ותחשבו שראוי שתתפטע המצוה כפי אשר יורה אותך שכלך מה שיחכן להמיר או לאסור: פן תפול צמיתות כשאתה חמיר את עלמך צד לא תעמוד לך כמתתך להמליטך מסמיקות רבות ותמיד יתחשו לך קושיות נבד כלל הדת עד שיצווך לאפיקורסות ודומה לזה כתב הרמב"ם צפ"ג מה' עכו"ם צמית ג' וז"ל ולא עכו"ם צלד הוא שחסור לפנות אחר' צמית ג' אלא כל מהצעה שהוא בורס לאדם לעקור עיקר מעיקרי התורה מוזהרים אנו שלא להעלותה על לצנו. ולא נסים דעתנו לכך ותחשו ונמשך אחר הרבירי הלך מפני שדעתנו של אדם קורה ואם יתוך אדם אחרי מחשבות לצו נמלא חמרצ את העולם לפי קולר דעתו כולד פעמים יתור אלא עכו"ם ופעמים יתאיצ ציחוד צדקה וכו' ופעמים צנכוחה וכו' ופעמים צמורה וכו' ואינו יודע המדות שידך צדק עד שדע האמת על צוריו ונמלא יוצא לידו מינות ועל זה הענין הזכירה התורה ולא מתור

אחרי לצנכס וגומ' עכ"ל: ולא תסכים דעתך עם חזירך אס האדם צא לרון דרכי המצות לפי מחשבתו הנה הוא תמיד עירוי צמורתו ואין שנים מסכימים לדבר אחד כי כמו שכל אדם נבדל מחבורו צמור' לורתו כך הוא נבדל מצמורתו ודעתו:

שמעיון צדשים שדע שורש המצוה על חייה דבר נעטוינו צה: מן המקובל צמלכה למטה חסיני: והכתוב מטרף הקבלה אל הכתיבים להצין אותם דרכי הקבלה: וההקשות הסוכנות על סדר המקובל אס משקה נספך להוליו דבר צדיקה שכלך תקוש צמנהג הדיקס שקבלו ח"ל לדרוש צא מ"ג מדות ואס אשר הוליו ח"ל יסדרות עפ"י ה"ג מדות מוכל להוליו צמנות' השכל דינים המסופקים המתמחסי לנו: להשיב התולדות אל האבות אף אמת מתכוון צדע שיהיו התולדות שוים לאבות ולא יהיו סותרים את האבות כפי אשר קבלו אות' ח"ל כי צדק שמהא התולדה דומה לאבי: ומה שיוציאך אליו

האמן ומה שילא לך אחר הסדר הזה אמתו קח לך לאמות אומך: ואס יהי' רחוק וכו' חפ"י שהוא רחוק אצל סברתך גרידא עכ"ל אותו תאמין: כאשר תרחיק המחשבה והסברא העור הרקות נבד אחרו הפלוסופים הקדמונים שכל מלא העולם היה השכל עד לגלל היות הוא מלא מד' יסדרות אשר צו זה ע"כ זה דהיינו החרך והמים והאור סוכצ שניהם מכל לך ויסוד אס מקיף וסוכצ יסוד האור ומגיע עד לגלל הירח. וכבר זכר ארסט"ו דרציני מספר השמע ראיות מנריות שא"ל צדום פנים שום מקום פניו וריק מצלי א' מד' יסדרות או שאר גופים וכן הגלגלים יאמרו שאין ציניהם מקום פניו וכ"כ הרמב"ם צפ"ג מה' יסודי התורה משנה צ': והנה המון צני אדם חושנים שמלצד החרך והמים כל מלא העולם ריק צלי צדד גם מחשבתם קורה להצין למת לא יהי' הריקות נמלא ואיס צעור לא ידע כי האור שאנו הולכי' ושצ' צמוכו אינו דבר ריק אצל הוא גוף גשמי כמו שאר הגופי' אף הוא דק יותר מן החרך והמים. והראשונים ציחור זה ממה שאס נקח שופרת חוליה וגשים קלכו האחד נמים ומן הקלה השני נמלא צפה אזי המים עולים אל הפה שאין זה רק מחמת שפיר שאנו שואצים צפה האור שצמך השפופרת אלצנו וא"כ לולי שיעלו המים למלאות חסרון האור היתה הריקות נמלא צמלל השפופרת לכן עולים המים למעלה נבד עזעס וא"כ מציור שהריקות צלתי נמלא וזה אמת מראיות הקדמונים והאחרונים החיצי עיונים והעמיקו המלאות צענינים אלו צדכים אחרים ואני לא צמתי רק למרש צדדי המצר שסם לפי דרכי הקדמונים: וכאשר תרחיק הסברא שיכול להתחלק הגוף לזין תכלית. כל צדד גשמי יש צו כס שיהי' נחלק לחלקים וחלקים לחלקים עד צלמי

צלתי תכלית והוא מוסכם לעצמיים הקדמונים זכרו ארסטו¹
 נשט מספר השמע: וכאשר תרחיק המחשבה שהארץ כדורית
 מי שלא בא צמוד חכמת התכונה רחוק צעינו שיומה שהארץ
 כמו כדור מקסיי תלוי בצדור כי למרחית עיניו יטפוט שהיא
 שטופה וצדור מזה כאשר יגידו

הסברא שיכול להתחלק הנוף לאין תכלית וההקשה
 השכלית מחייבת זה וכאשר תרחיק המחשבה
 שהארץ כדורית ושהיא חלק אחד ממאה וששים
 ושש פעמים מעגול השמש וכל מה שיש במופת
 התכונה מטה שתרחיקהו המחשבה כי כל מה
 שהתירו החכמים לא הי' להברוח ולא במה שנראה
 לדעתם אך בתולדות החכמה הירושה המקובלת
 אצלם וכל מה שאסרו כן ומי שנלאה להשיג (כ"א
 מהשיג) חכמתם ולקה דבוריהם כשעמו וסברתו יהיו
 נכרים בעיניו כאשר הם דברי הטבעים והגלגלים
 נכרים בעיני עמי הארץ והם כשמדקדקין בגבולי
 הדינין ויורו ההיתור והאיסור באסתת הדין מראים לך
 מה שאינו נאה מהגבולים ההם כאשר הם מגנים
 אכילת בשר כוס כוס והוצאת הממון בהחבולות
 הדיניין והתרת ההליכה ביטבת בהחבולות מן העירוב
 והתרת

השערה: ומי שנלאה להשיג חכמתם ר"ל חכמת חז"ל מה שהצינו
 שרטי כל תורה לתכלית וע"פ השטחים חז"ל היוצאו ענפים
 ותולדות: ולקח דבריהם כטעמו וסברתו ר"ל כפי קולר השגתו
 ודלות שכלו צדק המורה הדין: יהיו נכרים צעינו ודמה כי דברי
 חז"ל שלא ככתוב צדור חז"ל חלם הם
 דברים זרים: דברי הטבעים כמו
 חלוק הבוג לאין תכלית ושהארץ
 כדורית וכל רמש האדמה
 הולכים ככל שטמה הכדורי
 מסביב: והגלגלים והוא מה שיש
 צדופתי התכונה שזכר למעלה:
 והם כשמדקדקין צגנולי הדינין
 ויורו וכו' צדמתת הדין וכו' ר"ל
 הקראים מדקדקים אחר צגנולי
 הדינים שפידעת חז"ל הן מה
 שהוא להם ע"פ קבלת תורה
 שצד"פ או היוצא מ"ג מדות
 או מה שהוא מתקנת חכמים
 צעשיית הסייג והם לדעתם
 מורים צדמתת הדין כפי הכתוב
 צלדו וכו' נראה לו שהם משתדלי
 צעבודה יותר כדבר המלך סי'
 כ"ב צדמתו על הקראים משתדלי
 צעבודה יותר מן הרצנים וכן

לך כי יסוד בני האדם סיני
 הארץ וכל א' מצני האדם הולך
 נצץ ישר רגליו על הארץ וראשו
 שונה כלפי מעלה אז ימלא שוק
 פיו ויאמר אז משוגע איש
 הרומ ארך ימכן זה הלל אתם
 נצנים כלכם היום על הארץ
 צחלק הזה העיון (ר"ל לפי
 דעתו) היומון כי יוספר כי על
 חלק הארץ סנגד כפות רגליו
 שם נצץ האדם ישר רגלו נוכח
 רגליו וראשו למטה ולא יפול
 הנופל ממנו וצד רעהו ויאמר
 הלל ידעתי מעולם כי כל
 הגנסי צחקירו אינם אך אוילים
 וחסרי לב ויאמר השלישי אל
 און זה אולת אך אפיקורסת
 צורה צו להפוך הקערה על פיה
 ואלדים עשה את האדם ישר

רגליו יעמדו צמיצור צדור וראשו למעלה והוא בקש משוגות
 רצים לראות עולם הפוך ויאמר הרצני ח"כ אפוא און ירד
 הגשם והשגל לאותם בני אדם הלל הוא עולה מלמטה למעלה
 נגד טבעו ויען המחישי הלל מקרא מלא הוא כאשר ירד הגשם
 והשגל ולדעת המשוגע הזה צחלק התחמוז מן הארץ הגשם והשגל
 עולין ולא יורדין וכיוצא צזה טענות המיניות מכחישות זה
 ועכ"ו הארץ כדורית צלי ספק כנודע למתחילים בתכונה צראיות
 צרות ואלו הטוענים ילינו צחרפת טענותיהם וישכנו צצמלת
 אולתם ושיחיה חלק ח' מקס"ו מעגול השמש שבע"י שיעין האדם
 רואה שהארץ גדולה הרב והשמש אינה למרחית העין רק ככף איש
 ועכ"ו כבר נתצאר צדופתים שדור הארץ אינו צנשמיותו רק
 חלק ח' מקס"ו מעגול השמש ר"ל מכדור השמש שאף הוא כדורי
 וכבר זכר מזה ג"כ הרצנ"ם בהקדמת סדר זרעים לענין שלא
 יצהל האדם להכויז הדבר הרחוק צעינו לפי מחשבתו: וכל מה
 שיש צדופתי התכונה עוד יש צדופתם התכונה מה שהשכל
 ממאן כמו שהוא צתכונת טעמיו"ם גלגל יוצא המרכז וגלגל
 ההקפה וכדומה לזה זכרם המורה צדוק כ"ד ממאמר שני ועם
 כל זה הלך הכנסיים מחכים לתכונה היא (לפי הבנת הקדמונים):
 כי כל מה שצחקירו חכמי וכו' ר"ל וכן הענין צדרי חכמים
 שבע"י שיהם רחוק לקולר השגתו וכל מה שהתירו החכמים
 רק אללנו נדמה הרחוק לקולר השגתו וכל מה שהתירו החכמים
 אף הם לא על דעתם נצדד סמנו: אך בתולדות החכמה
 הירושה התקובלת אללם ההיתר שהתירו הוא תולדה להעיקר
 המקובל וכן הדבר חמוצ לפי השטח ההוא והם דקדקו צחכמתם
 עד כמה יגיע ההיתר והאיסור צגנולי קלוצ מזה ומזה: וכל מה
 שאסרו כלומר וכן כל מה שאסרו הוא דקדוק מלומלם כחוט

צס' ל"ו אמר עליהם שרואה אותם משתדלים בכל כחם
 כלומר שאינם יולאים מלוי התורה לדעתם משא"כ הרצנים
 שילאו להקל צהרצה צדריים: מראים לך מה שאינו נאה כלומר
 מתחשדים לפניך ופושטים טלפיהם לומר שמעשיהם יותר כשרים:
 אכילת צשר כוס כוס צמה מסוכנת שמורת צשמטה אללנו
 ואללם אסורה יותר מעריפה וכו' למעלה צס' זה: והנאות
 ממון צתחצולות הדינין כ"א צתחצולות הדינין ר"ל יש הרצה
 דינים שאינם נראים לשכלם מהם דלורייחא מהם דרצנן צשעשו
 לסייג: ואשר הם דלורייחא הם ענייני הקנין שקונין צצודר
 ובמו שהם צדרי הצצר צס' נ"ג מזה המאמר ודיני חוקה
 צקדקעות והרצה פרטי דינים בהצצה וצמשיכה אשר מכחישים
 צהם שיהיו קונים וגם צגוף מכירה צדיני אצמכתא וצדין
 תלוי וצנין דוצני' וצנינא לדעתנו ויואש שיהא קונה הם סולקים
 עלינו ויש שהם אף אללנו מדרצנן כמו דצד תורה מעות קונות
 והחכמים עקרו אותו ואמרו משיכה קונה וכן ממאמר צדרי
 ח"מ ככתוצים ומסודי' כדי שלא טטרף דעתו ודיני שדנין
 אותו לדעת רוצ הפוסקי' ג"כ מדרצנן ורציו כללו וצכל זה
 הם מצרפי' אותו צאומרם שנקל צעיניו להוציא ממון שלא
 צדין: והמרת ההליכה צצנת צתחצולות מן הערצו שאנו מתירין
 ליוך ד' אלפים אחת צצנת ע"י עירוצ ואמרו וני צצציל פת
 למס המוכח צצוף אלפים לא יסוד מצצנת רגליו ויחלל אונו חס
 לפי דעתם המטורפת שאמנם לדעתנו מחומין מדרצנן הם
 אמרו והם אמרו שליוך או לדצד מלואה (וכמו שהעיקר אללנו
 און מערצין אלל לדצד מלואה) מותר והעירוצ הוא לסייג ולסייג
 צלד: והמרת הנשים הנאות לנעל: צתחצולות שהנאותים
 מותרים צהם כלומר ימלאו צתחצולות להמיר קדושי הצעל וגם
 צזה

חשב על יהודים שהקראים משתדלים יותר צ"כ ק"צ ושנה דבריו צ"כ ל"ו מזה המאמר :

נ כיון שהדבר כן והוא שיעקר יסוד הרבני נשען על הקבלה ואמר העיקר הזה נמשך עם השתדלותו צמורה: מורה אני לרצני אשר לו חקים ומשפטי'

לדיק' ע"י שורת הדין ומקצן שני העניינים יחדיו: ציתורנו על הקראים צנראה וננסמר צעשות המורה צנראה ע"י דין ויראמו על פניו צנסמר שלא יתיר לו תחצולות הדינין צעניינו: מגונים: ויהי' עם זה עוב לב צמורתו' הרבני הולך צטח צמורתו שמה וטוב לב צשידע כי נכה אלדים דרבו כי המון הדיני' סדורים ומגזלים לסיני צל יעצור גצוליה' מש"כ הקראי אשר זה דרנו למשש צפליה ולסמוך על עיונו צכלל הדת לא ידע צמה יכסל: ואם תביע השתדלותו צמה שיביע אף שהוא מוקדק על עמנו צכל כמו: צנראה והקשה צנרות ומחשבות מדמיונו: וידע כי צעמיס וכ"ל מנוח דעתו צמה שהוא מוקדק על עמנו ומחמיר עליו מחמר שיודע כי האומות גם הם מוקדקי' יותר ממנו ליראתם ועצודתם והם עמלים לצר שחת: לשאלו אותך צעירוד ר"ל עירוצי מלרות שכל אחד מהצמים כותבי' מעט פת ומניחים אותו צל' מן הצמים וצנה מותרים לעלטל מן הצמים לחזר ומן המצר לצמים: והוא קלות צמלות השבת נראה כאלו חתם מקילים צלימור שנת החמור נגד המון צני האדם שרואים שתחצולות העירוד מתיר להם הטלטול וכאלו התחצולה הנקלה והפחותה הריא מתרת מה שאסר הצורה ואולי הי' סבור הכוזרי שגזר דין מורה נאסר הטלטול הזה וכפשע הכתוב דלל ילא איש ממקומו' והנכוון צעניי שנתכוון ג"כ לענין העירוד שאחר זה צס' נ"כ ונמו שאפרש סס צעו"ה :

ג אמר הכוזרי כיון שהדבר כן אני מודה לרבני שמקבץ אלה שני הפנים ביחורנו

על הקראים בנראה ובנסתור ויהיה עם זה טוב לב בחורחו בעבור שהיא מקובלת מהחכמים המאומחים שחכמתם מאת האלהים' כי הקראי ואם תגיע השתדלותו מה שתגיע לא ייטב לבו' מפני שהוא יודע שהשתדלותו סברא והקשה ולא ייטב לבו ולא יבטח שהמעשה ההוא הוא הנרצה אצל הכורא וידע כי בעמים הרבה אנשים משתדלים יותר מהשתדלותו אבל נשאר לילשאל אותך בעירוב והוא קלות במצות השבת איך יחירי מה שאסרו הכורא בתחבולה הריא הנקלה והפחותה :

גא אמר החבר חס ושלוס שיסכימו המון חסידים וחכמים על מה שיתיר קשר מקשרי התורה אך הם מזוים ואומרים עשו סייג לתורה ומן הסייגות שסייגו שאסרו ההוצאה וההכנסה מרה"י

מקילים צלימור שנת החמור נגד המון צני האדם שרואים שתחצולות העירוד מתיר להם הטלטול וכאלו התחצולה הנקלה והפחותה הריא מתרת מה שאסר הצורה ואולי הי' סבור הכוזרי שגזר דין מורה נאסר הטלטול הזה וכפשע הכתוב דלל ילא איש ממקומו' והנכוון צעניי שנתכוון ג"כ לענין העירוד שאחר זה צס' נ"כ ונמו שאפרש סס צעו"ה :

נא ישייתיר קשר מקשרי המורה מה שקשה המורה לאסור יצואו המון החסידים לפתוח הקשר ההוא צמתחצולות: אך הם מזרזים ואדרבא הם המזרזים אותנו לעשות סייג להחמיר על של תורה לא להקל ואומרים צפרקי אצות עשו סייג למורה: ומן הסייגות שסייגו הוא שאסרו לעלטל מחמר לצמים וצקפ: מרה"י לרה"ר וצקפ* הנה דבר מורה שאסור להוציא ולהכניס מתקום גזר צמחיות למקום מרזן צלי מחיות וכמה שאמרו צריש שנת איזה הוא רשות היחיד מרזן עמוק

צזה יש דבר תורה מה שאין הלדוקים מודים צו כמו המקדש צעד אחד שאין מוססין לקידושין מג"ס דצד דבר והצנה צדיני הניטיין שדעת הלדוקי' שהצבל כותב צעלמו הגט ומוסר לירה ממש ומכמיסים כל דיני השלימות ואמירה לסופר צמתינה

והתרת הנשים בתחבולות השנשואים מותרים בהם' והתרת השבועות והגדדים במיני הערמות אשר הם עוכרים אצל העינין הדיני מבלתי ההשתדלה התוריה ושני הענינים צריך אליהם כי אם תיחד העינין הדיני יעברו בגבוליו מינים מהתחבולות לא יתכן לספרם' ואם תעזוב הגבולים של דינים אשר הם סייג התורה ותסמוך על ההשתדלח יהיה סבה לכפרנות ויאבד הכל :

נ אמר הכוזרי כיון שהדבר כן אני מודה לרבני שמקבץ אלה שני הפנים ביחורנו על הקראים בנראה ובנסתור ויהיה עם זה טוב לב בחורחו בעבור שהיא מקובלת מהחכמים המאומחים שחכמתם מאת האלהים' כי הקראי ואם תגיע השתדלותו מה שתגיע לא ייטב לבו' מפני שהוא יודע שהשתדלותו סברא והקשה ולא ייטב לבו ולא יבטח שהמעשה ההוא הוא הנרצה אצל הכורא וידע כי בעמים הרבה אנשים משתדלים יותר מהשתדלותו אבל נשאר לילשאל אותך בעירוב והוא קלות במצות השבת איך יחירי מה שאסרו הכורא בתחבולה הריא הנקלה והפחותה :

גא אמר החבר חס ושלוס שיסכימו המון חסידים וחכמים על מה שיתיר קשר מקשרי התורה אך הם מזוים ואומרים עשו סייג לתורה ומן הסייגות שסייגו שאסרו ההוצאה וההכנסה מרה"י

ומתיר' יש שהוא צמדנן כמו כל אותם שאמרו עליהם אפקעינהו רבנן לקדושין מניה ונמלאו צבמ' כחמשה פעמים ציצמות צ' פעמים וצכתנות וצניטין וצצ' ומתירי' השבועות והגדדים צמיני הערמות גם צזה וילאו עתק נגד חז"ל מה שמותרים אותם צמיני ערמות כמו נצצע צשפתו ומצטל צלצו כי לפי קבלת חז"ל לריך שיהא פיו ולבו שרין וכן צנדרו' וכן מה שאמרו הנודר צמס יבול לומר צמרו לים דרמי ודומה לזה מה שיכול לערוס עליו ולומר כך נכתובתי נאמן עליו אם הוא ת"מ וצצס הארץ לריך שלסה רק משה שלא ינהוג קלות ראש צנדרים' וגם היתר צבועות צפתו ומרעה הקראים אינם מודים צהס מפני שאינו מפורש צמור' וכמ"ס חז"ל היתר נדרים פורחים צליור ואילוהם על מה שיסמוכו: אשר הם עוצרים אלל העינין הדיני שאפע"י שהם כולם ככונים מלך דיני חז"ל וקבלתם ותקנתם אשר תקנו לעשות סייג למורה אפע"י מילאו צקלמת להקל ממה שברא' צפשע הכתובי': מצלתו ההשתדלה התוריה נראה להם שרחוק מן הכתוב ומפשע דברי התורה אפי' אם ישתדל ללומדה צכל כמו: כי אם תייחד העינין הדיני אם ילכו אחר עינין הדין לפי מה שהשכל צלצד כועה אליו ולא יסמכו על המורה שצע"פ ועל הי"ג מדות היוצאים והתורה שצנת: יעצרו צבצוליו וכי' מיני' רנים מתחצולות צלי ונסמר כי כל אחד לפי שכלו יהי' לו תחצולות ודיני' אמרים ומורות רבות וכל אחד יפרש המורה דרך אחר: ואם תעזוב הגבוליים ונחמר טאין רשות להורות ולתקן דבר ממה שאינו מפורש צמורה: אשר הם סייג המורה כמו הדינים שהם מדרצין להרחיק מן העצירה ותקנו הסייגים כפי מה שהוא תקון צענייני המון ג"כ מלך הפקר צ"ד הפקר המורה שצע"פ והי"ג מדות הם ג"כ כמו סייג והכרחיים לפידוש המורה: יהי' סבה לכפרנות לכפור צמלות רבות הצלמי מפורשות צמורה: ויאצד הכל יגרוס למינות לא יזון מהשתדלותו עד שיכפור צכל המורה וככו' יפעלה צס' זה' וצכל זה הפך עלת הכוזרי ומחשנתו אשר

יוד ורמז ד' זו היא רה"י גמורה ואחה היא רה"ר מפלטיה הגדולה ומצואות המפולשות לר"ה זו היא רה"ר גמורה והנה על אלו מייצגין צמיד כרת וסקילה ואולם אין חלוק ציץ אס יהי' המקום ההוא המוקף מחילות של יחיד או של רצים . וכן הרה"ר הוא

מרה"י לרה"ר ובהיפך : מה שלא אסרה זה התורה ואח"כ נגלגלו בכיג ההוא נגלגלו להרוחה כדי שלא תחשב לעמל השתדלותם בחורה ושיהיה ריוח לבני אדם בהשתמשם ולא יגיעו אל הריוח ההוא אלא ברשות והרשות הוא עשות העירוב כדי שתהי' הכרה בין המותר לגמרי ובין האסור ובין הסייג : נב אמר הכוזרי כבר הספיק לי זה אבל לא חזקה אצלימלאכת העירוב עד שתהיה

מחברת בין שתי רשויות :

נג אמר החבר א"כ לא חזקה (י"א חוקי) אצלך המצוה כולה (י"א המצות כולם)

החוק בעיניך התרת הנכסים והממון והעבדים בלקיחת הקנין והצואה והתרת האשה ואסורה אחר ? שהיתה

התירו וכמאמר ח"ל בסוף עירובין כל מה שנתנו לך החמטם משך נתנו לך :

נב כבר הספיק לי זה וכו' לפי הנראה צעני לא חזרה העיני לו שאין זה רק להיכר צעמלא ומן התורה אין לריבין לעירוב ועוד שא"כ מה רחי' הציז לו צסי' שא"ח' מכלל המצות שהם ע"פ גזירת הצוה ודברים של תורה שאין חמטו יודעים טעמי המצות לענין תקנה שמקנו ח"ל ע"כ נראה לי ששיעור דברי הכוזרי כך הם והוא אומרו כבר הספיק לי זה ר"ל צענין עירוב מצרות כבר ידעתי אף אני שאין לתפוס ממנו מאחר שהם אמרו שלא לנטול ממחר לצמים והם אמרו להסיר צעירוב אצל אמרו לא חזקה אללי מלאכת העירוב נתכונן אל ענין אחר והוא עירוב רה"ר גמור זה שקרא אורו הכוזרי מלאכת העירוב

כאומה שטינו זרים עירובין (דף ו') ת"ר כיד משרבין דרך רה"ר עושה לורת הפתח מכלן ולמי או קורה מכלן וכו' וצ"ה אומרי' עושה דלת מכלן ולמי או קורה מכלן . הנה מצוה שצמלאכה קלה שהוא לורת הפתח שאינו רק חוט דק מתוח מכותל לכותל על שני קנים דקים ולמי משהו וקורה ממירין רה"ר גמור שאסרו הצוה ומשרבין אותו כאלו רה"ר ורה"י מחזירים יחד שהנה דרך רה"ר הזה שאמרו לכל הפנות מתוקם צמלאות הפתוחות לרה"ר וכמו שאמרו צמורה א"כ וזרים שנת (ד"ף) חטבו צמלאות המפולשות לרה"ר גמור לענין שטיבין עליו סקילה וברת ומתא מלאכה קלה כזו שהיא לורת הפתח מכלן ולמי מכלן וכן פסק רב צמראה וקומ"ל הלכתא כוותי' צמאורי' מחצרת צ' רשויות וממרת דבר שאסר הצוה ועל זאת הטענה הסקיף צמאשית טענתו צערו צמ"ס נ' צמרו אף ימיר מה שאסרו הצוה צמחצולה קלה ופחותה :

נג א"כ לא חזקה אצלך המצוה כולה . אם ככה אתה עושה לדון אחר דינים של תורה צקה שקצלו ח"ל מסיני לא מלצם וה' יען ומי יפר ואתה אם תאלל היתכן שגורת הפתח או למייעשה מן רה"ר רה"י כך תוכל לשאול על כלל המצות כולם : החק צענין המרת הנכסים וכו' הגד נא לי למה חזק צענין להסיר נכסים וממון ועצדים צלקימת קנין שאחר מקבל איהו כלי השוכ פרוטה מחצירו ומקנה לו צוה נכסי' ומעלגלין ועצדים ומעות אפי' הן מרזבים צמעשה כזה והוא מקרא מלא שלף איש נעלו ונתן לרעהו (רות ד') : והלואה שהסכיז מדע מצוה לפני מותו שא"ל קנין דדברי ש"מ ככמוצין ומשרבין דמי או כשיהיה האדם את חצרו ויחמרו לו לך חוק וקני ביון שפרץ ונעל וגדר כל שהוא אפי' שלא צפני הצעלים קנה וכן העבד נקנה צמזקה שלם שמתם צו כל שהוא אחר שאמר לך חק ולפי'

מותר לטלטל מצית לחצר או צדיקף יסצרו בהמון שמתר לטלטל מרה"י לרה"ר הגמור וצדיקף לכן עשו סייג ואמרו שצכל מקום לטלטל אסור מרשות של אחר לרשות שהוא של רצים כדי שלא יעשו בהמון לטלטל ממקום מוקף מחילות למקום פתוח צלי מחילות שרצים צוקעין צו שהוא ר"ה דבר תורה : ואח"כ נגלגלו צסיג ההוא נגלגלו להרחה . חצרו וסצצו הסיג ההוא צלופץ שיהא האדם צברוהה שלא יהא ציום העונג ושמת לצו כמו אסיר-עצור צציתו ולא יוכל להניע מאחיה מציתו לחצר או מחצר לציתו : כדי שלא תחצז לעמל השתלות מציתה . שלא יהי' דקדוק מנמי' צסיגי התורה והשתדלותם צה לעמל ועול צעניי הצריות : ושיהא ריוח לאדם צהשתמש שיהא האדם חפסי צשימוש צצנת : ולא יגיעו אל הריוח ההוא . לא יתכן להתיר זה : אלא צרשות כלומר שיהיו כל בני החצר דרים צלחד מן הצמים וצמלאו כולן רשות אחת : והדשות הוא עשות העירוב צמה נעשה דירת כולן צצית אחד : הוא עשות העירוב וכמ"ס דר"י צרים צכל משרבין ח' וטעמא דעירוב משום דדעתו ודירתו צמקום מוונתו הוא וינין שנתנו כל בני החצר כדי מונו צצית אחד נעשו כאלו כולם דרים צצתו וצמלא כולן רשות אחת עכ"ל : כדי שתהי' הכרה וכו' שמה תאמר מאחר שהדבר מותר צערוז ולא סגי בלא הבי מה העיניו צסיג הזה והמחצוה שהוא להודיע לצני אדם ההצדל צצין הפתוח לו : וצין האסור דיודים צחצר ורק איש אחד דר צצית הפתוח לו : וצין האסור הוא האסור לגמרי והיינו הולאה מרה"י גמור לרה"ר גמור : וצין הסיג הוא חצר שהצצה צצית פתוח' למוכו שהנה זה הסיג המותר צערוז משא"כ האסור לגמרי שאין לו שום היתר וצזה ודאי ידעו הכל כי לא צלו להסיר איסור הצוה צמחצולות באו שיהיה שללת הכוזרי רק מה שהתירו משלכם

אחת אל שריפת הפרה וצאזוז מזין על הטמא וכן צמורע ולרעת הנית מזין עמהם: וטעו הנית אשר צו נגע צני כפרים מיות ככתוב צפ' מלורע' ו'אמנם מה שלא זכר עהרת האדם המלורע שהוא ג'כ צאזוז וכו' ושני כפרים אולי מטוס

שמעשה אדם מלורע יפה נדרשה צמדרש הציאו רש"י צמוזש והוא לפי שהנגעים צאים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוטי דגרים לפיכך הווקק לטהרתו כפרים שמפטפטיין וכן עץ ארז ושני מולעת ואזוז נדרשו צענין זה והוא שאם הנגיעה עלמו כארז יספיל עלמו כאזוז וכמולעת ועם היות שאין אלו הטעמים עיקריו' לסור ה' צמלותיו כנר יתכן שימלאו למזיה אחת הרבה טעמי' וכולם צאמת ולדק וענ"פ נודע צמלורע אדם חיזה טעם מזא"כ צמטוי הנית שלא יחדו מז"ל צנבעי הנית עונש על לשון הרע: והמלאכה היא ר"ל שמיטת הכפרים האחד אל כלי חרש על מים מיים: וכפרו העונות ציוס הכפורים מי כחכם יודע פשר דבר זה שיהא עשירי לחדש תשרי יוס כפור עונות ולח זולמו צד"י יוס מיומים ושהקצ"ה קצע יוס אחד צנשה לטהר עמו מכל הטמאים כמ"ג כי ציוס הוא יכפר עליכם לטהר אתכם מכל הטמאים לפני ה' תטהרו: וטהרת מקדש מהטומאות צשעיר כלומר שמכפר הכהן צשעיר הנעשה צפנים שחצירו שעיר המשחל על גימחלת מקול' וקושי כמ"ט ושטח את שער החטאת וגו' וכפר על הקודש מטומאת צני ישראל וצמטנה ריש צעונות תנן על זדון טומאות מקדש וקדשו שער הנעשה צפנים וזה"כ מכפר: ושעיר עזא"ל מכפר על כל עצירות שצמורה כנו' צמטנה שזכרתי: עם המעשים התלויים צו צשעיר שהוא הידוי של כ"ג על ראש השעיר ושילוחו אל ארץ צורה: וצרכת צני ישראל' מלות צרכת הכהנים: צנשו אהרן את ידיו: הצרכה לריכה להיות צהצנשת הידים שהנהמים מצניחין ידיהם נגד כתפיהם צנצולין וצמקדש למעלה מראשיהם תוץ מכ"ג שאינו מצניח ידיו למעלה מן הלין כנו' צפ' אלו צמרתין' והוא ממה שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויצרכם ולכן זכר החצר צנשו אהרן את ידיו שמתנו נלמוד לכלל הכהנים: וצמאירי צדקן אין הכהן רשאי לצדק צווסם אחר רק ציצרכן וגו' וכמ"ט כה תצרכו את צני ישראל יצרכ' ה' וגו': והיה חל עם כל המעשה מהמעשים האלה הענין האלדי אין השכינה שורה עליהם אס לא צסדר המעשים האלו כנו' עם היות שאין כח ציד האדם לשער כילד ואיך תגיע השפע ע"י אלו המעשים דוקא אצל הפ צסדר חכמת אלדית: כי מעשה המורה שם להאיר נפשות צני אדם: כהיות הטבעיות דומים להיות שם צצנעו כופים כולם משוערות מאלת הכורס צשעור מלומס כחוט השערה עד שיהי' כל אחד מלממי אדעה ויש

ואפי' שלא צפני הצעלים (פ' חוקת הצמים ד' מ"ג): והמת האשה' להמיר לעלמו אשה מה שהיתה אסורה עליו מקודס ובמ"ט הרמז"ס צפ"א מה' חיות מהנה ד' שכל הצועל אשה לשס זנות צלל קידושין לוקה וצפ"ד מה' מלכים כמז שהדיוט

שהיתה מותרת כאמרו תהא לי מקודשת' והתרתה אחר שהיתה אסורה באמרו כתבו וחתמו ותנו גט וכל מה שיש כחורת כהנים ממה שהשלמת' חלוי במעשה מן המעשים או בדבר מן הדברים וצרת הבנד והבית החלויה כמאמר הכהן טמא אוטהור וכל המשכנה לא חלה הקדושה עליה אלא בהקמת משה את המשכן והמשיחה בשמן המשחה וכן הכהנים לא חלה הקדושה עליהם אלא במלואים וכתנופה והלויים כשהרהר ותנופה וטהרה הטמאי' כמי נדה שבו אפר הפרה ואזוב ושני הולעת ועץ ארז והטוי הבית בשני צפרים חיות והמלאכה ההיא וכפור העונות ביום הכפורים' וטהרת מקדש מהטמא' בשעיר ושעיר עזאול עם המעשים

צו הנגע כנר חיזו מה שצנית טמא עד שהכהן אומר שהצית טמא וכן מסתמח צנרעת הצנד שמפניו את הצנד מן הצית צטרס ואמר הבהן שהוא עמא' מפני שצנד מנוגע מטמא כל מה שצנית צין אדם וצין כליס וכמ"ט הרמז"ס צפ"ג מה' לרעת מהנה ר"ב עפ"ו תורת כרטיס והנה הצנד והצית אעפ"י שהם כנר מנוגעים חיים מטמאים עד שיאמר הבהן שהן טמאים וכמ"ט צמורת כהנים הנו' שהמורה הקישה צנד לצית מדמתיז זאת מורת וגו' ולרעת הצנד ולצית: וכל המשכנה כלה שנית כצוד האל ששכנה צמאן ואלו יפי שהמשכן הוא מקבל כצוד האל ושפע אלדית בדרך הנקיה המקבלת מן הזכר נק' לפי כן מצמנה צל'קצה וכן הוא צסוד המקובל' המקדש צצני' מלכות ר"ל נוקצה כנודע: אלא צהקמת משה וכו' משה עלמו הי' לריך להקיומו לא ע"י אחר כמ"ט ויקם משה את המשכן וגו' וגם זה צסוד המקובלים עולה יפה כי משה צסוד ת"ת ויסוד צצני' דוכר' וצוהר פקודי (דר"ח ע"ג) ז"ל ויקם משה את המשכן לאתקמא מרזא דלעילא ולא יתתקף מרזא דלתתא ועל דא משה דכוי מרזא דגו אספקלריא דנהרא אלנריך איהו משכנא לנהרא מני' ולא מאחר' ועל דא סיהא מלטרך לנהרא מן שמש' ולא מאחר' עכ"ל וכנר נודע כי שמש צסוד ת"ת אג יסוד צצני' דוכר' והלצנה צצני' מלכות: צמלואים ותנופה ככל כנו' צסוד לו ויודר' ה' אל משה קח את אהרן ואת צניו וגו' וכתיב ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי צניו ויפק אותם תנופה לפני ה' וכתב הראצ"ע שר"ל שהניף משה את אהרן ואת צניו כמו שהניף אהרן את הלוים: והלוים צטהרה ותנופה וכן הלוים נתקדשו צטהרה ותנופה כנו' צפ' צהעלותך וכה מצמשה להס לטהרם הזה עליהם מי מטאת וגו' והניף אהרן את הלוים: וטהרה הטמאים מטמאת מת: צמי נדה' צמי מטאת שהם מים מיים מקודשים צכלי: ואזוז ושני מולעת ועץ ארז צים צהם דצד מוולל צממה עניינים שמליכים

אוצר

מאמר

כוזרי שלישי

נחמד

י"ח השנה לפי הענין שהוא וכנז' צסי' כ"ג ממאמר זה וחס
 יזנור צלורד: כאשר מראה ההיות וכו' כמו שאתה רואה צהיות
 הטבע: משתערות ומתאזנות מל' ואין וחקר: ויתכנו מלשון
 מדה כמו החיפה והגת תכן חמד להם וזה שלמד ונמעט
 זכר ישלמו ויתכנו וכו' ר"ל

המעשי' החלוי' בו וברכת בני ישראל בנשוא אהרן את
 ידיו ובאמרו: ברכך ה' והיה חל עם כל מעשה מהמעשי'
 האה הענין האלהי כי מעשי החורה בהיות הטבעיות
 כלם משוערות מאת הבורא' ואין שיעורם ביכולת
 בשר ודם כאשר תראה ההיות הטבעיות משתערות
 ומתאזנות ונערכות בהמונם מן הטבעים הארבעה
 ובמעט דבר ישלמו ויתכנו ותחול בהם הצורה אשר
 היא ראויה להם מחיים וצמחים ויהי' לכל מזג הצורה
 שהיא ראויה לה' ובמעט דבר יפסד הלא תראה
 הביצה שיפסידה מקרה מעט מחום גדול או קור
 או חנועה ולא תקבל צורת האפרוח וישלימנה החום
 התרנגולת אותה שלשה שבועות ותחול בו הצורה
 על השלשות' ומי זה אשר יוכל לשער המעשים
 עד שיחול בהם הענין האלהי כי אם האלדים לבדו
 וכמו זה טעו בעלי הכיני' והרוחניים שחשבו
 שישערו האש הטבעיות במשקליהם עד שיהוה הענין
 להם מה שירצו ותהפך להם העצמים כאשר תעשה
 אש החום הטבעי בחיים אשר יהפך המזון לרם
 ובשר ועצם ושאר האברים' ומורחים למצוא כאש
 הזאת' והתעו אותם נסינות שטצאו אותם במקרה
 לא משעורם כאשר נמצא האדם נהיה מהנהגה
 השכבת וזע ברחם' והרוחניות כאשר שמעו מאדם
 עד בני ישראל מה שיהיה להם מהקרבנות מהראות
 האותות האלקיות חשבו כי ההתחלה אמנם הוא
 מהמחקר והחפוש ושהנביאים אמנם היו חכמים
 מחוכמים ומחשבים הפלאות ההם בהקשחתם וקו
 שישערו הם ג"כ קרבנות' בעתים ידועים ומכמי
 ככבים כפי ביה שהביאה אליו סברתם עם מעשים
 וקטורת עד שעושיין ספרים לככבים וזולת זה מה
 שזכרו אסור ואלה בעלי השמות כאשר שמינו על
 נביא

אש: עד שיתכוה להם מה שירצו הם משזו כי כמו שיכולים
 להפריד חלק המורכבים כן יוכלו להרכיב אותם ע"י אש:
 כאשר תעשה אש החום הטבעי צבעיו מיים שומרים הקדמונים
 שהמיומות אשר צבעו מים צבעו הוא מהפך המזון אשר
 עליו יחי' הצע"ח וממנו יגדל
 המי וימוסך עליו צב וס כל
 עלמותיו מתגדלים: ושאר
 האיצרים הגדלים והעוקר'
 והסתמומים: והתנו אותם
 נסינות וכו' הנזכר' צסי'
 כ"ג מהיות הצדורים מן
 הצצר גדומה לזה: צחם
 האשה: והרוחניות כן
 תנו צעלי הרוחניות: מה
 שבי' להם מהקרבנות מה
 השלמות שהגיע להם מן
 הקרבנות שהתנצלו ונראה להם
 מחזה שדי ונעשה להם נסים
 ונפלאות: משזו כי ההתחלה
 אמנם הוא מהמחקר' אין
 יתרון לנצח' שלמותו על
 זולתו מצני חכם רק צמה
 שהנצח התחיל לחקור ולחפש
 דרכים ע"פ האלגנניות וסדר
 הלך הכננים וידועים נח כל
 ככז וכל מזל וסדר עבודתו
 צקרבן ידוע וצעת ידועה
 וצמעה ידוע וכאשר יעשו כך
 תגיע אליו כח עליון: ומחשבים
 הפלאות. ההם הצקשמים' היו
 חושבים צחמתם שבעשות כך
 וכן ד"מ ישתנה הטבע צרך
 פלא' אל מה. שירצו הם: וקו
 שישערו הם ג"כ צקרבנות
 ומעשים להגיע אל זה: ומצני
 הכננים סדר הכוכבי לכת אף
 הם צדקיע השמים סדר הקירוצ
 זה מה ורהוקס צעת ההיא:
 עד שגושיין ספרים לככבים
 כיצד לעבוד כל ככז וככז: וזולת
 זה מענייני עובדי ככזי' ומזלות:
 שזכרו אסור שאסור אפילו
 להזכירו שהוא ע"י גמורה

ואסור להתעסק בצפוריה ונח"ט הרוז"ם צס' מנין המלות
 צל"מ סי' יוד וז"ל שהזכירו מנעיות אחר ע"א והתעסקה
 בצפוריה וכו' כלומר הככז פלוני מרד על תאר כן ותעשה
 כך וכו' ומה שילך על דרך הזה וכו'. כי המתעשה צאלו
 הדברים והעיון צאלו הלשונות הוא מה שיעורר האדם לנקט
 אותם ועבודתם והתבונן אשר הזכרנו מזה הוא אמרו אל תפני
 אל האלילים עכ"ל: ואלה צעלי השמות ר"ל עוד יש טעות
 אחר

נודע הרי ככז הורה הנסיון שאין אפרוחים כאלו צריאים
 ושלמים ככל הדרך וגם אין מוציין תולדות גם לא נתאמת
 הדבר עדיין לגמרי): כמו זה טעו וכו' מפרש צסי' כ"ג מזה
 המאמר: שישערו האש השנעית ר"ל האש שהיא צגופים:
 צנטקליהם שהכירו הרבנת גופים צמלכתם ע"י אש וסקלו
 כמות המים ונאות העפר וכמות חלקי הנפית או זולתו מן
 הממים הנמולחים צכל מורכב שהוא לעתים צמקום יסוד

אחר הפך זה כי כמו שבעלי רוחניות טעו לומר כי כל נצח לך ליעת הכניס ומסטרס ודרכי התנועה ושאר הצלילים רנים' כן טעו אלנו בעצלי שמות להפך ולומר ששון צמעשה הנצח כלום והוא כשאר המון האנשים ורק נדנור נצדד שבי' ודע

המשגל : אלא מהו ומעשה שגוען : דמיון ללם האדם נולד מן האשה : יראך הדבר התולדה הזאת מראה לך תועלת התנועות האלו מהצנת לשגוען וזולת : ומתחבז שאתה עורת הילירה' שמתחבז שמיך הימה הילירה הנפלאה שהיא מוצמד הצרירות דהיינו האדם : והסיוור כיון

נביא ונביא שדברו בכה וכה ונעשה לו הפלא שנעשה חשבו כי הדבור ההוא הוא סבה כפלא ההוא . ואין המעשה כמו טבע כי המעשים התוריים שהם דומים למכביים אינך יודע תנועתם ותחשכם תהיה עד שתראה התולדות ותחומם מנהיגם ומניעם ותיחד לו היכולת כאשר אם לא היית שומע מעולם משגל ולא ידעתו ולא ידעת התולדה וזמנו ותראה עצמך נוקק ל הכיעור שבאיברי האשה ואתה יודע מה שיש בקרבתה מהפחיתות ומה שיש בכניעות אל האשה אלא תהו ושגוען עד שתראה דמיוןך נולד מן האשה יראך הדבר ותחשוב כי אתה עורת היצירה ההיא ושהיוצרו כיון כך ישוב העולם וכן הם המעשים התוריים המשוועים מאת האלדים תשחט הכבש על הדמיון ותחלכלך בדמו והפשחתו וברחיצת מעיו והרחתו ובתוחו ווריקת דמו ועריכת עציו והקרת אשו ואלו לא היה במצות אלדים היית לועג למעשים האלה והיית הויטב כי הם מרוחקים מן האלדים לא מקורבים עד שכאשר ישלם כראוי ותראה האש או תמצא כעצמך רוח אחרת לא היית רגיל בה או חלומה אמתיות או גדולות חרע כי הם תולדת מה שהקדמת והדבר הגדול אשר בו דבקת ואליו הגעת ואל יקשה בעיניך אם תמדת אחרי אשר רבקת בו כי אין מיתך כי אם כלוח הגוף בלבד אבל הנפש שהגיעה אל המעלה היא אין

רוח טהור צרף לך ה' מה שלא הי' כך עד כה : או גדולות רוח הקודש או נצואה : כי הם תולדת מה שהקדמת ר"ל הקרצנות שהקדמת כי הם סבה להשפעת רוח עליון ולהרלות כבוד ר"ל וכמ"ס זה הדבר אשר מעשה וירא חליכס כבוד ה' וכמו שגנן המשגל הנצוה צעיני כל והנמאש נתן זו הצורה ישוה העולם וצריאת הגופות כך עיני הקרצנות נתן צהס הצורה תקון הכפשות לעולמי עד וזה תיקון האדם הנפשוני מן האחרון : והדבר הגדול אשר זו דבקת ואליו הגעת ר"ל אז משכיל הדבר הגדול אשר דבקת זו והגעת אליו שהוא קישור כשמתך צלרו המינס ובשפט אלדיות : ואל יקשה צעיניך אם שמות ואתה באלו היום נולדת לאורך ימים עולם ועד לא תמוס למותה הטבעיות שהיא כלות הבוף נצדד אבל נפשך דבר קטורס צלור העליון : אין ירידה ממנו כלומר אין למעלה זו אם יודעה כמו שהם חיים האנושיים שאמר שהאדם גולה ומגיע לחי' שנתמיו שוב יורד עם וישיבוקה

להזכיר שמות וצהזכרה זו הי' עושה מה שרואה והמלאכים מתגלים אליו ומגידים לו מה שהוא רואה אחר שודע להשגיב כל מלאך ומלאך צמנו : ואין המעשה כמו טבע כ"ל ר"ל שהם חושצין שאין שום דמיון למעשים התוריים אל הטבע שצריכה מעשה והשערה והכנה צשיעורים מלוממים . שם אלה שגו צרואה פקו פליליה כי אין השמות פועלים צדצור נצדד אך מדוך הדבור צלירוף המכמז וקודס להם השעור והוא מחשב' הנפש הטעורה הדומה למלאכי כמו שצילר המצר במאמר רציעי סו' ג"ה ולא כל הרואה לטול את השם יצא זיטול : כי המעשים התוריים הדומים לנצעיים וכו' הנה חר לדבר נגד בעלי הרוחניות צמה שהיו מושגים להשיג המעשים התוריים צצנרתם שאין הדבר כן שהרי אפי' הדברים הטבעיים שהם למטה מן התורה הרבה מאוד לא נוכל לידע מעשים ותנועתם צדך השכל וצדדעה השכל והעיון מרוחית התולדה הנפלא' היוצאה ממעשים הנמשכים לתוכו : עד שתראה התולדות ותרומוס מנהיגים . חוין יודע פליאות הענין עד שתראה התולדות והפעולות היוצאות וזו מתן שזח והודיה למנהיג ומסדר הכל : ומתן לו היכולת אז מדע שיש כאן מה למעלה מתך אשר לו לצדו היכולת נצער כל אדם מלהצין קליה ואך חיליים הצעלי רוחניות שלא רלו שום תולדה ממעשים וחשצו צצהצליהם ישיגו אל תולדות נפלאות : משגל מסכבי אשה מל' ואיש אחר ישגלה : ולא ידעתו לא תהא כך תלות המשכז מוטבע : ולא ידעת התולדה מן המשגל : ומראה עצמך נוקק אל דמית צעלמך זקוק לחצר עלמך : אל הכיעור שציוצירי אשה . מקום הטעופת ומעצר השתן שצפכל החישים שהיא האשה : ואתה יודע מה שיש צקדמת מהפחיתות ואלו אשה יודע ג"כ מה פחיתות יש צצמרת האשה לחולשת דעותיה . וחסרון מדותיה : ומה שיש צכניעות האשה מהגריעות . כמה גריעות מאל מן ההכנעה אל האשה וכמתמר ח"ל כל השמע לענת אשתו נוכל צציהנס : אין התנועות האלו של

עד זאת נפשו אצל לענין הזה אין ירידה אצל הוא צענין אחד לעולמי עולמים: ולא רוחק מן המדרגה ההיא כי הנציח לא יפיר השלימותו ולא ירחק ממדרגתו צדום אופן כל עוד שגלדקתו יוחז וישמור דרכו מחטאו וכן כל המגיע אל מדרגת הספיע

אין לה ירידה ממנה ולא ורוקטן מן המדרגה ההיא ונחבאר מזה כי אין קורבה אל האלדים לא במצות האלדים ואי אפשר לדעת מצות אלדים אלא מדרך נבואה לא בהקשה ולא בסכרא ואין בינינו וכן הדברים ההם קורבה אלא בקבלה הנאמנה ואשר מסרו לנו המצות ההם לא היו יחידים אבל היו רבים והכמים גדולים שהגיעו הנביאים ואפילו לא היו כי אם הכהנים והלוים והזקנים אשר היו נושאים התורה ולא פסקו משה:

נד אמר הכוזרי לא ראיתי אנשי בית שני אלא שכבר שכתו שכתו התורה ולא ידעו מצות הסוכה עד שמצאוה כתובה בתורה וכן מצות לא יבא עמוני ומואבי ונאמר בהם וימצאו כתוב בתורה וזה ראיה על אכדון התורה:

נה אמר החבר א"כ אנחנו היום חכמים ויודעים יותר מהם שאנחנו יודעים התורה כלה כפי מהשבתינו:

נו אמר הכוזרי כן אני אומר: נו אמר החבר אם היינו היום מצוים להקריב קרבנות ההיינו יודעים איך גשחפם ולאיוה צד וקבול דמו והפישמו ונתוחו ולכמה נחחים ינחח ואיך נקריב ואיך גורוק הדם ומנחתו ונסכו: והשיר הראוי לומר עליו ומה שהכהנים חייבים בו מקדושה וטהרה ומשיחה ובגדים ותכונות ואיך אוכלין הכהנים הקדשים והמניהם ומקומותם וזולת זה ממה שיארך ספורו:

נז אמר הכוזרי לא נדעוה אלא תכהן או נביא: נח אמר החבר הלא ראית אנשי בית שני איך בנו המזבח עד שעורם האלדים על

נה א"כ אנחנו היום חכמים ויודעים וכו' לפי דברך אנחנו היום עם חורך הגלות עייין יודעים התורה לפי מה שאנחנו מושצים ש"ן לנו מסתפקים צדום דבר הכתוב צה צפירוש וחנשי צית שני כבד שכתו כולה:

נו כן אני אומר: כך אני אומר שהיום אתם יודעים לכל הפחות מה הכתוב צה צפירוש וצנית שני שכתו התורה לגמרי:

נז אם היינו היום מצוים להקריב קרבנות ר"ל לדברך שכתו התורה צנית שני הגע צעמוך אלו הגיע לנו הלואי מה להקריב קרבנות ואין חתנו רק התורה שכתב הזאת כפי שהיא צדינו ולא זולתה שום קבלה מאבותינו האם היינו יכולים להוציא ידיעת מעשי עצודה מן התורה שאננם כל סדר עצודה הנזכרים צדציו חז"ל הגיע להם קבלה איש מפי איש ואם אנשי צית שני לא ידעו כלום אנו מנין לנו וצודאי שלדברך כל דברי חז"ל לא זכו צענין ונאמר שלא נחת להם מקום נאחז שסמכו קבלתם עליו א"כ אין חתנו מלד הקבלה יודעים מאומה האם היינו יודעים איך נשחטים הקרבנות אם שני סמיני גמורים או רבים כמו חולין ואם צסנין צריך שיהא כלי שרת: ולאחר דאם ככל מקום צעודה או צלפות מקדושה וטהרה קדוש ידים ורגלים ושלא יהא טמא שא"כ חלל עצודתו: ומשיחה וצנדים כהן גדול מתרצה נשיחה של שמן הנשחה או צשמה צנדים כנז דרמנ"ס פ"א מה' כלי המקדש: ותכונות ר"ל מדות העניינים מצנדים וכלי השרת וכדומה לזה:

נח מ"הן שמש צעלמו כבד על גבי מוצח או מנציח: נט הלא ראית אנשי צית שני איך בני המוצח צערא סו' ג' נאמר ויקס יושע צן יולדו וחמו הכהנים וגומ' ויננו אז מוצח אלדי ישראל זה ה' תחלת מעשיהם מיכך כשעלו מן הגולה ונאמר ויעלו עליו עולות לה' עולות לצקר ולעבד וגי' ונאמר מיום ח' לחדש הפציעי החילו להעלות עולות לה' (ט) הנשמע מזה צמקרא שהיו מסופקים צמדי העבודות ושאלו דבר ממנו כתוב צמורה כמו שנאמר חמ"ו צמלות סוכס

אלדי"ת: לא צהקשה וסנרל כי אדרבא קס רחוקים מן הסנרל כי כמו שהנזק והנפש הפכיים זה לזה כן שכל הגופני כלנו הפכיים והצין המגות שהם צסיד הנפש ואך אלהים הצין דרכם: ואין צינינו וצין הדברים סמו קורבה ומאחר שהדבר כן מחין לנו שוכני צמי חומר לידע דעת עליון ולהצין מלותיו אשר צהס נח"ף כי צהיותינו נלצים צפול המדרגה כאשר אנחנו נפתחו היום צבוי ש"ן לנו נציח ומורה דרך לולי הקבלה הגאמנה מן הנביאים וממשה ע"ה אשר צללה נחיה: לא היו יחידים אצל היו רבים ולא יתכן שיעבור עליהם הסכמה: שהגיעו הנביאים הקבלה צדינו איש מפי איש עד הנביאים: ואפילו לא ה' כי אם הכהנים והלוים וכו' כדלוי הם מלך רבנים וחסידיהם לסמוך על קבלתם שלא פסקה ממשש ועד עתה איש מפי איש צשללת הקבלה ממשש רבני ע"ה:

נד לא ראיתי אנשי צית שני וכו' כלפי מה שאמר שלא פסקה הקבלה מכהנים ולוים עד משה סערו על פי דבריו צאומרו שלא ראה אפילו אנשי צית שני שהיתה הקבלה מתחדת אולם אלא שכבר שכתו התורה כולה: ולא ידעו מלות סוכה שכתו ולא ידעו אם יש צמורה שיעשו סוכה וכמה שנאמר צממ"י סו' ח' וציוס הסני נאספמו ראשי האצות לכל העם הכהני והלוים אל עורא הסופר ולהשכיל אל דברי צמורה וימלאו כתוב צמורה אשר לוח' צית משה אשר ישנו בני ישראל צסוכות צמג צחש הפציעי וגומ' ושם נאמר סו' י"ג ציוס ההוא נקרא צספר משה צחשי העם ונמלא כתוב צו אשר לא יצא עמוני ומואבי צקהל האלדים עד עולם: ונאמר צהס וימלאו כתוב צמורה הרי שהניס והלוים לא ידעו חמ"ו דבר הכתוב צמורה צפירוש ואיך מסמוך על קבלתם צעניינים הגלתי משרשים צמורה:

אוצר מאמר כוזרי שרישי נחמד קה

סוכה או שגור להם אלה נניח סדר העבודה נלך יעשו: עד שעזרם אלדים זכות הקרנות לנות הצית כולו כמ"ט (סס ס' ו') ושבו יהודים בנין ומליחין צננות חני נביאה וזכרו' דר עדו וזנו ושכללו מעטם אלני ישראל ושילוי צימא

הנסתרים מה שדוע לשרידים שדור ההוא ולחכמים: אזל כמז המפורסמות הגלויות לכל ההזון מפני שהמפורסמות אינן לריכין ראו' חמנס הנסתרות נש ארו צקלה אלל חמני הדור: ולא העתיק מיהושע מחכמתו וכו' כי צלמי ספק שהנניח כזה

הרמזו העמיק צדרי חכמה צסודות המורה שקבל מאלדים ומתשה רזו: עמידת הירדן שעמדו מי הירדן הירודים מלמעלה נד אחד וכונו' ציהושע ס' ו': ויוס עמידת השמש כמ"ט ויוס השמש וירח (סס ו'): ויוס המילה שאל אותם יהושע נגלגל (סס ה') ולא עפ"י שענין המילה הי' קודם עמידת השמש יורף גם עמידת השמש אל עמידת הירדן שהי' ג"כ גם וכו' קודם שאלו גם שני ענייני הנסים היו מפורסמי' יותר להזון מן המילה: וכן מספורי שמשון וכו' מאחר שכל אלו כבוד הי' עליהם זרח לא יתכן שלל הי' דברים נפלאים צסודי המכמה והכתוב לא זכר רק מעשיהם שנתפרסמו אלל ההזון כולו: ולא ממה שהי' להם מהמעשים צמורה כי צורלי היו אנשי מעשה צמלות המורה יותר מכל זולתם ואיך לא נזכרו מדת חסידותם וענותותם וצליה מלות היו מדקדקין הרבה וכמו שנמלא צתלמוד מספרים מחסידות חכמי הפ"ס החסידים וכמו מעשה ר' חנינא צן דוסא וחצרו: מוז מלא צמאנה וכו' הנ' צמלכו' ח' ס' ג' ענין חכמת שלמה: שהיה הדור צמעמד ההמון לכך נזכר למי שהי' מפורסם לכל וכמ"ט (סס) וישמענו כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך: אזל חכמתו עם מלכת שזא שנאמר ומלכת שזא שמעת את שמע שלמה (סס ט') לשם ה' ומצא

על בנין הבית ואח"כ בנין החומה: התחשיב שהיו מקריבים מבלי סדר כפי שיודמן: ס אמר הכוזרי לא יתכן שתהיה עולה אישה ריח גיחוח והיא איננה מצוה שכלית עד שישלמו כל חלקיה ברשות הנורא ובצרותיו: כל שכן שכבר ידעו מצות יום הכפורים ומה שהוא גדול מהסוכה וכלם צריכות לחכמה ופולאה ומלטד מוזמן:

סא אמר החבר ומי שיודע אלה הדקדוקים כתורה היעלם ממנו עשות הסוכה ומצות לא יבא עמוני ומאבי: סב אמר הכוזרי א"כ מה נאמר בהם וימצאו כתוב בחורה:

סג אמר החבר הטעם הכרוז הוא שכונת המקרא לא הרגיש לנסתרות אבל כתב המפורסמות הגלויות ולא העתיק מיהושע מחכמתו שקבל מאלדים וממשה דבר: אבל זכר יום עמידת הירדן ויום עמידת השמש ויום המילה בעבור פרסומם אצל ההמון: וכן מספורי שמשון ודבורה ונדרען וישמאל ודוד ושלמה לא זכר מחכמתם ולא ממה שהיה להם מהמעשים בתורה דבר: אבל זכר מדברי שלמה סעודותיו הגדולות ועשרו הגדול ולא זכר מכל חכמותיו הנפלאות: חוץ מאז תבואנה שתי נשים זונות בעבור שהיה הדבר במעמד ההמון: אבל חכמתו עם מלכת שבא וזולתם לא זכר כי לא היתה כונת הכותב לזכור כי אם הדבר המפורסם בהמון אשר נשאוהו כל העם אך הדברים המיוחדים אשר היו מנשאים אותם היחידים כלם אבדו ממנו אלא המעש מהם: והמליצות הצחות מהנבואה שערכו לבני אדם ללמדם ליקרות עניניהם וצחות

המורה צצית סני: ס' לא יתכן שמהי' עולה חשה ריח ניחוח ח"א שיעיד עליהם הכתוב שהקריבו עולות לה' והם לא נקדשו בהזון מפני העדר ידיעתם: ואינה מלזה שכלת וכו' און מעשה העבודה שאלעפ"י שלא ידעום מלד המורה הגיעו אליה מלד השכל והספרא: ככר ידעו מלות יום הכפורים שהיו קודם חג הסוכות והם הקריבו הקרנות צדרי יום ציומו וצסדר יה"כ יש ענזיות רצות ועניינים שאין השכל משיג אותם צסום ענין נאדר צרתיקים הרבה מן השכל כמו עניני שיער המשתלח: ומה שהיה גדול מן הסוכ' וצורלי או שידעום צקבלה או מפי הנניחי' ואם ידעו כל זה היפלא מהם מלות סוכה הקלה ואיך לא סיפר הכתוב היאך הגיעו אל ענזות יה"כ ומאיך ידעו אותם חכר איך נגלה להם מלות סוכה וצימא עמוני ומואבי צקלה ה': נחמה נפלאה צדיעת סוד ה': ומלמד מזמן להרגיל הכהן הגדול צסדר עבוד'וה"כ: סא וכו' שידוע אלה הדקדוקים ר"ל ממעשה הקרנות וענזות יה"כ שצ"פ הכהנים ידעום: איך נעלם ממנו עשות הסוכה שנאמר וציום השני נאספו ראשו האצות לכל העם והכהנים והלוים וגו' וימלאו כתיב וגו' אשר יעשו בני ישראל צסוכות וכו' לא ידעו הכהנים מלזה הכמנה צמורה צפירוש: סא א"כ מה נאמר צהם צכהנים: וימלאו כתיב צמורה אלל מלות סוכה ולמה לא ידעו אותה הכהנים:

סג לא הרגיש לנסתרות כלומר לא נתן דעתו לכתוב עניינים

וגו' כי לא קדמו את בני ישראל בלחם וגו' ויהי כשעמם את המורה ויבדילו כל ערב מישראל דהיינו הגרים האכרים שנישראל שהיו מעמון ומואב שלא יצאו נקבל להם וכמו שמשפר והוכן מעוני' העמוני שה' לו נשכה צבית אלוים שהשליכו את כל כליו לחוץ וע"ז אמר נחמיו'

זכרה לי אלוים ועל זאת ואחר זה מספר ענין חלול שנת ארצה צישראל וז"ל חזק מקו זה ואומר ג"כ זכרה לי אלוים וגו' וז"ל נאמר גם צימים הפה הושינו הטהורים גיסי אשדורית מעוני' מואצית וגואמר וארזי עמם ואקבלם ואכה אכזבים מהם וגו' ואשזיבם צאלים אס מתנו צבותיכם לצביהם ואס משאו מצבותיכם לכם הלא על חלה מעט שלמה על ישראל וגו' עד גם אומי הכעוואף הנשים כנבריות והנה מצואר ציה כי המרי והעון שה' צהם הוא מכני שגשאו נשים נבריות שלא בתניורו דקיו"ל דולד נברית כמי' וצנו הנולד ממנה איננו בלם מ דבר ובנצ"ב צימות ד' כ"צ ובקדושין דס"מ וילויף מדכתיב לא מתחתן צהם שצעה אומות בי יסיר את נצק וגו' וכי יסיר לרבות שאר אומות לר' המעון והרצון דריש מדכתיב ביהתייבה לויש וגו' וילדו לו הויכח דקרינן כי תהי' קרינן וילדו לו וכו' עיין סס' וכן נאמר צעורא סי' ט' ובכלות אלה נבשו השרים לאחר נבדלו העם ישראל והכניסו והלוים מעמון הארצות כתועבותיהם לכנינו החתי הפרזי הינוים העמוני המואצי המלרי והאשוריו כי נשאו מצבותיהם להם ומצביהם לקח לצנותם ועל זה חרדו הרבה וצנו בולס וזכרתו צבית לה' להולית בגשים עם צביהם הנולד להם והוא הענין עלמו הנו' צסיף נחמיו' ומה ראה המצר שמהם החריה הזאת במקרא לא יצא עמוני ומואצי ועם היות שאעפ"כ יח לישב קושיית הכוזרי צסי' שלפני זה צהם שנאמר ונמלא כתוב לא יצא עמוני ומואצי וגו' שזה לא נאמר רק כנגד עמי הארץ שלא ידעו מה עינין ולא הבדילו הברים העמונים והמואציים מקרב קהלם עד שנתנו לטובי' העמוני מקום צחור ה' וזה שעמדה לו לג' זמ' שהסכימו כל עמי הארץ עמו להבדיל את טובי' מקהל ה' ולהשליכו מחצר הקודש' אלא עכ"ז דברי המצר הם שלא נדקדקו יק"ע:

סד שתביא לי טעם מאיכות ההמורה על

המורה על קדושת בית שני ארכיעים שנה מהוקנים

ההמורה שגשאוהו צעורס היחידים אלו נגלו להמון איך פסק שהיו המצוינים צהם לקורר סכלס ולא הי' שלמה נחשב לכולם מצויניהם וכן צעניני המדות דרך מיוחד למכמים לכן לא נזכר כצנצו שהיא מפורסם לכל מכל העניינים אשר היו היחידים מנשאים אותה צעורס ולכן נאחדו ממנו ואיך צינינו מתחזקו: אלא המעט מהם זה המעט שנא' צקאלת: והמליצות הצמות המצנזאה שערנו לצני ארס וכו' וכן העמיקו ספר משלי שנא' צרוח הקודש שז צו מליצות למות מנצואה וצפ"ג מיידים נחלקו חכמי ישראל אס שיר השירים וקבלת מעמלין את הירוס ו אמרו צמוספתא צס"ר שמעון שיר השירים מעמל את הירוס מפני שאמר צרוח הקודש קבלת אינו מעמל את הירוס מפני שאינו אלא מתחמתו של שלמה והרמב"ם צפ"ט מצנהו' מה' אצות הטומאה כתב שציר השירים וגם קבלת שביהם אינו אלא דברי חכמה אלא פסק דמיטמלין את הירוס והיינו כת"ק דמשנה יודים ומשמע דס"ל דלעפ"י דמעמלין את הירוס אינם צרוח הקודש ולדברי הכל משלי צרוח הקודש נאמר: צמה שחרדו העם' הכתוב מספר איך ההמון כולו נדקק צמזות ה' וחרדו על קיום מלות סוכה: ועלו להרים כנז' צס' נחמיו' סי' ד': ומה שאמר וימלאו כתוב ר"ל שמעו עם הארץ וכו' לא נאמר זה כלפי הכהנים והלוים שלהם לא הי' זה עליהם אך רק לעמי הארץ השומעים דברי התורה שהם לא ידעו מזה צביותם עזדים צארץ אויביהם: וכיין הנמצא להגדיל עינין היום הווא הכותב ס' נחמיו' נכתוון לספר מהשתדלות ההמון כולו להמטק צמזות סוכה ולולב: לגרש העם את אמות צביהם ספר מלדקות העם איך נכצו רחמיים על נשיהם שהיו אמות לצביהם ועכ"ז גרשו אותם וכמ"ס ועמה נכרות צבית לאלדינו להולית לא הכניס והנולד מהם ונאמר ויענו בלהי קהל יקבל גדול ויאמרו כן כדנדיק עלינו לעשות (עזרא יור): והוא דבר קשה מאלו וכו'. אמר המפרש תמה אני מאיך על הצד איך מלה ענין גרש הכניס הנבריות צמה שנתאף כתוב צתורה לא יצא עמוני ומואצי צקהל ה' והלא הלכה רווחת צישראל עמוני ולא עמוני ומואצי ולא מואצית וכנז' צפ' הערל והריו צרינו נשא רות המואצי' ומציעה טול דוד המלך ע"ה יורחצים הי' צן נעמה העמונית והי' הוא חרעו מלכים צירושלים' והלא הכתוב צנחמיו' אמר ציים נקרא צספר מורת צגשה צאני העם ונמלא כתוב צו אשר לא יצא עמוני ומואצי

וצחות דבריהם' וכן לא כתב מדברי עורא ונחמיה אלא המפורסם בהמון והיה יום עשות הסוכה יום מפורסם כמה שחרדו העם ועלו להרים בעבור עלי וית ועלי הדם ועלי חמרים ועלי עץ עבות ומה שאמר וימצאו כתוב ר"ל ששמעו עם הארץ וההמון וחרדו לעשות הסיכות אבל היהודים לא אבדה טהם מצויה קלה כ"ש גדולה' וכיין הכותב להגדיל עינין היום ההוא כאשר כיוון ביום שגרשו היעמוניות והמאיביות מפני שהיה יום מעשה גיורל לגרש העם את אמות בניהם והוא דבר קשה עד מאד ואיני סבור שאומה מן האומות עכו"ם תקבל כעבודה הזאת לאלדיה וזלתי הסגודה הזאת ועל פרכום המעמד הזה אמר וימצאו כחוב ר"ל כי כאשר הגיע הקורא אל עם הארץ אל לא יבא עמוני ומואבי חרדו העם והיתה חרה גדולה ביום ההוא:

סד אמר הכוזרי וציה אני שתביא לי טעם (ע"ה) מאיכות הקבלה המורה על

אמתחה: ומה אמר החובר החבר כי הנבואה התמידה עם אנשי בית שני ארכיעים שנה מהוקנים

שה כי הנצואה המתודה וכו' עם היות שהתחלת הקבלה שאללנו אינה רק מציית שני חלל מדע כי תמס ולמעלה אין לרדך צדיקה מפני שעדיין הימה כנצואה מתמדת צהם : ארבעים שנה ככו' צסי' ל"ט מזה האלמור : מהקמים הנעזרים

מהוקנים הנעזרים בכח השכינה שהיתה בבית ראשון שהנבואה הנקנית נסתלקה בהסתלק השכינה ולא היו מקיים לה לא בעת מופלא ובעבור כח גדול כמו אברהם ומשה ומשיח שאנחנו מקיים ואליהו והדומים להם אשר הם בעצמם מעון לשכינה ובהמצאם יקנו הנמצאים מדרגת הנבואה ונשארו לעם (י"א להם) בשוכם אל הבית חגי חכריה ועורא וזולתם ואהר הארכעים שנה היה המון החכמים הנקראים אנשי כנחס הגדולה ולא יספרו מרוב והם שעלו עם זרובבל סמוך קבלתם אל הנביאים כאשר אמרו ונביאים מסורה לאנשי כנסת הגדולה ואחריהם דור שבעון הצריק כהן גדול ומי שהיו בסיעתו מחלמידים וחכמים ואחריו אנשיגנום איש סוכו מפורסם ומחלמידי צדוק וביהוס שהיו שורש לכופרים ובהם נקראו הצדוקים והביהוסים ואחריו יוסף בן יועור הסיד שככהונה ויוסף בן יוחנן וחבריהם וכו' אמרו עשמת יוסף בן יועור כשלול האשכולות

ע"כ השכינה ר"ל שהוקנים שהם חגי זכרי' ומלאכי (שהוא עורא) קנו ככר נצואתם ציית ראשון ועדיין לא נסתלקה מהם עם גלותם כאשר מלאנו שהיו הרבה נסתלק הבית השני ונאותם שרלו הבית הראשון כמ"ש ורצים מהכניסים והלוים וראשי הצבות הזקנים אשר ראו את הבית הראשון ציטרו זה הבית צניינים צינים בקול גדול (עורא ד) ויתכן שאלו ה"ש"ה נציאים נמשך נצואתם עד מ' שנים לבית שני וכמ"ש בספר קבלת הראש"ד כי צנתת מ' נסטר עורא הסופר ונאו זכרי' ומלאכי (וזה צשיית הסוצרים שמלאכי אינו עורא) : שהנצואה הנקנית היא השפע האלוי שצכן ציית הקדוש במקום המיבחר ונקצין כל ישראל צסר עזרותם שמשם קנו כל הנציאים נצואתם כיל יתכן

מהנציאים הנזכרים : סמכו קבלתם אל הנציאים עם היות שאפשר שקבלו ג"כ מהנחמים שלפניהם ונשתלשלה הקבלה עד משה עכ"ל לא הכריחו מ"ל צפרקי אצות החשזון סדר הקבלה לזכור אותן המקבלים עד משה מאחר שהיו נציאים צזננס יחסו להם הקבלה : ואחריהם שמעון

הלדיק שהיה משורר כנסת הגדולה והלרדך ימים הרבה אחריהם ודע שנתלקי המפרשים צזמן שמעון הלדיק הנה הראש"ד צספר קבלמו ובעל ספר יוחסין דס"ה והארזננאל צמי' פרקי אצות צראש נמשח שמעון הלדיק כולם סיצרים ששמעון הלדיק הוא עורא צן יהושע צן יהולד' כ"ג הנזכר צספר עורא סימון' ויהושע זה אחיו של עורא ולפי זה היו אנשי כנסת הגדולה כולם צדור אחד ושמעון הלדיק האריך ימים מכולם * חלל אחרים אמרו ששמעון הלדיק לא היה דור שמי ליפושע חלל דור שמיני שהיו צנחוני' סימן י"ג נאמר ויושע הוליד את יוקים ויוקים הוליד את אלישע * חללשע הוליד את יודיע * ויודיע את יונתן * ויונתן את ידוע ע"כ * ומקובל להם שידוע הוליד את חנינו' והגיו הוליד את שמעון הלדיק * וצאמת שבעל ספר יוחסין עלמו כתב צדק ק"ל שחנינו צן ידוע הי' אציו של שמעון הלדיק וכ"כ צדק ק"ח * ונדק"ס' כתב ח"ל אחר שמת יהושע היו צמי וצני צניו כהנים גדולים עד שהגיע הכהונה לשמעון הלדיק ע"כ ולפי"ל לא היו אנשי כנסת הגדולה צזמן וצדור אחד רק נמשכו כמו שמונה דורות ואולי שהצטרף להם לצדור זה כי אין צוה נפקותא ולא זכר רק שמעון הלדיק קבלה ראשונה לחכמי המשנה ואחרונה לאנשי כנסת הגדולה : ואחריו אנשיגנום איש סוכו מפורסם וכי' והוא שמעון שקרה לו עם תלמידיו והוא זכור בצלות דר' נתן פרק ה' ז"ל אנשיגנום איש סוכו קבל שמעון הלדיק הוא היה חומר אל תהיו כעצדים המתשמים את הרב ע"מ לקבל פרס אלא היו כעצדים המתשמים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס ויהא מורא שמים עליכם כדי שהיה שרכם כפול לעמיד לצוא * אצניגנום איש סוכו היו צן שני תלמידים וכו' אמרו ודקדקו אחריהם ואמרו מה ראו אצמינו לומר דבר זה אפטר פועל שיעשה מלאכה כל היום ולא יעול שרדו ערצית וכו' אמרו ופירשו מן החורה ונפרלו מהם שמי מרבות לרזקים וציוחסין לרזקים על סם לרזק וציוחסין על סם צייתם עכ"ל ורמב"ם צמי' משנה דאצות ציאר הדבר יותר קלה * יוסף צן יועור חסיד שנכהונה צמשנה דמגינה (דו"ט) יוסף צן יועור חסיד שנכהונה היה ובימיה מעטפתו מדרס לקדוש (ויוסף צן יועור הגיבר צדים אצות עם יוסף צן יוחנן שקבלו מאנשיגנום הם יוסף צן יועור ויוסף צן יוחנן

אם לא צארן ישראל וצזמן הבית הראשון שלא חסר להם כלום והי' הארון והכרזים קיימים והיתה השכינה צישראל וצבר נזכר זה צמאמר צ' סי' י"ד : צהסתלק השכינה ציית ראשון צמרצנו וצו לא חזרה ציית שני שמהי' שוכנת על הכלל כולו מלנד השדידים ששארד עם נצואתם מציית ראשון : ולא היו מקויים לה אלא צעת מופלא והוא צייתת משיחנו שמהא גאולה שלימה : ובעבור כח גדול שיעמדו לדיקים מופלאים שהיו כדאיים שמהא השכינה סירה עליהם מלד עולם אפי' צזמן הזה צמרצנו צבלות ואין לנו סדר עבודה וצית הנצחר : מעון לשכינה מרכבה ושקולים כנגד כלל ישראל וכאלו הם צצ"י צזמן הבית : וצמהאלם יקנו הנמלאים מדרגת הנצואה ר"ל כמו שבלשר היתה השכינה ציית הקדוש צירושלים שאז וכו' כל הנציאים שצירושלים לנצואתם קנו מן השפע השוכן ציית כן יקנו שאר נציאים שהם למטה ממדרגת המציית נצואתם מן השפע השוכן עליו : ונשאר להם וכו' * אמנם ציית שני שלא זכו לרדיק גמור כזה לא טעה הנצואה אל כולל ישראל מלנד אלו שקבלו ככר הנצואה מציית ראשון : ועורא הוא מלאכי ונשיעת ר' שמעון צן קרחא צפ"ק חמיליה ור' נחמן צר יתקח אחר סם דמסירתא כותיה' : וחולתם כמו נחמ' הרובל מרדכי צלשן יוגיע צן יולדק' * שרי' רעליה מספר צנו רחום צעוים : ואחר ארבעים שנה שמתו הנציאים האחרונים ונסתלקה הנצואה לנחמ' מירשאל וכמ"ש ג"כ ח"ל ע"ה וסנהדרין : היה המון החכמים וכו' והם שקבלו המורה

יומנן והכל אחד): וצו אמרו משמת יוסף בן יועזר צטלו
האשכולות וכו' משנה צבועה (דמ"ו): מכש שלא ידעו לו
עון מצעוריו וכו' צתמורה (דט"ו ע"ג) מן כתם משמת
יוסף בן יועזר ויוסף בן יומנן צטלו האשכולות איש שהכל צו
(פיר"ש פורה ויראה וגמילות
חסדים) עוד סס צתמנית: תנא
כל אשכולות שעמדו לישראל
מימות משה עד שמת יוסף בן
יועזר לא היה צהן שום דופי
מכאן וחילך היה להם שום דופי
(פיר"ש קא"ד דופי של משה
לא היה צאשכולות שעמדו
פרנסים לישראל) וע"ז מקשי
הס"ס והתניא מעשה צמסיד
אחד וכו' וצדקו ולא מלאו לו
עון ואומר חסיד הי' ר"י בן
צבא או ר"י צד אלעי והס היו
הרבה דורות אמר יוסף בן יועזר
ומשני רבי יוסף דופי של סמיכה
קמני ר"ל שלא היה מחלוקת
צהם צמס דבר ומיוסף וחילך
התמילו החכמים לחלוק זה על
זה ולפי שמתלוקת הראשונה
היתה צדו סמיכה אם סומכין
שלמים צו"ט (תנינה דף י"ז)
פקט סמיכה לסימן ופריך
והא יוסף גופי פליג צמסיכה
צתנינה סס ומתוך שזה הי'
צסוף שניו אחד שמתמעטה
הסתמו ו לפי הראיה תפס
הצבר מ' אמרם לא היה צהם
סוס דופי דר"ל עון וצאמת כי צמסקא לא עמדו צה ופירשו

כנזר צסמוך: צענור מה שאירע וצמעשה הזה כנזר צקדוקין
(דף ס"ו): עס ינאי המלך והוא יומנן כהן גדול ונקרא ג"כ
ינאי: והיה כהן משתמש צכהונה גדולה: משורה שהיה חללה
שהיו אמרים שלמו של יומנן זה היתה צצויה חלל היונים
צעוד יוס מקיפה וכענית
שצצנית היו ספק חללה שחל
צבעלה צלונס לעכו"ס והיא
פסולה לכהונה משום זונה
וכצבא עלי' כהן אח"י הוא
חללה והרי ולדה חלל לכהונה:
ורמז לו אחד מן הכמנים והוא
יהודה בן גרדום: לזרעו
של אהרן ר"ל הכשמים ולא
החללים וכצמקרו על הדבר
מלאוהו שקד כנזר צנמיל
סס שאומן עדים שהעידו
שצצנית הוצמו: ויעלוהו מצריו
הס הממלכיים צדת הפרושים
והוא אליעזר בן פועירא
וסייעמו שאמר לו הדיע
צניצראל כך הוא דינו ר"ל שיון
לאל ידו לכנסק ואתה מלך וכו"ג
למה תמרט ומתלפק על זה
ואמר לו ומה אעשה אל"ל אם
אתה שומע לעצמי רומס ומור'
מה תבא עלי' אמר לו הרי
ברובה ומונחת צקן זוית כל
הרואה ללמוד יבא וילמוד כלומר
ואין אנו צריבים למרשים כי
כל אחד יכול ללמוד מהמורה
שצכת צלצד ואמרו צנמ' מיד

שנאמר אין אשכול לאכול מפני שלא ידעו לו
עון מצעוריו עד יום סוכו ואחריו יהושע בן פרחי'
דברו מפורסם ונחאי הארבל הי' בדורו ואחריו יהודה בן
טבאי ושצמעון בן שטח וחבריהם ובימייהם התחילה
דעת הקראות בעבור מה שאירע לחכמי' עם ינאי המלך
והיה כהן והיתה אמו חשודה שהיא חללה ורמזו
אליו אחד מן החכמים שאמר לו ינאי המלך רב לך
כתור מלכות והנח כתור כהונה לזרעו של אהרן
וייעצוהו חבריו להבאיש בחכמים ולכלותם ולהגלותם
ולהיתם. ואמר להם כאשר נאבד החכמי' ממי
נלמד התורה אמרו לו הרי תורה שבכתב כל הרוצה
יבא וילמוד ואל תרוגש לתורה שבעל פה והאמין
להם ושצע דבריהם והגלה החכמים וככללם שמעון
בן שטח והי' התנו ונתקלקלה הרבנות וזמן מועט
ושרחו להחזיק התורה בשקול דעתם והקשותם
ונלאו ולא יכלו עד שהושב שמעון בן שטח ותלמידיו
מאלכסנדריא ושבה הרבנות לאיתנה. וכבר הישרשו
הקראים שרש עם אנשים שהיו דוחים תורה שבעל
פה ומתחכמים בצענות כאשר אתה רואה שעושין
היום אבל הצדוקים והבייתוסים אינם כי אם אפיקורסים
מכחישים

נדרקה צינאי מינות שהיה לו לומר תינה תורה שצכת תורה
שצע"פ מלי עקב רוח אחרת נזרקה צו להכמים תורה שצע"פ
וקרא לעדת הקראים מצריו על סס טפסו: להצליח צמכמים
לכפור צתורה שצע"פ: ולכלותם למחות זכרם ולצטל התורה
שצע"פ: והגלה החכמים וכללם שמעון בן שטח חתמו צצמרת'
צצרכות דף מ"ח פ"א אמרו ינאי מלכא ומלכתא כריכו רפתא
צצדי הדדי ומדקטל להו לרצנן לא היו לי' אינס לצרכו להו
אמר לה לצדימהו מלון יידי בן גברא צצנדרן לן אמרם לי'
אשצבע לי דאי אייתינא לך צצרא דלא מלעת לי' אשצבע
לה אשצמיה לשמעון בן שטח אחוה וכו' הדי סהרג כל
הבדולים לולי שצצציאלו אצמו וגם לא הי' מתנו רק ג"סו
וחולי הי' לחצר נוסחא אחרת או ל"ל חומנו צו"ו ומותם
מוכצ על שטח חצי שמעון שהיה מותן המלך: ונתקלקלה
הצצנות ר"ל התורה שצע"פ: וטרמו הקראים והגלוים עליהם
ונלאו ולא יכלו כמו שאמרו צצרכות צמקום הכנזר שלח הי'
איט שירע לצרך וכן אמרו צקדוקין והי' העולם שסס עד צצא
שמעון שטח (סס): לאיתנה לתוקפה הראשון וצבר השני
הקראים שצע"פ שצצה בצצנות למקומה צד קלטו הקראים
שרש עם האספסוף צצקצ יצראל סחי' צצד עליהם מורם
שצע"פ

אוצר מאמר כוזרי שלישי נחמד קז

שזע"פ ומוחסים זה כמו שהי' כת לזוק ונימוס אשר צומן היועט הזה עשו כולם אגודה למת להשניך אחר גיוס התורה שזע"פ: ומתחכמים צטענות נגד התורה שזע"פ: מכחישין עולם הזה מחמת שהציוו מדברי אצטיגנוס כמה שלמד אל

קודם להאגדה הנזכרת: וזה ר"י צן זכאי חי"ק"ב שנה צספרי הנזכר ונר"ה פרה י"ט מניח כל שנתינו של ריז"ק"ב כשנה היו מ' שנה נתעסק צפרקמטיא: מ' שנה למד: מ' שנה לימד: וכן הוא צסנהדרין מרקהיו צודקין: והיה צמורצן צית עמי מנו שנחצולר צגיטיין מרקהנצוקין: וכן היה ר"א

תהיו כעצדים וכו' שר"ל שאין כאן סכר עולם הזה לגמרי: משתדלים צשרשים מתחללים לצרר לחונת העיקרים ויש אורה מן השמים ויש סכר ועושה: הפסד אל הפרשים ר"ל אל התורה שכתב כנז' צבי' מ"ט: מחמתו וענותנותו צפרק כמה מדליקין לעולם היא ענותן הכלל ומעשה צשניאנשים וכו'. וטס נזכר ענין חכמתו ממעשה דשני נרים: והוא צזרע דור כנז' צרמז"ס צהקדמת סדר זרעים פרק ג' צתשצון סדר הנשיאים והתמיל מרצן גמליאל צנו ר' יהודה הנשיא וזה הוא רבי הנזכר בכל מקום ור' גמליאל הנז' הי' האחרון צצתנללים דזור חמישי להלל הזקן וכנר אמרו צצמזנות (ד' ס"ג-ע"ב) כי רבי היה מצני שטעי' צן אציעל צן דוד צצוקרף רצה ד"ק מנלת יוחסין מאלו צירושלים וכתוב זה הלל מדוד: ומי' מלה ועשרים שנה צסוף ספריו ז"ל ד' ומתו צני ק"ב שנה משה והלל הזקן ור' יוחנן צן זכאי ור"ע: כמה אלפים תלמידים כל הנקראים צית הלל הם תלמידיו ותלמידיו תלמיזיו: וצמוצמרים מהם אמרו שמונים תלמידים וכו' עד וכן היה צסוכה פרק השן ומה שאומר שלשים מהם ראויים לעצור השנה הנה צצמורף אמרו ראויים שעתמו להם ממה כיהטע צן נון אמנס צצנות דר' נתן ריש פ' י"ד הוא צזה"ג שלשים מהם ראויים שצטרה עליהם שכינה כמשה רבינו ושלשים מהם ראויים לעצור השנה וציש נוסמחית לא נאלמד צצצות דר' כמשה רבינו רק ראויים שצטרה עליהם

מכחישים עולם הבא אך הקראים הם משתדלים בשורשים מתחכמים בחולדות: ואפשרו שיגיע הפסד אל השורשים רק מסכלוחם לא ככונה מהם ואחריו היה שמעי' ואבטליון ומתלמידיהם הלל ושטאי: והיו מענין הלל מה שהוא ספורטם מכתמיהו וענותנותו והוא מוע דוד והיה מאה ועשרי' שנה והיה לו כמה אלפים תלמידים: ובמובחרים מהם אמרו שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהם ראויים שצטרה עליה' ושלשים מהם ראויים לעברו השנה ועשרים כינוני' גדול שבהם יונתן בן עוזיאל קטן שבהם וכן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה וגמרא והלכות ואגדות וכל מדות חכמים וכל מדות סופרים וכל דבר ודבר שהוא מדברי תורה שלא למדו: ואמרו עליו שלא שח שיחת חולין מימיו ולא הניח אדם בבית המדרש ולא ישן בבית המדרש לא שינה קבע ולא שינה עראי ולא הלך ארבע אמות בלא תורה וכלא תפילין ולא מצאו אדם יושב ודומם אלא יושב ודורש: ולא פתח אדם לתלמידיו אלא הוא: ולא אמר דבר שלא שטע מפי רבו ולא אמר הגיע עת לעמוד תבית המדרש: ופן היה רבי אליעזר תלמידו נוהג אחריו וזה ר' יוחנן בן זכאי חיה מאה ועשרים שנים כרכו והיה בחורבן בית שיני ומתלמידיו רבי אליעזר בן הורקנוס שיש לו פרקי ר' אליעזר המפורסמים בתכונה ומדות הגלגלים והארץ וכל דבר מופלא בחכמת הככבים: ומתלמידיו ר' ישמעאל בן אלישע כהן גדול: והוא ר' ישמעאל של היכלות והכרת פנים ומעשה המרכבה כי ידע סודותיהם עד שהיה ראוי למדינה קרובה מהנבואה: והוא האוכר פעם אחת נכפתי להקטיר קטורת וראיתי אכתריאל יה' ה' צבאות ושאר הענין ומתלמידיו ר' יהושע שאידע לו עם רבן גמליאל הדברים הידועים ור' יוסי ור' אלעזר בן ערך שאמרו עליו אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ור"א בן ערך בכף שני' מכריע את כולם: ובאלה: הדרורות וזלתי

תלמידו הוא ר"א צן הורקנוס הנזכר אחר זה והוא ר"א הגדול וזה ר"א סמס הנז' צתשניות וצרייתות: ור' אלעזר סמס צלל יוד הוא ר' אלעזר צן שמוע כמ' רש"י פ' הצל עלימתו: שיש לו פרקי ר"א כלומר ספר פרקי ר"א המפורסם אלננו הוא מיוחס לר"א הגדול הוה: ומתלמידיו ר' ישמעאל צן אלישע כ"ג ר"ל מתלמידיו ר' יוחנן צן זכאי הוא ג"כ ר"י צן אלישע כ"ג: והוא ר' ישמעאל של היכלות הנה המוס' ציצמות דק"ד ד"ה ר' ישמעאל כתבו כי מרי ר' ישמעאל צן אלישע היו וזה ר"י כ"ג הי' הראשון והשני נכדו ויש רא' זה מניצין ד' ג"ח שלמד מעשה צר' יכושע צן חנני' שפדה מינות אחד מצינת האטורים אחר המורצן והוא ר' ישמעאל צן אלישע וכו' חין זה ר"י צן אלישע כ"ג: והוא ר"י של היכלות של פרקי ביכלות וטעור קומה המפורסמים צצמת דצרו אמר ר' ישמעאל כשעליתי למרוס להסמגל צצפיייתי צצמרכב' הייתי נגנס צשטה היכלות וכו': והכרת פנים כלומר שהכיר שר הפנים ובדאמר צפ' שלטה שאכלו אמר ר' ישמעאל צן אלישע ג' דצדים סח לי סורית"ל שר הפנים וכו': והוא האומר פעם אחת נכנסתי וכו' זה נזכר צהאגדה פ"ק דצרכו ד"ז: ומתלמידיו של ר"י צן זכאי: ר"י שאידע לו עם רבן גמליאל וכו' פ' תפלת השחר צענין תפלת ערבית אי רשיפ או חוצה וצנ"ה פ"צ על ערות החדש שראו את הישנה צצחיות והחדשה צצערצים וצצנורות

השכינה וכן העתיק הרי"א צהקדמתו לספר נחלת אבות ולפ"ז דצרי הסבר צזה לקויון מאצות דר"נ: ואמרו עליו הוא צצוכ' טס

פ' פסולי המוקדשין על צנור ר"י הכהן וכו' צפ"צ דצנות: לא מסקו הצשעים סנהדרין וכו'

ובס סנהדרי גדולה שלשלת הגזית: על פיהם היו ממנים
הממונה וכו' עפ"י הסנהדרין האלו היו ממנים נשיאים וכו'
חזן הגזית: אמר ר' שמעון בן יוחאי וכו' ט"ס הוא כי לא
נמלא זה בשום מקום אצל ו"ל אמר שמעון בן עזאי וכו'

המלות נחשבו שלא לריך עוד לקיום המלות ולשמור התורה:
אלה המעשים מלות וזאת התורה כולה: מפני שהסקיף
על השכלים חשב שכבר הגיע למדרגת הרוחניות ונדקדק נפשו
בסם כמו שהוא צדוקי אחר שמת ונגעשה חשבי מן המלות:

ורב הוא בצחי"ד"א ע"כ צמטנה
אמר שמעון בן עזאי מקובל
אני מפי שבעים ושנים זקני ציוס
שהשיבו את ר"ל צ"ע ציטינה
שכל הזנחי הנאכלים שזנחו
שלא לשמן כשרי וכו' חזן מן
הפסח והטעמא לתומה הצי"ה החל
זכר לדבר שהשיבו ר"ל בן
עזאי ציטינה ע"פ ע"כ זקנים
שהיו צמקוס שבעים סנהדרין
שזנחו הגזית: ונמשכים אחר
השבעים מלות וכו' הסנהדרי
קטנה שכל אחת מכ"ג כיראש
הגיטיה של צ"ד של כ"ג הי'
קטן מקוף הטיטיה של צ"ד של
ע" ונשמת אחד מן הסנהדרי
גדולה הי' זה שצופוס והקטן
מכולם עולה מדרגה אחת ויראש
שסנהדרי קטנה צא צמקומו
וכמ"ס הרמז"ס צפ"ד מפרקי
אבות על חמסם הו' זנח לאריות
וכו': ונמשכים אחר המלות
אלפים שסנהדרין (ל"ו) אמרו
צמטנה סנהדרין היתה כשאי
גורן עגולה וכו' ושלש שורות
היו יושבין וכו' הולכין לסעוד
וכו' צוררין מן הקהל ומושיבין
אותו בשלישית וכו' רש"י ד"ה
א' מהשנים וז"ל שהגרוע
מכתלמידים ששורות גדול
מהגדול שזקהל עכ"ל: על
הסנהדרה ר"ל שהמלות של

וזלתי אלו המפורסמים וזולת המון החכמים וזולת
הכהנים והלויים שהיתה תורתם אוספתם: לא פסקו
השבעים סנהדרין והכמתם על פיהם היו מפנים
הטמונה ופעבירין המעוכב כמו שאמרו א"ר שמעון
בן יוחאי כך מקובל אני מפי שבעים ושנים זקני ציוס
שהשיבו את ר"א בשיבה: ונמשכים אחר השבעים
מלות שלא היו כמותם ונמשכים אחר המלות אפים
אחר שלא יתכן להוציא שבעים אלא ממאות שהם
למטה מהם וכן על ההדרגה ואחרי אלה רבי עקיבא
ור' שרפון וחכריהם וכולם אחר החורבן והגיעו עקיבא
אל גבול קרוב מהנבואה עד שהיה משתמש בעולם
הרוחניים כאשר אמרו עליו ארבעה נכנסו לפרום
אחד הציץ ומת: אחד הציץ ונפגע אחד הציץ וקצץ
בנטיעות: אחד בא בשלום ויצא בשלום ומנו ר'
עקיבא והיה המת מי שלא סבל ראיית העולם ההוא
עד שנחקה הרכבתו: והשני נפגע ונטרף דעתו
הטיוה האלקי ולא הועילו בו בני אדם: והשלישי
הפסיד המעשים מפני שהסקיף על השכלים אמר
אלה המעשים הם כלים ומשתמשים מגיעים אל
ההדרגה הזאת הרוחנית ואני כבר הגעתי אלי ולא
ארגיש על מעשי התורה ונפסד והפסיד ותערה
והתעה ור' עקיבא היה משתמש בשני העולמות
מבלי נזק שהשיגו וכבר נאמר עליו ראוי הוא שתשרה
השכינה עליו כמשה אלא שאין השעה ראוי לכך:
הוא מעשרה הרוגי מלכות והוא בשעה שהרגודו
היה

ולא ארגיש על מעשי התורה
לא אמוס על קיום מלות התורה
ולכ"ל לא הי' אחר ממהם התורה
לגמרי רק חשב שהוא לדדו
אינו לריך לה ואולי יש ראי' לזה
מהם שאמרו צפ"ל חזן דורשין
ת"ר מעשה צמח שהי' דורשין
על הסוס צמטנה והי' ר' מאיר
מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו
כיון שהגיע למחוס שמת אחר
מאיר חזר בך שכבר שיערתי
צמטנה הסוס עד בלח תחוס שמת
ואלו היה כופר בכל התורה
לגמרי למה נתדעמו ללמוד עם
ר' מאיר תורה: ור"מ עלתו
היחך החמין צמיתו ולא חשב
שצמטנה ישימו לו כניס לטעותו
מדרך הישר: ועוד למה אמר
לו אחר מאיר חזר בך ע"כ
תח"ס שמת: לולי שסבר אחרני
לו לדדו התורה מופקדת צמטנה
שהגיע אל מדרגת הרוחניות
לפי דעתו ולא לזולתו: ובאמת
שמהמשך דבר האגדה צמטנה
שאתרו מאי חזו (ר"ל אחר למה
ילא לתרבות רעה) חזו מעט: וז'
דמיצ אמר דלמא ח"ו שני
רשייות אינו עונה לצינות הכפר
ואולי סבר שיש לזה חיה פירוש
עפ"י סוד כי ודאי שלא יתכן
להצטו ע"פ פשוטו: כלים
ומשמים מגיעים אל הדרגה

כזאת הרוחנית מעשי התורה אין האדם לריך להסיר מהם ככמי
שיגיע ליו מדרגה הרוחנית ומי שהגיע כבר לזה אין לריך
לו למעשי התורה: ונפסד והבסיד מהל וכתביא את אחרים:
משמתם צמטנה העולמות אעפ"י שכבר הגיע למדרגת הרוחניות
לא סר מכל מלות ה' ומשמתם צמטנה המעשה ע"י תורה
ומעשים טובים וגם לא הגיע לו סוס נוק לה צמטנה כמו בן
עזאי לא נשכחו כמו שקרה לבן זמא: ובכך נאמר עליו ראוי
הוא שתשרה עליו שכינה נמשה רצינו וכו' זה לא מלאמי שמוס
מקום על ר' עקיבא ורק צפ"ק סנהדרין נאמר זה על הלל
היוק ואולי סתך על מה שאמרו צמטנה נגלה לר"ע מה שלא
נגלה למשה רצינו: והוא צמטנה שהרגוהו וכו' צמטנה פ'
הרוח: היה שואל לתלמידיו אם הגיע זמן ק"ש זה לא נזכר
צמטנה ורק צמטנה צמטנה כשהיה לו: עקבא להריגה: זמן
ק"ש הי' והיו סתקין וכו' והי' מתכוון לקבל עליו עולמלכות
שמים

סנהדרי קטנה נדררו מאלפי: שזקהל: עד שהי' משמש צעולם
הרוחנית בשותף היתה דנוקה צמטנה העליון והי' פועל כרצונו נכד
שעבד: כאשר אמרו צמטנה פרק חזן דורשין ד' נכנסו לפרום בן
עזאי: בן זמא ר' עקיבא: אחר (ופירש"י עליו לרקיע ע"י סס)
בן עזאי היין ומת וכן זמא היין ונפגע: אחר קלן צמטניות
ר"ע נכנס צמטנה וילא צמטנה: והי' המת זה שמת והוא בן
עזאי: מי שלא סבל ריחית נשמתו ממנו ובעיני שנאמר ואל
שד שנתקה הרכבתו נשמתו נשמתו ר"ל העולם הרוחני: ואל
ידור עמנו אחרים פן נמות והאמר הוכיח עוד מה צמאמר
רצוני סי' ג': נערפס דעתו הטירוף אלדי כלומר נחמרה:
דעתו הטירוף אלדי ילא הגיע לזה מלך מולשת הגוף וסתומת
ורווי המוח כמו שהגעין צמטנשים שזכר העניב שלא יס
רפואה צמטנשים חש"כ צמטנשים הזה שהגיע לבן זמא שהי'
אלו הנפש: והשלישי הפסיד המעשים נכנס לכפירת מעשי

שמים צהבה אמרו לו תלמידיו רצינו עד כאן. ואפשר שמה שאמר והי' תמכוין לקבל עליו וכו' נראה למזר שהי' שואל אם הוא עת ק"ש שאל"ב מאין ידעו תלמידיו שמתכוין לזה ומה שאמרו תלמידיו עד כאן פת"ש עינין אין אתה מניח כוונתך ור"ל שהתלמידים תמכו אור

היה שואל לתלמידיו אם הוא עת קרית שמע לקרא אותה אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן. אמר להם כל ימי הייתי מצפער על מקרא זה בכל נפשך אפי' נוטל את נפשך עכשיו שבא לידי לא אקיימנו והיה מאריך באחד עד שיצאה נשמתו:

פו אמר הכוזרי כזה יהיה החיים הערבים וישות המיתה העריבה ואח"כ יחיד החיים החסידים כהענוג סחמיד:

פו אמר החבר ואחריהם ברור אחד רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון

בן עזאי ורבי חנינא בן תרדיון והכריהם. ואחרי זה רבי והוא רבינו הקדוש והוא רבי יהודה הנשיא ועמו ר' נתן ור' יהושע בן קרחה וזולתם רבים ואחריהם בעלי המשנה הנקראים תנאים. ואין אחריהם אלא האמוראים והם בעלי הגמרא. וחבר רבי המשנה בשנת תק"ל לשטרות והוא שנת ק"ן לחורבן בית שני אחר חמש מאות ושלשים שנה להפסקת הנובאה נתגלגל בה כל מה שזכרנו אלה מעט מהרבה מדבריהם וממעשיהם. והשחדלו במשנה בהשתדלותם בתורה סחברים אותה וסדורה ומספרו סדרי

כי אלו המשבילים ענין האמדות ונקשרים אלו צהבה כזר הוכנו והחמנו לדבק צאור העליון צנועס ה':

סו ואחריהם צדור אחר. חזר על השלימות דבריו צסדר הקבלה ואמר שאחר שנתקדש השם צקידוש נפלא ע"י ר"ע וגם אחר מת ואזר זגרו ובעקר השרש המר והפססר שגדס אחר צאמונה. וסורה הקבלה ונתחזקו פינות הדת ע"י תלמידיו ר"ע ועמו ר' נתן ור' יהושע צן קרחה ואלו היו זקנים יותר מר' כמו שאמרו צצנא צתרא אחר רבי ילדות שהיתה צי ורעזתי פני צנתן הצגלי וצצ"מ (דף פ"ו) רבי ור' בגן סוף משנה וכן ר' יהושע צן קרחה אמרו כל המתורשים שהוא צנו של ר' עקיבא וכזר נודע שזיוס שמת ר' עקיבא נולד רבי. וחולתם רבים צעלי משנה כ"ל ומ"ש צסגרים ואחריהם צעלי משנה הוא ע"ס כי אחר רבי לא היו תקאים רק אותם צסימי רבי יש מהס תנאים הצוכרים צמשנה והס ר"א צר' שמעון ור"ש צן אליעזר ור' ישמעאל צר' יוסי ור' וונתן ור' יהושע צן לוי וכל אלה הם נזכרים צמשנה כנזכר צהקמת הרמב"ם לפי' הצשניות צצ"ו צצ"ו ר"י צן לוי נזכר צסוף עוקיין צמשנה אחרונה. וצספר בריתות כלל ש"צ סימן ג"ח שצע"י סרבי סידר הצשניות סדורות היו קודס לכן אלה סססם הלבח' והוא וכל צני דורו הסנימו לסמוס ההלבות

והס' חמתו הצשניות שלא יוסיפו עוד לחלוק על הצנזר צמשניות ולא קצע צמשנה דבר שלא היה צהסכמת כל צני דורו ובנוכר צרים סנכדרון דיני ממונות צנ' רבי אומר צמשנה ועכ"ל צמשנה ריש סנהדרין לא נזכר רק דעת האומר דיני ממונות צבלשה וכן סתמה רבי צציעל דעתו.

ולפי שאמר סתימת המשנה לא היו רשאים למחוק עוד לכן לא נקראו צשס תנאים רק אחרואי' וכל ממונותם לפרש צדרי המשנה ולפסוק הלבנות צדך המקובל להס והס צעלי הצמרא: תק"ל לשטרות חצין הצטרות הוא למלכות אלכסנדר מיקדן והוא לדברי הרמב"ם (צפ' י"ח מה' קידוש החדש) ורוב הצגונים סתחלתו עשנת שלשה אלפים תמ"ל צנריאת עולם סקיא מ' שנים אחר צנין צית שני וס"פ שנים קודס הצורצן: אחר תק"ל שנה להפסקת הצנזורה כי הצנזור' התמירה מ' שנה אחר צנין צית שני כנ"ו צדריו צסימן ס"ה מזה המאמר: נתגלגלה כל מה שזכרנו ר"ל ע"י אותה הצנזורה שמשסה עדיין טרס נפסקה נתגלגל' הקבלה הצנזרת מן הצנזורים דור אחר דור מסור לחמשים עד שהגיע זמן המשנה שחיצרו רבי וצית דינו שלא עולם כולו החיר מצנזרה ולא

סודרכו עוד לקבלה איס מפי איס מחמר שהשניות היו כחצונים ומסורים אל כל איס מישראל: אלה מעט מהרבה מדבריהם וממעשיהם ר"ל אלה הענינים הצוכרים צמשניות הוא מעט מחכמתם וממעשיהם העצויס ני לא צלו צמשנה רק הדצריס הצכרמיים לקיוס המלות השויס לכל נפש האדם אמונס שאר חכמתם צסודות התורה וצשאר חכמות כצדדו ממנו עם אורח' הגלות: והשגדלו צמשנה צהשדלס צתורה כלואר עיקר כוונתם היה לצאר דיני התורה צאר הטיב אשר יעשה אותם האדם וחי צהס וזה הי' הכרמי להס לסדרס צצספר: עמצרים התורה וסידורה. ר"ל מצצרים כל הצנזר צתורה צצסדר ככון כמו סתחמר שכללו המלות אשר לאדם חוצה והוא לצדו כמו התפלות והצריכות וסדר זריעמו צצרה ותורותיו ומעשיות וכל הצנזר סתלוי צצריעת הרחן ועש. מזה סדר אחר קראו אותו סדר צרעיס והצי כללו כל המלות סתלוינות צצמן וקראו אותו סדר מועד וכן סדר גסיס כולו מדיני אישות וסדר ניקוק מדיני ממונות סנין אדם לחצירו וצדר קדסיס מדיני צצננות וכן סדר טהרות מדיני עומאה וטרהס והיה הסדר הזה להקל על סדורות הצאים למלווא מלסס צדיני המלות סיגבל לחמש אחריהם צמקוס סרואיו וזה לפי מיעוט הצצנות סנתמעטו צימי רבי ולא היה כס צצמיס לידע כל התורה על צורי': ומספר ססדי' ומקיה

ופרקים ופרכותי ר"ל מספר הסדרים והפרקים והסלכות
סחיד הכל נחמיה ערובה כי נחמיה חלק לששה סדרים
בגוללים כל דמי התורה וחס"כ חלק כל סדר למסכתות ושזו
חלק כל מסכת לפרקים זה הסדר נכון למוצאי דעת שינקט כל

דבר נחמיה המוכן לו כי יסוד
חמלה אל הסדר הוא ומס
אל המסכתא ומס אל הפרקים
ומס אל הסלכות הקטנות
והס המסנית כל אחת צפני
עלמה: והזדרס נשמוצות כי
רני כשצר המציות חס"כ כל
השמועות שהי' לחכמים נחמיה
שנ"פ מעת התחלת הקבלה
וכבר כתב הרמב"ם בהקדמת
סדר זרעים צ"ל מיו"ד פרקו
הגו' סס כי מספר החכמים
היזכרים נחמיה ונקראו ההלכו'
שמותם הם משעים ואחד
והס אשר הגיע לרבי זרעים
נשמעוין הדיק עד זמנו' מלמד
התלמידי הנזכרים נחמיה צפני
מעשה שהי' או מוסר וכדומה
לזה שלשים ושצעה וכל השמועות
המקובלות צרר ולכן לקצוע
פלכה ולסמס המסנה: מה
שהוא רחוק מן הדעת שיא
דבר מוסכס עליו ר"ל שנלמד
שהסדר נחמניות צדור רני
הסנימו על אלו העינים כי
רנים לא יעבור עליהם הסכמה:
גמ"ל הפזר צהרנה מקימות:
ונתנגל צה מלכות הלכו
העציות מה שאינו נגזרו מלשון
המקרא הרצה ר"ל שכדי לשמיר
למות הלשון כפי שהי' להס צדורו
צבדי שהיו נקראים לכל חרס

נחמיהו צלשון המסנה הרנה מלות שאינס גזורים מל' הקודש
ר"ל אינס שומרים רבני הדקדוק לפי נורת לשון הקודש
וכמ"ל לשון תורה לחוד ולשון בניאים לחוד ולשון חכמים
לחוד (עיין תוס' קידושין ד"ג י"ג ד"ה מתחרת): אצל תלמוד
דברים וכו' ר"ל שאעפ"י שנכנסו הרנה מלות מלשון העברית
עכ"ל חיצו העינים נחמיות היחיד שאפשר וישים להנין:
וכלל חשני עינים עם הפסק ר"ל שאעפ"י שכלל הרנה
עניינים וזקי הדעות שזו לראשונים וצ"ל כל זה הפסק דין
ההלכה גריר מן המסנה נחמיה דבר המוסכס להלכה צלשון
רנים ינו כל חסס מזה כך ההלכה צהלת ורק נחמיה שמתל
רנים חוקים עם היחיד אעפ"י שאף צה הלכה רנים עכ"ל
היה דברי היחיד צבי שחס יצא צד שדורות האחרונים
ויח"ל דברי היחיד חרות צדים (כנ"ו צדיות) משל"כ צמס
מיו"ד ב"ל ספק צנין וכו' ר"ל צלי ספק הם ערוכים צנין

סדריה ופרקיה והלכותיה והזורה בשמועות מה שהוא
רחוק מהדעת שיהיה דבר מוסכס עליו ונתגלגל בה
מצחות הלשון העברית מה שאינו נגזרו מלשון
המקרא הרבה אבל קצור דבריה ויופי חבורה ונוי
ערכה וכלול אופני העינים עם הפסק בלי ספק בעיני
שיראה המעיין בעין האמת כי בשור ודם יקצר מחבר
כמותה אלא בעור אלדי' ואין שונא אותה אלא מי
שאינו מבינה ולא מתעמק בלמודה וקריאתה וישמע
מדברי החכמים השיחות והדרשות ויגזור עליהם
בדרך מקרה ובחסרון כאשר גזור על האדם בחסרון
מי שיפגענו מבלי מבחן ואורך הכרה ומדמינו
סמיכתם על הנבואה ממה שאמרו אמר נחום
הלבלר מקובל אני מפי רבי מיאשה שקבל מאבא
שקבל מהווגות שקבלו מהנביאים הלכה למשנה
מסיני ומהזהרם בקבלת היחידים מה שאמרו אחד
מהם לבנו שצוהו בעת מותו בני חזור כך בד'
דברים שהייתי אומר לך' אמר לו ואתה למח
לא חזרת כך' אמר לו אני שמעתי מפי רבים
והם שמעו מפי רבים' אני עשיתי בשמועתי והם
עמדו בשמועתם אתה שמעת מפי יחיד מוטב שהניח
דברי היחיד ולאחוז דברי רבים' אלה מעט מהרבה
כמפה מן הים מן הראיות על מעלות שמועות
המשנה' אבל שמועות הנמרא והמקבלים אותה
יארכו הדברים בהם ובדרכיהם ובדרכיהם ובמשליה'

ואם

נפלא עד שיראה מי שמעיין צעין האמת כי לולי עזר אלה
יקר כח חרס מלחצר נחור נפלא כזה: ואין שונא אותה ר"ל
המסנה: ולא מתעסק בלמודה וכו' ר"ל אינו מטרמי עלמו
להנין עומק דרני המסנה צדיני': וישמע מדברי החכמים

השיחות והדרשות זה שאינו
רוצה להטריח עלמו לצדו צדור
עומק ההלכה ואינו מצקס
מדריהם רק המעשיות מדברי
האגדה והדרשות מה שהוא קל
עליו להכניסם צלזיו: ויגזור
עליהם בדרך מקרה כלומר לא
יתבונן מי הוא הצעל המאמר
היה ומי יאלו הדברים הללו
שאנחנו כאשר נשמע דבר מן
אשר מפורסם לנו נחמיה לא
נמהר לסתור אותם ולהצביל
רוחינו כנגד אלו הדברים
אעפ"י שהם זרים לפי שלכנו כי
נאפשו עלמנו ונלמד הלא חכס
אמר וממנו יאלו הדברים
ואל אנחנו אשמים כי לקוצר
שכלנו לא ננין דבריו והדין נותן
שנשתדל צהרנה הדברי היוצאים
מפי חכמי צו והנה זה שאינו
מנין מעלת ח"ל ולא למד
עומק מפוליהם מלמד שמוע
הדרשות הוא גזר עליהם כאשר
הוא גזר על חיש שאינו מוחק
אלו נחמיה ודרך מקרה דומה
אותו מהרה כשהס רחוקים
משכללו והצנתו: ובחסרון שאמר
שהחסרון הוא צניל המלמד
ואינו מולה החסרון בקולר
דעתו: כאשר גזר על האדם
צחסרון מי שיפגענו' כלומר
כאשר גזר על סמס חרס אשר

הוא פוגע אותו צין המינו העס: מצלי מצחן ואורך הכרה
כלומר מצלי שיצחק ויחריק להניר הדבר הנאמר לו: ומדמינו
סמיכתם על הצד"ה ר"ל אחד מהדמויות שאלאנו אשר ח"ל
סמכו דריהם אל הנציה ומסס פנת קבלתם: אמר נחום
הצלור וכו' צמ"ל פ"ג בני הזרע את שדכו שני מיני
חשים: מהינות הנכרי' צפרקי' צנות שנים שנים כנון הלל
ושאזי חמצי' וצבלין יחידה' צנו עזאי וצמנון צן שטח:
ומהזרס מקצית היחידים ראו' על מה שנהרו שלא שמוך
קבלתם אל דברי היחיד רק דוקא מפי רנים: שאמר א' לצנו
הוא עקצי' צן מה"ל כמ"ל צמצי' מניינו צמ"ל עדיות פרק ס':
שמיעות הנציה צצלו האורוסים וכילד ואיך הי' דריהם
צקצתם וצפי' המעניות ופ"ל מליהם: וצדריהם דרני סוגיות
הס"ס אשר נזכרו' צמפרי צעני הסוגיות: וצמליהם הם עניינים
ההגדה מהמעשיות אשר סמרו: מה שאינו משונן לפי מנהג
צדרינו

זורניו שאולי מחמת שנעדר מאתנו מנהג דורם ועל מה מחכו
משלי תוכחותיהם למקן הדור כאשר הוא זמנם וחליו שמו
מגמת עני דרושיהם ולקחו לפעמים פסוקים להמליך להם
תוכחתם כדי להמתיק הדברים להמון והמקרא להם כדמות
אסמכתא בלנד זולת עניינים

לנח על דרכי ויכוחי הפילוסופים צריר דבר מן הדברים והנה
זה הפלפל המורני יותר עמוק עניינו מכל ויכוחי הפילוסופים:
אלז הוא המופת אשר אין עליו להשיב ר"ל זה שאני מדמה
אותו למכתם הלאו אינו צנחנת הקדמותו שאלו שאיין
הקדמותו צעלי התלמוד אמתיות

רק מפורסמות שלגנס מה
שהקדמותיו אמתיות נקר' מופת
שלין הדבר כן שלף הקדמות
צעלי התלמוד הן אמתיות
מחמת הקבלה מה שאין לספק
צירורם ורק מפני שאינם
חשיים דמימיו למכתם הלאו;
על הנחשוב וכו' מאמר
שהם יודעים

לדקדק כל כך צנחניות וצרימות'
ומכוונים אל דרך האמת וגוף
הכונה היפלא מהם לכיון פשט
הכתומ'ה שלא יפלא ממנו היו':
עצ זה אי אפשר חלילה לנו
למלות חסרון צנחמ'
מופלאים כמותם : מנהי' אמתו
לא נדע וכו' ר"ל צנו העון
ושכלינו קרר מהציון דברי
פירושיהם למורה: או שמפרשי
הלכה אינם מפרשי המורה . אלו
שפירשו ההלכה ה' להם דקדוק
רצ ועיון לכיון אל האמת
ואלו שפירשו המורה היו אנשים
אחרים לא משו לקמחיהו ולא
ידעו חיזה דרך יטכון האמת ;
ואלה הפנים השניגם והוא
שנאמר מי שפירש ההלכ' לא פירש
המקרא : אי אפשר שהיו אמתו
דואים אמורא מפרש דברי
המשנה בתכלית העיון והדקדוק
והוא עלמנו לדרר דבריו מושך
עמו פסוק ממשותף התורה
ומפרשו בדרך רחוק מן הפשט

ועל פי הדברים האלו חוזר אל פירוש המשנה דקדוק גדול
ואינו נוטה מדרך האמת כמלא נימא : ומעט הוא שגרה
להם פסוק מסכים להקצה ולנראה מהמלות כאשר אין אמתו
רואים וכו' ר"ל הנם הדבר המפליא ביותר הוא מה שנעמט
רוצ הנאמר להם בפירוש הפסוקים אינם בדרך פשוטו שסכים
פירושו לשכל להולמו עם הדברי' הגאומיים צנחנז ולהנראה
מתלותיו : כאשר אין אמתו רואים להם כלל פירוש הלכה וכו'
כמו שאין אמתו רואים שום פירוש הלכה שיחא יולא מן ההיקש
השכלי ואלו נאמר שדעתם רחבה מדעתינו ואין אמתו
מצינים אמת דברים כלל . א"כ למה צנין דבריהם צפירושי
ההלכה ;

ואם יש בהם מה שאינו היום משוכח כבר היה
ברורות החם נהוג ומשובח :
סח אמר הכוזרי כן אני רואה בחלקי דבריהם
מה שסותר המסופר מכללותיה'
שהוצאחם פסוקי התורה אל פנים שמרחקת אותם
ההקשה והעיד הנפש כי לא הייתה הכונה בפסוק
ההוא מה שזכרו פעם בדינין פעם בדורות . וכן מה
שיש להם מהגרות ומעשים רבים ממה שסרוחין
אותם השכל :

סח אמר החבר הואית מה שיש להם מהדייקות
והדקדוק בפירוש המשנה
ותבוייחא ומה שהגיעים בהמן המחקרו והכירור מבלי
יתור וחסור במלה כל שכן בענין :
ע אמר הכוזרי ראיית מה שהוא למעלה מכל
חכמת הנצחון אבל הוא המופת
אשר אין להשיב עליו :

עא אמר החבר הנחשוב על מי שידקדק הדקדוק
ההוא שאינו יודע מהפסוק מה
שנדעהו :
עב אמר הכוזרי זה אי אפשר אך הדבר על אחד
משני פנים . או שאנחנו לא
נדע דרכי פירושם לתורה . או שמפרשי ההלכה
אינם מפרשי התורה . ואלה הפנים השניים אי אפשר
ומעט הוא שנראה להם פסוק שמסכים להקשה
ולנראה מהמלות כאשר אין אמתו רואי' להם כלל
פירוש הלכה אלא בתכלית ההסכמה להקשה :
עג

עא אמר הכוזרי זה אי אפשר אך הדבר על אחד
משני פנים . או שאנחנו לא
נדע דרכי פירושם לתורה . או שמפרשי ההלכה
אינם מפרשי התורה . ואלה הפנים השניים אי אפשר
ומעט הוא שנראה להם פסוק שמסכים להקשה
ולנראה מהמלות כאשר אין אמתו רואי' להם כלל
פירוש הלכה אלא בתכלית ההסכמה להקשה :
עג

עא אמר הכוזרי זה אי אפשר אך הדבר על אחד
משני פנים . או שאנחנו לא
נדע דרכי פירושם לתורה . או שמפרשי ההלכה
אינם מפרשי התורה . ואלה הפנים השניים אי אפשר
ומעט הוא שנראה להם פסוק שמסכים להקשה
ולנראה מהמלות כאשר אין אמתו רואי' להם כלל
פירוש הלכה אלא בתכלית ההסכמה להקשה :
עג

עא אמר הכוזרי זה אי אפשר אך הדבר על אחד
משני פנים . או שאנחנו לא
נדע דרכי פירושם לתורה . או שמפרשי ההלכה
אינם מפרשי התורה . ואלה הפנים השניים אי אפשר
ומעט הוא שנראה להם פסוק שמסכים להקשה
ולנראה מהמלות כאשר אין אמתו רואי' להם כלל
פירוש הלכה אלא בתכלית ההסכמה להקשה :
עג

ע"כ :
סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

סח כן אני רואה וכו' אמת
שאני רואה : צמלקי
דבריהם מה שהוא סותר
המסופר בכללותיהם כלומר
החלקים שדבריהם סותר מה
שספרת מכללותיהם ואין כל
דבריהם צנויט צלמת וציושר
ומדקדקים דקדוק גדול בכל
היולא מפייהם לכיון אל האמת
הנכון ולא כן נמלא לפעמים :
מהולאחם פסוקי המורה אל
פנים וכו' הם מפרשים לפעמים
הפסוקים מה שאין פשט הכמוז
סוגל הפירוש ההוא צהיות זה
הפירוש רחוק מן הפשט לפי מה
שמחייב ההיקש השכלי צהנת
הדברים הכמוזים : פעם צדינין
כמו שזכר למיון אח"כ צס'
ע"ג אלל פסוק וילוג' אלרים על
האדם : פעם צדשות כמו
שהם ענייני ההגדות כמו אל
מקרי ורומים :

ענ אמר המצר אזל נאמר אחד מז' דברים ר"ל מלמד הדרך הראשון שזכרת: יכול שהי' להם סודות נעלמות וממנו נדרש מ' המורה' אפשר שהי' להם סודות נעלמות מה שאין חכמינו יודעים אך הם קבלו איש מפי איש כדל גרין

הסם כמו שזכרנו נר' עקיבא וחזריו: והשתלמותם טרחתם ציור הדת והעמידו על האמת אך יתכן שניסו להם שום שינוי ונטיה מן האמת שהרי הנטיית לא יקרו אלא או מלד מיעוט הכנה או מלד רמיון העיון או מלד פשיעות האומר

המתכוין להכשיל הצדיקים אחריו צדיקתויו נשגיל פני' מה והרי כולם חכמים כולם חסידים כול' משתלים ואין נמיר עזמינו להכיר אחרים: והמינס הגדול ולא עוד שז"ל שהי' מוסכס לקיון גדול דבר הכדוי מדעת ומתלו אומו נקבלה הן יעקור שרשי הדת לעיני העם ולא יסקלוהו: כאשר נעשה צורה כאשר נמלא זה דבר הצלתי מוצן ביקוס השכלי: ואין חסד אלנינו נדבר ממנו כי מי שלח ידו צמרה שנכנס ומייקסק צאמתה: ומה שנכלל זה מן המלות: אך ההגדות ענין ההגדות הנראים זרות: דרך הלצה והקדמה לענין שרואים לנחמי ולאמצי אם היו חכמים לתקוע אזהר אמונה אמיתית כלל העם מה שהי' רחוק מזה לפי קולר שכלם היו מקדימיו להם הקדמות נדרני האגרות להדמיצ לנס לפי כחם עד שיכנסו העניינים לחזניהם ואז המירו להם לדבר דרך הפלגה מחמת התועית החכיון: כמו שחמרו שירד רצון העולמיים וכו' כל' וחולו נתכוון למה שאמרנו צמרה דבה פ' ויגם על מנין בני ועקב הנאמר דהם שצעים נפש וצפרעץ אינו רק ס"ט שהקצ"ה השלים המנין ואמרו עוד צילוקט צס פרקי ר"א (רמז מ"ו) שהקצ"ה השלים להם המנין צכניסתן שהיו ס"ט והקצ"ה

נצטרף עמהם שנה' ואנכי ארד עמן וכן כשעלו היו ס' רצוא' חסר א' והקצ"ה נכנס עמם לפנין ס' רצוא' שנה' ואנכי אעלך גם עלה' וכמה רחוק הדבר הזה מן הדעת שרצון כל העולמיים ירד למגרים ושאר נמנה עמהם צמרים ציחוד והלא מלא כל הארץ כבודו: לנחן האמונה לחוק האמונה הגדולה שכל המורה תלוי' זה והיא שכל זה הי' צכונה מלת ה' נדדו אשר לו נתכנו עלילות לסצז יודתן למגרים ועליותן מס: ולא נתקריים שנאמר שנטלשל הדבר הזה צמרה: ולא צמזועים ומסצולות בני אדם: ולא שהיו אחה עניינים ממוצעים שהגיעו מתסצולות בני אדם: אשר יעצור כלל מסצז' ממה שיכול הכל למסו:

ענ אמר החכר אבל נאמר אחד משני דברים יכול שהיה להם סודות נעלמות ממנו בדרך פירוש התורה היו אצלם בקבלה בהנהגת שלש עשרה מדות או שהי' הבאתם לפסוקים על דרך אסתכחא שהם שמים אותה בסימן לקבלתם כאשר שמו פסוק ויצו ה' אלדים על האדם לאמר סימן לשבע מצות שנצטוו בני נח' ויצו אלו הדיניך ה' זה ברכת השם' אלדים זו ע"א' על האדם זו שפיכת דמים' לאמר זו גלוי עריות' מכל עץ הגן זה גול' אבל תאכל זה אבר מן החי' כזה רחוק בין אלו העניינים' ובין הפסוק הזה' אך אצל העם קבלה ששבע המצות האלו שבמנין אוחו בפסוק הזה בסי' שמקל עליהם זכרם ושמו השני פנים יחדיו יש להם כפירוש הפסוקי' או שיש שם פנים אחרים געלצו ממנו ומן הדין שנסמך עליהם מאחר שנתבררה חכמתם וחסידותם והשתדלותם וה זונם הגדול אשר לא יתכן בו שום הסכמה ואין לחשוד דבריהם אבל נחשוד הבנתנו כאשר נעשה בתורה ומה שנכלל בה ממה שלא יתישב בנפשותינו ואין חשוד אצלנו בדבר ממנו אבל נתלה הקצור בנפשינו אך ההגדות מהם שנוהגים דרך הצעה והקדמה לענין שרוצים לנחצו ולאמצו כמו שאמרנו כשירד רבון העולמיים למצרים לנחץ האמונה שיציאת מצרים היתה בכונה טאת האלקים יתברך לא בטקרים ולא כמצועים מתחבולות בני אדם וכרוחניות ככבים ומלאכים ושדים וכל אשר יעבוד בלב מחשב אבל בדבר האלקי לברו ואמרו על דרך מה שהם אומרים בכיכול רוצה לומר אם היה יכול להיות כך היה כך וכך

ענ אמר המצר אזל נאמר אחד מז' דברים ר"ל מלמד הדרך הראשון שזכרת: יכול שהי' להם סודות נעלמות וממנו נדרש מ' המורה' אפשר שהי' להם סודות נעלמות מה שאין חכמינו יודעים אך הם קבלו איש מפי איש כדל גרין לפרט דברי התורה והי' להם חזיה סימן והיכר צלסין הכתוב שעל ידו היו עפרשים איתו זה הדרך נעלם ממנו: כנהגת י"ג מדות כל' כמו שנתפרסם לנו דרכיהם נדרש י"ג מדות שהמורה נדרש צהן כמו גזירה סוה והדומה לה שאין השכל מסכים שנשגיל השולמות המיו' נתן את האמור של זה צה כמו שאנו אומרים נכסף מנלן (ר"ל שהלכה מתקדמת נכסף) יליף קימה קימה משה עפרון והוא מחמת שנאמר מינת קימה צקרושין כי יקח איש אשה וסם נאמר כסף הסדה קח ממני מה הסם כסף אף כהן כסף (ריש קיורושין) ובה לולי שקצלו זה ולי שדבר רחוק ליסד פינה גדולה דת על שווין הפלות וכן צאר המדות שקצלו ולפיכך יש לנו לומר שאולי היה להם עוד אינה קבלת צפירוש המורה הנעלם מאתנו: שהם שמים אותם סמימן ר"ל סדימים שהי' להם נקבלה סומכין איתו' על אולם פסוק מפסוקי המורה כדי שיהיו להם לנכרון תמיד' ואני פועז שהטעם הי' זה צעצור שלא הותר לכמוז דברים שצע"פ וכמ"ס חז"ל דברים שצע"פ אי אהר רשאי לכותבן וא"כ הי' צד על המון סלומדים לזכור הכל צע"פ ולא תשלוח צהן איהה שכה ולכן סעבו אותם על הפסוקי' הנכתבי' וכשהיו הוגים

צמרה שנכתב היו מפרשים הכתובים צדמים האלו וממילא נקצבו הדינים צברוסם חו עעם נכון: כאשר שמו פסוק וילו וכו' צנסהדין פ' ד' מיתות: סומכין נכסוק הזה הקצלה שהי' להם סמכו על זה הפסוק: ושמה השני הפנים יחדיו וכו' ר"ל ים מהם פירושם מקוצלים וים מהם שנאמרו לאסתכחא: או שיש שם פנים אחרים נעלמו ממנו ר"ל אין חכמינו יודעים הדרך ההוא והפנים ההם כלומר אזלי יש עוד אחה מירון נעלם ממנו: ואן הדין נסמך עליהם ענ"ז דין שנסמך על צבריהם צגס אין צדינו למרן דרכי פירושים צמרה: פאמר שנתצדדה חכמתם וחסידותם ואין מסרו עמם על קידוש

לחשוב: ואעפ"י שאין זה נמלא בגמרא. זה הדבר שירד רצון העולמי' הנו': אך בקצת הסדורים ר"ל בקצת חזורים שהם צדראשית רבה פ' ויגש וצפרקיר"א: כמו שאמר מיכהו (מלכים א' כ"ג): ולא ה' העיקר וימר מחמרו הנה נתן ה' רוח שקר

ולת היתה עיקר הנבזזה שה' לרץ לה אחאז אמנם מה שספר לו לזר המעשה שיר ראה ה' יושב על כסאו אינו רק הקדמה והלעה לנבזזה זו לחזק הדבר בלב אחאז ולהכניסו בלב אחאז: הללית מנחלת הדבר הזה ממקום המלכה מחזקת הדבר הזה שילמין שזוה אחת: ומתם ספורים וכו' עוד נמלאו ספורי ההגרות מספרים מרלות כותנות שראו: על החסידים ההם צעלו התלמוד: מהם דמויות שנה רוח ה' על דמונם להראות אחת עניינים רוחניים: צעור גדול מהשנתם שהיטת חסרה ממיד צעיון הפועל העליון: ונכות דעתם שהיו דעותיהם פנויות מעסקי עולם הזה: שיש להם גמם וכו' וראו אותם צעיינים ממש וביגיון שזר צמאקד ב' סי' ד' ויבא מזה עוד מאמר רביעי סי' ג' צהריכות: וכן צת קול וזכר מזה צס' מ"א מזה המאמר: שועתי צת קול שמוקמת צדיש צרכות: שכבר נמאד צמעמד משה וחליהו נוכר צמאמר ה' סי' פ' ויבא עוד צמאמר ד' סי' ב': וכאשר יבא צקבלה צאמנה וכו' מאמר שהוא אפשר הדין נותן להקבל צקבלה שהגיע כן להכתי התלמוד: ונאמר צמה שאמר חוי לי וכו' ולא יקשה צעיונין לטון חוי לי ששענ ר' יחאשאל שאין זה רק מיליות הדברים: כאשר נאמר וינחם ה' כי עשה את האדם וכן נאמר א"ח" ויתעצב אל לבו שדואי לרץ להצין זה הפסוק שלא נאמר רק צרך דמיון ומשל לסדר את הארון: ומתם' אגדות: שהם

משלים מרמזים ענייני חכמה וסודותי' ולא ראו לגלות צפני ההמון מאמר שאינם מציינים אותם ולכן אין להם תועלת צה: אחד צדור או צדורות העניינים ההם עמוקים כ"כ עד שאפשר שלא יציגום רק אחד בכל דור' ואולי אחד צהרבה דורות יזמן שיצין אותם ולפי זה אין לנו תומה אם אין אחרון מציינים כן: אהגדות כי

וכך. ואעפ"י שאין זה נמצא בגמרא ולא ימצא כי אם בקצת הסדורים אך בעת שהמצא כמוהו אל הענין הזה הוא נוטה כמו שאמר סיכיהו אל אחאב ראיתי את ה' יושב על כסאו וצבא השמים וגומר ויאמר מי יפתח את אחאב ויעל ויפול ברמת גלעד וגומ' ויצא הרוח ושאר הענין ולא היה העקר יותר מאמרו הנה נתן ה' רוח שקר כפי כל נביאך אלה: וזולת זה הקדמה והצעה הלציית מנחצת הדבר הזה כי הוא אמר ומתם ספורים עמראות ורנחיות וראוים ואין זאת פליאה על החסידים ההם שיראו צוורת מהם דמיוניות בעבור גדול מחשבתם וזכות דעותם: ומתם צוורת שיש להם ממש אמתי עחוץ כאשר ראו אותם הנביאי' וכן בת קול שלא פסקה מהם בבית שני והיא מדריגה למטה ממדריגת החוון והדבור: ואל יהיה רחוק אצלך מה שאמר ר' ישמעאל שמעתי בת קול שמנחמת כינה וזולת זה שכבר נתבאר צמעמד משה ואליהוטה שישים זה באפשר וכאשר יבא צקבלה הנאמנה מהדין לקבלו ונאמר כמה שאמר אוי לי שחברתי את בתי כאשר נאמר בוינחם ה' ויתעצב אל לבו. ומתם מה שהם משלים מובאים על סודות החכמה נסנע גלותם מפני שאין להסוין תועלת בהם והם מונחים לחקור ולהפש ליחידו' כשיגיע אליהם מי שהוא ראוי להם אחד בדור או בדורות. ומתם מה שנראים כשקר ויתבאר עניינם עם צעש עיון כמו שאזרו שבעה דברים נבראו קודם העולם גן עדן ותורה וצדיקי' וישראל וכסא הכבוד וירושלים ומשיח בן דוד. דומה למה שאמרו החכמים תחלת המחשבה סוף המעשה. וכאשר היתה כינת החכמה כבויאת העולם התורה שהיא גוף החכמה ונושאייה הם הצדיקים וכיניהם כסא הכבוד. והצדיקים באמת לא יהיו כי אם מהסוגלה והם בעלי הדת האמתית. ואין ראוי להם כי אם הסוגלה שהמקומום והיא ירושלים ולא יחברם כי

אפשר שהוא לקולר שכלנו: ומתם מה שראוים כשקר הנה אחרת וראוים ענייני חכמתם שהיו יס אהגדות שראו' צתחלת ההצעה לשקר וצמעט עיון מאלו חכמה עמומה צקרבס: שצעה צדריים וכו' כבר נמלא המדרש הזה צעיינים

שונים הנה צפמסים פ' מקום שכתבו וצדריים פ' אין צין המודר נאמר מורה ומסונה וגן עדן וגיננס וכסא כבוד וצית המקדש ושמו של משיח. וצצ"ד פרטס ה' הזכיר מורה וכסא כבוד והאצות וישראל וצית המקדש ושמו של משיח. ור' אהבה צר זעירא הוסיף אף התשובה. וצחמת שהצמר לל צדקת כ"כ לשמור המלות מאמר שהענין אחד כי האצות הן הן הצדיקים' וגיננס היינו משונה דרוז התשובה צלה מחמת יראת עונש וצית המקדש וירושלים מורה על צחינה אחת: דומה למה שאמרו החכמים תחלת המחשבה סוף המעשה. וצחור זה הארון כשרוזה לוסד צית נכון א"ח שיתקן אם לא יליד צכלו ערס צנותו מכליו: הצית הזה ומה ענין משמישו וכיול רחוי מיקון הצנין שלא יפול צו הפסד כל עוד שקריו לא אפשר שיהי' והרי סוף מעשה הצית הזה ומכלית עניינו למה שהיה מוכן כל זה ה' צמחשבה צצנאי הזה ערס שהחמיל לצנותו והרי מכלית המעשה שהיה סופה מניצ מתחת המחשבה שקדמה לכלל הצניו אשר משצו לצנותו צעצור זה התכלית וכלפי זה אמרו שלחיות אלו צדרי תכלית מעשה העולם וציראיתו נראה כאלו הם קודמים צמחשבה אלא הסי' ור' צמחמת תכלית אלו הו' דברים נצרה העולם: כונת החכמה' כלומר שכוננה חכמת הסי' לצרוא: זה העולם והי' תכלית צאת הצדיקה התורה (וכנ"ס על ג' דברים העולם עומד על התורה

וכו'): ונשאלו נושאי התורה הם הצדיקים: וצנייהם כסא הכבוד כנז' למעלה סי' ס"ה מזה המאמר שהצדיקים הם עצמם מעון לצנייה: והצדיקים צחמת וכו' לכן הצדיקים מצרמים לתורה: והיא ירושלים מקום הנבזזה: ולא יצרים א"ח למזר דעות חנני כל העולם לעבוד את ה'. כסא אחד גם למצר

הגר פירוד הגדיקים ועלולס: רק נזחר סנדרואיס אשר
רוח ה' ידבר בקרבן וצדק פיו ימית רשע וכל בני עולם ילכו
עפר רגליו וזה א"ל שיגיע רק למצחר שגליו האנושי והוא
משיג בן דוד: ואחריתם אל בן עדן ומכלית ענין הגדיקים הוא

שכלי מהס לפרט אותם על סדר נכון: ולא להציגם בקשר ענין
ויבוד יש מהס שאינו יודע לקשר חותם לטוב ענין חממה אר
מוסר או סודי וכמרהמה שאינם רק ספורים ומעשיות קרות
בלד: והס שהכניסו אותם התלמידים נזמרח מהשדלס ר"ל

הבן עדן שהוא העולם שכולו
טוב: צדואיס נכח כלומר נכר
הי' זה נחממת הצורה ית' קודס
סנדר' העולם: עשרה דברים
נבראו בע"ש צין השמשות צפ"ה
מפרקי אבות: להפיק צין
המורה והטבע: ר"ל להגלים
המורה עם הטבע מל' זממו אל
תפק(תליס ק"ח) שלא יהא אחד
אומר את חצירו: כי הטבע
אומר צמחה: הטבע המנהג
תמיד צענין אחד ולא ימלא צו
השמות מומות עולם: והמורה
אומרת צמנו המנהג כנגד
המורה לון כלן אום מנהג
כח"ס ועצמתם את ה' אלהים
וביך את למחן ואת עימך
והסודותי מחלה מקרנן ונאמר
לא תהי' משגלה ועקרה צארך
זה ונספר ימך אמלא וכיולא
צת נאמר שומר מזה לא ידע
דבר רע וכבר נזכר שדלדוק
נמור השומר המורה לין הטבע
זולט צו ודומה לזה אמרו
במרחא דתענית מי שאמר לשמן
וידליק הוא יאמר לחומץ וידליק
וכך ה' שדלדוק החומץ ודומה
לזה הרבה: וההפקה ציניהס
ההשלמה ציניהס שלא תאמר
מאמר שנתן רשות לטביעים
שישנו צמנו' מיוחדים הטבע
נוב צו תמיד רק צנת השנו

כי אם החשוב שבכרואים והוא המשיח ואחריהם
אל בן עדן היה ב"ן שיושמו אלה כרואים בכח קודם
בריאת העול' ומהנראים עוד שקוד מה שאמרו עשרה
דברים נבראו בין השמשות פי הארץ ופי הבאר ופי
האתון וכו' להפיק בין התורה והטבעי הטבע אומר
כמנהג והתורה אומרת בשנוי המנהג וההפקה ביניהם
כי המנהגים שנשתנו הם כטבע מפני שהיו בחפץ
הקדמון מותנה בהם ומוסכם עליהם מששה ימי
כראשית: ואני מורה לך מלך הכור שבנמרא דברים
שיאניני כול להטעמך בהם טעמי' אספיק' ולא להביא'
בקשר ענין: והס שהכניסו אותם התלמידים בנב'
מהשדלס מפני שהי' אצלם ששיחת חכמים צריכה
למוד ומה שהיו נזהרים במה ששמעו מרבוניה'
עם השתדלותם שיחברו כל מה ששמעו מהס' והיו
נזהרים שיאמרו אותה במלותם בעצמם ואפשר
שלא היו מבינים ענינו: ויאמרו כך וכך שמענו
וקבלנו ואפשר שהי' לרבותיהם במאמר ההוא ענינים
בעלמם מהתלמידים וחגיע הדבר אלינו והקלטנו בו
מפני שלא ידענו ענינו: אך כל זה במה שאינו
במותר ובאכור על כן לא נרגיש אליו: ולא יפחות
החבור עם הפנים אשר זכרתים:

צעזר גדול השמוקות למחיה'
ומחמת שהיו מכירים גדול
מעלות הקדושי' והסודיים שהיו
דעותיהם וחשנו שדור צטל
לא ילא ממהם וכל דבריהם
צריכים להתבונן בהם ולהזכירם
כמ' שח"ל ששימת ת"ח לריכך
למוד ובלמת שלא ינדר שלא
יגיע צדדני חכמים קדושי' כאלה
שום מועלת צמוסר או צדך
ארץ אחר ההצננות ולכך קבעו
המעשיות צנת' שכל הדוריה
ללמוד יבול ללמוד דבר מה
מדבריהם: ומה שהיו נזהרים
ר"ל צתוך הזכירות אשר להם:
שיחזרו וכו' היו שיחזרו צמעות'
כל מה ששמעו צלי חסרון מלה
אחת: ולאסר שלא היו מצינים
איתו גם התלמידים עכ"ל דיעו
כי לא דבר רק הוא: ענינים
נעלמים מן התלמידים ולא רנו
לגלות לחון לסס ומי שהי'
מסס ורואיו יצין מדעתו וכמו
שאלמו צמעסה מרכבה מוסרין
לו ראשי פרקים ואס ה' מסס
מצינ מדעתו: והגיע דבר אלינו
והקלטנו צו: ר"ל שצעפ' אסס
התלמידים אשר היו צימים ההס
לא הציגום על צודים עכ"ל
הרגישו כימאור גדול עמון בקרב
דבריהם ואנחנו גם את לא
נרגיש וכמ"ס אס הראשונים

עד אמר הכוזרי כבר הטיבות לבי וחזקה אמונת
בקבלה ורצוני עתה שתראה לי
מעט מהכמותם אחר שתוסף לי ביאור בשמורת
האלקים יתברך ותרחיב לי בענין מעט בעדות ארים:

נתחדש ענין אחד צו שלא נצטנו וכאלו יש בלן חדש ידועה
לפניו יתברך אשר הכל לפיו לפניו מצדאשית וכאשר צרא הטבע'
הטוב להס מתחלה הטבע צסדר הזה נצטנו שיהיו צנת הסס
על ענין אסס כמו שתאמר שהוסס נצטנו הארץ שתפתח את
פיה צנת שיגיע צליעת קרח: ולסלס שיתן מימיו וכן צכל
הססי' ולכן יחסו לזה צדיחה צע"ס צין השמשות כלומר שהוא
ממוצע צין מעשי צראשית וצין המורה עשליה מעשה צראשית
קיימים צי העולם עומד על המורה ולפי הנראה מדבריו גם
צכל אשר הנסיס המנהג ה' ד"מ צצריחת יס סוף המנהג על
קריעתו וצצריחת. הגלגלים על עמידת השמש ליהושע וכנ'
צצמנ"ס צפי' המענה הנ"ל והנה מהר' ארצנאל הרצה
להשיג נגד דעת הרמנ"ס צזה והיפ"ת צצ"ר הסכים לדעת
הרמנ"ס ואולי זכרו אלו העשרה מחמת גדול פליאתם צעני
הקמון: צמפן קדמון ר"ל שהי' הספן הזה צפוי לפניו ית'
מעולמי עולמים ולא נמתח אלו סוס ספן: שנמרח דברים
אגדיים: שאינו יכול וכו' לין נכחי להטעים אותם לך כי קאר

צצני אדם אנו כממורים: ולפי שאנחנו לא ידענו ענינו והצדדים
מתגלגלו אלינו מחון רצ' ודאי שיכול להיות שפעלו שיאלות
הרבה צהעמקת הדברים בלשר הגיע לנו צשאר עניניו התלמוד
כנודע מהנוסחאות הרצות אשר אללנו צס"ס מחון הגאונים'
והרבה אנו מולאים צנמרח מה שהיו מוספת הגאונים' וטעם
הכותב וכתבס צנמ' ורק אסס דברים מוצנים נקל להבאיים
אחר הס"ס להביה"ה מהא"כ צענייני האגדה: אך כל זה לפי
שאינו צמותר ונאכאר ר"ל ענייני האגדות ע"כ לא דלגנו
עליהם ולא נרגיש הספס צניה שלין אמנו מצינים אותם: ולא
יפחות הקצור ר"ל חזור הס"ס צעצור זה מכל המעלות טובות
אשר זכרתים ממנו צעצור שהוא מפיך לקלמניו ולתורמינו
צחיסוד והימר שיעקרו מיוסד על כך:

עד מעט מהכמותם מחכמת מ"ל הכדורה מצויאר הס"ס:
אחר שמוסיף לי ביאור צשמות האלדים שצעפ' י'
שהזכיר מהס צמאמר צ' רלה עתה הרצנת הביאור ואס' צצופג'
סכמת מ"ל:

נשלם מאמר שלישי: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קיא

סימן א אלקים תואר למושל הנה הכוזרי העמיר עליו דבריו צפתיות מחמד שלפני זה להרציו לו צאור ענין שמות אלודים והמזר הגיע לסוף דעתו שהוא חוכך על ענין הרצוי אשר נמשמע אלו השמות עד שהוא נותן מקום למינים לרדות להאמין ברצוי אלהות מ"י וזהו צפתיות דבריו נתן מחסום לזממו בצאורו שזה השם לא נאמר על הרצוי מ"י צענין חלקו"ת אזל הוא שם התואר על המתמלה דבר מן הדברים כמו שתאמר ממנה על אזה דבר או היין המוכן לשפוט יוש שיהי' צכל וכו' כלומר לפעמים נאמר זה השם על שהמתל צכל העולם קרא חלקים ולפעמים על המתל צחלק: כמו כה מתכות הגלגל או טבע מן הטבעיים כי הנה הכתוב אומר וזכח לחלקים יחרס ר"ל אפילו על העובד כה מתכות הגלגל או לטבע מן הטבעיים חייב מיתה וכדאמר צחולין (ת) הא דשמיע לגדא דבר (הוי זכחי מתים) ופי' דר"ל גדא דבר מלאך הממונה על הברים: או דייק מצני אדם כמ"ס עד האלקים יצא דבר שניהם: וכנהה השם הזה צלשון קצון ר"ל שם חלקים נגנה צל רבים אפילו כשהוא מורה על האל התייחד: צענור מה שהי' נהג צין האמות עכו"ס

שהיו עושים להם, עלמאות ופסילים תצנית ככזי מעלה והיו מאמינים שכל שפע כה הככז ההוא על הפסל הזה וכשעובד הפסל הזה נאלץ עליו נאמו: והיו קוראים כללם חלקים ר"ל שהיו מושפין שאלו שמתאחד יאלו כל הכחות רק חלקות הרצה מנהיגים את העולם וכולם יצא הם חלקים שופטים צארן: והיו נשצעים צהם צכלל הכחות נולס: וכאלו הם מושלים צהם ר"ל כאלו מ"י מלכותם צכל משלה ואת אשר יחפלו כולם יעשו ואין צבזה מעל צבזה עליהם וצבזה שומר אותם שהוא האל התייחד אשר ממנו כל הכחות וכל הכחות: והם מתרבים ר"ל האלמות לעובדי כו"ס: צרצוי הכחות לפי רוב הכחות: המנהיגים את הגוף ר"ל כחות הצפס ובפי רוב הכחות כמלאים צאדם כן ירצו הנפשות המנהיגות אותן: והכחות המנהיגות את העולם וכפי הטעות הזה אשר דמו צנפס כך דמו צכחות העולם לומר כי הרצה אלודים שופטים צארן להנהיג אותם: ואין כאלו מ"י אלוהים אחד אשר מלכותו צכל משלה: כי הכחות כנוי לכחות המנועות ר"ל וזה הגיע אלם צענור שאלמו מאמר שהכחות אינם רק שם כגוי לכל

תנועה ותנועה צלתי תנועה אחרת וכל תנועה מולדת כז אחר וכיון שכן כמו שאל שיתלדו תנועות הפכיות מתנועה אחת כן או אפשר שיאלו כחות רבות מכה אחד: כי גלגל השמש וכו' כמו שגלגל השמש אשר הוא צבזה היותו נראות

המאמר הרביעי א אמר החבר אלודים תואר למושל ברבו מן הדברים ולדיין יוש שיהי' בכל כשהוא רוצה בו מושל בעולם כולו יוש שיהי' בחלק כשהוא רוצה בו כה מהכחות הגלגל או טבע מן הטבעיים או דייק מצני אדם ונכנה השם הזה בלשון קבוץ בעבור מה שהי' נהג בין האמות עכו"ס שהיו עושין צלמים והיו מאמינים שכל אחד מהם יחולו בו כחות הגלגלים ומה שדומה לזה וכל אחד מהם אצלם אלוה והיו קוראים כללם אלודים והיו נשבעים בהם וכאלו הם מושלים בהם והם מתרבים ברובי הכחות המנהיגים את הגוף והכחות המנהיגים את העולם כי הכחות כנוי לכחות התנועות כי כל תנועה היא באה מכה וזלתי כה התנועה האחרת כי גלגל השמש וגלגל הירח אינם רצים בכח אחד אבל בכחות מתחלפין ולא פנו אל הכח הראשון אשר ממנו באו כל הכחות האלה אם בעבור שלא חודו בו ושענו כי קבוץ הכחות האלה הוא המכוונה אלוה ושדנפס ג"כ אינה כי אם קבוץ הכחות המנהיגים את הגוף או שהודו באלקים אך הי' רחוק בעיניהם שתועיל

אור השמש כשזורה על הארץ: אינם ראים צכח אחד צנתנועה המיוחדת להם מצד הגלגל שהם קצותים צם כי גלגל השמש נומר הלוך עם השמש צנהה אחת שמצית היורה צחדשירחי: ולא פנו אל הכח הראשון וכו' ולא הבינו אל פועל הי' והרעשה ויון לא ראו שמידו הכל וכל המנועיות שגלגלים והעולם צכללו הוא יתצרך ירס צצניה והסכל והוא הנותן להם כה ובצורה להיות סובבים והולכים צקרב מצל ועל פיו יאלו ועל פיו יצואו צצמר הזה הנראה לנו ואין כאלו רק כה אחד המניע הכל: אם צענור שלא הודו צו קאתם כפרו לגמרי צאל ואמרו שכל כה הוא אלוה צפני עצמו ותקוץ הכחות כולם הוא אלהים מושלים צארן כולה: והסנפס ג"כ אינה וכו' שאלמו שעה לצותיהם מהשכיל איך מכה אחד נתחייבו הרצה כחות לא הבינו ענין הנפס אך אמרו שכל הכחות יחדיו מנהיגים את הגוף: או שהודו חלקים יס שהודו צצכזה ראשונה עך כפרו צציוצ עצודה לאל וצידעמו והצמחמו ככו צצרי הפלוסוף הקובר שצס"ה ממחמד א: צכלה ומדומ' שידענו ר"ל לגודל רומעותו הוא נעלה ממחמו שידע אותנו: מלילה לאל מדבריהם

מדבריהם • כלומר שהם מוציאים שגדול רוממותו וגדולתו הי' זה חסרון זמקו שידע אותנו ויציג לנו • ובהפך הוא שאדרבה הי' זה חסרון ונמנע שהאל אשר לא יתואר צו טוס גיליות וטוס חסרון לא ימנע לדעת בניו ופועל ידיו אשר נראים נחסדו הגדול ויעזוב למקד

הומנים ולא יטניה צבה וכבר הארכתי צבה צבי א"י מהמאמר א': ע"כ לא היו עובדים דבר אחד וכו' זה מוסר על הכלתי מודים צלולה אחד אך אמרתיש אלד"ת הרבה וכלכח ונח הוא אלוה וכל הכמות יחד הם אלד"ם מושלים צעולם כמו שהיו עובדים כובני וכל צבא השמים הנודעים צימים הקדמונים: מאין חלוק שכן

היה השמח אלוה אללס כמו הקטן שצבכני לכת וכולס שזיס אללס צאלד"ת שהאחד אינו יכול לפעול מה שצבירו פועל והעולם מתנהג צהסכמת כולם: ומאחר שזאת הימה מחשבת עובדי כוכבים ומזלות מיימי עולם והימה כוונת התורה והאל יתנצח אחר גלוי אלד"תו צבה סיני צמאמר אנכי ה' וגומר לפקוד אמונת העבד"ם מללס הי' הנצוד השני לא יהי' לך אלד"ם אחרים על פני וקרחם צל' רבים כפי דעת העבד"ם צומן ההוא ואמר על פני רובה לומר שצמי ועולם ידי הולך וסוצב צכל העולם ועל כל כח וכה סס אני ואין אלד"ם מצלעני • ומאחר שהרגל צפי אנשי כל העולם לקרוח אלד"ם צל' רבים הממשל שמתמט כל הכמות יחדיו כך קראו האל אשר לו לצדו העז והמשרה להשתמש צכל הכמות כפי חפצו אלה"ם כלומר הוא השתמש צכל הכמות כמו אלד"ם המורגל צל' ההמון עובדי כוכבים ומזלות שהם קצון כל הכמות יחדיו • ודומה לזה אמרו צנת' פ' כל כנתי (ד' ק"ה ע"ג) אחר ר' יוסי מיימי לא קרימי לאשקפי אשמי וכו' אלא לאשמי ציתי פיר' שי שהיא עיקר צית ור"ל שקרא אותה על סס כל הצית ופעולותיו צעצור שהיא מניעה הכל כך מתקת הענין הזה צקרוף: הש"י חלוק"ם צל' רבים צעצור רצוי הכמות היוצאים ממנו: והדיקות והמעלה הימירה כשנרלה לצור סמו יתצדק צדיוק וצדקיוק והמורה ג"כ על מעלה יותר גדולה מקצון הכמות בללס: אינה כי צס הנצב יוד"ה ה"א וכו' ה"א הוא סס קדע רמוח אליו צמדות ר"ל השס הזה הוא נודע לכציאים רמוח חלית צמדות ר"ל כל הכמות חלק"ית ממנו יצואו: הוא סס נודע צמח אליו צמדות • ר"ל השס הזה הונח על ידיעה מתש שהיו יודעו אותו צהרגשות המושים ומנידים אותו צרימיה הצנוחית וצרחו הרוחנית והרגישו ממנו חלק הוא מניחג העולם כולו לצדו ומשנה הטבע נימח ועונש ומנהס מלזותיו לצני האדם וסוכן על סגולתו מצני האדם ויודע החלקים והפרטים עד סוף כל הדורות וצענין זה הניד אותו אדם הראשון וקין והצל ונח ואצרכס יצחק ויעקב ומשה וכל הנציאים החלים אמריהם והיו רוחים נצוד שכינתו צדאיה רוחנית ואין מלכותו צכל משלה ואלה היו יודעים אמילא שבוט אחד ואין אלא ככר עממד מלך צדמותו כנוכרות • לא כמתשנות עובדי עב"ם שחשצו כי יש כרזה אלד"ת שופטים צארן: לא צמקום אחד שלא הי' נודע ר"ל לא

שחועיל עבודתו וחשבו כי הוא נעלה וכרוטום שידענו כל שכן שישגיח בנו חלילה לאל מדבריהם: על כן לא היו עובדים דבר אחד אך רבים שקורין אותם חלק"ם כלל שכולל כל הסבות מאין חלוק • והדיקות והמעלה הימירה אינה כי אם בשם הנכבד יוד"ה ה"א וכו' ה"א יתברך הוא שם נודע רמוח אליו במדות לא צמקום אחד אשר לא הי' נודע כי

זה נצבד שהמעלה ימירה לזה השס הוא על האחדות גמורה וסכוא לצדו יודע כל לשלול דעת העובדי כוכבים ומזלות אלא חף גם לשלול דעת הפלוסופים כמו ארס"טו והתשנים אחריו שאע"י שהגיעו ע"פ ראייתיהם הפילוסופיות שאין כאן רק אל אחד אפעי"כ לא

היה נודע אללס צמדותו והיו חומרים שאינו יודע אותנו ואין יתרון צעצוד אותו ושאר ענייני אפיקורסות כנו' צדצדיו אחר"ס ג' וחק סס לא ידעו זה השס כלל מאחר שציקר הכמתו על שהוא מלוא וגומל ועונש ויודע הכל ומשנה הטבע מן הנודע צדא"י רוחנית כנו' צבי' ט"ו מזה הפאמר • והאחדות נודע מזה ממילא • כי

האמנת האחדות מצלי המדות הנו' כאלו לא האמינו כלל ודומים לעובדי כו"ם או אולי גרועים יותר כנו' צבי' י"ג וי"ח מזה המאמר: (הבה"ה) אחר המציא לצית הדפים צבדי להקל על המעיין פירושו של דברים אלו ראיתי להעתיק פה צדרי' קרונים לאלו מה שמלאתי צס' השס להראצ"ע ז"ל אשר משס יושקף על אמתת כוונת הכחוי צכאין • וז"ל צס' הנו' וצעצוד זה לא הזכיר משה לפרעה רק השס הנצבד שהוא חלקי העצרים שיוכל המקבל כחו צארן לחמש מופתים על כן לא תמלא השס הזה צס' קבלת כי הוא יודע על חכמת האלקים והנה שקבל הכל לא הימיר כמשה ע"כ אמר יתרו עתה ידעתי כי גדול וכו' עכ"ל • וצפירושו לפ' ויראה כתב וז"ל והנה האצנות לא הגיעה מעלתם לצדקה צסס כמשה אשר ידעו השס פטים צפנים ע"כ הי' יכול משה לשנות תולדות שללס השפל ולחדש אמות ומופתים שלא יכלו האצנות לחדש והנה משה אמר שני צדרי' וכו' והעטס כי על ידי האצנות נודע שמי שהוא אל שדי ועל ידך יודע שמי ה' הנצבד ציוולס כאשר אמר נכן אמור לצני ישראל חני ה' והנה שלחתיך לצדודי זה השס עכ"ל • והרע"צן ז"ל כתב שס וז"ל והנה אמר האלקי' למשה נראיתי לאצנות צכה ידי אשר אני שודד צו המזלות ושחר לצחורי אצל צשמי ה' לא נידעתי להס לצדוד להס חדשות צכניו המולדות ולכן אמור לצני ישראל חני ה' ומודיע להס פעס אחרת השס הגדול כי צו אני עושה עמכם להפילא ידעו כי אני ה' עושה כל עכ"ל • וזהו הנרלה צדרי' הכחוי צאמרדו הוא סס נודע ר"ל סס העלס הוא סס נודע וניבר כ"כ (צמדותי) צימור עד שיוכל המרמוח לרמח חליו צרוח שלע"י מדמותיו ורזה צמדות שניו הטבע ומדוע המופתים • לא צמקום אחד רזה צבה שאמנס לא ניכל לרמח עליו צימור מקום כי הוא יתעלה אינו נגצל צמקום וכמו שיצב נודע צדרי' צפ' זה • אשר לא הי' נודע ר"ל גלוי זה הכת אמתס לא עורר מלפניו שכן נתפרסם צצא משה המכה את מצרים צכל נפלחותיו וערס צותה לא הי' נודע צעולם כי חס סס חלקי' צכלל וצסתס ע"י הפעולות המתרגשות וצלות צעולם והכשגחה הנפלחה וז"ל הראצ"ע צפ' יתרו על פסוק וישמע יתרו וכו' השס שזה' נודע צעולם לפני צא משה שכלל מודיס צו עכ"ל • והרע"צן ז"ל כתב שס וז"ל וטעס אשר עשה חלקי' כי הוליל ה' הזניד חלקי' השס שזה' יתרו יודע מלפניס וכי הוליל ה' צשמו

בצאו הגדול שנודע עתה ע"י משה שבו נעשו האומות עכ"ל.
זה אשר נלגה בדברי הרב המפרש צמה שהזכיר משני הטעם
ומ"ש ובענין זה הכיר אותו אדם וקין והבל ונח וצדקה
וכו' נראה ג"כ מדעת הרש"ע ז"ל שם וז"ל והנה יהי' הסם

סמוך חלקי' הנו' צפ' נדאשית
נטעם צדקות ואין לרין להכיר
דבר החלקי' וצני החלקי' והי'
זה צענור שלא קבל אדם עוד
כה הסם כראוי עד וכו' והוליד
צו' ה' אמרה מזה קניתי איש
אן ה' צלל מלת חלקי' ואין
לאחריו הסם סמוך חלקי' כי
פעם אחת בדברי משה צענור
שומר לו פרעה קולות חלקי'
חה לא ה' נודע לעולם כי
אין לחסידים מועטי' עכ"ל -
כס ה' נקרא צלל חלקי' ס'
ונקרא ה' צהמיחם כלומר
אחלה היו קורים אלדי' לכלל
הפעולות הנראות צעולם ודימו
שדנים פועלים צדק' ואף
לדעת הפלוסופים שידו צלל
אחד עכ"ל אמרו שאין צו
יכולת לשנות הטבע וכל הויית
העולם אינו רק לפי מחשבת
הגבילים והככבים' אך קריאת
ה' הוא צהמיחם ר"ל שלו
ממשל צלל הכמות הנראות
צעולם ועשה גדולות לצדו
ואף זה לא צדאיות שכליות

רק צדיעה. ממש: וכל אחד מהם סצה צהיה והפסד
צמולה והלמיחה וצמיחה ופירוד המורכבים וכל אלו נראה
שהם מומרכבים מן היסודות ה' ע"י תנועות הגלגלים הממוג
אותם וכמ"ש הרמב"ם צפ"ד משפר המדע משנה ו' שסנת
הרכבת כל מורכב הוא סצוב הגלגל וכן ההפסד צלי ספק סצמו
התנועה וכל תנויה קטורה צתנועת הרוח וכצני השמים
כנודע: ותהי' התשובה ה' כלומר זה הסם שנודע צהרגשות
ממש: כמו שחמה אומר פלוני צסם נודע כראובן ושמינין -
כלומר כמו שאין צדיק האדם להשיב השואל אותו מי פעל זה
רק שמו העלמי הנודע ומפורסם לו כי לא יאמר ראובן פעל
זה אס חין השואל מביד מי הוא זה אס לא שהוא שם נודע
והכל יודעים אותו ומפני זה לא יתכן שתפול ה' הידיעה על
שם העלם מאחר שהוא נודע. כך הוא ענין ה' לומר שהוא
נודע בדאי' וצהרגשות לצחירי צני האדם ולנו כלל עדת ישראל
ע"י מופתיו והנבגתו אותנו: כראובן ושמינין כמו שסם ראובן
אורה על עלם האיש הוא לא על זולתו מן המקריים אך
עליו צצממותו:

3 אמר הכחדי ואין אודיע צסם מה שאין עליו רמו וכו'
אין יתכן שינחם שם לדבר שאין אמתני יודעים
אותו כלל וכלל וא"ל להשיב מעצמותו שום דבר: אך הראי'

כי ה' נקרא אלדי'ם ונקרא ה' בהתיחדם כאלו שאל
השואל איזה אלו"ה ראוי לעבוד השמש או הירח
או השמים או המולות או אחד הככבים או האש
או הרוח או המלאכים הרוחניים או זולתם' כי לכל
אחד מהם מעשה וממשלה וכל אחד מהם סכה
בהייה ובהפסד ותהי' התשובה ה' כמו שאתה
אומר פלוני בשם נודע כראובן ושמינין' אחרי אשר
יובן מסלת ראובן ושמינין אמחת עצמיהם:

ב אמר הכוזרי ואין אודיע בשם מה שאין עליו
רמו אך הראי' עליו ממעשיו:

ג אמר החבר אבל רומים אליו ברמיה הנבואית
וכראייה הרוחנית כי הראיות מתעים
ומן הראיות יבא אדם לאפיקורוסות ולדעות מופסדות
וכי מי הביא הששנים והם עובדי עכו"ם לאמר
בשתי סבות קדומות אלא הראיות וכן אנשי הקדמות
מי הביאם לאמר בקדמות הגלגל ושהוא סכת עצמו
וסכת זולתו אלא הראיות וכן עובדי השמש ועובדי
האש הראיות הביאו אותם אל זה אך דרכי הראיות
נחלקו מהם מדוקדקי' עד תכלית ושהם מקוצרות
והמדוקדק

עליו ממעשיו חין לנו רק ראי' שיש כלן אלוה נמלא מאל
צכל וכפי המופת אשר עשו הפילוסופים וזכרם המורה צדיק
חלק צ' הלקוח מצד מה שאנו רואים ממעשיו העולם ולא די
לנו זה עד שנקראו צסם מיוחד כאלו עומד לפנינו ועין צעין
נראה אותו לומר כי זה שמו
אשר יקראו צו' והוא לפי
שהכוזרי לא ירד עדיין לסוף
דעת החבר צאמרו שם נודע
כמדומה לו שמכלית הידיעות
אינם רק מצד מעשיו:

ג אבל רומים אליו צרמיה
הנצחית וכו' - השיב
החבר הואת חשבת למשפט
שאמתנו לא נדע את ה' רק
צדאי' ממעשיו צלצד ולנו חזק
ונחלה עם הפילוסופים היותר
עוצי' שאפשר אשר שמו רחומיה'
על מציאת הסם ממעשיו
ע"כ הקשית לשאל מה שמו כי
נדע לרמו צו' - ולא כן אמתנו
אמתנו שעיקר אמונתנו הגיעה
אלינו צנצויה מהאזות שסם
השיבו אותו צהרגשה הנצחית
ממש והס ראו אותו צדאיות
הרוחנית ממש שהיא למעלה
הרצה מראייה בגשמיות ולכן
אנו אומרים תמיד חלקי אצרכם'
וכו' ולהם ולנציאים כמותם
ודאי שלא יעלה צענייהם לרמו
אותו יתנצך צסם מיוחד: אך

הראיות ממעשיו - זה שדמית שעיקר השלמות הוא ידיעת הסם
צדאיות אינו כן אצל ארצה הראיות ממעשיו את האדם מהדרך
הישר אל דרכי מות וכפירה צעיקר: וכי מי היצו המשנים
ר"ל המאמנים צלצד"ות יותר מאחד ויש שהאמין כי יש פועל
רע ופועל טוב כמו שהיה הנקרא מא"ני שמתוהו אחד
עמלני פרס ועל שמו נקראו הסוצדיים זה מיניס ועובדי עכו"ם
האמינו כי הככבים והמולות הם ה"אלד"ות: אלו הראיות
כל"ל כלומר לא ככנסו לעשויות אלו רק מחמת שנלמדו להביא
ראיות על האמונה: וכן אנשי הקדמות הם אשר האמינו
שהגלגל הוא האלוה והוא לפיכך קדמון כנו' צרמב"ס פ"א מה'
עכו"ם: ושהוא סכת עמנו וסנת זולתו' כלומר הוא נמלא
מעצמו והוא המציא וצדא כל המציאות: אלא הראיות ר"ל
גם אלו שגו צדאיות שכליות ומופתים טפלים אשר לפי אולתם
היו ראיות נאמנות: הראיות אשר לפי קעסם המטורף: אך
דרכי הראיות נחלקו ר"ל מה שאמרת שעיקר הידיעה מן הראיות
הנה לא עשית סייג לצדיק וצאלו כל הראיות כח אחד להס'
ואין הכבר כן אך יש חלוק גם צזה: מהס מדוקדקים יש מהס
שדקדקו צדאיותיהם יותר מאשר לפנייהם ודלו סכאיתיהם צמה
שמסצו שהס ראיות נאמנות כפי האפשר ונשמרו מן השגאיות:
עד תכלית כלומר לפי האפשר צכה האדם מצלי ראי' נצויות:
ומהס

ומהם התקורות כלומר נשברות וסכלות נשכינת שכל האנושי :
ודרכי הרלויות הכיחוס לאחר וכו' ר"ל עם היות שהמנוח
שזהם הם רחוקים הפילוסופים חף הם שנו גדולה פקו פלייליה
הבנינו לסכלות ב"כ עד שאמרנו מה יסבנו לאל כי נעצנו

והמדוקדק שבהם הפילוסופים ודרכי הראיות הביאם
לאמר באלקיים שלא יועילנו ולא יזיקנו ולא ידע
הפלתינו וקרבנותינו ולא עבודתינו ולא מרינו
ושהעולם קדמון בקדמותו ואין אצל אחד מהם
שם גודע שרומזין אליו אך אצל מי ששמע דבריו
וציוויו והזהרתו ונמולו על העבודה וענשו על העבירה
והוא קורא אותם בשם גודע כנוי לזה שדבר עמו
ואמת אצלו שהוא בורא את העולם אחר שלא
היה ותחלתם אדם לא היה יודע ה' לולי דברו עמו
ונמולו וענשו ושברא לו חוה מצלעותיו ונתכבר לו
שהוא בורא העולם ויטו לידברג ובדמותו (י"ח דגדול
ומהות) וקרא אותו ה' ולולי זה ה' נשאר על שם
אלקיים שאין מתברר מה הוא אם הוא אחד או
יותר מאחד אם הוא יודע החלקים אם לא ואחר
כן קין והבל ידעוהו אחר שקבלוהו מאביהם כראייה
הנביאות ואחר כן נח ואח"כ אבנחם יצחק ויעקב
עד משה ומי שה' אחריהם מהנביאים וקראוהו הם
ה' בראייתם וקראוהו העם המקבלים מהם בהאמתם
אותם ה' בעבור שהיה דברו וההנהגתו דבק בבני אדם
והיו דבקים הסגולה מבני אדם בו עד שהיו רואים
אותו במצוה מה נקרא כבוד ושכינה ומלכות ואש
וענן וצלם ותמונה ומראה הקשת וזולת זה ממה
שה' ראה להם שהדברו עמם מאצלו וקוראים
אותו

שאלו שזין האל יודע הפרטים אעפ"י שהדבר צחודמו
ימצד ונזכר דבר הפלוסוף זרעס הספר: ולא"כ קין והבל
זה נראה ממה שהקרינו מנחתם ושמה לקין שלא נתקבל
מנחתו: וקראוהו העם המקבלים מהם וכו' אותם שקבלו מהם
והאמינו להם שה' נראה להם

והשמנו דבריו הם קראוהו ג"כ
ה' כלומר זה השם שנודע
לנביאים כמו שחומר ה' אלרי
לזרעס ילחם ויעקב: זעצור
שהיה דברו והנהגתו דבק בצני
אדם וכו' וזעצור זה היו
מכירים אותו הכרה נרגמת
לחשים: והיו דבקים הסגולה
מבני אדם כו' הנביאי' והלדקי'
במורים לא שלט בהם שום ענין
עצמי לרע ממת דבקותם
זה' שהוא למעלה מהעצמי כמו
שלא שלט האש בלזרעס בלוד
כשדים ונחני' מיטאל ועוני'
בצקעת דורא וכדומה להם :
עד שהיו רואים אותו הנביאים
הבינו את ה' דראי' ממש
צנינו' שראו ענין ממולע בנרא
ממנו ימצד והוא כמו לוד
דק מלוד המושג לנביאים:
נקרא כבוד כמ"ס ומראה הכר
ה' כאל אובלת זרעס הכר
לעיני כל ישראל: ושכינה כמו
שחמה אומר ונתתי משכני
במונח: ומלכות כענין שחמה
לזנות בית לשם וצית למלכות
ונחמה ויחמה מירס דרך ה'
וכו' אשר נתן ללוד המלך בן
מכס יודע שכל וצניא אשר וצנה
צית לה' וצית למלכותו ר"ל
צ' א' וצ' וצית למלכותו ר"ל

לכבוד ה' הנראה צנית הקדוש: והאש כמ"ס וזרעס כעין שחמה
כמראה אש (יחזקאל א'): וענן כמ"ס והיה כבוד ה' נראה
זענן: וללם זה שאמר נעשה אדם צלמנו מפרש החזר שר"ל
כפי דמות הנראה לנביא וכמדובר צמי' זה צמון וכן נחמה
ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה (יחזקאל
ס'): ותמונה זה שחמה ותמונה ה' יציר ר"ל כבוד ה'
ומראה הקשת הוא ציחוקאל (סס) כמראה הקשת אשר ה'
זענן וגומ' הוא דמות מראה כבוד ה': ממה שהי' ראי' להם
שהדבר עמם מאלו כשהגיע הנבואה לנביא אולי היה חושב
שכן נדמה לו דמיונו לזכר כאלו שומע דבר מה ואינו כן חלמה
אלז מפני שהיה רואה צנינו ממש אחר מהתמונות הבו' שזין
אחר הראי' כלום יודע על הצירור שה' מדבר עמו: וקראוהו
אותו כבוד ה' ר"ל שחמה י' שזין יחום כלל צין הצורות והאלו
וצין ה' ימצד אשר לא ישיגו שום דמות ותמונה ודק מפני
שה'

שהדור צמיתות האל וקדמותו
הכרו חק לומר שהעולם גם
הוא קדמון בקדמותו ימצד ולא
יועיל ולא יזיק כאשר כבר
נזכר מרי זה הדעת צמי' א'
מחמה א': ואין אצל אדם מהם
שם נודע ודאי כי שזין אצל
הפלוסופים שם נודע לו ימצד
אחר שאין יודעים אותו רק
עמעשו שהוא נמלא ומסלקים
עמנו הפגח' והידיעה צברויו
ובדומה לה: אך אצל מי שמע
בנו הנביאים והנתנו צנינו
דף האמת ששמענו את דבריו
מתוך האש זכר סיני: והוא
קורא אותו צמס נודע זה שמע
דברו יתכן שיקראוהו צמס
נודע: כנוי לזה שדבר עמו
וכו' השם הזה הוא כנוי לאל
המדבר עמו והמלאכה אללו שהוא
צורא העולם אחר שלא הי'
ומחלתם אדם ר"ל מחלת אלו
הנביאים שדבר האל עמם
היה אדם הראשון שלא הי'
יודע אותו לולי שדבר עמו וראה
פגמול והשוכס צמי עץ הדעת
ושנצרת לו חיה לתועלתו
והנה אדם ידע צירור שלא
קדמו אדם אחר שהוליד אותו
ולא היתה נקצה עדין נמלאת
עד שממנו נצרת חיה ויש

צורא עולם אחר ההערד ועשה כל אשר חפץ: ורמז לו צדור
ודמות ר"ל שחם הביע אליו הדבר מן האל מה שמע
צאניו ממש כי נלטייר האיר אשר הביע לאזנו צורות אומיות
זה צמפן ה' כמו שזענין כל הנביאים וכו' דבריו צמחמה
ה' ס"ס פ"ט ויתכן ב"כ שראה צנינו דמות צורות נוראות
המחמת על בצור ה' כמו שהוא ג"כ זענן כל הנביאים
וכחמה החזר צאריכות צמין צמי'. זה וכן השיג אותו
צמדות כמה שינוא ג"כ צמין כמו מי יכול ויודע חפץ
ומשגיח: וקרא אותו ה' המרמז על זה כמו שיתצד צמקום
הנו': ולולי זה שהשינו צמיו וידע שציר הכה והמחמה
לכל אשר חפץ: היה נשאר וכו' כלומר אלו לא הי' אדם ושאר
נביאים מכירים אותו לא הי' שום יכולת צמס לדעת רק סס
אלקיים: שזין מחזר וכו' אס הוא אחר כאשר פקרו המשנים:
אס הוא יודע החלקים כאשר עמו אפילו המוצרים שצמילוסופים

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קיג

שה' חפץ ה' להשמיע דבריו ע"י אלו התמונות היו הנצחיים קוראין אותם כבוד ה' בדרך העברה: ויש שיקראוהו ה' כבוד נמלא שנקרא הכבוד הזה ה' לזכר כמו שאתה אומר וכו' הולך לפניהם יומם צעמד ענן שר"ל כבוד ה' הולך לפניהם צדמות

צעדומו יחד: כי אינו אולל אורו כי אם על הסגולה ועל צעלי דת האמתית: ר"ל עם היות שנס לגויים שבע מלות מקובלות מאתם ויש ג"כ הרבה אומות אשר מודים כי יש דת מן ה' מן השמים ויתכן צוה שם אר"ני: אמנם אין זה רק לפי דמיונו כי לא הביע אלוס

אוחו כבוד ה': ויש שיקראוהו ה': ויש שיקראו הארון ה' כמו שהיו אומרים קומה ה': ושובה ה' בנוחה ועלה אלדי"ם בתרועה ה' בקול שופר: והם היו רוצים ארון ה': ויש שיקראו היחס שיש בין בני ישראל ובני כהצטרף ה' ובנו נאמר הלא משנאך ה' אשנא: ואיובי ה': רוצים שם ה' ארביטה' או תורת ה' כי אין צרוף בינו ובין אומה מאומות העכ"ם כי אינו אוצל אורו כי אם על הסגולה ועל בעלי דת האמתית דהם מקובלים עמנו: והוא מקובל מחם וכן נקרא אלקי ישראל: ונקראים הם עם ה' ועם אלקי אברהם: ואמור שקצת האומות הלכו אחרי ועברו אוחו משמע וקבלה איה קבלו אותם וחדבקו בהם ורוצוהו בעבודתם וקצפו בהמרוחם אך אנחנו רואים אותם נעזבים אל הטבע והמקרה טובתם ורעתם פניהם לא בענין שיחברו שהוא דבר אלקי לבדו וכן ייחד אותנו באומר ה' ביד יחדנו ואין עמו אל נכו והיה הישם הזה מיוחד בנו שאין אחר יודע אוחו אמת ידיעה זולתינו והוא שם נודע לא יסבול ה"א הידיעה כאשר היא נוחפת על אלקים ויאמר האלקים והשם הזה מכלל הפעולות הטובות אשר יחדנו בהם: וכודו נסתר אך מעלות האותיות המיוחדות

עמוד ענן יומם וגומ': ויש שקראו הארון ה' הדרך הנמלא ג"כ שנקרא ה' בדרך העברה: כמו שהיו אומרים קומה ה': שנאמר ויהי צנסוע הארון ויאמר תטה קומה ה' שר"ל שיקום הארון שאין לפניו יתנך לא קומה ולא שובה: ושנה ה' צנוחה כלשר נט הארון נאמר וצנוחה יאמר שובה ה' רצונת אלפי ישראל: ועלה חלקי"ם צתורעה ה' בקול שופר (התללים מ"י) ונקרא שלפני הוא יצא לנו את נחלתינו את גזון יעקב אשר איבדסלה: ופירש ראצ"ע צס קנת מפרשים שר"ל עלה אלדי"ם צתורעה: שגנו הארון צנת המורן: והם היו רוצים ארון ה' ויהי שיהא שיהא קומה ה' שובה ה' וע"ה אלדי"ם שר"ל ארון ה': ויש שקראו היחס שיש בין בני ישראל ובני כהצטרף ה' ר"ל לפי שאין שים יחוס דמיון לאלם נבדו ויתנך מלד שנתננו בני צית מתייחסים נבדו יתנך ניוחם העבד נבד אודנו שס ארון נקרא צירוף בעבד וכזה הומר לנו לקרוא אותו יתנך ה' ר"ל אדונינו בהצטרף אלינו שגם זה רחוק מאוד שיהם לנו שנתנו עצדים לצורה הכל אשר לגדולתו אין מקר כמו שלף נאמר שמלך גדול צטר ודם הוא ארון היתושים והפרעושים אך רק התורה הנתונה לנו מאתו יתנך היא עדות לישראל שחפץ צעודתם ויתכן שיה' נקרא עלינו שם ה' ונקרא אר"ני ולזה נקרא היחס הזה שהוא התורה והמורה לפעמים צתקרא שם אר"ני: הלא משנאך ה' אשנא שודאי לא יתכן לפשר שיעאלו שונאים לצורה עולם ויולר האדם כי ממדת שמה ועד מנולו שמו מהולל צבויים רק הכוונה לומר ששונאים הענין המקשר בין הצורה וצין בני ישראל והיא התורה מאתו והם חושבים שאין כאן שום יחס צינו וצין בני אדם ולא יתכן שתיבע תורה מאת ה' מן השמים וא"כ אין מקום לשם אר"ני והם שונאים שם אר"ני או צית ה' אשר דת עמנו או תורתנו יתנך אשר הגויים צתשר כל זה: כי אין צירוף צינו וצין העב"ם: ר"ל מפני שכל הגויים אין להם שום צירוף צינם וצינו יתנך כי לא הביע להם שום פקודה מן השמים ושום גלוי אור מאלו דואי שצערסם אין מקום לשם אדנות כסגורים שם בני ישראל ככל הגויים שאין להם חלק

רוצה צעודתם הנה אין זה רק מלד המקרה והטבע כי אין הצל צעודתם אם שומרים אותה צמכלית לא יגינן עליהם פמאום אות לטובה חף צהמרות מעבודתם לא ישיגום רעה כמו שה' אללנו הטוב והרע מביע לשעמד על פי משיגו: עונתם ורעתם כפיהם: כפי הטבע והמקרה: לא צענין צתצטר וכו' לא נצטר להם מעולם שביע להם ההללחה והפכה צצר חלקי: וכן ייחד אותנו וכו' ר"ל וכן העיד עלינו הכתוב שאנחנו מיוחדים צצקותו ית' ואין לרדים אתנו: אמת ידיעתו כלומר אמתית ידיעתו: זולתינו זולת בני ישראל אין מהעמים יודע שם אר"ני מפני שלא הרגישו מעולם השגחתו וכועל ידו צעולם השפל: והוא שם נודע: שמה גמר משוזה השאלה ששאל הכוזרי צבי' צ' ח"ל ואין אודיע צס מה שאין עליו רמז כי הנה השם הזה נודע להסגולה צדיעה צרורה לא צרמ צללד: לא יסבול ה"א הידיעה כמו שנאמר האלקים כענין שנאמר האלקים הרועה אותי מעודי ועד היום הוא שמתח שיש לו שם נודע הרי הוא צדמיון שם העלם ולא ידא אללו ה"א הידיעה כמו שלא מאמר האצדסם כי ה"א להייה ה"א הידיעה צצנו הטרע וניכר: והסם היה של אר"ני מכלל המעלות

F f

כט

COSRI.

המעלות הטובות אשר למקום עלינו שלחן ארבעה שנה' אחרנו
 נבדיו ורואו ארבעה: וסודו נסתר סוד סם הוי"ה נסתר ונל
 קודע רק לטובת מנני אדם: אך מעלות האותיות המיוחדות
 בו הם המדברות כנ"ל ור"ל שאמנם מה שהסם הזה של הוי"ה

המיוחדות ל"ו ה"א המדבר"ת (ל"א גו סם המנוחה)
 מפני שהם אותיות אה"י אשר הם עלת הראות כל
 האותיות שאין מדברים באות מהאיות בעוד שלא
 תמצא להי רוצה לומר הפת"ח לאלהי (הה"א והקמין
 לוא"ו והשבר לע"ד והמה כרוחות ושאר האותיות
 כנופות וי"ה כמדהו' אבל אה"ה אפשר שיהיה סן
 השם הזה ואפשר שיהי' נגור מהיה ורצה בו למנע
 מחשוב באמתת העצם אשר ידיעוהו נמנעת וכאשר
 שאלו ואמר ואמר לי מה שמו ענהו לאמר מדה
 להם לבקש מה שלא יוכלו להשיגו דומה למה שאמר
 המלאך למה זה השאל לשמי והוא פלאי אך
 אמור להם אהיה ופירושו אשר אהי' והטעם הנמצא
 אשר

יהי' ורק הוה מורה על ההגהה הפרטית: וי"ה כמוהו סם
 י"ה הוא כמו סם הוי"ה צ"ה המרמז שהוא מחי' כל העולמות
 כמו הרוח המחי' את הגוף: חזל אה"י אפשר וכו' סם אה"י
 אפשר שהוא מורה ג"כ על דמיון רוח כל צד שהוא מאותיות
 הגמות ג"כ: שיהי' נגור מהיה
 ר"ל שסם אה"י נחלז ממלת
 ה' המורה על קדמותו יתברך
 שהוא נמלך ואין עת אל
 מילתו: ורואו בו למנע מחשוב
 וכו' ס"י שגלה סם זה למטה
 ראה צדק למנוע מנני אדם שלא
 יטרדו צעקם לחשוב צלמתי
 עלמות ויראו להבין מה הוא
 ה"י: אשר יועתמו נמנעת
 לועת עמם כדורו יתברך הוא
 דבר נמנע מאחר שהוא לבד
 קדמון ואין ראשית לו וכל
 הנמלאים נבראים ממנו אין
 יתכן שיצין נולד עלים היוצר
 אומר אשר הוא רחוק ממכותו
 מרחק צלמי תכלית ואין לו
 סוס ימים ודמיון לנגדו:

שהם שמות העצם מאלה האותיות ע"כ ר"ל שהצדור נאסך על דים:
 אשר הם עלת הראות כל האותיות. הם סבות שיהיו כל האותיות
 נבראות מנצח: שאין מדברים צלות מהאותיות וכו' אי אפשר
 לדבר נשום דבר מכללי נקוד האותיות והן הן מירות הנקוד
 ודרך מצטט האותיות: הפתח"ל לאל"ף ולה"א וכו' בראמר
 שני ס' פ' כתב ז"ל כי לדדי הדבור ציצצית ערך החלוקה
 מצינים קמין ופתיחה וצד"ו וצלוקה אפרת קמין גדול והוא
 קמין וקמין ציטני והוא חולם וקמין והוא שור"ק ופתי"ח
 גדולה והוא פתח וקטנה והוא סג"ל וצד"ו גדול והוא חיריק
 וקמין והוא צירי ע"כ וסם פירשנו: והנה צדקן כולל צפתח
 הקמין גדול ופתח קטנה והוא הסגול ואלו מושכים האל"ף
 וה"א כמו צדק יתה פלא וקמין כולל ה"א וסם ודק
 והצדור כולל י"י ח"י ח"י וי"י: והמה כרוחות
 בנשמת להניח שאר האותיות שהם נגופות: ומה ה' הסם
 הנכבד באותיות ירו"ד לרמן עליו יתברך המהיב כל העולמות
 ופעמים נסתר ופעמים נגלה כמו אותיות אה"י שהם לפעמים
 אותיות המסך והתנועה ולפעמים הם נבראות מנצח: וחולם
 אה"י הסם ירו"ד כנכל ה"א לפי השעט הוא הדבר הנזכר בש"ע
 א"מ ס' ה' ח"ל יבין צקריאת הסם בצדנות שהוא אה"י
 הכל ויכוין כנמינתו ציר"ל ה"א וה"י ה"א ה"י וה"י ויחי'
 ע"כ ור"ל כשחסיר הו"ו ישר ה"י וכשחסיר הו"ו ישר ה"י
 ור"ל שהיה מצטט נמלך ואין ראשית להציתו וזהו ר"ל
 שהוא המהיב והמאריך עתה אין צלמו ואמנם מלת יהי' לו
 נמלך צדק ונכד הוקעה זה לצעל מנ"ל והרגיש צדק ג"כ צעל
 תי"ע צספ"ד לרובה ואמר כי שהם הוא היוד ונמלך ציוו
 צ"ע: ונאמת שאין זאת קודש כי צדק הוא מושכס לכל
 המיוחסותם לכל שאין לו ראשית חין לו תכלית והוא כמעט
 מושכל ראשון אללם ומאחר שרמזו על הים עמילל נרמז שהוא

וכאשר שאלו משה ואמר הנה אנכי צדק אל בני ישראל ואמרתי
 אליהם חלקי אצותיכם שלחני אליכם ואמרתי לו מה שמו מה
 אומר אליהם והלרון צדק שאם יאמרו אליו מה שמו ר"ל ענינו
 הצמתי ומתוהו כחמתי אשר אותו נדע לעבוד מה אה"י
 ופי' מה שמו ר"ל מה מהותו כי הסם המנוהק מורה על זה
 כמו וצחך שמו יכוסה (קבלתו ו') שר"ל ענינו ומתוהו:
 ענהו לאמר מה להם וכו' השיב לו ה"א אה"י כמ"ס ויאמר
 אליוס אל ענהו אה"י אשר אה"י זה לא השיב לו על שאלתו
 שיאמר לו שך אמתת עלמותו: כי לא השיב לו כלל על השאלה
 הזאת רק שאמר לו שאין להם לבקש דבר זה שא"ל לכל כוונת
 להשיגו מאחר שהוא היה מצלי ראשית חין דרך שידעוהו
 הנבראים צדום אופן: דומה למה שאמר להם המלאך למה זה
 תשאל לשמי והוא פלאי (שופטים י"ג) כאשר שאל מנוח את
 המלאך מה שמו השיב לו למה זה תשאל לשמי והוא פלאי
 ר"ל חין דרך ששיב את שמי מאחר שמהות הרוחני שהוא
 המלאך הוא מופלא ומנוכח מנני אדם שובני צמי חומר וכן
 השיב להם הסם אה"י שר"ל הנמצא מקדם וקדמון צלי ראשית
 וזה נמנע שישיגו הנבראים אשר להם ראשית את הענין אשר
 הוא צלי ראשית: ופירושו אשר אה"י ר"ל זה שאמר אשר
 אה"י היא פירוש לאה"י האמר ראשונה וכן כתב הרמב"ם שכתב
 ז"ל ויאמר אה"י הוא פירושו כמו וצית דוד כאלהים ואחריו
 כמלאך ה' לפנייה והוא פירוש כאלהים עכ"ל: והטעם
 הנמלך אשר אמלל להם ר"ל צדור הדבור הוא אחר שהשם
 אחר לו שהוא קדמון וחי' מציילם ופלאי להשיגו וחולני שא"ל
 שכמו שהוא רחוק מן הנבראים מרחק צלמי תכלית לענין יח"ל
 שישיגוהו כך חולני שאינו משיגהו צבראים השפלים ממנו ודמוקים
 הדבם מקדושתו לזה אחר שהוא הנמצא אשר עם כל זה משיגהו
 צבראיו בתכלית ההגהה מאחר שהם צדומו ועמשהו ידיו ושומע
 צקמם

נקמתם בכל קראם עליו : אל יבקשו ראייה גדולה מהמלאי להם שלביות שא"כ יסדעו עלם כבודו עכ"ל ח"ן להם ראי' יותר גדולה על מילואותי מה שחני נחלא להם לעזור צנת לר"ם : ויקבלוני כן מלך דבר זה צעלמו וקבלוני חמר שיראו צעיניה' את מעשה ידי וגבורותי אשר חשנה להם והסגבורתי צהם : ואמר אהיה שלחני אליכם : הנה צמחלה השיצ השם לשמה אהיה אשר אהיה שר"ל שהיא הקדמון צמלילות ומשיגה על צולתיו שצ חזר ואמר כה תאמר לנני ישראל אהי' שלחני אליכם ר"ל הנה למטה השיצ ש"עם הענין שא"כ להשיגו חממס המון בני ישראל ודאי שלא יצינו זה העיון העמוק שמה שהוא קדמון ח"כ לנבראים להשיגו דק קורא שאמר להם שצמח ידעו אותמו מלך שהי' נחלא להם תמיד ופודה אותם מכל זוקה וירא' להם על מילואותי : וכבר קדם ושם מופתו למטה וכו' הנה צ צמחלת הדבר כלאשר חמר השם לכה ואלשלק על פרעה וגו' ומטה השיצ מי אנכי בני אלך וגו' וכי

אשר אמצא להם בעת שיבקשוני אל יבקשו ראייה גדולה מהמלאי ויקבלוני כן ואמר אהיה שלחני אליכ' וכבר קדם ושם מופתו למטה בודה (ג"ח סימני) באמרו כי אהי' עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך : והאות הוא שאמצא לך בכל מקום וממך לו מה שדומה לזה באומרו אלקי אבותיכ' שלחני אליכם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב המפורסמים בהמצא הענין האלקי עמכם חמיד : ואלקי האלהים כנוי בעבור שכל הכחות הפועלים צריכים אליו יתברך (ג"ח וסוף ימניך) יסדרם וינהיגם : ואדני האדנים כמיהו אבל אל נגור מאילות וממנו יצאו כל הכחות והוא מרומם מהתרמות להם וכשר לומר מי כמודק באלים קבוץ אל' וקדוש כנוי שהוא נקדש ומרומם מהשוות לו מדה ממדות הברואים ואם יקרא בהם הוא דרך העברה : ועל כן שמע ישעיהו קדוש קדוש קדוש עד אין תכלית : והטעם שהוא

ולמענם כבוד ה' דהא חלי ידעו לדעת לחמת עלם כבודו ע"כ השיצ לו השם אהי' ר"ל די להם שיתנונו חסדי צמה שאמלא להם תמיד וכנזכר : מה שדומה לזה להודיע דקדמותו צסגולת בני אדם ודי צזה אות על מילואותו והסגבורתו : ואלקי אליכם כנוי ר"ל עם היות שכבר ציאר צמחלת המלאך כי שם אליקים תואר למושל צמה מן הכחות וקצון כולם נקרא אליקים עכ"ל יקשה מן הרצוי שצלהו אליהם שמלאך שר"ל על * * * המושל בכל הכחות היה ראוי שיאמר אלכם אליקים וכן ארון האדונים לכך חמר שגם זה שם כנוי כמו שם אליקים שהוא כנוי לקצון הכחות כך האלהי כנוי לרצוי הכחות הפועלים היוצאים ממנו והוא מסדר ומנהיג לכל אחד ואחד : ורצוני האדונים כמוהו דומה לו צציאורו זה שאמר הכתוב (פ' עקב) כי ה' אלהיכם הוא אליקי האלקים וראדוני האדונים האל הגדול וגו' : אבל אל נגוד מילואות' שם אל נגוד מלשון אילות שהוא לשון כח ומוח כמו כגבר ח"ן אל (מחיים פ"ה) : וממנו יצאו כל הכחות ר"ל שכל הכחות שצעולם הם מקבלים כחם ממנו ונפעלים ממנו רצוני שאין צלחם מהם שום כח צעלם אך כחם הוא מה שהאל יתברך מניע אותם כמו כח הגרזן שמוציא צו העץ שאין צגרזן שום כח צפני עלמור רק הכל צה מכה החוצץ והגרזן אינו רק כלי ציד החוצץ כן האל יתברך מניע צכחו הכל : ואין שום כח צעולם מצלעדי נח ה' : והוא מרומם מהתדמות להם ח"ן ערך ואין דמיון אליו יתברך כמו שאין ערך ואין דמיון צין הגרזן וצין החוצץ וכמ"ס היחסאר הגרזן על החוצץ צו חס יתגדל המאור על מניפו (ישעי' י') ולכך נאמר חמר זה האל הגדול ר"ל בלעד שכל ההנהגות מסודרות ממנו יתברך והוא מנהיג את כולם ח"ן צצום חמס כח תנועה כי כולם כפגרים ממים לולי כחו יתברך הנותן רוח תנועה צקדצם : וכשר לומר מי כמודק צללים ה' קצון אליים ר"ל שלשון רצום של אליים הוא קצון כל הכחות ואומר שאין ערך והדמיון אליו צכל הכחות והוא צצלוץ הפלאה כמו אל מי מדמיוני ואשבה : וקדוש כנוי שהוא נקדש ומרומם הנה המפרשים פירשו שלשון קדוש הוא לשון רחוק כמו אל תבצ צי מי קדשתך (ישעי' ס"ה) ר"ל רקמתך וכענין שנאמר אל מי מדמיוני ואשבה יאמר קדוש (ישעי' מ') וכן מרום וקדוש (ישעי' נ"ו) ר"ל רחוק ומוגדל : מדה ממדות הצרואים כמו מי צגבר ודומיהם : ואם יקרא צצום הוא דרך העברה ר"ל ומה שהאל נקרא צצלו המדות אינו רק על דרך השלמה והמורל לא צצמת כלאר הארץ צזה צצמי' צ ממלאך שני ושם פירשתי : וע"כ שמע ישעי' קדוש קדוש קדוש

אולוא את בני ישראל חמר לו השם כי אהי' עמך זה לך האות כי אנכי שלחתיך צהוליאך את העם מומרים תעזדון וגו' ויהי' פירושו לפי כוונת המצר שמהם חמר מי אנכי כי ח"ך אל פרעה לשלוח ממנו דבר גדול כזה שיטלה אומה שלימה מעבודתם ולא יהרגוני ואסילו צני ישראל לא יאמינו ללכת אחרי אל מקים אשר לא ידעו מעולם ע"כ השיצ לו השם כי אהי' עמך מאחר שאהי' עמך הוא אות גדול שאנכי שלחתיך ולכך מלת שלחתיך מעוררת צצמחמח ור"ל שזה שאמרת מי אנכי כי אלך וגו' הנה אנכי עיך וצל ידי כסיתיך שפרעה עם שהוא מלך גדול ואתה מצקס ממנו דבר כזה לא יוכל לגנוע צלך לרעה זה צעלמו האות על הסגבורתי ודקתי צסגולת בני אדם ואמר זק צהוליאך את העם המה יעצדו אותי כולם על ההר הזה ר"ל שימגלה כבודי לעיני כולם יתיק צצלתם צמדצר הזה : וראות הוא שאמלא לך צכל מקום ר"ל כי לפי הפסע ה' כראש שיעקר האות הוא מה שאמר לו צהוליאך את העם מומרים תעזדון את האלקים על ההר הזה : זה דבר צלת מוצן וכי יתכן ליתן את לשענתו העמיד להיות חמר ח"ן אך ר"ל כי האות הוא שאהי' עמך צכל מקום ואף צלכתך לפני פרעה ידעו כל עם הארץ כי כבוד ה' נקרא עליך וצאות הזה ילכו אחריך וחמ"כ יעבו לתכלית המכוון והוא קצלת התורה צדרתי על ההר הזה לעיני כל ישראל וכשצו חמר מטה הנה אנכי צה ואמרת להם אליו צצותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו וגומר ר"ל עם היות שיראו כי כבוד ה' חמ"כ עלי אבל כשאומר להם כי אנכי צה אליהם צצליות

עד אין תכלית (ישעי' ו') זגנת מות המלך עזיחו וזרחיה את ה' וישג על כסא רם ונשא וגו' עד וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ושמע קדוש וכו' עד אין תכלית ר"ל שלפי שאין מספר לברדי מעלה וכולם כאחד ענו קדוש קדוש קדוש הרי חסדו ששמע עד אין תכלית

שהוא נקדש ומרוסם משתשיגוהו מאומה מסומאות העם אשר ישכון כבודו ביניהם וכן ראה אותו על כסא רם ונשא ומכוין (ל"א ויגה) בקדוש הרוחני אשר לא יתגשם ולא יתלה בו דבר ממה שיתלה בגשמיים ויאצו קדוש ישראל כנוי לענין האלקי הדבק בו ואחריו בהמון וזעו דבקות מחשבה והנהגה לדבקות נגיעה ואין מותר לכל מי שירצה שיאמר אלהי וקדושי אלא דרך העברה בדרך הקבלה אך על דרך האמת לא יאמר אותו כי אם נביא או חסיד שידבק בו הענין האלקי ועל כן אמרו לנביא חל נא את פני ה' אלקיך והכוונה היתה באומרה הזאת שיהי' ערכם מן האומות עכ"ם ערך המלך מן העם כמו שאמר קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם אבל אדני הנכתב בא"לף ד"ל"ת ז"ן וי"ד הוא כרמו אליו כי הרמו הוא לצד מבלתי צד כי יש

צפרט : ועל כן אמרו לנצח חל נא את פני ה' אלקיך (ת' לכים א"ג) שאמר ירצחם אל איש אלקים הנא מיהודה חל נא וגו' ותשג ידו אליו וזגנת שאין זה ראי' כ"כ כי ירצח עובד עגלם היה וזוירא שזיה לךד שיאמר לנצח חל נא את פני ה' אלקיך אך ראי' יותר

גדולה מחוקי מלך יהודה ששלח אלישעי הנביא ושם נאמר אולי ישמע ה' אלקיך הרי שאפילו חזקי' שלזיק גמור היה ייחד האלהות לנצח לצדו ולא אמר ה' אלקינו מפני שזאת היא מדרגת הנביא לצדו : והכוונה היתה בלשונה הזאת וכו' ר"ל כי כמו שמדרגת הנביא לצדו צעד צמי עמו לייחד אליו השגחתו יתברך עם היות שכלל האומה עושבת מאתו יתברך בנש כן מדרגת כלל האומה צעד שר אומות העולם שחמד השגחתו אליהם ניסוד וע"כ נאח' קדוש ישראל הנשם השגחתו וישועת פניו מרחפת על כל בני העולם : ערך המלך מן העם כי כמו שהלחת האומה במשכת

קדוש קדוש קדוש או ר"ל נקדש ומרוסם לנצחית תכלית : והטעם ר"ל ציבור זה הענין : השתעבדו מלחמה טומאות העם ר"ל כמו שענין קדושה הקפד ענין הטומאה כך הוא יתברך יחוק ומודל ממקרי הגשמי וזה שאמר אח"כ ואומר אוי לי כי גדמיתי כי איש עמא שפמים אנכי ונתן עם עמא שפמים אנכי וישג ר"ל איש קרין מחומר זשוכן צעולם השפל והוא נקשר עם מנהגי בני חסד ולרני הגופים : אשר ישכון כבודו ר"ל אף ששכינת כבודו והשגחתו מנצת אל עולם השפל הוא עכ"ז הוא רחוק מכל רחוק מלהשמות אליהם זשום דבר : וכן ראה אותו על כסא רם

ונשא שליוו ר"ל רועמות מקום אכל רועמות הפעלה והאדרגה : זמכוין נקדוש הכוונה צמלת קדוש : הרוחני אשר לא יתגשם : שאינו לא גוף ולא דמות הגוף ולא שנוי ומקרה וא"ל שיתגשם : ולא יתלה בו דבר ממה שיתלה בצגשמים כלומר שא"ל למאר אומתו זשום מראר מחארי הגוף ולא ישגנו משיגי הגוף : ויאמר קדוש ישראל נאמר צמקאר הרבה שפמים קדוש ישראל על הש"י עם היות שענין קדושה הוא דבר רוחני שאין לו שום דמיון ויחוס אל הגשמיים ואיך יאמר קדוש ישראל והרי קדושתו מתיחסת אל הגשמיים שהם בני אדם : כנוי לענין אלקי הדבק צו זה הכס כנוי לשפע אלהי' הדבקה ציעקז אצינו הנקרא ישראל וכמו שנאמר והקדישו את קדוש יעקב (ישעי' כ"ט) : ואחריו צהמון זרעו ומחמו ואיך נדבקה קדושתו צני כולו שהם זרעו והם נקראים ישראל על שמו : דצקות מחשבה והנהגה ואף על אינו רק דצקות מחשבה ר"ל השגחה פרטית להדריכם בדרך טוב : לא דצקות נגיעה כי זה לא יתכן רק צגשם ואולם דצדד רוחני לא יצוייר פגיעה כי אמנם הרוחני אינו נחפס צמקום ולא יאמר צו דצוק חלק אל חלק : ואיך מותר לאדם שיאמר אלהי וקדושי אלא דרך העברה וקבלה ר"ל איך מותר שיאמר אלהי וקדושי זל' ייחד מאמר שאין הדברים אמורים רק לענין מחשבה והנהגה ולכן לא יתכן שיאמר אותו רק מי שה"י מנציב אותו בדרך פלה לצדו ושומר אותו מכל מקרי הטבע וזו האות שה' דבק צו והוא נציא לו חסד מופלג ואמנם שאל בני אדם לא יאמרו זה רק דרך העברה צדך הקבלה כלומר בדרך שקבלנו מאבותינו שהוא אלהינו ודבק בכל בני ישראל ולענין הכלל הוא משדד האצרכה ומשדד הטבע אף שהיומינו צגלות לא שיאמר ששגשגמו והנהגמו דצקה צו

אמר הללחת המלך והשגחתו צמלמה ובהנהגה ראשונה על העלך ועל ידו הטוב והרע מושפע לכלל האומה וכמ"ס פלגי מים לצ מלך ציד ה' אל אשר יתפון יענו וכענין שנאמר צמלמה המלך צידד אשר חפן צך למתך על כסא ישראל צזהבנת ה' את ישראל לעולם (מלכים א' ו') כמו כן הללחת כלל האומות תלוי בהללחת ישראל המקבילים השגחתו יתברך צהנהגה ראשונה ומן העם הוא מושפע לכלל בני עולם וכמ"ס וזיה צמחרית הויסיס נכין ויהי' הר צנת ה' וגו' ונהרו אליו כל הגויים וגו' ונאמר ושפט צין הגויים וגו' (ישעי' ז') : קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אליהם ר"ל שהמה ישמרו נפשותם להיות מובדלים מכלל האומות כי קדוש אני ה' אליהם כמו שקדושת רוחנייתי מובדלת מן הגשמיים כן תהיו אתם שאני קורא שמי והשגחתתי עניכם שאני ה' אליהם צהנהגה ראשונה : אבל אד"ל הנכתב צאלף וכו' חזר לענין השמות והנה ציאר ענין שם הוי"ו צ"ה שהוא נקרא אלני ונכתב יו"ד ועתה חזר לצדד עמק שם אדני הבכתב צאלף ד"ל"ת והוא מלשון אדנות מלך המכתב ונבקר מורה על שם ידוד להיותו נקוד צקוקותיו כזה אדני וצוה השם יש עמק : אס הוא מואר בארחת הכתיבה : ונגזר משם ארון שמרמו צה"ל הידיעה כמו פני האדן ה' ומה שתפול עליו ה' הידיעה אינו שם עלם כידודו אך מאחר שקורין אותו צנקוד יו"ד נראה מרמו על שם העלם : הוא כרמו אליו אינו שם עלם כמו שם הוי"ו רק רמו אדנותו המושפע אליו להנהיג צמסו כל דוד והכח הזה המנהיג אומתו נקרא צמס אדני ולכן נקרא מלחך ג"כ צמס זה כמו צי אדני איש אלהים (ישעי' י"ג ב') : כי הרמו הוא ללד " מנלמי גז' ר"ל שהוא דמיון צדד אסד ואינו דמיון מלך אחר

אוצר

מאמר

כוזרי הביעי

נחמד

קטו

ואף שאנחנו קורים שם אתני לכח המקבל אינו רק רמו לכח. הכח המשפיע אותו: כי יש שירמו אל היצורים הנפגלים מאתו המשתמשים לו וכו' ר"ל כדמיון הזה מלאנו שיקרא הכח הפועל בחיה דבר על שם הדבר המקבל הפעולה שהוא הנפגל ממנו: שמוש ראשון ר"ל

שמושי שמו הנפגל הזה המקבל הפעולה ישתלשלו עוד נפעלים ממנו ולמטה הכה כדי להציל ציון הנפעל הראשון וציון הנפעלי' שאחריו נקרא הנפעל הראשון על שם הכח הפועל וכאלו הוא עובד על דבר אל כחש ורמו אל השכל ר"ל נשמת האדם וראשון השכל הזה מרמזים זה"ל הדיעה ונשקו זה כללו הוא מוגדר ומוגבל לפיניו ואינו רמו בחמת וכו' מלך האמת לא ימנן לרמו על דבר אל אינו מוגבל ונתפס דמיון האדם או מלך הראי' או מלך הנבלת מקום הנימוג' ואלו נשמת האדם שהוא השכל הוא רחמי ואל"ל להבדילו בשום מקום ממקרה הנשמים והמקום הוא מקרה הנשמים וכו"ל הראיות ואחר פוסים ואינו נקרא כן רק דרך העברה וכו' הענין: כתב הר"ל צע"פ צ"ר אשתי וכו' מירד החושבים ודענו כי הדבור נקרא שם בעבור שיראו שמתנה ילכו וכן נשמת האדם העליונה מקרא לז והלכ גוף והיא איננה גוף

בעבור היותו של מרכבה ראשונה לה ובעבור היות כל מעשה' צד המלאכים עושי רצונו נקראו כן עכ"ל: אצ"ל שכל האצורים וכו' ר"ל עם היות שגם כל האצורים משתמשים את השכל: צמנוץ הלכ צמנועות הלכ: וכליו הראשונים וכו' עכ"ל על הכלים הראשונים שהם הלכ או הצמנוץ לצ"ד דעות הפילוסופים נש אחר שהנשמה משכנה בלז וי"ל צמות רומזים עליהם נשם השכל למר כדאית לוי' וכו': כן רומזים אל השמים בענין כבודו יתברך אהנו נאמר חלקים נשמים אף שהשמים ושמי השמים לא יוכלנהו שהם גבורות ורק מפני שהשמים הוא הנפעל הראשון שמתנו ירדו הפעולות אל עולם השפל: מפני שהוא כלו משמש צמנוץ גרידא השמים הם הגופות הראשונים שאין למעלה מהם גופות הפועלים בשם רק חפץ ה' יתברך בלכד וכו' וכו' וכו' אחר כל אשר חפץ ה' עשה נשמים וצמנוץ: ואין רומזים דבר מהורכבות אין רומזים ליוחס כנוי הס"י אל שום גוף מורכב מד' יסודות הנמצא תחת השמים: מפני שהם כלים משתמשים צמנוץ שנות אחרות המורכבים ההם יש להם שנות נראות למעלה מהם שהם גופים יותר עליונים וכולם משתלשלים ליו יתברך: ואומר המשגי' נשמים על ורך

זה נאמר בכחזב על הס"י חלק נשמתו את עיני היוצאי נשמים הכה מיוחסים לו ויציבה נשמים על דרך העברה ומלך הזמנת חין ליוחס לו מואר יציבה אף כי נשמים שהוא יתברך גבורה מעל גבורה ואפילו מלאכי מעלה אומרים חיה מקום כבודו ורק מלך שהשמים הם הגוף הראשון שאנחנו משגיבים צמנוץ מיוחסים אליהם שכנות כבודו: כי חלקים נשמים וע"ל הזה כתיב חלקים נשמים וחתה על הארץ (קבלת): ויש מי שאמר וכו' עוד נמצא השאלה יותר רחוקה דבריו ח"ל שציון ליראת ה' יראת שמים ויראה ה' נקרא ירא שמים כמ"ס צפ"ח מפרקי צבות וירי מואר שמים עליהם שר"ל מואר ה' הגרסה מן השמים: ומן השמים ירחמו צמנוץ (ד"ל) משמשת כדורה ומן השמים ירחמו: וכן רומזים חל עמוד האש וכו' כדר מתבאר במאמר ח' סימן ל"ז: צמנוץ בלכד צמנוץ הס"י בלכד צמנוץ סבות חתנועות צמנוץ הס"י: ואינו כשאר הענינים העוליים מן הארץ לירק המטר שהם עוליים מעטע המליחות אשר ליוסוד המים והאוויר בצירוף מוס השמש כאשר דמו הראשונים והאחרונים שדוקתן יותר דרפו עוד לזה כח המושך שיש בל גוף למשך זה את זה דבר חדש לא שפירשו

הפלאות הקדמונים והוא אחד מהדברים יקרים שהמלאוץ האחרונים הקדונים לזמנינו ז"ל ואמנם אין יחי' זה סבה לעלות האיד חין כזן מקום ציורו: והאשים הנקרים בצויר ובמו זה האש הגרסה לפעמים מתלהב בצויר שגם זה מעטע המליחות והוא יקרה מפני חלקי נשיות העוליים מן הארץ והם מתלהבים בצויר מצמנוץ וכנודע לטבעיים טעם הדבר שאל כל חלו חין ליוחס שגור ה' חלל הענין יבאש אשר ירד צמנוץ אל פתח חוה: מוקד הוא ה' ענין נבדל מכבודו יתברך ציו אמצעות ה' יסודות וציו ענין המליחות: וכן אל חש אוכלת צמנוץ הזה יחס הכבוד כבוד ה' כמ"ס צמנוץ סדר משפטים ומרדף כבוד ה' כזן אוכלת צמנוץ הזה לענין ציו ישרא: ואל הצורה הרומנית וכו' ובמו כן נקראת הצורה הרומנית והוא אשר נלטייה חפץ חלקים ענין זה"ל מראה לחזן ראותם כלו הוא לבנת הספיר ר"ל מן הצורה הזה נמשל מוס רחוקים ליוחס להם כאלו רואים לבנת הספיר וכענין זה וכו' צמנוץ צ"ל ס"י ד': וקראו לזה חלקי ישראל כמ"ס טע, ויראו את חלקי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר: והאמרים עליו חוק כל הארץ כמ"ס סנה ארון הכרית חוק כל הארץ עובד לפיניכם (יאטע)

הפלאות

(יהושע ג'): צענור הראות הפללות צהמלוו של זמן שהי' הארון ציברל היו מלומדים נכסים מפורסמים וכאשר נגנו צענונותינו צבית שני צעלו הנסים המפורסמים כנודע: והעדרם מסרון הפללות צהעור הארון וגור רוח ארון כל הארץ ר"ל צענורו יסודו עזבו המליאות

הפלאות בהמצאו והעדרם בלעדיו כאשר קראו העינים וראות והדבר שהראותו בו זולתם והיא הנפש ויש שרובטיון אל הנביאים והחכמים החסידים כי הם ככלים הראשונים להפץ האלקים משתמשים בהפצו ולא ימרו מדברו מאומה ויראו הסופתים על ידיהם ובכפו הרמז הזה אמרו וכוונתו זכוונם דברכה את ה' תירא לרבות הלמירי חכמים יהדין למי שהוא בפעלה הזאת שיקראוהו איש האלקים וזאר מורכב מן האנושות והאלהיות וכאלו אמר האנוש האלרי וכאשר יהי' הדבור עם דבר אלרי שרומזים אליו יאמר אדני באלף דלת נון יוד כאלו הוא אומר אדני אהה מושלי דומזו אל מה שיוגבל במקום דרך העברה כמו שאמר היושבי בשמים יושב ציון יושב הכרובים שוכן ירושלים ורבו המדות והעצם אחד * בעבור התחלפות הדבר המקבל כהתחלפות הניצוצות והשמש אחד * וזה הדמיון איננו

ד"מ לא יחבל את צדו הנחמ' צדו הנסקל דרש שם העור הטפול אל הכשר חסור צהנאה וכיון שהגיע ללח ה' אלקיך מירח פירש ר"ל חזר צו מדרשותיו מאחד שאין לדמות דבר אל ה' וליטול חליו שם עיני עד שצא ר"ע ודרש את ה' אלקיך מירא לצרות ת"ח ופירוש כוונתו

על הנניחים והכמתו הגדולי' שנעשו מופתים על ידיהם שיאות לצרף אליהם שם אלדות: מואר מורכב מן האנושות והאלד' יות ר"ל אלס שיש צו דות אלדיס: כאלו אמר האנוש האלרי ר"ל כי איש האלקים מורה שהוא פרט אחד (ואיש לשון פרט המין כמו איש מצעלי מיה) מכללי האלקים ומלת איש דבק עם האלדיס אזל ר"ל איש הוא לשון אנוש שהוא מכלל ואינו נלמד על פרט אחד מכלל המין רק מלת איש והוא אייב דבק עם אלדיס אזל הוא צהא הידיעה והכוונה צו האנוש שיש צו רוח אלקי: עם דבר אלקי שרומזין אליו כלומר שמדבר' נוכח הענין המקבל כדור ה' צראשונה: יאמר אדני נקרא הדבר ההוא בלשון אדנות ורומז

אל הכבוד החונה שם כי לשון איכות מורה על הממשלה והכמה וצדו להרע ולהטיב כמו שיש ציד הארון על עצדו וצענור שמחם הכח יורד להיות מטטרו על הארץ ומקודת כל אדם יפקד על ידי הענין הזה המקבל מפלו צראשונה כמו השמי' וכל לצאח: כאלו אמר אדני אתה ומשלי אתה אדוני אשר מלכותך בכל משלה החיים והמות הרע והטיב וכל מקרי עולם הזה לכל פרט ופרט מידך הם ואתה הכנת בגזלות השמים וכסיליהם לפעול צנו כפי חפצך: ורומז אל מה שיוגבל במקום דרך העברה כלומר נרמז חליו ית' ע"י דבר הנגבל במקום כמו שמים דרך העברה: יושב ציון זמרו לה' יושב ציון (תהלים ע') שהוא מתאר לו מקום: יושב הכרובים (שמואל א' ד'): שכן ירושלים (תלים קל"ה): ורצו המדות והעצם אחד * כמר שכנו ושיבתו משתנה פעם ויאמר ישב שמים שהוא הכיורא גדול מכל הבשמים שצעולם: ומפעם ויאמר שכן ירושלים שהוא יותר קטן הרבה מאוד: ועוד יאמר ישב ציון שאינו רק חלק אחד מעיר ירושלים ולא זו מזה עד שיאמר יושב הכרובים הר שמיכים ושיבתו אפי' ציון מקום לך כזה שהוא שני הכרובים שעל ארון העדות ועם האמת כי הכל ענין אחד והוא ית' לא תגזילוהו הישיבה ולא שום מדה ממדות ואם אמנם מכניס אותו במארי המדות רבות עני' הוא ית' צעלם כנודו אחד והמדות מתרצות לפי דעו' התקבלים ולא העלם שהוא אחד ממיד: צענור התחלפות הדבר המקבל * שכאשר המקבל הכח ההוא משפיע למטה ממנו ימלא השנוי צענור זה המקבל נגד שפע הכח היוצא ממקבל אחר: כהתחלפות הפלגות הידיות

ארון כל הארץ צענור שעל ידו מגיעים הנסים והארץ מונהגת ממנו: דים שרומזים אל הפדאי' ר"ל יש שקורין הנניחים ב"כ צום אלדות וכונתם על הרמז הזכר: כי הם ככלים הראשונים וכו' הנניחים והמסורים הגדולי' אינם משועזדים לטעני ההיות והמליאות שבעולם השפל שצענור שהוא דבק בצדו ה' און עזבו ח' מהיסודות כדאי לפעול צו: משתמשי' צמפלו כל צנייני פעולתם אינם רק להפיק רצון ה': ולא ימרו מדבריו מחומה אינם עוזרים כלים נגד מפלו יתצרך והם לפיכך צדמיון השמים אשר סובבים והילכים על ענין אחד וסדר מסודר כל יעות עולם ואין להם שום נעיו' מהטעם שהסביע צהם חפץ ה' צדמיון זה הם החנתי' והנניחים שזכר שהם מקצלים כצד פ' צלי חמעי משום גשם שצעולם השפל והם שמים ושמי' לפעול רצון קונם צסדר אחד צלי נעיו' כמו השמים ולצאיו: ויראו המופתים על ידיהם אינם נופלים תחת עזבו השמים וכל לצאיו והם גדרים על הפעם ומסיעים אותה אל אשר יחפלו כאלו תאמר עזבו המים לעמוד על עמדו ולררן ממוקום בצדו ללמוד והים ראה וינס צחפץ משה עפ"י ה' הירדן יסוד לחמור צחפץ יהושע וק השמש אשר מקנה השמים מולאו ותקיימו על קלתם וצחפץ יהושע עמד צחאי השמים ולא אן ללא כיום תמים וכיוצא צה ולפיכך נקראים מרכבה לכבוד ה' ויתכן שיהא שם ה' נקרא עליהם כמו על הארון ועל השמים: את ה' אלקיך מירא וכו' צפסמו' ד' כ"צ שמעון השמסוני ה' דורש כל חמין צשתורה ר"ל ה' מרצה מלשון את דבר הטפול לענין ההוא שיהי' כמורה לאיזה ענין כמו

מן השמש דרך ארץ בשם צהירי כמו הזכונות והדוגה לה יסתנה הכלוף לפי מילר הבגש הזה אם ירוק או אדום או זולמו 'מאגוניס ויהי' הנלוץ ירוק צעזרו דרך גוף ירוק ואלוהו צעזרו דרך גוף אדום וכפי מראה הזכונות יסתנה הכלוף ועכ"ז השמש אחד צלמי

ד' רגלים ועמוד צחלק פלוגי' ואולם כל זה מקרי השלוק ורק עלם עניינו ולורתו הטעניית שהיא הענין המעמדי מאמת והוא כח המרכיב חלקו שחומר ההוא והמעמדי אותו על שיהי' ראוי למבלית ההוא שצעזרו נעשה אין החוש מרגיש זה רק השכל שופט אותו וכן

צבל הסוסי' - ואולם משיגים וכו' ד"מ כשלאמר זה הוא המלך השופט כל הארץ אותו גירף ואותו נעזר הנס כלל לקראתו הרי העין הרואה צו אינו מרגיש ממנו : זולתי המראים והתצניות והשעורים הדואים אינם מרגישים מן המלך רק מראהו גיון פמו ולנשויו : והתצניות - תצנית סדור אינריו הפנים והעינים והחושט ערך כמותם זה אל זה כמו שאלמר המלך יש לו מלח רמז צעדך גורל פניו והשעורים כמות גדלו וגורל צדו וכדומה לזה: ואיננו אנומת המלך שהם מקבלים וכו' כלו' הלא המראה והתמונה והשיעור המורגש להם הלואת יקרא מלך שיקבל מלכותו וכי אלו המקיים הם השופטים כל הארץ והיוצא וצו לפניהם ללחום מלחמתם הלא אינו המלך רק הנפש שצמך זה צלמי נראה ועכ"ז כשלאנחו רוגים למלך המלך נחמד רק וכן תלרי גופו וצגיו: אזל

אמה רואה כלו' הלא המואר הזה מלבד שאינו אמתת המלך אינו עומד צו תמיד והוא צמלמתה צמכשית אחד וצניתו צמכשית אחד ועכ"ז הוא המלך שקודם לזה: ותאמר כי הוא המלך צנורת החוש כלומר כפי הנבט החוש כשאתה רואה לבוש מלכות אשר ילבש צו המלך עליו ואלוהו זה הוא המלך והחוש אינו רואה רק המלכות ורק השכל שופט ש"ן מי שילבש צלבוט העלך זולמו: ואפשר שמראה אותו נער וכו' ולא צמניית הלבוש צלבוט אין החוש מרגיש המלך צמלת כמדובר אף גם צמניית מילר הביף הלא אפשר שיראה אותו נער ואח"כ זקן וכו' והמואר נשמתו והמלך לא נשמתו ועדיין מלכותו צבל מעלה ככחו או כמו עתה צמלמתו ומקודמו: מראיו קלסתר פניו: ומאשויו חלקי צופו אם ממשיכים אותם אינם נרגשים בכח המאוש צהיבור זקן כמו צהיבור נער: ולחומיו לעת הזקנה הלמות מתעטטים: ומדותיו גם המדות משתנות צמניו השטים: ואתה לומר שהוא הוא - הוא אשר מוראו עליך כחו בעתה: כי החלק ההוא ממנו ר"ל הדבור והשכל: עלם צלמי נגדו כח הדבור והשכל הוא עליו דק רוחני אשר אינו נגדו צמשים ואין שום מוש תופס אותם: ואתה כד רמת זכו ר"ל ואעפ"כ הוא המלך אלך צעזרו שהיו אשר גוף ומוראו עדין

איננו נאות בכל אלא אם היה השמש בלתי מושגת - וימצאו הניצוצות ולא תושג סבתם אלא בדרך הראי' והצורך מביא להרחיב טעם בדברים בבאן בעבור שהוא מקום טענה איך רומזים אל מקום מי שאין לו מקום ונאמין כי הגרמו אין הוא הסבה הראשונ' ואנחנו מציעים בתשובה זה הצעה ונאמר כי החושים אינם משיגין מן המוחשים כי אם מקריהם לא נצמיהם ואינם משיגים מן המלך על הדמיון וולתי המראים והתצניות והשעורים ואיננו זה אמתת המלך שהם מקבלים עליהם לו ממנו אבל אתה רואהו במלחמה בתכשיט אחד ותראהו במדינה בתכשיט אחר ובביתו בתכשיט אחר ותאמר כי הוא המלך בנזירת החוש לא בנזירת השכל ואפשר שתראה אותו נער ואח"כ בתור ואח"כ זקן ואח"כ ישיש ותראה אותו בריא ואח"כ חולה וכבר נחלפו מראיו ומשישויו ולחוחיו ומדותיו ואתה אומר שהוא הוא וגורת שהוא המלך בעבור שהוא אישר דבר עמד וצורך וההויך וזה ממנו איננו כי אם השכל או הנפש המדברת וכבר התקיים כי החלק ההוא ממנו עצם בלתי נגדו ואין רמיה אליו ואתה כבר רמזת אלו וגורת שהוא המלך

מסתנה צמראהו: וזה הדמיון אינו נאות בכל זה המשל אינו דומה ממש לכל השפע היורד ממנו ית' לפי שהשמש צעזמו גם הוא מושג לחוש ולחמנו מרגישים היטב שהשני צו מלך ההקבלים וזין מקים לעצת משני שהסיון עומד נגדו בכל רגע: אלא אם היתה השמש צלמי מושגת וגם לא הו' צדינו המתקלי' לנסות זה ואותו סוף הצהיר שהגיליות יורדי' דרך שם ה' רחוק ממנו: וימלאו הכללות היינו רואים ללוות יורדים: ולא מושג כנשם לא היינו יודעים מה הסבה השלמת גלוי אורה אלונו רק צירך הרגעי טיש כלן דבר לו סדה המשפיע זה והיינו רואים פעם אור ירוק ופעם ארץ וכדומה לו מן הגווני' אין ספק שהי' מקום לטועים והיו מושגי' שהשני זה צו מן הסבה עלמה וכפי רצונם הגוונים הנראים ירדו גמות המאורים ואינו כן רק

הוא אחד יוד המקבלים היו צמנות הסמים וכמו כן מפני שהעכ"ס לא היו יודעים מניחות כצורו ית' רק מירך הראי' והמקבלים אינם מורגשים שגיר ניגד גורמים השנוי מלום כצביר' שיש כלן משפיעים הרבה וצמלת שאינו אלא אחד ואמר זה להשלים דצריו כללי עוצרו כו"ם שזכר צבי' א' מה המואר שחצו שקצון כל הכמות יחד הוא השלבים זהבאמינו צלקות רצות ממתת עורון שכלם וטעמתם: מקום טענה מקום טיש להקשות עליו: איך רומזים אל מקום מי שאין לו מקום מאחר שצמט כצדו צקודת רוחניו נעלה וקדש מאחר שמואר מקום מאין צל לנו לכנות הדבר צהפגור שאלמר עליו יושב שמים או יושב יוין: ונחמין כי הגרמו אליו הוא הסבה הראשונה ועכ"ז נאמר שגרמו זה סבה הראשונה הלא ישמעו לחיבור מה ששינו מדבר: ולחמנו מניעים וכו' האו מקדים לזה הקדמה אמת ואומר צל ואלך דוגמתו צשולם הזה: כי החושים כמו מוש הראות והשמע ודומיהן אינם משיגים מן המוחשים מן הדבר הנרגש להם צמח: כי הם מקריהם לא עלמיהם - כמו שאלמר ד"מ מוש הראות כשרואה ארץ כלי או זולת זה ויהי' ד"מ שולמן הנה לא ירגיש ממנו רק המקרה שצו שהוא הלבט והתמונה שהוא מרובע צבל

עדיין קיים עליך: וכאשר מת ורלית וממנו וכו' אף שאחר המות לא נעדר ממנו מכל אשר ראו עיניך מן המלך: גזרת שהיא חיינו המלך צעזער שכל רוח חין צו א"כ הרוח הנפשוטי שהי' צו הוה המלך צלחת שהי': אך גוף יניעכו וכו' זה הענין שקבלו חושין מלכותו

אינו רק נדר נמעז יניעכו מי שירצה: ויפגול על כמה ר"ל יתפעל על כמה עניינים מהמקרה: בעננים הנקרים שאור וכו' השלים משלו כלפי עניי הכבוד שהיו ישראל משתחיים נכחו צמדנר שזכר למעלה צמי' זה ולמנו רוחים עננים מהפחותים צגשמים שרוח קטן ניהב צהם מקצת ומפורס מלנר שהמנהג למות העדר האדם אל ענן רוח כמו שאלו אומרי' אדם יסודו מעפר זכו כענן כלה וכרוח נושמת: ויאס רוח הרוח מניע אותם: וצויאם רוח אחר מניו אותם וכו' שהוא ד"מ לשכונת המערב שגלו פי רוח רוח מערבי צדו העננים והאקיינום המערבי: ומפארם אחרת רוח מזרחי מפר אותם (פרח) לפעמים צל' נקמה): וכו' קודם לכן לא יפעלו וכו' ר"ל וצדק אל הוה ענין משל המלך שאחר מותו אינו כלום וצעוד נשמתו צדפו

א' מושל מתשל דב וכו' כעמוד ענן אלקי אשר לא יבול כל רוח לשלוט צו צעזער כבוד ה' הכראה צענן: עגול פשוט ר"ל שטוח כעגולא עגולה: כשעור הנכה' מגן מל' נצנה רצון: וצמורה מזדירה ר"ל נראה לנו צמורה שהיא המחירית לארץ ולדריס עליה: כחמה נחה כנ"ל ר"ל נראה לנו שהיא חמה והיא צעלמה שמשלה חמימותה על הארץ ומשם האור וגם היא כמה עומדת צעזער שאין החוש מרגיש מנומתה אפי' היומית כל רגע: כי הוה כדור' השמש כדורי ולא שטוח ורק מפני חרקה העצום נראה שטחי כצוצאר צמחתה הראי' שהכדור נראה מרחוק שטחי והוה כדור גדול מאור עד שהוה מחזיק צגשמייתו כמוקס' עשמי' וצ'שלי' בהארץ והוה מצוצאר להוכוני' הראשוני' צמכותים והאחרוני' דקדקו יומר ומלאוהו הרצה גדול מאד מההשעור: והאלינה מהאילא כמה' ודע שהטבעיים הראשוני' הסביבו שנתעלה מיוחד אש אין עד שום גוף מאחד מד' יסודות והגלגלי' הם גשם החמישי ואין שם שום מאורע ממאורעות הד' יסודות וכו' צמקי הרמז' צראשית ס' המדעי' זלפי דרכם זה אמרו חלילה שאחר שיש מוס צממם או שיהא ממנו האורה מאחר שהוה צעל גשם החמישי אך רק לשמש כח הדומה הדוחה ציסוה אש סמניצ הארץ ומשם יצא האור והחמום מגלוני השמש וליינס נלוני השמש רק נלוני יסוד האש: ולא

המלך וכאשר מת ורלית וממנו וכו' אף שאחר המות לא נעדר ממנו מכל אשר ראו עיניך מן המלך: גזרת שהיא חיינו המלך צעזער שכל רוח חין צו א"כ הרוח הנפשוטי שהי' צו הוה המלך צלחת שהי': אך גוף יניעכו וכו' זה הענין שקבלו חושין מלכותו אינו רק נדר נמעז יניעכו מי שירצה: ויפגול על כמה פנים מאופני ההפעליות מהמקרה (כ"א והשם) בעננים הנקרים באויר ישאם רוח וחביאם אחרת ותקבצם ותפורם אחרת: והיה קודם לכן לא יפעל כי אם בחפץ נפש המלך ההוא והיה כעמוד ענן האלקי אשר לא יפורוהו הרוחות: דמיון אחר השימש נראה אותו עגול פשוט כשעור הצנה וצבוארה מזהירה חמה נחה והשכל גוד כי הוה כדור גדול מכדור הארץ כמאה ושושה ושוש פעם ושיאינה חמה ולא נחה אך היא מחנועעת שתי חנועות מהופכות מזרחית ומערבית כחנאים יארך פירושים: ולא הושם להושים כח להשיג הדברים אך כח מיוחד להשיג מקריים חלויים בהם יקח השכל מהם דאי' על עצמם וסכתם: ולא יעמוד על המדהות ועל הענין אא השכל השלם אשר הוה שכל בפועל כמלאכי' ישיג העניני' והמהויות בעצמם מאין צורך אל המקרים שיהיו באמצע אבל שכלנו אשר הוה החלה בכח בהיילי לא יוכל לעמוד על אמתת הדברים

נחה וכו' כנר נודע צמכונה שלמש שמי חנועות האחת יומית ר"ל מה שכל מעת לעת סובבת כל כדור הארצי וזה מצד גלגל היומי המכריה כל הגלגלי' שמחתו ומחדר למערב צכל כ"ד שעות הקף שלם: והשנית צמית והוה מה שגלגל השמש צמנועות העלמית גומר הקף שלם צגש"ה יום וכמו ששם שעות: צמנאים יארך פירושים והם מצוצורי' צמכונה: ולא החוסם על לחושי' וכו' ר"ל החוסם נח החוסם צהם כח להשיג הדברים מלך העלם כי לא נצראו עם כח זה: אך כח מיוחד וכו' מלמד כח מיוחד לכל אחד מחושים ענין אחר משיגים מקריי המוחשים המתקיימים צעלם ההוה: יקח השכל דאי' וכו' ומן המקרים האלו שמוס רואה אפשר לשכל לצנות לו רליות על עצמות הדברים: וסנתם הענין המעמד עצמות': ולא יעמוד על המהות ועל הענין מצלי רליות מן המקרים ולא יתעל צכלו צרליותו כמו שאין החוש טועה צהם שהוה מרגיש: אלא השכל השלם מיי שכלם שכלו זה' שכל צפועל אחר שהי' צבד עד ששז שכלו כשכל המלך העומד צמני עצמו ואין לו דנקות צפומר חלח מעלת הנצויים הגדולים

אשר לא הי' לשכלם ר"ל לנשמתם עוד שום נתי' אל תאות החומריות וענייני הגוף כלל: ישיג העניינים והמהויות צעלמם וכו' מצדדגה האחת משיגים ענייני כל עלם ומתומו צמקירה אחת מצלי עיון והצעת הקדמת מן המקרים שהריבו החושים אך השכל עומד לו להכיר העלם כמו שהחוש מציר המקרה צלי עורר ועיון: שיהיו צאמצע שיקח מהם הקדמות להצנה העלם: אזל שכלנו שכל המון צני אדם שלא זכו למדרגה זו: אשר הוה משלה צנה צהיולי הוה מה שקראוהו הראשוני' חומר ראשון וממנו נמהו הד' יסודות וכמ"ס הרמז' ספ"ג מה' יסודי המורה מפי' א' צדח האל גולם אחד לנטיב מגלגל הירח וכו' וצדח אצבע צורות לגולם זהו וליין כלורות הגלגלים ונקצע כל צורה צמקלת גולם זהו צורה ראשונה צורת האש וכו'. ומפני שהוה ראשון לכל השמרים קראו הראשוני' לשם כל חומר כח שהיולי והיא מלה ערביית אשר קדמו צה החומר הראשון ולפיכך אחר מאחר שצכלנו צמחלה קודם השלמת שכלו צמיים אש הי' זוכה או שיעות ומפרד הכנס מן חומרה אז יחי' שכל לצד רק כל עוד חיותו קאר צחומר הבופים א"ח לו שיצין הדברים על אמתת עצמותם כשכל נפרד מן הגוף אש לא ע"י חושי החומריים: מכמות מיוחדים שאם צמושים אשר שם הצורה צמושים: ראויים

למקרי החושים * החושים ראויים לקבל מקרה המוחשים להיותם נח גשמי ונחותים להרגשם המקרים : דנקי' תמיד ככל המין החושים דנקים ככל מין בני חים אחד לא נעדר מהם וזכלם על מדרגה אחת כחכם ככסיל לא יעדף ולא יחסר כה החושים

ודמיון המוח הוא כדמיון פעמים טרוטות שאינם רואים כל הענין לפי גדלו כך המוח רואה השמש הכדורי הגדול כגפלא הוא כמו זנב עגולה כמו שראה זה האיש מן גמל עוף עם זואר ארוך * והדמיון אף הוא נצט להטעות האלשים צלילות השמש וזכוא מוסף עליו

הדברים אלא כמה שחננו הבורא מכות מיוחדים שמש כחושים ראויים לסקרי המוחשים דבקים חמיד בכל המין כי אין מחלוקת בין ראות עיני ובין ראות עיניך שהשמש ההוא והעגול המאיר המוחכם הוא השמש ואעפ"י שהמדות האלה מרוחקות אצל השכל לא הויק זה בעיניו אבל הועיל מחמת שלקחנו מהם ראי' על הפצנו כאשר יקבל תועלת הפקה המשכיל אשר יבקש גמלו בסאמר לעמ"ש לאח"ל שעניני טרוטות שרואה מאחד שנים אני רואה במקום פלוני שני כרוכיות גואני"ק והפקה ידע כי הגמל הוא שרואה מאחד שנים וכחלישת ראותו נדמה לו כי הוא כרוכיא"ה גואני"ק * ובעבור עוות ראותו נדמה לו שהם שנים * והועיל הפקה בעדותו וזן אותו לכך זכות ברוע מליצתו מפני זוע ראותו וכן החושים והכה הדמיוני אצל השכל וכאשר שם הבורא בחכמתו העורך הזה בין החוש הנראה והמוחש הגשמי כן שם בחכמה עורך בין החוש הנסתר והעיני שאיננו גשמי ושם למי שבחר מברואיו עין נסתרה רואה דברים בעיניהם לא יחלפו ויקח טהם השכל ראי' על עיני הדברים ההם ולבוחם * ומי שנבראה לו העין ההוא הוא הפקה באמה ויראה

צליבות השמש וזכוא מוסף עליו (לפי דעת המצד) ולומר עליו שהוא המאיר והמחמם כמו שגשה זה ולמר שרואה שני כרוכיות * והשכל שופט זה ומלדק המוח שכן הוא צדק המוח שיראה הדבר צמחק מופלג קטן הרבה לפי ערך המרחק וגם יראה מן הכדור עגול שטוח וזופט על הדמיון שרואה מאחד שנים ומן השמש שהוא עלם פשוט רואה ממנה המוח והאור צעלם ואינו צעלם ממנה רק מכה דחייבה יסוד האש וכזכר : וכאשר שם הצורה וכו' כל' וכמו שגם הצורה : העדך הוא צין המוח הנראה והמוח הגשמי ר"ל כמו שהש"י הטניע צעצע האדם המוח להרגיש המוחש ושם לו יערך יודע נסדר הרגשות נקרוז מן המוח ונרמיקו ממנו והוא הולך חמיד צסור אחד וכאשר נמצא לחכמי הראות שערך הכמות הנראה מרחוק אל הנראה מקרוז שיה לערך המרחק * ד"מ אם אדם

נכסיון כאשר ישים אצבעו על עינו וירחוק מעט למטה יראה מכל דבר שני : שעניני טרוטות * ונוסף לזה היו ג"כ עיניו סבורות ורק פתוחות מעט (כמה שפירס צערוך) ומפני זה דבר גדול נדמה כקטן ורלייתו משוכמת : שרואה מא' שנים מוסב על אלעמ"ש אלחא"ול : אני רואה צמקס פלוני שני כרוכיות גואניק יתכן שהוא עוף שזוארו ארוך והוא כרוכיא צל' גמרא * זה הרואה מחמת מום הרואה מכל דבר אחד שנים נדמה לו שהם שנים * וגלד שעניני טרוטות נדמה לו הגמל הגדול צוארו הארוך שהוא כרוכיא ע"כ ספר להפקה שראה שני כרוכיות : והפקה ידע וכו' מחחר שהפקה השלם צחוש הראות ונשכלו הי' מכיר מסרון זה המספר שהוא צחוש ראותו והבין שמה שאמר הוא שנים הוא צממת אחד שכן רלייתו של זה האיש מחויבת שאמר ואמר הוא שנים הוא אחד צממת * ואשר נראה לו קטן כעוף הוא גדול צממת וזהו גמלו שאדז ונאלו צמקסם עאשר האיש הזה : והועיל הפקה צעדותו האיש הזה גבריעות ראותו עכ"ל קבל הפקה תועלת ונמנו : וזן אותו לכך זכות צדע מליצתו * לא משז עליו שיפית כזבים אצל כך ראו לו להביר צממת מפני צעע ראותו : וכן החושים והכה דמיוני * ר"ל כמו אלו המגרעות נמנו צעצע האדם

כל רואה גשם אחד צמחק יו"ד אמות ונדמה לו הגשם למראות עיניו ד' אמות * כשהוא צמחק כ' אמה ידמה לו גדלו על שני אמות וכיוצא בזה : צין המוח הנסתר הוא אשר חנן אלנקי' עצדיו הנציחים שרואים צעין נסתר המראות אשר ה' חנן צם לבראותם כמו שיצא עוד * ואולם המראות אלו עדיין אינם מורות על הענין המצוקס צממת לנציח מפני שהם נראים לנציח על ענייני תמונה וזיורים * רק שמתוך המראות ההם הנציח מצין עיני הרואני שאלת התמונה מראה אותו אשר שמצין מסרון העין הנסותרת אשר לו מפני דנקומה צמומר היא רואה על סדר אחד ומרמת ענייני רוחניים צאנטרף השכל אלי' וכמו שהשכל מצין גדלות השמש וכדמותה ממראות עיניו הרואה אותו עגול וקטן כן צין הרואני מואם התמונה : ונצותם ר"ל מוך הדבר כמו שהכל הוא מוכן האדם ועקרו : ומי שנבראה לו העין ההוא ר"ל והוא שהגיע למדרגת הנצולות : הוא הפקה צממת עליו יתכן שנאמר שהוא רואה לא אהנו שהמוש מעשה אותו אצל הם רואים צעין נסתר כל דבר צעני וצענינו שהוא לא יתחלף להם הדבר צענין אחר * ועל ד' זה אחד הבחז כי לנציח היום יקרא לפניו הרואה (שמחול א' ט') : ויראה כל צני אדם כצורים * אהנו שיהיה בהשגחה

אלוהים מלכה בני אדם כלם כמו הפכה המוליד אחריו חצורה גדולה של סוויני כל אחד נשען על כתף סומא מצירו והפקס צדקת כולם: יורד וייטירס לולי הנצילים אשר נחמלת ה' נחמם צארץ להיות לכל זאי עולם לענינים להורות להם דרך

כי אהנו מעידים נחמיות הדגש כמו שאהנו מעידים שהדגש מתוק כשנעטוס הדגש נאמר שהוא מתוק והמכיון דזה שברא מורגש כן לכל מין אדם נעטוס המתקיות זלי ספק ומפני כן נקראוהו מתוק על סם העטוס

ההכלמה האמתית כזר היו כל המון בני אדם מראשית היורה עד סוף כל הדורות כסוס כפרד אין הנין והש"י נחמדו שחלם צדורות הקדמוני' להאיר נמיז לזני אדם יושני חקד ואחריהם משה איש האלקים קבל דברי אלקי' מיים נחמון רצה אשר נללם נחי' עד סוף כל הדורות: וחפשי שהיו הענינים הם הכח המדמה כזר אמרו כראשונים שהכח המדמה הוא כח משפטו לשמור נחמו כל המוחשים שהשיגו המוחשים מקודם אחר העולם מן המוחש ולהרכיז קלתם על קלתם ויפריד קלתם מקלתם אך אין ייעורו להרכבת דמיונו מכלי חס כי יכול הדמיון לדמות ספינת צדוק רצה נחמון וכדומה לזה רק השכל מעצב את ידו וכשהשכל זל עמו כמו צבת השיכה לא יבזר ממנו שיזמה לו הנלים רבים כאלו הם נחמטה לפניו

כל בני אדם כעורים ויורד וייטירס ואפשר שיהיו העינים ההם הכח המדמה בעוד שישמש הכח השכלי ותראנה צורות גדולות נוראות מורות על אשחת שאין בהם ספק והראי' הגדולה על אמתהם הסכמת כל המין ההוא על הצוות ההם ורצה לומר כל הנביאים שרואים דברים יעיד בהם קצתם לקצתם כאשר אנהנו עושים במוחשינו כי אנהנו כעידים במחיקות הדבש ומרירות הלענה ואם נראה מי שחולק עלינו נאמר שהוא יוצא מהענין הטבעי ואלה מאין ספק רואים הענין ההוא האלקי בעין הנסחרת ורואים צורות ראיות לטבעיהם ומה שהורגלו מספרים אותו כתבנית אשר ראוס מוגשמות והחבניות ההם אמתיות בהערכתם אל מה שיבקשהו המחשב והדמיון והחוש ואינם אפתיות בהערכתם אל העצם אשר יבקשהו השכל כאשר הביאנו הדמיון במלך כי מי שיאמר שהוא הארוך הלבן הלוכש המשי אשר הנזר על ראשו והדומה לזה איננו כוזב ומי שיאמר שאיננו כי אדם המכיל המכיר

על הלענה מרורה: ואם נראה מי שחולק עלינו אם יהי' מי שיאמר שהדגש מר והלענה מתוקה: נאמר שהוא יוצא מענין הטבעי ואינו מכלל מין האדם כך נענין הנצילים שהם שופטים המרלות למי המוסכם לכלל הנצילים ומי שאינו שופט כן הוא יוצא מכלל מין הנצילים: ואלה ר"ל הנצילים: צנין הנסחרת ראוי' ממשית: ורואים צורות ראיות לטבעיהם כלומר הצורה שהיא שמשבת העין הנסחרת מורה על ענין הרומני השיך לצורה ההיא: ומה שהרגילו מספרים וכו' ומה שנזכר נמראו' נבואיות ספור הצורות נחבניות ודומות מוגשמות כלומר שהם מספרים הצורות כאלו הם נעליים קלות שהוא ארוך ורוחב וגובה והם נחמסים נחמקוס וכן הוא רגילות ספור הנצילים: והנחבניות ההם אמתיות כך

הם צלמת מלויים צלור מן הגשם הדק אשר לא תשלוט זו עין האדם: בהערכתם אל מה שציקוהו הממשד והדמיון צורך מה שמצקת מחשבת הנניא דמיונו שיראה צדאי' ממש ואי אפשר שישיג הדמיון והממשד רק ענייני' קרובים להשגת המושג כפי מה שהוא רגילותו תמיד נחוש הגם והדמיון נחמך אחריו ולכן הם רואים כבוד ה' מונה צדורות תנביות: ואינם אמתיות בהערכתם אל העצם אל כבוד ה' השוכן בהם: אשר יתקוהו השכל אותו ולצד מצק השכל ואין ערך לצורות תנביות לכבוד ה' הנעלה מכל מדות האלו עכ"ל וקראוהו צדס נצודו ית' מלך הכבוד המונה סם: כאשר הביאנו וכו' כמו משל המלך שזכר למעלה: כי מי שיאמר וכו' מי שמחמך את המלך ואומר שהוא איש ארוך לכן נמראית פניו לוצב משי ונזר על ראשו אינו מכוז אף שכל אלו הם מקריים ללחך ההוא ועלם המלך הוא רוח השכל אשר זו ראה אותה נדמות מלך וכו' כחממ' ישעי' ואראה את ה' יושב על כסא רם וגשא וגו' שריס עומדים ממעל לו' וצדניאל (ז') מזה היות עד די כורסוון רמיו ועמיו יומין ימיז לצוש' כתלג מיור חלף אופי' ישמשני' דינח יתב וספרין פתיחו וגוב' עד ושאר מיומח העדיו שלטענהו אלו הצורות מורות על דמיון מלך שופט יושב על כסא מלכותו ומשרתיו ישעי' רצונו עומדים ממעל לו מוחמני' לשמוע בקול דברי אל אשר יאום: מהקס מלכין ומעדה ממלך

ואינם נחמיות כלל רק שהדמיון צודה כך דמיונו וצוה יפה נח הדמיון מן החוש שהחוש לא ירגיש רק דברים מוגשמים וקטנים ויש גדול להרגשתו כמו שחממר העין לא תוכל לראות גשם גדול חלף אמה נסקירה אחת נהיותו קרוב אליו נשעור ההוא או פחות ממנו אם לא נמרחק יותר מאלף אמה ואי תהי' הראי' משזבסת וכן לא יכול העין להצית נשמש וכן האוזן לא יסבול לשמוע קול גדול מאוד ואולם נח הדמיון לא יעור לו שידע צורות גדולות נוראו' ולכן אמר החצר שאפשר שנציל הדור הושם נח המדמה הזה נחמקוס עין ויהי' כח דמיונו שולט זו אף כשהשכל עמו זה נחלום כאשר ישלוט צדס המוני אף נחמקוס: ומראינה עיניו הדמיוניות: מורות על אמתת שאין ספק בהם: הצורות הנוראות הגדולות שרואה הוא נחמקוס ראות העין לאדם המוני ונמו שהמוש נלררף השכל מורה לאדם אמתת השמש צלי ספק והלולי המוש הראות הראות עם השכל אמתת השמש צלי ספק כמו שמורה לנו צלצד השכל לא יכול לדעת אם יש שמש נמלא כן הנניא יודע מן הנראה לו דמיונו אמתת הדבר נלררף שכלו: והראי' הגדולה על אמתתם של הצורות הדמיוניות שהיא ראוי' נמורה להם: הסכמת כל המין כי כמו שמי שהוא אדם לא יכחיש העין הרואה של אדם שכל המין האנושי מודה שיש כחן עין רואה כן כל מין הנצילים יודעים הראייה אחת וממוסכם להם: ועיד צדס קלתם לקלתם נציו אחד מציד לחצירו שכן צדאי':

ממליך מלכים ומעצירן וכו"ס דניחל מהעדה מלכין ומהקס מלכין: וכאשר יראה דמות נושא כלים וכו' כמ"ס ציחוקהל (ט) והנה ששה אנשים צאים מדרך שער העליון ואיש כלי מפלו צידו ואיש אחד נמוכס לזוש הנדסין וקמת הסופר נמתיו: נושא כלים כענין הכאמר ואיש כלי מפלו וגומ': כלי הספרות כלי הכתיבה כמ"ס וקמת הסופר נמתיו: או חגור לעבוד וכו' כמ"ס לזוש הנדסין וכל אלו הצורות היו נראים לנצי"ט להורות שיש אלקים שופטים בצרף פוקדעל דרכי איש ומעללו וחי' מספר לגדודי השוטרס הרורים צנני אדם צהבמת הכ"י לשלם לאיש כדרכו וצמטטו ועם היות שהבטחה חלוית מאוד נעלה יותר וצוצרת ומרוממ'הבטמת המלך ומטפנו את עמו להיומו ית' לצדו עניו משועטות בכל הארץ ומפוש כל חרדי צטן ממית ומחי' ימתן וירפא הוא לצדו עכ"ל נראה הדמות הזה לנצי"ט כדו מה שאפשר ציטין כי הכ"י שופטו צרף והשכל מצין דרכי מטפשו אשר מאוד נעלה רחוק הרבה ממת מלך צ"ו: ואל יקשה צעיניך דמות אדם לצורה כמ"ס ציחוקהל ועל דמות הכסא דמות במראה אדם והיאך הגיע הדמיון לראות צעין הסמטר הצורה על דמות אדם ומה דנות הוא שיערכו אליו והכה

המכיר הצורה המזהיר בארץ פלונית על אוטה פלונית איננו כוזב ג"כ וכשוראה הנביא בעין הנסתרת הצורה ההמימה שבצורות אשר ראה אותה בדמות מלך או שופט יושב על כסא דין בענין צווי ואזהרה מהקס מלכין ומהעדה ידע שהיא צורה ראוייה למלך נעבד נשמע וכאשר יראה דמות נושא כלים או נושא כלי ספרות או חגור לעבוד עבודה ידע שהיא צורה ראוייה לעובד שופט: ואל יקשה בעיניך דמות אדם לכורא כי בבחינת השכל נרמה לו תהלה באור כי הוא החשוב שבמוחשים והדק שבהם והמכובד והכולל חלקי העולם יותר מכולם: וכאשר נחשוב במדות שאי אפשר לדחותם בין על דרך ההעברה בין על דרך האמת כמו חי ויכול ויודע וחפץ ומסדר ונוהן לכל דבר מה שראוי לו ושופט צדק לא נמצא כמה שאנו רואים דמיון קרוב מהנפש המדברת והוא האדם השלם וזה מצד שהוא אדם לא מצד שהוא גוף כי הוא משתתף בזה עם הצמח ולא מצד שהוא חי הוא משתתף בזה עם הבהמות: וכבר דמו הפילוסופי' העולם באדם גדול והאדם בעולם קטן ואם הדבר כן והאלקים הוא רוח העולם ונפשו ושכלו והייתו כאשר נקרא חי העולם כבר נתבאר הדמיון על דרך השכל

אוזן השומע שהאל ית' לא יצטר ממנו שום יכולת להרע ולהטיב לצני אדם ושהוא משגיח צמטטת: צין על דרך העצרה ר"ל המדות האלו לא נתנו להבין אלו ימצד על דרך שסם צנני אדם אצל צאופן יותר מעולה ויותר נכבד עד אין תכלית ורק לרמוז על יכולתו: אין לנו להמליך נגדו ימצד רק צלשון צני אדם: צין על דרך האמת אס נראה להבין אותם ע"ר האמת והוא כענין שציאר צמאמר צ' סי' צ' לא נמלא צמה שאנו רואי' דמיון קרוב וכו' צנדי להסציר אלו המדות אשר אכחנו משיגים ממנו ימצד יחי' על איזה צד שיהי' ודאי שלא נוכל לכתו צצור גדול מאחר שאין הענייני' האלו נתפסים צו ולא צצוס דצד אשר מוש האדם מופטו מלצד נפש האדם השכלית ולפיכך היתה המראה הזאת מתגלה לנצי"ט למען דעת כי הוא ית' משגיח ושופט לזק וכו' צצולס השפל צמין האדם ולא יצטר זה ממנו מחמת דומותו ושהוא קדוש ונורא וצמאמר שמראה עולמו לנצי"ט צדמות אדם זה האות כי לא נעלמו ממנו דרכי איש ומעללו ושהוא חפץ צצלקס: והוא האדם השלם: ר"ל שס אדם לא יצטר רק על הנפש השכלית לא על הגוף שאין זה אדם רק צדרך העצרה והשאלה: וזה

המלכיים כינה ישעיהו צבם שרפים צאומרו שרפים עומדים מעל לו והיינו צורה נוראה כאש אוכלת ואיך נדמה הצורה עצמו צדמות אדם והוא נהם שאמר חז"ל צצ"ר גדול כמל של נבאים צדמאין צורה ליורה שצמאמר ועל דמות הכסא דמות במראה אדם: כי צצמינת השכל נדמה לו תמלה צצור: הנה אשר שאין דמות לערוך לו ית' וכשנרעה לנכות לו כנוי לצדד את האוזן נדמה אותם צצור כמו שח' ומראה כצוד ה' כאש אוכלת וגומ' ונאמר כי שמש ומגן ה' לצמות: כי הוא המטוש צצמותים האור הוא מתולדת האש והוא היסוד היומרת דק שצכולס וכצד נצמרת דעת הצמר שאור השמש חינו רק מל יסוד האש והוא הנקרא בגלג האש לקדמונים אשר אמרו שהשפל צציסודות יסוד העמר והוא הארץ ואחריו יסוד מים משגיחם נעשה גדוד שלם וסיני שגיחם יסוד חויר חופף וסוצב כל כדור הארץ והמים: ואחריו יסוד אש מצצב וחופף הכל והוא דצק צצנצנויותו צצקעירותו בגלג הירח וגם אמרו שהוא היסוד היותר גדול שצנולס וזה שאמר והסוצב והכולל חלקי העולם יותר מכולם: וכאשר נחשו צצמות: ואולם כאשר צצול להסציר

מצד שהוא אדם ר"ל צצד זה צצצד נק' אדם לא מצד שהוא גשמי שהרי אף הצומח מן הארץ יש לו גוף גשמי: ולא מצד שהוא חי אף לא מצד רוח החיניו שצו הלא צזה הצבחה דומה לו וא"כ לא נקחת אדם רק מצד ההבדל שצו נצדל מזולמו הצ"ח והצמחי' ואין זה רק נפש השכלית: וכצד דמו הפילוסופי' העולם צאדם גדול ר"ל גם כל המציאות הגשמיות כולו והוא מנצנונית בגלג העליון עד מרצ הארץ דמו אותם לאדם גדול אחד וכצד ציאר המורה צצ"פ פ' ע"צ איך חלקי העולם צכללו מסודרים על סוד איצרי הגוף כולם: והאדם צצולס קטן: וכן האדם נקרא עולם קטן צצופטן שאין הבדל צין פליאות יצירת גוף האדם וצין פליאות יצירת העולם צכללו כלל ואינם נצדלי' אלה מצד הכמות ר"ל הגודל: ואם הדצד כן: ר"ל מאחר שהפילוסופי' עצמם משתמשי צדמיון זה לדמות האדם לעולם כולו: והאלקים הוא רוח העולם וא"כ אינו רחוק דמיון של אדם לנפש המדברת שצצלס: וצצובר אחרי מות ז'ל אמרו נפשי חוימך צצילה אף רומי צקצצי אשמדך מאנא הקצ"ה רוחא ונפשא דכלא: וישרא: אחרי רוח ונפשי אנת צצין כך חוימך לאצקא צך ואשמך לאצמט

לאשכח רשתת ע"כ: וכאשר נקרא הש"י חי העולם נח"ט (היחול צ') וישבע שמי העולם ומפני שמי נקוד צלירי הוא סמוך כוונתו סיומתו של העולם: כ"כ נמצא הרמיון אלל השכל - מדף השכל לצדד מצואר שאליו ית' נאה דמיון זה:

כ"ט שלנצח ראות יותר גלגל מהשכל ר"ל ומי"ט שהר"ל שהנציחוס רואי' נראי' נאמנת יותר מההקס השכלי ואפי' אלו הי' הריקס השכלי מכמיס זה ראייתם יותר נאמנת אלא שאף הקס השכלי מורה צ"ה א"כ אין קושי צ"ה: וראה צ"ה השמים מהרוחניים הקרוני' זולתם צלות אדם וזה עשר סמיות בני מהזכר צסי' כ"כ חזה המלאך משפ ספר יצירה וסס יתצ"ר: כי כבר הירגתי היצירה ר"ל סידרתי ההדרגה של יצירה והוא מצאמר א' עמי' ל"א עד סי' מ"ג: מן הסיב האלקי סוב הוא מל' גדר כמ"ט סונה צשיני' ורק גדר נקרא אורו שמקיף מין אחד שצפרדס זהגדר המיון המקיף כל המינים נקרא צפס סוב וההגיוניס צמולת המליאות כמו שתאמר ד"מ"ט אדם הוא גדר וסס זה אינו נודר צמולק רק כל מין אדם: וסס חי אלוני כס סוב שמה כולל כל צעלי מיס למיניהם כל מין ומין מן הצממות והחיות והעופות

ואחריו סס אורכב והוא סוב יותר גצוה וכולל גס כלממיס והאצניס והסוב העליון הם היסודות הכוללים כל המליאות שבעולם השפל הזה וכל מין יומר נכבד מן הסוב שאחריו והמין המתמון שהוא האדם נכבד מהכולל והאיש היותר נכבד שבאדם הוא סבולת הסבולות ואין אחריו צמדרגה רק עולם האלקי הרומני חה האיש מחצר עולם השכל עם עולם המלאכים: זהו האדם צורת מלאכיו ר"ל האדם שיש צו נפש הדומה למלאכים הראשוני' צמדרגה אחר הש"י והלס צעולם הזה כח מלאך ה': הקרוני' אליו צמדרגה ר"ל אלל הש"י צמדרגה כי לשון קרוצ אפשר שיוצן על קרנות המקוט כמ"ט העיר הקרוצה אל המלל חה לא יתכן צעניניס רומני' שאין צעולם הרומני לא בצול ולא מקוט אצל ר"ל קרוצ מדרגה: ועל שני הדמיוני' ר"ל הן מלך רש אלקי אשר צבגולה שצניי אדם והוא האדם השלם והן מלך עומר האדם צעולם השפל: התוכן המדה: והסדר שכלל העולם היה שלולי האיש הזה כל מין האדם כולו לא יהיו נקראי' אדם אך צממות שדי ומימו יעד צאין מורה ומנצל כל מליאותם כאלו הוא צעל והוא צערך האל ית' המקיים העולמות כולם: ורואים אורו הנציחוס רואים את

השכל כ"ש שלצבואה ראות יותר גלוי מההקשה והראות ההוא השיג ההטון העליון עין בעין וראה צבא השמים מהרוחניים הקרובים וזולתם בצורת אדם ולהם רמזבאומרו נעשהאדם בצלמנו כדמותינו והטעם כי כבר הורגתי היצירה והבאתיה על סדר החכמה מן היסודות אל המחצבים אל הצמחים אל החי אשר באיור ובמים ואח"כ אל החי אשר בארץ בעלי החושים הוכיס והידיעות הנפלאות ואין אחר המדרגה ההיא אלא מדרגה שהיא קרובה מן הסוג (כ"ח סימו) האקי המלאכי והוא האדם בצורת מלאכיו ומשורתיו הקרובים אליו במדרגה לא במקום כי התעלה מהמקום (כ"ח שאין מקוט יגיעהו) ועל שני הדמיונים לא יתכן שיהי' דמותו אצל הדמיון אלא דמות צורת הגדול שבכני אדם שצמנו יוצא התוכן והסדר לשאר בני אדם על מדרגות כאשר יוצא ממונו יתבדך סדר העולם וסחכונתו ורואים אורו בעת שהוא מהעדה ומהקס וזן את המלכים עד די כרוסון ומיוועתיק יומין יתיב ובעת הכעס והמהשבה כנסוע יזשב על כסא רם ונשא ושרפים עומדים ממעל לו: ובעת הנסיעה המרכבה אשר ראה יחוקל ושמרה כולה במחשבתו חוץ למקום הנבואה והוא כאשר

הש"י: צעת שהוא מהעדה מלכין צעת שהוא מעציר מלכים מגדולתם: ומקס ומקיס אחרים מחמיס: עד די כרסיוק רמיו שאמר דניאל שזכרתי למעלה וראה לומר שהצ"ה משליך כסא זה ומקיס זה למען רעו כי הוא ית' ממליך מלכים ולר

המלוכה כמו שאמר ועתיק יומין יתיב ר"ל הוא לצדו כסאו נכון ומלכותו קיימת מיומין עתיקים ר"ל צלי ראשית וצלי מחלית ומלת יתיב ר"ל קיוס כגד השלכת המלכים מכסאותם: וצעת הכעס והמחשבה לנסוע כמו שהי' צעת מות עוזיהו שראה יטעי' את ה' יושב על כסא רם ונשא מורה על הכעס והמחשבה לנסוע ולמיכך נראה לו הש"י מורחק מישראל ומחשבה לחלק שכינתו מעליהם הפך מה שנאלמר ודברתי אליך מעל הכפורת וכאן נאמר שהוא רם ונשא חה מצואר צענין סס שאמר השמן לצ העס היה ועיניו השע וגו': ושרפים עומדים ממעל לו זה מורה על דין וכעס וכונה לבלות כמו האש השורק והמכלה הכל: וצעת המסיעה סוק שכינתו מל"ל לפיכך ראה יחוקל אורו יתבדך צממת מרכבת המלך ומשמתי צעת כסיעתו ולכך ראה צממת ד' אופנים כענין מרכבת המלך וגם אופנים מרמיס על התנועה ועוד יש

לכל אלה סודות עמוקות והצדד לא צא אלא לצדד הדברים ע"פ פשוטיהם: ושמרה כולה צמחצנתו כל ענין המרכבה הי' חקוקה צמחצנתו של יחוקל כי לדעת המצר כי זאת המראה גלמה אליו צא"י צעת גלות יבני' אשר בגולה נצובד לר את המלך יהויכין ואת כל השרים והחדש והמסגר כמ"ט צמלכים צ' כ"ד ואז בגלה יחוקל ג"כ וזמז נסתלקה השכינה מירושלים ויך זאת המראה שראה נשאה חקוקה צקרב לצו עד השנה החמישית לגלות והויכין והוא צמון בגולה סס הוציא נצולתו אל הכפעל כמ"ט ואזי צמון בגולה על כהר כבד נפתחו השמים ואראה מראות אלקים צממה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יהויכין הי' דבר ה' אל יחוקל צן צווי הכהן צארך כדיום ואלוי הדבור אליו וכמ"ט ואפול על פני ואשמע קול מדבר וגומ' ונאמר וישמר צן אדם אכני שולה אורח וגומ' זה לא הי' רק צמון גלות והויכין להורות על שראה אפשר שראה אורו ג"כ צמון גלות והויכין להורות על סילוק השכינה ורק מפני שלא הי' אז סוס דבר ה' אליו לא כתצה עד שנה החמישית לגלות והויכין וצמדדש הי' דבר ה' אל יחוקל מאי הי' שכנר הי' ור"ל שאע"פ שנתגלה הנבואה צמון

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קיט

חזון לארץ היינו תמוס שכבר שרתה עליו הנצואה צעודו צ"א זכה נאות לדברי המזר שראה מראות הכסיעה צעמה וזולת זה לא מלדנו טום חזון שבגיעה ליחזקאל צעודו צ"א: חזון למקום הנצואה ר"ל וזמזת הסצה הי' מתנבא ויחזקאל צ"ל

כלומר פלסופי יון אשר העמיקו בחקירתם מכל אשר לפניהם אלמלא היו צדורות הנצואים וראו תואר ענין נצואתם וסכירו הנצואים ההם וליך מופתיהם לודקים כבר היו מודים להם: והיא חזקאים פנים מלופני ההקשה וכו' כי בן ארמות הפלוסוף להכמיש

צבנה רומן מה שליני מקובל לשכלו ואחר שהוא רואה שכן הדבר צלי ספק הוא נלחץ לנפש לו טעמים וסבות כמו שתאמר ד"מ אלו ספרו לפלוסוף מפליאות אצן המגנע"ט איך הוא מושך אליו הנחל ואיך פונה ממנו אל קוטב הלפוני כבר הי' מכחיש זה הכחשה גדולה והי' מסדר הקדמות לנצל זה * וכעת טעם רוחים שהוא כן כל אמת טעם הקדמות וסבות להביד מה מזה ועל מה זה וכן מן האמין לענין הלקעטריליעטעו שנתגל' צומנינו זה הממחזה

ממחק קנה של זכוכית צמטיות איך נלוצות רצות אשיות כתזות משס ואיך מושך אליו ודומה ממנו דברים רבים והענינים ארוכים וכל חכמי למד משתדלים היום לצאר טעם הענינים ככל כחם ועוד עורג' לא עלתם צידם כך אלו ראו את הנצואים היו משתדלים לקרוב הדבר אל שכלם: וכאשר עשה זה הקתם כבר סופר זה מחלפתו הפלסוף שראה את ירמיהו הנביא צמלרים ונתחלה המל' צו ואח"י נבנה ונשתתם צראותו כי צאמת רוח ה' דבר

צו הדה ולא צוט והרי"א אצרבנאל זכר זה ג"כ צפ' ירמיהו על פסוק נער אנכי ונשללת הקצלה צדור ירמי' נזכר הספור ההוא צאריכות: מחלשי המורות הם אשר קצלו ות האמת נקל להם להטות הקשי פלוסופתם אל האמונה: ואל כמו זה יכו' הרמז באלף דלת וכו' חזר למשלים דצרו צצאור שם אינני שמשמעומו כאלו אומר לדני אמה מושלי ורומן אל מה שיובלל צמקום כנז' לעיל צבי' זה והוא רומן אל הדבר המורה לנצואים צראות עין ממש והוא שאמר כאן לענין אלקי נמלא ר"ל שהוא לפניו ומורגש אליו והוא מדבר אליו אדני וקורא אותו כמו שקורא העבר את אדוני העושר לפניו אדני: ומלאכות ה' וכו' אחר שציאר ענין השמות חזר לצאר ענין המלאכים הנזכר צמצי הקודש: כנוי לשלימות ששם דבר מלאך ר"ל שליח כמ"ש ויחלח ישראל מלאכים אל סומון לפי שהוא שליח מה' קרא מלאך ה' ולכן נקרא הנביא ג"כ לפעמים מלאך ה' וכת"ש ויאמר חגי מלאך ה' צמלאכות ה' (תגי א'): נצרא לעמו * הקצ"ס צורה את המלאך צעת הבורך לשלימות: מן הבופים היסודיים הדקים כלומר הנין יסודות הדקים כמו יסוד איור או יסוד

כאשר שת את גבולו מים סוף עדים פלשטים ויכנס בו מדבר סיני ושעיר ופארן וגם מצרים כי למקום ההוא מעלה כאשר הודמן בו שיפגע התנאים התוריים המצווה בהם תחראנה הצורות ההם עין בעין במראה ולא בחידות כאשר נראה המשכן וסדר עבודה וארץ כנען וחלקיה ומעמד ויעבור ה' על פניו ויקרא ומעמד אליהו במקום ההוא בעצמו ואלה הענינים אשר לא יושגו סדרך ההקשה בטלום פילסופי יון מפני שההקשה מרחקת מה שלא נראה כמוהו וקיימו אותם הנביאים מפני שלא יוכלו להכחיש מה שראוהו בעין הרוחניות אשר נתן להם יתרון בה והיו קהלות בדורות נחלקים לא תעבור עליהם ההסכמה והדור להם החכמים אשר השיגום וראו אותם בעת נבואתם ואלו היו רואים פילסופי יון הנביאים בענין נבואתם ומופתיהם היו מודים להם והיו מבקשים פנים מאופני ההקשה איך יגיע האדם למדרגה הזאת וכבר עשה קצתם זה כ"ש המתפלספים צאנשי התורות הנזכרים כראשון ואל כמו זה יהי' הרמז באלף דלת נון יוד לענין אלקי נמצא כאלו הוא אומר אדני ומלאכות ה' כנוי לשליחות והמלאך יש שיהי' נברא לעתו מן הגופים היסודיים הדקים ויש שיהי' מן המלאכים הנצחיים ושמא

וכבר זכר זה צמאמר צ' סי' י"ד צענין נצואת יחזקאל ודניאל וכבר היו נמלאים צבית ראשון וראו צו השכיב"ע"כ והוא כאשר שזת את גבולו כלו' חזון מצול הזה שהוא מים סוף עד יום פלשטים והוא כיו שלל יקשה לנו מנצואת משה ואהרן צמלרים וצמד צו נצואת דמי' צמלרים לכך אמר שכל אלו צמך גבול א"י יחצנו וכבר ציאר זה צנני שס וסס פירשו: כי למקום ר"ל מה צמין הגבולים האלו מעלה: כאשר הזמון צו שיפגע וכו' ר"ל אם יודמן צמקום ההוא איש הראוי שטשרה עליו השכינה והוא מי שנתקצו צו תנאי' התוריים והם תנאי' הנצואה כמצור צמ"צ סי' י"ד וצמאמר ג' סי' ס"ה: כאשר נראה התשכן כנז' צמאמר א' סי' י"ט: וארץ כנען וחלקי' כמ"ש וטעם משה מערבות מואב וכו' ויראה ה' את כל הארץ הגלעד ואת כל נפתלי' וגו' וצדאי שכל זה הי' צראי' רומניית ממש כאלו תמונה לנגד עיניו: וסדר עבודה כלו' הכלים המזומני' לעבודת ה' כמו

השמן והמנורה וכדומה להם כנז' צראשון סי' צ"ט: ומעמד ויעצור ה' על פניו ויקרא תמונה ממש ומז"ל דרשו מלמד שנתעף הקצ"ה כשליח צבור וכו': ומעמד אליהו צמקום ההוא ר"ל צור מורצ וכו' צמלכי' א' י"ט שעמד צהר לפני ה' והנה רוח גדולה ורעש וכל הנו' סס הגיע צהרגשת מוש השמע ממש: אשר לא יושגו צרך הקשה וכו' מפני שא"א לשטיגס צרך חקירת פלוסופיות לפיכך הכמישום פלוסופי יון מרוב זרון גלותם אשר דמו טמה שסס אינסי מצינים אינו אמת: והיו קהלות צדורות נחלקים * הנצואים לא היו יחידים אצל היו רבים צדורות שונים צה אחר זה וכולם יודעים ראי' הרוחנית כפי מה שהיא אללם והי' זה מפורסם ציניהם כמו שפורסם צין צני אדם הצדל האנושי מן הצממה: לא תעבור עליהם הסכמה מפני שהיו קהלות רצות צזונני' שונים א"א שנאמר שכן הסכימו ציניהם לחיות משלות שזל לצני אדם לומר שלהם לנדס עין פקומה וראוי' הרוחניות כי צין רבים אף כי צדורות שונים אף מקום להסכמה כנז' צמאמר א': ואלו היו רואים פלוסופי יון הנצואים צענין נצואתם וכו'

אם ומפני שהגם ההוא דק מאד אינו נראה רק לנצחיים
 הרואים צעין הרומניות כמדובר ומקרא מסייע לזה הדעת
 שנאמר עשה מלאכיו רוחות וזרמיו אם ליהע' תהלים ק"ד:
 ויש שיהי' ר"ל לפעמים יהי' הלאחות: מן המלאכים הנצחיים

נפשו מגופו וכענין שנאמר כי לא ירחיף אדם ומי וכמוספר
 בדברי חז"ל צירצ"ה ד' שנכנסו לפרסן צן עזאי הין ומת:
 שענינו מרוטות ר"ל ערוטות והוא שפצפיו סגורות ואינם
 מתוחות רק מעט: לא ירחו כי אם לז' אינה יכוניס לראות

הם הרוחניים שאומרים הפילוסופים ואין לכו
 לדחות דבריהם ולא לקבל אותם והספק במה שראה
 ישע' ויחזקאל ודניאל אם הם מהנבראים ליעת
 הציוך או מן הצורות הרוחניות הקיימות וכבוד ה
 הוא הגוף הדק ההולך אחרי הפנן האלקים הטבעייר
 כפי שיורה להראות על הנביא כפי הדעת הראשונה
 אך על הדעת השני' יהי' כבוד ה' כלל המלאכים
 והכלים הרוחניים כסא ומרכבה וקיע אופני' וגלגלים
 וזולת זה ממה שהוא קיים עומד והוא נקרא כבוד
 ה' כאשר נקראו כלי שמושי המלך כבודה וארז
 הכבודה לפנייהם ושמה זאת היתה בקשת משה
 באמרו הראני נא את כבודך ואמר לו הן על מנת
 שיהיה מראות הפנים אשר אין יכולת לאדם לראות'
 וכמ"ש וראית את אחורי וכבודו ההוא מה שיוכל
 לסבלו ראות הנביאים ויש בעקבותיו מה שראוהינו
 סובלת אותו כמו הענין ואש אוכלת ממה שהוא
 רגיל אצלנו ויש אחוריו דק יותר טדק עד שייגיע
 למדרגה שלא ישיגנה הנביא ואם יהיוס אליו חנתק
 הרכבתו כאשר אנהנו רואים בכחות הראות כי בני
 שראותו חלוש לא יראה אלא באורה הטועפת שהיא
 נשארות בין הערבים כעשלק ומי שענינו חרובות
 והלושי הראות לא יראה כי אם צל ושישראלית הוקה
 יראה השמש אבל עצם השמש בעת זכותה לא תוכל
 עין להביט אליו ואם ידחק עצמו לזה יתעור וזה היא
 כבוד ה' ומלכות ה' ושכינת ה' בשמות התוריים אך
 פעמים הושיאלו ג"כ לשישפטים הטבעיים ואמרו שלא
 כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משה: אבל באמת לא
 יראה

הוא השמש והס' והס' חיים
 וקיימים לעד גדלות ה' והס'
 המפורסמי' כמו מיכל וגבראל
 כ"ס דניאל: ומאז הס'
 הרומניים וכו' הוא מה שזכר
 הרמז"ס נפ"צ מה' יסודי המור'
 משנה זיין' וסס משז עשרה
 כמות מלאכים זו למעלה מזו
 צנדרה ר"ל צעלה ועגול ר"ל
 שהמלאך הראשון סנה לשי
 זכני לג' וכו' ועוד האריך זה
 צמורה ח"ג: ואין לנו לדחות
 דבריהם וכו' כלומר דבריהם
 זה אין דת מרמיק אומס
 ולא מקרז אומס: ויסקמ צמה
 שראה ישע' וכו' ר"ל הספק
 יותר יש לו מקוס צמרות ישע'
 יחזקאל ודניאל צענור
 שמשמעות הכמונים מורה יותר
 על שרלו ענינים נלחיים מאחר
 שהם מספרי' סדר מרכבת כבודו
 ית' חין וכו' נראה לסי
 צמרה היא ישע' אחר יוסז
 על כסא רם ונשא ויחזק אל מארי'
 יותר צסיפור הכוז ודניאל
 אחר עד די נורטון רמיו
 גימ': וכנודה הוא הגוף הדק
 וכו' כנר נמחר דוגמת זה צשני
 סו' ד': כפי הדעת הראשונה
 וכו' ר"ל כפי הדעת היותר
 קרובה אל תחמת הענין: אך
 על הדעת השני' וכו' ר"ל עוד
 יש צס כנוד ה' השאל ויותר
 דחוקה שיהי' י"י מורה ג"כ על כל המלאכים וכלים
 הרומניים כסא ומרז ה' וכו': ואת הכנודה לפנייהם (שופטים
 י"ח) צענין השס מזית חיש מעני דן ועי' סס הרד"ק הכלים
 והמלולנין וכן נאמר כנודה' על הכלים הרומניים: מה שיוכל
 לסבל ראות הנביאים לזכות נפסס ויסגלו ראות מרכבת כבודו
 ית': ויש צעקנותיו ר"ל סוף מירגות כבוד ה' מה שזכר
 צני אדם הגלתי נביאים סונלים לראותו כמו הענין שרזו צמשכן
 וזס אוכלת שרלו צמתן מורה: ממה שהזו רגיל אללו כלומר
 רגיל לצוד אותה הרנה צנריו: ויש אחריו דק יותר מוק
 ר"ל מדרות מדרגות כפי מעלות הנביא יסיג למדרגה יותר
 זקה לראותה: ואם יהרסו אליו ר"ל כ"ל לפי כמו אם הולז
 ולחין צמדרגה שזין גמיו לראותה: מנתק הרכבתו

תחמת

צאמת לא יראה הכבוד וכו' ר"ל מדרך האמת אין כבוד ה' ומ'כוחו נראה צניעות נמיר רק על ציוריו וסגולותו בעלי רוח הדייג אי נביאים: וצדק יגדור לאפיקורס בני יש לאלק' וכו' כיוצא בזה צדק בעל הדת המאמין ראות כבוד ה' לצניעותו ונציאותו וע"כ השתנות ידע' מתפשטת בחלקי ונפאסים ויודע' כל פרט ופרט וצין האפיקורס שאפי' אם עמאין שיש כאן אלוה נמצא והכל בא מאנו לא יאמין שהוא צנועה רק דרך אצילות והשתלשלות וכו' וצדק האפיקורס צמאמר הפילסוף וכו' הוא האמר שהאפיקורס רואה ענין הנציא צדק המלאו כצדק אלוה כי שקר ה' מחסוכמו שזכר לגיל ואלו היו רואים פלסופיון הנביאים צנעין נצואתם היו מודים להם וכו' : ומלכות קיימת כלומר מלכות מתמדת ואינה נעצת שום זמן ולא יקרה צעולם שום דבר קטן מצלי פקודת מלך עליון : ואלו יאמר צאמת ה' מלך כג"ל ר"ל כאשר יצא קץ הימין שיעלו נחמד ומלאה הארץ ודע'

ונאמר ושפכתי רומי על כל צר ונצאו צניכם וננומיכם וזה היום שאנחנו מקיים ועליו הוקבע צמוסף רגלים אצינומלכינו גלה כבוד מלכותו ונתפלות ראש השנה אלהינו ואלהי אבותינו ילוך על כל העולם כולו כצדוק וכו' וידע' כל פועל כל אמת פועלתו וכו' שאז הכל יראו צנין רוחניות מלכס צראשם: ונראה כבוד ה' בעין שאמאר קול קורא צמדנר ענו דרך ה' וגומ' ונגלה כבוד ה' וראו כל צר ימדין כי פי ה' דבר: וימלוך ה' לעולם (תהלים קמ"ו) : לאמר ליון וגומ' (ישעי' ג"ג) מה נאיו על ההרים רגלי מצנר וגומ' אומר ליון מלך אלהיך: וכבוד ה' עליך זרה (ישעי' ס') וכל זה לא נאמר על דרך השאלה רק על דרך האמת שיהא כבוד ה' נראה נומס לכל צר ודע' שאע"פ שדעת הצדק שמלכות ה' ושכינת ה' נאמר על הכבוד הנצדק הנראה לנביאים וכו' ה' נראה שחולק על חכמי הקבלה שאמרו כי מלכות היא הפידיה העשיריה מעולם האצילות ושכינה היא התמונה הנקרא עטרה וז"ל החיית צם' המערכת פ"ג ועוד קשה מה שאומר צמעשה מרכבה אומר לך שיעור של יוצרנו וכו' ויודע' הוא כי לצורה ית' אין לו גבול וסוף וע"כ יש אומרים כי כל מה שאמרו לא ין הצדק אלא אצרי השכינה מדור ויחשבו כי השכינה צורה נצראת: ולא כן דעת הרמ"צן ז"ל וכל חכמי הקבלה חולקים ע"ז וע"ל ובפ"ו מספר הנו' כתב ז"ל התמונה מהשם הנקראת עטרה זה שאמר עני' תמונת ה' על כי הוא אספקלרי' המקבלת כל האספקלריות שעלי' ע"כ. אך אולי גם דעת הצדק כדעת חכמי הקבלה ועס כל זה נאמר שמתגלה לנציאותו וצדק נצרא וכו' שהוא תפוסם צריף' תהימנא שכתב וז"ל

יראה הכבוד והמלכות אלא על בחיורו וסגולתו ונביאיו אשר בהם (ג"א וזו) יחבר. לאפיקורס פייש לאלקים ממשלה ומלכות. קיימא וידיעה בחלקי מעשה היצורים ואמר 'באמת כך ה' (ג"א וזו יאמר צאמת ה' מלך) ונראה כבוד ה' וימלוך ה' לעולם. לאמור לציון מלך אלהיך וכבוד ה' עליך זרה ואין להרחיק כל מה שנאמר בתמונת ה' יכיס ויראו את אלקי ישראל ומעשה מרכבה אף לא שיעור קומה בעבור מה שיש בו מהכנס מוראו בנפשות וכו' ש' ובעבור ההי' יראתו על פניכם וגומ':

ד אמר הכוזרי והלא כשאלהותו נכנסה בדיעות ואחדותו ויכלתו והכמתו ושהכל מאחו וצורך הכל אליו ושאין לו צורך אל הכל יכנס המורא ממנו והאהבה לו ולא נצטרך לגשמות הוה :

ה אמר

לדפי' האי תמונה לית לי' צאמרי' אלא כד נחית לאמלכא על ציין דיתפשט עליהו יתחיו להון לכל חד כפוס מראה וחייון דומיון דלהון והאי איהו וציד נביאים אדמה וצנין דא איהו וימא אע"ג דלנא אדמה לנו צדוקיכו אל מי דמדינו ואשור ע"כ (ושנין צם' דרך אצילות למי'רס נצאי אשלה צ' ד"ה ואחר): אף לא שיעור קומה ר"ל שאין להרחיק ענין שיעור קומה הנו' צדקוי היכולת וז"ל אחר ר' ישמעאל כל היודע שיעורו של הקב"ה מוצנח שהוא צן עוה"צ ואינו ועקינא ערזים צדנר עכ"ל והרמ"צ"ס הביא זה צמורה ח"א פ' ע"צ ומי' שס שהגלגל העליון וכל מה שמתכו עד עטור הארץ הוא הנקרא שיעור קומה שהכל כאיש אחד והכוונה על הידיעה טעני הנמצאות ומחוס' וסדר התקשרות והשתלשלות כי עליהם ויש צוראם כאשר מושג חכמת האומן צצמינת מלאכת מחשבת המולאה אל הפועל ע"כ והצנ"ט'ה לו מזה הדעת ודעתו שיעור קומה אפסר שהוא הכבוד הנראה לנביאים צראי' רוחניות ממש צמורא ותמונת אדם וכדצדקו נוטים דברי החיית צפרק ע' ע"ע: צענור מה שיש צו מהכנס מוראו ר"ל שאל יקשה לנו על מה עשה ה' ככה לגלות כבודו צתמונות הבשמיות ואף כי לאמר שיעור קומה נגד מראית עיני הנביאים צנדול מופלג כזה כי צדק נוצר שיעור קומה צנדול ענוס צספר היכולת שהוא כדי להכניס מוראו צנפשות הנביאים: וכמו שאמר וצענור וגומ' ומזה העשם נתנה התורה צקולות וצדקים ואש גדולה למען יתפעלו נפשות השומעים והרואים לתקוע יראת ה' צלצסם :

ד אמר הכוזרי והלא כשאלהותו נכנסה צדעות וכו' ר"ל וכל זה למע' הלא גם ע"י הכרת הצדק צשכלו ויודע' ונלמו וחכמתו ושהכל ממנו גם צזה יכנס המורא צלצו ונוסף על זה האהבה הגדולה המציע להתצננון צזה וכדרך שכתב הרמ"צ"ס צה' יסודי התורה פ"זו"ל' הלא הנכדק והגורא הוא מלוה לאהבו ולירא ממנו שנאמר ואהבת וגומ' ואת ה' אלדיך תירא' והאידך היא הדרך לאהבתו וליראתו * צצעה שיתצנן האדם צמעשו וצצדקויו הנפלאים והגדולים ויראה מהס חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אהב ומשנח ותפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע' ה' הגדול וכו' ש' דוד למאס נפשי לאלקים: וכשמחשב צדנים האלה עקנה שאלה ואלפלה עומדת צדעת ויפחד וידע' שהוא צרי' קטנה שאלה ואלפלה עומדת צדעת קלה מעוטה לפני תמים דפים כמ"ס כי אראה שמיך וגומ' ע"כ ואלוה צציראות הבשמיות לא תכנס צלצו רק מורא ויראם לא אהבה :

ה אמר הכוזרי והלא כשאלהותו נכנסה צדעות וכו' ר"ל וכל זה למע' הלא גם ע"י הכרת הצדק צשכלו ויודע' ונלמו וחכמתו ושהכל ממנו גם צזה יכנס המורא צלצו ונוסף על זה האהבה הגדולה המציע להתצננון צזה וכדרך שכתב הרמ"צ"ס צה' יסודי התורה פ"זו"ל' הלא הנכדק והגורא הוא מלוה לאהבו ולירא ממנו שנאמר ואהבת וגומ' ואת ה' אלדיך תירא' והאידך היא הדרך לאהבתו וליראתו * צצעה שיתצנן האדם צמעשו וצצדקויו הנפלאים והגדולים ויראה מהס חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אהב ומשנח ותפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע' ה' הגדול וכו' ש' דוד למאס נפשי לאלקים: וכשמחשב צדנים האלה עקנה שאלה ואלפלה עומדת צדעת ויפחד וידע' שהוא צרי' קטנה שאלה ואלפלה עומדת צדעת קלה מעוטה לפני תמים דפים כמ"ס כי אראה שמיך וגומ' ע"כ ואלוה צציראות הבשמיות לא תכנס צלצו רק מורא ויראם לא אהבה :

ה אמר החבר זאת טענת הפילוסופים והם דורשים ענין זה לעצמם צעור שמיצנים שאין אחד השכל כלום וכי לא ה' ולא נבראו עולמם תמונות גשמיות למראה עיני הנביא וכמדומה להם שנתדרגת השכל כלצד יגיע האדם ליה

עליהם יד ה' ויכלתו והשגחתו עד כי יאספו צעורה רוח משפט ורוח צער כלצד: ולולי הסדרג ר"ל הדבור והקול וחתיך הלשון: שהוא כולל הסדר ההוא של קבלת מליאת השם והשגחתו ושאר עיני אמונה צדמיונות ותנועות מורגשות:

לא ה' נכלל לא ה' מתקבל להיות חרות על צדו לצד למען יחמינו צו לעולם: וכן מסתדרות לנביא ר"ל כמו 'שה' הענין צדמיון הר סיני לעיני כל העם משיבם הנו כך הדיון נותן שיסודר הענין לנביא על פי הרגש לתקוע בלבו דעות אלקים ויכלתו וכו': ומלכותו ר"ל שגן השמים נשקף ה' לראות את בני אדם היש משכיל דורש את אלהי' והוא אומן צדמות משפט כמו מין אשר עליו משפט עמו לנמול ולענוש וכו"ל מלך צדמשפט יעמיד ארץ: ושמינו צריך לכל כחומר עם שגכה לו מדת מלכות אינו כמדת מלך צ"ו שגמו שעמו לריכין אליו הוא צריך להם כי אין מלך כלל עם אצל מלך עליון אינו צריך לכל מלצד שהכל צריכים אליו: מגדלות הצורה ההיא ר"ל שרואה אותה בגודל נפלא והוא ג"כ שיעור קומה הנו' למעלה ונראה לנרום מגדלות הצורה ההיא: הנגדלת לו ר"ל צעזערו: והתכונות המדות: והכללה הנרחבים לנביא צעת החייון: כיד הנעויה כענין שנאמר וישף דוד את עיניו וירא את מלאך ה' נכנעים

ה אמר החבר זאת טענת הפילוסופים ואשר נראה מנפש האדם כי היא יריאה בהמצא' הטפחירות המורגשות מה שאינה יריאה כאשר יסופר לה עליהם כאשר היא אוהבת הצורה היפה הנמצאת מה שאינה אוהבת כשיספרו עליה ואל תאמין למתחכם שיאמר כי מחשבתו מתחברת על סדר עד שיגיע אל כל העניני הצריכים באלהות בשכלו בלבד מבחתי שיש זוך אל מורגיש בראות דמיון עמלות או מכתב או מצורות נראות או מתדמות הלא תראה שאינך יכול לכלול כל עניני תפלתך במחשבה לבדה בלתי קריאה ולא הוכל לספור עד מאה דרך משל במחשבה לבדה בלא דבור וכו"ל אם תהי' המאה טמיני' בתחלפים (כ"א ממנינים וחלקים) ולולי ההרגש שהוא כולל הסדר ההוא השכלי בדמיונות ותנועות לא היה נכלל וכן מסתדרת לנביא גדולת האלקים ויכלתו ורחמנותו וחסדתו וחיותו ותמידותו ומלכותו ושיאנו צריך לכל והשכל צריכים לו ואחרותו וקדושתו במה שהוא רואה פתאום ברגע אחד שגדולת הצורה ההיא הנבראת לו והודה והודה והתכונות והכלים המורגש על היכולת כיד הנשירה והחורב השלווה והאש והרוח והברקים והרעמים המשמשים במאמרו והדבור היוצא שביניהם באזהרות ובהודעת זה שהי ויהי' ומעמד בני אדם והמלכים (כ"א והמליקים) לפניו נכנעים

ועצמיים עד שנתצרים מליאת השם צמופת ע"י מעשיו הנכפלים ונצורתו וצדו ולמדו לאהבה וליראה אותו וכו' שדמו פילוסופי הגיוס אשר לא צאו צסיד הדת האמת ולא קבלו התורה מפי הש"ם צמלות מצוארות צמעמד הנצח ומנוכחצרות על הלוותו: או מצורות נראות או מתדמות ר"ל פאורות הנראות והמתדמות לנביאים כענין שנאמר וציד הנביאים אדמה והנה לולי אלו המורגשות ה"א שמתחנר נפש האדם צמחצנתו כלצד לעמוד צסור ה' למען תהי' יראתו על פניו: הלא תראה וכו' ואין יאמרו הפילוסופים כי מחשבתם כלצד יגשו להם כל הכבוד הזה הלא תראה אפי' עניני התפלה לא תכלכלם העתשה מצלי מנעף שפתים: כ"ש אם תהי' המאה ממינים מתחלפים כמו ד"מ שור אחד שני כנשים שלשה מריאים ד' פרים וכן עד מאה' ולנוסח אחר ר"ל כנון חצי אחד שני שלשים שלשה רביעים ד' שזיות וכן עד מאה ואם אין כח המתחנר לקלוט ענין פחות כזה אין יאמרו המתחכמים לתפוס מתחשבתם כל ההיות הטבעיות וסדר מדרגתייהם להרכיב

עומד צין הארץ וצין השמים וחרצו שלופה צירו נטויו' על ירושלים (ד"ה ח' כ"א) וכו' ציושע נאמר וירא והנה אש עומד לנגדו וחרצו שלופה צידו (יהושע ה') כל אלו מורים על היכולת הפדטי: והאש והרוח והצדקים והרעמים הם הנזכרים צמעמד הר סיני: המשתמשים צמאמרו ר"ל ה' פקד עליהם לצעתם למען יראו כל העדה כי זה אלהי' עולם ועד ולמען יפחדו ומסמר שערות צשרם ויגע כלצד מפחד ה' והדר גאוויו וצולת כנכע לצ העם הכנעה גדולה ואז ילא דבור ה' מצנייהם ומחמת כל הענינים המורגשים האלה נתקע דבר ה' כלצד וקבלו דבריו צציהם וציראה וכו"ל כי לצעור נסות אחסם צא אלקים ולמען תהי' יראתו יג פניכם לצלתי מחטאו: וצבועת מה שהי' ויהי' וכן כלאו העניני' קרה לנביאים כמ"ש צצליהו והנה ה' צענר ורות גדולה וחזק וגו' ולאחר הרוח רעש יגית' ולאחר הרעש אש וגו' וש' הדיע אומן הס"י העמידות כלל: ומעמד בני אדם כענין שהדיע את אליהו שאמר לו שזו לדרךך וגו' וצלת ומשחת את מחאל למלך

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קבא

למלך על הרס וחת יהוא צן נמשי למלך על ישראל וחת חליטע
תמסח לנציה מתחך וחי' הנמלט מחרז מוזל ימית יהוא
וגומ': והמלכים לפניו נכנעים שהוא ית' מהעדה מלכין
ומהים מלכין. כמו מנזר צמח שראה דניאל שצא צסמך
ולנסח אחר שר"ל מלכים

לחסד מחשבות ומלין מקיס המחשבה צלל הלא מן הדבר
המסופר לו הגה כל המסופר והנשמע לו נצנו כמו נד צעשתנותיו
וכן דרך המושג: צסצרת הענינים המושגים חמת חמת ציה
אחר זה צסדור עניניהם צונגה עליו מושגל שני ושלטי: לא

יתכן צה למחר שני ענינים
יחדיו לא יציר לדבר צדור אחר
כתי מלות: וחלו חי' אפטר
ואפי' הי' אפטר לדבר שמי צדורת
צדור אחר: לא יתכן לשמוע
לכלול אותם יחד לשמוע שניהם
נלחד כי חזון מלין צצחן והצדור
הנכנס צאזון נכנס צהדרגה
מנוגה אחר מנוגה וחלו
ישמע האדם שמי מלות צרגע
הלא מחמת צלצול וצרגוע
המנוגות ח"ל לחזק לשמוע ואין
שמיצה דומה נרא' כי העין
מראה הרצה ענינים צרגוע אחר:
כי המקום אשר נראה חיקם
וכי' מה שסעין דראה צצעה
חמת הס' הרצה עד שלא וכללו
צספור על הס' גדול: ובהם
כמה הצצה או הצצה
צצ' צדינה ר"ל צדינות מלך
צצדינה הם הצצקה חמת על
ה' הצצ' נספק לוי לחרוז
צצ' צני המינה יחד
כיו' המינה אשר עיני רואות
מה שלא הי' נכנס צנפשי אלו
היו קוראים לרני עניניהם מן
הספר כימה שאחד' רואה עומה:
רוס הרצה יותר מן השמיצה:
מן הטעות צמושל: והדמיון
שמדמה לפניו ענינים שאין להם
מניחות כלל: ומצדדים שקדמו
השכל והמחשבה מושגת לצ'
האדם להאמין ענינים לפי
הצדדים אשר חפלו צס ותקועים

נכנעים ויציאת כל צרכיהם טאחו יתפיק להם ולא
יחסר טאומה ינביה השפל וישפיל הנובה ויפיועם
ימינו לשבים' ויקרא אליהם מו' יודע ישוב ונחם
האלקים ויאנף ויביעם על הרשעים ויעדה מלכין ויקם
מלכין ולפניו אלף אלפי' ישמשוני' וגומ' וכל' זה
והדומה לזה יראה הנביא ברגע אחד ויכנס הטורא
והאהבה הקועים בנפשו כל ימי חייו והולך כל ימי
חייו חושק הומה ומבקש שיתראה אליו פעם שני'
או שלישיית וכבר נחשב לשלמה לדבר גדול השתי
פעמים באמרו הנראה אליו פעמים' טתי הגיע
הפלוסוף אל כזה בתבניתו ובמהשכתו:

ו אמר הכוזרי לא יתכן זה כי הטחשבה איננה
כי אם בספור הדברים לא יתכן בה
לחאו שני דברים יחדיו ואלו יהי אפשר לא יתכן
לשוטע לכלול אותם יחד כי ההלקים אשר נראה
אותם טהמדינה ואנשיה בשעה אחת לא יסבלם
ספר גדול והנה נכנסה האהבה במדינה או השנאה
בלכי ברגע אחד' ואלו היו קוראים עלי זה בספר
לא היה נכנס בנפשי כל שכן שהמחשבה מהכלכלת
כמה שיפגענה מן הטעות והדמיון ומדברים שקדמו
ולא יודרך לה דבר שלם:

ואמר החבר אבל הם כבעלי העינים התרושות
אשר לא יוכלו לראות האור ההוא
וצריך שנסמך על הפקחים אשר קדמונו אשר כח
בהם לראותו' וכמו שהפקח לא יוכל לראות השמיש
ויורה עלי' זולתו וישיגהו בהכטה אליה המניע (אלו
צעתה

צלל מקודם: ולא יודרך לה לכפס לא תמלל דבר דך צלי
מעוררת טעיות ולא טיה' צצלימות:
אבל הם כבעלי עינים התרושות לח' צצד צלל חלל שנס כל
מעשי מקיס עיינס לא לעמד ולא להועיל כי הוא
חסר צעוקר יצירתו ואינו דק נראות צעלי עינים הסגורות
ואינם פתוחות דק מעט נסדק: האור ההוא ר"ל הרוחני:
על הפקחים הם הנצואים אשר היו להם צרכת טמים מעל
וצדו' ה' עליהם זאת: וכמו שהפקח לא יוכל לראות השמש
ר"ל כמו שאפי' מי שרואה על נכון לא יכול לראות השמש
ולרורות לחמד שאינו רואה לומר הנה השמש עומד על הארץ
וישיבה ספקת הנה צצצטה טיזיט' חל' צכל עיה טיה' חפך:
המעט כי נמנע כי אם יסתר השמש תמת האיתק טת' חפך
ויקי

והרי עם היות שהי' חכם מכל אדם כענין שאל' וי' נתן חכמה
לשלמה ונאמר ויחכם מכל אדם וחלו הי' הדקקות צה' נמשך
אחר שכלת הפילוסוף כדר הי' ראוי שיאמר הכתוב ויתאמר הי'
וגומ' כי נטח מעט ה' חלחי ישראל הניתן חכמה צלצו הדי
שאפי' חכם כשלמה לא נתיחס לו הפול' נגותו מן ה' דק כי
צעוקר כי נראה הי' חלחי פעמים: מתי הגיע הפילוסוף ואם
שלמה לא הגיע למדרגה זו דק שני פעמים מה לעני הפילוסוף
להגוך נגד רוח החיים צמחשצמו צלצד מצלי קצלת הנצואים
מאכשי דמיון:

ו לא יתכן זה ודאי שלא יתכן לעורר צמחשבה כל מעשה
מקפי דרני לחייה לצדוק צענורה צה': כי מחשבה
איננה כי אם צסיפור הי' נד כלומר הלא הרוח אשר בלגוט
COSRI.

הי לילה וכן אם מתכסה צעדים אין רואה אותה וכן אלו הי' בעתרות קרנים נמקום שאין השמש זורח לא יתכן שיראונו ממש: אלא צעמות היום מלבד צמון שהוא יום והשמש עומד על הארץ והשקמים צבורים מצלי עצים והוא נמקום

יתחוו מכה מנועות הגלגלים צלנד כי זורת כל דבר ההווה מנין להם לולי ה' צלצות הנזות רוח לכל צבר זורה להעמיד המורכב ולהלמיח האומה וכל התנועות שאנו מרגיזין בעולם השפל הכל הם צרות ה' וכל ההווה ממנו ואלו וכפי הפחד מולך התנועות צנדי שיוכשרו

להויה אשר גורה חכמתו וזה שאמר אזל הצורות וכו': והשם אותם כלים וכו' האל צרף השמים וצבאם להיותם לו לכלים לצבות כל אשר יחפץ: מצלתי שנדע לחלק ר"ל מאחר שכל ההווה נמשכות אחר חפצו יתברך מחין לנו שובני צמי חומר ידעה לחלק כל תנועה ותנועה לתת סבה לכל פריטי ההווה והפסד לפי החמכים והאדרות לתת אותם ירושה למחך הככבים אך רק רוח ה' מנהיגם ע"י עומק חכמתו וזרוע עוזו נגלתה עליהם: והחחה טוען שהוא יודע לחלק ולהציג ויאמר ד"מ אם יש' השמש צנצנץ קד וכן וצית פלוני ומזל פלוני מציעים אליו כך וכך והירח אף הוא אז צמעתה פלוני וברומה לזה ויאמר צבחו זה שידע כל התנועות המתהווים צרבע כזאת ומכאן כל מקרי ההווה הלא שקר נסכו וכזו מחסהו וכבר הארכתי צה צראש

נעמות היום) ובמקומות נשקפים שהשמש זורחת אליהם: כן הפקח באור האלקי יש לו עתים ומקומות בהם רואה האור ההוא והעתים הם עתות התפלות כל שכן בימי התשובה והמקומות הם מקומות הניבואה:

ח אמר הכוזרי א"כ אני רואה אותך שאחיה מודה ברבי השעות והמקומות כחווים:

ט אמר החבר וכי אנו דוחים שיש לעליונות מעשה בארציות אך נודה כי הששכי ההויה וההפסד מחמת הגלגל אבל הצורות מאת מנהיגים וזולתם והשם אותם כלים להקמת כל אשר יחפוץ מן ההוויות מבלי שנדע לחלק אותם והחווה טוען שהוא יודע לחלק ולהבין ואנחנו

מכחישים אותו בזה ונגזור שאין בשר ודם משיג לזה ואם נמצא מן החכמה ההיא דבר סמוך אל חכמה אלדית חורית נקבלהו ובוה תנוח דעתינו על מה שנוכח מחכמת הככבים בדברי רבותינו מפני שאנחנו סבורים שהוא מקובל מכה אלדית והוא אמת ואם לא הגדה כלו סברות וגורלות בשמים יתור

מאמר ח': ונגזור שאין צבר ודם משיג לזה זה הוא דבר שא"א להשיגו צדום עיון וחקירת אדם כי מי צא צבור ה' ואיפא הי' ציסודו ארץ ועל מה ארני' הועצנו וכו"ש הידעת חקית שמים אם תשים משצרו צארן (איוז ל"ה): מן המכמה ההיא ר"ל מעיני אנגענינות: דבר סמוך וכו' ר"ל מקובל לפי

הראשונים: נקבלהו שאין הדבר נמנע רק להשגת צבר ודם נחשיבה לנמנע לא לאם צא נקבלה מרוח אלרי כמו שידענו נקבלה העמים והמקומות הנו' צס"ס ז': צדרי חז"ל צצנת אמרם כל היודע לחשוב תקופות ומולדות ואינו מושב עליו הכתוב אומר את פועל ה' לא דאו ופירש"י שעי' זה יודע השנה אם הוא שחונה או בגומה וכו' צודאי הי' להם ענינים מקובלים צה לא דרני החוים אשר כזו מחסיים כאשר יקרא הנסיון צכל יום דומה לזה אמרם פרק מפנין צומני ההקרה ועוד צפ' מי שהחזיק צעניני התולדה האי מאן צצממה אבי' גבר ציותן וכו' האי מאן דצנוגה יחא גבר עמור עוד שם

הרצה מזה: מפני שאנחנו סבורים שהוא מקובל בדבר הנאמר מפי חז"ל לא נאמר מפי האלגענינים רק שהי' מקובל צידם: ואם לא ואם אינו מקובל אין שום ממש צדנדיים ולא מקום צרא שאמר להטות אחר הצלילים הללו: כלו סברות וגורלות צשמים ואינם רק כמו העושה גורל הצכמתו ואומר אם יעלה

מסוד עזיחתה מנעת אליו: עמות התפלות שאו ה' נמלא אליו כמ"ט מי כה' אלקינו צכל קראנו אליו (צדריים י"ד): כ"ט צימי התשינה עשרת הימים שמן ר"ה ליוה"כ כמ"ט ש"ל ציצמות דף מ"ט שאפי' יחיד גענה צהם צכל קראו אליו מפני שהם עמות הרלון: מקומות הנצוזה א"י:

ח א"כ אני רואה אותך וכו' מאחר שאמה תולדה צלוי אור אלקי צמון צצמק' הנה צתת יד לצעלי האלגענינות דהמעונני' הדחיסים על השעות השמיות היא אם רזה ואם יש צה דרבי ההללה ואם אין עפ"י מחצת תעמוציהם אשר צתנו כל בהצת עולם השפל לז' צכני לכת ש"ס ח"כ ול"ז מולות ויצנו להם צמים דלשמה שמו אורל צהם עד כי יאלף משפטם לפי דרכם להורות על השעות הטובה היא אם רעה וכן ימלקו להם כל המקומות היצבו ועל מתשלות כמו על ידיו

שומרים צאמר מדינה פלונית תחת מזל פלוני ופלונית תחת מזל פלוני ועל המדינות יאמר חיה לחד צואה לרעז עפ"י המזל המושל צקרצו ומה שנו' כל זה צסמר משפטי הככבים לתלמי צחלקו את הצינים והארצות לפי משטר המזל המיוחס להם סאף אתה נמשלת אליהם חלית כמוהם צהחילך מקומות השפעת אור אלקי דהפרידך עמות מן העמים: ורצי השעות לצון מגדלי השעות כמו על כל רב ציתו:

ע וכי אנו דוחים שיש לעליונות מעשה בארציות וכו' עם היות שלא נפן להאמין להצלי הגוים הנותנים כל הוה צעולם השפל צמשטר הככבים צלנד עכ"ז לא נוכל לדמות שיש לככבים וכסילייהם שום מעשה ציעולם השפל: אך נודה כי

המחשי וההיה וההפסד מחמת הגלגל: צזאת נודה כי המחך כן ההרכבה וכל רוח חיים אשר צנישות וכן ההפסד: צכלל אלו הכל מן התנועה וכל סינה צנניפות לא תלם ולא תופסד רק ע"י התנועה וכל התנועות שרשיהן מהתנועה העליונה שהיא תנועת גלגל העליון עם כל הגלגלים צצמתי ועמיהם כל צא השמים השם שאין צפולתם צלרון וצכחנה אך הם ציד ה' נברון ציד הוצנן ולכן אין התנועות הולאות מהסבוב הגלגלים מצודרות ומוגבלות על סדר אחד ולא מפייהם אנו חיים וכל

אשר רוח חיים צאפו אף כל צומח והמורכבים למיניהם לא

ידי מספר זוגות מן המנוון וכדומה לזה אלליה דרכי ואם
 הספר נפרד לא אלליה שאין עליה הזיוגת צירו שם ס'ב'ב'
 להלכותיו והנכחד להעדר הליכה כך אין מצד הכניס **ה'ב'**
 האלמנטני גיור עליו שהוא מצד טוב סיבה לטובה יותר
 מהלכ' הגדמה צעינו לרע:

ויתר אטחיים מהם הגורלות בעפר א"כ מי שיראה
 האורות ההם הוא הנביא באמת * והמקום אשר
 יראה בו הוא מקום הבקנה באמת מפני שהוא
 מקום אלרי והתקרה **אשכנז** - תבא על ידו היא תורת
 אמת:

י אמר הכוזרי אבל התורות אשר אחריכם
 כאשר יודו באמת ולא יכחשוהו
 כלם משימים יתרון למקום ההוא ואומרים כי הוא
 מקום עליית הנביאים בשערי השמים ומקום
 מעמד הדין ושהנפשות נקבצות אליו ושהנבואה
 בבני ישראל אחו הוראתם בגדולת מעלה לאבותם
 וההודאה במעשה בראשית והמכול וכל מה שכתוב
 בחורה וחוגגים אל המקום הנכבד ההוא:

יא אמר החבר הייתי מדמה אותם לכני ארם
 אשר לא קבלו כל תולדות
 הצעות אך שרשיהם לולי שמעשיהם כותרים את
 דבריהם * ושכבודם למקום הנבואה בדברים שהם
 מכוינים אל מקומות היו לאלילים באיזה מקום
 שיקרה שיהי בהם המונס לא נראה בו מיעשה
 אלדי עם השאירם חוקי העבודות הקדומות וימי
 הניהם ומועדיהם ולא שנו זולתי הצורות שהיו
 לשם מחו אותם ולא מחו דחותיהם כמעט שאומר
 כי כל מה שאמר הכורא ועבדתם שם אלקים
 אחרים וכו' ונשנה פעמים הוא רפו' ואנחנו עם רוב
 הימים משחנתים אליהם בענותינו * ואמת הוא
 שכוונתם אינה אלא לאלקים

גמורה מתקוט עולם ומהשגחה פרטיית א"כ אין הכרח שנאמר
 שנאמר שהמקום הוא מקום אלדי להמורה שזידינו: בגדולת
 מעלה לאנחותם הכל מודים צמעת האצות אצרהם יתקו ויעקב:
 והולאה צמעה צראשית והמצול הגורע לנו ונראשית וכו' *
 צמאמר ח' סו' מ"ח ש'ב'ס
 סו' המנין מחידוש עולם
 עד משה ואנחנו קבלנו משה
 ועד עתה:

יב הייתי מדמה אותם וכו'
 הוא צנוסחלות

ישיבות ור"ל כצר היותי מדמה
 אותם פתורות שצ"ו אהרינו
 לגויים אשר לא קבלו מוראיתו
 צכל רק שרשיהם וכו' שאתם
 אומר שמודים צאלכות ובהשגחה
 פרטיות וכדומה לזה וזה
 כגוי אשר קבל שבע מלות צנו
 נח וזה הנקראים אללינו מלות
 גר מושב: לולי שמעשיהם
 פתורים את דבריהם שם דבריו
 נגד פרס וישמעאל הגויעים
 לו אשר לפי הבראה הם מקיימין
 שבע מלות ואינם עובדים ע"ז
 וכו' צאגרת הרמז"ס על דת
 ישמעאל שאינם עובדים ע"ז
 שאעפ"י שגראה מהם מעשים
 שעצדו ציה הגויים הקדושים
 אין כונתם לע"א היות רק
 אומרים שזיקת האצות הם
 לערצב השען וכיוצא בזה המאמר
 מעשים עכ"ל: ושכבודם למקום
 הנבואה מה שאתה אומר שהם
 משימים יתרון למקום ההוא
 כנה הוא צדדים צננ' אל
 צמעשה הלא הם מתקדשים
 ומטהרים צעבודתם:אל מקומות
 היו לאלילים צאיהם מקים שיקרה
 סיח' צס המונס צכל מקום

האחזר להם לקנן עם המונס שמה יצחרו למקום קודש
 לעבודת אלקים ואליו צעלו דתם ידרשון והמקום ההוא מעולם
 לא נראה צו מעשי ה' אלל היו מקומות לאלילים ממות עולם
 היו יושבים עובדי כוכבי' ומזלות: עם השאירם חוקי העבודות
 הקדומות וכו': ולא שנו זולת הצורות שהיו לשם מחו אותם
 ולא מחו דמותיהם כלומר שהמורה הוהת שצאה צמקומות
 אשר עצדו הגויים אשר לפניהם את אלהיהם לא שנו רק צורות
 הכניס שהיו לשם כלו' שהיו עם הגרלה כפי הגרלה וכנו' צסי' כ"ג
 עם רוב הימי משתנים אליהם כפי הגרלה וכנו' צסי' כ"ג
 צונסל הגרגר: ואמת שכוונתם וכו' ר"ל צעלו דתם היות אין
 כוונתם לפסל ההוא רק לאלקים אמת וינס כל זה הרי הדבר
 ההוא אסור מלד המורה ואין יתכן שהמעשה יסמור הכוונה
 שאלו

תצא על ידו היא תורת אמת כנו שכבר הודית צמורתינו
 שהיא תורת אמת כך ראוי לך להודות שציה המקום הוא מקום
 הנבואה וכמו שהקדים דבריו צסי' ג' והוא כאשר שת בגולו
 מים סוף וכו':

י אבל התורות וכו' צאמת אני מורה צדריך צענין מקום
 הנבואה שגם כל הדמות אשר נתהוו אחר מתן
 תורתכם אף הם מודים לדבר הזה ונראה שצדי הכוזרי צסי'
 אה לירות חיים וזיקי מות כלפי מה שסיים החצר צאומרו
 מאמר שהמקום ההוא הוא מקום אלדי המורה אשר תצא על
 ידו היא תורת אמת והוא לא כן יתשוב שהרי כל התורות שצאו
 אחרינו גם הם מודים צמקים ההוא ועכ"ז פונים לדרכם
 צמיהם אעפ"י שסם מודים צמעלת צני ישראל וצכל הנאמר

שאלו נ"ך אחר הכונה לזרה נאמר שאף הפלסטים עם אציומלך היו שומרי התורה שהרי נאמר ויצא אלקי' אל אציומלך צחלוס הלילה ויאמר לו הכך מת על האשה אשר לקחת וגו' ונאמר וישכם אציומלך צנקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים

יראהו : ולא ראו אותה ר"ל הן צמקוס השמש לא הי' כח צעיניהם לראות אותה ואיך יראו אותה צמקוס משוך לגמרי: והמנהיג משה וכו' ופן תאמר כי אולי מלך חליטת חומר האדם הדין נותן שלא נוכל לקבל האור רק צהרחק ממנו

באלה ויראו האנשים מאור הרי שאת אלקים היו יראים אנשי אציומלך וינמו: ולאנשי נגיה שנאמר ציונה ויאמינו אנשי נגיה צאלקי' ויקראו לוס וגו' : והפילוסופים יקראו לשם אלקי' אף הם מאמיני' צאלקי' אמת האם כל אלו על תורת ה'תשצו: ומנהיג ההגריים מניח דת השמאעלני' : צמולאס ר"ל ממקורם ממקום שהם נמלאים צמוד דהיינו אדמת הקדש : וזוה ישר וכו' אל המקום המוצהר הוא וזוה לשר אנשי העולם כולו נטויה מן האורות אשר השיג ליישר אנשי כל העול' אל המקום הקדוש ההוא: ולא נתעבב הענין הפניתי שהיו פונים למקום הקדוש ההוא: עד שהוציאו נוונתם אל המקום אשר המונם סס והיה עיר מיתק' המפורסם להם אשר סס מתקדשים כל צעלי הדת ההוא וזהרו אליו מכל המקומות: מי שירצה ליישר צני אדם כולם אל מקום השמש מקום שהשמש מתקרב ביותר לראשי היושבי' כמו שהוא להיושבי' נמת המשזה וכזכי כ"ד מעלות ללפון ולדרום ומחמת שנילווי השמש מכים על הארץ ציוטר כח השמש צהיר ומחיר יותר כנודע לחכמי התוכוה והכצטה: והיו עיניהם תדרות חלוטות וסגורות ולא הי' צהם כח לסבול אור השמש החזק: ונשא אותם אל קוטב הלפון או אל קוטב הדרום מלת קוטב נאמר על ציר גלגל היומי והוא הנקודה היותר רחוקה מן המשוה וממסלול השמש שהוא צמטה וצמוון לו צדכי כ"ד מעלות וכבר נודע שכל עוד שמתרחקי' מן המשוה אל הקוטב אור השמש יותר חלוש וכסבור שמתחת חליטת האור ויראהו אף צעינים עדרות ועם כל זה לא יכלו לראותה שהי' האור מהכה עיניהם עד שהגיעו ד"מ סמוך לקוטב צמחת מכדי כ"ד מעלות ויותר אשר כפי הגודע צמכנה צמון שהשמש סמוך למזן גדי מזה ומזה הי' חושך ופילה לגמרי צריפות יום או יומים או פורש ימי' ויותר עד ששה מדשי' כפי ערך ההתקרבות לקוטב ואמר השמש הנה הקבלה מראו אותה כסבור מממת שכלן חושך ולא אור יכה עיניהם וזיקס משם

לאלקים כמו עם אבימלך ואנשי נציה והפילוסופים יקראו לשם האלקים ומנהיג ההגריים אמר כי השיג האורות האלהיות ההם במוצאם וציה לומר אדמת הקדש וציה ליישר אנשי העולם כלו והיה המקום כונתם הארץ ההיא ולא נחעכב הענין כי אם מעט עד שהשיבו כונתם אל המקום אשר המינם שם הלא זה כמי שירצה ליישר בני אדם כלם אל מקום השמש אבל עיניהם תרוטות ולא יכלו לראות ולא מצאו מקומה ונשא אותם אל קוטב הצפון או אל קוטב הדרום ואמר להם השמש הנה הקבילה יראו אותה ולא דאו אותה : והמנהיג משה עליו השלום העמיד ההמון אצל הר סיני לראות את האור אשר ראוהו אלו היו יכולין עליו כיכלתו : ואהוי כן קרא לשבעים זקנים וראוהו כמו שאמר ויראו את אלקי ישראל : ואהוי כן קבץ השבעים זקנים השניים וחל עליהם מאור הנבואה מה שונשחוו עמו כו כמו שאמר ויאצל מן הרוח אשר עליו ויהן על שבעים איש הזקנים ומעידים קצתם לקצתם כמה שרואין וכמה ששומעים ונתרחקו המחשבות הרעות מן האומה שיחשב כי הנבואה טענה מהיחיד שמען בה כי לא יתכן לעבור הסכמה על ההמונים ההם כל שכן שרבו והיו קהלות משתותים עם אלישע בדיעת יום לוקח בו אליהו באמנם לו הידעת כי היום ה' לוקח אדוניך מעל ראשך ומלם עדים למשה מזורים על תורתו:

יב

והרי משה העמיד ההמון כולו צמקוס המוכן לקדושה כי במקום הר סיני הוא צכלל אל"י כנז' פעמים רבות: לראות את האור ההוא אשר ראוהו כולו כל ההמון יחד הרגישו האור ההוא כל אחד לפי מדרגתו וכמ"ס ויעל משה ואהרן ושצעים איש מזקני ישראל ויראו את אלקי ישראל והנה הזקנים הי' להם מדרגה גדולה מכל ההמון שנא' ויראו את אלקי ישראל ואלוים יתר ההמון לא הגיעו למדרגה זו אצל עם כל זה ראו אף הם מן האור ההוא כפי יכולתם כמ"ס ומראה כבוד ה' כחש לזכרת צרלם הבר לעיני כל ישראל : השצעים הזקני' השניים המזכרי' צפ' צהעלותך שאמר הסי' למטה אספה לי שצעים איש וגו' וכאמר וירדתי עמך סס ואללתי מן הרות אשר עליך ושמתי עליהם: ומעידים קתם לקתם ר"ל הנצוזה צישראל לא היתה צימידים לצד אצל היו רצים מתנצאים וכל אחד מעיד למצירו עד שצהה הנצוזה אז כדבר יודע ונראה למוש שא"ל לא להכחיש את הידוע : המתשצות הרעות והם הכופרים צנצוזה: כי הנצוזה טענה מהיחיד שמען צה כלו' שיטעון שאלן הנצוזה מעיני מפורסם לכל' צמון היות הנצוזה צישראל רק טענת

הנצוזה ההוא שאנחני מאמינים לו לצדו אצל הדבר הי' נודע ומפורסם אצל הרצה שהיו נצויאים צמון אחד צימים ההם: כי לא יתכן לעצור ההסכמה על ההמונים ההם שאלן לומר שח"ו כך הסכימו להאמין לנצוזה מאחר שהיו המוני' הרצה שראו אז אפשר שתפול הסכמה על רצים כנז' צהרזה מקומות צדציוני' כ"ס שרצו ר"ל לא צצד שלא יתכן שתפול ההסכמה על שצעים איש יחד שיעידו זה לזה נצוזה אלא גם שרצו על המספר הזה עד שהיו קהלות רבות מתנצאים : והיו קהלות משתותים עם אלישע וכו' שידעו הרצה נצויאים שילקח אליהו אזה עם אלישע כמ"ס ויראו צני הנצויאים אשר צית אל אלישע ויאמרו הידעת כי היום ה' לוקח את אדניך מעל ראשך ויאמ' גם אני ידעתי רחשו וכן נאמ' צצני הנצויאים אשר ציריוסו(מלני' צ' צ') הרי שהיו קהלות רבות מהנצויאים : וכלם עדים

עדים למשה ראש הנביאים ומוכיחי על קיום תורת משה ולא עלה על לב שום נביא לגרוע או להוסיף כפי מה שהיה תורת משה ואף שהיו רבי הנביאים לא גבה לב שום אחד מהם לדרוש לנצוד עצמם להוסיף על תורת משה או להקטין אצל עיקר

נבואתם ה' כדי לקיים תורת משה מעקבה נכרי דברי אמת: **וי אבא** הם יותר קרובי אליכם מן הפלוסופי

ר"ל צעלי הדמות הצדויות הם קרובי אליכם צעלי הדת האמת יותר מן הפילוסופי הנבזרי צמחאר ה' סי' ה' המאמינים צדמות עולם וזכרתי צדיעה וצבנה פרטית:

יג רחוק מה שיש בין צעל התורה וצין הפילוסוף ר"ל הצדל גדול יש בין צעל תורה אפי' היא דת שקרית וצין הפלוסוף אשר הוא כופר בכל העיקרים שהוא גרוע יותר: מצדק האלקי וכו' יתרון קרבת אלקי לצדוד אמתו לתועלת נפשו למען ייטב לו לפי דעמו צעה"ו וצעה"ב: זולת תועלת ידיעתו אמתו מלצד התועלת שהוא תושב להשיג מלד ידיעת ה' מושב להשיג תיקון תועלת נפשו צקיום מצויותו לפי דמיונו:

יב אמר הכוזרי אבל הם יותר קרובים אליכם מהפילוסופים:

יג אמר החבר רחוק מה שיש בין בעל התורה ובין הפילוסוף כי בעל התורה מבקש האלקי לתועלות גדולות וזולת תועלת ידיעתו אותו והפילוסוף אינו מבקש אלא שיספורוהו על אמתו כאשר הוא מבקש שיספור על הארץ על הדמיון שהיא במרכו הגלגל הרדול ואיננה במרכו גלגל המזלות וזולת זה מהידיעות ושאין מזה הסכלות בידיעת האלקי אלא כחוקת הסכלות בידיעת ה' היא משטח והתועלת אצלו איננה כי אם ידיעת הדברים על אמתתם להדמות בשכל הפועל וישוב הוא הוא בין שיהי' צדיק בין שיהי' אפיקורס לא יחוש כשיהי' פילוסוף ומשרשי אמונתם שהם אוטורים לא ייטיב ה' ולא ירע ושיאמין בקדמות העולם ולא יראה שהי' העולם נעדר עד שנברא אבל לא סר ולא יסור ואם יקראו האקי' יתברך בורא הוא על דרך העברה לא על הסוכן מהמלה אך הוא רוצה

באמרו

הסכל ולא ידע שהארץ נמרכו וכ"כ היא כדוריית אצל דומה שהארץ שטחית ואינה כדוריית ולא מרכז: והתועלת אצלו שהוא מטריח עלמנו להצדיק צחמה: איננה כי אם ידיעת הדברים אינו רק שרואה שידע הדבר כפי מה שהוא צחמת: להדמות

צשכל הפועל שיהי' דומה לשכל לפי דעתם המשפיע כל הנשמו: הפועל והוא המלאך האחרון וישנו הוא הוא ידבק נפשו צו וכבר נזכר זה בצריכות צסי' א' ממחאר ה': צין שיהי' צדיק צין שיהי' אפיקורס צין שהוא מאמין התורה מרת ה' ומפן צמלתו מאד וצין שהוא כופר ואומר מה שדי כי נעצדנו ומה חפץ לאל כי נלדיק: לא יחוש כשיהי' פלוסוף לא יחשוב עון לו כשהוא שוקד על מקירתו ומצדק האמת לפי אשר יתחייב שכלו: ומשרשי אמונתם ר"ל הפילוסוף הזה שאינו אושר כי רעה נבד פניו והוא ברוע יותר מכל המון הגוים הוא צעזור שרש אמונתם שרש מרה ראש ולענה צאמרים איכה ידע אל ויש דעה צעליון וצכן לא ייטיב ולא ירע: ושיאמין צקדמות העולם ולא יראה שהי' העולם נעדר עד שנברא כנ"ל

הנה ענין הקדמות הוא צשני אופני' הא' שאינם מאמיני' צמציאות השם כל עיקר אך אומרים העולם ר"ל הגלגלי' הם האלקות וצכן העולם קדמון צבכרו שאינו ה' צברא לא ה' אלוהי' וה' הם המאמיני' צמציאות אלוך אך אומרים שגם העולם קדמון כמיהו ואין נראה לו שיאמין שהש"י צרש העולם אחר שלא ה' כמו שאנחנו צעלי הדת אומרי' שהעולם צברא זה כמו חמתת אלפי' מקב"ע שנה כי למה לא צרש אותו קודם הזמן הזה ומחמת העענה הקלושה הזאת אומרים שהעולם לא סר והי' מעולמי עולמים ויהי' לגלגל ולא יסור: ואם יקראו הפלוסוף הזה אם קורא את ה' צורש העולם: הוא על דרך העצרה כלומר על צד דמיון מעט לומר שהעולם מתקיים ע"י האלקי' והוא משפיעו: לא על המון מהמלה' לא כפי אשר תורה מלת צורש שר"ל צבראו אחר שלא ה': צורש היינו שהוא סבת העולם וקיומו ועילמו שש"י יתברך קיים העולם והוא מתנוון צזה שהעולם נמשך אחר עשם כצודו ית' ומתחייב ממנו ואינו נפרד ממנו כמו שאין מהמשכל נפרד לעולם מן המשכל אותו זה שאומר ולא סר העולם ר"ל העולם מן העלה שהוא הש"י. ודע ששם עליה ועלול הוא כמו פועל ופועל שהפועל נק' עליה והמקבל הפעולה נקרא פועל' ויש שחשבו כי יש הצדל רצ צין מתוך עליה ועלול וצין מתוך פועל ופעל בי אם תאמר פועל לא יתחייב שיהי' הפועל

והפלוסוף וכו'. הפלוסוף כשהוא על ענין הנזכר אינו מאמין צשום דת וחושב שאין חפץ לה' צקיום האמת ועיקר מצדקו רק לספר מן ה' על אמתת מהותו לפי דעת חקירתו צאמרו כי עקר שלמות האדם הוא שיאמין האמת וירחיק הסקר ומחאר שיש כאן אלוהי נמצא גדול ומרומם ראוי לספר ממנו ולהאמין הדברים מלד שהם אמתיים: כאשר הוא מצדק וכו' על הדמיון ר"ל ד"מ כמו שהוא מצדק שיאמרו שהארץ תלוי' צמרכו נגלגל העליון ר"ל גלגל היומי היודע לתוכניים: ואיננה צמרכו נגלגל המזלות הוא הגלגל שאמרו לתוכניים הקדמוני' שהוא למטה מה מגלגל היומי וכו' צ' מזלות ושאר הכצבי' הקיימים ואולם מה שאמר שאין הארץ צמרכו גלגל המזלות צמחמתו הלשון שכן הוא האמת אצל און הענין כן כי צבר גרוע צמכונה שאין גלגל המזלות יולא המרכז מלצד שהוא נועה ורק גלגלי שצע הכצבי לכת הם יולאיו מרכז ואולי ט"ס יש כאן וצמקוס גלגל המזלות ר"ל גלגל השמש או הירח. או י"ל צנקט גלגל המזלות לדוגמא צעלמא' והכונה צמרו לומר שהארץ רק נקודה רדינו כמרכז כלפי גדול הגלגל ולפיכך יתחייב לומר שהוא צמרכו זה הגלגל ולא צמרכו גלגל אחר שאינו היתה שזוחה ונוגעת צקאה השמים ר"ל הננללים לא יתכן לומר שהיא צמרכו זה הגלגל ואינה צמרכו גלגל אחר: וזולת זה מהידיעות וכמו שאר ידיעות צשכל החכמות: ושאין מזה הסכלות צדיעה האלקי' וכו' ושאין משע צבולות ענין הידיעה צאלקי' כמו שאין משע צמי

הפעול תמיד צמיחות עם הפועל כלל תמיד רחוק הפועל
ה' קיים צומן לנית שצנה וגם לא יחזיר עיניו היית הפועל
פועל אלא בשקדים לפעולו יחמם יתחזק עלה או שצנה המונח
ממנו שהעיל והמסוכנ נמלאו תמיד ציוד וצנעור זה צדמו

צעני הדמות המאמיני צדמו
העולם מלומר שהש"י עלה או
הנה לכל העולמות רק קרולו
אזמו גשם כפועל ונורא וז"ש
המזר ולא כד העלה עם העולה:
אם תהי' העלה צנה וכו' הנה
המורה צפ" ס"ט מח"א כתב
שאין הצדל יין שם ענה וסס
פועל רק צין עלה או פועל
צנה וצין עלה או פועל צפועל -
כי כמו שהצנאי לא יקרא פועל
צפועל עד שהיא צונה הבית
ואולם קודם שיצנה אומו אינו
נקרא פועל ר"ל צונה רק צנה
כלומר שיש צו זה על הצני'
ונמו כן הצניס העלים שהם
הבית נקראו' צית צנה שיש
צנה כח לקבל אורת הבית מן
הצנאי ההוא וכשהנה יומר
פועל צפועל והיינו כשצונה
הבית הנה אז הפועל נמלא עמו
ואין הפועל קודם לו וכן יוצן
צמלת עלה ועלול שהעלה צנה
שפטר שתקדם לעולה צומן וזה
שומר המזר אם העלה צנה
צנו' : והצורה ית' ענה צניית
וכו' כאן צמר מקום צניית

הכופרי' והעקומיות שצנצם שהם טוענים אלו העולם מחדש
הנה קודם שצנצר ה' הש"י עלה לעולם צנה כלומר שה'
יכול לחדשו צכל זמן וזמן ולא ה' נאמר על העלול שהוא
העולם עלול צנה - אצל הצורה יתחזק הוא תמיד עלה צפועל
וכן ה' מעולמו עולמים ונחמייז עולמו שהוא העולם ג"כ
תמיד צפועל: צנוד שהוא עלמו כלומר כמו שאין הפסק לו
יתחזק שהוא העלה כך אין הפסק לעולם זה דרכם ככל למו
לפטר למראית עיני שנטט: אך אם יתחזקו אלו הפילוסופי'
המרחק הזה מקו האמת: אין להאשים אותם וכו' והוא מפני
שלא נחלו דת אמת מאבותיהם ולכן ימשו צניונם כאשר
ימשו העיר צאפילה ויעו צאמניהם אל אשר יהי' שמה רוח
הקטנת: זה ממה שהציה אציו הקסה ר"ל זה פרי הקטנת
להאמין שהעולם צלתי מחדש: והמורה מהם צאמת - והמורה
צאמת מן הפילוסופי' אף הוא אינו מכחש מורמיתו הנחשה
גמורה כי יודע צנפשו שאין הקטנת מיפת מוחלט אך צנצר
צעלמא: ויאמר לצעל המורה הצאמין צדמו העולם וצנאמר
עיקרי האמונה: כמו שאמר שקראט' - אחר מלכאופי יין
הקדמוני': אך אני אומר שאיני יודעה ר"ל לא קבלתי אותה
אצמוני: אך אני חכם צנחמה אנושית ר"ל עאמר שאין לי

באמרו מורא ויצר שהוא סכתו ועלתו ולא סר העלול
עם העלה : אם תהי' העלה ככה העלול בלח ואם
תהי' בפועל העלול בפועל והבורא ית' עלה בפועל
ועלולו בפועל בעוד שהיא עלתו אך אם יתחזקו
הרוחק הנה אין להאשים אותם מפני שלא הגיעו
אל הידיעה האלקית אלא בדרך הקשה וזה מטה
שהביאה אליו הקישתם' והמודה מהם באמת יאמר
לבעלי התורה כמו שאמר שקראט אל השם חכמתכם
זאת האלקית אינני מכחישה אך אני אומר שאינני
יודעה אצנם אני חכם בחכמה אנושית: אך אלה
ההגריים כפי אשר קרבו רחוק ואם לא (ו"א סנה)
ירבעם וסייעתו יותר קרובים אלינו והיו עובדי אילים
והם ישראל נמולים שומרי השבת ושאר המצות
אלא מעט מטה שהביאם צורך ההנהגה לעבור
עליהם והם טודים באלקי ישראל המוציאם מצרים
כמו שאמרנו בעושי העגל במדבר' ואין לאלה
עליהם מעלה לא בהרחקת הצורות אך כיון שהטו
מקום הכוונה ובקשו העיני' האלקי בתקום שאיננו
נמצא זולת שנות רוב המצות השמעיית כבר רחוק
עד מאוד:

יד אמו

דת מקובל צדון הוא שצפי' נוטה אחר העיון האנושי ועוד
מזה כתב החזר צמאמר ה' סי' י"ד וכיום שם ז"ל ולחמנו
יחויז לנו קצול העדות והקצלה אשר היא כראי' ע"כ: אך
אלה ההגריים עם היות שיש להם יתרון על הפילוסופי'
צנה שם מחמיני' צדמו
העולם וצכות אלקי והשגחמו:
כפי אשר וכו' כמו שנתקדמו מלד
זה כך רחוק מלדודי' אחר': ואש
לא ואש צמלת לזון שלא נמרחקו
מן האמת והם קרובים אלינו
הנה ירבעם וסייעתו שגינה
אזתם הכמיז הרצה עדיין יותר
קרובי' אלינו מהם: והיו עובדי
אילים אפפי' שהיו עובדי'
עגלי הזהב שהקים הרחי'
והם ישראל עם כל זה לא
ילאו מן הדת והיו שומרים
המילה והשצת שהם פנות
גדולות צדת עם שאר המצות
שהיו שומרי' אותם: אלא
מעט לא עזדו רק מעט מן
המצות כמו מלית הרחי'
והשמחה שלא עלו לרגל וכן שאר
המצות התלויות צצית המקדש:
ממה שהציוס צורך ההנהגה
לעזור עליהם כי מיראת אצוד
מלכותו עשה עלה שלא לעלות
אל הבית הקדוש כמורש
צכתוב: והם מודי' צאלקי
יהאכל ושמת תאמר הלא מלאך
שצדדו אילים והם עגלי הזהב

אזת מעלה נשארם להם והיו המורה צע"א כומר צכל התורה
כולה' אין הענין כן כי היו מודים צאלקי ישראל המוציאם
ממצרים וכו"ש ויועץ המלך ויעש שני עגלי הזהב ויאמר רב
לכם וגו' הנה אלקיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים הרי
שהאמינו צה' המוציא אותם ממצרים והעגלים ההם לא היו
עבודה זרה ורק היו על אותם עיני' שהי' העגל צמדצר
שמפורש צדצדיו צמאמר ה' סי' ז"ד ע"ש: ואין לאלה עליהם
מעלה ר"ל אין להגריים מעלה על עיבדי עגלי צימי ירבעם:
אלא צהרחקת הצורות ר"ל שאינן עובדי' הפסילי' עזאם כאשר
עשו סייעת ירבעם: שהיו מקום הכוונה הנכונה צעבודת
ה': צמקום שאינו נמלא ציולת ח"י וירושלים עיר הקודש:
זולת שנות רוב המצות השמעיית מלצר שטינו רוב המצות שהן
אותם עלינו מלד שכן צמענו מפי עליון ואין השכל משג
אותם כמו השעענו וצנצר צנצל ומזיר דומיהם אך הענייני'
המפורסמים אצל בני אדם שהם רעות כמו שפיכת דמי'
והגניבה והגולה וצוות אצ ואם הם נקראי' מצות השכליות
ועליהם אמרו חז"ל שאלו לא נכתבו ראויים הם להכתב ואלו
אף שהאומות מקיימין' אותם אינם מקיימין' מה מת מלוש ה'
רק להשלים הצנצן המדיני ולא משמת החרץ מפניהם כמו
שצראש

אוצר מאמר כוזרי רביעי : נחמד קבד

הי' אוכל והנכון כמו שפירשתי וסמך עלמו ג"כ על הנחמד אח"כ וגם אליהו וכו' : קנא קנאתי לה' : חלקי לצלות כי עזרו צדיק (מלכים א' י"ט) וזה נחמד אחר שזה אליהו להרוג נביאי הבעל ולא מלאנו שקנא שם נביא ואליהו על ענין וצדק ועזרת העגלים וחוליו סוצר הכוזרי כי מסממל אליהו התנצח קודם אחאז או יסבור כדעת חז"ל כי פתח זה אליהו והי' צומן ירבעם וכל מלכי ישראל שחזרו ולא מלינו שקנא לעזרת עגלים : ומה שהי' להם מהנביאים היו נביאי ה' כי לא מלאנו שזום מקים מהכבוד שחזר נביאי העגלים כמו שמזכיר נביאי הבעל ונביאי אחאז היו נביאי הבעל וכמ"ס ויאמר אלישע אל מלך ישראל מה לי וכן לך אל נביאי חזק ואל נביאי חמך (מלכים ז')

הוא צן נמשי מלך ישראל אשר משחו אחד מצני הנביאים צמחת אלישע (מלכים ז' ט') : צמרו אחאז וכו' והיה כדי לקצן כל נביאי הבעל וכל כהני יחד ולא ימלט מהם איש למחית זכרם מן הארץ כנו' : סס י' ועשו העגל הראשון וסויעת ירבעם וכו' ר"ל העגל שעשו צמדנר וכן מצורת ירבעם ועגלי הצמות ופסל מיכה כולם לא היו ע"ז גמורות לכפר באל המולאים ממלרים ולעזוב תורת משה - אך היו סודרים להמשיך עליהם כח חלדי ישראל ע"י הפסל הכהו ע"י הקטרה וזיחה אליו והיא עזירה שחייבין עלי' מיתה צדי חסד אס עשה זה צמזי וצתהרה : לנוד לקיים מלות פרי' רבי' וכסודר גס נגישיא חמותו מקיים המלצה וזה דמיון עושי העגל צמדנר שחשבו כי לא פעלו און ציה כנו' צמחמ ח' סי' ז"ז : או לתאיה וזה דמיון עגלי ירבעם שעיקר כוונתו היתה לכבוד עלמו כדוי שלא יעלו העם להגל ותפגטל מלכותו : וזממו ממלחי המלכים כמו הערופות והמלכ : כאשר היה צו כאשר נטווה היהודי הכשר שניהוג צצר הסור או הכשו ושאר צעלי חיים הנאכלים : טו הגדה העירות על מקום ספק ואין חללי צו ספק כל' זה שאמרת לריך שנכדיל צין סיעת ירבעם וסיעת אחאז וכללו הדבר מדוש צענין ואתה כמסתמך ושולל מה שאין ספק חללי וכך הוא צדחיו כמו שאמרת : וכבר ילאנו מעניינו צמדות הוא הכו' כסו' ג' ומשם עד ס"ז והכור כנס צדציו ועטן עליו שמויה צמחים והכור השכי עליו וצמגלגל מענין לענין ומצמה הוא חוזר להללים דציו צמזי

שנראה דני' הנצב צמלי' ואין זה מלד חומר העון רק מלד תקון המדינה שוכפי' דם שלא כחמוז ומעמה הס רחוקי מאוד מן המורה :

יד אמר הכוזרי לריך שנכדיל וכו' לפי שהסדר העריך דת ההגריים צעך

סיעת ירבעם ואין הסה גרושם מסיעת ירבעם חר הכוזרי לעטון שהלא אף סיעת ירבעם לא היו צמכלית הגרועות והיו סיעת אחאז הסס עוצדי הבעל גרועי' מהס הרצה : הצלה גמורה ר"ל הצלה צעלס החמונה כי עוצדי הבעל הס עוצדי עזודה זרה לגמרי וכבר אמרו המפרשי' הקדמוני' שעוצדי הצעל היו עוצדי' השמש ויסוד האש והיו חזמרי' שהשמש הוא החלזה ואין מלכדו : וכן אמר אליהו וכו' מלכי' ג' י"ח) : אס ה' הוא חלקי' לכו חזרוי מצויר שלהחמין צה' ולהחמין צצעל הס שני הפכים ולא יקוצלו יחד והחמיוני' צצעל ח'אפשר שיחמינו צה' : וצסה היו מסופקי' החכמים וכו' צפ"ק דחולין דף ד' ע"ז אמר רב ענן ישראל מומר לג' מותר לאכול משחיטתו שכן מלינו ציהושפט מלך יהודה שסנהה מסעדות אחאז : ולא אמרו כזה בסיעת ירבעם כלומר לא מלאנו שיקראו בהתנו' או החכמי' לסיעת ירבעם מומרי לעזודה זרה - והרצ צעלקול יהודא הנין שר"ל שלא הוקשה למכמי' איך חללו עם סיעת ירבעם וע"כ תמה איה מלאנו שחללו עם מחשוני העם ומירן שנתכוון למ"ס צמלכי' ח' י"ג וירצר המלך אל איש החלקי' צווי חמי הביטיה וסעדה ואתנה לך ממת ויאמר איש החלקי' אל המלך אס חמך לי את חמי צימך לא אצח עמך ולא אוכל לחס ולא אשמה מים צמקום הזה כי ציה חומי צדנר ה' למחר לא תאכל לחם ולא אשמה מים ולא תשוב צדך אשר הלכת - הנה תלך מניעת חללו צמקום הזה צצבור היותו צצלימותו לא שיחמד בן צפעס אחרת - וח"כ הי' גמרא לשאלו ציה המוקדם ממעשה דיהושפט : וצאמת שאין זה ראי' שהרי צצמרח לא הקשו רק ממה שח' וירצה לו אחאז לאן וצקר לרוב ולאכשים אשר חמו ויסיתבו וצילות רמת גלעד (ד"ה ז' י"ח) וע"ז הוקשה להס איך חלל יהושפט משחיטת מומר לע"ז - ואולם צצניא הכו' צירבעם הרי לא חמר רק לא אוכל לחס ולא אשמה' מים צצמקום סוה בי ה' ציה וגומ' ואולם לאכול מוצמו חמשר דצלח"ס לא

הוא צן נמשי מלך ישראל אשר משחו אחד מצני הנביאים צמחת אלישע (מלכים ז' ט') : צמרו אחאז וכו' והיה כדי לקצן כל נביאי הבעל וכל כהני יחד ולא ימלט מהם איש למחית זכרם מן הארץ כנו' : סס י' ועשו העגל הראשון וסויעת ירבעם וכו' ר"ל העגל שעשו צמדנר וכן מצורת ירבעם ועגלי הצמות ופסל מיכה כולם לא היו ע"ז גמורות לכפר באל המולאים ממלרים ולעזוב תורת משה - אך היו סודרים להמשיך עליהם כח חלדי ישראל ע"י הפסל הכהו ע"י הקטרה וזיחה אליו והיא עזירה שחייבין עלי' מיתה צדי חסד אס עשה זה צמזי וצתהרה : לנוד לקיים מלות פרי' רבי' וכסודר גס נגישיא חמותו מקיים המלצה וזה דמיון עושי העגל צמדנר שחשבו כי לא פעלו און ציה כנו' צמחמ ח' סי' ז"ז : או לתאיה וזה דמיון עגלי ירבעם שעיקר כוונתו היתה לכבוד עלמו כדוי שלא יעלו העם להגל ותפגטל מלכותו : וזממו ממלחי המלכים כמו הערופות והמלכ : כאשר היה צו כאשר נטווה היהודי הכשר שניהוג צצר הסור או הכשו ושאר צעלי חיים הנאכלים : טו הגדה העירות על מקום ספק ואין חללי צו ספק כל' זה שאמרת לריך שנכדיל צין סיעת ירבעם וסיעת אחאז וכללו הדבר מדוש צענין ואתה כמסתמך ושולל מה שאין ספק חללי וכך הוא צדחיו כמו שאמרת : וכבר ילאנו מעניינו צמדות הוא הכו' כסו' ג' ומשם עד ס"ז והכור כנס צדציו ועטן עליו שמויה צמחים והכור השכי עליו וצמגלגל מענין לענין ומצמה הוא חוזר להללים דציו צמזי

הוא צן נמשי מלך ישראל אשר משחו אחד מצני הנביאים צמחת אלישע (מלכים ז' ט') : צמרו אחאז וכו' והיה כדי לקצן כל נביאי הבעל וכל כהני יחד ולא ימלט מהם איש למחית זכרם מן הארץ כנו' : סס י' ועשו העגל הראשון וסויעת ירבעם וכו' ר"ל העגל שעשו צמדנר וכן מצורת ירבעם ועגלי הצמות ופסל מיכה כולם לא היו ע"ז גמורות לכפר באל המולאים ממלרים ולעזוב תורת משה - אך היו סודרים להמשיך עליהם כח חלדי ישראל ע"י הפסל הכהו ע"י הקטרה וזיחה אליו והיא עזירה שחייבין עלי' מיתה צדי חסד אס עשה זה צמזי וצתהרה : לנוד לקיים מלות פרי' רבי' וכסודר גס נגישיא חמותו מקיים המלצה וזה דמיון עושי העגל צמדנר שחשבו כי לא פעלו און ציה כנו' צמחמ ח' סי' ז"ז : או לתאיה וזה דמיון עגלי ירבעם שעיקר כוונתו היתה לכבוד עלמו כדוי שלא יעלו העם להגל ותפגטל מלכותו : וזממו ממלחי המלכים כמו הערופות והמלכ : כאשר היה צו כאשר נטווה היהודי הכשר שניהוג צצר הסור או הכשו ושאר צעלי חיים הנאכלים : טו הגדה העירות על מקום ספק ואין חללי צו ספק כל' זה שאמרת לריך שנכדיל צין סיעת ירבעם וסיעת אחאז וכללו הדבר מדוש צענין ואתה כמסתמך ושולל מה שאין ספק חללי וכך הוא צדחיו כמו שאמרת : וכבר ילאנו מעניינו צמדות הוא הכו' כסו' ג' ומשם עד ס"ז והכור כנס צדציו ועטן עליו שמויה צמחים והכור השכי עליו וצמגלגל מענין לענין ומצמה הוא חוזר להללים דציו צמזי

ית' ואך ענין הגלותו לנציחיו והוסיף שאת משלו מן השמש ואך אורו מביע אל כל דברים הנשמים: שהוא אחד אך מתחלפים מערכות הנשמים המקבלים אור השמש ישמנה האור צנים כפי ערך כח הנשמים האם: הפנינים והזהים הם מיני

באשר נמשכו הדורות ורצו צני אדם נוספו צמין צני אדם רעים והם כמעט המין כל צני אדם אשר לא הגיעו למדרגת הנציחיים והם כפי מדרגתם כמו קליפות ועלים ושרפים צורך הפרי שהם הנציחיים כלומר יש שהם יותר קרובים אל

מהשמש שהוא אחד אך מתחלפי' מערכות (נ"ח יתס) הגשמים המקבלים אותה ואשר יקבל אורה קבול שלם יותר (נ"ח תגלס) הפנינים והשוהה על הדמיון והאוויר הצח והמים ויקרא בזה אור נוקב ויקרא כאבנים הזכות והשמים הקלליים אור בהיר על הדמיון ובעצים ובארץ וזולתם אור נראה ובכל הדברים בכללוה אור סתם בלתי שם מיוחד והאור הסתם הוא כמו אמרנו אקים כאשר התכאר והאור הנוקב הוא כמו שם ה' (נ"ח ס' טס נהש) מיוחד ביחס אשר כיעו וכין השלם שבכל בריאותיו בארץ רצוני לומר הנביאים אשר נפשותם זכות מקבלות לאורו יעבור בהם כעבור אור השמש בשוהים ובפנינים ואלה הנפשות יש להם מוצא ומחצב מזרע אדם כאשר התכאר ונמשכת הסגולה והלב דור אחר דור וזמן אחר זמן ויצא המון בני ארם זולת הלב ההוא קליפות ועלים ושרפים וזולתם ונקרא אוק הלב הזה כפרס ה' ובעבור הרבקות באדם הועתק שם אלקי' אחר כלות מעשי בראשית אל ה' אלקי' וכמו שאשרו רבותינו נקרא שם מלא על עולם מלא ושלמות העולם לא ה' כי אם באדם אשר ה' לב כל שקדם לו והענין הנרצה באלקים לא יכחיש אוחו מי שיש לו דעת אך תפול ההכחשה בה' מפני שהנבואה מופלאה נכרייה ביחידים כל שכן בהמון ועל זה הכחישו פרעה ואמר לא ידעתי אח ה' כלו הבין ממלת ה' מפורש מה שיוכח מהאור הנוקב

הנציחיים מוחלם כמו שהשקף שהוא המוחל שצולין יותר קרוב אל פרו מן העלים והעלים יותר מקליפת העץ וגמו שכן גורה חכמתו יתנך שתלח הפרי ע"י קליפות ועלן ומצטעדה לא יצויר גדול הפרי נך כל המון צני אדם לריכי' אל הולאת הסגולה ההיא שהם הנציחיים והחממי' הגדולי': ונק' חלוק גלג' היה האלמות של הסגולה ההיא נקרא צימוד מפני דנקות כבודו אליהם: ועצבור הצדקו צדקם ר"ל שאין צלל מעשי עולם השפל ענין שיחא תקבל אור ה' על השלמות דין המוצרר מני אדם: הועתק שם אלקי' וכו' ר"ל לנך לא נזכר שם הוי"ה צלל מעשי בראשית טרם שנצרה האדם: אל ה' אלקים כי מראשית עד אשר צרף אלקי' לעשות לא נזכר ה' רק אמר זה כאשר נצרה אדם באמר אלה תולדות השמים והארץ נצבראם ציוס עשות ה' אלקי' ארץ ישמים ומה שנקרא עד כאן אלקים נעתק עכשיו לשם הוי"ה כאלו אמר אלקים הכולל אור ה' צלל הנצראים בדקקה עכשיו צימוד צדקם ונק' עצבורו ה' וכמו אור השמש העוצר דרך הפנינים והזהים שזכר למעלה: אשר הוי"ה כל

שקדם לו כי העולם צללו לא נצרא רק צעזיל האדם כידוע מדצרו חז"ל: והענין הנרצה באלקי' ר"ל כי הפירוש של מלת אלקים לצד שזכר: לא יכחיש אותו מי שיש לו דעת וכל השמים מורים שיש אלקי' שופטים צארן מושל עולם צנצורתו ומשפיעו: אך תפול הבחשה בה' מכחישים צדקות ה' צנצוריו ונציחו צימוד: שהנצורה מופלאה נכריה שהצנת הנצויה הוא צדק כפלא: צימודי' אפילו צימוד שאינו נציא דצר זה הוא צעיניו ענין כפלא: מכ"ש צהמון שייניו כל המון צני אדם ענין נצויה: כאלו הציין ממלת ה' מפורש מה שיוצו וכו' כלומר שהציין קלת ממלת ה' מפורש הזה שר"ל דמיון האור הנוקב צאמרו כה אמר ה' אלקי ישראל שאת את עמי וגו' עצבור שהזכיר שצמו הזה מיוחד אל צני ישראל נוסף על שם אלקי' הגדולה לכל שהשם הזה צנני ישראל כאור נוקב הנו' והורה אותו על חלוק

המקיים לכל העולם צללו: והאור הנוקב ר"ל כשאנו רואים לצאר פעולת האור כפי אשר מקבלים אותו הפנינים והזהים ולכן אנו קורים אותו אור נוקב: הוא כמו שם ה' כפי ערך הזה אנו קורים אותו ית' צס הוי"ה: מיוחד ציחס מיוחדים אותו צורך ההוא אשר שופע אורו אל מוצקת צני אדם והם הנציחיים אשר נצור ה' עליהם זרם: ונקבלות לאורו יעצור צהם וכו' מקבלים אור ה' ציזוף שמשותם מחירות מעצור אל עצר ואין דבר גשמי מתערב צמוכס מלצד רוח ה' השופע צהם תמיד: מוזל ומחלז מזרע האדם ר"ל אדם הראשון שהי' גם הוא על השלמות הזה והם לו זרע אחת וצנים לא ויקרו כי הנחילו עטרת ציחים: והם הנקראי' סגולת האדם מנוצר במאמר ה' סי' מ"ז ונ"ה וקט"ו וצמקומות זולתם: הסגולה והצנ' כלו' עיקר ענין האדם: דור אחר דור וכו' ר"ל

אלוק ידעתי אורו צנני אדם שהם ישראל וע"ז ענה פרעה
אומר מי ה' וגו' לא ידעתי את ה' כאלו אמר שאינו מאמין
אלוק כזה וגם צנני ישראל לא אשלה: והוסיף לומר אלוקי
העצרים וגו' הוסיף לו ציבור ואמר שהוא אלוק האבות אשר
תפטרם צאומות המבצרות

פונה וצדמיון הזה ה' פרעה מכחיס ואמר מי ה' וגו': אל
כמו יודעים האור כלומר אי אפשר שידע האדם מאין תולדות
האור ציבור כמו שאתה מתפאר עומך מלבד שכולנו יחד ידענו
כי יש אור טעות בעולם ותועלתו רבות: אך הם צלות אלינו
צמקרה כולם יחד צטוה אין

הנוקב הורה אותו על אלוק ידבק אורו בבני אדם
ויעבור בה והוסיף לאמר לו אלוקי העברים רמו אל
האבות אשר העידו להם עדים בנבואה ובכבוד
אבל אלוקים הנך רואהו שם נוהג במצודים כאשר
אמר פרעה ליוסף אחרי הודיע אלוקי אונחך את כל
זאת איש אשר רוח אלוקי בו כאשר אמר ה' אדם
אחד ראה השמש לבדו ויראה מקומות וזיחתה
ומקומות מרוצתה ואנחנו לא ראינוה מעולם אבל
אנחנו משחמשים בצל ובענן ונראה בתיהם מאירים
יותר מכחינו בעבור ידיעתו במהלך השמש ויקבע
לה חלונות ואשנבים כפי רצונו וכן נראה וזיעותיו
ונטיעוהו מצליחות ואמר לנו כי זה בעבור דעתו
בשמש והיינו מכחישים בזה ואומרים מה היא
אבל אנו יודעים האור ותועלתו רבות אהך הם
באות אלינו במקרה והוא אומר יבאני ממנה מה
שאני העץ ובעת שאחפוץ בעבור שאני יודע סתה
ואיך תהלכת וכאשר אומן לה ואציע ואשטור בכל
מעשי בעתים יודעים אצלי אינני הסר מתועלתה
כאשר אתם רואים ושם ה' הוא המכונה ממנו
בפנים באמרו פני ילכו ואם אין פניך הולכים והוא
הענין המבוקש באמרו ילך נא ה' בקרבנו וענין
אלוקי

תחצולה לשום חכם לקרצ חליו מן
האור יותר מן האחר: והוא
אומר יבאני ממנה וכו' כלומר
עם היות שאתה הדצר שאין
אני שליט צבור להטותו אלי
כפי רצוני אלז אני יוכל שאכין
עלמי לקבל אורה יותר מאשר
צני אדם מאחר שאני יודע
סמנה ר"ל סיבת הזריחה
והשקיעה ואיך היא מהלכת:
ובכשר אומן לה צקיעת חלונות
ואשנבי צמקומות ידועים:
ואציע הזרעים כנגד המקום
אשר יגיעו נלווים צימר:
ואשומר לכל מעשי צעניני
עבודת האדמה הכל לפי העת
והזמן: אינני חסר מתועלתם
ר"ל אז אני משיג ממנה תכלית
התועלת שאפשר שישג ממנה
וכפי זה המשל כך ה' ענין
חלונות האדמות הקדמוניות
שא"א שיוכל שום נצח לקרצ
עלמו ולזמן נכשו להשיג שפע
אלוקי אם לא שגייע לפעמי לאש
אחד יותר מאחר צמקרה ולא
צכונה צקיום מלות ידועות
צמקומות ידועות וכן ה' ענין
זה שאף שהודיע לו לפרעה

לנו גוף השמש צדדוף העננים על ראשינו ולנחנו שוכנים
צלו וכל האור המגיע אלינו רק נילוני השמש העצורי
דרך העננים או הנכפלי מן ההרים ומגיעים אלינו: ונראה
צתיהם וכו' כלומר ואם אהמנו ונשיג כלל רואי מרחוק אנשים
צצתיהם מאירים יותר משלנו: צעבור ידיעתו צמהלך השמש
ר"ל לפי האמת הסבה צתיות של זה יותר מאיר משלנו מפני
שהוא יודע מקום יליאת השמש ומקומותו על קותיו ולעומת
זה קבע לו חלונות ואשנבי והוא ג"כ מענין חלונות: וכן
נראה זריעותיו וכו' וכן צד"מ אם זריעותיו מלילות יותר
משלנו: ואמר לנו האיש הזה שאנו רואים שהוא משתמש
צשמש הרבה יותר ממנו: כי זה צעבור דעתו צשמש צעבור
שהוא יודע מהלך השמש ואל איה מקום הוא שואף זורח
צכל יום וצכל שעה: והיינו מכחישים צזה כלומר יש מקום
לצלתי יודע להבחיטו על פניו: ואומרים מה הוא כלומר
מה הוא השמש שאתה מתפאר ממנה הלא אין רואה עם
השמש מכל המונינו וכי יך לצדך נתנה לראות מקור האור
מאין הוא שופע עד שדע לפנות אליה צכל פנה שאתה

ענין השם הזה עדיין כתב צו אף צהזכירו האבות כצבור
שהי צמקרה עד שאמר עמה מראה מן המופתים שאעשה:
וסם ה' הוא המכונה בפנים ר"ל כמו שאלם מניד חצירו
היעב כשרואה פניו ומצדו היעב צציעת פניו כן הוא השם
הר"ה צצחית הנצויאיש שהיו רואים צראי רוחנית ממש כמו
שזכר צהרבה מקומות: צצומרו פני ילכו וזאת היתה משונת
צקשת משה שאמר הודיעני נא את דרכיך ואדעך וראש כי
עמך בגוי הזה והיתה צקשתו שידעך צנינת צצודו והצגחתו
ציבור צצני ישראל וישפוך רוח קדשו עליהם כאשר תהי הוראת
שם הויה"ה כנו" והש" נתן לו צקשמו ואמר פני ילכו וגו':
ואם אין פניך הולכים אל מעלנו מזה וגו' וצמה יודע איפה
וגו' ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה והרי
מזוהר שצאת נצדלו זרע ישראל מכל העמים לצדק צזה רוח
קדשו: ילך נא ה' והיינו ענין פניך שזכר מקודם: וענין
אלוקים וישג בצקשה ר"ל להצדל שצין שם אלוקי לשם הויה"ה
כי ענין אלוקות מושג בצקשה השכלי: כי השכל מורה
שים לעולם עושל ומסדר מלך השכל יאריש נחב כי
מנהיג

מנהיג מושל צבולם וכבר עשו מופתים צום: ומחלקים בני אדם בעקשותם צומתים האלו: והקרוז שדעות צו ר"ל המופתים היותר מדוקדקי' שיש על מציאת חלקות: דעת הפילוסופי' אולי צל להוליא דעת הכת המדברים שזכרם צמורה

וכמ"ס רש"י צמזם צסדר שמיני על פסוק וילאו וינכרו: או עת שיעזרנו חלקים וייטירו צדצר מן הדנדי' המצר ירד לו לשיטת הרצ"ם צמורה ח"צ פרק מ"ה ח"ל תחלת מדרגת הנצואה שילוח לליז ער חלקי שיעיפאו ויחזקו למעשה ערצ גדול צהגלת קהל תסזז מקהל רעים או הילז תסזז גיול ח"ד

צסוף חלק רלשון וסדרותים צבוכמת חלקות ומליאת הסס כנז' סס צלריכות שלחמתת הדנדי' מופתי הפילוסופי' ויתר יקרוצי' צום: ח"ך צרלוי' הילז הנצואות ר"ל צרלויים ממש סחי' הנציז רולח צעין רוחניותו: אשר צה צרלוי' הילז יסזז הילזס כלומר הנציז המשיגללל סכזוד הילז: כמעט סנפרד ממינו כלומר כאלו נפרד ממינ חילזס ויהי' נדצק צמין מלחי עליון: כמו שאלר ונפכת לליז חמר גני שאלר כשמשחו שמואל חמר לו ופגעת חצל נציאי' וגומ' זהתנצית עמס ונפכת לליז חמר (שמואל ח' י"ד): ויהפוך לו לצ' חמר סס ויהי' כהפנתו סכמו ללכת מעס שמואל ויהפוך לו חלקים לצ' חמר: הילז ריילל סעס הילז סלל הילז סלול צנציאים העמעט מן הרוח שהגיע עליו נלמר צו סהפך לליז חמר ומכ"ס צנציאים בגורים צעת

צנצואתם: רוח לצצה את עמשל (ר"ה ח' י"צ) וגם זה דלוי' על רוח נכון הפתחש צלזס פתלום מלח' ה': הילז עליו יד ה' (ויחלל ל"ו) אשר הכונה צום כי יד' ה' כוננה את עלמותו לשפוך עליו רוח קדשו: ורוח נדיבה ססמכני (תליס נ"ה) הרו כי רוח נדיבה מה' תקמוך אותו להעלותו למדריגה רמה: ורוח כנוי לרוח הקודש וכו' צנדי שלל יקסה ממה שהניז הכתובים סנז' שפרי שאלו ועמשל דודו חל הילז נציזים ח"ך יסופר מלס סנשנתו לענין חמר ממתת נוח הרוח עליהם: ע"ז הילז כי סס רוח מסותף לרוח הקודש ולנצואה וכל עניני העזר המגייעים לילזס צהשגמת ה' עליו צפרטות צעת הילז: והנזיר והמשיח וכו' סכמו כן חפי' הנזיר והמשיח הן כהן משוח או מלך נלמר עליו ענין חלות הרוח כמו שמלינו צשמזון סחי' נייר חלזים מן העזן ונלמד ותלד הלשה וגומ' וינכרבו ה' ותחל רוח ה' לפעמו וגומ' (שופטים י"ג) וכל זה מלד הנצירות מדע שהי' כגלמה דלילה מחלפות רלשו נלמר והוא לו ידע כי סר' ה' מעליו (סס י"ו): והמשיח כשנמשח לכהונה או למלוכה: הנה משיחה למלוכה מלינו מפרש כנחמו שכן נלמר צדד (שמואל ח' סו' י"ו) ויחל שמואל את קרן השמן ויניח אותו צדקצ חלוי ותלד רוח ה' חל דוד מהיוס הילז והיעלה חלולס משיחה לכהונה חפטר שלמדו חלחרן סנמשח צר"ה ניסן כנחמו צסוף סדר פקודי וכו' שמיני למלוליס כמ"ס עכ"י צריס סדר שמיני וע"י חרן וקצננותיו נלחה כזוד ה'

אלקי' יושג בהקשה כי השכל מורה שיש לעולם מושל ומסדר ונחלקי' כזה בני אדם כפי הקשוחם והקרוז שדעות בו דעת הפילוסופי' אבל ענין ה' לא יושג בהקשה אך בראי' הילז הנבואיית אשר בה ישוב האדם כמעט שיפרד סמינו וידבק כמינ מלאכי ותכנס בו רוח אחרת כמו שאמר ותהפכת לאיש אחר ויהפך לו חלקי' לב אחר' ורוח לכהנה' והייתה עלייד ה' ורוח נדיבה ורוח כנוי לרוח הקודש הלוכשת הנביאים כעת הנבואה והנזיר והמשיח כשנמשח לכהונה או למלוכה עת שימשוהו הנביא או עת שיעודני האלקים ויישיירו כדבר מן הדברים או בעת הועדות הכהן במדע הנעלם אחר שישאל באורים וחומי' ואז יסורו מלב האדם הספיקות הקודמות אשר היל סתפקת באלקים וילעג להקשות ההם אשר היל רגילות להגיע בהם חל האלקות והייחוד ואז ישוב האדם עובד חושק כנעברו ומורכ נפשו להריצה על אהבתו לגודל כה שהוא מוצא מעריבות

גדול צהגלת קהל תסזז מקהל רעים או הילז תסזז גיול ח"ד השיטע טוב על חלזים רבים וימלא מיעלמו חלה מניע ומצוה לעשות וחלת תקרל רוח ה' והלזס אשר ילוח חלוי זה הענין ילמד עליו סללמה עליו רוח ה' או לנצח אותו רוח ה' וכו' וחלת הילז מדרגת שופטי ישראל כלס אשר נלמר צום על הכלל וני הקיס להס ה' שופטים וס' ה' עס השופט והסיעיס והתצורה צפרט צקל' הסופטי' רוח ה' ונלמד צשמזון זכו' ושאלו וכו' דוד ועמשל וכו' עד חלמו וכן כל כהן גדול הנשאל צלזרים ותומים מזה הכת שהול כמו שזכרו (ר"ל ח"ל) סכינה שורה עליו ומדצר צרוח הקודש ע"כ: ולז יסורו עלז חלזס הספיקות וכו' כשיגיע חלזס למדריגת רוח הקודש ונצוא' יפלד ממנו דרכי העיון צדק הקישי

הפילוסופים אשר היל יודע מקודם ענין חלקים צמזמת וכבר נודע כי לו יתכן שינצו מופת חס לא צדצר שאלפר צו הספק וכשהדצר מסופק צתחלה המופת מכריע ללד הצירוד וחלום צדצר סנרלה צמוש חין תמיסה לוונפת כלל המשל צזה הכה החכמים החלרונים נצצרד להס ענין הילזס חחדס צערס התגלות העולס חחדס לכל דהיינו חחלק המעצדי חכ"ק חמריקה וכסצורים: היל כרלשונים כלה מהס מלמר שמדגישים זה צמוס וכמו כל חילי הכדור חרלוי והכמלי' סלמריהס הכירו מן הרומות הנושצות מן העערצ וחמרז מלחר לכוזלת וכזלת סיצת הרוח ונחמיוז מזה שלון הרומות ויללות רק מן היצשה וצהכרה שיש חלן יצשה וחלת חרלי' שעמדה להס צצירוד דבר זה' ואלמנס חמר שהגיע חלו המתקרים ורלו כן צענייהס ודלוי שהרלי' סהימה תקוע דעתם כלה מהס מלמר שמדגישים זה צמוס וכמו כן המחקר היודע מציאו' חלקות מלד הקישי' הנננים מלד הספיקות ר"ל העענות כשיגיע חלן חמר כן רוח ה' והוא רולח ממש צעין צנצואתו אז סרוס ממנו כל חקיקות כי לו יתלוה חלזס לחקור על דצר הנרלה צמוס וכסרוחל מי סנצנר זה צמזמת היל לועג ממנו זה שאלר וילעג להקשות ר"ל להקשים המחקרים: חושק צנענרו ר"ל צמי סהיל ענד חתו: ומוס נפשו להריגה על קידוש שמו: שהול מולל מעריצות הדציק צו ר"ל ענזותו חעפי' שהיל לער הנוף היל מרגיש ערצות גדול ממתת חלזתו וכלער היל היל לו לשנן סלז וכבר חמר ח"ז

מ"ל לפום עזרה אגרא : והנזק והצער בהרחק ומנו וכסאיו עוזרו היא מרגיש צער ונזק מחמת העדר עזרתו לו : כספק הפילוסופים שאינם רואים צעזרותו כי אם מופר טוב ר"ל שיאמר כי אין עבודה לאלדים רק צנונות הנפש ושקיעת הבין

שליח מוצ לאדם לרומם סם ה' רק צמן שליח מגיע לו נאק צעזרו זה ולא לער צאומרו כי כן רלוי לרוממו עמד שהאמת כך אלב כשמגיע לו איה נזק לגוף צורה ומנו צמוצו שהאמת הוא ג"כ שרלוי של יויה הגוף נזקו ושלחן חפן לה' צעזרות

טעויות הדביקה בו והנזק והצער בהרחק ממנו בהפך הפילוסופים שאינם רואים בעבודתו כי אם מוסר טוב ודבר האמת בהגדלו על שאר הנמצאות כמו שרלוי לגדל השמש על שאר הנראים ושליח בכפירה באלקים יותר מפחיתות הנפש היוצה ככזב : יו אמר הכוזרי כבר החבאר לי ההפרש בין אקים וה' והיכוניתו מה בין אדיאברהם ואלדי אריוס"מו' ושה' תכספנה לו הנפשות בטעם וראה ואלקים ישה אליו הקשה והטעם ההוא יביא מי שיגיע אליו שימסור נפשו על אהבתו ושימנה על' וההקשה הואת היא רואה כי נוסמותו הובה בעוד שלא חזיק ולא יגיע בעבודה צער ואין להאשים אדם"מו כשהוא לועג על מעשה הנימוסים אחר שהוא מסופק אם ידע האלקים אותם :

יו אמר החבר ובאמת סבל אברהם אור כשרים והגרות והמילה והרחקת ישמעאל ועקידת יצחק לשחוט אותו כי ראה מן הענין האלקי מה שראה טעם לא הקשה וראה שאין דבר ממנו נעלם מחלקי מעשיו וראה גומל אותו על צדקתו לרגעים ונורה אותו הדרך הישרה בכל מעשיו עד שלא היה מקדים ונאחר כי אם ברשותו ואיך לא ילעג להקשותו הקדושות כאשר דרשו רבותיו וזרובם לברכה בויצא אותו הנוצה אמר לו צא מצאטונינות שלך וצא לומר שצוהו לעובב כל

צני אדם אליו : כשהוא לועג על מעשה הנימוסים כלומר על קיום המצות שליח השכל רואה חומס : אחר שהוא מסופק אם ידע האלקים אותם כלומר הכרי ימד על כן הוא אומר שהקב"ה אינו יודע צפרות האדם ואף כי מעשיו וכנ"ו צמי' א' ממחמר א' דדברי הפילוסוף ח"ל וכוא אינו יודע אותך כ"ס שיעד כונתך ומעשיך וכ"ס שיצמע תכלתך עב"ל : יובאמת סבל אברהם וכו' לקחת דדברי שמי שיעד ה' טעם ורלוי' ומתקו לו הלאות המגיע' לו צדור עזרות ה' וכאשר מלאנו סגבל אברהם : אור בזדים אולי נתכון למה שפורסם דדברי ח"ל שהשליח נמרוד את אברהם לכצנץ האס צעזרו שיקבל עזרו' הלאים ואברהם עמד צנסיון וה' צצור צו הולוי אור כצדים ר"מן האס : והגרות וכו' האמר לך נך מלונך ושאר נסיונות הגודעים : כי ראה וכו' מה שראה כלומר צדאי' ממש : טעם לא הקשה' : כשהב' האלקי אשר נדבק צו היא הוכיב' צדרי טעם מתיקות עבודה לא צהקת ר"ל צחקיה שליח צה ממש ורק הרהורי דברים :

וראה שליח דבר ממנו נעלם מחלקי מעשיו כלומר אברהם היה רואה שהקב"ה לוכה ומצוי כל מעשיו צפרות' : וראה גומל א'ומו על לקתו לרגעים' : הקב"ה גומל אותו שגר טוב על מעשיו הטובים לשעמו ולרגעו ולא יאחר לשלמו כמעט רגע : עד שלא היה מקדים ומאחר כל מעשיו וכל פינותיו שהי' פונה לא היה מקדים לו מאחר רגע מצמני רשות עליון : ואיך לא ילעג להקשותו הקדומות שעם היות שגם אברהם אינו צטרם נח עליו רוח ה' ה' פילוסוף גדול ולא נעלם ממנו מכל מה שידעו מוצחי הפילוסופי' וצחבתו הכיר את צורלו חמוס אחר שגלה אליו אלדים לעב על כל הקשותיו הקדומות וכמו שהכמטש צפמילה צדור מה להכירו מלך המשוע לידע מה הוא ואל"מ נודק לו נר והוא רואה אותו ויודע אותו על צצורו ודאי הוא לועג על עירר המשוע שעשה מקודם : מחמת הככבים וחולמם כפי הפילוסופי' והדומה לה מן החמקת :

בצולמו ההצדל צנין אלדי אריוס"מו' עו שהיא היה הראשון צפמילוסופים צצור מליאת הסס צופת והוא היה לנס לחכמי הגויים צאונות מליאת הסס' וצין אלדי אברהם שהוא הראשון אשר הכיר את צורלו כמו כן אלב נוסף על זה הטיב אותו יתצרך צצובה שהיא כראי' ממש והיה ליעני' לזרע קדושו לצני ישראל עם קרובו : וס' ענין ה' ובחמיון צו : הכספנה' מחשקת' : הכנסות צעטם ורואה ר"ל שהכנס עוממת עריצות צעזרותו יתצרך וכן צדאי' ממש שהצני' רואים אותו צנין צצולמס : והאלקים יע' אליו הקשה האמונה שמלך ידועת אלקים אינה רק מלך' הקב"ה ר"ל המופת ואין כאן עיטם עריצות לנפש : והטעם ההוא יביא מי שיגיע אליו וכו' ר"ל הטעם זה כ"כ חזק עד שהוא מהכך עציבו גופו ועצרו לו שיקבל יסודי-הומיית נפשו צצור עזרתו יתנרך : וההקשה האת היא רואה וכו' ואולם האמונה שמלך הקשה היא הוכנת : כי רמתו מוצה צצור שלא חזיק וכו'

מי שהגיע אליו זעעם בהרגשה ממש: טעמו ורואו כי פוזר ה' ר"ל דביקות זה' הוא טובה תמידית כי כרגע בעבודתו מתיקת העולה על זער הבוף בעבודה: ובאמת נקרא אלדי ישראל - זה השם הוא צחמת מפני שלא היה נודע צדאיה וזעעם

ז"ל וכן העם המוטענים לתורה ולהתקרב אל אלקים יקדמו בנפשותם ללנות מדברי הפסידים וישונו מאורות בלבותם חולת המועצב הוא לריך אל חמת הדברים וכו': נכרי' דברי חמת סוטה (ד"ט ע"ג):

יה אמי רואה אימך מגנה הפילוספי' וכו' צבל זאת לא שז אפך מלדבר בגנות הפילוספי' עד שהגעת לומר שאפי' המון בני אדם הצלתי יודעים זין ימינס לשמאלס מוצמחים מהם ונאלו מוסנס לכל שסס חרפת אדם וצבוי העם: ומינס אליהם הפך המורס' פילוסוף שאתה חמת שכל ההמון כולו שובחיס אותו והרי אדרבא הפירסוס צההמון עמנס הוא לשבח את הפילוסוף וחלוי מה שאין ההמון הולכים אחריהם לא מפני שנפשותם מתנצאות אבל מפני שזורחים מן הפרישות ואינס רוצי' להיותם נבדלים מצבני אדם אף להתחבר עמיהם צצוצע שמחות יבגינימות עולם הזה: וזאת שולל מהם מן הפילוסופים: כל מעשה טוב מאחר שהגילת ההמון כולו עליהם וכבר נודע מפתימות יצר לב האדם וגריעו' עמי הארץ שהם רק רע כל היום ואם עם כל זה הם לדריך עובים מן הפילוסוף מה הצדקה אשר אללת להעני הפילוסוף הזה ומה תאמר כי גשאר לו עוד:

יע אבל מה שאמרתי לך אף הוא שרש אמונתם מדומיה' דרך צגנות שרש אמונתם

שהוא העקר שהכל תלוי צו והמדות הטובות אשר להם אינס עצמיים להם אף מורגלות אללם כדי שיהיו פנויים אל העיון: כי תכלית ההלכה לאדם איננה כי אים המדע העיוני הם מושגים שאין לאדם ההלכה צעולם הזה רק העיון: והנעת הנמלאות שיגיע אל הצנת הנמלאות שצעולם: מושגלות בשכל צכח וישו צכל צפעול ר"ל אחר שמשגיל הנמלאים והשכל צבר עורנו צכח החומר וכשמרגיל עצמו צעיון ונמשש ובגדל המושג כל ההוא אשר השיג צכח מומרו נמעם אללו וצז להיות שכל צפעול עומד צצני עצמו ואינו תלוי צחומר עוד והדבר המושג לא יסור ממנו ולא ישכח ממנו: ואחר כז שכל נאלל קרוצ לשכל הפועל ואחר כן מושג ששכלו צז נאלל רוחני צדמות המלאך האחרון הנקרא אללם שכל הפועל והוא עומד לנגח לא יירא בליין

כל חכמותיו ההקשיות מחכמת הככבים וזולתם ויובק בעבודה מי שהגיע אליו בטעם כמו שאמר טעמו וראו כי טוב ה' וגו' ובאמת נקרא אלדי ישראל מפני שהראות הזאת היתה נעדרת בזולתם ונקרא אלקי הארץ בעבור שיש לה כח מיוחד מאוירה וארצה ושמיה עוזרים על זה עם הדברים החלויים כה אשר הם כעבודת האדמה וההצעה להצלחת המין הזה: וכל מי שודף הנימוס האקי הוא הולך אחר בעלי הראות הזאת וינוחו נפשותם להאמין להם עם תמימות דבריהם ועוכי משליהם מה שלא ינוחו להאמין לפילוסופים עם דקות חקוייהם ויופי סדר חבוריהם ומה שנואה עליהם מהטופת אך אין ההמון הולכים אחריהם כאלו הנפשות מתנבאות באמת וכטו שאמר נכרים דברי אמת:

יה אמר הכוזרי אני רואה אותך מגנה הפילוסופים ומיחס אליהם הפך מה שנתפרסו צו בו עד שכל מי שנבדל ונפרש יאמר עליו ששב פילוסוף או הולך על דעת הפילוסופים ואתה שולל מהם כל מעשה טוב:

יש אמר החבר אבל מה שאמרתי לך הוא שרש אמונתם כי תכלית ההצלחה לאדם איננה כי אם המדע העיוני והנעת הנמלאות מושגלות בשכל בכח וישו שכל בפועל ואחר כן שכל נאצל קרוב לשכל הפועל ולא יירא הכליון וזה לא ישלם אלא בכלות הימים במחקר והתמדת המחשבה וזה לא יתכן עם עסקי העולם על

צלתו לישראל לצדס וטורס נגלה זה לבני ישראל הרי כל צאי עולם היו דומין כמי שאין להם חלואה: ונקרא אלדי הארץ ר"ל ארץ ישראל כמ"ס ויאמר למלך אשר לאמר הבגים אשר הבגיות וגו' לא ידעו את משפט אלדי הארץ (מלכים צ' י"ח): שיש לה לארץ ישראל: ושמיה השמים שעלי' ועין שאמרו חז"ל צית המקדש שלמטה מכוון מול צית המקדש של מעלה: הדברים הכלויים צה בעבודה זאת ומלות התלויות צה: אשר הם בעבודת האדמה הם עוזרים על הגעת השפע לארץ היא כזו שצורת עבודת אדמה להזמיה זרעיה: המין הזה סגולת האדם שהם בני ישראל: הנימוס האלקי תורת ה' הנתנה לבני ישראל: צעלי הראות הזאת שהם הנביאי' מקצוה התורה: וינוחו בנפשותם המה ומלאו מנוחה ושלות השקט ויתענגו עם אמונתם להם: עם תמימות דבריהם ועוני משליהם ר"ל אעפ"י שהדרי' הנביאים צחורה צאים צתמיות צלי סוס עומק עיון וחדוד וכמ"ס רש"י צפ' תולדות ויעקב איש תם כל מי שאינו חריף לרמות נקרא תם: ועוני משליהם המשלי' הנזכרים צדברי הנביאים אין צהם דקות ההצנה וחריזות ועכ"ז הדעת נוחה להתקשר צחנות דבריהם: מה שלא ינוחו להאמין וכו' ואין הדעות נוחות להאמין לפילוסופים: עם דקות חקוייהם צגנס דבריהם מיוסדים צעומק שפה ומלילות הלשון להמשיך לצ הקורא צדבריהם: ויופי סדר חבוריה' מסודרים צדבריהם צסדר נאה צקדימה ואיחוד: ומה שגראה עליהם מהמותר צגנס הם מחקקים צדבריהם צמופתים ומן היין היה לכל הפחות להמון בני אדם הצלתי מצנינים ההצבל שצין דת אלקי וצין צדנת הפילוספי' להאמין דבריהם ולהעות לצנס חזיהם: אף אין ההמון הולכים אחריהם אפי' ההמון הצלתי יודעי' אמתות הענינים לא יחפזו צהם וצדבריהם: כלאו הנפשו מתנצאות צחמת כלאו המין הנפשות צופים צנצויהם שאין זה דרך הישרה וכדומה לזה אמר צמאמר ה' סי' י"ז

שהוא העקר שהכל תלוי צו והמדות הטובות אשר להם אינס עצמיים להם אף מורגלות אללם כדי שיהיו פנויים אל העיון: כי תכלית ההלכה לאדם איננה כי אים המדע העיוני הם מושגים שאין לאדם ההלכה צעולם הזה רק העיון: והנעת הנמלאות שיגיע אל הצנת הנמלאות שצעולם: מושגלות בשכל צכח וישו צכל צפעול ר"ל אחר שמשגיל הנמלאים והשכל צבר עורנו צכח החומר וכשמרגיל עצמו צעיון ונמשש ובגדל המושג כל ההוא אשר השיג צכח מומרו נמעם אללו וצז להיות שכל צפעול עומד צצני עצמו ואינו תלוי צחומר עוד והדבר המושג לא יסור ממנו ולא ישכח ממנו: ואחר כז שכל נאלל קרוצ לשכל הפועל ואחר כן מושג ששכלו צז נאלל רוחני צדמות המלאך האחרון הנקרא אללם שכל הפועל והוא עומד לנגח לא יירא בליין

הפילוסופים צטענען שכל דצדיקים איינס רק מלך הדיקט
 ודצדי המורה הם נמראה הנצולות ממש כמו שקדם דצדיקי
 מס' ט"ו עד כ"ה. אזל כל הנצור הזה לא יאמה רק אלו
 הייתם שריויס על אמתנס ושיכית ה' מופפת עליכס וחו
 ראוי לכם להתפאר צאור ה'

הסוכן עליכס אזל כנר שקע
 האור ההוא ואמת צלח
 אויביכס ואין לכם לא נצית
 ומחזה ולא סוס הערה מרות
 פ': שקיעה שדעת מרחקנו
 שיראה עוד נתיחלה היה נראה
 שהאור ההוא לא נאצד מכס
 רק שקע לשעמו ומיועד להיות
 חוזר ומאיר אמנס מאמר
 שצברו שנים רבות כאלו ולא שצ
 לזרוח לכם הדעת מרחקת
 שיראה עוד: ואצד אצידה
 וכו' כלומר ומענה אין אני
 רואה זה לשקיעה צלח אשר
 מדרך הטבע האור השוקע מלך
 תנועת הגלגל חוזר ועולה
 בשבט סבוב הגלגל אזל הא
 באצידה האצודת נלח: שהשגתה
 צלמי עולה נחמשה ר"ל שצבר
 נלאו המחשבות מליחל שמשצ
 האור ההוא כאלו אצדה
 תקופתם:

כא איננו שוקע וכו' לא כמו
 שאתה מושב שצבר
 שקע אורנו ונצתה נרו אזל
 עוד עינונו מאיר לנו ואינו
 שוקע רק לפי דמיון מי שאינו
 רוחה ארתנו בעין פקוזה להצין
 ענייננו היטב: ומציא ראי'
 מדלותינו וכו' ממה שאנחנו
 דלים ופזורים צין הבוים שעל
 כן שקע אורנו: ומגדולת
 זולתינו והשגתו לעולם ומשלו
 צנו וכו' ש"כ אף אתה אמור
 שהאומות אשר להם הממשלה

ובהת שיש להם אור זה ודאי שלא יתשוב אדם תנכיל:
 כן לא הצלתי מזה ראי' גם אני לא צלתי להצוי ראי' על
 שקיעת אורכם ונרכס מן הדלות והשפלות שאתם צו
 היום ש"כ יתחייב שהאומות אשר להם ממלך רצ גרם יאיר
 ואין הדבר כן: שאני רואה שמי אומות שהם פרים וישמעאל:
 חולקות זו על זו דנתיים וכל אחת מהם מאמתת שהאומה
 שנגדה צמור תלך ונצו תחסה: ולא יתכן שיהיה האמת
 צשמי קלוות הסותר בששני צני אדם סותרים זה את זה מן
 הקצה אי אפשר שגאמר שגיהס אמרו צאמת שחס האמת
 צאמת מהם ע"כ צשני השקר: אלא או צאמת מהם אפשר
 שהאמת

על כן הם רואים שיפרשו מהממון והגדולה וההגאה
 והבנים כדי שלא ישרו אותם מן המדע וכאשר
 יהי האדם יודע התכלית ההיא הטבוקשת מהמדע
 לא יחוש על מה שהוא עושה כי הם אינם רואים
 לקבל גמול על היראה ההיא ואינם חושבים שאם
 היו גוולים או רוצחים היו ענשים על זה אבל
 צו על המצוב והזהירו מן הירך בדרך הראוי והמשוכח
 להתדמות לכורא אשר סרו הדברים על דרך הטוב.
 וקבעו הנימוסים השכליים והם ההנהגות שאינם
 חובות אך הם מותנים אלא בעת הצורך ואין התורה
 כן אלא כחלקים מנהגיים. וכבר נחבאר בחכמה
 החוריה מה שסובל התנאי ומה שאיננו סובל:
 כ אמר הכוזרי שקע האור ההוא אשר אתה מספר
 שקיעה שהדעת מרחקת שיראה
 עוד ואבד אבידה שהשבתה בלתי עולה כמחשבה:
 כא אמר החכר איננו שוקע אלא בעיני מי
 שאינו רואה אותנו בעין פקוזה
 ומביא ראי' מדלותינו ועניינו ופזורינו ששקע
 אורנו ומגדולת זולתינו והשגתו לעולם ונשלו בנו
 כי יש לו אור:

כב אמר הכוזרי לא הבאתי מזה ראי' מפני
 שאני רואה שתי האומות
 החולקות זו על זו ויש לכל אחת מהם גדולה וטמשה
 ולא יתכן שיהי' האמת בשתי קצוות הסותר לא או
 באחת מהם או אינו באחת מהם. וכבר פירשת
 בהנה ישכיל עברי מה שהורה שהדלות והשפלות
 יותר ראוי בענין האלקי מהגדולה והגאה: והוא
 ג"כ

כליון והפסד וכבר נצד זה צסי' ה' ממאמר ה' צאורך וס פירשו
 יותר: וזה לא יכלם להגיע למדרגה זו א"א רק צבלות ימיו
 צעיון וחקירה: והמתת המחשבה לעיון תמיד נחמה מצלי
 הפסק: וזה לא יתכן עם עסקי העולם וזה א"א אם יתנהג
 האדם צדרך ארץ לישא אשה
 ולחלוך צנים וחו לריך להשתדל
 צצטורס צדירה וכסות ומנוגות
 ומחמת זה הם נפרעים מעיונס:
 וכאשר יהי' האדם יודע וכו'
 לפי דעת הפילוסופי: על מה
 שהוא עושה על קיום מלות
 מעשות: כי הם אינם יראים
 לקבל גמול וכו' וממה תאמר
 אף שאינם נזהרים צקוים
 מלות עכ"ז נמנעים מן העול
 שסם זה אינו מלך שסם יראים
 לקבל גמול שמים על היראה
 ואפי' גוילה ורלימה המנועה
 שסם נמנעים מלודותם אינו
 להם רק מלך דרך ארץ ומחשבים
 שכן ראוי שיהא האדם מתדמה
 לצורלו אשר חפץ צתקון העולם
 וישונו ולא צהשמתתו והמחמת
 הסדר הזה הוא מנוגה: וקבעו
 הנמוסים השכליים ומפני שאין
 פחד אלדים נגד עינס הגה כדי
 שלא תשחת הארץ מפני החמם
 וחוקקו לקצוה תורות צדויות
 מלצם מה שהשכל מחייב צלצד:
 והם הנהגות שאינם חרות
 לדעתם אף לא נקבעו אך רק
 לשמור קיצוץ האנושי: אך הם
 מותנים הם צדרך תנאי שאלו
 יהי' מקום הקיצוץ צלעדי אלו
 הנמוסי' יתשוב שאין צורך צה:
 אלא צעת הארץ לא קצוה אותם
 רק לעת שסם לריכין לשמור
 הקיצוץ כולו ואינס מוששים
 רק לקיום הכלל: ואין התורה
 כן שיחול סוס תנאי צקויהם:

אלא צחלקים מנהגיים מלצד
 צהם תנאי לפי צורך השעה
 ועונשין לפי צורך השעה ומעשה צא'
 ציימי יוניס והיצויהו לצ"ד
 שהשעה צריכה לכך וכן צדיני
 צורך הקיצוץ וכמו שצמרו צד
 וכו' צדיקיה וחקירה ומפני מה
 צפני הליון ועוד צדומה לזה:
 וכבר נצצבר וכו' עיי' צמאמר ג'
 פרק מ"ט:

כ שקע האור ההוא הדין עמך לדרך על צמותי דמות

שחמת צחמת מן הזמות : או אינו חפץ צחמת מהם ועל כל זה שהי החמות הם לזמים רוכנים במרכבות כגדולה מהם יאלו מושלים לחמת נכסות הארץ אלו מפה ואלו מפה היו צבחה שגם הנשענים על דמות שקרים לא יצדד מהם היו והממשל : וכבר פירשת

צבחה ויכיל הוא צדדי הצדד צמחמר י"ב מסימן ל"ד עד סי' מ"ד : אצל צבחה הם שהיו ראשונים צבחה דתם וקצו הדת מתוך עוני ומתוך דוחק והיו נהרגים ונשחטו למענו כל זמן הארץ שלא מתחזקה דתם : והם אשר צבחה מחזקתם שאעפ"י שהי' להם שלוח גדול ועוני עכ"ל ומתברר עממם מה שקיימו הדת הוא צעור וצמחמר כל ולויה הם לא היה נשאר זכר לדת ההוא : ומצדדים מקומותם שהיו מתגלגלים צעור : וצונים צמות על שמומם קוראים אותם צמות האנשים הם : וצמותם על עור דתם משתחזק שמתו על קיום דתם צבחה משתחזק : לא צמחמר וט' אינם משתחזק צמחמר אשר הרמינו דתם צמחמר הי' וצדדו עמם או מלך שהרמינו ארצות ממלכתם סכל זה איך תפלת נבעלי הדת : וצבחה הצללים צבחה צללים : ואוכלים השעורים מצלי שצבחה צעור שגדדו מדין אל דתי לא מלאו טרף לנפשם והולכנו להסתפק צעור יצדד צד מצלי שצבחה : אצל היו עושין כל זה עם תכלית הצדקם אל האלקים ר"ל והדין נתן להשתבח צבחה כאלו מפני שהיה כוונתם לתכלית שהיו צדדים אל האלקים לפי דעתם והף חתם לנו היה הצרות והשלמות שלתם סובלים צעור כבוד שמו יתברך הייתי משבח חתם צעור הצלות היה ופשיעא

שלא הייתי חושב ללם לחסרון כמו שחצת חתם : הייתי אומר כי וכו' על מצלי צית דוד השפילית הזה היה נכדד עליו ויתר מן המתחבטם שהיה למצלי צית דוד הגרועי' שצבחה שלא שערתי משתחזקת : הנה שמתני צמחמר וחת דכא וסכל רוח (ישעי') נ"ל שכלתי שהוא עניו גורם להצרות שכינה צדד : כי אור חלדים וכו' וכן הוא צדד שלא יחול שפע חלדי חס לא נכבחה

חומר הגוף ומאיותו היוינו הנכנת הנפש :

כג הדין עמך שתמרפנו צוה צמה שאמרת וחלו היית רואה היהודים עושים כן וכו' צמחמרת הדבר שהלכת והשפלות המגיע עתה ליהודים אינו צמחמרת צעור כבוד שמו יתברך אצל על כרחם שלא

צבחה גלוי בישתי האיומות כי הפרסיים אינם תפארים במלכים ולא בנבחרים ולא בעשירים אבל באנשים ההם שהלכו אחוי בעל דתם כל הימים הארוכים אשר לא נקבעה בהם דתו והיו האנשים ההם גולים ונחבאים ונהרגים בכל מקום שמצאו וסבלו על דוחק אמונתם עינים נפלאים מן הבו וההודג והם אשר בהם מתברכים ומכבדים מקומותם ומקומות הריגתם וכוונתם כמזת כו"ם על שמומם : וכן עונוי בעלי דת ההגויים סכלו מן הבו הוכה עד שניעורו ובהם הם תפארים ובשפלותם וכמותם על עור דתם משתחזקם לא במלכים המהנדלים במשונם וגדולת עינים : אך כאשר היו לובשים הבליים ואוכלים השעורים מבלי שבעים אבל היו עושין כל זה עם תכלית הברלם אל האלקים ואלו הייתי רואה היהודים עושים זה לשם האלקים הייתי אימר כי יש להם מעלה על מצלי בית דוד מפני שאני זוכר מה שלמדתי במאמר את דכא ושפל רוח כי אור אורים אינו חל כי אם בנפשות הנכבעים : כג אמר החבר הדין עמך שתמרפנו בזה מפני שאנחנו סובלים הצלות מבלי תולדה : אבל חשכתי בחשובים ממנו שהם היו יכולים לדחות הבו ועבדות מעל נפשותם כמלה שיאטרוה מבלי טורח וישובו בני חורין והרום ידם על מעבידיהם ואינם עושים זה לא בעבור שמינת חורחם הלא די בקורבה הזאת להפגיע ולכפר עונות רבות : ואלו היה מה שאתה מבקש ממנו לא היינו מהיעכבים בגלות הזה עם מה שיש לאלקים בנו סוד וחכמה כחכמת גוגר הזוע אשר יפול בארץ והוא משתחה ומהחלף בנראה אל הארץ ואל המים ואל הובל ולא ישאר לו שום רושם מוחש כפי מה שידומה למביט אליו : והנה היא אשר השנה הארץ

למראית עין הוא נראה נכדד צדד מי שלא ראה מעולם מנהג הצרע הזרוע כצנור שהגרור הוא כדד טרד והלך לו ורקצ לעפר ארץ : ואל המים ואל הובל ממגטל צדד המים והובל עד שאין רשמו ניכר עוד : כפי מה שידות לנביאי חלוי כפי אשר נראה למראית עין : והנה היא ר"ל הצרע היתה אשר חסנה הארץ והמים וכו' ארציה הצרע היתה מושבת חלוי

איצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קכה

אלי' מן העבר והמים כפי לרכה לעשות עץ פרו ואל"כ פרי דמותה והשנה הארץ והמים אל העץ והקליפות והעלין ופירות לא נלכד שלא נפסדה כפי המהפכה במחילת הזריעה למי שאינו יודע צטע הזרע שגם רבו דמותה כהנה וכנהס

ספה צורה א' כל העצים לאחר אך שקר נחלו לנו אבותינו: וישו הפן אחד כמו שנגריר הזרע כשיגדל העץ יתקצו חליו כל המלקים מאלו הקליפות ומאלו העלים וכדומה לזה וכולם עתים זה לזה כן כל האומות יתקצו יחד וכל אחת

מחס תמיד מדריגה וכולם יספחו אל צית יעקב ויהיו לאחד: ואלו יפארו ויוקירו השרש ההוא אשר היו מצויים אותו ר"ל זרע יעקב וצני ישראל אשר היו זרע אבות כי יראו כי מהם יצא מושל עמים: כאשר אמרו צהנה ישכיל עבדי צסי' ל"ד ממלצר צ' מן לא תאר לו ולא הרד וגו' נצוה ולא משגבנו ופירטנו סס ולסוף יודו כולם כי זה הוא המשיח הלק אשר כולם האמינו צמחותו אך אמרו שכבר נתגלה וכע"ש הכמוז והיה שיש ישי אשר עומד לכם עמים חליו גויס ירשו והיתה מנומתו כבוד ר"ל העמיתים המקוה אשר מוכן לקצן כל העמים אז יתגלה לכל הגויס המלמני' צעניו משיח והיחם מנומתו כבוד ר"ל שזה שהיה נח זמן ארוך ולא צא הוא כבודו לפי שצמחן הזמן ההוא נשמתו האומות אל תורתו כמות הזרע

הארץ והמים אל טבעה ותעתיקם מדונה אחר מדונה עד שחוק היסודות ותישיבם ל דמות עצמה ותדחה קליפותיה ועליה וולת זה וכאשר יורכך הלב ויהיה ראוי לחול בו הענין ההוא וצורת הזרע הראשון עשה העץ ההוא פרי כפרי אשר היה זרעו ממנו וכן תורה משה כל אשר בא אחריו ישתנה אליה באמתח עניינו ואם הוא כנראה דוחה אותה ואלה ההגרים הם הצעה והקדמה למשיח המחוכה אשר הוא הפרי וישונו כלם פרוי כאשר יודו לו וישונו העץ אחד ואו יפארו ויוקירו השרש אשר היו מבנים אותו וכאשר אמרנו כהנה ישכיל עבדי' ואל תביט אל רוחק אלה מן העבו"ם והשתדלותם ביחוד ותפאדם ותישיבם ותביט אל ישראל בעין הפחיתות בעבור שעבדו הכעלים בימים' והתכונן במה שצופים רבים מהאפיקורסים ועוד כי הם מפרסמים אותה ואומרים כה השירים התפורסמי' הנזכרים: שאין מושל על מעשה בני אדם

עד שכל האומות יחדו צו ולא כאשר דמו צמוקדם שכל אחת מהאומות המושלת המפורסמת לירכה פגמה להלמין כי כבר נמנה להם תורה חדשה תחת תורת משה ע"י מושיעם קהי' להם למשיח או חמות הנביאים כנזכר צסי' ה' ממלצר א': ואל תביט אל רוחק אלה מן העבו"ם נראה שזה מוסב על ויכות גנות הפילוסופי' שחרה לו לכחורו כנז' צסי' י"ח וכאשר מלא הסבר את ידו לירות אצן אחר הפילוסופי' צסי' י"ט חזר הכוזרי ונגע צכף ירך צני עמינו צסי' כ' ומש' נתגלגלו הדברים עד כאן ואחר לומר אל תביט אל רוחק אלה הפילוסופי' מן העבו"ם ר"ל מצעות ככסים ומולת והעבודות הקדומות שאפי' האומר' שזמן הזה עלינו לשבח אותם שעלרו אלו העבודות והעבירו ומשלת זדון מן הארץ ומעמה פן פאחר עד שאתה צווק צמוענת הפילוסופים לא וצדוק צמוענת ירושלים ומלכי' וכהנז' שאיו צימי קדם שעבדו הצעלים והאחרות ומנתיסם כתנו למולך להעביר קרם וכדומה לזה מן התועבות וחלי' צביל זה תחשוב לנכר את הפילוסוף על פנינו ותאמר די לו לפילוסוף כי הושיע לו חמתו לנלתי יהי' כפתה אחר תועבות כאלו אל תאמר כן: והמתכונן זכר' אל יהי' עם לצדק לשבח את הפילוסופי' על תניעתם מעבודת כו"ם המתכונן מה שזעיס מן האפיקורסות צהצגה וצדיעה לכל פרט ופרט וכדומה לזה מן העקרים: ועוד כי הם מפרסמים אותה זכר' ואפי' אם מרסה להלין צעדם ותאמר שגב"פ עם רוע חמותם הם בגמרים

אחר שדל' והאלימות: ומתעתיקם מדונה אחר מדונה און משנה אומה פתלוס רק שכן ורך טענע לקדק אומת צומן אחר זמן: עד שמוק היסודות מפרדת היסודות וטומנת אומת הדק היעצ ממשן אכלם ומדקה (דניאל ז'): אל דמות עמנה דמות הורע שהיא: ומתהס קליפותיה ועליה כשהגריד מתחיל לעשות שרש קטן הוא זמנה הק יפה לחון ר"ל סניו השרש ההוא וכן בשפען הולך ונדול היא מולאת מן המלק הגרוע שבו העליו ללד מון: וזולת זה מן המתרות שצנן היא דומה לחון: וכאשר יודכן הלז ר"ל עיקר ותמלית האילן והיה ראוי לחול צו הפרי התצוקס דהיינו זורת הורע הראשון: עושה העץ ההוא פרי כפרי' ואל היכסר העץ ההוא לעשות פירות רבות מן הגריד האחד הנטוע: וכן תורת משה

גורה חמתו יתכרך שזכדי שמהל מוקנלת על כל העמים אשר ממחרת שמש ועד מנחלו כנג עמה צדך טענע הזריעה ועם חורבן הצות וגלות ישראל היה נראה כאלו ח"ו אצדה תירת משה כמו הגריד שסודרי' שנסכך אל הארץ והמים ולא הי' הדת ההיא ועמד דת אחריו ושתנה אליה צחמת עניינו ר"ל צעיקר הענין שהדת ההוא האמין צמורת משה וצנניאיו אך לא שמרו את המורה הקדומה וחאו צה כוונות אחרות ואל צנראה דוחים אותה צמחלה עם הזמן יתקדצו אלי' כדמיון הורע המשתנה צרף ואחר זה הולך ומתקרב אל הפרי עד שהוא נחש ענק ועושה פירות רבות כדמות הפרי הראשון שזמנו היה הגריד המרע: ואלה האומות כל"ל: הם הצעה והקדמה למשיח המחוכה להיות שכבר ידוע מהצלו הגויס שהיו קודם להם שכל צאי עולם היו עוזרי' לצא השמים והיו סודרי' צקמות העולם והי' להם דמות וננוות מאוד מאוד מלוד ולא האמינו צסום תורה מן השמים ואפי' צמורת משה כלל- והאומות הצלות אחרים קצלו ליסוד תורת משה וצנניאיו והאמינו צרוב העיקרים וכאשר חוקה ידם ותאחו בצנפות הארץ האמידו את כל העבודות זרות הקדומות המנוכות אך עדיין לא נלמנו לשונו לרת ישראל לגמרי עד עת קץ שימבלה מלת צד קניו אז יכירו וידעו הכל כי הוא הקדום אשר צמר צו ה' לצבור צעמו ולמשיח אלרי יעקב: וישונו בולם פרוי אז יסכך

נמרים מעטות דבר רע וכמו שהורה הכזר נס' י"ט שצנזור עיונס הם כורסים עמם מן המזון והגדולה הרי הם מפרסמי' רוע דעתם ונפיקם יערינו' מירוף דעתם ומשודרים נקבל רצים כי ח'ו' חין שטרד ומוסל על מעשי בני אדם וצנזרים תעזב הארץ והנה היא נשחמה מקול מחרף ומגדף וכל בני חכם מקלה ליש את רעהו חיים יציעו ואם אמת שהפלוסוף נבדל ונפרס נס' י"ח מה יושעניו זה הנה קול המון צרעה לומר הפירושים הללו התירו לעשות כל דבר רע ומי צהמון נפרש ונבדל מעשותרע להתמו' לצורף אחר שאין גמול ועונש והרי הם מחטיאים כל משפחות האלמה וממלאים את הארץ חמס : מה שלא נזכר משולם על ישראל ואפי' צדוקס נמכלי' גר יעתם שיתירו עלמס לכמור נגמול ועונש : אך היו מנפיקים תועלת הללמים והרוחניות ועס שצנזרו הללמים עריון לא כפרו צה' וצמורתו אכל היו שומרי' התורה אך כסגורים להביג חיה תועלת דרוחניות שירד : להס עפ"י ענדות הללמים : והס צמורדים תורתם עם כל הענדות חרות לא עזנו שמירת התורה : צנזור שהיו תוצלת הענדות ר"ל הענדות חרות : גלוי' צומן הווא כלומר שהמזון היה מפרסם אלוס שהענדות מועילים עולם הזה וכענין שאמרו נמס' ע"ה סוף פרק ר' ישמעאל שאל מין את רבן גמליאל והלא יש ממס צע"ה אחר לו ומה רחית ח"ל פעם אחת נפלה דלוקה צעירינו וכצדפה כל העיר והצית שהי' שס ע"ה לא נצדפה אחר לו אתשל לך השל וכו' עוד סס ח"ל וזניג נר' עוקיצה לני ונזך ידע דאין ממס צע"ה והא קה היינו דאזלי קה מתצרי ואמו כי ממלדי אמר'י' אמשול לך תשל וכו' עוד סס אמר לי' רבה דר ינחך לרז יהודה איכא ע"ה צמארי' דכי מנגיב עלמא ולא אתי מערף מתמזי להו צמלמא ואמר להו שחטו לי' נבדל ואמי מערף שחטו לה נבדל ואמי מערף אמר לי' השמא איכו שכיבא לא אמרי לכו הו מלתא הכי אמר רב מאי דמצי אשר חלק ה' חלדין אותם לכל העמיס מלמד שהחליקו צדדים כדי לטרדן מן העולם ומצוחר מכל הכוזר אך היו מושנין שיש ממס צע"ז : ואס לא כן רק תאמר שהיו כופרים צמורת משס : אשר הגלוס ושנו אותם צצני' והלו נשתנו לצנזר ארדיסם היו עמס לעס אחר ונדחוי לא היו גינ'י' אותם : עד שמנשה ודקי' וכו' שסס רעתם לא נשתנו לתורת הגיים אשר שנו אותם וכענין שנאמר צמנשה וצנ' ע"ה שרי הגלף אשר למלך השיר וילכדו את מנשה צמתיס (ד"ה צ' ל"צ) וכן דרקיאו דיאמר צו כסוף מלמיס אך

עשה צו המלך צנל שפטים ועס היות שהיו רצים צמלבי' שציראל שהיו ענדדי' ע"ז הווא משני חלו ראו' מפני שנפלו צד ארדיסם ולא עזנו תורתם כדי למלוח מן צעני' חוידיסם להיות נמסותים : שלא הי' ציראל מבעימי' כמותם וכו' - הנה מנשה ודחוי שהי' מבעימיס גדול ממס על דקי' לא נזכר כ"כ צממו וחדרנה אחר צפ' חלק אחר ר' צקס הקצ"ה להפוך את כל העולם כולו למתוה וצוהו צצניל דורו של דקי' (ר"ל) מפני שהיו רשעי' גדולים) נסמכל צדקי' ומקרהרר דעתו והקשו סס היו צדקי' נמי כמיו ועש הרע צעני' והתירו שהי' צידו למחות ולא מיחה וחלני' צ"ל יהוקיס שהווא הרשיע הרצ' כוזר צפרק הכ' לנפל ציד הכסדים כמ"ס צמלמיס צ' כ"ד : לא רלו לעזוב תורת משה ויש ראו' צדורה לדברי הכזר צזה שהיו נאמר צבותים שהסויסם מלך אשר צערי ישראל ששלח ה' צפס אריות והיו הורגים צהס וכו' זה מפני שלא ידעו משפט חלדי הארץ עד שלמדו התורה מן הכהני' והי' להם מרגוע ונאמר סס את ה' היו יראים ואת חלדיס היו ענדדי' (סס י"ז) ואלו היו ישראל ענדדי' מורת משה חיד נתקיימו כל הזמן הארוך הזה שהעידו עליהם הכוזבי' שהיו הם וחלדיסם ענדדים חליניים והרי חפי' גויי ארצות שלא נלשונו על התורה לא ויכלו להתקיים צרן חפי' זמן קצר מפני שלא ידעו משפט חלדי הארץ : אשר היו חללס מנוסיס כלימר הס חשנוס לנסיון גמור וכענין שזכרנו : הפרסוס הווא שיהיו המון הממלכות והגויס מסציו מאמיני' כי יש ענדדה אשר מציאה את ענדדי' לעושר וכבוד ונליח לאויצו וחריכת ימים והיו אומרי' כי הדצרי' מנוסי' מי צהמון אשר לא יפנה אליהם לעבוד אותם על ככה ויהי' עם זה שומר תורתו : אותנו ואתםס אנחנו וגס הפילוסופי' שזכרת נפתיס חליהס וכבר מלאנו פלסופי' רצים היו נפתיס להצלי האלעגנניות לעשות כוונים למלכות השמיס ולצנות להס עלמסאות והרי צעלתי' וס שהי' ראש התוכנייס מלא כמו צספר משפטי הכנניס מהצלי האלעגנניות ורביס מהס חשנו להוריד כמותיהם אל חפליהס : ולחסיס וקמיעות ונחיות רחוקות מהעניג' כנר כתצנו מהס צחלקיס הקחמיס : עם הרחקת התורה אותם חעפי' שהתורה חסרה אותם עיי' צמסות הרשנ"ה ס' קס"ז וצמורה ח"צ פ' ל"ז :

כד אמר הכוזרי אני רוצה עתה שהוראה לי מעט משיורי החכמות הטבעיות אשר אסרת שהיו אצלכם :

כה אמר

כד אמר הכוזרי אני רוצה עתה שהוראה לי מעט משיורי החכמות הטבעיות אשר אסרת שהיו אצלכם :

כד אשר אמרת שהיו אללנס הווא צסוף מאמר שני אחר הכוזרי ואני מחלה כניך וכו' עד וחס"כ שאלך על מה שגאר צדקס מן ההכמות הראשונות : נה מדה

נה מזהם ספר יצירה מן החכמות הקדומות להיותו חיונים
 לאזרחים אזינו ע"ה ויש שיסו זה לר' עקיבא שגיה
 מן מפי הקבלה עד ח"א עליו השלום: והוא עמוק ופירושו
 ארוך. הפה החזר לא זא כאן למרש כל דברי ספר יצירה כי
 ה' לרין לחזור מיוחד אלל לא
 זא רק להביר עקרי הדברים
 ויסודם ועל מה לפני הוטעמו
 להראות העמים יקר תפארת
 חכמת הספר הזה ולקח בדילוג
 אחיז עניינים ממה שמצא
 מהם יסוד כוונת הספר: דבריו
 מתחללים שאע"פ שהדברים
 מתחללים כולם הולכים לתקו'
 אחד והוא אל אחד הממליץ
 כולם: מתרצים מלך כלומר
 אע"פ שמלך אחד נראי מתרצים
 ר"ל מתחללים: כסכמים מלך
 אחד מלך אחד הם עוליים נקיה
 אחד ורוח לא יצא צנייהם:
 והסכמותם מלך ה' הם עוליים:

כה אמר החכר מהם ספר יצירה והוא לאברהם
 אבינו והוא עמוק ופירושו ארוך
 הורה על אלקותו ואהדותו בדברים מתחלפים מתרבים
 מצד אבל הם מתאחדים נסכמים מצד אחר והסכמות
 מצד האחד אשר יסדרם מהם ספר וספור וספר רצונו
 בספר השיעור והפילוס בנפשים הנבראים כי השיעור
 עד שיהיה הגוף מסודר ועורך ראוי למה שנברא
 לו לא יהיה כי אם במנין והמדה והמשורה והמשקל
 וערך התנועות וסודו המוסיקא הכל במנין ורצה
 לומר ספר כאשר אתה רואה הכונה לא יצא מתחת ידו
 ביה עד שקדם ציורו בנפשו ורצה בספור הדבור
 והקול

שחלקיו הקטנים ועמו כל הגוף רועד כמו שאתה רואה צמיח
 הכמתה שמשמיע רעה צביונו רועד צבעו צו וכן כל גוף
 רועד בדומקין צו צבא משמיע קולו וכן שהרצה אור מוכרת
 לזאת דרך נקצ קטן ממתו והוא זה מהר צמנועמו אף
 הוא מוליד חול וזה ענין החליל
 הכניצו שניפסין צו אור הדצה
 וכו' נדמך דרך הנקצ' וזמנם
 מדרגות הקול שעליהם נצנית
 חכמת המוזיקא הכה חלקו
 אותם לו מדרגות הנקרא
 טלנין זל"א והכזל הטלנין
 הוא שכל גוף שמועט
 חלקיו יומר מהירות הוא הטלן
 היותר גבוה צורך הגוף
 שאין תנועת חלקיו מהירות
 כ"כ והמל זה אם מיתר
 אחד ארך שמונה אלצעות
 והשני ארבעה אלצעות ושניהם
 תחומים על כלי הניגון צבא
 אחד וגם לשניהם עוצי שה'

הנה צבעך זהם הנה הקר מרעיד ציור מהירות מן הארוך
 לפי ערך קיצורו כמנ שפאמר צעל ארבעה אלצעות מרעיד
 צמברה יותר שני פעמים מן צעל השמונה ונשמע קולו
 צע"ן יותר גבוה וקראוהו צעלי המוזיקא צורך הטלן
 מצעל השמונה אקטאווי וכן נהשני צעניו מלי
 הראשון דינו כן ונשהו לפני שני אל שלשה משמיע
 קול הנקרא קווינעע ואם הוא צורך ארבעה אל שלש קווארטי
 וחולם כשנניהם צוה צבל עניניהם נק'
 אוניואנאם ואלו הד' מדרגות הם המתקבלים לאוזן ציור
 ונשמע צהתמזנס נועם הקול ונקראים קאנזאלאנטיען
 ואם הם על שאר ערכים הם צלתי מתקבלים והסצה צוה
 צעור שהם יכולים שיהיו נערכים צמספר' היותר קטנים
 שאפשר כמו 1. אל 2. אל 3. אל 4. אל 5. אל 6. אל 7. אל 8. אל 9. אל
 נעיומות לשמע הרי שהצע שומר הערכים ומטה הדגמתי
 לעומתו אמור מעתה שענין התנועות וסידור המוזיקא
 הכל צמנין וצמדה וצמשקל וזה ענין ספר הני' שהוא סנה
 לכל הגשמיים צמהותם וענינם: כאשר אתה רואה הכונה וכו'
 ושמה תאמר הרי ענין המספר והמדה וכו' מקרי הגשמיים
 הם חין יאמר צשליים ושמים נתיצות פליאות החכמה חקק
 יה לזאות וכו' צשלה ספרים וכו' מה ענין מליאת ספר שהוא
 המנין והשיעור לקודם שצרה ענין העולם לזה אמר לא שהי מליאת
 לו צפועל רק הוא צורך משל צמלר את האוזן ולומר שהי בענין
 ההוא חקק צליוור ימצך כמו שארית הציט ומבונותו מליוריים
 צנכש הצנתי צנרם שיתחיל לצנותו של"כ לא ילא מתחת ידו
 צנינו כך עלו אלו צליוור ימצך צנרם שיתחיל העולם הזה
 והיה ליורו ושיעורו וערכי חלקיו מסודרים לפניו: ורזה
 צכור כלומר פי' מלת ספור: הדבור והקול ר"ל כי
 כמו שאנו אס רואים היכל נפלא צני לתלפיות נאמר
 יחלק

לענין אחד כלומר האחד הוא יסוד כל מנין ומדה ומסורה
 ומשקל: אשר יסדרם ר"ל אשר בולל הכל: מהם ר"ל מן
 הענייני' הכוללים: מהם ספר וספור וספר הוא הנכר צסוף
 משנה א' ומספר יצירה שאמר צשליים ושמים נתיצות וכו' עד
 צשלה ספרים צספר וספר וספור ואלום גרסת החזר ה'
 ספר וספור וספר וצכר עמד על זה הרצ' יוס עיז המקוצל
 הגדול הביאו מהר"ם צנורילי צבי' ספר יצירה והרצ' הנ"ל כת
 עליו ז"ל ואני אומר אלו ואלו דברי אלדים חיים ע"ע: רצונו
 צספר פי' ענין ספר: השיעור והפילוס השיעור והמשקל המחוויצ
 לכל גוף צצרה שיתכן שיהי על ענין שהוא אינו צמקרה
 רק צבונה מלאו יתצך: מסודר צבמות גדלו לפי צרכו: וערך
 מוכן צליכותו: כי אם צמנין המנין נאמר על חלקים נפרדים
 שים: והמדה נאמר על כמות מדונק כמו שתאמר אורך הקרש
 כך וכך אמות או זרמות: והמסורה נאמר על מדת הלה
 שלא יוגצל רק צכלי המחיק אותו או ר"ל והמסורה על מדת
 צמנימותו ר"ל מעוקצו והוא צנכש שים לו אורך ורוחצ וגוצה:
 והמשקל כי אף שהגשמיים שים צנמניותם האחד יותר כד
 מחצירו כמו שאתה מעוקצ של עופרת ומאלצע שוקל יותר
 הרצה מעוקצ כיואל צו של עץ וכדומה לזה: וערך התנועות
 וסידור המוזיקא הכל צמנין הרי זה צא ללמד צבל ענינים
 עניניים מורגשים ע"י המנין והערכים צדקדוק גדול וצנין אצ
 לכולה היא חכמת המוזיקא ר"ל מוזיקא הגלוי לכל והכל
 יודעים סידורה וצמה מתקצ להשמיע קול נעים ומם היא
 הסיצה שלפעמים הקול הנשמע משמח הנפש צנעיומות וקול
 אחר מרעיד הלצנות ומשומם הנפש ואי אפשר לו מצלתי
 שאצאר ענין השמע ומם היא סיבת הקול דע שענין הקול
 הוא צשמיע לחלקי האויר ללזול ורעהה חלקיו הקטנים זאת
 הרעהה ששמעת קול צאוז' וזמנם הרעהה הזאת מנעת
 על ידי הרעהה המנעת לאיזה גוף קשה (לחפוקי מים ושמן)
 COSRL

שמלך פלוני צנח אומה והכונה שהמלך פקד משרתיו על צנינו ויהיה דבר המלך סבה לצנינו : אבל הוא דבור חלקי קול דברי חלקים חיים • כלומר ואמנם הדבור הזה אינו דמות המשל מלך זשור ודס שאין צנלס גופו יכולת כלל על הצנין ההוא

ד"מ רק מלך שעבדו ומועיק לו מלך הסכמת המלכות • אבל אינו כן מדת הקצ"ה שהיכולת לו לבדו ועמו מקור חיים והוא לבדו ימחיה את כולם והרצון עלמו ה' המציאות כל : מציאות התנועה השיעור והמדה : והללס האורה הטבעיית הראוי לכל אחד מהם : אשר דובר זה כלומר אשר חפץ זה כלומר דברי אלדי' חיים כוללים מציאות הדברים צתכונתם וללמס שדבור מציאות הדברים ומוניח להוים : כמו שנאמר יהי אור ויהי אור • ר"ל זה שתיאר הכתוב הרצון לנשון ציור להראות על קלות הפעולה שתפק נתהווה כרצונו צדדורו • יחולס מה ששינה הכתוב למלך הרצון צדדור ולא אמר יורלה חלקים נראה לו שהוא מפני שה' נראה שנתחדש צו הרצון ההוא וצמלת שאין מידוס רצון לפניו יתבדך אך היה הרצון יקדום צניורו שיהי' צנת הזאת

והקול • אבל הוא דבור חלקי קול דברי חלקים חיים תהיה בו מציאות התכונה והצלם אשר דובר בה כמו שנאמר יהי אור ויהי אור • יהי רקיע ולא יצא הדבור עד שנמצא המעשה • וספר רוצה לומר המכתב ומכתב חלקים הוא יצירותיו • ודבר האלקים הוא מכתבו ושיעור האלקים הוא דבור הגה שב הספר והספור והספר דבר אחד • ובחק האדם שלשה מפני שהוא משער בשכלו ומדבר בפיו וכותב בידו הדבור ההוא • בעבור שיוורה אותך באלה השלשה על דבר אחד מכריאות הדבורא יחברך ויהיה שיעור האדם בדבורו ובמכתבו אותה מורים על עצם הדבר ולא גוף הדבר אבל שיעור האלקים ודבורו הוא הדבר בעצמו והוא מכתבו כאשר אם היית מעלה על דעתך אורג בגדי פסים מחשב במלאכתו והמשי נעשה לרצונו ומחגון בנוונים העולים על לבו ומרכיב הרכבות אשר הוא חפץ יהיה הבגד בשעורו ומכתבו • ואלו היינו יכולים כשנדבר כמלת אדם או כשנחקק גוף האדם להמציא צורתו היינו יכולים על

לשדן ארזן האדם כפי מה שהוא ציכולת הצנת האדם שהוא משער צשכלו כמו הצנלוי ד"מ משער כילד יתכן שיזונה הצנת לפי לורך תשמיעו • ולח"כ מדבר צפיו ואומר זאת תורת הצנת ולח"כ כותב הדבור ההוא : צעור שורה ארזן צספר יעירה : על דבר אחד מציאות הצורה יתבדך כלומ' מאחר שכל המעשי' הם נכנסים צחק האדם תחת שלס אלה צצכרה הנה צצחק האל הם צצמד כמו שמצאד והולך : ויהי' שיעור האדם ודדורו ר"ל זה מפני שצאלס השיעור שהוא משער הוא חפץ מעלס הדבר כי הצנלוי חס משער חפץ יצנה הצנת שיעור הזה אינו צונה כלום וכן כשידבר ממנו או יתבדך על ספר חין כל מחלומה מן הצנת צפעל עד שיצנכו צפעל כפיו וצציעת אפו : אבל שיעור חלקים שהוא החפץ והוא הצדור והמכתב והוא גוף הדבר צצלמו וכמ"ס ככתוב כל אשר חפץ ה' עשה צצמים וצארך שהחפץ היא העשיה : והוא מכתבו מה שצעך האדם גמר המעשה נקראו צצערכו יתבדך מכתב כי כמו שהמכתב שהאלים כותב הוא מודעת לכל הארץ ויעיר מציא לפרסוס לכל

המון צני אדם כך גלוי היעירה ויציאתה לפועל כפי אותה צעך האל צצס מכתב : כאשר חס היית מעלה על דעתך וכי' הוסיף לקח לצאר ענין היות אלו השלס אחד צצערכו יתבדך זה שאלו נדמה שהארזן האורג צצדי פסים ומחצ צמלאתו תפק כשהוא חוש צצמלאת הצגד נעשה החומר שהוא המשי מעלמו צצופס שאלות לצגד ההוא : ומתגורן צצנווני' וכמו כן החיכות שהוא חפץ צצמראה הצגד מתהווה צצמשי מעלמו : ומתרכב הרכבות אשר הוא חפץ וכמו כן הצגד כארב צצעלמו צצמעשה אורג צצרוצני' ופרמים כחפלו : יהיה הצגד שיעורו ומכתבו כאשר שהצגד ההוא נעשה צצמ השיעור של האורג צצמות ארכו ורסנו וצצמכתבו היינו צצנווני' וצצאורות ארובות עליו כפי חפלו וייעינו צצמכתבו זה ספר שהוא השיעור וספר שהוא המכתב : ואלו היינו יכולים כשנדבר צצמלת וכי' עוד הוסיף שמת משלו ואמר אלו היה צצידנו יכולת כשנאמר המלה יהי' תפק נמלא ונצרה הדבר ההוא ואס נאמר אדם יהיה הדבור ההוא צורה אדם צצלמו : או כשנחקק גוף האדם כשאלו חוקקין לזור גוף חושם צצן וצצנן : להמציא צורתו להטייל צו נשמה : היינו יכולים על דבור האלקי הנה זכר שני משלים הא' מן האורג והשני צצדור וצחקיקת גוף האדם זה כי צצמשל האורג מצוצר שהשיעור והמכתב יוכל להיות אחד • וצצמשל השני מצוצר שהדבור והמכתב יוכל להיות אחד ולא ולמד מעמה מאחר שהשיעור והמכתב אחד וגם הדבור והמכתב אחד

אור וצזאת רקיע וכן כולם וכשהגיע האונן שיאלו כל הנמלאות לפועל כל אחד לשעתו כנה זה צצנשן חמירה כמשל המלך היפוקד לעצדיו עושי רצונו ומלמד זה יצויר אאלו יתבדך דבור שכלו צצדור אל מלאכי העושי רצונו וכמ"ס הצדור ס"ס זה : ולא יאל הדבור עד שנמלא המעשה כלומר שאין זאת חמירה כענין צווי המלך לעצדיו והס עושים וזלמו אבל הוא יתבדך אמר יעשה ועס רצונו צצדור כלל כל אחד לשעתו ורגעו אשר חפץ צו יתבדך : וספר רוצה לומר המכתב וספר צצמראה זה המכתב ומכתב חלקים הוא יצירותיו כלומר כמו שהאלים כשמוציא מתחשבת לחן אינו רק כשהוא מדבר או כותב מתחשבת לבו וצחפלו הנה יצירותיו של הצורה מעידות על רצונו כמו שהמכתב ימורה על חפץ הכותב : ודבר חלקים הוא מכתבו ר"ל אלו הב' נעושים אלו צאלו כי דבר אלדי' הוא המכתב נמלא ספור וספר אלה הוא' ומאחר ששיעור הוא הדבור והדבור הוא המכתב ח"כ הכל ח' כלומר כי כמו שנאמר שכתב חלקים הוא יצירותיו וישלל צצמת מלך צצור ודס שאס כותב פקודתו לעצדיו הנה רצונו לא נגמר עד שיעושהו עצרו מעש"כ הצורה יתבדך עס כמצינה הפעולה נגמרת • ולא סוף דבר הכתיבה אלא חפץ הדבור אינו קודם הכתיבה ולא ענין אחר ולא סוף דבר הדבור יאנו חפץ הרצון הוא הוא הדבור והוא הוא המכתב והוא הוא היעירה זה שאמר ושיעור חלקים הוא דבור : והנה צו הבסטר והספור והספר צצחק האל דבר אחד ולא צא צצנלסה רק

אוצר מאמר כוורי רביעי נחמד קל

אמור מעתה שבכח אלתי שלשתן אחד כי השיעור הוא המכתב והדבור הוא המכתב והבסוף ג"כ המכתב הוא הדבור וכן השיעור הוא המכתב והבסוף ח"כ המכתב הוא הדבור והוא השיעור והכל אחד: היינו צורחים נאשר לחמנו יכולים וכו' כמו שלא

יצר מחמתנו ללייר שבלינו כך היינו יכולים עם הלייר הזה לצירוף הענין המליירי: אך הלשונות והמכתבים וכו' לפי שאמר חלו היינו יכולים כשנדבר שמת אדם וכו' המלייר צורתו פן יתמה על החפץ הזה ויחמר מה ענין השמעת מלת אדם למליאת צורתו ומה שיצית טו זה צוה הלא המלה אינה רק סי' וענין הסמכיי כשיטת כך יצין חזירו שזאת כיון ומה זאת שאמר כי המצטע אל זה נד דמיון ושיכו' אל גוף הלה דומה לי כשיטת מלת אדם או מלת אמור שמתאמר חלו היה צדינו הדבור האלקי היינו צורחים צדור צורת אדם ולמה לא צורת סוס או פרד או כשיאמר מלת אדם יצרא צו חמור ולכן

התחכם החזר ואמר כי ודאי ללשון הקודש יש יתרון הזה שצמלה עוצמה מרומה הענין שהוא מור' עלי' ולא בלשון לצד חלל' חמי' צורת האותיות מרומה הענין שהאות מורה עליו: יש לקאתם לקאת הלשונות והמכתבים: מהם מה שמותם נאותים הרבה נקראים כלומר שהם מורה על ענין אשר צמנו הנקרא ההוא וכמו שכתב הראצ"ע פ' שמיני צמות העיפות שמכמי' עם טבעיהם ועניניהם כמו נשר מן אשרו ופרס מן הלא פרס וינשוף יעוף ונשף ונחמס מל' חמס וכיוצא בזה ממה שזכר סס הראצ"ע והנה אמר שבכל הלשונות יש צמנין הזה יתרון לקאתם על לקאתם ולשון הקודש מוצמרת מכולם: ומכאן רמזים מהנאות להם יש לשונות שהם רמוק משימנו על דבר הנקרא צו: והלשון האלקית הנרואה ר"ל לשון הקודש היא מיוס ברוא ה' את אדם משא"כ שאר הלשונות שלמנו כולם מדור ההפלה ואיך כנזכר בתורה: אשר למדה האלקים וכו' כלומר שסס הש"י הלשון ההוא צפיו וציוס הצראו ידע לדבר צו מצלי למוד מוצלמו ומצלי הרגל צמצע חמיר האותיות והתמינות אך היה תקף יודע מצטע כל הלשון צורך מלא: השלימה מכל הלשונות צאופן שלא נעדר זה דבר צמות ובצבולות וצמלות ומקצלת צמות הדברים והמליחות יותר מכל הלשונות צקילור נמרץ וחמנו צענומינו הצדניה בצורך הנלויות ולא נאמר חמנו כי חס השמות והפעלים והמלות שסס הולרכו לדבר נש"ך ונולפת אין חמנו יודע מלומה וחמנו ממששים כעור צאפילה שגלרך אל דברים אשר לא נבדו צת"ך וצוניס גזרות מדעמינו ותונין ועמינו צמלות הכתובים כהררים התלויות צעורה: והנאותה לקראי' כלומר הלשון מכוון עם הדבר הנראה וזה צמנין נסמר ומנימי שאין חמנו צמניס

על הדבור האלקי והכתב האלקי והיינו בוראים כאשר אנחנו יכולים קצת היכולת על הציוור השכלי אך הלשונות והמכתבים יש לקצתם יתרון על קצתם מהם מה ששמותם נאותים הרבה בקראים (י"א סס) ומהם רחוקים מהנאות להם: והלשון האלקית הברואה אשר למדה האלקים לאדם ושגדה על לשונו ובלבבו היא מבלי טפק השלימה מכל הלשונות והנאותה לקראיה יותר מכולם כמו שאמר וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו רוצה לומר שהוא ראוי לישם ההוא ונאות לו ומלמד על שביעי' והתחייב מזה לשום מעלה ויתרון ללשון הקודש ושהמלאכים יותר חוששין לה ומרגישים מזולתה מהלשונות על זה נאמר במכתב כי צורות אותיותיו אינם בלא כונה ובמקרה אבל לענין נאות יעם השכוון מכל אות ואות ואל יהי רחוק בעינין הזה רשם

מוצמרת צ"ק דצנת לעולפ אל ישאל אדם לרציו בלשון ארמי וכו' וכל השואל לרציו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נוקקין לו שאין מלאכי השרת מכירין כל ארמי ומשמע לו להחצר דלחי זוקא לשון ארמית חלל כל הלשונות חוץ מלשון הקודש חיים דחיים להכניע מלאכי השרת על ידיו לשון ארמי על נד הרצונת שאמי' לשון ארמי שהיא קרוב בלשון הקודש אין מלאכי השרת נוקקין לו והחצר הלך לו צישת מהר"ן חניצ צנין יעקב והוא האריך קצת בזה עיי"ש: ועל זה נאמר צמכת וכו' החצר פנה עמנו לתת חלק לקמיעות ולהצעות מה שהתחזק לא יצאה פעולה צגוף אדם או זולמו והוא ירה החלי והמפתח יעשו פעולה צגוף אדם או זולמו והוא ירה החלי להעצירו מדעתו ואמר שודחי יש סוד כמס צמור הדבור והמכתב אשר בלשון הקודש מעניני' נפלאי' כי מאמר שמת ה' הונמו לאות ולקריאה צהנה וצמכת ודחי שיד ה' לא תקרר שהצרת כל דבור ודבור וצורת כל אות ואות להם כוונת עמוקות צסוד הליירה ומי שכוונתו מקודשת בלין חלו העניני' בלי ספק שהוא יכול לפעול צמות הקודש' צדורו וצמכת וכמו שמתאר והולך ואל יהי רמוק וכו': חלל לענין נאות עם השכוון וכו' ר"ל שאין ציור האות צמקרה וכלל כוונה ואך רק לסתם בעלמא כמו שפושין כל האומיות עם ועם ככתבו וכלשונו אך הלייר עמנו יש לו ענין וקשר אל ההוראה שמורה כל אות בליירה צנת צארות שלנו: ואל יהי רמוק צמנין הוא רסס השמות וכו' ר"ל ומעתה חינו רמוק צמנין של ספר יצירה שהשמות עושים רוטס בליירה: השמות השמות הקודשים או שאר שמות המוניחים בלשון הקודש: והדומה להם כגון הפצילים והמלות: וקודם להם השיעור וכו' אל מאמר שכל הרונה ליעול את השם

אומה צלמי ה' לבדו יודע אין מצטע כל דבר הנקרא נוטה לעצב הנקרא כמו שאלו רואים כי חתוף מצונית הצדור משמנות ככל מחו ומחוז ויס מדינה שטענה נוטה חתוף תנועות הלשון כזה וחמרת לא מוכל לפי טענה צמנין זה רק צמנועה אחרת' וחמנס מה שהשיח צעל קול יהודה כוונת החצר אל הכנזר מדצרו צסי' ס"ח ממאמר שני על ענין הגזר אדם מהדמה ואסה מליש ונתעזר מדבר הראצ"ע בציור שמות העופות שזכרתי למעלה ואין הדבר כגון שהרי צמנועות שלשון הקודש נאותה לקראי' דהיינו לכל השמות הנקראי' לא צמות סס"ח צנדר ומהם אס תאמר שאדם נקרא צענו' הולדת ישאל השואל וסס אדם על שום מה הוא מאמר שך נקראת צלי שום הוראה מה לנו להעריה ענמינו צשאר שמות למה נקרא כך וכך מאמר שרונה דרובא אין צהס טעס לא צמות לא צפעלי' ולא צמלר' וסס המלאכי' יותר חוששים לה ומרגישי'

על דבר הנקרא צו: והלשון האלקית הנרואה ר"ל לשון הקודש היא מיוס ברוא ה' את אדם משא"כ שאר הלשונות שלמנו כולם מדור ההפלה ואיך כנזכר בתורה: אשר למדה האלקים וכו' כלומר שסס הש"י הלשון ההוא צפיו וציוס הצראו ידע לדבר צו מצלי למוד מוצלמו ומצלי הרגל צמצע חמיר האותיות והתמינות אך היה תקף יודע מצטע כל הלשון צורך מלא: השלימה מכל הלשונות צאופן שלא נעדר זה דבר צמות ובצבולות וצמלות ומקצלת צמות הדברים והמליחות יותר מכל הלשונות צקילור נמרץ וחמנו צענומינו הצדניה בצורך הנלויות ולא נאמר חמנו כי חס השמות והפעלים והמלות שסס הולרכו לדבר נש"ך ונולפת אין חמנו יודע מלומה וחמנו ממששים כעור צאפילה שגלרך אל דברים אשר לא נבדו צת"ך וצוניס גזרות מדעמינו ותונין ועמינו צמלות הכתובים כהררים התלויות צעורה: והנאותה לקראי' כלומר הלשון מכוון עם הדבר הנראה וזה צמנין נסמר ומנימי שאין חמנו צמניס

עוף

יזול ויעול ותחזקו שדגדור או כחמיצה בלד יעשו השניות והאומיות פעולתם בנשמיים וכמו שחושבים מרנית ההמון אשר עין האולת מכסה תמיד אור שכלל אלף אין הדברים אמורים רק בדינתי' לשער סוד הליירה ועיניו הכרוח' והם רחוקים

עשר ולא תשע ר"ל לא פחות ממנו: עשר ולא אחת עשרה דהיינו לא יותר ויתכן לפרש שלחיות שהמספר הוא עד תשע ולא יותר והפצאיות הוא צמדנות אחד והוא חוסס המספר ותוממו וכשאתה מגיע לעשר עשרות יהיו גם הם צמדנות

מחוד מאד' אלף הביעו למחריבת הכנורה ושנה נפסס טהורה וזכה כמלאך ה'ל'אחיות ומתקבל' השלשה סגרים לחיש אשר אלה לו צלחת לא יצטר ממנו מכל אשר יזכ לעשות מופתים צמיים וצארן שלשה ספרים הנזכר' וחלו חלק ה'י' ונכודו: הנפש הטהורה היא הנפש אשר נתקדשה עטומלת הזמן ונבדלה מן החומר ונדקה צדומניות ושנה כמו מלאך ה': ומתקבלים ה' ספרים וכו' והמחשבה של הנפש הטהורה היא הספר שהוא השיעור והדבור הוא הספר והמכת' הוא הספ' במפרט ואולי: צעל הנפש הצרה הזכה תל' צד 33: זה הספר ר"ל ספר ילירה: והאחד ההוא התמלה לל"צ נתיבות ר"ל הקצ"ה צדף כל הנמלאו' דרך הל"צ נתיבות אלו: ששם עשר ספירות ר"ל כל המליחות כלול צעשר ספירות והם עשרה מחמרות שזכרו

ישם השעות והרומה להם מדרך הדבור והכהב וקודם להם השיעור ורצה לומר מחשבת הנפש הטהורה הדומה לאלאכים וחקבצים השלשה ספרים ספור וספור וכפר בדבר אחד ויהי' הדבר הוא המשיעור כאשר שיער אותו בעל הנפש הברה וכאשר דבר בו וכאשר כתבו אכן (י"א וכן) אמר זה הספר על האלקים יחברך שכרא את עלטמו בשלשה ספרים בספר וספור וספר וכלם בחקו יחברך אחד' והאחד ההוא התחלד ל'שלישים ושתיים נתיבות פליאות חכמה שהם עשור ספירות ועשרים ושתיים אותיות ומו אל יציאת הנמצאות אל מעשה יצורו בכמות ובאיכות והכמות מספר וסוד המספר אינו כי אם בעשרה כמו שאמר עשור ספירות בלי מדה עשור ולא תשע עשור ולא אחת עשרה ולהם סוד החוסס למה עמד החשבון על עשרה לא פחות ולא יותר ועל זה סמך לו הכן בחכמה והכסם בכינה בחון בהם וחקור בהם ודע והשוב וצור והעמד דבר על ביורו והשב יוצר על מכונו ומדתן עשר שאין להם סוף

עשרה אחדים והמלאח חוסס המספר והמר לאחד וכן צ"א ו' ועשרת אלפי' עד צ"ל קן י' צדף אמרו שהאחד אינו בכלל המספר אלף הוא הפתלת המספר ויכודו כי צדפים הגממים לא יכול עליהם שם אחד צבחלט ומאחר שיוכל להתחזק לחלקי' הרצה צ"ל סוף וכשאתה אומר עליו אחד אין הכוונה רק לומר שהוא אחד צריך כפילו או שלש פעמים כמותו או ד' פעמי' וכו' וכבר זכר הראש"ע צמקוס הנזכר ג"כ שהאחד אינו בכלל המספר והעשרה דומים לאחד' ומעתה נאמר שצננין זה נאמר עשר ספירות שר"ל ששם עשרה מלד ששם התחלות כל דברים הנפרדים והמחלקים' והם אחד מלד אחר שילאו מאחד יחיד שהוא הקצ"ה ומלד זה העשר צמדריבת האחד וכלפי זה אמר עשר ולא תשע שאמר מייחסים זה להקצ"ה לא מלד ששם מספר

חז"ל צעשרה מחמרות נבדל העולם והיינו עשרה פעמים ויאמר הנז' צמעשה צדפית וחולס לשון ספירות פי' הראש"ד שהוא מל' ספיר גזרתם והר"א מגרמי'ז' כתב ז"ל יו"ד ספירות שכל הספירות תלויות בהם כולקין שאין להם סוף ואין לספור יותר מיו"ד כי כשמגיע י"א המצנן חחר חלילה שאתה מונה י"א י"צ וכו' וכן עד עשרי' עד שכל המספרים כלולים צעשר וחולס ענין עשר ספירות ומיהתם נודעי' הרנה צמרי הקבלה: רמז אל יליאת הנמצאות השתלשלות היותם הנגורים כמות ר"ל מדה ומספר וצליכות ר"ל ענינו הטבעי כמו קר וחם לח ויבש ודומיים: והכמות מספר הכמות ע"כ תחילתו המספר צמנן החלקים שממנו מורכב כל גשם והוא מתהוה מתצנן סלקים הרנה דקים מאוד כמוכסם עתה ככל חכמי הגויים שצאר' פל' והמחצר נראה שידו אוחזת צעקן זאת הדעת ויתבאר צארינו' צמאמר ה': וסוד המספר אינו אלף צעשרה המספר אינו יותר מעשרה כי מעשרה וילקין חוזרי' לראש ומוני' י"א י"צ וכו' ומל"ש למעלה וחולס עעם הצד למה הוסכס המשנן על עשרה דוקא לא פחות ולא יותר אמר המחצר שיש לו סוד חמוס והראש"ע צפי' המורה צדפשת שמות האריך צקקשת טעמי' מלד סגוית המספר והצדה: כמו שאמר עשר ספירות צלימה ולרעת המחצר צלימה לשון חסימה כמו עדיו לצלוס (ת"ל'ם ל"צ) וכמו שזכר ג"כ הר"א מגרמי'ז' ומפרט המחצר שר"ל צעשער נסתם המספר ואינו לא פחות מעשר ולא יותר ממנו:

מכל ד' רק מלד ששם צמדנות אחד ולא צמדנות ששם שהוא המספר היותר גדול ואחרון אך העשרה שאנו אומרים בלון הוא צמדנות האחד ולא צמניות הרצוי כי עשר ולא אחד עשר ששם חחר המספר ולהתילד: ועו' ס"ג: לו הן צמניה וכו' והוא צמניה ג' פרק ח' ח"ל המצנה עשר ספירות צלימה עשר ולא תשע' עשר ולא אחד עשרה' הן צמניה וחקור- צמניה צמון צהם וחקור מהם דע וחשוב ולור והעמד דבר על צדויו והשצ יולר על מכונו כי הוא יולר וצורא לצדו ואין זולתו ומדתן עשר שאין להם סוף ע"כ לשון המנהג והכוונה לומר שאעפ"י שנאמר מעשרה ספירות אל תמה צנפנך לדמות הצורה ליוזרה ולומר שיש ח"ו רצויו או מספר ציחיד המיוחד הקצ"ה אלף שגייע למספר- מלד הנצדאים הם אחד מלד הצורא יתבדך וכבר ציאר המקובלים והפילוסופי' אך יתכן יליאת עשר ספירות הנצדאים כולם מאחד העשוע (עיו' הצקדמת הראש"ד לפטר ילירה) וזה שאמר הן צמניה וכו' ולור ר"ל ושומר פתח לך שלל להרהר צדנוי ח"ו והעמד דבר על צדויו להבין ענין הרצוי מלד הספירות והאשדות מלד הצורא' והשצ יולר על מכונו ר"ל שאעפ"י שאתה רואה רצוים מלד הנצדאים חחר לחחרך מלד התחלומיים ואתה מולא תמיד פתומים מעגלויכהן עד שאתה מגיע לאחד וכמ"ס זה החסיד צעל חוצת הלצנות פרק ז' מצער היחוד עיין סם ופירושינו סם צאריכות: ומדתן עשר שאין להם סוף ר"ל שתחילת בלוי המספר היה עשר ששם צמניות

צנחנות אחדות ומשם נתפרשות למספר להמפרד צחישי הנמלאים ונפרטט ונפרטט הפרטים המתרגשים צעלם עד אין סוף וכולם מונבגים ע"י האחד המיוחד הקב"ה: ואח"כ הבררת צאיכות אחר שקבלו הכנראים למיניהם צנחמויותהם צנחנות

נכראים הגמייים שאין לה דבר מהם מתהווה ונפסד צלי תנועה כי הטרננה והלמיוחה וההיתוך הכל צבלל תנועה ישננו כנודע לחכמי עזע: אחת ר"ל מערכת האותיות והיעולם והזמן כולם נכללו בתוך מערכת אחת: וקרא אותם עדיה נלמנים כנר

צאיכות שהוא המספר חזרו כמו כן לקבל צורת האליכות שהם תואר העניני' ולורתם המורגש: וחלק כ"צ האותיות וכו' שמש מקור האליכות והמה נתלקו לשלשה חלקים והוא משנה צ' מתפרק ר"ל עשר ספרות צלי מה עשרים ושתיים אותיות יסוד שלש אותות ושבע כפולות ושתי' עשרה פשוטות עכ"ל: שלש אותות לשון אש ועקר כמה ספירת הר"ל מגרמי' וז' צמשה א' פרק ג' וקראת אש מפני שהולידו שלשה תולדות אמ"ש שהוא אויר מים אש כדמפרש וחילי: ושבע כפולות הם צב"ד כפר"ת ולשון כפולות חמרו ומפשי ספר יצירה הם דג ורפה ומורה על תמורות ודגשנות נכראו הדברים החזקים בגון מים' שלום' עושר' זרע' חן' מתזלה' חכמה' וצדקויות נכראו תמורתן כ"כ צמשה א' פרק ג' וצנח משה"ל מגרמי' וז' כתצו ר"ל קרא אלו האותיות כפולות צעזר צבאות

סוף. ואחר כן הכרתם באיכות וחלק העשרים ושתיים אותיות שלשה חלקים שלש אמות ושבע כפולות ושתיים עשרה פשוטות ואמר שלש אמות א"לף מ"ם ש"ן סוד גדול מפלא ומכוסה שמתנו יוצאים אויר ומים ואש שבהן נברא הכל ושם מערכת האותיות האלה עם מערכת העולם הגדול והקטן שהוא האדם ומערכת הזמן אחת וקרא אותם עדים נאמנים עלם ונפש ושנה הודיע אותנו כי הסדר אחד ממסדר אחד יתברך. ואם הנמצאות מתחלפות ושונות מוזה התחלפותם מחמריהם שהם שוני' מהם עליון ומהם תחתון ומהם עכור ומהם זך אבל מחמת חוגן הצורות ונותן התכונות והסדר הזה החכמה בהם כולם אחת וההשגחה אחת הולכת על סדר אחד בעולם הגדול ובאדם ובסדר הגלגלים והוא שאמר עליהם שהם עדים נאמנים על אחדותו יתברך שמו עולם ונפש ושנה ושם סדרם על קרוב הדמיון הזה שלש אמות אמ"ש בעולם אויר מים אש בנפש גייה בטן ראש

בשנה וייה קור חום:

שלש

כדאי לקבל יותר: הולכת על סדר אחד בעולם הגדול ובאדם ובסדר הגלגלים ר"ל סדר העולם הגדול וגלגליו ומיניו קאורים זה צוה והאדם זומה לעולם גדול צבלל עד שכל המציאות הוא כלום אחד וכמ"ש המורה צפ"ע צ"מ ח"א: והוא שאמר עליהם שט עדים נאמנים ר"ל והן הן עדי יחודו יתברך: עולם הוא המציאות צבלל: ונפש היא השפעת רוחניותו יתברך: ושנה הוא הזמן הכולל כל השנויים כי מתוך השנה יתולדו כל השנויים אשר אפשר שיהיו צמרי הגופים כמו מים ויבש מים ולת' קרולת' קר ויבש' והן הן צבות ההיות וההעדרים: אויר מים אש' צמפר יצירה משנה ג' פרק ג' כתצו ר"ל שלש אמות אמ"ש צעולם אויר מים אש שמים נכראו תחילה מאש וארץ נכראת ממים והאויר מכריע צין האש והמים והנה לפ"ז אין כלן רק ג' שהם יסודי היסודות. וקרוצ לזה אמרו המדקקים צנחמו עזע האחרונים שהשם וכל הככבים החלילים מעלמם (ר"ל הככבים הקיימים) הם מתולדות האש' והארץ וכל כנופים תולדתם מהמים והציוו ראי' מעקף הנוגע צענין שאינו נקוב מלא עפר צאופן שדע כמות העפר שצבלי צמדמו וצמסקלו צדקוק. ואח"ז העקף שהוא יגדל והיה לעץ וירצו צעפיו ופארותיו כמו אולן הנוטע ואחמו כנעקוק אותו מחיצורו מלאכה שוקל ד"מ כמות רצ צגס שהעכר צבלי

עם דגש ורפה צין שהאות לצדה צין שהוא צשאר האותיות אצל צנחמים עשרה פשוטות אין יכולת צאדם לקראם צמתי אלה הדרכים עם צגש ורפה' וזכו רך וקשה רך הוא הנק' רפה' קשה הוא הנקרא דגש' ושבע כפולות צאות צדגש וצלא דגש ואפי' הרי"ש מקבלת דגש כמו שמלאנו צעזר הרעמה הר"ש צדגש עכ"ל. ואין לנו לומר רק שכוונתו שאלו השבעה אותיות יש הבדל צין דגש ורפה צקריאת עלמם כמו שהוא מורגש אללינו צין קריאת צי"ת דגושה או רפוי' וכן צין פ"א דגושה לרפוי' וכן צמ"ו דגושה ורפוי' ואולי כך היה אללם הבדל מורגש צקריאת אותיות גד"ר צין דגש לרפה צקריאת עלמם וזה שלא כדברי המדקקי' האחרוני' שמוכח קיים אללם שהר"ש אינה מקבלת דגש צזום ענין: שמתנו יוצאים אויר מים אש ר"ל הא"לף מרמזת על אויר והמ"ם על מים והש"ן על אש' וכצו הראצ"ד צפ"א מספר יצירה משנה צ' שגב' אותיות אמ"ש נולדו צבעה הכפולות כי האויר יש צו כח מים ואש והמים יש צו כח אויר ואש' והאש יש צו כח מים ואויר וקצון הכל הרי שבע כפולות עכ"ל: והם צעל ספר יצירה מערכת האותיות וכו' צרך פנימי וסוד יש המיחסות וקשור לאותיות אלו עם העולם הגדול והקטן וכך הושרו צתחלת צדיחה: ומערכת הזמן הוא ענין הסנועה אשר היא יסוד לכל

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קלב

שמוסס החורז חלילה משצעה לשצעה שעות תפלא חמיד צתחולת ליל יוס א' משמש חמה וצתחלת ליל ז' לצנה וכן כולם ונמלא חתה חומר שלפי סדר מצנצ צרקיט הם צנת חמיסי צצנת וכו' : שתיס עשר פשו טות הם חותיות הו"ו חט"ו ל"ן ס"ע ז"ק ובעומתס ל"צ מלות כנזכר בס"י משנה ז' פרק ס' ולעומתס יתנשאו הצצרים הראשייס צצנצל מי והצצר מצזר זה צצמוך :

אחד על גבי שלשה ושלשה ע"ג שנים עשר כן הוא צצמר יצירה פרק ו' סוף משנה ז' והכונה שצקצ"ה שהוא יחיד שפיע שלשה יצירות אמ"ס והס הראצוני צמדריגה ע"ס היות שקייסדות שסס חויר מייס חט הם צעולס השפל הנה מקורס צעולס העליון צצוה מעל גבוה וכפי הנודע למקוצליס שרסס צצלסס ספירתס הראשונות שסס גדולה צצורה ת"ת והגדולה צצמינת מייס והצבור צצמינת חט ות"ת צצמיני' :

החורז שהוא המכריע : וציצרים חללה מקוס השמתפות' הוא כלפי מה שחמר לצר לראות וכו' הנה כולם עד חצר להרהר יס פניס לפרס ולומר שהעין הוא לראות והאוזן לשמוע' והאף להריח והלשון לצר והמך לטעום (והוא ע"ד הצצרה כמ"ס ומך חונל יטעס לו והכונה ראש הלשון כשדחמק אל המך) : חצר לתשימס הרינית קצס : חצר לעשות הידיס' חצר להלך הרגליס' חצר להרסר' המוט' וחולס חצר לכעוס וכו' כפי הראסס חין חצר מיוחד סיח' צכונה דלסונ' עלינ' צלצד כלפי זה חמר סס צחיצרים חללו מקוס השמתפות ר"ל חע"פי שפעולתס העקריית לצצרים חמריס עס כל זה יס צצס מעולת ג"כ לצצרים הנוכרי' ויסוד חלו הגניני' צצרכות (דס"ח) ז"ל ת"ר כליות יועלות לצ מצין לשון מחתך פה גושר ושט מכניס ומציאו כל מיני מחלך קנה מוליאו קול ריחא שואצת כל מיני משקין כדו טועס מרה זורקת צו עפה ומניחתו טחול סוחק קרקצן עוחן קיפה יסנה חף נייעור עכ"ל הגמרא ופיר"טי כליות יועלות שנחמר חצרך ה' אשר יעלני חף לילות יסרוני בליות ע"כ' : והייה דעת המצר בעת הראצ"ע שהכליות כנוי לכחי התולדות שכתב צפירוש חללים על זה הפסוק ז"ל והכליות הם כנוי לכחי התולדות שסס צצמר כמו הכליות ע"כל זהו שאמר רבינו מימה סיח' צכונות כח צצצנת העלה כי חחחנו רואיסי כמו זה צצניס זכו' וצפ' ויקרא פסוק ד' כחצ ז"ל ונקראו כליות צצנזור כח תלות משגל והוא עגורת נכספה וצס כללה נפשי' : מפני שצעדרו היצייס חסרו הזוק והעלה הנכונה בלומר שאנו דואיסי שצחסרון היצייס נפתנה כלל הבוק שהרי חין להס זקן וחף חתה אל תמתה צצחסרון העלה מהס : ועחול סוחק צצנזור שצמ העוצעי מעקה הדס וכו' בצר נודע

אחד על גבי שלשה ושלשה על גבי שבעה ושבע' על גבי שני' עשר' ובאכרי' הלה מקום השתחפו' כמו כליות יועצות וטחול שוחק (ל"א וכדו טעס) וקיבה ישינה' ואינוני חיימה שיהיה לכליות כח בהצנת העצה' כי אנהנו רואיסי כמו זה בביצייס שאנחנו רואיסי חסריסי' יוחר חלושי השכל מהגניסיס מפני שצעדרו הביצייס חסרו הזוק והעצה הנכונה' וטחול שוחק בעבור שבכח הטבעי מנקה הדס והמרה השחורה מהעכיו' והעובי ובהנקוחס חתי' השמחה והשחוק' וככד כועס בעבור המרירות המחילדות (ג"ח המיס חלדומס שטעיח) בו וקיבה ישינה כנוי לכלי המזון ולא זכר הלב מפני שהוא המלך ולא הקרוס והריאה מפני יסיהם שמשויס מיוחדים לו ואינסי שמשויס לשאר הגוף כי אסס בדרך מקרה לא ככונה הראשונה

שצצנטייסי לא נודע להס על נכון צריחת העחול שצצנלי זייס על סוס מה יוש מהראצוני' שאמרו סנו מוכצ השמחה והסחוק וזה שעתה צלחת לחמרוני' ש'מרו עת לשחוק על ועמס ז' וככד כיין הצצר צכחמתו הצפלחה לתקן זה והכסימה דעת' אל צצרי מו"ל צחמרוס עחול שוחק ואל מה שחברו' הטעייסיס החמרוני' צציע' ת העחול יחראו צנסיין כי פי'ולמו לקצק הדס מעצויו ועכירתו והי' ע"י הדופקיס הרחניס סנו הדס ממחר צמר'תו ומכח צציעת הסיכר המציול שצארס חשר לו עליה ורידה צכל נצימה ונסימה כי כשהחורז נכנס צציעה לתך הריחא הריחא מתחצנת והמסך נדחק לימטה כלפי הצצן וכשמוליאו החויר המסך ניחף כלפי מעלה ונחמר שהחול נדחק צמסך סוז יס לו מנועה חזירות ג"כ והדס מתקצק צעבור זה ועס העעין סוז ממחוימי' צצרי מו"ל והראצוני' כי ככד נודע שהדס הדק והמנועה המהירה חשר לו מוליד

השמחה והסחוק והפך זה העצו' כמו שצראה משמיו יין שצצנזור המטקה כחחחוס דס הצלס מרין צצנועתו צדופקי' וצגידים וצענזור זה היין יסמח לו אנוס : והמרה כשחורה זהו שאמרו החמרוני' ג"כ שצכאשר דס האדס חיינו דק כל צרנו וסוצו והולך צגוף האדס צצנועה כצידס מצצר עליו המרה שחורה ומפני זה יגוררו עליו חיימיס ועצצונות חמיד' : וככד כועס צענזור המרירות המתולדות צו כך נראה שהיאו הגירסח הנכונה וצס כזה לפס לצרר הצתחזר היום מפני צחירי העצייסיס שצכד כדל החלק המר מן הדס ועס מולדת הליחה חמרה והיאו תקון גדול לצני מעייסי לכמה ענייניס ומקור המרירות הוא מחלקי השומן שמן החלצ המכסה את הקרצ המפיגי' טעמס ע"י חוס מנועת הדס ונחכייס למרירות כנודע לצעלי חוימי' ח' : כי השען ע"י חמחיות צלצד נהפך למרחא ירוק ר"ל גע"ל ונשתנה טעמו למר : וקיבה ישינה כנוי לכלי המזון כי החלצומכא כשהיאו מקבלת המזון מצויה הסייה וכנראה צחוס וחמרו החמרוניסיס שהאו מפני שחמות הירודיס היורדיס מן המוח פוגיסי עלמס חל מנועת הקיבה לעכל המזון כי רצה היאו וצוה נחלוס כמות הסרצנות אשר מקורס ג"כ מהירודיס הנזכריס ומחס כל המנועות שצנצן כחוסכס לחמיי הטצצ החמרוניסיס גורש הסייה' : ולא זכר הלצ מפני שהאו המלך כחמרו צצמוך לצ צנפס כחלך צמלחמה והוא מסדר החייס ומולל צכולס על כן לא נכנס צמספר החיצייסיס הפרטייסיס : ולא הקרוס והריחא וכו' ככד נצפאר שמוסס חממר שני סי' כ"ו צחמרו וכן נלצך הלצ חל הריחא והגרון והאף והקרוס : כי חס צדרך המקרה ר"ל סלורך הריחא לקרר הדס ע"י החויר הנשחף והחולייס הלחות מן הבוק על ויי כהצל חל החויר

דכדא וזלשן המורה יומרת הכד ע"כ והיותה הזו עם קלת הכד קרד לגבי המזנח: והפירוט אסור אסור לפרט זה הסוד לפי שכוף מסמרי המורה: וכד נאמר אין דורשין בספר יצירה אלא צמנאים צמגינה (ד"ג) אמר ר' אמי אין מוסרין סמרי מורה אלא למי שיש צו

מחשבה דברים שר מחשבים וכסוף פנים ויועץ וחכם מרשים ונצון לחם • ופרט"י סמרי מורה כגון מעשה מרכזה וספר יצירה ומעשה בראשית • יועץ וחכם מרשים ונצון לחם לקמן מפרט לנו ע"ל רש"י ולקמן (ד"ג) אמר שר מחשבים זה שיועד לישא וליתן צממשה חומשי מורה ושלא יהא פהות מנ" שנה ונשוא פנים זה שנושאין פנים לדורו צעזערו למעלה וחכם זה המחכים רצותיו מרשים צמשה שפותח הכל נעשו במרשים • ונצון זה המצין דבר מתוך דבר • לחם זה שראוי לו למסור דברי מורה שמתנו צלמח ופי' רש"י כגון אצנ"ד ולצו דואב צקריבו ע"כ: אלא צמנאים ר"ל אין דורשין בספר יצירה צדויות העמוקות שבה רק צמנאים הנו' שם

צממשה: ומעט שם מוזמנים צהם התנאים הנזכרים עד שיהיו ראויים לגלות להם סמרי מורה: ואח"כ אמר שבע כפילות חזר לפירוט ספר יצירה ואמר שענין שבע כפילות זוהר והוא לעומת האותיות הדגושות ושם לעומתם צעולה שצמתי לך וכו': שם ללעות לשם לדדים אמר שכאן צא לרמז על מהות הגשמיות והוא מה שיש לו אורך ורוחב וניצה הוא גשמיות צהכרח והוא הנגבל צקאות"ו ומפני שכל הנגבל צקאותיו יהיו הנצולים שנים דהיינו אחד מקלה מזה ואחד מקלה מזה הנה לשלשה מרחקים אלו ששה קצוות והן הנה הששה הללעות שלכל מעוקב (ר"ל גשם גופני כמין קוציא נק' מעוקב) ודוגמתו בכלל העולם פנים ואחור יתין ושחאל מעלה ומטה: והיכל הקודש מכון צממאי כח אלדי המקיים את הכל נאמר עליו צדך השאלה שהוא מכון צממע כי כל דבר שמחזיק בגשם ומעמידו נאמר שהכה נתון צמרכו והוא צממעו למען שיהי' הכה מתפשט מכל ד' צהו: והיכל קדוש מכון צממע ר"ל זה שכוון צעל ספר יצירה צמורו והיכל קדוש מכון צממע שר"ל שכנית כבוד ה' המקיים הכל: צדך כבוד ה' מתקומו הוא פסוק צממחאל (ס' ג') ואמרו חז"ל הוא יתצדך מקומו של עולם ואין העולם מקומו: רמז לענין האלקי ר"ל שדאי לא יתכן לצייר דמות מקום גשמי צלדויותו יתצדך אצל הכוונה כי כמו שהמקום מעמיד הדבר שהוא עליו ומקומו כן הענין האלקי מקיים העולם כולו שאלוהי מפלו' היה העולם מתצטל לגמרי ושם מקום

להתפשט כשהרואה מנכסת דמה למוץ אצל עקר לורך הריאה והקרום דמו הראשוני' שהוא כדי לקרר הלז וכד פירשני למעלה: והמה ר"ל מה שלא נחשב המוח צמך האיצרים מפני שכל החושים מולאחם מן המוח ואין שום מוח מרגש פעולתו וזלת המוח וכד נחשבו החושים צפרים: ועוד כי יש וכו' ועוד טעם שני למה לא נחשבו הלז והריאה והקרום המוח והוא כי לא נכנסו צמור האיצרים מה שם צהלעומת העולם הגלגלי' רק החושים והאיצרים צמך הצטן שם למטה מן הקרום המולק מפני שיש לאלו האיצרים סוד: מפני שם הטבע הראשון והתורה הראשונה ר"ל אלו האיצרים הם צדמות עולם הטבע שהוא עולם ההויה וההפסד ואמנם האיצרים שלמעלה מן הקרום הם צדמות עולם החיים והוא עולם הרוחניים והוא מפני שצממת האדם מכונה אל המוח והלז וכל האיצרים שלמעלה מן הקרום • כאשר אמרו שצממת

הראשונה והמוח נכנס בחלקי החושים הגולדים צממו: ועוד כי יש לאיברים שהם למטה מהקרום החולק סוד מפני שהם הטבע הראשון והתולדה הראשונה והקרום חולק בין עולם הטבע ועולם החיים כמו שהצואר חולק בין עולם החיים ועולם הדבורי' כאשר זכר אפלטון בספר טימאיוס' והמוצאים הראשוני' שהם מעולם הטבע ושם שרש ההויה שמשם יצא הזרע ושם יכרא העובר כמה שבין הארבע' טבעים שמשם בחר הכורא הנתחים המוקרבים החלב והדם ויוותר הכבד ושתי הכליות ולא בחר בלב ולא בטוח ולא בריאה ולא בקרום • והסוד עמוק למאוד והפירוט אסור וכד נאמר אין דורשין בספר יצירה אלא בחנאים • ונעט שהם מוזמנים • ואח"כ אמר שבע כפילות שש צלעות לששה צדדים והיכל קדוש מכון באמצע בורך (כ"א נהו ה') ממקומו הוא מקומו של עולם ואין עולמו מקומו רמז לענין האלקי

האדם צמח ונצנ' • ועולם הדבור הוא הראש שמשם הדבור יולא שאע"פי שהקול יולא מן הריאה אינו רק קול פשוט ואינו מלך נפש המשכלת המיוחדת לאדם שגם בכל צעלי חיים הוא נשמע משא"כ מתוך הדבור ע"י מולאיו החמשה הוא מלך נפש המשכלת אשר צמח לפי דעת הראשוני' שאחריהם נמשך החצר צדיעותיו: כאשר זכר אפלטון וכו' שהשניה הצורה יתצדך על האדם הצורה הזואר חולק צין הראש לצין המוח למען משלם צזה השמירה לנפש המשכלת השוכנת צראש כי צהיות הזואר משים ריחם והפסקה צין זה לזה יחלש כח האידים והעצבים העולים מן הלז למעלה לראש ע"כ: והמולאים הראשונים זה מוסב למעלה על האיצרים שם למטה מהקרום המולק צין עולם וכו' ואמר שם המולאים הראשונים שם מעולם הטבע אשר משם צמר הצורה הנתחים שחניר צמוך: צמה שצין ארבעה טבעיים כלומר מורכב מד' יסודות ומד' המזנים הנמשך מכל אחד: משם צמר הצורה לענין קרצן: המלז ועל הנה המלז ידוע שהוא מכסה הקרצ וכן הדם הנזרק על המזנח עקרו מן האיצרים המתמזנים ונכללם הכד שם יתהווה הדם לפי דעת הטבעיים הקדמונים: ויוותר הכד • הוא המסך המצדיל צין איצרי הנשימה לצני המעיים וכ"כ רש"י פ' ויקרא • והמרחמי כתב שם ז"ל פי' המסך הוא הקרום הלזן המצדיל צין איצרי הנשימה לאיצרי המאכל ודומנו של זה המסך המקיף לו סניז סניז הוא הנשר הדבק צלעות איצרי סניז: והנשר ההוא נקרא צלשון חממים מלך הכד וטרפסא

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קבג

נאמר על דבר המעמיד כמותו * והוא רק מקומו במקרה ואמנם כזה ה' המקיים כל דבר צנעם והתומך זרועות עולם הוא מקומו צנעם: המחובר צין ההפכים יתכן לפרש על קישור. דבר רוחני דבר בשמי ועולם המלאכים צנעום הספל שמשמיע על ידיהם השפעתו לקומו וכן נשמת האדם צנוף ומלמד אלו כל מורכב מחובר מן יסודות ההפכים זכח אליו: והמורה בנקודה והמרכז צנעו צנעו צנעו צנעו: כי כמו שהנקודה האמצעי' צנוף מעוקב היא ממרכז' צין מניגלה ומטה פנים ואקור ומנקודת האמצע נמשכים קוים לכל דל ודל ובאלו כל השטה לצעות סמוכים לעד על נקודה אמצעית: וצ' המשיכים רחינו אורך ורוחב וגובה וצנעו שלא תפצע התוך לא יקצועו הקולות כלומר שלא יזייירו קיום הקולות אם לא יהיה המרכז מונק

האלקי המהובר בין ההפכים ודמהו בנקודה והמרכז מנוף בעל הששה צדדים וצ' המשכים ובעוד שלא תקבע התוך לא יקבעו: והצאות והעיר על הערך אשר בין אלה ובין הכח הסובל לכל שבו יתחברו ההפכים בערך הנקבע בעולם ונפש ושנה כי שם לכל אחד מהם דבר כולל את חלקיו וצמד אותי' ואמר תלי בעולם כמלך על כסאו: גלגל בשנה כאלך במדינה: לב בנפש כמלך במלחמה: תלישם התנין הנוצר בהכפזת התכונה הוא בער"ב גווה"ו רמז בו אל עולם השכל: כי התנין בו מבנין הדברי' הנעלמים אשר לא יושנו כאוש ורצונו בגלגל גלגל השמש

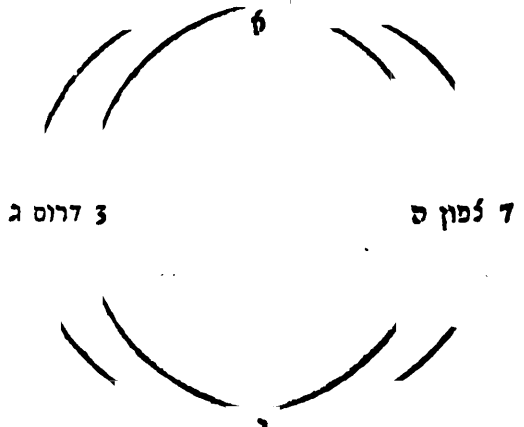
מנין לצורת השטח המדומה ולתנועתם ותנועה זאת מכוונת לו לא ימוט ובהכנס המרכז ישאלו הקולות לעומתו ובתנועת המרכז יתנועעו כל הקולות כולם וכאלו המרכז הוא מנהיג הבוץ כולו: והעיר על הערך שצין אלה וצין הכח הסובל לכל ר"ל צנעו ספר יצירה העיר לנו איזן בקולר אמרים צאמרו צנעום שם לצעות לשטה נדדים: והיכל קודם מכוון צאמצע לידע הערך צכל נוצר מה שצין החומר שצכל נוצר וצין היצירה המקיימת אותו עד שזמה מגיע לדבר הנכבד גלגל המלאכות הסובל לכל העולם ומקיימו והוא ה"ל יתפרך שמו: שצו יתחברו ההפכים צערך הנקצוע צנעום ונפש ושנה כימור זכח האלוי והוא מתחברים כל ההפכים שצנעום ונפש ושנה צצורה צעל ספר יצירה: כי שם לכל אחד מהם וכו' צעל ספר יצירה שם צצדדיו שזכר לכל אחד מהצדדים דבר כולל הכל: והאמר תלי צנעום וכו' ר"ל זה מאמר תלי צנעום וכו' עד כמלך צמלחמה לשון ספר יצירה: תלי שם התנין וכו' ענין התנין דע שהוא שם מושאל אלן המוכניים על ענין נעיות גלגל הלצנה מלגלל השמש: וכבר נודע כי מסובל הלוך השמש תחת חופן המזלות ממש צלי' נעיו' צנעור גלגל המזלות מסציו עשר מזלות המפורסוים הם צצנעור גלגל המזלות מסציו ורחסם מקו האמצעי ההתוך גלגל המזלות על מרכזו שטה מעלות לפזון וכן לדרום והקו האמצעי הוא הנקרא קו הלקוטי ותחת זה הקו ממש מהלך השמש: ואמנם הירח תנועתו סביב הארץ צענול נוטה מן עגול הלקוטי ונחתך עם עגול הלקוטי צצתי נקודות הפגישה כדון שני עגולים הנחתכים צכדור סנפשים צצתי מקומות צלצד ומכני סנטיית גלגל הירח מהלקוטי אינו רק כמו מחסה מעלות וכן צצאר ככזי לכת איזן נעיות עגוליהם צמקום היותר רחב מגיע ליותר מחסה מעלות תחור חמיכת שמו שטה הכדור שצין גלגל הירח אף א' משאר ככזי לכת וצין הלקוטי למכין להיותו אף צצאשו ומן הראש הלוך וניחצו עד תלי גופו והוא צצכלית רחבו ומחס חוזר ומיאיר עד הוצו וכלה צלי מרזב והגני נוטה לפעין לורת הלקוטי

COSRI.

וגלגל הירח כדי להסביר לך הדבר הנס לפניך שני עגולים גדולים מצדוד סהירח קצוע ויהיה ד"מ עגול אב"ה עגול מדומה ככדור הירחוי המכוון ממש תחת עגול הלקוטי שהוא מסובל השמש ועגול אצ"ו הוא מסובל מהלך הירח סהירח סובצ והולך על דרך עגול זה והוא נוטה מתחת עגול הלקוטי כשיעור ד"ה מזה וצ"ג מזה וכשנסער אותם דמיוון שחס קלרים מלמעלה ומלמטה ורחמים צאמצע נככה לורה זו צצם מנין צמדודר: וזה לפי שנקודת א' ו' שחס מקום חזור גלגל הככז עם גלגל השמש להם תנועה ידועה מצומצמת למערב הפך תנועה גלגל הירח וכן צצאר ככזי לכת: וחולס איזן שם גלגל אחר המציא תנועה זו אך כאלו התנינים האלו מתנועעים מעלמם ולכן העלו להם התוכני' הראשוני' שם

מנין לצורת השטח המדומה ולתנועתם ותנועה זאת מכוונת לו לא ימוט ובהכנס המרכז ישאלו הקולות לעומתו ובתנועת המרכז יתנועעו כל הקולות כולם וכאלו המרכז הוא מנהיג הבוץ כולו: והעיר על הערך שצין אלה וצין הכח הסובל לכל ר"ל צנעו ספר יצירה העיר לנו איזן בקולר אמרים צאמרו צנעום שם לצעות לשטה נדדים: והיכל קודם מכוון צאמצע לידע הערך צכל נוצר מה שצין החומר שצכל נוצר וצין היצירה המקיימת אותו עד שזמה מגיע לדבר הנכבד גלגל המלאכות הסובל לכל העולם ומקיימו והוא ה"ל יתפרך שמו: שצו יתחברו ההפכים צערך הנקצוע צנעום ונפש ושנה כימור זכח האלוי והוא מתחברים כל ההפכים שצנעום ונפש ושנה צצורה צעל ספר יצירה: כי שם לכל אחד מהם וכו' צעל ספר יצירה שם צצדדיו שזכר לכל אחד מהצדדים דבר כולל הכל: והאמר תלי צנעום וכו' ר"ל זה מאמר תלי צנעום וכו' עד כמלך צמלחמה לשון ספר יצירה: תלי שם התנין וכו' ענין התנין דע שהוא שם מושאל אלן המוכניים על ענין נעיות גלגל הלצנה מלגלל השמש: וכבר נודע כי מסובל הלוך השמש תחת חופן המזלות ממש צלי' נעיו' צנעור גלגל המזלות מסציו עשר מזלות המפורסוים הם צצנעור גלגל המזלות מסציו ורחסם מקו האמצעי ההתוך גלגל המזלות על מרכזו שטה מעלות לפזון וכן לדרום והקו האמצעי הוא הנקרא קו הלקוטי ותחת זה הקו ממש מהלך השמש: ואמנם הירח תנועתו סביב הארץ צענול נוטה מן עגול הלקוטי ונחתך עם עגול הלקוטי צצתי נקודות הפגישה כדון שני עגולים הנחתכים צכדור סנפשים צצתי מקומות צלצד ומכני סנטיית גלגל הירח מהלקוטי אינו רק כמו מחסה מעלות וכן צצאר ככזי לכת איזן נעיות עגוליהם צמקום היותר רחב מגיע ליותר מחסה מעלות תחור חמיכת שמו שטה הכדור שצין גלגל הירח אף א' משאר ככזי לכת וצין הלקוטי למכין להיותו אף צצאשו ומן הראש הלוך וניחצו עד תלי גופו והוא צצכלית רחבו ומחס חוזר ומיאיר עד הוצו וכלה צלי מרזב והגני נוטה לפעין לורת הלקוטי

מנין לצורת השטח המדומה ולתנועתם ותנועה זאת מכוונת לו לא ימוט ובהכנס המרכז ישאלו הקולות לעומתו ובתנועת המרכז יתנועעו כל הקולות כולם וכאלו המרכז הוא מנהיג הבוץ כולו: והעיר על הערך שצין אלה וצין הכח הסובל לכל ר"ל צנעו ספר יצירה העיר לנו איזן בקולר אמרים צאמרו צנעום שם לצעות לשטה נדדים: והיכל קודם מכוון צאמצע לידע הערך צכל נוצר מה שצין החומר שצכל נוצר וצין היצירה המקיימת אותו עד שזמה מגיע לדבר הנכבד גלגל המלאכות הסובל לכל העולם ומקיימו והוא ה"ל יתפרך שמו: שצו יתחברו ההפכים צערך הנקצוע צנעום ונפש ושנה כימור זכח האלוי והוא מתחברים כל ההפכים שצנעום ונפש ושנה צצורה צעל ספר יצירה: כי שם לכל אחד מהם וכו' צעל ספר יצירה שם צצדדיו שזכר לכל אחד מהצדדים דבר כולל הכל: והאמר תלי צנעום וכו' ר"ל זה מאמר תלי צנעום וכו' עד כמלך צמלחמה לשון ספר יצירה: תלי שם התנין וכו' ענין התנין דע שהוא שם מושאל אלן המוכניים על ענין נעיות גלגל הלצנה מלגלל השמש: וכבר נודע כי מסובל הלוך השמש תחת חופן המזלות ממש צלי' נעיו' צנעור גלגל המזלות מסציו עשר מזלות המפורסוים הם צצנעור גלגל המזלות מסציו ורחסם מקו האמצעי ההתוך גלגל המזלות על מרכזו שטה מעלות לפזון וכן לדרום והקו האמצעי הוא הנקרא קו הלקוטי ותחת זה הקו ממש מהלך השמש: ואמנם הירח תנועתו סביב הארץ צענול נוטה מן עגול הלקוטי ונחתך עם עגול הלקוטי צצתי נקודות הפגישה כדון שני עגולים הנחתכים צכדור סנפשים צצתי מקומות צלצד ומכני סנטיית גלגל הירח מהלקוטי אינו רק כמו מחסה מעלות וכן צצאר ככזי לכת איזן נעיות עגוליהם צמקום היותר רחב מגיע ליותר מחסה מעלות תחור חמיכת שמו שטה הכדור שצין גלגל הירח אף א' משאר ככזי לכת וצין הלקוטי למכין להיותו אף צצאשו ומן הראש הלוך וניחצו עד תלי גופו והוא צצכלית רחבו ומחס חוזר ומיאיר עד הוצו וכלה צלי מרזב והגני נוטה לפעין לורת הלקוטי

עם עגול הלקוטי שהוא מסובל השמש שאלוהי זה לא היה הירח מגיע תחת הלקוטי רק צמקום אחד רצוני תחת מזל אשר לעולם כאלו אם תאמר ד"מ שמקום הפגישה צראש צלה ומלאכים לא היה הירח יעמוד צלקוטי רק צא' משני נקודות אלו ומפני שאין הדבר כן אצל מלאך הירח צכל חלקי ה"צ מזלות אשר לפיכך הניחו תנועה לראש התנין ולזנבו צצאך כאלו תאמר ד"מ אם הראש מתנועע ללך מערב תהי' תנועה הזנב ללך מזרח: ועם היות שצצירה ללך מערב תהי' תנועה הזנב ללך מזרח ואלו מדרום התיכניים לא צצדור רק מאלות שצצין השמה בעצור היות עקר היסוד מלפון ואלוהי הפגישה שחס הירח עולה ללך לכוון נקרא ראש והשני שנגדו שחס הירח מתנועע לדרום נק' וצצ: הוא צצציו נח"ס ר"ל צצאשו

L 1 קבג

נקרא מקום הפגישה צבס תלי ואמרו מפני שהוא מלשון מני
 הלהל"ד נחלפה צ"ח נמשש דטלג"ת ונלשון ערבי נקרא בזה"ר:
 רמז 30 צמין אל עולם השכל ר"ל שעולם השכל מכריע עולם כמו
 שהטנין מכריע הגלגל כולו צמנועה אחרנית תחת קו המזלות:
 כי התנין צו חצנין הדגרים
 הנעלמים ר"ל כמו שעולם השכל
 פעלם כך ענין התנין מפני
 שאינו רק צמיון צלזד ולא
 נמלא בגלגל מסבב התנועה
 הזאת רק התלי מתנועע
 מעצמו כאלו יש צמיון תנין
 גדול מצריח הגלגל ומניע אותו:
 ור"י: צלזל מה שאומר צמפר
 יצירה ונגלגל ולו כי זה לשונו

השמש הנוטה שבו יסתדרו חלקי השנה. ולב
 מסדר החיים וסושל כחלקיו ורצה לומר שהחכמה
 בשלשה אחת והענין האלקי אחד. החלוקה ביניהם
 איננו כי אם בהתחלפו היוליהים. ודמה הענין
 האלקי כשהוא מנהיג הרוחניים כמלך על כסאו
 האלקי

הישב מצד הקור כי הגדחקים מן המטה מ"ח מעלות
 ויותר יהי להם קור מממד כקור ניסו ותשיר ויותר לנרחקים
 מה השיעור ולא יתכן שום אצבי להם מזרע ופירות ומאמר
 שלשם נטי' האויר מתחמם ומתקור צכל מקום ללרכולשעתו
 וממוג אותו צכל מקום ואין
 מקום צכל העולם שלא ימלא צו
 השמנות קור וחוס קין וחורף.
 ואולי הזאת נתבון המשורר
 צאמרו השמים מספרים כבוד
 אל וגומר יום ליום יציע אומר
 וגומר ר"ל מקוץ הגלגלים צרצוי
 תנועות מודיעי' השמנתו יתצרך
 וחכמת יצירתו וכן יום ליום
 בהשמתם וכן לילה לילה

ימה דעת וכוסיף ציבור ואמר אין אומר ואין דברים וגומ' אבל
 זה הוא הפלא שצכל הארץ יאל קום ר"ל מדת תועלתם ולשמש
 סס אורה צבס ר"ל נתן לו בגלגל נוטה צפני עצמו צענין שאין
 הנטי' אשר לו משתנה לעולם מן המטה משא"כ צשאר כצבי
 לנת שאין נטייתם מן המטה ציבור על מדה אחת כנוע
 צמנועה וסיים המאמר ציותר צאמר מקצה השמים
 מולאו ומתקופתו על קוהים ואין נסתר צמחמו ר"ל עם היות
 שצנועתו היותית היא מקצה השמים ראוני ממרחק למרע צכל
 כ"ד שעות עדיין יש לו תנועה אחרת שהיא תקופת השמש
 הנוטה מקצה זה לצפון ומה לדרום חבו ומתקופתו על קוהים
 ואין נסתר צמחמו ובכגון זה כל צני עולם כולם נהיגים
 אור השמש וחמו ואין נסתר ממנו: ולכ מסדר החיים ר"ל

בראש פרק ו' חק שנים פטר ושצעה ושלשה ופקדן צתלי ונגלגל
 ולכ תלי צעולם כמלך על כסאו. בגלגל צצנה כמלך
 צמדניה. לצ צנפס כמלך צמלחמה ע"כ. ואחר שפירש ענין
 השנים עשר ושצעה ושלשה וגם ענין התלי חזר לפרש ענין
 אומר ונגלגל ולכ: בגלגל השמש הנוטה ר"ל כוחתו על בגלגל
 השמש והוא מסלול הליכת השמש צתנועיתה השנתית שמקפת
 בגלגלה פעם אחד להיות כי צבר ציארנו למעלה שלשמש שתי
 תנועות הזאת תנועה יומית והיא מה שמסבבת צכל כ"ד
 שעות כדור הארצי פעם אחד הזאת התנועה הנימו הקדמוני'
 שהיא עמ' בגלגל היומי הסובב פעם אחד צתוך כ"ד שעה
 וממנו היום והלילה. אפס אלו לא הי' לשמש רק תנועה זו
 לא היו חלקי השנה משתנים כלל אבל מפני שלשמש תנועה
 צצום צלגלה הנוטה מנגלגל היומי צכמו עשרים ושלשה מעלות
 וחצי ונמלא חצי הגלגל לצפון המטה וחצי הגלגל לדרום.
 ונמלא ליושני צפון חוס וקוץ צשהשמש צחצי בגלגל הצפוני וקור
 וחורף צשהשמש צחציו הדרומי וההיפך לשוכני מדרום המטה
 ומסבה זאת יגיעו השמנות מדת הויים והבליות כנדע ליודעים
 דעת צורת הכדור. ומזה נראה למצבון פילוח' תמים לידים
 ובהשמתו האלדריי' צרא לשמש תנועה אחרת נוטה מלכד
 התנועה היותית כדי לקיים יסוד הארצי צכל חלקיו. שאלו לא
 היה לשמש בגלגל נוטה אצל היה תמיד מתנועע צצרה על קו
 המטה ולא יגיע לעולם לא לצפון המטה ולא לדרומו והיה עם
 זה מדת היום שזה אל מדת הלילה צכל מקום וצכל זמן וכמו
 שהוא צמון שהשמש מניע אל קו המטה דהיינו צתקופת ניסון
 ותשיר כנדע כצד היה רוצ יסוד הארצי נפסד כי להדרים מן
 המטה מה ומזה אפי' כ"ד מעלות ד"ת יהי' להם חוס מממד
 כל הימי' צשיעור החוס הנמלא עכשיו צתקופת תמוז להדרים
 צמרחק מ"ח מעלות צקרוצ סכך מרחק השמש אלס כ"ד
 מעלות אחר כניח הנטי' שלשמש לצד צפון הנו' מן מרחצ מ"ח
 מעלות. ויהיו הדרים צמרחצ כ"ד מן המטה צצפון אפי' צשתאה
 השמש צראש גדי ורחוק מנקודת הראש מ"ח מעלות ולא יתכן
 היוליה הארץ יצולה להפלת החוס. ועוד יותר מזה השיעור
 צעצור התמדת החוס סס כל הויים ולא נתקור האויר כלל
 צצום זמן ופשיטא לשוכני' צחץ כ"ד מעלות ואפי' לשוכני'
 צמרחק למ"ד מעלות יהי' להם חוס תמידו כחוס תקופת
 צמזן לנרחקים כ"ג מעלות מן המטה. וציותר מזה יפסידו

מקום צכל העולם שלא ימלא צו
 השמנות קור וחוס קין וחורף.
 ואולי הזאת נתבון המשורר
 צאמרו השמים מספרים כבוד
 אל וגומר יום ליום יציע אומר
 וגומר ר"ל מקוץ הגלגלים צרצוי
 תנועות מודיעי' השמנתו יתצרך
 וחכמת יצירתו וכן יום ליום
 בהשמתם וכן לילה לילה
 ימה דעת וכוסיף ציבור ואמר אין אומר ואין דברים וגומ' אבל
 זה הוא הפלא שצכל הארץ יאל קום ר"ל מדת תועלתם ולשמש
 סס אורה צבס ר"ל נתן לו בגלגל נוטה צפני עצמו צענין שאין
 הנטי' אשר לו משתנה לעולם מן המטה משא"כ צשאר כצבי
 לנת שאין נטייתם מן המטה ציבור על מדה אחת כנוע
 צמנועה וסיים המאמר ציותר צאמר מקצה השמים
 מולאו ומתקופתו על קוהים ואין נסתר צמחמו ר"ל עם היות
 שצנועתו היותית היא מקצה השמים ראוני ממרחק למרע צכל
 כ"ד שעות עדיין יש לו תנועה אחרת שהיא תקופת השמש
 הנוטה מקצה זה לצפון ומה לדרום חבו ומתקופתו על קוהים
 ואין נסתר צמחמו ובכגון זה כל צני עולם כולם נהיגים
 אור השמש וחמו ואין נסתר ממנו: ולכ מסדר החיים ר"ל
 ברעיון הזה של השמש צתנועתו הענמית והיא תססדרת חלקי
 השנה וקיום היסוד כן הלכ מסדר החיים צצעל חי והוא שולט
 היום ע"פ כל היום ונותן מזון לכל אצד ואצד כנדע לרופאים:
 שהחכמה צשלשה אחר ר"ל צתלי ונגלגל הנוטה והלכ: והענין
 האלקי אחד כלומר אין מעצור לכח אצדי וכך הוא שופע על
 הלכ שהוא מלא כף אים וחומר הירח ומסבב בגלגל הנוטה אצד לו תחת
 שמטיפע על הטי': המניע הירח ומסבב בגלגל הנוטה אצד לו תחת
 קו הלקוטי וכמו שהשפע הנשפע על השמש ונגלגל. להחית כי השמש
 והירח הם מהכצנים הראשיים המאדרי' עניני עולם השכל מקור
 וחוס ואחר מקרי החמרים וכמו שנתקן צתמילת שנת קרא לשמש
 ויורה אור ראה והתקין לורת הלצנה. ועם היות שיש הצדל
 צצן צין כח פעולות השמש לפעולת הירח ויותר צין פעולת הירח
 לצצ הנה כל החילוף הזה רק מצד חלוף ההיוליהים ר"ל חומר
 השמש וחומר הירח וחומר הלכ וכצד קראו חממי יון לחומר
 הראשון היולי ואמרו שחומר הצרמיים השמימי' ולצציהם זולת
 חומר הארץ ומלאה זה שאמר והחילוף ציניהם אינו רק מצד
 חילוף היוליהם כי אין כילות מצד המשטיפע וכל מה צשפסרת
 החומר לקבל אין מעצור למציב לכל לשטיפע עליו: ודמה
 הענין האלקי וכו' חזר לפרש ענין אומר תלי צעולם כמלך
 על כסאו. בגלגל צצנה כמלך צמדניה לצ צנפס כמלך
 צמלחמה: כשהוא מנהיג הרוחניים כלומר צכמו שהיא תנועת
 התנין תחת קו המזלות שהוא הלקוטי מצלי בגלגל מניע אותו:
 מלך על כסאו שהקרוצים אליו מהשירים היושבים ראשונה
 צמלכות הם מכירי' דעת המלך וחפצו צרמייה צצמלא וסס
 משפלים

משמילים להפיק חפץ מלכיהם צדמח אל עבדיהם עושי רגונס המכירין ג"כ חפץ לחוניהם נדמח המורגל להם זה שאמר מצני תנועה מהם וממנו: ודמחו כשהוא מנהיג הגלגלים שהיה תנועה הכרחית לכל ע"י גלגליהם ותנועתם מורגשת לכל משא"כ תנועת

התנוין שהיה צדמיון רוחני שאין תנועתו מורגשת לכל: כמלך צמדינה שאינו יושב על כסא מנכותו צהיכלו אל עוצר צכל פינות המדינה כדי שיהיה נראה לכל כי יש מלך מושל בצל: ודמחו כשהוא מנהיג החיים ר"ל כשהוא משפיע על לצ זעלי חיים: כמלך צמלחמה להיות כי גוף זעלי חיים מורכבת מד' מזגים ויסודות ההכפיים זה לזה וזה מיקון החי שלא יתגבר אחד על הצירוף הרעה וזה יחלש החי וימות והלצ המסדר החיים שומר זה השוויו ומכניע למתגבר ציומר ומנביה לשפיל: כדמיון מלך שהוא צמלחמה שהוא שפיל להגבי אוהבו ולהכניע שונאיו: ואתנס התנועה שהיא צדמייים הם החיים אין הם שום תנועה רק להטיב ולתקן עניני עולם השפל: כי אין החכמה צגלגלים וכו' ר"ל אין חילוק צין השגתו יתצד צגלגלים להשגתו צעולם השפל אחי' צקטן צדמתיים כי חכמתו יתצד צום הכל אחד אך מה שחומריו יותר זך

אשר יעשו דבוינו כרמו מעש אצל סגולתו ועבדיו הטכירים אותו מבלי תנועה מהם וצמגנו: ודמחו כשהוא מנהיג הגלגלים כמלך במדינה: כי הוא צריך להראות בפנינו המדינה שיראה על כל חלק ממנה ממשלתו וזוראו ותועלותיו: ודמחו כשהוא מנהיג החיים כמלך במלחמה שהוא בין הפכים ישחלל להגביר כמלך אוהביו ולגבר על אויביו והחכמה אחת כי אין החכמה בגלגלים גדולה מהחכמה בקשן שבחיים: אך גדולת מעלתם כעבור שהם מחומר זך וקיים לא יכלם כי אם בוראם והחיים מחומר מקבל רושם מתפעל ורשמים בו ההפכים הכאים עליו חמיד מקור וחוט וזלתם ומכלה אותם הזמן לולי החכמה אשר התחכמה להם בזכר ובנקבה להשאיר המין בהאבר האישיים: וזה כסבותי הגלגל והזריחה והשקיעה אשר העיר עליו הספר הזה: ואמר שאין הפרש בין יצירת הזכר והנקיבה אלא מה שיש בין הראות איברים מה והסתרים: וכבר ביארנו זה בניהוח שאיברי הנקבה כאיברי הזכר אלא שהם מהופכים אל פנים: כשו שאמר זכר כאמ"ש ונקבה באש"ס חוזר הגלגל פנים ואחור אין בטובה למעלה מענג: ואין ברעה למטה מנענע ורצה לומר שאותיות אמ"ש

זכר צלים וכלי הזרע כך יש צנקה צלים צפני' וגם כלי הזרע ורק מה שזכר צמון צנקה צפנים וכמו שהמלינו חז"ל זה ילדו מצמון וזו ילדה מצפנים: וכמו שאמר זכר צא"מ ונקבה צא"ס ר"ל הם אלו האותיות צעלום רק צהפון: ודע שכבר הוא שומה צפי הראשוני' שכל דבר מחומר נחומר ולורה והחומר הוא ענין המעמיד גשמיותו והלורה היא המעמדת הוויותו וכן אמרו שהאיש והאשה הם צמדריגת חומר ולורה שהאיש צמנית הלורה והאשה צמנית החומר: ואמרו עוד שכל הספסד וההעדר מגיע למורכב רק מלך החומר ולא מלך הלורה ועל דרך זה המשיל האיש צאמ"ש שהוא דבר קיים כמו שהם האויר והמים והאש והנקבה הפך הקיום והוא צאש"ס: חחר הגלגל פנים ואחור שם פרק ד' משנה ד' ז"ל כ"צ אותיות קצוות צגלגל וכו' וחחר בגלגל פני' ואחור וזהו סימן לדבר אין צעוזה למעלה מענג ואין צרעה למטה מנעב עכ"ל וע"ז מפרש המחבר שרובה לומר שהגלגל קשור צממורות וצינויים וחחר פנים ואחור ומתהפך מן חמ"ש לחס"ס וזין ענג לנגע: ואין ציניהם צין אחס לחס"ס וצין ענג לנגע רק סודר האותיות צקיימה ואחור: כמו שהזריחה והשקיעה צגלגל אחד צמקור ר"ל ענין

לכא עלי הארץ והס כלים אחר זה הגזול אל המין נשאר צדמון ה' כל ימי שמים על הארץ: וזה צסוציו צגלגל והזריחה והשקיעה נטה לו לשיטת הרמז"ס פ"ד מה' יסודי התורה משנה ה' ו' צאומרו שמשציבות צגלגל היסודות סד' מתחצרים ומתרכזים ואין ספק שסיוצו צגלגל השמש חחר משנה עמי השנה מקור לחום וכן הזריחה והשקיעה עוזרים הרצה להיות המורכב והספסדו הנמשך תמיד אחד איכות האלו שהם קור ומוס לח ויצי: אשר העיר עליו הספר הזה ר"ל צעל ספר יצירה צמה שאמר צגלגל צמנה כמלך צמדינה כמזר למעלה: ואמר שאין הפרש וכו' הוא ענין הזכר צמקו ג' מספר הנו' שסכ אחר שכל חויר"ד מי"ח ח"ש ומהם קור וכו' צמנה ומהם זכר ונקבה ואמר עוד זכר צא"מ ונקבה צא"ס והמחצ' מפרש כוונתו צזה שרצונו לומר שאין הפרש צין יצירת הזכר ליצירת הנקבה וצניהם צימד הוא האדם כמ"ס האצן עזרא צסוד צרשטי: אלא מה שיש צין הראות איברים מה מלצד מה שיש צגלגל צמה שזכר קלת מחצירו נראים ונקבה הם נבחרים: וכבר נמצא זה צממת הנמוח שאיברי הנקבה כאיברי הזכר אלא שהם מהופכים אל פנים וכו' שיש צגלגל פנים ואחור אין בטובה למעלה מענג: ואין ברעה למטה מנענע ורצה לומר שאותיות אמ"ש

ענין הזריחה והסקיפה הוא תמיד אחד לנגלל אשר סוצו והולך תמיד ואין צו הרגש זריחה ושקיפה כי השמש וכל כוכבי מעלה לעולם נצפים ומאירים בנגלל על ענין אחד ורק לפני אדם יושבי ארץ הזריחה הוא כשמש או ככז אשר עולה על אופקם והסקיפה כשהיא יורד מנגד אופקם ועם כל זה לא תמלא זריחה ושקיפה צורך כלל הארץ רק לענין חלקי הארץ כי חצי כדור הארץ תמיד מואר מן השמש והחצי השני תמיד חשוך וכשהיה הזריחה ד"מ ליושבי קצה המזרח צלומה הרגע עתה הוא השקיפה ליושבי קצה המערב וכן הזריחה והסקיפה תהיה תמיד למזרחיים מן המערביים ולפיכך אף שצורך הנגלל אין כאן שני והכל אחד לכל צדוקנו אכחנו הוא דרוז דאז כל אחד לפי מקומו צדוק הארץ: ורמז צלזכרים שהם

אמ"ש ואש"ם וענג ונגע אחת הן ואין ביניהם לא ההקדמה והאיחור כמו שהזריחה והשקיפה לנגלל אחד בהקו ובחוקנו אנהגו רצוא ושוב: ורמז באיברים שהם למטה מהקרום על מוצאי הפכיעה הארבע כמו שאמר שני לועזים ושני עליוזים שני יועצים ושני עליצים עשאו כמין מריבה ערכן כמין מלחמה מקצת אלו מצטרפין עם אלו ואלו כנגד אלו אם אין אלו אין אלו וכולם אדוקים זה בזה והרמז מוכן לגמרי (ג"ח חיינו) ואם יקשה לבאר הפרדתו (כ"ח ילמיו) מצורת בעלי חיים אל ההפכים והן גורמין הצלתו שהמלחמה הזאת: ולולי המלחמה הזאת לא

ליסוד אש צמחית החמומות: ולא ומים שונאים שהם הפכיים לגמרי: וכן עפר ומים אהבים: עפר ורוח שונאים וכ"כ רצינו סעדי' גאון צדוק פ' חמישי: ז"ל זה הכלל תקח ציור אש ועפר שונאים: אש ורוח אהבים: אש ומים שונאים: עפר ומים אהבים: עפר ורוח שונאים: אש ואש אהבים: עכ"ל ולדבריו לריך לומר שאש ועפר שונאי' אש"י שהם דומים צלוביות היצנות עפני רחוק מקום כי סדר היסודות אש חויר מים עפר ואש ורוח אהבים מחמת דביקותם יחד וכן עפר ומים אהבים: עשאו כמין מריבה וכו' השם יתברך שמו תקון מין צעלי חיים מענינים הפכיים כנדי שכל אחד מתעלם לגדר על שנגדו והחי מוכרח צעור זה לאכילה וסתי' וזה קיומו צתגועה תדירית כלימי עמירתו צחיים: מקלת

למטה מן הקרום על מילואי הטצציים הארצע וכו' עתה נעמק לבאר ענין חומר צפ"ה נוס' ז"ל שמים עשרה פשוטות וכו' זר זהם י"צ מולות י"צ חדשים י"צ מנהיגים: שני עליוזים: שני לועזים: שני יועצים: שני רגלים: עשאו כמין מריבה ערכן כמין מלחמה זה לעומת זה ע"כ ונמשה שאחרי שמים עשרה וכו' ושנים עשר מנהיגי' ואלו הן י"צ מנהיגי' שני יודים: שני רגלים: שני כליות: ככד ומרה: עמול המסם: קורקנן וקפה עכ"ל וכו' צפ"ה שני כתב ז"ל כללו של דבר מקלת אלו מעטרפין עם אלו: ואלו תמורת אלו: ואלו כנגד אלו: ואם אין אלו אין אלו עכ"ל: והמחנה פתח ראש הדברים ולא חש לפרסם על הארץ רק להורות תמלית כוונתו: למטה מהקרום למטה מעטך המצדיל צין הריאה והלז וצין איברי הכרם: על מולאי הטצצ' הארצע שהם ד' יסודות וכו"ש למעלה שהקרום חולק צין עולם הטצצ' ועולם החיים: שני לועזים ענינים נכרים ונגדים קלת לטצעו מל' צית יעקב מצט לרצו: ושני עליוזים הם ההמסם ר"ל אסתומכא והעמול שמשמים את האדם האסתומכא נאכילה ושתי' והעמול בשמון כן פי"ר ד"ר מברמח"א: שני יועצים: ושני עליוזים כתב מה"ר"א הכו' שני יועצים הם צ' הכליות שנאמר אצרך ה' אשר יעלני אף לילומיסרוני כליותי' צ' יעליוזים הם הקורקנן שהוא הוושט ומשמחו צבליעה: וקפה ר' צנן התחמון המשמחו צבולאת הרעי עכ"ל והמחנה פפרסם על מולאי הטצציים שהם מרה אדומה מרה ירוקה: מרה לצינה מרה שחורה: והם לעומת ד' יסודות המרה האדומה צמחית יסוד חויר והוא חס ולח: מרה ירוקה צמחית יסוד אש חס ויבש: מרה לצינה צמחית יסוד עפר והוא קר ויבש ולעומת זה כתקנו האצורים הנזכרים שכל אחד נוטה לאחת מן האיכויות הנזכרים ויש מהם אהבים ויש מהם שונאים זה את זה כמו שצאמר ד' יסוד חויר עם יסוד אש אהבים כי הוא דומה

אלו מעטרפין עם אלו: יתכן לפרש שר"ל שהקצה יור' אותם מדברים מתנגדים ועם זה הייתה מחכמתו יתברך להרכיבן בדרך ממולע שצנינות: כאלו תאמר קלת מיסוד אש והנמשך ממנה המרה הירוקה שהיא חס ויבש יש לה קלת העטרפות עם האויר שממנו מרה אדומה שהיא חמה ולחה ומפני שדומין צקלתם מתרכבים: והמרה אדומה מצטרפת צקלת עם מרה לצינה שהיא מיסוד מים ואיפיותה קר ולח צדמתו איכות הלחות שצמחים: וכן המים עם העפר שהוא המרה לצינה עם המרה שחורה מחמת דמיון ויבשותם: אלו תמורת אלו ואלו כנגד אלו ר"ל יש מן היסודו' שאחד מהם הפכיי לגמרי מחזירו' ויש מהם שאינו הפכיי לגמרי רק צא' מן האיכויות: אם אין אלו אין אלו בלומר אש"י שם מתנגדים והכיים זה לזה עכ"ל אלו יעדר אחד מהם לגמרי ינותק מוסרות החיות ויתפרדו היסודות זה מזה: והרמז מונן לגמרי בלומר הרמז הזה שזכר מונן מדבריו שעל כך כתבון צעל ס"י צלי ספק אש"י שאין לנו לפרש כל דבר ודבר ממקלי הדברים על אופניהם שזכר עכ"ל מבואר לכל שלכוונה הזאת השקיף עם כלל הדברים ואולי עוד יותר מזה כמזכירם ענינים עמוקים צבדות אלו השצעים אשר נעלמים מאתנו: ואם יקשה לבאר השרדת חלקיו צעלי חיים אל ההפכים כצ"ל ורלה לומר שכן היא כוונת ספר יצירה לדבר על ההפכים שצעלי חיים והן הן קיום הצעלי חיים אש"י שקשה לפרש פירות הדברים כלומר פרטי הדברים צלועים ועליוזים וכו' וכן צמטון צלוינים י'דים וצ' רגלים וכו': מלורך צעלי חיים וכו' זה מוסב על אמרו והרמז מונן לגמרי ושיעור דבריו כך הם שיה הרמז מונן צלי ספק אש"י שקשה לפרש פרטי הדברים עכ"ל פתח כוונתו צה מלורך צעלי חיים אל הפכים: והן גורמים הצלמו וכו' ר"ל ההפכים שצעלי חיים שגורמים שהם מעוותים אותו הן הן מיקון של צעלי חיים שיתקיים צחיים על עת קלצו כפי רצון הצורא: ולולי המלחמה הזאת ר"ל ההפך שצמחות: לא הייתה הצלמו לא היה צעל

חי מתקיים כלל כי אין החיות כי אם בתנועה ואין תנועה רק מלד ההתנזרות ואין התנזרות רק מלד הרגש ההפך וזה ענין נפלא מהכמת הצורה וכמה שאמרו מ"ל מות הקצ"ה מתקדמת מן המכה עלמה: כל זה אחר סמיר היצירות עמה

נפלא מרוח הרומני ממש והוא רוח הקודש וכדומה לזה פי' הרמז"ל שם צאורך מעט: ואחריו המים אשר מעל לרקיע וכי' זה פירוט שלש מים מרוח ור"ל מרוח זה הרוח המושג לפעמים נצדלו המים העליונים שאינם הם דקים יותר הרבה המים שלנו הם מים ענניונים הנזכר' צמגשה צדא"ש צמ"ש ויהי רקיע צמוד המים ויהי מזדיל וגומ':

לא היחה הצלחו הזאת כל זה אחר שסדר היצירות והקדים (י"א וסד) הדבר החשוב והוא רוח אל"קים חיים אשר אחת רוח אל"קים חיים שתיים וזה מרוח ש"ש מים מרוח ארבע אש מים ולא זכר הארץ מפני שהוא הגוף והחומר להיות כי כולם ארץ אבל אופרים זה גוף אישי וזה גוף מימי. על כן הקדים שלש אמות אש ומים ורוח והקדים רוח אל"קים והוא רוח הקודש ממנה נבראים המלאכים הרוחניים ובה מתחברות הנפשות הרוחניות ואחרי' האויר המושג ואחריו המים אשר מעל לרקיע לא השיגתם הקשת הפילסופים על כן לא הודו בהם ואפשר שיאמר בו אומר שהוא כדור הקרה שקורין ומה"ריר ומקום תכלית הגעת העבים ואחריו מקום האש הטבעי

לפסוקים הקדים הדבר המושג שכן אמר צפ"א משנה ט' ועשר ספירות צלימה אמת רוח אלדים מים צדור ומזוך וכי' קול רוח ודבור זהו רוח הקודש שמים רוח מרוח וכי' שלש מים מרוח חמק ומלך כסן מוכו וזכוו רשע וכי' ארבע אש ממים וכי' עכ"ל ספרי"ה וכל המשוב משוב קודם שהם אורות החיות: ולא זכר הארץ שאף היא א' מר' היסודות: מפני שהיא הגוף והחומר להיות הארץ היא החומר לכל החיות: כי כלם ארץ כל החיות יסודם ועפרו העפר

העקר שבהיות החומריים וכמ"ש כי עפר אמה ואל עפר משוץ ונאמר הכל היה מן העפר והכל שז' אל עפר (קהלת): אזל חומרים זה גוף אושי זה גוף מימי כלומר הגוף הוא החומר והוא העפר לנו חומרים שקבל צורת האש יותר מלד המים והאוויר וכן כשאמר גוף מימי רטוניו שקבל יותר מלד המים מן האוויר והאש העפר הוא: על כן הקדים צעל ספר יצירה שלש אמות אש ומים ורוח ודין שיהיו קודמים צמחית קדימת המעלה כמו שצורת כל דבר קודם צמעלה לחומר הדבר כי אמנם היסודות האלו שזכר צעל ספר יצירה לא על היסודות השפלות בלד הייתה הכוונה רק על האש אשר להם למעלה צמפירות כנודע צמחית הקבלה כי גבורה אש וגדולה מים ותפאר' אויר ומלכות צמוד ארץ והיא הספירה האחרונ' המקבלת צורת העליונות: והקדים רוח אל"קים והוא רוח הקודש ר"ל קודש שלש אמות זכר צמגשה ט' מפ"א ואמר ז"ל עשר ספירות צלימה אחת רוח אל"קים חיים צדוך ומזוך שמו של חי העולמי קול רוח ודבור זהו רוח הקודש ור"ל שרות הוא הוא המח' כל העולמות והוא צמדריגת הנפש אל צעלי מים ופירש הרמז"ן שאלת שזכר היא ספירת חכמה והוא הרוח כדכתיב רוח אל"קים והוא הנקרא מים כדכתיב והחכמה תח' את צעלי: והוא רוח הקודש וכי' כבר נתבאר ענינו למעלה סי' ג' וסם נתבאר ענין המלאכים: וזה מתנזרות הנפשות הרוחניות יתבאר צמאמר חמישי סי' יו"ד ככתב שם ז"ל והוא עולם המלאכות ועולם המנוחה כבאר מדבק צו הנפש מנוח ע"כ וסם נפרש אי"ה: ואחריו האוויר המושג זה ציאור למה שאמר שמים רוח מרוח ט' שר"ל שאויר המושג לנצחיים צמוח הרוח וכמה שזכר למעלה סי' ג' שמי שצדל לו האל עין זכה יראה אותו עם עולם דקומו זה האוויר הדק

ויקו המטר והשלג והוא החלק היותר קר שצאור כי חלק הענין מתחמם מיוסוד אש שדכיק צו והחלק הסמוך לארץ מתחמם מהתהפכות נלווי השמש והחלק האמצע הוא הקר צבנ' חלקו והוא הנקרא אללם כדור הקרה ועד שם תכלית עליה העצים והוא נקרא אללם מים עליונים והם מים צכה ולא צפועל וכשיגיעו לשם האדים יתהוו מים צפועל ויאחרו לני דעתם זה שהרקיע הנזכר צמורה הנוונה צו על חלק התחתון מן האוויר שהוא מזדיל צין מים העליוני' שהם מים צכה וצין מים המתמוני' שהם מים גשמיים ממש וכבר זכר זה המורה בחלק שני פרק ל' וזאת דעת הראצ"ע צמי' המורה: ואחריו מקום האש הטבעי הוא יסוד אש המוסכס אלל הראשוני' הדבור צקצרידות בגלל פירח לדעת הפילסופי' וזה אומר ארבעה אש ממים כי האש הזה אינפי' שהוא היותר דק צערך האוויר והמים שמתמו הוא היותר גס צערך המים והאוויר שלמעלה ממנו: אמנם לא יתכן לפרש שר"ה המחבר לפרש דעת צעל ספר יצירה ולומר שמי' אש ממים נתכוון על יסוד אש שאמרו הפילסופי' שהרי צמי' כתב אש ממים חמק ומלך צה כסא הכבוד ולופני' ושרפי' וחיות הקודש ועוד שהרי המחבר ממלך ציסוד אש צאופן הנחת הפילסופי' כמו שיצא צממישי סי' יו"ד. אזל הנכון שלא הזכיר זה רק לדומא ועקר הנוונה היא על אש של מעלה וירד לו לשיטת המקובלים שכל הנמלכות צמים ממעל ועל הארץ מתחמם שים דוגמתן צכל חמק ומלך מחלקי אש מים אויר וכמ"ש זה הראצ"ד צפירוש ספר יצירה (ד"ג ע"א) וסוים ע"ז צמח"ל וז"ה והארץ הייתה מוכו וזכוו רוח אלדים (צ"ה) צמחפת על פני המים (ח"ד) עכ"ל עוד כתב שם (ד"ח ע"א) ז"ל ארבעה אש ממים חמק ומלך צה ר"ל צאש של מעלה וצאש של מטה כל הצדיות עם כסא הכבוד אמנם הוא דמות הכסא העליון ולא עצמותו ואין

ספק שכוונת המחבר נקפסה לדעת זאת של הראשון וז"ל כאשר אומרים וכו' : כאשר אומרים וכו' אינו מוסב על דעת הפילוסופים בזה הטענה שזכר לפני זה חזל על לפני פניו בכוונת ספר יצירה הבנוי ע"י אמת דעת המקובלים והם אומרי

שמה שחמר הכמוז ורוח אלדים מרחפת על פני המים אינו רולה לומר המים התחמוני' שהם מים צפועל כפי הגדלה מפשט הכמוז שהרי הכמו' אומר והארץ היטה תתכו וצויו ומים מנין עדיין : שרזונו צמים האלו הנוונה צמים האלו החומר הרחשון שגדל אותו הסם יתנדך והוא חומר מוכן לקבל כל הכורות והוא נעדר-משום צורה והוא הנקרא חומר היולי : בלי איכות ר"ל החומר הזה לא היה צו שום ענין שנוכל לתאר אותו כמו שגאמר איך הגשם הזה נוכל להשיג חס או יצא או לא או קר וכן נאמר שהוא לכן או זולת זה מן המראות וכן אפשר שגאמר צו שהוא משולש או מרובע וזולת זה והתמונות וכל אלוה האיקות לא נתנו להאמר בחומר הראשון

ונקרא חומר על היותו נמות בלנד ותוכו וצויו ר"ל חשך בלי שום איכות : עד שהמאריך צחפן האלקים כלומר שקיבל האיקות צחפן אלדים וזה שאמר והארץ רמז לכלל המליחות שהיו חומר בלי צורה ובספן אלדים נעטייר ממנו כל אשר חפץ : הסודצ אותו כלומר הספן והמקיים אותו ובענין מאמר חז"ל שהיא צבה מקומו של עולם : וכמה אותו ר"ל אותו החפץ צדמו אלדים : דמות החומר הטבעי צמים ר"ל הדמיון שהכמוז מדמה חומר הטבעי שהוא חומר היולי צמים ולא גשאר נמלחות : כנון ציית כלומר כנון יותר מלדמות אותו אל איזה יסוד אשר היותר עב כי יצור החומר הזה הוא שיבי' יותר עב מכל הגשמיים מאחר שהוא חומר צלתי צורה : לא יסתוו פעולת הטבע בכל חלקיו כלומר פעולת הטבע אינו מתפשט בכל חלקיו כמו צמים הדמיון צה וורה גדולה מלאה מים והוא תמתי' הנה צמוס האש כל כמות המים מתחמומים באחד ולא יתכן שיחיומו המים אשר תחמויות היורה או המים שצדדים טרס שיחיומו כלל המים שגם האש קרוב לחלק התחתון הכסיון מרה שלדרי' החלק התחתון דהיינו השוליים נשארים קרים אף שהיורה מרחמת או לדדיו כי החום שצמים הסמוך לאש מתפשט להמים כולם ואין חלק אחד מהם חס טרס יתחמם כולו . וכן אם יושם דבר צמים מתפשט אל כל המים הן צבצב הן צבעס' וכל זה לא יושב דבר שהוא יותר עב מן המים כמו הארץ' ומלצר זה נתבאר היום לחכמי הטבע החשובני' אשר הכתיבו העמיקו עיונם צמיות הגופי' הגשמיים שאין צמוס גוף עב חלקי' צמתיים צעמתיים וצממונתם רק

הטבעי שקורין אותו בלשון ערבי אלחור כאשר אומרים על ורוח אלדים מרחפת על פני המים שרצונו במים האלה החומר הראשון בלי איכות אבל תוהו ובהו עד שהתאריך בחפץ האלקים הסובב אותו וכנה אותו ברוח אלקים דמות החומר הטבעי במים דמיון נכון ביותר כי מה שהוא יותר עבה מן המים לא ישתוו פעולת הטבע בכל חלקיו מפני שהם חוקים כי אין הגוף הארצי ראוי כי אם למלאכות כי המלאכה אינה כוללת כי אם ששחי הדומה ולא כל חלקיו והטבע הוא כולל כל חלקי הדבר ואין הווה אלא שהיה כבר בתכונת המים וכן נגזר ואם אינו כן לא יקרא הוה טבעי אבל הוא מלאכותי או בתרכב או מקדיו ואין הטבע פועל בו אלא בעודו בהיכן המים יציירוהו בהפצו ואח"כ יתקשה מה שהוצרך להקשות ואמר על הדומה לזה עשה מתוהו ממש ועשה את אשר אינו ישנו והצב

המים * וחכמי החימיה"ה יוציאו מכל המורכבים ומן הדומם והמתכות וחף מעפר הארץ כמה מינים מתמלפי' דהיינו מלח גפרית כסף חי וכדומה לזה מינים מתמלפיס' וחך מן המים ח"ל להוציא שום דבר רק מים לזר ואף אם יתמנה המים לאדים שגב וכפמר

לדמים הם חוזרים אח" צמיות המתר חו כשימוסו השלג והצדד למים : כי אין גוף החריז ראו כי אם למלאכות ר"ל צנוף עבה לא יתכן פעולת הטבע כי אין חלקיו נגדרים זה אחד זה להשתוות צפעולה אחת כי אם יחי' חלק אחד ממנו ד"ע חס לא יתפשט החמויות כלונו . וכן אם יושפר צלרן צור על אחיה תמונה שמה' החלק הזה צלצרו מקבל זאת התמונה צעמית זה החלק מה שגל יתכן זה צמים שג"ל לפרוד צו שום תמונה רק ע"י הכרח צמחיות וכלי' כי חלקיו נגרים זה לזה ח"כ כל הפעולות שהם עשה הם ע"י מלאכה לחזר צה שום ענין : כי המלאכה אינה כוללת כי אם שטמו החומר ר"ל מה שנעשה במלאכה אינו מתפשט מעבר אל עבר רק צעממו אם לא ע"י המים והאש כמו שעושין לצנים מטיט והאש שרופו ומעמידו על צורת הצינה המים והאש פעלו צה וכן כשמתרכך הברז ע"י ציסול וקבל המלאכה מעצב לצמר המים והאש מעמידים הפועל ההוא : והטבע הוא כולל כל חלקיו ר"ל מה שיבי' טבע הוא עיצר צכל חלקיו : ואין הווה ר"ל לא יתכן שיאמר עליו שנתהוה וכל חלקיו קבלו ההויה הזאת : אלא שהיה כבר צמכות המים ר"ל שכלל הפחות היה טרס חלתי' צו ההויה הזאת לא יותר מקשה מתכונת המים שהם צנים ונגרים : ואם אינו כן ר"ל אם יחי' יותר קשה מתכונה הזאת : לא יקרא הווה טבעי לא יתכן צו הוי' טבעיית רק עשי' במלאכה : או מתרכב צענין הרבצת ארבע יסודות מלד המעורבות ע"י מנועת הגלגל העליון כאשר סצרו הראשוני' וחרו הרמ"צס צפ"ג מה' יסודי התורה : או מקדיו כמו השתנות הלמתיים והצעלי חיים צמקרה ויתבאר עו' במאמר חמישי : אלא צעורנו צמוכן המים ר"ל היותם צמכות המים בענין הנוצר : יצוירוהו צחפלו כלומר הטבע מצייר אותו לפי דרכו צחפן אלדים : ואח"כ יתקשה מה שהצדד ר"ל כי צכל הווה גשמי יש צו מכל ח' מן היסודות ואינו מתקשה כולו מכלי שיאמר צו קלתי מן הלחות : ואמר על הדומה לזה צעל ספר יצירה קרא לפעולת הטבע הזאת עון חומר היולי וכנה אותו צסס מיהו : עשה מתוהו ממש ועשה את אשר ישנו וכו' עד שאינו נתפס צפ"צ משנה ד' רק שסס נאמר יצר צמקוס עשה והכל אחד והרצון צה שעשה מחומר היולי גשמיות ממש : ועשה את אשר

אשר ישנו כל המציאות דבר זה מה המוכר: והוא עמודים גדולים מאויר נתפס יתכן לפרש שדבר יסודות אמ"ש שהם עמודי לכל המציאות: מאויר שאינו נתפס ר"ל החומר היחולי הזה הלכתי הצורה לחלק ממנו זורת אש ותהיה יסוד אש ולחלק

והצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס: ועוד אמר מים מרוח חקק והצב תהו וכהו ורפש ומים עשאו כמין ערוגה הציבן כמין חומה סככן כמין מעויכה יצק מים עליהם ונעשו עפר ואמר עוד תהו זה קו ירוק שמקיף את העולם כלו בהו אלו אבנים

למעלה צבם המורה: ואמר עוד תהו זה קו ירוק וכו' שם והוא צמחא דמגיבה פרק אין דורשין ז"ל תנא מהו זה קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שמתנו יולא חסך לעולם שנאמר ישת חסך סתרו סביבותיו סוכמו: צהו אלו אבנים מפולמות משקצות צתהום שמהם יולא מים שנאמר ונטה עלי' קו תהו ואנני צהו (ישעי' ל"ד) ע"כ: וכבר רצו הפירושי' צהו ויש שפירשו שר"ל צקו ירוק על אופן המפרש הנה' אופק ואין הפירוש עולה יפה לפי פשוטו גם לפי כוונת

החומר האיות: ועוד אמר מים מרוח חקק ומלך וכו' עד שמציניוהו יולאין מים צספר יצירה פ"א ורק צמקום שכתב המחבר יאך מים עליהם ונעשו עפר צנוסחא שלפנינו צספר יצירה הוא יאך שלג עליהם ונעשו עפר שנאמר כי לשלג יאמר הוי ארץ ע"כ ועי' צמורה פרק ב"ו מחלק צ' שפירש זה הענין צדברי ר"א הגדול ששלג ר"ל חומר הראשון והן הן דברי החצר ג"כ: ורזינו צמ"ש ועוד אמר מים מרוח וכו' לצאר הויצ ענין העומר הראשון שמכונה צסם מים: וכבר אמרנו כי לא צא החצר לפרש ספר יצירה על הסדר רק להוציא ממלית המכונן צמקו: שרדך ציאור עמוק ונראה שדעת החצר שמוכו וצהו שיהם כנויים לחומר הראשון ולא כמ"ש המפרשי' שמוכו כינוי לחומר וצורו לצורה: אך נראה שדעת החצר כדעת המורה צכ"ז מח"צ שזכרנו למעלה והוא שבי שני חמרים דאשיני' הא' לכל מה שיש צממים והצ' לכל מה שיש צאין והוא דעת ר"א הגדול העליון או צהפך: ולזאת יאמר חקק התחמון וצהו לחומר העליון ופרקיו: ויהי' תהו כינוי לחומר ומלך תהו וצהו חקק כנגד חומר השמימינו ומלך כנגד חומר הארצי: ורפש וטיט: גם צהו ר"ל שרמז לשני אלו החמרים ויהיה חומר: הא' לרפש וטיט המשתנים לכל ענין ח"ל הראצ"ד והנה צהית הרפש והטיט לחים נומים להחקק חקק צרות קדשו צהם כל הגמלאות: עשאן כמין ערוגה ר"ל עשה צהם נתיבות לקבל הצורות למיניהם כמו ערוגות הבינה שכל אחת מוולאה זרע חמר: הציבן כמין חומה כלומר כל הגמלאות יולאו למיניהם חוקים צל יעוטו כל ימות עולם כמו חומה צלורה: סככן כמין מעויכה כן נראה שהיא גרסת הראצ"ד והרמ"ן צפירושיהם לספר יצירה ולא צצנן צצית והוא מל' סכך ויש לפרש הכוונה שר"ל צרות אלוים קצר הצורות צחומריהם ההיולגי והצורה מלדה היא חוקה וקיימת ומגינה על החומר כמו המעויכה וכבר אמרו הטנעיים שהעדר המגיע למורכב אינו מגיע לעולם מלד הצורה אך רק מלד החומר להיות מושק תמיד לקבל צורה מדה וע"כ פושט הצורה שעליו: יאך מים עליהם ונעשו עפר יתכן לפרש לפי שיטת החצר שר"ל צצפיהו שהיא חומר הא' המכנית צסם מים הוא קבל צורת הרוח דהיינו רוח אלקים ומהו נעשה עפר ר"ל כל המציאות וכמה שמורה הפסוק שהציאו קצת נוסמאות כי לשלג יאמר הוי ארץ והוא נחות לדעת ר"א הגדול שאמר צפרקיו ח"ל הארץ מאחיה מקום נצרות מאלג שמתח כסא כבוד לקח ורק שנאמר כי לשלג יאמר הוי ארץ: והשלג ר"ל החומר הראשון וכמ"ש

החצר: והנראה שהכוונה צקו ירוק הוא ג"כ על חומר הראשון ולפי שחומר הראשון לא יזויר צו שום איכות ולא תואר התפשטות אורך ורוחז ולפי שעכ"פ הוא חומר בשמי ע"כ מתרובו צקו כללו הוא יש מלך עלמו ואינו נעדר להיות כי גדר הגשמי הגמור להיות לו אורך ורוחז וגובה: וכל מה שאין לו רק אורך ורוחז נכנס תחת גדר השטח והוא המצביל בגשם צאורך וצרוחז ואינו חלק ממנו: ומה שאין לו רק אורך נכנס תחת גדר הקו ואין לו מדה לא צגובה ולא צרוחז רק גמצייל אורך בגשם והנקודה היא שאמרנו עלי' שאין לה חלק כלל צגשם ולפי שהיה החומר הראשון חומר צלי צורה והוא ממוצע צין גשם וצין העדר הגשם: ומפני שהצורה היא המקבלת הגשם והחומר מכונה צסם התפשטות לכך כנו לחומר היולי צסם קו לדמיון התפשטותו ולדמיון היותו נעדר הרוחז והגובה שהם דומים לאיכו' צדברים גשמים ולא יאמר ציהים כמות צהחלט מאמר שאין צהם חלק מגשם כלל וההיולי להיותו נעדר האכיות לא מתרובו רק צסם קו: ומה שאמרנו קו מקיף אין כרצון צזה על הקפה מקיימת כי לא יתואר צו מקום מאמר שלא יתואר צו ג' מרחקים רק מקיף פירושו כולל וסובל כל חלקי העולם והוא יסוד הנצרא' וצרסם הראשון והרשי' על זה הפירוש הוא שאינו כמכיון לקי האופק ונמה שאמר המפרש צצל קול יהודה האידן הציאו צמחרא' ראו' על זה ממ"ש ישת חסך סתרו סביבותיו סוכמו וכן סוף הפסוק חשכת מים עצי שמקים ואידן יסול לשון סוכה על קו האופק גם ענין חשכת מים לא יתכן לפרש על האופק אך למ"ש היצר מצואר שר"ל חומר הראשון והוא המקיף וסובל כל הנצראים והוא המכונה צסם חושך להיומו נעדר הצורה וצסם מים וכמ"ש החצר למעלה צס' זה: צהו אלו אבנים המפולמות השקועי' צתהום שמציניהם המים יולאין: יתכן לפרש מפולמות מל' מצולמות וכמ"ש ג"כ קצת מן המפרשים כמו: מולה ארץ על צלימה (איוב כ"ו) והוא ענין צהו וכמ"ש נועה צפון על מהו מולה ארץ על צלימה וכמו שלפון ארץ מענין אחד כמו כן מהו וצלימה וזה לשון חומר משוקצות צתהום ר"ל נסתרות כי החומר הראשון אינו מושב לעולם ומה שאמר שמציניהם המים יולאין הכונה שמה החומר ההעדר וההפסד יולא לעולם כאשר כבר צדירנו כי ההעדר מגיע מלד החומר והמים כנוי להפסד כי ההיולי מכונה ג"כ צסם מים כנו' וההפסד אינו רק מלד החומר כנו' ועם זה לא יזויר שיש דבר המפסיד והמכלה המציאות שצכל העולם שמתמן כולו רק המים ונענין הפסול וכן נאמר ס' לצבול

למנוול וכן יקבע האמת על פירושי זה ממה שנמנהג הציבור
 ע"ל לראוי ממה שנאמר ונטיה עליו קו תהו ולזני זהו והרי
 ענינו של מקרא זה אינו מדבר כלל רק ציור החורבן וההפסד
 הציבורי אשר יגיע לזבל וכמ"ל תהיה צורה נכונה חזק עוצר זה
 ויודעו קלמ וקופוד וגו' ונטיה עליו קו תהו ולזני זהו
 ולפי מלימות זה הפסוק לקח לו
 צעל המלמד שנמנהג למליצה
 על תואר החורבן הרשע ומאד
 מוכו צעל קו ירוק ונכו צעל
 לזני מנולמות צתהום וחולי
 חומר קו ירוק להמליץ ענין
 החירצן וכמו שמיאר סס החירצן
 לנפרות דהיינו ירוק כחלמון
 ציפה שף זה נק' ירוק צל
 בגוה ונמ"ס ונפסכו נחלי צפת
 ועברה לנפרות ונאמר יעלה
 עשה מדור דור וצמנם נחצטו

אבנים מפולמות המשוקעות בתהום שמביניהם
 יוצאין המים ורבו מעט מסוד השם הנכבד יו"ד
 ה"א וא"ו ה"א שהוא נאות לעצם האלהי המחאהד
 אשר אין לו מהות כי מהות הדבר זולת מציאות
 הדבר והאלקים יתברך מציאותו הוא מהותו כי
 מהות הדבר גדור והגדר מהובר מסוגו והבדלו ואין
 סוג ואין הבדל לעלה הראשונה והתחייב שיהיה
 הוא הוא ובאשר ספר כי סבת רבות הדברים הוא
 סבוב הגלגל כיון שאמר חזר הגלגל פני' ואחור'
 ודמה

מכותו ונאמר האדם חי מדבר זה יתכן צענין המתחדש
 ומתפעל כי אף שהאדם נמנהג צענין חינו צדין שיהי' חי
 מדבר כי הרבה נמלאים אפסרטיים שאינם חיים ולא מדברים
 וא"כ המציאות לכל דבר המתחדש יהיה אפסרטי שיהי' ואשר
 שלא יהי' אף מציאותו שלימותו
 האחרון: והאלקים יתברך
 מציאותו הוא מהותו כי
 להיותו מחוייב המציאות צלי
 ראשית כלל הנה צו יקויים כל
 המציאות האפסרטי וכל המהות
 צבל תואר שאפסרטי שילוייר והוא
 הוא שלימותו האחרון כי לא
 יתחדש עליו שום מהות: כי
 מהות הדבר גדור וכו' דע כי
 צענין ההגיון קראו לשם הכולל
 צערך הפרטי ממנו סוב והוא
 הכולל מיניס רניס כמו שמתאר
 סס מהוא כולל כל מיני צעני

חיים צהות השור וחסים וכו' והצופות וכל רומם על האדמה
 והחסים ונקרא סוב מנאמן סוגה צשונים באלו תאמר בדר
 הציגון מתפרסם הכולל צתובו כל מיני אלנות ומיני אומים
 וכל מין ומין עניק צפני צעלנו העליון נקרא סוב והמקיף כל
 עין לצד נקרא בדר' וכן צעלנו נקרא סוב והמקיף כל
 ובגמרה לזכר על האדם נאמר חי מדבר זהו שאמר והגדר
 מוצר מציגו והבדלו כי הוא צמוך סוב חי ונבדל מהס צמה
 שהוא מידר והוא צעלנו המהות: ואין סוב ואין הבדל לעלה
 ראשונה כי העלה ראשונה לא תשחסף עם שום דבר' וכן
 ההבדל אמרו ההגיונים שהוא הכללי הנפרד אשר צו יוצל ויוכר
 כל אחד מהמינים הנחלקים צעלנו מן המין המשותף לו צסוב
 הקרוב לו כי יש סוב קרוב וסוב רחוק כמו שמתאר האדם נפול
 תחת סוב כל המיניס חו' המיניס הוא סוב רחוק כי המי
 הוי פרטי צערך חנו' הסוב' והוא סוב צערך האדם וההבדל
 שתאמר חי מדבר ויהי' מי הסוב המשותף לכל צענין מיניס
 הקרוב ומדבר ההבדל ומאחר שלעלה ראשונה לא יתכן סוב
 והבדל שחייב שיהי' הוא הוא ר"ל המציאות צלי ראשית הוא
 צעלנו המהות והמהות הוא המציאות והכל אחד ומעמה
 מציאר כי לא יתואר שום סס צהצורא יתברך נוסף על מציאותו
 (ועיי' צמורה פנ"ג ממ"א): ובאשר ספר כי צבות רבות
 הדברים הוא סבוב הגלגל וכו' ר"ל להיות כי הצורה יתברך
 אחד מכל ד' ואולם צבות הדבריו שאנו רואים צבריות צציה
 יתברך שמו אחד צספר יצירה שהוא סבוב הגלגל וז"ל צפ"ג
 עשרים ושתים אותיות יסוד קבועות צבלל צצתמים ושלשים
 ואחד חזור הגלגל פניס ואחר עוד סס עשרים ושתים אותיות
 חקקן והצנן ח"לף עם כלס וכלן עם ח"לף ור' מס נפש כל
 היצור ונפש כל היצמיד לצור כיצד שקלן והמין ח"לף עם כלן
 וכלן עם ח"לף צ"ת עם כלן וכלן עם צ"ת ג"מל עם כלן
 וכלן עם ג"מל וכן כלן' וכלן חוזרות מליזה צצתמים ושלשים
 ואחד עשרים נמלא כל היצור וכל היצור ילא צעס אחד יוד
 מתבו ממש וכו' (הנכור לפני זה) עב"ל ומעמה נכנס המבר
 למשם אלו הענייני' ואמר שהכונה לצאר כיצד ילאו הרצויים מן
 האחד

הנפחיים נסוב ענין קו על קו הצופק ולא הסקיפו על ענין
 הפסוק שהציול ע"ז וכנאר למעלה וכן ענין זהו מירצן מן
 הפסוק: ורומ מעט מסוד הסס וכו' הוא מ"ס סס אחר
 משנה הרצעה אש ממים וכו' וז"ל חתם חתם רוס צירר ג'
 פשוטות וקצען צמנו הבדול יה"ו והתס צעס ח' קלוית פנה
 למעלה והתמו ציה"ו סס חתם תחת ופנה למטה והתמי
 צו"ס סצו חתם מרמם ופנה לפניו והתמו צה"ו: שמינית חתם
 ערצ פנה לאחריו והתמו צה"ו משיעית חתם דרוס ופנה
 למיין והתמו צו"ה"ה עשר חתם לפון ופנה לשמאלו והתמו
 צו"ה"ו אלו עשר ספירות צלימה: אחת רוח חלדים חיים:
 שמים רוח מדוח שלש מים מרות: ארצני אש ממים: ורוס
 ומחת מורה ומו צצו לפון ודרוס ע"כ וצ"ל כיון הצצר ויואל
 למשם הענין הוא בקולר אמרים ואחר שכל לרמו מענין הסס
 הנכנס שהוא סס הוי"ו: שהוא לנות לעלה אלוי המתאחד
 ו"ל שהסס הוא מורה על יחורו יתברך צצתדות חמייתו צלי
 רצוי מכוס ד' וכבר קדם עניינו למעלה צצ"ו ח' וג' מזה המאמר
 וכן הוא צצורה ח"א פכ"א וב"צ: אשר אין לו מהות ר"ל אין לו
 סיס מואר מה צנתהרשו צו ונאמ' מה הוא וסיה' מהות הוא נוסף
 על מציאותו ואף מציאותו אינו מואר לוכי המציאות של כל
 דבר מקרה הוא ננעלה מאחר שהפסר שהי' נמלא ואפסר שלא הי'
 נמלא וקרה לו שנחלא והוא אפסר המציאות אצל
 מחוייב המציאות: וז"ל המורה פנ"ג ממ"א יודע כי המציאות
 הוא מקרה קרה וליז הוא ענין מוסף על המהות הנמלא זהו הדבר
 המצורא הראוי לכל מה שלמציאותו סבה שלמציאותו ענין נוסף
 על מהותו: חתם מי שאין למציאותו סבה והוא הסס יתעלה
 לצדו כי זה הוא ענין אמרנו עליו יתעלה שהוא מחוייב המציאות
 מהיה מציאותו עליו והתתמו: ועלנו מציאותו ואינו עלס
 קרה לו שיתמלא ומהי' מציאותו נוסף עליו שהוא ראוי המציאות'
 תמיד אין מתחדש עליו ולא מקרה קרה לו וא"כ היה נמלא
 ולא צמיאות: וכן חי ולא צמיס ויודע וכו' עב"ד: כי
 מהיה הדבר זולת מציאות הדבר ר"ל כי אנו שנאמר ד"מ
 האדם נמלא עדיין אינו נמשמע מה הוא האדם ואנחנו נמלא

אוצר

מאמר כוזרי רביעי

נחמד

קלו

האחד האמתי: וזמה זה ר"ל הרצוי כילד ינח מן האחרות: בהתמוג האותיות הכפרדות ונ"ח הוא בהתמכרות והכל אחד והכונה שכל אחד מן האותיות מתחבר עם אות אחד מן אל"פא צ"ת ומן שני אותיות נמסרה זוג אחד והצוג ההוא נמוג והוא לפניו כגון ח"צ ולאחריו כגון צ"ח וזה הרצוי הראשון היולא מן האחרות ע"י דרוף שלבס כי בשתי אותיות לא נמלא דק שני לרופי' ונח יומר והוא למסון לכל רצוי שצבולס שאינו פחות משתים' ואלס בשלש אותיות ימלא ששה לרופי' צבולרע כ"ד וכמו שיתבאר בסמוך: ח"לף עם כלס ר"ל עם

על דרך הזה: מחרות חלילה וכו' עד נחמתי ושלשים ואחד שערים ראינו קלת להאריך ולסדר אותם יען שלא נמלא צבול מפרש מספר יאירה סידורס על אופן המונן למעיין: וזה סידורס' אלו הם הרל"ח שערים שהס לפניס והס י"ח נתיס צרומס וכו"ל צבורך י"ח פעס כ"ח

דמה זה בהתמוג (נ"ח צהתחננו') האותיות הנפרדות אלף עם כלס וכלס עם אלף בית עם כולס וכולס עם ב"ת החזרות חלילה נמצא כל הדבור יוצא במאחיס ושלשים ואחד שערים: ואחר כן אמר איך התרכו בשלש האותיות ורובעם שלש אבנים בונות ששה בתים ארבע בונות עשרו' וארבעה בתים צא וחשוב מה שאין הפה יכולה לדבר ומה שאין

הרי מלמתי ושלשים ואחד זה עד חזי האלפא ציחא וממלא צמזי הראשון של האלף צ"ת זוג אותיות נמסר רל"ח וכל זוג משתנה מזוג עד שלא ממלא שני נתיס שוויס' ולמה תחזה כי שורה י"ח שהיא שורה האמצעית היא נתיס מרכז ולמעלה יר"ד שורות

ולמטה יר"ד שורות והשורה האמצעית היא חל"ס על הסדר: והנה השורה הראשונה ח"צ צ"ג וכו' היא ליד המתחברות הזוגות וח"צ מתחבר עם צ"ג כי ה"ב מלרף אותם וכן כולס וחלו ה"ל"ח שערים הם לפניס

כל אחד מאותיות האל"פא צ"תא שאלף מתחבר עמו והאלף צרלס והשני אחריו: וכלס עם אלף שהאלף צבולרע ואיזה אות מן האל"פא צ"ת לפניס: וכלס עם צ"ת וכן צלל אות ואות אלו ה"ל"ח שערים הם לפניס

למ	מנ	נס	סע	עפ	פצ	צק	קר	רש	שת	חא
לג	מס	נע	ספ	עצ	פק	צו	קש	רה	שא	חב
לס	מע	נפ	סצ	עק	פר	צש	קה	רא	שב	חג
לע	מפ	נצ	סק	ער	פח	צה	קא	רב	שג	חד
לפ	מצ	נק	סר	ערש	פה	צא	קב	רג	שד	תה
לצ	מק	נר	סש	עח	פא	צב	קג	רד	שה	חו
לק	מרו	נש	סח	עא	פב	צג	קד	רה	שו	חו
לד	מש	נה	סא	עב	פג	צד	קה	רו	שו	חח
לש	מה	נא	סב	עג	פד	צה	קו	רו	שה	חס
לת	מא	נב	סג	עד	פה	צו	קז	רח	שש	תי
לא	מב	נג	סד	עה	פז	צח	קח	רש	שי	תכ
לב	מג	נד	סה	עו	פז	צח	קט	רי	שב	חל
לג	מד	נה	סו	עו	פח	צט	קי	רכ	של	חמ
לד	מה	נו	סז	עח	פט	צי	קכ	רל	שמ	חג
לה	מו	נז	סח	עט	פז	צכ	קל	רמ	שג	חס
לו	מז	נח	סט	עז	פח	צל	קמ	רנ	שס	הע
לז	מח	נט	סז	עכ	פל	צמ	קנ	רס	שע	הפ
לח	מט	נז	סח	על	פמ	צנ	קס	רע	שפ	הצ
לט	מז	נח	סט	עמ	פנ	צס	קע	רפ	שצ	חק
לי	מכ	נל	סמ	ענ	פס	צע	קפ	רצ	שק	חר
לכ	מל	נמ	סנ	עס	פע	צפ	קצ	רק	שר	תש

אב	בג	גד	דה	הו	וו	זח	חט	טי	יכ	כל	
אג	בד	גה	דו	הז	וו	זח	וט	חי	טכ	יל	כמ
אד	בה	גו	דז	הח	וו	זי	חכ	טל	ימ	כנ	
אה	בו	גז	דח	הט	וי	זכ	חל	טמ	ינ	כס	
או	בז	גח	דט	הי	וכ	זל	חמ	טנ	יס	כע	
אז	בח	גט	דז	הכ	ול	זמ	חנ	טס	יע	כפ	
אח	בט	גז	דח	הל	ומ	זנ	חס	טע	יפ	כצ	
אט	בי	גכ	דל	המ	ונ	זס	חע	טפ	יץ	כק	
אי	בכ	גל	דמ	הנ	וס	זע	חפ	טצ	יק	כר	
אכ	בל	גמ	דנ	הס	וע	זפ	חצ	טק	יר	כש	
אל	במ	גנ	דס	הע	ופ	זצ	חק	טר	יש	כת	
אמ	בנ	גס	דע	הפ	רצ	זק	חר	טש	ית	כא	
אנ	כס	גע	דפ	הצ	וק	זר	חש	טה	יא	כב	
אס	בע	גפ	דצ	הק	ור	זש	חה	טא	יב	כג	
אע	כפ	גע	דק	הר	רש	זח	הא	טב	יג	כד	
אפ	כצ	גק	דר	הש	רז	זא	הב	טג	יד	כה	
אצ	כח	גז	דש	הת	רוא	זב	הג	טד	יח	כו	
אק	כז	גח	דט	הא	רוב	זג	חד	טה	יז	כז	
אר	כח	גח	דא	הב	רז	זד	חה	טו	יז	כח	
אש	כח	גא	דב	הג	רד	זה	חו	טז	יח	כט	
את	כא	גב	דג	הד	רז	זו	חו	טח	יט	כי	

וזנתיים שאלתיו כל הזנות האפשריות שילאו מחיי הא"צ הראשונה וכל בית תמלא זוג וזלת הזנות שכלל הזנתיים והא ידורף אל אלו הזנות היזה אותיות זין ומפניהם זין ומלאהיהם זין וצמלעיתם תמלא כל מלות הדבורים שאפשר בכל הלשונות ונקראים אלו הצעירים לפנים לפי שהאותיות הולכות על סדר אלפא ביתא וכל העשרה שורות העליונות ואל"כ"ס וכו' הולך ג"כ על הסדר שהוא הא"צ האמצעי וממסד ואל"ך מתמלחין קלת זונות מד

שאל להתהפך כמו כ"א ו"א ו"צ וכל שורה נוסף זוג אחד מהופך עד השורה האחרונה שזה יו"ד זוגות מהופכות מסדר אלפא ביתא עכ"ל השערים האלו שכלל העמוד נקראו לפנים שם מחיי הראשונה של אלפא ביתא . ואשר מהיי השני והוא מאות למד ואל"ך נקרא לאחר וכמו שיתבאר : והנה אמה רואה צנתיים שהיי האל"פ צי"ת מל' עד ת' מסודר ראשונה ואחריו מני אצ"ב עד לה"ד והצנתיים צנתיים על סדר הנזכר צורה ראשונה ליוור התחזרות הזנות זה עם זה כמו למ"מ מ"ג וכו' וצנתיים שצאורך הלמ"ד מתחבר עם כל הא"צ ואח"כ המ' וכו' רק מהופך הני האותיות האחרונות הראשונה וכשאתה מגיע לשורה ו"א שהיא צמקום מרכז רזוני שהוא אל"כ"ס צסדר הרשון ועמה הוא מהופך לגמרי והוא ל"א מ"צ נ"ג ס"ד ע"ה פ"ו ל"ג ק"ח ר"ט ט"י ט"ב ואחריו המקוצלים שהשערים אשר מלך הפנים מרחמים על הנריאה והם רחמים . ואשר מלך האחרון מלך הדין והם הופכים את הנריאה לקדמונה (ועיין צראצ"ר צני' ס' ויורה צמקום הנז') זה שאמר צם' ויורה אחר שצנזיר רל"א שערים פנים ואחריו ח"ל וזהו סימן לדבר אין צטובה למעלה מעונב ואין צריעה למטה מנגע ע"כ והרזון צה להיות סדר אל"כ"ס וכו' הוא ציוסר ומורה על רחמים במורי' כמו שאמר חו"ל צצט ד' ק"ד אחר שר של גיהנם לפני הקצ"ה רצ"טע זני מזיעו של שם אחר לו' אל"כ"ס להיכן אוליכן לנן ד"ס וכו' זה שאמר אין צטובה למעלה מעונב צנן עדן שהיא הוטובה שאין למעלה ממנה שאפשר . זה מלך הרחמים צסדר היוסר מלך פנים . והולם מלך האחרון נתהפך ג"ן לנ"ג . זה שאמר ואין צריעה למטה מנגע: נמלא כל הדבור יולא צמלתיים ושלשים ואחד שפדים . ר"ל מאחר שזונות צלצד רל"א שערס לפנים ור"ל לא לאחר וכו' וצריעה מאות וששים ושנים ואין זוג שיה לחצירו . אמור מעתה אם תלך את אמת אל אחד מהזנות תמלא שלשה שנויים הא' לפניו וצ"ב ולאחריו וצ"ג צמלע ד"מ צ"ב תוסף ח' לפניו יהי' אצ"ג ולאחריו צנ"ה . וצמלעיתו צנ"ג . וכן צכל זוג חוב הרי לך מלות משלש אותיות שערס פעם ארבעה מאות וששים ושתיים עולה תשעה אלפים שני מאות וארבעים . והא נקח הצירוף לפניו ולאחריו צלצד קנרף א"פ אלו האותיות שזוג עלמן ד"מ א"צ נוסף ח' לפניו יהי' א"ח א"פ . ולאחריו אצ"א . וכן צ לפניו יהי' צא"צ ולאחריו יהי' אצ"ב ומה שלקחנו שערס צלצד הוא מן אותיות הזוג עלמן ושאר כ' אותיות אל"פ צי"ת כי לא יצויר לצירוף אמצעי צמות שמן הזוג עצמו . אך צרוף לפניו ולאחריו ליוור צכל האל"פ צי"ת וממלא עוד שני פעמים ד' מאות וששים ושתיים ממלא עוד פשעה מצות שערס ושנים

שאין האוזן יכולה לשמוע . כן צצטרך להקור מאין נתברו הדברים קודם סכוב הגלגל והבורא אחד הוא ולגלגל

ועם מספר הקודם עשרת אלפים מאה וששים וארבעה . זה סך המלות אשר יתכנו שהיו משלש אותיות צלצד לא ותצו צמות מארבעה אותיות ומחשבה אר ששה וצבעה אותיות ועלו הירוסי' למספר עזום כמו שצבצו צענין חומרו שלש אצנים וכו' . ועם זה תלנירף הנקיות ששם התמונות צמספר עשרה וכל מלה מוכל להצננות כפי ענין הנקודה שמת כל אות ואות יעלה למספר עזום מאד מאד עד שכל הדבורים מכל

הלשונות יולאות מאלו רל"א שערס : ואח"כ אמר ח"ך התרצו צלש אותיות . רל"ל ח"ך כל הרצויים ילאו משלש אותיות ורמז צה אל אותיות הוי' שמש הקדוש וכמו שיתבאר צמסוף : ורצונם כלומר הפשטותם צאורך וצרוצו ור"ל ח"ך ילאו עניני הכמות הנתפס' צמקום מן הרומניות : שלש אצני וכו' הוא צפ"ד שם חו"ש צנע כפולות וכו' כיול צרפס שתי אצנים צונות שתי צנתיים . ג' ציות ו' . ד' כ"ל' ה' ק"כ . ו' ת"ך . ז' צונות חמשת אלפים וארבעים צנתיים . מכל"ן ח"ך מה שאין הפה יכולה לספר ועין יכולה לראות ואזניו לשמוע עכ"ל הנה ציאר ח"ך הטרופים עוליס למספר עזום . ואמר שלש אצנים צונות ששה צנתיים ר"ל צרופים . והכלל צה כי הירוסי' עוליס ממד צמספר הכפל צצרוף העולה ממספר הסומין לפניו ד"מ שתי אותיות ח"צ" . הרקוף מהם אחד פעם שמים כזה ח"צ" . צ"ל ולא יותר . והולם משלש אותיות יהי' ששה צרופים דהיינו צ' פעמים שלש כי אם תקף ד"מ ח"צ" צ"ל ותוסף עוד אות ג' הנה מוכל לעשות מכל זוג שלש צרופים דהיינו ח"צ" כי מוכל להסוץ על כל זוג אות ג' צראצ"ר וצמלעיתו וצסופו כנון גא"צ חצ"ג . וכן צווג צ"א מוכל לעשות ממנו צנ"ה צנ"ה אצ"ב צ"א . והמה אם תרצה לעשות צרופי' מד' אותיות מוכל שתעשה עם אות ה' הנוסף מכל אחד מששה צרופים אשר נהוו משלש אותיות מכל ח' ד' צרופים אם תלך את הרציעי לפני אות הראשון ואחריו . ואחר אות השני . ואחר אות השלישי . ו"מ אצ"ב עם ד' תעשה ממנו ד' צרופי' כנון דחצ"ב . אצ"ג . אצ"ג . אצ"ג . וכן צכל צרוף מאלו הששה הרי ד' פעמים ששה עולה כ"ד . וכשאתוה עוד אות אחד ויהי' חמשה אותיות . מוכל שתעשה צמות החמישי צכל אחד מהכ"ד ה' צרופי' כנון . דחצ"ב . דחצ"ב . דחצ"ב . דחצ"ב . דחצ"ב . דחצ"ב . הרי ק"ך צרופי' . אמור מעתה שצספר הרצופים צכלל מיצה יהי' צמספר הכפל מנין אותיות המיצה צמספר צרופי' מיצה הפחותה ממנה צמות אחד . זה שלש אצנים צונות ששה צנתיים דהיינו כפל מנין שלש עם שמים שהוא המספר החמות עשלה צאחר . ושתי פעמי שלש הרי ששה . וכן ששה פעם ארבעה כ"ד . כ"ד פעם חמשה ק"כ . ק"כ פעם ששה תש"ך . תש"ך פעם שבעה חמשת אלפי' וארבעים . וכן מכל"ן ולהלן תמלא חנפי' וארבעים פעם שמה הם צרופי' מיצה צת שמה אותיות . והענין מתרבה עד שאין פה יוכל לדבר ואוזן לשמיע: כן נלטרך למקור מציין נתברו הדברי' וכו' ר"ל עם היות שציואר ענין הרצוי וצנתיים מזורת הכלל צרל"א שערס והוא עד"מ צצו הרצוי ע"י הרצוי מהאותיות צמיון לגלגל חוזר . ח"ך אכנס

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קלח

אמנם עדיין קשה ראשית ככמות והרצון מחין זה והמיון הגלגל הזה שלמה אומר שהלך כסביב מחין ולא גם הוא: והזכור אחד כלומר מאמר שכזורה אחד מכל ד' ולא יתכן זו מעלה ומטה פני' ואחר מין ושמהל: ולגלגל על דרך הדמיון

ולגלגל על דרך הדמיון ששה צדדים והניה (נ"ח) שש זלעות וקוע) בדבור השכלי שמות הבורא (נ"ח) סס לזורה) ובחר לו בדבור הגשמי האותיות היותר דקות אשר הם כרוחות לשאר האותיות והם הו"י ואמר כי החפץ כשהוא יוצא בשם הנכבד הזה יהי' מה שיחפוף יתבדך ויהי' כפי הגזור הו"י (אינס ז"ה) ואין ספק שהוא והמלאכים מדברים הדבור השכלי ויודעים מה שיהי' בעולם הגשמי קודם יצירת העולם ואיך יאצל הדבור וההברה ממנו על המדברים שהם להבראות בעולם והי' בדין שיהי' העולם הגשמי נכרא בענין שהוא נאות לגשמיות בשם הנכבד השכלי הנאות לשם הגשמי יהו"י ויהי' הו"י הי"י ויהי' הו"י החחיב בכל אחד צד מצדי העולם וקם הגלגל: וזה מהדברים שאינם מספיקים הכל אם מפני שהמקוש עמוק מהשיג או מפני שחבובותינו מקוצרות או לשני הדברים יחד ועל הדומה לזה חקרו הפילוסופים הביאים מחקרו לאמר כי מאחד לא יהי' ממנו כי אם אחד וקבעו מלאך קרוב נאצל

מקור לצדו כל אשר חפץ צלי זה השם הנכבד זה תקן צמה שאמר שנגזר ר"ל הפירוש מזה השם הוא הו"י ר"ל יהו"ה מה שיהי' זה טעם מלוג וצלחת שאין אלו הדברים מושלים רק מקובלים והם למעלה משכל אדם וכת"ש שאומר צמחן זה מהדברי' שאינם מספיקי' וכו':

ואין ספק שהוא והמלאכי' וכו' ר"ל הקצ"ה מזה למלאכי' ע"י הדבור השכלי חפ"י שאין האדם יכול להשיג מנין מאותה כמשמעות בתו"י דמיון וכו' וקרא זה אל זה ואמר וכו' (ישע"י) ונאמר והנה ששה אנשי' צאים וכו' ויאמר ה' אליך (יחזקאל ע'): ויודעים מה שיהי' בעולם הגשמי ר"ל המלאכי' משכילי' סדר השתלשלת ענינים הגשמיים ולידתם טרם ילאו לפעול: קודם לירת העול' כלומר קודם לירת עניינים הגשמיים המתהווים תמיד צעול' כי המלאכי' גם הם נצראו כיום השני מששת ימי המעשה וכמלא' חו"ל וכן משמעת המדר צלמה ויודעי' וכו' לשון הויה ולא כמה שהצין כרצ צעל קול יהודה שדעת צעל ס' יצירה שהמלאכי' קדמה צריאת' לצריאת העולם כולו וזה לא מלאנו

מן

רמזו דצדרי ס"י כלל: ואיך יאלל הדבור והצרה ממנו כלומר המלאכי' ויודעים איך נשתלשל הדבור ממנו ית' ואיך ענייני ההשפעה האלד' ית' נאלצת ממנו ית': על המדברים יתכן לפרש על הנציחים ובעלי רוח הקודש: שהם להבראות צעולם כלומר העתיד' שיצראו בעולם: והי' דין שיהי' העולם הגשמי וכו' ר"ל כרצו לפנים ההוא' עתדים מן המושכל שאנחנו רואים עולם גשמי נצרא מן רוחני וצדאי' שדין לתת חיזה דבר ממוצע צין רוחני וגשמי שהם הפכים והקודצ לזה הוא השם הנכבד שהוא נאות לגשמי מחד מואר וזורת האותיות כפי דמיונינו: יהו"י וכו' והם ששה זרופי': וקם הגלגל והוא הראשון שצריאת הגשמיים וממנו נשתלשל העולם כולו וכל גשמיים שצמכו: וזה מהדברי' שאינם מספיקי' ר"ל חפ"י שהם דברים חלקוי' אומימים עכ"י אינם מספיקי' לשכך את הדעת כפי הסדר והמושכל: אם מפני שהמזוקט עמוק או מפני שדבר זה עמוק ורחוק מנה מין האדם שיכיל אותו שכלו: או מפני שצננותי' מקוצרות ר"ל אנחנו נלמד לא נוכל להבין זה: או לשני דברים יחד ר"ל אנחנו קצורי השכל וגם אפילו היינו צמכית ההשכלה כפי האפשר צנה האדם לא נוכל להשיג: ועל הדומה לזה חקרו הפילוסופי' ר"ל צא וראה כמה רחוק הפילוסופי' מן האמת שצננת זה הדבר כי לא ידעו דרכי הקבלה וצאו לחקור מלצם כמה התקשו צבויאל צוה אחר שהוקשה להם איך ילא מאחד דברים רבים מתחלטים

גשמיים: הנה אין הכוונה על גולמי האותיות וליוריהם: אמנם על שרשיהם הרוחני אשר להם למעלה צדור שכלי וכדי להמשיך הדבר הזה לדעת צעל ס' יצירה ולדעת המדר נקה לדמיון זה צממת האדם שהיא רוחנית ועכ"י קצורה אינה רק צנוף גשמי צמור אדם ראש וידיים ורגליים ותמונת אדם ולא מפני שהאדם למראית עינינו גשמי דיון על הגשמה שהיא גשמיית כי ידענו שהיא עלס רוחני אשר משכנה צנוף כזה וזה עיקר האדם ורק שאנחנו לא נוכל להבין ענין קטורה צנוף כל זמן היומינו עתדים צמור: כך נדין על הדבור השכלי שאע"פ שאינו דומה כלל לדבור גשמי היולא מן הריאה והקנה ומחד דפיקה צאור עד שנגיע לתוף השמייעי' שצאון אדם אחר וכל אלו נמנעים צדור השכלי חצל יהי' ענין דומת הדבור מה שאי אפשר להצינו: האותיות היותר דקות: אותיות הו"י הם היותר דקות שצאלפ"א ציתא ננו' צס' ג' מזה המאמר: וחולס מה שקבע רק ג' אותיות ששם הנכבד כך הוא צוהר ומוסכס לכל המקובלים שעיקר השם הוא יהו"י (והוא הקצ"ה) והה"א האחרונה מלכות: ואמר כי החפץ כשהוא יולא בשם הנכבד הזה כלומר רצון חלקי ע"ד הדבור הרוחני כמ"ש ויאמר אלדים יהי אור ויהי אור והאמירה צואת הרוחנית יולצת ע"י השם הקדוש הזה וצו נצרא מה שהל חפץ: ויהי' כפי הנגזר הו"י: וכדי שלא תאמר היד ה'

וארצה נתחננו זה: וקצנו מלאך קרוז נאלל מן הראשון כדי להשקוט קושי הזה אמרו שכן הצדקה לא נאלל רק מלאך אחד וכו' אשר קראוהו עלול ראשון: המלאך הזה ר"ל העלול הראשון: יש לו שתי מדות כלומר נולד צו רצוי מלד ידועתו והשכלתו שהי' לו שתי

רק טענה גרידא אין זה ספוק ר"ל שאפי' ספוק אין זהה כי אדרבה יש טענות על סתירתו וקושיהו ממנה פנים: אחד מהם למה עמדה האצילות כלומר למה נפסק השתלשלות הזה שכלל התשיעי או עשירי והוא שכל הפועל שלא נתחייב ממנו כלום: הקציר מהראשון ר"ל

ושמא תאמר הלא אי אפשר שילכו העוליים ללתי מכלית וע"כ לרדן שיהא נפסק בשום מקום כלאר שנספק בעשירי וע"כ רחוק שיאוזן שנגבל בעשירי שהוא שכל הפועל הי' קציר יד כ"כ עד שנספק כמו מלשלש מלאך וגבל רק נותן כח צמחיות השפלות ר"ל צורות זעלו מייס ואיך יהי' הצדל רחוק כזה מן התשיעי לעשירי: למה לא התחייב מהשכלת שתימה שלמע' ממנו וכו' כלומר מהשכלת המלאך השני שאמר שצמח שהשכיל מן הראשון התחייב ממנו מלאך שני וצמח שהשכיל מעצמותו התחייב ממני בגלל שצמי ויהי' המלאך התשכלתא ממה שלמעלה ממנו נקרא על סם הגלגל שצמח ולאמרו שזה המלאך הוא המניע בגלגל וכו' צמורה מאמר ז' פ' ד' וזהו הקשה מאמר שיתחייב שצמח שהשכיל את עלותו לשלשל מלאך: וצמח שהשכיל את עלתו דהיינו שהצדל שצמח וצין עלתו בגלל כמו כן הי' ראוי שישלשל מלאך צמח שהשכיל עלת עלתו דהיינו המלאך הראשון וגלגל צמח שהשכיל ההצדל שצמח וצין עלת עלת עלתו ותהיינה צורות אצילות שצמח ארבעה: ומאין לנו שמי שישכיל את עצמו יתחייב ממנו גלגל ומי שהשכיל הראשון יתחייב ממנו מלאך. ובעת אשר ישעון ארסטו שהוא משכיל את עצמו צריך שיהי' נתבע להאציל ממנו גלגל. ואם ישעון שהשכיל הראשון שיאצל ממנו מלאך. אמנם זכרתי לך ההתחלות האלה שלא תכהיבך

מן הראשון ואחר כך אמרו כי המלאך הזה יש לו שתי מדות אחד שהוא יודע מציאותו בעצמותו (י"א נעמנו) והשנית ידיעתו שיש לו כחה והתחייב ממנו שני דברים מלאך וגלגל הככבים הקיימים וזה גם כן במה שהשכיל מן הראשון התחייב ממנו מלאך שני וכמה שהשכיל מעצמותו התחייב ממנו גלגל שבתאי וכן עד הירח. ואח"כ אל שכל הפועל. וכבר קבלו בני אדם זה והתפתחו לו עד שאמרו שהוא מופת מפני שיהסו אותו אל פילוסופי יון וזאת טענה גרידא אין בה ספוק ומקשים עליה בכמה פנים. אחד מהם למה עמדה האצילות הזאת הקציר יד מהראשון. ואחר כן נאמר למה לא התחייב מהשכלת שבתאי מה שלמעלה ממנו דבר אחר ומהשכלתו המלאך הראשון דבר אחר ותהיינה צורות אצילות שבתאי ארבע. ומאין לנו שמי שישכיל את עצמו יתחייב ממנו גלגל ומי שהשכיל הראשון יתחייב ממנו מלאך. ובעת אשר ישעון ארסטו שהוא משכיל את עצמו צריך שיהי' נתבע להאציל ממנו גלגל. ואם ישעון שהשכיל הראשון שיאצל ממנו מלאך. אמנם זכרתי לך ההתחלות האלה שלא תכהיבך

הקיימים תגלגל היומי אין צום ככז וכל עיקרו אינו רק להכריח כל הגלגלי' שתחתיו ממזרח למערב. ומעשה לדעת המוניס שמה בגלגלים אין כאן רק שמה עלולים רזוני שכליים נדלתי ועם שכל הפועל תשעה ולדעת המוניס תשעה בגלגלים הרי כאן עשרה שכליים נדלתי ועליו הדעת המפורסמת שזה ויתגאר עוד מזה צמחור מתיי מ"ז: ואח"כ אל שכל הפועל. גם זה מילידי צית ארסטו' שאמרו שא"ח מצלתי שכל נפרד ר"ל מלאך אחד מלד השכלים המניעים הגלגלים והמלאך הזה הוא הנוטף צורות הנמלכות השפלות כי השכלים המניעים הגלגלים אין להם רק פעולתם צבחת בגלגליהם. והשכל הפועל הזה שהוא האחרון אמרו עליו קתם שהוא שותף צורות כל נמלכות השפלות. ואחרים אמרו שאין לורך אליו רק להזיח שכל אדם מכה אל הפועל. והשכל הזה נקרא שכל הפועל בעצור פעולותיו המתחדשות מתיר: עד שאמרו שהוא מופת. כזר נודע שצעלי הגיון קראו מופת לראי' שאין עליה שום תשובה ואין צדמיתת הקדמותיו שום ספק. ולח"ו צמעה הוא הנלווה הוא שהקדמותיו מפורסמות. ואחריו הספוק ר"ל שהקדמותיו מספיק' להמן להאמין בזה והוא למטה מן המפירסמות מכ"ש מן המיפיות וזהו אשר שצני אדם תשז זה למופת מה שאינו אפי' ספוק:

וצין עלתו בגלל כמו כן הי' ראוי שישלשל מלאך צמח שהשכיל עלת עלתו דהיינו המלאך הראשון וגלגל צמח שהשכיל ההצדל שצמח וצין עלת עלת עלתו ותהיינה צורות אצילות שצמח ארבעה: ומאין לנו שמי שישכיל את עצמו יתחייב ממנו גלגל ומי שהשכיל הראשון יתחייב ממנו מלאך. ובעת אשר ישעון ארסטו' שהוא משכיל את עצמו צריך שיהי' נתבע להאציל ממנו גלגל. ואם ישעון שהשכיל הראשון שיאצל ממנו מלאך. אמנם זכרתי לך ההתחלות האלה שלא תכהיבך

לך מן יעלה על לבבך להראר אחר דברי האמת והדברי שזכרתי לך מיסודי קבלת האמת שזכר צ"ל יצירה ומחשבו שאין כל הדברים מסתקים לשכך השכל. ותדמה כי הפילוסופיה היא אשר תנחם הדעת וכל נתיבותיה שלום תמוכי' נלדק וציושר. ראה גם ראה כי התחלומתיהם לא יוכלו אולם שכל אנושי והמנה רחוקים מאל מן האמת אמור. מעשה שכל ענינם ננוי על יסוד סוהו וצנה: ועוד כי אין ציון שנים מהם מן המחקרים אשר הולילו מ' צ"ס ענינים כאלו מן שמשכים עם חזירו אך כל אחד פונה במקירתו לרוח. אחרת: אלא המקבלים מהם תלמידים הצאים אחריהם אשר לא עזר כחם לנדות מקירות מלגם הם סמכו עלמם על אחד מהראשונים כפי אשר דמה כל אחד שרצו ההוא הוא היותו ראוי לסמוך עליו ודחה שחק הס אינם צאים רק מלד הקבלה וכל כח פונה לדרכה אצל אהמנו כולנו קבלה אחת לנו וכולנו נלך לנצח צ"ס חלקים חיים:

חבהילך הפילוסופיא ותחשוב שאם תלך אחריה היית מניה לנפשך במופת הכוורי. אבל התחלומתיהם כולם לא יסכול אותם שכל ולא יכנסו תחת הקשה. ועוד כי אין בין שנים מהם הסכמה. לא המקבלים מהם שסומכים על רב אחד אם אבנוקלים ואם פיטגוריים או ארסטו או אפלטון וזולתם הרבה אין אחד מהם מסכים עם חכיו:

כו אמר הכוורי מה הצורך אל אותיות הו"י או אל מלאך ונלגל וזולת זה עם ההודאה בחפץ הכוורא ובחרוש העולם ושהאלקים ברא את הדברים הרבים במנינם בבת אחת למיניהם כאשר זכר בסדר בראשית ושם בהם כח העמידה והתולדה ומכלכלם לרגיעים בכח האלקי כמו שאנחנו אומרים מחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית:

כו אמר החכר השיכות מלך כוור והו האמת והאמונה כאמת ועיבת מה

שאיין צורך אליו אך שמה היה זה העיון לאברהם אבינו כשנתבררה לו האלהות והאחדות קודם שידבר עמו במחזה ואחר שדבר עמו הניח כל בקשותיו (כ"ה קסותיו) ושב לבקש רצון אקי מעמו אחר שלמדו ואין הוא הרצון וכאיוה דבר יושג וכאיוה מקום. וכבר דרשו רבותינו ביוצא אותו החוצה צא מאצטגננות שלך רוצה לומר צא מחכמת הככבים ומכל חכמה טבעית מסופקת. וכבר אמר אפלטון מהנביא

הצורח: ומכלכלם לרגיעים כלומר אין רגע מצלי השפעת כמו יתנרך והשגחתו ולולוי זה יגוע כל צד יחד ויסול כל הנוצר והנרדה צמטע רגע: מחדש צטונו וכי' ר"ל עוד שדנו נותן כי ותעזומות צכל מעשה צראשית וכ"ה צוהר צקדמה וז"ל כי כאשר השמים המדשים וגו' עשיתי לא כמיד אלא עושה דעצוד מדיד:

כו ודרו האמת והאמונה צלמת כלומר חלי שכך הוא

האמת שאין צורך למטע אחרי מעשה ה' כי נורא הם והאמונה שהאל חפץ כך היא צלמת ולא יתפון צמקירות כאלו והנחנו יולאים חוציניו צלמומניו צכמו שלמרת ואין צמורמינו טוס מצוה על זאת המקירה לנטיית מן הנאמר צמעשה דראשית: ועווצת מה שאין צורך אליו וציון שצטונו מה שאין צורך להטריח עיונינו צו: אך שמה היה זה העיון לאצרהם וכי' ושמה תאמר ח"כ למה טרח כ"כ בצפר יצירה צעניינים האלו ולא עזז אמונתו על רצון האל צצד: כי אולי שכל זה הי' טרס שרצה אליו צמחזה ורק צמטר לו אחדות ואלהותו מדד המופת ולכך חמר לדעת כיצד נמהווה זה העולם ומסדר השתלשלות מן האחדות האמתית אל הרצוי כיו לתקויו צלנו אמונת המדוש והצריחה הרצונית: ואחר שדבר עמו צמחזה והשיג הכל צמראה הרומניית: הניח כל הקשותיו עזז כל ידועותיו

צראיות כמו שאין חדם מצקס ראיות על הנראה אליו צמחם הראות וכמו כן היתה צמחזה אליו וכמו שנודע כי צדבע אחת יראה האדם ויחמין מה שלא הי' יכול להאמינו צמופתים צומן צב: ושז לצקס לרצון חלקי כלומר לא הוסיף עוד פנות אל החקירות העיוניות אצל שז לצקס ולחקור מה הוא רצון חלקי צמחיותו כי צמטר לו שצעשיות מלות ה' אשר חפץ צהם תחול עליו השפט חלקיית ותמחקנה עיניו לראות כל אשר חפץ צשמים וצחרן: אחר שלמדו אחר צמגבלה עליו ארון הכל ויחמר אליו חני אל שדי המהלך לפני והיה תמים: ואך הוא הרצון דרכי המורה והעזורה כמאמר חז"ל צמסכת יומא קיום אצרהם אצינו כל המורה כולם: וצלחה דבר יושג כמו ענייני הקרצנות שצעצוסם הי' השפט חלקיית' כדצק צניצאים: וצלחה מקום מובל הצוהה שחמול והוא צחרן ישרא"ל וכת"ש אל החרן אשר חריחן: וכבר דרשו רצומינו ציואל אומר החוה' צצראשית רבה פ' לך לך ויואל אותו החוה' לא מאלעגנינות שלך כניח חמה

כו אמר הכוורי מה הצורך אל אותיות הו"י או אל מלאך ונלגל וזולת זה עם ההודאה בחפץ הכוורא ובחרוש העולם ושהאלקים ברא את הדברים הרבים במנינם בבת אחת למיניהם כאשר זכר בסדר בראשית ושם בהם כח העמידה והתולדה ומכלכלם לרגיעים בכח האלקי כמו שאנחנו אומרים מחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית:

כו אמר הכוורי מה הצורך אל אותיות הו"י או אל מלאך ונלגל וזולת זה עם ההודאה בחפץ הכוורא ובחרוש העולם ושהאלקים ברא את הדברים הרבים במנינם בבת אחת למיניהם כאשר זכר בסדר בראשית ושם בהם כח העמידה והתולדה ומכלכלם לרגיעים בכח האלקי כמו שאנחנו אומרים מחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית:

מדיים כי כל הדברים הנעשים הם צמפלו יתנרך ואין טוס דבר נעלם ממנו: וצנדוס העולם ר"ל שצרא העולם צנת שחפץ ועל ענין שחפץ: ושהאלקים צרא את הדברים הרבים צמנינם צנת אחת ולא דרך השתלשלות מאחד לשני' כמו שדמו הפילוסופי' כי מן תכן רוח ה' ויחמר עד פה יגיע יכלתו ועלמח יודיענו ותאמר שגם המקובלי' גם הפילוסופי' יודו שאין זה דרך השכלה שהאדם יכול להשיג אצל למעל' משכל אנושי וח"כ למה לא נעמוד תחתיו לפרנס דעתינו עם הכתוב צמור' צמעשה צראשית והוא שצרא השמים והארץ צנת אחת כדעת חז"ל צפ' אין דורטין וכן צכל יום ויום כפי הכו' צענין: ושס צהם כח עמידה וכו' וכן מן עלה למרום והבדל למ שכל הטצעיים פעולתם צמסכת צדק השתלשלות ולא נאמר שהוא היוצר והוא הצורח והוא שכל כח עמידה צעלוינו וצמחמונו אין נעלם מחמו וכל אין כרט עאלמו משפטו ולא יכוח מן צכל אחד מהמנינם כח הולדה ושיהיו פרטיכם שמורים על הסדר הזה עד שיחפון

אתה וזין אתה אטרולוגים שנה' השב אשת האיש כי נצו
הוא עכ"ל והוא מזוהר כדברי החזר ולא נאמר על אטרולוגיות
בלבד רק על כלל החכמות האנושיות אשר אין מופת צדור
עליהם : שהוא אמר לפלוסוף וכו' בחזון מהאלקי' ר"ל הנציח

מהנביא שהי' בזמן מוינוס המלך שהוא אמר
לפלוסוף שהיה מתעסק בפילוטופיא' בחזון מהאלקים
לא תגיע אלי בדרכים הלאה אך במי ששמתיו שליה
ביני ובין ברואי ווצה לומר הנביאים והחזונה
האמתיות' והוגדר בספר הזה בסוד העשרה
האחדים שמסכימים עליהם במוזה ובמעורב מבלתי
שיבא אל זה טבע ולא יכדיעם שכל אבל לסוד
אלקי מה שאמר עשר ספירות בלימה בלום פיך
מדבר בלום לכך מלהורה ואם רץ לכך שוב לאקום
שלכך נאמר רצוא ושוב ועל דבר זה נכרתה בריח
ובדתן עשר שאין להם סוף נעוץ סופן בחחלתן
ותחלתן בסופן כשלהבת קשורה בנחלת דוע וחשוב
וצור שהיוצר אחד ואין בלעדיו ולפני אחד מה
אתה סופר' וחתימת הספר וכשהבין אברהם וצר
וחקק וצרף ויצר וחקק ועלתה בידו נגלה עליו ארון הכל
וקראו אהבי וכתר לו בריח בין עשר אצבעות ידיו
והוא בריח לשון ובין עשר אצבעות רגליו והוא
בריח מילה וקרא עליו בשרם אצרך בטבן ידעתך :

כה אמר הכוזרי רצוני שתראני מעט מהחכמה
הכבבים הנאותים לשבעים :

כט אמר

שר"ל שז למתלת הדבר שהוא האין סוף והוא הנקרא מקומו
של עולם והוא יחיד ומיוחד וממנו הכל וכ"פ ר"ח מגרמייזא:
שלכך נאמר רלוא ושז והמיות רלוא ושז כמראה הזקן
(יחזקאל א') והכוונה שההגה צה הוא רק כהרף עין כמו
רליית הצדק כי מאחד שהאדם

גשמי אי אפשר שיזמה צה
וישז אותו אל נצו אך מצין
קלת ומקף נעלם ממנו דוגמת
הצדק : ועל דבר זה נכרתה
צרות פי' הרמז' ח"ל ולכן
נגלה הדבר כדי שיהי' נח
להסתכל לדבר צו ולהרהר ולא
צמויפלא ממנו כי מנה הדבר
שהוא נהרא צרות שהוא מיוחד
הממורות (ר"ל הכוונה
וההפסד) נצח אחד יניל להכיר
שאין הכסתר אלא החסידות
הבמורה עכ"ל : ומדתן עשר
שאין להם סוף : פירש הראש' ד'
צפ"א משנה ח' ח"ל אשפ"א שנתן
צבס שיעור במספר העשר או
שיעור שנתן להם אין לו סוף ולת
תכלית לפי שמספר עשר הוא
כולל כל המספרים וכלי ספק בן
ההויים והנפסדי' אשר אין להם
סוף כולם מתבלגלים צאלו
המספרים' ולפי שיש ענפים
לכל אחד מיווד ספירות וענפים
לענפים שנה' היש מספר לגדודיו
וגולם נכללו צבלל עשר ולפיכך
אמר עשר שאין להם סוף עכ"ל
הראש' ד' ז' : נעוץ סופן בתחלתן

וכו' עד ולפני אחד מה אתה סופר משנה ה' טס וז"ל עשר ס'
צלימה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן צבסוף כלהצת הקשורה צגהלת
דעו חשז לזור שארון יחיד והיוצר אחד ואין לו שני ולפני אחד מה
אתה סופר ע"כ' ומי' רצונו סעדי' שר"ל שהוא כדבר הנעוץ סופן
בתחלתו שאין לו ראש וסוף כך לא תהרהר צלצך צבסוף וצתחלת
העשר ספירות כלהצת וכו' כמו שהלהצת צין רחצה וצין קלרה
קשורה צגהלת כך דע שארון יחיד ואין שני לו והכל קשור ומלוי
עליו צזרוע עוזו' ולפני אחד מה אתה סופר כסס שאין
קודם להספר אחד כך אין קודם ליחיד צעולמו' כל זה תפירום
רצונו סעדי' גאון ז"ל :

כח רצוני שמראני מעט מחכמת הכנבים הנאותים לטבעים
אמר שידועו קלת מחכמת רצותינו מענין מהלך
הכנבי' כפי מה שגלות לטבע ההלוך שלא ישמחה מעולם ועוד
עודנו צדריהם צצ צמשים וסדר הלוכס קיים לעד לפי הנראה
צצום ועם היות סכר דצר צו מחכמתם צתכונת השמים
צצני סו' נ' עדיין לא שמענו רק הידיעה צבלל הצטועה
שהיא סניז הארץ ולא הצדור על פרעיו הלוך המאורות :

והעגולים' ומאחר שעב"פ כל ספר יצירה סוצצ והולך על
ענין עשר ספירות ועל עמוד זה כל צית המקוצלים נשען והנה
כצר הודה שאין לנו לייך אחר המחקר כלל' לזה הקדים התשובה
והאמר שאין ענין הנחת עשר ספירות מזה המחקר אצל הוא
מוסד אלקי שאין המחקר מופס צו כלל' ומדע שהרי מסכימים
ממורה שמש עד מצוהה למנות עד עשרה וצודחי שאין צוה
לא טבע ולא מחקר אצל מקוצל וכמ"ש בתאמר ח' סי' כ"ט ז"ל
וכן מנין עשרה הסכים כל אדם עליו צתוצה וצמערצ אחיה
טבע יצא לעמוד צעשרה אלא שהוא מקוצל ממתחיל צו עכ"ל :
אצל לסוד אלקי ר"ל אין זה עזר המקורה רק מזה סוד אלקי :
מה שאמר עשר ספירות צלי מה וכו' עד ומדתן עשר שאין
להם סוף (צס' משנה ד') בלומר זה מה שאמר עשר ספירות
ר"ל שאין הדעת משיג דבר זה : צלום פיך מלרצר סגור פיך
מלרצר סה' הן מעשה מרכבה שאין דעת האדם משיגו ואין
וכיז נתהוו עשר ספירות לא פחות ולא יותר : צלום לצך
עלהרהר אחר זה ולחשוב מי עלה למגום וסס צין הכנבים קצו
לדעת ווספר הספירות : ואם רץ לצך לרמות לפניך עשר ספירות
ותחשז ס"ו בי יס רצוי צאלקות שז למקום ט' רצונו סעדי'

קמ נחמד רביעי מאמר כוזרי רביעי אוצר

כע כבר העירומין וכו' נסי' ס"ד משני מענין מעלת סוד העצור שהי' ניד מו"ל: בהוראת מדעם בתקופת הלזנה ר"ל סם הרמיזת כח המדע שהי' להם בתהליך הלזנה: מקובל מביית דוד הוא זר"ה (דף כ"ה) ח"ל ת"ר פעם אחת נתקשרו השמים בעצמיס ונראת דמות לזנה צעירים ומשעה לחדש כסזורים העם לומר ר"ח אמר להם רבן גמליאל כך מקובלני מביית מצי' חזי' חזק חזן חדושה של לזנה פחותה מעשרי' ותשעה יום ומחלה ושני שלישי שעה וע"ג חלקים י' והנה ידוע שבעלי העבו' חלקו השעה לתתוך חלקים ושליש השעה ס"ס חלקי' הרי שני שלישי שעה וע"ג עולה תשל"ב וחצי מעת לעת י"ב שעה הרי כ"ט י"ב תשל"ג וכבר נידע שרצן גמליאל מביית דוד היה וברו' צומן הארון לא נשמתה זה המסגון וחמנו

כע אמר החכר כבו העירוחיך על ידיעתם במבטים הבורורים בהוראת מדעם בתקופת לבנה אשר כ"ט י"ב תשצ"ג מקובל מביית דוד ולא נשחבש' ותקופת חמה הבורורה אשר היו בה נזהרים שלא יפול פסח אלא אחר תקופת ניסן וכמו שאמרו קצתם כד חזית דמשכא תקופת טבת עד שיחסר בניסן עברו' להאי שתא כרי שלא יפול פסח ברביעיית החורף והאלקי' צוה והזהיר שמור את חודש האביב: והתקופה הגוהגת אצל ההמון איננה בוורה אבל היא על דרך הקרוב בחלוקת השנה על ארבעת רביעית

והרגע א' מע"ו בחלק ולמי חסגון זה לא נשאר סוד יתרון במחזור י"ט וכמ"ס הרמז"ס סס וכתב עוד סס שעל חסגון זה היו סומכין הצ"ד הגדול לענין עזור שנה ולחמת התקופת קרח החצר התקופה הצדורה שהיו נזהרים צם: שלא יפול פסח וכו' לפי ששנומינו שנות הלזנה ושנת הלזנה מי"ב חדשי הלזנה וכשתחשבו י"ב פעם כ"ט י"ב תשל"ג יעלה שג"ד יומים ח' שעות תתע"ו חלקי' ונמצא שנת הלזנה פחותה משנת החמה הצדורה שזכרנו יו"ד יומים כ"ח שעות קל"א חלקים מ"ח רגע וכשיקבץ זה היתרון משני שנים יהי' ט"ו ניסן ששלי שנת הלזנה קידם לתקופת ניסן שכו"מין העפת השמש לראש טלה שכו"א ר"ח ניסן לחמה וכו"א התחלת הקץ ותהי' הקדומ' יומ' משעה יומים והמורה הזכירה אומנו שחור את חודש האביב

ועשית פסח יהודע שהצניב נמשך אחר מהלך השמש: וכמו שאמרו קתם כד חזית וכו' זר"ה (דכ"א) שלא לי' רב הונא בר אבין לרצא כד חזית דמשכא תקופת טבת עד שיתסר צניסן עברו' להאי שתא ולא מחוס צי' ופירש"י שלא תימא יחידאה כחאחרים דס"ל הכי צפ"ק דסנהדרין ד"ב חלא ודאי כחאחרים נעביר דמסייע לי' קרח דכתיב את חדש האביב שהי' יום האביב שהוא יום תקופת ניסן במידושה של לזנה וכתב רמ"י ז"ל דהיינו עד י"ד בחודש ומשם ואילך ישיגה ואלו הייתה נופלת צט"ו לא היו ריבוי' לעבר השנה רק היו מעבירין אחד אדר ונדחה ניסן יום אחד ותפול התקופה צי"ד וממילא לקביעות שלנו שאדר לעולם חסר אפילו אם התקופה צט"ו לרין עזור אך תמו' כתבו רד"ק וט"ו בחודש נקרא חידושה של לזנה והחצר נראה סובר כמסופות וזה שאמר שלא יפול פסח צסום פנים חלא עד שחמול השמש צראש עולה ואפי' יום אחד ר"ל שמהי' התקופה צט"ו ועדיין לא עבר אפילו יום אחד מפסח' ומ"ס החצר וכמו שאמרו קתם ר"ל דהיינו אחרים בלכד והכי קיל' וכו' פ' הרמז"ס צפ"ד מה' קדוש החודש: והתקופה הנוהגת אצל ההמון ר"ל תקופת שמואל שגוסבין שנת החמה שס"ה יום ורביעי: איננה צדורה ר"ל אינה אמיתית ורק לפי שהיא קל המסגון ואין צה טורח חלוק החלקים והרגעים נהגו צה ההמון כדי להקל מעליהם טורח המצבינות וצם יסוד עולם מאמר ד' פיר"א כחוד צ"ל כי זה שגשג שמואל זמן השנה עורף על חסגון המדויק אינו משני שנתעלם ממנו דבר זה חלא מפני שרצף להקל חסגון התקופות להקריצו לדעת הלוומים ע"כ: בחלוקת השנה וכו' ר"ל לפי מסגון זה נקל לחלק השנה לר' תקופות דהיינו רביע שנה ותהי' כל רביע ז"א יום ששה שעות דהיינו רביעי משפ"ה יום ופשוטוף רביע הששה שעות השדופים על סס"ה מהי' כל תקופה ז"א יום ז' שעה ומחלה מה ש"א הי' נקל צד ההמון במסגון תקופת צד חלא: על חרביגת רביעית ר"ל הנה סם תקופה הנהוג אצל ההמון

רואים שהמולד האולמי מכוון עם זה המסגון ולא נשמש' ועם היות שלדעת צלטמיו"ס חודש אלמעי הוא כ"ט יום י"ב שעה ל"א חלקים מס' נמצעת לעת כ' שניים מחלק והוא כ"ט י"ב תשל"ב (דוק ותשכח ועיין מ"ס המפרש צה' ק"ה להרמז"ס פ"ו) אך לדעת קופריניקוס אשר הי' קרוב לזמנינו הוא כ"ט יום י"ב שעות מ"ד דקים מס' צשעה שלשה שניים עם יוד שלישיים מס' צשניי' ולהיות כי א' מס' צשעה הוא י"ח חלקים מחלקי תת"ף לא וחשבו' תמלא מדת החודש לדעתו כ"ט יום י"ב שעה תשל"ב חלקים וחצי דהיינו ל"ח רבעים דוק ותמלא: ומעתה נראה שחסגון ד"ל הוא המדוקדק שהרי חסגון קופריניקוס ג"כ יותר מהחסגון צלטמיו"ס וכבר נודע שהוא דקדק יותר מצלטמיוס ורק מהמת ש"א לעיזוד על תוכן המסגון עפ"י המצב צלמזס גדול ויתכן שנכנס איזה שגיאה במצטס ולפיכך המסגון המקובל ודאי שהוא המלומלס וכסמוך נבאר כי"ד ואין הביעו התוכניים שידעו מדת חודש הלזנה: ותקופת חמה הצדורה ר"ל שנת החמה והיא העת שמשו צהאם למקומה בחזות אל הנקודה שהתמולה ממנה ולפי שאנחנו לריבין לשמור שהיו המועדים מכוונים עם שנת החמה אעפ"י שאנו מוינין החדשים ללזנה מתקנים החסרון בחודש העצור כנודע לבעלי העצור: ודע ששמי מיני תקופות יש האחת מיוחסת לשמואל וריחניא והיא המפורסמת אצל ההמון ולפי חסגון זה שנת החמה שס"ה יום ורביעי דהיינו שש שעות י' וכשאיננו עושין במחזור קטן שהוא י"ט שנים שצט שנים מעצרות שסם גר"ח י"א י"ד י"ז י"ט ואחד עשרה שנים מי"ב חודש שכל חודש כ"ט י"ב תשל"ג הי' חדשים הנוספים משלימים החסרון שכל י"א שנות הלזנה צסוף י"ט שנים אך עדיין נשאר מוספת שעה אחת תפ"ה חלקים (עיי' צה' ק"ה פ"ט) אמנם יש עוד תקופה מדוקדקת יותר נקראת אללנו תקופת רב חלא זכרה הרמז"ס ז"ל צפ"מ מה' ק"ה ולדעתו שנת החמה שס"ה יום חמש שעות תתק"ז חלקים מ"ח רגע

הכמין איננו על מדת שנה שלימה אצל על דביעית השנה וכן צמחה בעירובין זכרו שם תקופה על דביעית השנה (ר' כ"ו) והוא הזמן שתנובע השמש רביע בגלגל המזלות : במשכונה צמחין התקופה האחת הצלמי עוקוקת : דביעית החורף צמחית טבת : ושליש על

שכל אחת שש"ה ימים ה' שעות מתק"ז חלקים מ"ח רבץ שכל חלק מתמרק ע"ו רבעים ממלא כמו כן מכוון ששת אלפים מתק"ט יום ט"ז שעות תקל"ה חלקים לא פחות ולא יותר תפילו דגע ונמלא המולד והתקופה האחת : ואם ה' המולד והתקופה רבגה אחת מעת

התחלת זה הפסחון כך הם סמוכים לעד בכל תכלית זמני מחזור קטן. ועד שאלו נחשב י"ט פעם ש"ד שהיא שנת כסדרן יעלה ששת אלפי שבעה מאות עשרים וששה יום הוסיף עליהם ז' חדשי העצור מל' יום שהוא ר"י יום עולה ו' אלפים ט' מאות שלשים וששה יום ועדיון חסרים מ"ט שנת החמה לפי משצון הנזכר שהוא עפ"י תקופה צדור שלשה ימים ט"ז שעות תקל"ה חלקים דהיינו מ"ט שנת

דביעית כל רביע צ"א יום ורביע יום ויש שיפול פסח בחשבונה דביעית החורף וכבר פגענו על היהודים וחשבו כי עקר תורתם אבד ושאינם על שרש אחד בעבור שיפול להם פסח קודם הכנס שרק האביב כפי השבונם בתקופה שהיא כפרהפיא ולא שמו לב אל תקופה חמה הכוונה האמתית שהיא בצנעה ושעל חשבונה לא יפול פסח בשום פנים אלא עד שתחול השמש בראש טלה ואפי' יום אחד ולא אירע בזה שום שבוש מכמה אלפי שנים

הלכנה עם העצורים ר"ל רל"ה חדשי הלכנה לכך אחת מילא תמיד בכל מחזור הכסדרן אינם פחותים מחמשה שנים והשלמים משמנה. והחסרים אינם עודפים על חמשה עול ומחשה שלימים בנגד חמשה חסרים הרי שלשה ימים עודפים על כסדרן ונמלא משצון הימים מכוון ולא נשאר רק ט"ז שעות תקל"ה חלקי' וזמני שאין מונין שעות צמועדים והי' צלמי חשברי לבוון המועדים והקציעות עפ"י השעות והחלקים שהמולדות והתקופות יוכלו שיהיו בכל שנה ובכל חלק מהיום כי קציעות ראשי חדשים ומועדים אינו אלא מערצ ועד ערצ. ועכ"פ אפילו הייתה השנה הראשונה ממקום שהתחילו ישראל למנות מולד כלכנה וגם תחלת האציון תקופת ניסן ר"ל בגעש השמש לראש טלה גם שניהם צנפו יום כ"ט אדר והוא השנה שילאו ממלרים ולמ"ט צס' יסוד עולם ובחפרס ליהק"ה פ' ט' הנה צנפו המחזור הא' של י"ט ה' המולד והאציון שנתה שאמר' ראש מחזור שני ט"ז שעות תקל"ה חלקים דהיינו אחר ד' שעות ותקל"ה חלקים על היום ונמלא הכ"ד שעות של מעת לעת נחלקים ט"ז שעות תקל"ה חלקים אל מחזור הא' והשאר אל מחזור שאמריו וכן בכל מחזור עד י"ג מחזורים שאלו נשאר מן היום רק מתק"ה חלקים וכמו שיתבאר עוד. ע"כ ילא בתקון דרך הקציעות שלנו על נכון ואנחנו אם נבצנן בקציעות הזה עד סוף עולם (עיי' צפ"ס הל' ד"ח הקציעות משנת רפ"ח עד סוף עולם) הנה נמלא תמיד האציון שהוא הקופת ניסן נופלת תמיד צמדה על לננה שהוא עד ט"ו צניסן והוא יום הפסח והוא נקרא חמשה על לננה וקומ"ל יום תקופה מתחיל ובח"ט המוס' צד"ה דכ"א ואלוהם הם תקופת ניסן צי"ו הוא לעולם מעורר וכן הוא בקציעות הבחורים מכוון לא ימוע לעולם דוק ומשכח. ואמה רואה שהדמיות אעפ"י שגרהה שהם צמקרה לפי הגמח סצותיהם עכ"ל הם מכוונים צבדי שלא ימוע הפסח מזמן הקצוע צדן מורה ולא יווחו שנת החמה משנות הלכנה רק רוכינים למודים כל ימי עולם ואמנם צבאו המוס' שואל ואיך ימנן זה עם היותו משועצדים לשמור בד' דמיות נבי אשר יגזר ההזמנות וה"ג צללת המחזור קטן ככרדו זה

זו ועקר הפלא צמחון העצור שלנו יסודו ר' הלל הגאיש שהי' צימי אציו ורצח המיוסד על ד' דמיות שהם לא אד"ו רל"ט. מולד זקן ר"ל בשחל מולד תשרי תחלות יום ואיך. גער"ד צמח פשוטה ר"ל אם חל מולד תשרי צליל שלישי ט' שעות ור"ד חלקים צלילה והשנה פשוטה. צט"ו תקפ"ט ר"ל אם חל המולד ציום שני ט"ו שעות תקפ"ט חלקים והוא שנה אחר מעוברת כל אלו המולדו' פסולים ואין קוצעין ר"ה ציום המולד זה המולד הכל צרמ"ס ה' קה"ס פ"ז. וממחת שלו הדמיות נקצו השנים פעם שלמים ופעם כסדרן ופעם חסרים דהיינו כל החדשים כסדרן מולד השון וכסלו וכשתהי' השנה משלמים יהיו ששון וכסלו שניהם מלאים על' יום. ואם השנה חסירה השון וכסלו מכ"ט יום ואם כסדרן השון חסר וכסלו מלא ומעטעם זה שנה פשוטה פעם שג"ג יום והיא חסירה. ופעם שג"ד והיא כסדרן ופעם שג"ה והיא מליאה והמעוברת פעם שג"ב ופעם שפ"ד ופעם שפ"ה וכבר צויע שמהר קטן י"ט שנה וצו י"ב שנים פשוטות וז' שנים מעוברות וכל אחת מהשנים שלמים וכסדרן ומסירים כפי אשר יגזרו הדמיות הג"ל. ואלוהם נצמחצנן צלוות כסדרות על הקציעות אשר שמרו משמרת הדמיות נמלא בכל מחזור לעולם השלמים מרוצים מכולם ולא יפחתו צמחור משמנה ולא יוסיפו על משעה והכסדרן לא יפחתו מחמשה ולא יוסיפו על ששה. והחסירים לא יפחתו מארבע ולא יוסיפו על חמשה זה בכל מחזור ומחזור זה מחזור צרמ"ס וצמפרס צמקום כנו' ואמנם שנת החמה שאנחנו סומני' עליו היא גם לפי זה המשצון משצון דרד אלא וכמו שהי' צמן שהי' מקדשין ע"פ כרל' שסומכין על משצון הזה ננזכר למעלה וצנן ואלו מועדי ה' לפי סדרו עצורים שלנו צדיון גדול. שהרי אם נמשצו כל החדשים שח"ט שנה שהוא מחזור קטן הנה י"ט פעם י"ב הוא רכ"ח נוסף שבעה ירחי העצור הם רל"ה חלקים מתמרק צבעה אמה מולא סך הכל ששת אלפים חמשה מאות שלשים ותשעה ימים ט"ז שעות תקל"ה חלקים. לא ומשצו י"ט שני הממה

זה מזה ואיזה ענין יקבלם תמיד * והתשובה דע שכבר נתמכס רב נחשון גבון בלחמך שי"ג מחזורים חוזרים חלילה עד עמוד הכהן לאזורים ותמיים וכבר לוחמו עליו האחרונים ה"ה המפרט להרמב"ם ז"ה קה"מ והלגוש והפר"ח ז"ה ר"ח שחלילה להחשו בן שאנחנו נמלא שינוים בקציעות וצמועים ואין שנות המזמור הא' ד"ג שזה למחזור י"ד שאחריו כמו ד"מ מחזור רפ"ח שמתלחו חמשת חלפים תנ"ד * ומחזור ט"א שמתלחו חמשת חלפים תש"א אינם דומים לגמרי שהיו שנת ת"ס שהיא שניעי' למחזור רפ"ח קציעתה הט"א ושנה שניעית למחזור ט"א שהיא תש"ז לאלף עשתי קציעתה הכ"ז * וכן שנת תס"א הקציעות גכ"ז ושנת תנ"ד ר"ח כסדר הקציעות משנת תנ"ד עד סוף עולם) * אך שאני אומר שאין לחיות דברי הגאון בכל וכל שעכ"פ הרוחמו צבלל דרב נחשון גבון לענין שי"ג מחזורים חוזרים חלילה צביוו הימים שבהם ר"ל שכל רמ"ז שנים שהם מספר י"ג עמזורים לרוף ימי כולם שווים תמיד * וזה שאנחנו אם נחזונו לרוף כל השנים שני"ג מחזורים רצופים נמלאם תמיד שהם קי"ח שנים שלמים * וע"ג כסדרן * וס"ג חסרים וכמו שכתב ג"כ המפרט לה' ק"ה במקום הנו' ובשאלה נוטל ס"ג חסרים בנגד ס"ג מלאים תמלא שגאור מ"ח שנים שלמים עורפים על כסדרן והיו מ"ח ימים עורפים על כסדרן וכן הוא צדון כסדרן אס תלך י"ג מותרות מי"ג מחזורים מהימים והשעות והחלקים הכוכבים לפני זה ועלו מ"ח יום פחות מתק"ה חלקים צלצד ומעטתה חשבו רמ"ז שנים שהם י"ג מחזורים שחן ולא יעצור שכל רמ"ז שנים הם קס"ו פסעות י"א מעצרות שכן עולה י"ג פעם ז' וכל השנים כסדרן ועוד מ"ח ימים יתרים מה שהשלמים עורפים כחצר תמלא משעים חלק שני מאות י"ו יום * וכן עולים רמ"ז שני המה לפי חשבונו רב אחד משעים חלק ז' מאות ט"ו יום כ"ג שעות קע"ה חלקים וכן עולים מספר שלשת חלפים מחטים ומחטה חדשים שמתוך אלו רמ"ז שנים שמתוך כלל חודש כ"ט יום י"ג שעות תש"ג חלקים כמו כן ז' חלק ז' מאות כ"ג שעות קע"ה חלקים הרי שתקופת רב אחד וחשבונו המולדות של לננה וקציעות השנים עולים למודים נחמד וצבל רמ"ז שנים לא מעדיף הקציעות רק מתק"ה חלקים * ואמה רוחה שכלות י"ג מחזורים ראשונים שהיו אחר יציאת מנרים היה כמו בן המולד והאצני צסוף יום כ"ט אדר חך מתק"ה חלקים לצד קודם הליה מה שהקציעות ע"פ חשבונו המיוסד עפ"י ימים שלמים עורף על שנות החמה והמולדות אחר לרוף החלקים והשעות ג"כ * לא וחשבו מענת ז' חלפים תמ"ח שהיא שנת יציאת מנרים עד סוף ימי עולם שהם שש חלפים * תמלא ג' חלפים ד' מאות שניעי' ושנים שנים חלוק חומם לרמ"ז שנים תמ"א י"ר פעמים רמ"ז ועוד י"ד שנים תתק"ה חלקים לכל רמ"ז שנים תמלא מספר הכל י"א שעות תש"ן חלקים ומולד

שנים והוא חשבון שנים (לא לבחנני) והוא הבורר שבקבועים והאמית' שבהם ואיך יתכן מדע תקופת חמה ותקופת לבנה מדויקת וברורה אלא מחכמת התכונה על האמת וזל הביורו וכבר הקדמנו מסוד נולד קודם חצות וזולת זה ונשאר עדיין סן החכמה המיוחדת בענין הוה ספר הנקרא פרקי ר"א בן הורקנס בו מרת הארץ וכל אחד מהגלגלים ושבעי הכוכבים והמולדת והצורות ובתיהם וטובתם וירעתם

ניסן גם התקופה שהיא הכנס' החמה דראש חול עולה שנתמלת שנת י"ד שנים צסוף עולם שניהם נפולים שעה אחת ר"ן חלקים על יום כ"ט אדר הסמוך לניסן הרי חפילו צסוף עולם איך הקציעות ממאחר חפילו י"ב שעות * ורזר גדול דבר הגאון הנ"ל ומה אשעה שלא הבינו הנבא' אחריו עומק בוונמו ע"כ דחו דצרו צשתי ידים * נמלא חשבונו עזורים שלנו מיוסד על תקופת רב אחד דוקא וזה משזונינו מתקוף לא יחיה ולא ימות כל ימי עולם * ומה שמרגלא צפומי' דהמון שאנחנו חישצין מקיפם שמואל המה עשו מחשבונו התקופות שאנו מכריזין צצדר שאלו הם עפ"י תקופות שמואל מפני שהיא צפרסום וכן סימן השאלה שהיא ס' יום אחר התקופה גב צה הכוונה על תקופת שמואל משל"כ חשבונו העזורים והמועדות שעקרים גדולים ומלות רבות תלויות צו מיוסדים על התקופה הצדורה מציאות מנרים דעד עתה מעולם לא נראה קדימה או איחור לא צמולד ולא בתקופת השנה מה שנלמד כל חכמי הגוים כנודע שחכמי הגוים היו מוניס ש"ה יום ורציע לחמה בתקופת שמואל עד שצנת חלק תקפ"צ למשזונם במעמד האפיפיור גריבוריא"ו והסיד עשרה ימים מיומי שנותיהם וה' חודש אוקטברו משנת חלק תקפ"ב רק מנ"א יום * ואלו העשרה ימים נתקבלו משנת שבה' לתשצונם שהי' ועד כללי שלהם הנקרא קונסוליו גאליאמי שקיימו וקבלו עליהם מנאי קציעות מגיהס והי' אז האצני שלהם כ"א מאר"מ הי' אחר זה צ"א צ"ו * וכן מולד הלננה שלהם שהיו חושבים חודש רק מנ"ט יום י"ב שעות ת"ת חלקים אשר הגיע מזה צבל ק' שנה נתקפלו ח' שעות שמתאחר להם מולד הלננה עד שלצסוף חלק דש' שנה צנין הקנוליאח להאפיפיור הנ"ל נמאחר מולד הלננה להם ד' ימים צבופם שלא היו מוניס יום ראשון לחודש הלננה עד ד' ימים אחר מולדה (עיי' צכור שני ויבחו חמישי סו' קע"ו) ועיין צפר"ח הל' ר"ח סו' תכ"ד שכתב שס ז"ל צ"ה דע וכו' עד והטעם לפי שלדעת רב אחד וכו' עד ולפיך נקדחו מחזור מתצרו מיעתו שעיקר משזונינו צעזורים מיוסד על תקופת רב אחד וכו' צכור שני צמקום הנז' אך הדרך הרצה ועכ"ל לא ציאר הדבר כפי הצורך העיקר וכ"כ המפרט הרב צבעל קול יהודה שאין לנו עסק עם תקיפת שמואל לצד גבי שאלת גשמים וגם הוא לא ציאר דבריו * וכבר הקדמנו מסוד נולד וכו' צשתי סי' כ': והצדורות הם י"ב מולות והמובניים חשנו עוד ל"ו צורות נוסף על י"ב מולות * וצמיהם האלעטנינים יחסו לו' וכו' צבולת המפורסמים וצני להם צהם צמים כמו שאמרו השמש צית שלו מול חרי' * והלננה מול סרטן * ולשאר החמשה יחסי לכל אחד שני צמים צית אחד ליום וצית אחד לליה * דהיינו לשנת"י יחסו דלי צום גזיו צליה * לצדק קשת ציום דגים צליה * למאדים עולה גזיו עקרב צליה * לצורה מאזנים ציום שור צליה * לכוכב מאזנים ציום צמולה צליה * ואמרו כי צצמ

הירח צלל הארץ ומצורר שכל עוד שהירח יותר קרוב לקו המזלות הוא נלקח יותר מכמות גופו וגם אורך זמן הלקוי יותר עד שהוא זלקוי היותר גדול זכיותו על קו המזלות ואז זמן לקויו נמשך שיעור היותר גדול שאפשר וכן כל עוד שהירח נרחק מן הארץ איך ממש הלקוי גדול כמו שהוא זמן שהירח קרוב לארץ ממנו שהלל הולך ומילר כמדובר ובכן כוונו אל ז' לקות ירחיות שהי' זינבים זמן ארוך כמו שעשה צט"מיוס שלחק לקות ירחיות שהיתה זמן אצרכ"ם הסוכן שקדם לו זכדי ט' שנה ומלא חקוק צמסרו ומת הלקות שהי' לו ומשך

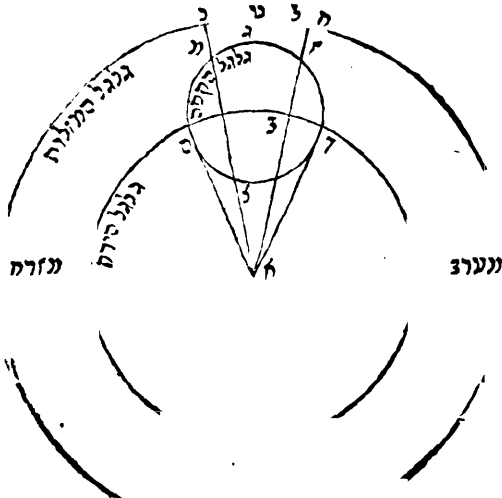
ורעתם ועלייתם וירידתם ונשיאותם ושפלוחם ומשך חנועתם והוא מחכמי ישראל המפורסמים ושמואל מחכמי הגמרא שאמר נהירא לי שבילי דרקיע כשבילי דנהרועא ולא התעסקו בו אלא לענין החזרה כי לא ישלם בירוור הליכות הירח והתחלפות

זמנו' וחס"ז השגיו אל לקוי אחת ירחיות זימיו שהיתה על זה השיעור ממש ונתצאר מזה שהיה הירח צנוצה ונרוחז שיה זלקוי הראשון אל מה שהוא זלקוי שזמנו וילא מזה שזמן הארוך שהוא סבב הירח סבובים שלמים זמלות עודף על הסבובים שעשה השמש זזה הזמן' וכאשר חלק זה הזמן למספר חדשים שעברו זמן הארוך שהוא ילא לו זמן הליך הירח צדוש ועניינים אלו ציאורם ארוך והולך צמקות חכמת התבונה: והתחלפית הליכמו ר"ל תנועת הירח זמלות אינו שיה לפי הזמן אך פעמים זא צארונה פעמים צקרה (וכמ"ס חז"ל צר"ה דף ב"ה) וכבר עיינו התוכניים שהשני הזה אינו צמקום אחד זמלות צענין אחד תנויר כמו שתאמר ד"מ שהמהירות הוא תמיד צתנועתו ממזל מאזנים אל מזל טלא והמתינות זשהא מתנועת מטלה

האחא הכנכ צצית המיוחד לו הן ציוס הן זלילה תחזוק פעולתו ציותר ר"ל כשיגיע כל כנכ מכנכי לכת צתנועתו ציוס תחת המזל המחזק לו ליוס וכן כשעניע זלילה תחת המזל המיווס לו ללילה תחתה פעולתו: וטובתם ורעתם הן המצטים הנודעים לצעלי

אצטנניות אשר יאמר לפי דרכם זה מצט אהבה וזה מצט שנאה: ועלייתם וירידתם פעולת המזלות והכנכים לפי מה שהם מן הזריחה ועד מתי היום הוא הנקראת עליו ומשך עד זלילה נקרא ירדה וכחם יותר גדול צפעולתם צעלי' ממה שהם צירידה: נשיאותם ושפלוחם

יאסו להם עוד סבולה אחרת מתי ירוס ומתי ישכל כמו שאמרנו השמש מתנשא צטלה' לצנח צצור' שצתי צמאזנים' לזק צצרטען' מאדים צגדי' נוגה צדגים' כוכב צצמולה' וכאשר יתנו צנשיאות צהיותם צמחיריות ישללו צהגיעתם למזל המתנגד מן המזל המתנשא ר"ל מזל השניעי ממנו כמו שתאמר השמש נשכל צמאזנים לצנחה צצקרוז' וכו' ומשך תנועתם זמני תנועת סבוב כל כנכ וככב: והוא ר"ל צן הורקנוס: ושמואל ר"ל שנס הוא הי' מן המפורסמים שחכמי ישראל צדורות האחרונים: נהירא לי' צרכות פרק הראשה: ולא התעסקו צו אלא לענין חמורה: כתי שלא תאמר אחר שחכמי ישראל תעסקו צאלו החכמות כמו כן הלא לרוב חכמתם היה ראוי שתהא נודע חכמתם צתבונה ככל חכמי האומות עפ"י ספרים מיוחדים עליהם כמו שעשו חכמי האומות המפורסמים צמו צעלמיס ומצירדיו' לזה השיב שהיא מפני שלא חששו על החכמה כולה ללמדה רק לקחת ממנה את הדרך לתורה צלצד יותר העניינים שחכמה הי' נחשצים לצדדים צעלים איך לורך ציה ולכן לא חששו עליהם כל כך עד שנאצדו צאורך הזמן וכמו שיצא צצו' לא: כי לא תשלו וכו' ועכ"פ לריך שנודה שהיו יודעים אותה הדעה ולא קת מונה צידעה צעלוח: צירור הליכות הירח ר"ל לידע כמה זמן הוא חודש הצננה ר"ל הקיפו צמזלות היקף שלם וחמנה כדי לדעת זה צמלואם וצדיוק א"ל לכוון צזמן קרוב כי מי יתצונן התלקים הדקים צצמנועה זו כמו שתאמר כי מתי החודש כ"ט ו"צ תש"ג ואמנם התוכניים הכירו זה ע"י הלקויים שלירח' אחד שנתצאר להם שחמות הלקוי שהוא מפני שהירח צרבע הלקוי צנגוד אחתי לשמש ר"ל מרחק מתי הצגלו והירח תחת קו הלקומי והוא הקו הצובר צאלוע חגורת המזלות וכשהשמש תחת הארץ דהיינו זלילה וירח על הארץ הנה כל העולה מן הארץ מכסה הירח צאופן איך נלווי השמש יכולים להגיע אליו שאעפ"י שהשמש גדולה הרבה מנדער הארץ כולו ונתחייב א"כ שלל הארץ עולה ומילר עכ"ז למי שהירח קטן הרבה מן הארץ והוא ככב התחתון הסמוך לארץ הנה רוחם שיער לל הארץ הפוגג צירח עודף מן גוף הירח' ומעמה כשהירח רחוק מן השמש מתי הצגלו והוא צל קו המזלות הוא נלקח צלי ספק אס לא כשיש לו נטי' מן קו המזלות הצורך חשיעור מתי קוטר הירח עם חתי קוטר רוחם הכל ואם המרחק פחות מזה השיעור א"א שיה יכנס

אל מאזנים וכמו שהוא צשמש כנודע צתבונה' אך הרגישו החלוף הזה צכל מזל ומזל לכן הניחו הראשונים הצגלה הקפה ולהצנח

אוצר מאמר כוזרי רביעי נחמד קמב

מאזנים הוא ז"ל יום וחמי ומשם עד ראש גדי מ"ז יום ב' שעות ומשם עד ראש עלה ז"ל יום ג' שעות אשר בעבור זה נתגדר להם כי מהלך השמש בגלגל יולא מרכז ר"ל שמרכז בגלגל השמש אינו מרכז הארץ שהיא ג"כ מרכז בגלגל המזלות ובכן כשמתנועע בחלק הרחוק מן

הארץ שהוא גובה רוס בגלגל מתנועע צמתינו וכשהוא בחלק הנוטה כלפי שפל רומנו מתנועע צמתינו. ולהבנת הדברי' אמה מוראה צממונה הזאת שהגלגל

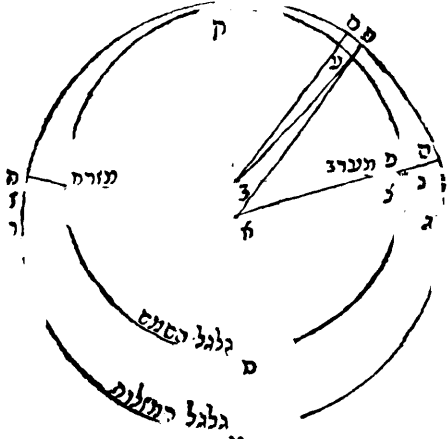
והתחלפות הליכתו לברר עת התחברו עם השימש והוא המולד ועת הסתרו קודם המולד ואחריו אלא ברוב חכמת ההכונה וכן ידיעת התקופות הארבע על

המיון הוא בגלגל המזלות ומרכזו א' והוא מרכז הארץ והגלגל השני הוא בגלגל השמש ומרכזו ז' ונקודת ק' ממנו נקרא גובה לפי שבהשמש צנקודת ק' הוא צמכית מרחקו מן הארץ ונקודת ס' נקרא שפל רומנו שאלו השמש צמכית קירוצו לארץ ולפיכך לא יתנועע השמש בצמית הרגשותו מן הארץ צמיתים שוים חלקים שוים שהרי אם המתנועע השמש מנקודת ק' מגובה כלכי נקודת פ' הנה כשיגיע לנקודת פ' כבר נשלו רוצע בגלגל השמש הראוי לרביע זמן השנה והיינו ז"ל צנקודת א' אך עדיין לא השלים רוצע המזלות שהרי כפי הנראה מן הארץ והוא מקו היולא ממרכז הארץ ועובר דרך נקודת פ' שהוא השמש ומשם למזלות הוא מקומו האמיתי צמיתת יושגי הארץ וה"כ השמש אז צמזלות צנקודת ה' ממנו והוא פחות מרוצע בגלגל המזלות כדאי קשת ה"ג כמוצן צנורה. וצחק הנה צמנועמו מנקודת פ' אל נקודת ס' שפל הרוס שהוא רוצע בגלגל השמש צערך זמנו צמנועמו הנה השלים צמזלות כל קשת הב"מ שהוא יותר מרוצע המזלות כדאי קשת ה"ג. ובכן מצוחר שאין תנועת השמש

ולהבנת הענין מן ענין צניור הזה שהעגול הקירוצו בגלגל המזלות והפנינו בגלגל הירח הנקרא בגלגל הנושא והעגול הקטן הוא בגלגל הקפה הקצוע צנגלגל הירח ומרכז הארץ א' ובגלגל הירח הגדול צמנועמו ממערכ למורה ובגלגל ההקפה מתנועע ממורה למערב והירח עלמו קצוע.

והנה מקום גוף הירח צמזלות הוא מקום הירח האמיתי ומקום מרכז בגלגל הקפה צמזלות הוא מקום הירח האמלעי ד"מ אם הירח צנקודת ז' מגלגל ההקפה

שלו הנה מקומו האמיתי צמזלות נבצל מקו א"מ היולא ממרכז הארץ ועובר דרך מרכז הירח ומגיע למזלות וא"כ מקומו צמזלות האמיתי מ' י' וחולס מקומו האמלעי נבצל מקו א"מ ה"ט העובר דרך מרכז בגלגל הקפה ומקומו האמלעי צנקודת ט' והדבר מצוחר מזה כי מולד אמלעי לפעמים קודם מולד אמיתי ולפעמים אחריו ומוצן צנורה זו אם כניח ד"מ הירח צנקודת ז' מגלגל ההקפה והשמש צמזלות מנקודת ט' ל"י המערב כמו ד"מ צנקודת ל' הנה מולד אמלעי והיינו נקודת ז' היגיע תחת השמש קודם שהגיע הירח שהיא מצינו לו מפני שתנועת בגלגל הנושא ממערב למורה וכשהירח צנקודת מ' מגלגל ההקפה אז יוקדם מולד אמ ימי למולד אמלעי. ומצוחר כמי כן שכל חדשים אמלעיים שוים זה לזה מפני שהולך מרכז בגלגל ההקפה הוא צמיתת תחת עגול המזלות אמנם הירח עלמו פ"טוים מהלך צמתינו ופעמים מהלך צמתינו ר"ל אם המולד האמיתי קודם מולד האמלעי אז הלוכו צמתינו ואם אחריו הלוכו צמתינו. ויוצן עם תנועת הירח עלמו שמחר שתנועת בגלגל ההקפה צחק תנועת בגלגל הנושא אותו הנה כשהירח נחלם בחלק עליון מגלגל הקפה הלוכו צמתינו מפני שחלק העליון ה"מ ג"ד תנועמו צחק בגלגל הנושא וכשהוא בחלק התחתון שהוא ה"ד הנה החלק התחתון תנועמו כלפי מורה ובצניל זה תנועמו מוספת על תנועת הנושא והוא מריץ צהלוכו. והוי יודע שאמנו מאחר שחשבונו צסדר העינידים הכנו מוסיים מודם אמלעי כדאי ברוב הימים המקוצנים יחד מכוונים חדשים אמלעיים עם אמתיים ואין צמיהם הצדל מורגם המיון לקצינות כי ההצלל היותר גדול אינו רק צשעור בגלגל הנושא ה' מעלות שהוא מלי קוער בגלגל ההקפה ואינו מביע אפילו ל"ז שעות אשר לפי מיקוץ הקציות שלנו אין מושטין לזה. אך צתן שהוי מקדטין ע"פ הראוי' היו נחקים לדעת המולד האמיתי כדאי שידעו אם ימכן שיראה הירח ציוס ל או לא שז"ד היו תחשטין זה נמ"ש הרמב"ם צה' ק"ה פ"ו ואז היו לריכס שידעו התחלפות הליכתו לצדד עת התחצרו עם השמש ולזה לריך רוצ חכמת המכוונה והוא המולד ר"ל המולד האמיתי. וכן ידיעת התקופות הארבע על צירור ר"ל שלפי שלידיעת מולד האמיתי שהוא קצוע הירח עם גוף השמש ודאי שרריך שדע תנועת השמש על הדיוק. ואמנם השמש אעפ"י שנדע זמן הקירו צנגלגלו שהוא שנת החמה הנה עכ"ז צתקופותיו אינו שיה צמנועמו ולפיכך אין תנועתו צתקופה זו ר"ל רבעי המזלות שיה צמנו למתנועמו צתקופה אחרת כי צמליו"ם מלא הזמן שיעצור השמש מן השווי הקווי ר"ל כשהוא צראש עלה האמתי עד ראש סרטן שהוא הסוף הקויי ז"ל יום וחמי וכשיעצור מראש סרטן עד ראש

שזה צנגלגלו צהעריך אותו אל המזלות ובכל חלק וחלק משתנה וממיד אין מקומו צנגלגלו מקומו צמזלות וה"כ אם צלנו לדעת רבע המולד האמיתי לריך שדע מקום השמש האמיתי צמזלות והיינו צידיעת מקום גובה השמש ומקום השפל. ובכן נודע מקום השמש האמיתי בכל חלק וחלק כמו שחאמר שהלך השמש מגובה רומנו קשת ק"ע צנגלגלו והי' צדין שיהי' צמזלות צנקודת ת' עפ"י קו צע"ת. ואינו כן לפי מהלך הגלגל כקו היולא

תאכרו הארץ אע"ס ונמלא חסר מהלכו במלות קשת ת"ס ולהיפק כשתנועמו אל שפל רומו והוא כשיעור זיוות אע"ס כמנובל כל זה בראיות הגיאומט"ריות והנחמו בחרנו בספרינו תהום רבה ולארזות השנים בחרניות ודי ציודו צוה להסדר

שלידעת המולד האמיתי דרך למוד חכמות הלמודי' בשלימות: והעליות הם ענין החלוק המניע למקום השמש מזד מערי המזלות והיענין הזה ארוך אין כלן מקומו וציודו הרת"צם ז"ל צמ"צ מה' ק"ה וצפ"ג ואנחנו בחרנו בו בספרי הנז': ומר שרעה צוה בדיעת כל אלה הצוכרים: שאר חכמת הכוכבים ר"ל מהלך שאר ככזי לנת וכל ענייני הלמודיות והתכונה: מן החכמה הטבעית הם עניינים סיניואו צס' ל"א: שנגדר כל"ל מול' גורר אדם מטה: ומה יתחזו לנך וכו' האם לא תחשבו שהי' לחכמי ישראל תזורים רבים בחכמות עלמס נמוסים באלוהותם:

ל ואיך תדדו וכו' והם כדצריך אנה הספרי' ההם והרי אפילו אותם הוכיחות שגפלו במקרה נתקיימו עם ארוך הזמן ולמה נאכדו ספרי גופי החכמות:

לא אמר החבר אל תתמה על זה שהרי אלו בעניינים שגפלו במולד במקרה צדין הוא שיתקיימו אבז מיצורם אל גוף התלמוד שהמה עניינים המתלמים את הדרך אשר ילכו זה כל עדת ישראל במלותיהם ומי אשר אינו נאחז לדעת זה וללמודה תמיד דאשר ידע השפט אלקיו וזהו לכל נפש אדם

ואולם ספרי החכמה לעומק ענייניהם אשר לא יעמדו על עמקותם כי אם צעל שכל גדול' ולמיעוט תועלתם בדיעת מלות ה' ואת המעשה אשר יעשו לא פנו המהין אליהם להעתיקם ובאשר נאכדו החשובים אז לא מלאו אלו החכמות גוהל ולא ריע המחויק אותם לעמים: ותמלת מי שיאצד מהאומה ר"ל האזיניה מה שארזות האומה האזורה נגויס והפזורה זין העמים: אינם אלא החשובים שבהם ונת"ש וחזקה חכמת חכמיו ובינת נכוניו תסתתר (ישעי') שאכשר לא יהי' מושל מקשיב לדבר אמת על כלל אומה אין מעמיד החשובים ואין מנהל אותם: ואשר נגדר ר"ל גם זה המעש אשר נכנס צ"ס מן החכמות פי דורך ענייניהם: צעזוד רוב יודעיהם והם המתעסקים

על כיוורו לא תשלם אלא בידיעת השפל והגבוה רום והעליות על התחלפם ומי שפרח בזה אי אפשר שלא יתגלגלו עמו שאר חכמות הככבים והגלגלים אבל מה שנמצא להם מן החכמה הטבעית ממה שנגדרו כתוך דבוריהם בדרך השקרה לא בכונה ללמד החכמה היא פליאות ותמידות ומה יחשוב לבך שהי' לחכמיהם מן הספרים בחכמה עצמה: ל אמר הכוזרי ואיך אכדו הספרים ההם שהיו בכונה ונשארו או שהם במקרה: ל אמר החבר מפני שהספרים ההם היו יודעים אותם היחידים מבני אדם יקרא זה הווה וזה רופא וזה מנתח על דרך הדמיון ותחלת מי שיאכד מהאומה האכודה אינם אלא החשובים שבהם ואחר כן מי שלמטה מהם ואכדו היחידים ואכדה חכמתם ולא נשאר כי אם ספרי התורה אשר ההמון צריכים אליהם ויודעים אותם רב העם וכותבים אותם ומתעסקים בהם הרבה ואשר נגדרו בספרי הגמרא מהחכמות ההם נשמו בעבור רוב יודעיהם והשנחה אליהם ומכלל זה מה שנוכר בהלכות שהישיבה והלכות טריפה שיש מהם מן החכמות מה שנעלם רובו מגלגליו"ס ואם אינו כן למטה לא זכר בחללים מה שאנו רואים אותו בעינינו במה שהעידה התורה עליו מחלי הריאה וחלי הלב כמו סמוך ללב וסמוך לדופן ודבוק האינות והסרוגם ויתונם ויובש הריאה והמססה ויודיעתם בהערכת האיברים הנפשיים עם הטבעיים מה שאמרו שני קרומים יש למוח וכנגדו

בלמוד הגמרא: והשגחה משגיחים אליהם לזיכרם אותם בדיני התורה: ומכלל זה מכלל החכמות הנשחרות אללנו מן הכוכבים בדיני התורה: בהלכות שמיטה כמו מקום שמיטה עד היקף למעלה ולמטה צקה וצושע ושיעור המטרין צקה הוא רוצו וצושע צמטהו וצסדקה הגרברת

או נקבה כנפה ושני עורות יש לרושע וכדומה לזה: מה שנעלם רוצו מגלגליו"ס שבי' דרפח קדמון מפורסם והי' דורש כל ההשגחות הנופלות בלוצרי צני אדם וצמעייהם הפסדס לצריאות האדם ותקנתם: ולא זכר אלו בחללים ממה שאנו רואים אותו' הרצה חללים העירו אותנו מ"ל עליהם בדיני טרפות שאנו רואים אותו בצחמות וצודלו שכן אכשר שיקרה באדם וצני ספק מעורר חלי הגוף ואולי מצילו לירי מיתם והי' לו עכ"פ לדבר עליהם: כמו סמוך ללב וסמוך לפרט דהיינו הלב שדק ושרפס הלב מיתם דהיינו חלב העשוי ככובע כמו שזכר בחלוק (ד' מ"ט ע"ג): וסמוך לדופן סם (ד' מ"ח ע"א) אמר רב נחמן ריאה הסמוכה לדופן אין מוששין לה העלתה לממים מוששין לה מר יהודה אמר אהר זה ואמר זה מוששין לה היכא עדיין מיימתן סיניאו וכו' וכן הלה מוששין: ודנק האזנות סם (ד' מ"ז ע"ג) ריאה דדמיא לאופתח טריפה א"ל וכו' עד דשיעל דלית לה מחוכי דאונא: וחסרונס ויתרונס (סם ע"א) אמר רבא ה' אונאי יש לה לריאה תלתא מיימינא ותרתי משמאלא חסיר או יתיר או חזק טריפכ:

ויוצג הריאה סם (ד' מ"ו ע"ג) אמר רבא ריאה שיצבה מקלתה טריפה: והמססה ריאה שנשפכה נקיתון אי קיימא סמכותה כסירה ואי לאו טריפה סם (ד' מ"ז וד' נ"ד ע"ג) ריאה דנפלה תילתי תילתי דטריפה וכן צמוח וצמוח הסדרה אמרו סם (ד' מ"ה ע"ג) נתמרך פסול נתמסמם פסול ובתמו הראשונה שדין זה נאמר לחוט הסדרה וי"ה צמוח שרשח: ומיודיעתם כהערכת האזורים הנמטיים שהם קרומי המוח: עם הטבעיים הם קרומי צלים של זכר (סם) ניקב קרום של מוח קרימא עלאי ואע"ג דלא אינקב תתלי ואמרי לה עד דלינקב תתלי וסינקב חיימת דענתה צי' מוחא אמר רבא צר צר מנה כנגדו צצנים ניכר ופיר"ש צצני זכר שגם להם י"ה שני קרומים מלב הכים אחר

אחד חילון ואחד שהצניע מונחי' צו וכזר אחר למעלה סי' כ"ה וצאיצרים האלה מקום השתתפות כמו כליות יועלות וכו' עד כי אכתו רוחים כמו זה צניע ומעט מחמת גדולה נתנו סימן מקומי צניע לקרומי המוח: ואמרו כמין צ' פולין סס אחד

כל עסקיהם עם האדם אשר לופה להשיב אם מרגיש מולתם צאיצרי' וצנתו וקומו אדם: אשר אם דומין וכו' צנשנה ריש אלו טריפות נפלה מן הגג שטרופה: צהגגלת הגובה צצ"ק (ד"ג) האו מרוא דנפל לאריתא דללאו שחטי' מרוא וטרפתי ר"ג ומקשינן ממתני' דלין

חזט פחות מידו עפמים ומשני דאריתא דללאו הוי שיתא טפמי ומכריס דתורא לארעא ד"ט כרי היתה הנפילה יוד עפמים ועל זה אמר שאם דומין צהמה ממנו למטה ר"ל אם נפלה ע"י דמי' די צנשה טפמי' מפני שנפלה על גבה והרי יוד צשור שרגליו בגוהים ד' וה"ה צכל צהמה משערין לפי גובה הרגלים וחולס אם נפלה צאופן שצטורה עומדת על רגלי' איין כאלו רסוק איצרים מאחר שיכולה לעמוד ולאו דווקא דשמו אותה שה"ה אם נפלה מעצמה צלא כוונה ולא צא רק לאפקיין אם קפלה מעצמה כדמסוק: הרסוק המצוי אל המות ר"ל דחושטי' שמו נפסדו ח' מצני המעייסין שהצתמה נטרפת צהס ולכן לריין צדיקה וכמ"ס צנמרא נפלה שאלמו לריכה צדיקה נגד כל החלל (מולין ד' כ"א): ואח"כ אמרו סס אמרו רב הונא הניח צהמה למעלה ומלאה למטה איין חושטין משום רסוק אצרים וכו' משום דאמרה נפשה פירש"י ז"ל אם גובה לה ייתר מדאי איכה קיפלת: ולא יציקה כאשר יציק אם דומין אותה כי הטבע לדלוג מזומן

וכנגדו לביצים ואמרו כמין ב' פולין יש מונחים על פי הקדירה מן הפולין ולפנים מוח מן הפולין ולחוץ חוט השדרה: ואמרו תלחא קני הוו חד פריש ללבא וחד פריש לריאה וחד פריש לכבדא וימדיעתם בהליים המסיתים ושאינם מסיחים פה שאמרו חוט השדרה אם עורו קיים מוחו לא מעלה ולא מוריד: ואמרו מי שנחמסמס מוחו אינו מוליד: ואמרו קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום ואמרו גיד הנשה אינו נוהג בעוף מפני שאין לו קף ומדקוקי דיניהם כשירה שיעקה מן הטרופה קיבתה מותרת מפני שהיא כנוס במעיה ומטה שאמרו מחכמה אפחית והקשם יגיד עליה (כ"א שאלמו צחכמה צרום ופנחטיי חיסה משנת חותו) חמשת קרומים אטורים קרום של מוח קרום שעל הביצים קרום שיעל גבי השחול קרום שעל הכליות קרום שעל העוקץ כולם אטורים באכילה: ומדמופלא שבדיניהם בטריפות שודקו בהגבלת הגובה אשר אם דוחין הבהמה ממנה למטה תחי' אטורה משום רסוק אכרים ירצה ברסוק אכרים הרסוק המביא אל המות: ואח"כ אמרו הניח בחמה למעלה ובא ומצאה למטה אין חושטין משום רסוק אכרים משום דאמדה אנפשה ר"ל כי הבהמה משערת לעצמה ומכוונת לדלוג ולא יציקנה כאשר יציק אם דוחין אותה כי הטבע

ונמלא' דע שנתצאר צחכמה גשם שצעולם הנופל לארץ לא יפול עד שיפול מרכז הכובד שצו תחלה: ואמנם מרכז הכובד היא הנקודה שאפשר שיגשם עליה כל הגשם אם גשים הנקודה ההיא על דבר מולץ צארן וראשו חד כמלא נקודה זו יהי' כל הגשם מונח שוקט עליו צצבור שמשקלו אל כל פאה צשוה: ונתצאר עוד שאין סוס גשם יכול להיות עומד נצב על הארץ אם לא צאופן שבהו הישר היונא ממרכז הכובד שצו כלפי מרכז הארץ נופל על הצמים שלו ר"ל צתבו וצאם לא יפול נעווח מכפילו וצריך נעוי' יותר גדולה גדול יהי' הגשם יותר נעווח מכפילו וצריך נעוי' יותר גדולה צכדי שיפול וכזר נתצאר מענין הליכת צע"ח ועמידתם מפליאות הצורה וצפרט צלום היונך צקוומה זקופה כי סס הרגלים תוכף עם מרכז הכובד כאשר נחודע להאחזונים שרבו הכובד שאלום הוא צמקום הערוה ומשם התמלת הרגלים שיוכל האדם להטות

המיתר שזכרתי לפני זה: ואמרו תלחא קני הוי גס זה סס: מוחו לא מעלה ולא מוריד גס זה סס וזאת צודלוי מידיעה גדולה צפרואות אמרו שיעו שעימר המיות תלוי צעור מה שידו ג"כ כל חכמי הטבע: נאמר מי שנחמסמס מוחו אינו מוליד ר"ל מי שנחמסמס מוחו צציינין וכן הוא צנמרא סס נחמסמס פסול נחמסמס כשר: ופריך אינו והא לוי הוי יתצו צמסותא חותא להאי צברא דטרי' לריש' אמר נחמסמס מוחא ללא ללא דלא חוי אמר חצי לצ לומר שאינו מוליד ע"כ: קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום סס (ד' מ"ז ע"ב) ומצדרי רש"י ז"ל (ד' מ"ג ע"ב) ד"ה אינו קרום דכל הטרופות דכל שנקצו לו לא מהני סתמיה: ואמרו גיד הנשה וכו' מפני שאין לו כף ר"פ גיד כגלה ופירש"י שצצטר ססניו פלס הקוליות שצצער אינו צצגול סניו כמו צצמהה רק צרוצ ולינו דומה לכף אדם: כשירה שינקה מן הטרופה מטה חולין (ד' קי"ו): וממה שאמרו מחכמה חמתית והקשם יגיד עליה כ"ג הני' כוונה ולא כמו שהוא צנ"א: והכוונה צה נ"ל שר"ל

שאף צעניינו טריפה שזכר עד כאן ממה שדוער למ"ל יש מקום דחי' לומר שלמדו כל זה מספרי הרופאים אשר ערמו הרבה לחקור אחר החליים הממיתים ואמנם המתקן צדיעת הקרומים אם הם מטבע החלב או הדם איין זה רק לחכמי ישראל וזהו שאמר והקיטם יגיד עלי' מאחר שאין תועלת צמתקן זה רק לענין התורה: מחמת קרומים (חולין ד"ג) אמר רב כהנא חמשה קרמי הוי וכו': קרום שעל הביצים פירש"י ז"ל סס על צני' זכר: כולם אטורים צחכילה ומצטן מי ילאו אלו התקירות אם לא מחכמי ישראל האטורים מחמת התורה: ומתמופלא שצדיניהם וכו' ר"ל גם אלו הקיטם של המש רסוק אצרים מחכמי ישראל ילאו אלו התקירות צכדי לדון על הצהמה הטפלת אם נתרספו איצרי' ופירש"י ז"ל צרום אלו טריפות דהיינו אם שחטו אותה מיד ולא עמדה גס לא שהתה מעת לעת אחר נפילה ואין לזה שצו ג"כ לחכמי הרופאים שהרי

אותם חנה ואנה לפניו ולחמרו להעמיד אותו ככל פנות שהוא פונה והטבע שזו ר"ל חמלו נותן תנועה צוריקין ר"ל בערוין צע"י היואלים מן המוח אל כל חלקי הגוף להטות אותם אנה ואנה כבדי שימור משקלו בתנועת הרגלים. וגבו כמו שנראה בהליכתו כשנשא רגלו לילך וצריך ע"כ שיעמוד צמך כך על רגלו השנייה מטה עלמו קלת ללך הווא ר"ל כשמרים הרגל הימין מטה גופו ללך שמאל והרגל השמאל צעוקס קלת עד שפרסת רגל השמאל שהוא הצמים ללך יושב נגד הכוונת שבו וכמו שאנו רואים שהעולה על שבע הבר אינו יכול לעלות בקומה וקופה מפני שאז יהי' הקו היואל ממרכז כדור הנ"ל כלפי מרכז הארץ מניע אל לחמרו לא צין מקום רגליו שהוא הצמים וצחקת שפול לאחור וכן לא שהטבע הקחם שבו כמך אחר חמלו להרמיקרגליו ע"י הורידין ה"ל אשר על יום תהי' כל התנועות שזו ומעקס עלמו לפניו כבדי שפול מרכז כונד אל מקום הרגלים וצחקת צוריקה מן הבר מכריע עלמו לאחור כבדי שלא יפול על פניו וכן מסייע רגלו אחת לחמרו כבדי שיניע מרכז כונד צין רגליו ע"י הקו המדומה הנ"ל וכן בעיניו ככל פנותיו ונשיאת משאות על גבו או לפניו מכיין עלמו צנעויותיו וככפיפת רגליו וצנעויותם

והרחצתם ללך הריך לעמידתו וכן הענין ככל צעלו חיים והרמת ידם ורגלם לפי הטבע השומר תנועת הורידים הנ"ל להסיע הרגלים והגוף על ישר משקלם ומפני זה כשיעדר חפץ הצע"מ מן התנועה ואינו מכוין אליו כמו שתראה שהאדם העומד אם מתמנחם יפול וכמו כן הצע"מ אם דוחין אותו פתאום יפול עם מרכז כדור שמלך השני וכן צמלוש תנועת ורידיו כמו החולה או האדם כשהוא שבור הוא גופל וזה שאמר שהטבע דלדל שחפץ הצעל חי מכוין רגליו וגופו כבדי שיניע קו היואל ממרכז כדור צין רגליו וידיו: הרותה ציד שמים צחקת שצנעתה מקול רעם וברקים ומחמת זה למך הריאה שלה כשירה (משנה סס ד' נ"ד): ציוי אדם שצנעתה ע"י אדם וע"י זה למך הריאה שלה אמרו (סס ד' ג"ה) דטרופה וזה שיעור נפלא שידעו אצות יכולה להחיות וצאת אינה יכולה להחיות ועשו על זה נסיון נפלא לנרד דבריהם והוא שצורין הריאה צמים מצורין מעת לעת וצאת שציוי שמים צנעתה הדורא ציוי וציוי אדם לא הדורא ציוי וזה שאמר ומפלאו דיניהם ונסיונותיהם:

רואה ככוחלם כשרה (סס ד' מ"ז) אמר רבא ריאה ככוחלם כשרה כדיותא טריפה פיר"ש ז"ל שהוא כמראה לז"ר וזהו מה שקורין צל"א צלל וכדיותא פיר"ש ז"ל שחור כדיו יצא: מאי טעמא וכו' צנמ' ז"ל אמרו צנמ' ז"ל דאמר רב מנינא הווי שחור אדום הווא אלא שלקא ופיר"ש ז"ל

הטבע כדלוג כוומן ונמצא וכנפיל' בורח ונודד' ומפלאי דיניהם עור ונסיונותם חרותה בידי שמים כשרה בידי אדם טריפה משום צמוק ריאה ובדיקותה שריותה במים פושרין מעת לעת אי הדורא כריא כשירה ואי לאו טריפה ומה שאמרו ריאה ככוחלא כשירה כדיותא טריפה מאי טעמא האי שחור אדום הוא אלא שלקא ירוקה כשרה ומה שאמרו ריאה שהאדימה מקצתה כשרה האדימה כוללה טריפה ור' נתן הבבלי שהביאו לפניו ילד שהי' ירוק אמר להם המתינו לו עד שיפול בו דמו ר"ל שלא ימולו אותו עד שיחפשט דמו בבשרו ועשו כן וחיה הילד אחר ילדים רבים שהיו סתים להאשה ההיא היכת למילה ועוד הביאו לפניו ילד שהי' ארום ואמר להם הצחינו לו עד שיכלע דמו בו ועשו כן וחיה וקראוהו נתן הבבלי על שמו ואמרו חלב טהור מוחם טמא אינו סותם ומדקדוקי דיניהם מחשט שנמצא בעובי בית הכוס' נמצא עליה קורט דם בידוע שהוא קודם שחיטה לא נמצא עליה קורט דם בידוע שהוא לאחר שחיטה מפני שלא יחבן שיהי' על המחשט קורט דם לאחר שחיטה בעבור שאין הדם ניכר כמת ואין לו לשעון עליו ולומר שמתה מפרת לי וכומו זה הגליר פי המכה בידוע

ז"ל צמידושו צסס הר"ר אפרים או צין האדימה מחמת מכה להאדימה מחמת עלמה וכמ"ס הר"אש ז"ל ולא חשש לזכור דלא שנה כולה וכו' וכמסקנא מפני שלא ילא ללמד דיני טריפות רק לנרד ידיעתם ופלאי דיניהם להצדיל צין האדימה מחמת מכה להאדימה מעלמה ואמנם ירוקה ככל אופן כשרה ולכך סתם ואמר ירוקה כשירה ומה שאמרו וכו' ור"ג הצנלי וכו' סס: ואמרו חלב טהור סותם סס (ד' מ"ט ע"ג) אמר רב חלב טהור סותם פיר"ש ז"ל כגון דקין שניקו ומלך הכנתה סותם את הנקב כשירה דחלב טהור חרוק מאוד וזהו סמיתא מעליא משא"כ חלב טמא כגון כרס או המסס ומלך המכה את הקרב אינו סמיתא לפי שאינו חמור אלא תומך ר"ל פרוש עליו כשמלה ע"כ: מחשט שנמצא צעיוי צית הכוסות (סס ד' נ"ג ע"ג) מחשט שנמצא צעיוי צית הכוסות נמצא עליו קורט דם צידוע שהווא קודם שחיטה לא נמצא עליו קורט דם צידוע שהווא לאחר שחיטה הוגלך פי המכה ציוי ע"י ימ' קודם שחיטה לא הוגלך פי המכה המניא מחצירו עליו הראי' ופיר"ש ז"ל שמחמת

אוצר מאמר כוורי רביעי נחמד קמד

שמחת שהיא ספק על העצם שהיא הלוכה והוא המוליד מהמוכר דמסתמא לא יהיב ליה מיותא כל כמה דלא יהיב דמא עליו להביא הראי' שקודם מתא חי' דמספיקא לא תפקינן ממונא • ומשמע ליה להחזר שזה שאמר דרישא נמלא עלי' קורט

דס צירוע וכו' לא נמלא וכו' צירוע שלאחר שמיטה ניקבה לשון צירוע מורה שגם זה לעינין מתא וממכר מיירי דומיא דסיפא דהוגל פי המכה ומני' נשמע לטרפות נר"ל דרישא שאם נמלא קורט דס אשפי' שהמכר מוחזקתם שמיטה מוכף להכירה ממזיר לו הדמים לא נמלא עלי' קורט דס צירוע שלאחר שמיטה הוי ופאי' הלוכה מוחזק גומת דמי' וחלום עיקר הכנותא הוא צנונא קורט דס שאין אומרים שהטרופות מספק ולכן המוחזק אינו ממזיר הדמים אפס שלמה שפסקו הפוסקים אין מקום לסבירא זו שאשפי' שהטרופות מספק סוף סוף גדל מני' אינשי ואין לך מוס גדול יותר מזה וכבר נתקשה בזה הרב צעל קיל יהודה • אך יש נפקותא מלך אחר והוא לענין שאם זה העצם מבר הכשר זה לאמרים ונאכל הכשר דקיי"ל דאם טריפה ודאי הוא מדין תורה אין האוכל מייב לאלם הדמים לטבח והוא משנה צצוקות (ד' ג"ז) ונש"ע ח"מ סי' רנ"ד) זה דווקא צאסיר דאורייתא אבל צאסור שאינו דבר תורה אס' אכל משלם דמי' לזה אחר צירוע שקודם שמיטה הוי וזה מכלל טריפות דאורייתא ולא מכלל ספקות שהם מר"ם

(לדעת הרמב"ם ורוב האחרונים) והעצם משלם דמי' לקונה • אך שלפ"ז הלשון דחוק מה שאמר מפני שלא יתכן שיהי' על המחש קורט • דס לאחר שמיטה צענור שאין הדם ניכר צמת ואין לו לטעון עליו ולומר שמתה מכתת ליה • ובאמת שנל"ה הדברים תמוהים שמתא שאמר שלא יתכן שיהי' דס על המחש לאחר שמיטה ופ"ז מדבר צנונא עליו דס ולאמנו אומרים שזה ודאי קודם שמיטה הי' ומה זה שאמר ואין לו לטעון עליו ולומר שמתה מכתת ליה כלפי לאיי אדרבה כגנן זה יש לו לטעון עליו והמתק חוזר אס' לא שט"ם יס כאן ול"ל ויש לו לטעון עליו והמתק מהמפרט הרב צעל ק"י שלא הרגיש בזה • ועכ"פ אחר שמתה מכתת ליה לריך לפרש שהקונה טוען על העצם שמכר לו טריפות ועכ"פ דברי החזן לייני' עיון •

ומ"ס המפרט למחוק דצרוי ואמר שהיכרת לזה מכח אמרו לא הוגל פי המכה המע"ה למאי נפקא מיני' למקח וממכר מדכנס תרווייהו ס"ח דכאי למאי נ"מ מחר חנמלא עלי' קורט דס ונוראות נפלאות מדצרויהלל • ולא נאמרו דצרים חלו של למאי נפקא מיני' וכו' על זה מעולם

בירוע ששלשה ימים קודם שחיטה לא הגליל המוציא מחבירו עליו הראי' ומסימניהם מעוף טהור מוחזקין לו חוש של משיחה אם חולק את רגליו שחיים לכאן ושחיים לכאן בירוע שהוא עוף טמא ג' לכאן ואחה לכאן בירוע שהוא טהור • ואמרו כל עוף הקולט טן האויר ואוכל טמא • השוכן עם הטמאים ונדמה להם טמא כזויר אצל עורב ואמרו סימן הולד בכהמה דקה טנוף ובגסה שליא ובאשה שפיר ושליא • וההמופלא בהכמתם ודקוחם בדקוקס כארס קצת בעלי חיים הצפרנים הדוירים מדי שאמרו דרוסת חתול ונמי' בנדייס וטלאים דרוסת חולדה בעוף • ואמרו אין דריסה לשועל אין דריסה לכלב אין דריסה אלא מדעת אין דריסה אלא מחיים ואין דריסה אלא בצפורן לא בשן אין דריסה אלא ביד לא ברגל רוצה לומר שאין הדורס משליך ארסו בבעלי חיים אלא בצפורן היד ובכוונה מהבעל חי' לא כמקרה שיאחוו צפרניו בכשר הבהמה מכלי כוונת הדריסה ויותר מופלא מזה מה שאמרו מחיים ר"ל שאם הזדמן שהיו חותכי' יד הדורס וצפרוניו נעוצין בכשר הבהמה לא היו חוששים לדורסה וזה מפני שאינו משליך ארסו אלא בהפרדו ממנה והוצאת צפרוניו מבשר הבהמה ועל כן אמר מחיים אחר שאמר מדעת ואמרו ניטלה הככד ונשתייר טכנה כזית בטקום טרה ובטקום שהיא חי' כשרה ואמרו מוגלא כשר בריאה ופסול ככוליא מים זכים ונקב פסול בריאה וכשר בכוליא • ואמרו הגלודה שנסחתייר

ובשני מקומות שצ"ס שזכרו הצריית' זו והוא צמולין וצמנונ' פרק המדיר לא נזכר זה למאי נפקא מיני' כלל • ומסימניהם מעוף טהור וכו' עד אלל עורב סס דס"ה צרייתא • ולאמרו סי' ולד וכו' עד שפיר ושליא משנה רפ"ג דצורות ופירושו צפי' המשניות להרמב"ם ז"ל: דרוסת חתול ונמי' וכו' (סס דכ"ג ע"ג) ולאמרו אין דריסה לשועל אין דריסה לכלב סס דכ"ג ללכך קמא דר"כ: • ומני' דר"ב סימי אמר אין דריסה לשועל מיהו ליישנא צמרא חמר דיש דריסה לשועל • ואשפי' דלענין הלכה פסקו העור והס"ע כלישנא צמרא חולי החזר סוצר כשיעת ריב"א שכתב דנכ"מ האינא דלמדי עפל לגני הלשון הראשון והלכה כלישנא קמא כ"כ התו' פ' לפני אידיהן: אין דריסה חלל מדעת וכו' הכל סס ומדעת פיר"שי סס לאפוקי נפל מן הגג ונתקע זכרנו צנבמה אין משליך זה חרס: לא צמקרה ר"ל אס נפל ענ הצנבמה מן הגג ככו': ויותר מופלא וכו' עד וע"כ אמר מחיים אחר שאמר מדעת • צמרא סס אין דריסה חלל מדעת אין דריסה חלל מחיים לאפוקי לאחר מיתה דלא ופרין אמרי השמא חלל מדעת אחרת לא לאחר מיתה מצעי' לא לריבה דדריס ופסקוה לדי' מהו דמימא צהדי דדריס שדי זיכרי' קמ"ז צהדי דלוי' שדי זיכרי' ופיר"ז ש"ז דדריס מחיים ולא הספיק לשלוח זכרנו ממנו עד שפסקו חת דיו ומיתה דקאמר מיתה האחר וכן דברי החזן: ניטלה הככד ונשתייר ממנה כזית (משנה סס דכ"ד): צמקום טרה וצמקום שהיא חי' (סס דמ"ו) רבה ור"ב יוסף שפגע בהם רב זירא ואמר להם כזית שאמרו צמקום טרה רב אלח צר אהבה אחר צמקום שהיא חי' פיר"שי ז"ל דהיינו מקום מליימת כשהיא מ עורה צוקה תחת הכליות • אמר רב פפא הלך צעינן כזית צמ קום טרה וצעינן כזית צמקום שהיא חי': ולאמרו מוגלא כשר בריאה וכו' (סס ד' ג"ד ע"ג) אמרי צמערנא כל הפוסל צר ויהא כשר צנוליא שריו נקב כסול צריחה

צדיקה וכשר צבוליא וכ"ש וכו' מתקיף לו' דב תנחומא וכללא
הוא והרי מובא דכשר צדיקה ופסול צבוליא והרי מים
זכים דכשרים הבא והבא ע"כ . ומעתה תימא אחאי
קאמר דמים זכים ונקב פסול צדיקה וכשר צבוליא דהרי צמים

הנה בכל אלצע ששה ע"כ . ואלו הי' ששה אנרים צבל אלצע
צברור . הי' לו לומר צהק וכאשר הי' צבל אלצע ששה יחי'
שלשים צבל הרגל וכמו שהוא צל' הר"ש והרא"ש צפירושם שם
אם לא צל לתקן דבר שזכרנו להיותו מומחה צמלאכת הכמות :

שימשתייר בה כסלע על פני כל השדרה כשירה ומה
שיש במשנה מהלכות טריפות ומומי בכורות ומומי
כהנים יארך ספורו בל שכן פירושו . וזכרון נחוח
העצמות בקצרה מאוד (נ"א חיט) ובדברים מבוארים
ביחוד (נ"א חיט) וענין מבואר מאוד (נ"א חיט)
ומדבריה הנאים אמדם יצאו בני מעיה ולא נקבו כשר'
ואח"כ אמרו לא שנה אלא שלא הפך בהם אבל
הפך בהם טריפה שנאמר הוא עשך ויבוננך מלמד
שבוא הקב"ה כונניות באדם כיון שנתהפכה אחת
מהם אינו יכול להחיות ומה שיש להם סן ההפרש
בין דם נדה ובין דם שהור ובהובתולים ודם החבורות
והטחורים וחלה זה וכמות הקפי הנדות ובין זיבות
הזכרי והפלאים שיש בצרעת ממה שיהיו עמקים
מהשגח שכלנו :

נשלם השער הרביעי

מקום עיון גדול שהיו עניניו ורעות צמלאכת הכמות שאין ששה
אצרים צבוס אלצע לא צרגל ולא ציר ועוד הרי צאלצע גדול אצר
אחד פחות משאר אלצעות . איצדא על גוף החצונן אין כאן קושי
שכבר נמלאים שלשים צפסת הרגל וכן צפסת היד צאופן זה שלשה
לכל אלצע ושמים צגודל הרי י"ד וכל אחד מה' אלצעות לו אצר
אחד תקוע צפסת היד והם המשה הרי תשעה עשר וצין פסת
היד לקנה היד נמלאים עוד י"א ענמות קטנים כנראה צנתוח
הרי שלשים אך אומרו ששה צבל אלצע אינו מן המדה והתימה
שלא הרגיש צבה שום אחד מהמפרשים ולריך לומר דלא דוקא
נקב ששה צבל אלצע רק ר"ל מביע ששה אצרים לכל אלצע
זוהא סימן צלנד שנאמר שיש לו' צבל היד חיה מורה לשון
פרמז"ס צמי' המשנה שנת צ"ל ובאשר הי' דרגל שלשים מרקוס

יצאו צני מעיה ואלו נקצו צעוף
ד' נ"ו ע"כ) ואלו כשרות צעוף
יצאו צני מעיה ולא נקצו ואמרו
צגמרא לא שנו חלא שלא הפך
צבה וכו' עד אינו יכול להחיות :
ומה שיש בהם מן ההפרש צין
דס נדה לדם טהור (דהק ד'
י"ז) צמשה משל משלו החכמים
המדר והפרחוד והעלי' דס
המדר טמא דס עלי' טהור ואלו
(דוט) חמשה דמים טמאים ושם
דקדוקו מאוד צמראות הדמים
צין טהור לטמא' ושזו אמרו
צגמ' (דק ע"צ) שם הלי איתתא
דלתי' דמא קמי' דר"א ארמי'
אמר דס חמוד הוא : וצבה נראה
דע"ס הוא ואין ענין לכאן
דדס יצבה שזה לדם נדה צבל
ענייניו . ואלו ר"ל דס הזמן
הגדלים או מן העלי' והוא

דומה לדם צמולים שאינו צל מן המקור : ודס החצורות
והטחורים ר"ל דס הצל חמת צבורה או מכה צארתו עקוס
זכוחה שמינו (סס ד' י"ו) הרוסה דס עבה אפי' צתוך ימי
צדמה טהורה דצרי רש"ב רבי אומר אם יש לה וסת חוששת
לוסתה : ובמות הקפי הנדות הוא ענין שזר צשי ס' ס"ד
צאומרו והצדלת מיני יציות לאיש ולאשה וכמות הקפי הנדות
ומה שאמר כאן וצין יציות הזכרים ר"ל הצדלת מיני יציות
לאיש ולאשה : והפלאים שיש להם צרעת גם זה זכר שם סי'
נ"ח ז"ל והיא חכמה נפלאה הצורר עלי' הצורא יתצוך צאומרו
השמר צנגע הצרעת לשמור מאוד ולעשות ככל אשר יורו אחתם
כהנים הלוים :

סליק מאמר רביעי . יתברך האל המשיגיה . וישתכת הנותן ליעף כח :

א אמר הכוזרי

אי אפשר שלא להטריח עליך וכו' אחרי אשר הלני החצר בצלות גייו ההקירות הפילוסופי' וישימם כאלך לזו עדיין לא שקטה נפשו ויתאזה תאזה לשמוע עניינים מהמקורות הקרוצים לקיים שרשי האמונות: ללאמרנו ד'אשון ר"ל כמו שנאמר במאמר א' פ' א' שהתחיל בתחלת ויכותו עם המצר על דרך המדברים צדק נלחין מלך המקורה לדנה: ומת' מותרת לי שמיעתם: וכן תאמר מה נך לפנות אל רבנים ושטי כוז ותתשוב עון לי צמוע ענייני ויכוחים כאלה: כאשר היתה מותרת לך ידעמם אס ככה אתה גוזר על המקורות אתה איפוא מי התיך לך ידעת' שם אתה צאתה צנני הקוראת וללית צמוק המקורות: אס האמינים או להשיב כמו שאתה למדת דריסם לדעת האמת אס אס לאף אני אעשה זאת ולי תהי' דקה כי ממלא ווי להשיב עליהם לסעף פירותם צמורתם המחקר: כי כזר חסרפי המדרגה הם מדרגת הדיוקים הגמורים ובעלי דוח הקודש הישרים צלזותם ולא עלה על לנס מעולם שום הרהור ופקוקו צנני האמתיה: וכבר קמנו לי ספיקות וכו' ואי אפשר להסיח אותם מדעתי צעל כרמו: צהצת הדעית הנפסדות עקר תשוקתי שאלמוד אותם כדי שדעו מה להשיב לאמיקורם: כי אין הקבלה טובה וכו' כזר נזכר זה בדברי המצר

המאמר החמישי

א אמר הכוזרי

אי אפשר שלא להטריח עליך שתשמיעני דברים קרובים ומבוארים בשרשי האמונות לשאמרנו בראשון על דרך המדברים בדרך הנצחון וההי' מותרת לי שמיעתם כאשר היתה מותרת לך ידעתם אס להאמין בהם או להשיב עליהם כי כבר חסרתי המדרגה העליונה מביור האמונה מבלי מחקר וכבר קדמו לי ספיקות וסברות ידברים עם הפילוסופי' ובעלי תוורת ודעות שונות: והשוב לי שאלמוד ואתחדר בהשבת הדעות הנפסדות (י'א'מ) הסכלות רוע הלב החקירה יותר טובה כל שכן בציור אדם המחקר אל אמונת הקבלה ההיא ואו יתקבצו ידעם השתי המדרגות רצוני לומר הידיעה והקבלה יחד:

ב אמר החבר ומי לנו בנפש סובלת שאיננה נפתית לדעות העוברות עליה מדעות הטבעיים והאצטגוניים ובעלי הטלסמאות והמכשפים ואנשי הקדמות והפילוסופי' וזולתם ולא יגיע אל האמונה עד שיעבור על דעות רבות מהאפיקורסים: והחיים קצרים והמלאכה מרובה לא ליחידים תהי' להם האמונה בשבע ורחקני' מהם הדעות ההם כולם ויפול בנפשם מיד. מקום טעותם ואני מקוה שתהי' מהיחידים ההם וכיון שלא נוכל לעמוד מלעשות רצונך לא אנהג כך על דרך הקראים אשר עלו אל החכמה האלד'ית מבלי מדוגה אבל

אקרב הדברי נקלם אנשים וכו': ויפול צננשם מיד מקום טעותם כ"כ יהי' שכלם חזק וכזו פ' סוכך עליהם שמיד יצמרו צעזע וימאסו צרע מזלתי ימגאל שכלו דעות כוזבות ומרגישים מקום טעותם ההם צעזעזע על הדעות הנפסדות מניק' ניוסו מפנין ותשימם למרחם כעית מולות: וכיון שלא נוכל לעמוד וכו' ר"ל להתאפק מלעשות רצונך צה: צכן אני דרך לסדר לפניך הענין הזה צשלימומו כפי אשר יאות לו: מגלי מדרגה מגלי שלמוד חכמת הטבע וכיוצא בה מן הלמודים ההכריסיים לקדם הלמוד עליהן: אצל חקרך לך רשאי הדברים מן ההקדמות הנלרכות לזה: יעוררך ציור ההי' וכו' והצורה וכו' ההקדמות ההם יהי' עוד לך שמצין ענין היולי והצורה שמו הפילוסופי' הקדמונים

צנני ס'ס'נ'ו: המצר המדרגה הם מדרגת הדיוקים הגמורים ובעלי דוח הקודש הישרים צלזותם ולא עלה על לנס מעולם שום הרהור ופקוקו צנני האמתיה: וכבר קמנו לי ספיקות וכו' ואי אפשר להסיח אותם מדעתי צעל כרמו: צהצת הדעית הנפסדות עקר תשוקתי שאלמוד אותם כדי שדעו מה להשיב לאמיקורם: כי אין הקבלה טובה וכו' כזר נזכר זה בדברי המצר

צ אמר המצר ומי לנו צננש סונלת וכו': המצר החזיק דעמו כי אין טוב רק להסמוך צלל הקבלה האמתית ומפיה יחיה: ואס אמנם יפנה לתור אחר מחקר לצד רחוק שמהי' נפשו עוזרת צדך ישרה צמסלה העולה אל הפלגה האמתית מצלתי שיעה אנה ואנה כי עיני צטר לו וכל אחד לפי טבעו נקל להתפתות או שילחין יותר מדלי ויהי' כוח להאמין לטבעיים והאצטגוניים כלומר שילחין שאין מושל ושוער משבוי צעגלם השכל מחד שכל נמשך צעצע לפי מרולת הגלגלים והנכזים ועל פייהם יהי' כל ריב וכל נגע צעולס זה: ובעלי טלסמאות כאשר ישי' לצדו לדעת האצטגוניים קרוצ שיוכיף עוד סרה ויואל להאמין כי יש כח צורות הנעשית צשעות

צנני ס'ס'נ'ו: המצר המדרגה הם מדרגת הדיוקים הגמורים ובעלי דוח הקודש הישרים צלזותם ולא עלה על לנס מעולם שום הרהור ופקוקו צנני האמתיה: וכבר קמנו לי ספיקות וכו' ואי אפשר להסיח אותם מדעתי צעל כרמו: צהצת הדעית הנפסדות עקר תשוקתי שאלמוד אותם כדי שדעו מה להשיב לאמיקורם: כי אין הקבלה טובה וכו' כזר נזכר זה בדברי המצר

הקדמונים יסוד מוסד לכל גשם מגבול העליון עד מרכז הארץ וכל
 הכנול: צמחים וצאן חמיר שהם מחוזרים מחומר וזורה ולא
 זו חסם עד שאמרו שגם השמים ר"ל הגלגלים וכל צלאל להם
 חומר וזורה וכל מה שצמחי לו חומר אחד נלטייר ממנו כל
 הגלגלים והכנפים שצלאל כל

אקרב לך ראשי דברים יעורך בציור ההיוליו והצורה
 ואח"כ היסודות הנקראים בערבי אסתק"סאת ואח"כ
 הטבעי. ואחר כן הנפש ואחר כן השכל. ואח"כ
 החכמה האלר"ית ואח"ך ראיות מספיקות שאין
 הנפש המדברת צריכה לגוף. ואח"כ היעולם הבא.
 ואח"כ הגזירה והחפץ והיכולת בתכלית הקרוב
 והקצור. ואומר כי המוחשים לא השגנו כמותם
 ואיכותם כי אם בהושינו ויגזור השכל כי הם נשואות
 בנושא

צמחנו והוא לשון עגם ר"ל צמחנו. זהו על ז' פנים או
 שהוא עגם כליו או שהוא פרטי כי הנה הגשם המוחלט הכולל
 כל הנשמיים שזעולם הוא הנקרא עגם צמחם והוא הסוב
 העליון הכולל תחתיו כל הנמלאות בהשמות שצמחו לו
 כל ענף הכולל תחתיו זני

מינים נקרא סוג צמחינת
 המינים שמתחתו כמו שתאמר
 עגם המוחלט הוא כולל תחתיו
 יסודות הארבעה הידועים
 ותאמר עס זה כי עגם האש
 המימיות והיבשות והוא הצדל
 עגמי אשר לוגון המים הלחות
 וכיואל צזה נאמר שהענין
 המצדיל אותו מזולתו ומעמידו
 על עניינו נק' עגם ר"ל הצדלן
 העגמי וכן נאמר החיות לצעל

חלק ממנו זורה המיוחדת והי'
 מזה גלגל ראשון ומזה שני וכו'
 וכן הכנפים כולם ואין הצדל
 צומר שכולם רק הצורה היא
 הצדילה אותם. וכן כל מה
 שזעולם השפל הי' להם היו"לי
 שני וצמחלה קבל זה ההיוליו זורת
 ד' יסודות המפורסמות שהם
 א"ש ר"ח מ"ס ע"פר. ומאלו
 הד' נתרבו כל הנמלאות וכל
 נמלא צעולם השפל אינו נמלט

מהיות מד' יסודות ולכל אחד מהכנפות נתחברת זורה הראוי
 לה והי' מזה דומם ומזה צומח ומזה צעל מי וחלת הזורה
 המקיימת כל דומם למינייהם היא שקראו אותה צפרטות טבע'
 והזורה המקיימת הצמחים והצעלי חיים נקרא ג"כ נפש צדד'
 העברה ר"ל שלא צדקדוק וכמו שיצא בס' י'. והזורה המעמדת
 מין האדם נקראת שכל וכלל עמה הכנסה האמתית שהיא
 חלק אלר"ד ממעל וכמו שיבאר כל אחד צמקומו הראוי לו:
 ואח"כ החכמה האלר"ית אחד הקדמות כל אליו הידועות או יתכן
 שנקרב לדבר על החכמה אשר צרשי האמונות שהיא צהאמנת
 האל והשגחתו ויזכר העקרם אשר כל עדת ישראל מלויים
 צהאמנתם: וחמתן לך ראיות מספיקות שאין הנפש המדברת
 ר"ל נשמת האדם: צריכה לגוף ר"ל שאחד הפרדה מן הגוף
 אינה כלה אצל עומדת קיימת או לחיי עולם הנצח או לדראון
 ולעושים נלחיים. וממני שגם השארת הנפש מן העקרם
 שצמורתו זכר אותו כלן ויובא צדדיו סי' ו"ג: העולם הצד'
 הוא מעמד נפשות הדיקי' אחר מיתם ומציאר ג"כ צמי' הנז'
 וצאו צדדיו צראשון סי' קס"ו וצלוטי סי' ז' וכו': ואח"כ
 הגזירה והיכולת והחפץ צמכלית הקירוצ ר"ל ענין השגחת ה'
 יתצדך צכל פרט ופרט ולא יאל לפרעל סוס דצר הן כללי הן
 פרטי אם לא צשקדמה לו גזירתו יתצדך והכל כפי חשלו ויכלתו
 צכל משלה וצנאלן מקום עיון והוא א"כ הצמורה מה תהא
 עליה חיזה בית נבנה לה ואיזה מקום אנומתה מאמר שאין דצר
 נעשה צעולם מצלי גזירתו יתצדך והוא קשיית ההכרה והצדק
 שהארץ צו הקסוד צעל חיבת הלצנות שצר עניית אלדים פ' ח'
 והוא צעלמה קשיית הידיעה והצמורה שזכר הרמז"ס ז'ל צבל'
 דעות והחצר סי' כ' יאל ליסע זאת הקושיא צמכלית הקירוצ
 אל השכל וצקיצור נמרץ וסם נבאר: כי המהשים ר"ל דברים
 הכרגשים צאחד מה' מושים: לא השגנו כמותם ואיכותם הכמות
 היא כמה ארבו וכמה רחצו וכמה נצבו והוא מלשון כמה.
 וצאינות הוא מלשון חדך והוא המדאה אם שמור או לנן
 וזולת זה מהמראים והיאר ר"ל אם מרצוע או עגול וזולת
 זה מהתמונות וכבר אמרו הטבעיים שכל נמלא גמתי צעולם
 לא ימלט משיא' מורכב מעגם ומקרה והולם העגם הוא עיקר
 הענין העמיד אותו ולא ידע פגים ענין נושא אותו רק

מי נקרא עגם שצדדיו מן הלוחה הצדל עגמי וכן הצדור לה
 ימאל רק צמין האדם וכן צכיואל צזה הענין המעמיד המין כולו
 ומצדילו מזולתו הוא הנקרא עגם ואמנם המקרה הוא הענין
 הכמאל למין ואינו מיוחד לו כמו שתאמר התנועה לצני אלס
 שאינה מיוחדת לאדם לצדו אצל כוללת לכל צעלי חיים שצעלי
 חיים הם צעיר האדם סוג שכולל הצעל חי והאדם. וכן
 השחרות לאדם אינו עגם כי אין כל המין שמור. ועוד
 שהשחרות נמלא ג"כ לאשר בשמיים והוא ענין כילל מדד זה וכל
 זה והדומה לו הוא מקרה ונמלאים שני מינים מקריים האחד
 מקרה קיים כמו שתאמר השחרות לזפת והלוגון לזג והמסם
 לאש שאצפי' שאינו נכמד ממנו עכ"ז אינו מעמיד עצמותו גס
 השחרות והלוגון והמסם יתכן שימלאו צז לת חלו הכנורים.
 ויש מקרה שהוא נכמד כמו עמידה וישיבה וכבר חשבו עשרה
 סגים עליונים המללי' כד המליחות האחד העגם והוא הראשון
 והתשעה מקריים וסם הכמה והאין וכו' (עיי' צרות מן פ'
 י"א וצמלות הגיין פ"י) והצמר צדדומו לזכור ענין המקרים וכו'
 הכמה והאין ומהם יוצן על שחר המקריים ואמנם הכמה כולל
 שני ענייני' הא' כמה המתפשט כמו המספר שכולל שתאמר
 עשר ומאה וייתר. וכן הקי והשטח ממגדל ומתקטן ע"י
 התפשטות או ע"י חוסר התפשטות. ועוד נמלא כמות צמתי
 מתפשט כמו כמות הקור והמסם המוחק והמולשה הכמה
 והסגלות. וצדדך כלל הכמות הוא מל' כמה שחשד נצוה
 לשער הדצר מדד גדלו וקטנותו או מדד צדדיו ומיעוטו. וחולם
 האיכות הוא מלשון חדך וזה שכאשר נשאל על איזה דצר בשמי
 חדך הוא נאמר. נשיצה שהוא צמחינת מרצוע או עיגול
 שמור או לנן וכדומה לזה מן הפתאים והוא צמחי' שגשם
 נאשר תמיד על כמותו אצפי' שאיכותו משתנה כמו שתאמר
 שה יגול מזה שזה למרצוע גשם אחר צמות שטחו רק שזה
 מרצוע וזה עגול או זה שמור וזה לנן. ומעמה כיונת הקצר
 צאומרו בי המושים לא השגנו כמותו ואיכותם כי אם צמחיטי
 ר"ל כי היחס אינו מרגיש המוחש רק מדד מקרבו אם גדול
 או קטן שמור או לנן וכדומה לזה מן המקריים שסם המצדילים
 למים להציל אותו מזולתו. ואמנם הפעל אין המס מרגיש
 צו כלל. כי העגם הות דצר הכמאל צו ולא צולתו צנושא אחר
 נמו

נמו הכוס והאלים שאין מליחותם צולגו פנים ולאכנו כשרואין אותם אין אנו רואים העלם רק הכמות והאיכות והכמותה שכל אלו מקריים הם ויוכלו להנשא על עלם אחר כדון המקריים ומפני כן השכל לעפ"י שהוא מצדן שאינו מרגיש רק המקרה

לצדד הוא נוצר על כל זה שיש להם נושא אחר זולת אלו במקריים הרבגשים צחוס ואף אם ישיב אל לנו שנושא אלו המקריים הוא צר הסוה והאלים סעימי יסודיה הצר הזה מהו העלם אחר לו אם תאמר הכרבעה המוגזית מד' יסודות הלא גם זולת אלו מן החוש מרגיש ויש צחוס השכל הרבעה זו מאין זאת. ואם תאמר מד' יסודות. הרי היסודות גם צבם אינו מרגיש צחוס רק מקריים כרו שחומר העצם שחור והמים יניחלים והאור קל וכל אלו הם מקריים שיתכן שיביע צנושא אחר ועדיין השכל שואל ומה הוא עלם אלו ה' יסודות ומה הוא הנושא שלהם עד שהפילוסופים קראו זה הנושא ר"ל הנושא הראשון שבגשמיים היו"ל וזה שאמר ויגור השכל כי הם נשואות וכו'

בנושא והנושא ההוא יקשה להעלות צורתו על לב ואיך נעלה על לב צורת דבר שאין לו ציחוח ולא איכות וישפוט הרעיון שמציאותו שקר והשכל משיב עליו כי הכמות והאיכות מקרים לא יעמדו בינצמם ואי אפשר להם מאין נושא וקראו הפילוסופים הנושא הזה היו"לי ואמרו כי השכל ישיגנה השגה חסרה מפני חסרונה בעצמה בעבור שאינה נמצאת בפועל אינה ראויה לתואר סגן התארים ואם היתה בכח הגנה החזאר נשמי (כ"ח ואם היה צמח המחל בגשמי) אצור אדם"טו כאלו היא בושה להרואות ערוסה ואינה נראית עד שתלכש צורה וכבר חשבו קצת אנשים כי השים הנזכרים בחחלת מעשה בראשית נצוי להיולי הזאת וכי רוח אלקים מרחפת על פני המים אמנם הוא חפץ האלקים ורצונו הנעשיית בכל חלקי ההיולי יעשה בהם מה שירצה כעת שירצה כאשר יעשה היוצר בחומר אשר אין לו צורה וכינה בהעדר הצורה והחבור (כ"ח ושער) בחשך ותהו

הזמננס שיעור נח היסודות ממנו ולכן אמרו על הכח ההוא שאינו לא צמח ולא צפועל אך הוא ממוצע צמיתו צין מה שצמח וצין מה שצפועל והוא התחלה וראשית כל הכלמלים עכ"ל: כי השכל ישיגנה השגה חסרה ר"ל לעפ"י שהשכל נוצר שיש כאן חומר ראשון נושא כל המליחות הגשמיים עכ"ל אינו משיג אותו השגה שלימה והנה קושי ההשגה צוה יגיע מלד חסרון המושג שהוא החומר הזה לביטו צמח תמוך ולויד נמלא צפועל: אינה ראויה למלד מן התארים ר"ל שגאמר עליה גדולה או קטנה שחורה או לצנה וכדומה לזה מן המקריים מלמד שלא שזפתה עין מיום הולדה ומה שכינה ליה"לני תואר נקצה צלומרו ישיגנה גם אינה ראוי' הוא מוסד על מלת לורת הנושא שצדד למעלה: ואם היתה צמח הכח המולד גשמי ר"ל לעפ"י עכ"ל יס'לה מליחות צמח הכח המולד גשמי המולד הוא גשמי צפועל וזה מלמד שאלת צפועל אינ' מקבלת נוואר גשמי שהוא צפועל ולנ"א גם כן כוונ' לומר שאעפ"י שהוא צמח מולד בגשמי עכ"ל

אינה ראוי' לקבל תואר מן המולרים: אמר אריס"טו כאלו הוא צמח להראות ערומה וכו' ר"ל בחומר הזה כמו נקצה אחר לעולם לא מלמד אותה עין אדם צורה ערומה עד שחלש צמח מה כן בחומר הזה אין העין אפיג אותו צלל לנוש שהיא הצורה: וצדד חשנו קלת אגשים כצד זכר זה החצר צדיעו סי' כ"ה וז"ל כאשר מורדים על ורוח אלקים מרחפת על פני המים שריוני צמים האלו החומר הראשון צלי איכות חלל מהו וצבו וכו' רעיון שם צפירושנו וכן כאן ר"ל כי ההיולי נדמה צמים שכם צמחי שומרים ממוכנס ומקבלים לורת הכלי שכם צו אם מרועע או עגול וכן ההיולי מוכן להשכמות עפ"י הצורה לכל פנים שגולה כחומר ציד היוצר: אשר אין לו צורה כלומר אין לו לורת מה שהוכן אליו זה החומר עד שפועל צו היוצר כפי חפצו: וגינה בהעדר הצורה והמזור צמח מכו וצכו כלומר צמוד שאין צורה להחצר צו ולסדרו על עניינו הנה הוא נעדר משום ממוכנס ותואר וכל מקרי בגשמיים וכל שהוא נעדר מכל מקריים הנה אין חוש הראות מופם אותו כל עיקר וכל מה שאינו נחפם צחוס הראות צדן הוא שיקרא משך וכן מוכו וצבוה כי מלת מוכן מורה על ההעדר לגמרי ר"ל על אפס ואין לזה נקרא עוד צמח חכו וצבוה ואמר ובאין ביתה מוכו וצבוה ומלת הארץ כוללת כל ד' היסודות: כענין אומרו לה' הארץ ומנוחה והבדנה שחומר הד' יסודות ה' נמלא מלד ונעדר מלד אחר דעינו מלד לרמו' והרמ"בן פ' צדאשית ציאר זה צמ"ל החומר הזה שנקרא

היולי נקרא צל הקודש מוה"ו והמלה נזרת מלשונם מוה"א על הראשונות מפני שלם צל אדם לגזור לו שם מוה"א ומלך וקראו צסס אחר כי לא לצל צורה שיתפוס צו השם כלל עב"ל ועוד נדבר מזה צס"י יו"ד וכחז הרמ"ן ז"ל עוד שם האורה

הנצבת אל המוצר הזה נקראת צל"ק צוהו והמלה מורכבת כמו צו הוא כמלת עשאו וכו' ואחר כן מייצ חפץ וכו' סבוב הגלגל וכו' אחר שפירש ענין מוה"ו צוהו על חומר ההיולי ורוח חלקי"ם מרחפת על חפץ חלקי"ם אומר אחר שזה הי' החפץ להלצים את ההיולי ופעול צו צדונו צנת שיריה סנה זה הי' ע"י סבוב הגלגל ענין התחילו לצלות השמים תנועתם סניצ הארץ כמה שנאמר תיכף ויאמר חלקי"ם יהי אור ויהי אור ויולוי נאמר זה על צריחת הגלגלים וכל צלצום ונעצור שאין חוץ מרעות מרגיש אומם רק מלך הרגשת כוכבי אור ותנועותם השכל הוא שזופט שיש חפץ נגללים מניעים אלו הככבים ולכן כינה כל המציאות של עולם הגלגלים צסס אור שהוא כפי הנראה למדע וכמו

שפירש רמב"ע על אומרו ויעש חלקי"ם את שני המאורות הגדולים שלפי פשוט הכתוב הירח נקרא מאור גדול צסס הוא המצט הקטן שזכל הככבים שהוא לפי מה שנראה צמות יותר גדול מכל הככבים אולם השמש: הגלגל העליון הוא אשר קראוהו קדמוני המיכני"י בגלל היומי והוא גלגל המשיעי ותחתיו בגלל המזלות ותחת בגלל המזלות שצעה גלגלים לשצעה ככבי לבת ששם שצתי לרק מזידים חמה נונה ככז לצנה. וזה בגלגל היימי סבוב צל מצת צעת פעם אחת סניצ הארץ ומכריח כל הגלגלים שתחתיו צתנועתו זאת שהיא ממזרח למערב צל כ"ד שעות ומאז ויאמר התחיל האור להשתמש צעולם ויסבור כשיטת הסובב שהן המאורות שנבראו ציום הראשון הן הן המאורות שנאמרו צדיעיי: צשיחשדו צזה צהיולי הזאת וכו' שתיים ר"ל כאשר צורה מכתמו ימצדן להלצים להיולי הזה ארבע לורות פקד על תנועות הגלגלים ומחמת זה לוח ונבראו ע"י סניצם לורות צהיולי הזאת כמו שמצד: צחלל בגלל הורה שהוא הגלגל האחרון הכולל צתיבו כל ה' יסודות: ומחלתם ממום האויר כלומר חמום חלק היולי הקרוב אליו ומאחר שצנת התנועה תולד המימית לכך הי' צדין שהחלק העליון הקרוב לגלגל הירח יקבל לורת חש: אשר אין לה מראה ולא שריפה. המורה צפ' למ"ד מח"צ כמז"כ ש"א הי' צדין שהחלק הונה מאחירם שאלו זה היינו רואים החויר כולו צלילה מתלכצ חש. וחולם מה שכתב חפד שאין לו שריפה זאת ימצו למשפט

ותהו וכהו. ואחר כן חייב חפץ האלק"ם וחכמתו סבוב הגלגל העליון אשר יסוב פעם בכל עשרים וארבע שעות ויסבב עמו כל הגלגלים בשיחורשו בזה כהיולי הזאת אשר היא כחלל גלגל הירח שנויים כפי תנועות הגלגל ותחלתם חמום האויר הקרוב: מגלגל הירח כעבור קוורתו ממקום התנועה ושב אש זכה והיא אצל הפילוסופים האש השבועי אין לה מראה ולא שריפה אבל היא עצם זך דק קראו אותה הפילוסופים גלגל האש. ואחר כן גלגל האויר ואחר כן גלגל המים ואחר כן כדור הארץ אשר היא המרכז כבדה ויעבתה בעבור דחקה ממקום התנועה ואלה הארבע יסודות מהמזגם תהיינה ההויות:

ג אמר הכוזרי ואני רואה אותם אצלם מתחדשות במקרה באמים נקרה לאשר קרב מהגלגל שאור שיהי' אש ומה שדוק שיהי' אוץ ומה

צעצור דקומו אינו נאחם צסס להיות צוער צו רק עוצר דרך עליו וכמו שמצא לפעמים צלצ היורד מן הצד ק והרעם שאעפ"י שממית צעל מי ע"י אשו עכ"ל אינו לוחט סניצו לסדוף שערן או צנרו. ועוד בי האש המצטיר הוא מצטיר ע"י תנועתו וע"י זה הוא יורד למדור הבסם

ועפיריו וזה האש היסודי להיות גם ושוקט מצלי תנועה אלה ואינה הדין נותן שאין לו שריפה. והאש שלנו היא מורכבת: ואחר כן כדור הארץ כבדה ועצמה כלומר הוא היסוד השחתון והעצם צכנולם וסם קצל ההיולי לורת העמר. ומאמם כן הי' הפסוקים מצוהרים ציחור רחב שאחר שצורה ענין ההיולי צמלת מהצורה ומפץ חלקי"ם להלצים לורות צרות חלקי"ם מרחפת. צורה חפלו ימצדן על סבוב הגלגלים והוא שאמר יהי אור כנכור ואחר שיהי' זה וקצלו היסודות כל אחד לורתו והאצל קצלה העצות והענידות יותר מכל היסודות מיד אחר הכתוב וירא חלקי"ם את האור כי טוב ויצלל חלקי"ם צין האור וצין המושך: זה יוצן ע"פ מכתם הצנעה הצנה צדורה שסם

גמצד כי האור אשר חוץ הראות יכול להרגישו אינה רק ע"י יוצן חוזר ר"ל חש אור השמש זורח על איזה דבר צמני עז הנלוץ חוזר ומגיע לעין ואולם חש הנלוץ מגיע אל דבר דן כמו האויר האור עוצר צו ואינו חוזר לאחוריו ומאזת הסצה אין הנו יכולין לראות האויר וכן המים אנו רואים קלת משובים צעצור שאין חוזרים לעין רק מקלת נלוזי אורה והאשר מצדים להלן דרך המים. אומר מעתה צעוד שלא קצל ההיולי לורת היסודות אעפ"י שהיו גלגלים סובבים עם השמש והירח ושאר ככבי אור עדיין לא הי' האור נתפס צסס מקום מיוחד ולא הי' אפשר שיצול הלילה מן היום סגם צהיות השמש שמת האופק נלוזי האורה עוצרים דרך ההיולי וכן צעומדו על האופק אין האור צשליומות להיות עוצר דרך ההיולי ואינו חוזר לאחוריו. ואולם מיד שקצלו היסודות כל אחד לורתו והארץ עצמה ונעשית לבסם עבור נאמר וירא חלקי"ם את האור כי טוב כלומר שאז עמד האור צלציונו ומכלית מיקונו ועוצמו להאיר הסרן מחמת חזרת הלילות: ועל זה נאמר תיכף ויצלל חלקי"ם צין האור וצין המושך ר"ל שצוה צכללה הלילה ג"כ מן היום שאלווי ענידות הארץ גם צלילה צהיות השמש שמת האופק הי' נלוזי אור השמש עוצרים דרך הארץ ומגיעים אלינו ומאחר שקצלה הארץ לורתה אז התחילו מדות היום והלילה להשתמש: ממקום התנועה שהוא גלגל הירח: מהיינה האוית ר"ל כל המציאות שמת בגלל הירח הוא מורכב מ"ד

מד' יסודות אלו :

ג ואני רואה אותם אלנם מתחדשות במקרה ר"ל אני רואה מדצריך שאלו העניינים אשר כל יסוד אחד נבדל מעצרו אינם גורם להם מפני שהגורם הוא צעלם וזה שאמרת

וזה שיחמצע היה כפי הקורב מן הגלגל המקיף או מן המרכז אויר ומים :

ד אמר החבר אבל ההכרח יביאם להודות בהכחמה בהפרד עצם מעצם כי לא

יפרד עצם האש מעצם האויר והאויר מן המים והמים מהארץ במעט וכרב ובחוק ובחלש אף בצורה מיוחדת לכל אחד הושם זה אש וזה אויר וזה מים וזה ארץ. ואם איננו כן יש לאומר לוטו כי מלא הגלגל כולו ארץ קצתו יותר דק מקצתו ולאחר שיאמר אבל כי מלא הגלגל כולו אש אך כל מה שירד ה' יותר עב אשיות ויותר קו ואנחנו רואים פניש' יסוד ביסוד וכל אחד מהם שומר צורתו ועצמותו נראה האויר והמים והארץ כמקום אחד נוגעים זה בזה ואיננו מחדמים עד שישתנה קצתם אל קצתם בסבות אחרות משנות אותם ויקבלו המים צורת האויר והאויר צורת האש ואז יהי' ראוי היסוד לשם חבירו ויהיו העצמים נכרים בצורתם מלבד מקריהם' והביא

שימנו ד' יסודות כי מאין להם לחלקם על ד' עניינים הלא אפשר שיאמר אחד שמלא כל הגלגל מיסוד אחד והוא אז רק האש הזה אינה שזה באיכותו אבל חלק אחד יותר חס מזולתו - ויאמר אחר שכל כולו יסוד ארץ כלל ד ונחמנו רואים פנישת מקלמו : ואנחנו רואים פנישת יסוד ציפור הנה הסכרה הזה שאמרתו לך ש"כ לריך שגודה שיש כאן פרידה עצמית הוא מה שענינו ראו אלו השלשה יסודות שהם ארץ ומים ואויר אחד צלמד יבשו והמים עם הארץ עישים כדור אחד שזה צדקו מכל ד' מגלגל הירח והאויר דבוק עליהם וגם נמלא האויר שוכן בעמקים ומפירות שגורן ומלך זה מן האויר יותר רחוק מן התנועה מהארץ ומאחר שכולם צדמחן שזה מן התנועה למה ה' זה מים זה ארץ זה אויר לולי הכורות העלמית אשר זה ונצדלו צמפלו יתנצר : ואינם מתדמים ר"ל חפ"י שהאויר שוכן תמיד על המים ועל הארץ והמים שוכנים על הארץ איך ציניהם שום דמיון ודיון ה' שיקבל אחד קלת ענין איכות מהיסוד בנוגע צו וה' ראוי שצמקום הפגישה יהי' שגוי קלת : עד שיגנה קלתם את

קלתם * כלומר לא מדד רחוק וזה אויר שהרי אפילו צדמחן צגסם לפעמים קלת המים הארץ כנזר אך רק שומרים תמיד עצמותם עד שיגנה קלתם את קלתם מסנות אחרות עבצו' את וכמה שהיא דעת הקדמונים זכרה הרמזים צפ"ד מה' יסודי המורה המנה ה' צלומרו שיסודות אלו משנים קלתם את קלתם * והשנוי הזה הוא מעט ולפי אורך הימים * והוא מחמת מרונת הגלגל וסביבתו עד שמה ג"כ יתחזרו ארבעתן ויהי' מהם גולמי כל בגשמים הנמלאי' צעולם : ואז יהי' ראוי היסוד לשם חצירו כלומר אז דוקא ראוי היסוד לשם חצירו מפני שגשמה עצמותו * משא"כ אלו לא ה' הבדל בין היסודות רק מדד מקרה מקימם שהסמוך לגלגל הוא אש והרחוק ממנו קר יותר ויותר ה' תמיד כל אחד מהיסודות ראוי לשם חצירו כשיגיע אל מקומו : ויהיו העלמים נכרים בצורתם וכו' ר"ל מעשה הנה עגם היסודות כדלים צהריתם ויבל אחד מהם לורה המעמדת עגם שלהם וכן כל עגם נבדל מזולתו מחמת לורמו המיוחדת לו לא צמקרה נלמד : והביא זה הפילוסופי' ר"ל ממה שיש כאן צמלאות השפלות לורות עצמיות מלמד שהם משפע הרומניי בצכרה ורחוק שיהי' זה מהשתלשלות השגליים

הירח להיותו חס ואז תנועת הגלגל אינה מתנגדת לאיכותה וכן כל היסודות הנשמו צמקום הראוי להם כדי שמהי המקרה התגעת להם מדד קרוב ורחוק תנועת הגלגלים מסכמת לזורתם העצמית : צהפרד עגם מעגם עגם כל אחד מהיסודות נפרד מזולתו פרידה עצמית לא פרידה מקריית : צמעט וצד צחוק וצחלש * לומר שהאש הקרוב לגלגל הירח יקבל תנועה מרובה והאויר הרחוק מקבל תנועה יותר מעטה וכן המים והארץ ולא יהי' הבדלם רק שזה חזק התנועה וזה חלש ממנו שח"כ איך חזקו צעלמותם ורק צמקרה נבדלים זה מזה כי עניני רבוי ומיעוט חזק ומולסה אינם נופלים על העלם רק על המקרה שהם מקריי הכמות * צמעט וצד ר"ל שיהי' אחד מהיסודות יותר גדול צממותו מזולתו כי כזר נודע שהקדמונים הניחו ערך כמות היסודות צערך אחד אל עשרה וזמות המים עשר פעמים כמו הארץ והאויר עשר פעמים כמו המים והאש עשר פעמים כמו האויר ואחרים הניחו ערך יותר גדול מזה הרבה (ועיין צם בגורות ה' מדרגה ל"ג) : ובחוק וצחלש * שמהלך האש יותר חזק החמיות מן האויר והאויר מן המים והמים מן הארץ שכל אלו אינם רק מקריים מדד הכמות ומלד האיכות : ואם איננו כן ורק שמהלך כי דעתם שלא נכדו היסודות רק צמקרה : יש לאומר לומר וכו' לא היו לריבים לכל העורח הזה

השכליים הנפרדים שהם סנות הגלגלים אך יהי' שכל אחד למעט מהגלגלים כולם והוא הנתון זורה לנמלאים... השעליים וקראיהם שכל הפועל צעזור שהוא פועל תמיד בהתחדש והנמלאות כולם בכל עת ובכל שעה צמתו אורחם שהוא היותם:

כי יש גם שכל הפועל מלת שם אינו מורה על המקום אלא הוא מלה נלשון ערז מורה על צירוף המליאות וכלשון הזה כתב הרמב"ם נפתחת ספר המדע יסוד היסודות וכו' לידע שיש גם מלוי ראשון: שכל פועל אלדי' ר"ל הפועל ע"י כח אלדי' אשר גם משערו צארן: נותן זורות האלה היסודות הד' ומפני זה עזב היסודות עדיין נשאר צמורכב מהם: כאשר הוא נותן זורות האלמתי' וכו' כבר ציאר ארץ סינא צמארמיו העזעיים ששכל הפועל ממנו שלשה דברים: האחד היותו פקוד ומנהיג על היסודות והמורכבים מהם להניעם ולשנות עניינם וכמו שהשכליים הנפרדים מניעים הגלגלים: הכ' נותן זורות לחמרים התחמונים וכל שהחומר מוכן לקבל אלה זורה שיהי' הוא נותן לו זורה: והג' מוניה שכל האדם מנה אל

הפועל וכמ"ש המורה זשני פ"ד וז"ל השכל העשירי הוא שכל הפועל אשר הורה עליו זאת שכלנו מן הכח אל הפועל והיות זורות הנמלאות וההיות הנפסדות אחר שלא היו צמורים שלהם אלא צמח: וכל מה שיאל אדם אל הפועל יהי' לו מוניה מן ממנו צהברה: וזריך שיהי' המוניה ממין המולא כי הנגר לא יעשה האיצר כאשר שהוא אומן אלא מאשר זשכלו זורת האוצר (ר"ל תועלתו ועיקר בנינו על שום מה הוא) ולורת האוצר אשר זשכל הנגר הוא אשר הוניה זורם האוצר אל הפועל ושמה אותו זענין: כן זאל ספק נותן זורה נדלת (ר"ל רוחני) וממניה השכל שכל (ר"ל ממניה שכל האדם הוא שכל מן ממנו) והוא שכל הפועל עד שיהי' יחס השכל הפועל ליסודית ומה שהורכב מהם יחס כל שכל נדל (מאלך המניע יגלגל) המיוחד צניגל לגלגל ההוא: ויחס השכל זפעל הנמלא צנו אשר הוא משפע השכל הפועל וצו נשיג שכל הפועל (זואתו שכל שיאל אל הפועל נשיג השכל הפועל עלמון) יחס שכל כל גלגל (וכמו שאמרנו שהגלגלים להם נפש ומשכילים מוניה המאלך המניע אותם) הנמלא צי אשר הוא משפע הנדל: וצו ישיג הנדל ויזיורו ויכסוף להדמות צו וימנוע עכ"ל ונניין זשס טוב שם: ואין הדנית: הוא גפן זל' ערצי: נכרת מן הדקל צמקרים ר"ל צמקרים זנגד זה ארוך זה קצר זה משק וזה זלתי מתוק כ"כ וכדומה לזה מן המקרים: אלא

והביא זה הפילוסופים לאמר כי שם שכל פועל אל"קי נותן הצורות האלה כאשר הוא נותן צורות הצמחים והחיים והם כולם מהארבע יסודות ואין הדלית נכרת מן הדקל במקרים אבל בצורות שמו זאת זולת עצם זאת אך יפרד במקרים דלית מדלית ודקל מדקל שחהי' על הדמיון זאת שחורה וזאת לבנה וזאת יותר מתוקה וזאת יותר ארוכה וזאת יותר קצרה ויותר עבה ויותר דקה וזולת זה מן המקרים ואין בצורות העצמיות רב ומעט כי אין סוס פחות סוסיות מאחר ולא אנוש יותר אנושיות מאחר כי גדרי הטוסיות והאנושיות ישנם לכל אישיהם והפילוסופים הודו על כרחם כי אלו הצורות נותן אותם ענין אלדי' וקוראים אותו משכיל נותן הצורות:

ה אמר הכוזרי זאת היא האמונה כאשר יכריחנו הכרח השכל להודות בכזה ומה הוצרכו לוטר במקרה ולטה לא נאמר כי אשר שם זה סוס וזה אנוש בחכמה אשר לא נשיג אנהנו הפרדתה (כ"ה חלקים) הוא אשר שם האש אש והארץ ארץ

צורות מיוחדות משפע הרוחני: שמו זאת זולת עלם זאת הצורה נלצה גרמה שיהי' זה מין אחר לגמרי וכן כל מין נפרד מוזולת מהמנינים זורה זנגד: אך יפרד צמקרים דלית מדלית וכו'. ורק זואתו המין הנדל זוריי רק מקרוי כי הצורה נוללת כל המין ההוא ומיוחד אותו: ומפני שהצורה ענין רוחני: הנה הנדל המקרוי אינו מזל זלירה: כי אין זענין הרוחני רצ ומעט וזאת יומר מתוקה הרבה ממה שיהי' רלוי: וללית אר לדקל: ואין צורות העצמיות האורות שהם מקיימות העלם שיהי' על מה שהוא מן המין: רצ ומעט וה"ה שאל המקרויים כי כל מקרה מתחלק כמו רצ ומעט זענין הרצ קצון יומר חלקים וכן המתיקות יקוצן צו יומר חלקי המתיקות והוא לפי דמת הראשונים חלקים חזיריים ואשניים גורמים מתיקות ונלחמרונים דרך אחר צמקריים רחוק הרבה מדרכיהם: ואך שיהי' ענין הצורה לפי מה שהנימו הראשונים לא יקבל רצ ומעט ולא שום מקרה: כי אין סוס פחות סוסיות וכו' זמה שהוא מין סוס אינו פחות מלהיות תחת זה המין מכל הסוסים: כי גדרי הסוסיות כולל הכולל כל הסוסים: ישנם זשה לכל אישיהם שוים הם זכל איש פרטי ממין ההוא וכל פרט המין נקרא איש על דרך זעברה: והפילוסופים הודו על נרמה מאחר שראו זורה מנכסיס הרוחניות זבהרה שמתקום קדוש ילכו מהאל הנותן רוח לכל זר:

ה אמר הכוזרי זאת היא: הנה זצירות הדין עמך והכרח השכל הציאו להמין צו: ומי הזרכנו לוטר צמקרה מאחר שע"כ יהודו שהצורות מהאל למה נערו אמר זצדות להם עניינים מקריים: ולנה לא נאמר כי אשר שם זה סוס וכו': אים זעניינים השפלים מרמש האלמה זשטה השגמת חלקי' ליחד זה סוס וזה שור וכן כיוולא זזה: זצממה אשר אנהנו לא נשיג הפרדה ר"ל אנהנו לא נשיג חלקי החכמה הזאת ופרטיה ולא זצין ענין הצורה רק מזל הנרה כמופתי: היא אשר שם האש אש וכו' אה כן מי הברויחם להאמין צמקרה זיסודות עלמם ולא תזל הצורה זצבה ומניין להם ענין המקרה כל עיקר וכמו זצמות זזאת ההנחה שאמרנו הקדמונים שהחוק הקרוז לגלגל המקבל השממות מחמת התנועה הוא טעות גדול כי זה שאנו רואים שהתנועה גורמת תמסום וההזערה ממנו שני זדרים קשים זה על זה אין זה רק מפני שהמנוך והתנועה הזאת גורמת רעדה ומנועה

ומנועה

תנועה גדולה בחלקי האש הטמונים בחיך גוף הכנס המתלהב וע"י תנועתם ומתקלים חלקיהם ומושכים אליהם גם החלקים שאקועים באויר מן האש זאת היא הסבה להולדת האש ולשיכך לא יתהוו האש מתכוך דברים רבים שאינם מסוגלים להוליד רעדה בחלקיהם. ואם

אתנם לא הי' האש נצרה צעמנו מה תמן ומה מוסיף תנועת הבגל באויר מאין לגלגל מן לאויר חלקי אש להתקצף ומזה נראה ג"כ כמה היו הקדמוני' חסרים מידועת עזבתי המלאות צעילם השפל וכ"ש המצוה על ידיעתם זאת צעולם העליון:

ו אמר הכהן וזאת הטענה התור' וכו' כדו לצאר זה דעני ענין זה המקרה שהנימו הפילוסופים באמרו שלכך הי' חלק העליון אש מפני קירובו לגלגל וכן ציטוד אויר ומים וארץ הוא טרם פורה מן מרדשי חרס"טו שר"י ססוד

והארץ ארץ לחכמה אשר ראה אותה יתכוך לא במקרה מקרבת הגלגל או ממרחקו:

ו אמר החכר וזאת היא הטענה התוריה וטופחה בני ישראל אשר הופך להם מן

עיני העצמים מה שהופך ומה שנברא להם מן ההיות וכאשר יסתלק המופת. הזה ישחזה עמד הטוען עליך כדלית פי' גפן בל' ערבי על דרך הרמיון כי צמחה במה שקרה שיפול במקום ההוא ורע הענבים וצורת הורע היחה במה שנקרה מסבוב הגלגל ערך מן הערכים נצטנו בו הסיודות כזוג בא ממנו מה שאתה רואה:

ו אמר הכוזרי ואני אדבר עמו על גלגל העליון עצמו מה הוא שיגלגלוהו ההיה הדבר

צדקמות העולם ושכל המלאות הי' מאלל הנורא צמיז ויתחייב מזה המדות כל דבר על טעמו ולא יטובה צדום פנים דבר מטעמו וכבר נזכרה זאת הדעת הרשעה בתחלת זה הספר בצענה הפלוסוף ההוא. והנה המורה ענין נגד זאת הדעת צפי"ט מח"צ"ו. אמר שהקיים הקדמה אחת והיא שכל חומר שהוא משותף בין דברים משתנים בליזה שני מאופני השגוי. אי אפשר דבר הכרה מזלתי סבה אחת מחוץ לחומר שהוא המשותף וזאת הסבה היא אשר מייצה שיהי' זה החומר העלוי קצתו צחורא הזה וקצתו צחורא אחר וזאת ההקדמה הסכימו עליה מי שיחמין הקדמות ומי שיחמין החדוש. ואח"כ אמר שאל ארס"טו מאחר שאתה עשית מופת שחומר כל הכמלאות שמתה בגלגל הירח הוא חומר אחד משותף לכל מה היא הסיבה אשר ממנה יהיו החומר ההוא קצל ד' אורות (ר"ל ד' שהתלופי' הגיעו מפני שהחומר ההוא קצל ד' אורות (ר"ל ד' יסודיות המפורסמות) וכל אורה נמשכו ממנה שמי איכויות (ר"ל זה חס ויבש חס וילח זה קר וילח זה קר ויבש) ומאחר שמתנועות הגלגל מתערבים אלו היסודות ויתחדש ההתחלפות צשיעור המורכבים מן החס והלח וכדומה לו מן האיכויות ומפני שני המורכבים והמזגים נולדו הכנות מתחלפות לקצל אורות שונות. אח"כ אמר שציינין שאלו אורות על היסודות עלמין מאחר שחומר אחד לכלום מה היא הסיבה שזמנה שיהי' זה החלק ממנו אש וזה אויר וזה מים וזה ארץ וצמה הי' זה החלק יותר רחוי לקצל אורת האש מזה החלק מאחר שהחומר שיהי' שיהי' י"כ יש באין חפן מצורא הכל ותקן הכל לפי צורת חכמתו ועל זה השיב חרס"טו שהוא מאחר שהחומר הוא ע"כ הי' צריך שיהי' צמקום ויהי' חלק אחד ממנו יותר קרוב אל הגלגל וזה האחר יותר קרוב אל המרכז והאחר צייניהם על כן צדין שיהי' החלק הקרוב לתנועה יהי' צו יותר הכנה לקצל אורת האש

והיותו רחוק אורת המים וכו' וזאת הסבה להזה אלוה לתלות ההבדל צנוקרה לא צנוות הנורא יתנדר ומפלו וכבר נזכר זה צמורה שם בחלקו לשון קלמ' ומעשה מוננים דברי הכוזר ומשונת המצר שהנה הכוזרי טען מה להם למקריים האלו מאחר שהם מודים צלורה

נאמר שהאל יחדם צמפלו כך והמצר השיב על זה צממת יפה אמרת מלך טענת המורה ומופסי בני ישראל ומה נשמע חדוש העולם צליון גמור כי לדעת הקדמות לא יוצייר שום שניו צעצע וזים מופת כנזכר צמורה שזכרתי אשר הופך להם מן עיני העלמים ר"ל מהות העלמים כהפוך המטה לנחש ושאר שגויים שהגיינו צמפתי בני ישראל: מה שארץ כלימר רבו כמו רבו מופתים כאלו: ומה שנברא להם מן ההיות כמו הלומות והמן וזולתם ועם הדברים האלו החדוש מוכרח ואין פולה פה להחיות צבגף המורה צדקיות היסודות והמינים אצל הכל בהשגחה נפלאה וצמחן אלד"י אך אין דבריו עם צן דרית רק עם הכופר בכל המופתים מאחר שחמיון הקדמות: וכאשר יסתלק המופת על חדוש עולם ורליון אלד"י: ישמרה עמד הטוען עליך דלית וכו' שעלמר שהוא טוען שהכל מלך החיוב כנה טוב אלו ענין אורת היסודות למה הי' זה אש וזה אויר והוא חומר שכן חייבה מקרה תנועת הגלגל כמו שהוא חומר שזה הגפן אשר עלה צמקום הזה ולא צמקום אחר חור מלך מקרה כשלימו שגל פה ומאחר שהיתה הכנה צזה הנרריע על הבפן הגיע לו מלך מקרה תנועת הגלגל שמוצו היסודות עד שיתחזג על אורת גפן וכמו שנקל צעייניו המקרה הזאת כן נקל לו למת סיבת אורת היסודות מקרה וכלל טענה המליויות הכל באשר לכל הוא חומר שנמשך מן הסבה הראשונה ר"ל האל צמיוז ולא יוצייר צהם שום שגוי כמו שלא יתכן שיהי' שים שגוי צמנה ראשונה. וכל דבר שאין הטענה הגלוי מצמד אותו הוא נתון תחת המקרה הגמור ואין כאן משניה ומיחד כל דבר ודבר צמפלו וצדלונגו ע"כ הגיע טפשת נצדרי דת האמת אשר הלכו חסנים ואין נוגה להם אור המורה:

ו אמר הכוזרי ולמי חייך עמו על הגלגל העליון עלמיו. הנה הוא מלה חייך אורות היסודות לא מלך כונת מכוון אך רק מלך הכנת חומר היסודות מתרבתם אל הגלגל הירח שהוא התחמון אני שאל אותו על הגלגל העליון עלמו והוא הגלגל היומי וממנו כל תנועות היומיות אשר כל הגלגלים אשר תחתיו הולכי' צמנועתו מוזרה למערב צמוך כ"ד שעות סביב הארץ: מה הוא שיגלגלוהו מה היא הסבה שימדה אותו צמנועה המחירה שהוא לא פחות ולא יותר: הסיבה היצר הזה צנוקרה אש לא. אש יוכל להשיב גם על זה הגלגל שק צויז לו מלך הכנסו לקצל אורת זאת התנועה דוקא מלך מה שעל

שעל בניו כמו שאמר ציטוד אש שהגיע לו זמנו כצורה מלד לגלג
היה שעל בניו ומאמר שחומר הגלגלים כולם אחד מי יחד לגלגל
הזה תנועה ולורה צולת הגלגלים האחרים שמתמיו שכלל אחד
מחס תנועה מיוחדת הלא חין למעלה ממנו שום גוף וגויה

הדבר הרוא באקרה אם לאואח"כ אדבר עמו בערכים
ההם רגלגליים והם עד אין תכלית מרוב ואנחנו
רואים צורות הצמחים והחיים יש להם תכלית עליהם
אין להוסיף ומהם אין לגרוע והי' ראוי שתתחדשנה
עם חרוש הערכים צורות והמחנה אחרות:

ה אמר החבר היא הטענה כל שכן עם השנונו
מהחכמה בהרכבה מהם ומה הצורך
אליהם כאשר התבאר בספר הועלת מיני החיים
לארס"שו ובס' תועלת האברים לגאלינום וזולתם
מפלאי החכמה וכן יחבאר בבהמ' הישוב כצאן
והבקר והסוסים והחמורים שהם בעיניו צורך האדם
אליהם כי אין התקנה בהם שיהיו מדבריות אבל
בישוב להועלת בני אדם וכל מה שרמו לו דוד ע"ה
באומרו מה רבו מעשיך ה' וכו' לדחות טענת
אפיקורס היוגי אשר ה' רואה כי העיקר היה במקרה:
ט אמר הכוזרי אעפ"י שיצא מענינו מעט כאר
לי כוננת המזמור הזה:

י אמר החבר הוא הלך ע"ר מעשה בראשית
התחיל עושה אור בשלמה ורמזאל
מאמרנו יהי אור' נוטה שמים כיריעה רמוז אל יהי
דקיע

משני כוונת הא' מפני העדר מליחות מזונות צמדריות צימות
החורך והצ' שלא יוכלו להמלט מהיות טרף להחיות הטורפות
וכמעט ה' צריחותם לזעזע אלו לא ה' להם האדם למסא
ולמסתור ונותן טרפם צענת האורך: צאומרו מה רבו מעשיך
ה' כולם צמחה עשית (תהלים ק"ו) לדחות טענת
אפיקורס היוגי וכו' מן סימני החכמה הגדולות צדושים שהמה
עדות כי כולם נצרו צמחן גמור וכל פועל ה' למענו לא
צמקה ח"ו כדעת ארס"שו הנזכרת בס' תהלים ק"ו צאומרו
שכלל העולם נמשך צמיון מן הצורה והצדושים והאפיקורס ר"ל
בעולם השפל מלד מקרה המנועה שלגלגלים אף כי דעת איש אחד
ששמו אפיקורוס שר' שזכרו המורה צפ"ג מח"צ שאינו מאמין
צמליחות הצורה כלל והגיח שהעולם כולו נפל צמקה:

ע כוונת המזמור הזה מזמור דרכי נפשי את ה' ששם נזכר
מסוק מה רבו מעשיך וגו':

י הוא הלך דוד המלך ע"ה התחיל לצאר ענין מדוש העולם
וצריחותו צדוין הלא כפי הכוזר צמורה צמיעה צראשית
וכ"כ הראצ"ע צמלת צראשית וז"ל דבר דוד צמחלה על מעשה
צראשית והכל מהבור וכו': רומז אל המים אשר מעל דקיע
כבר צאר המצר ענין המים אשר מעל דקיע צריעי סי' כ"ה
שלא השיגתם הקשה הפילוסופי' וקם פירשנוהו ואמר שם עוד
שאפשר

כלל: והא"כ אדבר עמו צדרכים
ההם הגלגלים מה שהוא
משיב מחלוק כל העניינים אשר
תחת גלגל היות חלופם מלד
מזג-מורכבו המביע מלד ערוב
הד' יסודות אשר מלד תנועות
הגלגלים והערוב הוא מתחלף
צשערו צד וצמעת מחים
והקור עד אשר החמרים מוכנים
לקבל צורות מתחלפות וכנ'
צס' שלפני זה וא"ך יתכן זה:
וקם עד חין תכלית לרוב' הלא
חלוק ערבי תנועות הגלגלים
צמעט חין תכלית להם וחין
רבע שיה לרבע שיהיו ומיזם
שנצדח העולם לא נמאלו שני
רביעים שזים ר"ל שיה' מלד
הגלגלים וערבם שיה זה לזה
וכמוצור צמאמר ד' ס"ס כ"ה
צאומרו של צמחים וכו' עד שחין
המה יכולה לזרז וחלולי צורה
מיחד צמלו צורות ההווים
והנפסדים צעולם השפל מי
יחד מספר הצמחים והצדלי חיים
שצעלים השפל הלא לפי ענין
המשך הגלגלים מוכני החמרים
להתחלף על מופים רבים מאד ומאד שכל חלוק וחלוק יקבל
צורה מהשכל הפועל כפי החיוז שהגיע ארס"שו צאומרו שכלאשר
הוכן החומר לקבל צורה השכל הפועל נותן לו צורה מלד החיוז
יהי' א"כ המיזים רבים עד לחלוד הן צמחים והן צצעלי חיים:
ואנחנו רואים צורות הצמחים והחיים וכו' תכלית למספרם
כמספרם קודם אלפים שנה כן מספרם עמה לא נתחדש דבר
ולא נפסד מהם דבר: עליהם חין להוסיף וכו' א"ל שיתוסף
שום חין או ענין חדש צנצדחים וכן לא יגרע מהם דבר:
והי' רמז לפי דבריו שמתחדשנה צורות אחרות צהתחדש ערבי
מלד הגלגלים לפי תנועתם: ומתמנה האחרות הצורות
הקדומות ולכו צמורה ויאצדו מאחר ששמתנה ערכי התנועה
מהגלגלים וזה דבר שקר מפורסם:

ה אמר המצר הוא הטענה: כן צדדת ויפה טענת וזאת
הקושיא היא הטורפת זרוע הפילוסוף הזה עם
דקדו: כל שכן עם השמנינו צמחה" כ"ס מה שאנו משיגים
צסימני החכמה צנצדחים צברעה מהם אשר הגיע שכלנו להגין
מהם ולנו מתנוונים צהם החמה נפלאה מסידרת צכונת
מלאכת מחשבת להקן דבר ודבר על מכוניה לתועלתו צבינה
זהשכל וכולם יעידון ויגידון על צורה חכם מנין ומסדר כל
אלה וכבר הוצרך צזה המסיד צעל חונת הלצנות צשער הצמניה

ה אמר המצר הוא הטענה: כן צדדת ויפה טענת וזאת
הקושיא היא הטורפת זרוע הפילוסוף הזה עם
דקדו: כל שכן עם השמנינו צמחה" כ"ס מה שאנו משיגים
צסימני החכמה צנצדחים צברעה מהם אשר הגיע שכלנו להגין
מהם ולנו מתנוונים צהם החמה נפלאה מסידרת צכונת
מלאכת מחשבת להקן דבר ודבר על מכוניה לתועלתו צבינה
זהשכל וכולם יעידון ויגידון על צורה חכם מנין ומסדר כל
אלה וכבר הוצרך צזה המסיד צעל חונת הלצנות צשער הצמניה

שלאפשר שהוא כדור הקרה ומקיס תכלית הגעת העצום וגם זה מנואר בדברינו ולדעה זה נמשך הרצ"ע כמ"ט על פסוק יחי רקיע ונתהלים צפי' הנומור כתב אחר שזכר ענין הרקיע והוא ז"ל המקרה כמו כמה קרובו • עליומיו הם העצום והם נכדור הסגיר עכ"ל ומה שכתב

רקיע • המקרה במים רומז אל המים אשר מעל לרקיע ואח"כ מה שיקרה באיור מהעננים והרוחות והאשים והברקים והאעיות ושדם כולם ברשיון כמו שאמר כי הם ידיו עמים • והל"ץ בודם כלם ואמר השם עבים רוכבו המהלך על כנפי רוח עושה מלאכיו וחות ר"ל ששולחם אל מקום שירצה ובמה שירצה • וכל זה תלוי ברקיע • ואחר כן הועתק אל יקוו המים והוא היבשה באמרו יסד ארץ על טכנוניה ושהמים בטבעם מקיפים הארץ ויכסהו כולה כלבוש עמקים והרים

העצים כסה ארץ הברקים וילו עליו צמחיע ר"ל הברק מתלהב ופוגע בדם צמחיו ומתחתו (וכ"פ הרל"ג) וכל הפרשה ע" סוכה מדבר מזילות הנוים בלחור מהאדים והעננים כמנואר למעין סם צמחיו: והל"ץ צדס כלום • דוד המע"ה נשא מלחמו על כל הענניים הנוכרים: השם עננים רכובו עם היות שהמים ושמי השמים לה יכללוהו הנה זה שאמר שהמים העננים רכובו אינו רק להמליץ הנהגוה אחת כפי חפלו כמו שברוכנו מטה הסום שרוכב עליו צמח רוסן אל אשר יחפון: המהלך על כנפי רוח ר"ל שמאנית על התפשטות הרוחות ומניע אותם מקצה העולם ועד קצהו כפי גזירתו: וצמה שירצה צא"ה גזירת שיר"ל: וכל זה תלוי צרקיע כלומר

שכזיר כל הענניים ההיום מהעננים והמטר צהיתו עורו מדבר צרקיע וצמים אשר מעל לרקיע צבסם שהמטר ההיום מן הארץ העולה מן הארץ עקרו המים התחמנים וכן הקטורים הם עולים מן הארץ ועדיין לא זכר מן המים התחמנים והארץ כלום • עכ"ז מאחר שהיות המטר נגמר צדד: הברק והוא נקרא ג"כ רקיע וכמ"ט הרל"ג צדד צראשית לירף ענינים אל הרקיע הזה: אל יקוו המים אל מאמר יקוו המים ותראה היבשה: צאמרו יסד ארץ על מכמה צל תמוט עולם ועד • הרל"ן צזה שלחיות יסוד העפר עם יסוד המים עושים ציח כדור אחד שלם והוא תלוי צמרכו בגנולים • והוא מפני שכל כובד יורד כלפי הארץ ר"ל כלפי מרכז הארץ ומפני שהארץ והמים כדור שלם והכובד מכל צד צזה כלפי המרכז הנה היות תלחיה ועומדת אינה מטה לשום צד וכבר נתפאר לעצמיים האחרונים • שם הנה ההרים והבצעות שעל הארץ מיוסדים צמדה וצמחקל צאופם שלא יהי' צדדות או קלות צדד מלד מלדדי הארץ רק כובד שום מסיבד המרכז ומקרא מלא מסייע לזה • והוא אומרו ושקל צפלים הרים וגבעות צמאזנים • כי הארץ מלד שלם העפר אינה צכובד שזה ויש חלק ממנה יותר כבד וגזרה חכמתו יצרך להשלים זה צהרים וגבעות שעלו צמקוש צכדי שיהא מרכז הכובד שלה צמאזעיתיה ממש שזה מנגנונית כדורתה מרחק אחד מכל צד: וצחמים צעעס מקיפים הארץ כלומר צטרם מאמר מלד צד: וצחמים ציוס צצוה"ל ארץ ושמים הנה החומר ה"ליולי צצעולם השפל קבל ד' צורת והס ד' יסודות והיו מקיפים זה את זה כי יסיד אש מקיף יסוד האוויר ויסוד האוויר מקיף יסוד המים וכן ה"ל צדין יסוד המים יקיפו יסוד הארץ ומקיפים על הארץ מכל צד כי הדעת מוכרעת כי חלק התחתון מהיו"לי אשר קבל צורת הארץ ה"ל שיה מכל צד וליון שום סבה שתהי' הארץ כדור חלק צלי שום מענה וגבוה חלק האחר עד שהיתה הארץ כדור חלק צלי שום מענה ועומק וצודחי שהיון נותן שהמים מכסים אותה מסיבד כי מי מעכב על הים • וכן מאמר שחפ"ה לברוא האדם וכל המי על הארץ והי' לרף שתגלה היבשה גור על הארץ שתגלה הרים

מפעלות ה' אשר הם צעולם השפל על ידו האוויר: מהעננים ורוחות שהם שלוחי ה' ליסר צני האדם כמו העננים הנשפכים מתאום צל"ח וולאקון צרוך) השועפים לפעמים אדם ובהמה וכן רוח סערה ינפרק הרים ומפיל המדגלים: והאשים הם פמילות אש המתלהבים צאיר לפעמים והם קטורים שמנים גפרתיים העולים עם האשיות מן הארץ ונדלקים צאיר מעלמם וכן הן סיבת הברקים אך הברקים הם צמלק שהעננים סוכנים והם יולאים מתוך העננים והאשים הם צאיר לצדו צלי ענן ויותר קרובים לארץ • ואלוהים סנת ההדלקה זאת מעמלה הן צאשים הן צברקים נחלקו צה העצמיים הרצה והמוצאה צככולם הוא צדקות שנהאמרונו והיא שהתצורה היא מעין הענין הנק' צלסונם לעקטוריויעטע אשר נתפרסם קרוב לזמנינו והוא ענין נפלא וניאורו ארוך ואין כאלן מקומו • וחלת היא סנת האשים והברקים וגם סנת הצועות (עוד ליטריים צל"ח): וצזה כולם צרשיון אעפ"י שאמר מה שיקרה צאיר אינו ר"ל שהוא מקרה אבל הם צרלון האל לצדו: כמו שאמר כי צם ידיו עמים פסוק הוא צאיוצלו"ו צדדו על ענין המטר ומיאות השממו יצרך צאיתו הן אל שביא וגומ' כי יגרע נעפי מים יוקו מטר לאירו אשר יולו שחקים ירעפו עליו אדם רצ' אף אס יצין מפרשי יצת משולות סוכתו • הן פרט עליו אורו שרטי הים כסה • כי צם ידיו עמים יתן אוכל לפכציר על כפיס כסה אור וילו עליו צמפניע • ויתכן צל"ח המסוקי' על הענינים שזכר המצר כאלן בגנה צמחלה אמר יגרע נעפי מים יוקו מטר לאירו הם גשמי צדכה הנגרים טפות טפית וזה שאמר יוקו מטר לאירו שר"ל שהמטר יוקו מן הארץ העולה מן הארץ • ואח"כ אמר על ענין פורעניות שזלו שחקים ירעפו על אדם רצ' והם העננים הנשפכים מתאום ציעס ושועפים צני אדם • רצ' אמר אס יצין מפרשי צצ הפרט העננים שהאל יצרך מפרים עמים ליעיב עתים לרעה והם משולות סוכתו ר"ל המיית העננים והוא הרעם (וכ"פ הרל"ג) וע"ז אמר כי צם ידיו עמים או יתן אוכל להכציר לעס רצ' עוד אמר על כפיס כסה אור ר"ל עי'

ותאחד עמקיס ואלו היו המים עגרים אל המורד אל העמקיס ואל המפירה הגדולה שנמקיס ים האקיניום ואל שאר הימים וגם עלו הרים המעננים המים לכסות הארץ ואל נראת הינטיה ומפני שפני הטבע ה' יסוד מים יותר הרבה הכמות מן יסוד העפר וכמו שאמרנו שמתחלה היסודות זה אל זה נצרך אחד אל עשרה וא"כ לא ה' די צמפירו' והעמקי' לקבל כל יסוד המים אם לא שגדוה עוד תכשמו ותצרך שמתפשט הארץ וימאו בתוכה מערות ומחילות גדולות מאלו שיכנסו המים לשם מן הימים מתחת לארץ וכבר אמרו הטבעיים שצטנן הארץ כלומר צעומק הארץ מים רבים מאלו עד שיתכן לומר שהארץ רוקעת על המים וכמ"ס הכתוב לרוקע הארץ על המים : כמו שאמר תבאם כלצנז נסיתו על הרים יעמרו מים : וענין תבאם הוא יסוד המים הים צמחלת הצריאה מכסה כל הארץ כמו לצנז' והאנס מה שאמר התבד צמחלת הצריאה הרים ועמקיס והרים לכאורה אינו מדויקת צמחלת הצריאה הרים ועמקיס מנין הרי לא נצראו רק אחד מאמר יקו המים : ולולם יתכן לפרש שר"ל שהמים היו מכסים אותם המקומות שהם עכשיו הרים כמו אותם המקומות שהם עכשיו עמקיס כלומר הכל צפוא וכן כוננת הפסוק על הרים יעמרו מים ר"ל צמקיס שעכשיו הרים אז לא היו הרים רק מים בכל מקומות הארץ : מהטבע הטוא שיהי' כל יסוד מקיף את יסוד שתחתיו מכל צד : עד שהי' צכאן ר"ל צמקיס יסוד בני אדם : גדול המיים והראות האכמה המגדלות צעלי מים אשר נשמה צאפם וכל מעשי ה' מן הצמטים והמגלצים אשר כולם צמחמה עשה ומלא הארץ קניינו : ואמר גבערתך ינוסון כניי הכנסת המים מתת הארץ הוא צמחילות הארץ ונקיקו האדמה ונמו שזכרתי לפני זה : ועם היות שלכאורה זה נגד הטבע שיהיו המים שהם קלים מן הארץ מתחת הארץ : אך צפפם הם מימי הימים והנהרות כשהם צפוע רד הנה כיצד המים דוחקים המים שתחתיהם : להתפשט צעומק הארץ וצמחילות וצמטיפי האדמה : וזה הדבר נראה תמיד בצמירות הצלרות שמוגלים מים חיים והם המתמלים מתת הארץ דרך נקני הארץ וסעיפים מן הנהרות הסמוכים להם : והמופת על זה כשהנהרות מתמעטים גם מי הנצרות מתמעטים : ומפני שזה הדבר אינו מורגש להמון בני אדם ע"כ אמר החבר שנה זה לעברת הא' יתצרך שנקנסו המים לחפירות צמקוס המים ותחת הארץ : ולזה רמו למה שהמים צתק האדמה צמערות לורים וצמחילות אדמה : צמארו לרוקע הארץ על המים כי לעולם תסרו שצמארי האל והצמחיתו על צדוהיו מנה הפהום מעל הארץ והכינסו קמת הארץ : כי הוא נצראה אם לא נצין הצלוק שאמר ויק כפי פשו הכתוב היינו פושנים שאפסוקיס סותרים זה את זה כי שם אשר שחיים

הם צמחת לארץ וכלן אמר שהתהום מכסה את הארץ כלצנז : וזה כפי טבע המים כלומר כפי שהיו צמחלת הצריאה טרם טילא צמאר יקו המים והיו אז מכסים הארץ מסנינו : והמאמר האול לרוקע הארץ וגו' : כפי היכולת והאכמה : כפי יכולת האל לשנות כח הטבע והוא אמר ויהי' להכניס המים צימים ותחת הארץ וכפי שגורה חכמתו ית' לקיים כל שזכני מצד ויושני ארץ : בצול שמת כל יעצרוון כל יסודו לכסות הארץ : וכל זה מכוון לתועלת המיים : ר"ל מה שהצניע הנודה צמינס שפך צמחלת צריאתם היו מכסו' הארץ מסנינו כמו החויה והאש העושים סניני הארץ כדור שלם וכבר ה' מונח קיים אלל הקדמוני שכל אחד מהיסודו' כשהוא נכנס צהכרת מחוק למקומו כשיסוד המכריח צמנו חוזר למקומו וכמ"ס המורה פ' ע"ג מה"א וכמו שאמרו החויר והאש מהלכס מטצור הארץ ולמעלה וכנו' צהמורה שם א"כ ה' צנין שאמר שסוד המים הוא כנוס צים חוקינוס' מה להם להמים שיהיו נגרים ויורדים תמיד אל מרכז הארץ ולא ידקו אל מקום יסודם והי' רלוו שיהיו המים עולים מעלמם למעלה עד כדי גובה מי הים ויהיו פונים אל מקום יסודם ולנחמו רואים המים נגרים סעיך כלפי מרכז הארץ לזה אמר שזאת היתה צמחלת האל והצמחיתו לתועלת צמי אדם כזני שיוכלו להשתמש בקם בכל אות נשפס אל אשר יתפזן וענס זה שאמר הכתוב חמ"ס המעלות מעיינים צמחלים צין הרים יליכון ר"ל ששם צטבע המים שיהיו נגרים תמיד אל המורד צין גבולים המעננים אותם שלא יהיו שועפים הארץ והיינו צין הרים יליכון : כאשר ידמה האדם צמחילותיו : כאשר האדם דומה המים שיהיו חוקלים צמחירות עמקוס למקום שפל עד שהכח הזה שמן המהוקות מועיל לן לסבב חופן הרמיים וכמו שנתצאר צטבעות שאך המפירות כערך הכווד ד"מ שני גופים שונים צמחותם וצמקלם אם האחד מעובע צמחירות יותר כמו יותר גדול לפי ערך המפירות שני ד"מ שני פמוים כמו שצמאר שחלק ממנועע צרבע אמה אחת והשני צרבע אמת שני חמות והיה ב"ח השני לרמות עם מנועמו כפול מן הראשון : הם מימי נהרות צמכרים ר"ל כמסוכרים מימי הנהר נלד אחד עד שיהי' המים מתנגסים שם ונגנים מעל הארץ יותר ונאשר יורדים משם צלינווד על חופן הרמיים אז חמת גובה הכפילה יורדים צכח וכמוצאר ג"כ צטבעיות שהמחירות צצרך מרובע זמו כפילות מן הגובה : וזה שחם שפל איזה כווד מצקים גובה הכה אם יפול צרבע הרלשונה אמה אחת ד"מ : צרבע שני יפול ארציה חמות : וצטליית תשעה : וצרציות י"גשה עשר וכן על זה הדרך לעולם ומאמר שערך כס הכפילה צצרך המחירות כנו' הנה יודות המים עמקוס גובה למקים השפל עמלה ועיו ירצו להניע הרמיים : או לתעלה לחמת

והרים : כמו שאמר ההום כלבוש כסיתו על הרים יעמדו מים אבל היכולת והאכמה הוציאה אותם מהטבע ההוא והכניסם אל העמקיס מקום המים עד שיהי' ככאן מקום גדול החיים והראות האכמה ואמר מנערתך ינוסון כניי הכנסה אל הימים ותחת הארץ ולזה רמו באומרו לרוקע הארץ על המים כי הוא כנראה כנגד אומרו תהום כלבוש כסיתו וזה כפי טבע המים והמאמר ההוא כפי היכולת והאכמה וכמו שאמר גכול שמת כל יעבורון : וכל זה מכוון לתועלת החיים כאשר ידחה האדם בתחבולותיו ומלאכותיו הם מימי הנהרות בסכרים וזולתם לקחת מן המים כפי צרכו לבית הרחים או לתעלה וחולרת זה

ללחם המים להקנות הטהרה וכו' אם תעלוהו שלח (יחזקאל ל"א): כן רמז כנור למעלה שצמח רוח סדר מעשה זרואת ושהכל נדרה לנורך האדם נלדו וזע"פ שאמר המשלח וגו' ויקר כל מימו שזי חין הכוונה שצמור זה נדרשו כן

אלו עסוד ענייני מעשה זרואת שכן היו נחלקים דם שפירא האדם לתועלת העופות והחיות לנדנס והוא כנגד מלא' יסדרו המי' וגו' ועוף יעופף על הארץ וכנגד מוליד הארץ נפש מי' והנה אחר שהזכיר ענייני כל הממלכות והשלמת ענין המים' חזר לחזרונה ואמר שהיו המים לתועלת החיות' ואח"כ הזכיר העופות שהוא המלאך שלפניו' ואח"כ הזכיר המלאך מדשא הארץ לפני פניו זה שאמר מדשא הארץ נפש הארץ וכו' וזאת נשקף הרים וכו' ר"ל הזכיר הסגנון יתחד צעולם: הזכיר משקה הרים מעליהו: ר"ל שזאת מפלגי הסגנון יתחד סמך נפלים הרים צמור ומה עד נכזי גובה עלות הענן ואמר שזע"פ שגור על הארץ שפעלה הרים עכ"ל מלחמה עליהם כל חזיר ועשני כי הם צאופן שמשקה אותם המטר ע"י הענן העולם מן ההרים

זה כן רמז הנה באומרו המשלח טעיינים נבחלים כדי שישקו כל חיתו שדה כאשר תביא החיה והיה עליהם עוף השמים ישכון כאשר יבוא העוף ואחר נעחק אל תרשא הארץ באמרו משקה הרים מעליותיו כנוי לאוד מן הארץ לתועלת האדם וזרוע כמו שאמר מצטיה חציר לכהמה שלא יכזו החציר כי הוא מחועלות בהמות הישוב בקר וצאן וכוסים וחטורים וחלחם' כנה כעדם בעבודת האדם ר"ל עבודת האדמה לעבוד בהם ויוציא לב הצמח לעצמו כאשר אמר להוציא לחם מן הארץ דומה לאמרו הנה נתתי לכם את כל עשב ורוע רוצה לומר שהלב לאדם והקליפו' לשאר החיים כמו שאמר ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים וזכו המינים השלשה אשר יוצאו בעבודת האדמה והם דגן ותבואה ויצרור וכלם לחם' ואחר כן זכר תועלתם ואמר ויין ישמח רכב אנוש ואחר כן שמן להצהיל פנים משמן והלחם הוא הלחם הידוע מיוחד לבב אנוש יסעד ואחר כן חזר על תועלת ירידת המטר לאילנים כמו שאמר ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע

לנחמה הדשא היה שגור צמעה זרואת הוא מה שזרכו למחלל שהוא עשן אשר צו יתוקן עבודת האדם כי לולי הצמעה הי' האדם נעדר הלחם כי ח"ק יורע והצמעה חיינה לשר לו חומתו לת הארץ כמה לו זרועתו: כנה צמור צמדות האדם צמד הצמעה כנה עבודת האדם ר"ל הצמעה קרול צמס עבודת האדם ר"ל שכל הדבור צמלות שונות כמשפט המליות והעשן הוא החזיר ועבודת האדם היא הצמעה: ויואל לב המלוח לעלמו כלום מובחר הלחם והוא הראוי למחלל האדם: כאשר אמר להזיח לחם מן הארץ ר"ל מלפני המלאך ראי' שמה שהזכיר מחלל הצמעה היינו משום שמתנו מביע תקון האדם' שאלו הי' מדבר על תקון הצמעה היה לו לומר מוליד לחם מן הארץ והי' צמעה שהוא שכן על זרואת מחלל האדם' אך צמור להזיח משמע שהוא מוכס על המלחמה והלח"ד להזיח הוא לח"ד נצטיל כמו ולאמר פרעה לנני ושראל שפרוס נצטיל צני ישראל ואף כחן נצטיל הולא' הלחם מן הארץ הי' חזיר לצמעה: דומה לאמרו הנה נחמי לכם' כלומר מאחר שהי' הולך על סדר מעשה זרואת כמותו זרואת הסימן כנה זה

שאמר מלחמה חזיר וגו' להזיח לחם הוא צמיון הנאמר צמעה זרואת הנה נחמי לכם כל עשן חזירי זרע ר"ל העשן המוצמר הוא לנורך האדם נלדו וירק השדה שהוא הגרוע הוא נצטיל חיים ולפיכך זכר כחן המינים המוצמרים שהם לחם מין שמן שלא נדרשו רק לנורך האדם' והנה חזע"י שלפי התורה נאמר שכל צעלי חיים הם נדרשו לנורך האדם הכל כאשר לכל ואיך אמר שרק צממות היסוד נדרשו לזרעו התשובה זה ששם היות שכולם לזרעו נדרשו לתועלות נסתרים עמנו אך צממות היסוד תועלתם מפורסם ודך הכמונים לזכור המפורסם: וזכר המינים השלשה וכו' ר"ל מאחר שהזיח לחם מוכס על תועלות שמן הצממות הנה לא לדגן נלדו תועלת הצממות אך גם ליון ושמן שלורך האדם הרבה אליהם למרום צין הצמנים והחילנות' לזה אמר שהלחם הנזכר קודם הוא כלל ליון ושמן וכמו שאמר שהסעודה נקראת על שם לחם כמ"ס נצטיל נדר עזיר לחם רב זהו שאמר וכלם לחם וכ"כ בעל הפרשים ששם לחם כלל מכלל: ואח"כ זכר תועלתם וכו' ושמא תאמר מאחר שלחם כולל כל מחלל למי לא פרע רק אלו השלשה לזה אמר שצמור שזע"פ יותר תועלת מכל שאר החלילים: הלחם הידוע שעליו יומ' האדם וסועד צו לנו והוא הפת: ואח"כ חזר על תועלת ירידת המטר ללוינים כמו שאמר ויבצו עמי

ומלמי שיש לעלות הענן סעור מובל: וזכרנו לטעניים כמו כן היו דף ההרים נבזיהם ששעור שיכול לקבל מי הגשם' אך לפי מה שהזכיר הכתוב לאחרונים שההרים הצבועים נצטיל למעלה מהענן עד שהעולים הם צמנת הבגס וזלום הענן והגשם מתמיהם' נראה לפיכך ויתר טכונת הכתוב על' אם שנתחזר בחקירה שהאדם העולים מן הארץ תמיר' כשיגע קור' הלינה עליהם והם נדחפים עם זה אל ההרים ומתקבצים אהן' המים זל"ז עד שיתהוה מהם מים זרים ומהם המעיטות היואלים מן ההרים ויתרפ ירדו אל הנקרות צמעה רב זהו שאמר המהמר משקה הרים וגו' והם כנוי יעלה מן הארץ: כנוי לנורך יעלה מן הארץ לתועלת האדם ר"ל הכל לא הי' רק לנורך האדם וכמו שאמר וכל יחם השדה טרם יהי' צאן וכל עשב השדה ערם ינמח כי לא התמיר' ה' אל"ים על הארץ ואדם חין לעצוד את האדמה ואחר יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה: לתועלת אדם אדם הראשון: וזרוע מין האדם כולו: וכמו שאמר מלחמה חזיר לנחמה' שלא יכזו החזיר ר"ל וגם זה ראי' שערך הדריאה שצמחורת היו לתועלת האדם' שלא יכזו החזיר מן ימשחו שדשא חין לנורך לנני אדם והרי מאחר שלפניו היה ויתר אל"ים מדשא הארץ דשא ואיך נאמר שהכל לתועלת האדם נעשה: כי הוא מתועלת צממות היסוד וגו' הנה זה דוד ופירשו צמור שזמיה חזיר

ה' ארוי לנגון וכו' ועיקר תועלת הגדול הם המים וכמ"ש
 תבוס גדלוהו מים רוממוהו; ותועלת החילונים הגבוהים למין
 מן החיים וכו' ר"ל שהשגחת ה' היתה חופפת על כל מי
 וכמו שבחמלת ה' גלה היצנה למוטב אדם וכל רמת החלמה

מבני אופק זה בלוחו הרגע עלמו עולה על בני אופק שכנגדו
 חין הדבר כן ואין הליה במקרה הנמשך מן עליית השמש
 על האופק שכנגדו כ"י ד' ה' לא תקרז וחס חסן ה' ה' קרוב
 עוד מאור גדול כמו השמש והי' שרזוק מדת חני הלגלג מן

השמשוהו חס מאור אדם שוקע
 הכני עולה עד שיהי' תמיד
 יוס לכל שוכני ארץ ואפילו הירח
 לא נקבע להאיר כל לילה
 ולילה רק לשעמים אינו מאיר
 כלל כמו שבחמלת החודש ובסופו
 ובשאר ימי החודש מאיר קאת
 מן הלילה שבחמלת החודש ובסופו
 חני החודש ובסוף הלילה לאחר
 חני החודש וכל הלילה בחני
 החודש: אלה הוא עם זה מכוון
 לתועלת ר"ל עם זאת הפעולה
 שהשמש עולה על בני האופק
 שכנגד ממחת היתה כוונת הנגד
 שיהי' תועלת שבקיעות אף
 למקום הריא ששקע ממנו: משת
 חושך ויהי לילה כי כגד וכרז
 העצמיים תתועלת הלילה
 לנדיחות בני האדם ולגירול
 הכמחים ושיח השדה ואלו ה'י'

נמע וחועלת האילנים הגבוהים למין מן החיים כמו
 שאמר אשר שם צפרים יקננו כאשר הרים הגבוהים
 תועלת למין אחד כמו שאמר שלעים מחסה לשפני'
 והכל נכלל בזכר היבשה: ואחר כן בעתק אל יהי
 מאורות באמרו עשה ירח למועדים וזכר תועלת
 הלילה ושהוא ככונה מאצלו לא במקרה ולא תהו
 במעשהו ולא במקרים התלוים במעשהו: כי הלילה
 הוא זמן העדר השמש אבל הוא עם זה מכוון
 לתועלת כמו שאמר תשת חושך ויהי לילה ומד
 שהגוך לו מן האמור בזכרון החיות המזיקות
 לאדם והליכתם בלילה והאספס ביום: והאדם והחיים
 הרגילים עם האדם בהפך זה כאשר אמר יצא אדם
 לפעלו ולעבודתו ונומ': הנה כבר נגדרו לו החיים
 הארציים כלם בזכר הנהרות: ואחר כן בזכר המאורות:
 ונגדר עמהם זכר האדם ולא נשאר לו אלא זכר
 החיים

השמש מתמיד על הארץ ה'י' שורף בליצולה מתמת מומו המתמיד
 והאדם וכל בעלי חיים היו עיפיים ובעדרי כח זה מבוזר שבבעיות
 והוא תועלת גלה: ומפני שאף צמחור הירח שאינו גלם לילה
 דרק למועדים כמו שאמר עשה ירח למועדים אחר שכל צה
 יש תועלת נסתר: ומה שמכוון לו מן המאמר הזה של יהי
 מאורות: בזכרון החיות המזיקות לאדם והליכתם בלילה והוא
 אומרו משת חשך ויהי לילה זו תרמוס כל חיתו יער ר"ל שזה ה'י'
 תועלת לבני אדם שיהיו שוקטים בחים צנפיהם ולא יהיו טרף
 לשוני החיות הכזוקות: ושאר מאמר זה תועלת יש נרמישת
 חית היער ע"ז אחר הכפרים שואגים לטרף ולבקש מאל
 חכלס: ר"ל מאמר שזענה שהשגחה אליו"ת שתיינה החיות
 הטורפות יראות מבני האדם אשר על כן כל עת שהאדם נמצא
 הם בסמרות צמעותיהם: והאל החומל על בריאותו קצב
 להם הלילה לבקשת ערפם זה שאמר תורה השמש יחספון
 וגומ': והאספס ציום: ציום לאספס אל היער ולא מע בתם:
 והאדם והחיים הרגילים עם האדם צהפך זה והם הצמחות
 שהאדם משמש צהם שוכנים בלילה ויואלים ציום: ולעצמרת
 רמו לבצלי חיים הרגילים עם האדם וכמה שאמר לתועלת על
 מציח חזיר לבחמה ועצב לעצורת האדם שר"ל בהמתו שבעד
 האדם צה: הנה נגדרו לו החיים הארציים בולס ר"ל כל המי
 כרום על האדמה נכללו כולם: בזכר הנהרות בזכר המגשל
 מעיינות בחלים יספו כל חיתו שזי ובזכרון החילונות זכר
 הזיים שצפוק: ולא"כ בזכר המאורות ותועלתם נמדת הלילה
 בקשת טרף לחיתו יער: ונגדר עמהם זכר האדם כמ"ש מלמים
 וגומ' וצב לעצורת האדם ובמאורות אחר ולא אדם לפעלו:
 וזה נשני שהכל נמשך לתועלת האדם: והכוונה צה סדר
 דברי

מן תקן ארוים גבוהים לקיים
 מין הצפרים וכן הרים הגבוהים
 ליעלים והשלעים מחסה לשפני'
 זה פליחות ההשגחה והסודות
 צורל מסדר צמחה שצרה לכל
 ציון ומין מוטב במקום תקונו:
 ולמי שהלפרים טוונים למאל בני
 אדם והיו נשחתי' הרצה לולי
 שהקננים בחילונות הגבוהים
 שאין דרך לעלות אליהם: וכן
 היעלים מפני שתוסם היו טרף
 לשוני חיות הדרוסות לולי
 שאין מוטב צמרוס הרים
 שאין חיות היער יכולים לעלות
 אחריהם: וכן השפנים לא עם
 עלים והיו נשחתיים צמיר לולי
 שתקן הירח להם תחצולות
 לנתק מהרים צבלעים אשר הם
 נסתרים מפני הטורפים וכמ"ש
 השפנים לא עם עלים ויכינו

צבלע ציתם (משל): והכל נכלל בזכר היצנה בלוחר כל אלו
 התקונים של בעלי חיים הם כוללים צמאמר ותראה היצנה
 שהוא לכל מין ומין תקון צית מוטב: ולא"כ נעתק אל יהי
 מאורות: אל מאמר ויואמר אלו"ס יהי מאורות צרקיע השמים
 צאומרו עשה ירח למועדים והוא המאור הקטן עשה אותו
 למשל בלילה: ולפי פטש כחצוב יתכן לפרש שסיפר עיני
 פליחות חכמת יצירת שמהלך הירח מתקון צלופן צנימות הקין
 צזמן שהשמש צלפון יצתו ר"ל היצנז שזו הלילות קררים הירח
 צצמחלתו לרובי יפני חודש אינו מאיר כן קרוב לשיעור הלילה
 הקצרה זה מפני שהירח אז מצד השמש והוא צמחלות הדרומי'
 צמול השציעי מן השמש שהוא אז צמחלות המצויים ואז מפני
 כן קשת הירח על האופק הנוטה קרן כמו קשת היומי שצופה
 השמש למוטבני ארץ כשהוא צמחלות הדרומיים ר"ל קרוב לזה
 והוא מפני שהירח נועם אל השמש משתה העלות צקירוז:
 ובצפון צמחוק שאלו השמש צמחלות הדרומיים: והוא מאיר
 והולך כל הלילה הצרובה מפני היותו אז צמול הלפוני המנגד
 למקום השמש וגמו שצמחור ליוצעים מעצב צמחונה זה שאמר
 עשה ירח למועדים: וזכר תועלת הלילה: והוא אומרו השמש
 ידע מבוזר ר"ל שקיעתו: ומלת ידע פירושו שהיא צמחונה מאמתו
 יתצרך שהשמש יספק מן הארץ ומש מושך: ולא תהו צמעשיח
 ר"ל שאין אום דבר צמציו של יהי' לתועלת: ולא בצקקיים
 התלויים צמעשאו כי הלילה הוא זמן היער השמש: ומג'
 תאמר עם היות שאין תהו צמעשאו: אמנם הלילה אינה אום
 מצשה רק היער בלגד: ומאמר שהשמש עשויה להאיר כל כדור
 הארצי מציב ולא יכלר א"כ שיהי סוצב והולך סביב הארץ
 וגלו צבכרת שיהי' חני הכדור מושך וחליו מאיר וכשהוא שוקע

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קנא

יגע צהרים יעשנו. אשירה לה' צחיי אומרה לאלר'י צעור
יערצ עליו שיחי חנכי אשמה צה' ר"ל שכל אלו שהיוות
השפלות עם היות שהם הוייס ונפסדים אזל להיות עיקר
הצריחה האדם והוא מתקן עמו צזה העולם להיות נשמי
עומדת לנצח נלמים וו"ש

המניע לארץ ותרעד וגו' כולם
נפסידים מלמד האדם צקיים
מלותיו ודבקו צאלר'יו כמ"ס
אשירה לה' צחיי וגו' העולם
היה דומה למרוזור שסם
יערצ על ה' שיחי חנכי אשמה
צה' ולשון אשמה צה' מירעד
הראצ"ע שהוא רמז לחיי
עול הצא שהנשמה שמורה לנצח
ונהיות מזיו השנינה: והאמר
על יום השניעי וישנות וינרך
ויקדש' הוא אומרו וישנות ציוס
השניעי מכל המלאכה אשר
עשה וינרך אלר'ים את יום
השניעי ויקדש אותו: צעור
שנאלמו המעשים הטבעיים אשר
ישלחו זמן להתודע ולהודיע
שלין רק עולם זה צלבר כי אין
זה העולם נחשב צערך עולם
האמר רק צערך החומר אל
הצור וזה העולם השפל לר'ך אל

החיים אשר במים ורוח ענייניהם אינם ידועים
והחכמה כהם איננה נגלית לנו כהנלותה באלו
ושבה על זכרון אלה אשר החכמה בהם נגלית
באמרו מה רבו מעשיך ה' ואחר כן חזר על זכר
הים ומה שיש בו וסמך לו אמרו יהי כבוד ה' לעול'
ישמה ה' במעשיו בני לאמרו וירא אלר'ים את כל
אשר עשה והנה טוב מאד ואמר על יום השביעי
וישבות ויברך ויקדש בעבור שנשלמו המעשים
הטבעיים אשר ישלמו כונן והגיע האדם אל מעלה
המלאכים אשר אינם צריכים לכהות הטבעיים מפני
שהם שכלים אינם צריכים בפעליהם אל זמן כאשר
אנחנו וראים השכל יצייר ברעו אחד השמים
והארץ. והוא עולם המלאכות ועולם המנוחה כאשר
חדבק הנפש בו חנוח. ועל כן נאמר כשבת שהוא
מעין עולם הכא ועתה נשוב אל דברינו על דעת
אנשי ההקשה כי היסודות כאשר ימוגו מזנים
מתחלפים

דצרו צעני התאמרות שנמשע צראשית כמ"ס צראש הסידר'
ובהג זכר מאמר יהי אור. ויהי רקיע. ויקו המים. ומלשא
הארץ. ויהי מאורות. אך מאמר תנ"ח הארץ נמש מיה
וילדת הציפות נכללו צאלו והאדם עממה ולא נשאר לו רק
זרון שרן העים וכלל
הילדות שנים: ורוצ
ענייניהם ענין צרו' צנים
טבעים ומותם חיים ידועים
לנו: והחכמה בהם סימני
החכמ' שהעניני הנו' צכל
אין ומין לקיומם ותובעיותם
איהנה נגלה לנו: כהגותה צאלו
כמו שגילה צצ"ח שנינה ולכך
הזכירם לצסוק חנפי' צצרות
צנים יותר גדולים נמות גופם
הרבה מאלו שנינה: ושם
תמלה על זכרון אלו שנינה:
יהי רצו מעשיך ה' כולם
צחכמ' צשית מלאה הארץ קנייך
ד"ל צחכמה נגלית ליושבי
הארץ. וגם צני אדם גם צני
איש כולם יסדוננו מאד ויראו
מתקנים וסדורה הטוב כי ה'
צרים צפועל כפיו ומעשה
ידיו: ואחר כך חזר על הים
וכו' אמר זה הים גדול ורחב

הזמן והזמן הוא הוא תקונו הוא הוא עיוותו כי הזמן יגבא
החומר וגבש יגדל עד עת קצו' ומשם ולירך נהפך הוא
לאכזר לו ויהי' הולך וחסור עמו עד שיצו לעפרו. ואולם
עולם הצא הוא הצר הצורה והוא עולם המלאכים אשר אינם
נמצעים להזמן כל עיקר ואין להם עסק עמו ולא ישיגוהו שום
שני ותמורה: מפני שהם שכלים ר"ל רוחניים: אינם צריכים
צפעליה' אל זמן. אין צריכים לשלימות פעולתם אל זמן ואינו יולא
מכה אל הפועל אל ה' צפועל תמיד והגביתם הוא ש'מותם
צזה מתענגים על רוב טוב: השכל יצייר צרבע אחד וכו' כלומר
המחשבה אשר היא נמות הנפש: יצייר צדמיונו מאר השמים
והארץ צרבע אחד: והוא עולם המלאכות. עולם המלאכים:
ועולם המנוחה שם ינוחו ויעיני כה ולא כעולם הזה העצמי
אשר צוצת אפר יגיע האדם אל הנאש וצפועל כפיו אל מנוקשו
אך יתענג על רוב טוב עם המנוחה העריצה: כאשר מדבק
הנפש צו. צעולם הצא תנוח: ועל כן נאמר צדצרי מו"ל:
צצבת שהוא מעין עולם הצא. ועתה כנוו שמים ממשע
צראשית הרצו על עולם המנוחה וירא שכולן צבת כך סיוס
מאמר צרכי נפשי צעולם הנשמות ומ"ס לצעלה צאמרו חנכי
אשמה צה' וגו': ועתה נשוב אל דברינו שד אל ענין הנו'
צס' מ' ש'פסיק צצרו צציר צמזמר צרכי נפשי ועתה
מר לצאר ענין הצורה לדעת הפלוסופים: על דעת אנשי הקציה
הפ הפלוסופים אשר אצונתם נמצבת אחר הקצי הקידתם:
כאשר ימוגו היסודות: מוגים מתחלפים כשי התחלף וכו' צבר
צצרו זה צס' א' מאמר א': יהיו ראויס לצורות מתחלפות
כלומר

ויים שם רמש ואין מספר מיות קענות עם גדולות
ד"ל צנסוד צריות הן צצבה תקן הצורא מוזן הצעלי חיים
מן הצומח ויוולא מן הארץ. אמנם הצריות צנים אין
להם מוזן עניני רק מה שהגדולים צולעים הצעונים והא'
ניזון. ומצירו וזה שאמר שם רמש ואין מספר שפני נשמתים
והיו למאכל הם מתרבים מאוד צנולתם (כמו שגראה צדיים)
והם מיות קענות עם גדולות אלו למאכל אלו. ואמנם
הים עמו תועלתו הם לצני אדם מצואר שמתאשר שהוא גדול ורחב
ודים מרוביל מאוד לתקון היסוד כי ינואר המסמר מאפסי
הארץ ע"י אניות. ויש שמצויים צר לחם ומוזן מגוי אל גוי
וממלכה אל עם אחר כמו שנועד מארצות כושים שאין להם
זרע וקציר רק מעט והם נזונים מהצבאות המוצאות באניות
מארצות לפון ומשם יציאו צוים ואין קרה גם זה צוכף
ודמיהם: זה שאמר כולם אלקי יצדון לתת אכלם צעתו והוא
מוצא צריות הם ובעל הארצות אשר אין להם אוכל: ומסך
לו אמרו יהי כבוד ה' לעולם ישמה ה' צמעשו כלומר הנצרות
צנים והצבאים צכלל אין מכיר תועלתם לגמרי רק האל לצרו
ידוע תכליתם והוא שמה צהם כלומר יודע כל עין ומין
ופרטיהם: כנוי לאמרו וכו' כנגד הסיוס הנו' צמעשה צראשית
והוא וירא אלר'ים וגו' והנה טוב מאד סיוס גם הוא יהי
כבוד ה' לעולם ישמה ה' צמעשו: ואמר על יום השניעי
וישבות וינרך ויקדש וכו' יתכן לפרש שזמן שנמשע צראשית
אחר שכלו צריות העולם היה נאמר ענין השבת הדומה לעולם
הצא. ומעין זה מים דוד התלך צאמרו המניע לארץ ותרעד

ללמוד כל אחד מתקבל האורה כפי כח הכנתו אליה : והיא לכל
המלאכים הם הדוממים כמו האבנים והמחנות ונקראו מולאים
בעבור שרצון לחפש אחרים בעומק הארץ ולימים כמו האמחים
העולים על הארץ : מכחות ובעצם מיוחדים להם שזה ד"מ

בטק זה הפיר זה וזה זה
בסוף ולכל אחד כח וטבע מיוחד
מה שאין לחצורו אשר אמרו כי
זה הכח והם ההבדל מניע מן
האורות וזאת דעת זן ס"כ"ג
ולחצור מה : ולקצתם דעות
צמולאים ר"ל אלז דעת קחת אלזי
הקשה שאין לורך דוממים
לשום זורה רק כח הערוז בלד
אמ"ש המורה בפי ע"ז מחמד
ח"ל ה"ה כל תנועה שמתמלא
בעול הממלחה הראשון תנועת
הגלגל וכל נפש שמתמלא לציג נפש
בעולם הממלה נפש הגלגל
ודע כי הכחות המביעות מן
הגלגלים לזה העולם כפי מה
שהבאר הרבע כחות כח ימי
הערוז וההרכבה וזין ספק
מה שמיקם בהרכבת האמחים
וכן יתן הנפש הנושמת לכל
נפש וכן יתן נפש סחיה לכל
נעל חי וכן הכותן נש הדני
ר"ל כח הדבור שאלים
הנקראת נפש המדונה) לפי
פירוש האשכנזי שיהיה כח הרב
שכל נפש שבעולם הממלחה
נפש הגלגל רדנו לומר שהגלגל
כח הממרי כולם לקבל האורות
אל אותם חי מדבר לא שיהיה
לומר שהגלגל יוקנה האורות כי

שמהנה האורות הוא שכל השפע וכן דעת הר"ן נר"י עכ"ד :
חוגים בלד ר"ל כח הערוז בלד : אשר מיוחס הנפש אליהם
שאלו מיוחסים אותה נפש וראים לקבל הנפש : וכאשר נפשו
חזק יותר דק וכו' זאת הדעת בצורת האורה אחת היא ותלה
שמה על כל הממרים הראוים לקבל האורה בשפע רב וזן
החסרון צא מלך הממרים אשר קורה מלע הכנתם שהשארע
זה שומר ולאשר נמוז חזק יותר דק וכו' : תראה זה מהכחמה
כל עוד שהאורה זו יותר נכבדת גמולית חכמת האורה בליד
ההוא יותר : אשר לו קלת הרגש והטובה וכו' כלומר פרי הוא
כאלו יש לו הרגש והטובה שנקיים דשן ושמן מן הארץ יגדל
ולמים : וצמקום יבש וזיה עלהו יבול ובעפר ישות גשומכאלו
הוא רזה וצנוז לו ונחלש ברע לו : עד אשר יוליד כמוהו הנפש
הכוח כלש יגמר וימיהו זו דע והארע הוא תולדתו כמוהו
כלומר ששארע האל ילמה כמותו וכבר נתמלא להחורונים
מחמתי הטבע שכלל למח או שיהי האדם ששעלם יש לו דע
מן מדברי הן צייתי אפס שגשולים המדברים נקמתיהאע דק

מתחלפים כפי התחלף המקומות והאוידים והערכים
הגלגלים יהיו ראויים לצורות מתחלפות מאצל גותן
הצורות והי' לכל המוצאים מה שיש להם מכחות
וסבעים המיוחדים להם ולקצתם דעות כמוצאים
שכחותם וסבעיהם מזניים בלכד אינם צריכים אל
צורות אלדיות ושהצורות אינם צריכות כי אם
לצמחים ולחיים אשר תיוחס הנפש אליהם וכאשר
נמוז מוג יותר דק היו ראויים לצורה יותר נכבדת
תראה בה מחכמה האלדית יותר והיא הצמח אשר
לו קצת הרגש והשנה וניזון מן הארץ הטובה הלחה
והמים המתוקים ומנע מהפך זה ויגדל עד אשר יוליד
כמוהו ויעשה זרע או יעמד מעשהו ויבקש הזרע
ההוא כמו המעשה ההוא לחכמה הנפלאה החקוקה
בו הנקראת אצלם שבע והוא כח משתדל בשמיות
המין בעבור שלא הי' אפשר להשאר האיש ההוא
בעצמו שהוא מורכב בדברים משתנים ויהיה בל
אשר לו הכחות האלה לגדול ולהולדה וקבול רצון
לא ינוע התנועה המקומית הוא אשר ינהיגו
השבע על דברי הפלוסופי ועל האמת שתבורא
יתברך ינהיגם בתכונה מהחכמות קרא אתה החכונה
ההיא אם תחפץ שבע או נפש או כח וכאשר דק
המצב יותר ונדמן להיאוח בו החכמה האלקית יותר
היה

מאוד כמו חכב ואינו ניכר כ"כ לעין : או יעמוד הנשמה
כלומר הלתם הראשין מנית אחריו מינו ותולדתו ולס הוא
ימות ויבול יעמוד דברי אחריו : ויבקש הזרע ההוא כמו המעשה
ההוא הזרע ג"כ יעלה וילמה
והן הענין כל ימי עולם : למכמה
הנפלאה המקויה זו בלמה :
הקרא אלס טבע המך המין
זה מה צמיתה ויגדול אומרים
עליו שהוא טבע האמת והוא
כש משתל בשמירת המין
הכח המקיים כל המינים קוראי'
אומו טבע ונכר ענינו
מחמד ח' מס' ע"א עד ס'
פ"ז : בעבור שלא הי' אפשר
להשאר האיש ההוא צמח ר"ל
הפרע ההוא כמו האיש
ההוא עצמו או האילן או
אפשר שלא יבול העשב וירק
האילן בעבור שכו' מורכב מדברי'
משתנים ר"ל ד' יסודות
וכו' צריעי' סו' ג"ה לך
הטבע זו הצורה טבע המולד
לקיום המינים : והיא אשר לו
הכחות האלה כמו הלתם שהוא
עומד ממד על מקום מלחך
וגדל עד שיעורו הדלוי ורעו
תוכו להוליד דומה ומקבל
מזונו ממער השמים : הוא אשר
ינהיגו הטבע האמת חין
לו עוזר ומומך אך לדעת
הפילוסופי טבע העולם ומנהגו
דק הוא שהאמת יעלה על
הארץ ויביע אל עלימותו נמקום
עומדו צלי תנועה וכבר שאל

המדר במחמד ח' סו' ע"א ומזה הטבע והארץ שם ועל האמת
הם עומים ר"ל הפלוסופים אינם מצינים מה שיהי אומרים כי
חין זה טבע דק מנהג האורה אשר בראש על הענין הזה :
מכונה שהפסכות צדדה מן החיות : טבע ר"ל מנהג
העולם אשר הטבע הנורא : או נפש או כח דבריו אלו נאמרים
למ"ש ארמזין צפי' התורה על פסוק ישרא' כמים שרץ נפש
מיה וז"ל : לא הכיר בשלישי בלומח נפש כלל כי חין כח
הגידול נפש דק צעלוי תנועה בלדד היא יעל דעת היונים
האומרים שנסע שאין הגידול צמנועעים רק צנפס : כך בלומח
צנפס יגדל יסיה הפרס כי זאת נפש מיה כלומר נפש שיש
זה חיות כי יש נפש חין זה חיות והיא נפש האומות והאכידו
ר"ל בלילוי הממרים תלחה : ולוהי הוא כח צמיתותם לט יקרא
נפש עכ"ל : ולאשר דק המוג יותר : כלומר שירוב היסודות
מדוקקים יותר והמה צעיר מעורך הראוי לקבל אורת בעל
חי : וכחותם להראות וכו' הכין עצמו לקבל נפש פחיות והיא
מוספת זורה מלדד כח האציה שגם היציל חי יש לו כח האציה
והגדול

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קנב

והגדול והם הכמות הטבעיים שזכר : עד שיגיע אל מוזמתי ערמוק הזה נראית חכמת אלקיית יומר לפי שהבטע"ח לוקית עזרו יומר מן האומה לא יספיק לו המון אשר האומה מסמפק ממנו חזק אל מזון ויומר דק שהם למתי האדם אשר מפני זה

או עושה או האומה העושה אלו הכלים הוא יודע אל חיזה מכלית הס נעשים והבורא ימצדק הוא היוצר את האדם ומנהיגו צעולם הזה הדומה לספינה והוא אשר תקן לו כל כלי ההנהגה והם כל הנבראים שצעולם וזלתי מלמחים ובעלי חיים והם

די להגביה האדם וזין האדם מכיר לוחם המון הכלים : וכאשר לא דעו וכו' אפילו צנשרינו ועלמינו אשר לנו נושאים למנו ממד הרבה מן האצרים הפנימיים למה נבדלו צלדס רעדו טיוב חן יודעים תועלת השכל שצלדס ועל מה נבראה ונתקו הראשונים והאחרונים צתועלתה ומלד זה הרבה עלמות ובידים וקדומים שאף גדולי הטבעיים אינם יודעים תועלתם צתועלת : אלו היו ממודרים לפנינו וכו' כלומר לא צלדס שהאצרים הנסתרים חן אנו יודעים צרוכס מה תועלתם אפי' נמי צלוחס האיציר' שאנחנו משתמשים בהם צכל יום ממיד כמו היד' והרגלי' אלו היו עלמית היד והרגל מושלמים לפנינו כל אחד לצדו לא היינו מכירים אותם שמיצורם יתהיה היד או הרגל ומהיעדרם יהי' הצעל' מי חסר ידושים וכן כל חלקי העולם ירושים וספורים אלו צוראס ר"ל כל המינים הנבראים ללודך האדם הן החיים הן הלאחיים ניתן מכלית צמסל' המינים חיה מודה על צורא צמכמה ותיקן אותם צחלקי מינים נבראים הידועים

היה ראוי לחוספת צורה וזלתי הכחות הטבעי' ער שיגיע אל מוזנותיו מרוחק והיה' כל אברוי קשורים לא ינועו כי אם בחפצו ויחיה יוחר מושל בחלקיו מן הצמח אשר לא יוכל להסתח ממה שזיקוהו ולא לירץ למה שיועילוהו והרוח משחקת בו והי' החי בעד האברים הסניעים במקום ונקראת הצורה הנחונה לו יתירה על הטבע נפש והשחנ הנפשות שנוי גדול כפי התגבר הטבעיים הארבע עם כוון החכם יחברך לכל חי וחי לצורך כל העולם אליו אעפ"י שאין אנו יודעים מה התועלת כרוכס כאשר לא ברע כלי הספינה ונחשכס ללא צורך וידעם בעל' הספינה ועושי' וכאשר לא נדע תועלת הרבה מאברוי ועצמינו אלו היו מפורדים לפנינו לא היינו יודעים תועלת כל עצם ועצם וכל אבר ואבר אעפ"י שאנחנו משחמשים בהם וברור לנו כי אם היינו חסרים אחד מהם יהיו מעשינו חסרים וצטרך אליו' וכן כל חלקי העולם ידועים וספורים אצל בוראס' עליו אין להוסיף ומטנו אין לגרוע' והיה מן הדין שתהיינה הנפשות שונות זו מזו והיה בדין שיהיו כלי כל נפש ראויים לה וינתן לארי' כלי השורף השינים והצפרנים עם הגבורה וינתן לאיל' כלי המנוסה עם המודך וכל נפש חכמה להשתמש בכחותיה כאשר הוכנו לה ולא נשחחו (ג"ח ט"ו) הטבעיים במאומה מן החי הבהמי

אלו שכל אלו צריכים אלו לאלו וכולם ללודך האדם ולכן יס להם מספר ואלו לרעת הפילוסופים חן סדרא שיעמזו כל הנבראים על מכלית אחד שיה ממיד מאחר שהמוגים מתחלפי' לחן קלזה והיה ראוי שיופסדו מינים לגמרי ויוצאו מינים חדשים מתחיהם מאחר שהכל צמקרה מסצוב הגלגל וכמו שנזכר צס' ז' מזה המאמר : עליו חן להוסיף וכו' כל ימות העולם לא יופסד אחד מהמינים לגמרי ולא יתחדש עליו מיד' : והי' מן הדין שהיינה הנפשות שונות זו מזו ר"ל מאחר שדעיה וצנייה והשכל נברא כל מין ללרכו לעולם א"כ צדין שמהא נפש מין הצעל' מי ההוא ניתן צו כפי צרכו לעולם והנפשות ר"ל הטבעיים דהיינו נפש החיונית : ראויים לה לנפש ההיא כלומר לעצמו : עם הגבורה צמכ עשעיו וזוהין צצ לטרוף טרף יותר מכחו : וינתן לאיל' כלי המנוסה קל צרגליו וחרוך הגוף והוא מין חי' דומה לצני כמי שיוכל לנרוד מן הטורפים ולא יופסד מינו ומתן לו עם זה מודך צצצ צעצ כדי שימוש לנוס מפני הטורפים : ולא נשתנו הטבעיים כל"ל ר"ל

האלהים הם הדי' מרות המפורסמות אלו הקדמונים והם : מרה שזורה' מרה ירוקה' מרה אדומה' מרה לצנה אשר לכל אחת מהם איכות שונות זאת קרה ויבשה וזאת חמה ויבשה וזאת חמה ולחה' וזאת קרה ולחה' וכמו כן כפי שיעור כל חי' היסודות אשר נמצו צתוך הגוף ההוא ככה תהי' שניו טכפס המגיע אליהם עד שיהי' זה גזור וזה חלש זה קטן וזה גדול ודומה לזה מן השנויים הנמלאים צצעלי חיים : עם כוון החכם ימצדק לכל מי וכו' מלדך כוונת הבורא אשר קצב לכל מי טבעו המיוחד לו להגלות העולם שהם צני האדם אשר לכל אחד מהם תועלת מיוחד ממנו : מה התועלת צרוכס צרוכס מיני צעלי חיים חן אנו מצינים מה תועלת יס צמס' לצני האדם אצל הבורא אשר צראס הוא יודע על חיזה צורך נבראו : כאשר לא נדע כלי הספינה צי אציר אשר דרכו צלצ ימים ולו משושים וכלים רבים אשר חן העוצר ארמות ומים היוצא צספינה מנין אלו הכלים שספינה למה סס צלוחס : וידעם צעל הספינה מנהיג הספינה ורצ המובל :

עם המרה האדומה וכו' ר"ל אם היא נוצרת באלד קלת על האחרות יהי' האלד מהיר וקל ציעמו ונתנועויותיו. וחס המרה שמורה נוצרת עליו יהי' מתין ומיושב ומפני שלמעשים טובים הקלות ולמעשים המעוותים האלד שיהפכם אל מקום הטוב שבהם וכמ"ס חז"ל היו עד כומר וקל כנשר וכו' לעשות רצון אביך שנשמים: והמדות הולכות אחר המצו כלומר לז האלד הומה למצוק כפי מצו ומאחר שאחד מן המדות נהס נעו' גם הוא נוטה מדרך יסרה וכמ"ס כל דרך איש ישר צניניו (משלי): עד אם ימצא אלד שיהיה העצביים ר"ל הנוי' הזאת לא תצד משום אלד אם לא שיהי' ממש שיהיה המצו ואין אחד מהמדות גובר זה רחוק צניניות מאלד אחר זה שיהיה אלד משהו מצו צדק צמירה עפ"י המור' והצנייה והוא מושל צדומו וצמדותו ומטה אותם אחר הצדק עד שאינו יולד מדרך מצו השוה בלל: והפכו המדות להפכו מדותיו אל מצו השוה: אללו צמדותו ר"ל צדק וצנינותו והוא מושל בהם: כמו שמי כמות המצויים השירים צד השוקל' כלומר האלד הזה כמו מלאני צדק שאין כף אחד מכריע על מצדו והמה צד השוקל יכריע הכף שירצה ויגזיר את שנגדו בן השכל שצו מכריע מצו אל צד שירצה: המאונות המופלגות מלכות יתירות: וכוסף וחושק: למעלה ממדרגתו

יר"ל נכנס הכמיות אין זה להוסף או לגרוע וכל שלמותה אינה רק לתקון גופו וכל נפש המי הכמיות שזה צניולס כי אין להם מדרגה יותר מזה וצמות נופס תמות נפש הכמיות שחס: ואינו נכסף לקבל צורה יתירה צבעל מי אין צו חס חסן להרבות לו מדרגה או מעלה כי לא נצרה לו התכונה מפני שאין צורך בצבעל מי לזה ודי לו שיעמוד על קנינו: אבל נשתנו באלד כמ"ל: חבל באלד נשתנה כח הנפש הזאת במחלת ה' עליו ונטעו צלצו צמירה לצמור צניו ולמחוס צרע עד שיכך צמחו זה להגדיל זורתו וישיג מדרגה יתירה: ואין כילות אלל ענין אלד"י כלומר ענין אלד"י אינו מקמץ חבל משפיע דל והומר אל אשר מוכן לקבל וכילות מלשון ולכילי לא יחמר עוד שוע (ישעי' ל"ג): ואלל עליו פועל יתירה נקראת שכל ההיולל"ני הנפעל שכל ההיוללי הוא הכח שאלד לקבל נשמת שיהי' המצוה ממעלונקרא היוללי מפני שהיא שכל גופני מלשון יאמר המיולי והשכל הזה נקרא נפעל מפני שהנשמה הרוחנית פועלת בו ולולוי השכל הזה לא הי' לאלד כח לקבל נשמה רוחנית: ובני אלד ג"כ שונים זה מזה ר"ל אלו המצוה שכל בני אלד נצטעו אחד שזה ינהי' מלוייר בהם שום צמירה כי היו כולם על דרך אחד ולא היו ראויים לשכר ולעונש: חבל מפני שצדקו שונים אלו מאלו הגיה לכל אחד מהם נטיות שונות לצמור בכל מה שצטעו נוטה אליו צנן השלימה אותם המורה האלד"ית מלמדת להדריכס צדק הי'כל אחד מקבל שכר כפי גודל השמלותו אל הטוב וכמה שאלמו חז"ל לפוס זערה אגרה: אם יטה עם המרה האדומה וכו' לפי דעת הקדמונים כל אחד מהר' יסודות נתשן מהם עצע אחר ואלמו שהמרה האדומה משננה צדס האלד והמרה הירוקה צמרה הידועה לנו שאלל הככר: ומרה הלצנה צניניות שאלדס ומרה השחורה צניחל: והוא צדדו חז"ל צמוטה (ד"ה) אמר ר"י אלד"ס חפ"ד ד"ס מר"ה ופיר"שי מרה היא למלכות מרה היולל מן המדרות שנכדז ומתגזרת באלד הכל לפי החישים ושנוי העמים וכו' עד ויש שקורין צדדרי הרפואים מריקה שמורה ויש שקורין מריקה אדומה עכ"ל: ואלוי מה שזכר החכר אלו השמים לצד מפני צמיהם כפיכס זה לזה צניכיותם כי אמרו שהמרה האדומה ממה ולמה והירוקה ממה ויבשה: והלצנה קרה ולמה והשחורה קרה ויבשה: אם יטה

הבהמי ואינו נכסף לקבל צורה יתירה על הנפש החיונית אבל נשחוו (נ"ח נשחוו) באדם ונכספו לצורה יתירה: ואין כילות אצל הענין האלק"י ואצל עליו צורה יתירה נקראת השכל ההי'וללי הנפעל ובני אדם גם כן שונים זה מזה כי רובם נב'ניהם נוטים ויטה שכלם עם הנטייה ההיא אם יטה עם המרה האדומה עמו המהירות והקלות ואם יטה עם הצה השחור' עמו המתון והישוב והמדות הולכות אחרי המצו: עד אם ימצא אדם שיהיה הטבעים והפכי המדות אצלו כרשותו כמו שחי כפורת המאונים הישירים ביד השוקל: יטה אותם אל אשר ירצה בתוכפת האבנים וחמרונים: והאדם ההוא בלי ספק לכו ריק מן התאונות הטופלגות וכוסף אל מדרגה למעלה ממדרגתו והי' המדרגה האלד"ית והוא עומד ומחשב כמה שראוי לו לעשות בהגברת טבעו ומדותיו ואינו נותן לכה הכעס רצונו ולא לכה התאהו רצונו ולא לזולתם אבל הוא נועץ ומבקש מאלק"י שיוורוה הדרך הישרה: וזה הוא אשר יאצל עליו רוח אלק"י גבואי אם יהיה ראוי לגבואה: או למודי אם מדרגתו למטה מוזאת ויהי' חסיד ל"ה גביא: שאין כילות לפניו יחברך אבל הוא נותן לכל דבר מה שראוי לו: והפילוסופים קוראים נותן המדרגה הזאת השכל הפועל וישמוהו מלאך אחרי האלד"ים וכאשר שכלי בני אדם נדבקים בו הוא גן עדנם והתמדתם הנצחית:

יהי' אדם שהיה תלמה הטבעיית והוא מתחם אותה ופונה למעלה לשאוף רוח אלק"י: והוא עומד ומחשב כמה שראוי לו על מדותיו הטבעיים ויפקיד שמורים לצלתי ולפתו אחרות החומר ללכה אחר מדותיו הגופניות: לכה הכעס וכו' הם שני חלקי המתעורר שיתצאר עניינם סי' י"ג: נועץ לשון ענה כלומר צמחוד שלישי סי' ה' על כח המתעורר ויליה אומרם שלא יפנה אל השירים המשכניים המתדמים ולא יקבלם ולא יחמין בהם עד שיעזן את השכל: וזה הוא איש אשר אלה לו: או למודי חכס הוגה צמורת ה': ויהי' חסיד וכמ"ס חז"ל לא עם הארץ חסיד: כי אין כילות לפניו ית' ר"ל מי שראוי למדרגת גבואה לא יצטרך ממנו זאת המדרגה צמברח כי מלד כמותן אין מעלוד וקמיון: והפילוסופים קוראים נותן המדרגה הזאת ר"ל כח אלד"י שמעבר את האלד לקצור נכסו צנח חלק"י רוחני: השכל הפועל צמברח נצטרך עניינו לכו דרני הפילוסופי' צמח"ח סי' ח' צמריכות: יח

נטיית שונות לצמור בכל מה שצטעו נוטה אליו צנן השלימה אותם המורה האלד"ית מלמדת להדריכס צדק הי'כל אחד מקבל שכר כפי גודל השמלותו אל הטוב וכמה שאלמו חז"ל לפוס זערה אגרה: אם יטה עם המרה האדומה וכו' לפי דעת הקדמונים כל אחד מהר' יסודות נתשן מהם עצע אחר ואלמו שהמרה האדומה משננה צדס האלד והמרה הירוקה צמרה הידועה לנו שאלל הככר: ומרה הלצנה צניניות שאלדס ומרה השחורה צניחל: והוא צדדו חז"ל צמוטה (ד"ה) אמר ר"י אלד"ס חפ"ד ד"ס מר"ה ופיר"שי מרה היא למלכות מרה היולל מן המדרות שנכדז ומתגזרת באלד הכל לפי החישים ושנוי העמים וכו' עד ויש שקורין צדדרי הרפואים מריקה שמורה ויש שקורין מריקה אדומה עכ"ל: ואלוי מה שזכר החכר אלו השמים לצד מפני צמיהם כפיכס זה לזה צניכיותם כי אמרו שהמרה האדומה ממה ולמה והירוקה ממה ויבשה: והלצנה קרה ולמה והשחורה קרה ויבשה: אם יטה

יהי' אדם שהיה תלמה הטבעיית והוא מתחם אותה ופונה למעלה לשאוף רוח אלק"י: והוא עומד ומחשב כמה שראוי לו על מדותיו הטבעיים ויפקיד שמורים לצלתי ולפתו אחרות החומר ללכה אחר מדותיו הגופניות: לכה הכעס וכו' הם שני חלקי המתעורר שיתצאר עניינם סי' י"ג: נועץ לשון ענה כלומר צמחוד שלישי סי' ה' על כח המתעורר ויליה אומרם שלא יפנה אל השירים המשכניים המתדמים ולא יקבלם ולא יחמין בהם עד שיעזן את השכל: וזה הוא איש אשר אלה לו: או למודי חכס הוגה צמורת ה': ויהי' חסיד וכמ"ס חז"ל לא עם הארץ חסיד: כי אין כילות לפניו ית' ר"ל מי שראוי למדרגת גבואה לא יצטרך ממנו זאת המדרגה צמברח כי מלד כמותן אין מעלוד וקמיון: והפילוסופים קוראים נותן המדרגה הזאת ר"ל כח אלד"י שמעבר את האלד לקצור נכסו צנח חלק"י רוחני: השכל הפועל צמברח נצטרך עניינו לכו דרני הפילוסופי' צמח"ח סי' ח' צמריכות: יח

יא שפרות לי הכלל הזה וכו' ענין החומר והאורה והלכות
 הנפש על החמרים כדרך קצרה שאפשר וכמאמר
 חז"ל לשלם ישנה אדם לתלמודו דרך קצרה :
 יב אמר הפנימית נבחר מילדות הנפש כלומר מחלה לרץ חני
 נבחר ענין הנפש

זמה שמו כי נדע להבדילה מאחר
 הפנועות שעולס : פנועות
 ר"ל הנפש היותר פחותה והוא
 כח כנפוח שנלמדים שגורלה
 אותו מתנווע נמה שהוא
 מתגבל מעלנו ומתענה אנה
 ולזה והמנוע' הולת קדור' לפי :
 וההרגש לחיים נצטלי חיים כי זה
 הענין נק' צנ"ה נפש : שונות מן
 המנועות היסודיות' המנועות מן
 אשר לאלו שאנו חכמים לומס
 צטס נפש המנועות מן המנועות
 אשר לנו רחמים ציטמות
 הארבעה שאמנם מנועות
 היסוד' הכל כולן לא מקום אחד
 והענין והמים הם נורא לומס
 חוק ממקומם נהגרה כשיסוד
 המכריח יוצרו למטה והאור
 והאש עולים למעלה משל"כ
 צמנועות המכונים לצעלי נפש
 וכו' שיתבאר עוד : ונקראת
 סתם נפש וכו' הסבה המנועת
 זה נקראת נפש או כח נפש
 וכו' נבי' ו' ז"ל קרא אלה'
 המנועה היא אם תמנן ענד

יא אמר הכוזרי רצוני שתפרוט לי הכלל הזה
 על דרך קצרה :

יב אמר החכר יתבאר מציאות הנפש בחנועות
 וההרגש לחיים' שונה (נ"ל וההרגש
 לחיים טיטה) מן התנועות היסודיות' ונקראת
 סתם נפש או כח נפשי' ויתחלקו הכחות הנפשיות
 אל שלשה חלקים והם מה שישותף בו החי עם הצמח
 והוא הכח הצמחי' ומה שמשותף בו האדם עם
 שאר החיים' והוא הכח החיוני' ומה שנתייחד בו
 האדם' ויקרא הכח הדברי' ויתבאר ענין הנפש
 הכללית הסגייית' כבחינה הפעילות' שהם מחמת
 הצורות המנועות בחומר' לא מחמת החומר מצד
 שהוא חומר כי הסכין לא יחודך מצד שהוא נוף אבל
 מצד שיש לו צורת הסכין וכן החי לא ירגיש יגיע מצד
 שהוא נוף אך מצד שיש לו צורת החיות' והיא הנקראת
 נפש' ונקראו אל הצורות שקמיות' כי בהם ישלמו חכונ'
 הדברים והנפש שלמות' ויש שלמות ראשון' ושלמות
 שני' הראשון הוא התחלה לפעולות' והשני עצמות
 הפעולות היוצאות מן התחלה' והנפש שלמות
 ראשון כי היא התחלה ליוצא מן התחלה' והשלמות
 אם

סוג ר"ל בדר (מלשון סוגה צוהנים) המלך המקיף כל מיני
 אולנות ולמחים שנתוך הפרדס ונס' זאת הנפש הכללית כוללת נפש
 לומות ונפש מורגשת ונפש מדגרת' ואשר עד השלם לא נאל לא כלל
 בכלל נפש : צמחית הפעולות שהם מחמת הצורות' ושמה מאמר
 מאמר שהנפש היא מקור רוחני
 וכבר נודע שהרוחני אין מקבל
 שום חלוקה לזה אמר שלין
 החלוקה מלי ענין הרוחני אך
 רק מלד היומר שהשטמו' החומר
 ישמנו הפעולות המנועות לנפש
 אשר שוכנת על זה החומר
 זה שאמר צמחית הפעולות
 שהם מחמת הצורות המנועות
 צמחית : לא מחמת החומר ר"ל
 שאמ"כ : ש"א יתכן שהיא שום
 פעולה מנלפדי סוגר נופני
 עכ"ל הפעולה לא על שם החומר
 מקרא רק על שם הצורה המלה
 צמחית היא : כי הסכין וכו'
 נשא משלו מן כלי הסכין
 שאמנו קורין להמחכת שנו
 חופר וזרמו הוא מקיני צמחית
 ורומז ופיח מה היה משלים אותו
 שיהי' נקרא סכין ונאמר אנו
 משתמשים בו לפעולתו לא נאמר
 שהוא מותך מלד שהוא חומר
 נופני או מתכת כי מלד זה לא
 מתחייב החמיק' אך רק מחסיס
 החמיק צמה שהוא עשוי צמחית
 סכין : וכן המי לא ירגיש

וינוע וכו' שאמ"כ ענין הרגש ותנועה ענינים חמרים הם
 עכ"ל עיקר הפעולה אינה מניע מלד החומר שהרי אם תלא
 רוחו יצו לארמתו אך רק מלד הצורה מנעת הפעולה : שלמות
 שלמות המניע לחומר הוא לפי כח קצולו : מנועות הדברים
 חמת הדברי' : והנפש שלמות המניע והוא עיקר
 שלמותו : ויש שלמות ראשון ולמות שני זה מוסב על אמר
 והנפש שלמות נבחר אחיה שלמות' יס' זו נדי להבדיל בין שלמות' הנפש
 וזין שאר ענינים שהלמות הצול מדוקדק כפי האפשר וכמו
 שצמח והאלך : הגה הראשון המחיה לפעולות' ר"ל המעורר
 על המחיה נשעות אחיה פעולה ויפי' המעורר למה מן ממנו :
 והגוי עלמות הפעולות והנה יש עוד שלמות שני והם הפעולות
 עצמם היולמות שהתחלה היא : והנפש שלמות ראשון זה
 שלמו קירין נפש חיותו אותו הדבר הדברי' השלמות הראשון
 לא זה השלמות השני שהם עצמות הפעולות ר"ל הפעולות
 עצמם : כי היא התחלה ליואל מהתחלה היא כלומר הנפש
 היא התחלה לשלמות השני שהם עצמות הפעולות שאמנם
 עצמות הפעולות יולמות מהנפש היא סתם הפעולות וההתחלה
 להם : והשלמות אם שלמות עצמם וכו' אמר שצדיל בין
 שלמות הראשון לשלמות הני' מלד ואמר שאף שלמות ראשון
 וינן על שני פנים או שהוא שלמות לזר באמי נחמס צמחים
 וכו'

או נפש או כח נפש : ויתמנן כמות וכו' עמה הולל נבחר
 ענין הנפש וכמותיה ואמר שהם מתחלקות בשלש דרכים : מה
 ששותף בו החי עם הכלה ר"ל שלמות ונס' למי הכח הוא
 והוא הגידול מעלמו וקבלו המזון ותנועה לכל פלה ופלה אלה
 שמוסיף נבעל חי על הצמח שמונעתו ממקום למקום ויש בו
 הרגש משל"כ ללמח שאין צו הרגש שיתנועע נצטילו אך תנועתו
 מתמקרה המניע לו וממזון כנע עלי היער מפני הרומ
 וזה הכח הרגשי אשר נצטלי חיים נקרא כח החיוני שכל
 שמונעתו ממקום למקום ומרגיש נאמר עליו שהוא חי : ומה
 ששותף בו האדם נב"ל : עם שאר החיים ר"ל שגם האדם חי
 מרגיש אלא שמוסיף עליו האדם שיש בו כח הדבור : שמוסיף
 צו האדם ר"ל נבדל צו מאמר נצטלי חיים : הגה הדברי' הכח
 ר"ל הנפש המנועת אותו שכל חיותו להולל הדבור מפני'
 ואמנם לא יתכן הדבור אם לא שקדמה לפניו מחשבה נבדל על
 הכסן שהוא המעורר נבדלו ומאך אותו למעלתו חוכר שמו
 שירמז עליו נצטלי שישמע ואלמו ועשה דבור' ותעשה אעפ"י
 שנתלה מנעו לעוף הדורר והפאפוני אין זה כח הדברי' כי לבס
 צל עומס ומלפטים נלי מחשבה אך רק שלמות שלמות צמי
 האדם אותם לדי יענו נקול מנלי דמה על מה הם רומים :
 ענין הנפש הכללית הסגייית הנפש הכללת הכל וסוף כמו
 COSRI.

ולו חרף ורומז וביצה. או שהוא שלמות לדבר דומה והוא הכת' עם צלמי גשם לזאת לנו מצדילים ויאמרו שהגשם זה שמה אשר נקרא אותה צדקה שלמות לגשם: והגשם אם טבעי ואם מלאכותי. מזה ואמר לא סוף דבר שלמות לגשם שיש שהוא

ונתכננו היסודות כל אחד מהיסודות הפסיד צורתו העלמיות שהי' לו קודם: ותחוד מהם צורה מאלמנטיות ר"ל מאחר שכולם נדבוק יחד ועצמו צורתם ילאו ליהוד נדבר חדש ולבטח צורה חדשה: והגשם אינה עומין דבר מנפרדי הגוף כלומר

אם שלמות לגשם. ואם שלמות לעצם אינו גשם. והגשם שלמות לגשם. והגשם אם טבעי ואם מלאכותי. והגשם שלמות לגשם טבעי. והגשם הטבעי אם כליי. ואם כליי כלומר שישלימו פעולותיו בכלים. או בלעדיו כלים. והגשם שלמות לגשם טבעי כליי בעל חיות ככה ר"ל מוציא הפעולות החיות ככה ומכין אותם. ויתבאר שהגשם אינה הווה מהחמוג נפרדים אם שייגבור בו אחד מהנפרדים או יותר מאחד. (כ"א וישאלו החכמים ע"ל נ"מ) הנה תהי' צורה המנעת כפי זה ואם שיינצחו הנפרדים עד שלא ישאיר אחד על צורתו ותחודש מזה צורה טאמצעיותם. והגשם אינה מציין דבר מנפרדי הגוף א"כ אינה אלא צורה נחוץ ככופח אשר איננו מציין צורת המים והעפר. תחלת הכחות. הכח הוון והוא ההתחלה. והמיליד בתכלית. והמגדל באמצע הקושר בין ההתחלה והתכלית. ולמוליד ראשית וקדימה ואם יראה שתאחר הנה הוא

שלמות לגשם ועכ"ל אינו נפש מפני שיש גשם טבעי נצרך על אחת תכונה ויש גשם מקוון האומן ומעשה ידי מרש והכפש אינה שלמות לדבר אשר פסלו האומן ומלאכותו אך לדבר שנדרש צעצוע כן: והגשם הטבעי אם הוא עדיין נחלק לג' כלים הם כליי ר"ל שתועלתו ושלמות פעולות הם בכלים נדרשים עמו לתקונו כמו שתאמר הפה והכני מעיים צבעל חי וכן צלומה כהשם והענק או שהוא צלמי כליי כמו שהם הפלגים והמחלבים שאלע"פ שהם גמייס וגידולם מן הארץ אינן להם כלים יורגים שצדק תיקונם והכפש הוא שלמות לגשם טבעי כליי: צעל שיות נכח על הכפש נאמר שהיא צעל חיות צדק שבה הלוגיא הפעולות הנשמיות על ידי חזרי' גמשים. וענין חיות שכלאן יש לפרשו ג"כ על כח האומן דרך העברה כי צדור הכפש

זה לא יתכן שנאמר שתאמר שהפעולות שלנו רוחים מן הגשם אינם עומין דבר מהנפרדים האלו ר"ל הדי' היסודות והדי' אינה אלא צדקה חדשה שאינה עומין הנפרדים כלל ומי עשה להם את הגשם הזאת לולי שהיא צורה מנחום: ככופח"מ כ"ג הגורסת הכנוכה והוא מין כירה כח' צצבת דל"ח וחולו מפני שארבו נכרצו ואין זו שום מואר אשר מלמד ממה שהוא רלוו למלאכתו לשצות זו קדימה אחת כפי' רש"י שם נשא ממנו משלו ואמר שכשם שהכיפה צורתו ר"ל עקד מה שהוא נעשה צעצועו והיינו כדי לקבל צמחו. קדימה: אשר איננו עומין צורת המים והעפר שהכופח הוא נגלל מטיט ומים ושניהם אצדו צורתם הנה וקומו אל מה שהוא אינו מלד המים והעפר אך ענין נוסף מנחום וכמו שהיא צורה המלאכותי' כך הוא צורה הטבעית: תחלת

בבד גס כח האומן ונקרא צעך האומן חיות: ומכח אותם נותן להם הכנה ויד לעשות הפעולות ההנה: ויתבאר שהגשם אינה הווה מהמחמא היסודות ר"ל שאע"פ שאמרו שהמולאים והמחלבים ר"ל האצנים הטובי' והמחיות כחומים וטעניהם לא נקראו על שם צורה רק הגיעו להם מלד ההרכבה והמח צלדד וכמוכר למעלה סי' יו"ד חונס נגפס הכל מודים ר"ל בח האומן והחי וכ"ש הדברי בולנו חייבים להודות זה שהיא צורה אלדית בזה מנחום לחול חמר מואר נושא ומחז מורכב מוכן לקבל הצורה ההיא: לפי שהדבר המתחדש וכי' התחיל לדון על זה ולערך עענותיו ואמר שאלו נייח שהכה הזה מניע מתדוש המוג שמורכב הוא: מהחמוג נפרדים ר"ל הרכבות יסודיות שונות זו מזו ומתערבו הוא נאמר שנתחדשה הכפש ההיא: אם שיצבור זו אחד מהנפרדים ר"ל ענין זה לא יחלט או שנאמר ד"מ שנתבד יסודות אש על שלשה יסודות שיש עפר אור: או יותר מאחד כמו שנאמר ד"מ שצדדו צו אש ואחר: ההנה תהי' הצורה המנעת כפי זה ר"ל שאם אחת אורית שהצורה צלה מהמחז והיינו ההתנגדות ויחולס ההתנגדות הוא טבעי היסודות א"כ כל עקרה של צורה אינה ענין חדש יותר מבה אש או אור עמנו או זולת זה אינה טבעי ומשעו היסודות ומאין לנו דבר חדש יצא המחז מה שחינו צדק היסודות כולם מי ילד להם כל זה: ואם שינולחו הנפרדים. ושמש מאמר שצדק המחז

הכחות כח הון' מאחר שציאר שצורה הטבעית מנחום ואיננה עומין החומר והגוף חזר לבאר סדר הכחות הצדית מן זאת הצורה: תחלת הכחות הכח הון וכי' אמר שההבדל העלמי שבין הצורה הטבעית לצורה המלאכותית הם אלור' ואולם הכח הוא ראשית והתחלה לכל דבר שאפי' האומן אם לא יקדם לו הונה ממער השמים או זולתו מים לא יצמח כלל. ומאחר שכה הצומח הוא התחלה לצעל מי והאדם שאלולי הוא אין כחן שום הויה לצעל חי לחמר מצתה שכת הון הוא התחלה לכל הכחות הנפשיות: והמוליד בתכלית כח המוליד מניע עם סוף הענין כלומר כח הון מניע לו תיכף צעת החיות לקיים אותה צעדרו ואמנם כח המוליד מניע לו אחי' ומשילמו אינו רק לקיים מינו דהיינו תכליתו וצל שם פעולתו אמר שהמוליד מניע בתכליתו: או יתכן לפרש שר"ל שכת הון הוא התחלת כל דבר הנופל מתחת צורת הלצח או החי ומן המוגה הוא גדל ונשיעממד מלהיות גדול עוד או ימלא צו דרע להוליד והוא בתכלית גדולו חה אנו רחמי' צלמחים שאין הדיע נאסף צמוכי טרם שהוא בתכלית גדולו: והמגדל צלמער ר"ל עמנת שחל צ כח הון עד שהוא מוכן להוליד צדומה לו שהיא התכלית איש זו ממנו כח המגדל שאלולי כח המגדל מאין הי' לו לקצן ורעו צמוכי והוא הדבר שאמר שכל עיר שיש צו הכנה להוליד צדומה לו אינו ח מננו כח המגדל: ולמוליד ראשית וקדימה ואם יראה מתאחר ר"ל כח המוליד הוא המוצמר שכתות אע"פ שהוא

שהוא זה אשר כח הזן והמגדל צומח יש לו קיומה צמולה ורלוטית צטבע שלוליו הוא לא תלא שום הרים לפועל: הנה הוא ימשול ראשונה על המומר המוכן לקבול המיות ר"ל שאעפ"י שצריך להיות אחד שהיה צפועל הזן קודם ואלויו הוא והמגדל אחריו אין הזרע יולא להיות ואין האמה עולה מן הארץ והצנעל מי יולא מצטן אמו מצלעדיס עכ"ז כשנעריך צמינת הזרע עצמו המתהווה צלומה וצמי מי פעל צו ועשה אורח מוכן להוליד צומה לו ומי ילד לו כל אלה לולי הכח הזה שחל על הלה המצומרת שצנן ארץ הוכן לקבול המיות והלגים אורח אורת הדצר המכוון צמין הזה להולידו והוא הזרע: צצצרת המגדל והזן כח המגדל וכח הזן צמוכים הם לו לגמור פעולתו וזהו יקדם המגדל אל הזן כי הולד צמיעו אמו יתגדל עד אשר ישלם צורתו וכל איבריו ואח"כ מקבל הזנה מרס שצאמו: ואחר כך כלומר אחר שהגיע הזרע למקום הראוי לו: יבוצז ההנהגה וכו' כח המוליד אין לו אז עסק בצפועלות אך נגמר פעולת ההווה ע"י המגדל והזן: עד עת ההולדה ר"ל לאת הולד לאויר העולם: ואולי הורה צזה שאין לאם חלק צכח המוליד צדומה כלל רק שהכח כולו צזרע הצל מן הזר: והמוליד נעצר כח המוליד הוא סוף המפעל וכל הקמות יעצוהו להשלים כח ענינו: והזן עוצר כח הזר עבד עבדים לכלל וצלעדי ההנהגה לא ירים שום כח את פועל ידו והנסיון מורה אם נעדר המזון מצנעל מי כחומיו ועצוהו ואצדו כל עשמונתיו ואפי' הגנח צהעדר המים יצול ויבש: והמגדל כח המגדל עבד את כח המוליד ונעבד מי הזן: ולזן הארצע כחות המפורסמות וכו' אמרו הראשונים כי הזן ככלל מר' כחות והם מושך: מחויק' מצפל: דומה: והוא צצצרי צן סינא אופן ח' ולהרצ"ס צח' פרקיו ואלום מושך הוא שהובט מושך המחכל לתוך האצטומכח' ומחויק הוא מה ש'אצטומכח' סוגרת צעד המחכל ומחויקו צקרוצ עד עת גמר הצעול: והצנעל הוא מה שהמחכל הפך ללחות ולרס ומשלחו אל הגוף תמורת הלאות והרס הנחסר מממת התנועה והאידיים היוגליים אל הגוף והדוחה הוא מה שאחר גמר הצעול האצטומכח נפתחת לזמנא דדוחה הפסולת אל בני מעיים ואל ציח הרעי וזה דרך הראשונים לפי דרכם צצצעיות למסור הדברים אל הכחות מצלי מסיס אל לצ והכחות ההם עצמם מחין יטא וצ'אזה חופן יפעלו ואמנם אלל האצטומים הצוצר הכל צצצו טעם עפ"י דרכי המכאניקה ואני לא צצמי רק לפרס דצרי המחנך לפי: דצ'ו: כל נע צמפן הרגס נע: וזה לצלר שכל מנועה אצ"ו רואים צצעלי מיים התנועה ההיא אינה צצצע כמו ירדת לרד אצן למטה אך מנועתו מממת החפץ צצצעל החי ההוא: והחפץ עצמו צח מממת הרצשתו כמו שחמור שצרגס הרצע ומקרוצ עלוה אל

הוא יאשול ראשונה על החיסר המוכן לקבול ההיות וילבשהו צורת הדבר המכוון בעבודת המגדל והזן: ואחר כן יעצוב ההנהגה לשניהם עד עת ההולדה: והמוליד נעבד והזן עובד: והמגדל עובד ונעבד: ולזן הארבע כחות המפורסמים העובדים אותו כל נע בחפץ הרגס נע: ואם איננו כן ה' ההרגס לריק והחכמה לא תתן דבר להבל ולריק: ולא להויק ולא חמניע דבר צירק ולא טועיל עד שבועלי הקשקש' (ג"ח הכמיס) ואם יראו נחים ר' להם החקצצות והתפשטות ואם י'הופכו על גביהם יחנעו עד שישובו על כשניהם כדי לקרב להם המזון: וההרגשות הנראות ידועות: אבל הנכחרות החללים

המחכל וכן מרגס דצר המיוקו ונס ממנו: אמור מעתה שכל מנועתו אינה רק מממת הרגס ומחמתו הוא כע: וזה איננו כן גמא חמור כי התנועה אינה רק לעשות נחת רוח לזרו ונצרת לתקן הרגס והולד: לא שהרגס צל לעורר התנועה: איה הרגס לריק ר"ל ח"כ הרגס על שום מה נצרה צלס חס לא שיעורר התנועה שאמנם התנועה היא עקר המקיימת את הצעל מי מצלל ומטמה וההרגס יעורר אותה: והכמות חכמה הצורא הצעיע צצרוואיס: לא מתן דצר וכו' כלומר שהצורא לא יעצב צצרוואיו דצר שהוא למותר ואין צורך צו: ולא להיות וכו' שלא יסיס צצצע הצצרוואיס דצר המיוק צלי מועלת כלל שהרי חנו רואים כמה הויקות יולאות מן החפץ הצעיעי כמו שנאחר שזה הצעל מי פנה לשלוח רוח קדים ונפל אל הפחת: ולא חמניע דצר צריך ולא מועיל כלומר לא חמניע דצר צריך וכן לה חמניע דצר המועיל כמו אל צאפך מוכיחני וצמחמך מי'יני (מהליוס) ש"ל אל צאפך מוכיחני ואל צמחמך מי'יני: והכינייה צזה שלא תאחר מאחר שאין הכמנה נותנת דצר להיוק והרי עכ"פ חנו רואים שהחפץ דרים חלל' הפול כמו ראה צצורה צחמיס ועלה צדקל לאוכלה ונפל ומתות"כ היכן עונתו של זה: על זה השצ צצצרו ואלו שחם היות שהרצות גס הם צצום צנוך החפץ אך מאחר שאינו רק לעורר התנועות הצצרותיות שהם לעד ולהועיל חיה רוצס דרוצס והכל לתועלת גמולא שעיקר הצריחה הוא לתועלת הזרע המזדמן אינו רק מרד המקרה צצעלי חיים ומרד עונש הצנחיי צלס: עד צצעלי הכסויים כל"ל והם מין שרן שקרוין שצק כל"ל המחלל על שפת היס והוא מונח צצקל כסוי כמו " עלס ואפי' אלו שחם צצצרות חסירות לא עשה הצנחה אצ"וית לתקן להם חפץ עפ"י הרגס: ואם יראו נחים אעפ"י שצרה שחם נעדי התנועה עכ"ז הם מתקנלים ומתקוולים ואח"כ מתפשטים וזה כדי לגמור להם עכול המזון: ואם י'הופכו על צצציהם וכו' ר"ל מזה חנו רואים שלהם הרגס ותנועה שברי חס נפך לחס על גצציהם ומתנועעים עד שיצונו על צצציהם הרי שפעל להם הצעל הרגס ומן הרגס שהוא צצקת המזון החפץ להפך על צצציהם לקרוצ להם מזון: וההרגשות הצצרות ידועות אחר שגדר ענין החי צצנועה וגדר התנועה צצרגס חדר לפרס ענין הרגס: ואחר שההרגשית הניצחת ורס הרגס החואיס כמו הרלות והשעו והטעם הצריה והשעו ידועות לכל ואזי ההרגשות אינם נרגשות חס לה שהמחנה אן נמלא צצמצל כמו הרלות כשחמונה נצצת נגד ענין החדס וכן השמע וכו' כולם נפעלות מן הרצד אשר עורנו צצציות נלני: אבל הצצרות ר"ל הרצשות הצצרות הם מה שהלדס מרמה לפניו התמונה שראה כנר אז הקול ששמע וכן הטעם והריח והמחש

והאשטו שהרני' נצד והאל מרעה דמיונו איכותו ולא הדמיון
 אלק הרגש הנראה פועל או כלום והדרגה הוא מנעל זה
 הדמיון כמו שגראה אל יראה האדם לדמות ממונה לנגד הוא
 'עולם עניו כדי שלא תתערב לו הממונה הנראית בפועל עם
 התמונה שרונה לדמותה וכן
 הדין בכל א' המחושים: מחלמס
 ההרגשה המשתתפת ר"ל
 שאעפ"י שהרגשות הנראות
 זהם החושים הם חמשה ואין
 אחד מכיר מחזירו מאומה כמו
 שלא תשיג צעיונים מאומה מן

תחלתם ההרגשה המשתתפת כי אשר איננו ערכ
 ואשר הוא ערכ לא יושנו כי אם כנסיון וצריך
 לקבוע כח יצורי לשמור צורות הסוגשות והיא
 ההרגשה המשתתפת והכח הנוכח השומר לשמור
 בו

על זה ואחרו מי את לכה צדויות כמנה ופי נתן להם יד
 להפיל גורל על חלק: המור שיתנס הלא אפילו אם אהר
 מוורידו המור כמתנים הבעל מי מת לשצמו שכל מיות
 הבעל מי מלוי אף צדקת קטן מן המור ואלו נפסד חלק קטן
 ממנו אצדו כל עשמונותיו
 ואין כלן ערד לא חוש ולא
 דמיון אף לא מהשנה חכרון
 אשר ע"כ אחת אמרו שהנפש
 היא אחת וממנה יסתעף
 הכמות האלו כולם מצלתי יחד
 מקום להם צחלקו המור ואף

הקול וכדומה לזה. אמנם הרגשה הנסמרת אחת היא צחלמס
 כי זה הכח העדמה לפניו לונן השגד ד"מ הוא צעלמו המדמה
 לעניו מתקופת הדגש וכן דברים רבים און מספר: כי אשר
 איננו ערד ואשר הוא ערד לא יושב כי אם כנסיון: הציא ראו'
 על ההרגשה המשתתפת מזה שאנו כשנראה דגש נדע שהוא
 עמוק לחוש הטעם וכשנראה לענה נדע שהיא מרה לחוש
 הטעם. ומאין נדע זה אם לא נסנינו זה ועעמנו הדגש והלעה
 ומאחר ש"נו מכירין סזה השמור והיגור הוא דגש אשר צו
 המתיקות וזאת הידוקה צעלת עלים נכרת היא מרה א"כ
 דדון על הטעם מוד מוח הרואות שלנו מכירים אותו שגבנר
 בורה נפיונינו על זה אם כן צזאת ההרגשה יסתתף מוח
 בטעם עם מוח הרואות: וארדן לקבוע כח יצורי לשמור לורות
 המציגות והיא וכו'. ר"ל ש"כ יס כח צילירת הבעל מי
 השומר ממונה המתקן והמר כפי שהוא למראית עין צחמון
 טעם צממות מוח הרואות חזקת היא ההרגשה המשתתפת
 צלי ספק כפי מה שהשיג צעת חכילת הדגש צראשונה שמתן
 דעתו על סזה השמור הוא מתוק וכח זה המשותף הוא קורא
 אותו כח יצורי כנן: כהמון: והכח הנוכח השומר לשמור צו
 העניינים המושגי' המהורגשות: ודע שהקדמונים צנו להם
 צנים צממות מוח הרואות חכרים צן סינא צצטי חספריו העצמיים
 ואמרו כי צחזר הראשון והוא אחת האנל מיתף סס ינוח
 הכח המשותף סזה וחליו מתצמרים כל ההרגשות החלונות
 יחד חכרו ג"כ הראצ"ע צפ' צמות על פסוק הצלחתם את
 ריחוני צעניו פרעה ואמר סס ז"ל דע כי המתה ההרגשות
 'מתצמרו' צתקום אחד לתעלה מהצלה צ"ב אמרו הרגשת אחת תחת
 צנרתה כמו ומתוק האור ע"כ. אמרו עוד כי אמרזה המקום
 האשותף לפניו ממני מדר לכה שומר הצדיות או כח המדמה
 ואחרו כי סזה הכח המשותף אשר צראשית פמחה הוא רד מאוד
 והצורה הנתפסת צו און לו עמידה ולא ה' צדרון העניינים
 מתקיים לולי החדר השני הסמוך לו מיתף שהיא קשה מעט
 וכלו שאמר המורה צחמלר שלישיפ' צ"ב ח"ל המוח מה שיפניו
 רך מאוד ואחריו קשה מעט וכו' ולדעת סזה כח השומר
 הצדיות הוא כח המדמה והיא דעת צן רש"ד ואצ"ן סינא צנה
 לכה המדמה צית אחד אצ"ל כח השומר. ואחרו כח המדמה
 אמרו כי יס אחד צדיות אצלו וקדוהו כח המדמה. ואחריו
 העמידו על צדיו הרמות האלו מדר מיוחד לכה הצדרון והוא
 צדירות המוח ללד הקדק. וזאת צחלת הקדמונים צממות
 הדגש לכות לכה הדיים צממות רימות מצלי אות ומופת מלצד
 אומנותו וצנרות הפשיות. וכלו סמקו האצדוים וצמתי וצנינו

המצי לא אמר זה רח כפי שהיא לדעת פילוסופי זמני:
 אצמר המפרש לשלמות הענין השני מפרש דרכי הכמות האלו
 אחת לאחת: ואומר רלשית המליחות שהאדם מרגיש
 שהוא: מי וכוח נמלא הם החמשה ההרגשות הגודעות והולס
 ההרגשות ההם כל אחד לו אצד מיוחד כמו שפאלר הפין
 לראות האצן לשמוע וכו' אפס שזין האצד מרגיש פעולתו
 מצלתי לרוף הנפש שצרו אס יראה לו ישמע האדם דצד ולצו
 צל עמו אינו מרגיש כלום והנה עקש הרואות הוא כח שצו וצדול
 ערני כמות השמשים בגלם וצציהס ומארת: ואשעע מצעיון
 ערך ההולות: והטעם ערני הטעמים וכן האף ערך האיד המגולה
 מכל דצד המריח וכן מוח המשוש והכוח המשותף הפנימי המצריך
 איכות העניינים שקבל החוש המילון והכח השומר הצדיות
 ההם הוא מיתפס החושים אחד שינומו ההרגשות המלינות
 שאמנם אס ההרגשות המלינות פעולות הם מצטלות ההרגשה
 הפנימית כמו שגראה שפאצד יראה האדם לצייר אחס ממונה
 דמיונו יעלים עניו שאל"כ הדצד הנראה צמוס מצעל הדמיון
 כי הנראה צמוס המילון הוא יותר מוח מן החוש הפנימי.
 ודע שההרגשה הפנימית לא מדמה דצד המורגש צמוס המילון
 אס לא דצדו שהחוש המילון מרגיש את הצדור הזכות. שהנה
 החוש הפנימי ידמה גודל דצד הנראה ומלצו יותר צדור מן
 לצעיו וכן צמוס השמע ידמה הדצור יותר צדור מן הקול
 הפשוט צעצד שיש יכות צדידו להפריד התנועות אחת מצצירתה
 מה שלא כוכל להצדיל צקול הפשוט וכן הנגון מופס הדמיון
 צעצור שיש צו כח להצדיל צין מדרגה למדרגה כפי ענין
 המחויקה למכיר אופס: ומעתה ולפ"ז מוח הדיח והטעם
 והמשוש מאלח סהם נרגשים צמתי כמתנה צהס היעצ להצדיל
 צין חלקים על מוס עניינים און הדצד הנראה צמוסיס האלו
 מליצד צמוס הפנימי אלא מעט או אינו מליצד כל עיקר צמוס
 הפנימי. ומעטס זה לא יחאס ארס לעולם מן הדיח והטעם
 וכמשוש כלומר שדמה צחלמו שצרים דצד קן וכן או שטעם
 דצד ממוק או מר או שמשש איזה דצד אס הוא סלה או בגנכתי.
 אן רצ וכמעט כל המלומטס אינם רצן צליר הרואות ואשעע
 הצדדים יפן שהחלמות מקוורס הדיח הפנימי כמו שצמלר
 עוד: ומפני שרדצד מוצאר שזין החוש הפנימי מופס הדמיון
 כמו ההרגשה המלינות כמו ד"מ אס נראה ארס אחד צעין ואשר
 ממה לידמו ממה שצבר רלעיוהו יח' הדמיון יותר משך הרגש
 מן הנראה צמוס חס מפני שהדמיון אינו מופס רחן הצדול
 ר"ל אורך ורומס תרופה ומלצו צעך הצדדים שצו' ואלו
 המוצר אל בגוויסס שצו און צמח הדמיון לצייר נשאל סצו

המצי לא אמר זה רח כפי שהיא לדעת פילוסופי זמני:
 אצמר המפרש לשלמות הענין השני מפרש דרכי הכמות האלו
 אחת לאחת: ואומר רלשית המליחות שהאדם מרגיש
 שהוא: מי וכוח נמלא הם החמשה ההרגשות הגודעות והולס
 ההרגשות ההם כל אחד לו אצד מיוחד כמו שפאלר הפין
 לראות האצן לשמוע וכו' אפס שזין האצד מרגיש פעולתו
 מצלתי לרוף הנפש שצרו אס יראה לו ישמע האדם דצד ולצו
 צל עמו אינו מרגיש כלום והנה עקש הרואות הוא כח שצו וצדול
 ערני כמות השמשים בגלם וצציהס ומארת: ואשעע מצעיון
 ערך ההולות: והטעם ערני הטעמים וכן האף ערך האיד המגולה
 מכל דצד המריח וכן מוח המשוש והכוח המשותף הפנימי המצריך
 איכות העניינים שקבל החוש המילון והכח השומר הצדיות
 ההם הוא מיתפס החושים אחד שינומו ההרגשות המלינות
 שאמנם אס ההרגשות המלינות פעולות הם מצטלות ההרגשה
 הפנימית כמו שגראה שפאצד יראה האדם לצייר אחס ממונה
 דמיונו יעלים עניו שאל"כ הדצד הנראה צמוס מצעל הדמיון
 כי הנראה צמוס המילון הוא יותר מוח מן החוש הפנימי.
 ודע שההרגשה הפנימית לא מדמה דצד המורגש צמוס המילון
 אס לא דצדו שהחוש המילון מרגיש את הצדור הזכות. שהנה
 החוש הפנימי ידמה גודל דצד הנראה ומלצו יותר צדור מן
 לצעיו וכן צמוס השמע ידמה הדצור יותר צדור מן הקול
 הפשוט צעצד שיש יכות צדידו להפריד התנועות אחת מצצירתה
 מה שלא כוכל להצדיל צקול הפשוט וכן הנגון מופס הדמיון
 צעצור שיש צו כח להצדיל צין מדרגה למדרגה כפי ענין
 המחויקה למכיר אופס: ומעתה ולפ"ז מוח הדיח והטעם
 והמשוש מאלח סהם נרגשים צמתי כמתנה צהס היעצ להצדיל
 צין חלקים על מוס עניינים און הדצד הנראה צמוסיס האלו
 מליצד צמוס הפנימי אלא מעט או אינו מליצד כל עיקר צמוס
 הפנימי. ומעטס זה לא יחאס ארס לעולם מן הדיח והטעם
 וכמשוש כלומר שדמה צחלמו שצרים דצד קן וכן או שטעם
 דצד ממוק או מר או שמשש איזה דצד אס הוא סלה או בגנכתי.
 אן רצ וכמעט כל המלומטס אינם רצן צליר הרואות ואשעע
 הצדדים יפן שהחלמות מקוורס הדיח הפנימי כמו שצמלר
 עוד: ומפני שרדצד מוצאר שזין החוש הפנימי מופס הדמיון
 כמו ההרגשה המלינות כמו ד"מ אס נראה ארס אחד צעין ואשר
 ממה לידמו ממה שצבר רלעיוהו יח' הדמיון יותר משך הרגש
 מן הנראה צמוס חס מפני שהדמיון אינו מופס רחן הצדול
 ר"ל אורך ורומס תרופה ומלצו צעך הצדדים שצו' ואלו
 המוצר אל בגוויסס שצו און צמח הדמיון לצייר נשאל סצו

אוצר מאמר כוזרי המישי נחמד קנה

אלו נעדר הכצע והגיון והוא קרוב אל השחור. מש"כ
 הכח החיון להיות מרגיש כל הנוון כפי מה שהוא. מלכד
 דמיון הגדלה צלום מלאכותו יותר צהיר מן הדמיון שהוא
 צהירין כי אז לנו מחמיים בגוונים ג' עם היות שהם בצמחה
 חלטה הרבה מן הבחנה
 שמיים החיון. וזה מפני שכל
 קחוים החיונים נחמט
 שזמים נחמט מפעולתם ונבל
 זה יתחוק הדמיון מעט יותר

מרכיב חלקי העניינים זה על זה והכח המדמה הוא הוא
 צנעלי חיים האלומים ג' כמו שמתאר שהמור ידע אלוים צנעלי
 ומדמה בטוב שקלל החוש הטעים מזה המדמה של האדם ואז
 הכח המתעורר שבו נכצע לעצמותו. וכן הכלב צדאיתו מקל
 ציד המדים נגדו ילידי דמיונו
 הכלב שהרגיש מציולו צו
 המתחנה צנעט אחר ומתעורר
 לצרות. ואולם צנני אדם
 מויעלתו הרבה מאוד ועל ידו

כי תמיד החוש החיון מנעל החוש הפנימי לתחוק עליו חיון הפנימי
 נרגש כמו שדנה צעיריח. וראוי שדע כי החוש הפנימי הוא
 אשר קראוהו הקדמונים כח השמור והוא המושם הדבר הנרגש
 חייבך אחר כוהו או קרוב לברכשמו צחום. וצחמט ענין מצוחר
 לנו כי אלו ה' האצות ר"ל החוש החיון והפנימי ציחה על
 ידם יודע האדם ציחור מלאותו כמו שמתאר שהאדם רואה על
 עצמו ומלצויו ומקוטו ומצויו וכל הנלוה לו על ענין אחד
 מלכד אחד ואשר נדמה לו אמתול ונרגש לו צחום כך הוא על
 איתו ענין היום וחוצו הולכים על סדר אחד מלמלי שגוי
 וחלף כי נעדר החוש הפנימי הכה כל אשר רואה ומרגיש אינו
 מנחין שום הגדל פ"כ אינו מכיר מקוטו ועירו ומלצויו והאודות
 והקולות ושום דבר ממה שעבר ולינו שופט על העמיד והרי
 הוא כלא כה'. ומעמה אדבר על כח המדמ' ואומר שכן המדמה
 מקודו מן החוש הפנימי וחלמט אינו עומד על ענין אחד אפילו
 רגע חבל טונד והולך מענין לענין וחלמט התחלתו היא הברגשה
 החיונית ואם יח' מלק צברגשה זו הדומה לענין אחר שהרגיש
 ככר או שדמיון דמיונו נדמה מלאותו הענין כולו ואם צדאיתו
 הענין דבר אחד דומה לענין אחר מדמה איתו כולו. החלל
 צוה הרגשו ריה טוב ודמיון שזה הריח בריח השדה ודמיון שזה
 צדמיונו. ומפני שחיונו פעם אחד צדה הרשו החודש שזה
 נלך דמיון החודשים צדמיונו ומה דמיון צקר ומן דמיון הצקר
 ענין שור נחמ ודיניו. ומסס ידמט דבר המורה ודמה וכן כל
 ביוול צוה מענין לענין ונצח ענין מדמ נחמט הנדמה לפניו.
 ומעמה מצוחר שהתחלת הכח המדמה הוא מלאחד מחמטה
 הברגשות החיוניות ומה מצוחר ענין החלום הטנעי (ר"ל
 מלכד החלום הנצולוי או שדיי שזכרו מו"ל) שהוא נולד מלאיה
 הרגש הן מן חוש המשוש או השפיע או הריח שהרגיש צשינתו
 צלופק שהברגשות היו כל כך חלושות שלא הספיקו להקילו עשינתו
 ומסס הוא מדמה העניינים מהה לזה דלוג מלמלי סדר.
 ומפני שאין הדמיון החלוני תופס רק מן המורגש צחום הראות
 ומן ענין הדבור נכודר לפני זה לא מן הריח והטעם והמשוש
 ע"כ מערב המלאות והצדורים יחד ויה שאין להם חצור ודוק
 יחד ומפני שאין איתו שום הרגש ומחשבה רק דמיון בלד זה
 אז עיקר מלאותו הכה חפ"י שדמיון שהוא צחקין חיון האדם
 גדמה רק דבר שכבר מלא צחום או מה שעב"פ השכל גורר
 אפטרותו בדרך קרוב אך צדמיון שצנעט החלום הדברים מעוררנים
 וירכיב דמיונות הפאפריים אפי' צדך רחוק כמו שמתאר
 שהחיות רואה עצמו שר או שלטון והשך רואה עצמו מלק
 ומפני שזה עיקר הברגשמו צנעט האניה לניכך כל הדמיונות
 גרמה לו שהוא עצמו רואה אותם או שומע מדבר הוננים
 שסנצ לו המדמה והם דלוג בלי סדר וסיעה זה לזה וכן

האדם יודע הטוב והרע. ואלויו הוא לטוב עמלו הוננים כי
 ידמו צוית הצנין צטרס היותו כן מדר ומדר עליונו ומתחנה
 לפי צורך הכלות לצבט עם היות ש"ו רלו מעולס צורת
 הצית כוה וכן החודשים והחודשים הצלניס לעשות מנצית
 חיש ומנצית כל דבר צמהון נבאש ע"פ דמיונס וכן צעלי גאומט' ריח
 ישלו וימנו צקוים עקומים חפ"י שלא רלו אותם ערונה רק
 מלכד הניולו מליאותם. ולפי שהכח המדמה הוא מן המורגש
 החיון הכה יח' הוא יסוד לכח הזכרון וההאדם מרגיש
 חיוה ענין צאחד מה' חושי ומצונן צחלקיו נעמק מענין
 לענין כמו שמתאר ד"מ שהריח ריח טוב ונדמה שריח זה כריח
 הפרס הלנן שהריח ככר ומן הפרח הלנן נעמק אל חיש אחד
 מראיחו לנן ומסס כוכר הדברים שדבר עמו האיש הוא חלום ומסס
 מנול. הדמיון והזכרון הוא מן הברגשות המשותפות כמו שזכרנו.
 ומעמה נפרט דברי המחבר עפ"י דרכו של המחבר ובסמוך יתבאר
 ענין כח הזכור לפי דרכו: והכח הילרי להקריב צו מה שנוגע
 מהזכרון החלוק שנין כח הילורי ונין כח הילרי צילורו המחבר
 צסמוך והוא שהכח הילורי הוא כח המחמק הברגשות הפנימיות
 כמו שיודע שזה השמור הכיגור הוא הדגש ועעמו מתוק. או
 שזה האיש שמכיר תמונתו קולו ערש. וזה הוא אמת ממיד.
 ולא יפול צו שחקר כי הוא דן מן הנסיון שנכל יום שזה שכן
 מוראחו הוא הדגש כמתוק. וחלמט הכח הילרי הוא הכרעה
 גרידט שהדמיון מרכיב איתו ולפעמים אמת ולפעמים שקר וכמו
 שנכלד צסמוך וזה הכח הוא מעורר הזכרון וכמו שיתבאר ג'כ
 צסמוך כי עממט שיטול להרכיב דבר על דבר יגיע אל הזכרון
 כמו שמתאר שרלונן דבר עמו מלאכה ענין והוא אדמיון ואחר
 ומן רואה ד"ש פרה חלומה ונחמט לז על אדמיונותו ומרכיב
 זה האדמיונות על צורת חיש וזכר מהה האיש החלום וכשמגיע
 אל תמונתו כוכר מה שדבר עמו והכח הכה הזה מרכיב ומפריד
 כמו שמתאר שמרכיב ציור האדמיונות על תמונת חיש ומפריד
 מן המורגש תמונת ההבמה ואלו לא הי' צכח היה להכרית
 ולהפסיד ר"ל להפריד מן המושג לא הי' מגיע אל הזכרון כי
 הי' נקשר דמיונו ממיד חלומה ונחמט לז על אדמיונותו וכשמגיע
 ומה מצוחר שכל עוד שכה הילרי מן צחמט לכחצונן חלוק
 הדברים ופרטיהם יח' כח הזכור יותר מוק כי מן הפרטים
 ותן החלקים ידמה דבר לדבר עד שיגיע אל ענין השטט
 ממנו: והכח המחשבי הוא אלל המחבר כח הרואה או המחשבור
 לנקט דבר או לצרות ממנו הן טנעי הן צמירי כמו שיתבאר
 עוד: לעמוד על ציור מה שיחשכו הילרי שוסט נלעמו וכן
 על הכרעות שהרכיב לו הילרי צדמיונו: והפסיד קלמ ד"ל
 שדמה לו דבר לדבר והפסיד חיוה עניינים: מהעמידה מדשה ר"ל
 מן המורגש שמרגיש עמה עד שאח כוכר דבר השכוס ענמך
 ונכעך

אזענין אזכרתי למעלה: וכן המתנועע לכניא וכו' ר"ל שכל הכחות האלו נתולים המה נמוכים גם לצעלי החיים לקיום מינס האלמלא כחות אלו לא יתנועע הצעל חי לנקש מרעה צננות דשא שלוני ייזר לפניו הדמיון תצנית ידק המדה וההרגשה

אשר לעולם הטייתו לעודה קלוע אל הצדק ולא יתעור והוא היותן הנאמן הנכזר אלולנו צשלוטי ס' ה' . משא"כ הדמיון והמחשני מועדים להחליף ולקלקל עפ"י תאווה ימירה ועפ"י דמיון כוזר חוטאים ומתטיחים הכמות כולם להמשיך אחריהם והם שמים משערים בכל חלקי הגוף

והוא כח המניע המלאה' ולחמרו האזרים כולם עושי דברים והם גומרים המעשה ונקרא כח מניע משלים ובנ"ל צמאמר ג' ס' ה' ועוד האריכו צה אף לא זכרתי רק המוכרח לפירוש זה הצפור: והוא החלית ובנ"ל ר"ל הכח המניע צנצ"ח האלמלא הוא תכליתו והדמיון והמחשני לא נבראו צו רק להצילו לדי מנועה צכדי שיוכל להמקיים על פני הארמה ויהא מינו שצור ולזה נחמה המנועה לצעל מי חולת זה אף צמנועמו שום מועלת לא להיעז ולא להרע: כי אף ראויו לקצוע לו וכו' כלומר ודלוי שלא נאמר שמוערת צ"ח נבראו לו כדי להפיץ זממו וייעשה כחם רוח לילרו כמו שאנו אומרים צכדס שצקור השכל וכל כחותיו ומנועותיו לא נבראו לו רק לעצור השכל ולשומרו למען

בו על כוזר מה שישדושה היצרי והפסידו קצת מהעמידה ההרשה עד שישביהו אל הזכרון והכח המתנועע להביא מה שיצטרך מקירוב וריחוק ודהיית המזיק (י"א מקובז ומחוקק ולזהות שנה) וכל כחות בעלי חיים אם משיגים ואם מניעים והמניעים אם מניע להביא מועיל והוא הכוסף ואם מניע לדחות מויק והוא הכועס והמשיגים שני מינים אם נראים כחוישים הנראים ואם נסתרים כחוישים הנסתרים והצניע הוא עיישה במשלת המחשבי בהשתמש היצרי (י"א והמניעים חמנס יעלנו נמשע שמחשני צענודת המדה) והוא החלית מהחי הבהני כי אין ראוי לקבוע לו הכח המתנועע לתקן סכות ההרגש והיצרו אך החוש היצרי נקבע לו לתקן סכות התנועה והצדבר בהפך זה נחנה לו התנועה לתקן הנפש המדברת העושה הזוכרת החוישים החמשה ידועים ומושיגיהם ידועים באמצעותה הושג הדמות

ילך צדך עוינים להמור נמיצות המורה כמ"ש סוף דצר הכל נשמע את חלקי ירא וגו' כי כל האדם כלומר זחמ תכליתו של אדם ולמענו הוטס משערו צאקן והצפוריה צידו לננות לילרו ולילרו וכל זה לא יליזר צציל מי: אך החוש הילרי ר"ל וליפיק ע"כ הילרי נתקן צכדי שילך ויצק מווניתיו ויצרת מן ההיעוק לו צכדי שיוכל להתקיים צארך: והמדגד צהקן ר"ל האדם הפך זה ר"ל מאמר שהאדם מוצתה הילריה שצעלם השכל הכה אס כל הילורים זולמו נבראו למענו אס נאמר שהאדם גם הוא ככל נפש מי נתגו לו הילרי והמחשני למקן מנועמו לקדם מינו האדם עלמו למה הוא צה אס לא לתקן נפש המדברת: העשה הזוכרת גשמור ולעש: ומיקון העש' הוא צתיקון קצול דרני השכל ומקון השכל לצ השלם רק צהקיים שללים ובהיקף יסודו הזכרון וזה שאמר העשה הזוכרת: המושים הממשה עמה הוואל צאר צדריו שאזר צביאור יומר ואמר שהמושים שזכר המה ידועים שהם הראות והשמע והריח והטעם והמשיג: ומושיגיהם מה שהמושים האלו כל אחד ואחד ממלאכה אשר פועל יזוע ג"כ כי הראות מניח ציור הדבר ותמונתו הבשמיית צכדי שיוכל להצדיל מיני הבשמיים זה המה ולהכירם על פני שהם והשמע להכריג ענין דרנית האויר ושנויו ועל יזו מין המצנע והצמין הקילות והריח להכריג קלת הצופים ע"י האור העולה מהם ומניע כל המועט והטעם לברור מלות המאכל והמשיג לזכות דצר המכיליו: צמאיעושה ר"ל ע"י נפש המדברת ככאדם: מושג הדמות

המחשמת קלה מה המננית מתוקה לחט וכסיוואה בירק ככל מקום שהוא אף נסל או צדה וכן המים חן לו אס רואה אומס זכלי שלא ראה מעולם הדמיון מרכיז ומכריד מן הענין המדש הזו ומצילו אל הזכרון לצדד מועלת המיס והעש' וכן אס נלקח צחלק מחיס אחד הוא צורה מכל האנשים אשר צידס ענין שהוא על תמונת המקל והדמיון הזו מצילו אל התנועה לנקשת הברך ולצרום מן המציק אמור נחמה שכל הכחות אשר הוטעצו צצעלי חיים מן ההרגשות החילונות והכפנימיות היו צצודר השלמת התנועה ההכרחיית לקיום צינו: והוא הכועס ר"ל כח המתעירר לעמוד נגד המליק לו ככל יוכלו או לצרות ממנו וכבר אמרו הראשונים שצעלי חיים הם מנה שפי חסיקת' ה' ח' שכלית והיא הנקראת מפן או רלון שמלד השכל והיננית חסיית ומקורה והוא הכח המתעורר: החפן השכלי מניח מנועם אל המקום שהשכל גוזר עוינתו ומתרחק ממה שהשכל גוזר על רעמו והכח המתעורר מתאווה למה שטעמו מפן ויתרחק ממה שהטעם והדמיון מתאווה או ירא וממנו וההצדל ה'א' שהשכל שפט הטוב והרע מן העמיד להיות ורואה את הנולד כמו שמאמר שאלול הלענה צמוטנו שהוא לו רואה וממאס צדצס צומ' שמוטע שיוק לו לצריאותו ולפיך לא ימלא חפן רק צאדם: וה'א' הממתעורר שמלד הטעם הוא צצעלי חיים צלנד ואינו שופט רק צאשר הוא צרבע ההרגשה ל טוב או לרע לפי כח הדמיון והמחשני וחלקו הכח המתעורר לש מי חלוקות ה'א' המאווני וכצ' הכעסטי כמו שמאמר ארי עורף ואוכל צצר צנה המיוני והמחשני שהוא נחות לטעמו ועדד למנו: וצדאותו מלא רועים צאים עליו צמקיס ירגוט צכחותיו האלו האדם ושטן מכרו שהם צאים להילול ערפו מפיו ירון אליהם צממת רוחו אמור ממשא שאלו הכמות הם צצעלי חיים ג"כ יתר עליהם האדם שזו חפן שכלי וצמירה לרון על טוב רוע העמיד לצ' ועד חלקו הכמות המעיות צצעלי חיים לשלטה מינים' והכח מניע מיישר וכן מניע מואה וכח מניע משלים הצויו להוילאו לדי גמר מעשה: " והמנס הכח המניע המיישר יפרד לשלטה ראשים והם השכל המעשי והדמיון והמחשני וזה צאדם' ואלול צצממה איעו רק הדמיון והמחשני והנה קוראים השכל המעשי לחפן

ההרגש והיצרו אך החוש היצרי נקבע לו לתקן סכות התנועה והצדבר בהפך זה נחנה לו התנועה לתקן הנפש המדברת העושה הזוכרת החוישים החמשה ידועים ומושיגיהם ידועים באמצעותה הושג הדמות

אוצר

מאמר

כוזרי חמישי

נחמד

קנו

הדמות שירע להבליצין הניפוס זה משולש זה מרובע זה שמו
פה לבן זה בחוש הראות וכן בקיל בחוש השמע ויחון החק הוא לו
רפה וכן בחוש המזע ויחון דמיתו חס מרובע או זולמו מהתמונות:
והמנין ישיגוהו הראות והמזע והשמע לספור הנמשע והגורל ושיג

הדמות והמנין והגורל והתנועה והמנוחה התבאר
(נ"א ימנח) מצוא ההרגשה המשתתפת מאשר
אנחנו דנין על הדבש דרך משל כשנראהו שהוא
מתוק וזה בעבור שעמנו כח משותף לחושים
החמשה וזה הכח הוא היצורי ופועל בהקיץ ובחנומה
ואחר זה כח מרכיב מה שמחקבץ בהרגשה המשתתפת
ויבדיל ביניהם ויפיל המחלוקת ביניהם מבלי שיסיר
מהצורות ההרגשה המשתתפת וכן הוא היצרי ויש
שיהי' אמת ויש שיהי' שקר אבל היצורי אמת
לעולם ואחריו הכח המחשבי והוא כח שופט רן
על דבר שראוי שיבוש ועל דבר שראוי להתרחק
ממנו ואין ביצורי ולא ביצרי טיפוט ודין אבל ציור
לכד ואחריו הכח השומר מזכיר לעניינים מה שהשיג
כמו שהזכר שונא והבן אוהב והאהבה וההיזק
וההאמנה (נ"ב חמשה) וההכובה למחשבי אבל
השומר המזכיר הנה ישכור מה שמאמין בו המחשבי
והכח היצרי בהשתמש בו המחשבי יקרא יצרי
ובהשתמש בו המזכיר יקרא מחשבי ההצטיירות
כפני המוח והיצרי באמצעותו והזכרון בתאוורו
(נ"ג נחמיו) והמחשבי בכללו ורובו בעת (נ"ד נמקס)
היצרי וכל אלו הכחות מתים כלים בכליון כליהם
ואין עמידה למדבר אעפ"י שייחד לעצמו לב הכחות
האלה בדרך מדרכי היחוד ושימציאם בעצמותו
(נ"ה נגמיו) וזה היוצא מדרכי האנשים האלה כמה
שלמטה מן הנפש המדברת ואמרו במדברת שהיא
השכל ההיולא"ני ורצה לומר השכל בכח דומה
להי"לי אשר הוא דומה לאפס בפועל והוא כל
דבר בכח ויהיו בו הצורות המושכלות אם בלמוד ל"י
ואם בקנין ואשר הם בלמוד הם המושכלות הראשונ' (נ"ו)

הדמות שירע להבליצין הניפוס זה משולש זה מרובע זה שמו
פה לבן זה בחוש הראות וכן בקיל בחוש השמע ויחון החק הוא לו
רפה וכן בחוש המזע ויחון דמיתו חס מרובע או זולמו מהתמונות:
והמנין ישיגוהו הראות והמזע והשמע לספור הנמשע והגורל ושיג

מיני מאלל: ההאמנה וההכונה לגור על דבר שהוא אמת או
שהוא כוז: למחשבי ר"ל מה שמחשבים המחשבי הוא גבור עלי
באמת או כוז: כשישתמש בו המחשבי ר"ל השכל פי שאין
בו רק מחשבה בלבד נקרא יצרי שאין בו רק שבע בלבד אצל
כשהחשד משתמש בו ופועל

בצמירה נק' זה הכח מחשבי:
ההצטיירות וכו' שז לצאר עתה
איה מקום משכן החושים
הפנימיים ולאחר המקום היצורי
במחשבת המוח וליצרי במחשבתו
והזכרון בלחמיתו: והמחשבי
בכלל המוח ר"ל דומה בכל חלקיו:
וכל אלו הכחות מתים כלים
בכליון הביף כל זה לדעת
הפלוסופי' האלו שומרים
מאשר שהמוח שהוא נגזר
הכחות נפסד * כהסדר המוח
נפסדו כל אלו הכחות ולא צעל
מי לבד כלה בכליון הגוף אך חפ'י
האדגר שהוא החשד חפ'ן לו
ימרון על הצעל מי וכמורה זה
מקרה זה: ואין עמידה למדבר
אין שחר ושחירות לחרם חמך
ומתו דבר שיעמוד לנחם: חפ'י
שיחד לעלמו לב הכחות האלה
ר"ל חפ'י שנתעסק הרבה
בלמוזים והמליט דברים חמתי'
היולא"ני מעומק העיון:
ושימציאם בעצמותו צעלם הנפש
הזאת המאירה על הכחות והיא
בלולת משכל המועל למידעתם
ושמא מאמר הלא העולות עיון
קיים לעד וכך לו הנפש הזאת
קיימת לנחם אצל אמת אמרו
שמקרה אחד לכולם וכלים בכליון
כלים: זה היוזא וכו' נ"ז
שלמטה זה דברים צנפס
החיונית שצדחם: ולאחר
במדברת * ואלו דעתם צנפס
המדברת: שהיא השכל ההי"לי
אומה קראו שכל ההי"לי:
דומה לומר פי' דברים למה
קורין אותה כך: השכל בזה ר"ל אין שום דבר צפועל צנפס הזאת רק
הכנה וכה לקבל מושכלות: דומה להי"לי הוא החומר הראשון שממנו
נמסו סד' יסודות אשר שקבלו כל אחד דומה כנזכר כמה פעמים
ומהם נמסו כל יצורי עולמים: דומה לאפס צעל והוא כל דבר בזה
כלומר צעל אין בו כלום אצל כח יש לו לקבל בל הצורות בזה
אחר זה וכן השכל הוא כח צו לקבל כל המושכלות: אשר על
המנהג העצמי כלומר צעור שאינם שונים וחסידי הדעת היולא"ני מן
הטבע: הם צדקה להקיש הקדמות הצנויות על מושכלות ראשונות
ומה

ומהם מתחש המופת הנרד
הכלטיירות האמתות הדניות ר"ל שהכל קונה לעמו לזר
אמת נדרים שאינם מורגשים בחושים ובדמיון: כמו הסוגים
הוא ענין הכללי הכולל מחמיו הרבה מינים כמו שחאמר גם

(ג"ח אחר) ישחאפרו בהם כל בני אדם אשר על הגנה
הטבעי ואשר בקנין הם בהקשה ובחדוש המופתי
בהצטיירות האמתות הדבריות כמו המוגים והמינים
והחלקים והמדות (ג"ח והסגולות והסגולות ולפ"י ג"ל
לסופ"י והקריים) הגפרדות והמורכבות בדרכים הנחלקי
(ג"ח זמינים המתחלטים) מהחרכבות וההקשות המחוכרות
האמתיות והכובניות והגזירות המולדות תלדות
הכרחיות מופחיות או נצוחיות או הלציות או
הפעאיות או שידיות ובהתברו אמיחה העיניים
הסבעיים בה"ולי והצורה וההערד והטבע וההצן
והטקס והתעוה והגמיים הגלגליים והגמיים
היסודיים וההויה וההפסד המחלטים וההיות הגולדו'
ההוות באויר וההוות במוצאים וההוות על כוזר
הארץ מצמה ומי ואמחה האדם ואמחה הצטיירות
הנפש את עצמה והצטיירות הדברים המוסריים
מהמיני' והשיעורים המלאכיים והשיעורים הכוכבי'
והשיעורים הנעניים והשיעורים המראיים והצטיירות
הדברים האלקיים וידיעה התחלות המציאה בסתם
מצד שהיא מציאה והחליים בה ככה או בפועל
וההתחלה והעלה והעצם והמקרה והסוג והסין
וההפך והדוזה וההסכמה והחלוקה והאחדות והרבות
וקיום התחלות החנמות העיוניות מהמוסריות
והטבעיות מן הדבריות אשר לא יגיעו אליהם אלא
בזאת החכמה וקיום הכורא הראשון והנפש הכללית
ואיכות המינים ומדרגת השכל מהבורא ומדרגת
הנפש מהשכל ומדרגת הטבע מהנפש ומדרגת
ההיולי

הנמשמת חמה היא חזרה אל הגת עומה על התהפכות
הניזון: הדברים המוסריים מהמיני' וכו' היא חכמת הלמודי'ית
הדריכה אל דרך לרן הג' מוסר: והשעורים המלאכיים ענין
השיעור צעייני הגופות אשר יתכן בהם מלאכת ידו אדם
כמו חכמת המדות והמשניות ודומה להם: והשיעורי'
הנגויי' חכמת הערך השיך למח'יקא צסודר המיתרים:
השיעורים הכנציי' חכמת הדעות השיך לעניני המכונה
צניח' מהלך הכנצו' וכל הנמשך מזה: והשיעור המלאים חכמת
המדות השיך לחכמת המראות הג' חכמת קולטאטעשרק

דואפט ריק פערשפאקטיב וכל ענייניהם נוסדו על חכמת
המדות כנודע: והכלטיירות הדברים הפלקיים חכמה
אז הדברים הנכנציי' חמה שאחר הטבע והיא החקירה
צעייני' הרוחניות ונק' חכמת חלקי'ית והיא החקירה שכליים
הגדלים ר"ל המלאכי': וידיעה התחלות המליאה
בסתם וכו' מנילי הגדל ענין המליאות לשם מין מעיני
המליאות רק להבחיין ענין כמלא צמוחלע ונסתם ומה
הם המלומות וסנותיו ה והכלוים זה צנח וכו' גס זס
ככלל צניחאירס שם להיות חללה: צנחית הנמלא צסתם כי הנמלא
יש ממנו צנח ויש ממנו צמעל וכן ענין בהתמלה והעלה וכו',
כלם מתייחסים אל צחינתו: וקיום התחלות החכמות
העיוניות וכו' נראה לפרט שמוסר על אמרו ענין התחלה והעלם והעצם והמקרה וכו'
שהצנח זה הוא קיום לכל חכמות העיוניות והכלומדי'ות
והטבעי': מן הדברי' אשר לא יגיעו אליהם אלא בזאת החכמה
ר"ל הצנח עניני' הכנצוים: וקיום הנורא הראשון ר"ל
מליאת השם: והנפש הכללית אשר שכיח בה אל שכל
הפועל: וזיכות המיני' שזין להם מליאות רק צנפס ר"ל
צסכל: ומדרגת השכל מהנורא חכו הערך דרך הצנח צין
השכל וצין הנורא ולולס מלך האמת וצין ערך לו יחנך:
ומדרגת הטבע מהנפש הוא הטבע הפרטי וצסמך יחנך הטבע
הכללי: והכוונות מהי'ולי והאורה צסתמה זכר מדרגת הי'ולי
והאורה כ"א צני עשו וכלן הכוונה אל אלו האויות שזין בהם
שם הצנח רק הי'ולי והאורה כמו ה' יסודות והגלגלס
והכנצוים

זהו'ולי והאורה וכו' נתנאר עניינם צס'
השע הענצו וכנר קדם לנו סי' צ' ענין ההי'ולי והאורה
והשעוד קלר וענין הצנח צחאמר ה' סי' יג' ע"ד ע"ה:
והגריים הגלגלים ענין גלגלי הקיע: והגריים היסודיים הם
כד' יסדות המקיפות זה הם זה נעין חופן צחוק חופן צסמר
השמים והעולם: וההי' וההפסד המוטלעו' ר"ל שגנרלו כך
להתניד מרס לחפוקי הדיות הנולדות צחוד וחופן קראו
הויות צנתי שיתע צסמר האמתות העליונות כמו הצי'ק'
ודומיהם: וההוות צמולאים נפס' צסמר האמלאים והמלאכי'
והם חכמניות והלגנים למעיהם: וההיות על כוזר הארץ
צסמר האמתיים: ואמחה האדם וכו' צסמר הגנש זסם פעולה
הנפש החדרת שהיא עיקר האדם ומחוק פטיא הגנש פעולה

והכניסו והבדל שני חומר וזורה שצנולם הסבל וזין חומר וזורה שצנולם הכללים : וזמה הוטעו על המחלוקת הזאת ר"ל הצנת ההבדל והעלוי שני מדורה למדרגה תלמטה למעלה כמו שזכורים כאן : וידיעת האנושות והאלוקו"ת ר"ל ההבדל

החומר שהרכבת הסבל צנר המופת הנגמר הוא ג"כ צנר החומר אל הצורה : והמדק זה הסבל צמוטל וטניהם יהיו לדבר אחד וכמו שיצא עוד : אלא שכן המרגיש לא יפעל צנמו ר"ל שלכן המרגיש לריך תמיד דבר מוחלם לו שלם אין מוחם אין

החוס פועל כלום : כמו שיפעול החומר : שלחנם המדבר פועל צכל עת וצכל עשה : חלניצטרך אל הכח המניע כח המניע הוא החוס הפנימי והדמיון והמחשתי שכל חלו הם כחות גופניים ושיך צסם מנועה כי לריך אל הזמן : חלני הצמטיל המשיג וכו' חלני הסבל שצני ולא אל הפועל חלני לריך לכלום וחלני לריך להרכבת הקיסים ורק מטפיל צנע צכל עת שירצה : כי כח המרגיש מתפעל ר"ל כל הכחות לד זם הסבל הם צריכים אל המתפעלות צנן וצמטוים : והמטפיל הוא הפועל צסם : ואין שכל צפועל זולת צירי המוטכני : ואין חלני הסבל צפועל וכו' הוא אשר כצם צמורה צדאשון פ' ס"ח וז"ל ודע שהלדס שיטכיל דבר אחד כלחו מתחר שטכיל צורת זה חלני הרמוז חליו והפטיע צורמו מהחומר שלו ולייר הצורה המופשטת שזה הוא פועל הסבל אז הוא מטפיל צפועל והסבל אשר עליו צירו הפעל היא צורת חלני המופשטת אשר צננו כי אין הסבל דבר זולת הרצ המוטכני : ככה צנר בתצאר לך כי הדבר המוטכני הוא צורת חלני המופשטת והוא השנב ההוה צפעל וחליו שני דברים השכל ולורת חלני המוטכני כי חלני הסבל צפעל דבר זולת מה שטכיל : והדבר אשר צו והטכיל הוא חלני המופשטת אשר הוא המטפיל הוא הסבל ההוה צפועל צלא ספק כי כל שכל מעור

הה"ו ולי והצורה והטבע ומדרגת הגלגלים והכבבים וההיות מהה"ו ולי והצורה ולמה הוטבעו על המחלוק' הזאת והקדימה והאיחור וידיעת האנושות והאלוק'ת והטבע הכללי וההשגחה הראשונה יש שתקבל (כ"ח וכו' מקים) זאת הנפש המדברת צורה מן ההרגיש כאשר תראה על עצמה מה שיש ביצורי השומר להשתמש ביצרי והמחשבי ותמצא הצורות ההם משתחרף קצחם עם קצחם בתכניות ונפרדים בתכניות אחרות : ומן התכניות ההם צורות עצמיות ומקירות והיא מחלקת אותם ומסדרת אותם ומחדשת הסוגים והמינים וההבדלים והסגולות והמקרים ואחר תרכיבם הרכבה הקשית ותוליד מהם תועלת החולדות בעור השכל הכללי הסומך ואחם ואם היא נעזרת ראשונה בכחות ההרגשים איננה צריכה אליהם בצירוי אלה העיניים בעצמה ובהרכבת ההקשים מהם אל בעת האמות ולא בעת הציוור וכאשר הכחות ההרגשים משיגים בבאן מה שטרגישים מן המורגש כן הכחות השכליות בהפשטת הצורה מהחומר וההתדבק בה אלא שכן המרגיש לא יפעול בעצמו כמו שיפעול המדבר אבל יצטרך א הכח המניע ועור האמצעיים המניעים הצורות אין אבל המטפיל משכיל בעצמו ומשכיל עצמו בעת שירצה וע"כ נאמד כי הכח המרגיש מתפעל והמשכיל פועל ואין השכל בפעל זולת צורת המושכלות המופשטות בעצם השכל בכח : לכן נאמר שהשכל בפעל משכיל וזשוכל יחד ומן הכחות המיוחדות לשכל שיאחד הרב וירבה האחד בהרכבה וההתכה והשבל ואעפ"י שנראה מעשהו בזמן בהרכבת ההקשות בעיון ובמחשבה הבנתו לחולדת אינה נתלה בזמן אך עצם השכל מרוטם

שני שכל חוטי הצנוק צמורר לשכל נפרד כמו המלאכי : והעצם הכללי הוא הדבר שצנר המורה צדאשון פ' ע"ב וז"ל כמו שצדסם כח אחד יקסור חיצויו קלמס צקלמס וינהיגם ויתן לכל צנר מה שצריך ששומר עליו ותקונו וכו' כן צנולם צכללו כח יקסור קלמו וקלמו וישמור מיניו שלא יחצרו וישמור חוטי מיניו ג"כ חדס מה שאפשר לקמרם וכו' : וההשגחה הראשונה השגיחה סבה הראשונה והוא חלני יתנרן : ויש שתקבל זאת הנפש וכו' : חזר ענין הכסם שצדסם חוטי ויחלמה אל הפועל ע"י שתקנה לורה רומניית מן ההרגש ר"ל מן העיון שהסבל מרגיש כמו שצנר והולך : כאשר תראה על עממה ר"ל כאשר מצן הענן ענין ההרגש : המטפלת שזה נצטרם ונרטיים העיניים המוטגים להשתמש צירי והמחשתי רוכב עליו ומצדדו : ותחלם הכסם הצורות הקס ענין סמוף למוצגות הן צמטניות כמו חלני : והצננה חלני הלצן והשומר וכו' צמה שסם נפרדים זה מזה : ומן התכניות ההם מגיע להצנת הצורה העלמיות והמקריית והחילוק שצניניהם ח"ס והיא מחלקת אותם : תועלת החולדות תולדות אצמיות שים צסם תועלת : צנר הסבל הכללי הוא שכל הפועל הנצדל : ואם היא נעזרת ראשונה בכחות ההרגשים ר"ל

אעפ"י שהסבל הנקטה הזה תחלת עזרו מכות ההרגש : חלני צריכה חלניט הכסם הזאת צנמוותה שצילמה הסבל הזה אל המינעל וכמ"ס המורה צדאשון פ"ח שהסגנה השכלית לא תשתמש צחוס ולא מעשה חוף ולא יד ולא רגל : לא צנת האמות ר"ל צנת שנתחמת חללו חויה מופת ע"י הדיקסים : ולא צנת ר"ל צנת ההשגה : וכאשר הכחות ההרגשים וכו' ר"ל כמו שהכחות ההרגשים השגמם צמוח חלניו חומר חעפ"י שהמורגש חומר : כן הכחות השכליות השגמם מופשטת מן COSRI.

הוא עלמו : ואין הסבל צפעל דבר אחד ופעלו דבר אחד כי חמת הסבל והחומר היא ההשגה וכו' עיי"ט : שיאחד הרב וירבה הלחם כמו שתאמר שכלל המין וכל חליו נקראים חדר צהצז חותם אל הגדר שהוא המין ודומה לזה כלל המינים אל הסוג זה הוא יחוד הרצ צנרצנב : וההכמה הוא הפך זה כמו התנת הסוג אל המין והמין אל פרט האשים : והכסם המדברת וכו' הארה צזה שצנבט המדברת לדעה היא ברודה צכל מעשה חלניס ורק כאשר תפנה אל החכמות נקרא פעולתה שכל

שכל עיוני וכאשר תפנה אל כחות הבהמיים ר"ל ענייני הכוונה
 בקרא שכל מעשי: ובדבר יגילתי וכו' צמח שירוממהו וכו' כנכר
 לעולם שמעני צדקת צלל עמל רגיעה: ותקרא סגולתו זאת
 בעלמה המדברת הזאת: ותקרא רוח הקודש כנר המצטרף זה
 צדקתי הפנוסוף צדקת הספר:

הפועל עומן הלוות וכמ"ס הפלוסוף צדקת הספר הזה:
 וכלים הראשונים הלוות הוא אשר דבר ליתעלה כי הנפש
 המדברת מתעסקת בלוות הלוות המדברת צדקת יגירי
 שהיא סמימן הסוכן צממנצ המוח וכן: וצדקתי הילרי צדקת
 צו המחשבי יקרא יגירי וכו' ויש

מדומם מהזמן והנפש המדברת בשהיא מקבילה אל
 החכמות נקראת פעולתה שכל עיוני. וכאשר היא
 מגבילה לנב"ו (נ"ח לנח) הכחות הבהמיים נקראת
 פעולתה הנהגה ונקראת שכל מעשי וכבר יצליח
 הכח הרברי בקצת האנשים מהחברקו בשכל הכללי
 במה שירוממהו מהשתמש בהקשה זה העיון ויסוד
 עליו המורה בלמוד בכבואה ותקרא סגולתו זאת
 קדושה ותקרא רוח הקודש ומטופח עצימות הנפש
 שהיא איננה נשם ולא מקרה ושהיא צורה הגשם
 לא התחלק בעצמותה כהתחלק הגשם ולא במקרה
 כהתחלק המקרה כהחלק נושאו כי המראה והריח
 והטעם והחסימות והקירות כבר יתחלקו בהחלק
 נושאים ואם לא יתחלקו בעצמותם והצורה השכלית
 איננה כי אם המושכל והמושכל מהאדם דרך משל
 לא יקבל החלוקה כי לא יצייר חצי אדם ולא חלק
 מהאדם אדם כמו שיצייר חלק מהגשם גשם וחלק
 מהגוון גוון וכן הגוון והגשם מצד שהם מושכלים
 לא יצטייר בהם חלוק חצי גוון וחצי גשם מושכל כמו
 שנאמר חצי הגשם הוא מוחש וחצי הגוון הנשוע עליו
 הרמזו אליו ולא יאמר חצי הנפש המדברת אשר
 בראיבן כמו שנאמר חצי נופו אחר שלא תוכר ולא
 תוגבל מצד הצדדים ולא יורנו אלי' וכיון שאיננה
 גשם ולא מקרה עומד בגשם הונח בו כבר נראה
 מציאותה במה שיצא ממנה מהפעולות ולא נשאר
 אלא שתהי' עצם עומד בעצמו מתואר בתאר
 המלאכים והעצמים האלקיים וכליה הראשונים
 הצורות הרוחניות המצטיירות באצבע המוח מהרוח
 הנפשי מן הכח היצרי השיכחו מחשבי כאשר
 חשלוש בו ותרכיבו הרכבות ותבדילוהו הברלות
 יביאו אל הולדת חכמה וכבר היה קודם זה יציר
 בשהי' שולש בו הכח הרעיוני המחשבי שאינו
 נכון כמו שיקרה בתנוקות ובהמות וכמי שנשתנה
 מזנו מחמת חולי עד שיעלמו אותן החסימות מהנפש
 האנושית בעבור ההרכבות וההפרדות המצטרף
 איהם להשלמת העיון בעצה המכוונת ותכא העצה
 מחשבת

נכלות כחות הגשמיים ר"ל מתחלשים ולו הסכל יתחוק עם
 האלקיים אזלי יזין זה לשכל
 נכלות כחות הגשמיים ר"ל מתחלשים ולו הסכל יתחוק עם
 האלקיים אזלי יזין זה לשכל

אוצר

מאמר כוזרי חמישי

נחמד קנה

הזקנה: ומה כי הזקן ישיג הגוף וכו' ר"ל הזקן מתחיל בגוף ולא הכנס: והגוף צריך ר"ל ה'ך ומל: צעלות תכלית והזמן פועל בהן משל"כ פעולות הכנס: כי הזרות ההנדסיות והמספריות והמשפטיות וכו' ושאל תאמר אם הכנס צלתי צעלת תכלית ח"ך תשיג

הכל שכן הוא גזירה בלשון' ולאמנם היודע כי הכוזב רובו צני העולם יכולים להכניע האזנים כשאר צעלי מיוס ולך רק מחמת ליפוף הילדים וקשירת הכובע הנכונ צאלו המדינות צמינקות מיוס הולדס מהם הסנה ששארר האזנים כך צלי מרועה וכנודע היום להכמי העצב האחרונים: כאשר

פרטי ההנחה והמספר ימשע כל היקף הלא הם ענייני גופני' לזה אמר חעפ"י שמומריהם גוף הנה הזרות ר"ל העיון המופשט מהם יתרחצ צלתי כי יוכל להצטייר על ערכים וזופני' לצלי תכלית וכמאמר הפלוסוף פרק א' ומלפניו אין תכלית להם וסס פירשנו: והוא' על מציאת עגס שכלי נכדל וכו' וזאת היא הרחי' שיש עגס שכלי נכדל מהגשמיים ר"ל רוחמי כמלאכים והוא השכל הפועל לדעתם והוא שזכר אמר זה: יעמוד לנפש מעמד האור לרשות ר"ל השכל הזה לנפש כערך האור אל העין וכמו שהוא כשהוא זורח על מוחש מולא כח הרשות צנעין מן הכח אל הפועל כן השכל הזה הפועל מולא כח הכנס מן הכח אל הפועל ובמאמר הפלוסוף צסי' ח': וכשהגשם נכדלת מהגשמיים מתאחד צו וגם זה חלק הפלוסופי' שאמר אמר הפרד הכנס מהגוף היא נדצקת בשכל הפועל: שהגשם אין מדעי' לה צנסיון ר"ל ענייני האושכלות אינם נלקחות מלד הנסיון: כי לא יגזור אדם גזור גמור כי כל אדם לא יניע אצניו וכו' ר"ל הדבר כניקח צנסיון איננו ש"ס לעולם וכשאל משלו מן הנעת האזנים שאנחנו רואים שכל הולך על ארבע ולו אזנים צולטים הנה מניע אותן צעת השמע דמי האורך שהוא נחות להציא הקול הנכפל מן האוזן אל הדרי האוזן פנימה כנודע לטעניים האחרונים והנעתם אלו נראה הדסם צמק חיראפא ושאר מדונות שאין צו * * * כח להניע אצניו וכאמר על מה עשה ה' נכה לצדר מן האדם עגלה צו וצוה ולחו כל חכמי

פוחשביית כלה או קצתה ומן הראיות על הפרד הנפש מהגוף ושיאינה צריכה אליו כי הכחות גשמיים יחלשו כמושניהם החוקים כעין אצל השמש והאוזן אצל הקול החזק בהפסד כליהם' והנפש המדברת אינה כך אבל תתחזק כל אשר תשיג מדע חזק ממנה ומה כי הווקן ישיג בגוף ולא ישיג הנפש אבל תתחזק אחר החמשים שנה ודגוף בירידה: ומה שפעולת הגוף בעלות הכלית ופעולת הנפש בלתי בעלות תכלית' כי הצורות ההנדסיות והמספריות והמשפטיות בלתי בעלות תכלית' יעמוד על מציאות עצם שכלי נכדל מהגשמיים והמוד לנפש מעמד האור לראות' ושהנפש כשנכדלת מהגשמיים תתאחד בו הוא שהנפש אין מד עיה הווי'לה בנסיון כימה שיהי' בנסיון אין גורין עליו גמור כי לא יגזור האדם גזור גמור כי כל אדם לא יניע אצניו כאשר יגזור כי כל אדם מרגיש וכל מרגיש וכל חי עצם ושהכל יתור רב כשהחלק וזולת זה שהמושכלות הראשונות שהאמנתנו בכורו הדעות לא תתברר בלמוד ואם לא יהי' כן הי' משתלשל הענין אל מה שאין לו תכלית ואם כן הוא מאצילות אלקי'ת חרבק בנפש השדברת וכל מה שבו צורה שכלית בעצמותו היה (נ"ח צעלמו) הוא עצם בלתי מהגשם אך עומד בעצמותו וציוור הנפש לצורה שלמות לה ויהי' לה בה ההתדבקות בעצם הזה השכלי' אבל העתיקה מההתדבקות ההוא טרדה הגוף הנה לא התאמת התדבקות התמים אלא במיאום וגיעל כל כחות הגוף כי אין מנוע לה מההתדבקות בו זולת הגוף וכשתפרד ממנה השאר פנוי ניצולת ממה שהי' אפשר לו מן ההפסד מהתדבקות בעצם הזה הנכבד בעולם העליון וזולת זה מהכחות אין מעשהו כי אם כנוף ויאבד בהפסד הכלי אבל הנפש המדברת כנו ציירו אותם הצורות ההם ולקדה לבותיהם כמו שקדם:

יע אמר הכוזרי אני רואה לדברים האלה הפילוסופי' יתרון דקדוק וכיורו על שאר הדברים:

יד אמר עליה מדעות הטעניים וכו': ארלס לומר טעם צוה וכסזורי' * * *

העצב האחרונים: כאשר יגזור כי כל אדם מרגיש וכו' דבר שאין ספק צו: שהאמנתנו צנרוד הדעות הבהן ר"ל מושכלות הראשונות אינם מתנדרות צלמוד: ואם לא יהי' כן ר"ל שיהי' כלן מושכל ראשון שאין לריך מופת עליו: הי' משתלשל בענין אל מה שאין לו תכלית לא היינו מולאים מופת על שום דבר כי הי' לריך אל מופת מופת עד צלי תכלית וע"כ יעמד המופת על מושכלות ראשונות: וא"כ מאמר שהמושכלות הראשונות אינם למ פת ע"כ יש כלן אלילות חלקי'ת מדק צנפט: וכל מה שבו צורה שכלית שמתאחד צוה מניב מהאלילות האלקי'ת ח"כגס הכנס: ולויר הכנס לזורה שלמות לה ר"ל האור הזה הוא עוקר האדם וממקום שצא יוכל אורו והוא שכל הפועל לשם ילך אחר מיתת האדם: צנפט הזה שכל הפועל: אלל תעתיקה וכו' ר"ל לא כל האדם זוכה לזה אפילו לדעת הפלוסופים כי טרדת הגוף ונטי' אחר התאמת מונע הדקדוק' ההוא כי אם אין הגוף ממלא בתאמת מומרי'ת אינו מניע לדקדוק ההוא: ניצולת מזה שהי' אפשר לו מן ההפסד אחר הי' נועה אל התאמות: וזולת זה מהכחות שאר כמות צני אדם מולד השכל הזה: אין מעשהו כי אם צנוף וכו' הנה גופניים ויאצרו צאצד כליהם דהיינו מיתת הגוף: ולתקם לצומיהם ר"ל עיקר מוכס ושלימותם: יד זרוו שהייתי מפחד עליך צסי' צ' שס פחד פחד הזה צאמר ומי לנו צנפט סובלת שזיננה נפתית לדעות השונרות ומנומת הכנס על דעותיהם שמתה

אוצר

מאמר כוזרי חמישי

נחמד קנט

מהס ג"כ : ויגיה להם עלמים נוסאים השגל כדי לשנך דעמו יוכל שיאמר שגשגא היסודות הם אש ואויר ומים וארץ : צליור וצמחאמר כך נובל ללייר דרך העצרה לא שאלמר שיהיו כן צמחיות חוץ להשגל וצמחם הורכב כל הוה : ואיך יאמרו אלו הפלוסופים

ותורה שהאל צררו צעת שגורה חכמתו לצרר אומו כן תורה צהכרת שצררו איך שרלה אחר השלכת עצמות הפילוסופים הנאחזי' בסנך הטבע ולא ינושו כי ידברו לתת לכל דבר סבה מזד המקירה כאלו להם נמנה' ארץ ומלוואה להביץ אותה

זה : והם ייאחזו בקדמות העולם וא"כ כל הנמצא בעולם השפל מאלם ומי ולמה נתהוו וגולדו זה מזה וכן ילך לזלתי תכלית ולא הי' מעולם אדם או חי או צמח שבי' דמשון יצרי הצורא ולא הי' לפניאם כלום אצל זה דרכם כסל למו לומר שפך הלבו היולדים לחמור זני תכלית : לא סר האדם הזה משכנת זרע והדם ר"ל מש"ו שצחציו ולאמו והדם שניחן ממנו צמעי אמו : והדם הזה שצאשה הוה ממונות שהאשה חולבת : והמונות מאין צלו תאמר שהם מהאלה היואל מן מהאלמה : והאלמה הזה מאין צא : כמו שאמרנו לדעתם המתאמיני' הקדמות מכה זרעי והמים וכו' מאלה שלפניו ולפניו מלפני פניו על אין תכלית וא"כ אין הלמה אף הוה הורכב מעולם מד' יסודות רק מכה זרעי שלפניו והמים שגמייעים עליו מן המטר משתמים לגוף האמה : צעור מהשגשג והאויר והארץ אלו אינם רק עוזרים לו ומאין מאלה מוצלם שהורכב איזה גוף מד' יסודות : ועוד שלכל הכנדים וכו' רשם ועוד צו אסף מסייעים צהוי' כמו האויר והמים והארץ ולמה נקרא לאלו לצד יסודות שאף הם אינם רק עזר : ואולם על דעת התורה וכו' ושמא תאמר נהי שלדעתם אין מקום להכמה זו עכ"ו לדעת מחלמיני

עצמים נושאים ויאמר אש ואויר ומים וארץ בציור ובמאמר לא שהם היו כלל פשוטים חוץ לשכל ויתרכב מהם כל הווה ואיך יאמרו זה והם יאמרו בקדמות א"כ לא סר האדם הווה משכנת זרע ודם והדם מהמונות והמונות מהצמח והצמח כמו שאמרנו בכה זרעי והמים אשר ישתנו לדושה עצם (נניא חיני) להם בעור מהשמש והאויר והארץ : ועוד שלכל הכוכבי' ומצבי הגלגלים רשם ועזר בו הנה זה הספק ביסודות על דעתם : ואולם על דעת התורה הנה האל ברא העולם כמו שהוא ובעלי חיים שלו וצמחיו מצויים ולא יצטרך אליהם אמצעיים והרכבת מורכביהם ובהודות החדוש קל כל קשה והחיישור כל מעקש כשידומה מזה העולם שהוא לא הי' ואח"כ הי' בחפץ האל בעת שרצה ואיך שרצה לא הצטער בהקירה איך התהוו הגשמיים ואיך נקשרו בהם הנפשות ולא תתרחק נפשך מקבול הרקיע והמים אשר מעל השמים והשדים אשר יזכירום וכותינו והספורים המקוויים מן ימות המשיח והחייית המתים והעולם הנבא ומה צרכנו אל זאת התחבולה בהשאות הנפש אחר כלות הגוף והמסופר הצודק הטקובל כבר אמרנו אצלנו היעידים הניחם יהיו דוחניים או גשמיים ואם נמשך דרכי ההניחן לקיים הדעות במ לבטלם יכלו החיים בלעדי תולדה ומי לנו באמתת מה שהביאנו בשהנפש עצם שכלי לא יוגבל במקום ולא תשיגהו הוי' ולא הפסד ובמה תוכר נפשי מן נפשך או מן השכל הפועל ושאר העלות יעדה הראשונה ועוד איך לא יתאחדו נפש אדם"טו ונפש אפלטון

ולסוף : ולא תמרחק נפשך מקבול הרקיע וכו' כמ"ש צרציעי סו' כ"ה ואמרו המים אשר מעל לרקיע לא השיגשג הקשת הפילוסופי' ע"כ לא הודו צהס : והשדים ענין השדים ומצפיהם : הכוזרים צדרי חז"ל כמו דרוש צרכות וצנמה מקדמות מהס"ס : ומה צרכנו אל זאת התחבולה וכו' ומה לנו לחנוז לנו צדוות נשצרות ולנקש חצונות רבים כילד תהי' השארת הנפש אחר כלות הגוף כי מי ימלא את ונעשי ה' יתעלה במקירה אנושיית : והמסופר הלודק המקובל כבר אמרנו וכו' מעתה אין לנו רק לאלה צקבלה האמתית והיא תעמוד לנו במקום הכלל היעודי' הכינים והצנמות שהנחילנו אותנו וצניאנו : יהיו רוחניים איך בשמיים אין לנו לחקר על ענין הנפש שצרה וענשה אחר מות גוף כי לו יצטרך לצדו נבלה זה ואין מעבור לפלאיו ויכל שיהיו רוחניים ועולם התמי' יהיו' לנשמות צלצד כדעת הרמז"ס אף בשמיים ר"ל להגוף עם הנפש כדעת הראש"ד והוא צפ"ח מה' משונה כתב הרמז"ס ז"ל העולם הבא אין צו גוף וכתב עליו הראש"ד ז"ל דגרי האיש הזה ציעוי קרונים למי שאומר אין תחיות המתים לגופות אלא נשמות צלצד ומי ראשי לא הי' דעת חז"ל ע"ז וכו' : לקיים הדעות צו אי לזעלם אס נסור

החדוש יש פנים לה ע"ז אחר שלדעת התורה פשיעא שאין צורך לכל זה שכן צרר האל העולם ומולאו כמו שהוא : וצעלי חיים וצמחיו מלויירים כלומר כל אחד זרעו צו להוליד צדומה וזה צמח חלק' שאין השכל יכול להשיגו : ולא יצטרך חליהם חלמייעים ותאמר שגודע שמשעה ה' הוה מה לנו להתחכס כילד צראם ולצדות יסודות והרכבות שיהיו ממולצים לצריאות אלו הסודות : ובהודות החדוש קל כל קשה סרו כל הקושיית שצרי עד כה על היות הלמה ועל חלקיו הנפרדים אחר האריסה מאין צלו כי מי צא צבור ה' יודע על מה חלניהם הוטציו : צעת שרלה ואיך שרלה ביון שסמור מעליך חלומה הקדמות

לצנו אחר חקירות הקשיות כאלו מפייהם אנו חיים : ויכלו המיים וכו' החיים יכלו צלמי יולד לנו צום דבר חלמי : ומי לנו צאמתת מה שצניאנו וכו' הוא מה שהארץ צו צמי' י"ב כלומר מי יעלה אל ההשנה הזאת : וצמה תוכר נפשי וכו' מאחר שכולם נאלויות ע"י שכל הפועל מה הדל יש צין נגשי ונפשך מאחר שגניהם מתקום אחד יאלו : או מן שכל הפועל ושאר העלות והעלה הראשונה מהשכרה יש להם להצדיל צין שכל הפועל ושאר העלות או העלה ראשונה : לא יתאחדו יהיו לאחד נפש אדם"טו ואפלטון שגניהם פלוסופי' גדולים וצדין שרעה האחד מה צלצ מניר : וכלל הפלוסופי' קושיו זו קשה

על כלל הפלוסופי: ועוד איך לא ישיכו וכו' מאחר שמתפאר' שהוליו סגנס אל הפועל דרין הוא שישיכו הכל זרבע זלא עיון: אל הפתונה כלומר בלאוד הפכמות וסדור הקדמות וביעות אפס יגיע אל איזה מופת אחתי זמלק אחר חלק היום מעט ולמחר מעט: עוד איך לא יונא הפלוסופי עצמו באשר יישן כלומר הנה זעמ הפינה איך אמו יודע כלום ואנה פנמה הפנש שיו אשר היו זכועל והיא לא תנוס ולא תישן כלל וכן כשנכתב לנו על עמו: זרם"אס וכו' שזו ישיגנו טרוף הדעת נחמת הכסד המוח שהיו חלק בגוף הלא נפשו איך לה דצקות עם גמיות: ומה אשר נגזר וכו' כלומר ומה תאמר זאיש הזה שכבר נמלסך וחל"ש כזה כל חכמתו האומר שאין זה האיש שהי' קודם והוא איש אחר: האם ישיגנו לו שתי נפשות נצולות החמת זעך המדע הראשון הרבי: והנ' זעך המדע השני הפחותה מן הראשונה: ואיזה הוא הגבול מהמדע

אפלטון וידע כל אחד מהם דעת חכירו והאמנוה וסחריו וכלל הפלוסופים עוד איך לא ישיכילו מושכליהם פתאום כמו אצל האל ואצל השכל הפועל ואיך חשיגים השכחה ולמה יצטרכו אל התבונה במושכליהם חלק אחר חלק עוד איך לא ימצא הפלוסופי עצמו כאשר יישן וכשנשכחתי וכשהגיע לו ברם"אס כלומר מורסא במוח וכשהמצא איתו הכאה בשוחו וכשיוקין ויכלה ומה אשר נגזר על מי שהגיע לקצה מחכמת הפלוסופיאי וקידו בלכול שחוריו או בר"סאס ושכח כל חכמתו האם אין זה הוא בעינו או נאמר שהוא זולתו: עוד נניח שהבריאי מחליו בהדרגה וקבל עליו להתלמד מראש והזקין ולא ישיג המדע הראשון האם ישובו לו שתי נפשות נבדלות האחת פחותה מהשנית: עוד נניח שנשתנה מזוג אל אהבת ההתנכרות והתאוות הנאמר כי יש לו נפש נג' ונפש בנייהנם ואיזה הוא הגבול מהמדע שתשוב בו נפש האדם נבדלת מהגוף בלתי איברת אם הי' בכלל מדע הנמצאות הרבה מה שנשאר על הפלוסופי לא ידעוהו ממה שבשמים ובארץ וכים ואם הי' מספיק הקצת הנה כל נפש מדכרת נבדלת לפי שהמושכלות ראשונות תקועות בה ואם הי' אטנם הפרד הנפש כציוו העשרה מאמרים ומה שלמעלה מהם מהתחלת התבונה ויוכלו בהם הנמצאות כולם הגיוניות מבלערי השלמה לתכליתם הוא מדע קרוב יושג מיומו ורחוק שישוב האדם מלאך מיומו: ואם אי אפשר מבלתי הגעתם לקצה וההקפה בהם הגיוניות ושבעיות הוא עיון בלתי מושג והוא אובר בלי ספק על דעתם' והנה כבר נפתית לדמיונות נפסדות ובקשת מה שלא נתן לך יוצרך ולא הושמה בטבע בשר השגתו בהקשה אבל הושם זה בטבע הנבחרים מהגילת הכורא יחברך' הוכים מוכי הכריאה התנאים אשר הזכרנום יגיעו אותן הנפשות אשר

האנה' המלז' הני' שיפעל' שיתפעל' והם בספר מלת הכנין שער יו"ד ונרמח מן ועיין מירושינו עליהם זרות מן: ומה שלמעלה מהם וקלת ידועות למעלה מזה: מהתחלות הפתונה מהתחלות החכמות: ויובללו זכס הגמולות ושמשו תאמר כי לך שמו זה לבזול זעבור שדרך העזרה זמאמרות הני' נכלל הכל שאין נמלא זעולם השפל וזעולם העליון שלא יוכלל תחת שמות אלו שלא ימלט שיהי' או עלם או מקרה: מנלעדי השלמה לתכליתם תכלתי הנהה שלימה לתכלית העינייני': הוא מדע קרוב יושג מיומו זר זי רב דמד יומא יודע כל זה: ורחוק שיהי' אדם מלאך כלומר שמשג נפשו ציור רוחני קיים לעד מעיון יום אחד: ולא אי אפשר וכו' וח"ל שלרף הכנה שלימה דרין הגיון והטבעות זה הוא עיון שאין שום אדם מלמד נביא יכול להשיגו: והנה כבר נפתית וכו' זמה ששכחת דעתם זכסי' י"ג לדמיונות נפסדות דמיון נמנע: ובקשת מה שלא נתן לך יוצרך וכו' בקשת להשיג שלמות האחרון: מה שלא נתן לך יוצרך זעניו אשר לא שם הנורא זיגירת האדם ולא הושם זעטע זכר וכו' ח"ץ לשוא זרם כל בני האדם מאחר שהלחמת מלוי זכר שאין היקם השכלי מניע אליו: זעטע הנמחרים מסגולת הנורא סגולת הזורא הם זכני ישראל כמ"ס והייחס לי סגולה מכל העמים והגזמרים שזכס הם זכזאי האמת וכמה שאמר זכזשון ס' ז"ז וזכשאר מקומות: זכזים מזני הנריאה הוא ענין חוירו דרניני ס' ג' ח"ל ושם לתי שזמר מזרוליו עינקסמרת רוחה זכרים זענייהם וכו': מזני הנריאה כלו' נזרלים מזכין תכלית הטוב וכו' המורה זמחמר ז' פרק ל"ו זמחמי הנביא שיהי' עלם מוחו זעקר זירולתו על תכלית שוויו זכזות חמרו ומגרו המיוחד זכל חלק מחלקיו וזשעורו והנפתו ולא ימנעו מונעים מזנים מפני אשר אחר ע"כ וכן נאמר טרם אלרף זכזין ידעמך (ירמי' א'): זמחמים אשר הזכרנום הוא זכני סו' י"ד וזשיני סו' ס"ה

הראשונות תקועות זה כי מי פתי לא יצן לכל הפמות מושכלות הראשונות: ואם אמנם הי הפרד הכפס זציוו העשרה מאמרים' ושמא תאמר שגבול יס ואתון שידעים הי"ד מאמרות זכזכום זעלי הגיון והם העלם' והכמה' והאיך' המלערף' המתי

זירולתו על תכלית שוויו זכזות חמרו ומגרו המיוחד זכל חלק מחלקיו וזשעורו והנפתו ולא ימנעו מונעים מזנים מפני אשר אחר ע"כ וכן נאמר טרם אלרף זכזין ידעמך (ירמי' א'): זמחמים אשר הזכרנום הוא זכני סו' י"ד וזשיני סו' ס"ה

אוצר מאמר כוזרי המישי נחמד קס

ס"ה גם צדיעי ס' ב' : יגעו וכו' אשר יצויר כלומר אותן הנפשות לזדנה יגיעו אל מדרגת ליור כלל העולם ויחזו את חלקי"ס : ויראה קלמס את קלמס נבוא אחד מראה השגתו לנבואי אחר : יודע קלמס סתרי קלמס כמו שגאמר (מלכי

חמלע"ון ומפני שהיו יושבים צלל עזי היער שהוא ממוצע צין האור והתקן קראו אותם כן : וההולכים : שם נח אחת שהיו מטיילים צדות ויערות להתמיד עיונם ולאמרו שהיו אמת חרם"עו ויש שקראום משאי"ס : ולהם צהתמלות דעות

אשר יצוירו העולם בכללו ויראו אלקיהם ומלאכיו ויראה קצחם את קצחם וידע קצחם סחרי קצחם כמו שנאמר גם אני ידעתי החשו : ואנחנו לא נדע זה וכמה זה אם לא שיבואנו מדרך הנבואה ואלו היתה חכמת הפלוסופי' בזה אמת היו זוכרים דברים כנפשות ובנבואה והם כשאר בני אדם אמת שיש להם יתרון בחכמה האנושית כמו שהיה אומר סק"ראט הראשון לעם אני לא אכפור הכמתכם האלקית אבל אני אומר שאיני יודעה אמנם אני חכם בחכמה האנושית ויש להם התנצלות למדע שנצרכו הקשיות להעדר הנבואה והאור האלקי" אצלם הבטיחו החכמות המופתיות בטחון אין הכלית אחריו והתייחדו בזה ואין חלוק בין שני אישים בחכמות ההם וכמעט שאין החכמה בין שני אישים במה שיתחלפו אחר זה מהדעות במה שאחר הטבע גם בהרבה מהטבע ואם נמצא נח אחת מסכמת על דעת אחת הנה אין זה לחקירה ותולדה שעמדה עליהם דעתם אבל הם סיערת אחד מהמדברים קבלו מאנו כסיעת פיסאנו"רום וסיעת אכנר"קלום וסיעת אפוק"רט' : וסיעת ארם"שו וסיעת אפל"סון וזולתם ובעלי החושך והאור וההולכים והם מסייעת ארם"שו ולהם כהתחלורת דעות מפסידות השכלי' יבזם השכל כהעללתם בסכוב הגלגל שהוא יבקש שלמות יחסר לו כדי שיהי' נכחי לכל צד ולמה שלא יתכן זה חמיד לכל חלק יבקשהו על ההמרה והעקב וכמו התעצמם בשפעים השופעים נהראשון יחברך ואיך יתחייב מהמדע כראשון מלאך ומן המדע בעצמו גלגל והודרנו אל אחת עשרה מדרגות ועמדו השפעים אצל שכל הפועל ולא יחוייב ממנו לא גלגל ולא מלאך ודברים הם כספוק למטה מספר יצירה ובכלן יש ספקות ואין הסכמה בין פלוסוף וחביריו אבל יגוצלו על כל פנים ונתן להם שכתב על מה שמעגו ממופשט הקשיות וכוונו

ורחוקים יותר מן השכל מן הנקרא מקונן חללנו נח ורחם כי לא כלורנו לורס : חללנו יגולו עכ"פ ר"ג יש להם התנצלות : על מה שטענו ממופשט הקציהם וכו' : ר"ג עלינו לשבח אותם שאעפ"י שאלו היו צודק קבלת הדת והלבו למשג הממט ע"פ

צ' (3) שאמר אליעזר לנני הנביאים שהודיעוהו שילקח אליהו אחר גם אני ידעתי הסמו : וחנכו לא נדע זה וכו' כלומ' דבר זה הוא ענין שאין שכל פנושי משינו מלבד הנבואה : ויש להם התנצלו' וכו' הפלוסופי' ההם אשר לא היו מודע הסגולה יש להם התנצלות על אשר תמכו וסודותיהם על חקירות אנושיות כי מאין להם נבואה ואור אלקי' אשר לא ידעו אנושיות : והבטיחו שהמנו' המופתיות צטחון אין תכלית אחריו כלומר הלא מראה שאלו הם אעפ"י שלא הי' להם דת ומתחלת עכ"פ נהגו מנהג הקבלה וסמכו על חכמת החלום צצטחון שאין אחריו כלום : והתייחדו ר"ל כללית וכתה היו לאחד תולמיהם להאמין אחת מן הדעות ואין חולה מהם לנפש הקטיים מודעתו רק מוסך על אחד מהמפורסמים שקדם לו וכן אמר צדיעי ס"ס כ"ה צאמרו ואל תנהיגו וכו' : ואין חלוק צין שני אישים ר"ל צין שני אנשי' שהם צמון אחד רחוק שמהי' שמהות צדיעים : צמה שיתמלכו אחר זה מהדעות כלומר שיהי' החלוק צין הדעות צזון אחד כמו שהוא אחר זה מהדעות צמה שאמר העניע וצממת הטבע רק כשפלוסוף אחד דורו נוטה לאחת הדעות כל בני דורו נחשבים אחריו : ואם דורו שאחריו נמלא פלוסוף חולק עליו ומניח דעות אחרות מתחבר לו כת אחרת וכן ילך תמיד אחר מעתה כי רוב האנשים לא מתחברים למודים אחר שיונס אך מפני שמתמינים למניח להם

הדעה הזאת וזה שאמר אין זה לחקירה ותולדה שעמד עליהם דעתם : סיעת אחד מהמדברים נראה שהוא קורא מדברים לנבואי מלאכת הגיון על שם חכמת הדבור : ובעלי החשך והאור הי' כת אחת שהתבודדו ציערות ואמרו שהיו מכת

אוצר

מאמר כוזרי המישי

נחמד

בקשים שכלים עם כל זה פשטו מהם נעות התאוות הגופניות עם עיונם ולא נטו הקשים לנצח הרע חלז כוונו הטוב ועשו הנימוס' השכליים : ומאסו העולם תלוות העולם : הם עבד' מעולים צדון הוא שיעלו שרם לנצח אותם צוה : חמר שלא יחוייב להם ר"ל שקבלו היושר שלה צדיו כאשר לחמו תויבים לעש'תו מפקדות הצורא : כדאי' צעינו ממש : עו כלרי' מקורם וכו' כללים קורים וזהו ששאל עליו נחמת המאמר ששמעו דברים קרונים ומזוהרים צרשי האמונות אלא שנכנסו צוה דבריו ענייני הפלוסופי' ודרכים ועמה חזר לראש דבריו : אלא חכמי שרשי האמונה כלומר אלא חזון שחלמינים שרשים עפי' הקבלה והם עם זה יודעים לתמוך שרשים צראיות עיוניות : צעלי חכמת הדברים ר"ל צעלי הגיון :

וכוונו המשוב ועשו הנמוסים השכליים ומאסו העולם והם על כל פנים מעולים אחר שלא יחוייב להם קבול מה שאצלנו ואנחנו יחוייב לנו קבול הערות והקבלה אשר היא כראיה :

מו אמר הכוזרי השמיעיני בחסוך כללים מקוצרים מן הדעות אשר נתבררו אצל

חכמי שרשי האמונה בעלי חכמת הדברים :

מו אמר החכר אין בזה תועלת וזאת החרוד בדברים והעור על מה שנאמר

הי זהו במה שחשיב לאפיקורוס כי החכם החמים כמו הנביאים על הדמיון מעט הוא שיוכל להועיל אדם בדרך הלמוד ולא ישיב על חולק בדרך הדבור ובעל הדבור יראה עליו הוד חכמה עד שישבי לו השומע יתרון על החמים ההוא החסיד אשר חכמתו אמונתו ולא ישיבוהו מהם משיב ותכלית המדבר הוא בכל מה שילמדוהו וילמדוהו שיכנס בנפשו ובנפש תלמידיו האמונות אשר בנפש החמים

היא המוטבע ואפשר שתפסיד חכמת הדברים הרבה מאמונת האמת במה שיבואוהו מהספיקות והדעות הנעתקות כאשר נראה מאשר לומדים מקצבי השירי ומדקדקים במשקלם ונשמע להם המיה ודברים טבילים בהכמתם ונראה המוטבע הוא שועם משקל השיר ולא יעבור עליו דבר כשור פנים ותכלית האנשים ההם שידלו כמו זה אשר נראה סכל במקצב מפני שאינו יכול ללמדו להם והם יכולים ללמדו אמת כי המוטבע הזה יוכל ללמד מוטבע כמוהו ברמז מעט : וכן העם המוטבעים לתורה ולהתקרב אל האלקים יקדחו בנפשותם

הוא חקר כלל וכאמרו למעלה סי' ז' אלא היחידים מה' להם האמונה צעצע : והעור על מה שנאמר וכו' והכנס צוה נסמך על מה שנאמר דבריו מ"ל הי' זהיר לדעת מה להשיג לאפיקורוס וכו' ש' דבריו חזות הי שקוד ללמוד מורה ודע מה שחשיב לאפיקורוס : מעט הוא וכו' הן דבריו צריציו סי' י"ג וז'ל וכל

הוא הכולך אמרי צעלי הראות הזאת וכו' עד וכמו שאמר נגרים דברי אמת : שיוכל להועיל אדם צדן הלמוד כי הנציחים נקראו צעלי הראות והם רואים שהיא רואה להניח רלויות לסומא העורו על הדבר שהוא רואה אם אינו רואה להאמין לו ולכן לא ישיב הנציח למוק צדן הדבור ר"ל דבריו הראות : וצעל הדבור יראה עליו הוד חכמה עד שישבי וכו' ר"ל צעל הראות מתגלה עליו צהוד חכמתו עד שהשומע שהוא סומא כמוהו מוצב כי לו יתרון על החמים שהוא : אשר חכמתו אמונות לא ישיבוהו מהם משיב ר"ל ונחמת החמים היא אמונתו ולא ישיבוהו מהם שיש ראי' וטענה : ותכלית המדבר הוא בכל מה שינמדוהו והמדבר אין סיף הלא חזמו רק צמה שילמדו אותם :

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

וילמדוהו שיעם וכו' והיא הלמוד צאופן שתקבל נפשו האמונות אשר צנפס החמים צעצע ואללו עם כל הלמוד אינו צנוח שיגיע לזה : ואפשר שיפסידוהו ולא זה לצד אלא אף אפשר שהלמוד מסייעו מן האמונה : צמה שיציאורו מהספיקות כי יולדו לו ספיקות : והדעות הכעתקות וכמו שהוא מאמר הכוזרי סי' י"ט זה אשר זכרת מענין הנפש והשכל ואלה האמונו' אמנם הוא מועתק ממה שאתה זוכר מדבר וזלמך הרי כי צמחים יקרה הטעם הא' מלד עלמו וכו' מלד דברי זולמו אשר נתן ממשל לפניו צדמותיו והדעות נמשכות אמרו חכמת פרסומו צמכמה או שמעטבו נועט לגוה וכמה שאומר אמ"ל כאשר נראה לזוהרים מקצבי השיר וכו' : כאשר נראה לזמדים מקצבי השיר ומדקדקי' נמשקלם חלו הם שזכר צראש סי' ע"ה משער שני שצעלי מלאכת השיר אשר להם דברים צמרוים וצבל המרוצים יתדות ומנועות שוות נקבלה אמת לנלום סהם מפסידים נועם מעלת לה"ק ודרכי הדקדוק ונמות הלשון להכנס העניינים צנפס : ונראה הלוטצע ר"ל המוטבע ציריעת לה"ק היטב וצקריאה הנכונה עם הדקדוק והטעמים : טועם משקל השיר כלומר טועם צעמות הלשון להכנס ענייני צנפס יותר כרצה מאלט כנוצר סם : ולא יעצור עליו דבר צשני פנים לא יפרון גדר הקריאות המשובחות כמו אלו נקצבי השיר שמפסיד השתי נחיס וישליך המלעל והמלרע וישוצו הדברים ידועים (מסופקים) וכבר אספר לסדר מלינות דבריו צלתי

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

הפסד וכאמור שם ז"ל וכבר סי' לנו רומז דבריו הפסד חשיב חיינו מפסיד הלשון כשנשמרם צה אצל השגני וכו' ויתעצבו צגוים וילמדו מתעשיהם ע"כ : בכל צמקצב אצל הוא צענו איה דברים וצעל לשון חם : מפני שאינו יכול ללמד : וזה האות כי המוטבע יותר משוצח שהוא אפשר שילמדו לקצב שירים והם אינם יכולים לקבל מהמוטבע את אשר מוסד צעצע : אמת שהמוטבע הזה וכו' ושמא תאמר הרי סיף איה מוטבע לזה צמכמת הדבור ולמה אמר צראש הסיוע אין צוה מועלת לזה אמר שיה המוטבע הזה יכול ללמד מוטבע כמרה צלי צורך ללמד הרצה ויגיעות צהר כי אם צרמו מעט : וכן העם המוטבעים

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קסא

כמוצטעם וכו' יקדחו צנפסותם ר"ל המוצטעם אין לריכין כלום כי גילון אחד אשר ישמע ממי חסיד יצטרך לו אמונתו כלנו : חולת המוצטע וכו' ר"ל מלמד מי שאינו מוטבע הוא לריך לחכמת הדנו' ועדיין הדבר ספקולא כלמד שאפשר שלא תועילנה אך ג"כ אפשר שיוקרא :

צטוי ממלומוותיו לנתן טענות המורה שזרעם וזה העמיד על תלם : הנה האיסוס הנמצאים בזמן החולף ר"ל פרט כל מין ועין מזומת חי מדבר כל אשר מוליד צדומה לו שחלפו והלכו בזמן אשר חלף ועצר לפנינו עד העת הזאת הם צלמי תכלית למספרם (לפי דעת המין) : ומה שאין לו תכלית לא יולא אל הפועל : מספר שאין לו קץ ותכלה איך אפשר שיהי' כאן כי מאחר שנוכלתתת המספ' ע"כ תכלית לו : והם אין להם תכלית לדעת המין שיאמר כי כל איש נולד מאיש כמותו וזה מזה אחרותית צלי קץ ותכלה וזה אי אפשר : ואין ספק כי לחולף ראשון ולאייסוס הנמצאים מספר וע"כ שיש להמוץ הנחלף ועצר ראשון ד"ל אדם ראשון יליד הצורא ית' וממנו התחילו צוי אדם לרוד על פני האדמה ומעתה לכל אישי הנמצאים מאז ועד עתה ג"כ דהיינו מצדיאות עולם ג"כ מספר : כי צלם השכל חוצר לצרר דצדיו שא"ל שצדו לפנינו אישי' מצלי תכלה : זה צנח וכו' כלומר אנו אומרים שאין אפשרות לתת בצול לשום דצוי מספר כי לעולם אין שום מספר שאי אפשר להוסיף עליו עוד צלי קץ ותכלה : אצל שיוציאוהו אל גבול הפועל לומר שכבר נתוסף כ"כ עד שאין לו תכלה זה דבר שא"ל : כי מה שיולא וכו' כי מאחר שיולא אל גבול הפעולה

בנפשותם נצויות מדברי החסידים וישובו מאורות בלבותם ווולת המושבע הוא צריך אל חכמת הדברים ואפשר שלא תועילנה ואפשר שתזיקנה :

יו אמר הכוזרי אינני מבקש ממך שחעמיק בעיני הוה אבל אבקש ממך דבר בשרשי האמונה יהי' לי למזכרת מפני ששמעתי שמעו ונכספה נפשי אליו :

יה אמר החבר (מק"ה) תחלה מה שצריך להעמיד חרוש העולם ולקיים הדבר

כביטול קדמות העולם (כ"א) תחלת מה שצריך להעמיד הדבר לעולם סדור צבול קדמת העולם) אם הי' החולף אין לו ראשית הנה האישים הנמצאים בזמן החולף עד העת הזאת אין תכלית להם ומה שאין לו תכלית לא יצא אל הפועל ואיך יצאו האישים ההם אל הפועל : והם אין להם תכלית מרוב ואין ספק כי לחולף ראשון ולאישים הנמצאים מספר יגיע אל תכלית : כי בכח השכל למנות אלפים ואלפי אלפים כפולים עד לאין תכלית זה בכח אבל שיוציאו אל גבול הפועל לא : כי מה שיצא אל גבול הפועל ונמנה אחר כן המנין היוצא אל הפועל יש לו תכלית בלי ספק ומה שאין לו תכלית איך יצא אל גבול הפועל אם כן לעולם התחלה ולסוכי הגלגל מספר מניע

ובהנה נופל תחת המנין ודאי שיש תכלית שכל מה שאפשר למנות הוא תכלית צלי ספק : ומה שאין לו תכלית וכו' ר"ל אלו לא הי' לו תכלית לא הי' יולא אל גבול הפועל ומאחר שיולא אל גבול הפועל ודאי שיש לו תכלית : אי"כ לעולם התחלה חסוד מעתה שלעולם היה עת חדשו וכל התולדות שלפנינו כך נצדאו צקומתן וצצדיונן : ולסוצוי הגלגל מספר כסם שעולם השפל וכל מה שצארן נצדאו כך הגלגלים וכל צלמם נצדאו שאל"כ ע"כ שתאמר שהיו כך מתנוועים צלי התחלה הרי הגלגלים נותנים קצנה לזמן החולף ועוד הרי שחלפו ד"מ ימים צלמי תכלית וזה הא"ל : והתת הרה"י שנגעת על דצרי אפלטון שימר כאשר תחודם צכאל תנועה לא היתם : הנה לא ימלט אם שתהיינה התנועות אשר לפני זו התנועה אין התחלה להם : ואם שתהי' להם התחלה : ואם שלא הי' להם התחלה הנה מניחות זאת התנועה הרמזו אלי' (ר"ל התנועה שלפנינו עתה) מגונה וזה כי היו אלו התנועות אשר כבר נמלאו לא ימלאו עד שיכלו לפניכם תנועות אין תכלית

והאמונות הוא צירור מדוש העולם שהעולם הזה וכל אשר צו נתחדש אחר שלא הי' ושאיינו קדמון חלילה : ולקיים הדבור צבטול הקדמות : ר"ל חכמת הדברים שאיינו קדמון ר"ל תחלה יצאר שאיינו קדמון ומאחר שאיינו קדמון ע"כ הוא חדש וזה נקרא אל צעלי חכמת הצבור ר"ל הכיוון הפוך משפט והוא לרוב שחס אין העולם קדמון ע"כ מחויב שיהי' חדש : ואח"י יצאר צמשט מחייב והוא שהעולם מחדש וזה צפ"צ מזה הסימן ואח"פ שלמד מן הצ' מספיק זכר לחזק הדבר מופת כפול : אש הי' החולף אין לו ראשית ר"ל מה שחלף מן האישים ומן הזמן ועם היות שהמורה צפ"ע ד"מ הא"ל העיבר לפני אלו המופתים אשר החזיל צכס החצר והשליכם מעל פניו וכנה אותם למופתי אששים מדברים ר"ל כעצד ולנו צל עמו עכ"ז לא מנע הצמר להצוירם לפני הכוזרי כולם ממתת שאלתו למען יצטרך הכולל והמוצמר שצכס כי הנה המופת מצד אישי המין וכפי אשר סייס צו : צכוף הפרק הוא חזק מכל חזק וכל טענות שזכרו המורה לא ילליחו נגדו כפי אשר ישאלו אף גם שאר המופתים שצר צכס כצד יולא כרלצ"ג

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד

להם * ושלמות וכלון מה שאין תכלית לו מנוגה עכ"ל
 וזאת דעת קדמוניות ועם כוונת שהנאים הביגוריה צוה
 וזאת דעת מחמיר שהתנועות לא יעמדו יחד רק תכל' זאת אמר
 סוד זאת אין זה שלמות וכלון לנלתי תכלית כנר
 כתנתי שהצדק לא נמנע
 להעביר לפני הכוזרי כל הנאמר
 צוה מימי עולם ומשנים
 קדמוניות והוא יצטרך יקרב את
 הקדום והמצורר שאין עליו
 תשובה: ומה ר"ל עוד יש
 מאלו יופתים: כי מה שאין
 לו תכלית אין לו חיל' א"ח
 לוקח החיל' ממנו שברי אין
 לו תכלית וזוהי מספר יהי'
 חלו וכן א"ח לכפול אותו
 אמר שאין לו תכלית מה
 יועיל צו הכפל הרי לא יתראה:
 ולא ערך מספרי כגון שלש או
 רביעי וכו' ומה לו: כי סודני
 בגלגל השמש וכו' ר"ל אם נתן
 לז' אל כל הסודני' והתנועות
 שעשו הגלגלים לדעת המיוחס
 צלתי תכלית ומאחר כשהשמש
 גימור לגלגל פסע אחת דהיינו
 צנעה * הירח גימור לגלגל צומן
 ההוא צנעה י"ב פעמים דהיינו
 צנע חודש: וכן שאר סודני
 הגלגלים ד"מ עולמים צנע שנים דק"ב צנע שנים צנתי צ"ב
 שנים ויש עוד למצוא סודן קתום אל קתום: ויהי זה קת
 זה כלומר מספר הסודנים שעשה צנתי הם פחותים ממספר
 הקפות של דק' ושל דק' משל מאדום ומאדום משל חמה וכולם
 פחותים משל ירח ויהיו מספר הפחיתים קת' מן המרובים:
 ואין צוה שאין לו תכלית קת' * איך נאמר ד"מ סודני השמש
 הם קת' משעור סודני הירח הריגס לסודני השמש אין תכלית
 למספרם ואיך נאמר עליהם קת': ואיך ישב זה כמו זה
 וצן גילו אין תכלית לו והוא קת' ממנו או גדול ממנו ר"ל
 לחננו ע"כ שנאמר שעספר הקפות שעשו הגלגלים צומן
 סלתי תכלית הם ג"כ צלתי תכלית והרי ד"מ השמש הקוף
 הארץ מספר צלתי תכלית והירח שהוא צן גילו צוה ג"כ צלתי
 תכלית צהקפותיו אעפ"י שהקפי השמש פחותים ממנו והם
 קת' מהם וכן צנתי עשה ג"ב הקפות צ"מ מה שהקפי השמש
 גדולי' ומרובים מהם ואיך יתכן שיסוה השמש עם המרובה ממנו
 ועם הפחות ממנו וכל אחד מהם צ"מ והרי כולם שוים כי
 א"ח שיהי' צ"מ אחד גדול מצ"מ תצור: ומהו איך הגיע
 מה שאין לו תכלית אלצנו: הפעם הראה המצר כל איתמיו
 וזה המופת הוא שירד וקיים א"ח לדמותו והוא מיסד על
 הקדמה אחת מה שאפילו צנע הריצו א"ח שחיתפ"י שחיתר
 שחפטר ויכול להיות מנועות צוה אחר זה ר"ל צנע זה אחר ס' ר' זה
 צלתי תכלית מאחר שהכלתי תכלית נמלא יחד: עכ"ל הכל
 בודים ש"א ולא יתכן שימלא צפועל וימיר רעיו צלתי תכלית

מגיע אל תכלית ומוזה כי מה שאין לו תכלית אין
 לו חצי ולא כפל ולא ערך מספרי ואנחנו נדע כי
 סבובי גלגל השמש חלק משנים עשר מסבובי
 הירח וכן שאר סבובי הגלגלים קצתם אל קצתם
 ויהי' זה קצת זה ואין במה שאין לו תכלית קצת
 ואיך ישוה זה כמו זה וכן גילו אין לו תכלית
 והוא קצת ממנו או גדול ממנו ורצה לומר שהוא
 יותר מספר או פחות מספר ומהו איך הגיע מה
 שאין לו תכלית אלצנו אם הי' לפנינו מן הכרואים
 מה שאין תכלית למספרם איך הגיע המספר
 אלינו * וכאשר יהי' לדבר הכלה אי אפשר לו
 עבלי החחלה * ואם איננו כן יהי' כל אחד מן
 האישים צריך במציאותו להמתין למציאות אישים
 לפניו אין להם תכלית ולא ימצא איש:

פרק ב העולם חרש כי הוא גוף והגוף אינו
 נמלט מתנועה וטנוחה ושחיהם מקריים
 מתחרשים

לו שמאחר שיאל אל גדר הפועל ע"כ יש לו תכלית והמורה
 אף הוא הסכים להקדמה זו בראש ח"ב והסוד צנע חוצת
 הלצנות ציורה צפופים צפ"ה משער היחוד (עיין צפירושו
 ס) ואין לומר לנאמר הנה מאחר שאין מתלוות צוה *
 ומעתה יתבאר מלד אישי המין

הנמלאים לפנינו מלדס וצתמה
 ולמחיים שהם נחשבי' צורעם
 ותולדותם ע"כ יש ראשון לכל
 אחד מהמינים אשר לא נולד
 מאשר שלפניו שאלו מאמר שכן
 נמחוה אחרונות זה מזה עד צני
 ראשית ותכלית הרי א"כ אלו
 האישים הנמלאי' לפנינו הולדכו
 לכל אותן שלפניהם ולפני פניהם
 עד צני קן * נאמר לצנע הריצו
 אלו חסר אחד מכל המון הרצוי
 העולם לפני חיל' או אלפיס דור
 מן אצית או אותם משל כל אחד
 מהאישים שלפניו היתמלו כל
 המון הגולדי' שלפניו: ע"כ
 שיאמר לא * כי הי' נפסק
 שילת הפוליה צנע אחד * א"כ
 כל אותו המון העולם הצלתי
 תכלית צריכים לחישים שלפניו
 למולדתם הרי שהודית צלתי
 צנע תכלית צפועל מאחר שכל
 א' וא' מהאישים לא הי' יולד

לגדר הלידה זולת עזר צלתי תכלית שלפניו * ומאחר ש"א
 שיושלים צ"מ ויאל צד' מצ"מ אהב נמלאו לחישים שאנו רואים
 וזה שאמר איך הגיע המספר אלינו כלומר מאיזן אנו רואים
 לפנינו המין תולדות מהנמלאי' ונאמר יהי' לדבר תכלה ר"ל
 הרי עכ"פ אנו רואים אישים הרבה שהם אחרונים צעד
 אותן שלפניהם אי אפשר לו מצלי התמלה שאל"כ הי' כל אחד
 שנולד לפניו צריך להמתין עד שעברו אישי' צלתי תכלית לפניו
 ומאחר שזה א"ח שיאלו לצנע הפועל מספר צ"מ א"כ לא הי'
 נמלא שום איש והרי נמלאים לפניו:

פרק ב העולם חדש וכו' * אחר ציטויו הקדמות צפ' שלפני
 זה צנופת ודחי צמוילס לא נבאר מירושו שאין
 צין הקדמות והחדש אמעני שנאמר אף שאינו קדמון עכ"ל
 אינו מחדש * עכ"ל לא נמנע להעביר לפניו כל הלאמר צוה
 מקדמוני החוקרים והוא יצטרך את הנבון לתאומו צוה * כי
 לדעת המצר כפי אשר הקדים לפניו צמחמרי' הקורמים אין
 לורך עם ילידת מלרים ומעמד הנגדר ר"ל קבלת התורה לשום
 מוכיפי החוקרים וכהה זה הענין הנג' צפ' זה זכרו המורה
 צרחין פ' ע"ד צס המצרים ואמר שזה הדך אללס החק
 והטוב שצס והוא יאל' שס לבקר דבריהם ואמר שס עכ"ל
 דרכם שהם צריכי' לעמתת שלש הקדמות: הא' שמה שאין
 לו תכלית אפי' צוה זה אחר סוד זה שקר * הצ' שכל מקרה
 מחדש * ה"ב שאין דבר נמלא צפועל מן המוחשים ר"ל מה
 שרנב צ"מ מה' מושים שלא יבא ממוצר צעלס ותקרה והעלם
 אללס

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קסב

לנלח על העמוד הוא צפרק שח"ז:
פרק ה האלקי נלחי ר"ל קיים לעד: כי חדות הנעדר
 וכו' כמו וכו' כלומר כמו שדבר המחדש לא יתחדש
 מעצמו שאין דבר עושה עצמו כך לא יופסד המחדש מצלי
 סנה המפסידו: כי לא יעדר

דבר מחמת עצמו אך מחמת
 הפכו כמו שאנו רואים שכל דבר
 המורכב יפסד וכל עוד
 שמורכב מיותר דברים כפסדו
 יותר מהיר כמו הסי והאדם
 שמורכב מ' מד' יסודות ומכפס
 צומחת ומיונית והאדם מרוחמים
 ג"כ הנה פירודם מחמת
 שנתחדשו זו הפכים רבים
 ופירודם יותר ממחר כאשר אנו
 רואים וכל אחד מתנגד לחיזרו
 עד שכל מורכב אפילו מחומר
 ולורה נלכד כמו שהם כנגלגלים
 והכנני לדעת הקדמוני ח"א
 קיומם לנלח מחמת שהחומר
 הפך הצורה והפסדו אפשר
 וכמו שהוא לדעת ח"א אשר
 שנת אלפי שנה: ואין הפך לו
 ואין דמיון זה כדברי המורה
 צ"כ פ"א סוף עיון שלישי
 צלמוני כי המחויב מליאות (ר"ל
 מה שהוא קדמון) ח"א ש
 השניות כלל לא דומה ולא הפך
 ועלת זה הפשיטות בגמורה
 אשר לא יעדף ממנו דבר חוץ
 מעצמו ממנו ונעדר העלה
 והסנה מכל לך ח"א אין
 השתמפות זו כלל ע"כ הנה
 ציאר שמתחת הפשיטות בגמורה
 לא יזויר זה הפך שאמנם הפך
 לא יגיע רק או מלך הצורה
 הטבעיות שזו או מלך סנה
 ומאחר שהוא עלם וסנה

פרק ה האלקי נצחיו לא יחלוף כי מה שנתקיים
 לו הקדמות התרחק ממנו ההעדר כי
 חדוש הנעדר צריך אל ככה כמו שהעדר החדש
 צריך אל ככה כי לא יעדר הדבר מחמת עצמו אך
 מחמת הפכו ואין הפך לו ואין דמיון כי מה שהוא
 דומה לו בכל פנים הוא הוא (כ"ה וסוף חמ"ד) לא
 יסופר (כ"ה ימ"ד) בשנים אבל ההפך המעדייר לא
 יתכן ג"כ שיהי' קדמון כי (כ"ה ע"ג) כבר התבארה
 קדמות מציאותו ולא יתכן שיהי' חדש כי כל חדש
 אמנם הוא עלול לקדמון הוה ואין יעדייר העלול
 עלתו:

פרק ו

ראשונה לא יזויר זו הפך - ואלם אין דמיון לו כפי אשר
 ציאר המצר הוא שפאחר שהם דומים צלל לך עלי שום הצדל
 שצעולם הרי הוא הוא והכל אחד מאחד שאין כאן הצדל המוסר
 אשר יזויר זו הצדל צדצרים גשמיים לא מלך העלה והעלול
 אשר יזויר הצדל צדצרים רוחניים: אצל הפך המעדייר וכו'
 כלומר וכיון שלא יתכן דמיון לזר שהוא קדמון וגם שיהא זו
 הפך - הנה כמו כן לא יתכן שיהא הפך חוץ ממנו והוא
 המעדייר כי ח"א שיהי' זה המעדייר קדמון כי כבר התבאר
 קדמות מליאותו יתבדך והוא מחויב מליאותו וח"א צוה השניות
 כמדובר גשם המורה: ולא יתכן שיהי' חדש ר"ל זה המעדייר
 הוא ממד: כי כל חדש עלול לקדמון הזה ר"ל נפעל מן זה
 הקדמון שהוא אלקי"ו ית' ואין יעדייר המפעל את המעלה אותו:

פרק ו

אלים עלם פרדי ר"ל נקודות קטנות מאוד שאין להם שום
 חלק ומהם יתרכז כל הכוחים שצעולם לפי הרכבת חלקים
 אלו ודעקס זה צוה ישמנו המורכבים וההרכבה הזאת
 והשמותה היא המקרה ע"כ אמרו שכל המלא מורכב מעלם
 ומקרה - והצנר עם היות מצלי

ספק הרניש אל טענות המורה
 וגם אינו מאמונת עלם פרדי
 עכ"ז העביר לפניו דעות
 הנאמרים צוה כמדובר ועיקר
 סמיכות על מה שסיים צפרק
 שלפניו זה: והחולף חדש ר"ל
 אלו המקרים שחלפו ועברו זה
 נשען על ההקדמה ה"ז שחף
 צווא זה אחר סוד זה ח"א
 שילך לנלחי תכלית: ושניהם
 חדשים ר"ל המקריים הצאים
 והעצרים: ומה שאינו נמלט
 ר"ל העלמים פרדיים שזכרתי
 מאחר שע"כ ריכין למקרה
 ואם המקרה חדש גם הם
 חדשים: כי לא קדם לחדשים
 ר"ל העלם פרדי לא קדם
 מעולם למקריים שהם חדשים כי
 לא יזויר ע"כ הזה עלי מקרה
 ומאחר שהחדשים שהם
 המקריים חדשים גם הוא חדש:
פרק ג אי אפשר וכו' גם
 צוה הלך צעקנות
 המדברים שאמר שזוירו שאין
 העולם קדמון ושהוא חדש חזרו
 לנלח מליאות הש"י ועם היות
 שאף זה אין צורך לו כלל
 שמתאחר שנתבאר שהעולם חדש
 ודאי יש כאן מי שחדש כי אין
 דבר עושה את עצמו לא נעם
 מלהזכיר דעות המדברים כולם
 לפי דרכם: אי אפשר לתתחדש
 עלי סנה שמתחדשו ר"ל מצלי

צורה מחדש אותו: מצלי עת שימיר צו כלומר שמתחדש צנת
 הסיא לא לפני זה ולא לאחר זה ומי יחד אותו על זה בזמן
 דוקא לזו צוראו מתחדש טונו לפי גזרת חכמתו והוא ג"כ
 צמורה צראשון פ' ע"ד צדך תמשי:

פרק ד האלקי קיים קדמון - צורא עולם הזה קיים ואין
 ראשית לו אך הוא קדמון: כי אם הי' חדש וכו'
 כלומר אם תמאן לומר שיש כאן צורה קדמון לכל דבר מה
 מאמר שהוא צריך אל מתחדש ומחדש אל הלא ח"א שישתלשל
 זה נלחי תכלית וע"כ שתיבא אל ח' קדמון והוא אלקינו
 ומה שאמר קיים ר"ל מחויב מליאותו שאמנם זולמו כל
 מליאות הם אפשיי המליאות וכן יאלו צתחן הצורה ולא
 יתקף ר"ל לא סר וכמו שהוא צנוססא אחרינא ואלים קיומו

פרק ו' חינו נמלט מן החדושים וכו' מקריים מחדשים זה בעצק זה וכמוזכר בפ"ג: ומן השקר שיקרהו מקרה ר"ל שהלא יתבדק לא יתואר בשום מקרה אפי' המדות המפורשות זו כמו ההכמה והרלוף אינם מקריים נשואים עליו כי להיותו בלתי צעל תכלית כל מדרגה כי הנמלאים נכללים בעלמותו: זו המקרה עמידתו ר"ל קיומו: והמקרה מעולל לגוף כלומר הגוף עלתו והמקרה עלולו: הולך אחריו כלומר אינו נפרד ממנו: והלקי"ם יתבדק איננו נבגל ומתייחד שמאחר שהוא בלתי תכלית נכחו וצכל המדרגות אין לו גבול לא מלך מקריי הבשמים לא מלך העלה שהוא עלת כל העולות וגם אינו מתייחד כלומר שנבדק אותו לומר שהוא צד לו צלופף זה כמו שהם המלאכים אפי' הרומניים הם נבגלים בנה שהם עלולים וכל עלול אינו מכיר רק עמנו ומה שתתוו אזל אינו מכיר עלתו צבטס נמצד ידיעתו שהוא מעולל ולומר לךעת הפלוסופים וכבר השקיף המנר צמו' ג' ממחמר ד' לומר שהמלאכים גם הים מן הגופים הסודיים הקדים והציף דעת הפלוסופי' צלשון שנת וכן נדחין דברי צעל חזנת הלצנות צשער הימוד פ"ז חלומרו ג"כ שכל מונבל יש לו תכלית וכל אשר יש לו תכלית מחוזר:

האור אשר לו תנועה קלה ואיזה ונלווי האור העופלים על אחה בשם יורדים דרך העין ולימותיו וממששים וורווי המות ואולם צערכו יתבדק לא יתואר שום דבר דחשך: כי אתה קנית כליותי צרלת מל' קונה שמים ולרן ואחר שהוא יתבדק צרם וירל לו פרשי מפרטי מרטיהם צודלוי שאין נעים ממנו שום דבר קטן וגדול:

פרק ו' האלהים איננו גוף כי הגוף איננו נמלט מחידושים ומה שאיננו נמלט מן החידושים הוא חדש ומן השקר שיקרה מקרה כי המקרה עמידתו בגוף הנושא והמקרה מעולל לגוף הולך אחריו נשוא עליו ואלק"ם יתבדק איננו נבגל ולא מתייחד בצד מבלתי אחר כי זה הוא מתנאי הגוף:

פרק ז' האלקי' יודע כל דבר קטן וגדול ולא ימלט מידיעתו דבר כי התבאר שהוא ברא הכל וסדרו ותקנו כמ"ש הנושע אוון הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט ואמר גם חשך לא יחשיך ממך ואמר כי אתה קנית כליותי:

פרק ח' האלק"ם יתבדק חי כי כבר נתקיימה לו ההכמה והיכולת א"כ נתקיימה לו החיות אך לא כחיותינו הנגדרת בהרגשה ובתנועה אבל חיות עניינה השכל הנמור והיא הוא והוא היא:

פרק ט' האלקי' חפץ כי כל הבא ממנו באפשר שיבא הפכו או העדו או קודם העת אשר בו או אחריו ויכלתו על ב' ענינים שוה ואי אפשר שלא יהי' חפץ ישיב היכולת אל אחד מהם מבלתי האחר ויש לאומר לומר כי מדעו מספיק משיצטרך אל יכולת וחפץ כי מדעו מיוחד לכל אחד משני ההפכי' מדעו הקדמון הוא הסבה בכל חדש כאשר הוא * וזה מסכים לדעת הפלוסופים:

פרק י' חפצו יתבדק קדמון נאות למדעו לא יתחדש עליו דבר ולא ישחנה מאצלו (י"ח אט) והוא יתבדק חי כחיות עצמותו (י"ח אט) לא

פרק ח' האלקי' יתבדק וכו' כלומר עם היות שנמצא יודעתו מכה דוחלו ונתקיימה לו ההכמה והיכולת ופשיטא חיות אמנם אין לערוך מיתו צעד מיינו מה שאנו מצינים אותו שאינו רק מה שאנו מרגישים ומתנועעים והוא יתבדק נעלה וכסגז ומדות' מאור מערוך חלוו זה וכבר נתבאר כל זה במאמר צ' סי' צ' וצפירושו מה שהוא די:

פרק ט' האלקי' חפץ כל הנעשה צמיס וצארן הכל הוא צמטלו הבמור וכבר הארכנו צה צמו' ח' ממחמר ח' (עיי"ט): כי כל הבא ממנו אפשר שיבא הפכו וכו' ר"ל כל הנעשה צעולס כראיה שאפשר הפכו או שלא יהי' כלל או שהי' קודם זאת הרגע או אחרי' וזה מורה על פעולת הפועל הפועל כפי חשלו וכבר המורה צח"צ פכ"צ צמורה השלישית צאמרו שכל פועל יפעול צמונה ורלוף לא צענע יעשה פעולות רבות מתחלפות: וא"א שלא יהי' חפץ ושיב היכולת אל אחד מהם כלומר מאחר שאני הולדים שום אפשר כך ואפשר צהשך ומי יחד אותו על זה

האופן שהוא * אין זה רק חפץ האלקי' ויכלתו אשר צכל משלה: **פרק י' חפצו קדמון וכו' כמו שידעתו קדמון והכל לפיו לפניו מזו ויקדם והאחר שכל הנעשה מזמו יתבדק הוא והכל צמטו ח"כ גם חפץ קדמון * וכבר זכר עיני חפץ הקדמון צלשיס סי' ע"ג: לא יתחדש עיניו דבר לומר שחפץ עתה צמה שלא הי' ערוך לפניו מוגיל ומקדמות וכל משצלו בליים ויודעים לפניו מקדם שיוציאם לפועל כל אחד צעמו * וכבר זכר צמו' ע"ג משלישו עם ענין חפץ הקדמון צימר מה שאמרו חו"ל עשרה דברים נצרו צצ"ג אין השתמות וירד לו לשיעת הרצונס צמי' מנשה זו צפרקי חזנת אך הרצ האצדנאל חולמו ולא להנוק עליו צמי' המורה פ' צראשית וצעל יפ"ת עמד לפיין הרצונס ז"ל להושיע משועי נפשו צמי' המדרש**

צמרים צנארן הוא מקדם והכינס על מקונס וסדורס צאצריהם וגוקיהם והוא המוח' אותם ממיר וכמ"ש מסתיר סניך יצהלון מוסיק רומך יועוון וצדין שירע הכל צדיעיה שאין לויולה ממנה: כמה שאמר הנושע אוון הלא ישמע הולר עין הלא יעיש וכבר מדובר צה צלשיס סי' י"ח ואנחנו צפירושו שם מה שהוא די ומה שאמר וגם חשך לא יחשיך מןך צבדי שלא תאמר דיו לצח מן הנדון להיות נדון ואין הראות צערך חלוו יתבדק רק ע"י חלמי צמו שהוא חזר ח"ו לכך אחר חלוו יתבדק רק ע"י חלמי הוא גושני וממרוי והרומחי שנו נשקע צגוף החומר ואינו יכול להרגיש רק דרך המוח והוא משכן הכסם ומחמת המוח וכליו לפני ולפנים צראשו כללו החוטף מעכב עליו הרגשת הראות חס לא דרך

אוצר מאמר כוזרי המישי נחמד קסג

המדרש פ' צראשית: והוא חו צמיות עגמו צל לשלול התארים לומר שאין שום תואר נוסף על עגמותיו כי הכל נכלל עם עגמותיו וכבר דבר מזה צס' צ' מאמר צ' ושם פירשנו מה שהולך די:

צית כננה לנמול ועונש והתירה איה מקום מנוחתה עד שרצים נטו לעשות הגוירה עיקר והכל ציר ה' ובהקשר ליטב דרני התורה צמול ועונש כנו' צמורה פי"ח מ"ג צניאור הויכות שצין איוצ ורעיו ע"כ הניח הצבר ליוסר מוסד שאין

יש זך המספיק לילמזכרת זאת היתה בקצתו סי' י"ז שלל בקש ממנו העמק הענין צזה לפי דעת הקדמוני' מלכד זכרון דעתם: וכבר אמרת וכו' צס' צ' מזה המאמר ו"ל אזל לתרצך ראשי הדברים וכו' ולח"כ החכמה האלקי' יפ: שאין מנוס לך וכו' ר"ל שחרי היריעות אינו נמוץ כ"כ על הנומק ממי שהקצלה הירוקת ממעמד הר סיני ותמינת המורה היא כמו ראות העין כנו' צמאמר א' ואין לורך למחקר על שום עיקר ואמנם זאת השאלה אין דרך להטות ימין או שמאל מצדתי מחקר: מפני שהיא משאלות החכמה ר"ל שאלת הגוירה והצמירה ר"ל אם כל הדברים ההווים תחת השמש אינם צלתי לה' לצדו כפיגורית חמתיות' והטוב והרע הנמשך לאדם אינו נרק מתפס' ה' לצד או שהכל נמשך לאדם אחר הצמירה וכי כבוד ה' נקי מכל זה אשר חכמים יגדו ולא כחור מנורל הקדמוני' ספר איוצ כולו מדרב צזה המחקר הרב צעל מוצת הלצנות קרא אותה שאלת הנהגה והלך צפ"ח משער עגורת אלקי'ס והרמז'ם צה' תשובה כנה אותה צס שאלת ידיעה וצמירה והצבר קרא לה צס הגוירה והצמירה והכל הולך אל מקום אחד: אמור דעתך צזה ופן תאמר הלא הדברים עתיקים דרוש אותם מעל ספרי הקדמונים לזה אשר אינו תמן עמקן וסברתך:

לא קנויה וכן יכול ביכולתו והפך בחפצו כי מן השקר מצוא דבר וסחרו יחד ולא יאמר עליו יכול ביכולת סתם:

יש אמר הכוזרי זה מספיק לי למזכרת ובלי הפק שזה אשר זכרת בענין הנפיש והשכל ואלה האמונות אמנם הוא תועהק ממה שאחה וזכר מדברי זולתיך ואני איני מבקש כי אם עעמך ואמונתך וכבר אמרת לי כי אתה מווסן לחקור על זה והדומה לו ואני סבור שאין לך טנוס מחקור בשאלת הגוירה והבחיורה מפני שהיא משאלות החכמה אמור דעתך כזה (צ"ח צה):

כ אמר החבר איננו מכחיש טבע האפשר כי אם מתעקש חנף יאמר מה שאיננו

מאמין בו כי אתה רואה מהודמנותו למה שהוא מקוה או ירא מה שיוורק שהוא מאמין כי הדבר ההוא באפשר ויועיל בו הוימוץ ואלו הי' מאמין כי יהיה על כל פנים הי' נמסר ולא היה מווסן בכלי מלחמה לאויבו ולא בשבר לרעבונו ואם יאמר כי הוימוץ ההוא צריך למי שלא הודמן כבר הודה בסבות אמצעיות ושבהם עמידת המתאחרות והוא ימצא בעתיד ההפך בכלל הסבות האמצעיות אם יודה האמת ולא יתעקש ועתיד להודות כי ימצא עצמו מונח לו בינו ובין חפצו כדברי' האפשרוי' לו אם ירצה יעשם ואם ירצה יניחם ואין באמונה הזאת הוצאת דבר מדין האקי'ם אך הכל שב איו על פנים מתחלפים כאשר אבאר:

ואומר כי כל היריעות (צ"ח סגוליס) מיוחסות אל העלה הראשונה על שני דרכים אם על הכוונה הראשונה אם על דרך השתלשלות ורמיון דרך הראשון

מי שיכחיש ענין האפשר רק מתעקש חנף ר"ל שולחי ענין האפשר קיים ואין הקב"ה המציה הטבעית צמקוס נס' ואם ד"מ רטנוערין חומס נפש לריון ממנו ממני שחוק ממנו אין הס' ימיצב ידו או לוקח נפשו רק צמקוס לורך גדול דהיינו צלס זה שנגדו וזכה לנס וכן צכל מעשי האדם ישיטה מה שצמכו לעשות ולא יחמר זה כי אם מתעקש הרואה להחניף דת, צפני צני אדם שיאמ' מה שאינו מאמין: כי אחה רואה וכו' זה החניף עלנו מראש אף הוא נמוץ לזמן לו עניינים לרדוף אחר הדברים אשר הוא חושק צסס: הי' כצטר לצמיות ה' ולמה לו להכין כלי מתלמה לאיוצו הלא אם חפץ ה' צחיים לו הוא ילחם לו וצסל לא שוא משועת כלי מלחמה וחפץ ה' קשת יסצר וקלץ חנית וכן למה לו להכין שצר לאוכל התקלר יד ה' להציע נפשו צמתי מנל: ואם יחמר כי הוימוץ לרדף למי שלא הזדמן' כלומר שנס ההזדמנות הוא צמורת ה' וה' הניע אותו שזדמן שאם אינו מזדמן הוא נמנע צצערקצ"ה מניח ענין האפשר על מלו א"כ הודה צסצות חתעניות: וצצסה עמידת המתאחרות הדברים היולא'ם אחר זה לפועל תלוים צסצות חתעניות: כי ימלא עגמו מונח לו וכו' ר"ל שאם יסיג חפצו צעמיד יראה כי מידו היתה לו זאת צצבר שהשתל צסצות חתעניות שה' חפסר לו לקיימם או לעצום והיא

הצמירה: ואין צלמונה זאת וכו'. ר"ל חין למתחבר שיאמר שזה הדרך פוגם חמונה צ"ה: אך הכל שז אלו עכ"ל הכל קצור צמץ אלקי' צלופנים וכמו שצמאל והולך: ואומר כי כל העלולים כך הנידס' הנוכוה ר"ל כל המסוצנים ההויס צעולם: מיוחסית ר"ל שרסס ועיקר התחלת מעלה הראשונה ר"ל מהס': יסיס כל דבר צמקמו הכל הליך על סדר

כ איננו מכחיש טבע האפשר כי אם מתעקש וכו' מפני שהנכנס להטיו על שאלה זו כנכנס צמקוס לר חין דרך לנטות ימין ושאלו שום נשים הצמירה ינקריית והאדם צכחו לעשות מה שצנו חפץ נתן צמרת לצופט כל הארץ ית' וכמאמר הנציח למה מראה עגלות דרוס צלוי לריון ממנו ואם צאמר שהכל צמץ ה' ומאמתו נססס כל מעשי האדם ח"כ איה

איצר

מאמר

כוזרי חמישי

נחמד

שדר אחד על מה שיעצו אותם הצווא של צום שניומוזער
 הלווא גדל צונת אחד כדמותו וכן המים והאדם מולידים
 כלום והרמיתם ונתן לכל אחד ואחד מן היסודות כפי הלחך
 לו וכן הגנלים מתנועעים על סדר אחד : כי האש גוף דק

ר"ל פוחד דק שכל הגופים :
 והקורה גוף מתחלחל כן נראה
 הגירסא הכונה והוא מל'
 מולידים מולידים זל' הגמרא ר"ל
 שהיו מלא נקצי' נקנים מולידים
 מולידים והוא לקומו נכנס
 צינמק הין ומפריד צמינעמו
 המהירה אשר לו ונולדים אל זה
 האש כל חלקי האש המפורדים
 זו אלה והנה עד שמרד
 חלקו טען האויר והלחות שני
 עולים עם הלה נמזג והעבר
 יחד למטה : וסגות הפעלים
 האלו ר"ל הפועלים הפריים
 לקורה זועל דרך מל' : ואפשר
 שמתחיל סגות סגות וכו' כלומר
 עתה זה תחלה סגת חרימת
 זאת הקורה צבור הרבנות
 מל' יסודות : וסגת הרבנות
 כפי מחמד המדומים צעיר
 ערוז ה' יסודות י"ה צוה
 וסגת הערוז הוא צעור וסגת
 מנועת הגלגל וכו' : וסגת
 צפ"ד מספר המדע וכו' כנסו זל'
 יעני צנוליס : וסגת ה' אל
 הענה והסגת ר"ל האל המניע
 כנגדלים : וסגת חרי המניע
 רבו וסגתת אחד החזק כמיר
 חין סגרת צין סגת חין
 הנומרים : וסגת חרי וכו'
 ר"ל חס תרצה לקרצלו הדברים
 אל סגת : צתוקה האש סגת
 חלוקה כמו חס נספך שגלגל
 הגמרא : החמשים ר"ל כל
 הנעשה צעולס : והיו חלקי'ם
 מחפן ה' לצדו צלופן חלק דרך
 יוחס אותם לל' לקורה לל'
 לעצו ופסיעה שאינם חן
 הכמירה כמו חני הכניס
 סגוליס או הסמרים או עניו'
 הולכים על סדר המחוץ חן
 טענע : מסגות חלועיות וכו'
 אשר הנין לפס הצורה מיוס
 צווא חרן ושמים : והאלקיים
 וכו' יולדים על כל פנים : לל'
 יווייר להם כונע צום חופן

הראשון : הסדור וההרכבה הנראים בחי ובצומח
 ובגלגלים אשר לא יתכן למשכיל המשתכל שיחמהו
 אל המקרה אך אל כוונה עושה חכם ישים כל דבר
 במקומו ויתן לו חלקו : ומיון השני שריפת האש
 הזאת על הרמיון לקורה הזאת כי האש גוף דק
 חם פועל והקורה גוף מתחלחל (נ"א מתחלחל) נפעל
 ומדרך הדק הפועל שיעשה בנפעלו : והחם היכש
 שיחםם ויכלה לחות הנפעל עד שיחפרדו חלקיו
 וסכות הפיקלים האלה וההפעליות האלה כאשר
 חבקשם לא ימנע ממך השגתם ואפשר שחמצא
 כבות סכוחם עד שהגיע אל הפלכים (נ"א הגלגלים)
 ואח"כ אל עולות הפלכים (נ"א הגלגלים) : ואח"כ אל
 העלה הראשונה ובאמת אמר האומר כי הכל מנוירת
 הביורא יבאטה אשר דהאחר בבחירות ובמקריים
 בחי שיוציא טאוטה מהדברים ההם מנוירת
 האלקים ואם תרצה תקרב מציאות זה בחלוקה
 הוורת המעשים יהיו אלקיים או טבעיים או
 טקריים או טבחרים : והאלקיים מהסבה הראשונה
 יוצאי על כל פנים אין להם סבה זולת רצון האלקים
 יחברך והטבעיים מסבות אמצעיות סוכנות להם
 ומניעות אותם אל הכלית שלימותם בעוד שלא
 ישנו מינע האחד מהשלישר חלקים והמקריים
 מסבות אמצעיות גם כן אך הם כמקרה לא בטבע
 יבא בסדר ולא בכונה : ואין להם הכנה (נ"א חכמות)
 לשלמות יגיעו עדיו ועמדו אצלו ומתנים בהם
 בחלקים השלשה אבל הבחיריים טבתם חפץ האדם
 כעת בחירתו והבחירה מכלל הסבות האמצעיות
 ולבחירה סבות משתלשלות : הסבה הראשונה
 השתלשלות טבלי דוחק בעבור שהאפשר נמצא
 והנמש מונח לה בין העצה והפכה העשה מה
 שהיא רוצה מהם : וצריך שתשובת או שתנונה על
 הבחירה ההיא מה שלא יחויב זה בשאר הסבות
 האמצעיות כי לא תנונה סבה טבעית ולא מקריה אע"פ
 שהאפשר נמצא בקצתם כאשר לא האשים החינוך
 והישן כאשר יוקו והי' באפשר הפך זה אבל אינך
 מאשימו

וצאריך : והטבעיים וכו' צעור שלא ימנע מונע מל' מג' חלקים
 כמו שתלמד ר"ל טבעי החטים הכזרים להוליד ולכלות
 כדמותם עכ"ל יתכן שילקו צדפון ציורקון מזד טבע האויר
 ורוח הנוצז וכדומה לזה אשר ג"כ תפחת הטבע הנוצז צעולס :
 או מזד המקריים שיעלו עליה
 סן צמות להסחיתם או מזד
 הצמירה שאדם צומר להסחיתם
 ערס יגמל פרי' : אך הם צמקרה
 וכו' עקר מניחותם בדרך קרי
 והצמן ולא ילכו על סדר אחד
 תמיד ולין צסס הכנה שיגיעו
 לאיזה שלימות כמו ענייני הטבע
 סעקדס לתכלית השלימות :
 ומתנים צסס שלטה החלקים
 גם צמקרה צריך להמנות שלא
 מלא לפועל חס יחי' לה מונע
 או מחפץ חלקי' או מהטבע
 או מהצמירה וכל זמן שהטבע או
 הצמירה נכחם לעמוד נגד כח
 המקרה צעולס המקרה : חפץ
 האדם צעולס צמירתו ר"ל חפץ
 לצמירה סדר מוכן מקודם
 שיטבו אל זאת הצמירה אל
 היא תולד צחפן האדם
 לשעתו צמעט דגע : והצמירה
 מכלל הסבות האמצעיות חס
 יעשה האדם חסיה מפעל יחי'
 הוללות הדבר ע"י סבות קודמות
 העוררים על זה וגם הצמירה
 נחשבת ככלל הסבות שאולי היא
 לא הי' עושה כלום : מצלי
 דוחק מצלי הכנה : שהאפשר
 נמצא כלומר חין צום חונס על
 צמירתו על חסיה חפץ חזולתו :
 צין העלה והכמה ר"ל צין עשה
 ישרה או צהפך : ולריך שמשונח
 וכו' ר"ל יויר צזה הסבר והיעוש
 צעצור שנידו חיתה חמת : כי
 לא תנונה סבה טבעית ולא
 מקריה כלומר יתר האמצעים
 אשר לפעולת האדם שסס מזד
 טבע או המקרה חין לאדם
 אשמה עליהם רק על הצמירה
 לצדו ד"ל הכורה צור צר' הכ'
 ולא כסוה כראוי ונפל שמה שור
 או חמר חין מיוצר רק על בחירת
 הכרי' חעפ"י שמהה הצמיה
 צמקרה מה שלכה על חקוס זה
 וטבע גוף החי שמת צנפלו
 ומקוס גווה : וללו כסוה כראוי
 ונקצוהו כמולעים חינו חייז
 לווס

מקוס גווה : וללו כסוה כראוי ונקצוהו כמולעים חינו חייז

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קסר

כלום תלמד שזמירמו היתה צדק. אעפ"י שצמקרה וצטבע הוות שאור: היתה ר"ל אור הם מכחישים אם אמה רואה שסם מכחישים האפשר הרי ע"כ יודע ע"ז שאל"כ להם כועסים על המזיק אותם צבונה תלמד שהם מכחישים האפשר ואין כלן צמירה

המתעקש החונק שזכר למעלה שזמירמוה לו חונק דת ומגדיל האמונה צלומרו שאין שום פרע היה אם לא צדקו מוחלט מהאל ולא ידע כי צנפשו הוא וחזרה עוקר האמונה: ולא כי לעוצד וכו' וכלפי מה שמוצא לתמוך דת הוא הורם כל

היסוד: עם צדות גדולות טענו' גדולות: הנחשת' בעין הוא מה שאמר למעלה כי אמה מולא עלמך יכול על הדבור ועל השתיקה: חלל הדנה המשגת וכו' אחר שטען נגד הבירה שח"א לומר שאין מקום לצמירה' הפך פניו נגד הצמירה ואמר שאלו המלמטים צבירה לדנה טוענים שחס תמוך מקום לצמירה ח"כ אמה מולא מעשי האדם מבידת ה' ויהי' האדם חפסי צעילס יעשה מה שלנו חפן כלנו אין שוער ומושל עליו וכדי תהיה ציבולת האל: יש לטעון עליהם כלומר יש להשיב צדו הצמירה לו שח"ל עליהם ורצה כללי הטוענים: צניה שקדם זכרו מה שזכר למעלה ח"ל ולצמירה סבות משתלשלות אל הסנה ראשונה כי כן יר אה האדם על תנאי שיהי' ציול צמירה ועכ"פ כל דעתו ומנועה: ומעשו הכל משתלשלים מהאל ומחס הוא מי ומתנועע ויבול על המעשים שחס הצורה יפסי' השפעתו ממנו יגוע וכו"ט מוסף רומם יגועו' ח"ל הדת' צנס' צהל' מנוצה פ"ה אל תמנה ומלמד אין יהי' האדם עושה כל מה שיחפין ויהיו מעשיו מסורים לו וכי יעשה צעולס דבר שלא צדומו קוני וצמירמו: לומר כל אשר חפן ה' עשה וכו': דע שכל צמירמו

מאשימו מפני הסתלק המחשבה ממנו התראה אשר הם מכחישים האפשר' האינם כועסים על מי שיויקם בכונה או הנמסרים. הם למי שיגנוב בנדיהם ויויקם בקור' כאשר הם נמסרים ל הרוח הצפונית כשהיא מנשבת ביום קור עד שתויקם או יאמרו שהכעם כח כווב נקבע לכטלה שיכעם האד' על דבר מכלעדו דבר אהר וכן שישבחה ויגנה ויאבה וישנא וזולח זה אם כן אין לבחירה מצד שהיא בחירה סבה הכרחית כי תשוב הבחירה היא הכרח ויהי' דבור האדם הכרחי כמו תנועת דפקו ובוהמה שתחכישהו הראי' כי אתה מוצא עצמך יכול על הדבור ויעל השתיק' בעוד שתחא במשגלת השכל ולא ימשלו כך מקרים אחרים ואלו היו החדושים מכוונים כיונה ראשונה מהעלה הראשונה היו נבראים לעתם עם כל רגע והיינו יכולים לומר בעולם וכל אשר בו כי עתה בראו הכורא ולא הי' למופתים ענין שיפלא האדם מהם כל שכן שיאמין בעבורם ולא הי' לעיכור יתרון על המטרה כי שניהם עוכרים עושים מה שהיושמו לעשוהו והוכאו אליו עם דבות גדולות משיגות האמונה הזאת והנדולה שבהן הכחשרי העין כאשר אמרנו' אבל הדכה המשגת מי שאומר בבחירה בעבור הוציאו קצת הדברים מנזירת האק"ים יתברך יש לטעון עליה במה שקדם זכרו כי לא הוציא אותם מנזירתו כל עיקר אבל משיבם אליו בדרך השתלשלות' ותשיגנו אהו כן דבה אחרת והוא הוציאו הדברים ההם מידיעתו: כי האפיטר הנמור מושכל בטבעו וכבר האריכו בוה המחברים ויצא

יעשה אעפ"י שגמירמו מסורים לנו בילד כחס שיוצר הפן להיות האז והרוח עליה למעלה והמים והאד' יורדים למטה והגולגל סיני: וכן שאר צדוים הגיעים להיות כמנהגם שחפן צו בכה חפן להיות הסדם רשיתו צידו וכל המעשי מסורי' לו וכו' וצדעתי שגמזן לו האל עושה כל שאדם יכיל לעשות עכ"ל זאלויו זאת כוונת המצר ג"כ: ומשיגנו ח"כ דנה חמרת ר"ל שגם על זאת ההנהגה יש לטעון עלינו: והוא הוציאו הדברים ההם וכו' ר"ל שאעפ"י שגודה כי נפשו ורומו עם כל מנועמיו קשורים בחפן האק"י עכ"פ' זאת המעשה אשר יעשה האדם צדוים מלות ה' או צמירותו יש צדס אפטריות מוחלט כל האדם והצדד האפשרי לשני הפכים ואינו קשור צדוס השתלשלות האלקי"ת

תנוהו כמו היטן העושה צלמי כונה: או הממסרים הם וכו' ר"ל אם יעידו צעיוניהם הגונב צדויהם ציוס קר ויסצלו הממסר לרוח קר כאשר הם סובלים צדס נשז עליהם פתאום רוח קר מלפון מלין נכון להם צדוים רלוים: או יאמרו שהכעם כח כווב ר"ל כח צול אין לורך צו לאדם מל' לא יכונז מימיו (יעשי נ"ח) ומן הנראה היא צדה ברועה ח"כ לשוא צדח אותו האל צדס שטל דדנה יכעום ועל זה לא וסכל לפי חפן האדם חס לא שגנרף לקיים צמירת האדם הן לטוב הן לרע שגדת הכעם ג"כ פעמים לטוב וצמירמו ח"ל לעולם ויגיון אדם וי"ע על יס"ד וכן שאר כל המדות השתמיס לטוב ולרע כמו שצמר ההסוד צעל שגדת הלצנות צפ"י מצער עזרות חלדים: ח"כ אין לצמירה מלך שהיא צמירה סנה הכרמית וכו' ר"ל תלמד שצ"כ מורה שהאדם יוכל לצמור ע"כ יורה שהיא צמירה מוחלטת ואינה קשורה צדוס סנה חמרת: כי משצוב וכו' שאל"כ הכי קרף אות' צמירה ויסצו אותה אל ענין הכרח ולמה לא יקרף למנועת הדפן שצו צמירה כמו שקורף לדבור' האדם: וצדה מה שתכחישהו הראי' ואם גם צדדור ויין כן הרי הוא מכחיש

החוס שגמזן ראליו תמד' הכפך: צמנשלת השכל וכו' ר"ל צעד שגבלו צריא ולא תשל צו שום מקרה האונסו על הדבור או על השתיקה: ואלו היו החדושים מכויים כיונה ראשונה מהאל צלי צדוס טבעיות או מקריותם וצמיריות דק שגמלמד ששכל הולך אחר רגזן האל צדעת יליאחם לפועל: היו כצדאים לעתם כלומר לא הי' הצדל צין שסת ימי צדאסית וצין כל רגע ורגע מהחזן שגמלו וצד עתה ובתלמד ששאל צדח תדיר לפי חשלו: ולא הי' למופתים ענין שיפלא וכו' תלמד שאין כלן טעב מסידו והאל חפן שיהא כך צדע שתלמד האל חפן שיגברו המים ממעלה למטה הוא חפן צמירמו קריעת יס סוף שגלצי נשז נד וכדומה לזה צמירמו הנסים והנה טענתו זאת בלפי

האלוקים והן נחמנו בזה ידועה חלוקי'ות ערס היותם וכאשר
שער על זה פרצ'ג צלויטי מספר מלחמותיו פ"צ אופן ששי:
וכבר וכו' המדברים כח המדברים זכר אותם המורה צפ' ע"ד
מח"א או אולי נחמוני אל כלל המחקרים והם צעלי חכמת

הרי שנצל על זמנת כלדוק ערס הולדו וכן מאמר הנציח
ועלמות חרס עליך יסרוי (מלכים א' י"ג) ונצל על צחירת
הרע וכן צעלת אונ אמרה לשאלו מחר תמה ונידן עמי
וצודאי שהיתה הצחירה ציד שאלו שלא לנצל נגד האויב ציוס

הצדדים שזכר הכוזרי צפ' ע"ד
מה המאמר: וילא להם כי
צדעה אותם צמקרה וכו' פרי
מסונתם הוא שצלמת חף מעשי
האדם צצחירתו גלויים וידועים
לפניו מראש ומקדם חף וצמור
לו האדם חס טוב ואם רע:
והוא מאמר ח"כ למה נעוול
הק"צה לאיש חסד כמפעלו
וימן לרשע רע כרשעמו מאמר
שה' גלוי לפניו ומנרץ שזה יהי'
לדוק ככל דרכיו וזה יהי' רשע
דע וע"כ ה' זה לדוק וזה רשע
צמקרה כי חף משונ ידועת ה'
ריקס והי' כלדוק כרשיג ואין
יתרון לעוד ה' ללא ענדו וכלפי
זה אמרו כי חף ערך ואין
דומה ידיעת מעשי האדם
צאשר יצמור לידיעת שאר
העמידות שצכלל העולם

ויצא להם כי הדעת אהוה (ל"ח המזע נז) במקרה ואין
ידיעת הדבר סבה להיותו ולא תדחה ידיעת האלקים
בהוות והם עם זה באפשר שיהיו ושלא יהיו כי אין
הידיעה בטה שיהי' היא הסבה בהיותו כאשר
הידיעה בטה שהי' איננה סבה להיותו אך ראי' עליו
כי הידיעה לאלק'ים ולמלאכים ולנביאים ולדעוונים
ואלו היתה הידיעה סבה להיהי' הי' בדון שיהיו
עתידים בגן עדן לידיעת האלק'ים אלו שהם
צדיקים סבלי שיעבדו ואחרים בניהם לדעתו שהם
עתידים לחטא מבלתי שיחטאו והי' בדון שישבע
האדם מאין אכילה לידיעת האלק'ים שהוא ישבע
בעת פלוני ובטלו הסבות האמצעיות ואלו היו
בטלות היה מסחלק מציאות הכחות האמצעיות
והיה מאמרו והאלק'ים נסה את אברהם על נכון
להוציא

שאלתם שאר כלל הידיעות מאמר שכל ההיה צעולם עלו לכניו
צמחשצמא בקדום צלי מבלית שכן יעשה והוא הידיעה היא
צעלם וצודאי היא מחייבת צלעלם כל ברע וברע והוא לזה
ונצדחו וברי כאלו כצר ילאו למועל וכו' חלק'ים יעז מייפר
שכס כח המושך והמעכל והמחויק והדושה הם לצעלה כצד
פעולם ומראש שמהא הצחירה ציד האדם לא הי' צחפן ה'
שמהא ידיעתו מחייבת והרי חייבה רק ידיעה צמקרה כלומר
שאין כאן סוס חיוצ וחייב את האדם על מעשיו ועכ"ז הכל
לפני לפניו: כאשר הידיעה צתה שהי' וכו' כלפי מה שאמר
העווען חף יתכן שצבזצ ידיעת ה' ריקס אמר חס כך אתה
זן כן לריך אתה לדון צדיעות ה' ומה שעצר וכבר היה שע"כ
ה' ודע אותם האלק'ים הידיעה זו סנה להיותו וברי כצר
היה ומה סנה שייך מאמר שקודם שהי' עדיין לא חלה זאת
הידיעה שהיא לעזר: חף ראי' עליו הסי' הוא העד על כל
מה שנעשה מקדם חף נעלם ממנו וכח"כ כי את כל מעשה
אלק'ים יצוא צמחפט על כל נעלם חס טוב חס רע (קהלת
י"ג) כך היא הידיעה צעמד על צחירת האדם סגס הכ לפניו
כאלו כצר היי: כי הידיעה לאדם ולמלאכי' ולנביאים וכו'
כתב צעל קול יצודא שכוונתו פן תאמר מה להכניס עלמונו
צדומקים באלו ולמה לא נאמר כדעת הרנצ'ג צמחמתו חף
ידיעת ה' מפתת צמעשי האדם שע"י צחירתו צאומרו שאם
לוקח האל סמן מידיעות כאלו למה זה כי צחירה כי אשר
ידעו חלק'ים הוא יהי' עכ"פ לזה אמר שלא יתכן דרך
כזה שהרי מודעת זאת שהמלאכים והנביאים וידועים וידעים
מעשי הצחירה עכ"ז ואינו אומר רחיות לזה מע"ש הכתוב
צנצולת יעשי' ונחה עליו דום דעם ויראת ה' (ישעי' ו"א)

מחר או להטמין עלמו: ואלו
היתה הידיעה סנה וכו' ר"ל
מאמר שע"כ נורה צדיעות ה'
ע"כ שנאמר שאין הידיעה
מחייבת כלום שאל"כ יהיו
הלדויקים עמידים ר"ל מוכנים
להיות צגן עזן מצלי ענדת ה'
מאמר שהיו גלויים לפניו ללדויקים
והרשעים יהיו צביהנס חת"פ
שלא יחטאו: ואם כן מה צלע
לאדם כי ילדק ומה יפעל חס
ירשע הלא חזו ומקדם משפטו
מרוז חס אשר ידעו ה' ללדוק
מקדם ומאלו הוא הקדום
ואשר ידעו לרשע הוא עונו
ישא וזה הדבר מפיל דת כולו:
והי' דיוק שיצבע מאלו סביבה
מה לאדם לנצק לחמו צמסו
וצדיעת אפו יצוא מזונו הלא
חס קדמה ידיעת ה' שיצבע

ידיעה זאת מחייבת שיצבע על כל פנים ואם קדמה ידיעתו
יתנרץ שירעע שוא שקד על הבעת המחל: וצטלו הסנות
האלמושיות אשר יעשה צהכנת המחל לחרוש ולחרוע ושאר
מלאכות: ואלו הי' צעלות וכו' ולא עוד שחפי' כמות הצעיות
שכס כח המושך והמעכל והמחויק והדושה הם לצעלה כצד
ידע האל שיצבע והידיעה מנרחת השציעה על כל פנים וא"כ
היו הכמות שצאדם נצדאו לצעלה וצודאי חף הסי' עושה
דבר לצעלה:

אמר

המפרש עוזר צמיון מי יוכל ואינו לריך לצאר מקום
העיון אשר יש צענתת החצר צזה כי חולי יאמר צעל
הריצ מאמר שהצורה יזר את האדם צחכמה ועצב צו ענין
החיים וקוים המין ע"י כל מחל אשר יחלל הנה כמו שגלוי
ידוע לפניו יתנרץ שזה האדם ישבע צעת ההיא כך הי' לפניו
לפניו כל הסנות האנושיות והלחם אשר הוא חובל ונחם
שאתה אומר שהידיעה על השציעה מחייבת השציעה: כן נאמר
שהידיעה לגלול השציעה מחייבת שימה החונות שיחלל וישבע
וכבר מלאו העצניים האחרונים לומר ויוותרת מזה נוצע
מהעור הסמוך לעור הפנימי שצאצטומחא שאלו מתרוקן
האצטומחא וירדת זאת הליחה אל האצטומחא פנימה ומחמת
חויפתה מנעטת הורידים הפנימיים לעור על תאות המחל
שולוי היא הי' האדם שוכח מחכול לחמו מחמת ערדתו וכו'
נחלש ונגוע וכמו כן מ"ש לפני כי שאלתי עמידים להיות
צנ"ע לידיעת חלק'ים שכס לדויקים מצלי שיענדו ואחרים
צביהנס מצלי שיחטאו ולמה הלא כמו שחייבה ידיעתו שיהיו אלו
לדויקים כך חייבה ידיעתו שזה יהי' עונד ה' וזה ממרה שזה
יענדו וזה יחטאו ולכ יעווען פ"כ ומה זה נעמל עונד זה
נעש

נענש מאחר שהעצד והמחמה עושה ה' גם שניהם היו על זה לנו דנין וכבר זכר זה במדרש למעלה נאומרו ולא היה לעוצד יתרון על המחמה כי שניהם עוזרים עושים מה שהשמו ע"כ וז"ל והנה אף שיהי' דעת החצר לומר

כולם אליו"ים ואין לשום אחד מן החלקים הנותרים תנוד. בהם ונאלמת לפי הגרסה המהסך דבריו כיוונתו על העצמיים והמקרים נלד אף לשון כולם לא יצדק: אך יש למחיר להכיר עם מעט וכו' זה שיהיו כולם אליו"ים אין לשעב ולמקרה

להציא עבודתו מן הכח אל הפועל להיות זה סבת סובתו כמו שאמר יען אשר עשית את הדבר הזה כי ברך אברכך ובעבדך שהיו החידושים צריכים להיות אלקי"ם או זולתם מן החלקים והי' באפשר שיהיו כולם אלקי"ם בחרו ההמון לייחסם כולם אל האלקי' להיות זה יותר חזוק באמונה אך יש למכיר להכיר עם מעט ואיש תאיש וזמן מוזמן ומקום ממקום ועניינים מעניינים ואחרים ויראה כי החידושים האלקי"ם לא נראו על הרוח כי אם כארץ יזוהדת והיא אדמת הקדש וכעת מיוחד והם בני ישראל. וכעלי דת האמיתית. וכוזמן ההוא ועם העניינים ההם אשר נתלו בהם סמצות וחקים נראה בסדורם כל מאווי לב. ונראה בקקולום כל רעה ולא הועילו העניינים המקריים והטבעים דבר בשעת הקלקלה. ולא היקרו בשעת הסדור ועל כן היו בני ישראל טענה בכל אומה על האפיקורסים אשר ראו דעת אפיקורס היוני באמרו כי כל הדברים הם נופלים במקרה כי לא תראה בהם כוונת טכוון וסיעתו נקראים בעלי ההנאה כי סברתם כי ההנאה היא התכלית המבוקשת והיא הטובה בתם ובקשת בעל התורה מן המצוה בה שיהי' נכבד אצלו מוסר כל הסציו אליו יחברך. ומבקש למוד אם הוא הסידי או אותה וכבודו אם הוא נביא או המון נרצה עם

שאל"פ שיש כאלן צמירה גמורה עכ"ל ס"י יודע את הכל מקום ואין היריעה תכרת לאחד מן הקולות לנטל הצמירה זה דעת רב סעדי' גאון בספר האמונות ודעות צנוניה רביעית וכבר הציג דבריו צעל הצערים מלאר ד' פ"א ותצ' ע"ז"ל אלו הם דברי בגאון ז"ל ומסך אחריו צעל הכחר מלאר ה' מספרו ואין זה מספיק לפי שדברים הללו קרובים לדברי החומרים שאין הס"י יודע הדברי' השפטריום שחס הוי יודע חותם אחר שאין מליחות תלוי ביריעתו כבר ה' אפשר שמהי' יודעתו צחלוק היוול אל המליחות מני חלקי האפשר ולא יהי' ח"כ יודיעה אלא סכלות עכ"ל וצעל קול יהודה נקט להסניר דברי החצר עכ"ל משל לעומד על מקום גבוה ורואה עוזרים קלתם עברו וקלתם עוזרים וקתם עמידים לעזור וכענין הזה היו כל הנמלאים וכל המעשים קרובי' אליו יתדבר כללו הם לפטו בעצמם אחד ואין זה זי לשך השיעון הזה שאמר שהעומד במקום גבוה רואה קלתם עמידים לעזור וכי

מאין לו זו היריעה וז"ל תראה מרחוק אנשים שמו פניהם לעבור עד כה פלא יתכן שיעמדו פה ולא יעברו הלאה או אולי תשוב דעתם ויסכימו לחזור טרם הגיעם הנה ומה דמיון זה ליריעתו יתברך שלא תשיב ריקס. ונלדך אמר החסיד צעל שונת הנצבות נשער עבודת אלקי"ם (ד"ד ד' תשטרסד) ז"ל כי מן האמת והנכונה שגורה צסגלות צדד זה וכו' וכבר הארכנו בזה בסו' ה' ממלאר ה' עפ"י מורה הרמז"ס וצעל תוצת הלבבות השוליים צדדו הכו' עיי"ס: והי' מלארו והאלקי"ם כסה את הצדדים וכו'. אחר שהשלים דבריו לקיים היריעה והצמירה שניהם יחיו צל ליישב למה הי' נסיון הצדדים אחר שהי' גלוי בפניו יתברך שיעמוד צנסיונו: להוליא עבודתו וכו'. שיהי' לו סכר מעשה טוב ולא סכר לב טוב וכ"כ הרמז"ן ז"ל: יען אשר עשית לך סכר המצעה: וצעור שהיו החידושים וכו' מעתה פנה לצדך ענייני החידושים שהלקס למענה לך' חלקים לתת טעם למה שנתמשט צמיון ליחס הכל לאלקי' נלדו ולא שום סנה אחרת והוא מפני שיש לך שאפשר שיהיו

תכונותיו ופינתו שפונה לכו כיון צמון צה' נלדו וכל צני עולם כלא נחשדו צעיניו ליחל להם או לגור מפניהם ומלאר שאין זר אחר ורק צכל לכו דצק צה' גם ה' ידבר שורס לו ידע וכבוד והדר יעשרהו וע"ד שנאמר תלמידי וזכצדכו כי ידע שמי: ומצקס למוד אם הוא חסיד שהס"י יגלה את עיניו אלה יעלה צמעשו ואין יפנה כיו להוליאו מרעות העצמיים והמקריים מצלי גם נגלה כך צנסים נסמרים וכו"ס הרמז"ן ז"ל צדאש וארחי כי נראה לצנית צסס הזה שהוא מלחמ מערכת הצמים ולבשות עמחם נסים גדולים שאל נצטל צהם מנהב העולם צדצו פרה אוחס אמנות וצמלמחמ מניו מרצבו"ו והס צכל היעודים צמורה וכו' אכל סכר כל המורה כולה וענשה צעיה"ז הכל נסים נסמרים וצחצ לרואים צהם שסס מנהגו של עולם וסס צלדס סכר ועונס צלמח ע"כ: או אחרת וכבוד נסים מפורסמים המניעים לציול שמרצתו יתבר גדולה וזה כצודו וכענין שנאמר ויולמד מנחה אל מלאך ה' מי שצך לו יצא צדך וכצדןך (שופטו' י"ג): או לחסון זכות הרבים כי

חל כזיר לא ימאס : מן העניינים הנו' בתורה מן הטורות והפרישות והקדושות : והמקומות וכו' נחמד לעיל : אש כלמוד שיתקדם לו כהלכה הקצ"ה מלמד להדריכו ומליע לו הלכות למלכו ומרעות הטבע והמקרה וכענין המסופר בספרי

וההתמדה ומוחק הדבור ורפיונו והדומים לזה עיי"ט : צעלרי הסכמה קודמת רק מלד טבע הנפש : הלשונות המוסכס עליהם כלומר כל הלשונות שיצטע האדם צפוי הם מוסכמים וכנזכר צסי' נ"ד מאמר א' :

הם מוצאים הדבור שס' לאדם שמתוך זהם האומיות והמצדתי לנחור קריאות השמות והפעלים והמלות מלת יצחרו להם בהסכמת או ימכן לפרט כי טבע האדם שלא יש כללס דומי' אך מטבעו לדבר אפי' דברים שאין לו לורך זהם כנראה מטבעי רוצו בני אדם מלמד הדעתן שאינו מדבר דבר לזעלה וזה יותר נכון : והדבור הפזמתי ר"ל שכל הדבור אינו רק לורך מזלי תוספת ומגדעת אפי' מלה אחת : דבור הנניח ר"ל צמת שיצא הנניח להניד להמון משא ה' ודלוי שלא ידבר חליהם צענין המדובר לו צמת צוח הנצוהם עליו כי ודלוי אל הנניח ידובר צמכילת הקלור כפי האפשר והנניח לפי מדרגתו די לו דבור אלל הממון כזה יצאורים ותוספת מלות דריך שיחזור הנניח לדבר אדם לפי מדרגתם ועכ"ז ה' נשמר מאד שלא יוסף ולא יגרע לדבר להם וכו' ה' לורך הפכרמו אפי' מלה אחת מאחר שדברי הנניח נדרשו אפי' על תוספת מלה או אות אחת : הדעתן הממשצ המכס המעיין לחצר מליצות צלופן שיצוהר כיונתו צאר היעצ ולא יהי' מקום לטעות צונתמו וגם הוא שומר האלות והתיצות שלא יוסף ולא יגרע : ה' מתחיל וכו' כי כוונה אחת נוכל להמליץ עלי' צממה אפינים : ה' מניח ענין וכו' נראה שזה יוצר נגד הדעתן צלנד שהוא צומר להמליץ עלזה הענין והי' יכול להמליץ על ענין אחר : ויש ליחס אל האלקי"ם וכו' כי מידו הכל ומי שס פה לאדם ומי נתן רוח לעם הלא ה' : ואם איננו כן ר"ל שאם נאמר שאין יכול עמונו על שום הדבר אס שה"ש יאס דבר צפוי תמיד שכה וכה ידבר א"כ אין הפרש צין דברי התינוק וכו' וזרי המסודר וציל מליצה שיהיו הכל שויס ומלת ה' המה חלינס

עם העניינים הנו' בתורה מן העתים והמקומות והמעשים ואינו משגיח בסכות הטבעיות והמקרות לו וידע כי רעתם דחוייה ממנו אם כלמוד שיתקדם לו בהצעה לרעה היא או בכבוד שיעשה לו בעת הרעה היא אך טובת הסכות המקריות איננו נמנעת מן הרשע כ"ש מהחסידי וטובת הרשעים היא בסכות ההם המקריות והטבעיות ואין דוחה לרעתם כשתבא : אבל החסידיה יצליחו בסבורת ההם והם בטווחים מרעתם וכמעט שלא אצא מכוונתי (ו' א שח"ל מכוונתי) ועשה אשוב ואומר כי דוד ע"ה הביא שלשה חלקי' בסכות הכות ואמר כי ה' יגפנו והיא הפכה האלקי"ת או יזמריבא ומת והיא הסכה הטבעיית או כשלחמה יוד ונספדה והיא הסכה הזקרות' והניח החלק הרביעי ורזה לומר המבשרי כי אין אדם שיש לו דעת בוחר כמות ואיע"פ ששאול המית את עצמו לא מבהרו המות אך לדחות ההעללות האויב בו וכמו החלקים האלה בדבור כי דבור הנביאי' בעת שלובשת אותם רוח הקודש בכל דבוריהם מכוון מן הענין האלקי' ואין לנביא דבר כבחירה מרביו' והדבור הטבעי הם הדמויים וההתנועות הראויות לעניינים שרוצים להליץ בעדם ומביאה הנפש אליהם בלעדי הסכמה קודמת אבל הלשונות המוסכס עליהם הם מורכבים מעניינים טבעי ומבשרי והדבור המקרי הוא דבור המישוועים בעת שגעונם לא יסודר ממנו ענין ולא יגיע אל חפץ מכוון : והדבור המבשרי הוא דבור הנביא בעת נבואתו או דברי הדעתן המחבר מליצתו ובחור דבריו כפי שיראה שהוא ראוי לכונתו ואלו היה רוצה ה' מחליף כל דבר מהם בוולתו ועוד אם ה' רוצה ה' מניח ענין ולוקח זולתו ויש ליחס כל החלקים האלה אל האלקי"ם יחברך בדרך השתלשלות לא שהם בכוונה ראשונה ממנו ואם איננה כן דברי התנוק ודברי מטורפי הדעת ומליצת הדבור

להתנועע נפסקים החיים : או צלחמה יוד וכו' והיא הסכה המתקריית שאם פוגע צלופני החק ממנו ואינו כדלי לנס מפורסם יהי' מוות ממנו צלי ספק : והדבור הטבעי הם ברמזים וכו' הם הענייני' שזר מאמר שני סי' ע"צ העמידה

הלכות למלכו ומרעות הטבע והמקרה וכענין המסופר בספרי

איצה

מאמר כוזרי חמישי נחמד קסו

חלילה! אזל טענת העצל על הזרז וכו' כי יאמר העצל אל הזרז שזו לך משיבתי קום לעבוד את ה' בנילות ולשוא שזך שומר המצוות הסבות לפנאת טרפו הלא את אשר ידעו ה' מקדש הוא יהי' צלמי ספק: כי זה כמו חלו ה' ואמר לי כג'ל:

הטוב צעיניו: ומסנת זה פקר הפתי העצל פתיחו ככלל הסבות האמלעיות להסד אותו על פנעיס רעים: והכל טז בהשתלשלות אל האלקי'ם כל שזר הסבות האמלעיות הטביעיות והמקרייות ילכו מסנה אל סנה וצפוסם עד האלקי'ם יבא דבר שניהם: הוא הכבוד והאחרות

כג'ל וככזר נתגזר עניינם בדבריו למעלה: ואפשר שילך אליהם ר"ל חפז שיהי' טס סנות אלקי'ות ואנחנו לא נדע מה המ' וזה כנפי אומר והפטר שילך אליהם: אזל הזמנ' הפנסיים וכו' שהאלים מתקן נפשו לזך אותה צדקות המורה: הס מויעינים וכו' כפי קורבנו חל האלקי'ם כן יגן עליו בשלמו וכפ' לדיק מושל צדקת אלקי'ים ואמרו מו'ל הקב' בבור לדיק מנעול: אזל המתחמק צדק צדונו צנזרה וכו' אלא כפי הטוען שסס הכל אפוי לפניו מקדס ח"כ לאו ליה ה' ומרתת את כל חקתי (ויקרא יט) את משפטי משמרו (ס"כ כ"ה) ורעים כללו וכן אל צדוקותי מלכו וגו' וכן ולא חקתי מתאסו וכל זה למה הלא כבר קדם צדיעמו את אשר יהי' צדקתו הד' מי יח' עובד ומי יהי' המורה ומה צדע צדקתו: חינו שזו העורגן טעם צעיננו זאת כי גס הלנוי ככלל סנות האמלעיות וכך קדם צדיעמו וזה משונה נגד הלויים: וסנת עבודתו שמוע מוכחמו וכו' וזאת משונה נגד התוכחות והוא מאמר שלפני לפניו הסנו' האמלעיות אשר יעור הרשע להמרות והמוכחת או שטור לנמרי ולקדת הדיק צעורה יהי' לו טע' פנס הרשע מועט צרשו עזור התוכחת כי עושה רוסס צנפסו: וכי הממחה תתפעל נפשו וכו' הכנס צעור רזחניית' חו' חפזר שלא תקבל מ

הדבון ושירי המשורר דברי האלקי'ם יתעלה מכל זה אבל טענת העצל על הזרז באומרו כבר קדם בדעת אלקי'ם זה שיהיה איננה טענה כי זה כמו אמרו אלו ה' אומר לי כי אשר יהי' אי אפשר לו שלא יהי' אומר לו אמת הוא אבל לא תמנע הטענה הזאת שיקח האדם העצה הטובה ותזמן כלי מלחמת לאויבך והטוון לרעבינך כאשר יתברר לך כי הצלחתך או אכדתך אינם נגמרים כי אכבסכות האמצעיות ומכללם אך החזקה שבהם שתבחור ברויות ובהשתדלה או בעצלה ובעוכב ואל תטעון כמה שיקרה למועטים ובעותות מעוטות ובדרך המקרה מאבוד הפשתודל והנצל המופקר הפתי כי שם הכטחה יש לו ענין מוכן בלתי ענין שם הסכנה ואין דעתך בורח אל מקום הסכנה אל מקום הכטחה כאשר הוא בורח ממקום הסכנה אל מקום הכטחה ומה שיקרה במקום הסכנה מן ההצלה יאמר כי הוא נפלא ומה שיקרה במקום הכטחה מן האכדון יאמר שהוא דבר חוץ לטבע והכחירה בהשתדלות חובה ומסכות ההשתדלות עצתי זאת למי שיאמין בה ומסכות ההפקר העצה שהיא סותרת העצה הזאת והכל שב בהשתלשלות אל האלקי'ם אך אשר יהי' בגידיה גידיה הוא הכבוד והאחרות וזה אין מצריך לה סכות אמצעיות ואפשר שיצרך אליהם כהצלת משה מן הרעב ארבעי' יום מבלי הכנת מזון' ואכדן עם מנחריב מכלי' סבה נראיר' אך בסכות אלהי'ות אינן אצלנו סכות מפני שאין אנו יודעים אותם' ובהם יאמר כי לא יועיל בהם ההודמנות והוא אמת' אבל הזמנים הנפשיים והם סודות התורה למי שידעים והתחכם בהם הם מועילים מביאים הטוב ודוחים הרע וכאשר ישתדל האדם בסכות האמצעיות אחר שימסור אל האלקי'ם כמה שנעלם ממנו בלב שלם ימצא טוב ולא יחטיא אבל הכנסו בסכנה גמורה לכטחנו באלקי'ם נכנס תחת ולא תנסו את ה' אבל הכאמר בשוא בצויתו

בעבודה למי שקדם בדעתו שימרהו או שיעבדהו איננו שוא כי כנו הקדמנו וכאדנו כי המרי והעבודה לא יגמרו כי אם כסכות האמצעיות והיתה סכרת עבודת העובר הצווי בעבודה וכן קדם כידיעתו שהוא עובד ושסכת עבודתו שזוע תוכחתו וכן קדם כידיעתו כחכרת הרעים או כתגבורת מוג רע או נטות אל התענוב והמנחה ותוכחתו לו מקל' מסרו כי מן המפורסם כי לתוכחת רושם בנפש על כל ענין וכי המורה תתפעל נפשו לזכור טענו

בעבודה למי שקדם בדעתו שימרהו או שיעבדהו איננו שוא כי כנו הקדמנו וכאדנו כי המרי והעבודה לא יגמרו כי אם כסכות האמצעיות והיתה סכרת עבודת העובר הצווי בעבודה וכן קדם כידיעתו שהוא עובד ושסכת עבודתו שזוע תוכחתו וכן קדם כידיעתו כחכרת הרעים או כתגבורת מוג רע או נטות אל התענוב והמנחה ותוכחתו לו מקל' מסרו כי מן המפורסם כי לתוכחת רושם בנפש על כל ענין וכי המורה תתפעל נפשו לזכור טענו

מן דברי האלקי"ם אפי' מעט ומתערב במצוה זונכרו המוכנה
בנו' בסמוך הקדמה ס' זה מצוה על מה שמלאנו שהוכיחו
עצמיהם את ימיהם ועבדו עמדו בדשעמם כמו ידעם שהוכיחו
הכניחו צעמרו על מצוה צבית אל (מלכי' ח' י"ג) ועם כלזה

אדם יסודו מעפר ר"ל העצמות שהם בנין האדם ויסודו הם
מעפר ופסעטט שהאדם צריך אל לש ואויר ומים כנראה לכל
ועבדו עקר חומרו העפר :

עמד בדשעמנו כמ"ס סס א"כ
למה שלחו ה' מאחר שקדם
צדיקעמו שלא ישמע לו שעבד"ם
הי' מעט הפעלות : וכ"ס
בשמהייה וכו' להמון ר"ל
ארזן הכוכים צמורה ונצמיהים
שנאמרו לרצים מהמון :

מעם הפעלות כ"ש כשתהיינה התוכחות להמון כי
יש בהם עכ"פ מקבל וכבר הועיל ואינו שוא :

תחלת ההקדמות אשר בהם קיום העצה הזאת
ההודאה בכבדה הראשונה

ושהוא עושה וחכם ושאינ' במעשיו שוא אך כלם
בחכמה וסדרו אין בהם קלקול וכבר התיישב זה
בנפשות בהתבונן ברויכ הבריאה ומה שנשחורש
ממנה בנפש המשחנל עד שהאמין שאין ביעשיו
קלקול ואם יראה במקצתם לא חתקלקל אמיתו
בעבור זה אלא ייחסהו אל סלכות נפשו ומיעוט הבנתו:

וההקדמה השנייה ההודאה בסבות אמצעיות אך
אינם פועלות אבל הם ככות על דרך
החומר או על דרך הכלים כי השכבת זרע והדם
חומר לאדם ואברי הוריינה מהברים והרוחות והכחות
כלים משמשים ביניהם בחפץ האלקי"ם ויגבר בהם
צלמו וקו ונדולו והונו ואפי' בדבר הנוצר יש שצריך
אל הסבה האמצעית כעפר אשר הוא חומר אדם
ואי אפשר שלא להורות בסבות אמצעיות :

וההקדמה השלישית כי הבורא יתברך נותן לכל
חומר הנזכה שבצורות שאפשר לו
לקבל והסתוקנת שבהם ושהוא יתברך מטיב לז
ייגע חנינתו וחכמתו והנהגתו מדבר וכי חכמתו
כפרעוש וביתוש על הרמיון איננה מקצרת מחכמתו
בסדרו הנלגלים אך התחלפו הדברים שחבת חמריהם
ואין לך לאמר למה לא בראני מלאך כאשר אין
לחורעת לאמר למה לא בראני אדם :

וההקדמה הרביעית ההודאה למציאות מדורגת
עליונות ותחתונות וכל מה שיש לו
הוגש והישגה והוש' מעולה מאשר אין לו זה
בעבור קורבתו ממדרגת הסבה הראשונה אשר הוא

תחלת ההקדמות וכו' המעטה
הליז כללים והעלה

היעולה צלמונה יסרה : ושלין
צמעשו שוא פעולה צטילה :
לזן צהס קלקול המים פעלו וכל
דרכו במלכות הטוב שאפשר :
לאס יראה נקלמס כמו שתאמר
עליו הדייק אורז צל-קו
זה הרשע הולך וגדול וכדומה
לזה :

ההקדמה ג' צסנו' המלשיית
נתבאר לעיל : אך

אינם פועלות כלומר אין צהס
כח לשנות תפקדס : על
דרך החומר ר"ל מלי טבע המות'
כי השכבת זרע והדם סכבת
הסכבת זרע של הנוצר והדם סכבת
כרס ונענין שאמרו צמורה זס
חמור : ואנדי חוריעה של הזכר
והנקבה : ממנרים זרע האיש
והאשה : והרוחות והכחות רוח
חיוני ושאר כחות הגוף חל
עליהם צמסנו ית' : ללמו והון
אסיפתו מל' יקו המים : ואפי'
צדנר הנזר כלומר שהאדם
זהב"ס הנולד עדיין הוא צריך
אל סנות שממון לו : כעפר
וכו' חומר אדם כמו שנאמר

הקדמה ג' נותן לכל חומר וכו' ר"ל לפניו יתברך נשמו
כל מעשו הנריאה ולא יכבד
עליו צריאה הנריאה כי כך
נקל לפניו צריאת הנלגלים
כמו שנקל צריאת הפרעוש
והימות והכל נהי' צדנרו
כמ"ס ה' אלקי' עולם צורח
קלות הארץ לא ייעף ולא
ייגע (ישעי' מ') אך ההצדל
שצנריאים צל מלד החומר
שלין החומר ראוי להנל יותר
ממה שהיא עליו :

ההקדמה ד' הסודאה
למציאות מדורגת כל

הנצחיים הם צמרינות זולמעל'
מזו : וכל מה שיש לו
הרגש ומוש וכו' המשיכות שצמס
אינו צל מלד החומר לפי
גדלו וכמותו אלל מלד הצורה
שהוא סעיף אסעיפי הרוחני וכל
מה שהרגש וההשגה לחוש
הפנימי יותר יתבר מעולה יתמה
שממיו שליין לו השגה כמותו :
אשר הוא השכל ר"ל הצורח
יתברך הנק' צל' המתקיים
שכל ומשכיל ומשכל : מה שליין
מצינים איתו צלמוד ר"ל צלמוד
הכמות זולת המורה : עוז
מאזר לזן לו תורה כמו
העכו"ם : מנהג המלאכותי ענין
המלאכים : השקיף צו וכו' כנר
קדם צלנו לזון רוחני ממדרגת
המליך ונמעט ענין יסו
להמקד אל מדרגת המלאך :
אינ"פ שמדיו מעטו : והפסידו
טיהי' צמדרגת המלאך ממש :
רשמי'

השגל בעצמו וכפי זה הפחות שבצמחיתו מעולה במדרגה מן המעולה שבמציאים והפחות שבכמה
יותר מעולה במדרגה מן המעולה שבצמחיתו הפחות שבאדם יותר מעולה במדרגה מן המעולה שבכמה
זכן הפחות שבכני תורת האלקי' יותר מעולה במדרגה מן המעולה שבאומות עובדי כוכבי' ומזלות
שאינ' להם תורה אלקי' כי התורה שהיא מארת דאלקי' מקנה הנפשות מנהג המלאכים ותכונתם
מה שאין משיגים איהו בלמוד והואי' ע"ז כי ההתחדה על מישי החורה ההיא מביאה אל
מדרגת הנבואה אשר היא הקרובה שבמדרגות האנושיות אל האלקי"ם א"כ כעל התורה הצמורה
שוב מאשר אין לו חורה כי הוא כבר הקנתהו תורת האלקי"ם מנהג מלאכותי השקיף בו על מדרגת
המלאכים אעפ"י שמדיו כלבל אורג עליו והפסידו נשאר לו ממנו דשמים ונשאר באש הכוסף אלע
אבל

רשני' נחמק צנפשו עלמות הרומניות: ונשאר באשר הנוסף אליו ושאל
 תאמר מאחר שמורה את המורה מה יתרון לו על מי שאין
 לו תורה כלל - ולזה חמד שעכ"פ צעזער שהוא חפץ לקיים
 התורה אך אינו יכול לעמוד נגד יצרו והתפק הריא מעול
 לנפשו: אבל אם וכו' אלו הם היו
 נותני' לו צמיר' אלו הי' צומר שהי'
 נולד בין האומות שלא קבלו
 התורה עכ"ל לא הי' חפץ צו:
הקדמה ה' כאשר מהי'
 דברים מקובלים
 דבריו' הנכוחים ושתיה' כוננת
 המוכיח אך לגם שמים לא
 לאהבת השבח או ללצט כסף
 או לנבטת מי שמוכיח אותו וכמו
 שאמרו דרים היואלים מן הלז
 ר"ל שמדבר בכל לבו נכסיו אל
 הלז: וזה חלק מן התשובה
 וכו' תחלת התשובה הוא שידע
 ריע מעשיהו וכמ"ס צעל חזית
 הליצנות צפ"ג מה' משונה:

הקדמה ו' מולא מנפשו
 יכולת לעשות
 הרע ועונו: הנפש שצו מוכנת
 אם לעשות הרע או לעוזר אותו
 והתחיל צרע צעזער שיגר לז
 אדם רע מנעוריו ועכ"ל כח ציד
 האדם להטותה אל אשר ירלה:
 צענינים אשר הם אפשר לו
 ר"ל מעשי התורה והצדקה
 אשר ניתן ללמד האצרות
 וצמירה גמורה: ומה שנמנע
 ממנו וכו' ומה שלפעמים נמנע
 מן האדם לשמור מקי' ה' כפי
 רצונו: אינו רק מפני שחסרו
 לו הסגית האמצעיות או מפני
 סבלותו שזינו יודע דרך צדק: ס:
 רש נכרי מחמת שהיא רש
 דבריו אינם נשמעו' כמ"ס חכמת
 המסכן ומאחר שהיא נכרי
 ר"ל אינו צמנהג העם הזה לא

אבל אם היו נותנים לו הבחירה לא הי' בוחר שיהי'
 במדרגה מי שאין לו תורה כאשר האדם כשיחלה
 ויעונה במכאוביו אלו היו נותנין לו הבחירה שיהי'
 סוס או דג או עוף מחענג כלי מכאוב ויובדל בינו
 ובין השכל אשר יקרכהו אל מדרגת האלקות לא
 הי' בוחר בו:
וההקדמה החמישית כי נפשות השומעים מקבלות
 רושם לתוכחת המוכיח כאשר תהי'
 בדברים מקובלים ולתוכחה באמח על כל פנים הועלת
 ואם איננה משיבה המורה מעשות הרע יקדח
 בנפשו מן התוכחת ההיא ניצוץ ורואה כי המעשה
 ההוא רע וזה חלק מן התשובה והתחלה לה בו:
וההקדמה השישית כי האדם מוצא מנפשו יכולת
 לעשות הרע ועוכו בענינים אשר
 הם אפשר לו ומה שנמנע ממנו לא נמנע כי אם
 להעדר הכוח האמצעיות או לסכלות האדם בהם:
 והדמיון בזה רש נכרי איננו יודע להנהיג רוצה לומר
 לנשול בעם וזה נמנע ממנו: ואלו היו נמצאות
 הסבות האמצעיות ויהי' חכם להתעסק בהם הי'
 נגמר רצונו כאשר נגמר רצונו כמי שמכוחו נמצאות
 וידעם וינהיגם ממה שמושל בכוחו ובכניו וכעבדיו
 יותר: מזה אבריו יניעם כאשר ירצה וידבר כמה
 שירצה ויותר מזה מחשבתו ודמיונו יצייר לו הקרוב
 והרחוק בעת שירצה ועל הענין שירצה כי הוא
 מושל בסכותיו האמצעיות ועל כן לא יתכן שינצח
 החלש את החזק בשחיק האשקא' קש הנקראת
 שפרו"ג בערבי ולא יאמר הצלחה ורוע מזל
 במלחמת השש"רוג כאשר יאמר במלחמת שני
 מלכים גלחמים כי סבות מלחמת השש"רוג
 נמצאות כלם וינצח החכם כהנהגתו תמיד ולא יירא
 סבה שבעת שצריך להתנות בה ולא סבה מקריה

יתכן להסגים: ממה שמושל צנפשו כמו שמושל צנימו: ויותר
 מזה אבריו שהאדם מושל בהם בכל אות נפשו: מחשבתו
 ודמיונו יצייר לו הקרוב והרחוק: האדם מושל לעשות באבריו
 ומצייר פעולותיו כליד יעשה בקרבו לו לעשות צמנע סבות או
 הרחוק לו ומסבות רבות
 צומן מסבות מליוות צמחצמו
 ואבריו: החלש את החזק מי
 שידעמו מלושה צמחוק היה את
 מי שידעמו חזקה: האשקא' קש
 צל"א שאך לנצ"ל: כי סגית
 מלחמת השש"רוג נמלאת זם
 היודע יותר לשחוק צידו הליט
 האננים כליד יניעם והוא צונה
 לו סבות אמצעיות מה שאין
 שכנגדו יודע ומנין אותם עד
 שכלד ציד המנין לשחוק צסוף
 הסגית: שרריך להתנות צה
 שנלמד שם יזומן לו זחית הסבה
 ינלח מאחר שהכל צידו ופשיטא
 שאין למקרה מצוי צזה: חלל
 צעת נכרי וכו' ינלד לפעמים
 מיעוטים שיהי' זה החכם או לזו
 צל עמו לערוך מערכת סבותיו
 כהוגן וזה נכנס מחמת הסכלות
 שהמנה עליה המצר צמלחת
 דבריו: דברים הנזכרים צדרך
 השמלשות כמדובר למעלה:
 אך חל הכוונה ראשונה וכו' גם
 זה נזכר צמי' שלפני זה: חלל
 אחר כן הענין מסופק וכו' ר"ל
 שאין נראים נכס מפורסמים
 להזמן ורק לפרידים הצועמים
 צה' צעמן חזק משליכים כל
 ענינים על רצון ה' ואינם חוששי'
 לסבות אמצעיות: הלא המדוישי'
 זה מוסב על ימר הסמן
 שמספקים אם המדוישי' מלד
 הכוונה ראשונה או מלד מברכת
 המולות וכו': ואין ענה
 פוסקת אין לנו ראי' מברכת:
 כז

אלא בעת נכרי מחמת התעלמות וההתעלמו נכנס בסכלות כאשר אטרנו ועם כל זה הכל מיוחד אל
 הסבה הראשונה' בדרכים הנכוחים אך אל הכוונה הראשונה כהדושי בני ישראל כל ימי היות השכינה
 בתוכם: אבל אחר כן הענין מסופק אלא בלכות המאמינים האם החרושי' האלה בכונה ראשינה
 מן האלקי' או בסבות גלגלים או מקרי ואין טענה פוסקת: אך הטוב שיוחד הכל אליו יתברך
 כל שכן הדברים הנדולים כמות' ונצוח' והשלחמרת' וההצלחה' והחסרון' והרופה לזה:
 כז

אלא בעת נכרי מחמת התעלמות וההתעלמו נכנס בסכלות כאשר אטרנו ועם כל זה הכל מיוחד אל
 הסבה הראשונה' בדרכים הנכוחים אך אל הכוונה הראשונה כהדושי בני ישראל כל ימי היות השכינה
 בתוכם: אבל אחר כן הענין מסופק אלא בלכות המאמינים האם החרושי' האלה בכונה ראשינה
 מן האלקי' או בסבות גלגלים או מקרי ואין טענה פוסקת: אך הטוב שיוחד הכל אליו יתברך
 כל שכן הדברים הנדולים כמות' ונצוח' והשלחמרת' וההצלחה' והחסרון' והרופה לזה:
 כז

כא זה והדומה לו * הם כל הענינים שאר בסיומן שקדם :
 החקירה עליו טובה כנ"ל צסי' י"ט : ועל איכות דיני
 אלוים בעבריו עניני הדיקים צבוע"ל וכן הרשעים וממה שנמלא
 לדיק ורע לו רשע וטוב לו : ומלומס וכו' שאריך למלותה צמה

התימת הספר

כא אמר החבר זה והדומה לו החקירה עליו
 טובה ועל איכות דיני האלקים
 בעבריו ותלותם בטת שתלאם הנביא ע"ה מן פוקד
 עון אבות על בנים לשונאיו ועושה חסד לאלפים
 לאהביו ושקול עין ועין עם עיניו ועונש ממה שבא
 במקרא ובדבריו רבותינו ומה שמישיבין אותו בחשובה
 ומה שאין מישיבין ותנאי החשובה ומה שיבוא מן
 הצרות על דרך הבחינה והנסיון ועל דרך הפרעון
 מעון שקדם ועל דרך התמורה בעולם הזה ועל דרך
 החסירה בעולם הבא או בעבור עון אבות ומה שיבא
 מן הטובות לזכות שקדם או בעבור זכות אבות או
 לבחינה ונסיון והמוג הפנים האלה וזולתם ממה
 שביארו עמוק ואפשר שיגלה בחקירה ברוב הסבות
 כצדיק ורע לו ורשע וטוב לו ומה שאיננו נגלה ימסר בו
 הענין אל דעת האלקים וצדקו יתברך ויודה האדם
 בסכלותו כסבות האלו הנגלות כל שכן הנסתרות
 וכאשיגיע בדבריו אל העצם הראשון ומה שהתחייבו
 בו מן המדות יבדל מהם ורואה בעדם מסך אור בהיר
 מנצח הראות ומנע ממנו השינו בעבור קוצר ראותו
 ודעתו לא בעבור הסתרו והסתרו כי הוא בהיר ונגלה
 וספורטם ביותר אצל בעלי הרואות הנבואיות
 משיצטרכו בו אל הבאת ראייה ותכליתו מהכרת
 אמחתו שנכיר כטבעיות מה שאין בו סבה מאומה מן
 הטבעיים וניחסהו אל כח בלתי גשמי אבל כח אלקי
 כאשר אמר גלינו"ס ככה המצייר וישים לו יתרון על
 שאר הכחות ורואה שאיננו מחמת המוג אבל לענין
 אלקי ובאותות שאנחנו רואים כהפוך עין העצמים
 ושני הסנה"ג ובריאות נמצאות לא היו מבלי החכולה
 קודמת וזהו ההפרש בין מה שנעשה על-ידי משה ובין
 מה שעשו החוטומים בלהטיהם אשר אם היו
 מחפשים עליהם היו מציאים התחכולה כמו שאמר
 ר' ירמיה הבל המה מעש' העתועים בעת פקודתם יאבדו
 ר' ל אם תפקוד ותחפש עליהם יהיו לאפס והנעשה
 על ידי משה כל אש' תחפש עליו המצאהו כזה הנקי
 וכאשר יגיע אל המדרגה הזאת נאמר כי יש שם בלי
 ספק

לשאלתו זכרון דאינון בעדין קדמויה צמיהוון לאזבדיהן עכ"ל
 ומה שיצא מהטובות ר"ל הטוב המגיע לרשעים צבוע"ל : לזכות
 שקדם וכו' כבר נתפרש לפני זה : או לצמיחה ובסיון זאת הצמיחה
 והנסיון ידבר נגד הרשע ולמעל"ל דבר נגד הדיק שהקצ"ם מייסר
 הדיק צבוע"ל : להראות לדיק
 לזני חרם איך עומד בתושתו
 וכענין איוב : וכאן ר"ל נגד
 טובת הרשעים צבוע"ל שהקצ"ם
 מנסה לזני התרמית הפושטים
 עלפי חסידותם להמון וחונפים
 הית' : ואחר שמישיבין קצון
 הממון מההרים לסוד מעצות
 ה' וכו"ל : צעל מונת הלצות
 צב"ג : משער הצטמון הקדמה
 המישיבית : והמוג הפנים האלה
 ר"ל להעמיד הענינים האלו על
 תכונתם הראוי והנכון אלסון
 יין מוגז : וזולתם שאר החקירות
 שזכר צב"ג שקדם : ממה שצילוחו
 עמוק איך כח נשכל לזני
 להשיגם : צדו הסבות לדיק
 ורע וכו' אפשר שיצירו הסבות
 ויגלה לכל שהיה ע"ד הצמיחה
 שיתגלה העון שקדם להדיק או
 הזכות שקדם לרשע או שיתגלה
 הנסיון לדיק שח"ל יכפול
 הקצ"ם טעמו צבוע"ל וזמו
 שה' ענין איוב וכדומה לזה :
 אל דעת אלוים וכו' שצדוהי לא
 יעוה הדיק והמפט : וכאשר
 יגיע צדדיו אל עלם הראשון וכו'
 כשמעיין מסכס לזכה ויחלל סכל
 הסבות תמלסם האל ימצד :
 ומה שהמייצו צו מן המדות איך
 גזירת חכמתו ית' נכל מלסל :
 יבדל מהם יסוד לחמוריו וכמ"ס
 הכחז המקר חלום תמלל :
 מכך אור צהיר מללח הראות
 ח"ל המקור עליו כמו שח"ל
 להצט צמל כשהיא נצנורותה
 ויגדלי ח"ן רק וממת מליסמ
 ראותו כן תמנע ממנו הסבות
 החקירות עמוקות : משיצטרבו
 אל הצלות רלו' : מאחר שהיא
 רואה צעין נצולת ממס : ומכלית
 מהכרת חמתו : מי שאינו נציא
 אלו וכול להכיר מן הרחמינות :
 שזכר צבועיות וכו' שהיו
 מכירים ורואים כחות נצבע כמו
 כח הצומח והחמיני והכנס
 וכדומה לזה ולזנו מכירים שח"ל

אוצר מאמר כוזרי חמישי נחמד קסח

זהו חלו הנחות מן היסודות והמונח שלהם אנו לריבוי להודות שאין זה נח גשמי לכל חלקי; ורואה שאינו מחמת המונח ר"ל ע"כ כח צעל חמת העובד; עין העלמים ענייני העולם כמו מחיקת מי מרה ע"י מרע"ה ושגוי המנהגים מכות פרעה ושאר האומות שגיו צמדרי; ובריות נחללות כעטע טהפך לנתח או הצאר והמן; כזה נקי שומר שמנסין אותו ומשמין עליו אם הוא צדיר יותר; וכאשר יגיע המחקר: ענין שאינו בשמי ר"ל האל המייחד אשר הוא לצדו מנהיג כל הפרטי שצבול: אם כן וכו'. נסתיר פנינו מחקור צזה אם שנהמקור צפעולותיו ית'; ונצמוד מספר עמוז אין יכולת צנו לספר מעלם צנודו מאומה: היה מסרון צו תאחר טהוא הצורח ואנחנו הצדאיטוואך יתכן שיצין הצבדל ענין צורח; ואל חשבני וכו' זה כלפי מה שכתב טהוא ית' מנהיג כלל המלכות: אל מדרגות מינים עשרה מדרגות צעלה ועלול זכרס הרמז"ס צפ"צ מס' המדע; ולחין כי אלוה אל אחד מנהיג הכל: צמינסט מנועת הצגללים זה דבר ננד הקדמונים כמו ארסטו וסויעתו צטרס טשגלט' מכות צעלמיו"ס

התנועות; ועלות שניות כלומר והנפחה לו עכ"פ מי שמלמין לכל שאינו מאמין צשניו כעצמים מחאמר ח' ונעוצו ראיית הקדאי'

עלות שונות זו למעלה מזו דברים הם אטיקורס מחאר והאומות והמופמים ככו' צפ"ח שזה אומרים צעלה יתכן ועציר הנורא אם לא צמקורה תחלה על מליאותו ולדעת אותו ידיעה צרורה: יעדויו הצטחמותיו: אשר לא ידעום דבר' כ"ט: אשר לא ידעתם סו: י"א: לא רצה צהס לא תתקו: הידיעה צאמתם ע"פ מקירה:

ספק ענין שאינו גשמי מנהיג כלל הגשמייות ודעותינו נלאות מהקור עליו אם כן נבחן בפעליו ית' ונעמוד מספר עצמו כי אלו היינו משיגים אמתהו היה זה חסרון בו ואל נשגיה לדברי הפילוסופים אשר מחלקים העולם האלהי אל מדרגות אך כלם אצלנו מדרגה אלהית מאחר שנפרש מההגשמה ואין כי אלוה מנהיג הגשמיים ואשר הביא הפילוסופי' להרבות האלקים בחינתם תנועת הגלגלים ספרום והגיעום אל יותר מארבעים וראו כי לכל תנועה טבה זולת טבה האחרת והוציא להם העיון כי התנועות ההם חפציות לא הכרחיות ולא טבעיות והתחייב שטהי' כל תנועה מנפש ולכל נפש שכל והשכל ההוא הוא מלאך נפרד פחומו וקראו השכלים ההם אלקי' ומלאכים ועלורת שניות וזולת זה מהשמות ואחרית מדרגתם והקרב טהם אצלנו השכל הפועל אמרו כי הוא מנהיג העולם הזה התחתון ואח"כ השכל היולני ואח"כ הנפש ואח"כ הכחות הטבעיות והכחות החיוניות וכח אבר ואבר כולודקדוק יקנה חודו לא אצת והנפתה לו על כל פנים אפיקורס ונעוזב ראיית הקראים כטעות דוד לבנו ואתה שלמה בני דע את אלקי אביך ועבדהו וראיתם מזה שצריך לדעת את האלקים ידיעה ברווה ואח"כ התחייב עבודתו אבל הזהיר למסנך על אביו וקניו להתאמין באלקי' אברהם יצחק ויעקב אשר דבקה בהם השתחוותו וקיים להם יעדיו בהרבות ורע והנהילים ארץ כנען וחנות שכינתו בכותם וזולת זה והדומ' לו וכמו זה הוא אמרו אלקי' אשר לא ידעום ואשר לא ידעתם לא רצה בהם הידיעה באמתתם אבל אשר לא ראייתם לא טוב ולא רע ואין צריך שתקוום ולא שתיראו: ככ ואח"כ הי' מענין החבר שהסכים לצאת מארץ

כג עין צנין כמו טהי' הצניז רואה צענינו ממטהוא מלאון פנים אל פנים: להמון נרצה כמו טהי' צתמן מורה וצהקמת המסנך וצית המקדש: צמקיס המיוחד צמדצר או צירושלי' וצאלמרנו צתפלת ניוכו' הבונה על הראי' ממש: עס כל ישראל אורחי כחאמר חז"ל אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על המצפנות המיוחסות שניטראל: ועס כל צעל הצד"כ: כלומר צנרוף טיהא צעל דת אמת: וארן כנען מיומרת וכו' כמ"ש ארן אשר ה' אלקיך דורס אותה וכו': ואלו הי' זה צדמיון וצמשל זה שפתח טא"י מיומרת לאלקי ישראל אפילו היינו אומרי' שאל נאמר זה צמקרא קל למס ולדמיון צנצור טכל המלות אילס נמרות רקסס עכ"ז ציון לדור סס ולומר כמה טובה הארץ טהקב"ה יחס אותה אלינו: כאשר הקדס צלורו צבי' כ: כ"ט וכו' ממקום רחוק טיש טכר הליכה צידו

כוזר ללכת ירושלים ויחור למלך כוור על פרידתו ודבר עמו על זה ויאמר לומה תבקש הייום בירושלים וכאיך כנען והשכינה צעדרת מהם והקורבה אל האלקי' מושגת ביכל מקום בלב הטהור והכוסף החזק ולמה תכניס עצטך בטכנות המדבות והימים והאומות המתחלפות:

כג אמר החבר השכינה הנראית עין בעין היא אשר נעדרה כי איננה נגלית כי אם לנביא או להמון לצרזה במקום המיוחד והיא אשר אנחנו מצפים לה כאומרו כי עין בעין ידאו בשיכו ה' ציון. וכאמרנו כתפלתנו ותחוויה עיינינו כשוכל לציון אך השכינה הנסתרת הרוחני היא עס כל ישראל אורחיו ועס כל בעל דת האמתית וזו ההכנה מצבות ישראל בפרט ממי שאינו דר בארץ ישראל והלב והנפש אינם טהורים וחכים כי אם במקום שיודעים' בו שהוא מיוחד לאלקים. ואלו הי' זה צדמיון וכששל כל שכן שהוא אמת כאשר קדם ודואו טכשר קצת האלקים והבהיר הנפש בו כל שכן מי שהולך אליו ממקום רחוק וכל שכן למי שקדמו לו עונות ודואו טכשר קצת האלקים ואי אפשר לו בקרבות אשר היו קובעין לכל עון ועין מזון ושגגה ויסמוך על מה שאמרו רבותינו גלות מכפרת עון כל שכן אם יהי' הגלות למקום רצוי אבל הטכנה ביס וכיבישה אינה נכנסת באמרו לא תנסו את ה' אלקיכם אך טכנה שחוא מסנך בכמו מי שתהילו שחורה מקוה שירויח בהם. ואלו היה מסנך יותר מזה מצד כספו כפי תשווקתו וקווח

יחד ג"כ זהו השיעור כלפי אומרו צוסי' שקום ולמה תכניס עמך
 נשכנות והאומות והמתחלפות כי אדרגא לפים לערא חגרא: אבל
 הסכנה וכו' פן תאמר שישן להכניס עמנו נמקום סכנה וכמלאמר
 מ"ל לעולם אל יעמוד אדם עלמו נמקום סכנה והאמר עלמו אמר
 למעלה ס"ס כ' שהכניס עמנו

נמק' סכנה נכנס תחת לא תכנס
 את ה' אלקיכם שזהו לא תאמר רק
 צמסכן עלמו עזר ריוח ממון:
 ואלו ה' מסכן יום' מזה מן הלך
 הימי' והמדברות ר"ל צניגן סהו'
 יום' סכנה מזה: מלך כספו חסרו
 ותשיקתו צעזרת ה': והודה
 דכו' הסתפק צו כלומר הסתפק
 עד כה צימים שזין שפן צהס'
 צקיורו לעמוד את ה' כראוי:
 ודוה: אני וכו' אלו רואים אנשי'
 נכנסים נשכנות המלמה שם
 יומתו תהי' גזרותם לזכרון ולס'
 ישארו נחיים שכן ברבס יקמו
 ולדך לא יכנסו נשכנה מלך מקות
 ערה' צ והתרות מלך עליון:
 והסיצה למלך נגד מוח המלכים
 שמצחי גבוריו רבים למקום
 להרות למלך או להניח לחירו
 שם והמלכים חפזים צה ולמה
 הוכיח אותם על אשר רן נשכנה
 לעשות רצון קונו: מלאך יכנסו
 וכו' ר"ל לנכנס ארלות הגוים
 ולשול עמל לאומים וצאמת
 נמלחמת מלוא שהיא נכוס ארץ
 ישראל צוומה המורה להכנס
 צמלמה אעפ"י שהיא סכנה
 ונדלו שצגרת הימי' והמדברות
 חונה כ"כ סכנה כמו המלמה
 ופשיעו שיש היתר ללכת נשכנה
 זו נעציר דירת ה"ל וקבל שכן
 נלחו מאלקי השמים:
 כד לשפנים היית קודם
 צמירות קודם
 לזה היית מתאונן על הבולות נכו'
 צדצרי המצר הוצה פנינים:

וקוות הכפרה הי' הדין עמו בהכנסו כשכנות אחר אשר
 חשב עם נפשו והודה על טה שעבר מימיו הסתפק בו
 והחזיק בשאר ימי ברצון לקיו ריכס בסכנה ואם יצילנו
 אלקיו ישבח ויודה ואם ימיתנו בעונותי ירצה ויודה
 ויאמיני התכפר לו במיתתו רב עונותיו ורואה אני זה
 יותר יצה טובה טאשי' כנסו בנפשם במלחמות בעיכור
 שיוכרו בנבור' או בעבור שיקחו שכר גדול ושיותר קלה
 היא הסכנה הזאת מאש' וכנסו במלחמת הרושית כדי
 לקבל שכר על המלחמה:

כך אמר הכוזרי לפניס היית בוחר בחירות ואני
 רואה אותך עתה שאתה רוצה
 להוסיף עבדות וחובות שתהי' חייב בהם כשחזור בארץ
 ישראל אמצות שאין אתה חייב בהם הנה:
 כה אמר החבר אבל אני מבקש החירות מעבדות
 הרבים אשר אני מבקש רצונם
 ואיננו משיגו ואפי' אם אשתדל בו כל ימי חיי ואלו
 הייתי משיגו לא הי' מועיל לי רצוני לומר עבדות בני
 אדם ובקשת רצונם ואבקש עבדות אחר יושג רצוני
 במורה מעט והוא מועיל בעולם הזה ובבא והוא רצון
 האלקים. ועבודתו הוא החירות האמיתי והיושפלה
 לו ההכבד על האמת:

כי אמר הכוזרי כאשר חכר מאמין בכל מה
 שזוכרת אחר ידיע האל מצפונך
 ורחמנא לכא בעי יודע ההצפונים ומגלה הנסחרות:
 כו אמר החבר זה אמת כאשר ימנע המעשה אבל
 האדם תונח לו בינו ובין מאוויו
 ומעשהו והאדם נאשם כאשר איננו מביא השכר
 הנראה אל המעשה הטוב הנראה ועל כן נאמר
 והרעותם בחצוצרות ונוכרתם לפני ה' אלקיכם וכוון
 תרועה לא שהאלקים צריך אל הזכרה והערה אך
 שהמעשי צריכים לשלמותו והיו ראוי לגמול כאשר
 צריכים עיני החפלה לבטא בהם על השלמות הנמור
 מהתחנה והבקשה וכאשר יהי' המעשה והכינה
 שלמים כראוי יהיה עליהם הגמול ויהי' זה על דרך בני

יה מעבדות הרגים בני אדם שאנחנו נצוסי' תמיהים כמ"ס ה'
 צעלונו אדונים וזלתי: הכבוד על האמת זה הוא
 הכבוד האמיתי לא עצדת בני אדם והשפלה נגדם:
 כו ורחמנא לנא צעי ר"ל איך נריך לעבור סס כי הקנה

לופס ציור לנצך ומקבל שכרך
 תשלם וכמלא' מ"ל חצ לעשות
 מלוא ונאנס ולא עשה הקנה:
 מעלה עליו חלו עשאה:
 כו כאשר יגע המעשה ר"ל
 שהיא אונס ואינו
 יכול לקיים המעשה: מאוויו
 חסו: הסכר הנראה כלומר
 הסכר היוכל למעל: רגינים
 לשלימות ר"ל כפי האפשר:
 לצטא צהס' לא נכונה צלד ורק
 צצגל קרי אמרו וכויון צלנו
 ואינו מנרן מפני שאינו רשאי
 אעפ"י שמתכן לצות ה' ויודע
 הכונה עב' צורף צטוי שפטים
 כדי לעשות מה שאפשר: חלא
 ר"ל שהשליס הכונה צמעשה:
 והתודות על המעשה מתודים
 שחלנינו לעשות המעשה רן
 שנמנע ממנו צחטאינו: מפני
 חטאינו אנו מתודים שחפנו
 לעשות קצנות היוס רק מחמת
 שחכר הצית וזין אנו יכולים
 לעשות חובותינו: וזהערת בני
 אדם וכו' אנו מעוררים
 צתפילתינו בני אל אהבת הצית
 המקדש: ונחן ענין המיוחל
 ר"ל לנצק צמיאה על ענין המקד'
 הקדוש והחזרה לא"י: שכר גדול
 יש על זה: עד שיחוננה אבנה
 וספרה ואמרו מ"ל ר' אלא הוי
 מנשך כפי דעכו הי' מנשך
 באבנ' כשהגיע לעכו שהוא גבול
 ארץ ישראל:

חס וחסל פיהם הכחי מלויים
 ינא עזוי:

כמה כלא היא וכוון ודברה חודה כלשון בני אדם ואם הי' המעשה כלעדי כונה או כונה בלחי מעשה תאבד התוחלת לא
 כמה שאי אפשר המצאה הכונה והתודות על האנע המעש' מועיל קצת תועלת כהתודותינו בחפלינו באמרונו מפני
 חטאינו והודומה לזה ובהערת בני אדם והתעוררותם על אהבת המקום ההוא הקדוש ונחץ הענין המיוחל שכר גדול
 ונצול רב כמו שנאמר אתה תקום תרחם ציון כיעת להננה כי בא מועד כי רצו עברך את אבניה ואת עפרה יחוננו
 ורצה לומר כי ירושלים אמנם חכנה כשיכספו בני ישראל לה תכלית הכוהף עד שיחוננו אבנה ועפרה:

כה אמר הכוזרי אם הדבר כן מנעך אשם ועוון מצוה האלקים יעווןך על כוונתך ויגור לך הטוב כבקשתך
 והשתדלותך ויהי' לך עוורוסומך וירבה שכרך על בר לבך ומצפונך כי הוא בעל הטובה ואלקי
 החסד והגמול אין אלה מכלעדי ואין צוור וזלתו יעשה עמך כחסדו ועם המכונים כוונתך לשמו ברחמי אמן אמן סלה:

נשלם ספר הכוזר * ישבח לאל העוזר * אישר בו ירוחם יתום * וכל כושל נעזר: